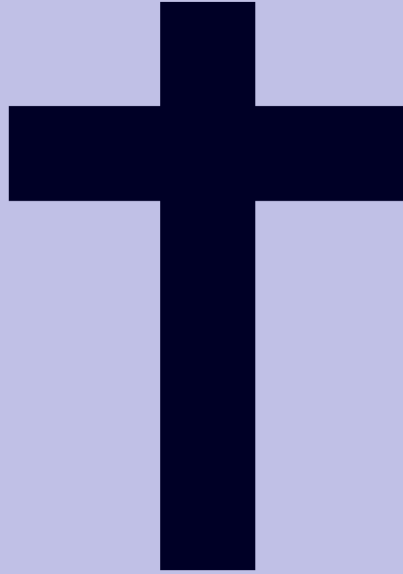

Kupia New Testament

Kupia: Kupia New Testament (New Testament)

Kupia New Testament
Kupia: Kupia New Testament (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kupia)

Contributor: SIL International (in Asia)

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
7ccb2690-4432-5e86-88c1-f8ee976f30f4

Contents

మత్తయి	1
మార్కు	49
లూకా	81
యోహాను	141
బారికుల్ కమె	182
రోమా	232
1 కొరింది	257
2 కొరింది	278
గలతీ	292
ఎఫెసీ	301
పిలిప్పీ	309
కొలోస్సీ	315
1 దెస్సలొనీ	321
2 దెస్సలొనీ	327
1 తిమోతి	330
2 తిమోతి	337
తితు	342
పిలేమోను	346
ఎబ్రీయుల్	348
యాకోబు	366
1 పేతురు	372
2 పేతురు	379
1 యోహాను	383
2 యోహాను	389
3 యోహాను	390
యూధా	391
ప్రకటన	394

మత్తయి సుబుమ్ కబుర్ మత్తయి రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

యేసుక్రీస్తుచి వంసుమ్ వర్స తెన్ రెగిడ్లిసి
(లూకా 3:23-38)

1 అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలో దావీదు రానొచి వంసుమ్తే యేసుక్రీస్తు జా జెర్మిలన్. జోచి వంసుమ్ ఇసి జలి. 2 అబ్రాహామ్ ఇస్సాకుక పాయిలన్. ఇస్సాకు యాకోబుక పాయిలన్. యాకోబు యూదాక చి జోచ అన్నసీంక బాపుడ్చివొక పాయిలన్. 3 యూదా తామారు మెలి తేర్చి తెన్ పెరెసుక చి జెరహుక పాయిలన్. 4 పెరెసు ఎస్రోముక పాయిలన్. ఎస్రోము అరాముక పాయిలన్. అరాము అమ్మినాదాబుక పాయిలన్. 5 అమ్మినాదాబు నయస్సోనుక పాయిలన్. నయస్సోను సల్మానుక పాయిలన్. సల్మాను రాహాబు మెలి తేర్చి తెన్ బోయజుక పాయిలన్. బోయజు రూతు మెలి తేర్చి తెన్ ఓబేదుక పాయిలన్. ఓబేదు యెస్సయింక పాయిలన్. 6 యెస్సయి దావీదు రానొచి పాయిలన్. ఈంజో దావీదు రానొ ఊరియా మెలో ఎక్కిలోచి తేర్చి తెన్ సాలోమోనుక పాయిలన్. 7 సాలోమోను రెహాబాముక పాయిలన్. రెహాబాము అబీయాక పాయిలన్. అబీయా ఆసాక పాయిలన్. 8 ఆసా యెహోసాపాతుక పాయిలన్. యెహోసాపాతు యెహోరాముక పాయిలన్. యెహోరాము ఉజ్జియాక పాయిలన్. 9 ఉజ్జియా యోతాముక పాయిలన్. యోతాము ఆహాజుక పాయిలన్. ఆహాజు హిజ్కియాక పాయిలన్. 10 హిజ్కియా మనస్సేక పాయిలన్. మనస్సే ఆమోనుక పాయిలన్. ఆమోను యోసీయాక పాయిలన్. 11 పడ్డో యూదుల్క బబులోను దేసిమి విరోదుమ్ సుదల్ దెర గెలి కాలుమ్, యోసీయా యెకోన్యాక చి జోచ బాపుడ్చివొక పాయిలన్.

12 యూదుల్క బబులోను దేసిమి విరోదుమ్ సుదల్ దెర గెలి పడ్డో, యెకోన్యా నయల్తీయెలుక పాయిలన్. నయల్తీయెలు జెరుబ్బాబెలుక పాయిలన్. 13 జెరుబ్బాబెలు అబీహూదుక పాయిలన్. అబీహూదు ఎల్యాకీముక పాయిలన్.

ఎల్యాకీము అజోరుక పాయిలన్. 14 అజోరు సాదోకుక పాయిలన్. సాదోకు ఆకీముక పాయిలన్. ఆకీము ఎలీహూదుక పాయిలన్. 15 ఎలీహూదు ఎలీయాజరుక పాయిలన్. ఎలీయెజెరు మత్తానుక పాయిలన్. మత్తాను యాకోబుక పాయిలన్. 16 యాకోబు మరియచో మున్నుసి జలో యోసేపుక పాయిలన్. మరియచి పెట్టి క్రీస్తు మెంతో యేసు జెర్మిలన్.

17 ఇసి, అబ్రాహామ్ తెంతో మొదోల్ కెర, దావీదు రానొ ఎదక, వర్స తెన్ మొత్తుమ్ చొప్త తరుమ్లు జల. అన్నె, దావీదు రానొ తెంతో మొదోల్ కెర, యూదుల్క బబులోను దేసిమి విరోదుమ్ సుదల్ కడ నిలి ఎద చొప్త తరుమ్లు జల. బబులోనుతె గెలి తెంతో అన్నె మొదోల్ కెర, క్రీస్తు ఎద కి చొప్త తరుమ్లు జల.

యేసుక్రీస్తు జెర్మిలిసి
(లూకా 2:1-7)

18 *యేసుక్రీస్తు జెర్మిలిసి కీసి జలి మెలె, మరియచ అయ్యసిసి, “అమ్చి బోదక తుక దెమ్దె” మెన యోసేపుక సంగిలి పడ్డో, జేవ్ దొగుల నే బెదితె అగ్గె, దేముడుచి† సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ మరియ అంగి జలి. 19 మరియచో మున్నుసి జంక తిలో యోసేపు, జా దస్సి జా అస్సి మెన సూన కెర, జో పున్నిమ్ జలోసా మాన్సుచి రిసా, పడ్డో మాన్సుల్చి మొక్కె జాక లాజ్ కెరుక నెన కెర, గగ్గల్ నే జతె లుంకవ జాక ముల దెంక మెల ఉచర్లన్. 20 జో ఇసి కెరుక మెన ఉచర్తె తతికయ్, ప్రబుచో దూత ఎక్కిలో సిప్ప తెన్ జోక డీన కెర, “దావీదు రానొచి సెకుమ్చో ఓ యోసేపు, తుచి తెర్చి జతి మరియక ఆననుక తుయి బి నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మనెక్కిక జా అంగి జా అస్సె. 21 జాచి పెట్టి ఏక్ పుత్తుసి జెర్మెదె. జోయ్యి జోచ ప్రెజల్క జోవయించ పాపల్ తెంతో రచ్చించుప కెరెదె. జాచి రిసా, జోక ‘యేసు’ మెన నావ్ తీ” మెన జో దూత సంగిలన్.

22 ఈంజ ఎత్తి కిచ్చొక జర్గు జలి మెలె, దేముడు జోచ‡ కబుర్లు సంగిలోసాచి అత్తి సంగిలి కోడు నెరవెర్చుప జంకయ్ ఇసి జలి.

23 “ఈందె, విడ్డి బోద అంగి జయెదె, చి జాచి పెట్టి ఏక్ పుత్తుసి జెర్మెదె. జోక ‘ఇమ్మానుయేలు’ మెన నావ్ తిస్సె,”

* 1:18 1:18 ‘ప్రబు’ మెన రెగిడ్లి, ‘ఎత్తిక విలువ కెర్చిసా’ మెలి అర్దుమ్ తయెదె. యెహోవ అబ్బోన్క కి యేసు పూతుక కి ‘ప్రబు’ మెనుల.

† 1:18 1:18 అస్సె తెంతో జోవయంక ‘దేముడు’ మెన రెగుడుమెదె. ఒగ్గర్ పూర్ణమ్ తెంతో జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె, గని యేసుచి జీవితముచి రిసా రెగిడ్లి ఈంజ పున్సుకుమచ సాచులు బుల్లె తిల పొదులె, ‘యూదుల్’ మెన జో పూర్ణమ్ నిసాన ప్రెజల్ జోచి నావ్ దెర్చి నాయ్. ‘యెహోవ’ మెలి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘ఎత్తి-జెర్మిలోసా, ఎత్తిక జీవ్ దెతోసా, కెయక తెయక తతోసా’. ‡ 1:22 1:22 ‘జోచ కబుర్లు సంగిలన్’ మెలె, పూర్ణమ్ తెంతో కక్క ప్రబు నిసాన, జోచ కబుర్లు మాన్సుల్క జేవ్ సంగితి రిసా, జోచి ఆత్మనెక్కి జోవయంక దెయెదె.

జా నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'దేముడు అమ్క తోడ్ తయెదె'.

24 జలె, యోసేపు నిజ తా ఉట్ట కెర, ప్రబుచొ దూత జోక సంగిలి రితి, జోచి తేర్చిక ఆనన్లన్. 25 దస్సి, జాచి పుత్తుసి నే జెర్మితె ఎదక, జాచి తెన్ బెద నిజె నాయ్, జో జెర్మితికయ్, యోసేపు జోక 'యేసు' మెన నావ్ తిలన్.

2

తూర్పు దేసిమ్చ పండితుల్ యేసుక చజ బక్తి కెర్లిసి

1 హేరోదు రానొ జా యూదయ ప్రదేసిమి ఏలువ కెర్తె తిలి పొది, జా ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ పట్టుమ్తె యేసు జెర్మిలి పిమ్మట్, ఈందె, తూర్పు దేసిమ్చ పండితుల్ సగుమ్జిన్ యెరూసలేమ్ మెలి వెల్లి పట్టుమ్తె జా కెర, 2 "యూదుల్చో* రానొ జంక జెర్మిలోసా కేనె అస్సె? తూర్పు పక్క జోచి సుక్కొక దెకిలమ్, చి జోక బక్తి కెరుక జా అస్సుమ్" మెన ప్రజల్క సంగితె తిల.

3 హేరోదు రానొ ఈంజ కోడు సూన కెర, జో కి, జో తెన్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ ఎత్రిజిన్ కి 'అన్నెక్టొ రానొ జంక ఉచరెదె' మెన బియఁ కెర, పంబ్ర జా.

4 దేముడు నిసాన యూదుల్చ వెల్లెల పూజర్లక చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన ఎత్రిజిన్క, బుకారా కెర, "క్రీస్తు కేనె జెర్మిక అస్సె?" మెన పుసిలన్. 5 జేవ్, "ఈంజ యూదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ పట్టుమ్తె జెర్మెదె.

6 'ఓ యూదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ పట్టుమ్, తుయి యూదయ ప్రదేసిమ్తె తిలి దాక్ పట్టుమ్ నెంజిన్.

కిచ్చొక మెలె, ఇస్రాయేలులు మెల అంచ ప్రజల్క ఏలువ కెర్తొసా తుచితె జెర్మెదె' దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో పూర్లుమ్చొ ఎక్కిలోచి అత్తి రెగ్గ అస్సె" మెన జబాబ్ దిల.

7 తెదొడి హేరోదు రానొ తూర్పు దేసిమి తెంతొ అయ్ల పండితుల్క గుట్టు తెన్ బుకారా కెర, జేవ్ దెకిలి సుక్కొ కెయ డీసిలి గే సూన కెర, 8 "తుమ్ గెచ్చు, జో బోద కేనె అస్సె గే సరిగా చజ దెక జా, అన్నె జా కెర, అంక సంగ. ఆవ్ కి గెచ్చు, జోక బక్తి కెరిందె" మెన మోసిమ్ తెన్ సంగ, జేక బేత్లెహేమ్ పట్టుమ్తె తెద్రయలన్.

9 జేవ్ పండితుల్ జో రానొచ కొడొ సూన కెర, బార్ జా గెతె తతికయ్, ఈందె, తూర్పు దేసిమి

జేవ్ దెకిలి సుక్కొ జేవ్చి కంట అగ్గె ఇండ గెతె తా, జో బోద తిలో గేర్చి ఉప్పిరి టీవొ జలి. 10 జా సుక్కొ టీవొ జలిసి దెక కెర, ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జా, 11 జా గెరి పెన, మరియు అయ్యోస్ తెన్ తిలో జో బోదక దెక, సెర్ను నేడ జోక జొకర, జోవయించ పెట్టల్ ఉగ్గ కెర, బజార్, దూపుమ్, చెంగిలి వాసిన తేలు, దసచ, బవుమానుమ్క దిల.

12 బక్తి కెర్లి పిమ్మట్, "హేరోదు రానొతె అన్నె గెచ్చు నాయ్" మెన, సివ్వుతె దేముడు జేవ్క జాగర్ద సంగితికయ్, జేవ్ వేర వాటు జోవయించి దేసిమి బుల, ఉట్ట గెల.

యోసేపుక ఐగుప్తు వెయిలు దేసిమి తెద్రయలిసి

13 జేవ్ తూర్పు దేసిమ్చ ఉట్ట గెలి పిమ్మట్, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలో సివ్వు తెన్ యోసేపుక డీస కెర, "హేరోదు ఈంజో బోదక మార గెలుక ఉచర్తయ్. జాచి రిసా, తుయి ఉట్ట, ఈంజో బోదక చి అయ్యోస్క కడ దెరన, ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గో. ఆవ్ తుక అన్నె సంగితె ఎద ఒత్త తా" మెన యోసేపుక జో దూత సంగితికయ్, 14 జో ఉట్ట కెర, అందరె బోదక చి అయ్యోస్క కడ దెరన, ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెచ్చు, 15 హేరోదు రానొ మొర గెతి ఎదక ఒత్త తా గెల. దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో పూర్లుమ్చొచి అత్తి సంగిలి కొడొ నెరవెర్పుప జంకయ్ ఇసి జర్లు జలి. "ఐగుప్తు దేసిమి తెంతొ అంచొ పుత్తుక బుకార్లయ్.", మెన సంగిలిసి.

16 తెదొడి, 'జా దీసి జా తిల పండితుల్ అంక మోసిమ్ కెర్ల' మెన హేరోదు రానొ జాన కెర, ఒగ్గర్ కోపుమ్ ఆనన, యేసుక మారుక మెన, కెయ జెర్మ తయెదె గే జేవ్ పండితుల్ అగ్గె సంగిల కొడొక ఉచర, బేత్లెహేమ్తె, పడ్డొ జా పట్టుమ్చి సుట్టునంతచ గావ్వొ ఎత్రితె, దొన్ని వెర్నుల్ తెంతొ మొదొల్ కెర, తొక్కి వయసుచ మున్నుబోదల్ ఎత్రిక మొరవ గెలన్. 17 ఇన్నెతెన్ కి యిర్మీయా మెలో పూర్లుమ్చొచి అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు నెరవెర్పుప జలి.

18 "రామా మెలి పట్టుమ్చి ఎది దూరి తెంతొ, ఒగ్గర్ ఏడుకుడు జతిసి, దుకుమ్ జతిసి, నూన్ల. జేవ్చ బోదల్ మొర గెలి రిసా, రాహేలు ఏడ ఏడ సేంతుమ్ జయ్యె నాయ్."

యోసేపు సొంత దేసిమి అన్నె ఉట్ట అయ్లిసి

19 హేరోదు రానొ మొర గెలి పడ్డొ, ఈందె, ప్రబుచొ దూత ఐగుప్తు దేసిమి యోసేపుక సివ్వు తెన్ అన్నె

* 2:2 2:2 'యూదుల్' మెలె, 'అంచయ్ మాస్సుల్ జతు, ఎక్కి అంకయ్ జొకర్డు' మెన ప్రబు పూర్లుమ్ నిసాన ప్రజల్. ముక్కిమ్క ఇస్రాయేలు దేసిమి జవుల. యూదుల్తె, జా ఇస్రాయేలు దేసిమి, యేసు మాస్సు జా జెర్మన్, జా బుల్లె తిలన్. † 2:4 2:4 'క్రీస్తు' మెలె, దేముడు టీవొట్టె దొర్లు జలో రచ్చించువ కెర్తొసా.

డిన కెర, ²⁰ “తుయి ఉట్ట, బోదకచి అయ్యున్ కడ దెరన, తుమ్చి ఇస్రాయేలు దేసిమి అన్నె ఉట్ట గెచ్చు. బోదక మార గెలుక ఉచర్లొసా మొర గెలన్” మెన సంగితికయ్, ²¹ జో ఉట్ట కెర, బోదకచి అయ్యున్ కడ దెరన, ఇస్రాయేలు దేసిమి అన్నె ఉట్ట అయ్ల.

²² జలె, హేరోదు రానో మొర గెలి రిసా, అప్పె జా యూదయ ప్రదేసిమి జోచొ పుత్తుసి అర్కెలాయు ఏలువ కెర్తయ్ మెన సూన కెర, యోసిపు ఒత్త గెచ్చుక బియఁ కెర, అన్నెక్ సివ్వు తెన్ ప్రబుచి అన్నెక్ కబుర్ సూన కెర, ²³ గలిలయ ప్రాంతుమ్తె ఉట్ట గెచ్చు. నజరేతు గవ్వె జా కెర, ఒత్త జితె తిల. ఒత్త జిలిన్ తెన్,

“యేసుక ‘నజరేయుడు’ మెనుక జయెదె” మెన పూర్లుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలనచి అత్తి జో సంగిలిసి కోడు నెరవెర్చువ జంకయ్ ఇసి జర్లు జలి.

3

యోహాను బాప్తిసుమ్ మెంతి ఉవదెసిమ్ దెతె తిలిసి

(మార్కు 1:1-8; లూకా 3:1-9,15-17; యోహా 1:19-28)

¹ జా దీసల్తె, బాప్తిసుమ్ దెతో యోహాను మెలొసా బార్ జా, ² “దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె. జాకయ్ తుమ్చి పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా ఒప్పున, పాపుమ్బుద్ది ముల దాన” మెన యూదయ ప్రదేసిమ్చి బయిలె బుల బుల సాట్టు కెర్తె తిలన్. ³ జోచొ కబుర్లు సంగిలొ యెసయా పూర్లుమ్చొచి అత్తి ఈంజొ యోహానుచి రిసాయి దేముడు సంగిలి కోడు ఇన్నెతెన్ నెరవెర్చువ జలి.

“ఎక్కిలొ అంచొ బారికి రితొ జా, అంచొ అవాడ్ రితొ జా.

ప్రబు జెతికయ్ వాటు తిన్నగ కెర్లి రితి, తుమ్ ఎత్కిజిన్ బుద్ది జా మెన, బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల సాట్టు కెరెదె.”

⁴ ఈంజొ యోహాను ఒంటెచ రోమల్క పాలల్ గలన, చామ్క కెర్లి పట్క నెడిమి బందన తయెదె. చిట్కల్చి ఒండెడ తేల్ జో కయెదె.

⁵ జా దీసల్తె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తెచ మాన్సుల్ కి, జా ఒంటి యూదయ ప్రదేసిమ్చ మాన్సుల్ కి, ఒంటి యోర్దాను మెంతి గాడు పాసిచ మాన్సుల్ కి, యోహానుతె జా కెర, ⁶ జేవ్ కెర్ల పాపల్

దుకుమ్ తెన్ ఒప్పున ఎదార్లుమ్ సంగ, యోర్దాను గడ్డె జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన్తె తిల.

పరిసయ్యుల్క యోహాను గోల కెర్లిసి

⁷ *పరిసయ్యుల్క కి, †సద్దూకయ్యులుక కి, ఒగ్గర్జిన్ జా బాప్తిసుమ్ నజనుక జెతిసి యోహాను దెక కెర, “అయివొచి రితి విన్సుమ్ పెట్టి తిలన, తుమ్! దేముడు కెర్లి సిచ్చు పిట్టవనుక ఉచరుక మెన తుమ్క సికణ్ణొసా కొన్సొ?” ⁸ తుమ్ కెర్తె పాపల్ ముల దా, చెంగిల్ బుద్దితె ఇండ, ఆత్తుచి పంటొ దెర. ⁹ పిమ్మట్, ‘అబ్రాహామ్ అమ్క అబ్బొ జయెదె, చి రిసా దేముడు తెన్ బెద అస్సుమ్’ మెన తుమ్క తూమ్ ఉచరన, సొంత గవురుమ్ సంగనుక నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఇన్నెచ పత్తల్ తెన్ కి దేముడు అబ్రాహామ్చి రిసా బోదల్క జెర్తువుక తెరె, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. ¹⁰ ఈందె, అప్పె కి ప్రబు కురాడు వాండి కెర, రూకుక బుంది కండితి రితి, కురాడు దెర టీవొ జా అస్సె. జలె, చెంగిల్ పంటొ నే దెర్తొ, ఎత్కి రూకుక కండ కెర ఆగితె గలుల” మెన, జేవ్క యోహాను సంగిలన్.

¹¹ తెదొడి, ప్రెజల్క యోహాను “తుమ్ కెర్తె పాపల్చి రిసా తుమ్ దుకుమ్ జా ముల దెతి గుర్తుకయ్ ఆవ్ తుమ్క ఇసి పానితె బాప్తిసుమ్ దెతసి. గని, అంచి పడ్డొ అన్నెక్ అప్పె జెతయ్. జో అంచి కంట వెల్లొ, జోక అదికారుమ్ ఒగ్గరి. జోచొ జోడ్లు వయుక జలెకు, ఆవ్ విలువ నాయ్. జో, ‡దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు తెన్ చి ఆగి తెన్ తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెయెదె. ¹² జోచి పూన్తి సూపు జోచి అత్తి అస్సె, చి జోచి కెల్లి సుబ్రుమ్ కెర, జోక కామ్క జెతికయ్ గోదుమ్ పంటొ గుడ్డ కెర కొట్టుతె కుడవనెదె, చి కో విజవుక నెతిర్లి ఆగితె పొటు గల, డయ గెలెదె” మెన సంగిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్లిసి

(మార్కు 1:9-11; లూకా 3:21-22)

¹³ జా సమయుమి, ఈంజ బాప్తిసుమ్ నజనుక మెన యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతొ ఉట్ట జా కెర, యోర్దాను గడ్డె యోహానుతె అయ్లన్.

¹⁴ యోహాను జోక దెక కెర, “ఆవ్ తుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజనుక అస్సె. తుయి కిచ్చొక అంచితె బాప్తిసుమ్ నజనుక జెతసి? బెదె నాయ్” మెన యేసుక సంగితికయ్, ¹⁵ యేసు “అల్లె, అప్పెచి

* **3:7** 3:7 పరిసయ్యుల్ చి సద్దూకయ్యులు యూదుల్క ముక్కిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జవుల. ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు తెన్ యూదుల్చి వెల్లి నబతె వెనుల. జేవ్ దీసల్తె ముక్కిమ్క జెచ్చె, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గల్ సికణ్ణన తెన్, దేముడుచి నిదానుమ్ ప్రెజల్క సికడుక. † **3:7** 3:7 సద్దూకయ్యులు మెలె జేవ్ దూతల్ అస్సి మెన నంపజతి నాయ్. మొర గెలన ఉటుల మెన నంపజతి నాయ్. జేవ్ కి యూదుల్ ముక్కిమ్చ ఎక్కి జటు. జేవ్ పరిసయ్యుల్ తెన్ బెద ఎదివాల్ సుటు యేసుప్రబుక పరిచ్చ కెర్ల. ‡ **3:11** 3:11 ‘దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు’ మెలె, యెహోవ దేముడు అబ్బొచి కి యేసు దేముడు పుత్తున్చి కి జయెదె.

మట్టుక ఇసి జర్గు జవున్. దేముడుచి నీతి ఎత్తి, ఇసి నెరవెర్చుప కెరుక అమ్క చెంగిలి” మెన యేసు జబాబ్ దెతికయ్, యోహాను జోక బాప్తిసుమ్ దిలో.

16 యేసు ఈంజ బాప్తిసుమ్ నజన్లి బేగి, గడ్డె తెంతో బార్ జతికయ్, ఆదె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పార్వ పిట్టచి రితి జా ఉత్త జా కెర, యేసుచి ఉప్పిరి వెసిలిన్ జో దెకిలో. 17 “ఈందె, ఈంజోయి అంచొ ప్రిమ తిలో పూత్తు. ఇనాచి రిసా అంక సర్దనంతోనుమ్” మెన, ఇసి పరలోకుమ్ తెంతో సంగిలిన్చి అవాడ్ అయ్లి.

4

యేసుక సయ్తాన్చి అత్తి పరిచ్చ జలిసి
(మార్కు 1:12-13; లూకా 4:1-13)

1 తెదొడి సయ్తాన్చి అత్తి జోచి పరిచ్చ కెరవనుక దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ, జోక కో నెంజిలి డొగ్గె కడ నిలన్. 2 జలె, దొన్ని విస్సా పొదులు, దొన్ని విస్సా అందర్లు యేసు చువ్వె తతికయ్, జోక చూ కెర్తికయ్, 3 పాపుమ్ కెరవుక ఉచర సయ్తాన్ జోతె జా కెర, “తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, ఈంజేవ్ పత్తల్ పొడియె జతి రితి సంగు” మెలన్. 4 తెదొడి యేసు,

“ ‘ఎక్కి పొడియె తెన్ నాయ్, గని దేముడుచి చోడి తెంతో జెతి ఎత్తి, కోడు తెన్ మాన్సుల్ జింక అస్సె’

మెన దేముడుచి కోడుతె రెగ్గ అస్సె” మెలన్.

5 తెదొడి సయ్తాన్ యేసుక దేముడుచి గుడి తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె కడ నా కెర, జా దేముడుచి గుడితెచి వెన్గొపుచి ఉప్పిరి జోక టీవో కెర, 6 “తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, ఎట్టోతో డేచ్చు.

‘తుక ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి, జోచ దూతల్క దేముడు ఆడ్ర దా తెద్రయెదె’,
‘తుచ చట్టో పత్తె నే లయితి రితి, జేవ్ దూతల్ జోవయింక అత్తో చంపొ కెర, తుక ఉక్కులనుల,’

మెన దేముడుచి కోడుతె రెగ్గ అస్సె” మెన యేసుక సంగిలన్. 7 సయ్తాన్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోక

“ ‘ప్రబు జలొ తుమ్చొ దేముడుక పరిచ్చ కెరుక నాయ్’

మెన అన్నెక్ టాన్తె రెగ్గ అస్సె” మెన సయ్తాన్క సంగిలన్.

8 పడ్డె అస్సె, ఒగ్గర్ డోంక్ తిలి ఏక్ డొంగుర్ ఉప్పిరి సయ్తాన్ యేసుక కడ నా కెర, ఈంజ లోకుమ్చ రాజిమ్లు ఎత్తి, జేవ్చి విలువ ఎత్తి, జోక దెకవ కెర, 9 “తుయి సెర్ను సేడ అంక జోకరెగిన్, ఈంజ

ఎత్తి, తుక దెయిందె” మెన యేసుక సంగిలన్. 10 యేసు జోక, “సయ్తాన్, తుయి ఉట్ట గో. కిచ్చొక మెలె,

‘ప్రబు జలొ తుమ్చొ దేముడుకయ్ జోకర, జో ఎక్కిలోచి సేవ తుమ్ కెరుక అస్సె’ మెన రెగ్గ అస్సె.” మెన సంగిలన్. 11 తెదొడి సయ్తాన్ జోక ముల దా ఉట్ట గెలన్, చి ఈందె దేముడుచ దూతల్ జా కెర, యేసుక సావైచన కెర, సుక్కుమ్ కెర్ల.

యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బస జలిసి
(మార్కు 1:14-15; లూకా 4:14-15)

12 ఒత్త తెంతో ‘బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుక జేలి కెర జేల్తె గల అస్సి’ మెన యేసు సూన కెర, ఉత్తర పక్క గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బుల ఉట్ట గెచ్చు కెర, 13 ఒత్తచి నజరేతు మెలి జో వడ్డిలి గావ్ తెంతో ముల దా కెర, జెబులూను చి నప్తాలి మెల పూర్గుల్చ నవ్వొ దిలి ప్రాంతుమ్తెచి సముద్రుమ్చి పాసిచి కపెర్నహూమ్ మెంతి పట్టుమ్తె ఉట్ట జా జితె తిలన్. 14 దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి జో సంగిలి కోడు ఇసి నెరవెర్చుప జలి.

15 “జెబులూను ప్రదేసిమి, నప్తాలి ప్రదేసిమి, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో తిలి వెల్లి సముద్రుమ్చి పక్క,

పూర్గుమ్ యూదుల్ నెంజిలన జెతి తిలి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె తిల ప్రెజల్

16 అగ్గె అందర్బుద్ది తెన్ తిలె కి, అప్పె వెల్లి ఉజిడి దెక అస్సి.

జేవ్ పాపుమ్ తెన్ మొర గెల రిత జా తిలె కి, జోవయింక రాత్ పాయిలి రితి జా, పరలోకుమ్చి ఉజిడి జోవయింక డీస అస్సె” మెన సంగిలి కోడు.

17 జా దీసి తెంతో, జా ప్రాంతుమ్చ ప్రెజల్క యేసు బోదన కెర్లిసి కిచ్చొ మెలె, “పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఇన్నె పావ జా అస్సె. జాచి రిసా, తుమ్చ పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా, పాపుమ్బుద్ది ముల దాస” మెన బోదన కెర్తె తిలో.

యేసు తొలితోచ సిస్సుల్క బుకార్లిసి
(మార్కు 1:16-20; లూకా 5:1-11)

18 యేసు జా గలిలయ సముద్రుమ్చి గట్టుతె ఇండితె తా, ‘పేతురు’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలో సీమోను, చి జోచొ అంద్రెయ మెలో బావొసి దొగులక దెకిలన్. జేవ్ దొగుల సముద్రుమ్తె వల గల్తె తిల. జేవ్ జాలర్లు. 19 జలె, జోవయింక దెక కెర, “జలె, తుమ్ అంచి పట్టి జా, చి మాన్సుల్ అంక నంపజతి

రిసా తుమ్ జోవయింక అంచితె కడ ఆన్త జాలర్లు జతి రితి, తుమ్క ఆవ్ కెరిందె” మెన సంగిలన్. ²⁰ ఇసి సంగ బుకార్లి బేగి, జేవ్ జోవయించ వలల్ ముల దా కెర, జోచి పట్టి గెచ్చ, జో తెన్ బులుక దెర్ల.

²¹ ఒత్త తెంతో ఇదిల్ దూరి గెచ్చ, యాకోబుచి యోహాను మెల అన్నె దొగుల అన్నొబావోక యేసు దెక జేవ్క బుకార్లన్. జేవ్ దొగుల జెబెదయి మెలో అబ్బొసి తెన్ జోవయించి దోనితె వెన తా, జోవయించ వలల్ చెంగిల్ కెర్లె తిల. ²² యేసు బుకార్లి బేగి, జోవయించొ అబ్బొన్క చి దోనిక ముల దా కెర, జోచ సిస్సుల్ జతి రితి జోచి పట్టి గెల.

యేసు మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్లిసి

²³ యేసు జా ఒండి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బుల బుల, యూదుల్చ ఒత్తచ నబ గెరలె గెచ్చ గెచ్చ, “పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఇత్తల్ పాచ జా అస్సె” మెన సుబుమ్ కబుర్ సంగ, ప్రెజల్క, కిచ్చొ జబ్బు తిలె కి, జబ్బులు బాదల్ ఎత్కి గెచ్చయలన్.

²⁴ ఒండి సిరియ దేసిమ్చ ఎత్కిజిన్ జోచి రిసా నూన్ల, చి రగరగాల్చ జబ్బుల్ తిలసక, జొర్జొల్ నొప్పుల్ తిలసక, బూతల్ దెర్లసక, మోర్బల్క, చి అత్తో చట్టొ కదుల్ కెరుక నెత్తిర్లసక, ఇనచ ఎత్కిక యేసుతె కడ ఆన్తికయ్, జోవయింక చెంగిల్ కెర్లన్.

²⁵ ఈంజ ఎత్కిచి రిసా, గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతో, దెకపొలి ప్రాంతుమ్ తెంతో, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో, యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతో, పడ్డొక యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో తెంతో, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జట్లు తెన్ జోచి పట్టి గెల.

5

యేసు మెట్టయ్ ఉపీర్ కెర్లి బోదన

(లూకా 6:20-23)

¹ యేసు జేవ్ ఒగ్గర్జిన్ పట్టి అయలసక దెక కెర, ఏక్ మెట్టయ్ వెగ వెసెతికయ్, జోచ సిస్సుల్ జోతె జెతికయ్ ² జో చొండి పుటవ జేవ్ ఎత్కిజిన్క బోదన కెరుక దెర్లన్.

³ “అమ్ ఆత్మతె ఎద్గరె తొక్కిచ సుదల్ మెన కో చిననుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దస మాన్సుల్కయ్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె వాట తయెదె.

⁴ “దుకుమ్ సేడ్డసక చెంగిలి, కిచ్చొక మెలె, దేముడు జోవయింక బురియవెదె.

⁵ “సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, *జేవ్ ఈంజ బూలోకుమ్తె ఏలువ కెరుల.

⁶ “చూ తాన్ గెతె ఎదక మాన్సుల్ కిసి అన్నిమ్క పితిన్క ఆస జవుల గే, దస్సి, పున్నిమ్ ఇండుక కో ఎక్కి ఆస జవుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడు జోవయింక పున్నిమ్ దా సర్లసంతోసుమ్ కెరెదె.

⁷ “మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడు జోవయింక కన్కారుమ్ దెకెదె.

⁸ “పెట్టి సుద్ది తతసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ దేముడుక దెకుల.

⁹ “కోపుమ్ జలసక కో సేంతుమ్ కెర్లస జవుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచ పుత్తర్లులు, మెన జోవయింక సంగుక జయెదె.”

¹⁰ “సత్తిమ్ ఇండితి రిసా కో అన్నె మాన్సుల్చి అత్తి అల్లర్లు సిచ్చలు సేడుల గే, జోవయింక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దస మాన్సుల్కయ్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె వాట తయెదె.”

¹¹ “తుమ్ అంచ మాన్సుల్ జలి రిసా తుమ్క మాన్సుల్ ఆరిక దూసుప కెర్లెగిన, అల్లర్ కెర్లెగిన, ఎత్కి రగల్ అబద్దుమ్ సంగిలెగిన, తుమ్క చెంగిలి.

¹² జేవ్ దస్సి కెర్లె కి, సర్లసంతోసుమ్ తెన్ తా. కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్తె తుమ్క వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. పూర్లుమ్ కి, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్ కి జేవ్ దస అల్లర్ కెర్లె.”

లోన్క చి ఉజిడిక టాలి

(మార్కు 9:50; 4:21; లూకా 14:34-35; 8:16)

¹³ “తుమ్ ఈంజ లోకుమ్క లోన్చి రితి జస్సె. గని జాగర్ల తెన్ తా, లోన్చి కారు గెలెగిన, జా లోన్ కిసి అన్నె కారు జయెదె? అన్నె కిచ్చొక కి కామ్క నే జయె. ఎత్కి వెంట గెలుక జయెదె. దస్సి వెంట గెలెగిన, మాన్సుల్ సుదుక జయెదె.”

¹⁴ “తుమ్ ఈంజ లోకుమ్క ఉజిడి జా అస్సున్. ఏక్ పట్టుమ్ మెట్టచి ఉప్పిరి తిలెగిన, జా పట్టుమ్క లుంకడుక నెంజె. ¹⁵ దస్సి, మాన్సుల్ దీవు లంబడ తిలెగిన, జా దీవుక నాడి గట్ట డంకితి నాయ్, గని దీవు కంబుమ్తె టీవుల, చి జా గెరి తిలస ఎత్కిక జా ఉజిడి కామ్క జెయెదె. ¹⁶ తుమ్చి తెన్ కి దస్సి తంక అస్సె. తుమ్ చెంగిల్ బుద్ది ఇండితిసి మాన్సుల్ దెక, పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొది జలొ దేముడుక గవురుమ్ దెతు మెన, తుమ్చి పెట్టి తిలి ఉజిడి మాన్సుల్చి ముక్కె లగితి రితి తుమ్ ఇండ.”

పూర్లుమ్ దిల ఆగ్గుల్చి రిసా యేసు సంగిలి బోదన

* 5:5 5:5 ‘ఆకర్క’ మెలె, ఈంజ లోకుమ్ నొవర్ జతి రితి ప్రబు మార్కుప కెర్లి పొదిక.

17 “మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్ జలెకు, పూర్ణలచి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లు జలెకు, పెట గెలుక ఆవ్ అయలయ్ మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. జా ఎత్తి నెరవెర్చుప కెరుకయ్ ఆవ్ అయలయ్, గని పెట గెలుక మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. 18 కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆగాసుమ్ బుయి పాడ్ జా గెతె ఎదక, మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి రెగిడ్డిసి దేముడుచ †ఆగ్గుల్చి కొడొ పూర్తి నెరవెర్చుప జతె ఎదక, జేవ్తె ఎక్కి కొడుకి ఎక్కి కామ కిపిట్టె నాయ్. 19 జాచి రిసా, ఈంజ ఆగ్గుల్ రితి కెర్తెన్క కో విలువ దెకితి నాయ్ గే, చి విలువ నే దెకితి రితి అన్నె మాన్సుల్క సికడుల గే, పరలోకుమచి రాజిమతె జో దాకు జవుల. గని కో జేవ్ కొడొ రితి నిదానుమ్ కెర, దస్సి నిదానుమ్ కెరుక అన్నె మాన్సుల్క సికడుల గే, జెవ్వి పరలోకుమచి రాజిమతె గవురుమ్ జవుల. 20 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్, కెర్తి కంట తుమ్ పున్నిమ్ ఇండిలెకయ్ నెంజిలె, తుమ్ కచితుమ్ పరలోకుమచి రాజిమతె బెదున్ నాయ్.”

నీతిచి రిసా యేసు సంగిలి బోదన

21 ‘నరు అత్య కెర నాయ్. నరు అత్య కో కెర్లె, సిచ్చ జంక అస్సె’ మెన పూర్ణమచక సంగిలిసి తుమ్ సూన్తను. 22 ఆవ్, జలె, తుమ్క అన్నె కిచ్చొ సంగితసి మెలె, కక్క జలెకు కో జలెకు కోపుమ్ జలె, జో కోపుమ్ జలొ సిచ్చ జతి తప్పు కెర అస్సె, కో జలెకు అన్నెక్లొక నిస్కారుమ్ సంగిలె, వెల్లి సబచి అత్తిచి సిచ్చ జతి తప్పు కెర అస్సె. కో జలెకు అన్నెక్లొక ‘తుయి గడ్డు’ మెలి ఎదిలి కొడు సంగిలె, వెల్లి ఆగిచి గొయిచి సిచ్చ జతి తప్పు కెర అస్సె. 23 జలె, తుమ్చితె కో గే కిచ్చొగె అర్పితుమ్ దెంక మొదొల్ కెర తిలె జవున్, ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొగె కెర్తెన్చి రిసా అన్నెక్లొ ఇనాచి ఉప్పిరి కోపుమ్ తెన్ అస్సె మెన ఈంజొ ఏదస్ట కెర్లెగిన, 24 ఈంజొ అర్పితుమ్ దెతిసి బలి దెతి టాన్తె నే దెతె, పాసి ముల దా కెర, తొలితో గెచ్చ, జో అన్నెక్లొ తెన్ సేంతుమ్ కెరన, అన్నె జా కెర, ఇన్నెచి అర్పితుమ్ ఈంజొ దెవును.

25 “తుమ్చితె ఎక్కిలోక కో గే నేరిమ్ వయడ తిలెగిన, తుమ్ బెద గెతె తా తీర్పు కెర్తి గెరి నే పాచితె అగ్గె, జో నేరిమ్ వయడొ మాన్సు తెన్, నేరిమ్ జలొసా బేగి సేంతుమ్ జంక అస్సె. నెంజిలె

నేరిమ్ వయడొసా తుమ్క తీర్పు కెర్తొసాతె సార్పు కెర్లె, జో తీర్పు కెర్తొసా తుమ్క జమాన్లుచి అత్తి సార్పు కెర్లె, జో జమాన్లు తుమ్క జేల్తె గల దెయెదె. 26 దస్సి, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్చితె కో సిచ్చ జవుల గే, ఆకర్చి కాసు ఎద కి పూర్తి తీర్పుప కెర్లె ఎదక, తుమ్క ములుక నెంజె.”

లంజెచి రిసాచి తీర్పు

27 “పడ్డొ ‘తుమ్ లంజెకమొ కెర నాయ్’ మెన సంగిలి కోడు తుమ్ అగ్గె తెంతొ సూన అస్సున్. 28 గని ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఏక్ తేర్బోదక దస్సి దెకుక కికో దెకెదె గే, ఎక్కి దెకిలి రిసా, జోచి మెన్సుతె జా తెన్ లంజె కెర అస్సె.”

29 “జలె, తుమ్చితె కచి గే ఉజిల్ అంకి జవున్ జోక పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, పాపుమ్ నే కెర్తి రిసా, జో జా అంకి కడ వెంట గెలి రితి జవున్. జోవయించ ఆగ్గెతె తత్తన ఎత్తి తెన్ ఒండొయి మాన్సు వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, జోచి ఆగ్గెతె తత్తనతె ఎక్కి జవున్ పిట్ట గెలి రితి జలె, జోక చెంగిలి.

30 దస్సి, తుమ్చితె ఎక్కిలోచొ ఉజిల్ అతు జవున్ జోక పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి పాపుమ్ నే కెర్తి రిసా, జో అతు కండ గెలి రితి జా, జోచి తెంతొ వెంట గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, జోచ ఆగ్గెతె తిల వాటల్ ఎత్తి తెన్ ఒండొయి మాన్సు వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, జోచ ఆగ్గెతె తత్తన ఎక్కి అతు పిట్ట గెలి రితి జలె, జోక చెంగిలి.”

పెండ్లి జా ములవులి జలనచి రిసాచి తీర్పు

31 ‘కో జలెకు జోచి తేర్చిక ముల దెయెదె గే, జో జాక ముల దెంక మెన ఏక్ కాగ్దుమ్ రెగ్గ దెంక అస్సె’ మెన పూర్ణమ తెంతొ సంగిలి కోడు అస్సె. 32 గని ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెన సంగితిసి మెలె, జా తేర్చి లంజె జలిన్క పిట్టవ, కో జలెకు తేర్చిక ముల దెయెదె గే, జొయ్యి జాక లంజె కెర్తయ్. అన్నె, మున్సున్ ముల దిలి తేర్బోదక పెండ్లి జతోసా కో జలెకు, లంజె జతయ్.

అప్పిడ్డిన్చి రిసాచి తీర్పు

(మత్త 19:9; మార్కు 10:11-12; లూకా 16:18)

33 “అన్నె, ‘ఆరిక అప్పుడుక నాయ్, గని కిచ్చొ జవున్ కెర్తి రిసా కో గే ప్రమానుమ్ తిలెగిన, †ప్రబుక సత్తిమ్ కెర్తి రిసా జో మాన్సు జో సంగిలిసి జర్గు కెరుక

† 5:18 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమతె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమతె మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె. ‡ 5:33 5:33 ‘ప్రబు’ మెలె కి, ‘దేముడు’ మెలె కి, ‘పరలోకుమచొ రానొ జలొ ప్రబు’ మెలె కి, ఎక్కిలోచి రిసా సంగితయ్. జేవ్ తిన్ని ఎక్కిలోక తిన్ని నవ్వొ జయెదె.

అస్సె' మెన పూర్ణులక సంగిలి కోడు తుమ్ సూన అస్సున్. ³⁴ గని ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఎద్దరె ఒట్టు గలన్క నాయ్. 'పరలోకుమ్ సాచి' మెన జవున్ ఒట్టు గల నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా ఏత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సిజాసనుమ్. ³⁵ 'బుయ్చి సాచి' మెన జవున్, ఒట్టు గలన్క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా దేముడు సుదితి పొద్దొ. అస్సె, 'యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ సాచి' మెన జవున్, ఒట్టు గలన్క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, *జా పరలోకుమ్చొ రానొ జలో దేముడుచి గుడిక నిసాన్ల పట్టుమ్. ³⁶ అస్సె, 'బోడిచి ఒటు జవున్' మెననుక నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎక్కి సెండి వాడొ కి నీడి జతి రితి జలెకు, చొక్కిల్ జతి రితి జలెకు మార్పువ కెరుక తూమ్ నెతుర్పు. ³⁷ జలె, తుమ్ 'ఎఁ ఎఁ' మెనుక అస్సె మెలెగిన, 'ఎఁ ఎఁ' మెన. తుమ్ 'నాయ్' మెనుక అస్సె మెలెగిన, ఎక్కి 'నాయ్' మెన. ఇన్నెక జీన్తిన్ సయ్తాన్ తెంతొయ్ జతయ్."

అల్లర్ కెర్తెనచి రిసాచి తీర్పు (లూకా 6:29-30)

³⁸ 'ఏక్ మాన్సుచి అంకి జవున్ అన్నెక్లొ కోపుమ్క కడ్లెగిన, జో కడ్లెసాచి అంకి కి జో అంకి గెలో మాన్సు గెచ్చు కడుక అస్సె. అస్సె, ఏక్ మాన్సుచొ దాంతు అన్నెక్లొ పెట బగయ్లెగిన, ఈంజొ కి జోచి దాంతు పెట బగవ గెలుక అస్సె' మెన పూర్ణుమ్ సంగిలి కోడు తుమ్ సూన అస్సున్. ³⁹ జలె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ సంగితిసి మెలె, తుమ్క అల్లర్ కెర్లెసాక తుమ్ అల్లర్ కెర్క నాయ్. మూర్పుడు జవున్ తుమ్చితె ఎక్కిలోక ఉజిల్ గలి జవున్ పెట్టెగిన, దెబ్బ కయ్లోసా తుక్లె తా, జోచి డెబ్లి గలి కి జో అన్నెక్లొ అన్నె పెటితి రితి, జోచి పక్క పన్నవుక అస్సె.

⁴⁰ "అస్సె దస్సి, తుమ్చితె ఎక్కిలోక కో జలెకు తీర్పు కెర్తి గేర్తె కడన, ఇనెతె సొక్క నజీలె, ఈంజొ ఇనాచి కోటు కి దా గెల్పు. ⁴¹ కో జలెకు తుమ్చితె ఎక్కిలోక 'ఏక్ మయిలు దూరి బెద జె' మెన బలవంతుమ్ కెర్తెగిన, జో తెన్ ఈంజొ దొన్ని మయిలు దూరి బెద గెస్సు. ⁴² కో జలెకు తుమ్చితె ఎక్కిలోకె కిచ్చొ జవున్ నజీలె, దెంక. అస్సె, కో జలెకు తుమ్చితె ఎక్కిలోకె బదుల్ నజీలె, తుక నే దెయింద్ మెనుక నాయ్, దెంకయి."

§ 5:34 5:34 'ప్రబు' మెలె కి, 'దేముడు' మెలె కి, 'పరలోకుమ్చొ రానొ జలో ప్రబు' మెలె కి, ఎక్కిలోచి రిసా సంగితయ్. జేవ్ తిన్ని ఎక్కిలోక తిన్ని నవ్వొ జయెదె. * 5:35 5:35 'ప్రబు' మెలె కి, 'ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు' మెలె కి, 'పరలోకుమ్చొ రానొ జలో ప్రబు' మెలె కి, ఎక్కిలోచి రిసా సంగితయ్. జేవ్ తిన్ని ఎక్కిలోక తిన్ని నవ్వొ జయెదె. † 5:46 5:46 'సిస్తు' మెలె, జా దేసిమ్క ఆక్రమించువ కెర్తి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి వాట డబ్బుల్. జా ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ పన్ను నజీతనక యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల.

విరోదుమ్ సుదల్క ప్రేమ కెర్తెనచి రిసాచి తీర్పు (లూకా 6:27-28,32-36)

⁴³ "అస్సె, 'తుమ్చి తెన్ బెదితనక ప్రేమ కెర' మెన, 'తుమ్క విరోదుమ్ జలసచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ తెన్ తా' మెన సంగిలిసి సూన అస్సున్. ⁴⁴ గని ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, తుమ్క విరోదుమ్ జలసక ప్రేమ కెర. తుమ్క అల్లర్ కెర్తెనచి రిసా 'చెంగిల్ జతు' మెన ప్రార్దన కెర్తె తా. ⁴⁵ తుమ్ ఇసి కెర్తెగిన, తుమ్చొ పరలోకుమ్తె తిలో దేముడు జలో అబ్బొన్చ పుత్తర్లు జలదు మెన డీనెదె. కిచ్చొక మెలె, గార్ సుదల్క కి చెంగిల్ సుదల్క కి రోజుక జో పొద్దు బార్ కెర్తయ్. సత్తిమ్ ఇండితనచి రిసా కి, పాపుమ్ ఇండితనచి రిసా కి పాని పెటయ్తయ్. ⁴⁶ ఎక్కి తుమ్క ప్రేమ కెర్తెనకయ్ తుమ్ ప్రేమ కెర్తెగిన, తుమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్ జా? †సిస్తు నజీతన కి దస్సి కెరుల. ⁴⁷ ఎక్కి తుమ్చ సొంత మాన్సుల్క ముద్దు కెర్లె, గని వేర మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, మాములుమ్ మాన్సుల్ కెర్తెసిచి కంట జా కిచ్చొ జిన్నిసి! దేముడుక నేన్ల మాన్సులి దస్సి కెరుల. ⁴⁸ తుమ్, జలె, సూన. పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొసి జలో దేముడు కిసి ప్రేమక పూర్తి అస్సె గే, తుమ్ కి దస్సి ప్రేమక పూర్తి జా తంక అస్సె."

6

దర్ముమ్ కిచ్చొ బుద్ది తెన్ దెంక గే సికడ్డిసి (లూకా 11:2-4)

¹ "మాన్సుల్చి మొక్కె గవురుమ్ ఆనన్తి రితి తుమ్చ నీతికమొ కెర నాయ్. మాన్సుల్చి గవురుమ్ ఆనన్తి రిసా కెర తిలెగిన, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలో దేముడు జలో అబ్బొద్దె బవుమానుమ్ తుమ్క దొర్కు జయె నాయ్. ² జాచి రిసా, తుమ్ దర్ముమ్ దెంక జలె, నప్పిర్ బజయ్లి రితి జా మాన్సుల్చి మొక్కె గవురుమ్ జతి రిసా దాస నాయ్. కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్ గవురుమ్ దెతి రిసా ఉప్రమెన్నుచొ మాన్సుల్ సబ గెరలె జవున్, వీదులె జవున్, దస్సి, ఎత్తిజిన్ దెకితి రితి, నప్పిర్ బజవ కెర దెతతి. దస్సి గవురుమ్ ఆనన్తనచి రిసా ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, జేవ్ ఈంజయి లోకుమ్తె జోవయించి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్సి."

³ "తుమ్, జలె, దర్ముమ్ దెతె పొది, తుమ్చి దర్ముమ్ గుట్టు తెన్ తతి రితి, తుమ్చొ ఉజిల్ ఆతు

తెన్ దర్ముమ్ దిలె, తుమ్చొ డెబ్బొ ఆతుక నేన్తె నే జాన్తి రితి దాస. 4 దస్సి తుమ్ దిలదు మెలె, అన్నె కోయి నేన్లె కి, తుమ్చొ దేముడు అబ్బొసి దెక, తుమ్క బవుమానుమ్ దెయెదె.”

ప్రార్థన కెరుక సికడ్డిసి
(లూకా 11:1-4)

5 “పడ్డొ, తుమ్ ప్రార్థన కెర్తి పొది, ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్ రిత జా నాయ్. దస మాన్సుల్ సొంత గవురుమ్ ఆనన్తి రితి, మాన్సుల్ దెకుత్ మెన, సబ గెరలె, వీదులె టీచొ జా ప్రార్థన కెరుక ఓజ జా అస్తి. తుమ్క కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, జేవ్ జోవయిచి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్తి. 6 దస్సి తుమ్ ప్రార్థన కెరుక జలె, మాన్సుల్ నే దెకితి రితి, గని తుమ్చి గదితె పెన, కెబ్బి డంకన, నే డీసయ్ జతో తుమ్చొ దేముడు అబ్బొన్క ప్రార్థన కెర. మాన్సుల్ నే దెకితిసి కి జో అబ్బొసి జలొ దేముడు దెకితయ్, తుమ్ ప్రార్థన కెర్తిసి జో జానన, తుమ్క బవుమానుమ్ దెయెదె. 7 పడ్డొ, తుమ్ ప్రార్థన కెర్తి పొది, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కెర్తి రితి పొన. మెలె, కామ్క నెంజిత కొణెచి ఉప్పిరి కొణె లట్టబా నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచర్తతి మెలె, ‘ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ కొణె సంగిలె దేముడు అమ్చ ప్రార్థనల్ మెన్నెదె’ మెన ఆరిక ఉచర్తతి. 8 తూమ్ జోవయిచి రితి జా నాయ్. తుమ్ దేముడు అబ్బొన్తె నే నజితె అగ్గె, తుమ్క కిచ్చొ కామ్క జెయెదె గే జో జానె.”

9 “జాకయ్, తుమ్ ఇసి ప్రార్థన కెర. ఓ పరలోకుమ్ తిలొ అమ్చొ దేముడు జలొ అబ్బొ, తుచి నావ్ గవురుమ్ జవున్.

10 తుచి రాజిమ్ అమ్చి తెన్ జెవుసు. తుచి ఇన్సుమ్ రితి పరలోకుమ్తె కీసి కెర్తతి గే, ఈంజ లోకుమ్తె కి అమ్ కెరుక మెన, అమ్క దయ కెర సికడు.

11 అమ్క సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ అమ్క రోజుక దె.

12 పడ్డొ, అమ్క తప్పు కెర్ల మాన్సుల్క ఆమ్ కెర్తి చెమించుప కెర అస్సుమ్ గే, ఆమ్ కెర్ల తప్పుల్ తుయి అమ్క చెమించుప కెరు.

13 పడ్డొ, అమ్ పాపుమ్ నే కెర్తి రితి, సయ్తాన్ కెరయ్తిసి తెంతొ అమ్క పిట్టవు, అన్నె, సయ్తాన్ కెర్త అల్లర్ తెంతొ కి అమ్క పిట్టవు.”

14 “కిచ్చొక మెలె, కో కో తుమ్క తప్పు కెర తిలెగిన, తుమ్ జోవయింక చెమించుప కెర్లెగిన, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు జలొ అబ్బొ తుమ్క చెమించుప కెరెదె. 15 గని మాన్సుల్

తుమ్క కెర్త తప్పుల్ తుమ్ నే చెమించుప కెర్లెగిన, తుమ్చొ అబ్బొ జలొ దేముడు తుమ్క చెమించుప కెరె నాయ్.”

చువ్వె తతిన్చి రిసొ సంగిలిసి

16 “పడ్డొక, తుమ్ చువ్వె తంక జలె, ఏడ్డి రితి మొకొమ్ తెన్ తా నాయ్. ఉప్రమెన్సుచొ మాన్సుల్, జలె, ‘చువ్వె అస్సుమ్’ మెన, ‘అమ్క నితి మెన మాన్సుల్ గవురుమ్ సంగుతు’ మెన, మొకొమ్ వెట్కారుమ్ తెయారె కెరన తవుల. తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, దస్సి కెర్త మాన్సుల్ జోవయిచి బవుమానుమ్ నజన గెల అస్తి. 17 తుమ్, జలె, తుమ్ చువ్వె తతె పొది, మాన్సుల్ నేన్ల రితి, తుమ్చి బోడి తేలు గాంసన, ఓడన, తుమ్చి మొకొమ్ దోవన, సర్ల తెన్ తా. 18 మాన్సుల్ నే దెకిలెకి, తుమ్చొ అబ్బొసి జలొ దేముడు దెక కెర, తుమ్క బవుమానుమ్ దెయెదె.

19 “బూలోకుమ్తెచి దనుమ్ తుమ్క తూమ్ కుడవన్క నాయ్. ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్ కుడవన్లెగిన, రుస్సి కా గెలెదె, నెంజిలె కిచ్చొ కా గెలెదె, నెంజిలె చోర్లు గెరి బొరొ కెర చోర నెవుల.

20 తుమ్, జలె, రుస్సి కిచ్చొ నే కతి లోకుమ్తె, చోర్లు నే పెసితి లోకుమ్తె, మెలె పరలోకుమ్తె, ఒత్తచి దనుమ్ కుడవన కెరన. 21 తుమ్ కేన్ లోకుమ్తె దనుమ్ కుడవన తస్తె గే, ఒత్త తిలిన్చి రిసొ తుమ్చి పెట్టి ఉచర్త తస్తె.

22 “ఆగుక దీవు అంకివొ. జాచి రిసొ, తుమ్చ అంకివొ టేంట తిలెగిన, తుమ్చి ఒండి ఆగ్ ఉజిడ్ తెన్ తయెదె. 23 తుమ్చ అంకివొ మయ్ల జా తిలెగిన, తుమ్చి ఆగ్ ఎత్కి ఆమన్ రితి అందర్ జా తయెదె. దస్సి, తుమ్చి పెట్టి తిలి బుద్ది అందర్చి తిలెగిన, కెర్తి అందర్ జయెదె!

24 “ఎక్కిలొ గొత్తి సుదొ కో జలెకు దొగుల ఎజొమాన్లుచి సేవ ఎక్కె. దడి కెరుక నెత్తె. ఎక్కిలొక విరోదుమ్ కెర, అన్నెక్లొక ప్రేమ కెరెదె. నెంజిలె ఎక్కిలొక నిదానుమ్ దెక, అన్నెక్లొక నిస్కారుమ్ దెకెదె. జలె, దేముడుక చి ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్క ఎక్కె దడి సేవ కెరుక నెతుర్పు. 25 జాకయ్, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ‘కిచ్చొ కమ్దె గే కిచ్చొ పిమ్దె గే కిచ్చొ గలనుమ్దె గే కీసి జా జిమ్దె’ మెన, తుమ్చి మెన్సుతె చింత గలన నాయ్. అన్నిమ్చి కంట ఆత్మ విలువ, గెద. పాలల్చి కంట ఆగ్ విలువ, గెద.

26 “ఆగాసుమ్చ పిట్టల్చి రిసొ ఉచర. జేవ్ పిట్టల్ ఉంపితి నాయ్. ఉంప లాయితి నాయ్. లాయ కొట్టుతె ఆన కుడవంతి నాయ్. జలెకి, తుమ్చొ పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొ జలొ దేముడు

జోవయింక పోస్తయ్. తుమ్, జలె, జోవయించి కంట విలువ నెంజుసు గే? 27 పడ్డై, తుమ్చితె కో కెడ్డి చింత గలనలెకి, జోచి బత్కుక కొల్లక ఏక్ అత్తైక్ జవున్ ఒగ్గర్ కెరనుక తెరె గే? నెత్తె.

28 “పాలల్చి రిసాచి చింత గలనుక కిచ్చొక? డొంగైచ పుల్లో కిసి వడ్డితతి గే ఉచరన. జేవ్ కామ్ కెర్తి నాయ్, పాలల్ వీంతి నాయ్. 29 జలెకి, ఎదివాట్ సామ్సారుమ్ కలుగు జలో సాలోమోను మెలో పూర్గమ్చో రానొ కి ఈంజేవ్ పుల్లోచి రితి సూటి కెరనుక నేల్లొ. 30 తుమ్ తొక్కి నముకుమ్ తిలన, ఏక్ కోడు ఉచరన. ఆజి తా కెర కలిక డయ దెతి చిప్పర్క దేముడు ఎదిలి సూటి కెర్తయ్ జలె, తుమ్క అన్నె ఒగ్గర్ చెంగిల్ గలంతిసి దొర్కు కెరె నాయ్ గె? దొర్కు కెరెదె.

31 “జాకయ్, ‘కిచ్చొ కమ్దె గే, కిచ్చొ పిమ్దె గే, కిచ్చొ గలనుమ్దె’ మెన చింత గలన ఉచర నాయ్. 32 దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ కి ఇసిచి ఎత్తిక ఉచరంతె తవుల, అన్నె, ఇన సామన్లు తుమ్క కి దొర్కు జతతి మెన; తుమ్చో పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొసి జలో దేముడు జానె. 33 తుమ్, కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, తొలితొ దేముడుచి రాజిమ్ జోచి పున్నిమ్ చజ, జో సికడ్డి బుద్ది ఇండుక ఆస జా తా. తుమ్ ఇసి జలదు మెలె, తెదొడి ఎత్తి తుమ్క దొర్కు జవుల. 34 జాకయ్, ‘కలిక కిసి జా జిమ్దె?’ మెన తుమ్ చింత గలన ఉచర నాయ్. కలికచి రిసా సమ్మందుమ్ జతిసి కలిక దొర్కు జయెదె. కేన్ దీసిచి బాద జయి దీసిక సాలు.”

7

తీర్పు కెర్తి బుద్దిచి రిసా సంగిలిసి (లూకా 6:37-38,41-42)

1 “తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కుస్సిదుమ్ తెన్ తీర్పు ఉచర నాయ్, చి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తుమ్క తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నాయ్. 2 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ అన్నె మాన్సుల్ కిసి తీర్పు దెకితె గే, దేముడు తుమ్కయ్ కి దస్సి దెకెదె. తుమ్ అన్నె మాన్సుల్చి రిసా *కట్టడ్డి కొల్ల రితి దేముడు తుమ్క కి జయ్యి కొల్ల తెన్ కట్టడెదె.

3 “తుమ్చితె ఎక్కిలోచి అంకితె ఏక్ దూలుమ్ బెర తిలెగిన, బావొచి అంకితె ఇదిలిదిల్ తొక్కు సేడ తిలెగిన, అంకితె దూలుమ్ తిలొసా కిచ్చొక జోచి బావొచి అంకితె తిలి ఇదిలిదిల్ తొక్కు దెకితసి, గని సొంత అంకితెచి దూలుమ్ దెకిన్ నాయ్? 4 నెంజిలె, తుచి అంకితెచి తొక్కు కడిందె” మెన చిల్ప అంకితె తిలొసా కిసి తుచొ బావొక సంగుక జయెదె! 5 తుయి

ఉప్రమెన్సుచొ, తొలితొ తుచి సొంత అంకితెచి చిల్ప కడను, చి తుచొ బావొచి అంకితెచి తొక్కు కడితి రితి టేంట దెకితె.

6 “సుద్ది తిలిసి సూనర్లుక దాస నాయ్. అంథ్రుల్చి చట్టె ముత్యల్ గల దాస నాయ్. అంథ్రుల్క దిలె, విలువ నే దెకితె సుఁద కెర, పన్ల కెర, తుమ్క చిర గెలుల.

7 “నజ తుమ్క దెయెదె. ఎక్కి మెన్సు తెన్ చజిలె, దొర్కు జయెదె. కెప్పితె పెట్టె, తుమ్క కెప్పి ఉగిడిందె. 8 కో సంగిలె, జోక దొర్కు జయెదె, చి చజిలె, దొర్కు జయెదె, చి జోచి కెప్పితె పెట్టె, జోచి రిసా ఉగ్గి జయెదె.

9 “తుమ్చి తెన్ కేన్ మాన్సు జలెకు జోచొ పుత్తుసి పొడి నజిలె, జోక పత్తురు దెయెదె గే? నాయ్. 10 జో పుత్తుసి మొస్సొ నజేలె అయి దెయెదె గే? నాయ్. 11 జలె, తుమ్ మాన్సుల్ పాపుమ్ సుదల్ జలెకి, తుమ్చ బోదల్క చెంగిల్ వన్లువల్ దెంక జాన్సు. జలె, పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొన్ జలో దేముడుతె కో చెంగిల వరల్ నజిలె, మాన్సుల్ దెతి కంట జో అన్నె ఒగ్గర్ చెంగిల్ వరల్ దెయెదె!

12 “మాన్సుల్ తుమ్క కిసి కెరుక మెన తుమ్ ఇన్లుమ్ జస్తె గే, తూమ్ కి జోవయింక దస్సి కెర. కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్గమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్, అన్నె పూర్గల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లు ఎత్తితె ఈంజ కోడు బెదితయ్.

పరలోకుమ్ పెసితి గుమ్ముమ్చి రిసా సంగిలి బోదన (లూకా 13:24)

13 “వెల్లొ నాసెనుమ్తె గెతి వాట్ సుల్లు, జా వాట్ పెసితి గుమ్ముమ్ రూందు. జా వాట్ ఒగ్గర్జిన్ గెతతి. తూమ్, మాత్రుమ్, ఇర్కు వాట్చి గుమ్ముమ్ పెన. 14 కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్తె బెదితి వాట్చి గుమ్ముమ్ ఇర్కు అస్సె, జా వాట్ సుల్లు నాయ్, చి ఒత్త పాచితన ఒగ్గర్ తొక్కిజిన్ జవుల.

15 “దేముడు తెంతొ కబుర్ ఆన్తొసా ఆవ్” మెన అబద్దుమ్క సంగితన సగుమ్జిన్ జెవుల, ఉప్రమెన్సుచ జేవ్. దస మాన్సుల్చి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. చెంగిల్ మాన్సుల్ రితి, జేవ్ మెండల్చ రోమల్ గలన డీనయ్ జవుల, గని జోవయించి పెట్టి తెడి డుర్కొవ రితి కుస్సిదుమ్ తిలన. 16 జోవయించ కమొచి పలితుమ్ దెకిలె, జోవయించి బుద్ది తుమ్ చినితె. కంట చెట్టె ద్రాచ పండ్లు కోడుక జయెదె గె? లస్వన్ రూకి తెన్ †అంజూరుమ్ పండ్లు కోడుక జయెదె గే? నెంజె.

* 7:2 7:2 మిన్ని † 7:16 7:16 ‘అంజూరుమ్ పండ్లు’ మెలె, బొడ్డ పండ్లు రిత జవుల.

17 ఎత్కి చెంగిలో రూకతె చెంగిలి పండ్లు దెరుల, గని కామ్క నెంజితె రూకతె కామ్క నెంజిత పండ్లు దెరుల. 18 చెంగిల్ రూకతె కామ్క నెంజితె రగుమ్ పండ్లు దెర్తి నాయ్. కామ్క నెంజితె రూకతె చెంగిల్ పండ్లు దెర్తి నాయ్, 19 అన్నె, చెంగిల పండ్లు నే దెర్తి ఎత్కి రూకుక కండ కెర, ఆగితె గలుల. 20 తుమ్చితె జెతనచి పలితుమ్ దెకిలె, జోవయించి రగుమ్ చినితె.

21 “ప్రబు, ప్రబు!” మెన, అంక సంగితన ఎత్కిజిన్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె పెసితి నాయ్. గని పరలోకుమ్ తిలో అంచో అబ్బొ జలో దేముడు సికడ్డి కోడు రితి కెర్తనయ్ ఒత్త గెచ్చుల. 22 ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిక వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక, అంక ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్, ‘ప్రబు, ప్రబు’, తుచి నావ్ తెన్ తూయి సంగిల కబుర్లు సంగిలమ్, నాయ్ గె? తుచి నావ్ తెన్ బూతల్ గట్టక ఉదడ్లమ్, నాయ్ గె? తుచి నావ్ దెర ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అద్బుతుమ్ కమొ కెర్లమ్, నాయ్ గె?” మెన సంగుల. 23 జలె “ఆవ్, తుమ్క అగ్గె తెంతో నేని. తుమ్ గార్ కమొ కెర్తతన, అంచి తెంతో దూరి ఉట్ట గెచ్చు” మెన జోవయింక సంగెదె.

సాప్రయ్ బందిలో గేరుచి ఇన్కతె బందిలో గేరుచి రిసాచి టాలి
(లూకా 6:47-49)

24 “అంచ కొణొ నూన అంచి కోడు రితి ఇండుల గే కీన జవుల, జో బుద్ది తిలోసా కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, జోచొ గేరు రెంగ్గిచి ఉప్పిరి బందిలో. 25 బందితికయ్, పాని పెట్టి, వర్లల్ జలి, చి గట్టిజ వాదు జో గేరుచి సుట్టునంత కెర్లె కి, జా గేర్చి పునాది రెంగ్గిచి ఉప్పిరి తిలి రిసా, కెర్ది వాదు పాని కెర్లె కి, సేడె నాయ్.

26 “జలె, కో అంచ కొణొ నూన కి నే కెరుల గే, జేవ్ కీసి జవుల మెలె, బుద్ది నెంజిలో ఎత్కిలోచి రితి జవుల. జో బుద్ది నెంజిలోసా కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, జోచొ గేరు ఇన్కచి ఉప్పిరి బందిలో. 27 జో గేరు ఇన్కచి ఉప్పిరి బంద తతికయ్, పాని పెట్టి, వర్లల్ అయ్లి చి గట్టిజ వాదు జో గేరుచి సుట్టునంత కెర్లె, చి జా గేరు సేడ గెలో. జా గేరు ఎద్దరె సేడయ్ గెలి!” మెన యేసు సంగిలన్.

28 యేసు ఈంజేవ్ కొణొ సంగ కేడయ్లి పడ్డా, జనాబ్ ఎత్కి జో కెర్లి బోదనచి రిసా ఆచారిమ్ జల. 29 కిచ్చొక మెలె, జేవ్చ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కెర్తి రితి నాయ్, గని దేముడు దిలి అదికారుమ్ తెన్ జో సొస్టుమ్ బోదన కెర్తె తిలన్.

8

వెల్లి రోగిక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 1:40-45; లూకా 5:12-16)

1 జేవ్ జా మెట్ట తెంతో ఉత్త జెతె తిలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి అయ్ల. 2 జేవ్ ఎత్కిజిన్ దస్సి ఉత్తిరై తతికయ్, వెల్లి రోగి ఎత్కిలో యేసుక దస్సుల్ జా, సెర్పు సేడ జోకర, “ప్రబు తుక ఇస్టుమ్ జలె, తుయి అంక చెంగిల్ కెర సుద్ది కెరుక తెర్సి” మెన సంగిలన్. 3 యేసు ఆతు చంప కెర జోక చడ, “అంక ఇస్టుమి. చెంగిల్ జా సుద్ది జా” మెన సంగిలి బేగి, జోచి వెల్లి జబ్బు గెతికయ్, చెంగిల్ జా సుద్ది జలన్. 4 యేసు జోక “వట్టె కక్క కిచ్చొ సంగు నాయ్. గని, దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, తుచి ఆగ్ సుద్ది జలి మెన, ఒత్త పూజరిక దెకవు, చి తుయి సుద్ది జలిసి ఒత్త తిల మాన్సుల్క రుజ్జు జతి రితి, మోసే పూర్గుమ్ సంగిలి కానుక దేసు” మెన సంగ, అన్నె ఉట్ట గెలన్.

పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లిచొ గొత్తి సుదొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(లూకా 7:1-10; యోహా 4:43-54)

5 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె అన్నె పావితికయ్, రోమ్ దేసిమ్చొ పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లి ఎత్కిలో జా కెర, 6 యేసుక “బాబు, అంచొ గొత్తి నాడు కదుల్ జంక నెత్త కెర ఒగ్గర్ బాద జా గెరి ఎంగ్ల తత్తయ్” మెన బతిమాల్ప జా సంగిలన్ 7 యేసు జోక “ఆవ్ జెయిందె, చి జోక చెంగిల్ కెరిందె” మెన సంగిలన్. 8 గని జో పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లి మాన్సు జోక, “ప్రబు, తుయి అంచి గెరి జెంక మెలె, ఆవ్ విలువ నాయ్. తుయి ఇన్నె తెంతో ఎత్కి సెలవ్ కోడు దిలది మెలె, అంచొ గొత్తి నాడు చెంగిల్ జయెదె. 9 ఆవ్ కి అదికారుమ్క బితోసా. అంచి తెడి జమాన్లు అస్తి. ఆవ్ ఎత్కిలోక ‘గో’ మెలె, గెచ్చెదె. అన్నెకొక ‘జె’ మెలె, జెయెదె. అంచొ గొతిమాన్సుక ‘ఈంజ కామ్, జా కామ్ కెరు’ మెలె కెరెదె” మెన సంగిలన్.

10 యేసు ఈంజొ సంగిలిసి నూన సర్ల జా, పట్టి జెతె తిలనక దెక, జోవయింక, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె ఆవ్ కక్క కి ఎదిలి నముకుమ్ తిలనక అప్పె ఎదక కి దెకుక నాయ్. 11 తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తూర్పు దేసిమ్లు తెంతో, పడమర దేసిమ్లు తెంతో కి యూదుల్ నెంజిల ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జా కెర, అమ్చ యూదుల్చ పూర్గుమ్చ అబ్రాహామ్, ఇస్సాకు చి యాకోబు తెన్ పరలోకుమ్తె ఎత్కితె అన్నిమ్ కవుల. 12 గని, అమ్చి రాజిమ్చి రిసా తుమ్క నిసాన అస్సి మెన, అమ్చ యూదుల్క దేముడు సంగ తిలె కి, ఈంజేవ్ అమ్చ యూదుల్తె ఒగ్గర్జిన్ అందర్చి ఉప్పిరి అందర్తె బయిలె గలి జవుల. ఒత్త మాన్సుల్ ఏడ్తె

తవుల, దంతో చప్పిలై తవుల.” మెన సంగ కెర, 13 యేసు జో పుంజెకీజీన్ జమాన్లుక వెల్లొక “సరె, గో. తుయి నంపజలి రితి తుక జర్గు జవున్” మెన సంగిలన్. సంగిలి బేగి, జో మాన్సుచొ గొత్తి నాడు చెంగిల్ జలన్.

పేతురుచి అత్తన్ క యేసు చెంగిల్ కెర్రిసి (మార్కు 1:29-34; లూకా 4:38-41)

14 పడ్డొ, యేసు పేతురు మెలో జోచొ సిస్సుడుచి గెరి గెచ్చు కెర, పేతురుచి అత్తన్ జొర్ణొ సేడ ఎంగ్డ అస్సె మెన దెక కెర, 15 జాచి ఆతు దెర్తికయ్, జా జొర్ణొ గెలి, చి జా ఉట్ట కెర, యేసుక మరియాద ఎత్తి కెరుక దెర్లి.

16 సాంజ్ జతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ బూతుమ్ దెర్లనక ఒత్త తిల పైజల్ యేసుతె కడ ఆన్తికయ్, జేవ్ బూతల్ ఎక్కెక్ “ఉట్ట గో” మెన ఎక్కె కోడు తెన్ యేసు ఉదడ గెలన్. కిచ్చొ కిచ్చొ జబ్బుల్ తిలనక కి చెంగిల్ కెర్లన్.

17 “జొయ్యి అమ్చ బాదల్ జబ్బుల్ దెర గెచ్చుయ్లో” మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి జో సంగిలి కోడు నెరవెర్నువ జంకయ్ మెన ఇసి జలి.

యేసు తెన్ బుల్తన ఎక్కె మెన్సు నిదానుమ్ తంక మెన సంగిలిసి (లూకా 9:57-62)

18 సుట్టునంత ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ బెర తిలిసి యేసు దెక, కెర, “సముద్రుమ్ ఒత్తల్తో గెచ్చుమ” మెన సిస్సుల్క సంగిలన్. 19 జలె, మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసా ఎక్కెలో యేసుతె జా కెర, “గురుబాబు, తుయి కేనె గెలె కి, ఆవ్ కి తుచి తెన్ బెద జెయిందె” మెన సంగిలన్. 20 యేసు జోక “నక్కల్క పార్లు, ఆగాసుమ్చ పిట్టల్క గూడలు, గని ఆవ్ *మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసొక బోడి వంపొ కెర్రి టాన్ నాయ్” మెన సంగితికయ్, 21 సిస్సుల్తె అన్నెక్లొ యేసుక “ప్రబు, ఆవ్ తుచి తెన్ నే జెతె అగ్గె, గెచ్చు కెర, అంచొ అబ్బొ మొర గెతె ఎదక జోక పొస కెర, జో మొర్లె జోక రోవ గెలుక మెన, అంక సెలవ్ దె” మెన సంగిలన్. చి యేసు జోక దెక, 22 “మొర్లన జోవయించ సొంత మొర్లనక రోవ గెల్తు, గని తూయి బేగి అంచి పట్టి బులుక జె.” మెన జో సిస్సుడుక సంగిలన్.

యేసు దోనితె గెతె వాదుపానిక సేతుమ్ కెర్రిసి (మార్కు 4:35-41; లూకా 8:22-25)

* 8:20 8:20 ‘మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసొ’ మెన బయ్బిల్తె రెగ్గె తిల, జాచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయ్లో క్రిస్తు రచ్చించువ కెర్రిసా’. యేసు ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, బయ్బిల్చి పొర్ని ప్రమానుమ్ ఒగ్గర్ నదు కెర్ల వండితుల్ జా అర్దుమ్ కెరనుల, గని మాములుమ్ మాన్సుల్ నేన్తి. † 8:28 8:28 గెరాసీనుల్ నావ్ కి తిలి

23 తెదొడి యేసు దోనితె వెగితికయ్, జోచ సిస్సుల్ జోచి పట్టి వెగిల. 24 జేవ్ సగుమ్ దూరి ఇండయ్తికయ్, సముద్రుమ్తె వాదు కెర్తికయ్, వెల్లెల కెర్లల్ జా దోనితె డేవితె తిల, గని యేసు నిజ తిలన్. 25 జేవ్ సిస్సుల్ జోతె గెచ్చు, ఉట్టవ కెర, “ప్రబు మొర గెతనుమ్. అమ్క రచ్చించువ కెరు!” మెన సంగితికయ్, 26 యేసు ఉట్ట కెర, జోవయింక “ఇదిల్ నముకుమ్చ, తుమ్, కిచ్చొక బితను?” మెన జోవయింక సంగ కెర, వాదుక సముద్రుమ్క గట్టిజ ఆడ్ర దిలన్. వాదు కెర్లలు ముల దిలి, చి ఎత్తి అన్నె సేతుమ్ జలి రిసా, 27 సిస్సుల్, “ఈంజొ కిసా మాన్సు, చి వాదు కి సముద్రుమ్ కి ఇన్నెచి కోడక వంపొ జత్తయ్!” మెన ఆచారిమ్ జల.

బూతల్ దెర్ల దొగులక యేసు చెంగిల్ కెర్రిసి (మార్కు 5:1-20; లూకా 8:26-39)

28 జో సముద్రుమ్ జీన కెర, † గదరేనులుచి ప్రాంతుమ్తె పావెతికయ్, బూతల్ దెర్లన దొగుల మెన్నె తెంతో బార్ జా కెర, యేసుక దస్సుల్ జల. జేవ్ దొగులచి ఎదివాల్ కోపుమ్చి రిసా, కో కి జా వాట్ గెచ్చుక దయిరిమ్ నాయ్. 29 యేసు జా వాట్ జెతికయ్, “ఈందె, దేముడుచొ పుత్తుసి, అమ్చి తెన్ తుక కిచ్చొ? అమ్ సిచ్చు జతి పొది నే జెతె అగ్గె అమ్క అల్లర్ కెరుక ఇన్నె అయ్లది గే?” మెన కేకుల్ గలిల. 30 జలె, జోవయించి ఇదిల్ ఒత్తల్క ఒగ్గర్ అండ్రుల్ తిలి మంద కతె తతికయ్, 31 జేవ్ బూతల్ యేసుక “తుయి అమ్క ఇన్నె తెంతో ఉదడ్డెగిన, అండ్రుల్ తిలి జా మందతె అమ్క తెద్రవ్” మెన, యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిల. 32 జో జోవయింక “గెచ్చు!” మెన సంగితికయ్, జేవ్ బూతల్ బార్ జా, జేవ్ మాన్సుల్క ముల దా, అండ్రుల్చి పెట్టి పెన గెల, చి జా మందచ అండ్రులు ఎత్తి వెర్రి జా, జా వెల్లి గాటిక నిగ ఉత్త, సముద్రుమ్తె సేడ మొర గెల.

33 దస్సి జర్గు జతికయ్, మంద రకితన బమ్మ జా, జా పట్టుమ్తె నిగ గెచ్చు, బూతల్ దెర్లనక జర్గు జలిసి ఎత్తి, కిచ్చొ నే పిట్టె, పట్టుమ్చక సంగిల. 34 జాచి రిసా, పట్టుమ్చ ఎత్తిజిన్ యేసు తెన్ దస్సుల్ జంక మెన బార్ జా, దెక కెర, “అమ్చి దేసిమ్ తెంతో ముల దా ఉట్ట గో!” మెన బతిమాల్పా జా, జోక బమ్మ తెన్ సంగిల.

9

ఉట్టుక నెత్తిర్లో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 2:1-12; లూకా 5:17-26)

1 ఒత్త తెంతో, యేసు దోనితె వెగ కెర, జా సముద్దుమ్ జీన కెర, జోచి సొంత పట్టుమ్తె పాచితికయ్, 2 ఒత్త తిల మాన్సుల్ వాతుమ్ జొర్లో తెన్ తిలోసా, ఉట్టుక నెత్తిర్లో అంతుర్నొతె ఎంగ్గ తిలోసా ఎక్కిలోక జోతె కడ ఆన్ల. యేసు జేవ్ కడ ఆన్లనచి నముకుమ్ దెక కెర, జో ఉట్టుక నెత్తిర్లోసాక దెక, “ఓ పూత్తు, తుయి దయిరిమ్ జా. తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి” మెన జోక సంగిలన్.

3 జలె, ఒత్త తిల మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన సగుమ్జిన్ ‘యేసు దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగితయ్. జా వెల్లి పాపుమ్’ మెన బమ్మ జా, లట్టబన్ల. 4 యేసు జోవయించి మెన్సుతె తిలిసి చిన కెర, “తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక కుస్సిదుమ్ ఉచర్లను? 5 ‘తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి’ మెనుక సుల్లు గే, ‘ఉట్టు ఇండు’ మెనుక సుల్లు గే? 6 జలె, ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ అంక అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె తిలె కి, మాన్సుల్చి పాపల్ చెమించుప కెర్లి అదికారుమ్ అస్సి’ మెన తుమ్క రుజ్జు దెకయిందె” మెన, జో ఉట్టుక నెత్తిర్లో మాన్సుక అన్నె దెక, యేసు జోక, “తుయి ఉట్ట కెర, తుచి అంతుర్నొ వయన గెరి గో” మెన సంగితికయ్, 7 జో మాన్సు ఉట్ట కెర, గెరి గెలన్. 8 ఇసి జర్గు జతికయ్, ప్రెజల్ దెక కెర, బియఁ గెచ్చ, మాన్సుచి అత్తి జో ఇసి అదికారుమ్ దిలిన్చి రిసా, దేముడుక గవురుమ్ కెల.

యేసు మత్తయిక బుకార్లన్
(మార్కు 2:13-17; లూకా 5:27-32)

9 యేసు ఒత్త తెంతో ఇదిల్ దూరి ఇండ గెచ్చ, జా పట్టుమ్చి సిస్తు కడన్తి గెరిచి వాట్ గెచ్చ కెర, ఒత్త వెన తిలో మత్తయి మెలో సిస్తు నజితోసాక దెక, “అంచి పట్టి జా అంచో సిస్సుడు జా” మెన జోక సంగిలన్, చి జో ఉట్ట కెర, యేసుచి పట్టి గెలన్. 10 జో మత్తయి మెలోసాచి గెరి అన్నిమ్ కంక మెన యేసు గెచ్చ వెన తతికయ్, జా దేసిమ్చ నిస్కారుమ్ దెకిల సిస్తు నజితస కి, చి నీతి నే కెరంత ‘పాపుమ్ కెర్లన్’ మెన ఒత్తచ యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకిలన ఒగ్గర్జిన్ జోతె జా కెర, జో తెన్ సిస్సుల్ తెన్ వెసిల. 11 జేవ్ ఇన్నె బెద వెసిలిసి దెక కెర, పరిసయ్యుల్ మెంత పండితుల్ యేసుచ సిస్సుల్తె జా కెర, జోవయింక “తుమ్చొ గురు సిస్తు నజితస తెన్ పాపుమ్ కెర్లన్ తెన్ కిచ్చొక వెన అన్నిమ్ కతయ్?” మెన పుసిల.

12 జేవ్ దస్సి సంగిలిసి యేసు నూన కెర, “జబ్బు తెన్ అస్సుమ్ మెన చినన్లస డాక్టర్ అవ్సురుమ్, గని జబ్బు నెంజిలనక డాక్టర్ అవ్సురుమ్ నాయ్.”

13 జలె, “తుమ్ కిచ్చొ కెర్లిసి అంచి ఆస మెలె, బలి దెతిసి నాయ్, గని మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితిసి మెలి కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే, తుమ్ గెచ్చ సిక్క. ‘ఆమ్ పాపుమ్ కెర్లన్’ మెన చినంతసకయ్ బుకార్క ఆవ్ అయ్లయ్, గని ఆమ్ పున్నిమ్ తిలన మెన ఉచరంతసక బుకార్క నాయ్.” మెన యేసు సంగిలన్.

14 తెదొడి బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుచ సిస్సుల్ యేసుతె జా కెర “పరిసయ్యుల్ కి ఆమ్ కి చువ్వె తంక అలవాట్, గని తుచ సిస్సుల్ చువ్వె తతి నాయ్. కిచ్చొక?” మెన, యేసుక పుసిల. 15 ఇసి పుసితికయ్, యేసు జోవయింక, “కేన్ పెండ్లితె, జోవయింక నెడిమి పెండ్లిఉబేడో తిలె పొది, పెండ్లి విందుతె బుకార్లన ముసుర్న తవుల గె? నాయ్. బెదె నాయ్. జలె, పెండ్లిఉబేడోచి పచ్చెన జలనచి నెడెమె తెంతో జోక దెర వేరతె కడ నిలె, జేవ్ పొదుల్క జోచ మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె తవుల.

16 “జలెకు, పొర్ని పాలుమ్ చిరి జా తిలెగిన, మాసికచి రిసా నే కేడయ్లి నే కేడ్డె నొవి బట్ట గండ కో జాన్ల మాన్సుల్ గల్తి నాయ్. దస్సిచి పొర్నిచితె గల తిలెగిన, జో పాలుమ్ కేడ్డె, జా మాసిక కడెదె. మాన్సు జా పాలుమ్ గలనె, అప్పు జలి పొర్ని బట్ట నొవి బట్టచి మాసిక బెదయ్లి కుటు సొడి చిరి జయెదె, చి అగ్గెచి కంట వెల్లి బొరొ జయెదె. 17 పడ్డె, జలె, ఒత్త నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ పొర్నిచి కాయ తెన్ కో సువితె నాయ్. జా కాయ పొర్ని జలి రిసా, దస్సితె నొవి రస్సుమ్ సువితెగిన, జా కాయ పులుక నెతిరి రిసా, జా రస్సుమ్ పొంగుప జలె, జా కాయ పుట్టెదె. పుట్టిలె, జా రస్సుమ్ నూయి జయెదె, చి కాయ కి పాడ జా గెచ్చెదె. జాచి రిసా, నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ నొవి కాయల్తె సువుల. దస్సి, జా రస్సుమ్ కి జా కాయ కి పాడ నే జస్తె, చెంగిల్ తయెదె” మెన, జోక పరిచ్చ కెర్ల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

బార వెర్సుల్ బాద తెన్ తిలి తేర్బోదక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మార్కు 5:21-43; లూకా 8:40-56)

18 ఒత్త జా తిల మాన్సుల్క యేసు ఈంజేవ్ కొడో సంగితె తతికయ్, ఒత్తచి సబ గెర్చొ అదికారి ఎక్కిలో జా కెర, యేసుక దస్సుల్ జా, నెర్ను సేడ జోకర, “అంచి దూ అప్పె మొర గెచ్చ అస్సి. తుయి, జలె, అమ్తె జా కెర జాక చడిలెగిన, అన్నె జయెదె”

మెలన్. 19 జో దస్సి మెంతికయ్, యేసు ఉట్ట కెర జోచి పట్టి గెలన్. జోచ సిస్సుల్ కి బెద గెల.

20-21 జేవ్ వట్ట గెతె తతికయ్, బార వెర్సుల్ తెంతో లోయి గెతి బాద తెన్ తిలి ఏక్ తేర్బోద యేసుచి పట్టి జా, పాచ కెర, “ఆవ్ ఎక్కి జోచో పాలుమ్ జవున్ చడిలెగిన, చెంగిల్ జయిందె” మెన, జాక జయ్యి ఉచరన, జోచో పాలుమ్చి కొంగు చడిలి. 22 జా చడితికయ్, యేసు పడ్డో పన్ల జాక దెక, “ఓ దూ, దయిరిమ్ తెన్ తా. అంచి ఉప్పిరిచి తుచి నముకుమ్ తుక చెంగిల్ కెర్లి.” మెన సంగిలన్. జా బేగి చెంగిల్ జలి.

23 తెదొడి యేసు జో అదికారిచో గెరి పాచ కెర, నాడి మొర్లి రిసా మూరి పుజితన, చి బెర తిల ఏడుకుడు జతన ఒగ్గర్ గొడబ జతిసి దెక కెర, 24 “తుమ్ గెచ్చు. ఈంజ నాడి మొర గెచ్చె నాయ్. నిజ అస్సె” మెన జోవయింక సంగితికయ్, జోక ఆసిల. 25 జలె, జనాబ్ ఎత్తిక బార్ కెరవడ కెర, యేసు తెడి గెచ్చు, జా నాడిచో ఆతు దెర్లి బేగి, జీవ్ జా ఉట్టి. 26 ఈంజ కామ్చి రిసా జా ప్రాంతుమ్ ఎత్తితె పావెలి.

దొగుల గుడ్డి మాన్సుల్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

27 యేసు బార్ జా కెర, ఒత్త తెంతో గెరి గెతె తతికయ్, దొగుల గుడ్డి మాన్సుల్ జోచి పట్టి జా, “దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించువ కెర్లిసా, అమ్చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ, అమ్క చెంగిల్ కెరు!” మెన కేకుల్ గల్తె తిల.

28 యేసు గెరి గెచ్చు పెసిలి పడ్డో, జేవ్ గుడ్డి మాన్సుల్ ఒత్త జోతె అయ్ల. జెతికయ్, యేసు జోవయింక “తుమ్ ఉచర్లిసి అంక ‘కెరుక తెరె’ మెన తుమ్ నంపజతను గే?” మెన జోవయింక పుసితికయ్, జేవ్, “ప్రబు, అమ్ నంపజతనుమ్” మెన జోక సంగిల్. 29 యేసు జోవయింక అంకివోతె చడ కెర, “ఆవ్ తుక ‘చెంగిల్ కెరుక తెరె’ మెన తుమ్ నంపజలిసి రిసాయి తుమ్క జర్గు జవున్!” మెన, సంగిలన్. 30 సంగిలి బేగి, జోవయింక అంకివో డీసిల. పిమ్మట్, యేసు జోవయింక “ఈంజ కామ్ కో కి నేన్తె రితి దెకన, తుమ్ దొగుల తుక్లె తా” మెన గట్టిజ సంగిలన్. 31 గని, జేవ్ ఉట్ట గెచ్చు, జా ఒండి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె జోచి గవురుమ్ సంగితి తిల.

గుల్లో కెర్లి బూతుమ్క యేసు ఉదడ గెలిసి

32 యేసు సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా కెర, అన్నెబులుక గెతె తతికయ్, బూతుమ్ దెర్లి గుల్లో సుదో ఎక్కిలోక జోతె కో గే కడ అన్ల. 33 యేసు జో బూతుమ్క ఉదడ గెలి బేగి, జో గుల్లో సుదో లట్టబన్లొ. ఒత్త బెర

తిల జనాబ్ ఆచారిమ్ జా, “అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె ఇసిచి జర్గు జలిసి కెయ్య దెకుమ్ నాయ్. ఆజి జర్గు జలి!” మెన లట్టబన్ల. 34 గని పరిసయ్యుల్ కిచ్చొ మెల మెలె, * “బూతల్క రానొ జలోసాచి నావ్ తెన్ ఈంజో బూతల్క ఉదడయ్” మెన అరుగురు జా, గోసక సంగిల.

35 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్ ఒండిచ పట్టులె గవ్వెలె బుల బుల, జోవయింక సబ గెరలె గెచ్చు, పరలోకుమ్చి రాజిమ్ పాసి జా అయ్లిసిచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సంగ, ఎత్తి రగల్చ జబ్బులు నొప్పులు గెచ్చవ, మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్లి తిలన్.

36 దస్సి బుల్తె పొది, ఒగ్గర్ జనాబ్ జోతె అయ్ల జేవ్ మాన్సుల్క దెక దెక, జేవ్ గొవుడు నెంజిల మెండల్ రిత మాలజ్ జా సైమల్ తెన్ తిలిసి దెక, జోవయింక ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, 37 “గట్టిజ పంటో పిక లాయితి సమయుమ్ జా అస్సె. 38 జాచి రిసా, ‘ఈంజ పంటో లాయితి రితి, ఈంజ పంటోక ఎజోమాని జలో ప్రబు లాయిత మాన్సుల్క తెద్రవును’ మెన, తుమ్ జోక ప్రార్దన కెర” మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

10

బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు అదికారుమ్ దిలిసి (మార్కు 3:13-19; 6:7-13; లూకా 6:12-16; 9:1-6)

1 తెదొడి యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క పాసి బుకారా కెర, బూతల్ గట్టక ఉదడ గెలుక మెన, రగరగాల్చ జబ్బులు బాదల్ జల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెరుక మెన, జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్. 2 జేవ్ బారజిన్ యేసుచ, బారికుల్చ నవ్వొ కిచ్చొ కిచ్చొ మెలె, తొలితో పేతురు మెన అన్నెక్ నావ్ తిలో సీమోను, చి జోచో బావోసి అంద్రెయ. ఒత్త తెంతో, జెబెదయిచో పుత్తుసి యాకోబు, చి యాకోబుచో బావోసి యోహాను. 3 ఒత్త తెంతో, పిలివ్ చి బర్లిలోమయి, తోమా చి మత్తయి మెలో సిస్టు నజితోసా. ఒత్త తెంతో, అల్పయిచో పుత్తుసి యాకోబు, చి తద్దయి మెలోసా. 4 ఒత్త తెంతో, కనానుచో సీమోను మెలో అన్నెక్లో, చి పడ్డో యేసుక దెర తిలో ఇస్కరియోతు మెలి గవ్వెచో యూదా.

5 యేసు జేవ్ బారజిన్క అదికారుమ్ దా కెర బులుక తెద్రయలి పొది, కిచ్చొ సెలవ్ దిలన్ మెలె, “యూదుల్ నెంజిలనతె అప్పె గెచ్చుక పోన, చి సమరయ ప్రదేసిమ్చ పట్టులె పెన నాయ్. 6 జలె, పిట్ట గెల గొవుడు నెంజిలి మంద రితి జా తిల ఇస్రాయేలుల్తె తుమ్చ సొంత మాన్సుల్తె తుమ్ గెచ్చు. 7 తుమ్ గెచ్చు, చి ‘పరలోకుమ్చి రాజిమ్ పాసి

* 9:34 9:34 ‘బూతల్క రానొ జలోసా’ మెలె, నయ్తాన్.

జా అస్సె' మెన బోదన కెర. 8 జబ్బు మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర. మొర గెలనక జీవ్ కెర. వెల్లి జబ్బుల్ తిలనక చెంగిల్ కెర సుద్ది కెర, చి బూతల్క ఉదడ గెల. ఆవ్ దెతిసి ఆరి తుమ్క దొర్కు జలి. మాన్సుల్క ఆరి తుమ్ దాన.

9 "తుమ్ బుల్తె పొది, బజార్ గే వెండి గే రాగిచ కాసుల్ గే, కిచ్చొ రగుమ్ డబ్బుల్ జలెకు దెరన బార్ జా నాయ్. 10 దస్సి, సెంచె జలెకు, దొన్ని సొక్కల్ జలెకు, జోడ్లు జలెకు, టెక్నొ డండో జలెకు దెరన బార్ జా నాయ్. తుమ్ కచి రిసా కామ్ కెర్తె గే, తుమ్ కెర్తె కామ్చి రిసా జో దెతి అన్నిమ్ తుమ్ నజనుక నాయిమ్.

11 "అన్నె, తుమ్ కేన్ పట్టుమ్తె జలెకు గవ్వి జలెకు పెసితె పొది, ఒత్త తగుప జలొసా కో గె జానన, చి తుమ్ ఒత్త తెంతో ఉట్ట గెతె ఎదక జోచితె తా. 12 జోచి గెరి తుమ్ పెసితె పొది, జా గేర్చక, తుమ్క సేంతుమ్ తవుసు మెన చెంగిల్ సంగ. 13 జా గేర్ సేంతుమ్క తగుప జతిస్ జలె, తుమ్ ఆన్లి సేంతుమ్ జోవయింక జర్గు జా, తవుసు. జా గెర్చ సేంతుమ్క నే తగుప జతిస్ జలె, తుమ్ ఆన్లి సేంతుమ్ జోవయింక నే తతె తుమ్క అన్నె బుల జెయెదె. 14 కో జలెకు తుమ్క మరియాద నే కెర్తెగిన, తుమ్ ఆన్తి కబుర్ నే సూన్లెగిన, జో గేరు జలెకు, జా గావ్ జలెకు ముల దా, తుమ్ ఉట్ట గెతె పొది, జా గుర్తుక, తుమ్చ చట్టో జా టాన్తెచి లంబిలి దూడి వంట్ల గెల, చి ఉట్ట గెచ్చు. 15 ఈంజ లోకుమ్చక వెల్లి తీర్పు కెర్తె దీసి అయ్లె, సొదొమ చి గొమొరా మెల పూర్తుమ్ కుడె నాసెనుమ్ జల పట్టల్చి గత్తిచి కంట, తుమ్క మరియాద నే కెర్తె కేన్ గవ్విచచి గత్తి ఒగ్గర్ సిచ్చుచి జయెదె, మెన నిజుమి తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

16 "ఈందె, డొర్కొవచి నెడమె మెండల్క తెద్రయ్లి రితి, దస్సి, తుమ్క మాన్సుల్తె ఆవ్ తెద్రయ్తసి. జాచి రిసా, అయివొ కెర్తె తెలివి అస్తి గే, తుమ్ కి తెద్ది తెలివి జా తా. గని, దస్సి తెలివి జలెకి, పార్వ పిట్టల్చి రితి, తేట మెన్సు తిల సుదల్ జా తా. 17 కోపుమ్ జత మాన్సుల్చి రిసా జాగర్త తెన్ తా. జేవ్ తుమ్క తీర్పు కెర్తె సబల్తె సార్పు కెర, జోవయించ సబ గెరలె తుమ్క కొర్డల్ తెన్ పెటుల. 18 తెదొడక అంచి రిసా జేవ్ మాన్సుల్ తుమ్క దెర అదికారుల్తె, రాసల్తె ఒగ్గొడ నెవుల. చి జోవయించి మొక్కె కి, వేర దేసిమ్లు తెంతో అయ్ల అమ్చ యూదుల్ నెంజిలనచి మొక్కె కి తుమ్ అంచి రిసా సాచి సంగితె. 19 మాన్సుల్ తుమ్క దస్సి సార్పు కెర్తె పొదిక, కీసి లట్టబుక గే, కిచ్చొ సంగుక గే, ఉచర

చింత గలన నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ జోవయింక కిచ్చొ సంగుక గే, తెదొడకయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క దెయెదె. 20 మెలె, తుమ్చొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి తా కెర, జొయ్యి లట్టబెదె. తుమ్ ఉచర లట్టబు నాయ్.

21 "జా పొదిక, అన్నొన్క బావొసి జలెకు, పుత్తన్క అబ్బొసి జలెకు, మొర్తి సిచ్చతె సార్పు దెవుల. అన్నె, పుత్తర్పుల్ అయ్యన్అబ్బొన్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జా, జోవయింక మొరవుల. 22 అంచి నావ్చి రిసా ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ తుమ్క విరోదుమ్ జవుల. ఈంజేవ్ అల్లర్ పూర్తి జతె ఎదక కో అంక నిదానుమ్ తా ఒర్పుప జవుల గే, రచ్చించుప జవుల. 23 మాన్సుల్ ఏక్ పట్టుమ్తె తుమ్క అల్లర్ కెర్తె, అన్నెక్ పట్టుమ్తె ఉట్ట నిగ. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసా అన్నె జెతె ఎదక, అమ్చ ఇస్రాయెలుల్చ పట్టల్ ఎత్కితె తుమ్ బుల కేడవుక నెతుర్పు.

24 "జోచొ గురుచి కంట సిస్సుడు వెల్లొ నెంజె. దస్సి కి, జోచొ ఎజొమానిచి కంట గొత్తి మాన్సు వెల్లొ నెంజె. 25 సిస్సుడు జోచొ గురుచొ రితొ, గొత్తి మాన్సు జోచొ ఎజొమానిచొ రితొ జలె, సరి జతయ్. దస్సి, ఆవ్ గెర్చొ ఎజొమానిక *'బయెల్జెబూల్' మెన కోపుమ్ జల మాన్సుల్ సంగ అస్తి జలె, తుమ్ అంచి గెర్చ ఎత్కిక కి కచితుమ్ దస్సి దూసుప కెరుల.

కక్క బింక గే నే బింక గే యేసు సంగిలిసి
(లూకా 12:2-7)

26 "జలె, జేవ్ అల్లర్ కెర్తెనక తుమ్ బియఁ నాయ్. డంక తిలిసి కిచ్చొ జలెకి కెయఁక తెయఁక నే డీసై తయె నాయ్, లుంకణ్ణిసి కిచ్చొ జలెకి కెయఁక తెయఁక ఎత్కిక నే జాన్తి రితి తయె నాయ్. ఆకర్క డీసెదె, ఆకర్క జానన్క జయెదె. 27 ఆవ్ గుట్టు తెన్ తుమ్క సంగితిసి తూమ్ ఎదార్తుమ్ సంగ. కంగ్గయి తుమ్క ఆవ్ సంగితిసి తూమ్ మేడల్చ ఒర్పాలె తెంతో సాట్ట కెర. 28 తుమ్చి ఆగుక మారుక తెర్లనక తుమ్ బియఁ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క మార్లె కి, తుమ్చి ఆత్మక మారుక నెత్తిర్తి. గని ఆత్మక కి ఆగుక కి మార వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల దా, నాసెనుమ్ కెరుక తెర్లొసాకయ్ తుమ్ బియఁ.

29 "ఈంజ దేసిమ్చ మాన్సుల్ దొన్ని గెర్పిట్టల్ ఎక్కి కాసుక వికుల. జలెకి, తుమ్చొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి సెలవ్ నెంజిలె, దస పిట్టల్తె ఎక్కి కి

* 10:25 10:25 'బయెల్జెబూల్' మెలె, నయ్తాన్, బూతల్క రానొ జలొసా.

బుయ్యో సేడె నాయ్. 30 తుమ్చి బోడిచ నెండి వాడల్ ఎత్తి మొత్తుమ్ కెత్తి అస్తి గే జొయ్యి జానె. 31 జాచి రిసా, తుమ్ బియఁ నాయ్. తుమ్ పిట్టల్చి కంట ఒగ్గర్ విలువ అన్నున్.

32 “కో అంక నంపజా, మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పునుల గే, జోక అమ్చ మాన్సుల్ ఈంజేవ్ మెన, పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొసి జలో దేముడుచి మొక్కె ఆవ్వి సాచి సంగిందె. 33 గని, మాన్సుల్చి మొక్కె కో అంచి రిసా ‘జోచొ నెంజి’ మెనుల గే, దస్సి పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొసి జలో దేముడుచి మొక్కె జోక ‘అమ్చ నెంజితి’ మెన సంగిందె.

34 “ ‘జో బూలోకుమ్తె అయ్లసి మాన్సుల్తె ఎక్కి సేంతుమ్ కెరెదె’ మెన తుమ్ అంక ఉచర నాయ్. సేంతుమ్ నాయ్, గని జట్టి కెరయ్తి రితి అయ్లయ్. 35 కీసి మెలె, ఆవ్ అయ్లి రిసా, జోచొ అబ్బొన్క పుత్తుసి, జాచి అయ్యన్క దువిసి, జాచి అత్తన్క నూనుసి విరోదుమ్ జవుల. 36 దస్సి, ఏక్ మాన్సుచి కుటుంబుమ్చయ్ జోక విరోదుమ్ నుదల్ జవుల.

37 “అబ్బొన్క జలెకు, అయ్యన్క జలెకు అంచి కంట కో ఒగ్గర్ ప్రేమ కెరుల గే, దస్సి మెననుక అంక తగువ జలన నెంజితి. పుత్తున్క జలెకు, దువిన్క జలెకు అంచి కంట కో ప్రేమ కెరుల గే, దస్సి మెననుక అంక తగువ జలన నెంజితి. 38 అంచి రితి జోవయింది సొంత సిలువ వయన్లి రితి జా, కో అంచి పట్టి జెతి నాయ్, దస్సి మెననుక అంక విలువ జలన నెంజితి. 39 కో జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరనుక చజుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చాదె. గని అంచి రిసా కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జా జోక దొర్కు జయెదె.

40 “తుమ్క కో మరియాద కెరుల గే, జేవ్ తుమ్క మరియాద కెర్లిసి, అంకయి మరియాద కెర్లిసి జతయ్. అన్నె, అంకయి కో మరియాద కెరుల గే, జేవ్ దస్సి కెర్లిసి అంక తెద్రయ్లోసాక కి మరియాద కెర్లిసి జతయ్. 41 జలె, ‘దేముడు సంగిలి కబుర్ ఆన్తొసా, ఈంజొ’ మెన కో దస మాన్సుల్క మరియాద దెకుల గే, జోవయింక కి ప్రబుచి కబుర్ సంగితొసాక దెతి రితి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. పడ్డె, ‘ప్రబుచి నీతి తెన్ తిలోసా, ఈంజొ’ మెన చిన, కో దసా మాన్సుక మరియాద కెరుల గే, జోక కి నీతి తిలోసాక దెతి రితి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. 42 పడ్డె, ‘యేసుచ సిస్సుల్’ మెన కో ఈంజేవ్ గవురుమ్ నెంజిల నంపజలనతె ఎక్కిలోక కి ఎక్కి బుక్కెక్ పాని కి పియడుల గే, జోవయింక

కి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె, మెన నిజుమి సంగితసి” మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్.

11

1 యేసు జోచ బారజన్ సిస్సుల్క బోదన కెర్లిసి కేడ్డి పడ్డె, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చ పట్టుల్తె బోదన కెరుక మెన బార్ జలన్.

జేల్తె తిలో యోహాను యేసుక తెద్రయ్లి కబుర్ (లూకా 7:18-35)

2 బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుక హేరోదు రానొ జేల్తె గల తిలో. జలె, క్రీస్తు కెర్త కమొచి రిసా యోహాను జేల్తె నూన కెర, జోచ సిస్సుల్ తెన్ యేసుక కిచ్చొ కబుర్ తెద్రయ్లన్ మెలె, “దేముడు తెద్రయిందె మెలో రచ్చించుప కెర్లిసా నిజుమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్కొక రకుక గే? 3 మెన పున” మెన సంగ తెద్రయ్లో. 4 యేసు యోహానుచ సిస్సుల్క, దెక కెర నూన కెర, “తుమ్ గెచ్చ, చి దెకిలిసి నూన్లిసి ఎత్తి యోహానుక సంగ. 5 గుడ్డి జా తిల మాన్సుల్ దెకితతి, సొట్ట జా తిల మాన్సుల్ ఇండితతి, వెల్లి రోగుమ్ సేడ తిలన చెంగిల్ జా నుద్ది జతతి, బొయ్ రొ జా తిల మాన్సుల్ నూన్తతి, మొర గెలన జివ్ జతతి, నుబుమ్ కబుర్ బీద మాన్సుల్క నూనయ్తసి. 6 జలె, ‘కో జలెకు అంచి రిసా అన్మానుమ్ నెంతె తవుల గే, జోక చెంగిలి’ ” మెన యేసు సంగ తెద్రయ్లన్.

యోహానుచి రిసా యేసు సంగిలిసి

7 యోహానుచ సిస్సుల్ ఉట్ట గెతె తతికయ్, ఒత్త తిల ప్రెజల్క యోహానుచి రిసా యేసు ఇసి మెన సంగుక దెర్లన్. “తుమ్ కిచ్చొ దెకుక జా బయిలె గెచ్చ తిలదు? వాదుతె చివ్వర్ పెల్లి జతిసి దెకుక గెచ్చ తిలదు గే? 8 నాయ్ మెలె, కిచ్చొ వేరచి దెకుక గెలదు? సొమ్సార్లు గలంత పాలల్ గలన్లొ మాన్సుక దెకుక గెలదు గే? ఈందె, దస్స పాలల్ గలంతన రాసల్చి గెరలె తవుల. 9 జలె, కిచ్చొ దెకుక గెలదు? దేముడు తెద్రయ్లి కబుర్ సంగితొసా ఎక్కిలోక దెకుక గెలదు గే? నిజుమి. గని, జో ప్రబుచ మాములుమ్ కబుర్లు సంగితనచి కంట యోహాను ముక్కిమ్చొ జయెదె,” మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

10 “ఈందె, అంచి కబుర్ సంగితొసా జతి రితి ఎక్కిలోక తుచి పురె తెద్రయ్తసి. తుచి కంట అగ్గె గెచ్చ, తుయి జెతిసి సొట్ట కెరెదె” మెన రెగిడ్డి కోడ్ అన్నె. జా కోడు యోహానుచి రిసాయి ‘అంచి కబుర్ సంగితొసా’ మెన కచి రిసా సంగితయ్. 11 జాచి రిసా, తెర్నిమున్ను లట్టబ్లి రిసా జెర్నిలనతె బాప్తిసుమ్ దిలో యోహానుచి

కంట వెల్లోచో కోయి నాయ్ మెన ఆవ్ కచితుమ్ తుమ్క సంగితసి. జలెకి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితనతె, కో ఎత్తిచి కంట దాక్ జవుల గే, జో యోహానుచి కంట వెల్లెల జవుల.

12 “బాప్తిసుమ్ దిలో యోహానుచ దీసల్ తెంతో మొదొల్ కెర, పరలోకుమ్చి రాజిమ్ పెలయ్లి రితి జెతె అస్సె, చి మాన్సుల్ బమ్మ తెన్ జేవ్తె బెదితతి.

13 యోహాను ఎదక దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన, మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల *ఆగ్గల్చి కొడొ ఎత్తి పరలోకుమ్చి రాజిమ్ జెతినచి రిసా సంగితయ్. జేవ్ ఎత్తిజిన్చి ఆకర్తె యోహాను అయ్లో. 14 అంచి కబుర్ పూర్ణుమ్ సంగిలో ఏలీయా రితోసా ఎక్కిలోక తెద్రయిందె” మెన ప్రబు అగ్గె సంగ తిలో. జలె, తుమ్ నంప కెర్తె గే నాయ్ గే, గని జో తెద్రయి జలొసా యోహాను. 15 సూన్త కంగ్గో తిలన సూన.

అన్యానుమ్ జతనచి రిసా యేసు గోల కెర్లిసి

16 “జలె, ఈంజ ఉగుమ్చ మాన్సుల్చి బుద్దిక కిచ్చొ టాలి జయెదె? వీదులె వెన కెల్ల బోదల్చ రిత జతతి, జేవ్ బోదల్ జోవయింతెన్ బెద కెల్ల బోదల్ బుకార కెర,

17 తుమ్క ‘నచ్చుతు’ మెన బచ్చి పుంగిలెకి నచ్చుసు నాయ్. అమ్ ఏడ్లెకి, తుమ్ బెద ఏడు నాయ్,

మెన దన బోదల్ కిసి సంగుల గే, దస్సి ఆవ్ చి యోహాను కిచ్చొ కెర్లె కి, తుమ్ మెన్సున్ నాయ్.

18 కిచ్చొక ఆవ్ ఇని టాలి కెర్లసి మెలె, యోహాను చువ్వె తన్నె తతోసాచి రిసా, ‘జోక బూతుమ్ దెర అస్సె’ మెన సంగితె తిల. 19 ఆవ్, జలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా, మాములుమ్ కతెపితె తతినచి రిసా కిచ్చొ మెంతతి మెలె, ‘ఆదె, కయ్ రొ మత్వాలొ ఈంజో. సిన్తు నజితన తెన్ పాపుమ్ కెర్లన తెన్ బెదితోసా’ మెన అంక నిస్కారుమ్ సంగితతి. గని ఎక్కిలోచి పెట్టి చెంగిల్ తెంతో చి బుద్ది తిలె, జోచ కమొచి పలితుమ్తె రుజ్జు జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

పట్టుల్క యేసు గట్టిజ గోల కెర్లిసి (లూకా 10:13-15)

20 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచ సగుమ్ పట్టుల్తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అద్బుతుమ్ కమొ కెర్లన్. ఈంజేవ్ కమొ జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లెకి, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్

* 11:13 11:13 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్లి ఆగ్గల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గల్ మెన రెగ్గవ అస్సె.

జతి నాయ్, ములితి నాయ్. జాచి రిసా, యేసు ఇసి మెన జోవయింక గోల కెరుక దెర్లన్: 21 “అయ్యొ! కొరాజినా పట్టుమ్తెచ చి బేత్తుయిదా పట్టుమ్తెచ, తుమ్చి సిచ్చ పిట్టె నాయ్! తుమ్చి నెడిమి కెర్ల కమొ అమ్చ యూదుల్ నెంజిల తూరు చి సీదోను మెల పట్టుల్తె ఆవ్ కెర్లయ్ జలె, జేవ్ పట్టుల్చ మాన్సుల్ అగ్గెయి జేవ్ కెర్ల పాపల్క దుకుమ్ జా, ములిత. జేవ్ కెర్ల పాపల్చి దుకుమ్చి రుజ్జుక బస్తల్ బందన సార్ గాంసంత. 22 పూర్ణుమ్ జేవ్ తూరు పట్టుమ్చ కి సీదోను పట్టుమ్చ కి ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్తె తిలె కి, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్తిజిన్క వెల్లి తీర్పు కెర్లి జా దీసిక, తుమ్ జతి సిచ్చ జేవ్ పట్టుల్ జతి సిచ్చచి కంట ఒగ్గరి జయెదె, మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

23 “పడ్డొ, తుమ్ కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తెచ, తుమ్ పరలోకుమ్తె ఉక్కిల్ జస్సె గే? నాయ్. తుమ్ మొర్లన రకితి టాన్తె ఉత్త గెతె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చితె ఇన వెల్లొ కమొ అమ్చ యూదుల్ నెంజిలి సాదొమ పట్టుమ్తె పూర్ణుమ్ కెర తత్తయ్ జలె, ఒత్త తిలన నంపజత, చి జా పట్టుమ్ నాసెనుమ్ నే జతె, ఆజి ఎద తత్తి. 24 సాదొమ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్తె తిలె కి, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క వెల్లి తీర్పు కెర్లి దీసిక, తుమ్ జతి సిచ్చ జా పట్టుమ్చ జతి సిచ్చచి కంట ఒగ్గరి జయెదె, మెన ఆవ్ తుమ్క సంగితసి.” మెన యేసు సంగిలన్.

25 తెదొడి యేసు కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “పరలోకుమ్క కి బూలోకుమ్క కి అదికారుమ్ తిలొ ఓ అబ్బొ, ‘జానుమ్’ మెన జేవ్క జెవ్వి గవురుమ్ ఉచరంతనక చి ఒగ్గర్ సదు కెర్లనక ఈంజ జర్లు జతిసి ఎత్తిచి అర్దుమ్ లుంకడ, బాలబోదల్ జల రిత గవురుమ్ నెంజిలనక అర్దుమ్ దెకవ అస్సిసి మెన తుక జొబర, మెన అంచి సర్ల జతసి. 26 తుచి దయ తెన్ ఇసి కెర్లది” మెన ప్రార్లన కెర్లన్. దస్సి ప్రార్లన కెర, అన్నె ఇసి మెన సంగిలో. 27 “అంచొ అబ్బొ ఎత్తి అంచి అత్తి సార్ప కెర దా అస్సె. అన్నె, అబ్బొ ఎక్కిలోయి ఆవ్ పుత్తున్క సరిగా జానె అన్నె కో కి నేన్తి. పడ్డొ, ఆవ్ పుత్తుసి అంక పిట్టవ కో కి అబ్బొక నేన్తి చి అన్నె కక్క ఆవ్ అబ్బొక దెకవుక మెన నిసాన్దె గే, జో కి జానెదె.

28 “నైమల్ బాదల్చ జాడ్లు వయ టక్క తిలన ఎత్తిజిన్ అంచితె జా, చి తుమ్చి జాడు ఆవ్ వయలి రితి జా, తుమ్క పుండయిందె. 29 అంచి

తెన్ లంకె జా, చి అంచితె బుద్ధి సిక్క. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ గవురుమ్ నే ఉచరంతె, పెట్టి అమ్మాయికుమ్ తెన్ అస్సి, చి తుమ్చ ఆత్మల్తె వుండితె. ³⁰ కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ గల్లి పూందు సుల్లు అస్సె, ఆవ్ వయడ్డి జాడు సుల్కన అస్సె” మెన యేసు సంగిలన్.

దీసిచి ఉప్పిరి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక అదికారుమ్ అస్సె.” మెన, జేవ్ పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలన్.

12

బక్తి కెర్తి దీసి రిసా యేసు సంగిలిసి
(మార్కు 2:23-28; లూకా 6:1-5)

1 జా పొదులె, *సెలవ్ కడన్ల దీసెతె, యేసుచి సిస్సుల్, పంటో పికిలి బుయి వాట్ గెతె తిల. జలె, యేసుచ సిస్సుల్క చూ కెర్తికయ్. జా వాట్ సాడిచి పికిలి పంటోచ ఎన్నులు దొన్ని కోడ కంక దెర్ల. 2 జలె, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్, జేవ్ సిస్సుల్ కెర్తిసి దెక కెర, “అదె, †బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్ల దీసి కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి తుచ సిస్సుల్ కెర్తితి” మెన యేసుక గోల కెర్తికయ్, 3 జో జోవయింక ఇసి మెలన్: “పూర్ణమ్ తిలో దావీదు రానొ, జోక చి జో తెన్ తిలసక చూ కెర్తికయ్, జో కెర్తిన్చి రిసా తుమ్ సదు కెర్చు నాయ్ గే? 4 కిచ్చొ కెర్తిసి మెలె, దేముడుచి గుడితె జో పెసిలన్, చి ఒత్త తిల పూజర్లు అర్పితుమ్ దిల పొడియె కయ్ల. జేవ్ పొడియె పూజర్లు కంక జయెదె, గని అన్నె కో కంక జయె నాయ్. జో కి, జో తెన్ తిలస కి జా కంక నాయిమ్ నెంజిలె కి జేవ్ కయ్ల. 5 పడ్డో, ఎత్తి బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్ల దీసి, దేముడుచ పూజర్లు దేముడుచి గుడితె సేవ కెర్తితి. జా సేవక ‘కామ్. సుద్ది దీసి పిట్టవ గార్ కెర్తితి మెన ఉచరుక జయెదె జలెకి, పాపుమ్ నెంజె’ మెన మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ‡ఆగ్గుల్తె తిలిసి సదు కెర్చు నాయ్ గే? 6 జలె, ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, దేముడుచి గుడిచి కంట వెల్లో సుదొ ఇన్నె అస్సె.

7 ‘తుమ్ కిచ్చొ కెర్తిసి అంక ఆస మెలె, బలి దెతిసి నాయ్, గని మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితిసి’ మెన తెదొడి సంగిలి కోడు తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతదు జలె, పాపుమ్ నే కెర్ల ఈంజేవ్ సిస్సుల్క ‘పాపుమ్ కెర్ల’ మెన, నింద కెర్తదు నాయ్. 8 సెలవ్ కడన్ల

ఆతు లంబిలోసొక యేసు చెంగిల్ కెర్తిసి
(మార్కు 3:1-6; లూకా 6:6-11)

9 యేసు ఒత్త తెంతో గెచ్చు, జా కపెర్నూహూమ్ పట్టుమ్తెచి సబ గెరి పెసిలో. 10 ఓదె, ఆతు లంబ గెలోసా ఎక్కిలో ఒత్త తిలన్. జేవ్ పండితుల్, కి, జో బాద తిలో మాన్సు అస్సె మెన దెక కెర, యేసుక నేరిమ్ వయడుక ఉచర, “సెలవ్ కడన్ల దీసి ఏక్ బాద తిలో మాన్సుక చెంగిల్ కెరుక నాయిమ్ గే, నాయ్?” మెన జోక పుసిల. 11 జో జోవయింక, “తుమ్చితె కేన్ మాన్సుక జలెకు ఎక్కి మెండ జవున్ తిలెగిన, జా మెండ బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్ల దీసి ఏక్ గొయితె సేడ తిలెగిన, జో ఎజోమాని జాక జా గొయి తెంతో కడె నాయ్ గే? 12 జలె, మెండచి కంట మాన్సు ఒగ్గర్ విలువ. జాకయ్, సెలవ్ కడన్ల దీసి కి మాన్సుక చెంగిల్ కెరుక నాయిమి” మెన జబాబ్ దా, 13 యేసు జో ఆతు లంబిలోసొక దెక, “తుచి ఆతు చంపొ కెరు” మెలన్. జో మాన్సు ఆతు చంపొ కెర్తన్, చి ఈంజో ఆతు బేగి అన్నెక్ చెంగిల్ తిలి ఆతుచి రితి చెంగిల్ జలి. 14 గని యేసు దస్సి కెర్తికయ్, పరిసయ్యుల్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, బార్ జా కెర, యేసుక కిసి మారుక గే కుట్ర ఉచరన లట్టబన్ల.

15 జేవ్ పరిసయ్యుల్ ఉచర్లిసి యేసు జానెచి రిసా, ఒత్త తెంతో ఉట్ట గెలన్. ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి గెల, చి జోవయింతె జొడ్డో తిలస ఎత్తిజిన్క జో చెంగిల్ కెర, 16 “అంచి రిసా తుమ్ కేనె తెర్లె ఒత్త సంగ నాయ్” మెన, జేవ్ ప్రజెల్క ఆడ్ర దిలన్. 17 ఈంజ ఎత్తి కిచ్చొక జర్లు జలి మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పూర్ణమ్చొచి అత్తి సంగిలి కోడె నెరవెర్చువ జతి రిసాయి.

18 “ఈంజో, ఆవ్ నిసాన్ల అంచొ సేవ కెర్తొసా, ఈంజో ఆవ్ ప్రేమ కెర్తొసా, చి రిసా అంక పూర్తి సర్దనంతోనుమ్. ఇనాచి పెట్టి అంచి ఆత్మ తియిదె, చి ‘యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ కి రచ్చించువ జంక జయెదె’ మెన సూనఎదె. 19 ఈంజో

* **12:1** 12:1 ఎత్తి సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయింక సబ గెరతె గెచ్చు, దేముడుచ కొడో సూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజెల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తిన్చి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అచ్చి ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తితి. † **12:2** 12:2 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒగ్గర్ పూర్ణమ్ పొది సంగిలి రితి, యూదుల్ ముక్కిమ్క సెన్సర్ దీసి సబతె గెచ్చు బోదన సూన బక్తి కెరుల, చి కిచ్చొ కామ్ కెర్తి నాయ్. కామ్ నే కెర్తి ఆగ్గు ప్రజెల్ నే పిట్టయ్తి రితి, జోవయింక వెల్లెల మాన్సుల్, కన్కారుమ్ పచ్చు, ప్రబు సంగిలి కంట అన్నె ఒగ్గర్ ముద్దో కెర్తితి. ‡ **12:5** 12:5 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రర్దయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడో ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచే వుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రర్దవ అస్సె.

పోటి జయె నాయ్. గగ్గోల్ జయె నాయ్, అన్నె, గవురుమ్ ఆనన్తి రితి వీదులె గట్టిజు లట్టబ జోచి అవాడ్ సూనయె నాయ్. ²⁰ జలె, ఆకర్ దీసిక సత్తిమ్ తెన్ ఎత్తిక పరిచ్చు కెర తీర్పు కెర, సిచ్చల్ గే బవుమానల్ గే దెతి ఎద, కామ్క నెంజిలి పీరి గండక జో మోడ కెర వెంట గెల్లి నాయ్. సరిపుచుప జతి ఉజిడి నే దెతి వత్తి జో నే విజవ దెవుల. ²¹ పడ్డో, ఇనాచి నావ్చి తెడి యూదుల్ నెంజిలస దయిరిమ్ జా ఆస జవుల”

మెన, దేముడు సంగిలి కోడు నెరవెర్పువ జలి.

యేసుక పండితుల్ దూసుప కెర్లిసి
(మార్కు 3:20-30; లూకా 11:14-23;
12:10)

²² తెదొడి బూతుమ్ దెర్లి రిసా గుడ్డి జా గుల్లో జా తిలో మాన్సుక ఒత్త తిల మాన్సుల్ యేసుతె కడ ఆన్తికయ్, యేసు జోక చెంగిల్ కెర్లన్. జో మాన్సు లట్టబుక దెర్లి చి అంకివో డీసిల. ²³ ఇన్నె జలి రిసా, ప్రెజల్ ఎత్తి ఆచారిమ్ జా, “ఈంజో యేసు కొన్నో? దావీదు రానోచి సెకుమ్తె జెర్ముక తిలో రచ్చించుప కెర్లొసా ఈంజో ఏక్ వేల జయెదె గే?” మెన లట్టబ్క దెర్ల.

²⁴ పరిసయ్యుల్, జా కోడు సూన కోపుమ్ జా. “బూతల్క రానో జలో బయెల్జెబూల్చి నావ్ తెన్ ఈంజో బూతల్క ఉదడ్డయ్” మెన గోసక సంగిల. ²⁵ గని జేవ్ ఉచర్లిసి యేసుక జానెచి రిసా, ఇసి మెలన్. “కేన్ జవున్ రాజిమ్తెచ మాన్సుల్, జోవయింక జెవ్వి విరోదుమ్ జా వర్న వర్న జా యుద్దుమ్ కెరన్లె, జా రాజిమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె. కేన్ పట్టుమ్ జవున్ కేన్ గేరు జవున్ మాన్సుల్ వర్న వర్న జా జోవయింక జెవ్వి విరోదుమ్ కెరన్లె, జా పట్టుమ్ జవున్, గేరు జవున్ టీవో జయె నాయ్. ²⁶ దస్సి, సయ్తాన్చక సయ్తాన్ ఏక్ వేల ఉదడ గెలెగిన, జోవయింక జోయ్యి యుద్దుమ్ కెర్లయ్, జోవయింక జోయ్యి యుద్దుమ్ కెర్లె, జోచి రాజిమ్ కిసి జా టీవో జయెదె? ²⁷ ఆవ్ ఏక్ వేల బయెల్జెబూల్చి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ్డెగిన, తుమ్చ సిస్సుల్ కచి నావ్ తెన్ ఉదడ్డెతి? బూతల్క ఉదడ్డె తుమ్చయ్ సిస్సుల్ అంచి రిసా తుమ్క తీర్పు సంగుతు! ²⁸ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక ఆవ్ బూతల్క ఉదడ గెల్లిసి జలె కచితుమ్ దేముడుచి రాజిమ్ తుమ్తె అప్పె పావ జా అన్నె.

²⁹ “అన్నెక్ టాలి ఉచర, కిచ్చొ మెలె, కేన్ జవున్ బలుమ్ సుదొచి గెరి పెన జోచి ఆస్తి దెర గెచ్చుక చోరు

ఉచర్లెగిన, తొలితో జో చోరు జో బలుమ్ సుదొక నే బంద తిలెగిన, చోరుక నెత్తె. జో బలుమ్ సుదొక తొలితో బందిలెగిన, గెరిచి సామన్ జో చోర గెలుక జయెదె” మెన సంగిలన్.

³⁰ దస్సి సంగ, యేసు అన్నె, “కో అంచి పచ్చెన జయె నాయ్ గే, అంక విరోదుమ్ జా అన్నె, చి అంచి రాజిమ్తె జేవ్ బెదిత్ రితి కో అంచి తెన్ మాన్సుల్క ఆనె నాయ్ గే అంచి మందక చెదుర్పు కెర్లయ్.

³¹ “జలె, ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఎక్కిక పిట్టవ మాన్సుల్ కెర్ల పాపల్ దూసినల్ ఎత్తి జోవయింక చెమించుప కెరుక జయెదె. గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక దూసుప కెర్లిసి చెమించుప జయె నాయ్. ³² కో గడియ బమ్మ జా ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి రిసా అన్మానుమ్ కోడ్ లట్టబెదె గే, జోవయింక చెమించుప కెరుక జయెదె. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కో దూసుప కెరుల గే, ఈంజ ఉగుమ్తె కి జా ఉగుమ్క కి చెమించుప జతి నాయ్.

³³ “రూక్చి పండ్లు చెంగిల్చి జలె, జా రూకుక చెంగిల్ మెన ఒప్పున. రూక్చి పండ్లు గర్చి జలె, జా రూకుక గర్చొ మెన ఒప్పున. రూక్చి పండ్లు దెకిలెగిన, జా రూకుక చెంగిల్ గే, గర్చొ గే చినుక జయెదె. ³⁴ పెట్టి అయివోచి రితి విస్సుమ్ తిల మాన్సుల్, తుమ్. తుమ్చి పెట్టి విస్సుమ్ తిలి రిసా తుమ్ కిసి చెంగిల్చి లట్టబుక జయెదె! పెట్టితె తిలి బుద్దిచి కొల్లి చోడి లట్టబెదె. ³⁵ చెంగిల్ మాన్సు జోచి చెంగిల్ బుద్ది బెర్తుచి కొల్లి చెంగిల్చి బార్ కెరెదె. గర్చొ మాన్సు జోచి పెట్టిచి విస్సుమ్చి బెర్తుచి కొల్లి విస్సుమ్ బార్ కెరెదె. ³⁶ ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్తిక వెల్లి తీర్పు కెర్లి దీసిక మాన్సుల్ లట్టబ్లి ఎత్తి కామ్క నెంజిలి కోడుచి రిసా నేరిమ్ వయుల. ³⁷ తుమ్చ కొణ్ణో తుమ్చి పెట్టి తిలిన్క సాచి జలి రిసా నీతి సుదొ గే, నెంజిలె పాపుమ్ సుదొ గే బార్ కెరెదె.” మెలన్.

జేవ్ యూదుల్ అన్మానుమ్ జలిన్చి రిసాచి
తీర్పు

(మార్కు 8:11-12; లూకా 11:29-32)

³⁸ తెదొడి పరిసయ్యుల్ చి మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన సగుమ్జిన్ యేసుక, “గురుబాబు, దేముడుచి అదికారుమ్ తుక అన్నె మెన రుజ్జు దెకయ్తి వెల్లి కామ్ ఏక్ అప్పె కెరు. దెకుమ్దె” మెన యేసుక సంగిల. ³⁹ గని, జో జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ప్రబుక నిదానుమ్ నెంజ లంజెబుద్ది పాపుమ్బుద్ది జల తుమ్ ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్, రుజ్జు దెకయ్త

కమొక కోర్ప జతను. అంచి అదికారుమ్ దెకయ్తి రిసా ఎక్కి పిట్టవ, కేన్ వేర కామ్ కెర దెంక నెంజె. జా రుజ్జుచి కామ్ కీసిచి జయెదె మెలె, దేముడుచ కబుర్లు పూర్ణమ్ సంగిలో యోనాక జర్గు జలిన్చి రితి జయెదె. 40 మెలె, యోనా కీసి తిర్రతి అందరె మెద్దెనె సముద్దుమ్చి వెల్లి మొసాచి పెట్టి తిలన్ గె, దస్సి, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ ఆవ్ తిన్ని అందర్లు తిన్ని మెద్దెనె బుయి తెడి తయిందె.

41 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్ ఎత్కిక వెల్లి పరిచ్చ కెర్తి దీసిక, తుమ్ ఈంజ కాలుమ్చ అన్మానుమ్ జల యూదుల్ కి, యోనా బోదన కెర్ల నీనెవె పట్టుమ్చ ప్రెజల్ కి, బెద టీవో జా, జేవ్ తుమ్క 'గర్చ' మెన రుజ్జు దెకవుల. కిచ్చొక మెలె, జా పట్టుమ్చ మాన్సుల్ యోనా కెర్తి బోదన సూన కెర, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా, నంపజా, బుద్ది జల. ఈందె, యోనాచి కంట వెల్లో తుమ్చి నెడిమి అస్సె. 42 వడ్డె, వెల్లి తిర్పు కెర్తి జా దీసిక, దచ్చెన దేసిమ్చి పూర్ణమ్ తిలి రాని ఎక్కి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ తెన్ టీవో జా, తుమ్క 'గర్చ' మెన రుజ్జు దెకయెదె. కిచ్చొక మెలె, పూర్ణమ్ జా రాని 'సాలోమోను రానొ సంగితి బుద్దిచి కోడు సూనిందె' మెన, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూరి తెంతో అయ్లి. గని, ఈందె, సాలోమోనుచి కంట వెల్లో సుదొ తుమ్చి నెడిమి అస్సె.

43 "ఏక్ మాన్సుక బూతుమ్ దెర తిలెగిన, జా బూతుమ్ జో మాన్సుచి తెంతో ముల దా తత్తిచి రిసా టాన్ చజన, బయిలె గెచ్చు బుల్లె తయెదె, గని, టాన్ నే దొర్కు జలి రిసా, 44 జో ఉచరన, ఆవ్ ముల దిలో గెరి అన్నె గెచ్చిందె మెన, జా గేర్ విడి అస్సె మెన, జా గేర్చొ మాన్సు వడ్డవ కెర సుబ్రుమ్ కెర అస్సె మెన దెక కెర, 45 అన్నె గెచ్చు, జాచి కంట గర్చ సత్తు బూతల్క పట్టి కడ ఆనెదె, చి జేవ్ ఎత్కి జో మాన్సుచి తెడి పెన కెర, ఒత్తయ్ బన జవుల. జాచి రిసా, జో మాన్సుక అగ్గెచి కంట, ఆకర్క ఒగ్గర్ అల్లర్ తయెదె. గర్చి బుద్దిచి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ తెన్ దస్సి జయెదె." మెన, యేసు బోదన కెర్లన్.

46 యేసు ప్రెజల్క అన్నె బోదన కెర్లె తతికయ్, ఈందె, జోచి అయ్యసి బావుడ్చివో జా కెర, 'జో తెన్ లట్టబుమ్చె' మెన వీదె టీవో జా తిల. 47 కీతెదొడి ఎక్కిలో "ఈందె, తుచి అయ్యది తుచ బావుడ్చివో తుచి తెన్ లట్టబుక మెన వీదె టీవ అస్తి" మెన యేసుక సంగిలన్. 48 జోక సంగిలో మాన్సుక యేసు "కొన్ని అంక అయ్య, కొన్న అంక బావుడ్చు జవుల

గే జాన్సు గే?" మెన సంగ, 49 జోచి సిస్సుల్ తిలి పక్క ఆతు చంప కెర, "ఈందె, అంచి అయ్య, అంచ బావుడ్చు. 50 కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్ తిలో అంచో దేముడు అబ్బొ సంగిలి రితి కో కెరుల గే, జెవ్వె అంచ బావుడ్చు, అంచ బేనివో, అంచి అయ్య" మెన సంగిలన్.

13

బీ ఈంపిలిన్క టాలి
(మార్కు 4:1-9; లూకా 8:4-8)

1 జా దీసి, యేసు గెరి తెంతో బార్ జా, సముద్దుమ్చి ఒడ్డుతె గెచ్చు, వెసిలన్. 2 ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె జా కెర, సుట్టునంత బెర *పెలపెలి జలి రిసా, జో ఏక్ దోనితె వెగ వెసిలన్. అన్నె బెర తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ సముద్దుమ్చి ఒడ్డుతె టీవో జా తతికయ్, 3 యేసు జోవయింక దెక దెక, బోదన కెర్తి రిసా ఒగ్గర్ టాలివో సంగుక దెర్లన్. "ఈందె, ఈంపితోసా ఎక్కిలో బీ ఈంపుక బార్ జలన్. 4 జో ఈంపితె తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వాట్ పక్క సెడ్డికయ్, పిట్టల్ ఉత్త జా, జా బీ కా గెల. 5 అన్నె సగుమ్ బీ ఒగ్గర్ మత్తి నెంజిలి పత్తురు బుయ్యె సేడ్లన్. ఉప్పిరి ఇదిలిదిల్ మత్తి తిలి రిసా, ఒత్త సెడ్డి బీ బేగి గజ్జల్ జలి 6 ఒప్పడ్ లయితికయ్, మొక్కల్ డడ్డ గెల. చి చెర్లొ బుయి తెడి పెన వడ్డుక నెత్తి రిసా, జేవ్ మొక్కల్ సుకా గెచ్చు, మొర గెల. 7 అన్నె సగుమ్ బీ కంట మొక్కల్ తిలిన్తె సెడ గజ్జల్ జా మొక్కల్ జల. గని ఒత్త తిల కంట మొక్కల్ వడ్డ కెర, ఒత్త సెడ్డి బీచ మొక్కల్క పెల గెల్లికయ్, జేవ్ మొక్కల్ పలితుమ్ దెర్తి నాయ్. 8 గని అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిల్ బుయ్యె సెడ కెర, కేన్ మొక్క పుంజెక్ వంతుల్, †అరవయ్ వంతుల్, ముప్పయ్ వంతుల్, పలితుమ్ దిల. 9 నూన్త కంగ్గొ తిలన, సూన" మెన సంగిలన్.

10 వడ్డె యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, "తుయి కిచ్చొక టాలివో సంగయ్ ప్రెజల్క బోదన కెర్లసి?" మెన జోక పుసిల. 11 యేసు జోవయింక, "పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి రిసాచి గుట్టుల్ జానన్క తుమ్క సెలవ్ దా అస్సె. గని జోవయింక జా సెలవ్ నాయ్. ‡ 12 కిచ్చొక మెలె, తిలోసాక అన్నె దెంక జయెదె, చి జోక ఒగ్గర్ కలుగు జయెదె. గని, నెంజిలోసా జలె, జోక తిలిసి కి జోతె తెంతో కడ నెంక జయెదె. 13 జేవ్ ప్రెజల్ దెక నే దెకిలి రితి, సూన నే సూని రితి, అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. ఇసిచి రిసా ఆవ్

§ 12:47 12:47 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తి తోతొ రెగిడ్ల సగుమ్ పున్కల్తె 47 కోడు తయె నాయ్. * 13:2 13:2 పెలవులి † 13:8 13:8 తిని విస్సా ‡ 13:11 13:11 12 ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'నంపజా అర్దుమ్ తిలసకయ్ అన్నె అర్దుమ్ సికడుక జయెదె...గని నంప నెంజ అర్దుమ్ నెంజిలసక తిలి అర్దుమ్ కి జోవయింతె తెంతో కడ నెంక జయెదె'.

టాలివో కెరయ్ జోవయింక బోదన కెర్తసి. ¹⁴ జేవ్ నంప నే జతిన్చి రిసా యెసయాచి అత్తి పూర్గుమ్ దేముడు సంగిల్ కోడ్ కచితుమ్ నెరవెర్చువ జతయ్. తుమ్ నిజుమ్ సొంత సూన్లె కి, కచితుమ్ కెయెక అర్దుమ్ కెరన్చు నాయ్, నిజుమ్ సొంత దెకిలెకి, కచితుమ్ అర్దుమ్ చినున్ నాయ్. ¹⁵ కిచ్చొక మెలె, ఈంజ పైజల్చి పెట్టి బేడు బంద అస్సె, ఇనాచి కంగ్గల్ దిమ్మల్ డంకి జలి రితి జా అస్సె. ఇనయింప అంకివో డంకన్లి రితి జా అస్సి. నెంజిలె, ఇనయింప అంకివో దెక చినిత, ఇనయింప కంగ్గల్ సూన సూనిత, చి ఇనాచి పెట్టి అర్దుమ్ కెరంత, చి ఆవ్ ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్తి రితి ప్రసుల కెర అంచితె జెత”.

మెన జేవ్చి రిసా సంగిలి కోడు.
¹⁶ “జలె, తుమ్ నంపజలసచ అంకివో డిస్తతిచి రిసా తుమ్క చెంగిలి. తుమ్క అర్దుమ్ సూన్త కంగ్గల్ అస్తిచి రిసా తుమ్క చెంగిలి. ¹⁷ పూర్గుమ్చక చి కంట తుమ్క ఒగ్గర్ చెంగిలి మెన కచితుమ్ తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన ఒగ్గర్జిన్, సత్తిమ్ ఇండిలన ఒగ్గర్జిన్, తూమ్ దెకితిసి దెకుక జేవ్ కోర్ప జలెకి, దెకుక నెత్తిర్ల. తూమ్ సూన్తిసి సూనుక జేవ్ కోర్ప జలెకి, సూనుక నెత్తిర్ల. జా అవ్కానుమ్ జోవయింక దొర్కు జయె నాయ్.

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలన్ (మార్కు 4:13-20; లూకా 8:11-15)

¹⁸ “ఉంపితొసాచి రిసా సంగిలి టాలి తుమ్ అర్దుమ్ కెరన. ¹⁹ కో జలెకు పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి రిసాచి బోదన సూన అర్దుమ్ నే కెరన్లె, సయ్తాన్ జా కెర, జో మాన్చుచి పెట్టి ఉంపిలి జా బోదన ఉర్ల కెర దెర గెచ్చెదె. వట్టిచి ఉంపిలి బీ ఈంజ జయెదె. ²⁰ పత్రల్ బుయ్యె ఉంపిలిసి, కో జలెకు చి బోదన సూన్లి బేగి, సర్ల జా నంపజతసి మెనెదె, ²¹ గని జోచి సొంత పెట్టి సుబుమ్ కబుర్చ చెర్తొ నెంజిలి రిసా, జో జలి రితి జా గడియ టీవో జా తిలె కి, సుబుమ్ కబుర్ జో నంపజలిన్చి రిసా కిచ్చొ జవున్ బాద సేడ్లె జలెకు, నెంజిలె విరోదుమ్ జలన జోక అల్లర్ కెర్లె జలెకు, జో మాన్చు బమ్మ జా, బే బేగి నముకుమ్ ముల దెయెదె. ²² కంట దుబ్బుల్ తిలి బుయ్యె ఉంపిలి బీ, కో జలెకు, చి బోదన సూన్లె కి, ఈంజయ్ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తిక ఉచర్తె తా, కిసి జా జియిందె? మెన చింత గలనెదె జలెకు,

సామ్నారుమ్ జంక ఆన జయెదె జలెకు, దస్సి, జా ఆన జవున్, జా చింత జవున్, జా బోదనక పెలగెలి రితి జతయ్చి రిసా జా బోదన జోతె పలితుమ్ దెరె నాయ్. ²³ గని, చెంగిలి బుయ్యె ఉంపిలి బీ, చి బోదన సూన కో అర్దుమ్ కెరనెదె గే, జో మెలె, చెంగిలి బుయ్యె ఉంపిలి బీతె కేన్ గిడ్డ పుంజెక్ వంతుల్, అరవయ్ వంతుల్, ముప్పయ్ వంతుల్ కిసి పలితుమ్ దెరుల గే, దస్సి, సూన అర్దుమ్ కెరంతో మాన్చు తమ్మన కీపలితుమ్ దెరెదె” మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

చెంగిల మొక్కల్క చి వెర్రి మొక్కల్క టాలి

²⁴ యేసు పైజల్క సంగిలి అన్నెక్ టాలి ఇసి జలి. “పరలోకుమ్చి రాజిమ్ తెన్ కిసి మెలె, జోచి వెడయ్ చెంగిల్ గోదుమ్చి బీ ఉంపిలిన్చి ఏక్ మాన్చు రితి జతయ్. ²⁵ మాన్చుల్ నిజ గెల తతికయ్, జో ఉంపిలోసాచొ విరోదుమ్చొ జా కెర, జా చెంగిల్ బీ ఉంప తిలిన్తె వెర్రి గిడ్డల్ ఉంప దా, ఉట్ట గెలన్. ²⁶ చెంగిల్ బీచ మొక్కల్ ఉట్ట వడ్డ ఎన్నులు దెర్లి పొది, జేవ్ వెర్రి మొక్కల్ కి డిసిల. ²⁷ జో ఉంపిలో ఎజొమానితె జోచ గొత్తి సుదల్ జా కెర, ‘బాబు, తుయి తుచి వెడయ్తె చెంగిలి బీ ఉంపిలది. జలె కిసి ఒత్త వెర్రి మొక్కల్ కి ఉట్ట అస్తి?’ మెన పుసితికయ్, ²⁸ జో జేవ్క, ‘ఈంజ కో గే విరోదుమ్చొ కెర్లి కామ్ జయెదె’ మెన సంగిలన్. జోచ గొత్తి సుదల్ జోక, ‘దస్సి జలె, అమ్ వెడయ్ గెచ్చ జేవ్ వెర్రి మొక్కల్ కడ గెలుక తుక ఇస్టుమ్ గే?’ మెన పుసిల. ²⁹ దస్సి జో, ‘పోన. జేవ్ వెర్రి మొక్కల్ అప్పె కడ్లెగిన, ఏక్ వేల జోవయింతెన్ ఎక్కె దడి గోదుమ్చ మొక్కల్ కి బెదవ కడితె. అప్పె పోన. ³⁰ లాయితి కాలుమ్ ఎద దొన్ని కి బెద వడ్డుతు. లాయితె పొదిక, వెర్రి మొక్కల్ తొలితో కడ కెర, డయ గెల్లి రిసా కట్టల్ బందిలి పడ్డొక, గోదుమ్ లాయ కెర అంచి కొట్టుతె ఆన’ మెన లాయితసక సంగిందె. మెన జో ఎజొమాని సంగిలన్” మెన యేసు సంగిలన్.

సొర్కు గిడ్డక టాలి (మార్కు 4:30-34; లూకా 13:18-21)

³¹ యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. “పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఏక్ మాన్చు జోచి పట్టయ్ ఉంపిలి సొర్కుగిడ్డచి రితి జతయ్. ³² గిడ్డల్ ఎత్తిచి కంట జా గిడ్డ ఇదిలిసి డిసిలెకి, జా మొక్క వడ్డలి మెలె, రోన్తె గల్లి మొక్కల్ ఎత్తిచి కంట వెల్లి జా,

§ 13:23 13:23 ‘అత్తపలితుమ్ దెరెదె’ మెలె, దసా మాన్చు ప్రబుచి బుద్ది ఇండెదె, చి అన్నె మాన్చుల్ దెక, జేవ్ కి ప్రబుచి రాజిమ్తె బెదుక ఇస్టుమ్ జా, సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా బెదుల.

రూకు జయెదె, చి ఆగాసుమ్చ పిట్టల్ జా కెర, జో చెట్టెచ కొమ్మల్తె గూడల్ బందుల” మెన సంగిలన్.

³³ యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. “పరలోకుమ్చి రాజిమ్ తెన్ కిసి మెలె, అన్నిమ్ కెర్తి పీట్ ఎత్తి పొంగుప జా పులితి రిసా, ఏక్ తేర్బోద ఏక్ తీనడి పీట్తె గలిలి పులయ్తి పీట్చి రితి జతయ్. ఇదిలిదిల్ గలిలెకి, జా కలొయ్లి సామన్ ఎదివాట్ పుల కెర ఒగ్గర్ జయెదె”, మెన, యేసు సంగిలన్.

³⁴ ప్రజల్క సంగితి బోదన ఎత్తి టాలివొ తెన్ యేస్సు సంగితె తిలన్. టాలివొ నెంతె జేవ్ ప్రజల్క జో కిచ్చొ సంగె నాయ్. ³⁵ ఇసి, దేముడు జోచ కబుర్లు సంగిలో ఎక్కిలోచి అత్తి రెగిడ్లి కోడ్ నెరవెర్పువ జలి.

“టాలివొ సంగ ఆవ్ అంచి చోడి పుట్టయిందె, చి బూలోకుమ్ జెర్మన్ జలి మొదొల్ తెంతో లుంకడ్లిసి సంగిమ్దె” మెన రెగిడ్లి కోడు.

బట్టి ఉంపిల వెర్రి గిడ్డల్చి టాలిక అర్దుమ్ సంగిలిసి

³⁶ తెదొడ్ యేసు ప్రజల్చి జనాబ్క ముల దా, గెరి గెలన్. జోచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “బట్టిచ వెర్రి మొక్కల్చి రిసా సంగిలి టాలి అమ్క అర్దుమ్ సంగు” మెన పుసితికయ్, ³⁷ జో జోవయింక ఇసి మెలన్. “చెంగిల్ బీ ఉంపితోసా కొన్నొ మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా. ³⁸ బాటి కిచ్చొ మెలె, ఈంజ లోకుమ్. చెంగిల్ బీ కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్చ బోదల్ జల మాన్సుల్. వెర్రి మొక్కల్ కిచ్చొ మెలె, సయ్తాన్చ బోదల్ జల మాన్సుల్. ³⁹ జా వెర్రి బీ ఉంపితోసా కొన్నొ మెలె, సయ్తాన్. పంటొ లాయితి పొది కెయ్చ మెలె, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి ఆకర్ దీసి. లాయితన కొన్న మెలె, దేముడుచి దూతల్.

⁴⁰ “వెర్రి మొక్కల్క కిసి కుడవ ఆగితె గలుక జయెదె గే, దన, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి పొదిక, దస్సి సిచ్చ తయెదె. ⁴¹ జా పొదిక, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా అంచ దేముడుచి దూతల్క తెర్తయిందె, చి పాపుమ్ కెరయ్తి వెట్కారుమ్చి ఎత్తిక కి, పాపుమ్ ఇండితన ఎత్తిక కి, ఈంజ లోకుమ్ తెంతో కడ కెర, ఎక్కితె కుడవ కెర, ⁴² జేవ్ దేముడుచి దూతల్ జోవయింక వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల దెవుల. ఒత్త గలి జలన ఏడుల, దంతో చప్పిలై తవుల. ⁴³ తెదొడ్క, పొద్దుచి ఉజిడి కెర్తి జతయ్ గే, దస్సి, అంక నంపజా పున్నిమ్ జలన జోవయించొ దేముడు అబ్బొన్చి రాజిమ్తె ఉజిడి జవుల. సూన్త కంగ్గొ తిలన సూన.

లుంకడ్లి దనుమ్చి టాలి

⁴⁴ “పడ్డొ, పరలోకుమ్చి రాజిమ్క కిచ్చొ టాలి కెరుక జయెదె మెలె, ఏక్ వెడయ్తె లుంకడ తిలి దనుమ్చి రితి జయెదె. ఎక్కిలో జా దనుమ్ చజ కెర, అన్నె లుంకడ కెర, జా దొర్కు జలి మెన, సంతోసుమ్ తెన్ గెచ్చు, జోక కలుగు జలిసి ఎత్తి విక గెల కెర, జా దనుమ్ రోవిలి వెడ గెనెదె.

చెంగిలి ముత్యల్క చజ గెన్లొసాచి టాలి

⁴⁵ “అన్నె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితిసి చెంగిలి ముత్యల్ గెన్తో సావుకరి కెర్లిన్చి రితి జతయ్. ⁴⁶ జో ఒగ్గర్ విలువచి ముత్యల్ ఏక్ చజ కెర, గెచ్చు, జోక కలుగు జలిసి ఎత్తి విక గెల కెర, జా ముత్యల్ గెనెదె.

సముద్రుమ్తె గల్లి వలచి టాలి

⁴⁷ “అన్నె, పరలోకుమ్ రాజిమ్తె బెదయ్తిసి కిసి మెలె, సముద్రుమ్తె గలిలి రగరగాల్చ మొస్సు దెర్తి వలచి రితి జతయ్. ⁴⁸ జా బెరిలె పొది మాన్సుల్ జేక ఒడ్డుతె కడ కెర, వెన కెర, చెంగిలచ త్రితి బెరవ కెర, గర్ప బయిలె వెంట గెలుల. ⁴⁹ దస్సి, ఈంజ ఉగుమ్ పూర్తి జతి ఆకర్ దీసిక అమ్చ దేముడుచి దూతల్ జా కెర, నంపజా పున్నిమ్ జలనక ఏక్తె, నంపనెంజిల్ రిసా గార్ జలనక వేరతె కుడవ తా, ⁵⁰ జేవ్ నంపనెంజిలనక వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల దెవుల. ఒత్త గలి జలన ఏడుల, దంతో చప్పిలై తవుల.

⁵¹ “ఈంజ ఎత్తిచి అర్దుమ్ కెరన్లదు గే నాయ్?” మెన యేసు జేవ్ సిస్సుల్క పుసిలన్, చి “అమ్క అర్దుమ్” మెల. ⁵² జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక “జలె, కేన్ జలెకు మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లొసా, పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి సుబుమ్ కబుర్ కామ్తె బెదితి రిసా కో సిస్సుల్ జా జవుల గే, జో ఏక్ గెర్చొ ఎజొమాని కిసి జోచి దనదాన్యమ్ తెంతో నొవ పొర్ను సామన్లు వెంట వాడిక కెరెదె గే, దస్సి అస్సె.”

యేసు సొంత మాన్సుల్ జోచి అదికారుమ్ నే చినిలిసి

(మార్కు 6:1-6; లూకా 4:16-30)

⁵³ యేసు ఈంజేవ్ టాలివొ సంగ కేడయ్లి పడ్డొ, ఒత్త తెంతో బార్ జా ఉట్ట గెచ్చు, ⁵⁴ జోచి సొంత గచ్చి పాచ కెర, జోవయించ సబ గెరలె బోదన కెరుక దెర్లొ. జో కెర్లి బోదన సూన ఆచారిమ్ జా, “ఈంజ గ్యానుమ్చి, ఈంజొ కెర్త కమొచి కెర్తి సెక్తి ఇన్నెక కేనె తెంతో అయ్లి? ⁵⁵ ఈంజొ మాములుమ్, ఈంజ గచ్చిచొ దార్చ కామ్ కెర్లొసాచొ పుత్తుసి గెద? ఇన్నెచి అయ్యున్చి నావ్ మరియ గెద? అన్నె,

యాకోబు, సీమోను అన్నె యూదా జోచ బావృడ్డివో జవుల గెద? ⁵⁶ ఇన్నెచ బేన్నివో ఎత్కిజిన్ అమచి తెన్ అస్తి గెద? దస్సి జలె, ఇన్నెక ఈంజ గ్యానుమ్ ఎత్కి కేనె తెంతో అయ్లి?” మెన లట్టబన్ల, ⁵⁷ యేసుచి రిసా అన్మానుమ్ జా గెల. జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “కేన్ జవున్ మాన్సు దేముడుచి కబుర్ ఆన్తోసా జలె, జోచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్ సొంత గెర్చ మాన్సుల్ జోక గవురుమ్ దెకిత్ నాయ్” మెన జోవయించి అన్మానుమ్చి రిసా సంగిలన్. ⁵⁸ జలె, జా గవ్వెచ మాన్సుల్చి అన్మానుమ్చి రిసా, యేసు ఒత్త వెల్లో కమె ఒగ్గర్ కెరె నాయ్.

14

హేరోదు రానో యేసుచి రిసా బిలిసి
(మార్కు 6:14-29; లూకా 9:7-9)

¹ జా సమయుమ్తె, హేరోదు మెలో జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చో అదికారి, యేసు కెర్త కమెచి రిసా సూన తా, ² బియఁ కెర, జోచి గొత్తి సుదల్క బుకారా కెర, జోవయింక, “ఈంజో యేసు, జో బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను మొర గెచ్చ అన్నె జియ అస్సి. జాచి రిసా, ఇస వెల్లో కమె కెరుక జోక సెక్తి అస్సి” మెన ఉచర సంగిలన్.

³⁻⁴ కిచ్చొక జో అదికారి దస్సి బియఁ కెర ఉచర్లన్ మెలె, జోచో పిలివ్ మెలో అన్నోన్చి హేరోదియ మెలి తేర్చిక హేరోదు నెతికయ్, యోహాను జోక “తుయి జాక తియనుక నాయిమ్ నాయ్” మెన సంగితె తిలి రిసా, జో అదికారి యోహానుక దెర, బందవడ, జేల్తె గల తిలన్. ⁵ జోక మారుక ఉచర్లె కి, దేముడుచి కబుర్ సంగిలోసా, మెన ప్రెజల్ యోహానుక ఉచర్లి రిసా, జోవయింక బియఁ కెర, మారుక వాయిద కెర తిలన్.

⁶ జలె, హేరోదుచి జెర్మున్ వండుగు దీసి అయ్లె, జోచి హేరోదియ మెలి తేర్చిచి దువిసి విందుతె బుకారా తిలసచి నెడిమి నచితికయ్, హేరోదు రానో మెస్సెలన్, చి ⁷ జో ఒట్టు గలన, “తుయి కిచ్చొనజెలె కి దెయిందె.” మెన జాక సంగిలన్. ⁸ జా నాడిచి అయ్యసి సంగితికయ్, బెర్ల మాన్సుల్చి మొక్కె జా దువిసి, “బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుచి బోడి, గండ కెరవ పలెరుమ్తె గల, అంక ఇత్తల్ ఆన దె” మెన రానొక సంగిలి. ⁹ ఈంజ కోడు సూన దుకుమ్ జలెకి, హేరోదు జేవ్ బుకార్ల మాన్సుల్చి మొక్కె ఒట్టు గల తిలి రిసా, జా సంగిలిసి దెంక మెన ఒప్పున తిలో, చి ¹⁰ జమాన్లుక తెద్రవ కెర, “జేల్తె యోహానుచి బోడి కండ కెర దా” మెలో. ¹¹ జో జమాను, దస్సి కెర, యోహానుచి బోడి పలెరుమ్తె గల ఆన నాడిక దెతికయ్, జా నాడి అయ్యన్క నా దిలి.

¹² యోహానుచ సిస్సుల్ జో మొర్లిన్చి సూన కెర, జా కెర, పీనుమ్ ఉక్కుల దెర గెచ్చ రోవ గెల, అన్నె యేసుతె జా కెర, జోక సంగిల.

పాచ్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి
(మార్కు 6:30-44; లూకా 9:10-17; యోహా 6:1-14)

¹³ యోహానుక జర్లు జలిసి యేసు సూన కెర, దోనితె వెగ కెర, మాన్సుల్ నెంజిలి టాన్తె గెచ్చుక మెన సముద్దుమ్ జిన, ఉట్ట గెలన్. యేసు ములిలి ఏక్ తిల జనాబ్ ‘జో ఒత్తల్తో గెతయ్’ మెన సూన కెర, పట్టుల్తె గవ్వెలె తెంతో బార్ జా, ఇండ కెర, జోచి పట్టి గెల. ¹⁴ యేసు జా ఒడ్డుతె పాచ్ కెర, ఒత్త బెర తిల పట్టి అయ్లె ప్రెజల్ ఎత్కిక దెక కెర, జోవయించి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, జోవయింతె జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్ ఎత్కిక చెంగిల్ కెర్లన్.

¹⁵ సాంజ్ జతికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్ గెద, పొద్దు గెలి రిసా, అన్నిమ్ సామన్ గెనన్తి రిసా, ఈంజేవ్ ప్రెజల్క గవ్వెలె తెద్రవు” మెన సంగిల. ¹⁶ యేసు జోవయింక, “జేవ్ గెచ్చుక నాయ్. తుమి జోవయింక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస” మెన సంగిలన్. ¹⁷ జేవ్ సిస్సుల్ జోక, “అమచితె పాచ్ పొడియె, చి దొన్ని మొస్స పిట్టవ, అన్నె కిచ్చొ నాయ్” మెన, యేసుక సంగిల. ¹⁸ యేసు, “దస్సి జలె, జా తిలి సామన్ అంచితె ఆన దా” మెన, సిస్సుల్క సంగ కెర, ¹⁹ ప్రెజల్క దెక, “తుమ్ ఎత్కిజిన్ వెస” మెన సంగ, జా చివ్వర్చి బుయ్యె వెసడ కెర, జేవ్ పాచ్ పొడియె చి దొన్ని మొస్స దెరన, ఆగానుమ్ పక్క దెక, “ఈంజ అన్నిమ్ తుయి దిలది” మెన దేముడు అబ్బొన్క జోకర కెర, జేవ్ పొడియె మోడ కెర, జోచ సిస్సుల్క దెతికయ్, జేవ్ సిస్సుల్ ప్రెజల్క వంట దిల.

²⁰ జేవ్ బెర తిల ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్లు కయ్ల. కయ్లి పడ్డో, సేంసిల గండల్ బార గంపల్తె బెర్లు సిస్సుల్ గుడ్డిల. ²¹ తేర్బోదల్ బాలబోదల్క ముల్లె, అన్నిమ్ కత్తన పాసి పాసి పాచ్ వెయిల్జిన్ మున్సుబోదల్ జల.

యేసు సముద్దుమ్చి ఉప్పిరి ఇండిలిసి
(మార్కు 6:45-52; యోహా 6:16-21)

²² జా ఎత్కి జర్లు జలి పడ్డో, “ప్రెజల్క అవ్వె తెద్రయిందె. తూమ్ దోనితె వెగ, అంచి కంట అగ్గె ఒత్తల్తోచి గట్టుతె గెచ్చ” మెన, సిస్సుల్క యేసు బలవంతుమ్ కెర్లొ. ²³ పడ్డో, జో జేవ్ ప్రెజల్క తెద్రవ

దా కెర, ప్రార్దన కెర్తి రిసా, మెట్టయ్ ఎక్కిలోయి వెగ గెలన్.

సాంజ్ జతికయ్, యేసు ఎక్కిలోయి ఒత్త తిలన్. 24 సిస్సుల్ తిలి జా దోని మాత్త్రమ్, ఒడ్డు తెంతో దూరి గెతికయ్, వాదు కెర పెలయ్తె తతికయ్, కెర్లల్ జా దోనితె పెట్టి జస్తై తిల. 25 అందరె, పాసి పాసి కుకుడో వాసెనె, యేసు జా సముద్రుమ్చి ఉప్పిరి ఇండ జా, జేవ్ సిస్సుల్ తిలిన్తె జెతె తిలన్. 26 జో సముద్రుమ్చి ఉప్పిరి ఇండిలిసి జోచ సిస్సుల్ దెక కెర, బమ్మ జా బియఁ గెచ్చు, “డుంబో!” మెన బియఁ కెర కేకుల్ గల్తికయ్, 27 యేసు బేగి, “దయిరిమ్ ఆనన. బియఁ నాయ్. ఆవ్వి జెతసి” మెన సంగిలన్.

28 యేసు “ఆవ్వి జెతసి” మెన సంగితికయ్, పేతురు జోక కేక్ గల, “ప్రబూ, తుయి జలె, ఆవ్ కి పానిచి ఉప్పిరి ఇండ తుచితె జెతి రితి అంక సెలవ్ దే” మెన సంగిలన్ 29 యేసు జోక “జే!” మెంతికయ్, పేతురు దోని తెంతో ఉత్త కెర, యేసుతె గెతి రిసా పానిచి ఉప్పిరి ఇండ కెర, నగుమ్ దూరి గెలన్. 30 గని, వాదుక దెక కెర, బియఁ కెర, డుంబ గెచ్చె తా, “ప్రబూ, ప్రబూ, అంక రచ్చించువ కెరు!” మెన, కేక్ గలన్. 31 యేసు బేగి ఆతు చంప కెర, పేతురుచి ఆతు దెరన, “తోక్కి నముకుమ్చో, తుయి కిచ్చోక అన్మానుమ్ జలది?” మెన పేతురుక సంగిలన్. 32 తెదొడి, జేవ్ దోగుల దోనితె వెగిల, చి వాదు ముల దిలి. 33 దస్సి జర్గు జలి రిసా, దోనితె తిలన యేసుక జోకర, “తుయి నిజుమి దేముడుచో పుత్తుసి” నేన, జోచి గవురుమ్ చిన సంగిల.

గెన్నేనరెతు మెలి టాన్తె మాన్సుల్క యేసు చెంగిల్ కెర్తిసి

(మార్కు 6:53-56)

34 జేవ్ యేసు ఒత్తల్తోచి గట్టుతె పాచ కెర, గెన్నేనరెతు మెలి టాన్తె ఉత్తిర్ల. 35 ఒత్తచ ప్రెజల్ యేసుక చిన కెర, సుట్టుపట్లు గెవ్విలె కబుర్లు తెద్రవ, జబ్బుల్ తిలన ఎత్తిజిన్క జోతె కడ ఆనయ్తికయ్, 36 యేసుచో పాలుమ్చి అంచు జలెకు జేవ్ చడుక మెన బతిమాల్పా జా సెలవ్ నజన్తె తిల, చి జోచో పాలుమ్చి అంచు చడిలన ఎత్తిజిన్ చెంగిల్ జల.

15

అత్తో నే దొవన్తె కయ్లిన్చి రిసా పరిసయ్యుల్ యేసుక సంగిల

(మార్కు 7:1-23)

1 జా షాది, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో పరిసయ్యుల్ చి మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన యేసుతె బెద జా కెర, 2 “తుచ సిస్సుల్

అత్తో నే దొవన్తె అన్నిమ్ కతతి. జేవ్ కిచ్చోక ఇసి పాపుమ్ కెర పూర్గుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ సికయ్లి రితి కెర్తి నాయ్?” మెన సంగిల. 3 యేసు జోవయింక, “తూమ్ తుమ్చ పూర్గుమ్చ అవ్వి ఉచర్లిసి కెర్తి ఆసక, కిచ్చోక పాపుమ్ కెర దేముడుచి ఆగ్గు రితి కెర్చు నాయ్? 4 కిచ్చో ఆగ్గుచి రిసా ఆవ్ సంగితసి మెలె,

అయ్యుద్అబ్బొద్క చెంగిల్ దెక గవురుమ్ కెర” మెన సంగిలి కోడు. అన్నెక్ కిచ్చో మెలె, “అబ్బొన్క జలెకు అయ్యున్క జలెకు కో దూసుప కెరుల గే, నే పిట్టె మొర్చుచి సిచ్చ దెంకయ్” మెన సంగిలి కోడు. 5 తూమ్, మాత్త్రమ్, కిచ్చో మెంతసు మెలె, తుమ్ అవ్వి ఉచర్లి కోడు. కిచ్చో కోడు మెలె, ‘అంచితె తుమ్క కిచ్చో కలుగు జతి గే, జయ్యి అమ్చో దేముడుక దెంక సంగ అస్సి మెన కో అయ్యున్క అబ్బొన్క సంగుల గే, జేవ్ దస్సి సంగిలన అయ్యున్క జలెకు, అబ్బొన్క జలెకు, అన్నె తోడు దెంక నాయ్’, మెన, తుమ్ సంగితసు. 6 జలె, తుమ్ దస్సి మెన తుమ్చ పూర్గుమ్చక అవ్వి ఉచర్లిసి కెరుక ముక్కిమ్ మెలి రితి, ‘దేముడుక అదికారుమ్ నాయ్’ మెలి రితి జా, జో సంగిలి ఆగ్గు మార్చుప కెర అస్సున్.

7 “తుమ్ ఉప్రమెన్నుచో! యెసయా పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు తుమ్చితె నిజుమి నెరవెర్చుప జతయ్.

8 ఈంజ ప్రెజల్ అంక జేవ్చి ఒటో తెన్ గవురుమ్ కెర్ల రిత కొడో సంగిలే కి, జోవయించి పేట్ అంక దూరి అస్తి. 9 మాన్సుల్ అవ్వి ఉచర్ల కొడోక ‘దేముడు సంగిలన’ మెన, ప్రెజల్క సికడ, అంక ఆరిక జోకర్తతి.

మెన తుమ్చి రిసాచి కోడు” మెన, యేసు జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్.

మాన్సుక గార్ కెర్తిసి కిచ్చో జయెదె గే యేసు సంగిలిసి

10 యేసు జేవ్క దస్సి సంగ కెర, పాసి తిల ప్రెజల్క బుకారా కెర, జోవయింక ఇసి మెన బోదన కెర్లన్. “తుమ్ సూన అర్దుమ్ కెరన. 11 మాన్సుక గార్ కెర్తిసి కిచ్చో మెలె, చోడి తెడి తెంతో గెతిసి నెంజె, గని చోడి తెంతో బార్ జతిసి. జయ్యి మాన్సుక గార్ కెర్తిసి” మెన సంగిలన్.

12 యేసు దస్సి సంగిలి పిమ్మాట్, జోచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “పరిసయ్యుల్ జా కోడు సూన కోపుమ్ జల మెన జాన్ని గె?” మెన, యేసుక పుసిల.

13 జలె జో, “వెర్తి రూకుక కిసి ఉట్టువుల గే, దస్సి, పరలోకుమ్ తిలో అంచో దేముడు అబ్బొ జోక కామ్క

నెంజితో ఎత్తి మాన్సుక ఉట్టయ్లీ రితి గెచ్చవ కెర గెలెదె. ¹⁴ జాకయ్, జేవ్ సంగితిన్చి రిసా తుమ్ చింత గలన నాయ్. జేవ్ నంప నెంజ ఆత్మ గుడ్డి జా, మాన్సుల్క వాట్ దెకడుక ఉచర్లసి. గని గుడ్డి సుదొ గుడ్డి సుదల్క వాట్ దెకయ్లెగిన, జో కి ఈంజో కి గొయితె సేడుల.” మెలన్.

¹⁵ జలె, పేతురు యేసుక, “జా టాలిచి అర్దుమ్ అమ్క సంగు” మెన సంగిలన్, చి ¹⁶ యేసు జోవయింక, “అప్పె ఎద తూమ్ కి అర్దుమ్ నెంతె అస్సున్ గే? ¹⁷ ఈందె, చోడి గలంతిసి కిచ్చో జలెకి పెట్టి గెచ్చ కెర, కామ్క నెంజిలెగిన, బార్ జా గెచ్చెదె, మెన తుమ్క అర్దుమ్ నాయ్ గే? ¹⁸ మాన్సుచి చోడి తెంతో బార్ జతి ఎత్తి కోడు, మాత్తమ్, జోవయించి పెట్టితె జెర్మ కెర బార్ జతయ్. జా కోడు అట్టబ్బో మాన్సుక జయ్యి గార్ కెరెదె, ¹⁹ కిచ్చొక మెలె, గర్చ ఉద్దెసుమ్లు, నరు అత్యల్, లంజెకమొ, చోరు కమొ, అబద్దుమ్ సాచి, మాన్సుల్క దూసుప కెర్లసి, దసచ ఎత్తి, మాన్సుచి పెట్టి తెంతో జెయెదె. ²⁰ దసచయ్ మాన్సుక గార్ కెరెల, గని అత్తో నే దొవనతె కతిసి మాన్సుక గార్ కెరె నాయ్” మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

వేర దేసిమ్చి తేరబోదచి దువిన్క యేసు చెంగిల్ కెర్లసి

²¹ యేసు ఒత్త తెంతో బార్ జా ఉట్ట గెచ్చ, తూరు పట్టుమ్ చి సీదోసు పట్టుమ్చి ప్రాంతుమ్తె గెతికయ్, ²² ఈందె, జా ప్రాంతుమ్చ కనానుచి సెకుమ్చి తేరబోద ఎక్కి బార్ జా, జోక దస్సుల్ జా కెర, “ప్రబువ, దేముడు తెద్రయ్లో, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో, క్రీస్తు జలో రచ్చించుప కెర్లొసా తుయి. అంచి ఉప్పిరి దయ తీ. అంచి దూక బూతుమ్ దెర అస్సె, చి ఒగ్గర్ సైమ జతయ్” మెన యేసుక కేకుల్ గలిలి.

²³ గని యేసు తుక్లె తా, జాక ఎక్కి కోడు కి జబాబ్ సంగె నాయ్. తెదొడి, జోచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఈంజ అమ్చి పట్టి జా జా, కేకుల్ గలితయ్, ఇన్నెక తెద్రవ దేసు” మెన, యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిల. ²⁴ యేసు, “గొవుడు నెంజిల మెండల్ రిత జా అమ్చి ఇస్రాయేలుచ ప్రెజల్తయి అంక అబ్బొ తెద్రయ్లన్, గని వేర మాన్సుల్తె నాయ్” మెలన్. ²⁵ యేసు దస్సి మెలె కి, జా తేరబోద అన్నె పాసి జా కెర, సెర్పు సేడ జోకర, “ప్రబు, అంక తోడు కెరు” మెన సంగిలి. ²⁶ యేసు జాక దెక, “*బోదల్చి అన్నిమ్ గుడ్డ కెర, నూనకూనర్లక గల దెంక చెంగిల్ నాయ్” మెన సంగిలన్. ²⁷ జా కిచ్చొ

మెలి మెలె, “నిజుమి, ప్రబు, గని నూనకూనర్లు కి జోవయించొ ఎజోమానిచి బల్ల తెంతో సేడ్డి ఉస్టా వెంట కవుల” మెన, సంగిలి. ²⁸ జా తేరబోద దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు జాక, “అమ్మ, తుయి గట్టిజ నంపజతసి. తుయి కోర్ప జలిసి తుక జర్లు జవున్” మెన, జాక వరుమ్ దిలన్. చి బేగి జాచి దువిసి చెంగిల్ జలి.

²⁹ యేసు ఒత్త తెంతో ఉట్ట గెచ్చ, గలిలయచి సముద్రుమ్తెచి ఒడ్డుతెచి వట్టి గెచ్చ, ఏక్ మెట్టయ్ వెగ వెసితికయ్, ³⁰ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ మాన్సుల్ జోతె సొట్ట జలనక, అత్తో చట్టో నెంజిలనక, గుడ్డి జలనక, గుల్ల జలనక, అన్నె వేర బాదల్ తిలన ఎత్తిక, కడ ఆన, జోచి పాసి వెసయ్తికయ్, యేసు జేక చెంగిల్ కెర్లన్. ³¹ గుల్ల మాన్సుల్ అట్టబ్బిసి, అత్తో చట్టో నెంజిలన చెంగిల్ జలిసి, సొట్ట మాన్సుల్ ఇండిలిసి, గుడ్డి మాన్సుల్ దెకిలిసి ఒత్త తిల మాన్సుల్ దెక కెర, ఆచారిమ్ జా, ఇస్రాయేల్ ప్రెజల్చొ దేముడుక గవురుమ్ కెర్ల.

చెత్తర్ వెయిల్ జిన్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

³² జేవ్ జనాబ్ ఎత్తిజిన్ యేసు తెన్ జా మెట్టయ్ తిర్తి తతికయ్, జోచి సిస్సుల్క యేసు పాసి బుకారా కెర, “ఈంజేవ్ ప్రెజల్ తిర్తి అంచితె అస్తి. జోవయింక అన్నిమ్ కిచ్చొ కి నాయ్, చి జోవయించి ఉప్పిర్ ఆవ్ కన్యారుమ్ జతసి. జేవ్ నే కతె ఉట్ట గెలిగిన, వట్టి మొకొమ్ గుంజు సేడుక జయెదె, చి రిసా జోవయింక చువ్వె తెద్రవుక అంక ఇస్టుమ్ నాయ్” మెన సంగిలన్. ³³ సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జా, జోవయింక “ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్క అన్నిమ్ దెంక మెలె, జోవయింక సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ ఈంజ బయిలె అమ్క కేనె దొర్కు జవుల?” మెన సంగిల, చి ³⁴ యేసు జోవయింక, “జలె, తుమ్చితె కెత్తి పోడియొ అస్తి?” మెన పుసిలన్, చి జేవ్ సిస్సుల్ చజన కెర, “అమ్చితె సత్తు పోడియొ, చి ఇదుర్ల మొన్న దొన్ని అస్తి” మెన సంగితికయ్, ³⁵ యేసు ప్రెజల్ ఎత్తిక “వెన” మెన సంగ కెర, ³⁶ జేవ్ సత్తు పోడియొచి జేవ్ మొన్న నజన, అత్తి దెరన, ‘తుయి దా దయ కెర్లది’ మెలి రితి దేముడు అబ్బొన్క ఉచర, పోడియొ మోడ కెర, జోచ సిస్సుల్క వంట దెతికయ్, జేవ్ సిస్సుల్ ప్రెజల్క జా ఎత్తి వంట దిల. ³⁷ జేవ్ ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్లి పడ్డొ, సేసిల గండల్ సత్తు గంపల్తె సిస్సుల్ గుడ్డ బెరయ్ల. ³⁸ తేరబోదల్ బాలబోదల్క ములై, చెత్తర్

* **15:26** 15:26 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ ‘బోదల్’ రిత జల యూదుల్చి రిసా సంగితయ్.

వెయిల్ జిన్ మున్నుబోదల్ కయ్ల. ³⁹ పడ్డో, జేవ్ బెర తిల జనాబ్ క తెద్రవ దా కెర, దోనితె వెగ, యేసుచి సిస్సుల్ మగదాన్ మెంతి ప్రాంతుమ్ తె ఉట్ట గెల.

16

యూదుల్ చి వెల్లి నబతె యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మార్కు 8:11-13; లూకా 12:54-56)

¹ తెదొడి, పరిసయ్యుల్ చి సద్దూకయ్యులు యేసుతె జా కెర, జోక పరిచ్చ కెర్లి రిసా, “అన్లె, తుక పరలోకుమ్ చి అదికారుమ్ అస్సె మెన అమ్ చినితి రిసా, అమ్ చి మొక్కె వెల్లి కామ్ ఏక్ కెరు” మెన, మోసిమ్ క జోక సంగిల. ² యేసు జోవయింక ఏక్ టాలి సంగిలన్. “సాంజ్ జతి పొది ఆగాసుమ్ తె మబ్బు నెంజ పొద్దు బగుక ఎరన లగితయ్ మెన దెకిలెగిన, ‘కలిక చెంగిల్ కెరెదె’ మెన తుమ్ చినితను. ³ పడ్డో, పెందలె ఒగ్గర్ మబ్బు కెర్లిగిన, ‘వెల్లో పాని పెటెదె’ మెన చినితను గెద? జలె ఆగాసుమ్ కిసి తిలె కిసి కెరెదె గే తుమ్ చినితను, గని అప్పె జర్లు జత కమెచి అర్దుమ్ చినుక నెతుర్లు. ⁴ ప్రబుక నిదానుమ్ నెంజ లంజెబుద్ది పాపుమ్ బుద్ది జల తుమ్ ఈంజ కాలుమ్ చ మాన్సుల్, రుజ్జు దెకయ్ త కమెక కోర్ప జతను. అంచి అదికారుమ్ దెకయ్ తి రిసా, ఎక్కి ముల కేన్ వేర కామ్ కెర దెంక నెంజె. దేముడుచ కబుర్లు పూర్లుమ్ సంగిలో యోనాక జర్లు జలిన్ చి రితి జయెదె.”

పండితుల్ చి రిసా యేసు సిస్సుల్ క జాగర్త సంగిలిసి
(మార్కు 8:14-21)

⁵ పడ్డో యేసు సిస్సుల్ తెన్ గాడు ఒత్తల్ తొ జిన ఒడ్డుతె పావ కెర, “పోడియె గట్ట ఆనుక పచ్చ గెలమ్” మెన సిస్సుల్ ఏద కెర్లికయ్, ⁶ యేసు జోవయింక టాలి సంగిత్ రితి ఇసి మెలన్. “తుమ్ దెకన. పరిసయ్యుల్ చి సద్దూకయ్యుల్ చి పులయ్ తి పీట్ చి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా” మెన, జోవయింక సంగిలన్. ⁷ జేవ్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో “కిచ్చో పొడియె రిసా సంగితయ్? అమ్ పొడియె నే ఆన్ లి రిసాయి ఇస్సె మెలన్.” మెన బమ్మ జా లట్టబన్ల.

⁸ యేసు, మాత్రుమ్, జేవ్ ఉచర్లిసి జాన కెర, “తోక్కి నముకుమ్ చ, తుమ్. తుమ్ చితె పొడియె నెంజలిన్ చి రిసా కిచ్చో ఉచరన లట్టబంతను? ⁹ తుమ్ అప్పెక అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్ గే? పాచ్ పొడియె పాచ్ వెయిల్ జిన్ క వంటితికయ్, కెత్తి గంపల్ తె సేంసిలిసి బెరయ్ లదు గే? ¹⁰ నత్తు పొడియె చెత్తర్ వెయిల్ జిన్ క వంటిత్ కయ్, కెత్తి

గంపల్ తె సేంసిలిసి బెరయ్ లదు గే? తుమ్ ఏద కెర్లు నాయ్ గే? ¹¹ జలె, ఆచ్ మాములుమ్ అన్నిమ్ చి రిసా తుమ్ క సంగుక నాయ్, మెన కిచ్చోక అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్? పరిసయ్యుల్ చి, సద్దూకయ్యుల్ చి పులయ్ తి పీట్ చి రితి బోదనచి రిసా జాగర్త తెన్ తా” మెన యేసు అన్లె సంగిలన్. ¹² తెదొడి ‘మాములుమ్ పులయ్ తి పీట్ చి రిసా నాయ్, గని సద్దూకయ్యులు చి పరిసయ్యుల్ సికడ్డిసిచి రిసా అమ్ క జాగర్త సంగితయ్’ మెన సిస్సుల్ అర్దుమ్ కెరన్ల.

మాన్సుల్ అంక కో మెన ఉచర్తతి గే?

(మార్కు 8:27-30; లూకా 9:18-21)

¹³ యేసు సిస్సుల్ తెన్ ఇండ గెచ్చు కైసరియ పిలిప్పిచి ప్రాంతుమ్ తె పావ అయ్ లె పొది, “మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్ లయ్ అంక, కో మెన ప్రెజల్ సంగితతి?” మెన పుసిల. జేవ్ సిస్సుల్ జోక, ¹⁴ “సగుమ్ జిన్ తుక ‘బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను’ మెంతతి. సగుమ్ జిన్ తుక ‘దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో ఏలీయా జయెదె’ మెంతతి. అన్లె సగుమ్ జిన్, యిర్మీయా, నెంజిలె ప్రబుచ కబుర్లు సంగిలో అన్లెక్కో జయెదె.” మెన, సిస్సుల్ సంగిల. ¹⁵ యేసు జోవయింక, “జలె, తూమ్ అంక కో మెన ఉచర్తను?” మెన పుసితికయ్, ¹⁶ “తుయి ఎక్కిలో జివ్ తిలో దేముడుచొ పుత్తుసి. జో తెద్రయ్ లో క్రిస్తు మెలో రచ్చించుప కెర్తొసా తుయి” మెన, సీమోను పేతురు ఒప్పన సంగిలన్. ¹⁷ యేసు జోక, “ఓ సీమోను, యోహాను మెలోసాచొ పుత్తుసి, తుక చెంగిలి. కిచ్చోక మెలె, ఈంజ కోడు తుక కో మాన్సు సికయ్ లిసి నెంజె, గని పరలోకుమ్ తిలో అంచొ అబ్బొయి జలో దేముడు తుచి ఆత్మతె ఇసి మెన సికడ అస్సె. ¹⁸ అన్లె, తుక ఆచ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, తుక ‘పేతురు’ మెన నావ్ తియ్ అస్సి. ‘వెల్లో పత్తుర్’ మెలి అర్దుమ్ తెన్. ఈంజ రంగ్గి పత్తుర్ తె అంచి సంగుమ్ బందిందె, చి మొర్లు ఆన్ త సెక్తివొ కి జేవ్ చి ఉప్పిరి జినుక నెత్తి. ¹⁹ పరలోకుమ్ చి తాలుమ్లు వాడిక కెరుక మెలి రితి, తుక అదికారుమ్ దెతసి. మెలె, బూలోకుమ్ తె కిచ్చోచి రిసా ‘పోని’ మెనిస్తె గే, పరలోకుమ్ తె ‘పోని’ మెనుమ్ దె. అన్లె, కిచ్చోచి రిసా సెలవ్ దెస్తె గే, పరలోకుమ్ చి సెలవ్ దెమ్ దె” మెన, యేసు పేతురుక అదికారుమ్ దిలన్. ²⁰ తెదొడి, “ఆచ్, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయ్ లో క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జయెదె’ మెన కక్క సంగ నాయ్” మెన, యేసు సిస్సుల్ క గట్టిజ సంగిలన్.

యేసు సైమన్ సేడ మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె

(మార్కు 8:31-9:1; లూకా 9:22-27)

21 జా దీసి తెంతో, “ఆవ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చు కెర, వెల్లి సబ కెర్త వెల్లెల మాన్సుల్, పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనతె, చి అత్తి ఒగ్గర్ సైమల్ సేడ మొరుక అస్సు. గని, తిర్త్రతక అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క సంగుక దెర్లన్. 22 తెదొడి, పేతురు జోక పక్కయ్ కడ నా కెర, “ప్రబు, దేముడుచి దయక తుక జా పిట్టవును! దస్సిచి తుక కెయ్యక కి జర్లు జవున్ నాయ్” మెన, యేసుక గోల కెర్లన్. 23 పేతురు దస్సి సంగితికయ్, యేసు పస్ల కెర, జోక దెక, “సయ్తాన్, అంచి పడ్డో గో! అంచి తిలి కామ్క తుయి అడ్డు అస్సిన్. దేముడుచి పచ్చెనచి బుద్ది ఉచర్లది నాయ్, గని మాన్సుల్ ఉచర్తి రగుమ్ ఉచర్లది” మెన, పేతురుక సంగిలన్.

నంపజలన నిదానుమ్ తెన్ అంచి పట్టి బులుక అస్సె

24 యేసు పేతురుక దస్సి సంగ కెర, సిస్సుల్ ఎత్తిక, “కో నంపజా, అంచి పట్టి బులుక ఉచరుల గే, జోచి సొంత ఇస్టుమ్ ఎత్తి ముల దా, జోచి సొంత సిలువ వయస్లి రితి జా, అంచి పట్టి బులుక అస్సె. 25 కిచ్చొక మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరన తంక, కో కోర్ప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె. గని, అంచి రిసా కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జా జోక దొర్కు జయెదె. 26 ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కేన్ మాన్సు జవున్ కలుగు కెరన, జోచి సొంత ప్రానుమ్ పాడ్ కెరన్లెగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్? కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్. అన్నె, కేన్ మాన్సుచి ఆత్మ పాడ్ జలెగిన, జోచి ప్రానుమ్ దేముడు తెన్ అన్నె బెదవంతి రితి కిచ్చొ దిలె సరిపుచుప జయెదె గే?

27 “కిచ్చొక ఈంజ ఎత్తి ఆవ్ సంగితసి మెలె, పడ్డొక ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా, అంచ దూతల్ తెన్, కచితుమ్ అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి తెన్, అన్నె జెంక అస్సె. ఎత్తి మాన్సు ఇండిలి కొల్లి జోక సిచ్చు గే బవుమానుమ్ గే దెయిందె. 28 అన్నె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఇన్నె టీవొ జా తిలసతె నగుమ్జిన్ నే మొరై అగ్గె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అంచి రాజిమ్చి అదికారుమ్ తెన్ డీస్తిసి దెకుల” మెన యేసు సంగిలన్.

17

సిస్సుల్చి మొక్కె యేసు పరలోకుమ్చి ఉజిడి జా మార్పుప జలిసి

(మార్కు 9:2-13; లూకా 9:28-36)

1 అన్నె సొవ్వు దీసల్ గెలి పడ్డొ, యేసు పేతురుక, యాకోబుక చి యాకోబుచొ బాప్టోస్ జలొ యోహానుక పట్టి కడ దెరన, డొంక్ తిలి ఏక్ మెట్టయ్ వెగ కెర, 2 జోవయించి మొక్కె జోచి రూపుమ్ మార్పుప జా, జోచి మొక్కె పొర్లు రితి తల్కున ఉజిడ్ జలి, చి జోచ పాలల్ ఉజిడ్ రితి చోక్ డీసిల.

3 పడ్డొ, ఈందె, పూర్ణుమ్చ దేముడుచి కబుర్లు సంగిత మోసే చి ఏలీయా దొగుల యేసు తెన్ లట్టబై తా. జేవ్ తీగ్గ సిస్సుల్క డీసన్ సేడ్ల. 4 జేవ్ దొగుల పూర్ణుమ్చ యేసు తెన్ లట్టబై తతికయ్, పేతురు యేసుక, “ప్రబు, అమ్ ఇన్నె తంక చెంగిలి. తుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఏక్ తుక, ఏక్ మోసేక, ఏక్ ఏలీయాక, మొత్తుమ్ తిన్ని కుడియల్ బందిందె” మెన సంగిలన్.

5 పేతురు దస్సి సంగితె తతికయ్, ఈందె, ఉజిడ్ తిలి ఏక్ మబ్బు జోవయింక డంకి జలన్, చి “ఈందె, ఈంజొ అంచొ ప్రేమ తిలొ సొంత పుత్తు. ఇన్నెచి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్లసంతోసుమ్. ఇన్నెచి కోడు తుమ్ సూన” మెన, జా మబ్బు తెంతో అవాడ్ సంగిలిసి సూన్ల. 6 సిస్సుల్ ఈంజ కోడు సూన పుడ్డొ సేడ ఒగ్గర్ బియ్య గెల. 7 గని యేసు జోవయించి ప్రాసి జా కెర, జోవయింక చడ, “ఉట్ట. బియ్య నాయ్” మెన సంగిలన్. 8 జేవ్ సిస్సుల్ అంకివొ ఉగుడ దెకిలె, యేసు ఎక్కిలొయి డీసిలన్, అన్నె కక్క దెకిత్ నాయ్.

మొర గెలె అన్నె జీవ్ జతిన్చి రిసా యేసు అన్నె సంగిలిసి

9 యేసుచి సిస్సుల్ జా మెట్టయ్ తెంతో ఉత్త జెతె తతికయ్, “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జతె ఎద, ఈంజ తుమ్క డీసిలన్చి రిసా తుమ్ కక్క సంగ నాయ్” మెన యేసు జోవయింక సంగిలన్.

10 తెదొడి జోచ సిస్సుల్, “క్రిస్తు మెలొ రచ్చించుప కెర్తొసా నే జెతె అగ్గె ఏలీయా పూర్ణుమ్చొ జెంక అస్సె, మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కిచ్చొక సంగితతి?” మెన, యేసుక పుసిల. 11 జో జోవయింక, “ ‘ఏలీయా పూర్ణుమ్చొ జా కెర ఎత్తి తెయార్ కెరుక అస్సె’ మెన పూర్ణుమ్ దేముడు సంగిలి కోడు నిజుమి, 12 గని తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజొ ఏలీయా అగ్గెయి అయ్లన్. అయ్లె కి, జేవ్ జోక చినితి నాయ్, చి జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జేవ్ జోక కెర్ల. ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా కి జోవయింతె

దన సైమన్ సేడిందె” మెన యేసు సంగిలన్. 13 జో బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుచి రిసాయి వీలీయా పూర్లుమ్చో రితోసా మెన యేసు సంగిలన్, మెన సిస్సుల్ అర్దుమ్ కెరన్ల.

మోర్పు సేడ్తె తిలో బూతుమ్ దెర్లో నాడుక యేసు చెంగిల్ కెర్సిసి

(మార్కు 9:14-29; లూకా 9:37-43)

14 యేసుచి సిస్సుల్ జా మెట్టయ్ తెంతో ఉత్త జా కెర, ఒత్త బెర్లి జనాబ్తె పావితికయ్, ఎక్కిలో యేసుతె జా కెర, సెర్పు సేడ జోకర, 15 “బాబు, అంచో పుత్తుచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తి. జో మోర్పు జబ్బు తెన్ ఒగ్గర్ బాద సేడ్తె తత్తయ్. జో కెయెక తెయెక ఆగితె నెంజిలె గడ్డె సేడుక అస్సె. 16 తుచ సిస్సుల్తె జోక కడ ఆన్లయ్, గని జోక చెంగిల్ కెరుక జేవ్ నెత్తిర్” మెన సంగిలన్. 17 యేసు, “నముకుమ్ నెంజిలి వెర్రి బుద్దిచి కాలుమ్చ, తుమ్. తుమ్చి తెన్ ఆవ్ కెత్తి దీనల్ తంక? కెత్తి దీనల్ తుమ్క ఆవ్ ఒర్పువ జంక? అల్లె, జో నాడుక అంచితె కడ ఆన” మెన, సంగిలన్. 18 జో నాడుక కడ ఆన్తికయ్, యేసు జోక దెర్లి బూతుమ్క గోల కెర్లికయ్, జా బూతుమ్ జోక ముల దా, ఉట్ట గెలన్. గెలి వెంటనె, జో నాడు చెంగిల్ జలన్.

19 పడ్డె, అన్నె కో నెంతె, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఆమ్ కిచ్చొక జా బూతుమ్క ఉదడుక నెత్తిర్లమ్?” మెన పుసిల, 20 చి యేసు జోవయింక, “తుమ్ తొక్కి నంపతిలి రిసా, తుమ్క సార్పుగిడ్డచి ఎదిలి నముకుమ్ తిలెగిన, ఈంజ మెట్టక జవున్ దెక ‘ఇన్నె తెంతో ముల దా, ఒత్తల్తో గో మెలె బేగి గెచ్చెదె. తుమ్ కిచ్చొ నంపజలెకి, జయ్యె జెయిమ్ జయెదె, మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి 21 *గని ఎక్కి చువ్వె తా ప్రార్దన కెర్లికయ్ ఇనిచిక ఉదడుక జయెదె.”, మెన యేసు సంగిలన్.

22 పడ్డె, జేవ్ గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బెద బుల్తె తతికయ్. యేసు సిస్సుల్క దెక, “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసాక మాన్సుల్చి అత్తి విరోదుమ్ సుదల్ దెర దెవుల, 23 చి అంక జేవ్ మారుల. మార్లె కి, తిర్తల్క అన్నె జివ్ జా ఉట్టిందె” మెన, యేసు అన్నె సంగిలి రిసా, సిస్సుల్ ఒగ్గర్ దుకుమ్ జల.

* 17:21 17:21 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల పుస్తకల్తె 21 కోడు తయె నాయ్. † 17:24 17:24 ‘పన్ను’ మెలె, సిస్సుచి రితి జయెదె. ఈంజ పన్ను జలె, విస్సెక్ వెర్పుల్చి జలి తెంతో ఎత్తి యూదుడు వెర్సెక్ వెర్సెక్ దేముడుచి గుడిచి రిసా చెత్తర్ వెండ్లు దెంక తిలిసి. * 18:5 18:5 ఇన బాలబోదల్తె మెలె, బాలబోదల్తయ్ ఇసి మెనుక జయెదె, నెంజిలె నంపజా బాలబోదల్ రిత జా దాక్ కెరన్లక కి ఇసి మెనుక జయెదె. దొన్ని అర్దల్ కి కెరనుక జయెదె. † 18:5 18:5 నెంజిలె 5. మొత్తుమ్: అన్నె జో అంక నంపజలి రిసా, ఇన బాలబోదల్తె ఎక్కిలోక జలెకు కో మరియాద కెరెదె గే, అంకయ్ మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. ‡ 18:6 18:6 నెంజిలె జోవయించి నముకుమ్ పిట్టవుల గే,

దెంక తిలి పన్నుచి రిసా యేసు సంగిలిసి (మార్కు 9:30-32; లూకా 9:43-45)

24 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె పావిలి పొది, దేముడుచి గుడితె దెతి చెత్తర్ వెండ్లుచి †పన్ను నజితస పేతురుతె జా కెర, “తుమ్క బోదన కెర్లోసా ఈంజ చెత్తర్ వెండ్లుచి పన్ను దెయెదె గే నాయ్?” మెన పుసిల, చి “దెయెదె” మెలన్.

25 జో పేతురు గెరి జా కెర, నే లట్టబై అగ్గె, యేసు జా సంగతి జాన్లి రిసా, “ఒ సీమోను, తుయి కిచ్చొ ఉచర్తసి? ఈంజ లోకుమ్చ రానలు కచితె పన్ను నజుల? సొంత పుత్తర్పుల్తె గే, వేర మాన్సుల్తె గే?” మెన పుసిలన్, 26 చి పేతురు “వేర మాన్సుల్తె” మెంతికయ్, యేసు, “దస్సి జలె, పుత్తర్పుల్తె సంగుక నాయ్. 27 గని, దేముడుచి గుడిక ఈంజ పన్ను నజితసక అన్మానుమ్ నే కెర్లి రిసా, తుయి నముద్రుమ్తె గెచ్చు, గాలుమ్ గలు. తొలితో దెర్పు సేడ్తె మొస్సాక దెర, జో మొస్సాచి చోండి చిర దెకిలె, ఒత్త ఏక్ అట్టు వెండ్లుచి విలువచి కాసు డీనెదె. జా దెర జా కెర, తుచి రిసా కి అంచి రిసా కి జోవయింక దేసు” మెన, యేసు పేతురుక సంగిలన్.

18

పరలోకుమ్తె కో వెల్లో జయెదె గే

(మార్కు 9:33-37; లూకా 9:46-48)

1 జా పొదుల్తె, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కో వెల్లో జయెదె?” మెన పుసితికయ్, 2 జో ఏక్ బాలబోదక జోచి పాసి బుకారా కెర, జోవయించి నెడిమి టీవో కెర, 3 ఇసి మెలన్. “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ బుద్ది మార్పువ కెరన బాలబోదల్ రిత గవురుమ్ నే ఉచరంతి రితి జలెకయ్, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక తెరితె, జయె నాయ్. 4 జాకయ్, ఈంజో బోదచి రితి కో దాక్ కెరన తయెదె గే, జొయ్యె పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె వెల్లో జయెదె. 5 అన్నె *ఇన బాలబోదల్తె ఎక్కిలోక జలెకు, కో †అంచి నావ్ తెన్ మరియాద కెరుల గే, అంకయి మరియాద కెర్లి రితి జవుల. 6 గని అంక నంపజల ఇన బాలబోదల్ జల రితసతె ఎక్కిలోక కి, కో ‡పాపుమ్ కెరవుల గే, జోవయించి టొట్టయ్ తిర్వేలి రితో వెల్లో పత్తురు ఒడోవ దా, జోక సముద్రుమ్తె బుడ్డవ గెలుక చెంగిలి.

7 “అయ్యో! ఓపాపుమ్ కెరయ్ తిన్ చి రిసా ఈంజ లోకుమ్ క స్టుమ్! * పాపుమ్ కెరయ్ తిన్ క చితుమ్ జెయెదె, గని కచి అత్తి దస అల్లర్ జవుల గే, 8 అయ్యో! జాచి రిసా, తుమ్ చితె ఎక్కిలోచొ ఆతు జలెకు, చాటు జలెకు, జోక † పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జోచి ఆతు జవున్, జోచి చాటు జవున్, కండ గెల వెంట గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అత్తో దొన్ని చట్టో తెన్ కెయ్ క నే విజితి ఆగితె గలి జతి కంట, ఆతు జలెకు, చాటు జలెకు నెంజ పరలోకుమ్ చి రాజిమ్ తె బెదుక తుమ్ క చెంగిలి. 9 అన్నె, తుమ్ చితె ఎక్కిలోచి అంకి జవున్ తుమ్ క ‡ పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, అన్నె జా అంకి జోతె తెంతో కడ వెంట గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అంకిచొ తెన్ వెల్లి ఆగి గొయ్ తె గలి జతి కంట, ఎక్కి అంకి తెన్ పరలోకుమ్ చి రాజిమ్ తె బెదుక తుమ్ క చెంగిలి.

నంపజతనక దేముడు విలువ దెకితిసి

10 “ఈంజేవ్ బాలబోదల్ రితనతె ఎక్కిలోక కి నిస్కారుమ్ నే దెకితి రితి దెకన. కిచ్చొక మెలె, ఇన్నెక రకిత దూతల్ కెయ్ క తెయ్ క పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొచి మొకోమ్ దెకితె తవుల మెన ఆవ్ తుమ్ క కచితుమ్ సంగితసి. 11 కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్ లొసా కిచ్చొక అయ్ లయ్, మెలె, జోవయించి ఆత్మక నెన గెల మాన్సుల్ క రచ్చించుప కెరుక అయ్ లయ్.

నెన గెలి మెండపిల్లచి రిసాచి టాలి

12 “అల్లె, తుమ్ కిచ్చొ ఉచర్తను? ఏక్ మాన్సుక పుంజెక్ మెండల్ తిలె, జోవయింతె ఎక్కి పిట్ట తిలెగిన, ఏక్ తకు పుంజెక్ మెండల్ క ఒత్త డొంగై ముల దా కెర, జా పిట్ట గెచ్చు తిలి మెండక చజుక గెచ్చె నాయ్ గె? 13 అన్నె జేవ్ కెయ్ నే నాసిల ఏక్ తకు పుంజెక్ మెండల్ చి రిసా సంతోసుమ్ జతి కంట, ఈంజ * నాన గెలి మెండక చజిలె, డీసిలె, జో గొవుడు ఒగ్గర్ సర్లసంతోసుమ్ జయెదె మెన, తుమ్ క కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి. 14 దస్సి కి, ఈంజేవ్ బోదల్ ఎక్కిలో కి నాసెనుమ్ తె గెచ్చుక పరలోకుమ్ తిలొ అబ్బొన్ క ఇన్టుమ్ నాయ్.

15 “తుమ్ చితె బావొ ఎక్కిలోక అన్నెక్లో పాపుమ్ కెర తిలెగిన, జో జా పాపుమ్ నే కెర్లొసా పాపుమ్ కెర్లొసా తె గెచ్చు కెర, అన్నె కో నెంతె, జో కెర్లొ పాపుమ్ జోకయ్ సంగుక అన్నె. జో పాపుమ్ కెర్లొసా జా కోడు

సూన్లెగిన, నిజుచి, పాపుమ్ కెర్లయ్ మెన, ఒప్పున సంగిలెగిన, జోక అన్నె బెదవన తస్తె. 16 గని, జో నే సూన్లెగిన, జా తగుచి రిసా తుమ్ లట్టబ్బిన్ చి రిసా దొగుల తీగ్ల సాచి జతి రితి, అన్నెక్లోక గే అన్నె దొగులక గే కడన, జో పాపుమ్ కెర్లొసా తె గెచ్చు, సంగ. 17 జో తీగ్లచి కోడు నే సూన్లెగిన, అంక నంపజలన మొత్తుమ్ బెద సబ కెర్లొన్ తె జా తగు సూనవ. జో జా సంగుమ్ సబ కెర్లొన్ చి కోడు కి నే సూన్లెగిన, జోక తుమ్ చితె నే బెదవంతె, బార్ కెర, దస్సి, యూదుల్ నెంజిలనక కి సిస్తు నజీతనక కి యూదుల్ కిసి బెదవంతి నాయ్ గే, దస్సి దెక సిచ్చు కెర. 18 తుమ్ నంపజలన బెద ఈంజ లోకుమ్ తె సబ కెర కిచ్చొ రుజ్జు సంగితె గే, జాకయ్ పరలోకుమ్ తిలి అమ్ చి అదికారుమ్ దెతసుమ్, మెన నిజుచి తుమ్ క ఆవ్ సంగితసి.

19 “పడ్డొ, తుమ్ క అన్నె కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్ తె తుమ్ చితె కో కో, ఎక్కి దొగులయి జలెకి, మెన్సుతె ఎక్కి రితి ఉచర, కిచ్చొచి రిసా ప్రార్దన కెర్లె గే, పరలోకుమ్ తిలొ అంచొ అబ్బొ తుమ్ చి రిసా జాక జర్లు కెరెదె. 20 కిచ్చొక మెలె, దొగుల తీగ్ల అంచి నావ్ తెన్ కేనె ఎక్కితె తవుల గే, ఒత్త జోవయించి నెడిమి ఆవ్ తయిందె” మెన, యేసు సంగిలన్.

మాన్సుల్ క కెత్తి సుట్టు చెమించుప కెరుక గే

21 తెదొడి పేతురు పురె జా కెర, యేసుక, “ప్రబు, కేన్ జవున్ బావొ అంక కెత్తి సుట్టు పాపుమ్ కెర్లొసి, ఆవ్ జోక చెమించుప కెరుక? సత్తు సుట్టు ఎద గే?” మెన, పుసిలన్. 22 యేసు జోక, “సత్తు సుట్టు నాయ్. తిని విసా సత్త సుట్టు ఎదక.” మెలన్.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెర

23 “పరలోకుమ్ చి రాజిమ్ తె బెదితన ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెర్లొన్ చి రిసా కిచ్చొ టాలి సంగుక జయెదె మెలె, జోచ గొత్తి సుదల్ దెంక తిలి డబ్బుల్ ఏక్ రానొ నజనుక దెర్లొ. 24 నజనుక దెర్లి పొది, ఈందె, జోక దెన్ను వెయి వెండ్లు దెంక తిలొ ఎక్కిలోక బుకార్తకయ్, జమాన్లు జోక జో రానొ తె కడ ఆన్ల. 25 జా రునుమ్ తీర్పుప కెరుక మెన జో మాన్సుతె కిచ్చొ నెంజిలి రిసా, జోచొ ఎజొమాని, ‘జోక కి జోచి తేర్నిక కి, జోచ బోదల్ క కి, జోక కలుగు జలిసి ఎత్తి కి విక గెల కెర, రునుమ్ తీర్పుప కెరవడ’ మెన,

§ 18:7 18:7 నెంజిలె, ‘నముకుమ్ పిట్టయ్ తిన్ చి రిసా’. * 18:7 18:7 నెంజిలె ‘నముకుమ్ పిట్టయ్ తిసి’. † 18:8 18:8 పాపుమ్...రిసా, నెంజిలె ‘నముకుమ్ పిట్టయ్ తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసా’ చి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్డిన్ తెన్ బెదె. ‡ 18:9 18:9 పాపుమ్...రిసా, నెంజిలె ‘నముకుమ్ పిట్టయ్ తి రితి జలెగిన, జో దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసా’ చి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్డిన్ తెన్ బెదె. § 18:11 18:11 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ ఎత్తి తొలితొ రెగిడ్డ సగుమ్ పున్కల్ తె 11 నంబర్ చి కోడు తయె నాయ్. * 18:13 18:13 పిట గెలి

జమాన్లుక సంగిలన్. 26 జలె, రునుమ్ జలో జో గొత్తి సుదో సెర్ను సేడ, జోకర, బాబు, అంచి ఉప్పిరి దయ తియ, దొరత్ రక్క. జా రునుమ్ ఎత్తి ఆవ్ తీర్పుప కెరిందె” మెన, బతిమాల్ప జా సంగితికయ్, 27 జో రానో జోచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, జోక ముల కెర, జోచి రునుమ్ చెమించుప కెర్లన్.

28 “గని, జో దస్సి బార్ జా కెర, జోచి జతచ గొతి మాన్సుల్తె ఎక్కిలో జోక దొన్ పుంజో †వెండ్లు దెంక తిలొసాక దస్సుల్ జా, జోచి పీకతె దెర, ‘తుయి అంక దెంక తిలిసి అంక దే’ మెన సంగిలన్. 29 జోచి జతచో జో గొత్తి సుదో సెర్ను సేడ, జోకర జోకర, ‘అంచి ఉప్పిరి దయ తియ దొరత్ రక్క. తుక దా గెలిందె’ మెన, బతిమాల్ప జా సంగిలే కి, 30 జో నే ఒప్పన్తె, జో అన్నెక్కో దెంక తిలిసి దా గెల్తె ఎద జోక జేల్తె గలయ్లన్.

31 “తెదొడి, ఈంజో కన్కారుమ్ నే దెకిలో గొత్తి సుదొచి ఒత్తచ గొత్తి సుదల్ జా జర్గు జలిసి దెక కెర, ఒగ్గర్ బాద సేడ, జర్గు జలిసి ఎత్తి జోచో ఎజోమానిక సంగిల. 32 తెదొడి, జో ఎజోమాని, జో కన్కారుమ్ నెంజిలో గొత్తి సుదొక బుకారా కెర, జోక, ‘తుయి, గర్చొ గొత్తి సుదో, తుయి అంక బతిమాల్ప జా జోకర్లది, చి తుచి ఎదివాట్ తిలి రునుమ్ పెట గెలయ్. 33 ఆవ్ తుక చెమించుప కెర్లి రితి, తుయి తుచో జతచో గొత్తి సుదొక చెమించుప కెరుక తిలి నాయ్ గె?’ మెన, జోక సంగ కెర, 34 జో గొత్తి సుదో రునుమ్ జలిసి ఎత్తి దెతె ఎద, సిచ్చల్ కెర్తసతె జో జేలి తంక మెన జోచో ఎజోమాని సార్పు కెర దిలన్.

35 “జలె, తుమ్తె కో తుమ్చో బావో జలొ అన్నెక్కోక పెట్టి ఎత్తి చెమించుప నే కెర్లె, పరలోకుమ్ తిలొ అంచో అబ్బొ కచితుమ్ జో మాన్సుక సిచ్చ దెయెదె” మెన యేసు బుద్ది సంగిలన్.

19

1 యేసు ఈంజేవ్ కొడొ సంగ కేడయ్లి పడ్డొ, గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతొ ముల దా, యూదయ ప్రదేసిమ్తెచి యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో పక్క ఉట్ట అయ్లన్. 2 ఒగ్గర్జిన జనాబ్ జోచి పట్టి జెతికయ్, జోవయించ జబ్బులు ఒత్త చెంగిల్ కెర్లన్.

పెండ్లి జలస ముల ములి జతిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

3 పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ యేసుక పరిచ్చ కెర, తెర్లె నింద కెరుక మెన, జోతె అయ్ల, అన్నె, “కేన్చి రిసా జలెకు మున్నుబోద జోచి తేర్చిక ములుక నాయిమ్ గె?” మెన, పుసిల, చి యేసు జోవయింక,

† 18:28 18:28 దినారి

4 “ఈంజ లోకుమ్ జెర్మయ్లి పొది తెంతొ, మున్నుబోద తేర్బోద మెన, జెర్మిలొసా జేక జెర్మయ్లి.

5 ఇసికయి మున్నుబోద అయ్యున్అబ్బొన్క ముల దా, జోచి తేర్చి తెన్ బెద తంక అన్నె, అన్నె జేవ్ దొగుల ఎక్కి ఆగ్ జా తవుల మెన జెర్మయ్లిలొసా సంగిలన్

మెన నదు కెర్పు నాయ్ గె? 6 జలె, జేవ్ దొగుల ఎక్కి జీవ్ జా అస్తి. జాచి రిసా, దేముడు పెండ్లితె కక్క జత కెరవ తయెదె గే, కేన్ మాన్సు ములవుక జయె నాయ్.” మెన యేసు సంగిలన్.

7 జేవ్ పరిసయ్యుల్ యేసుక “జలె, ‘ముల దెతి పుస్తకుమ్ రెగ్గ దిలెగిన ముల దెంక జయెదె’ మెన మోసే పూర్గుమ్చో కిచ్చొక ఆడ్ర దిలన్?” మెన, సంగిల. 8 యేసు జోవయింక, “తుమ్ రాడ్ జీవ్చ మాన్సుల్చి రిసా ‘తుమ్చ తేర్చిచొక ముల దెంక జయెదె’ మెన మోసే సెలవ్ దిలన్, గని మాన్సుల్క జెర్మయ్లి కెర్లి మొదొల్ తెంతొ దస్సి తయె నాయ్. 9 ఆవ్ కిచ్చొ మెన తుమ్క సంగితసి మెలె, జా లంజె జలి రిసా పిట్టవ, కో జలెకు జోచి తేర్చిక ముల దా అన్నెక్కిక పెండ్లి జయెదె గే, లంజె వంసుమ్చో జతయ్, మెన గట్టిజ సంగితసి” మెన, జోవయింక సంగిలన్.

పెండ్లి నే జతిన్చి రిసా సిస్సుల్ ఉచర పుసిలిసి

10 ఈంజ కోడు సూన కెర, యేసుచ సిస్సుల్ జోక “తెర్చిమున్ను చి నెడిమి ఇసి తిలెగిన, పెండ్లి నే జలెగిన చెంగిల్.” మెన యేసుక సంగిల, 11 చి యేసు జోవయింక, “దేముడు జా సెక్తి దిలెకయ్, నెంజిలె కో కి జా కోడు ఓర్పుప జంక నెత్తిర్. 12 ఈందె, జెర్మన్ తెంతొ గొడ్డు జలస తవుల, మాన్సుల్ సగుమ్జిన్క గొడ్డు జతి రితి కెర్ల, పడ్డొ పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి సేవ ఎక్కి మెన్ను తెన్ కెర్లి రిసా, సగుమ్జిన్ కి గొడ్డు రిత జా తవుల. జలె, తుమ్ ఉచర్లి రితి తంక కో తెరుల గే, దస్సే తత్తు.” మెన సంగిలన్.

యేసు బాలబోదల్క చడ వరుమ్ దిలిసి

13 పడ్డొ, యేసు జోవయింక చడ ప్రార్దన కెరుక మెన, సగుమ్జిన్ జోవయించ బాలబోదల్క జోతె కడ ఆన్ల. 14 జలె, జేవ్ బోదల్క కడ ఆన్ల మాన్సుల్క యేసుచ సిస్సుల్ “పోన” మెన గోల కెర్ల. గని, యేసు, “జోవయింక అడ్డు కెర నాయ్. బోదల్ అంచితె జెతు. కిచ్చొక మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఇస సుదల్చియి” మెన, సిస్సుల్క సంగిలన్.

15 జేవ్ బోదల్క బోడి చడ కెర ఒత్త తెంతో ఉట్ట గెలన్.

పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కీసి బెదుక గే యేసు సంగిలిసి

(మార్కు 10:17-31; లూకా 18:18-30)

16 పడ్డో, ఈందె, ఉబెడో ఎక్కిలో యేసుతె జా కెర, “గురుబాబు, జోబర. ఆవ్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కెయెక తెయెక జితి వాట అంక దొర్కు జంక మెలె, ఆవ్ కిచ్చో చెంగిల్ కామ్ కెర్లె జయెదె?” మెన పుసిలన్. 17 యేసు జోక, “కేన్ చెంగిల్చి మెన కిచ్చోక అంక తుయి పుసితసి? చెంగిల్ తిలోసా ఎక్కిలోయి. అన్నె కోయి నాయ్. పరలోకుమ్తె జితి వాట కావలె మెలె, దేముడుచ ఆగ్గుల్ రితి కెర్లె తా” మెన సంగిలన్. 18 జో ఉబెడో, “కేన్ కేన్ ఆగ్గుల్ రితి కెరుక?” మెన యేసుక పుసిలన్, చి యేసు, “నరు అత్య కెరు నాయ్,

లంజెకమె కెరు నాయ్, కిచ్చో చోరు నాయ్,

అబద్దుమ్ సాచి సంగు నాయ్,

19 అయ్యద్అబ్బోద్క గవురుమ్ దెకితె తా,

అన్నె, తుక్క తుయి కీసి ప్రేమ కెరంతసి గే దస్సి, వేర సుదల్క కి ప్రేమ కెర్లె తా”

మెన సంగిలన్. 20 జో మాన్సు యేసుక, “ఇనచ ఎత్తి ఆవ్ నిదానుమ్ కెర దెకన్తసి. గని కిచ్చోగె పిట్ట అస్సె మెన అంక అజ్జ. అన్నె కిచ్చో పిట్ట అస్సె?” మెన పుసిలన్, చి యేసు జోక, “తుయి పూర్తి జంక ఆస తిలిగిన, గో, చి 21 తుచి అస్తి ఎత్తి విక కెర, బీద సుదల్క దేసు, చి పరలోకుమ్తె తుక అస్తి కలుగు జెయెదె. అన్నె, అంచి తెన్ బెద, అంచి పట్టి జే!” మెలన్. 22 గని, జో ఉబెడో ఒగ్గర్ సామ్సారుమ్చి రిసా, యేసు దస్సి సంగితికయ్, దుకుమ్ జా మొకోమ్ ఇదిలిసి కెర ఉట్ట గెలన్.

సామ్సార్లు పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక కస్టుమ్

23 తెదొడి యేసు జోచి సిస్సుల్క, “ఆవ్ తుమ్క కిచ్చో కచితుమ్ సంగితసి మెలె, సామ్సార్లు పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక కస్టుమ్. 24 అన్నె, దన సామ్సార్లు దేముడుచి జా రాజిమ్తె బెదితి కంట, సూజిబోలో వాట్ ఒంటె గెచ్చుక సుల్లు, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి” మెన సంగిలన్.

25 సిస్సుల్ ఈంజ కోడు సూన కెర, ఆచారిమ్ జా, “దస్సి జలె, కో రచ్చించువ జంక జయెదె?” మెన, సంగితికయ్, 26 యేసు జోవయింక దెక, “మాన్సుల్ కెర్క నెత్తిర్లిసి, గని ఎత్తి జర్లు కెరుక కి దేముడుక సెక్తి అస్సె.” మెన సంగిలన్.

27 పేతురు, “ఈందె, ఆవ్ ఎత్తి ముల దా తుచి పట్టి బులితనుమ్, చి రిసా అమ్కయి కిచ్చో దొర్కు జయెదె?” మెన పుసిలన్. 28 యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్క నొవర్ చెంగిల్ కెర్లె పొదిక, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్కున్ అయ్లోసా ఎత్తిక ఏలుప కెర్లె రిసా, అంచి పరలోకుమ్చి ఉజిడిచి సింగాసనుమ్తె వెసితె పొదిక, అంక నంపజా తుమ్ బారజిన్, బార సిజాసనల్తె వెన, ఇస్రాయేలుల్చ బార సెకుమ్లుచక అంచి తెడి తుమ్ తీర్పు కెర్లె. 29 అన్నె, అంచి నావ్చి రిసా గెరల్ జలెకు, అన్నోబావోక జలెకు, బయిబేనిక జలెకు, అబ్బోన్క జలెకు, అయ్యన్క జలెకు, బోదల్క జలెకు, బుయి జలెకు, జో ముల తయెదె గే, జోక దనచ పుంజెక్ వంతుల్ దొర్కు జయెదె, అన్నె, పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయెక తెయెక చెంగిల్ తా జివుల. 30 ఈంజ అగ్గె జల మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ పడ్డో జవుల, పడ్డో జలన అగ్గె జవుల.”

20

ద్రాచ తోటచో ఎజోమానిచి దయచి రిసా టాలి

1 “పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె మాన్సుల్క బెదయ్తోసాచి దయ కీసి మెలె, ఎజోమాని ఎక్కిలోచి దయచి రితి జయెదె. జో జోచి ద్రాచ తోటతె కామ్ కెరవుక మెన, కూలి మాన్సుల్క బుకార్తి రిసా, పెందలె బార్ జా కెర, 2 ఏక్ దీసిచి కామ్క ఏక్ ఒండి మెద్దెన్చి కూలి *డబ్బుల్ దెయిందె” మెన, జేవ్ కూలి మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పున సంగ తా, ద్రాచ తోటతె జేవ్ కామ్ కెర్లె రిసా జోవయింక తెద్రయ్లో.

3 “పిమ్మట్, పాసి పాసి నొప్పు గంటల్క, జో ఎజోమాని, సంతవీది గెచ్చు కెర, కామ్ నెంజ ఆరి టీవో జా తిలన్క సగుమ్జిన్ ఒత్త తిలిసి దెక కెర, 4 తూమ్ కి అంచి ద్రాచ తోటతె గెచ్చు, కామ్ కెర, చి సరిపుచువ జతి కూలి డబ్బుల్ తుమ్క దెయిందె” మెన, జోవయింక సంగితికయ్, జేవ్ జోచి కామ్తె గెల. 5 అన్నె, పాసి పాసి బార గంటల్ మెద్దెనె కి, తిన్ని గంటల్క కి, జా వీదె జో ఎజోమాని గెచ్చు కెర, అన్నె దస్సి కెర్లెన్.

6 “ఒత్త తెంతో, పావ్ గంటల్ సంజె, జా వీదె అన్నె గెచ్చు కెర, అన్నె సగుమ్జిన్ దస్సి ఒత్త టీవో జా తతికయ్, తుమ్ ఒండి మెద్దెనె కిచ్చోక దస్సి, కామ్ నే కెర్లె కిచ్చోక టీవో జా అస్సున్?” మెన పుసితికయ్, 7 జేవ్, “కో అమ్క కూలి కెరయ్తి

* 20:2 20:2 ఏక్ దీసిచి కామ్క కూలి ఏక్ దేనారము ఇస్రాయేలు దేసిమ్చ దా అస్సి

నాయ్” మొన సంగిల. సంగితికయ్, జో ఎజోమాని, “జలె, తూమ్ కి అంచి ద్రాచ తోటతె గెచ్చ కామ్ కెర” మొన, జోవయింక కి తెద్రయ్లన్.

8 “సాంజ్ జతికయ్, జో ద్రాచ తోటచో ఎజోమాని జోచో గెర్చి డబ్బుల్ దెకితో మాన్సుక, ‘జేవ్ కూలి కెర్లసక బుకారా కెర, పడ్డో అయ్లసక తెంతో తోలితో అయ్లసక ఎద, ఎత్కిక ఆవ్ సంగిలి కూలి డబ్బుల్ దేను’ మొన, జోక సంగిలన్. 9 జాచి రిసా, పావ్ గంటల్ సంజె జా కెర గడియయ్ కామ్ కెర్లసక కి, ఒండి మెద్దెన్చి ఎదిలి కూలి డబ్బుల్ దిలన్. 10 జేవ్ ఆల్సిమ్ అయ్లసక తెద్దిలి దిలి రిసా, జేవ్ అగ్గె అయ్లస, ‘అమ్క ఒగ్గర్ దెయెదె’ మొన ఉచర్ల. ఎత్కిజిన్క ఎక్కి రితి ఒండి మెద్దెన్చి కూలి డబ్బుల్ దొర్కు జలి. 11 జాచి రిసా, జేవ్ అగ్గె అయ్లస జా కూలి డబ్బుల్ నజన, ‘పెందలె తెంతో సాంజ్ ఎద ఒప్పడక కెద్ది నైమ జా, అమ్ కామ్ కెర్లమ్. 12 జేవ్ ఎక్కి గంట కెర్లసక అమ్చి తెన్ సమానుమ్ దిలది’ మొన గోస లట్టబ, ఎజోమానిక సంగిల. 13 ఈంజో ఎజోమాని జోవయింతె ఎక్కిలోక, ‘నేస్తమ్†, ఆవ్ తుమ్క అన్యాయిమ్ కెరుక నాయ్. తుయి ఏక్ ఒండి మెద్దెన్చి కూలి డబ్బుల్ నజనుక ఒప్పన్లది. 14 అల్లె, తుయి ఒప్పస్లిసి నజన గో’ మొన సంగ కెర, పడ్డో అయ్లో ఎక్కిలోక దెకవ, జో తోలితో అయ్లోసాక అన్నె, ‘తుక దిలి రితి, ఈంజో పడ్డో అయ్లోసాక కి దెంక అంక ఇస్టుమ్ జలి. 15 అంచి సాంత ఆస్తి అంచి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి వంట దెంక నెంజె గే? అంచి సర్లక జోవయింక దర్ముమ్ తెన్ దిలి రిసా తుమ్క గోస గే?’ మొన, జో ఎజోమాని సంగిలో మొన యేసు సంగ కెర, 16 అన్నె, జలె, తోలితో బెదిలస పడ్డో బెదిలస జవుల. పడ్డో బెదిలస తోలితో బెదిలస జవుల”, మొన సంగిలన్.

యేసు మొర అన్నె జింక తిలిన్చి రిసా అన్నెక్ సుట్టు సంగిలిసి

(మార్కు 10:32-34; లూకా 18:31-34)

17 యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చుక మొన బార్ జా, ఇండ గెతె తిలి పొది, వట్టె గెతనతె తెంతో జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క పాసి బుకారాన, ఇసి మెలన్. 18 “ఈందె, యెరూసలేమ్తె గెతనుమ్. ఒత్త కిచ్చో జయెదె మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక, మాన్సు దెర్లె, వెల్లెల మాన్సుల్ పూజర్లతె చి మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనతె దెర్కు సేడిందె, చి జేవ్ అంక మొర్తి సిచ్చు వయడ కెర, 19 అంక కొంకడ్డి రిసా, అంక కొర్లల్ తెన్ పెటితి రిసా, అంక సిలువతె టీచో కెర మార్తి

రిసా, అమ్చ యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్చి అత్తి అంక సార్ప కెర దెవుల. గని తిర్తత్క అన్నె జివ్ జా ఉట్టిందె” మొన సంగిలన్.

అయ్యసి జాచి దొగుల పుత్తర్లుచి రిసా కోర్ప జలి

20 తెదొడి యేసుచ సిస్సుల్ జల జెబెదయిచ దొగుల పుత్తర్లుల్చి అయ్యసి, జేవ్ పుత్తర్లుల్ తెన్ యేసుతె జా కెర, సెర్కు సేడ జోకర, “ఏక్ వరుమ్ దే” మొన, సంగితికయ్, 21 యేసు జాక, “తుయి కిచ్చో కోర్ప జతసి?” మొన పుసిలన్, చి ఈంజ, “తుచి రాజిమ్తె అంచ పుత్తర్లు దొగుల, తుచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలో, డెబ్లి పక్క ఎక్కిలో వెస తతి రితి ఆడ దేను” మొన సంగిలి. 22 చి యేసు, “తుమ్ కిచ్చో పుసితను గే, తుమ్ నేన్సు. అంచి గిన్నతె బెద పితి రితి, ఆవ్ సేడుక తిలి దుకుమ్తె బెదుక ఒర్పుప జంక తెర్పు గే?” మొన సంగితికయ్, జేవ్ “అమ్ తెరుమ్దే” మెలె. 23 దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు, “ఆవ్ పితి గిన్నచి తుమ్ పిస్తె, గని అంచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలో, అంచి డెబ్లి పక్క అన్నెక్తో తుమ్ వెసుక మొన సెలవ్ దెంక అంచి అత్తి నాయ్. పరలోకుమ్ తిలో అంచో దేముడు అబ్బో కక్క కక్క సెలవ్ దా తయెదె గే, జెవ్వి ఒత్త వెసుల.” మెలన్. 24 తెదొడి, జేవ్ దొగుల బావుడ్లు ఎత్కిచి కంట వెల్లెల మాన్సుల్ జంక ఉచర్లెన్చి రిసా సేసిల దెన్నుజిన్ సిస్సుల్ జా ఎత్కి సూన కెర, జోవయింక ఉప్పిరి ఒగ్గర్ కోపుమ్ జల.

సిస్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిసి దెకుక గే యేసు సంగిలిసి

25 తెదొడి యేసు జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్క జోతె బుకారా కెర, “యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్ జోవయింక తెడి తిల వెల్లెల మాన్సుల్, సాంత గవురుమ్ ఉచరన, పైజల్క జాడ్లు వయడ్లి రితి, జోవయింక పోటి తెన్ ఏలుప కెర్తతి మొన తుమ్ జాన్సు. 26 గని తుమ్చితె దస్సి తంక జయె నాయ్. తుమ్చితె కో వెల్లో జంక ఉచరెదె గే, జోయ్యి తుమ్చో సేవ కెర్లొసా రితో జా తంక. 27 తుమ్చితె కో ముక్కిమ్ జంక ఉచరెదె గే, జో తుమ్చో గొతిమాన్సు రితో జా తంక. 28 దస్సి, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా కి మాన్సుల్చి అత్తి సేవ కెరవడనుక నాయ్, గని మాన్సుల్క ఆవ్ సేవ కెరుకయ్ అయ్లయ్. మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్క నయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో నెతోవ గెల్లి రిసాయి మొర అంచి ప్రానుమ్ దెంక అన్నెచి రిసా ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్” మొన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్.

† 20:13 20:13 మింత

దొగుల గుడ్డి జలనక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి
(మార్కు 10:46-52; లూకా 18:35-43)

29 పడ్డో, యేసుచి సిస్సుల్ యెరికో పట్టుమ్ తెంతో బార్ జా, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెతె తిలి పొది, ఒగ్గర్జిన్ ప్రెజల్ జోచి పట్టి గెతె తిల. 30 జలె, ఈందె, వాట్ సొడి దొగుల గుడ్డి మాన్సుల్ వెన తిల. యేసు జా వాట్ జెతయ్ మెన నూన తా, “ఓ యేసుప్రబు, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించుప కెర్టొసా, అమ్చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ, చెంగిల్ కెరు!” మెన, బతిమాల్పా జా కేక్ గల.

31 తిల జనాబ్, జలె, “తుక్కె తా” మెన గోల కెర్లె కి, జేవ్ గుడ్డి మాన్సుల్ అన్నె, “ప్రబు, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించుప కెర్టొసా, అమ్చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ చెంగిల్ కెరు!” మెన, అగ్గెచి కంట గట్టిజ కేకుల్ గల్లికయ్, 32 యేసు టీవో కెర, జోవయింక బుకారా కెర, “ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కెరుక మెన తుమ్ ఉచర్లను?” మెన పుసిలన్. 33 జేవ్ జోక, “అమ్చ అంకివో దెకితి రితి కెరు” మెన సంగిల. 34 జేవ్చి ఉప్పిర్ యేసు కన్కారుమ్ జా, జోవయించ అంకివో చడిలన్. చడిలి బేగి, జోవయించ అంకివో టేంట డీసిల, చి జేవ్ జోచి పట్టి గెల.

21

యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చు పావిలిసి
(మార్కు 11:1-11; లూకా 19:28-38; యోహా 12:12-19)

1 పడ్డో, యేసు ఇసి ఇండ జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి పాసి జా కెర, * ఒలీవ మెలి మెట్టచి పాసి తిలి బేత్సగే మెలి గవ్వి అయ్లి పొది, జోచ సిస్సుల్తె దొగులక, 2 “తుమ్చి మొక్క తిలి గవ్వి గెచ్చు పెన, చి బేగి, ఒత్త బంద తిలి ఏక్ గాడ్చెచి, జాచి తెన్ తిలి ఏక్ గాడ్డె పిల్ల తుమ్క డీసుల. జోవయింక యిప కెర, అంచితె ఉడడ ఆన. 3 కో జలెకు తుమ్క కిచ్చొ జలెకు సంగిలెగిన, ‘ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె’ మెన సంగ. సంగిలె, బేగి జో మాన్సు జేవ్ గాడ్డెల్క తెద్రయెదె” మెన సంగిలన్.

* 21:1 21:1 ఒత్త ఒలీవ వండ్లు రూకుల్ తవుల చి ఇసి నావ్ తయెదె. † 21:5 21:5 ‘సీయోసు’ మెలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క అన్నెక్ నావ్ జయెదె. ‡ 21:9 21:9 ‘రచ్చించుప కెర్టొసా’ మెన జేవ్ సంగిలె, ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్చి రాజిమ్క ఏలుప కెర జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లన్ తెంతో జోవయించ ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తెంతో రచ్చించుప కెరెదె మెన జేవ్ ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్ల. జోచి రాజిమ్ ముక్కిమ్క అత్త రగుమ్చి జయెదె మెన అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. § 21:9 21:9 జోవయించి బాస తెన్ ‘జోబర, జోబర!’ మెలి అర్దుమ్ తెన్ ‘ఓసన్న!’ మెన కేక్ గల్లె తిల. * 21:12 21:12 అర్దుమ్ దెత పిట్టల్ గల్లె గెనుక జలె, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లె రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి డబ్బుల్ దిలె నెంజె. జేక, జోవయించి డబ్బుల్ పల్లవన, దేముడుచి గుడితె కామ్క జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్కయ్ పిట్టల్ గల్లె గెనుక, నెంజెలి డబ్బుల్ కి దేముడుచి గుడిక దెంక జయెదె.

4 పూర్లుమ్ దేముడు జోచి కబుర్ సంగిలో అత్తి సంగిలి కోడు నెరవెర్చుప జంక మెన, ఈంజ జర్లు జలి.

5 “తుమ్చో సేంతుమ్ తిలో రానొ గాడ్డె పిల్లతె వెగ జెతయ్, మెన దేముడు నిసాన † సీయోసు పట్టుమ్తెచ ప్రెజల్క సాట్టు కెర” మెన, రెగిడ్డి కోడు.

6 జలె, జేవ్ దొగుల సిస్సుల్ గెచ్చు, యేసు జోవయింక సంగిలి రితి కెర, 7 జా గాడ్డెక చి, జాచొ పిల్లక ఉడడ ఆన, జోచి సిస్సుల్ జోవయించ దుప్పట్లు జా పిల్లచి ఉప్పిర్ గల్లికయ్, యేసు వెగ వెసిలన్. 8 అన్నె, ఒత్త బెర్ల జనాబ్తె ఒగ్గర్జిన్ జోవయించ దుప్పట్లు వట్టె అంతిర్ల. అన్నె సగుమ్జిన్ రూక్చ మట్టల్ రొడ్డల్ కండ కెర వట్టె అంతిర్ల. 9 అంత్ర కెర, జోవయించి పుర్రెతో గెతె తిలన కి పడ్డో గెతె తిలన కి, “దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో అమ్చో ‡ రచ్చించుప కెర్టొసాక కిజోబర, జోబర! దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతోసాక ఓసన్న, ఓసన్న! ఎత్కిచి కంట ఉప్పిర్చి టాన్తె తిలోసాక ఓసన్న!” మెన, కేకుల్ గల్లె తిల.

10 జలె, యేసు యెరూసలేమ్తె పావితికయ్, పట్టుమ్చ ఎత్కిజిన్ “ఈంజో కో?” మెన, బమ్మ జతికయ్. 11 ఒత్త జో తెన్ అయ్ల ప్రెజల్ కిచ్చొ మెల మెలె, “దేముడుచి కబుర్ ఆన్తో, గలిలయ ప్రాంతుమ్చి నజరేతు గవ్విచొ, యేసు ఈంజో” మెన సంగిల.

దేముడుచి గుడితె సామన్లు వికితన గల్లక యేసు ఉదడ్డిసి
(మార్కు 11:15-19; లూకా 19:45-48; యోహా 2:13-22)

12 తెదొడి యేసు * దేముడుచి గుడితె పెన కెర, ఒత్త, సామన్లు వికితన, గెంతన ఎత్కిజిన్క ఉడడ కెర, డబ్బుల్ పల్లయ్తనచ, బల్లల్ చి పార్వ పిట్టల్ వికితనచ, బల్లల్ సేడవ దా.

13 “ ‘అంచి గేరు ప్రార్దన కెర్తి గేరు జా అస్సె. దస్సి తవున్’ మెన రెగ్ల అస్సె, గని తుమ్ కిసి కెర అస్సున్ మెలె, ఈంజ దేముడుచి గేరుక, చోర్లు జితో రితో గేరు జతి రితి తుమ్ మార్చుప కెర అస్సున్” మెన సంగిలన్.

14 తెదొడి, గుడ్డి మాన్సుల్, సొట్ట మాన్సుల్ దేముడుచి గుడితె యేసుతె అయ్ల, చి జోవయింక చెంగిల్ కెర్లన్. 15 గని, వెల్లెల పూజర్లు, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కి, యేసు కెర్ల కమొ దెక, పడ్డొ, “దావీదు రానొచి సెకుమతె జెర్మిలో అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసొ, తుక జెయ్యి, జెయ్యి!” మెన, దేముడుచి గుడితె బోదల్ యేసుక కేకుల్ గల్తె తిలిసి దెక, కోపుమ్ జల.

16 కోపుమ్ జా, యేసుక, “ఈంజేవ్ సంగిలిసి తుయి సూన్తసి గె?” మెన పుసిల, చి యేసు జోవయింక, “సూన్తసి. ఈందె, బాలబోదల్చి కొవ్న బోదల్చి చోడివాట్ గవురుమ్ ఆనన్దది”

మెన దేముడుచి కొణతె రెగిడ్డి కోడు తుమ్ కెయ్యి సదు కెర్పు నాయ్ గే? మెన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగ కెర, 17 జోవయింక ముల దా కెర, జా పట్టుమ్తె తెంతొ బార్ జా, బేతనియ గవ్వె గెచ్చ, ఒత్త నిద్ర తిలన్.

పండ్లు నే దెర్లొ రూకుక జర్లు జలిసి (మార్కు 11:12-14,20-24)

18 అన్నెక్ దీసి పెందలె, యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె అన్నె జెతె తతికయ్, జోక చూ కెర్లన్. 19 తెదొడి వాట్ సొడితిలో ఏక్ †అంజూరుమ్ రూకుక దెక కెర, రూక్చి పాసి గెలె, జా రూక్తె‡ అక్కుడ్డు పిట్టవ అన్నె కిచ్చొ కి నాయ్. జాకయ్, జో రూకుక దెక, “అప్పె తెంతొ తుచితె కెయ్యక కి కాయల్ దెర్లు నాయ్” మెన సంగిలన్, చి జా రూకు బేగి సుక్క గెలి.

ప్రార్థన కెర్తొసిచి రిసొ యేసు బోదన కెర్తొసి

20 యేసుచ సిస్సుల్ జా జర్లు జలిసి దెక బమ్మ జా, “ఈంజ రూకు కీసి జా బేగి సుక్క గెలి గె?” మెన లట్టబంతికయ్, 21 యేసు, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ నంపజా ఎదిలి అన్మానుమ్ కి నే జతె నంపజలిగిన, ఈంజొ చెట్టొక జర్లు జలి రితి తుమ్ కి వెల్లొ కమొ కెర్తె. గని అన్నె, ఈంజ మెట్టక జలెకు దెక, ఉట్టి జా, సముద్రుమ్తె గలి జా మెన సంగిలెగిన, దస్సి జర్లు జయెదె మెన తుమ్క నిజుమి ఆవ్ సంగితసి. 22 మెలె, తుమ్ ప్రార్థన కెర్తె పొది కిచ్చొ నజితె గే, జా దొర్కు జలి మెన నంపజలిగిన, తుమ్ నజిలిసి నే పిట్టె తుమ్క దొర్కు జయెదె.” మెన, యేసు సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్ల (మార్కు 11:27-33; లూకా 20:1-8)

23 యేసు దేముడుచి గుడితె పాచ కెర బోదన కెర్ల తతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్

జోతె జా కెర, “తుయి కెర్ల కమొ కెరుక, తుయి ఇన్నె బోదన కెరుక తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ అన్నె? కొన్నొ తుక అదికారుమ్ దిలన్?” మెన జోక పుసిల.

24 యేసు జోవయింక, “ఆవ్ కి తుమ్కయ్ ఏక్ కోడు పుసిందె. ఈంజ కోడుక తుమ్ జబాబ్ సంగిలెగిన, ఆవ్ కిచ్చొ అదికారుమ్క ఇసి కెర్లసి గే, తుమ్క సంగిందె. 25 యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్చి అదికారుమ్ కేనె తెంతొ చి? పరలోకుమ్ తెంతొ చి గే, మాన్సు తెంతొ చి గె?” మెన పుసిలన్.

జలె, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో బమ్మ తెన్ లట్టబన, ‘పరలోకుమ్ తెంతొ చి’ మెన అమ్ సంగిలెగిన, ఈంజొ ‘దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చొక జోక నంప కెర్పు నాయ్?’ మెన అమ్క సంగెదె. 26 గని, ‘మాన్సు తెంతొ చి’ మెన అమ్ సంగిలెగిన, జనాబ్ కిచ్చొ మెనుల గే బితసుమ్. కిచ్చొక మెలె, యోహానుక ‘దేముడుచి కబుర్ సంగిలోసొ జయెదె’ మెన ఎత్తిజిన్ నంపజతతి మెన వెల్లెల మాన్సుల్ జోవయింక జెవ్వె ఉచరన, “అమ్ నేనుమ్” మెన జబాబ్ సంగిల.

27 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు “జలె, కిచ్చొ అదికారుమ్తె ఆవ్ ఈంజేవ్ కమొ ఆవ్ కెర్లసి గే, తుమ్క సంగి నాయ్” మెన సంగిలన్.

దొగుల పుత్తర్లుచి రిసొ సంగిలి టాలి

28 ఒత్త తెంతొ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు అన్నె ఇసి మెలన్. “ఏక్ టాలి ఉచర. ఏక్ మాన్సుక దొగుల పుత్తర్లు తిల. అబ్బొసి జో వెల్లొ పుత్తున్క ‘ఓ పూత్తు, తుయి ఆజి గెచ్చ, అమ్చి ద్రాచ తోటతె కామ్ కెరు మెన’ మెలన్. 29 జో పుత్తుసి ‘నెసి’ మెన జబాబ్ సంగిలో, గని పడ్డొ తప్పు ఒప్పున దుకుమ్ జా బుద్ది ఆననా, జా కామ్తె గెలన్. 30 పడ్డొ జో అబ్బొసి అన్నెక్లొ పుత్తున్తె జా కెర, తొలితొచొక సంగిలి రితి, ఇన్నెక కి సంగిలన్, చి ‘గెచ్చందె, బ’ మెలన్. గని గెచ్చొ నాయ్.

31 “జలె, ఈంజేవ్ దొగులతె కో అబ్బొన్చి కోడు రితి కెర్లొసొ జయెదె?” మెన, యేసు జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క పుసితికయ్, జేవ్ “తొలితొచొ” మెన సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఈంజ దేసిమ్చ తుమ్ నిస్కారుమ్ దెకిత సిస్తు నజితన కి లంజె కమొచ తేర్బోదల్ కి తుమ్చి కంట సుల్లు తెన్ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుల. 32 కిచ్చొక మెలె, యోహాను సత్తిమ్ వాట్ ఇండ, సత్తిమ్ వాట్ దెకయ్తి రిసొ తుమ్చితె అయ్లె కి, తుమ్ జోక నంపజసు నాయ్. గని, సిస్తు నజితన కి లంజె

† 21:19 21:19 అంజూరుమ్ రూక్చి కాయల్ బొడ్డ పండ్లు రిత జవుల. ‡ 21:19 21:19 రూకు చెంగిలోచొ జలె, అక్తల్ దెర్లె పొది పండ్లు కి దెర తంక.

కమొచ కి జోక నంపజల. జలె, జేవ్ నంపజా చెంగిల్ జలిసి తుమ్ దెకిలెకి, తుమ్ కెర్త పాపల్క విసారుమ్ జసు నాయ్, చి యోహానుచి కోడు నంపజసు నాయ్.” మెన రుజ్జు సంగిలన్.

ద్రాచ తోటచొ గుత్త మాన్సుల్చి టాలి
(మార్కు 12:1-12; లూకా 20:9-19)

33 పిమ్మట్ యేసు, “అన్నెక్ టాలి సంగిందె. నూన, ఏక్ ఎజొమాని తిలన్. జో ద్రాచ తోట రోవడ కెర, జా తోట సుట్టునంత కోట గలవ కెర, ఒత్త ద్రాచ రస్సుమ్ కడవనుక వెల్లో పత్తుర్ కూనవ కెర, తోట రకితి గోపురుమ్ బందవ కెర, రకితసక నిసాన, జోవయింక జా తోట గుత్త దా కెర, వేర దేసిమ్ ఉట్ట గెలన్.

34 “పండ్లుచి పంటొ లాయితి సమయుమ్ జెతికయ్, జోచి వాట నజన్తి రిసా, తోట రకితసతె జోచ గొత్తి సుదల్క, జో ఎజొమాని తెద్రయ్లో.

35 గుత్త నజెలన, ఒత్త రక తిలన జో ఎజొమానిచ గొత్తి మాన్సుల్తె ఎక్కిలోక దెర పెట్ట, అన్నెక్లోక మార గెల, అన్నెక్లోక పత్తల్ గల పెట్ట. 36 జేవ్ రకితస దస్సి కెర్తికయ్, జో ఎజొమాని అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్జిన్ వేర గొత్తి సుదల్క తెద్రయ్లన్, గని జేవ్ తోట రకితస ఇన్నెయింక కి దస్సి అల్లర్ కెర్ల.

37 “పడ్డొ, జో ఎజొమాని కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, ‘అంచొ పూత్తుక తెద్రయ్లెగిన, జోక మరియాద దెకుల, కిచ్చొగె’ మెన, పుత్తున్క జేవ్ గర్బ రకితసతె తెద్రయ్లన్. 38 జేవ్ జో ఎజొమానిచొ పుత్తున్క దెక కెర, ‘ఇన్నెకయి అబ్బొచి దనుమ్ కలుగు జయెదె, అల్లె, ఇన్నెక మార కెర, ఇన్నెక జెతి దనుమ్ అమ్క కడనుమ.’ మెన ఉచర, 39 జోక దెర కెర, ద్రాచ తోట తెంతొ బార్ కెర మార్ల. 40 జలె, జా తోటచొ ఎజొమాని అయ్లె, గుత్త నజెలన, జేవ్ రకితసక కిచ్చొ కెరెదె?” మెన యేసు పుసిలన్. 41 జో ఎజొమాని, “జేవ్ గార్బ సుదల్క మార, పంటొ లాయితె పొదిక జోచి వాట జోక నిదానుమ్ తెన్ దెతు మెన, వేర మాన్సుల్క నిసాన, జోవయింకయి జా తోట రకుక గుత్త దెయెదె” మెన జబాబ్ దిల.

42 జలె, యేసు జోవయింక, “దేముడుచి కొడతె రెగిడ్లిసి కెయ సదు కెర్చు నాయ్ గే?

‘గేర్ బందిత సుదల్ కామ్క నే జయె మెన పక్కయ్ పెలవ దిలి పత్తుర్ మెన ఉచరె కి, జొయ్యి పత్తురు బోడిపత్తురు జయెదె. ప్రబుయి సొంతయ్ ఇసి జర్గు కెర్లొ. జో ఇసి కెర్లి రిసా, అమ్ దెకిలె ఆచారిమ్ జతయి!’ మెన రెగిడ్లి కోడు. 43 దేముడుచి రాజిమ్క దెకితి కామ్ తుమ్చితె తెంతొ కడ కెర, జోచి రాజిమ్ తెన్

బెదితి పలితుమ్ దెర్త పైజల్చి అత్తి దెయెదె మెన తుమ్క కచితుమ్ సంగితసి.

44 క్షి“పడ్డొ, ఈంజొ ముక్కిమ్ జలొ పత్తుర్చి ఉప్పిరి కో సేడుల, బద్దల్ జా గెచ్చుల, గని కచి ఉప్పిరి పత్తురు సేడెదె గే, జోక బీడవ గెలెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక దెరుక కోర్ప జలిసి

45 వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ జో సంగిల టాలిచొ నూన కెర, “అమ్చి రిసాయి సంగితయ్” మెన అర్దుమ్ కెరన, 46 యేసుక దెరుక మెన ఉచర్ల. గని జనాబ్ జోక దేముడు తెద్రయ్లో కబుర్ సంగితొసా మెన ఉచర్లి రిసా, జోవయింక బియకెర, జా పొది జోక దెరుక ముల దిల.

22

పెండ్లి విందు దిలో ఎక్కిలో రానొచి టాలి
(లూకా 14:15-24)

1 అన్నెక్ టాలి కెర, యేసు జేవ్ కోపుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్క ఇసి సంగిలన్ 2 “పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక బుకార్లిసి కిసి మెలె, జోచొ పుత్తున్చి రిసా పెండ్లి విందు దిలో ఎక్కిలో రానొ కెర్లిన్చి రితి జయెదె. 3 జా పెండ్లి విందుతె బుకార్లసక కడ ఆన్తి రిసా, జో రానొ జోచ గొత్తి సుదల్క తెద్రయ్లన్. గని, జేవ్ బుకార్లస జెంక నెసిల. 4 జాకయ్, జో రానొ, ‘ఈందె, అంచి విందు తెయార్ కెర అస్సి. బెయిలల్క, బేడు జల సొమ్ముల్క కండ అస్సి. ఎత్తి తెయార్ కెర అస్సి. విందు కంక జా’ మెన బుకార్లసక అన్నె సంగ” మెన, వేర గొత్తి సుదల్క జో రానొ అన్నె సంగ తెద్రయ్లన్. 5 జేవ్ బుకార్లస జో మాన్సు బుకార్లిన్క మరియాద నే దెకితె, జోవయింతె ఎక్కిలో జోచి బుయింతె గెలో, అన్నెక్లో జోచి బియ్యార్తె ఉట్ట గెలో. 6 అన్నె, సేన్ల సుదల్, జో రానొచ కబుర్ గెల గొత్తి సుదల్క దెర కెర, జోక నిస్సారుమ్ కెర, మార గెల. 7 జాచి రిసా, జో రానొ కోపుమ్ జా, జోచ జమాన్లుక తెద్రవ దా, జేవ్ అత్య కెర్లసక మొర్తి సిచ్చ దిలో, చి జోవయించి పట్టుమ్క ఆగి లంబడ డయవడ్డొ.

8 “తెదొడి జో రానొ గొత్తి సుదల్ ఇసి మెన సంగిలన్. ‘పెండ్లి విందు తెయార్ కెర అస్సి, గని బుకార్లస ఈంజ విందుతె జెంక తగుప జలన్ నెంజి.

9 జాచి రిసా, వీదుల్తె గెచ్చ కెర, తుమ్క డిస్తన ఎత్తిక పెండ్లి విందుతె జా మెన, తుమ్ బుకారా.’ మెన, జోచ గొత్తి సుదల్క జో రానొ తెద్రయ్లన్.

10 జేవ్ గొత్తి సుదల్ వీదుల్తె గెచ్చ కెర, ఒత్త డిసిల

§ 21:44 21:44 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 44 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

మాన్యుల్ ఎత్కిక విందుతె బుకారా ఆన్ల, చి జా పెండ్లి బడ్డితె బెర్ల.

11 “పడ్డో జో రానో, ‘పెండ్లి బడ్డితె వెసిలసక దెకిందె’ మెన, జా పెండ్లి బడ్డిచి తెడి జా కెర, ఒత్త పెండ్లి పాలల్ నే గలన్లొ ఎక్కిలోక దెక కెర, 12 ‘ఓ *నేస్తమ్, తుయి పెండ్లి పాలల్ నెంజితె ఇన్నె కిసి అయ్లది?’ మెన, జో రానో సంగితికయ్, జో మాన్యు బియఁ గెచ్చ, తుక్లె తిలన్. 13 తెదొడి రానో, ‘ఇన్నెక చట్టో అత్తో బంద కెర, ఇన్నెక బయిలె అందర్చి కంట అందర్తె గల దాస. ఒత్త గెతన ఏడ ఏడ, దంతో చప్పిల్లై తవుల’ మెన, జోచ గొత్తి సుదల్క రానో సంగిలన్. 14 పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుక బుకార్లన ఒగ్గర్జిన్ గని నిసాన జలస తొక్కిజిన్ జవుల.” మెన సంగిలన్.

యేసుక కొడొతె అడ్డవుక మెన మాన్యుల్క జోతె తెద్రయ్లిసి
(మార్కు 12:13-17; లూకా 20:20-26)

15 తెదొడి పరిసయ్యుల్, కొడొతె యేసుక అడ్డవుక మెన, 16 హేరోదు పచ్చెన జతస తెన్ పరిసయ్యుల్ జోచ సొంత సిస్సుల్క కి యేసుతె తెద్రయ్తికయ్, జేవ్ యేసుక, “గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్చో మెన జానుమ్. మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల మాన్యుల్ కిచ్చొ ఉచరుల గే నే బితె, దేముడు దెకయ్లి వాట్చి రిసొ సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్తసి మెన జానుమ్” మెన, పులయ్తి రితి సంగ, అన్నె, 17 “జలె, రోమ్ దేసిమ్చో కైసర్ రానొక అమ్ †సిస్టు దెంక నాయిమ్ గే నాయ్ గే? తూయి కిసి ఉచర్తసి? తుయి అమ్క సంగు” మెన, పరిసయ్యుల్ తెద్రయ్లన యేసుక పుసిల.

18 గని యేసు జోవయించి పెట్టిచి విస్సుమ్ జాన, “ఉప్రమెన్నుచో మాన్యుల్, తుమ్. అంక కిచ్చొక పరిచ్చు కెర్తసు? 19 అల్లె, జా సిస్టు దెతి డబ్బుల్చి కాసు ఏక్ అంక దెకవ” మెన, జోవయింక సంగితికయ్, జేవ్ జోక ఏక్ వెండి కాసు దెకయ్ల. 20 యేసు “ఈందె, ఇన్నె కచి పొలిక, కచి నావ్ డీస్తయ్?” మెన జోవయింక పుసిలన్, 21 చి జేవ్, “కైసర్ రానొచి” మెంతికయ్, యేసు జోవయింక, “కైసర్క దెతిసి కైసర్క, దేముడుక దెతిసి దేముడుకయ్ దెంక అన్నె” మెన, జోవయింక సంగిలన్.

22 జోచి కోడు సూన ఆచారిమ్ జా, జేవ్ వెల్లెల మాన్యుల్ తెద్రయ్ల మాన్యుల్ యేసుక ముల దా, ఉట్ట గెల.

సద్దూకయ్యులు యేసుక పరిచ్చు కెరుక అయ్లిసి
(మార్కు 12:18-27; లూకా 20:27-40)

23 ‘మొర గెలెగిన అన్నె జివ్ జంక నెంజె, అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుక నెంజె’ మెన పైజల్క సికయ్త సద్దూకయ్యులు జా దీసి యేసుతె జా కెర, 24 “ఓ గురుబాబు, ఎక్కిలో బోదల్ నెంజితె మొర గెలెగిన, జోచో బావొసి జో అన్నొన్చి తేర్కిక పెండ్లి జా, జోచో అన్నొన్చి నావ్ తెన్ బోదల్ పాయ దెంక అన్నె,

మెన, మోసి పూర్గుమ్చ సంగిలన్. 25 జలె, అమ్చి తెన్ సత్తుజిన్ బావుడ్లు తిల. వెల్లొ పెండ్లి జా మొర గెలన్. ఇన్నెక బోదల్ నెంజిలి రిసొ, ఇన్నెచి పట్టి జెర్మిలో బావొన్క ఈంజ తేర్కి పెండ్లి కెరన్లి. 26 తొల్పుర్ తెంతో కర్వడచో ఎద, వర్న తెన్ వెల్లొచి తేర్కిక దస్సి పెండ్లి జర్గు కెరన మొర గెల. 27 ఎత్కి మొర గెలి పడ్డో, ఈంజ తేర్బోద కి మొర గెలి. 28 జలె, మొర గెలస అన్నె జివ్ జతె పొదిక, ఈంజేవ్ సత్తుజిన్తె కక్క ఈంజ తేర్కి జా తయెదె? ఈంజేవ్ సత్తుజిన్ వర్న తెన్ ఇన్నెక పెండ్లి జా తిల గెద?” మెన యేసుక పుసిల.

29 గని, యేసు జేవ్క, “తుమ్ దేముడుచి కొడొ నేన అస్సున్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయ్లి తుమ్ నదు కెర్లె కి, ఒత్త తిలిసి అర్దుమ్ కెరన్ను నాయ్, చి జో దేముడు కెరయ్త కమొ దెకితెకి, జోచి అదికారుమ్, సెక్తి, కెద్ది గే చినున్ నాయ్. 30 మెలె, మొర గెచ్చ అన్నె జివ్ జతిన్తె, పెండ్లివో నే జతె, మాన్యుల్ దూతల్చి రితి దస్సి తవుల. 31 పడ్డో, ‘మొర గెలస అన్నె జితి నాయ్’ మెన ఉచర, తుమ్ అన్మానుమ్ తెన్ అస్సున్. జలె, దేముడు తుమ్క సొంత సంగిలిసి సదు కెర్ను నాయ్ గె? మొర జివు జా ఉట్టితి రిసొ, ‘ఆవ్ అబ్రాహామ్క, ఇస్సాకుక చి యాకోబుక దేముడుయి’, మెన, దేముడు సంగిలి కోడు. 32 జలె, జేవ్ పూర్గుల్ మొర తిలె కి, జోవయింక జో దేముడు జా తా కామ్క జెతయ్ జలె, అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చ జిచ్చి అస్తి మెన రుజ్జు జతయ్. రితి మొర గెలసక నాయ్, గని జివ్ తిలసకయ్ జో దేముడు.” మెన, యేసు జేవ్ సద్దూకయ్యుల్క సంగిలన్. 33 పైజల్, జలె, జో బోదన కెర్లెన్చి రిసొ సూన కెర, ఆచారిమ్ జల.

పరిసయ్యుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చు కెర్లిసి
(మార్కు 12:28-34; లూకా 10:25-28)

* 22:12 22:12 మింత † 22:17 22:17 జా సిస్టు మెలె, రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి సిస్టు.

34 'యేసు సద్దుకాయులు చి చోడి ముద్దో కెర దిలో' మెన పరిసయ్యుల్ సూన కెర, యేసుతె బెద అయ్ల, 35 చి జోవయింతె మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డోసా ఎక్కిలో యేసుక పరిచ్చ కెరుక మెన, ఏక్ కోడు పుసిలన్. 36 "గురుబాబు, ఒండి మోసే పూర్ణుమచోచి అత్తి దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ తెన్ కేన్ ఆగ్గు తొలితొచి ముక్కిమ్చి?" 37 యేసు జోక,

"తుమ్చో ప్రబు జలో దేముడుక తుమ్చి ఒండి కీపెట్టి తెన్, తుమ్చి ఒండి ఆత్మ తెన్, ఒండి మెన్సు తెన్ ఎక్కి ప్రేమ కెర్తె తంక.

38 ఎత్తి ఆగ్గుల్తె ఈంజ తొలితో చి, ముక్కిమ్చి.

39 అన్నె, 'తుమ్క తుమ్ కెద్ది ప్రేమ కెరంతను గే, తుచి పక్క సుదొక కి తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తంక' మెన, అన్నెక్ ఆగ్గు ముక్కిమ్. 40 మోసే పూర్ణుమచోచి అత్తి దేముడు రెద్దయ్ల ఆగ్గుల్ ఎత్తిక కి, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన సంగుల ఎత్తి కోడు కి, ఈంజేవ్ దొన్ని ఆగ్గుల్ ఆదారుమ్ జా అస్తి" మెన, యేసు సంగిలన్.

41 పరిసయ్యుల్ ఎత్తి యేసుచి సుట్టునంత బెర తతికయ్, యేసు జోవయింక ఏక్ కోడ్ పుసిలన్.

42 "రచ్చించుప కెర్తెసా జతో క్రిస్తుచి రిసా తుమ్ కిచ్చో మెన ఉచర్లను? జో కచ్చో పుత్తుసి జయెదె?" మెన పుసితికయ్, జేవ్ జోక, "దావీదు రానొచో పుత్తుసి, జోవయించి సెకుమ్చో" మెలన్. 43 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, "దస్సి జలె, క్రిస్తు దావీదుక పుత్తుసి జలెగిన, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సికయ్తికయ్, దావీదు రానొ కిచ్చోక క్రిస్తుక 'ప్రబు' మెన సంగిలన్. కిచ్చో కోడుతె దస్సి సంగిలన్ మెలె;

44 'తుచ విరోదుమ్ సుదల్క తుయి సుదితి రితి ఆవ్ కెర్తె ఎద, అంచి ఉజెతో పక్కయ్ తుయి పెన తా' మెన, ప్రబు అంచో ప్రబుక సంగిలన్."

45 దస్సి దావీదు రానొ క్రిస్తుక 'ప్రబు' మెన సంగితయ్ జలె, జో క్రిస్తు కిసి జా జోక పుత్తుసి జయెదె? ఉచర మెన యేసు జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగితికయ్,

46 కో కి అన్నెక్ కోడ్ సంగుక నెతిర్ల. అన్నె, జా దీసి తెంతో, జోవయింతె కో కి యేసుక ఎక్కి కోడు కి పుసుక దయిరిమ్ తిలె నాయ్.

23

ప్రజల్క సిస్సుల్క యేసు జాగర్ల సంగిలిసి
(మార్కు 12:38-40; లూకా 11:37-52;
20:45-47)

‡ 22:36 22:36 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రద్దయ్ల ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమతె రెద్దయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమతె మోసే పూర్ణుమచోచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రద్దవ అస్సె. § 22:37 22:37 పేట్ తెన్

1 తెదోడి యేసు జా దేముడుచి గుడితె బెర్లె ప్రజల్క కి జోచ సిస్సుల్క కి ఇసి మెలన్. 2 "మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్ మోసే పూర్ణుమచోచి పీటతె వెసిలి రితి జా ప్రజల్క మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడుక అదికారుమ్ అస్సె. 3 జాకయ్, జేవ్ తుమ్క సికయ్తిసి ఎత్తి కెర, గని, జోవయించ కమె రితి తుమ్ కెర నాయ్. జేవ్, ఇసి కెర, దస్సి కెర, మెన సంగితిసి జేవ్ సొంత కెర్తె నాయ్. 4 పిమ్మట్,

కూలి మాన్సుల్క సావుకర్లు కిసి కంది వయితి జాడు వయడుల గే, దస్సి ఈంజేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్, ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ రితి కెరుక అస్సె మెన, ప్రజల్క జాడు వయడ్డి రితి కెర్తెతి. గని, జేవ్ వయడ్డ జాడ్లు రిత కమె సుల్కన కెర్తి రిసా జేవ్చి కిడి ఈంటి కి నే తెన్ జవున్ కదుల్ప కెర్తి నాయ్, ప్రజల్క కన్యారుమ్ జతి నాయ్. 5 జోవయించ కమె కిచ్చో బుద్ది తెన్ కెర్తెతి మెలె, అమ్ కెరంతి పున్నిమ్ మాన్సుల్ మెన్సుతు మెన, దేముడుచ ఆగ్గుల్ రెద్ద రచ్చల్ రిత బంద, రూండు వెల్లో కెర, నిర్ది బందంతతి, చి జోవయించ పాలల్చ జుల్పల్ దీగు కెర్తెతి. 6 పడ్డో, విందుల్తె ముక్కిమ్ టాన్లుక కోర్ప జతతి. అన్నె, జోవయించ సబ గెరలె కి ముక్కిమ్చ వెసిత పీటల్ కడన్తతి. 7 పడ్డో సంతవీదులె, మాన్సుల్ ఎత్తి అమ్క జోకర్లు మెన కోర్ప జతతి. పడ్డో, మాన్సుల్ జోక 'గురుబాబు' మెన జోకరుక కి కోర్ప జతతి" మెన యేసు సంగిలన్.

యేసు సంగిలి బోదన

8 "తుమ్, జలె, తుమ్తె కక్క 'గురుబాబు' మెన నాయ్. తుమ్క ఎక్కిలోయి తుమ్చో గురుబాబు రితో జా అస్సె, చి తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి జతి రిత బావుడ్లు జా అస్సెన్. 9 అన్నె, ఈంజ లోకుమ్తెచ కక్క కి 'దేముడు జలో అబ్బో' మెలి రితి నావ్ తియ నాయ్. కిచ్చోక మెలె, ఎక్కిలోయి తుమ్చో అబ్బోసి జలో దేముడు, పరలోకుమ్తె తిలోసా. 10 అన్నె, తుమ్తె కక్క 'గురు' మెనుక పొన. కిచ్చోక మెలె, తుమ్క క్రిస్తు ఎక్కిలోయి గురు జా అస్సె. 11 అన్నె, తుమ్చితె కో వెల్లో జయెదె గే, జో తుమ్క గొత్తి సుదో జా సేవ కెర్లు. 12 కో జోవయింక జెవ్వి గవురుమ్ కెరంతి రితి జవుల గే, జేవ్ దాక్ జవుల, చి కో జోవయింక జెవ్వి దాక్ కెరనుల గే, వెల్లెల్ జవుల" మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలి తీర్పు

13 పడ్డొ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు ఇసి మెన తీర్పు సంగిలన్. “అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన, నాసెనుమ్ జస్తె! కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్చి మొక్కె తుమ్ పరలోకుమ్చి కెద్దివొ డంకితను. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ జా రాజిమ్తె సొంత బెదున్ నాయ్, చి బెదుక ఇస్తుమ్ జలన బెదుక తుమ్ ఒప్పున్ నాయ్. 14 *అయ్యో! తుమ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన, పరిసయ్యుల్, నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ రండెల్ మాన్సుల్చ గెరల్ విక కయ్లెకి, ‘మాన్సుల్ అమ్చి బుద్ది చినుతు నాయ్’ మెన మాన్సుల్చి మొక్కె దిగిల ప్రార్తనల్ కెర్తను. జాకయ్ తుమ్చి పాపుమ్ ఒగ్గర్, చి వెల్లి సిచ్చు జస్తె.

15 “అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ పరిసయ్యుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన, నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ కక్క జలెకు తుమ్చి మొత్తుమ్తె బెదవంతి రిసా, నముద్దుమ్ బుయి దెకజెతను, చి జో తుమ్చితె బెదిలో మెలె, జోవయించి బుద్ది తుమ్చి బుద్దిచి కంట దొన్ని వాటల్ గార్ జతి రితి కెర్తను, చి వెల్లి ఆగి గొయ్తె తూమ్ గెతె జలె, జో అన్నె దస్సి సిచ్చు జంక విలువ జయెదె.

16 “అయ్యో! తుమ్ గుడ్డి రిత జా, ‘మాన్సుల్క చెంగిల్ వాట్ దెకడ్డుమ్దె’ మెన తుమ్క తూమ్ ఉచర్లె కి, చెంగిల్ వాట్ పిట్టయ్తన, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె. తుమ్ సికడ్డిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె, ఎక్కిలో ‘దేముడుచి గుడి తోడు’ మెన ఒట్టు గలన్లె కిచ్చొ నెంజె, గని ‘దేముడుచి గుడితె తిలి బజరి తోడు’ మెన ఒట్టు గలన్లె, జో గలిలి ఒట్టు నెరవెర్సుప కెరనుక అస్సె మెన తుమ్ సంగితను. 17 తుమ్ బుద్ది నెంజిల గుడ్డి జల మాన్సుల్. దొన్నితె కేన్ ముక్కిమ్? బజరి గే, బజర్క చెంగిల్ కెర్తి దేముడుచి గుడి గే?

18 “అన్నె, ‘బలి దెతి టాన్ సాచి’ మెన ఎక్కిలో ఒట్టు గలన్లె కిచ్చొ నెంజె, గని ‘జాచి ఉప్పిరి తిలి అర్పితుమ్ సాచి’ మెన ఒట్టు గలన్లె, జో మాన్సు గలిలి జా ఒట్టు నెరవెర్సుప కెరనుక అస్సె” తుమ్ మెంతను. 19 తుమ్ గుడ్డి జల రిత మాన్సుల్, దొన్నితె కేన్ ముక్కిమ్? అర్పితుమ్ గే, అర్పితుమ్క సుద్ది కెర్తి బలి దెతి టాన్ గే? 20 జలె, బలి దెతి టాన్ తోడు మెన కో ఒట్టు గలన తవుల గే, ‘జేవ్చి ఉప్పిరి తిలిసి ఎత్తి సాచి’ మెన ఒట్టు గలన్లె రితి జతయ్. 21 పడ్డొ, ‘ఈంజ దేముడుచి గుడి సాచి’ మెన కో ఒట్టు గలన తవుల గే, దేముడు సాచి మెన ఒట్టు గలన్లె రితి జతయ్. జో ఒత్త జతయ్చి రిసా.

22 అన్నె, ‘పరలోకుమ్ తోడు’ మెన కో ఒట్టు గలన తవుల గే, ‘దేముడుచి సిజాసనుమ్ తోడు’ మెలి రితి జా, ‘ఒత్త వెసితోసా తోడు’ మెలి రితి ఒట్టు గలన్లె రితి జతయ్.

23 “అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన చి పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ పొచెర్ డొ రొడ్డెతె, చెరమల్లితె, జిల్లకరతె, దస్సుచతె దెస్సు వంతుల్ కెర, ఏక్ వంతు దేముడుక దెతను, గని మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ తెచ ముక్కిమ్ జల సెలవ్ కొడొ పచ్చు అస్సును. కిచ్చొ కిచ్చొ సెలవ్ కొడొ రితి కెరుక ముల అస్సున్ మెలె, సత్తిమ్ తెన్ రుజ్జు కెర తీర్పు కెర్తిసి, కన్కారుమ్ జతిసి, చి దేముడుచి ఉప్పిరి నిదానుమ్ నముకుమ్ తితిసి. జోవయించి వంతు దస్సు వస్తువల్క దెంక తప్పు నాయ్, గని అన్నె ముక్కిమ్ జల సెలవ్ కొడొ రితి తుమ్ కెర్తదు జలె, తుమ్క చెంగిల్ తత్తి 24 గుడ్డి జల రిత వాట్ దెకయ్తన, తూమ్. పితిన్తె డోమ తిలె జాక వెంట గెల, ఒంటె తిలె కి నాయ్ మెన జాక గిడ్డి రితి జతను.

25 “అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన చి పరిసయ్యుల్, నాసెనుమ్ జస్తె! గలస్సు గిన్నలు ఉప్పిరి పక్క మంజితి రితి, చెంగిల్ వేసిమ్ గలంతి రితి జతను, గని తుమ్చి పేట్ తెడి పక్క చోరు బుద్దిచి ఆస బెర అస్సె.

26 తుమ్ గుడ్డి రిత పరిసయ్యుల్, గలన్ చి గిన్న తెడి సుబ్బుమ్ కెరుక కిసి ముక్కిమ్ తయెదె గే, దస్సి, తుమ్చి బుద్ది చెంగిల్ జలెగిన, నిజుమి పున్నిమ్ రితి చెంగిల్ జంక జయెదె.

27 “అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన, పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె! తుమ్ చున్నుమ్ సరొయ్లి మెస్సున్చి రితి అస్సున్. ఉప్పిరి చొక్కిల్ సూటి డిస్తయ్, గని తెడి మొర గెల మాన్సుల్చ అడ్డొ, కువ గెలి ముక్కల్ తయెదె. 28 దస్సి, తుమ్క దెకిత మాన్సుల్క నీతిసుదల్చ రిత డిస్తను, గని తుమ్చి ఆత్మ తెడి ఉప్రమెన్సు, మూర్కుమ్ బుద్ది బెర అస్సె.

29 “అయ్యో! ఉప్రమెన్సుచొ, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన చి పరిసయ్యుల్, తుమ్ నాసెనుమ్ జస్తె! దేముడుచ కబుర్లు సంగిలనక తుమ్చ పూర్లుమ్చ మార్లి రిసా తుమ్క లాజుచి రిసా, జేవ్ నీతిసుదల్చి రిసా తుమ్ మెస్సున్లు బందవ, సూటి కెరవ, 30 ఆమ్ అమ్చ పూర్లుమ్చ తిల దీసలె జిత్మ్ జలె, దేముడుచి కబుర్ ఆన్లనక మార్లిన్తె ఆమ్ బెదితమ్ నాయ్” మెనన, నీతి

* 23:14 23:14 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 14 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

సంగితను, తుమ్. ³¹ దస్సి మెనన, దేముడుచి కబుర్ ఆన్లసక మార్లనచ పుత్తర్లులు జా అస్సుమ్ మెన, తుమ్చి ఉప్పిరి తుమీ సాచి లట్టబంతను. ³² తుమ్చ పూర్లమచ మొదోల్ తెంతో కెర్లిసి తుమ్ పూర్లి నెరవెర్లుప కెర, జలె.

³³ “పెట్టి అయిచి విస్సుమ్చ, తుమ్. విస్సుమ్చ అయివోచి జట్టుచ, వెల్లి ఆగి గోయ్తెచి సిచ్చ తుమ్ కిసి పిట్టవన్తె? పిట్టవనుక నెతుర్లు. ³⁴ జాచి రిసా, దేముడుచి కబుర్ ఆన్తసక కి, బుద్ది సుదల్క కి, అంచి సుబుమ్ కబుర్ సికడ్తసక కి తుమ్చితె తెద్రయిందె. గని జోవయింతె సగుమ్జినక మార్తె, సిలువల్తె గలుల. అన్నె సగుమ్జినక తుమ్చ సబ గెరలె కొర్డల్ తెన్ పెట కెర, అల్లర్ కెర, ఏక్ పట్టుమ్ తెంతో అన్నెక్ పట్టుమ్ ఎద, ఉదడ గెల్తె తస్తె. ³⁵ తుమ్ దస్సి కెర్తసుచి రిసా, మాన్సుల్చి అత్తి మొర గెల నీతిసుదల్ ఎత్తిజినచి లోయిచి పాపుమ్ తుమ్క లయెదె. నీతి జలొ హేబెలుక మార్లి తెంతో మొదోల్ కెర, దేముడుచి గుడిచి నెడిమి బలి దెతి టాన్ సాడి తుమ్చ అబ్బదిసి మార్లొ బరకీయచొ పుత్తున్ మెలొ జెకర్తాచి లోయి ఎద, ³⁶ జా పాపుమ్ ఎత్తి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్క లయెదె మెన, తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

³⁷ “ఓ యెరూసలేమ్చ, అమచి యెరూసలేమ్చ మాన్సుల్! అమ్ తెద్రయ్ల కబుర్ ఆన్లసక, బోదన కెర్లసక పతల్ గల మార్తసు. కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే లయితి రితి కుడిడి జాచి పిల్లల్క జాచి రెప్పల్ తెడి కిసి ముద్దొ కెరన తయెదె గే, ఆవ్ తుమ్క కెత్తిగే సుట్లు ముద్దొ కెరంతి రితి తుమ్క చెంగిల్ కెర్తయ్, గని తుమ్ నెసిలదు. ³⁸ ఈందె, తుమ్చి గేర్ కో నెంజితె రితి తుమ్క తూమి ముల దెన్తె. ³⁹ అప్పె తెంతో మొదోల్ కెర, ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతోసాక ‘జెయ్యి, జెయ్యి!’ మెన తుమ్ సంగుక దెర్తె ఎదక తుమ్ అంక దెకుక నెతుర్లు మెన, కచితుమ్ సంగితసి” మెన, యేసు సంగిలన్.

24

దేవులుమ్ పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి
(మార్కు 13:1-31; లూకా 21:5-33)

¹ తెదొడి యేసు దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జా ఉట్ట గెతె తతికయ్, జోచ సిస్సుల్, ‘ఈంజ దేముడుచి గుడి కెద్ది సూటి కెర అస్తి!’ మెన జోక దెకవుక అయ్ల. ² జాచి రిసా యేసు జోవయింక, “ఈంజ ఎత్తి తుమ్ దెకితను, గని, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, పత్తుర్చి ఉప్పిర్

పత్తుర్ దొంతల్ అప్పె తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీవో నే జతి దీసి జెయెదె” మెన, సంగిలన్.

³ పిమ్మట్, యేసు దేముడుచి గుడిచి మొక్కె తిలి ఒలివ మెట్టయ్ గెచ్చ వెసితికయ్, అన్నె కో నెంతె సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “తుయి సంగిలిసి కెయ్క జర్గు జయెదె? పిమ్మట్, తుయి ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతిసి కి, ఈంజ ఉగుమ్ మార్లుప జతిసి కి పాసి జెతయ్ మెన, అమ్ కిసి చినుక జయెదె?” మెన పుసిల. ⁴ జలె యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్. “కో జలెకు తుమ్క మోసిమ్ నే కెర్తి రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన. ⁵ కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్, ‘అంచి నావ్ తెన్ జా కెర అవ్వి క్రీస్తు’ మెన సంగుక జలెకు, ఒగ్గర్జిన్క మోసిమ్ కెర, వేర బుద్ది సికడుల.* ⁶ పిమ్మట్, ‘యుద్దుమ్ జతయ్’ మెన జలెకు, ‘యుద్దుమ్ జెయెదె’ మెన జలెకు, తుమ్ నూన్తె. గని, బమ్మ నెంతె తా. ఇనచ ఎత్తి జర్గు జంక అస్సి, గని ఈంజ ఉగుమ్ తెద్ది బేగి పూర్తి జయె నాయ్. ⁷ పిమ్మట్, దేసిమ్చి ఉప్పిర్ దేసిమ్, రాజిమ్చి ఉప్పిర్ రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీవో జవుల. అన్నె, వేర వేర దేసిమ్లుతె కరులు కి బూకంపల్ కి జర్గు జవుల. ⁸ అంచి రాజిమ్ ఏలుప కెర్తి ఉగుమ్క జెర్మయ్తి అగ్గె జెతి సల్వ నొప్పల్ రితి జా, ఇనచ మొదోల్ జవుల.

⁹ “దస్సి జర్గు జతి పొదిక, ప్రెజల్ తుమ్క సైమల్ కెర్తి రిసా అదికారుల్తె సార్లు కెర మొరవుల. అంచి నావ్చి రిసా, దేసిమ్లు ఎత్తితె తుమ్క విరోదుమ్ కెరుల. ¹⁰ దస్సి జర్గు జతిన్చి రిసా, ఒగ్గర్జిన్ బమ్మజా అంకముల దా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో మోసిమ్ కెర అదికారుల్చి అత్తి దెరవ దెవుల, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో విరోదుమ్ జవుల.

¹¹ “జేవ్ దీసల్క, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ ‘దేముడుచి కబుర్ సంగితొసా ఆవ్’ మెనన, తుమ్చితె జా కెర, వేర బుద్ది సికడ, ఒగ్గర్జిన్క అంక ములవ దెవుల. ¹² అన్నె, ‘పాపుమ్ కెర్లిసి ఒగ్గర్ జా గెతయ్’ మెన, ఒగ్గర్జిన్తె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లిసి పిట్ట గెచ్చెదె. ¹³ దస్సి జలెకి, ఆకర్ ఎద నముకుమ్ తెన్ తా, కో ఓర్లుప జవుల గే, జెవ్వి రచ్చించుప జవుల.

¹⁴ “ ‘ఒండి లోకుమ్చ ప్రెజల్ ఈంజ సాచి సూన తత్తు’ మెన, ఈంజ లోకుమ్ ఎత్తిక పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి రిసాచి ఈంజ అంచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయిందె. ఎత్తితె సూనయ్లెకయ్ ఆకర్ దీసి జెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

* 24:5 24:5 కెయ్క మెలె, యేసు పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చ అన్నె నే జెతె అగ్గె.

యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

15 “జాకాయ్, †పిమ్మట్క, ‘జర్గు జయెదె’ మెన దానియేలు పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగ్డయ్లి కోడు తిలిసి, మెలె, దేముడుక విరోదుమ్ జా జోక బలే దూసుప కెర నాసెనుమ్ కెర్తిక దేముడుచి గుడితె టీణో జంక, తుమ్ దెకితె, ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఈంజ సదు కెర్తస తుమ్ చెంగిల్ ఉచరన, జలె, జా గుర్తు తుమ్ దెకిలె, 16 యూదయ ప్రదేసిమ్తెచ మాన్సుల్ చట్టున డొంగ్రలె ఉట్ట నిగుతు. 17 జా జర్గు జతిసి తుమ్ దెకిలె, కేన్ మిద్దెచి ఉప్పిర్ తిలొ సుదొ, ఉత్త కెర, జోచి గెరి తెంతొ కిచ్చొ జలెకు వెంట నెంక ఉత్త జెంక నాయ్. 18 వెడయ్ తిలొ సుదొ, కామ్చి రిసా కడ్ల జోచ సొక్కల్ జవున్ వెంట నెంక ప్ల జెంక నాయ్.

19 “అయ్యో! జేవ్ దీసల్క వయ తిల తేర్బోదల్, బోదల్ వచ్చివొ ఉట్ట నిగుక నెత్త ఒగ్గర్ సైమల్ జవుల. 20 ‘చల్లి పొది జవున్, ‡సెలవ్ కడన్లి దీసి జవున్ అమ్క ఈంజ ఉట్ట నిగితి సైమ జెవున్ నాయ్’ మెన, తుమ్ ప్రార్దన కెర. 21 కిచ్చొక మెలె, లోకుమ్ జెర్మున్ జలి తెంతొ అప్పె ఎదక, దస్సి సైమ కెయ్యక కి కలుగు జయె నాయ్, చి తెద్ది సైమ కెయ్యక కి అన్నె జయె నాయ్. 22 జాచి రిసా, తొక్కి దీసల్క దన సైమల్ జతి రితి ప్రబు సెలవ్ దెతో నాయ్ జలె, కో కి రచ్చించుప జంక నెత్త. గని, నంపజతి రిసా రచ్చనక నిసాన జలస పాడ్ నే జతి రిసాయి, జేవ్ సైమల్ తొక్కి దీసల్ తతి సెలవ్ అస్సె.

యేసు అన్నె జెతిసి కిసి తయెదె గే జొయ్యి సంగిలిసి

23 “జా కాలుమ్క, ‘ఈందె, క్రిస్తు!’, ‘ఓదె క్రిస్తు’ మెన కో జలెకు తుమ్క సంగిలెగిన, తుమ్ నంప కెర నాయ్. 24 కిచ్చొక మెలె, అబద్దుమ్చ జా కెర, ‘ఆవ్ క్రిస్తు’ మెనన జలెకు ‘ఆవ్ దేముడుచి కబుర్ ఆన్తోసా’ మెనన జలెకు, రచ్చనక నిసాన్లనక మోసిమ్ కెర జోవయించి నముకుమ్ పిట్టపుక మెన ఉచర, వెల్లెల మాయకమొ కెరుల. 25 ఈందె, ఈంజ నే జతె అగ్గె తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. 26 జాకాయ్, కో జలెకు, ‘ఈందె, క్రిస్తు జా బయిలె అస్సె’ మెన సంగిలె జవున్, తుమ్ ఒత్త గెచ్చు నాయ్. నెంజిలె, ‘ఈందె, గేర్ తెడి మూలయి పెస అస్సె’ మెన సంగిలె

జవున్, నంప కెర నాయ్. 27 కిచ్చొక మెలె, బిజిలి తూర్పు పక్క మొల్క, పడమర పక్క గెతె ఎదక కిసి ఉజిడ్ జతయ్ గే, దస్సి కి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అన్నె జెతె పొదిక, దస్సి, కేన్ పక్క కి డిసిందె. 28 పీనుమ్ కేనె తయెదె గే, ఒత్త గిద్దుల్ బెరుల.

29 “ఆవ్ సంగిలి జా వెల్లి సైమచి దీసల్ కేడ్లె, బేగి పొద్దు అందర్ జయెదె. జోను కి ఉజిడి దెయె నాయ్. ఆగాసుమ్ తెంతొ సుక్కల్ గెసురుల, ఆగాసుమ్తె ఎత్తి అద్దుర్ జయెదె. 30 తెదొడ్క ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా జెతిన్క గుర్తు ఆగాసుమ్తె డిసిందె. సొస్టుమ్ డిసిందె, చి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఆగాసుమ్చ మబ్బుల్తె ఉత్త, అంచి అదికారుమ్ అంచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి తెన్ జెతిసి బూలోకుమ్ తిలి ఎత్తి పైజల్చ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ దెక, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్ కెరనుల. 31 తెదొడ్క నప్పిర్ గట్టిజ బజవ, అంచ దూతల్క తెద్రయిందె, చి చెత్తర్ పక్కల్ తెంతొ ఆవ్ నిసాన అంక నంపజల మాన్సుల్క జేవ్ ఎత్తికె కుడవుల.

32 “అంజూరుమ్ రూకుక టాలి కెర అర్దుమ్ కెరన. మెలె, దసా రూక్చ కొమ్మల్ కొవ్ని జా పలోయ్లె, ‘వేసెగు అప్పె పాచ జెయెదె’ మెన, తుమ్ చినితె. 33 దస్సి, ఆవ్ సంగిల గుర్తుల్ తుమ్ దెకిలె, జా గుమ్ముమె పావిల్ రితి జా అన్నె జెతికయ్ సమయుమ్ పాసి జా అస్సె మెన తుమ్ జాన్తె. 34 ఆవ్ సంగిల సైమల్, గుర్తుల్ పూర్తి జలెకయ్ ఈంజ ఉగుమ్ అంతుమ్ జయెదె మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి. 35 జలె, ఆగాసుమ్ బుయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల, గని అంచ కొడొ ఎద్దె పిట్టితి నాయ్.

కో నేన్లి పొదిక అన్నె జెయిందె మెన యేసు సంగిలిసి

36 “జలె, కేన్ దీసిక ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెయిందె గే, జా దీన్, జా గడియ కెయెక జెయెదె గే, మెన దేముడు అబ్బొక పిట్టవ కేన్ మాన్సు జలెకు, పరలోకుమ్చ దూతల్ జలెకు, దేముడు అబ్బొచొ పుత్తుసి జలెకు, కోయి నేనుమ్. 37 నోవహు పూర్ణుమ్చొ తిలి పొది ఎత్తి కిసి తిలి గే, దస్సి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అన్నె జెతె పొదిక దస్సి తయెదె. 38 మెలె, నోవహు తిలి పొది, దేముడు సంగిలే కి, జా దీసల్తె తిల మాన్సుల్ నంప

† 24:15 24:15 యేసు జెర్గు డబ్బుయ్-70-వెర్సుల్ గెలి వడ్డొ ఈంజ నస్టుమ్ జర్గు జలి. మెలె, యేసు పరలోకుమ్తె గెచ్చు అన్నె విస్సెక్ సత్తు-27-వెర్సుల్ గెతికయ్. ‡ 24:20 24:20 ఎత్తి సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ నబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడొ నూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పైజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తినచి రిసా ఒగ్గర్ అగ్గల్ అవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తతి.

కెర్ల నాయ్, చి జా వర్దల్చి పాని పెటుక దెర్లి పొది కి, నోవహుచి కుటుంబుమ్ వెల్లి ఓడతె పెన కెప్పి డంకిలి ఎద, అన్నె కో కి కతె తా, పితె తా, పెండ్లివొ కెర్తె తా, కిచ్చొ నే జతి రితి బుల్తె తిల. ³⁹ జా వర్దల్ పాని గెడ్డుప జతిసి నిజుమి జర్గు జంక తిలి మెన నంప నే కెరంతికయ్, జా జర్గు జతికయ్, జేవ్ ఎత్తిజిన్క బూరుమ్ గుడ్డ నిలి, చి డుజ గెల. దస్సి, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అన్నె ఉత్త జెతిసి తెన్ కి, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ అంక నే నూన్తె, జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెర్తె తవుల, చి తెదొడక నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల.

⁴⁰ “జా కాలుమ్క, దొగుల బట్టి తిలె, ఎక్కిలోక ముల దా, అన్నెక్కోక కడ నెవుల. ⁴¹ దొగుల తేర్బోదల్ తిర్వోల్ తెన్ రోడ్తె తిలె, ఎక్కిక ముల దా, అన్నెక్కిక కడ నెవుల.

⁴² “జలె, కేన్ సమయుమ్క తుమ్చొ ప్రబు ఆవ్ అన్నె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు. జాచి రిసా, తుమ్ తెలివి తా, అంక రకితె తా. ⁴³ గని ఏక్ టాలి అర్దుమ్ కెరన. ‘కేన్ సమయుమ్క చోరు జెయెదె గే, గెర్చొ ఎజొమాని కో జలెకు జాన్తో జలె, జో జా సమయుమ్క చెద్దొయి తా, రకితె తా, జోచొ గెరి చోరు నే పెసితి రితి దెకన్తో’ మెలి కోడుక తుమ్ అర్దుమ్ కెరన. ⁴⁴ మెలె, తుమ్ నే ఉచర్లి సమయుమ్క ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా అన్నె జెయిందె. జాచి రిసా, తుమ్ తెయార్ జా, తెలివి తెన్ రకితె తా.

⁴⁵ “జలె, ప్రయానుమ్ గెచ్చుక మెన ఎజొమాని బార్ జంక జలె, జోచ గేర్చక దెక సమయుమ్క అన్నిమ్ దెంక మెన జో నిసాన్లో బుద్ది తిలొ నిదానుమ్చొ గొత్తి సుదొ కో జవుల? ⁴⁶ జో ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్లె, జో గొత్తి సుదొ జో ఎజొమాని తియార్లి కామ్ కెర్తె తిలె, జోక చెంగిలి. ⁴⁷ దస్సి నిదానుమ్ కెర్తె తిలొ మెలె, జో ఎజొమాని అయ్లె, జోచి ఆస్తి ఎత్తిచి ఉప్పిరి జో గొత్తి సుదొక అదికారుమ్ దెయెదె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి.

⁴⁸ “జో గొత్తి సుదొ గార్ సుదొ జలె, ‘ఎజొమాని ఆల్నిమ్ కెర్తయ్’ మెన ఉచర, ⁴⁹ జోచి తెన్ తిల గొత్తి సుదల్క పెటుక మొదొల్ కెర, సూర్ పిత మాన్సుల్ తెన్ బెద, జేవ్ కతిసి పితిన్తె బెద దస్స అలవాట్లు సికెదె. ⁵⁰ ‘ఎజొమాని ఆజి జెయె నాయ్’ మెన గొత్తి సుదొ ఉచర, నే రకితె దీసిక గడియక జో ఎజొమాని ఉట్ట అయ్లె, ⁵¹ జోక మొర్తి సిచ్చ తియడ కెర, ఉప్రమెన్సుచ మాన్సుల్ సిచ్చ జతిన్తె గలెదె. ఒత్త గెతన సిచ్చక ఏడ్తె తవుల, దంతొ చప్పిల్తె తవుల.

25

తెలివి తా ఆవ్ అన్నె జెతిన్క రకితె తా

¹ “పరలోకుమ్చి రాజిమ్చి ఉజిడి తెన్ ఆవ్ అన్నె జెతిన్క రకితిసి కిసి జయెదె మెలె, పెండ్లి ఉబెడొక దస్సుల్ జంక మెన, దెస్సుజిన్ ఉబెడివొ దివ్వొ దెరన బార్ జలిన్చి రితి జయెదె.

² జోవయింతె బుద్ది నెంజిలన పాచ్జిన్, చి బుద్ది తిలన పాచ్జిన్ తిల. ³ బుద్ది నెంజిలన జోవయించ దివ్వొ దెరన, తేల్ నే దెర్తె గెల. ⁴ గని బుద్ది తిలన, మాత్రుమ్, జోవయించ దివ్వొ కి, అన్నె సువితి తేల్ కి దెరన గెల.

⁵ “పెండ్లిఉబెడొ ఆల్నిమ్ కెర్తికయ్, జేవ్ దెస్సుజిన్ గూన్క జుమ నిజిల. ⁶ సొక్కుక, ఈందె, పెండ్లిఉబెడొ జెతయ్. జోక దస్సుల్ జంక బార్ జా” మెన, బారికి కేకుల్ గల్తికయ్, ⁷ జేవ్ దెస్సుజిన్ ఉబెడివొ ఎత్తిజిన్ సూన కెర, ఉట్ట, జోవయించ దివ్వొచ వాటివొ చెంగిల్ కెరన, ⁸ జోవయింతె జేవ్ పాచ్జిన్ బుద్ది నెంజిలన, అమ్చ దివ్వొ విజ గెతతి. తుమ్చి తేల్ సగుమ్ అమ్క దా మెన, బుద్ది తిల తెయార్ జలనక సంగిలి ⁹ జేవ్ తెలివి జా తిలన అమ్తె త్తిలిసి అమ్క తుమ్క పావె నాయ్. సావుకర్లుతె తుమ్ గెచ్చ, తుమ్చి రిసా గెనన మెన సంగిలి.

¹⁰ “జలె, సమయుమ్క బుద్ది నెంజిలన తేల్ గెనుక గెతె తతికయ్, పెండ్లిఉబెడొ పావ అయ్లన్, చి తెయార్ జా తిలన జోవయింతెన్ బెద పెండ్లి గెరి పెన, విందుతె వెసిల. తెదొడి, విందు దెతోసా కెప్పి డంక దిలొ. ¹¹ డంక దిలి పిమ్మట్, బుద్ది నెంజిల ఉబెడివొ ఒత్త జా కెర, ‘బాబు, బాబు, అమ్క కెప్పి ఉగుడ దే’ మెన సంగిల. ¹² జో ఎజొమాని జోవయింక, ‘ఆవ్ తుమ్క నేని మెన తుమ్క నిజుమి ఆవ్ సంగితసి’ మెన సంగెదె. ¹³ జలె, ఆవ్ ఉట్ట గెలె, కేన్ దీసిక కేన్ గంటక అన్నె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు, చి రిసా తెలివి తా రకితె తా.

తలాంతుల్ దొర్కు కెరన్ల తీగ్గచి టాలి

(లూకా 19:11-27)

¹⁴ “ఏక్ మాన్సు ప్రయానుమ్ గెచ్చుక తిలి రిసా, జోచ గొత్తి సుదల్క బుకారా కెర, ‘చెంగిల్ రకుతు’ మెన జోచి ఆస్తి ఎత్తి జోవయించి అత్తి సార్పు కెర దిలన్. ¹⁵ ఎక్కిలోక పాంచ్ తాలంతుల్, ఎక్కిలోక దొన్ని తాలంతుల్, ఎక్కిలోక ఎక్కి *తాలంతు, దస్సి. కక్క జేవ్ వాడిక కెర్తి నెక్కిచి ఎదిలి వంట దా కెర, బార్ జా, ఉట్ట గెలన్. ¹⁶ జలె, జేవ్ గొత్తిమాన్సుల్తె పాంచ్ తాలంతుల్ కడన్లొసా గెచ్చ, జేవ్ తెన్

* 25:15 25:15 తాలంతు మెలె బజర కాసు. దేనార కాసు మెలె ఎక్కి దీసిక కూలి. ఎక్కి తాలంతు, 6000 దేనార.

బియ్యార్ కెర, అన్నె పాంచ్ తాలంతుల్ లాబుమ్ కెరన బెదయ్లన్. 17 దస్సి, దొన్ని తాలంతుల్ కడన్లొసా అన్నె దొన్ని తాలంతుల్ లాబుమ్ కెరన బెదయ్లన్. 18 జలె, ఏక్ తాలంతు కడన్లొసా గెచ్చు, బుయి కూన కెర, జోచొ ఎజొమాని దిలి దనుమ్ లుంకడ దిలన్.

19 “ఒగ్గర్ దీసల్ గెలి పిమ్మట్, జేవ్ గొత్తి సుదల్చొ ఎజొమాని అన్నె జా కెర, జోవయింక దిలి జోచి డబ్బుల్ లెక్క కెర నజనుక మెన, జోవయింక బుక్కార్లొ. 20 తెదొడి, పాంచ్ తాలంతుల్ కడన్లొసా పురె జా కెర, బాబు తుయి పాంచ్ తాలంతుల్ అంక దిలది, చి ఈందె, ఆవ్ అన్నె పాంచ్ తాలంతుల్ బెదయ్లయ్” మెన, జా డబ్బుల్ ఎత్తి ఆన దెకయ్లన్. 21 జలె, జా ఎజొమాని జోక, “తుయి నిదానుమ్ తిలొ చెంగిలొ గొత్తి సుదొ, ఈంజ ఇదిల్ తుక దిలయ్, గని తుచొ ఎజొమానిచి రిసా నిదానుమ్ తెన్ లాబుమ్ కెర్లది చి రిసా, ఇన్నెచి కంట ఒగ్గర్ ఆస్తిచి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ దెయిందె. తుచొ ఎజొమానిచి సంతోసుమ్తె తుయి బెదు” మెన జోక సంగిలన్.

22 “దస్సి, దొన్ని తాలంతుల్ కడన్లొసా కి పురె జా కెర, ‘బాబు, తుయి అంక దొన్ని తాలంతుల్ దిలది, చి ఈందె ఆవ్ దొన్ని తాలంతుల్ లాబుమ్ బెదయ్లయ్’ మెన సంగితికయ్, 23 జోచొ ఎజొమాని, ‘నిదానుమ్ తిలొ చెంగిలొ గొత్తి సుదొ, తుయి. ఈంజ ఇదిల్ తెన్ అంచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్లది. అప్పె ఒగ్గర్చి ఉప్పిరి కి తుక అదికారుమ్ దెయిందె. తుచొ ఎజొమానిచి సంతోసుమ్తె తుయి బెదు’ మెన జోక సంగిలన్.

24 “పిమ్మట్, ఎక్కి తాలంతు కడన్లొసా జా కెర, బాబు, తుయ్ ‘కన్కారుమ్ నెంజిలొసా’ మెన, ‘తుయి నే ఉంపిలి పంటొ, లాయిలొసా’ మెన, ‘తుయి నే పూన్లొనె కుడవంతొసా’ మెన, ఆవ్ జాని. 25 జాచి రిసా, ఆవ్ తుక బియ్ కెర, తుయి దిలి తాలంతు జాగర్ల తెన్ బుయ్యె రొవ దిలయ్, చి జెతికయ్, ఉట్కువ ఆన్లయ్. ఈందె, కడను” మెన సంగిలన్. 26 గని, జోచొ ఎజొమాని జోక, “గర్చొచొ బద్దుకుమ్చొ గొత్తి సుదొ తుయి. ఆవ్ నే ఉంపిలిన్తె లాయిలొసా మెన, నే పూన్లొసి కుడవంతొసా మెన తుయి జాన్లది? 27 జలె అంచి డబ్బుల్ కేన్ జవున్ సావుకారితె తుయి దా తత్తది జలె, ఆవ్ అయ్లె అంచి డబ్బుల్ వడ్డి తెన్ నజన్తయ్” మెన, జో గొత్తి సుదొక గోల కెర, 28 జా తాలంతు జో గొత్తి సుదొ తెంతొ నజన, దెన్ను తాలంతుల్ తిలొసాక దేసు. 29 ఇదిల్ జవున్ తిలొసాక అన్నె దెంక జయెదె, గని నెంజిలొసాతె తెంతొ జోక తిలిసి కి కడ గెలుక జయెదె. 30 జో కామ్క నెంజిలొ గొత్తి సుదొక అందర్చి కంట రితి

అందర్తె బయిలె గల దాన. ఒత్త గెలన జా సిచ్చుక ఏడ ఏడ, దంతొ చప్పిల్తె తవుల మెన, ఎజొమాని ఆడ్ర దిలన్.

మెండల్ అన్నె గొరెల్

31 “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసా, అంచ దేముడుచి దూతల్ తెన్ పరలోకుమ్చి ఉజ్జడి తెన్ అన్నె జెతె పొదిక, అంచి ఒత్తచి ఉజ్జడిచి సింగాసనుమ్తె వెసిందె. 32 మంద రకితోసా, మంద ఎత్తి ఎక్కితె కుడవన, కిసి మెండల్ తెంతొ గొరెల్క వేర కెరెదె గే, తెదొడక ఆవ్ అన్నె జెతె పొదిక దేసిమ్లు ఎత్తితెచ ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్క అంచి మొక్కె కుడవన కెర, నంపజలన తెంతొ నంపనెంజిలనక వేర కెరిందె. 33 అంచి ఉజ్జెతో పక్క మెండల్ రిత నంపజలనక, డెబ్లి పక్క గొరెల్ రిత నంపనెంజిలనక టీవొ కెరెదె.

34 “ఒత్త తెంతొ, ఆవ్ పరలోకుమ్చొ రానొ, అంచి ఉజ్జెతో పక్క తిలనక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, అంచొ అబ్బొ రచ్చున వరుమ్ దిలన, తూమ్. బూలోకుమ్ జెర్మయ్లి పొది తెంతొ తుమ్చి రిసా తెయార్ కెర్లి రాజిమ్తె తుమ్చి వాట తూమ్ నజన.

35 కిచ్చొక మెలె, అంక చూ కెర్లికయ్, తుమ్ అంక అన్నిమ్ దిలదు, అంక తాన్ కెర్లికయ్, తుమ్ పాని దిలదు. వేర దేసిమ్చొ జా తిలయ్, గని అంక తుమ్చితె బెదవన్లదు. 36 అంక సరిపుచువ జత పాలల్ నెంజితికయ్, అంక పాలల్ దిలదు. జొర్జొ తెన్ తతికయ్, అంక దెకుక అయ్లదు. జేల్తె తతికయ్, ఒత్త అంక దయిరిమ్ కెరుక అయ్లదు” మెన, సంగిందె.

37 “జా కోడు సూన్లె, పున్నిమ్ మెన జో తీర్పు సంగిలన కిచ్చొ మెనుల మెలె, ప్రబు, తుయి కెయ్య చూ జలిసి దెకిలమ్ చి అన్నిమ్ దిలమ్? తుక కెయ్య తాన్ కెర్లిసి దెకిలమ్ చి పాని దిలమ్? 38 తుయి కెయ్య వేర దేసిమ్ తెంతొ అయ్లిసి దెకిలమ్ చి అమ్చి తెన్ బెదవన్లమ్? కెయ్య తుక పాలల్ నెంజిలిసి దెకిలమ్ చి పాలల్ దిలమ్? 39 తుక జొర్జొ తిలిసి, తుయి జేల్తె తిలిసి కెయ్య దెకిలమ్, చి దయిరిమ్ కెరుక గెలమ్? కెయ్య నాయ్, కిచ్చొగె” మెన సంగుల, జేవ్, పున్నిమ్ జలన. 40 జేవ్ దస్సి సంగిలె, రానొ జోవయింక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచ బావుడ్లు జల ఈంజేవ్ అంచ మాన్సుల్క తుమ్ మరియాద కెర్లిసి, అంక కి మరియాద కెర్లి రితి జలి మెనిందె.

41 “పడ్డొ, జా దీసిక అంచి డెబ్లి పక్క తిలనక కిచ్చొ మెనిందె మెలె, గర్చు, తూమ్, గెచ్చు! సయ్తానుక చి జోచ దూతల్క గల్లి రిసా తెయార్ కెర్లి నే విజితి

అగితే తుమ్ సేడ! 42 కిచ్చొక మెలె, అంక చూ కెర్లి పొది తుమ్ అంక అన్నిమ్ దిలదు నాయ్. అంక తాన్ కెర్లికయ్, పాని దిలదు నాయ్. 43 వేర దేసిమ్చొ ఆవ్ అయ్లె కి, అంక తుమ్ బెదవన్ను నాయ్. సరిపుచుప జత పాలల్ నెంజిలి పొది, అంక తుమ్ పాలల్ దిలదు నాయ్. జబ్బు తెన్ తిలె కి, జేల్తె తిలె కి, తుమ్ అంక దెకుక అయ్లదు నాయ్, మెన అంచి డెబ్లి పక్క తిలసక సంగిందె. 44 తెదొడక జేవ్ కి ఇసి మెన జబాబ్ దెవుల. ప్రబు, తుక చూ కెర్లికయ్, తాన్ కెర్లికయ్, తుయి వేర దేసిమ్చొ జెతికయ్, పాలల్ నెంతె తతికయ్, జొర్ణా తెన్ తతికయ్, జేల్తె తతికయ్, అమ్ తుక తోడు కెరుక నాయ్ గె? మెన సంగుల. 45 జోవయింక ఆవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దెయిందె మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచ మాన్సుల్తె కక్క కి తుమ్ ఇసి నే కెర్లిసి, అంక కి నే కెర్లి రితి జలి, మెన జోవయింక సంగుమ్దె, 46 చి కెయ్క తెయ్క సిచ్చు జతిన్తె గెచ్చుల, గని పున్నిమ్ జలస కెయ్క తెయ్క పరలోకుమ్తె జింక గెచ్చుల.” మెన సిన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

26

అంక విరోదుమ్ సుదల్ దెర్తి సమయుమ్ పాసి జా అస్సె
(మార్కు 14:1-2; లూకా 22:1-2; యోహా 11:45-53)

1 యేసు సిన్సుల్క ఈంజేవ్ కొణొ ఎత్తి సంగ కేడయ్లె పిమ్మట్ జర్గు జలిసి కిచ్చొ మెలె, జో జోచ సిన్సుల్క, 2 “దొరతి గెలె, *పస్కా వండుగు జెయెదె మెన తుమ్ జాన్సు. జా పొదిక, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసొక సిలువతె టీవొ కెర మార్తి రిసా, అంక దెర దెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

3 జా సమయుమి, వెల్లెల పూజర్లు కి వెల్లెల మాన్సుల్తె అన్నె సగుమ్జిన్ కి, కయప మెంతొ ఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచి గేర్తె బెద జా కెర, 4 కిసిగె లుంకచోరు యేసుక దెర, మారుక మెన, బెద ఉచర్ల, గని, 5 “వండుగు పొది పోని, నెంజిలె వండుగ్క బెర అయ్ల పైజల్ కుమ్మత్ తెన్ గగ్గోల్ జా అమ్క బలే అల్లర్ కెరుల” మెన సంగితె తిల.

తేర్బోద వాసిన తేల్ యేసుచి బోడి సువిలిసి
(మార్కు 14:3-9; యోహా 12:1-8)

* 26:2 26:2 పూర్ణమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతొ ప్రబు రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెర్లి వండుగు, ఈంజ. ముక్కిమ్క కిచ్చొ ఏద కెరుల మెలె, ‘అమ్చ యూదుల్క విడ్డల్ కెర్లు’ మెన ఐగుప్తు దేసిమ్చ కుటుంబల్ ఎత్తిచ తొల్పూర్ జల మున్సుబోదల్క దూత మార్నితె యూదుల్క తొల్పూర్ బోదల్ నే మొర్తి రితి ప్రబు జోవయింక పిట్టయ్లిసి ఏద కెరుక. తెదొడి, పూర్ణమ్చి జా రాతి కేన్ గెరి యూదుల్ తిల గే, జా గెరచ దార్బంద్రల్తె అర్చితుమ్ జలో ఏక మెండపిల్లచి లోయి దెరవుల, చి దూత దెకిలె, జా గెరచొ తొల్పూర్ బోదక మారె నాయ్. నిర్ణమకాండుమ్ 12:21-30. † 26:17 26:17 ‘పస్కా వండుగు’ మెలె, యూదుల్ ఒగ్గర్ పూర్ణమ్ ఐగుప్తు దేసిమి గెచ్చు గొతిమాన్సుల్ జా ఒగ్గర్ సైమల్ సేడ్తె తతికయ్ మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి ప్రబు జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్. జా రచ్చన నే పచ్చిత రితి ఎత్తి వెర్చి పస్కా వండుగు కెర్తతి.

6 జలె, యేసు బేతనియ గవ్వి గెచ్చు కెర, సీమోను మెలొ వెల్లి రోగి జా తిలొ ఎక్కిలోచొ గెరి తిలి పొది, 7 ఏక్ తేర్బోద, ఒగ్గర్ చెంగిలి విలువచి వాసిన తేల్చి బుడ్డి దెరన, జోతె అయ్లి. అన్నె, జో అన్నిమ్ కంక వెన తతికయ్, జోచి బోడి ఉప్పిరి సువెలి. 8 సిన్సుల్ దెక కెర, కోపుమ్ జా, “ఈంజ నస్టుమ్ కిచ్చొక? 9 ఈంజ తేల్ ఒగ్గర్ కరిద్క వికిలెగిన, బీద మాన్సుల్క దర్ముమ్ దెంక జతి” మెన సంగిల. 10 యేసు జా కోడు జాన్లి రిసా, “ఈంజ తేర్బోద అంక కెర్లిసి చెంగిల్ వెల్లొ కామ్. తుమ్ కిచ్చొక ఇన్నెక ఉస్పూర్ కెరుక? 11 బీద మాన్సుల్ కెయ్క కి తుమ్చి తెన్ తవుల, గని ఆవ్ కెయ్క తెయ్క తుమ్చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె ఇసి తయె నాయ్. 12 ఈంజ తేర్బోద ఈంజ వాసిన తేల్ అంచి ఆగ్తె సువ కిచ్చొ గుర్తు కెర్తయ్ మెలె, ఆవ్ నే మొర్తి అగ్గె, అంక నే రోవితె అగ్గె, అంచి ఆగ్ తెయార్ కెర్తి గుర్తు కెర్తయ్. 13 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ నిజామి సంగితసి మెలె, ఒండి లోకుమ్తె కేనే ఈంజ అంచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుల గే, ఒత్తయ్ ఈంజ అప్పె కెర్లిసి సంగ, ఇన్నెచి రిసా ఉచరవడుల” మెన యేసు సంగిలన్.

యూదా యేసుక దెర దెంక ఉచర వెల్లెల పూజర్లుతె గెచ్చు సంగిలిసి

(మార్కు 14:10-11; లూకా 22:3-6)

14 తెదొడి, బారజిన్ సిన్సుల్తె తిలొ ఇన్సురియోతు గవ్విచొ యూదా, వెల్లెల పూజర్లుతె గెచ్చు కెర, 15 “ఆవ్ యేసుక తుమ్క దెర దిలెగిన, తుమ్ అంక కిచ్చొ దెస్సె?” మెన పుసిలన్. జేవ్ జోక ముప్పుయ్ వెండి బిల్లల్ దిల. 16 జా గడియ తెంతొ యూదా యేసుక దెర దెంక మెన సమయుమ్ చజితె తిలన్.

యేసు సిన్సుల్ తెన్ పస్కా వండుగు కెర్తతి
(మార్కు 14:12-21; లూకా 22:7-14,21-23; యోహా 13:21-30)

17 నే పులయ్ల పోడియొ కతి వండుగ్క తొలితొ చి దీసి, సిన్సుల్ యేసుతె జా కెర, “తుయి పస్కా అన్నిమ్ కెర్లి రిసా, అమ్ కేన్ టాన్ తెయార్ కెరుక?” మెన, జోక పుసిల. 18 చి యేసు జేవ్క, “యెరూసలేమ్తె తిలొ పలాన్ సుదొతె తుమ్ గెచ్చు కెర, ‘అంచి సమయుమ్ పాచ జా అస్సె. అంచ సిన్సుల్ తెన్ తుచి గెరి వండుగు కెరిందె’ మెన,

ప్రబు తుక సంగ మెన అమ్క తెద్రయలో” మెలన్. 19 యేసు జోవయింక, సంగిలి రితి జేవ్ సిస్సుల్ కెర, పస్కా అన్నిమ్క దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర్ల.

20 సాంజ్ జతికయ్, యేసు జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ అన్నిమ్ కంక వెసిల. 21 జేవ్ అన్నిమ్ కత్తె తతికయ్, యేసు జేవ్క, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్చితె ఎక్కిలో అంక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దెయెదె” మెలన్. 22 దస్సి మెంతికయ్, జేవ్ ఒగ్గర్ దుకుమ్ తెన్ ఎత్తి మాన్సు, “ప్రబు, ఆవ్ గే?” మెన పుసిల, 23 చి యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అంచి తెన్ పలెరుమ్తె కో ఆతు గల పోడి గండ బుడ్డవ తయెదె గే, జోయ్యి అంక దెర, సార్పు కెర దెయెదె.

24 “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి రిసా రెగిడ్డి రితి ఆవ్ ఉట్ట గెచ్చిందె. గని, అయ్యె! ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక, కేన్ మాన్సు దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దెయెదె గే, జో మాన్సు జతి సిచ్చుచి రిసా, జో నే జెర్ము తిలె జోక చెంగిల్ తత్తి” మెన, యేసు సంగిలన్. 25 జోక దెర దెతో యూదా “గురుబాబు, ఆవ్ గే?” మెన సంగితికయ్, యేసు జోక, “తుయి జా సంగిలి” మెన సంగిలన్.

26 యేసు, సిస్సుల్, జా పస్కా అన్నిమ్ కెర్తె తా, యేసు పోడియె దెరన, “దయ కెర్లది” మెలి రితి †దేముడు అబ్బొన్క జోకర కెర, జా పోడియె మోడ, సిస్సుల్క వంట దా, జోవయింక, “తుమ్ ఈంజ కడన్ కా. అంచి ఆగుక ఈంజ గుర్తు జయెదె” మెన కెర, 27 ఏక్ గిన్నుచి ద్రాచ రస్సుమ్ దెర, దేముడు అబ్బొన్క అన్నె ఉచర, సిస్సుల్క దా కెర, “ఇన్నెచి రస్సుమ్ పియ. 28 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ రస్సుమ్ కిచ్చొ గుర్తుచి మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా అంచి లోయి నూయి జంక అస్సె మెన నొవి ప్రమానుమ్. 29 అంచొ అబ్బొచి రాజిమ్తె తుమ్చి తెన్ ఇసి ఆవ్ ద్రాచ రస్సుమ్ నొవర్ పితి ఎద, ఇసిచి అన్నె పియ నాయ్ మెన తుమ్క సంగితసి” మెన, సంగిలన్.

30 తెదొడి, జేవ్ దేముడుక గనుమ్ గాయ కెర, బార్ జా కెర, ఒలివ మెట్టయ్ ఉట్ట గెల. 31 తెదొడి యేసు జోవయింక, “ఆజి రాతిక, తుమ్ ఎత్తిజిన్ అంచి రిసా బమ్మ జా అంక ములితె. కిచ్చొక మెలె, మెండల్ రకితోసాక మొరయిందె, చి జోచ మెండల్ ఎత్తిజిన్ చెదుర్పు జా గెచ్చుల మెన దేముడు రెగ్గయ్లి కోడు నెరవెర్పువ జంక అస్సె. 32 గని, ఆవ్ అన్నె జివ్ జా ఉట్టి పిమ్మట్, తుమ్చి కంట అగ్గ గలిలయ ప్రాంతుమ్తె గెచ్చిందె”

మెన, ప్రమానుమ్ కెర్లన్. 33 జాకయ్ పేతురు, “తుచి రిసా ఎత్తిజిన్ బమ్మ జా తుక ములిలెకి, ఆవ్ తుక కెయంక ములి నాయ్” మెన సంగిలన్. 34 యేసు జోక, “తుక ఆవ్ కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆజి రాతిక, కుకుడో నే వాఁసితె అగ్గ, ‘జోక నేని’ మెన అంచి రిసా తివ్వెరి తుయి సంగితె” మెన, సంగిలన్. 35 పేతురు జోక అన్నె, “ఆవ్ తుచి తెన్ మొరుక అస్సె మెలె కి, ఆవ్ తుక ‘నేని’ మెన, కెయ్యక కి సంగి నాయ్” మెన సంగిలన్, చి సిస్సుల్ ఎత్తిజిన్ కి దస్సి మెల.

గెత్తేమనే మెంతి తోటతె యేసు దుకుమ్ సేడ ఏడ్డిసి

36 తెదొడి యేసు సిస్సుల్ తెన్ గెత్తేమనే మెంతి తోటతె గెచ్చ కెర, జో “ఆవ్ ఒత్తల్తో గెచ్చ ప్రార్దన కెర జెతి ఎద, తుమ్ ఇన్నె వెన తా” మెన సంగ కెర, 37 ఎక్కి పేతురుక చి జెబెదయిచ దొగుల పుత్తర్పుల్ జత యాకోబుక చి యోహానుక పట్టి కడన, ఇదిల్ దూరి గెచ్చ కెర, దుకుమ్ దా, మెన్సుత ఒగ్గర్ బాద సేడుక దెర్లొ. 38 తెదొడి, “అంచి పెట్టి తిలి దుకుమ్ రిసా మొర గెచ్చుక జయెదె. తుమ్ ఇన్నె తా, అంచి తెన్ చెదొయి తా” మెన, సంగ కెర, 39 సగుమ్ దూరి గెచ్చ కెర, సెర్పు సేడ, దేముడు అబ్బొన్క ఇసి మెన ప్రార్దన కెర్లన్. “ఓ బ, జతి లెక జలె, ఈంజ గిన్నుచి ఆవ్ నే పితి రితి అంక పిట్టవు, గని అంచి ఇస్టుమ్ పొని. తుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవున్” మెన, ప్రార్దన కెర, ఉట్ట కెర, 40 జేవ్ సిస్సుల్తె అన్నె ఉట్ట జా, జేవ్ నిజ అస్తి మెన దెక కెర, పేతురుక, “జలె, ఎక్కి గడియ జలెకు అంచి తెన్ తుయి రకితె తంక నెత్తిర్లది గే? 41 జత అల్లర్తె తుయి పాపుమ్ నే కెర్తె రితి జాగర్త తా ప్రార్దన కెర్తె తా. ‘ఆత్మ నిదానుమ్ అస్సె’ మెన ఉచరనైకి, ఆగ్గక సెక్కి నాయ్” మెన యేసు సంగ కెర, 42 అన్నెక్ సుట్టు ఇదిల్ దూరి ఉట్ట గెచ్చ కెర, “ఓ బ, ఈంజ సైమచి గిన్ను ఆవ్ పిలెకయి గెచ్చెదె జలె, తుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవున్” మెన ప్రార్దన కెర, 43 అన్నె ఉట్ట అయ్లె, జేవ్ సిస్సుల్ గూన్క నెత్త కెర అన్నె నిజ అస్తి మెన దెక కెర, 44 జోక అన్నె ముల దా, ఉట్ట గెచ్చ, అన్నెక్ సుట్టు తెదొడచ కొడొ ప్రార్దన కెర్లన్.

45 తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్తె అన్నె ఉట్ట జా, జోవయింక, “అప్పెకయ్ సెలవ్ కడన, నే రకితె నిజ అస్సున్ గే? ఈందె, సమయుమ్ జయి గెలి. ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా పాపుమ్ కెర్లనచి అత్తి దెర్పు సేడిందె. 46 జోమ్మ, గెచ్చుమ! ఈందె,

† 26:26 26:26 ‘దేముడు అబ్బొసి’ మెన కేన్ సుట్టు రెగ్గ తిలె, దేముడుచి రిసా సంగితయ్.

అంక దెర దెతోసా పాసి జా అస్సె” మెన, సిస్సుల్ క సంగిలన్.

యూదా చి జనాబ్ యేసుక దెరుక అయ్ లిసి (మార్కు 14:43-50; లూకా 22:47-53; యోహా 18:3-12)

47 యేసు లట్టబై తతికయ్, బారజిన్ సిస్సుల్ తె జో అగ్గె తిలో యూదా పావ అయ్ లన. జో తెన్ కి ఒగ్గర్ జిన్ జనాబ్ కత్తుల్ డండల్ దెరన యూదుల్ చ వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ తె యూదా తెన్ అయ్ ల. 48 జలె, ఈంజ నే జతె అగ్గె, “ఆవ్ కక్క చుంబిందె గే, జోయ్యి యేసు. జోకయి దెరన” మెన యేసుక దెర దెతో యూదా జేవ్ జనాబ్ క గుర్తు సంగ తిలన్. 49 జాచి రిసా, జో యేసుతె బేగి జా కెర, “గురుబాబు, జోబర!” మెన సంగ, జోక చుంబిలన్. 50 యేసు జోక దెక, “ఓ నేస్తము, తుయి కిచ్చొ కెరుక అయ్ లది గే, జయి కెరు” మెన, జోక సంగిలన్. జేవ్ అయ్ లన పాసిక జా, యేసుక దెర్ల.

51 జలె, యేసు తెన్ తిలోసా ఎక్కిలో, ఆతు చంపా కెర, కత్తి కడన, ఎత్తిక వెల్లో పూజరిచొ గొత్తి సుదొక పెట, జోచొ కంగ్గొ సింద గెలన్. 52 యేసు జోక, “తుచి కత్తి తియ దేను. కత్తివొ తెన్ యుద్దుమ్ కెర్తన కత్తి తెన్ మొరుల. 53 అల్లె, ఈంజ సమయుమ్ ఆవ్ అంచొ అబ్బొక ప్రార్దన కెరుక నెతిరి మెన ఉచర్తసి గే? నెంజిలె, ప్రార్దన కెర్లెగిన, జో డబ్బయ్ వెయిలు దూతల్ క బేగి తోడ్ తెర్లవుక నెతె మెన తుయి ఉచర్తసి గే? 54 గని, దస్సి కెర్లెగిన, అంక ఈంజ ఎత్తి జర్లు జంక అస్సె మెన దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లసి కిసి నెరవెర్సుప జయెదె!” మెన జో సిస్సుడుక సంగిలన్.

55 తెదొడి, జయి గడియయ్, యేసు జనాబ్ క, “ఆవ్ కిచ్చొ చొర్లయ్ చి కత్తులు డండల్ దెరన అంక దెరుక తుమ్ అయ్ లదు గే? ఆవ్ రోజుక దేముడుచి గుడితె పెన బోదన కెర్లె కి, అంక జా పొది దెర్సు నాయ్. 56 జలె, దేముడుచి కబుర్లు రెగిడ్లనచి అత్తి రెగిడ్ల కొడొ నెరవెర్సుప జతి రిసాయి ఈంజ ఎత్తి జర్లు జలి” మెన, యేసు సంగితికయ్, సిస్సుల్ ఎత్తి బియఁ కెర, జోక ముల దా, ఉట్ట నిగిల.

ఎత్తిక వెల్లో పూజరిచి మొక్కె యేసుక టీచడ్ల (మార్కు 14:53-65; లూకా 22:54-55, 63-71; యోహా 18:13-14, 19-24)

57 ఒత్త తెంతొ, యేసుక జేవ్ విరోదుమ్ సుదల్ దెర కెర, కయప మెలో ఎత్తిక వెల్లో పూజరితె జోక కడ నెతికయ్, ఒత్త దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ బెర తిల. 58 పేతురు, మాత్తుమ్, దూరి దూరి యేసుచి పట్టి జా జా, జో ఎత్తిక వెల్లో పూజరిచి వీదె పావ కెర, వీదె

పెన కెర, ఆకర్ కిచ్చొ జర్లు జయెదె గే దెకుక మెన, జమాన్సు తెన్ వెసిలన్.

59 వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లి సబ కెర్తన ఎత్తిజిన్ యేసుక మారుక కోర్ప జా, జోక నేరిమ్ వయడ్డి సాచి చజితె తిల. 60 గని అబద్దుమ్ సాచి సంగితన ఒగ్గర్ జిన్ పురె జలెకి, సరి జతి సాచి దొర్కు జయె నాయ్. గని, ఆకర్ కి, దొగుల పురె జా కెర, 61 “ఈంజొ మాన్సు ‘దేముడుచి గుడి ఆవ్ సేడవ గెల కెర, తిర్తత్ అన్నె బందిందె’ మెన సంగిలో” మెన సంగిల.

62 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, ఎత్తిక వెల్లో పూజరి టీచొ జా, యేసుక దెక, “ఈంజేవ్ సంగిలిన్ కిచ్చొ జబాబ్ దెంక నెతిర్ని గే? ఈంజేవ్ తుక కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్డతి?” మెన, పుసితికయ్ కి 63 యేసు తుక్లె తిలన్. జాకయ్, ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జోక అన్నె, “తుయి దేముడుచొ క్రిస్తు జలి పుత్తుసి జస్సె జలె, ‘జివ్ తిలో దేముడు తోడు’ మెన, జోచి నావ్ తెన్ అమ్చి మొక్కె ఒప్పన సంగు” మెల, 64 యేసు జోక, “తుయి సంగిలి రితి. గని తుమ్ క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఆకర్ కి ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలోసాచి ఉజెతో పక్క ఆవ్ మాన్సు జా జెర్సున్ అయ్ లోసా వెన తతిసి కి, ఆగాసుమ్చి మబ్బుతె, ఆవ్ పరలోకుమ్ తెంతొ అన్నె ఉత్త జెతిసి కి తుమ్ దెకితె” మెన, సంగిలన్. 65 జో ఎత్తిక వెల్లో పూజరి, కోపుమ్ క జో గలన్లి దిగిల్ చొక్క చిరన గెల కెర, “అయ్యొ! ‘దేముడుక సమానుమ్ జతసి’ ఈంజొ సంగుక ప్రబుచి విలువ కడ వెల్లి పాపుమ్ కెర్తయ్. అమ్క అన్నె సాచుల్ అక్కర్ నాయ్. ఈందె, దేముడుక ఈంజొ సమ్మందుమ్ సంగన్లిసి. తుమ్ అప్పె సొంత సూన్లదు ఈంజయి సరి జతయ్. 66 తుమ్ కిచ్చొ రుజ్జు సంగితె?” మెన సబ కెర్తనక పుసితికయ్, జేవ్, “ఈంజొ మొర్రి సిచ్చుచి ఎదిలి తప్పు కెర అస్సె” మెన సంగ, 67 యేసుచి మొక్కె తుంక్ర దా, జోక కుందిల. అన్నె, సగుమ్జిన్ జోక పెట కెర, 68 “క్రిస్తు, తుక కో పెట్ల గే తుయ్ క్రిస్తు గద్, అమ్క సంగు!” మెన కొకడ్ల.

పేతురు యేసుక “జోక నేని” మెన సంగిలిసి (మార్కు 14:66-72; లూకా 22:56-62; యోహా 18:15-18, 25-27)

69 ఈంజ మదెనె, పేతురు వీదె వెన తతికయ్, ఒత్తచి తేర్బోద గొత్తి సుది ఎక్కిజోతె జా కెర, “తుయి కి గెలిలయ ప్రాంతుమ్చొ యేసు తెన్ తిలది” మెన, జోక సంగిలి. 70 జా దస్సి మెన సంగితికయ్, పేతురు, “తుయి సంగిలిసి అంక అర్దుమ్ జయె

నాయ్” మెన, ఎత్కిజిన్చి మొక్కె, యేసుక నేన్లి రితి సంగిలన్.

71 పేతురు అన్నె వీదిచి గుమ్ముమ్ పక్క గెతికయ్, అన్నెక్లి తేర్బోద గొత్తి సుది జోక దెక కెర, “ఈంజొ కి నజరీతు గవ్విచొ యేసు తెన్ తిలో” మెన, ఒత్త టీవ తిలసక సంగిలి. 72 జలె పేతురు ఒట్టు గలన, “జో మాన్సుక ఆవ్ నేని” మెన సంగిలన్.

73 గడియ గెలి పిమ్మట్, ఒత్త టీవొ జా తిలస పేతురుతె జా కెర, “నిజుమి, తుయి జోచ సిస్సుల్తె ఎక్కిలో. తుయి లట్టబ్బె చినుక ఒత్తయ్” మెన, సంగిల. 74 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, పేతురు, “జో మాన్సుక ఆవ్ నేని” మెన నపెన గల కెరన ఒట్టు గలనుక దెర్లొ, చి బేగి కుకుడొ వాసీలన్. 75 జాచి రిసా, “కుకుడొ నే వాన్తె అగ్గె, ‘జోక నేని’ మెన, తుయి తివ్వెరి అంచి రిసా సంగితె” మెన యేసు అగ్గె సంగిలిసి ఏదస్సు కెర, పేతురు బార్ జా ఎదివాట్ దుకుమ్ జా ఏడ గెలన్.

27

యేసుక అదికారి జలో పొంతి పిలాతుతె నజీలిసి

(మార్కు 15:1; లూకా 23:1-2; యోహా 18:28-32; బారి కమ్మొ 1:18-19)

1 రాత్ పాయితికయ్, వెల్లెల పూజర్లు చి యూదుల్చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ సబ కెర, యేసుక మారుక మెన తీర్పు కెర, 2 జోక బంద కడన, *అదికారి జలో పిలాతుతె సార్ప దిల. 3 తెదొడి, యేసుక దెర దిలో యూదా, “యేసుక నేరిమ్ వయడ అస్తి, చి మారుల” మెన దెక కెర, “పాపుమ్ కెర్లయ్” మెన దుకుమ్ జా బమ్మ జా, జేవ్ ముప్పయ్ వెండి బిల్లల్ జేవ్ వెల్లెల పూజర్లుతె చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్తె అన్నె ఆన కెర, 4 “కేన్ తప్పు నే కెర్లొ నీతి తిలోసాక ఆవ్ దెర దా ఆవ్ పాపుమ్ కెర్లయ్” మెన సంగిలన్. గని జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ మెల మెలె, “జాకయ్ అమ్క కిచ్చొ? అమ్చి పూచి నెంజె. తుయి దెకన్” మెన, సంగితికయ్, 5 జో యూదా జేవ్ వెండి బిల్లల్ దేముడుచి గుడితె గల దా, గెచ్చ, ఉరి గలన, మొర గెల్.

6 యూదా దస్సి కెర్తికయ్, వెల్లెల పూజర్లు జా డబ్బుల్ వెంట కెర, కిచ్చొ మెలె, “ఈంజ ఎక్కిలోచి లోయి సువిలి పాపుమ్ డబ్బుల్. జాచి రిసా, దేముడుచి గుడిచి డబ్బుల్ పెటెతె ఈంజ డబ్బుల్ గలుక జయె నాయ్” మెన 7 లట్టబన, ఉచరన,

‘యూదుల్ నెంజిల వేర దేసిమ్చ మాన్సుల్క ఒత్త రోవ గెలుక జయెదె’ మెన, కుమ్మరో ఎక్కిలోచి బాటి జా డబ్బుల్క గెనిల. 8 జాచి రిసా, ఆజి ఎద, జా బాటిక † ‘ఎక్కిలోచి లోయి సువిలి పాపుమ్చి డబ్బుల్క గెన్లి బాటి’ మెంతతి. 9 ఇసి జర్లు జలిసి తెన్, దేముడుచి కబుర్ సంగిలో యిర్మీయాచి అత్తి రెగిడ్లి కోడు నెరవెర్పువ జలి.

“ప్రబు సంగిలి రితి, ఇస్రాయేలులు సగుమ్జిన్, ఎక్కిలోక గెనుక మెన ఒప్పన్లి సొమ్ముక, మెలె ముప్పయ్ వెండి బిల్లల్క, 10 కుమ్మరోచి వెడ ఏక్ గెనిల,” మెన రెగిడ్లి కోడు.

అదికారి యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

11 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక జో పిలాతు మెలో అదికారిచి మొక్కె టీవొ జలో, చి జో అదికారి యేసుక “యూదుల్చొ రానొ తుయి గె?” మెన పుసితికయ్, యేసు “తుయి సంగిలి రితి,” మెన జబాబ్ మెలన్. 12 గని వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ జోచి ఉప్పిరి నేరిమ్ వయడ్డికయ్, జో జబాబ్ కిచ్చొ కి సంగె నాయ్. 13 జాకయ్, పిలాతు యేసుక అన్నె, “తుచి ఉప్పిరి ఈంజేవ్ కెత్తి నేరిమ్లు వయడ్డితి గే, తుయి సూన్ని నాయ్ గె?” మెన జోక సంగిలే కి, 14 జేవ్ మాన్సుల్ సంగిల నేరిమ్లుతె ఎక్కిక కి యేసు జబాబ్ సంగె నాయ్, చి అదికారి ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జలన్.

15 జలె, జా పండుగు పొది, ప్రెజల్ కోర్ప జలో కేన్ జలెకు జేలి జలోసాక ముల దెంక జో అదికారిక అలవాట్ జా అస్సె. 16 జా కాలుమ్, జలె, బరబ్బు మెలో ఎత్కిజిన్ జాన్లొ ఒగ్గర్ మూర్కుమ్ తిలో జేలి జలో ఎక్కిలో అదికారిచి జేల్తె తిలన్. 17 జలె, ప్రెజల్ బెర తతికయ్, పిలాతు జోవయింక “ఆవ్ కక్క ముల దెంక మెన తుమ్ కోర్ప జతను? బరబ్బుక గే, క్రిస్తు మెంతొ యేసుక గె?” మెన జోవయింక పుసిలన్. 18 జో అదికారి కిచ్చొక ఇసి జేవ్ ప్రెజల్ నిసానుక నెలవ్ దిలో మెలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కి గోసచి రిసా యేసుక తీర్పు కెర్తి టాన్తె ఆన అస్తి మెన జానె.

19 పిమ్మట్, రుజ్జు కెర్తి పొది వెసితి పీటతె, జో అదికారి తెదొడి వెసితికయ్, జోచి తేర్ని ఏక్ గొత్తి సుదిచి అత్తి, జో తెన్ కబుర్ తెద్రయ్లి. “జో నీతి తిల మాన్సుక జేవ్ యూదుల్ కెర్తిన్తె తుయి జోలిక గో నాయ్. ఆజి ఆవ్ జోచి రిసా సిన్న దెక అల్లర్

* 27:2 27:2 రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ జా దేసిమ్ ఆక్రమించువ కెర ఏలువ కెర్తె తతికయ్, జా రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ పిలాతు అదికారి జా అస్సె. † 27:8 27:8 నెంజిలె ‘లోయిచి బాటి’.

జలయ్” మెన, అదికారి జలొ మున్నున్తె కబుర్ తెద్రయ్లి.

20 గని, వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, “ ‘బరబ్బక ముల దేసు!’ మెన సంగ” మెన ప్రెజల్క సికడ్డె తిల. 21 జలె, అదికారి జనాబ్క అన్నె కిచ్చొ పుసిలన్ మెలె, “దొగులతె ఆవ్ కక్క ముల దెంక?” మెన పుసిలన్, చి జేవ్ “బరబ్బకయ్” మెన కేక గల్లికయ్, 22 పిలాతు “దస్సి జలె, క్రీస్తు మెంతొ యేసుక ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక?” మెన పుసిలన్. జేవ్ జనాబ్ ఎత్తిజిని, “సిలువతె గల, మొర్తి సిచ్చ కెరు!” మెన సంగిల. 23 జేవ్ జనాబ్ దస్సి జతికయ్, జో అదికారి “కిచ్చొ? ఈంజొ కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అస్సె?” మెన పుసిలన్, గని, “సిలువతె గల, మొర్తి సిచ్చ కెరు!” మెన గట్టిజ కేకుల్ గలిల.

24 జలె, ‘కెద్ది సంగిలె కి కామ్క నెంజె, గని ప్రెజల్ అన్నె గగ్గొల్ జతతి, చి ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల. యేసుచి రిసొ పూచి సేడుక అంక కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్’ మెన పిలాతు దెక కెర, పాని నజన, ప్రెజల్చి మొక్కె అత్తో దోవన, “ఈంజొ నీతి మాన్సుక మార్తీన్చి రిసొ తుమి దెకన్. జోచి లొయి అంచి పూచి నాయ్” మెన ప్రెజల్చి మొక్కె సంగిలన్. 25 జో అదికారి దస్సి సంగితికయ్, ప్రెజల్ ఎత్తి, “జోచి లొయిచి పూచి, అమ్చి ఉప్పిర్ చి అమ్చ బోదల్చి ఉప్పిర్ తవున్.” మెన ఒప్పన, కేకుల్ గలిల. 26 తెదొడి, జేవ్ కోర్వ జలి రితి, పిలాతు బరబ్బక ముల కెర, యేసుక కొర్డల్ తెన్ పెటవడ, ‘జోక సిలువతె గల్లు, జలె’ మెన జోవయింక జమాన్లుతె సొర్ప దిలన్.

జమాన్లు యేసుక కొంకడ్డిసి

(మార్కు 15:16-20; యోహా 19:2-3)

27 తెదొడి, అదికారి తెచ జేవ్ జమాన్లు యేసుక అదికారి గేర్చి తెడిచి గదితె కడ నా కెర, జమాన్లు ఎత్తిక ఒత్త ఆనవ కెర, 28 యేసుచ సొంత పాలల్ కడ గెల కెర, ఏక్ ఎరన రగుమ్చి పాలుమ్ యేసుక గల దా, 29 కంటక ఏక్ కిరీటుమ్ గంచ కెర, యేసుచి బోడితె గల దా కెర, ఏక్ డండొ జోచి ఉజిల్ అత్తి దెరవ కెర, జొకర జోచి పురెతో సెర్ను సేడ, “యూదుల్చొ రానొ, తుక జెయ్యి!” మెన జోక కొంకడ్డె. 30 పిమ్మట్, జోచి ఉప్పిరి తుంక, జా డండొ కడ కెర జా తెన్ జోక బోడితె పెట పెట, 31 జోక దస్సి దూసుప కెర్లి పడ్డొ, జోక గల తిలి ఎరన పాలుమ్

కడ కెర, జోచ సొంత పాలల్ జోక అన్నె గల దా కెర, సిలువతె గల్లి రిసొ జోక కడ నిల.

యేసుక సిలువతె టీవడ్డిసి

(మార్కు 15:21-32; లూకా 23:26-39; యోహా 19:17-19)

32 యేసుక సిలువతె గల్లి రిసొ, జేవ్ ఎత్తిజిన్ గెతె తతికయ్, కురేనియు దేసిమ్చొ సీమోను మెలొ ఎక్కిలోక డీస్తికయ్, యేసుక గల్లి సిలువ వయితి రిసొ జోక బలవంతుమ్ కెర్ల. 33 గొల్గొతా మెంతొ టాన్తె, మెలె గిడ్డి పొలికచి ఏక్ మెట్టయ్, పాచ కెర, 34 నొప్పి తొక్కి కెర్లి ఒస్తు బెదయ్లి ద్రాచ రస్సుమ్ యేసుక జమాన్లు దా కెర, “పి” మెన సంగితికయ్, జో జా చక దెక, పియె నాయ్. 35 పిమ్మట్, సిలువతె గల టీవడ కెర, “జోచ పాలల్ వంటనుమ” మెన చీట్లు గల, వంటన్. 36 తెదొడి జోక రకుక మెన ఒత్త వెసెల.

37 అన్నె, “ఈంజొ యేసు, యూదుల్చొ రానొ” మెన, జోచి ఉప్పిరి నేరిమ్ రెగిడ్డి కీదారుగండ ఏక్ జోచి బోడిచి ఉప్పిరి ఒడొవ దిల. 38 యేసుచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలోక, డెబ్లి పక్క ఎక్కిలోక, దొగుల చొర్లుక కి ఎక్కెక్ సిలువల్తె గల టీవడ్డె.

39 జా వాటు గెతె తిల మాన్సుల్ యేసుక ఆన, ఆన బోడి దున్నొవ, 40 “దేముడుచి గుడి సేడవ తిర్తత్క అన్నె బందితోసొ తుయి జలె, తుక తూయి రచ్చించుప కెరను. తుయి దేముడుచొ పుత్తుసి జలె, జా సిలువ తెంతొ ఉత్తు” మెన జోక దూసుప కెర్ల. 41 వెల్లెల పూజర్లు, మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డెన, చి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ కి, జోక దూసుప కెర్లి రితి, 42 కిచ్చొ మెన కొంకడ్డె మెలె, “ఈంజొ వేర సుదల్క రచ్చించుప కెర్లె కి, జోక జొయ్యి రచ్చించుప కెరనుక నెత్తె. ఈంజొ ఇస్రాయేలు ప్రెజల్చొ రానొ జలె, అప్పె సిలువతె తెంతొ ఉత్తును, చి జోక నంపజమ్దె. 43 జో దేముడుచి ఉప్పిరి నంపజా అస్సి బెర్లె. ఆవ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచొ పుత్తుసి, మెలన్ గెద? జలె, దేముడుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఈంజొ నే మొర్తి రితి ఇన్నెక రచ్చించుప కెర్ను!” మెన, ఆన ఆన, దూసుప కెర్ల. 44 యేసు తెన్ బెదవ సిలువల్తె టీవడ్డె దొగు చొర్లు కి, జోక దస్సి దూసుప కెర్ల.

‡ 27:32 27:32 సిలువ కీసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీవ్తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొస్సి డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతో మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్లవ కెర, జోచ అత్తో చట్టా చంపొ కెరవ, అత్తోచట్టా మేకుల్ పెట సిలువ బుయ్యె టీవ రోవ కెర దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతోసొ దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ జా. § 27:37 27:37 యూదుల్క కొంకడ్డి రిసొ పిలాతు అదికారి జా దార్ గండ రెగ్ల తిలన్. యోహాను 19:19.

యేసు మొర్లిసి
(మార్కు 15:33-41; లూకా 23:44-49;
యోహా 19:28-30)

45 జలె, బార గంటల్ మెద్దెనె తెంతో మొదొల్ కెర, తిన్ని గంటల్ ఎద, జా ఒండి దేసిమి అందర్ డంక తిలి. 46 జలె, పాసి పాసి తిన్ని గంటల్క, యేసు, “ఏలీ, ఏలీ, లామా నబక్తానీ” మెన సంగ, గట్టిజ ఒర్న దిలన్. జా కోడుక కిచ్చొ అర్లుమ్ మెలె, ‘అంచొ దేముడు ప్రబు, అంచొ దేముడు ప్రబు, అంక కిచ్చొక ఆతు ముల దిలది?’

47 “జలె, ఒత్త టీచొ జా తిలసతె సగుమ్జిన్ జా కోడు నూన కెర, ‘ఈంజొ ఏలీయా పూర్లుమ్చొక బుకార్తయ్, కిచ్చొగే’ ” మెల. 48 బేగి జోవయింతె ఎక్కిలో నిగ గెచ్చ, బూంజు రితిసి వెంట, అమ్డి డ్రాచ రస్సుమ్తె బుడ్డవ కెర, ఏక్ రివ్వతె బంద, చంప కెర, యేసుక ‘పి’ మెన దిలన్. 49 గని పాసి తిలస, “పొని. ఏలీయా జోక రచ్చించువ కెరుక ఉత్తెదె గే, నాయ్ గే, దెకుమ” మెన కొంకడ్. 50 తెదొడి, యేసు అన్నె గట్టిజ కేక్ గల కెర, ప్రానుమ్ ముల దిలన్.

51 యేసు మొర గెలి గడియయ్ దేముడుచి గుడితె ఒడొవ తిలి తెర, *ఉప్పిర్ తెంతో ఎట్టొ ఎదక చిరి జా దొన్ని గండల్ జలి. బుయి అద్దుర్ జలి. రంగ్విపత్తల్ పుట్ట గెల. 52 అన్నె, మెస్సున్లు ఉగ్గి జతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ నిజ తిల దేముడుచొ నుదల్ మొర్లస మెస్సున్తె జీవ్ జా, ఉట్ల. 53 యేసు జీవ్ జా ఉట్టి పడ్డొ, మెస్సున్లు తెంతో బార్ జా, దేముడుచి గుడి తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చ కెర, ఒగ్గర్జిన్క డీసిల. 54 జలె, యేసుక రక తిల జమాన్లు, జోవయించొ పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ తెన్, బూకంపుమ్ కెర్లి పొది జర్గు జలిసి ఎత్తి దెక కెర, బలె బియె కెర, “నిజామి, ఈంజొ దేముడుక పుత్తుసి జా తిలొ” మెన సంగిల.

55 యేసుక సవైచన కెర్లి రిసా, గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతో జోచి పట్టి జా తిల తేర్బోదల్ ఒగ్గర్జిన్ కిజో మొర్లి పొది ఒత్త తిల. 56 జోవయింతె కో కో తిల మెలె, మగ్గలేనే పట్టుమ్చి మరియు మెలిసి, పడ్డొ యాకోబుక చి యోసేపుక అయ్యసి జలి †మరియ, పడ్డొ జెబెదయిచ పుత్తర్పుల్చి అయ్యసి.

* 27:51 27:51 ఎక్కి ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి వెర్సెక్ ఎక్కి సుట్టు పెన అర్పితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్లి తెర, ఈంజ. † 27:56 27:56 ఈంజ మరియు యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మత్తయి 13:55. ‡ 27:61 27:61 యేసుచి అయ్యసి జయెదె. * 28:1 28:1 ఎత్తి సెన్యర్ యూదుల్క బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ నూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలినక యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్లిచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అచ్చి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్డిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తె.

యేసుచి పీనుమ్ వెంట గెలిసి
(మార్కు 15:42-47; లూకా 23:50-56;
యోహా 19:38-42)

57 సాంజ్ జతికయ్, యేసుక నంపజా సిస్సుడు రితో జలొ యోసేపు మెలొ అరిమతయ్ గచ్చొచొ సొమ్సారి ఎక్కిలో జా కెర, 58 పిలాతు అదికారితె గెచ్చ కెర, “యేసుచి పీనుమ్ అంక దే” మెన సంగితికయ్, జో అదికారి జోక దాస మెన ఆడ్ల దిలన్. 59 జలె, యోసేపు జా పీనుమ్ ఉత్తవ జాక నొవి విలువచి బట్ట పంగ్రవ కెర, 60 జోచి రిసా నొవర్ కెరవ తిలి రంగ్వి పత్తుర్చి డొల్లి కెర్లి మెస్సున్తె నా కెర, తెడి రోవ దిలన్, చి గుమ్ముమె వెల్లొ పత్తురు వెలవ దా డంక గెల కెర, ఉట్ట గెలన్. 61 తెదొడి మగ్గలేనే పట్టుమ్చి మరియు చి జా అన్నెక్ మరియు ఒత్త మెస్సున్చి మొక్కె వెన తిల.

మెస్సున్క డిట్టుమ్ బంద కెర తిలిసి

62 అన్నెక్ దీసి, మెలె పండుగ్చి బోగి దీసిక అన్నెక్ దీసి, వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ పిలాతు అదికారితె బెద జా కెర, 63 జోక, “బాబు, జో మోసిమ్ కెర్లొసా జీవ్ తిలి పొది, మొర్లె తిర్తత్క ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె మెలిసి ఏదస్ట కెర్తసుమ్. 64 జాకయ్, తిర్తత్ ఎద మెస్సున్క చెంగిల్ బందు కెరవడు, నెంజలె జోచ సిస్సుల్ జా కెర, జోక ఉక్కుల నా కెర, యేసు జీవ్ జా మెన్నె తెంతో బార్ జలొ మెన, ప్రెజల్క సికడుల, చి అగ్గెచి మోసిమ్చి కంట ఆకర్చి మోసిమ్ ఒగ్గర్ జయెదె” మెన, యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అదికారిక సంగిల. 65 పిలాతు “జమాన్లుక కడన రకవడ, చి తుమ్ గెచ్చ కెర, తుమ్ తెర్లి ఎదిలి డిట్టుమ్ బందు కెరవడ” మెన, జేవ్క సంగిలన్. 66 జేవ్ గెచ్చ కెర, రకితసక టీచడ కెర, జోక అడ్డు కెర్లి పత్తురు డిట్టుమ్ రెచ కెర, ముద్ద గల దా, మెస్సున్క కో లుంకచొరు నే ఉగిడ్లి రితి కెర్ల.

28

యేసు జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె
(మార్కు 16:1-8; లూకా 24:1-12; యోహా 20:1-10)

1 *సెలవ్ కడన్లి దీసి జిన గెలి పడ్డొ, సెలవ్ కడన్లి దీసి రాత్ పాయితె తతికయ్, మగ్గలేనే పట్టుమ్చి మరియు కి, జా అన్నెక్ మరియు కి, జా మెస్సున్

దెకుక గెల. ² ఒత్త పావితె, ఈందె, దేముడుచి దూత ఎక్కిలో పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్తిర్తికయ్, ఒగ్గర్ బూకంపుమ్ జర్గు జలి, చి జో దూత జో అడ్డు తిలో పత్తురు ఒస్సుల్ కెర, పత్తుర్చి ఉప్పిరి వెసిలన్. ³ జోక దెకిలె, ఉజిడ్ తిలి రితి డీసిలో, జోచ పాలల్ మంచుచి ఎదిలి చొక్కిల డీసిల. ⁴ జోక బియఁ కెర, ఒత్త రక తిల జమాన్లు మొర గెల రిత జల. ⁵ గని, జో దేముడుచి దూత జేవ్ దొగుల తేర్బోదల్క దెక, జేవ్క, “తుమ్ బియఁ నాయ్. సిలువతె జేవ్ టీవణ్ణో యేసుక తుమ్ చజితసు మెన ఆవ్ జాని. ⁶ జో ఇన్నె నాయ్. జో సంగిలి రితి, జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె. ఈందె, తుమ్ జా కెర, జో తిలి టాన్ దెక కెర, ⁷ బే బేగి గెచ్చు, చి జోచ సిస్సుల్క ఇసి మెన సంగ. యేసుప్రబు మొర గెచ్చు తా, జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె, చి ఈందె, జో తుమ్చి కంట అగ్గె గలిలయతె గెతయ్. తుమ్ ఒత్త జోక దెకితె, మెన జోవయింక సంగ దాస.” మెన జేవ్ తేర్బోదల్క జో దూత సంగిలన్. ⁸ జాచి రిసా, జేవ్ దొగుల బి తెన్, సర్ద తెన్, మెన్నె తెంతో బార్ జా, యేసుచ సిస్సుల్తె గెచ్చు జా కబుర్ బేగి సంగుక మెన, ఉట్ట నిగిల.

⁹ జేవ్ దొగుల తేర్బోదల్ యేసుచ సిస్సుల్తె గెచ్చుక నిగితె తతికయ్, యేసు జోవయింక వట్టె దస్సుల్ జా, “చెంగిల్ అస్సున్ గే?” మెన సంగిలన్, చి జేవ్ జోచి పాసి జా కెర, జోచ చట్టో దెరన జొకర్తికయ్, ¹⁰ యేసు జోవయింక, “బియఁ నాయ్. అంచ సిస్సుల్తె గెచ్చు జోవయింక కిచ్చొ మెన సంగ దాస మెలె, గలిలయతె గెచ్చు. ఒత్త అంక దెకితె మెన యేసు తుమ్క సంగ తెద్రయ్లన్, మెన సంగ దాస” మెన యేసు సంగిలన్.

¹¹ జేవ్ దొగుల తేర్బోదల్ యేసుచ సిస్సుల్తె గెతె తతికయ్, జా మెన్నె రక తిల జమాన్లు సగుమ్జిన్ యెరూసలేమ్తె గెచ్చు కెర, మెన్నె జర్గు జలిసి ఎత్తి వెల్లెల పూజర్లుక సంగిల. ¹² జాకయ్ జేవ్ పూజర్లు, అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ తెన్ సబ కెర, లట్టబన, జేవ్ జమాన్లుక లంచుమ్ దా కెర, ¹³ జోవయింక ఇసి మెన సికడ్ల. “ప్రెజల్క తుమ్ ఇసి మెన: ‘జోవయించ సిస్సుల్ అందరె జా కెర, అమ్ నిజ తతికయ్, జోక ఉక్కుల నిల’ మెన సంగ. ¹⁴ ఈంజ ఎత్తి అదికారిక నేన్తె జలెగిన, తుమ్ కిచ్చొ సిచ్చు నే జతి రితి అమ్ జోక సేంతుమ్ కెరుమ్దే” మెన, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పూచి సేడ్ల. ¹⁵ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ జమాన్లు జా లంచుమ్ కడ నా కెర, జోవయింక సంగిలి రితి కెర్ల. ఆజి ఎద కి జా అబద్దుమ్ యూదుల్ నూన నంప కెర్లతి.

యేసు సిస్సుల్ తెన్ అన్నె దస్సుల్ జలిసి కామ్ తియార్లిసి

¹⁶ ఎగరజిన్ సిస్సుల్ గలిలయతెచి యేసు సంగిలి మెట్టతె ఉట్ట గెల. ¹⁷ గెచ్చు, జోక దెక కెర, సెర్ను సేడ జోక జొకర్ల. గని సగుమ్జిన్ అన్మానుమ్ జల. ¹⁸ తెదొడి, యేసు జోవయించి పాసి జా కెర, “పరలోకుమ్తె, బూలోకుమ్తె ఎత్తి అదికారుమ్ అంక దొర్కు జా అస్సె. ¹⁹ జాచి రిసా తుమ్ దేసిమ్లు ఎత్తితె గెచ్చు కెర, మాన్సుల్ ఎత్తితెచ ప్రెజల్తె అంక నంపజా సిస్సుల్ జతి రితి కెర, అబ్బొసి జలో దేముడుచి, దేముడు పుత్తున్చి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి నావ్ తెన్, జోవయింక బాప్తిసుమ్ దాస. ²⁰ అన్నె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కిచ్చొ సంగ బోదన కెర అస్సి గే, జా ఎత్తి జేవ్ నంపజతనక కి సంగ బోదన కెర. ఈందె, ఉగుమ్ పూర్తి జతె ఎదక కి, కెయఁక తెయఁక తుమ్చి తెన్ ఆవ్ తోడ్ అస్సి” మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

మార్కు సుబుమ్ కబుర్ మార్కు రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జెతిన్చి రిసా యోహాను సాట్టు కెర్తొసి
(మత్త 3:1-12; లూకా 3:1-9,15-17; యోహా 1:19-28)

1 *దేముడుచొ పుత్తుసి జలో యేసుక్రీస్తుచి† సుబుమ్ కబుర్ ఇసి మొదొల్ జతయ్.

2 †దేముడుచ కబుర్ సంగిలో యెసయా పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగిడ్లి రితి జర్గు జలి.

“ఈందె, తుక వాట్ తెయార్ కెరయ్తి రితి, అంచొ బారికి జతో ఎక్కిలోక తుచి కంట అగ్గె తెద్రయిందె”

మెన, 3 అన్నె,

“ఎక్కిలో అంచొ బారికి రితొ జా, అంచి అవాడ్ రితొ జా, ‘ప్రబుకయ్ వాట్ చెంగిల్ కెరు. జోక వాట్ తిన్నగ కెర్తి రితి తుమ్ ఎత్తిజిన్ బుద్ది ఆననా’ మెన, బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల సాట్టు కెరెదె”

మెన, రెగిడ్లి కోడు.

4 ఈంజేవ్ కొణొ కీసి నెరవెర్పుప జల మెలె, బాప్తిసుమ్ దెతో యోహాను మెలోసా బయిలె బార్ జా బులుక దెర కెర, “తుమ్చి పాపల్చి రిసా తుమ్ పెట్టి దుకుమ్ జా, పాపుమ్ ముల్తి బుద్ది జా, దేముడు తుమ్చి పాపుమ్ చెమించుప కెర్తి గుర్తుక, తుమ్ బాప్తిసుమ్ నజన.” మెన సాట్టు కెర్తొ తిలన్.

5 యోహాను ఇసి కెర్తొ తతికయ్, యూదయ మెలి జా ప్రదేసిమ్చ పైజల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జా ప్రదేసిమ్చి కియెరూసలేమ్ మెలి వెల్లి పట్టుమ్చ పైజల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్, జోతె జా బయిలె జా కెర, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా, ఎదార్దుమ్ తెన్ ఒప్పున సంగ కెర, యోర్దాను మెంతి ఒత్తచి గడ్డె, జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన్తె తిల.

6 యోహాను కీసా తిలో మెలె, ఒంటెచ రోమల్చ పాలల్ గలన, చామ్ తెన్ కెర్లి పట్టు కెరంటె బందన, డొంగైచి ఒండల్ తేల్, చిట్కుల్ కతోసా. 7 కిచ్చొ మెన యోహాను బోదన కెర్తొ తిలన్ మెలె, “అంచి

పట్టి అన్నెక్లొ జెతయ్, అంచి కంట జోక అదికారుమ్ ఒగ్గరి. ఆవ్ వంపొ జా జోచ చట్టొతెచ జోడ్డుతెచ వాలివొ యిపుక జలెకు అంక విలువ నాయ్. 8 ఆవ్ జలె, పానితె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని అప్పె జెతోసా జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తుతె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెయెదె” మెన సాట్టు కెర్తొ తిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్తిసి

9 తెదొడి ఏక్ దీసి, యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి నజరేతు గవ్వి తెంతొ ఉట్ట జా కెర, ఒత్త యోర్దాను గడ్డె యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన్తో. 10 యేసు పాని తెంతొ బార్ జలి బేగి యోహాను కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, పరలోకుమ్ ఉద్ది జలి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు, పార్వ పిట్టచి రితి జా, ఉత్త జా యేసుచి ఉప్పిరి టీవొ జలి. 11 అన్నె, “తుయి అంచొ ప్రేమ తిలో పూత్తు. తుచి రిసా అంక సర్దసంతోసుమ్” మెన పరలోకుమ్ తెంతొ సంగిలిన్చి అవాడ్ అయ్లి.

సయ్తాన్చి అత్తి యేసు పరిచ్చు జా జిన్తిసి

(మత్త 4:1-17; లూకా 4:1-15)

12 దన్నీ జలి బేగి, కో నెంజిలి బయిలె యేసు గెతి రితి, దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు జోక పెలవ నిలన్. 13 యేసు ఒత్త దొన్ని విసా దీసల్ తతికయ్, సయ్తాన్ జోక పాపుమ్ కెరవుక ఉచర్లన్. ఒత్త రితయ్ జంతువుల్ తిల. దేముడుచి దూతల్ జా కెర, యేసుక సావైచన కెర, సుక్కుమ్ కెర్ల.

14 జా పొది, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను జేలి జలో. జో యోహాను జేలి జలి పిమ్మట్, యేసు, దేముడు జలో అబ్బొన్చి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర కెర, బుల బుల, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. 15 “*దేముడుచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్తె జెతిన్క రకితి కాలుమ్ పూర్తి జా అస్సె. దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె. జాచి రిసా, తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా. పాపుమ్ ముల్తి బుద్ది జా, సుబుమ్ కబుర్ నూన నంపజా” మెన బోదన కెర్తొ తిలన్.

చెత్తర్జిన్ సిస్సుల్క యేసు నిసాన బుకార్లిసి

16 యేసు జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చి సముద్దుమ్చి గట్టుతె ఇండితె తా, నీమోసుక చి

* 1:1 1:1 అప్పె తెంతొ జోక ‘దేముడు’ మెన రెగుడుమ్దె. † 1:1 1:1 ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి కోడు. అవ్చ పాపల్ జో చెమించుప కెర్తొన్చి రిసాచి కబుర్. యేసుయి దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జలిన్చి కబుర్. జో అర్పితుమ్ జా పాపల్ గెచ్చయ్లి రిసా నంపజల మాస్సుల్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలిన్చి కబుర్. ‡ 1:2 1:2 ‘జోచ కబుర్లు సంగిలన’ మెలె, పూర్ణుమ్ తెంతొ కక్క ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రబు నిసాన, జోచ కబుర్లు మాస్సుల్క జేవ్ సంగితి రిసా, జోచి అత్తున్కి జోపయంక దెయెదె. § 1:5 1:5 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ యూదుల్క ఒగ్గర్ ముక్కిమ్ జయెదె. కిచ్చొక మెలె, ఒత్త దేముడుచి గుడి తయెదె. ఒండి బూలోకుమ్క ఎక్కి ఒత్తయ్ జోపయంచి దేముడుచి గుడి తయెదె. * 1:15 1:15 మత్తయ మెలొ యేసుచ సిస్సుడు రెగిడ్లి రితి, పరలోకుమ్చి రాజిమ్ యేసు తెన్ పాసి జా అయ్లోన్చి కబుర్, ఈంజ. మత్తయ 3:2,3.

అంద్రెయ మెలో సీమోనుచో బాప్తీసా దెకిలన్. జేవ్ దొగుల గడ్డె వల గల్తె తిల. జేవ్ మొస్స దెర్తన. 17 జలె, యేసు జోవయింక దెక, “తుమ్ అంచి పట్టి జా, చి మాన్సుల్ అంక నంపజతి రిసా, జోవయింక తుమ్ అంచితె కడ ఆన్తి రితి తుమ్క సికడిందె” మెన సంగిలన్. 18 ఇసి సంగ బుకార్లి బేగి, జేవ్, జోవయించ వలల్ ముల దా కెర, జోచి పట్టి గెచ్చు, జో తెన్ బులుక దెర్ల.

19 ఒత్త తెంతో అన్నె ఇదిల్ దూరి గెచ్చు కెర, జెబెదయి మెలో ఎక్కిలోచ దొగుల పుత్తర్సుల్క యేసు దెకిలన్. వెల్లొచి నావ్ యాకోబు, బాప్తీసాచి నావ్ యోహాను. జేవ్ దొగుల జోవయించి దొనితె వెస తా, చిరి జల వలల్ చెంగిల్ కెర్తె తిల. 20 జోవయింక దెకిల్ బేగి, యేసు జోవయింక బుకార్లన్. జెబెదయి మెలో జోవయించో అబ్బొన్క, జోవయింతె కూలి కెర్తనక కి దొనితె ముల దా, జేవ్ దొగుల బావుడ్లు జోచ సన్సుల్ జతి రితి యేసుచి పట్టి గెల.

బూతుమ్ దెర్లొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (లూకా 4:31-37)

21 జలె, యేసు, జేవ్ సన్సుల్ తెన్ కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె బెద గెల. అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, దేముడుక బక్తి కెర్లి యూదుల్చి ఒత్తచి సబ గెరి గెచ్చు, తెడి పెస కెర, యేసు బోదన కెరుక దెర్లన్. 22 మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన కెర్లి రితి నాయ్, గని దేముడు దిలి అదికారుమ్ తెన్ యేసు సాస్టుమ్ బోదన కెర్లన్, చి ఒత్త తిల మాన్సుల్ బలే ఆచారిమ్ జల. 23 తెదొడి జేవ్ తిలి సబగెరి బూతుమ్ దెర్లొ ఎక్కిలో డీసిలో. 24 జో జలె “ఓ నజరేతు గవ్విచో యేసుప్రబు, అమ్చి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్? అమ్క పాడ్ కెరుక జా అస్సిన్ గే? తుయి కొన్సొ గే జాని. దేముడుచి సుద్ది తిలోసా, తుయి.” మెన కేక్ గలో. 25 యేసు, జలె, “తుక్కె తా ఇన్నెక ముల దా గో!” మెన జో మాన్సుక దెర్లి బూతుమ్క గోల కెర్లన్. 26 బూతుమ్ జో మాన్సుక అద్దుర్ కెర దా, గట్టిజ బర్సవడ కెర, జోక ముల దిలో.

27 జర్గు జలిసి ఎత్కిజిన్ దెక ఆచారిమ్ జా, “అబ్బరేయ్య! ఈంజ కెద్ది అదికారుమ్ తిలి బోదన. నొవి రగమ్. బూతల్క కి అదికారుమ్ తెన్ ఈంజో ‘గో!’ మెన సంగిలె, జా నూన, ఈంజో సంగిల్ రితి ఉట్ట గెతతి!” మెన బమ్మ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో

సంగన్ల. 28 జా దీసి తెంతో, జా ఒండి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె, కేనె ఒత్త, యేసుచి రిసా ఎత్కిజిన్ సూన్ల.

29 బూతుమ్ దెర్లొసాక చెంగిల్ కెర్లి బేగి, సబ గెరి తెంతో బార్ జా ముల కెర, యాకోబు చి యోహాను తెన్ యేసు బెద గెచ్చు, సీమోను చి అంద్రెయ చి గెరి గెల. 30 జలె, గెరి పెసిలె, సీమోనుచి అత్తన్ జొర్లొ సేడ నిజ అస్సె. దస్సి అస్సె మెన దెక కెర, సన్సుల్ యేసుక సంగిల. 31 యేసు జాచి పాసి జా కెర, ఆతు దెర ఉట్టయ్తికయ్, జొర్లొ జాక ముల దిలి, చి చెంగిల్ జలి, జా మంతిరి గెరి తిలసక నవైచన ఎత్కి కెర్లి.

ఒగ్గర్జిన్ బాద తిలసక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

32 జా దీసి సాంజ్ జతికయ్, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జబ్బుల్ తిలసక కి, బూతుమ్ దెర్లనక కి యేసుతె ప్రెజల్ కడ ఆన్ల. 33 జా పట్టుమ్చ ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ జా గర్చి వీదె బెర జా, గుమ్ముమె టీవో జా తిల. 34 జోవయింతె రగరగాల్చ జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క యేసు చెంగిల్ కెర్లన్, ఒగ్గర్ బూతల్క ఉదడ గెలన్. గని జో కొన్సొ గే బూతల్ చినిలి రిసా, జా గుట్టు బార్ కెర్లు నాయ్ మెన, జేవ్ బూతల్ లట్టబుక సెలవ్ నే దిలో.

35 అన్నెక్ దీసి, రాతి నే పాయితె ఒగ్గర్ అందర్ తత్తయి, యేసు ఉట్ట కెర బార్ జా, కో నెంజలి టాన్తె గెచ్చు, ప్రార్దన కెరుక దెర్లన్. 36 ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, సీమోను, జో తెన్ తిలస కి, యేసుచి పట్టి జా చజన, 37 జోతె పావ కెర, “ఇన్నెచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ తుక చజితతి” మెన యేసుక సంగితికయ్, 38 జో, “జొమ్మ, ఈంజ ప్రాంతుమ్తెచ అన్నె గవ్విలె గెచ్చుమ, ఆవ్ ఒత్త కి బోదన కెర్లి రిసా. జాకయ్ బార్ జలయ్,!” మెన యేసు సంగిలన్. 39 జలె, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్ ఎత్కితె బుల బుల, ఒత్తచ యూదుల్చ సబ గెరలె బోదన కెర్తె తిలన్, చి మాన్సుల్క దెర్ల బూతల్క ఉదడ గెల్తె తిలన్.

వెల్లి రోగిక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:1-4; లూకా 5:12-16)

40 జా షాది, వెల్లి రోగి ఎక్కిలో యేసుతె జా కెర, సెర్ను సేడ, “తుక ఇస్టుమ్ తిలె, తుయి అంక చెంగిల్ కెర సుద్ది కెరుక తెర్చి.” మెన బతిమాల్పా జా జోకర్లికయ్, 41 యేసు కన్కారుమ్ జా, ఆతు చంప

† 1:21 1:21 ఎత్కి సెన్వర్ యూదుల్క బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడె నూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యోహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్లిన్చి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అవ్వె ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తతి. ‡ 1:24 1:24 దేముడు తెర్తయ్లో క్రీస్తు, రచ్చించువ కెర్లొసా

కెర, జోక చడ, “అంక ఇస్తుమి. తుయి చెంగిల్ జా సుద్ది జా” మెన సంగిలన్. 42 వెల్లి రోగుమ్ బేగి జో మాన్సుక ముల దిలి, చి చెంగిల్ జా సుద్ది జలన్.

43-44 తెదొడి యేసు జోక, “జర్లు జలిన్చి రిసా కక్క సంగు నాయ్, గని దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, ఒత్త సేవ కెర్తొ పూజరితె గెచ్చు, తుయి చెంగిల్ జలిసి జోక దెకవ, తుయి చెంగిల్ జాకీ సుద్ది జలిసి ఎత్తిజిన్క రుజ్జు దెకయ్తి రితి, మోసే పూర్లుమ్చొ సంగిలి కానుక దేసు” మెన యేసు ఆడ్ర దా జోక సంగిలన్.

45 గని, “కేనె ఒత్త సంగు నాయ్” మెన యేసు సంగ తిలె కి, జో మాన్సు బార్ జా ఉట్ట గెచ్చు కేనె ఒత్త సంగుక దెర్లన్. జర్లు జలిసి జో దస్సి ఎత్తిజిన్క నూనయ్తికయ్, ‘కేన్ పట్టుమ్తె ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి ఎదార్లుమ్ పెనుక నెంజె’ మెన, యేసు జా బయిలె తాఁ గెలో. ఒత్త జా బయిలె తతికయ్, చెత్తర్ దిక్కుల్ తెంతొ కి, ప్రెజల్ జోతె బెర గెతె తిల.

2

ఉట్టుక నెత్తిర్లొ రోగిక యేసు చెంగిల్ కెర్లన్
(మత్త 9:1-8; లూకా 5:17-26)

1 నగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డొ, యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె అన్నె బుల జెతికయ్, జో ‘గెరి అస్సె’ మెన నూన కెర, 2 ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె బెర అయ్ల. బెర అయ్లి రిసా, జోచి గదితె కి, గుమ్ముమె కి, అన్నె కక్క టాన్ నాయ్.

జలె, యేసు జనాబ్క దేముడుచి* బోదన కెర్తె తతికయ్, 3 వాతుమ్ జొర్లొ తెన్ తిలోసా ఉట్టుక నెత్తిర్లొ మాన్సు ఎక్కిలోక, చెత్తర్జిన్ యేసు తిలిన్తె కడ ఆన్ల. జో మాన్సుక కడ ఆన్లసతె తిల చెత్తర్జిన్ జోక జోచి అంతుర్నొ తెన్ వయ ఆన తిల. 4 జలె, జో రోగిక యేసుతె పాసి కడ ఆనుక చజిలె కి, బెర్ల జనాబ్చి రిసా నెత్తిర్ల. జోచి పాసి జెంక నెత్తిర్లి రిసా, జో తిలి గదిచి ఉప్పిర్ ఒర్నెచి వెల్లి బొరో కెర, జో ఎంగ్ల తిలి అంతుర్నొ తెన్ జో రోగిక జా బొరో వాట్ ఉత్తవ దా, యేసుచి పాసిక పావడ్ల. 5 జలె, ‘కడ ఆన ఉత్తవ తిల జేవ్ మాన్సుల్ నంప తెన్ అస్తి’ మెన యేసు రుజ్జు దెక కెర, ఉట్టుక నెత్తిర్లొ జో రోగిక

దెక, “ఓ పూత్తు, తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి” మెన సంగిలన్.

6 జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన సగుమ్జిన్ ఒత్త వెస అస్తి. యేసు సంగిలిసి జేవ్ నూన కెర బమ్మ జా, 7 “ఈంజొ మాన్సు కిసా జా లట్టబ్తయ్! ఇసి లట్టబ దేముడుచి విలువ కడ పాపుమ్ కెర్తయ్! దేముడు ఎక్కిలోక పిట్టవ, కో కి పాపల్ చెమించుప కెరుక నెత్తిర్లి!” మెన, జోవయించి పెట్టి ఉచరన్ల. 8 జోవయించి పెట్టి తిలి అన్మానుమ్ యేసు జోచి ఆత్మతె బేగి చిన కెర, “తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక దస్సి అన్మానుమ్ తియంతసు? 9 ఉట్టుక నెత్తిర్లొ ఈంజొ మాన్సుక ‘తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి’ మెన సంగుక సుల్లు గే, ‘ఉట్టు, తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు’ మెనుక సుల్లు గే? 10 జలె, †మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ అంక, ఈంజయ్ లోకుమ్తె కి పాపల్ చెమించుప కెర్తి అదికారుమ్ అస్సె మెన రుజ్జు దెకయిందె, మెన జేవ్క సంగ కెర, ఉట్టుక నెత్తిర్లొ జో మాన్సుక అన్నె దెక కెర, 11 ‘అల్లె, తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండ గెరి గో, మెన తుక ఆవ్ సంగితసి!’ ” మెన యేసు సంగిలన్. 12 బేగి, జో మాన్సు ఉట్ట కెర, జోచి అంతుర్నొ ఉక్కుల వయన, జేవ్ ఎత్తిజిన్చి మొక్కె ఇండుక దెర, బార్ జా కెర, ఉట్ట గెలన్. ఇసి జర్లు జలి రిసా, ఒత్త బెర తిలన ఎత్తిజిన్ ఆచారిమ్ జా, “ఇన కమొ అమ్ కెయ్య దెకుక నాయ్. ఆజి దెకిలమ్” మెన, దేముడుక గవురుమ్ సంగిల.

లేవీ మెలో సిస్తు నజీతోసాక యేసు బుకార్లెసి
(మత్త 9:9-13; లూకా 5:27-32)

13 యేసు అన్నె బార్ జా, ‡నముద్దుమ్చి జా గాడుచి ఒడ్డుతెచి వాట్ గెలన్. ఒత్త ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె బెర జెతికయ్, జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్. బోదన కెర కెర, 14 అన్నె ఇదిల్ దూరి గెలె, § సిస్తు నజీతి గెరి ఒత్త వట్టె అస్సె. జా గెరితె అల్పుయి మెలో ఎక్కిలోచొ లేవీ మెలో పుత్తుసి ఎక్కిలో వెస అస్సె. యేసు జోక దెక కెర, “అంచి పట్టి జా, అంచొ సిస్సుడు జా” మెన జోక బుకార్లన్. బుకార్లి బేగి, జో ఉట్ట, యేసుచి పట్టి గెలన్.

§ 1:43-44 1:43-44 వెల్లి రోగిచి వెల్లి రోగుమ్ గెలె, ‘సుద్ది జలన్’ మెన తెదొడెచ యూదుల్ సంగితె తిల. కిచ్చొక మెలె, ఏక్ మాన్సుక వెల్లి రోగుమ్ తిలె, ‘జో గవ్వి తంక గార్’ మెలి రితి, ‘జోచి జబ్బు డేవ అమ్కయ్ దెరెదె’ మెలి రితి బియఁ కెర గవ్వి తెంతొ ఉడడుల. దేముడుచి దయచి రిసా వెల్లి రోగుమ్ పూర్తి గెలె, ‘సుద్ది జలన్’ మెన గవ్వి అన్నె వెసడుల. * 2:2 2:2 ఇన్నెక ‘సుబుమ్ కబుర్’ కి మెనుక జయెదె. † 2:10 2:10 ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా’ మెన పొర్తి ప్రమానుమ్తె రెగిడ్డి తెంతొ జా కోడు కచి రిసా నావ్ తయెదె మెలె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ‘తెర్లయిందె’ మెన సంగ తిలో ‘క్రీస్తు’ మెలో దొర్లు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసాక ఈంజ అన్నెక్ నావ్ తయెదె; జా నావ్చి అర్దుమ్ పండుతుల్ కెరన్లెకి, యేసుక ‘జొయ్య’ మెన ఒప్పునుక నెన ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల. ‡ 2:13 2:13 ఇత్తల్ జా గాడు నముద్దుమ్చి రితి రూండు తయెదె. § 2:14 2:14 ‘సిస్తు’ మెలె, జా దేసిమ్క ఆక్రమించుప కెర్తి రోమ్ దేసిమ్చి వాట డబ్బుల్. జా ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ సిస్తు నజీతనక యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల; వేర ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ జా డబ్బుల్ నజీతతిచి రిసా కి, జేవ్ కెర్ల మోసిమ్లుచి రిసా కి.

15 జలె, లేవీయితె యేసు అన్నిమ్ కంక గెలన్. జోతె అన్నిమ్ కంక మెన యేసు సిస్సుల్ తెన్ వెస తతికయ్, జో తెన్ జా దేసిమ్చ నిస్కారుమ్ కెర్ల ఒగ్గర్జిన్ బెద వెస తిల. కొన్న మెలె, సిస్సు నజీతస కి, నీతి రితి నే కెర్లస కి సగుమ్జిన్, దస మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుచి పట్టి గెచ్చ ఒత్త తిల.

16 జలె, *పరిసయ్యుల్ తెన్ బెదిత మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస సగుమ్జిన్ తిల. 'సిస్సు నజీతస తెన్, నీతి నెంజిలస తెన్ యేసు వెస కతయ్' మెన జేవ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస దెక కెర, "సిస్సు నజీతస తెన్, పాపుమ్ సుదల్ తెన్ ఈంజో కిచ్చొక కతయ్?" మెన యేసుచ సిస్సుల్క పుసిల. 17 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ పుసిలిసి సూస కెర, యేసు జోవయింక దెక, "జబ్బు తెన్ అస్సుమ్ మెన చినన్లసక డాక్టర్ అవ్సురుమ్, గని జబ్బు నెంజిలసక డాక్టర్ అవ్సురుమ్ నాయ్. జలె, పాపుమ్ సుదల్ ఆమ్ మెన చినంతసకయ్ బుకార్క ఆవ్ అయ్లయ్, గని ఆమ్ పున్నిమ్ సుదల్ మెన ఉచరంతసక బుకార్క నాయ్" మెన యేసు సంగిలన్.

చువ్వె తతిన్చి రిసా ప్రెజల్ యేసుక పుసిలిసి (మత్త 9:14-17; లూకా 5:33-39)

18 బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుచ సిస్సుల్ కి, పరిసయ్యుల్ కి చువ్వె తతికయ్, ప్రెజల్ సగుమ్జిన్ యేసుతె జా కెర, "యోహానుచ సిస్సుల్, పరిసయ్యుల్చ సిస్సుల్, చువ్వె తంక అలవాట్, గని తుచ సిస్సుల్ చువ్వె తత్తి నాయ్. కిచ్చొక?" మెన జోక పుసిల. 19 ఇసి పుసితికయ్, యేసు జోవయింక, "కేన్ పెండ్లితె, జోవయించి నెడిమి పెండ్లిఉబేడొ తిలె పొది పెండ్లి విందుతె బుకార్లస చువ్వె తవుల గే? నాయ్! జలె, పెండ్లిఉబేడొ జోవయించి నెడిమి తతి ఎదిలి సేంపుక జేవ్ చువ్వె తంక బెదె నాయ్. సర్ల తెన్ తవుల. 20 జలె, పెండ్లిఉబేడొచి పచ్చెన జలసచి నెడిమి తెంతో జోక దెర వేరతె కడ నిలె, జేవ్ మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె తవుల.

21 "అన్నె, పొర్ని పాలుమ్ చిరి జా తిలెగిన, మాసికచి రిసా నే కేడయ్లి నే కేడె నొవి గండ కో జాన్ల మాన్సుల్ గల్తి నాయ్. ఏక్ వేల, దస్సి,

తొలితో నే కేడె నే కేడయ్తె గల తిలెగిన, జా ఒండి పాలుమ్ కేడె, జా మాసిక కడెదే. మాన్సు జా పాలుమ్ గలనె, అప్పు జలి పొర్ని బట్ట నొవి బట్టచి మాసిక బెదయ్లి కుటు సాడి చిరి జయెదె, చి అగ్గెచి కంట వెల్లి బొరొ జయెదె.

22 "పిమ్మట్, పొర్నిచి కాయ తెన్ ఒత్త నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ సువితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా కాయ పొర్ని జలి రిసా, జాచితె నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ సువిలెగిన, జా పులుక నెతిరి రిసా, జా రస్సుమ్ పొంగుప జలె పొది జా కాయ పుట్టెదె, జా రస్సుమ్ సూయి జయెదె. దస్సి, కాయ, రస్సుమ్, దొన్ని కి పాడ్ జా గెచ్చుల. జాకయ్, నొవి ద్రాచ రస్సుమ్క నొవి కయల్ అవ్సురుమ్." మెన జోక పుసితి మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

పండితుల్ యేసుక గోల కెర్లిసి (మత్త 12:1-8; లూకా 6:1-5)

23 జా పొదులె, †ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, యేసుచి సిస్సుల్ పంటొ పికిలి బుయి వాట్ గెతె తిల. వాట్ సాడి పికిలి పంటొచ ఎన్నులు దొన్ని జోచ సిస్సుల్ కోడ కయ్ల. 24 జేవ్ సిస్సుల్ ఎన్నులు కోడ్లిసి, జలె, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ దెక కెర, 'జేవ్ దస్సి కెర్లిసి కామ్ కెర్లి రితి జతయ్' మెన, "ఈందె, సెలవ్ కడన్లి దీసి కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి కిచ్చొక తుచ సిస్సుల్ కెర్తతి?" మెన యేసుక గోల కెర్ల.

25 యేసు జోవయింక, "‡దావీదు పూర్గుమ్చొ జో తెన్ తిలస, చూ కెర్లికయ్ కిచ్చొ కెర్ల గే తుమ్ కెయ సదు కెర్పు నాయ్ గే? 26 మెలె, అబ్యాతారు మెలోసా ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జా తిలి కాలుమ్, దేముడుచి గుడి తెడి దావీదు పెస కెర, దేముడుచి గుడిచ పూజర్లు దేముడుక అర్పితుమ్ దిల పొడియె వెంటన, పూజర్లు కంక జయెదె గని అన్నె కో కి కంక నెంజె మెన జాన్లె కి, జో తెన్ తిలసక వంట దా, జోవయింతెన్ కయ్ల!" మెన జేవ్ పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలన్. జోవయింక అన్నె, 27 "సెలవ్ కడన్లి దీసి మాన్సుల్క ఒగ్గర్ ఏలుప కెర్లు మెన నాయ్, గని మాన్సుల్క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ దేముడు సెలవ్ కడన్లి దీసి దిలన్.

28 జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఉప్పిరి ఆవ్ మాన్సు

* **2:16** 2:16 పరిసయ్యుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డస, సద్దూకయ్యులు యూదుల్క ముక్కిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జవుల. ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు తెన్ యూదుల్చి వెల్లి సబతె వెసుల. జేవ్ పొదులె ముక్కిమ్క జెచ్చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి నిదానుమ్ ప్రెజల్క సికడుక. † **2:23** 2:23 ఎత్కి సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ నబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడె సూస కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యోహావ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్లిన్చి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అచ్చి ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క 'కామ్' మెన నింద కెర్తతి. ‡ **2:25** 2:25 దావీదు ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ యూదుల్క రానొ జా తిలన్. యేసు జోచి సెకుమ్తె జెర్లిలన్. అబ్రాహామ్ తెన్, అన్నె దొగుల త్రిగ్ తెన్, దావీదుక 'ముక్కిమ్చొ పూర్గుమ్చొ' మెనుల.

జా జెర్మున్ అయ్లోసాక అదికారుమ్ అస్సె” మెన పరిసయుగ్లక యేసు జబాబ్ దిలన్.

3

ఆతు లంబ గెలో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 12:9-14; లూకా 6:6-11)

1 తెదొడి జా కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె యూదుల్చి సబ గెరి యేసు అన్నె గెచ్చు, పెన, కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, ఆతు లంబ గెలోసా ఎక్కిలో ఒత్త అస్సె. 2 జలె, ‘బక్కి కెర్లి సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు జో మాన్సుక చెంగిల్ కెరెదె గే నాయ్ గే’ మెన దెకుక మెన, వెల్లెల మాన్సుల్ రకితె అస్తి. ‘జోక చెంగిల్ కెర్లిగిన, సెలవ్ కడన్లి దీసి కామ్ కెర్లి రితి జయెదె, చి యేసుక నేరిమ్ వయడుక జయెదె’ మెన ఉచర అస్తి.

3 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి రకితె తతికయ్, యేసు జో ఆతు లంబిలోసాక దెక, “ఇత్తల్ జే!” మెన సంగ కెర, 4 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క దెక, “*సెలవ్ కడన్లి దీసి ఎక్కిలోక చెంగిల్ కెరుక నాయిమ్ గే, గార్ కెరుక నాయిమ్ గె? జోచి ప్రాసుమ్ రచ్చించుప కెరుక గే, జోక మార గెలుక చెంగిల్ కి?” మెన జోవయింక పుసిలన్. గని జేవ్ తుక్లె తిల. 5 జోవయించి మెన్సుతె ఇదిల్ కన్యారుమ్ కి జతి నాయ్, చి రిసా యేసు దుకుమ్ జా, కోపుమ్ తెన్ ఒత్త తిలసక దెక కెర, జో మాన్సుక అన్నె దెక, “తుచొ ఆతు చంపొ కెరు” మెన జోక సంగితికయ్, జో ఆతు చంపొ కెర్లన్, చి జా ఆతు చెంగిల్ జలి.

6 యేసు కెర్లిసి దెక కెర, పరిసయుగ్ల బార్ జా, హేరోదు పచ్చెన జతస తెన్ సబ కెర, “జోక కిసి మారుమ?” మెన కుట్ర ఉచర్ల.

ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర బెర తిలిసి

7 యేసు బార్ జా కెర, జోచ సిస్సుల్ తెన్ జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చి సముద్దుమ్ గాడుచి ఒడ్డుతె గెలన్. ఒత్తచ ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి పట్టి గెల. పిమ్మట్, జో కెర్ల కమొచి రిసా నూన తా, యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతొ, 8 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతొ, ఇదుమయ ప్రాంతుమ్ తెంతొ, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తొ తెంతొ, పడ్డొ సీదోనుచి తూరు మెల పట్టల్చి ప్రాంతుమ్

* 3:4 3:4 ఎత్తి సెన్సర్ యూదుల్క బక్కి కెర్లి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడె నూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్కి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్లిన్చి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గల్ అవ్వి ఉచర అస్సి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్లతి. † 3:18 3:18 ‘కనానుడు జలో సీమోను’ మెన రెర్ల అస్సి. సొంత దేసిమ్ ఏలుప కెరంతి ఆన తిల ఒత్తచ మాన్సుల్క ‘కనానులు’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తయెదె, బెర్లె.

తెంతొ, దూర్దూరిచ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జా కెర, ఒత్త యేసుతె జా బెర్ల.

9 జలె, “ఈందె, ప్రెజల్ పెలపెలి జతతి. ఇసి జలె, దస్సి ప్రమాదుమ్ నే జతి రిసా, దొని ఏక్క సంగ తా” మెన, సిస్సుల్క సంగిలన్. 10 కిచ్చొక మెలె ప్రెజల్తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్చ జోర్ణొల్ గట్టక యేసు గెచ్చయ్తికయ్, “జోక చడిలె జలెకు చెంగిల్ జమ్దె” మెన, అన్నె జబ్బు తిలస ఎత్తిజిన్, జోక చడుక మెన పెలపెలి జతె తిల.

11 పిమ్మట్ జా పొది అన్నె కిచ్చొ జర్గు జతె తిలి మెలె, బూతల్ యేసుక దెకిలె, జేవ్ దెర్లసక సెర్ను సేడవ దా, “దేముడుచొ పుత్తుసి, తుయి” మెన జేవ్ దెర్లసచి చొడివాల్ బూతల్ యేసుచి రిసా కేకుల్ గల్లె తిల. 12 గని, “ఆవ్ కొన్సొ గే తుమ్ కక్క కి సంగుక నాయ్” మెన బూతల్క యేసు ఆడ్ర దిలన్.

బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు అదికారుమ్ దిలిసి

13 తెదొడి యేసు ఏక్ మెట్టయ్ వెగ గెచ్చు, జో ఇస్టుమ్ జల మాన్సుల్క బుకార్లన్, చి జోతె అయ్ల. 14-15 యేసు బారజిన్ బారికుల్క నిసాన, “తుమ్ అంచి తెన్ తత్తి రిసా తుమ్క ఆవ్ నిసాన అస్సి. పడ్డొ, అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ బోదన కెర్లి రిసా, అంచి నావ్ తెన్ బూతల్క తుమ్ ఉదడ్డి రిసా తుమ్క ఆవ్ తెద్రయ్తసి” మెన, జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్.

16 జో నిసాన అదికారుమ్ దిల బారజిన్ కొన్న మెలె, ఎక్కిలో సీమోను మెలోసా, జోక ‘పేతురు’ మెన యేసు పడ్డొ ఆసిమ్ నావ్ తిలన్. 17 జెబెదయి మెలో ఎక్కిలోచ దొగుల పుత్తర్లులు, మెలె, యాకోబు చి యోహాను మెలో బావొసి. ‘ఉర్ముల్ జల మాన్సుల్’ మెలి అర్దుమ్ తెన్ ‘బోయనేర్గెన్’ మెన్ జేవ్ దొగులక యేసు ఆసిమ్ నావ్ దిలన్. 18 పిమ్మట్, అన్నె కొన్న మెలె, అంద్రెయ్, పిలిప్, బర్తోలోమయి, మత్తయి, తోమా. పడ్డొ అల్పయి మెలో ఎక్కిలోచొ యాకోబు మెలో పుత్తుసి, పడ్డొ తద్దయి, †కనానుచొ జలో సీమోను మెలో అన్నెక్కో. 19 అన్నె కొన్నొ మెలె, ఇస్కరియోతు మెలి గవ్వొచొ యూదా మెలోసా. జో పడ్డొ విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి యేసుక దెర దిలోసా. తెదొడి యేసు కపెర్నహూమ్ గెరి గెలన్.

20 యేసు గెరి గెతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోతె అన్నె బెర్ల. జేవ్ ఒత్త బెర్లి రిసా, అన్నిమ్ కంక కి

యేసుక సెలవ్ నాయ్. ²¹ దస్సి యేసు జోచి బోదన జోచ కమొ కెరుక ఆన జా ఎద్గరె పుండె నాయ్ చి రిసా “వెర్రి జా తయెదె” మెన మాన్సుల్ సంగిత్ తిలిసి నూన కెర, జోక దెర, గెరి కడ నెంక మెన, జోచి కుటుంబుమ్చ# బార్ జల.

పండితుల్ యేసుక నింద కెర దూసుప కెర్లిసి

²² జా మదెనె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో జా తిల, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తన, యేసు ఉత్తిర్లిన్తె అయ్ల. జా కెర, యేసుచి రిసా “ ‘బయెల్జెబూల్’ మెలో జో వెల్లో బూతుమ్ జోక దెర అస్సె”, “బూతల్క కీరానొ జలోచి నావ్ తెన్ ఈంజొ బూతల్క ఉదడ్తయ్” మెన సంగితె తిల.

²³ జలె, యేసు జోవయింక పాసి బుకారా కెర టాలివొ కెర ఇసి మెలన్. “సయ్తాన్ కీసి జా జోక జొయ్యి ఉదడెదె! బెదె నాయ్! ²⁴ మెలె, కేన్ జవున్ రాజిమ్చ ప్రెజల్ జలెకు విరోదుమ్ కెరనె, జా రాజిమ్ టీవొ జంక నెత్త నాసెనుమ్ జా గెచ్చెదె. ²⁵ పడ్డె, కేన్ గెర్చ జలెకు జోవయింక జెవ్వొ విరోదుమ్ కెరనె, వర్న వర్న జా గెచ్చుల, చి కట్టు పిట్టవన పాడ్ జా గెచ్చుల. ²⁶ జలె, దస్సి, సయ్తాన్ జోక జొయ్యి విరోదుమ్ జలి రితి జా జోచ సొంత సేవ కెర్తనక ఉదడుక బెదె నాయ్. జో దస్సి జోక జొయ్యి విరోదుమ్ జలెగిన, జోచి రాజిమ్ టీవొ జయె నాయ్, నాసెనుమ్ జా గెచ్చెదె.

²⁷ “గని, కేన్ గెర్చొ ఎజొమాని బలుమ్ సుదొ జలె, జోకయ్ తొలితొ బందిలెకయ్, జోచి గెరి పెన జోచి సామన్ చోరుక జయెదె. గని జోక తొలితొ బంద తిలె, జోచి గెర్చి ఎత్తి చోర గెలుక జయెదె.

²⁸ “ముక్కిమ్క తుమ్క ఆవ్ గట్టిజ సంగితసి. కిచ్చొ మెలె, ఎక్కిక పిట్టవ, మాన్సుల్ కెర్త పాపల్ దూసెనల్ ఎత్తి జోవయింక చెమించుప కెరుక జయెదె. ²⁹ గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కో దూసుప కెరుల గే, జెవ్వొ కెయ్యక కి చెమించుప జతి నాయ్. జోవయించి పాపుమ్ కెయ్క తెయ్క తయెదె, చి నాసెనుమ్తె గెచ్చుల” మెన జేవ్క యేసు సంగిలన్. ³⁰ కిచ్చొ మెలె, యేసుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జలెకి, ‘జోక సయ్తాన్చి ఆత్మ అస్సె’ మెలి రితి, “జోక బూతుమ్ దెర అస్సె” మెన జేవ్ దూసుప కెర తిల.

కొన్స యేసుక కుటుంబుమ్ జవుల గే జొయ్యి సంగిలిసి
(మత్త 12:46-50; లూకా 8:19-21)

3:21 3:21 జోచి నజరేతు గవ్వొ తెంతో బార్ జల. యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె తిలన్. § 3:22 3:22 ‘బూతల్క రానొ జలోసా’ మెలె, సయ్తాన్.

³¹ తెదొడి, యేసుచి అయ్యసి, బావుడ్సులు, జో తిలిన్తె పాచ కెర, వీదె టీవొ జా కెర, “అమ్ జా అస్సుమ్. బార్ జవున్” మెన సంగ తెద్రయ్ల. ³² జలె, యేసుచి సుట్టునంత ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ వెన తిల. జేవ్ జలె, జోక “ఈందె, అయ్యది చి తుచ బావుడ్సు జా కెర, వీదె టీవొ జా కెర తుక బుకార్తతి” మెన సంగ దిల. ³³ యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “కొన్స అంక అయ్య బావుడ్సు జవుల గే జాన్సు గె?” మెన సంగ, ³⁴ జోచి సుట్టునంత వెన తిల ప్రెజల్క దెక, జోవయింక దెకవ, “ఈందె, అంచి అయ్య, అంచ బావుడ్సు! ³⁵ దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి కో కెరుల గే, జెవ్వొ అంక బావొ, బేని, అయ్య జవుల” మెన సికడ్తన్.

4

**టాలివొ సంగ యేసు బోదన కెర్తన్
(మత్త 13:1-9; లూకా 8:4-8)**

¹ యేసు సముద్రుమ్ గాడుచి ఒడ్డుతె అన్నె గెచ్చు కెర, అన్నె బోదన కెరుక దెర్లన్, గని ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జోచి సుట్టునంత బెర పెలపెలి జతె తిలి రిసా, యేసు ఏక్ దోనితె వెగ వెన, ఒడ్డు తెంతో ఇదిల్ దూరి గెలన్. బెర తిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ జా ఒడ్డుతె టీవొ జా తిల. ² యేసు జోవయింక కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ్డి రిసా, ఒగ్గర్ టాలివొ సంగ బోదన కెరుక దెర్లన్.

బుయ్యె ఉంపిలి బీక టాలి

జో జోవయింక బోదన కెరుక, ³ “ఈందె, తుమ్ నూన! ఉంపితొసా ఎక్కిలో, బీ ఉంపుక బార్ జలన్. ⁴ జో ఉంపితె తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వాట్ పక్కయ్ సేడ్డికయ్, పిట్టల్ ఉత్త జా కా గెల. ⁵ అన్నె సగుమ్ బీ ఒగ్గర్ మత్తి నెంజిలి పత్తురు బుయ్యె సేడ్లన్. ఉప్పిరి ఇదిలిదిల్ మత్తి తిలి రిసా, ఒత్త సేడ్డి బీ బేగి గజ్జల్ జలి. ⁶ బేగి గజ్జల్ జలె కి, ఒప్పుడ్ లయితికయ్, పత్తలె మొక్కల్ డడ్డ గెల, చి చెర్రో బుయి తెడి పెన వడ్డుక నెత్తిరి రిసా, జేవ్ మొక్కల్ సుకా గెచ్చు మొర గెల. ⁷ అన్నె సగుమ్ బీ కంట దుబ్బుల్ తిలిన్తె సేడ గజ్జల్ జా మొక్కల్ జలన్. గని ఒత్త తిల కంట మొక్కల్ వడ్డ కెర ఒత్త సేడ్డి బీచ మొక్కల్క పెల గెల్లికయ్, జా బీచ మొక్కల్ ఎన్నులు నే దెర్లె కిచ్చొ పలితుమ్ దెయె నాయ్. ⁸ గని, అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిలి బుయ్యె సేడ కెర, చెంగిల్ వడ్డ చెంగిల్ పంటొ పిక, విస్సెక్ దెస్సు వంతుల్, తిని విస్సా వంతుల్, పుంజెక్ వంతుల్, పలితుమ్ దిలి.”

9 అన్నె, “సూన్త కండ్లొ తిలస సూన!” మెన యేసు సంగిలన్.

10 బెర తిల మాన్సుల్ ఉట్ట గెతికయ్, యేసు తెన్ బెదిల మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ బీచి రిసాచి టాలిచి అర్దుమ్చి రిసా పుసిల.

11 చి, జో జోవయింక, “దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచి గుట్టు జలిసి జానన్సు మెన తుమ్క సెలవ్ దా అస్సె, గని అమ్చి తెన్ నే బెదిలసక ఎత్తి టాలివొ తెన్ని సంగుక అస్సె. 12 కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్ రెగిడ్లి రితి,

* ఆవ్ కెర్త కమొ కచితుమ్ దెకుత్ గని అర్దుమ్ చినుత్ నాయ్. ఆవ్ సంగితి బోదన కచితుమ్ సూనుల, గని అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్. నెంజిలె అర్దుమ్ కెరన్లెగిన బుద్ది మార్పుప జా అంచి తెన్ పస్ల చెమించుప జత, మెన రెగ్ల అస్సె.” మెన సంగిలన్.

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలిసి

13 తెదొడి యేసు జోవయింక అన్నె, “ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్ గె? దస్సి జలె, అన్నె టాలివొచి అర్దుమ్ కిసి కెరంతె! 14 ఈందె, ఉంపిలిసా బీ ఉంపిలి రితి, ఆవ్ బోదన సూనయ్తసి. 15 వట్టె ఉంపిలి బీక జర్గు జలిసి, జలె, ఈంజ బోదన సగుమ్జిన్ సూన్లిన్చి రితి జతయ్. వట్టె ఉంపిలి బీక పిట్టల్ కిసి జా కెర కా గెల గే, దస్సి, సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ ఈంజ బోదన సూన్లి బేగి, సయ్తాన్ జా కెర, జోవయింక పెట్టి తెంతొ ఉర్లిలి రితి కెర పచ్చు వడ్డయ్.

16 “పత్తురు బుయ్యె ఉంపిలి బీక జర్గు జలిసి, జలె, అన్నె సగుమ్జిన్ మాన్సుల్చి బోదన సూన జితిన్చి రితి జతయ్. మెలె, జా బీ బేగి గజ్జల్ జలి రితి జా, జేవ్ మాన్సుల్ సుబుమ్ కబుర్ సూన్లి బేగి, సర్ల జా, ‘నంపజతసుమ్’ మెనుల.

17 గని జోవయింక సొంత పెట్టి సుబుమ్ కబుర్చ చెర్రో నెంజిలి రిసా, గడియ జలి రితి డీసిలెకి, చి రిసా కిచ్చొ జవున్ బాద సేడ్లె జలెకు, నెంజిలె వేర మాన్సుల్ జాచి రిసా జోవయింక అల్లర్ కెర్లె జలెకు, జేవ్ మాన్సుల్ బమ్మ జా, బే బేగి నమకుమ్ ముల దెవుల.

* **4:12** 4:12 నెంజిలె “జోవయింక పాపుమ్ చెమించుప జతి రితి పసుల అంచితె జెతు నాయ్ మెన, తుమ్ కచితుమ్ దెకితసు గని అర్దుమ్ చినుత్ నాయ్, ఆవ్ సంగితి బోదన కచితుమ్ సూన్తు, గని అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్”. † **4:20** 4:20 ‘అత్తుపలితుమ్ దెరుల’ మెలె, దన మాన్సుల్ ప్రబుచి బుద్ది ఇండుల, చి అన్నె మాన్సుల్ దెక, జేవ్ కి ప్రబుచి రాజిమ్తె బెదుక ఇస్టుమ్ జా, సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా బెదుల. ‡ **4:24** 4:24 ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి కొల్లి తుమ్క అన్నె సికడుక జయెదె. అన్నెయ్ సికడిందె 25 అర్దుమ్ తిలోసాక అన్నె సికడుక జయెదె, గని అర్దుమ్ నెంజిలసక తిలి అర్దుమ్ జోవయింతె తెంతొ కడ నెంక జయెదె’.

18 “అన్నె సగుమ్జిన్ మాన్సుల్, చి బోదన సూన, కంట దుబ్బుల్ తిలిన్తె ఉంపిలి బీ రితి జతయ్. మెలె, చి బోదన జేవ్ సూన్లె కి,

19 ఈంజయ్ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తిక ఉచర్లె తా, ‘కిసి జా జిమ్దె’ మెన చింత గలనుల, సొమ్మారుమ్ జంక ఆస జవుల, దస్సి, జా ఆస జవున్, జా చింత జవున్, జోవయింక పెట్టి పెస తా, జా బోదనక పెలగెలి రితి జయెదె, చి రిసా, జా బోదన జోవయింతె పలితుమ్ దెయె నాయ్.

20 “అన్నె సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ బోదన సూన, చెంగిల్ బుయ్యె ఉంపిలి బీ రితి జతయ్. మెలె, చెంగిలి బుయ్యె ఉంపిలి బీతె విస్సెక్ దెస్సు వంతుల్, తిన్ విసా వంతుల్, పుంజెక్ వంతుల్ కిసి పలితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, జేవ్ మాన్సుల్ కి బోదన సూన, నంపజా గెచ్చు, † పలితుమ్ దెవుల” మెన బోదన కెర్లన్.

దీవు లగితిన్క టాలి (లూకా 8:16-18)

21 సిస్సుల్క యేసు అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె, “దీవు దీవుకంబుమ్చి ఉప్పిరి తివుల గని ఆరి నాడిచి తెడి జవున్, మంచుమ్చి తెడి జవున్ తింకయ్ మెన కేన్ గెర్చ మాన్సుల్ దీవు ఆనుల గే? నాయ్. ‘కామ్క జెవున్’ మెన దీవుకంబుమ్చి ఉప్పిరి తివుల. 22 జలె, డీసున్ మెనయ్ కిచ్చొ జవున్ లుంకడ తవుల. ఆకర్క బార్ కెర్లి రిసాయి కిచ్చొ జవున్ గుట్టు లుంకడ తవుల. 23 సూన్తన కండ్లొ కక్క తిలె, సరిగా సూన్సు!”

24 అన్నె జోవయింక, “తుమ్ కిచ్చొ సూన్తె గే, సరిగా అర్దుమ్ కెరన దెకన. ‡ తూమ్ కేన్ కొల్త తెన్ కట్టడతె గె, జయి కొల్త తెన్ అన్నె తుమ్కయ్ కి కట్టడ దెవుల. తుమ్క అన్నెయ్ మీన దెయిందె. 25 తిలోసాక అన్నె దెంక జయెదె, గని నెంజిలోసాక జలె, జోవయింక తిలిసి కి జోతె తెంతొ కడ నెంక జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

బీ గజ్జల్ జా వడ్డితిచి టాలి

26 యేసు సిస్సుల్క అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. “ఎక్కిలో బుయ్యె బీ గల్లి రితి అస్సె. జా బీ కిసి జయెదె గే, దేముడుచి రాజిమ్ పూర్తి జతిన్ తెన్ కి దస్సి. 27 జలె, జో మాన్సు జోచి బట్టి బీ గల తా, జో అలవాట్ జలి రితి, రోజుక అందరె నిజ, పెందలె ఉట్ట, మాములుమ్ జితె తయెదె. మదెనె, జా బీ

గజల్ జా వడ్డుక దెరెదె. కిసి వడ్డితయ్ గే జో మాన్సు నేనె. 28 గని జా బీ బుయ్యో తా, దస్సి జేవ్చి ఇన్సుమ్క మెలి రితి జియ గజల్ జా వడ్డు, తొలితో మొక్క, పడ్డో ఎన్నులు, పడ్డో పికిలి పంటో దెయెదె. 29 జలె, పంటో పికిలి పొది, 'లాయితి సమయుమ్ జా అస్సె' మెన చీన, జో మాన్సు బార్ జా లాయెదె" మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్.

సొర్సు గిడ్డ రూకు జా గెతిన్చి టాలి (మత్త 13:31-32,34-35; లూకా 13:18-19)

30 జో అన్నె ఇసి మెలన్, "దేముడుచి రాజిమ్ కిసి జతయ్ గే తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రిసా కిచ్చొ టాలి ఉచరుమ? 31 ఇసి జయెదె, బుయ్యో ఉంపిలి సొర్సు గిడ్డక జర్గు జతిన్చి రితి జయెదె. మెలె, జా గిడ్డ ఈంజ లోకుమ్చ గిడ్డల్ ఎత్కిచి కంట ఇదిలిసి తిలె కి, ఉంపిలె, గజల్ జా వడ్డిలి మెలె, 32 రోన్తె గల్లి మొక్కల్ ఎత్కిచి కంట వెల్లో జా, జా మొక్కచ కొమ్మల్ వడ్డిలె, జా రూక్చ కొమ్మల్చి నీడతె ఆగాసుమ్చ పిట్టల్ జోవయించ గూడల్ బంద్ చెంగిల్ తంక జయెదె" మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

33 ఒగ్గర్ టాలివొ సంగయ్ యేసు ప్రెజల్క సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్లన్, జేవ్ సూనుక అర్దుమ్ కెరనుక తెరితి రితి. 34 టాలివొ నెంతె జోవయింక సికడ్డె నాయ్. గని ప్రెజల్ నెంజిలి పొది, జోచ సొంత సిస్సుల్కయ్ అర్దుమ్ ఎత్కి సికడ్డె తిలన్.

35 జా దీసి సాంజ్ జతికయ్, "సముద్దుమ్ జిన ఒత్తల్తో గెచ్చుము," మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్. 36 బెర తిల జనాబ్క సిస్సుల్ ముల దా కెర, యేసు అగ్గె తెంతో వెస తిలి దోనితె వెగ కెర, జోవయింతెన్ గాడు ఒత్తల్తో గెచ్చుక మెన దోని జినవుక దెర్ల. అన్నె సగుమ్ దోనివొ కి జో తిలి దోని తెన్ తిల.

37 జలె, యేసు దోనితె గెతె తతికయ్, వాదు ఒగ్గర్ కెర్లికయ్, కెర్లల్ దోనితె పెట్టి జా డేవిత్ తిలి రిసా, దోనితె పాని బెరితె తిలి. 38 ఇసి జతె తిలె కి, యేసు దోనితెచి పడ్డెచి బల్లయ్ నిజ తిలన్. నిజ తతికయ్, సిస్సుల్ బమ్మ జా, గురుబాబు, అమ్ మొర్లె తుక బాద నాయ్ గే? మెన కేక్ గల, జోక ఉట్టయ్ల. 39 జో ఉట్ట, వాదుక గోల కెర, "సేంతుమ్ జా తుక్లె తా" మెన సముద్దుమ్క సంగితికయ్, వాదు ముల దిలి, చి ఎత్కి అన్నె సేంతుమ్ జా గెలి.

ఇసి సేంతుమ్ జతికయ్, 40 జేవ్ సిస్సుల్క యేసు, "కిచ్చొక బితను? అంచి రిసా తుమ్క

ఇదిల్ కి నముకుమ్ నాయ్ గే?" మెన సంగితికయ్, 41 జేవ్ ఎత్కిజిన్ బియఁ గెచ్చ, ఎత్కిలోక ఎత్కిలో "ఈంజొ కొన్సొ జయెదె? వాదు సముద్దుమ్ కి ఇన్నెచి కోడ్ రితి కెర్తతి!" మెన ఆచారిమ్ జా లట్టబనుక దెర్ల.

5

బూతల్ దెర్లొసాక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:28-34; లూకా 8:26-39)

1 యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ సముద్దుమ్ జిన కెర, ఒత్త తిలి *గెరాసేనుల్చి ప్రాంతుమ్తె పావెల. 2 యేసు దోని తెంతో ఉత్తిర్లి బేగి, బూతుమ్ దెర్లొ మాన్సు ఎత్కిలో మెస్సెలె తెంతో బార్ జా, జోక దస్సుల్ జలో. 3 జో మాన్సు మెస్సెలె జితె తిలో. జోక బూతల్ దెర్లి రిసా, గొల్పుల్ తెన్ కి జోక కో అన్నె బందుక నెత్తిర్ల. 4 ఒగ్గర్ దప్పలు జోచ అత్తో చట్టొక గొల్పుల్ తెన్ మాన్సుల్ అగ్గె బంద తిల, గని కెత్తి సుట్టు జవున్, కెద్ది డిట్టుమ్ బంద తిలె కి, అత్తోచ గొల్పుల్ కుట్టవుక, చట్టొచ గొల్పుల్ గండల్ కెరుక, దస్సి జతె తిలో. జోక అన్నె ముద్దొ కెరుక కో కి నెత్తిర్ల. 5 జో రాతి మెద్దెనె మెస్సెలె డొంగ్రలె బుల బుల, కెద్దొడి తెదొడి ఒర్చ, జోక జొయ్యి పత్తల్ తెన్ పెటన, బాద కెరంతె తిలన్.

6 జలె, జో దూరి తెంతో యేసుక దెక, నిగ జా, సెర్సు సేడ యేసుక జోకర, 7 "ఓ యేసుప్రబు, ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలో దేముడుచొ పుత్తుసి, తుయి. అంచి తెన్ తుక కిచ్చొ కామ్? అంక అల్లర్ నే కెర్లి రితి దేముడుచి నావ్ తెన్ ఒట్టు గలను." మెన గట్టిజ కేకుల్ గలుక దెర్లొ. 8 కిచ్చొక దస్సి జలో మెలె, "ఓ బూతుమ్, ఈంజొ మాన్సు తెంతో బార్ జా ముల దేసు!" మెన యేసు సంగ తిలో.

9 జలె, యేసు జో బూతుమ్క అన్నె, "తుచి నావ్ కిచ్చొ?" మెన పుసిలన్, చి జో యేసుక "అంచి నావ్ 'సయన్సుమ్'. ఎత్తివాట్ జిన్ బూతల్ అస్సుమ్" మెన సంగ, 10 "అమ్క ఈంజ దేసిమ్ తెంతో ఉడడ గెలు నాయ్." మెన జో బూతుమ్ యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిలన్.

11 జలె, జా మెట్టయ్ వెల్లి మంద అండ్రులు కతె తిల. 12 చి "అదె, జేవ్ అండ్రుల్క అమ్ దెర్లి రితి సెలవ్ దా, అమ్క జోవయింతె తెద్రవు" మెన యేసుక జేవ్ బూతల్ బతిమాల్పా జా సంగిల. 13 దస్సి జతికయ్, యేసు సెలవ్ దిలన్. సెలవ్ దెతికయ్, జేవ్ బూతల్ బార్ జా జో మాన్సుక ముల దా, జేవ్ అండ్రుల్చి పెట్టి పెసిల, చి జేవ్ పాసి పాసి దొన్ని వెయిలు బోడియె అండ్రులు బమ్మ జా, ఒత్తచి

* 5:1 5:1 గెరాసేనులు 'గదరేసులు' కి సగుమ్తె రెర్ల తవుల. మత్తయి 8:28తె 'గదరేసులు' మెన రెర్ల అస్సి.

గాటిక నిగ ఉత్త గెచ్చు, గడ్డె సేడ డుజ మొర గెల. 14 జేవ్ అండ్రుల్ దస్సి జతికయి, మంద రకితస బమ్మ జా ఉట్ట నిగ, పట్టుమ్తె, ఒండి ప్రాంతుమ్తె సూనయల, చి జర్గు జలిసి దెకుక మెన, ప్రెజల్ ఎత్తి బార్ జల.

15 జేవ్ ప్రెజల్ ఎత్తి యేసుతె జా, ఒగ్గర్ బూతల్ దెర తిలో జో వెర్రి జా తిలోసా అప్పె చెంగిల్ బుద్ది జా పాలల్ గలన ఒత్త వెన తిలిసి దెక, బియఁ గెల. 16 జో చెంగిల్ జలిసి జర్గు జలి పొది సొంత దెక తిల మాన్సుల్, జలె, జో బూతల్ దెర వెర్రి జా తిలోసాక చి జేవ్ అండ్రుల్క జర్గు జలిసి ఎత్తి పిమ్మట్ అయలసక జేవ్ సాచి సంగిల. 17 ఒత్తచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ “అమ్చి ప్రాంతుమ్ ముల దా ఉట్ట గో” మెన యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిల.

18 పడ్డె యేసు, సిస్సుల్, ఉట్ట గెచ్చుక మెన దోనితె తతికయ్, బూతల్ అగ్గె దెర తిలో జో మాన్సు పట్టి జా, “ఆవ్ కి తుమ్చి తెన్ బెద జెంక అంక సెలవ్ దే.” మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్. 19 గని యేసు దస్సి సెలవ్ నే దెతె, జోక, “పోని, తుయి గెరి గెచ్చు తుచ సొంత మాన్సుల్క, †ప్రబు తుక కన్కారుమ్ దెక చెంగిల్ కెర ఎదివాట్ దయ కెర్లిసి సంగు” మెన సంగిలన్. 20 జో మాన్సు యేసుక ముల దా ఉట్ట గెచ్చు, యేసు జోక ఎదివాటు దయ కెర్లిన్చి రిసా దెకపొలి మెలి జా ప్రాంతుమ్తెచ పట్టల్ ఎత్తితె సూనపుక దెర్లొ. జా సూనయ్తికయ్, ఎత్తిజిన్ ఆచారిమ్ జల.

యాయారు మెలో అదికారి యేసుచి తోడు నజిలిసి
(మత్త 9:18-26; లూకా 8:40-56)

21 యేసు అన్నె దోనితె వెగ గాడు అన్నె జిన్తికయ్, జోచి సుట్టునంత ఎదివాట్జిన్ జనాబ్ బెర అయల. జో జా ఒడ్డుతె ఉత్త తతికయ్, 22 యూదుల్చి ఒత్తచి సబ గెర్చి అదికారి జలో యాయారు మెలోసా జా కెర, యేసుక దెక కెర, జోచి చట్టె సెర్ను సేడ, 23 “అంచి నాడి జోర్లొ సేడ, జియెదె గే, నాయ్ గే, దస్సి జా అస్సె. తుయి, అమ్తె జా కెర జాక చడిలెగిన, జా చెంగిల్ జా అన్నె జియెదె.” మెన బతిమాల్పా జా జో సంగితికయ్, 24 యేసు జో తెన్ బెద గెలన్. జేవ్ వట్టె గెతె తతికయ్, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ యేసుచి పట్టి జా జోచి సుట్టునంత తా వెలపులి జతె తిల. 25 జలె, బార వెర్సుల్ తెంతొ లోయి గెతి బాద తిలి తేర్బోద ఎక్కి జా జనాబ్తె అస్సె. 26 జా సైమచి రిసా చెంగిల్ కెరంతి రిసా,

ఎక్కిలోచి పిమ్మట్ అన్నెక్కో గురుతె వర్సు తెన్ గెచ్చు గెచ్చు, జాక తిలి దనుమ్ ఎత్తి విక కెరవన తిలి. దస్సి కెర కెర జలెకి, జా బాద తెన్ నే చెంగిల్ జతె, ఒగ్గర్ జతె తిలి. 27 జలె, యేసుచి రిసా సూన తా, “ఆవ్ జోచ పాలుమ్ జవున్ చడిలె చెంగిల్ జయిందె” మెన ఉచర, 28 యేసుచి సుట్టునంత తిలి జనాబ్చి తెడి పెన, యేసుచి పడ్డె పాసి పాఁవ కెర, జోచొ పాలుమ్క చడిలి. 29 చడిలి బేగి లోయి గెతిసి బందు జలి, చి బాద గెచ్చు జేవ్ చెంగిల్ జలి మెన చినస్లి.

30 యేసు మాత్తుమ్, జోచి సెక్కిక కో గే, చెంగిల్ జా అస్తి మెన చినిలి బేగి, జా జనాబ్చి నెడిమి టీవొ జా పడ్డె పస్ల, “అంచి పాలుమ్ చడిలోసా కో?” మెన సంగిలన్. 31 జోచ సిస్సుల్ జోక, “తుచి ఉప్పిరి మాన్సుల్ వెలవెలి జలెకి, ‘అంక చడిలోసా కో?’ మెన కిచ్చొక పునితసి?” మెన సంగిల. 32 జలె, కో చడిలన్ గే జానన్క మెన, యేసు అన్నె పస్ల దెకితికయ్, 33 జా తేర్బోద జాక జర్గు జలిసి జాన, బియఁ కెర, అద్దుర్ జా, యేసుచి పుర్రెతో సెర్ను సేడ, జర్గు జలిసి ఎత్తి సత్తిమ్ తెన్ జోక సంగిలి. 34 యేసు జాక, “ఓ పుత్తరి, అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసా తుయి చెంగిల్ జా అస్సిసి. సేంతుమ్ తెన్ గెచ్చు, చెంగిల్ జా, చెంగిల్ తా” మెన సంగిలన్.

35 జా తేర్బోదక యేసు దస్సి సంగితె తిలి పొది, దువిన్చి రిసా యేసుతె జా తిలో అదికారిచి గెర్చ సగుమ్జిన్ జా కెర, జో అదికారిక “తుచి నాడి మొర గెచ్చు అస్సె. ఈంజొ గురుబాబుక బుకార్లె లాబుమ్ నాయ్. గురుబాబుక జా బాద పోని” మెన జోక సంగిల.

36 జలె, జేవ్ సంగిలిసి సూన నే సూన్లి రితి జా, యేసు సబగేర్చొ జో అదికారిక దెక, “జేవ్ సంగిలిన్క కాతర్ నే కెర్లె, బి నాయ్. సంపజా దయిరిమ్ తెన్ తా” మెన జోక సంగిలన్.

37 ఒత్త తెంతొ పేతురు, యాకోబు, యాకోబుచొ బావొసి యోహానుక పిట్టవ, జోచి పట్టి అన్నె కో జెంక సెలవ్ నే దా కెర, 38 యేసు, జేవ్ తెన్ జో అదికారిచి గెరి పాఁవ కెర, ఒత్త తిలన ఏడుకుడు జా గోల జతిసి దెకిలన్. 39 జో గెరి పెన, ఒత్త తిలసక దెక, “తుమ్ గోల జా ఏడ్తసు కిచ్చొక? ఈంజ బోద మొర గెచ్చె నాయ్ నిజ అస్సె.” మెన యేసు సంగిలన్. 40 దస్సి సంగితికయ్, జేవ్, జోక ఆసిల. గని యేసు జేవ్ ఎత్తిజిన్క బార్ కెర దా, నాడిచ అయ్యున్అబ్బొన్క కి, జో తెన్ అయల సిస్సుల్క కి కడ ఆన, జా నాడి తిలిన్తె గెచ్చు, 41 జా నాడిచి ఆతు దెర, జాక

† 5:19 5:19 ‘ప్రబు’ మెలి కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, ‘ఎత్తిక ఏలువ కెర్లొసా, ఎత్తిక వెల్లొ జలోసా’. జా నావ్ యెహోవ దేముడు అబ్బొన్క కి సంగుల, యేసు దేముడు పుత్తున్క కి సంగుల.

“ఆవ్ సంగిలయ్, నాడి, ఉట్టు!” మెలి అర్దుమ్ తెన్ †“తలితా కుమి” మెన సంగిలన్. 42 సంగిల్ బేగి, జా నాడి ఉట్టు కెర, ఇండుక దెర్లి. ఒత్త తిలస ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జా బలే ఉచర్ల. 43 పడ్డో, జర్గు జలిన్చి రిసా కక్క సంగుక జయె నాయ్ మెన జాగర్ల సంగ, “నాడిక కిచ్చో జవున్ అన్నిమ్ దాస” మెన, జా గేరచక యేసు సంగిలన్.

6

నజరేతు గవ్వెచ మాన్సుల్ యేసుక నే నంపజలిసి
(మత్త 13:53-58; లూకా 4:16-30)

1 యేసు ఒత్త తెంతో ముల దా కెర, నజరేతు మెలి జోచి సొంత గవ్వె ఉట్టు జెతికయ్, జోచ సిస్సుల్ జోచి పట్టి అయ్ల. 2 బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి *దీసి, ఒత్తచి సబ గెరి గెచ్చ, యేసు బోదన కెరుక దెర్లన్. జో సంగిలి బోదన సూన, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జా, “ఇసి బోదన ఇన్నెక కేనె తెంతో అయ్లి? ఇన్నెక దిలి గ్యానుమ్ కీసిచి? కెద్ది అందుమ్చ వెల్లెల కమె ఇన్నెచి అత్తి జర్గు జతతి! 3 గని ఈంజో దార్చ కామ్ కెర్తొసా జయెదె, మరియచొ పుత్తుసి గెద? యాకోబుక, యోసిక, యూదాక, సీమోనుక అన్నొసి జయెదె గెద? ఇన్నెచ బేన్చివొ ఇన్నె అమ్చి తెన్ అస్తి గెద?” మెన యేసుచి రిసా అన్మానుమ్ జా నంప కెర్తి నాయ్.

4 జేవ్ దస్సి అన్మానుమ్ జతికయ్, “కేన్ జవున్ మాన్సు దేముడుచి కబుర్ ఆన్తొసా జలె, జోచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్, సొంత గెరచ మాన్సుల్ జోక గవురుమ్ దెకిత్ నాయ్” మెన యేసు, జోవయించి అన్మానుమ్చి రిసా సంగిలన్.

5 ఒత్తచ మాన్సుల్చి అన్మానుమ్చి రిసా, జలె, ఒత్త యేసు కేన్ వెల్లో కమె కెరుక బెదిలన్ నాయ్. ఎక్కి సగుమ్జిన్ జబ్బు తిల మాన్సుల్క బోడి చడ చెంగిల్ కెర్లన్. 6 జా పలాన్చ మాన్సుల్చి అన్మానుమ్చి రిసా ఆచారిమ్ జా, విసారుమ్ జలన్. గని, జా ప్రాంతుమ్చ గవ్వెలె బుల బుల బోదన కెర్తి తిలన్.

సిస్సుల్క దొగుల దొగులక తెద్రయ్లిసి
(మత్త 10:1,5-15; లూకా 9:1-6)

7 ఒత్త తెంతో, జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు పాసి బుకారా కెర, జేవ్ దొగుల దొగులక గవ్వెలె బులుక మెన తెద్రవుక దెర్లన్. తెద్రయిలి పొది,

బూతల్క జేవ్ ఉదడ్డి రితి జోవయింక అదికారుమ్ దిలన్. 8 తెదొడి కిచ్చో ఆడ్త దిలన్ మెలె, “ప్రయానుమ్చి రిసా టెక్సొ డండొ పిట్టవ, పోడి జలెకు, సెంచె జలెకు, కెరంటచి బెల్లుచి జేబితె డబ్బుల్ జలెకు దెరన నాయ్. 9 జోడ్డు గలన, గని దొన్ని సొక్కల్ పోస. ఎక్కి సరి జతయ్” మెన సంగ. 10 అన్నె, “తుమ్ కేనె జలెకు పాచిలె పొది, కేన్ గెరచ తుమ్క టాన్ దెవుల గే, జా గావ్ తెంతో ఉట్టు గెతె ఎదక జయ్యి గెరి బన జా తా. 11 గని, కేన్ టాన్తె జలెకు తుమ్క మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, తుమ్చి కబుర్ నూనుక ఎద్దె ఇస్టుమ్ జతి నాయ్ గే, తుమ్ ఒత్త తెంతో ఉట్టు గెచ్చ. ఉట్టు గెతె పొది, ‘జేవ్ దస్సి జలి రిసా, జేవ్ దేముడుచ నెంజితి’ మెలి రితి గుర్తుక తుమ్చ చట్టొచి దూడి పంప్ల గెలన” మెన యేసు సంగిలన్. 12 యేసు దస్సి అదికారుమ్ దా బులుక తెద్రయ్తికయ్, జేవ్ సిస్సుల్ దొగుల, దొగుల బార్ జా, “తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల్తి బుద్ది జా” మెన బోదన కెర బుల్తె తిల. 13 పడ్డో, మాన్సుల్క దెర్ల ఒగ్గర్ బూతల్క ఉదడ గెల, చి ఒగ్గర్జిన్ జబ్బుల్ తిలసక బోడి తేల్ సువ దా యేసుచి నావ్ తెన్ జోవయింక చెంగిల్ కెర్ల.

హేరోదు రానో యేసుచి రిసా ఉచర్లిసి
(మత్త 14:1-12; లూకా 9:7-9)

14 యేసుచ కమెచి రిసా హేరోదు మెలొ జా గలిలయ ప్రాంతుమ్క ఏలుప కెర్తొ రానో కి సూన్లొ. జా ఒండి దేసిమి యేసుచి రిసా ఎత్కిజిన్ సూన తిల. సగుమ్జిన్ జోక “బాప్తిసుమ్ దెతో యోహాను అన్నె జివ్ జా అస్సె, కిచ్చొగె, చి ఇస వెల్లో కమె కెర్తి సెక్తి జోచి పెట్టి అస్సె” మెంతె తిల. 15 అన్నె సగుమ్జిన్, “వీలియా పూర్గుమ్చొ జా తయెదె” మెంతె తిల. అన్నె సగుమ్జిన్, “దేముడుచ కబుర్లు పూర్గుమ్ సంగిలొ ఎక్కిలొ రితొ జయెదె. దసాచొ జా తయెదె” మెంతె తిల. 16 హేరోదు, మాత్రుమ్, సూన, కిచ్చొ ఉచర్లన్ మెలె, “ఆవ్ బోడి గండ కెరవ తిలొ యోహాను జా తయెదె. అన్నె జివ్ జా అస్సె, కిచ్చొగె” మెన బియఁ గెలొ.

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుక హేరోదు మార తిలిసి

17 హేరోదు రానొ కిచ్చొక దస్సి బిలన్ మెలె, జోచొ పిలివ్ మెలొ బావొసిచి హేరోదియ మెలి తేర్చిక ఆనన

† 5:41 5:41 మాములుమ్ ప్రజల్ లట్టబ్బి అరమయ్ బాన తెన్ చి కోడు, ఈంజ. * 6:2 6:2 ఎత్కి సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చ, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్తెచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గల్ అవ్వె ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్లిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తెతి.

హేరోదు జాక పెండ్లి జా తిలో. 18 దస్సి, అన్నెక్టొచి తేర్చిక పెండ్లి జతికయ్, యోహాను హేరోదుక “తుచొ బావొదిసి తేర్చిక తుయి తియనుక నాయిమ్ నాయ్” మెన సంగితె తిలన్. జాక, హేరోదు యోహానుక జేలి కెరవ, జేల్తె గల బందవడ తిలన్. 19 జేల్తె గల తతికయ్, యోహానుచి ఉప్పిరి హేరోదియ కుస్సిదుమ్ తా, జోక మారుక ఆన జా అస్సె. గని నెత్తె. కిచ్చొక మెలె, 20 యోహాను, దేముడుచొ సత్తిమ్ సుదొ, నీతి సుదొ, మెన హేరోదు జాన కెర, జోక కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి రకవ అస్సె. అన్నె, యోహాను సంగితి తీర్చుక హేరోదు బాద సేడ్లె కి, రోజుక సంతోసుమ్ తెన్ జోచి బోదన సూన్తె తిలన్.

21 జలె, జా మదెనె జా తేర్బోద యోహానుక కిచ్చొ కెరుక నెతిర్లె కి, ఆకర్క జోక మొరవుక అవ్కాసుమ్ అయ్లి. హేరోదుచి జెర్మున్ పండుగు దీసి జెతికయ్, జోచ మంత్రివొక, వెల్లెల మాన్సుల్క, చి గలిలయ ప్రాంతుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క వెల్లి విందుతె రానొ బుకార్లో. 22 జా విందు కెర్లె షాది, హేరోదియ మెలి జా తేర్బోదచి ద్దువిసి విందుతె బుకార్లసచి నెడిమి జా సచిలి. హేరోదు, బుకార్లస, ఎత్తిజిన్ జా సచిలిసి మెన్స గెల, చి హేరోదు జా నాడిక, “కిచ్చొ ఇస్టుమ్ జస్సె గే అంక సంగు చి జయ్యి దెయిందె” మెన అస్సె, 23 “తుయి కిచ్చొ నజిలె కి, అంచి రాజిమ్తె ఏక్ అర వాట నజిలె కి, జయ్యి దెయిందె” మెన ఒట్టు గలన్లన్.

24 జలె, జా నాడి బార్ జా, అయ్యున్తె గెచ్చు, “ఆవ్ కిచ్చొ నజుక?” మెన పుసీతికయ్, అయ్యుసి, “బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుచి బోడి అంక దే మెన సంగు” మెన ధువిన్క సంగిలి. 25 సంగిలి బేగి, జా నాడి హేరోదుతె నిగ జా, “బాప్తిసుమ్ దెతో యోహానుచి బోడి ఏక్ పలెరుమ్తె అంక దే” మెన సంగిలి.

26 నాడి ఇసి సంగితికయ్, జో రానొ బలె దుకుమ్ జలెకి, జో గలన తిలి ఒట్టుచి రిసా, విందుతె బుకార్లసచి మొక్కె జాక సంగిలిసి పిట్టవుక నెన కెర, 27 బేగి, “జోచి బోడి అను” మెన జమాను ఎక్కిలోక తెద్రయ్లన్. జో జమాను గెచ్చు, జేల్తె యోహానుచి బోడి గండ కెర, 28 పల్లెరుమ్తె ఆన, జా నాడిక దెతికయ్, జా నాడి అయ్యున్క నా దిలి. 29 జలె, యోహానుచ సిస్సుల్ సూన కెర, జా కెర, పీసుమ్ నజన ఉక్కుల నా, మెస్సి రోవిల.

బారజిన్ సిస్సుల్ యేసుతె అన్నె ఉట్ట అయ్లిసి (మత్త 14:13-21; లూకా 9:10-17; యోహా 6:1-14)

30 యేసు తెద్రయ్ల జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ బోదన కెర కెర మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర కెర, జోతె అన్నె బుల జా, జేవ్ కెర తిలిసి, బోదన కెర తిలిసి ఎత్తి జోక సంగిల. 31 జలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జోవయింతె జెంక గెచ్చుక జతె తిలి రిసా, అన్నిమ్ కంక కి పుండితి సమయుమ్ దొర్కు నెంజితికయ్, యేసు సిస్సుల్క “జొమ్మ, తుమ్ గడియ పుండితి రిసా, కేనెగె, మాన్సుల్ నెంజిలి టాన్తె బెద గెచ్చుమ” మెన సంగిలన్. 32 జేవ్ బార్ జా దోనితె వెగ, అన్నె కోయి నెంజిలి టాన్తె గెచ్చుక బార్ జల. 33 గని, జేవ్ బార్ జా ఉట్ట గెలిసి ఒగ్గర్జిన్ దెక, జోవయింక చిన, వేర వేర పట్టలె గవ్విలె తెంతో బార్ జా నిగ, నిగ జోవయింక తొల్లితో జేవ్ గెతె తిలిన్తె పావిల.

పాచ్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

34 యేసు జా ఒడ్డుతె పాచ, దోనితె తెంతో ఉత్త, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ బెర అయ్లిసి దెక, ‘గొవుడు నెంజిల మెండల్ కీసి జా కేనె తెర్లె ఒత్తలి ఉట్ట గెతె తవుల గే దస్సి, ఈంజేవ్ పైజల్ అస్తి’ మెన యేసు కన్కారుమ్ జా, ఈంజ ఎత్తి బోదన జోవయింక సికడుక దెర్లన్.

35 సాంజ్ జంక దెర్తికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్. షొద్దు ఒగ్గర్ జలి, తొక్కి అస్సె. 36 ఈంజేవ్ పైజల్ ఎత్తి ఈంజ పల్లల్చ గవ్విలె గెచ్చు, కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ గెనన్తి రిసా ఇన్నెక తెద్రవు.” మెన సంగిల. 37 ఇసి సంగితికయ్, యేసు సిస్సుల్క కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్ జోవయింక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస”. ఇసి యేసు సంగితికయ్, జేవ్ జోక, “జోవయింక అన్నిమ్ దెంక మెన †దొన్ పుంజొ వెండ్లుచ షొడియొ గెనుక ఆమ్ గెచ్చుక గే?” మెంత్రికయ్, 38 యేసు జోవయింక, “తుమ్తె కెత్తి షొడియొ అస్తి గే, గెచ్చ దెక” మెలన్, చి జేవ్ గెచ్చ దెక జా కెర, “పాచ్ షొడియొ చి దొన్ని మొస్స అస్తి” మెన జోక సంగిల. 39 జో, జేవ్ జనాబ్క దెక, జోవయింక “తుమ్ ఎత్తిజిన్ వర్నవర్నల్ తెన్ బుయ్యె వెన” మెన జా చివ్వర్ బుయ్యె వెనన్లన్. 40 జాకయ్ జేవ్ ఎక్కిక్ వర్నల్తె పుంజెక్ జిన్, యాబయ్జిన్ వెసితికయ్, 41 యేసు జేవ్ పాచ్ షొడియొ దొన్ని మొస్స దెర, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, ‘ఈంజ తూయి దిలది’ మెన దేముడు జలొ అబ్బొన్క జోకర కెర, జేవ్ షొడియొ మోడ కెర, “ఎత్తిజిన్క వంట దాస” మెన సిస్సుల్చి అత్తి

† 6:37 6:37 నెంజిల, దొన్ పుంజొజిన్ మాన్సుల్క ఏక్ దీన్చి కూలి డబ్బుల్ దెతి ఎదిలి డబ్బుల్.

సార్లు కెర దా, జేవ్ దొన్ని మొస్క కి ఎత్కిజిన్ కి వంట దిలన్.

42 జేవ్ జనాబ్ ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కతికయ్, 43 సేసిల పోడి గండలు, మొస్కు గండలు బార గంపల్తె సిస్సుల్ గుడ్డ బెరయ్ల. 44 జా దీసి పోడియొ కయ్లన, పాచ్ వెయిల్జిన్ ‡మున్సుబోదల్ జల.

యేసు పానిచి ఉప్పిరి ఇండిలిసి వాడుక సేంతుమ్ కెర్లిసి

(మత్త 14:22-33; యోహా 6:16-21)

45 తెదొడి బేగి, యేసు ప్రజల్ క నే తెద్రయ్తె తొలితో, “తుమ్ దోని వెగ అంచి కంట తొలితో గాడు జిన, బేత్తుయిదా గవ్వి గెచ్చు” మెన సిస్సుల్ క తెద్రవ దా, 46 జేవ్ ప్రజల్తె సెలవ్ నజన తెద్రవ దా, ప్రార్దన కెర్లి రిసా యేసు డొంగై వెగిలన్.

47 ఒగ్గర్ సాంజ్ జతికయ్, సిస్సుల్ తిలి జా దోని సముద్రుమ్ రితి జా గాడుచి మదెనె పావ తతికయ్, యేసు ఎక్కిలో గట్టుతె తా, 48 కిచ్చొ దెకిలో మెలె, దోనిక వాడు పెలయ్తె తిలి రిసా, దోని ఇండవుక సిస్సుల్ కస్తుమ్ జతె అస్తి.

జలె, అందరె, పాసి పాసి కుకుడో వాసెనె, యేసు జా సముద్రుమ్చి ఉప్పిరి ఇండ జా, సిస్సుల్చి పాసి పావ అయ్లో. జోవయింక జిన్తె ఉట్ట గెచ్చుక మెనల్లొ. 49 గని, పానిచి ఉప్పిరి జో ఇండ గెతిసి సిస్సుల్ దెక, “డుంబొ, కిచ్చొగె” మెన ఉచర బమ్మ జా ఒర్పిల. 50 జేవ్ ఎత్కిజిన్ జోక దెక దస్సి పంబ్ర జలి బేగి, జో, “దయిరిమ్ జా. ఆవ్వి, తుమ్ బియఁ నాయ్” మెన జోవయింక సంగ 51 దోనితె జోవయించి నెడిమి వెగితికయ్, వాడు ముల దిలి. జాచి రిసా జేవ్ క జెవ్వి ఆచారిమ్ జా ఒగ్గర్ బమ్మ జల. 52 గని పోడియొక యేసు జర్గు కెర్లిసి అర్దుమ్ నే కెరన తిలి రిసా, జో కొన్సొగె, జోచి పెట్టి బేడు బందిల్ జోచి సెక్తి అదికారుమ్ కేనెచి గే అర్దుమ్ నే కెరంతె, బలె ఆచారిమ్ తెన్ తిల.

అన్నె ఒగ్గర్జిన్ క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మత్త 14:34-36)

53 జేవ్ దోనితె గాడు జిన గెన్నేసరెతు ప్రాంతుమ్తె పావ దోని ఒడ్డుతె బంద కెర 54 దోని తెంతో ఉత్తిర్లి బేగి, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జోక చిన కెర, 55 జబ్బు తిల మాన్సుల్ జా ఒండి పలాన్తె కేనె తిలె ఒత్త గెచ్చు, జేవ్ నిజ తిలి అంతుర్నొ తెన్ ఉక్కుల కెర యేసు కేనె అస్సె గే సూన్లె, ఒత్తయ్ వయ

‡ 6:44 6:44 తేర్బోదల్ బాలబోదల్ కి తిల, గని మత్తయి 14:21 తె రెగిడ్లి రితి, తేర్బోదల్ బాలబోదల్ క ఒత్త లెక్క కెర్లి నాయ్. * 7:1 7:1 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గుడి తిలి పట్టుమ్, జా. † 7:3 7:3 ‘అంచయ్ ప్రజల్ జతు’ మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్తుమ్ నిసాన్ల ప్రజల్. ‡ 7:4 7:4 నెంజిలె, సంతయ్ తెంతో ఆన్లి సామన్ దొవెలికయ్ కవుల.

ఆన్తె తిల. 56 జా ప్రాంతుమ్చ పట్టులె గవ్విలె బయిలె, కేన్ జలెకు టాన్తె జో అయ్లో గే, బాద తిలసక కడ ఆన, సంతవీదులె జలెకు ఎంగ్గవ దా, యేసుచొ పాలుమ్చి అంచు జలెకు జేవ్ చడుక మెన బతిమాల్పా జా సెలవ్ నజన్తె తిల. కో జలెకు చడిల గే, జేవ్ చెంగిల్ జల.

7

అలవాట్లు చి రిసా వెల్లెల మాన్సుల్ క యేసు సంగిలి తీర్పు

(మత్త 15:1-20)

1 * యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో సగుమ్జిన్, మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కి పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్చి ఒత్త జా తా, యేసుతె బెద జా కెర, 2 జోచ సిస్సుల్తె సగుమ్జిన్ గర్చ అత్తో తెన్, మెలె నే దొవన్తె, అన్నిమ్ కెర్లిసి దెక కెర, బమ్మ జల. 3 కిచ్చొక మెలె, పరిసయ్యుల్ కి † యూదుల్ ఎత్కిజిన్ కి ‘పూర్తుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ సికయ్లిసి కెరుకయ్’ మెన, గుర్తు అత్తో దొవన్లెకయ్ కవుల, నెంజిలె నాయ్. 4 అన్నె, సంతయ్ తెంతో గెరి అయ్లె, ‘నే దొవన్లె గారు’ మెన, ‡పాని చించన్లెకయ్ కవుల, నెంజిలె నాయ్. దస్సి, గిన్నలు, గేడివొ, కంచు సామన్, ఈంజ జా ఎత్కి కెయఁక దొవుక గే, కిసి దొవుక గే, కిచ్చొ కిచ్చొ అలవాట్లు రితి కెరుక పూర్తుమ్చ జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్ సికడ అస్తి. 5 జాచి రిసా, జేవ్ పరిసయ్యుల్ చి మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన యేసుక, “తుచ సిస్సుల్ కిచ్చొక వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిలి రితి ఇండుక ముల దా, గర్చ అత్తో తెన్ అన్నిమ్ కతతి?” మెన పుసిల.

6 జలె, యేసు జోవయింక, “తుమ్ ఉప్రమెన్సుచొచి రిసా యెసయా పూర్తుమ్చొచి అత్తి దేముడు సంగిలి కోడు సత్తిమ్.

ఈంజ ప్రజల్ అంక గవురుమ్ కెర్త రిత కొడొ సంగిలే కి, జోవయించి పెట్టి అంక దూరి అస్తి.

7 మాన్సుల్ అవ్వి ఉచర్ల కొడొక ‘దేముడు సంగిలన’ మెన ప్రజల్ క సికడ, అంక ఆరిక జోకర్తతి”

మెన తుమ్చి రిసాచి కోడు. 8 “తూమ్, దేముడు దిలి ఆగ్గు ముల దా, మాన్సు అవ్వి ఉచర్లిసి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ కెర్తసు” మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ క యేసు సంగ, 9 జోవయింక అన్నె, “తుమ్చ పూర్తుమ్చ అవ్వి సికయ్ల అలవాట్లు

నిదానుమ్ కెర్రి రిసా దేముడుచి ఆగ్గు రితి ఇండుక ముల అస్సున్. కీస మాన్సుల్, తూమ్! 10 తుమ్ ములిలి కేన్ ఆగ్గుచి రిసా ఆచ్ అప్పె సంగితసి మెలె, తుమ్చ అయ్యద్ అబ్బొద్క చెంగిల్ దెక, గవురుమ్ కెర్ర” మెన, పిమ్మట్,

“అయ్యన్క జలెకు, అబ్బొన్క జలెకు, కో దూసువ కెరుల గే, కచితుమ్ జోక మొర్నుచి సిచ్చ దెంక”

మెన మోసిచి అత్తి రెగిణ్ణి కోడు అస్సి.

11 “గని, తుమ్ జలె ఇన్నె మెంతసు, అంచితె తుమ్క కిచ్చొ కలుగు జతి గే, జయ్యి ‘కొర్పాను’ మెలె ‘ప్రబుక దెంక ఒప్పున అస్సి’, మెన కో పుత్తుసి అయ్యన్ అబ్బొన్క సంగిలెగిన, 12 ‘జా దీసి తెంతో, జో మాన్సుచి పూచి నాయ్’ తుమ్ సంగిల్ రితి జా, జో అయ్యన్ అబ్బొన్క దెంక తిలి సాయిమ్ జో మాన్సు దెంక తుమ్ ఒప్పున్ నాయ్. 13 తుమ్ దస్సి జా, తుమ్చ పూర్లుమ్చ అవ్వి ఉచర్ల అలవాట్లు ప్రెజల్ కెర్లు మెన, ‘దేముడు సంగిలి కోడుక అదికారుమ్ నాయ్’ మెన సికణ్ణి రితి జా, తుమ్ దేముడుచి కోడు మార్కుప కెర్రి రితి కెర్లను. అన్నె దస్స మాయల్ ఒగ్గర్ కెర్లను.” మెన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు గోల కెర్లన్.

మాన్సుక గార్ కెర్రిసి కిచ్చొ జయెదె గే యేసు సంగిలిసి

14 తెదొడి యేసు ప్రెజల్క అన్నె పాసి బుకారా కెర, జోవయింక ఇస్సె మెలన్. ఆచ్ సంగితి కోడు తుమ్ ఎత్తిజన్ ఏక్ కోడు సూన అర్దుమ్ కెరన. 15 బయిలె తెంతో మాన్సుచి పేట్ తెడి కిచ్చొ వస్తువ పెసిలె, జయ్యి జో మాన్సుక గార్ కెరుక నెత్తె. గని, మాన్సుచి పెట్టి తిలి బుద్ది గార్ జలె, జయ్యి జో మాన్సుక గార్ కెరెదె. 16 సీసూన్త కంగ్గొ కక్క తిలె, సరిగా సూన్సు!

17 జేవ్ ప్రెజల్క ముల దా గెరి గెచ్చ తెడి పెసిలి పొది, జోచ సిస్సుల్ ఈంజ టాలిచి రిసా పుసిల.

18 యేసు జోవయింక, “తూమ్ కి అర్దుమ్ నెంతె అస్సున్ గే? మాన్సు కయ్లె, బయిలె తెంతో జో మాన్సుచి పెట్టి కిచ్చొ పెన తయెదె గే, జో మాన్సుక గార్ కెరుక నెత్తె మెన అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్? 19 ఈందె, జోచి పేట్ వాట్ గెచ్చ, అన్నె బార్ జయెదె. జోచి పెట్టితె పెసె నాయ్! జాకయ్, జోక గార్ కెరె నాయ్” మెన సంగిలన్. ఇసి మెన యేసు సంగిలిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, “కిచ్చొక కి కంక

గారు మెనుక నెంజె. కిచ్చొ కి కంక జయెదె” మెన సెలవ్ సంగిల్ రితి జతయ్.

20 తెదొడి యేసు సిస్సుల్క “మాన్సుచి పెట్టితె మొదొల్ జా, కిచ్చొ కిచ్చొ బార్ జయెదె, జయ్యి జోక గార్ కెరెదె. 21 మెలె, గర్బ ఉద్దెసుమ్లు, లంజెబుద్ది, చోరు బుద్ది, అత్య కెర్రి బుద్ది, లంజెకమె, 22 అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జతిసి, పాపుమ్ ఇండితి ఆస, మోసిమ్బుద్ది, గోసలు, మాన్సుల్క దూసువ కెర్రిసి, గవురుమ్ ఉచరంతిసి, కామ్క నెంజిత కొడొ, దసచ ఎత్తి, మాన్సుచి తెడి జోచి పెట్టితె మొదొల్ జతతి. 23 గర్బ బుద్దుల్ ఎత్తి మాన్సుచి పేట్ తెడి మొదొల్ జా బార్ జతతి. దసచయ్ మాన్సుక గార్ కెర్లతి” మెన అన్నె సంగిలన్.

తేర్బోదచి దువిన్క యేసు చెంగిల్ కెర్రిసి (మత్త 15:21-28)

24 యేసు ఒత్త తెంతో బార్ జా, తూరు చి సీదోను మెల పట్నల్చి ప్రాంతుమ్తె ఉట్ట గెచ్చ, ఏక్ గెరి గెలన్. జో ఒత్త తిలి రితి కో కి సూనుక జో నెసిలె కి, జో తిలిసి లుంకడుక నెత్తిర్ల, 25 చి బేగి, బూతుమ్ దెర్లి ఇదిలిన్ దువిసి తిలి ఏక్ తేర్బోద, యేసుచి రిసా సూన కెర, జోతె జా కెర, జోచి చట్టె నెర్ను సేణ్ణి.

26 జా తేర్బోద కేనెచి మెలె, జా *సిరియ దేసిమ్చి జా పెనికయ ప్రాంతుమ్తె జెర్మిలి, గ్రికు మెలి వేర దేసిమ్చి మాన్సు. జలె, జా తేర్బోద యేసుతె జా కెర, “అంచి దూక దెర్లి బూతుమ్క ఉడడ గెల్తె గె?” మెన యేసుక బతిమాల్పా జా సంగితికయ్, 27 జో జాక, † “సొంత బోదల్ తొలితో కతు. బోదల్చి వంతు అన్నిమ్ గుడ్డ కెర, సూనకూనర్లు కతి రితి గల దెంక చెంగిల్ నాయ్” మెన సంగిలన్. 28 జా జోక, “నిజుమి, ప్రబు, గని సూనకూనర్లు కి అన్నిమ్ కెర్రి బల్లచి ఎట్టొ రక తా, బోదల్ సేడయ్లి ఉణ్ణొ కవుల” మెన సంగిలి. 29 ఇసి సంగితికయ్, తెదొడి యేసు జాక, “ఈంజ తుయి సంగిలి తుచి నముకుమ్చి రిసా, సేంతుమ్ తెన్ గో. బూతుమ్ తుచి దువిద్క ముల దా గెచ్చ అస్సె” మెన సంగిలన్. 30 ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్బోద గెరి గెచ్చ కిచ్చొ దెకిలి మెలె, బూతుమ్ ముల దా గెలి రిసా, జా నాడి మంచుమ్తె నిజ తిలిసి.

తొత్తో జలో బొయ్ రొక యేసు చెంగిల్ కెర్రిసి

31 ఒత్త తెంతో యేసు తూరు ప్రాంతుమ్ ముల దా సీదోను ప్రాంతుమ్ వాట్ గెచ్చ, దెకపొలి ప్రాంతుమ్ వాట్ కి గెచ్చ. గలిలయ ప్రాంతుమ్చి సముద్దుమ్ రితి గాడు పక్క అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. 32 ఉట్ట

§ 7:16 7:16 గ్రికు బాన తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిణ్ణ సగుమ్ పున్కల్తె 16 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. * 7:26 7:26 నెంజెలి ‘సరోపెనికయ ప్రదేసిమ్చి మాన్సు’ మెనుల. † 7:27 7:27 దేముడు దెతి వరుమ్క ‘అన్నిమ్’ మెన టాలి కెర

జెతికయ్, బొయ్ రొ తిలో తొణ్ణో మాన్సు ఎక్కిలోక మాన్సుల్ యేసుతె కడ ఆన, “ఇన్నెక చడ చెంగిల్ కెర్తె గే?” మెన యేసుక బతిమాల్పా జా పుసిల.

33 జలె, ప్రెజల్ తెంతో యేసు జోక ఎక్కిలోక పక్క కడన, జో మాన్సుచ కంగ్గోతె ఏక్ ఏక్ ఊంటివొ గల దా తుంక్త, జో తొణ్ణోచి జీబు చడ జోచి సొంత లాడు దెరవ దా, 34 ఆగానుమ్ పక్క దెక, కన్కారుమ్ తెన్ పెట్టి ఏడ్డి రితి జా, ‘ఉగ్డి జా’ మెలి అర్దుమ్ తెన్, ఒత్తచి బాస తెన్ “ఎప్పాతా” మెన సంగ యేసు సంగిలన్. 35 యేసు దస్సి సంగితికయ్, జో బొయ్ రొచ కంగ్గో ఉగ్డి జలి చి చెంగిల్ జలన్, చి జీబు బులుక దెర్తికయ్, సొస్టుమ్ లట్టబుక దెర్లన్.

36 తెదొడి, “కక్క సంగ నాయ్” మెన ఒత్త తిల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్. గని “సంగుక పోన” మెన జో కెత్తి సుట్టు సంగిలే కి, జేవ్ అన్నె ఒగ్గర్ జా కేన్ తెన్ సంగితె తిల. 37 జర్గు జలిన్ చి రిసా ఎదివాల్ ఆచారిమ్ జా, యేసుచి రిసా “ఈంజొ కిచ్చొ కెర్తె కి జెయిమ్ జతయ్. బొయ్ రొ మాన్సుల్ నూన్ తి రితి కెరుక జానె, తొత్త మాన్సుల్ సొస్టుమ్ లట్టబ్బి రితి కెరుక జానె. ఎత్తి చెంగిల్ కెర అస్సె” మెన ఎత్తిజిన్ సంగితె తిల.

8

చెత్తర్ వెయిల్ జిన్ క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి (మత్త 15:32-39)

1 జేవ్ దీసలె అన్నెక్ సుట్టు ఒగ్గర్ జిన్ జనాబ్ యేసుతె బెర తతికయ్, జోవయింక కతిసి కిచ్చొ నెంజిలి రిసా, యేసు జోచ సిస్సుల్క పాసి బుకారా, జోవయింక 2 “ప్రెజల్ అప్పెక తిర్తతి ఎద అంచి తెన్ అస్తి. జోవయింక కతిసి కిచ్చొ కి నాయ్ చి రిసా జోవయించి ఉప్పిరి ఆవ్ కన్కారుమ్ జా అస్సి. 3 జోవయింక చువ్వెచి పెట్టి గెరి తెద్రయ్ లెగిన, వట్టె ఏక్ వేల మొకొమ్ గుంజ్ర సేడుల. జోవయింతె సగుమ్ జిన్ దూర్ తెంతో జా అస్తి.” మెన సంగిలన్. 4 జేవ్ సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జా, “ఈంజ బయిలు దేసిమి ఎతివాల్ జిన్ మాన్సుల్క అన్నిమ్ దొర్కు కెరుక కిసి?” మెన అన్కారుమ్ జా సంగిల. 5 ఇసి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక “తుమ్ తె కెత్తి పోడియె అస్తి?” మెన పుసిలన్, చి “సత్తు” మెన జబాబ్ దిల.

6 జలె, యేసు జా జనాబ్ క “బుయ్యె వెన” మెన ఆడ్ర దా, జేవ్ సత్తు పోడియె దెర, “తుయి దా దయ కెర్లది” మెన దేముడు అబ్బొన్ క ఉచర, జేవ్ పోడియె మోడ కెర, “ప్రెజల్క వంట దాస” మెన సిస్సుల్క దెతికయ్, ప్రెజల్క వంట దిల.

7 దొన్ని ఇదుర్ల మొస్సు కి తతికయ్, యేసు దేముడు అబ్బొన్ క అన్నె దస్సి జోకర, “ఈంజేవ్ మొస్సు కి వంట దాస” మెన ఆడ్ర దెతికయ్, సిస్సుల్ ప్రెజల్క వంట దిల. 8 ఎత్తిజిన్ పేట్ బెర్తు కతికయ్, సెంసిల గండలు సిస్సుల్ గుడ్డిల, చి సత్తు గంపల్ తె బెర్ల. 9 అన్నిమ్ కత్తన కెత్తిజిన్ జల మెలె, పాసి పాసి చెత్తర్ వెయిల్ జిన్ జల. 10 జలె, యేసు ప్రెజల్క గెరి తెద్రవ దా, సిస్సుల్ తెన్ బేగి దొనితె వెగ, దల్కనూతా ప్రాంతుమ్ తె ఉట్ట గెల.

పరిసయ్యుల్ యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్లిసి

11 యేసు ఇసి ఒత్త తిలి పొది, పరిసయ్యుల్ సగుమ్ జిన్ జా కెర, యేసు తెన్ జట్టి జతి రితి జా, జోక “తుచి అదికారుమ్ పరలోకుమ్ తెంతో చి జలె, అమ్క రుజ్జు దెకయ్ తి రిసా కిచ్చొ జపున్ వెల్లి కామ్ కెరు.” చెంగిల రితి జోక పరిచ్చ కెర్ల.

12 యేసు, జలె, జోచి మెన్సుతె ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా ఏడ్డి రితి జా, “తుమ్ ఈంజ కాలుమ్ చ మాన్సుల్ కిచ్చొక అంచి రిసా రుజ్జు దెకయ్ త కమొక ఆన జతసు? ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ అన్కారుమ్ జల ఈంజ కాలుమ్ చ మాన్సుల్క తుమ్ ఉచర్లి సాచి కామ్ ఎక్కి కి కెర దెంక నెంజె.” మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగ కెర, 13 జోవయింక ముల దా, సిస్సుల్ తెన్ దొని అన్నె వెగ, గాడు జిన ఒత్తల్తో గెచ్చుక మెన బార్ జల.

పండితుల్ సికయ్ తి బుద్దిచి రిసా యేసు జాగర్త సంగిలిసి (మత్త 16:5-12)

14 దొనితె ఎక్కి పోడి తిలి, గని అన్నె పోడియె ఆనుక సిస్సుల్ పచ్చ తిల. 15 జలె, యేసు జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “తుమ్ దెకన. పరిసయ్యుల్ చి రానొ జలొ హేరోదుచి పులయ్ తి పిట్ చి రగుమ్ చి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా” మెన సంగిలన్. 16 ఇసి సంగితికయ్, జేవ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో “అమ్క పోడి నాయ్. కిచ్చొక ఇసి మెన అమ్క సంగితయ్?” మెన లట్టబంతె తిల.

17 యేసు జేవ్ ఉచర్లిసి జానెచి రిసా, జో “‘అమ్క పోడియె నాయ్’ మెన కిచ్చొక లట్టబంతసు? తుమ్ అప్పెక అర్దుమ్ కెరన్ను నాయ్ గే? తుమ్క పెట్టి బేడు బంద అస్సె గే, చి అర్దుమ్ కెరనుక ఇస్టుమ్ జను నాయ్ గే? 18 తుమ్క అంకివొ తిలె కి దెకున్ నాయ్ గే? తుమ్క కంగ్గల్ తిలె కి నూన్ సు నాయ్ గే? అప్పె రితి జర్గు జలిసి కి ఏదన్ల కెర్పు నాయ్ గే? 19 జేవ్ పాచ్ వెయిల్ జిన్ మాన్సుల్క ఆవ్ పాచ్ పోడియె మోడ వంట్టి దీసి,

కెత్తి గంపల్తె సేంసిల గండల్ గుడ్డ బెరయలదు?” మొన సంగితికయ్, జేవ్ “బార గంపల్తె” మొన జబాబ్ దిల. 20 “అన్నె, జేవ్ చెత్తర్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్ తిలిన్తె జేవ్ సత్తు పోడియె మోడ వంట్టి దీసి, కెత్తి గంపల్తె సేంసిల గండల్ గుడ్డ బెరయలదు?” మొన సంగితికయ్, జేవ్ “సత్తు గంపల్తె” మొన జబాబ్ దిల. 21 జాకయ్ జో జోవయింక “జలె, అప్పిక కి తుమ్ అర్దుమ్ కెరన్ను నాయ్ గే?” మొన యేసు సంగిలన్.

గుడ్డి మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

22 తెదొడి యేసు, సిస్సుల్, బేత్తుయిదా గవ్వొచి ఒడ్డుతె దోనితె పాచ ఉత్తిర్ల. గుడ్డి మాన్సు ఎక్కిలోక ఒత్తచ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ యేసుతె కడ ఆన, “దయ కెర, ఇన్నెక చడ చెంగిల్ కెరు” మొన బతిమాల్పు జా సంగిల. 23 జలె, యేసు జో గుడ్డి మాన్సుచి ఆతు దెర, జా గవ్వొ తెంతో ఇదిల్ దూరి కడ నా కెర, జోచ అంకివొతె తుంక్ర, చడ, “తుక కిచ్చొ జలెకు డీస్తయ్ గే?” మొన పుసిలన్, చి 24 జో మాన్సు, “మాన్సుల్క దెకితసి, గని జేవ్ రూకుల్ ఇండితి రితి డీస్తతి” మొన సంగిలన్. 25 జలె, జో మాన్సుచ అంకివొతె యేసు అన్నె చడితికయ్, జో చెంగిల్ దెక, ఎత్తి సొస్టుమ్ దెకిలో. 26 ఇసి చెంగిల్ జతికయ్, యేసు జోక, “తుయి గవ్వొ అన్నె నే పెసితె కి తుచి సొంత గెరి ఉట్ట గో” మొన తెద్రవ దిలన్.

ఈంజొయి ‘క్రిస్తు’ మెలో జెంక తిలో రచ్చించుప కెర్టొసా

(మత్త 16:13-20; లూకా 9:18-21)

27 ఒత్త తెంతో యేసు, జోచ సిస్సుల్ తెన్ కైసరియ పిలిప్పి మెలి ప్రాంతుమ్చ గవ్వొలె ఇండ గెతె తత్తికయ్, “కొన్నొ మొన ప్రైజల్ అంక సంగితతి?” మొన సిస్సుల్క పుసిలన్. 28 జేవ్ జోక “బాప్సినుమ్ దెతో యోహాను జా తయెదె మొన సగుమ్జిన్ తుక సంగితతి. అన్నె సగుమ్జిన్ తుక ‘ఏలీయా పూర్నుమ్చొ జా తయెదె’ మెంతతి. అన్నె సగుమ్జిన్, ‘దేముడుచి కబుర్ పూర్నుమ్ సంగిలో అన్నెక్లొ జా తయెదె’ మొన తుక సంగితతి” మొన సిస్సుల్ సంగిల.

* 8:29 8:29 ఒగ్గర్ పూర్నుమ్ తెంతో “పాపుమ్ గెచ్చయ్తో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్టొసాక తెద్రయిందె” మొన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగ రెగ్గవ తిలన్. క్రిస్తు మెలె ఈంజ అర్దుమ్ తయెదె. † 8:31 8:31 ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా’ మొన బయ్బిల్తె రెగ్గ తిలె, జేవ్ ది అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘తెద్రయిందె’ మొన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెద్రయ్లో క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్టొసా. యేసు ‘అచ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా’ మొన సంగిలె, బయ్బిల్చి పొర్ని ప్రమానుమ్ సదు కెర్ల వండితుల్ జా అర్దుమ్ కెరనుల, గని యేసుక ‘జొయ్యి’ మొన ఒప్పునుక నెన కెర, జోవయింక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుల. ఒగ్గర్ సదు నే కెర్ల ప్రైజల్, సిస్సుల్, జా అర్దుమ్ ఇదిల్ అల్పిమ్ కెరనుల. ‡ 8:34 8:34 ‘సిలువ’ మొన కిచ్చొక సంగితయ్ మెలె, యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ కీసి మారుల మెలె, జోక ‘సిలువ’ మెలిన్తె అత్తిలె చట్టెలె మేకుల్ పెట టీవడ ముర్తి రితి ములుల. జోక జా సిలువతె నే టీవడె అగ్గె, యేసుచి సొంత సిలువ జోక మార్చిన్తె జో గడియ సొంత వయుక నెత్తిర్ల; యోహాను 19:17. వణ్ణె సీమోసు మెలో ఎక్కిలో వయితి రితి తియార్ల; మార్కు 15:21. సిలువ మెలె, ఏక్ డేడిక అన్నెక్ డేడి రితి డండె అడ్డుమ్ కెర బుయ్యె రోవ టీవడుల.

29 ఇసి సంగితికయ్, జో జేవ్క, “తుమ్, జలె, కొన్నొ మొన అంక సంగితను?” మొన పుసిలన్. జలె, పేతురు, “తెద్రయిందె మొన దేముడు సంగ తిలో *‘క్రిస్తు’ మెలో రచ్చించుప కెర్టొసా, తుయి” మొన ఒప్పున సంగిలన్. 30 పేతురు ఇసి మొన ఒప్పున్తికయ్, యేసు జోక, “అంచి రిసా తుమ్ చినిలిసి కక్క సంగ నాయ్” మొన జాగర్త సంగిలన్.

జో మొర అన్నె జివ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి
(మత్త 16:21-28; లూకా 9:22-27)

31 † “అచ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఒగ్గర్ సైమల్ నేడ, వెల్లెల మాన్సుల్చి అత్తి, వెల్లెల పూజర్లుచి అత్తి, మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనచి అత్తి, మొరుక అస్సె. గని తిర్తితి గెలె, అన్నె జివ్ జా ఉట్టుక అస్సె” మొన యేసు జోచ సిస్సుల్క బోదన కెరుక దెర్లన్. 32 జో ఈంజ కోడ్ ఒండిజిన్క సొస్టుమ్ సంగిలన్. దస్సి సంగితికయ్, పేతురు జోక ఏక్ వక్కయ్ కడ నా కెర, “దస్సి సంగు నాయ్. తుక దస్సిచి పోని!” మొన పేతురు జోక గోల కెరుక దెర్లన్. 33 పేతురు ఇసి సంగితికయ్, యేసు పస్ల, సిస్సుల్క దెక, పేతురుక, “సయ్తాన్, అంచి వణ్ణె గో! తుయి దేముడుచి వచ్చెనచి బుద్ది ఉచర్లద్ నాయ్, గని మాన్సుల్ ఉచర్తి రితి ఉచర్లది” మొన యేసు గోల కెర్లన్.

34 తెదొడి జోచ సిస్సుల్క, ప్రైజల్చి జనాబ్క, జోచి పాసి బుకారా కెర, యేసు జోవయింక, “కో నంపజా అంచి వట్టి బులుక ఉచరుల గే, జోచి సొంత ఇస్టుమ్ కెరుక ముల దా, జోచి సొంత †సిలువ వయన అంచి వట్టి బులుక అస్సె. 35 కిచ్చొక మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరనుక కో కోర్ప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్ గెచ్చవనెదె. గని అంచి రిసా, అంచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా, కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి మొన్ను నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జెయెదె. 36 మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కేన్ మాన్సు జవున్ కలుగు కెరన జోచి ప్రానుమ్ గెచ్చవనెగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్? కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్. 37 మెలె, జో మాన్సుచి ఆత్తు గెచ్చవనెగిన, జోచి ప్రానుమ్

దేముడు తెన్ అన్నె బెదయ్ తి రితి కేన్ మాన్సు కిచ్చొ దిలె సరిపుచుప జయెదె గే? ³⁸ మెలె, గర్చ కమొ కెర్తి ఈంజ పాపుమచి లంజెచి ఉగుమ్ తెచి బుద్ది కెరన, అంచి సత్తిమ్ జవున్, అంచ కొడొచి సత్తిమ్ జవున్, కో లాజ్ జా నే ఒప్పున్ తె తవుల గే, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్ లొసా పరలోకుమ్ తె గెచ్చు అబ్బొసి జలో దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడిచి గవురుమ్ తెన్ సుద్ది తిల దూతల్ తెన్ బెద ఈంజ లోకుమ్ తె అన్నె జెతి దీసిక, జేవ్ మాన్సుల్ క 'అంచ' మెన ఒప్పున్ తి రితి అమ్చి తెన్ బెదవనుక అంక లాజు తయెదె." మెన సిస్సుల్ క ప్రజల్ క యేసు సంగిలన్.

9

¹ జో ఇసి సంగ, "దేముడుచి రాజమ్ అదికారుమ్ తెన్ జా అస్సె మెన, ఇన్నె టీవొ జా తిల సుదల్ తె సగుమ్ జిన్ నే మొరై అగ్గె దెకుల మెన తుమ్ క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి" మెన సిస్సుల్ క ప్రజల్ క యేసు సంగిలన్.

యేసు గడియ పరలోకుమ్చి ఉజిడి జలిసి (మత్త 17:1-13; లూకా 9:28-36)

² సొవ్వు దీసల్ గెలి పిమ్మట్, యేసు పేతురుక యాకోబుక, యోహానుక, అన్నె కో నెంజిలి డొక్ తిలి మెట్టయ్ కడ నిలన్. మెట్టయ్ వెగితికయ్, జేవ్ చి మొక్కె యేసుచి రూపుమ్ మార్పుప జలి. ³ జోచ పాలల్ కిసి జల మెలె, ఈంజ లోకుమ్ తె కేన్ సార్ కేన్ సబ్బు తెద్ది చోక్ కెరుక నెతిర్లి రితి, ఉజిడి జా చోక్ జల. ⁴ తెదొడి, పూర్గుమ్ చ దేముడుచి కబుర్లు సంగిత మోసే చి ఏలీయా దొగుల యేసు తెన్ లట్టబై తా, జేవ్ సిస్సుల్ క డీసన్ సేడ్ల.

⁵⁻⁶ ఇసి జతికయ్, జేవ్ సిస్సుల్ బలే బియఁ గెతికయ్, తెదొడి పేతురు, కిచ్చొ మెనుక గే నేన గెచ్చు, యేసుక "గురుబాబు, అమ్ ఇన్నె తంక చెంగిలి. తుక ఏక్, మోసేక ఏక్, ఏలీయాక ఏక్, మొత్తుమ్ తిన్ని కుడియల్ ఇన్నె బందుక అమ్ క సెలవ్ దే" మెన సంగిలన్. ⁷ సంగితె తతికయ్, తెదొడి మబ్బు ఏక్ ఉత్త్ర జా, జోవయింక డంకిలన్, అన్నె, "ఈంజొయి అంచొ పుత్తు, అంచొ ప్రేమ తిలొ పుత్తు. ఇన్నెచి కోడు తుమ్ సూన" మెన, మబ్బు తెంతొ అవాడ్ సంగిలిసి సూన్. ఇసి జలి బేగి, ⁸ సిస్సుల్ సుట్టునంత అంకి గలెకి, యేసుక పిట్టవ జో తెన్ అన్నె కో కి డిస్తి నాయ్.

⁹ జేవ్ జా మెట్టయ్ తెంతొ ఉత్త్ర జెతె తతికయ్, "ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్ లొసా మొర గెచ్చు అన్నె జివ్ జా ఉట్టితి ఎద, తుమ్ అప్పె ఇన్నె

దెకిలిసి కక్క కి సంగ నాయ్" మెన సిస్సుల్ క యేసు సంగిలన్. ¹⁰ ఇసి సంగితికయ్, జర్గు జలిన్ చి రిసా తుక్లె తా గెల, గని "మొర గెచ్చు అన్నె జితిన్ చి రిసా సంగిల్ కోడుక కిచ్చొ అర్దుమ్?" మెన ఉచరంతె తిల. ¹¹ తెదొడి జోక కిచ్చొ పుసిల మెలె, "రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రిస్తుచి అగ్గె ఏలీయా పూర్గుమ్ చొ జెంక అస్సె, మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కిచ్చొక సంగితతి?" మెన పుసిల. ¹² యేసు జోవయింక, "ఎత్తి తెయార్ కెర్తి రిసా *ఏలీయా తొలితో జెంక అస్సె మెలి కోడు సత్తిమ్. జా ఏక్,

రచ్చించుప కెర్తొసా, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మిలె ఒగ్గర్ సైమల్ సేడుక అస్సె

మెన, మాన్సుల్ జోక నిస్కారుమ్ దెకుల" మెన రెగిడ్డిసి కిచ్చొచి రిసా గే తుమ్ ఉచర. ¹³ అన్నె, జలె ఆవ్ తుమ్చి తెన్ సంగితిన్ కిచ్చొ మెలె, జో ఏలీయా తొలితో జా తిలన్ మెన ఆవ్ తుమ్ క కచితుమ్ సంగితసి. జో జా తిలొ, అన్నె జోచి రిసా రెగిడ్డి కోడు కి నెరవెర్పుప జలి.

"జేవ్ చి ఇస్టుమ్ అయ్ లి రితి మాన్సుల్ జోక కెల మెన రెగిడ్డి కోడు" మెన యేసు సంగిలన్.

సిస్సుల్ ఏక్ బూతుమ్ క ఉదడుక నెతిర్లిసి (మత్త 17:14-20; లూకా 9:37-43)

¹⁴ యేసు, జేవ్ సిస్సుల్, మెట్టక ఎట్టొ తా గెల సిస్సుల్ తె పావ కెర, జోవయించొ సుట్టునంత ఒగ్గర్ జిన్ జనాబ్ బెర అస్తి, చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన జోవయింతెన్ గగ్గొల్ జతె అస్తి మెన యేసు ఇసి దెకిలొ. ¹⁵ జలె, జేవ్ జనాబ్ యేసుక దెకిల్ బేగి, ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జా, జోతె నిగ జా జోకర్ల. ¹⁶ యేసు, జలె, "జోవయింతెన్ కిచ్చొచి రిసా లట్టబ్బను?" మెన పుసిలన్. ¹⁷ జనాబ్ తె తిలొ ఎక్కిలొ, "గురుబాబు, గుల్లో కెర్తి బూతుమ్ దెర్లొ అంచొ పుత్తుక తుచితె కడ ఆన్లయ్. ¹⁸ జా బూతుమ్ జోక కేనె దెరెదె గే, ఒత్త సేడవ దెయెదె. సేడయ్ లె, ఈంజొ పొగుర్లు బార్ కెరవన, దంతొ చప్ల, మొర్చు సేడుక. 'జా బూతుమ్ క ఉదడ దాస' మెన తుచ సిస్సుల్ క బతిమాల్ప జా సంగిలే కి, జేవ్ నెతిర్ల." మెన జో నాడుచొ అబ్బొసి సంగిలన్.

¹⁹ తెదొడి యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "నముకుమ్ నెంజిలి కాలుమ్ చ, తుమ్! తుమ్చి తెన్ ఆవ్ కెత్తి దీసల్ తంక? కెత్తి దీసల్ తుమ్చి బుద్ది ఆవ్ ఒర్పుప జంక? జో నాడుక అంచితె కడ

* **9:12** 9:12 మత్తయి 17:13 తె దెకిలె, 'ఏలీయా రితిసా' మెన బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుచి రిసా సంగిలన్ మెన రుజ్జు జతయ్.

అన" మొన సంగితికయ్, 20 నాడుక యేసుతె అన్య. ఆన్తికయ్, జా బూతుమ్ యేసుక దెకిలి బేగి, జో నాడుక పొర్లు కెరవ గెల్లికయ్, నాడు బుయ్యో సేడ ఎంగ్ల ఎంగ్ల జా పొగుర్లు కెరవన, పొర్లువ జతె తిలన్. 21 దస్సి జతె తతికయ్, "ఇన్నెక కెత్తి దీసల్ తెంతో ఈంజ బాద అస్సె?" మొన యేసు నాడుచొ అబ్బొన్క పుసిలన్, చి జో "బాల తతె తెంతో. బాల తతె తెంతో దస్సి జా జా, 22 ఇన్నెక నాసెనుమ్ కెర్తి రిసా ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ సుట్టు ఆగితె పానితె సేడయ్లి. తుయి కిచ్చొ జలెకు కెరుక తెర్లెగిన, అమ్చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ్ అమ్క తోడ కెరు!" మొన సంగ జోకర్తికయ్, 23 తెదొడి యేసు జోక, " 'తుయి తెర్లెగిన' మెంతసి అంక, కిచ్చొక? కో అంక నంపజలొసాక, జోక ఎత్తి జెయిమ్ జయెదె!" మొన సంగిలన్. 24 బేగి నాడుచొ అబ్బొసి, "ఆవ్ నంపజతసి. అంచి నముకుమ్ తొక్కి చి జలె, ఒగ్గర్ జతి రితి అంక తోడు తా!" మొన ఏడ కేక్ గలన్.

25 తెదొడి ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ ఎక్కితె బెద పాసి నిగ జెతతి మొన యేసు దెక కెర, "ఓ గుల్లో కెర్తి బొయ్లొ కెర్తి బూతుమ్. తుయి ఇన్నెక ముల దా, కెయ్యక కి ఇన్నెక అన్నె దెరు నాయ్ మొన ఆవ్ తుక ఆడ దెతసి," మొన జా బూతుమ్క యేసు గోల కెర్తికయ్, 26 బూతుమ్ గట్టిజ కేక్ గల, నాడుక గట్టిజ పొర్లు కెరవ బార్ జా ముల దిలన్, చి నాడు మొర గెలి రితి జలి. "మొర గెలొ" మొన ఒగ్గర్జిన్ సంగిల, 27 గని యేసు నాడుక ఆతు దెర ఉట్టయ్తికయ్, జో చెంగిల్ జా టీవొ జలన్.

28 జలె, యేసు గెరి గెచ్చు తెడి పెసితికయ్, జోచ సిస్సుల్, "అమ్ కిచ్చొక జా బూతుమ్క ఉదడుక నెత్తిర్లమ్?" మొన కో వేర మాన్సుల్ నే సూన్తి రితి యేసుక పుసిల. 29 పుసితికయ్, జో † "ప్రార్తన కెర్లెకయ్ ఇసిచి ఉదడుక జయెదె, నెంజిలె నాయ్" మొన సంగిలన్.

మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె మొన యేసు సంగిలిసి (మత్త 17:22-23; లూకా 9:43-45)

30 యేసు, సిస్సుల్, ఒత్త తెంతో బార్ జా గలిలయ ప్రాంతుమ్ వాట్ గెల. 'అమ్ ఇన్నె తిలిసి ప్రెజల్ నేన్తు' మొన గుట్టు తెన్ గెతె తిల. 31 కిచ్చొక మెలె, యేసు జోచ సిస్సుల్క బోదన కెర్తె తిలొ. "ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసాక మాన్సుల్చి అత్తి దెర దెవుల, చి అంక మార గెలుల. జేవ్ అంక మార

గెలె కి, తిర్తక అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె" మెలన్. 32 గని జో సంగిలిసి అర్దుమ్ నే కెరల్లెకి, పుసుక బియఁ కెర, తుల్లె తిల.

33 తెదొడి యేసు, సిస్సుల్, కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె పాచ గెరి గెచ్చు తెడి పెసిలి పొది, యేసు జోవయింక "వట్టె ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ కిచ్చొచి రిసా వాదెన జతె తిలదు?" మొన పుసిలన్. 34 జేవ్ తుల్లె తిల. కిచ్చొక మెలె, "అమ్చితె కొన్సొ వెల్లొ జయెదె?" మొన జేవ్ వట్టె లట్టబన తిల.

35 తెదొడి యేసు వెన, జేవ్ బారజిన్క పాసి బుకారా కెర, జోవయింక, "కొన్సొ జలెకు వెల్లొ జంక ఉచరెదె గే, జో గవురుమ్ నే ఉచరంతె తా, ఎత్తిచి కంట దాక్ కెరన, ఎత్తిజిన్క సేవ కెర్తొసా జంక అస్సె" మొన సంగ, 36 ఏక్ బాలబోదక దెర, జోవయింక నెడమె టీవొ కెర, ఉక్కుల, జోవయింక అన్నె, 37 ‡ "ఇన బాలబోదల్తె ఎక్కిలొక జలెకు కో అంచి నావ్ తెన్ మరియాద కెరుల గే అంకయ్ మరియాద కెర్తి రితి జవుల. అన్నె, అంకయ్ కో మరియాద కెర తవుల గే, ఎక్కి అంకయ్ నాయ్, గని అంక తెద్రయ్లొసాకయ్ మరియాద కెర్తి రితి జవుల" మొన యేసు బోదన కెర్లన్.

38 తెదొడి యోహాను మెలొ సిస్సుడు యేసుక కిచ్చొ మొన సంగిలన్ మెలె, "గురుబాబు, ఎక్కిలొ తుచి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ్లిసి దెకిలమ్. జో అమ్చి పట్టి జెతొసా నెంజెచి రిసా జోక అడ్డు కెర్లమ్" మొన సంగిలన్. 39 జలె యేసు, "జోక అడ్డు కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, కో జలెకు అంచి నావ్ తెన్ ఏక్ వెల్లి కామ్ కెరెదె గే, జా జర్లు జలి తెంతో అంచి రిసా విరోదుమ్ లట్టబుక నెత్తె. 40 అమ్చి కామ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ నెంజిలొసా అమ్చి పచ్చెన జెతొసా జయెదె.

41 "ఆవ్ క్రీస్తు జలొసా తెన్ తుమ్ బెదిలి రిసా, కో జలెకు తుమ్క బుక్కెక్ పాని జలెకు దెయెదె గే, జో దస్సి కెర్తి రిసా కచితుమ్ జోక బవుమానుమ్ పిట్టె నాయ్, మొన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

42 "గని అంక నంపజల ఇన బాలబోదల్ రిత జలసతె ఎక్కిలొక కి, కో కిపాపుమ్ కెరవుల గే, జోక జెతికయ్ సిచ్చుచి కంట, జోక టొట్రయ్ తిర్వొలి రితొ వెల్లొ పత్తురు ఒడొవ దా, సముద్దుమ్తె బుడ్డవన్కయ్ జోక చెంగిలి. 43 తుమ్చితె ఎక్కిలొచొ ఆతు జలెకు జోక *పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జో ఆతు జో కండన గెలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె,

† 9:29 9:29 ఈంజ మత్తెలి గ్రీకు బాన తెన్ తొలితొ రెగిడ్ల పుస్తకల్తె "చువ్వె తా ప్రార్తన కెర్లెకయ్..." మొన రెగ్ల అస్సె. ‡ 9:37 9:37 నెంజిలె "జో అంక నంపజలి రిసా ఇన బాలబోదల్తె ఎక్కిలొక జలెకు కో మరియాద కెరెదె గే, అంకయ్ మరియాద కెర్తి రితి జయెదె." § 9:42 9:42 నెంజిలె 'జోవయింక నముకుమ్ పిట్టవుల గే...' * 9:43 9:43 పాపుమ్...రిసా నెంజిలె, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతో అన్నె దస్సి నే జతి రిసాచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లన్ తెన్ బెదెదె.

దొన్ని అత్తో తెన్ తా వెల్లి ఆగి గొయ్తె, కెయక నే విజయతి ఆగితె, గలి జతి కంట, పాపుమ్ కెరయ్తో ఆతు జలెకు నెంజిలి రితి జా పరలోకుమ్తె బెదుక చెంగిలి. 44-45 † దస్సి, తుమ్చితె ఎక్కిలోచొ చాటు జలెకు జోక ‡పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జో చాటు కండన గలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని చట్టో తెన్ తిలి రితి తా వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, పాపుమ్ కెరయ్తి చాటు జలెకు నెంజిలి రితి జా పరలోకుమ్తె బెదుక చెంగిలి. 46-47 §తుమ్తె ఎక్కిలోచి అంకి జలెకు జోక * పాపుమ్ కెరవ తిలెగిన, జా అంకి కడ వెంట గలి రితి జవున్. కిచ్చొక మెలె, దొన్ని అంకివొ తెన్ తిలి రితి తా వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతి కంట, ఎక్కి అంకి తెన్ జలి రితి జా దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక చెంగిలి. 48 వెల్లి ఆగి గొయ్తె కిచ్చొ మొర్తి నాయ్, చి జా ఆగి విజె నాయ్.

49 “‘సుద్ది జవున్’ మెన బలి దెతి ఎత్తితె లోన్ దెరవుక అస్సె. దస్సి, లోన్క, ఆగిక మెలి రితి, ఎత్తి మాన్సుక సుద్ది నిదానుమ్ కెరుక అస్సె.

50 “లోన్ చెంగిలిచి. గని జా లోన్చి కారు గెచ్చు చప్పుయ్ జలెగిన, జా అన్నెక్ సుట్టు కిసి కెర కారు కెరుక జయెదె! నెంజె. తూమ్, జలె, తుమ్చి పెట్టి లోన్ దెర్లి రితి జా, చి ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో సేంతుమ్ తెన్ తా” మెన సిస్సుల్క యేసు బోదన కెర్లన్.

10

యేసు తిరీమ్ తిరీమ్ యెరూసలేమ్ గెచ్చుక మొదొల్ కెర్లిసి

(మత్త 19:1-12)

1 యేసు కెవర్నహూమ్ పట్టుమ్ తెంతో ముల దా యూదయ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చు, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో ఉట్ట గెలన్. ఒత్త తతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ అన్నె జోతె బెర జెతికయ్, జో అలవాట్ జలి రితి జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్.

పెండ్లి జలన ముల ములి జతిన్చి రిసా యేసు సంగిలి

(మత్త 19:1-12)

2 జా పొది, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ జోక పరిచ్చు కెర తెర్లె నింద కెరుక మెన, జోతె జా కెర, “మున్సుబోద జోచి తేర్లిక ములుక నాయిమ్ గె?” మెన పుసిల. 3 యేసు “మోసే పూర్ముచొ తుమ్క

కిచ్చొ ఆడ్ర దిలన్?” మెన పుసిలన్. 4 ఈంజో ఇసి సంగితికయ్, జేవ్ “ముల దెతి కాగ్ము రెగ్గ దిలెగిన ముల దెంక జయెదె మెన మోసే పూర్ముచొ సెలవ్ దిలన్” మెన జబాబ్ దిల.

5 జలె, యేసు జోవయింక, “తుమ్ రాడ్ జివ్చ మాన్సుల్చి రిసా మోసే జా ఆగ్గు రెగిడ్లన్.

6 గని లోకుమ్ జెర్మయ్లి మొదొల్ పొది తెంతో ‘మున్సుబోద తేర్బోద’ మెన దేముడు దొన్ని రగల్ జర్గు కెర్లొ”

మెన, అన్నె

7 “జాకయ్ మున్సుబోద అయ్యున్అబ్బొన్క ముల దా జోచి తేర్చి తెన్ బెద తంక అస్సె. 8 అన్నె జేవ్ దొగుల ఎక్కి ఆగ్ జా తవుల

మెన దేముడు రెగ్గయ్లి కోడు అస్సె. జాచి రిసా, పెండ్లి జలి తెంతో జేవ్ దొగుల నెంజితి. ఎక్కి ఆగ్ జా అస్సి. 9 జాకయ్, దేముడు పెండ్లితె కక్క జట్టు కెరవ తయెదె గే, కేన్ మాన్సు ములవుక జయె నాయ్” మెన జేవ్క సంగిలన్.

10 యేసు, సిస్సుల్, జేవ్ బన జతి గెరి గెచ్చు తెడి పెసిలి పడ్డె, ఈంజ కోడుచి రిసా సిస్సుల్ అన్నె పుసిల. 11 యేసు సిస్సుల్క, “కో జలెకు జోచి తేర్లిక ముల దా అన్నెక్కి పెండ్లి కెరనెదె గే, జో లంజె వంసుమ్చొ జా తేర్లిక లంజె కెర్లయ్, 12 అన్నె, మున్సున్క తేర్చి ముల దా అన్నెక్కి పెండ్లి కెరన్లెగిన, జయ్యి లంజె జతయ్” మెన సంగిలన్.

బాలబోదల్క యేసు చడ చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 19:13-15; లూకా 18:15-17)

13 ఒత్త తిలి పొది, ‘అమ్చ బోదల్క చడ చెంగిల్ జవున్’ మెన, సగుమ్జిన్ జోవయింక యేసుచి పాసి కడ ఆన్తికయ్, సిస్సుల్, “పొస” మెన కడ ఆన్లసక గోల కెర్ల. 14 గని జేవ్ గోల కెర్లిసి యేసు దెక, బాద సేడ, “బోదల్ అంచితె జెతు. జోవయింక అడ్డు కెర నాయ్. దేముడుచి రాజిమ్ ఇన బాలబోదల్ జల సుదల్చియి. 15 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ

కచితుమ్ సంగితసి మెలె, గవురుమ్ నే ఉచరంతె బాలబోదల్చి రితిచి నముకుమ్ తెన్ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి రితి నజన్లెకయ్, పరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె. ఇసి నే జలెగిన, కో కి ఒత్త బెదుక జయె నాయ్” మెన సంగ 16 జేవ్ బోదల్క ఉక్కుల దెర, జోవయింక ఎక్కెక్ల బోడి చడ, ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెన యేసు సంగిలన్.

† 9:44-45 9:44-45 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 44 నంబర్లచ కొణొ తతి నాయ్. గని తిలె, 44 చి 46చి కోడు 48 నంబర్చి కోడుచి రితి జవుల. ‡ 9:44-45 9:44-45 పాపుమ్...రిసా నెంజిలె, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా

దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసాచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లన్ తెన్ బెదెదె. § 9:46-47 9:46-47 గ్రీకు బాస

తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 44 నంబర్లచ కొణొ తతి నాయ్. గని తిలె, 44 చి 46చి కోడు 48 నంబర్చి కోడుచి రితి

జవుల. * 9:46-47 9:46-47 పాపుమ్...రిసా నెంజిలె, నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి జలెగిన, జా దీసి తెంతొ అన్నె దస్సి నే జతి రిసాచి అర్దుమ్ కి గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్లన్ తెన్ బెదెదె.

పరలోకుమచి రాజిమతె కిసి బెదుక గే
(మత్త 19:16-30; లూకా 18:18-30)

17 యేసు అన్నె బార్ జా వట్టె గెతె తతికయ్, ఉబెడొ ఎక్కిలో నిగ జా, యేసుచి పుర్రెతో సెర్ను సేడ జోకర, “చెంగిల్ తిలో గురుబాబు, పరలోకుమచి రాజిమతె కెయక తెయక జితి వాట, అంక దొర్కు జంక మెలె, ఆవ్ కిచ్చొ కెర్రె జయెదె?” మెన పుసిలన్. 18 పుసితికయ్, యేసు, “చెంగిల్ తిలోసా మెన అంక కిచ్చొక సంగిలది? దేముడు ఎక్కిలోయి చెంగిలోసా, గని అన్నె కో కి చెంగిలన నెంజితి. 19 జో దిల ఆగ్గుల్ మెలె, తుయి జాన్సి.

‘నరు అత్య కెరుక జయె నాయ్, లంజెకమొ కెరుక జయె నాయ్, చోరుక జయె నాయ్, అబద్ధుమ్ సాచి సంగుక జయె నాయ్, మోసిమ్ కెరుక జయె నాయ్, అయ్యద్ అబ్బొద్ క గవురుమ్ దెకితె తంక అస్సె’ దనచయ్” మెన జోక యేసు సంగిలన్. 20 జో మాన్సు, “గురుబాబు, బాల తెంతో ఈంజేవ్ ఆగ్గుల్ రితి నిదానుమ్ కెర దెకన్ తసి” మెన జబాబ్ దిలన్. 21 యేసు జోక దెక కన్యారుమ్ జా, “తుక ఎక్కి పిట్ట గెచ్చు అస్సె. తుయి గెచ్చు, తుచి ఆస్తి ఎత్తి విక గెల కెర, బీద సుదల్ క దేను. దస్సి కెర్రెగిన, పరలోకుమతె తుక ఆస్తి కలుగు జెయెదె. అన్నె, అంచి తెన్ బెద, అంచి పట్టి జే!” మెన యేసు సంగిలన్.

22 జలె, జో ఉబెడొక ఒగ్గర్ సామ్సారుమచి రిసా, దుకుమ్ జా మొకోమ్ ఇదిలిసి కెర ఉట్ట గెలన్.

సామ్సార్లు పరలోకుమతె బెదుక కస్టుమ్

23 జో సామ్సారుమచొ ఉట్ట గెతికయ్, యేసు పస్ట సిస్సుల్ క దెక జోవయింక, “సామ్సార్లు దేముడుచి రాజిమతె బెదుక జలె, కస్టనె జలెకయ్ జయెదె” మెన సంగిలన్. 24 జోచ ఈంజేవ్ కొడొక సిస్సుల్ ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జతికయ్, జోవయింక అన్నె, “ఓ పుత్తర్లు, *ఈంజ లోకుమతెచి ఆస్తిక నముకుమ్ తిల సుదల్ దేముడుచి రాజిమతె బెదుక కెర్ది కస్టుమ్! 25 ఇసా సామ్సారి దేముడుచి రాజిమతె బెదితి కంట, సూజిబొరో వాట్ ఒంటె గెచ్చుక నుల్లు!” మెన సంగిలన్.

26 జేవ్ ఎదివాట్ ఆచారిమ్ జా, “దస్సి జలె, కో రచ్చించుప జంక జయెదె?” మెన జోక పుసిల.

27 యేసు జోవయింక దెక, “మాన్సు ఈంజ కెర్కు నెత్తిర్లిసి, గని దేముడు జా ఎత్తి జర్గు కెరుక తెరె.” మెన సంగిలన్.

* 10:24 10:24 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తిలి తొలితో రెగిడ్ల నగుమ్ పున్కల్ తె ఈంజ...సుదల్ చి కొడొ తతి నాయ్. † 10:29 10:29 అప్పజెనిక

28 జలె, పేతురు జోక, “ఈందె, ఆమ్ ఎత్తి ముల దా తుచి పట్టి బులితనుమ్” మెన సంగుక దెర్లన్. 29 జలె యేసు జోవయింక, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంచి రిసా, అంచి సుబుమ్ కబుర్ చి రిసా, గేరు జలెకు, అన్నొబావొక జలెకు, †బయిబేనిక జలెకు, అయ్యన్ అబ్బొన్ క జలెకు, బోదల్ క జలెకు, బుయి జలెకు, కో ముల తవుల గే, 30 అప్పె ఈంజ లోకుమతె కి, జోవయింక గెరలు, అన్నొబావొ, బయిబేని, అయ్యసిసి, బోదల్, బుయి, దసచ ఎత్తి జోవయింక దొర్కు జయెదె. అన్నె, జెతి కాలుమతె, కెయక తెయక పరలోకుమతె జితి వాట జోవయింక దొర్కు జయెదె. 31 గని తుమ్ జాగర్త ఉచరన. అప్పె అగ్గె జలన ఒగ్గర్ జిన్ పడ్డె జవుల. అప్పె పడ్డె జలన ఒగ్గర్ జిన్ అగ్గె జవుల” మెన యేసు సంగిలన్.

మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె మెన యేసు సంగిలిసి
(మత్త 17:22-23; లూకా 9:43-45)

32 యేసు, సిస్సుల్, యెరూసలేమ్ పట్టుమతె గెతి రిసా వట్టె గెతె తతికయ్, యేసు దయిరిమ్ తెన్ జోవయించి అగ్గెతో ఇండిలిసి సిస్సుల్ దెక, బలే బమ్మ జల. జోచి పడ్డె గెతె తిలసక కి బలే బిడ్డి దెర గెలి. జలె, యేసు సిస్సుల్ క అన్నె పాసి కెరన, జోక జర్గు జంక తిలన్ చి రిసా జోవయింక అన్నె సంగుక దెర, 33 “ఈందె సూన, అమ్ యెరూసలేమతె గెతనుమ్. ఒత్త గెలమ్ మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్కున్ అయ్ లోసాక వెల్లెల పూజర్లుతె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనతె దెర దెవుల, చి జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అంక మొర్ది సిచ్చ వయడ దా, యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్ తె అంక సార్పు కెర దెవుల. 34 దస్సి కెర్రె, జేవ్ అంక కొంకడ, తుంక దా, కొర్డల్ తెన్ పెట కెర, అంక మారుల. మార్లె కి, తిర్తత్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెన యేసు సిస్సుల్ క అన్నె సంగిలన్.

దొగుల సిస్సుల్ వెల్లొ జంక కోర్ప జలిసి
(మత్త 20:20-28)

35 తెదొడి యాకోబు, యోహాను మెల జెబెదయి మెలోసాచ దొగుల పుత్తర్లుల్ పుర్రెతో జా, యేసుక “గురుబాబు, కిచ్చొ అమ్ నజుమమ్ దె గె అమ్క దెంక.” మెన సంగిల. 36 ఇసి సంగతికయ్ యేసు “ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ జర్గు కెరుక మెన తుమ్ కోర్ప జతను?” మెన పుసితికయ్, 37 జేవ్ జోక, “తుచి పరలోకుమచి ఉజిడెచి రాజిమతె తుయి ఏలుప కెర్ది

పొదిక అమ్ దొగుల, తుచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలో, తుచి డెబ్రి పక్క ఎక్కిలో వెసితి రితి అమ్క సెలవ్ దే” మెన సంగిల. ³⁸ యేసు జలె, జోవయింక, “తుమ్ కిచ్చొ పుసితను గే తుమ్ నేన్సు. అల్లె, అంచి గిన్నతె బెద పిలి రితి, ఆవ్ సేడుక తిలి దుకుమ్తె బెదుక ఓర్పువ జంక జలెకు, అంచి తెన్ అంచి బాప్తిసుమ్ నజన్సి రితి జా, ఆవ్ సేడుక తిలి సైమతె బెదుక జలెకు తెరితె గే?” మెన జేవ్ దొగులక సంగితికయ్, ³⁹ జేవ్ ‘తెరుమ్’ మెన సంగిల. దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ పితి గిన్న దుకుమ్ తుమ్ పిన్తె. ఆవ్ సైమల్ సేడ్డి బాప్తిసుమ్ తూమ్ కి నజన్తె, ⁴⁰ గని అంచి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలో, అంచి డెబ్రి పక్క ఎక్కిలో వెసుక మెన సెలవ్ దెంక అంచి అత్తి నాయ్. పరలోకుమ్ తిలో అంచొ దేముడు అబ్బొ కక్క కక్క సెలవ్ దా తయెదె గే, జెవ్వి ఒత్త వెసుల.” మెన జబాబ్ దిలన్. ⁴¹ జలె, యాకోబు యోహాను ఎత్కిచి కంట వెల్లో జంక ఉచర్చిసిచి రిసా సేంసిల దెన్సుజిన్ సిస్సుల్ నూన కెర, జోవయించి ఉప్పిరి కోపుమ్ జంక దెర్ల.

సిస్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిసి దెకుక గే యేసు సంగిలిసి

⁴² తెదొడి యేసు జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్క జోతె బుకారా కెర, “యూదుల్ నెంజిల వేర అదికారుల్ అన్నె జోవయించి తెడి తిల వెల్లెల మాన్సుల్ సొంత గవురుమ్ ఉచరన, పైజల్క జాడ్లు వయడ్డి రితి జోవయింక పోటి తెన్ ఏలుప కెర్తతి మెన తుమ్ జాన్సు. ⁴³ గని తుమ్చి తెన్ దస్సి తంక జయె నాయ్. తుమ్చితె కో వెల్లో జంక ఉచరెదె గే, జోయ్యి తుమ్చొ సేవ కెర్తొసా జా తంక. ⁴⁴ తుమ్చితె కో ముక్కిమ్ జంక ఉచరెదె గే, జో ఎత్కిజిన్క గొతిమాన్సు జా తంక. ⁴⁵ కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్చున్ అయ్లోసా కి మాన్సుల్చి అత్తి సేవ కెరవన్సు జెయ్యి నాయ్, గని మాన్సుల్క ఆవ్ సేవ కెరుకయ్ అయ్లయ్. మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్క సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో అన్నె గెనన్తి రిసాయి మొర అంచి ప్రానుమ్ దెంక అస్సెచి రిసా ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్” మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్.

గుడ్డి జలొ బర్తిమయిక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 20:29-34; లూకా 18:35-43)

⁴⁶ ఒత్త తెంతో యేసు సిస్సుల్ వట్టె గెచ్చు గెచ్చు యెరికో పట్టుమ్తె జా కెర, సిస్సుల్ తెన్ కి, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ తెన్ కి ఒత్త తెంతో బార్ జతె తతికయ్, తిమయిచొ పుత్తుసి, బర్తిమయి బిచ్చిమ్

నజితో గుడ్డి జలొసా, వాట్ సాడి పెన అస్సె. ⁴⁷ ఒత్త వెన తా, “జెతోసా నజరేతు గవ్విచొ యేసు” మెన జో నూన కెర, “ఓ యేసుప్రబు, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్తిలో రచ్చించుప కెర్తొసా, అంచి ఉప్పిరి కన్యారుమ్ తియ, అంక చెంగిల్ కెరు!” మెన కేక గలన్.

⁴⁸ జలె, పాసి తిలన ఒగ్గర్జిన్ “తుడ్ల తా” మెన గోల కెర్లె కి, జో గుడ్డి మాన్సు అన్నె, “దావీదుచి సెకుమ్తె జెర్తిలో రచ్చించుప కెర్తొసా, అంచి ఉప్పిరి కన్యారుమ్ తియ, అంక చెంగిల్ కెరు!” మెన అగ్గెచి కంట గట్టిజ కేకుల్ గలొ. ⁴⁹ ఇసి జతికయ్, యేసు టీవొ జా కెర, “జోక ఇత్తల్తో బుకారా” మెన సిస్సుల్క సంగిలన్. జేవ్, జలె, “అల్లె, దయిరిమ్ జా ఉట్టు! యేసు తుక బుకార్తయ్” మెన జో గుడ్డి మాన్సుక బుకార్తికయ్, ⁵⁰ జో చట్టున ఉట్ట జోచి దుప్పటి పక్కయ్ వెంట గల, యేసుతె అయ్లో.

⁵¹ యేసుతె జెతికయ్, “ఆవ్ తుక కిచ్చొ కెరుక మెన తుయి కోర్ప జతసి?” మెన పుసితికయ్, జో గుడ్డి మాన్సు, “గురుబాబు. ఆవ్ దెకిత్ రితి కెరు.” మెన సంగిలో. ⁵² జలె, యేసు జోక “గో, అంచి ఉప్పిర్చి తుచి నముకుమ్ తుక చెంగిల్ కెర అస్సె.” మెన సంగిలన్. బేగి, జో మాన్సుచ అంకివొ డీసిల, చి జో యేసుచి పట్టి వట్టె గెలొ.

11

యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క ఉట్ట అయ్లిసి (మత్త 21:1-11; లూకా 19:28-40; యోహా 12:12-19)

¹ యేసు సిస్సుల్ తెన్ వట్టె గెచ్చు గెచ్చు, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క పాసి అయ్లి పొది, బేత్తుగే బేతనియ మెంత గావెలెచి పాసిచి * ఒలివ మెట్టయ్ పావెలి పొది, యేసు జోచ సిస్సుల్తె దొగులక బుకారా, ² “తుమ్చి మొక్కె తిలి గవ్వి గెచ్చు పెన, చి బేగి బంద తిలి గాడ్డె పిల్ల ఏక్ డీసెదె. జాచి ఉప్పిరి కేన్ మాన్సు కెయ్ కి వెసుక నేతయ్. జాక యివ కెర ఉదడ ఆన. ³ కొన్సొ జలెకు తుమ్ కిచ్చొక దస్సి కెర్తసు?” మెన సంగిలెగిన, “ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె. కామ్ జలి బేగి ఇత్తల్తో అన్నె బే బేగి తెద్రయెదె, మెన సంగ” మెన సిస్సుల్క యేసు సంగ, తెద్రయ్లన్.

⁴ జలె, జో సంగిలిన్తె జేవ్ గెతికయ్, ఏక్ వీదె ఏక్ గుమ్ముమె బంద తిలి ఏక్ గాడ్డె పిల్ల జోవయింక డీసిలి. ⁵ జేవ్ జాక యిపితె తతికయ్, జా వీదె టీవొ జా తిల మాన్సుల్, “తుమ్ కిచ్చొక జా గాడ్డె పిల్లక

* **11:1 11:1** ‘ఒలివ చెట్ల’ మెలె, జా దెసిమ్క ముక్కిమ్ జలి ఏక్ రగుమ్ పండ్లు. దస్సి కంక జయెదె, నెంజిలె తేల్ పేడుక జయెదె. జేవ్ రూకుల్క ఈంజ మెట్టక నావ్ తియ అస్సి.

యిపితను?” మెన జోవయింక వుసిల. ⁶ జేవ్ పుసితికయ్, యేసు సంగిలి రితి సిస్సుల్ సంగిల. జేవ్ మాన్సుల్, “దస్సి జలె, దెర గెచ్చు!” మెన సెలవ్ దిల.

⁷ సిస్సుల్ జా గాడ్డె పిల్లక యేసుతె ఉదడ ఆన, జోవయించ దుప్పట్టు గట్ట గాడ్డెచి ఉప్పిరి గలిల, చి యేసు వెగ వెసిలన్. ⁸ పిమ్మట్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జోవయించ దుప్పట్టు గట్ట వటె వటె అంతిర్ల. అన్నె సగుమ్జిన్ వాట్ సొడిచ బట్టిలె తిల చెట్లె కండిల రొడ్డల్ మట్టల్ ఆన, వట్టె అంతిర్ల. ⁹ దస్సి అంత్ర అంత్ర, పుర్తితో గెతస పడ్డో గెతస “జోబర, జోబర!” మెలి అర్దుమ్ తెన్ “ఓసన్న, ఓసన్న!” మెన, “దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతోసొక ఓసన్న! ¹⁰ అమ్చో దావీదు పూర్దుమ్చో తెన్ మొదోల్ జలి †రాజిమ్ ముక్కిమ్ జా అన్నె బార్ జతిన్క జోబర! ఎత్తిచి కంట ఉప్పిరిచి టాన్తె తిలొసొక ఓసన్న!” మెన కేకుల్ గల్తె తిల.

¹¹ జలె, యేసు యెరూసలేమ్తె పాచ, దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, పెస, సుట్టునంత అంకి గల, ఎత్తి దెక, సాంజ్ జలి రిసొ అన్నె బార్ జా, బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ బేతనియ గవ్వి అన్నె ఉట్ట గెల.

అంజూరుమ్ రూకుక యేసు సాపెన గల కెర్లిసి (మత్త 21:18-19)

¹² అన్నెక్ దీసి, జేవ్ బేతనియ గవ్వి తెంతో యెరూసలేమ్తె అన్నె గెతె తత్తికయ్, యేసుక చూ కెర్లి. ¹³ జలె అక్కల్ తిలి ఏక్ †అంజూరుమ్ రూకుక దెకిలన్. జలె, జో రూక్తె పండ్లు దెర అస్తి గే నాయ్ గే మెన దెకుక గెలో. అక్కుడోలీ గని అన్నె కిచ్చోయ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా రూక్తె జా కాలుమ్ పండ్లు దెర్తి నాయ్. ¹⁴ యేసు జలె, జో రూకుక, “అప్పె తెంతో తుచి తెంతో కో కి పండ్లు కతు నాయ్” మెన రూకుక సంగిలన్. జో సంగిలిసి జోచ సిస్సుల్ నూన్ల.

దేముడుచి గుడితె గెచ్చు వికితసక గోల కెర్లిసి (మత్త 21:12-17; లూకా 19:45-48; యోహా 2:13-22)

¹⁵ తెదొడి జేవ్ యెరూసలేమ్తె పాచ కెర, యేసు దేముడుచి గుడితె పెస, దేముడుచి గుడిచి తెడి కిచ్చొ కిచ్చొ వికితసక గెంతసక దెక, జోవయింక

ఉదడుక దెర, ⁵డబ్బుల్ పల్లయ్తసచ బల్లల్, అర్పితుమ్ దెత పార్వపిట్టల్ వికితసచ బల్లల్ సెడవ దా, ¹⁶కో కి, కిచ్చొ కి దేవులుమ్ వాటు వయ నెంక కి బప్పె నాయ్. ¹⁷ దస్సి కెర తా,

“ ‘దేసిమ్లు ఎత్తిచ మాన్సుల్ అంచితె జెతి రితి, అంచి గేరు ప్రార్దన కెర్తి గేరు జా, దస్సి తవున్.’

మెన దేముడుచి కొడొతె రెద్దవ అస్సి. తూమ్ జలె, జాక చోర్లు జితో గేరు జతి రితి ఈంజో దేముడుచి గుడిక మార్పుప కెర అస్సున్” మెన సంగిలన్. ¹⁸ వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన సూన కెర, పిమ్మట్ జొయ్యి కెర్తి బోదనక సర్ల తెన్ సూన ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ ఆచారిమ్ జతతి మెన దెక, జో యేసు వెల్లో జయెదె మెన బియె కెర, “జోక కిసి మారుమ” మెన కుట్ట ఉచరన్ల. ¹⁹ సాంజ్ జతికయ్, యేసు పట్టుమ్ తెంతో అన్నె బార్ జలో.

²⁰ పెందలె, యేసు సిస్సుల్ అన్నె యెరూసలేమ్తె గెతె తతికయ్, వట్టె జో అంజూరుమ్ పండ్లు రూకుక దెకిలె, చెర్తో తెంతో మొదోల్ జా ఒండి సుకా గెచ్చు అస్సి. ²¹ సుకాగెలిన్ దెక, జో రూకుక యేసు సంగిలి కోడు ఏదన్ల కెర, పేతురు, “గురుబాబు, ఆదె! తుయి సాపెన దిలో రూకు సుకా గెచ్చు అస్సి” మెన సంగిలన్. ²² యేసు సిస్సుల్క దెక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “దేముడుచి ఉప్పిరి తుమ్ నముకుమ్ తియన. ²³ తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఈంజ మెట్టక జవున్ దెక, ‘ఓ మెట్ట, ఉట్టి. జా సముద్రుమ్తె గలి జా’, మెన పెట్టితె కిచ్చొ అన్మానుమ్ నెంతె తా, పూర్తి నంపజా నెరవెర్నుప జయెదె మెన, కొన్నొ జలెకు సంగెదె గే, జయ్యి జోచి రిసొ ప్రబు జర్లు కెరెదె మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి. ²⁴ జాకయ్ తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ప్రార్దన కెర్తె పొది తుమ్ కిచ్చొ సంగిలే కి, ‘జా అమ్క దొర్కు జలి’ మెన తుమ్ నంపజా, చి కచితుమ్ తుమ్క దొర్కు జయెదె. ²⁵ గని ప్రార్దన కెర్తె పొది తుమ్క కిచ్చొ బుద్ది తంక మెలె, తుమ్తె ఎక్కిలో అన్నెక్కోక కిచ్చొ జవున్ అల్లర్ కెర తిలెగిన, అల్లర్ కెర్లొసొక, జో అల్లర్ సేణ్ణోసొ చెమించుప కెరుక అస్సి. తుమ్ దస్సి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెర్లె, పరలోకుమ్ తిలో

† **11:10** 11:10 యేసుచి రాజిమ్క ‘ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్చి’ మెన ప్రెజల్ ఉచర్ల తిల. ఈంజ లోకుమ్చ జోవయించ బాదల్ తెంతో, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లన తెంతో రచ్చించుప కెరెదె మెన ఉచర్లె తిల, గని జోవయించి రాజిమ్ జోవయించి రచ్చన ముక్కిమ్క ఆత్మ రగుమ్చి మెన నేన్తి. † **11:13** 11:13 బొడ్డ పండ్లు రిత పండ్లు దసా రూక్తె దెరుల. రూకు మాములుమ్ చెంగిలెచి జలె, అక్కల్

దెర్లి పొది పండ్లు కి దెర తంక. § **11:15** 11:15 అర్పితుమ్ దెత పిట్టల్ గట్ట గెనుక జలె, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లె రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి డబ్బుల్ దిల నెంజె. జేఁక, జోవయించి డబ్బుల్ వల్లవన, దేముడుచి గుడితె కామ్క జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్కయ్ పిట్టల్ గట్ట గెనుక, నెంజిలె దేముడుచి గుడిక డబ్బుల్ దెంక. డబ్బుల్ వల్లయ్తస నాయ్మ నెంజిలెచి ఎదిలి లాబుమ్ కి కెరనుల. * **11:26** 11:26 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్ల సగుమ్ పున్లకల్తె 26 నంబర్ కోడు తయె నాయ్.

తుమ్చో అబ్బొ జలో దేముడు తుమ్క చెమించుప కెరెదె. ²⁶ *తుమ్ అన్నెక్లో మాన్సుల్క చెమించుప నే కెర్లెగిన, దస్సి పరలోకుమ్ తిలో అబ్బొ జలో దేముడు తుమ్క చెమించుప కెరె నాయ్” మెన యేసు సికడ్లన్.

యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్లెసి (మత్త 21:23-27; లూకా 20:1-8)

²⁷ జలె, యెరూసలేమ్తె అన్నె పావిలి. యేసు దేముడుచి గుడితె అన్నె గెచ్చ ఒత్త బుల్తె తతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లన, అన్నె సగుమ్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ కి, జోతె జా కెర, ²⁸ “తుయి కెర్త కమె కెరుక, తుయి బోదన కెరుక తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ అస్సె? కొస్సొ తుక అదికారుమ్ దిలన్?” మెన జోక పుసిల. ²⁹ జాకయ్ యేసు జోవయింక, “ఆవ్ కి తుమ్క ఏక్ కోడ్ పుసిందె. తుమ్ చెంగిల్ జబాబ్ సంగిలె, ఆవ్ కిచ్చొ అదికారుమ్క ఇసి కెర్తసి గే, ఆవ్ కి తుమ్క సంగిందె. ³⁰ జలె, యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్చి అదికారుమ్ కేనె తెంతో చి? పరలోకుమ్ తెంతో చి గే, మాన్సు తెంతో చి గే, తుమ్ సంగ” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు పుసిలన్.

³¹ దస్సి పుసితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ కిసి జల మెలె, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో బమ్మ తెన్ లట్టబన, ఇసి మెంతె తిల, “ ‘పరలోకుమ్ తెంతో చి’ మెన అమ్ సంగిలెగిన, దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చొక జోక నంప కెర్పు నాయ్?” మెన అమ్క సంగెదె. ³² “ ‘మాన్సు తెంతో చి’ మెన సంగుక నెంజె” మెన ఉచర్లన. కిచ్చొక మెలె, ‘యోహాను నిజుమి దేముడుచి కబుర్ ఆస్సొసా’ మెన ప్రెజల్ ఎత్మిజిన్ నంపజా అస్తి మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజల్క బితె తిల. ³³ జాచి రిసా “నేనుమ్” మెన జబాబ్ సంగిల. జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక “దస్సి జలె, కేన్ అదికారుమ్క ఆవ్ అంచ కమె కెర్తసి గే, ఆవ్ తుమ్క సంగి నాయ్” మెన సంగ ముద్దొ కెర్లన్.

12

ద్రాచతోటచి రిసా యేసు సంగిలి టాలి (మత్త 21:33-46; లూకా 20:9-19)

¹ తెదొడి యేసు వెల్లెల మాన్సుల్క దస్సి సంగ, జోవయింక టాలివొ సంగ అన్నె బోదన కెరుక దెర్లన్. తెదొడి కిచ్చొ టాలి ఏక్ సంగిలన్ మెలె, ఇసి జతయ్; “ఏక్ మాన్సు ద్రాచ తోట రోవడ కెర, జాచి సుట్టునంత కోట గలవడ కెర, ద్రాచ రస్సుమ్ కడ గన్ను వెల్లొ పత్తూర్ కూనవ కెర, తోట రకితి మాటు

12:11 12:11 కీర్తన 118:22,23.

రితిసి బందవ కెర, రకితనక నిసాన, జోవయింక జా తోట గుత్త దా, వేరతె ఉట్ట గెలన్.

² “పంటొ పికిలి పొది, జేవ్ గుత్త నజిలనతె జా తోటచి పంటొ ఏక్ వాట నజ ఆన్తి రిసా, గొత్తి సుదొ ఎక్కిలోక ఎజొమాని తెద్రయ్లన్. జో ఒత్త పావితికయ్, ³ గుత్త నజిల జేవ్ రకిత మాన్సుల్ జో గొత్తి సుదొక దెర, పెట, కిచ్చొ నే దెతె ఉదడ్ల. ⁴ ఒత్త తెంతో, అన్నెక్లో గొత్తి సుదొక జో ఎజొమాని తెద్రయ్లన్, గని జేవ్ రకితన జోచి బోడి పెట కెర దా, మరియాద నెంతె జోక ఉదడ గెల. ⁵ పిమ్మట్ అన్నెక్లోక ఎజొమాని తెద్రయ్తికయ్, జేవ్ రకితన జోక మార గెల. అన్నె ఒగ్గర్జిన్క తెద్రయ్తికయ్, జోవయింతె సగుమ్జిన్క పెట గెల, సగుమ్జిన్క మార గెల.

⁶ “జలె, జో ఎజొమానిక అన్నెక్లో తిలన్, కొస్సొ మెలె, సొంత ప్రేమ తిలో పుత్తుని. ‘అచొ పుత్తుక మరియాద దెకుల, కిచ్చొగె’ మెన, ఆకర్క జోకయ్ తెద్రయ్లన్. ⁷ గని జేవ్ గుత్త నజిలన ‘ఇన్నెకయ్ అబ్బొన్చి దనుమ్ కలుగు జయెదె. అల్లె, ఇన్నెక మారుమ, చి ఇన్నెక కలుగు జతి వాట అమ్కయ్ దొర్కు జయెదె’ మెన జోవయింక జెవ్వి లట్టబన్ల. ⁸ జేవ్ ఎజొమానిచొ పుత్తున్క దెర కెర, మార కెర, పీనుమ్ జా ద్రాచ తోట తెంతో బార కెర వెంట గెల. ⁹ జలె, దస్సి కెర్లి రిసా, జా తోటచొ ఎజొమాని కిచ్చొ కెరెదె మెలె, జో జా కెర, జేవ్ గుత్త నజిలనక నాసినుమ్ కెర, జా తోట వేర మాన్సుల్క గుత్త దెయెదె.

¹⁰ “అల్లె, ఆవ్ అప్పె తుమ్క సంగితిన్చి రిసా, దేముడుచి కొడెతె రెగిడ్లిసి తుమ్ కెయ్య నదు కెర్పు నాయ్ గె? ‘కామ్క నెంజె’ మెన ఉచర, గేర్ బందిలన పిటయ్ల పత్తురు, బోడిపత్తురు జలన్. ¹¹ ప్రబు సొంతయ్ ఇసి జర్గు కెర్లొ. జో ఇసి కెర్లి రిసా, అమ్ దెకిలె ఆచారిమ్ జతయి!” మెన జేవ్ కోపుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

¹² “అమ్చి రిసాయి యేస్సు సంగితయ్” మెన వెల్లెల మాన్సుల్ చినన కోపుమ్ జా, జోక దెరుక ఉచర్ల, గని ప్రెజల్ కోపుమ్ జా అల్లర్ కెరుల మెన, జోవయింక బియె కెర, జోక ముల దా ఉట్ట గెల.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక పరిచ్చ కెరయ్లిసి (మత్త 22:15-22; లూకా 20:20-26)

¹³ ‘యేసుక కొడెతె అడ్డవ నేరిమ్ వయడుమ’ మెన, సగుమ్జిన్ పరిసయ్యుల్క కి హేరోదు పచ్చెన జతన సగుమ్జిన్క కి, జేవ్ కోపుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్తికయ్, ¹⁴ జేవ్ యేసుతె జా

కెర, “గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్చొ మెన జానుమ్. తుయి మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచరుల మెన నే బితె, దేముడు దెకయలి వాట్చి రిసా సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్తసి మెన అమ్ జానుమ్” మెన పులయతి రితి సంగ, అన్నె, “రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చొ కైసర్ రానొక అమ్ *సిస్తు దెంక నాయిమ్ గే, నాయ్ గె? అమ్ జా సిస్తు దెంక గే పొని గే? సంగు” మెన యేసుక సంగిల. 15 ఇసి సంగితికయ్, యేసు జోవయించి ఉప్రమెన్సు జాన, “అంక కిచ్చొక పరిచ్చ కెర్తసు? డబ్బుల్ కాసు ఏక్ అంచితె ఆన దెకవ” మెన సంగితికయ్, అన్ల. 16 జేవ్ జో తెన్ జా కాసు ఆన్లి పొది, జా కాసు దెకవ, “ఇన్నె కచి పొలిక, కచి నావ్ డిస్తయ్?” మెన జోవయింక పుసిలన్, చి జేవ్ జోక, “కైసర్ రానొచి” మెన సంగిల. 17 యేసు జోవయింక, “కైసర్ దెతిసి కైసర్క, దేముడుక దెతిసి దేముడుకయ్ దెంక అస్సె” మెన, జోవయింక జబాబ్ దిలన్. దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయల మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జల.

సద్దుకయ్యుల్ యేసుక పరిచ్చ కెర్తిసి (మత్త 22:23-33; లూకా 20:27-40)

18 తెదొడి, ‘మొర గెలెగిన అన్నె జివ్ జంక నెంజె, అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుక నెంజె’ మెన ప్రెజల్క సికయ్త సద్దుకయ్యులు సగుమ్జిన్ యేసుతె జా కెర, 19 “గురుబాబు, ఈందె, ‘ఎక్కిలోచొ అన్నొసి బోదల్ నెంతె మొర గెలె, తేర్నిక ఎక్కిల్క ముల దా గెలెగిన, జోచొ బావొసి అన్నొన్చి తేర్నిక ఆనన, అన్నొన్చి నావ్ తెన్ బోదల్ పాయిక అస్సె’ మెన మోసె పూర్గుమ్చొ అమ్ యూదుల్చి రిసా రెగిడ్లొ గెద? 20 జలె సత్తుజిన్ బావుడ్లు తిల. జోవయింతె తొల్పుర్ తెర్ని ఆనన, బోదల్ నెంతె మొర గెలన్. 21 ఒత్త తెంతొ, జో మాన్సుచి పట్టి జెర్మిలోసా జా తేర్బోదక ఆనన, జో కి బోదల్ నెంతె మొర గెలన్. జోచి పట్టి జెర్మిలోసా కి దస్సి కెరన దస్సి జలన్. 22 జేవ్ సత్తుజిన్ బావుడ్లు ఎత్తిజిన్ వర్స తెన్ దస్సి కెరన మొర గెల. జేవ్ ఎత్తిజిన్ మొర గెతికయ్, జా తేర్బోద కి మొర గెలి. 23 జలె, మొర గెలన అన్నె జివ్ జతి పొదిక, జోవయింతె కక్క తేర్ని జా తయెదె? జేవ్ సత్తుజిన్ వర్స తెన్ జా తెన్ పెండ్లి జల గెద?” మెన యేసుక పుసిల. 24 ఇసి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “తుమ్ పొరపాట్ జా గెతసు. కిచ్చొక గే తుమ్ ఉచర. మెలె, దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్డయలిసి సదు కెర్తె కి, ఒత్త తిలిసి అర్దుమ్ కెరన్ను నాయ్, చి జో కెరయ్త కమొ దెకిలెకి, జోచి సెక్తి అదికారుమ్

చినున్ నాయ్. 25 మెలె, మొర గెచ్చు అన్నె జివ్ జతిన్తె పెండ్లిచొ నే జతె, పరలోకుమ్తె మాన్సుల్ దూతల్చి రితి దస్సి తవుల. 26 పడ్లొ, ‘మొర గెలన అన్నె జతి నాయ్’ మెన ఉచర, తుమ్ అన్మానుమ్ తెన్ అస్సున్. గని జా సుట్టు, పూర్గుమ్, రూకు తెడి జా ఆగి లగితె తిలిన్చి రిసా రెగిడ్లిన్తె అవ్ అబ్రాహామ్క, ఇస్సాకుక చి యాకోబుక దేముడుయి, మెన దేముడుచి కోడు మోసె రెగిడ్లి పుస్తకుమ్తె సదు కెర్చు నాయ్ గె? 27 జలె, జేవ్ మొర్ల పూర్గుల్క మోసెచి కాలుమ్ ఎద కి జోవయింక జో దేముడు తా కామ్క అయ్లిన్ తెన్ జేవ్ అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చు జివ్వి అస్తి మెన రుజ్జు జతయ్, రితి మొర గెలనక నాయ్, గని జివ్ తిలనకయ్ జో దేముడు. తుమ్ ఎదివాట్ పొరపాట్ జా అస్సున్” మెన జేవ్ సద్దుకయ్యుల్క యేసు సంగిలన్.

వెల్లి ఆగ్గుచి రిసా యేసుక పుసిలిసి (మత్త 22:34-40; లూకా 10:25-28)

28 ఈంజ కోడుచి రిసా జేవ్ సద్దుకయ్యుల్ తెన్ పరిసయ్యుల్ గగ్గొల్ జంక దెర్ల. ఇసి జతికయ్, మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లొసా ఎక్కిలో సూన, జోవయించి నెడిమి జా కెర, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్చ పరిచ్చల్క యేసు చెంగిల్ జబాబుల్ దెతయ్ మెన దెక, జోక, “ఆగ్గుల్ ఎత్తితె ముక్కిమ్చి కేన్?” మెన పుసిలన్. 29 యేసు జోక, “ముక్కిమ్చి ఇసి జతయ్; ‘ఓ అమ్చ ఇస్రాయేలులు, సూన, ప్రబు జలొ అమ్చొ దేముడు ఎక్కిలో. జో ఎక్కిలోయి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు. అన్నె కోయి నాయ్’ మెన, అన్నె; 30 ‘తుచొ ప్రబు జలొ దేముడుక తుమ్చి ఒండి పెట్టి తెన్, తుమ్చి ఒండి ఆత్మ తెన్, తుమ్చి ఒండి మెన్సు తెన్, తుమ్చి ఒండి బుద్ది తెన్, తుమ్చి సెక్తి ఎత్తి తెన్ ప్రేమ కెర్తె తంక.’ మెన మోసెచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్తె ముక్కిమ్. 31 పడ్లొ, ‘తుమ్క తుమి కెర్తె ప్రేమ కెరంతసు గే, పక్కయ్చక కి తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తంక’ మెన అన్నెక్ ఆగ్గు కి ముక్కిమ్ అస్సె. ఈంజేవ్ దొన్ని ఆగ్గుల్చి కంట కేన్ ఆగ్గు కి జినె నాయ్” మెన జోక యేసు సంగిలన్. 32 జలె, జో మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లొసా యేసుక “నిజామి, గురుబాబు. ‘జో

* 12:14 12:14 ఇన్నె ‘సిస్తు’ మెలె, జా విలువ కెర్తి ప్రబుతుమ్చి సిస్తు.

ఎక్కిలోయి' మెన, 'అదికారుమ్ తిలో దేముడు అన్నె కోయి నాయ్' మెన తుయి సత్తిమ్ సంగిలది. 33 అన్నె, 'ఒండి పెట్టి తెన్, తుమ్చి ఒండి బుద్ది తెన్, తుమ్చి ఎత్తి సెక్తి తెన్ జోక ప్రేమ కెరుక' మెన, అన్నె 'తుమ్క తుమి కెద్ది ప్రేమ కెరంతసుమ్ గే, పక్కయ్చక తెద్ది ప్రేమ కెర్తె తంక ముక్కిమ్' మెన తుయి అన్నె మాన్సుల్క సంగిలిసి సత్తిమ్. బలి గట్ట ఎత్తిచి కంట ఈంజేవ్ దొన్ని ఆగ్గుల్ రితి కెరుక విలువ" మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసా ఒప్పన యేసుక జబాబ్ దిలన్. 34 'ఇసి సంగ బుద్ది తెన్ జబాబ్ దిలో" మెన యేసు దెక, జోక "దేముడుచి రాజిమ్క తుయి దూరి నాయ్" మెన సంగిలన్. జలె, యేసు బలే బుద్ది తెన్ ప్రన్నల్ ఎత్తిక బులవ సంగితికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసాక, జో జా కోడు సంగిలి తెంతో, కో కి కేన్ కోడుక కి యేసుక పుసుక దయిరిమ్ కెర్రి నాయ్.

క్రీస్తు దావీదు పూర్ణుమ్చొక ప్రబు కి పుత్తున్ కి (మత్త 22:41-46; లూకా 20:41-44)

35 యేసు దేముడుచి గుడితె అన్నె బోదన కెర్తె తత్తికయ్, "రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రీస్తు దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మ జోక పుత్తుసి జయెదె మెన మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కీసి సంగుక జతయ్? 36 మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దావీదుచి పెట్టి సికయ్తికయ్

తుచ విరోదుమ్ సుదల్క తుయి సుద్దితి రితి ఆవ్ కెర్రి ఎద, అంచి ఉజెతో పక్కయ్ తుయి వెన తా, మెన ప్రబు అంచొ ప్రబుక సంగిలన్.

మెన దావీదు రానొ సొంత సంగిలన్. 37 దస్సి దావీదు రానొ క్రీస్తుక 'ప్రబు' మెన సంగితయ్ జలె, జో క్రీస్తు కిసి జా జోక పుత్తుసి జయెదె? ఉచర" మెన ఒత్త తిలసక యేసు సంగిలన్. జలె, ప్రెజల్చి ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ సర్ద తెన్ జోచ కొడొ సూన్తె తిల.

38 యేసు అన్నె బోదన కెర్తె తిలి పొది ఇసి మెలన్. "దిగిల సూటిచ పాలల్ గలంత గవురుమ్ ఉచరంత మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనచి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. జేవ్ సంతవీదులె టీచ, మాన్సుల్ ఎత్తి అమ్క జొకర్తు మెన కోర్ప జతతి. 39 సబ గెరలె ముక్కిమ్చ టాన్లుతె, విందుల్తె ముక్కిమ్చ టాన్లుతె వెసుక కోర్ప జతతి. 40 జేవ్ మోసిమ్లు కెర రండెల్ మాన్సుల్చ గెరల్ విక కతతి, అన్నె ఉప్రమెన్సుక దిగిల ప్రార్దనల్ కెర్తతి. దస్సి, జోవయించి పాపుమ్ ఒగ్గరి, చి వెల్లి సిచ్చు సేడుల" మెన జేవ్చి రిసా యేసు సంగిలన్.

బీద సుద్ది జాక కలుగు జలిసి ఎత్తి దేముడుక దిలిసి (లూకా 21:1-4)

41 తెదొడి యేసు దేముడుచి గుడితె తత్తి, దేముడుచి కామ్క కానుక దెతి డబ్బుల్ పెట్టెల్చి మొక్కె వెసిలన్. ఒత్త వెన, బెర అయ్ల మాన్సుల్ ఒత్త డబ్బుల్ గల దెతిసి దెకితె తిలో.

జలె, ఒగ్గర్జిన్ సొమ్నార్లు ఒగ్గర్ డబ్బుల్ జేవ్ పెట్టెల్తె గత్తె తతికయ్, 42 ఎద్దె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు ఎక్కి జా కెర, దొన్ని ఇదుల రాగి కాసుల్ పెటెతె గలిలి. 43 గల్లికయ్, యేసు జోచ సిన్సుల్క పాసి బుకారాన, "ఈందె, జేవ్ సొమ్నార్లు ఎత్తిజిన్ మొత్తుమ్ దిలిన్చి కంట ఈంజ ఎద్దె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు ఒగ్గర్ దా అన్నె" మెన కచితుమ్ సంగితసి. 44 కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఎదివాట్ సొమ్నారుమ్ తెంతో సేసిలిసి జా దా అస్సి. ఇన్నెక, కిచ్చొ నెంజిలె కి, కలుగు జలిసి ఎత్తి దా గెల అస్సి" మెన సిన్సుల్క బుద్ది దెకయ్లో.

13

దేముడుచి గుడి నాసెనుమ్ జయెదె మెన యేసు సంగిలిసి (మత్త 24:1-44; లూకా 21:5-33)

1 ఒత్త తెంతో, యేసు దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జతె తతికయ్, జోచ సిన్సుల్తె ఎక్కిలో, "ఈందె, గురుబాబు, ఈంజ దేముడుచి గుడి బందిల పత్తల్, కెద్ది బమ్మ జతి రితి అస్సి!" మెన దెకయ్లన్. 2 దస్సి మెన దెకయ్తికయ్, యేసు జోవయింక "ఈంజేవ్ ఎత్తి దెకితసు, గని అప్పె పత్తుర్చి ఉప్పిర్ పత్తురు దొంత్రల్ తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీవో నే జతె, గలి జతి దీసి జెయెదె" మెన జబాబ్ దిలన్.

3 తెదొడి దేముడుచి గుడిచి మొక్కె తిలి ఒలీవ మెట్టయ్ యేసు గెచ్చు వెసిలన్, చి పేతురు యాకోబు యోహానుచి అంద్రెయ మెల సిన్సుల్ జోతె జా కెర, అన్నె కో నెంతె, 4 "గురుబాబు, తుయి సంగిలిసి కెయ్చక జర్లు జయెదె గే అమ్క సంగు. ఈంజ నెరవెర్చువ జతి పొది అయ్లి మెలె, అమ్ చినితి రిసా కిచ్చొ గుర్తు తయెదె?" మెన యేసుక పుసిల. 5 జో జోవయింక "కొన్నొ జలెకు తుమ్క అంచి రిసా మోసిమ్ నే కెర్రి రితి తుమ్ జాగర్త దెకన. 6 కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ జా అస్సి, మెన సంగుక జలెకు, 'ఆవ్ క్రీస్తు' మెన సంగుక జలెకు, ఒగ్గర్జిన్క మోసిమ్ కెర, వేర బుద్ది సికడుల. 7 అన్నె, 'యుద్దుమ్ జతయ్' మెన జలెకు, 'యుద్దుమ్ జయెదె' మెన జలెకు తుమ్ సూన్తె. గని బమ్మ నెంతె తా. ఇనచ ఎత్తి జర్లు

జంక అన్నె. గని ఈంజ ఉగుమ్ ఒగ్గర్ బే బేగి పూర్తి జయె నాయ్. 8 అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్, రాజిమ్చి ఉప్పిరి రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీవో జవుల. వేర వేరతె బూకంపల్, కరువుల్ జర్లు జవుల. గని ఈంజ ఎత్తి అంచి రాజిమ్ ఏలుప కెర్తి ఉగుమ్ జెర్లయ్త నొప్పుల్ రిత జా, ఇసచ ఎక్కి మొదోల్ జవుల.

9 “తుమ్ మాత్తుమ్, జాగర్త దెకన. కిచ్చొక మెలె, జా పొదిక మాన్సుల్ తుమ్క తీర్పు కెర్త సబల్తె సార్పు దెవుల. అమ్చ యూదుల్చ సబ గెరలె తుమ్క పెట గెలుల. జేవ్ దస్సి విరోదుమ్ కెర్తె, అంచి నావ్చి రిసా, అంచి రిసా సాచి సంగితి రిసా, అదికార్లుచి మొక్కె రానల్చి మొక్కె తుమ్ టీవో జస్తె. 10 గని తొలితొ, ఉగుమ్ నే మార్పువ జతె, అగ్గె, ఒండి లోకుమ్చ కేన్ దేసిమ్చ పైజల్క కి సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక అన్నె. సూనయ్లెకయ్, ఈంజ ఉగుమ్చి ఆకర్ దీసి జెయెదె.

11 “జలె, తుమ్క మాన్సుల్ నేరిమ్ వయడ అదికారుల్తె సార్పు దెతి పొదిక, ‘కిచ్చొ సంగుక గే?’ మెన తుమ్ చింత గలన నాయ్. తుమ్ సంగుక మెన జయ్యి గడియయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు కిచ్చొ దెయెదె గే, జయ్యి సంగ. కిచ్చొక మెలె, తుమి లట్టబ్బు నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తుయి లట్టబెదె. తుమ్క తుమి సంగుస్ నాయ్.

12 “జా పొదిక అన్నె కిచ్చొ బాద తయెదె మెలె, అన్నొన్క బావొని జలెకు, పుత్తున్క అబ్బొసి జలెకు, మొర్తి సిచ్చతె సార్పు దెవుల. అన్నె, అయ్యన్అబ్బొన్క పుత్తర్లు సగుమ్జిన్ విరోదుమ్ జా, జోవయింక మొరవుల. 13 అన్నె, తుమ్ అంచి నావ్ తెన్ బులితె తత్తెచి రిసా ఎతివాట్జిన్ తుమ్క విరోదుమ్ జవుల. గని ఇస అల్లర్ జలెకి, ఆకర్ ఎద కో నముకుమ్ తెన్ తా ఓర్పువ జవుల గే జెచ్చి రచ్చించుప జవుల” మెన యేసు సంగిలన్.

యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

14 “జలె, *పిమ్మట్, దేముడుక విరోదుమ్ జా జోక బలే దూసుప కెర నాసెనుమ్ కెర్తిక ఏక్, దేముడుచి గుడితె టీవో నే జతి టాన్తె టీవో జంక తుమ్ దెకిలె, ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఈంజ సదు కెర్తస తుమ్ చెంగిల్ ఉచరన. జా గుర్తు తుమ్ దెకిలె, ఈంజ యూదయ ప్రదేసిమ్తెచ మాన్సుల్ చట్టున డొంగ్రలె ఉట్ట నిగుతు! 15 జా పొదిక కేన్ మిద్దెచి ఉప్పిరి కో తవుల గే, ఉత్త కెర, జోచి గెరి తెంతొ కిచ్చొ జలెకు వస్తువ వెంట నెంక జవున్ గెరి

పెసుక జయె నాయ్. 16 వెడయ్ గట్ట కో తవుల గే, కామ్చి రిసా కడ్ల జోచ పాలల్ జవున్ వెంట నెంక పస్ల జెంక నాయ్. 17 అయ్యొ! జేవ్ దీసల్క వయ తిల తెర్బోదల్, బోదల్ వడ్డివొ, ఉట్ట నిగుక నెత్త ఒగ్గర్ సైమల్ జవుల!

18 “ ‘ఈంజ ఎత్తి చల్లి పొది జర్లు జవున్ నాయ్’ మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర. 19 కిచ్చొక మెలె, లోకుమ్ జెర్లయ్లి తెంతొ అప్పె ఎద కలుగు జల సైమల్చి ఒగ్గర్ సైమల్ జేవ్ దీసల్క ఎత్తివాట్ తయెదె. జలి మెలె, ఒత్త తెంతొ అన్నె కెయక కి తెద్ది సైమ తయె నాయ్. 20 జాచి రిసా, జేవ్ అల్లర్ జత దీసల్ తొక్కి జతి రితి ప్రబు సెలవ్ దెతో నాయ్ జలె, కో కి మాన్సుల్ రచ్చించుప జంక నెత్తిర్ తా. గని నంపజతి రిసా రచ్చనక నిసాన జల మాన్సుల్ పాడ్ నే జతి రిసాయి, ‘జేవ్ సైమల్ తొక్కి దీసల్ తత్తు’ మెన ప్రబు సెలవ్ దా అన్నె. 21 అన్నె తెదొడక, ‘ఈందె క్రిస్తు!’, ‘ఓదె క్రిస్తు!’ మెన కో జలెకు తుమ్క సంగిలె, జా నంప కెర నాయ్. 22 కిచ్చొక మెలె, అబద్దుమ్చ జా కెర, ‘ఆవ్ క్రిస్తు’ మెనన జలెకు, ‘ఆవ్ దేముడుచి కబుర్ ఆన్తొసా’ మెనన జలెకు, రచ్చనక నిసాన జలసక మోసిమ్ కెర జోవయించి నముకుమ్ పిట్టవుక మెన ఉచరన, వెల్లో మాయకమొ కెరుల. 23 అల్లె, చెంగిల్ దెకన. ఈంజ ఎత్తి నే జతె అగ్గెయ్ తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

24 “జేవ్ దీసల్క, ఆవ్ సంగిల జేవ్ సైమల్ పూర్తి జలె పిమ్మట్క, పొద్దు అందర్ జయెదె, జోను కి ఉజ్జిడి దెయె నాయ్. 25 ఆగాసుమ్ తెంతొ సుక్కల్ గెసురుల, చి ఆగాసుమ్తె ఎత్తి అద్దుర్ జయెదె. 26 తెదొడక ఎదివాట్ అదికారుమ్ తెన్, పరలోకుమ్చి ఉజ్జిడి తెన్, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా మబ్బుల్తె పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త జెయిందె. ఆవ్ దస్సి ఉత్త జెతిసి లోకుమ్ ఎత్తి దెకుల. 27 తెదొడక అంచ దూతల్క తెర్తయిందె, చి జేవ్, చెత్తర్ దిక్కుల్ తెంతొ, లోకుమ్చి ఏక్ పక్క తెంతొ, అన్నెక్ పక్క ఎద, కేన్ దేసిమ్చక నే పిట్టె, రచ్చనక ఆవ్ నిసాన్ల మాన్సుల్క ఆనవ, ఎక్కితె కుడవనిందె.

అంజూరుమ్ రూకుక టాలి

28 “అంజూరుమ్ రూకుక టాలి కెర అర్దుమ్ కెరన. మెలె, దసా రూక్చ కొమ్మల్ కొవ్ని జా పలొయ్లె ‘వేసెక్ అప్పె పాచ జెయెదె’ మెన తుమ్ చినితె. 29 దస్సి, ఆవ్ సంగిల గుర్తుల్ జర్లు జతిసి తుమ్ దెకిలె, జా గుమ్ముమె పాచిల్ రితి జా, అన్నె జెతికయ్ సమయుమ్ పాసి జా అన్నె మెన

* 13:14 13:14 యేసు జెర్ల డబ్బయ్; 70; వెర్నల్ గెలి పడ్డె ఈంజ సస్టుమ్ జర్లు జలి. మెలె యేసు పరలోకుమ్తె గెచ్చు అన్నె విస్సెక్ సత్తు; 27; వెర్నల్ గెతికయ్.

తుమ్ జాన్తె. ³⁰ ఆవ్ సంగిల సైమల్ గుర్తుల్ పూర్తి జలెకయ్ ఈంజ ఉగుమ్ అతుమ్ జయెదె మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి. ³¹ జలె, ఆగాసుమ్ బుయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల, గని అంచ కొడొ ఎద్దరె పిట్టితి నాయ్.

³² “జలె, కేన్ దీసిక ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెయిందె గే, జా దీసిక కేన్ గడియక జెయిందె గే, దేముడు జలొ అబ్బొక పిట్టవ కేన్ మాన్సు జలెకు, పరలోకుమ్చ దూతల్ జలెకు, దేముడు అబ్బొచొ పుత్తుసి జలెకు, కొయి నేనుమ్. ³³ జాకయ్, జాగర్త తెన్ తా, తెలివి తా, ప్రార్దన కెర్తె తా. జా కాలుమ్ కెయెడ జెయెదె గే నేను. ³⁴ ఆవ్ అప్పె దేముడు జలొ అబ్బొతె గెతిసి, ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతిసి కిసి మెలె, ప్రయానుమ్ గెతో మాన్సు కెర్తెసి రితి జయెదె. జో మాన్సు గెచ్చుక బార్ జతి పొది, జోక కలుగు జతిసి జోచ గొత్తి సుదల్క రకితి రితి జోవయింక అదికారుమ్ దా, జోవయింక ఎక్కిలోక కమె దా, గుమ్ముమ్ రకితోసా ఎక్కిలోక రకవ, ఉట్ట గెచ్చెదె. అంచి తెన్ కి దస్సి.

³⁵ “జలె, తుమ్ జాగర్త తెన్ రకితె తా. కిచ్చొక మెలె, గేర్చొ ఎజొమాని కెర్తి రితి ఆవ్ ఉట్ట గెలె, సంజెక జెయిందె గే, సొక్కుక జెయిందె గే, కుకుడొ వాసెనె జెయిందె గే, పెందలె జెయిందె గే, కెద్దొడక జెయిందె గే, తుమ్ నేను. ³⁶ తెలివి తా రకితె తా. నెంజిలె, తుమ్ నే రకితె నిజల్ రితి బదుకుమ్ జా తిలె పొది ఆవ్ అయ్లె, దెకిలె, తుమ్ కిసి జస్సె! ³⁷ తుమ్కయ్ మెన నాయ్, ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్క ఆవ్ కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె ఆవ్ అన్నె జెతిన్క తెలివి తెన్ రకితె తా” మెన సిస్సుల్క యేసు ఈంజ బోదన ఎత్కి సంగిలన్.

14

యేసుక మారుక మెన వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ట కెర్తిసి

(మత్త 26:1-5; లూకా 22:1-2; యోహా 11:45-53)

¹ దొరతి గెలి పిమ్మట్ *పస్కా పండుగు, జలె నే పులయ్ల పొడియె కతి పండుగు, నే జెతె అగ్గె, వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్నల్ సికడ్డన కుట్ట ఉచర ఉచర, “కిసి కెర జలెకు గుట్టు తెన్ యేసుక అప్పెయి దెర మారుమ” మెన ఆస

* **14:1** 14:1 పూర్ణమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతో ప్రబు రచ్చించువ కెర్తిసి ఏద కెర్తి పండుగు, ఈంజ. ముక్కిమ్క కిచ్చొ ఏద కెరుల మెలె, ‘అమ్చ యూదుల్క విడ్డల్ కెర్తె’ మెన ఐగుప్తు దేసిమ్చ కుటుంబల్ ఎత్కిచ తొల్పూర్ జల మున్సుబోదల్క దూత మార్గితె యూదుల్చ తొల్పూర్ బోదల్ నే మొర్తి రితి ప్రబు జోవయింక పిట్టయిలిసి ఏద కెరుక. తెదొడి, పూర్ణమ్చి జా రాతి కేన్ గెరి యూదుల్ తిల గే, జా గెర్చ దార్బంద్రల్తె అర్చితుమ్ జలొ ఏక్ మెండపిల్లచి లోయి దెరవుల, చి దూత దెకిలె, జా గెర్చొ తొల్పూర్ బోదక మారె నాయ్. † **14:12** 14:12 యేసు కి ఈంజ పస్కా పండుగు పొది మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్త అర్చితుమ్ జా జోవయింక లోయి సుచ దెయెదె.

తెన్ తిల. ² గని, “పండుగు పొది పొని, కిచ్చొక మెలె పండుగ్క బెర అయ్ల ప్రెజల్ కుమ్మత్ తెన్ గగ్గోల్ జా అమ్క బలె అల్లర్ కెరుల.”

³ యేసు బేతనియ గవ్వి గెచ్చ, సీమోసు మెలొ వెల్లి రోగుమ్ జా తిలొ ఎక్కిలోచి గెరి తా, అన్నిమ్ కంక వెన తతికయ్, ఏక్ తేర్బోద ఒగ్గర్ విలువచి వాసెన తేలుచి బుడ్డి దెరన జా, జా బుడ్డి పుట్టవ కెర యేసుచి బోడి ఉప్పిరి సువిలి. ⁴ ఒత్త తిలన సగుమ్జిన్ కోపుమ్ జా “ఈంజ తేల్ ఇసి పాడ్ కెరుక కిచ్చొక? ⁵ ఈంజ తేల్ సొవ్వు పుంజొ వెండ్లుచి కంట అన్నె డబ్బుల్క వికుక జతి, చి బీద సుదల్క దర్ముమ్ దెంక జతి” మెన లట్టబన, జా తేర్బోదక గోల కెర్తె.

⁶ జలె యేసు, “ఇన్నెక గోల కెర నాయ్. కిచ్చొక ఇన్నెక ఉస్సుర్ కెర్తెను? అంచి రిసా ఈంజ కెర్తిసి వెల్లొ కామ్. ⁷ బీద సుదల్ కెయెడ కి తుమ్చి తెన్ తవుల చి రిసా తుమ్క కెయెడ ఇస్టుమ్ అయ్లె, జోవయింక దర్ముమ్ దెంక జయెదె. గని ఆవ్ కెయెడ తెయెడ తుమ్చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె ఇసి తయె నాయ్. ⁸ ఇన్నెచి అత్తి తిలిసి సర్దక ఈంజ కెర అస్సె. ఆవ్ నే మొర్తి అగ్గె, అంక నే రోవితె అగ్గె, అంచి ఆగ్గె తెయార్ కెర్తి గుర్తు రితి కెర అంక ఈంజ తేల్ బోడి సువ దా అస్సె. ⁹ అన్నె ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి సంగితసి మెలె, ఒండి లోకుమ్తె కేనె అంచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుల గే ఒత్తయ్ ఈంజ అప్పె కెర్తిసి సంగ, ఇన్నెచి రిసా ఉచరవడుల” మెన యేసు సంగిలన్.

యూదా మెలొ సిస్సుడు యేసుక దెర దెంక ఒప్పన్సిసి

(మత్త 26:14-16; లూకా 22:3-6)

¹⁰ యేసుచ బారజిన్ సిస్సుల్తె ఎక్కిలో ఇస్కరియోతు గవ్విచొ యూదా మెలొసా, తెదొడి జో, యేసుక దెర వెల్లెల పూజర్లుచి అత్తి దెంక ఉచర, జోవయింతె గెచ్చ, సంగిలన్. ¹¹ జేవ్ నూన సర్ద జా, “తుక డబ్బుల్ దెమ్దె” మెన ఒప్పన్తికయ్, యేసుక కిసి కెర కెయెడ దెర దెంక గే, యూదా వాట్ చజితె తిలొ.

¹² నే పులయ్ల పొడియె కతి పండుగ్చి మొదొల్ కెర్తి దీసి, మెలె, ‘పస్కా’ మెన మెండపిల్లక అర్చితుమ్ దా †జోచి లోయి సుచితి దీసి, సిస్సుల్ యేసుక “తుయి పస్కా అన్నిమ్ కెర్తి రిసా అమ్ కేన్ టాన్ తెయార్ కెరుక?” మెన జోక పుసిల.

13 జో సిస్సుల్తె దొగులక పాసి బుకారా, “తుమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చు, చి పట్టుమ్ తెడి పెసిలదు మెలె, పాని వయితోసా ఎక్కిలో తుమ్క దస్సుల్ జయెదె. జోచి పట్టి గెచ్చు, 14 చి కేన్ గెరి జో పెనెదె గే, జా గేర్చొ ఎజొమానిక తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, ‘అంచ సిస్సుల్ తెన్ ఆవ్ పస్కా అన్నిమ్ కతి గది కేన్?’ మెన అమచొ గురుబాబు పుసితయ్ మెన సంగ, చి 15 తెయార్ కెర్లి వెల్లి అంతస్తు గది ఏక్ తుమ్క దెకయెదె. ఒత్తయ్ అమచి రిసా పస్కా అన్నిమ్ తెయార్ కెర్ తా” మెన యేసు సంగిలన్. 16 జేవ్ సిస్సుల్ బార్ జా పట్టుమ్తె గెచ్చు, జో సంగిలి రితి ఎత్తి జర్గు జా అస్సె మెన దెక, జా పస్కా అన్నిమ్క దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర్ల.

17 సాంజ్ జతికయ్, యేసు జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్ తెన్ జా గదితె జా కెర, 18 జేవ్ వెన అన్నిమ్ కెర్తె తతికయ్, యేసు “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ అంచి తెన్ కతనతె ఎక్కిలో అంక దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్ప కెర దెయెదె” మెన సంగిలన్. 19 ఇసి సంగితకయ్, జేవ్ దుకుమ్ జా, “ఆవ్ గె?” మెన ఎక్కిలోచి పట్టె ఎక్కిలో ఎత్తిజిన్ సంగుక దెర్ల. 20 జలె, జో జోవయింక, “తుమ్ బారజిన్తె ఎక్కిలో దస్సి కెరెదె. అంచి తెన్ ఆతు తప్పెలయ్ పోడి బెద బుడ్డయ్తో ఎక్కిలో. 21 ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మిలోసాచి రిసా రెగిడ్లి లెక్క ఉట్ట గెచ్చిందె. గని, అయ్యె! ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మిలోసాక కేన్ మాన్సు దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్ప కెర దెయెదె గే, జో మాన్సు జతి సిచ్చుచి రిసా జో నే జెర్మ తిలె జోక చెంగిల్ తత్తి!” మెన సంగిలన్.

22 యేసు, సిస్సుల్ జా పస్కా అన్నిమ్ కెర్తె తా, యేసు పోడియె దెరన “దయ కెర్లది” మెలి రితి కిదేముడు అబ్బొన్క జొబర సంగ కెర, జా పోడియె మోడ, సిస్సుల్క వంట దా, జోవయింక “తుమ్ ఈంజ కడన కా. అంచి ఆగ్గక ఈంజ గుర్తు జయెదె” మెన కెర, 23 ఏక్ గిన్నుచి ద్రాచ రస్సుమ్ దెర, దేముడు అబ్బొన్క అన్నె ఉచర, సిస్సుల్క దెతికయ్, జేవ్ ఎత్తిజిన్ జా గలన్చి ద్రాచ రస్సుమ్ వర్న తెన్ పిల. 24 తెదొడి యేసు “ఈంజ రస్సుమ్ కిచ్చొచి గుర్తు మెలె, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా అంచి లోయి నూయి జంక అస్సె మెన అంచి నొవి ప్రమానుమ్. 25 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ నిజమి సంగితసి మెలె, అబ్బొసి జలొ దేముడుచి రాజిమ్తె ఆవ్ నొవర్ పితె ఎద, ఇసి ద్రాచ రస్సుమ్ పియి నాయ్” మెన సిస్సుల్క సంగిలన్.

బమ్మ జా అంక ములితె మెన సంగిలిసి

26 తెదొడి జేవ్ దేముడుక గనుమ్ గాయ కెర బార్ జా, ఒలివ మెట్టయ్ ఉట్ట గెల. 27 యేసు జోవయింక, “తుమ్ ఎత్తిజిన్ బమ్మ జా అంక ములితె. కిచ్చొక మెలె, మెండల్ రకితోసాక ఆవ్ మొరయిందె, చి జోచ మెండల్ ఎత్తిజిన్ చెదుర్ప జా గెచ్చుల, మెన దేముడు కోడుతె రెగ్గయిలిసి నెరవెర్నువ జంక అస్సె. 28 గని ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి పిమ్మట్క, తుమ్చి కంట అగ్గె గలిలయ ప్రాంతుమ్తె గెచ్చిందె” మెన ప్రమానుమ్ కెర్లన్.

29 యేసు ఇసి సంగితకయ్, పేతురు జోక “ఎత్తిజిన్ తుక ములితెకి, ఆవ్ తుక ములి నాయ్” మెన సంగిలన్. 30 జలె యేసు జోక, “తుక ఆవ్ కిచ్చొ నిజమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అజి రాతిక, కుకుడొ తివ్వెరి నే వాసితె అగ్గె, ‘జోక నేని’ మెన అంచి రిసా తుయి తివ్వెరి సంగితె” మెన సంగిలన్. 31 దస్సి సంగిలే కి, పేతురు బమ్మ తెన్ “ఆవ్ తుచి తెన్ మొరుక అస్సె మెలె కి, ఆవ్ తుక ‘నేని’ మెన కెయ్యక కి సంగి నాయ్” మెన పేతురు గట్టిజ సంగిలన్. జేవ్ సిస్సుల్ ఎత్తిజిన్ దస్సి సంగిల.

గెత్తేమనే తోటతె

(మత్త 26:36-46; లూకా 22:39-46)

32 ఒత్త తెంతో యేసు సిస్సుల్ గెత్తేమనే మెంతి తోటతె గెచ్చు, జో “ఆవ్ ఒత్తల్తో గెచ్చు ప్రార్లన కెర జెతి ఎది ఎద తుమ్ ఇన్నె వెస తా” మెన జేవ్ సిస్సుల్క సంగ, 33 ఎక్కి పేతురుక, యాకోబుక చి యోహానుక పట్టి కడన ఇదిల్ దూరి గెచ్చు తా, దుకుమ్ జా మెన్సుతె ఒగ్గర్ బాద సేడుక దెర్ల. దస్సి బాద సేడ, 34 “అంచి పెట్టి తిలి దుకుమ్క మొర గెచ్చుక జయెదె. తుమ్ ఇన్నె తెలివి తెన్ రకితె తా” మెన సంగ, 35 సగుమ్ దూరి గెచ్చు కెర, సెర్ను సేడ, దేముడు అబ్బొన్క ఇసి మెన ప్రార్లన కెర్లన్. “ఓ బ, తుక జంక తిలెగిన, ఈంజ దుకుమ్ జతి గడియ నెంజెలి, జతి లెక జలె అంక పిట్టవు” మెన అన్నె, 36 “ఓ బ, ఎత్తి తుచి అత్తి అస్సె. ఈంజ గిన్నుచి ఆవ్ నే పితి రితి అంక పిట్టవు. గని అంచి ఇస్టుమ్ పోసి. తుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవున్” మెన ప్రార్లన కెర, 37 జేవ్ సిస్సుల్తె ఉట్ట జా, జేవ్ నిజ అస్తి మెన దెక కెర, పేతురుక, “ఓ సీమోను, తుయి నిజ అస్సిన్ గే? ఎక్కి గడియ జవున్ రకితె తంక నెతిర్లది గే? 38 జెత అల్లర్తె తుయి పాపుమ్ నే కెర్తి రితి జాగర్ల

‡ 14:13 14:13 మెలె యెరూసలేమ్ పట్టుమ్. § 14:22 14:22 ‘దేముడు అబ్బొసి’ మెన కేన్ సుట్టు రెగ్ల తిలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రిసా సంగితయ్.

తెన్ తా, ప్రార్థన కెరై తా. 'ఆత్మ నిదానుమ్ అస్సె' మెన ఉచరన్లెకి, ఆగ్గేక సెక్కి నాయ్," మెన పేతురుక యేసు సంగిలన్. ³⁹ అన్నెక్ సుట్టు ఇదిల్ దూరి ఉట్ట గెచ్చు కెర, తొలితో ప్రార్థన కెరై కొడొ, అన్నెక్ సుట్టు ప్రార్థన కెరై.

⁴⁰ దస్సి ప్రార్థన కెర, అన్నె బుల జా, జేవ్ సిస్సుల్ గూన్క నెత్త కెర నిజ అస్తి మెన దెకిలన్. దెకితికయ్, జేవ్ లాజ్ జా, జోక కిచ్చొ సంగుక గే నేన గెల.

⁴¹ అన్నెక్ సుట్టు కి యేసు దస్సి గెచ్చు అన్నె జా, మొత్తుమ్ తివ్వెరి జేవ్ నిజలిసి దెక, "అప్పెకయ్ సెలవ్ కడన నే రకితె నిజ అస్సున్ గే? సాలు. ఈందె సమయుమ్ జా గెలి గే. ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా పాపుమ్ కెర్రనచి అత్తి దెర్ను సేడిందె. ⁴² జొమ్మ, గెచ్చుమ! ఓదె, అంక దెర దెతోసా పాసి జా అస్సె" మెన జోవయింక సంగిలన్.

యూదా చి జనాబ్ యేసుక దెరుక అయ్లిసి

⁴³ యేసు దస్సి లట్టబై తతికయ్, జోచ బారజిన్ సిస్సుల్తె అగ్గె బెద తిలో యూదా పావ అయ్లో. వెల్లెల పూజర్లు, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనచి అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ తెద్రయ్ల జనాబ్ కి, కత్తులు డండల్ దెరన, యూదా తెన్ అయ్ల.

⁴⁴ జలె ఈంజ నే జతె అగ్గె, "కక్క ఆవ్ చుంబిందె గే, జొయ్యి యేసు. జోకయ్ దెరన కో నే పిట్టయ్తి రితి చెంగిల్ రక కడన" మెన యేసుక దెర దెతో యూదా జేవ్ జనాబ్ గుర్తు సంగ తిలన్. ⁴⁵ జో అయ్లి బేగి, యేసుతె జా కెర, "గురుబాబు" మెన సంగ చుంబితికయ్, ⁴⁶ జేవ్ బెద అయ్లన యేసుక దెర్.

⁴⁷ జలె, ఒత్త టీవో జా తిలో ఎక్కిలో కత్తి కడన, ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచొ గొత్తి సుదొక పెట జోచొ కండ్లొ కండ గెలన్. ⁴⁸ తెదొడి జోక దెర్లనక యేసు, "ఆవ్ కిచ్చొ గే దెర్లయ్ గే, చి తుమ్ కత్తులు డండల్ దెరన అంక దెరుక తుమ్ అయ్లదు గే? ⁴⁹ ఆవ్ రోజుక తుమ్చి తెన్ దేముడుచి గుడితె తా బోదన కెరై కి, జా పొది అంక దెర్ను నాయ్. జలె, దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లిసి ఎత్కి జర్లు జవున్!" మెన సంగిలన్. ⁵⁰ జలె, సిస్సుల్ ఎత్కిజిన్ బమ్మ జా, జోక ముల దా ఉట్ట నిగిల.

⁵¹ జలె, పట్టి బందన తిలో ఏక్ ఉబెడొ యేసుచి పట్టి గెతె తిలన్ యేసుక కడ నెత మాన్సుల్తె సగుమ్జిన్ జో ఉబెడొక దెర్ల. ⁵² గని, జో జా పట్టి సేడవ దా డుమ్డొయ్ ఉట్ట నిగిలన్.

ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి మొక్కె యేసుక పరిచ్చు కెరైసి

⁵³ * యేసుక ఎత్కిక వెల్లో పూజరితె కడ నిల. ఒత్త కడ నెతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ ఒత్త బెర తిల. ⁵⁴ పేతురు, జలె, దూరి దూరి తా యేసుచి పట్టి జా జా, జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి వీదె పెన, ఆగితె తపితి రిసా జమాన్లు తెన్ వెన తిలో.

⁵⁵ వెల్లెల పూజర్లు చి అన్నె వెల్లెలో సబ కెర్రన ఎత్కిజిన్ యేసుక మార గెలుక మెన జోక నేరిమ్ వయడ్డి సాచిక చజితె తిల, గని సరి జతి సాచి దొర్కు జయె నాయ్. ⁵⁶ మెలె, ఒగ్గర్జిన్ జోచి ఉప్పిరి అబద్దుమ్ సాచి సంగిలే కి కచి, కచి సాచి ఎక్కి రితి జయె నాయ్. ⁵⁷⁻⁵⁸ తెదొడి, సగుమ్జిన్ టీవో జా, "మాన్సు బందిలి ఈంజ దేముడుచి గుడి సేడవ కెర తిర్తకయ్ మాన్సు నే బందిలి ఏక్ దేముడుచి గుడి బందిందె, మెన ఈంజొ సంగిలిసి సూన్లమ్" మెన అబద్దుమ్ సంగిల. ⁵⁹ గని జేవ్ సంగిలి సాచి కి సరిగా బెదె నాయ్.

⁶⁰ తెదొడి, ఒత్త తిల మాన్సుల్చి నెడమె ఎత్కిక వెల్లో పూజరి టీవో జా కెర, యేసుక "ఈంజేవ్ సంగితిన్క కిచ్చొ జబాబ్ దెంక నెతిర్ని గే? ఈంజేవ్ తుక కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్డతి?" మెన పుసిలన్.

⁶¹ గని యేసు తుక్లె తా, కిచ్చొ జబాబ్ కి సంగె నాయ్. యేసు తుక్లె తతికయ్, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జోక అన్నె "పరలోకుమ్ తిలో అమ్చొ దేముడు ప్రబుచొ పుత్తున్ జలో క్రిస్తు తూయి గే?" మెన యేసుక పుసితికయ్, ⁶² జో "అవ్వి. అన్నె, ఆకర్క, ఎత్కి సెక్కి అదికారుమ్ తిలోసాచి ఉజెతో పక్కయ్ ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా వెన తతిసి కి, ఆగాసుమ్చ మబ్బుల్ తెన్ ఆవ్ పరలోకుమ్ తెంతో అన్నె ఉత్త జెతిసి కి తుమ్ దెకితె" మెన సంగిలన్.

⁶³ ఇసి సంగితికయ్, జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కోపుమ్ జా, జో గలన్లి దిగిల్ సొక్క చిరన గెల కెర, "అన్నె సాచి సంగితన అమ్క అక్కర్ నాయ్. ⁶⁴ దేముడుక ఆవ్ సమ్మందుమ్ జతసి మెన ఈంజొ సంగ ప్రబుచి విలువ కడ వెల్లి పాపుమ్ కెరైసి తుమ్ ఎత్కిజిన్ సొంత సూన్లదు, తుమ్ కిచ్చొ తీర్పు సంగితె?" మెన సబ కెర్రనక పుసితికయ్, "మొర్తి సిచ్చుచి తప్పు కెర అస్సె" మెన జేవ్ ఎత్కిజిన్ తీర్పు సంగిల. ⁶⁵ తెదొడి జోవయింతె సగుమ్జిన్ యేసుక తుంకుర్క దెర, నిస్కారుమ్ కెరై. అన్నె, జోచి మొక్కె పాలుమ్ డంక దా జోకపెట, "తుకకోపెట్ల గే, తుయ్

* **14:53** 14:53 'ఎత్కిక వెల్లో పూజరి' మెలె, వెల్లెల పూజర్లు మొత్తుమ్తె ఎక్కిలో ముక్కిమ్చొ పూజరి జయెదె. తెదొడి కయవ మెలోసా ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలో.

క్రీస్తు గే నంగు!” మెన కొంకడ్ల. అన్నె, జమాన్లు జోక ఎత్తివాట్ దెబ్బల్ పెట గెల.

“జోక నేని” మెన యేసుచి రిసా పేతురు సంగిలినీ
(మత్త 26:69-75; లూకా 22:56-62; యోహా 18:15-18,25-27)

66 పేతురు ఎట్టొతో వీదె తతికయ్, జో ఎత్తిక వెల్లో పూజరితెచి తేర్బోద గొత్తి సుది ఎక్కిల్ జా కెర, 67 పేతురు ఆగితె తపిత్ తిలిసి దెక కెర, “తుయి కి నజరితు గవ్వెచొ యేసు తెన్ తిలది, గెద” మెలి. 68 ఇసి మెన సంగితికయ్, “నాయ్, గెద. తుయి సంగితిసి కిచ్చొ గే, ఆవ్ నేని. అంక అర్దుమ్ జయె నాయ్” మెన సంగ, జా వీదెచి ఒత్తల్తోచి గుమ్ముమె ఉట్ట గెలన్. 69 గని జా గొతిమాన్లు జోక ఒత్త అన్నె దెక, “ఈంజొ కి జోచ సిస్సుల్తె ఎక్కిల్” మెన ఒత్త టీవొ జల సుదల్క సంగితికయ్, 70 పేతురు అన్నె, “ఆవ్ నెంజి” మెన సంగిలన్. అన్నె గడియ గెతికయ్, ఒత్త తిలస పేతురుక దెక, “తుయి, నిజుమి జోతె తిలొసా. తుయి కి గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచొ మాన్లు గెద?” మెన సంగిల. 71 జాకయ్ పేతురు, “తుమ్ సంగిలో మాన్లుక ఆవ్ నేని” మెన సాపెన గల కెరన ఒట్టు గలనుక దెర్తికయ్, 72 బేగి కుకుడొ వాసిలన్. జలె ఇన్నెతెన్ దొవ్వెరి జలి, చి “కుకుడొ తివ్వెరి నే వాసితె అగ్గె, తుయి అంక ‘నేని’ మెన తివ్వెరి సంగితె” మెన యేసు అగ్గె సంగిలినీ ఏదస్ట కెర, పేతురు ఎదివాట్ దుకుమ్ జా ఏడ గెలన్.

15

పిలాతు యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 27:1-2,11-14; లూకా 23:1-5; యోహా 18:28-38)

1 రాత్ పయితికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, వెల్లెల మాన్లుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లన, వెల్లి నబ కెర్ల సుదల్ ఎత్తిజిన్ బెద వెస, యేసుక కిచ్చొ కెరుక గే ఉచర, జోక బంద కడన, * అదికారి జలో పిలాతు మెలోసాతె సార్ప దిల.

2 పిలాతు యేసుక దెక, “తుయి గే యూదుల్చొ రానొ?” మెన పుసిలన్, చి యేసు “తుయి సంగిలి రితి” మెన జబాబ్ దిలన్.

3 తెదొడి వెల్లెల పూజర్లు యేసుక ఒగ్గర్ నేరిమ్లు వయడ్తికయ్, 4 పిలాతు మెలో జో అదికారి జోక అన్నె, “తుయి జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దెసి నాయ్ గే? ఈందె, తుక కెత్తి నేరిమ్లు వయడ్తి గే నూను”,

* 15:1 15:1 రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ జా దేసిమ్ ఆక్రమించువ కెర ఏలువ కెర్ల తతికయ్, జా రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ని పిలాతు అదికారి జా అన్నె. † 15:9 15:9 యేసుక ‘యూదుల్చొ రానొ’ మెన సంగిలె, వెల్లెల పూజర్లు కోపుమ్ జవుల మెన జోవయింక కొంకడ్లి రిసా దస్సె మెలన్. ‡ 15:17 15:17 ఎరన చి నీలిమ్ రంగుల్ బెదయెలె, ఊద రంగు జయెదె.

మెన సంగిలన్. 5 గని యేసు అన్నె కిచ్చొ జబాబ్ దిలో నాయ్, చి రిసా పిలాతు ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జలో.

6 జలె, జా పండుగు పొది, ప్రెజల్ కోర్ప జలో కేన్ జలెకు జేలి జలోసాక ముల దెంక పిలాతుక అలవాట్ జా అన్నె. 7 జలె, ప్రబుతుమ్క విరోదుమ్ జా అదికారుల్క విత్తెకుమ్ కెర అత్య కెర్ల మాన్లుల్ సగుమ్జిన్ జా పొది జేల్తె తిల. జోవయింతె బరబ్బు మెలో ఎక్కిల్ తిలో. 8 జలె, ఒత్త తిల జనాబ్ పిలాతుచి పాసి బెర జా కెర, “తుయి ఈంజ పండుగ్క అలవాట్ జలి రితి అమ్క కెరు!” మెన బలవంతుమ్ కెర్ల. 9 జాకయ్ జో పిలాతు జోవయింక “తుమ్ యూదుల్క † రానొ జలోసాక తుమ్క ఆవ్ ముల దెంక తుమ్చి ఆస గే?” మెన పుసిలన్. 10 కిచ్చొక మెలె, ఎక్కి గోనకయ్ వెల్లెల పూజర్లు యేసుక జో తెన్ ఆన అస్తి మెన జో జానె.

11 గని, “ ‘యేసుక పొని. బరబ్బుక ములు!’ మెన సంగ” మెన వెల్లెల పూజర్లు జేవ్ బెర తిల జనాబ్క సికయ్తె తిల.

12 తెదొడి పిలాతు జేవ్క అన్నె, “దస్సి జలె, తుమ్ యూదుల్చొ రానొ మెలోసాక ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక?” మెన పుసిలన్, 13 చి జేవ్ జనాబ్ “జోక సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చ కెరు!” మెన ఒర్నిల. 14 జేవ్ ఇసి జతికయ్, పిలాతు అన్నె, “కిచ్చొక? కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అన్నె?” మెన పుసిలన్. గని జేవ్, అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ విస్సుమ్ తెన్ “సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చ కెరు!” మెన గట్టిజ కేకుల్ గలిల. 15 జాకయ్ పిలాతు, ప్రెజల్క ముద్దొ కెరుక మెన, జేవ్ సంగిలో బరబ్బుక ముల కెర, యేసుక కొర్డల్ తెన్ పెటవడ, ‘జోక సిలువతె గల్లు, జలె’ మెన సార్ప దిలన్.

జమాన్లు యేసుక కొంకడ్లిసి

16 తెదొడి అదికారితెచ జమాన్లు సుదల్ యేసుక ‘ప్రెతోరియమ్’ మెంతి అదికారి గేర్చి తెడిచి గదితె కడ నా కెర, సయ్న్యుమ్ ఎత్తిజిన్క ఒత్త బుకారా కెర, 17 ‡ ఊద రంగుచొ ఏక్ పాలుమ్ జోక గల దా, కంటక ఏక్ కిరీటుమ్ గంచ కెర, జోచి బోడితె గల దా కెర, 18 యూదుల్చొ రానొ, తుక జెయ్యి, జెయ్యి! మెన కొంకడ కొంకడ జొకర, 19 ఏక్ డండొ తెన్ జోక బోడి పెట, జోక తుంక కెర, సెర్పు సేడ జొకర కొంకడ్ల. 20 దస్సి దూసువ కెర్లి పిమ్మట్, జోక గల తిలి ఊద రంగుచొ పాలుమ్ కడ గెల కెర, జోచొ సొంత పాలుమ్ జోక అన్నె గల కెర, జోక సిలువతె గలుక మెన కడ నిల.

యేసుకు సిలువతె టీచడ మార్గిసి
(మత్త 27:32-44; లూకా 23:26-39; యోహా 19:17-19)

21 వట్టె గెతె తతికయ్, కురేనియు దేసిమ్చొ సీమోను మెలో ఎక్కిలో పాసిచి బయిలె తెంతో జా, ఒత్త పావెలన్. జో, అలెక్సంద్రు రూపు మెల దొగులక అబ్బొసి జయెదె. జలె, జోకయ్ “యేసుచి సిలువ తుయి వయు” మెన జమాన్లు సుదల్ బలవంతుమ్ కెర్ల.

22 జలె, యేసుక గొల్లోతా మెలి మెట్టయ్ కడ నిల. ‘గొల్లోతా’ మెలె, ‘గిడ్డి పొలికచి టాన్’. జలె, జోక ఒత్త కడ నా కెర, 23 నొప్పి తొక్కి కెర్తి ఒస్తు బెదయ్లి ద్రాచ రస్సుమ్ యేసుక సయ్న్యమ్ సుదల్ “పి” మెన దిలెకి, పియె నాయ్. 24 తెదొడ్ జోక ఏక్ సీలువతె గల టీచడ సిలువక బుయ్యె రోవ కెర, “జోచ పాలల్ వంటనుమ” మెన చీటి గల వంటన్ల.

25 జోక సిలువతె గలిలి సమయుమ్ కెడ్డి జలి మెలె, వెందలె నొప్పు గంటల్ జలి. 26 “* యూదుల్చొ రానొ, ఈంజొ” మెన జోచి నేరిమ్ రెగిడ్డి దార్చిగండ యేసుచి బోడిచి ఉప్పిరి సిలువతె ఒడొవ దిల. 27 అన్నె, ఉజెతో పక్క ఎక్కిలోక, డెబ్లి పక్క ఎక్కిలోక, దొగుల చోర్లక ఎక్కెక్ సిలువల్తె గలిల. 28 †జేవ్ తెన్ దేముడు పూర్ణుమ్ రెగ్గయ్లి ఏక్ కోడు నెరవెర్చువ జలి.

“జో పాపుమ్ నెంజిలోసా జలెకి, నేరిమ్ వయడ, జోక ‘పాపుమ్ కెర్లొసా’ మెన పాపుమ్ కెర్లన తెన్ బెదవ సిచ్చ కెర్ల.”

సిలువతె తతికయ్ జోక మాన్యుల్ కొంకడ్డిసి

29 జా వాట్ గెతె తిల మాన్యుల్ యేసుక ఆస, ఆస బోడి దున్నొవ, “దేవులుమ్ సేడవ తిర్రతక అన్నె బందితోసా, తుయి. 30 జలె, తుక తూయి రచ్చించుప కెరన, జా సిలువ తెంతో ఉత్తు!” మెన జోక కొంకడ దూసుప కెర్ల.

31 దస్సి, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన తెన్ బెద జా, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఆస, ఆస “ఈంజొ వేర సుదల్క రచ్చించుప కెర్లన్, గని జోక జొయ్యి రచ్చించుప కెరనుక నెత్తె. 32 ఆమ్ దెక నంప కెర్తి రిసా, ఈంజొ

క్రీస్తు, ఇస్రాయేలు ప్రెజల్చొ రానొ జలె, సిలువ తెంతో ఉత్త జెవుసు!” మెన యేసుక దూసుప కెర్ల.

జో తెన్ బెదవ సిలువల్తె గలిల దొగుల చోర్లు కి జోక దూసుప కెర్ల.

యేసు మొర గెలిసి
(మత్త 27:45-56; లూకా 23:44-49; యోహా 19:28-30)

33 బార గంటల్ మెద్దెన్ జలి తెంతో, మొదొల్ కెర తిన్ని గంటల్ ఎద జా ఒండి దేసిమి అందర్ డంక తిలి. 34 జలె, తిన్ని గంటల్క యేసు, “ఏలీ, ఏలీ, లామా నబక్తానీ” మెన అరమయ్ బాన తెన్ “అంచొ దేముడు ప్రబు, అంచొ దేముడు ప్రబు, అంక కిచ్చొక ఆతు ముల దా అస్సిసి?” మెన గట్టిజ ఒర్న దిలన్.

35 జలె, ఒత్త టీచొ జా తిలసతె సగుమ్జిన్ జా కోడు సూన కెర, “అదె, ఏలీయా పూర్ణుమ్చొక బుకార్తయ్, కిచ్చొగె” మెల. 36 జోవయింతె ఎక్కిలో నిగ గెచ్చు, బూంజు రితి తిలి ఏక్ వస్తువ వెంట, అమ్డి ద్రాచ రస్సుమ్తె బుడ్డవ కెర, ఏక్ రివ్వతె బంద, చాంప కెర, జోక “పి” మెన దా, “అల్లె, ఇన్నెక సిలువ తెంతో ఉత్తవుక మెన ఏలీయా తోడ్ జా ఉత్త జెయెదె గే, నాయ్ గే దెకుమ!” మెన కొంకడ్లన్. 37 జలె, యేసు గట్టిజ కేక్ గల దా, ప్రానుమ్ ముల దిలన్.

38 మొర గెలి గడియయ్, దేముడుచి గుడితె ఒడొవ తిలి †తెర, ఉప్పిర్ తెంతో ఎట్టొ ఎద చిరి జా దొన్ని గండల్ జా గలి. 39 తెదొడి, యేసుక మొక్కె రక తిలో పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ యేసుక మొర గెలో మెన దెక కెర, “నిజామి, ఈంజొ మాన్యు దేముడుచొ పుత్తుసి జా తిలో” మెన సంగిలన్.

40 యేసు మొర్లి పొది, సగుమ్జిన్ తేర్బోదల్ దూరి తెంతో దెకితె తిల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ కొన్న మెలె, మగ్గలేనే పట్టుమ్చి మరియ మెలి ఎక్కి, దకిలో జలో యాకోబు అన్నె యోసే మెల ఉబెడల్చి సీమరియ మెలి అయ్యసి, పడ్డొ సలోమే మెలి ఎక్కి తిల. 41 యేసు తిలి ప్రాంతుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, ఈంజేవ్ తీగ్ల జోవయించి పట్టి గెచ్చు నవైచన కెర్తె తిల. యేసు యెరూసలేమ్తె ఉట్ట అయ్లి పొది అన్నె ఒగ్గర్జిన్ తేర్బోదల్ కి జా తిల. జో మొర్లి పొది, జేవ్ కి సిలువ తిలిన్తె రకితె తిల.

§ 15:24 15:24 ‘సిలువ’ కిసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీచెతి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డండల్ బెదవుల. సిచ్చ జతో మాన్యుక జా సిలువతె ఎంగ్గవ కెర, జోచ అత్తొ చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తొచట్టొతె మేకుల్ వెట సిలువ బుయ్యె టీచ రోవ కెర దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతోసా దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా. * 15:26 15:26 రోమ్ దేసిమ్చి నావ్ తెన్ ఏలుప కెర్లొ పిలాతు ఈంజ దార్ గండ రెగ్గ తిలన్; యూదుల్క కొంకడ్డి రితి. యోహాను 19:19. † 15:28 15:28 గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 28 నంబర్చి కోడె తయె నాయ్. ‡ 15:38 15:38 ఎక్కి ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి వెర్నెక్కెక్ ఎక్కి సుట్టు పెన అర్పితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్తి తెర, ఈంజ. § 15:40 15:40 ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3.

యేసుచి పీనుమ్ వెంట గెలిసి
(మత్త 27:57-61; లూకా 23:50-56; యోహా 19:38-42)

42 యూదుల్క బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి జయెదె, జలె జా దీసి సెలవ్ కడన్లి దీన్క అగెచి దీసి. 43 జలె సాంజ్ జలి పొది, యూదుల్చి వెల్లి సబతె బెదితో 'చెంగిలో మాన్సు' మెన ఎత్తిజిన్ జాన్తో, అరిమతయ్ గెవ్విచో యోసేపు, దయిరిమ్ కెరన, పిలాతుతె గెచ్చు, "యేసుచి పీనుమ్ జోక దా" మెన వెంట గెల్లి రిసా నజీలో. జో యోసేపు, 'దేముడుచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలుప కెర్తి కాలుమ్ కెయ్క జెయెదె.' మెన, నిదానుమ్ తెన్ రకితె తిల్లో.

44 జలె, పిలాతు "జో తెద్ది బేగి మొర గెలన్ గె?" మెన అన్మానుమ్ జా, పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లోక బుకారా, "నిజమి జో తెద్ది బేగి మొర గెచ్చు అస్సె గె?" మెన పుసిలన్. 45 "నిజమి మొర గెచ్చు అస్సె" మెన జో పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లోచి అత్తి సూన, యోసేపు పీనుమ్ వెంట గెలుక మెన పిలాతు సెలవ్ దిలన్. 46 జాకయ్, జో విలువచి బట్ట ఆన, యేసుచి పీనుమ్ సిలువ తెంతో ఉత్తవ దా, జో పాలుమ్ పంగ్రవ దా, రంగ్ని పత్తుర్ డొల్లి కెరయ్లి బొరొచి మెస్సున్తె ఎంగ్గవ దా, జా బొరొచి గుమ్ముమె వెల్లో పత్తురు ఒన్కువ కెర డంకిలన్. 47 కేనె ఎంగ్గవ దా వెంట గల గే, మగ్దలేనే పట్టుమ్చి మరియ మెలిసి కి, యోసే మెలోసాచి *మరియ మెలి అయ్యసి కి దెకిల.

16

యేసు జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె
(మత్త 28:1-8; లూకా 24:1-12; యోహా 20:1-10)

1 సెలవ్ కడన్లి దీసి కేడ గెలి రాతి, మగ్దలేనే పట్టుమ్చి మరియ, యాకోబుచి అయ్యసి మరియ, సలోమే తెన్, యేసుక గాంసుక మెన, చెంగిల్ వాసెన తేల్ గెనన్ల, చి 2 జా *అయ్తర్ దీసి ఒగ్గర్ పెందలె ఉట్ట, బార్ జా, పొద్దు బార్ జలి సమయుమి జా మెస్సు పాచ, 3 "మెస్సు డంపిలో పత్తుర్ అమ్చి రిసా కో ఒన్కువ దెవుల గె?" మెన ఎక్కి తెన్ ఎక్కి †లట్టబై తిల. 4 ఇని లట్టబ లట్టబ, ఉప్పిరి దెక, పత్తురు ఒన్కు జా అస్సె మెన దెకిల. జో పత్తుర్ ఒగ్గర్ వెల్లోచో.

5 తెదొడి, మెస్సు గెచ్చు పెన, కిచ్చో దెకిల మెలె, జా మెస్సు తెడిచి ఉజెతో వక్క, చొక్కిల పాలల్ గలన తిలో ఉబెడె రితో దేముడుచి దూత వెన అస్సె. జోక

దెక, ఆచారిమ్ జా పంబ్ర జల. 6 జేవ్ ఇని జతికయ్, జో దేముడుచి దూత జోవయింక "పంబ్ర జా నాయ్. సిలువతె గల మొర తిలో నజరేతు గెవ్విచో యేసుక తుమ్ చజితసు. జో జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె. జో ఇన్నె నాయ్. ఈందె జోక ఎంగ్గవ తిలి టాన్క అంకి గల." 7 అన్నె, సిస్సుల్క, పేతురుక "తుమ్చి కంట అగ్గెతో, యేసు గలిలయతె ఉట్ట గెతయ్. తుమ్క జో అగ్గె సంగిలి రితి, జోక ఒత్త దెకితె మెన తుమ్ గెచ్చు సంగ" మెన దూత సంగిలన్. 8 జేవ్ తేర్బోదల్ బమ్మ తెన్ మెస్సు తెంతో బార్ జా, సిస్సుల్క జా కబుర్ సంగుక ఉట్ట నిగ గెల. గట్టిజ ఆచారిమ్ జా, అద్దుర్ జా గెచ్చు తిల, చి బియ్ కెర, సిస్సుల్క పిట్టవ, కక్క కి కిచ్చో సంగితి నాయ్.

మగ్దల పట్టుమ్చి మరియక యేసు డీసిలిసి

9 యేసు ‡అయ్తర్ దీసి జీవ్ జా ఉట్ట, జా దీసి పెందలె మగ్దల పట్టుమ్చి మరియక తొలితో డీసిలన్. ఒగ్గర్ అగ్గె, జాచిక దెర్ల బూతల్క యేసు ఉదడ గెల తిలన్. జా తేర్బోద ఈంజయి. 10 జలె, యేసు జాక డీస్తికయ్, జా జో తెన్ బుల్తె తిల సిస్సుల్ జివ్వి అస్సె మెన నేన కెర దుకుమ్ జా ఏడ్తె అస్తి, మెన జా జాన కెర, జా మాన్సు జోవయింతె గెచ్చు కెర, "జీవ్ జా అస్సె. ఆవ్ సాంత దెక అస్సి" మెన సాచి సంగిలి. 11 గని జో జీవ్ జలిసి జా దెకిలిసి సూన్లె కి, తెదొడి నంప కెర్తి నాయ్.

12 ఒత్త తెంతో, బయిలుచి వట్టె దొగుల సిస్సుల్ ఇండ గెతె తతికయ్, యేసు, జోచి పొలిక ఇదిల్ వేర మార్పుప జా తా, జోవయింక డీసిలన్. 13 తెదొడి జేవ్ దొగుల అన్నె బుల గెచ్చు, అన్నె సిస్సుల్క సంగిల. గని జేవ్ అన్నె సిస్సుల్ తెదొడి నంప కెర్తి నాయ్.

ఎగరజిన్ సిస్సుల్క యేసు డీసిలిసి

(మత్త 28:16-20; లూకా 24:36-49; యోహా 20:19-23; బారి కమ్మొ 1:6-8)

14 జాచి పిమ్మట్, ఎగరజిన్ సిస్సుల్ అన్నిమ్ కంక వెన తిలి పొది, యేసు జోవయింక డీసిలన్, చి గోల కెర్లన్. జో జీవ్ జలి పిమ్మట్ జోక దెక తిలన, జోక సాచి సంగ తిలె కి, జేవ్ రాడ్ జీవ్ తెన్ తిలి రితి అన్మానుమ్ జా నంప నే కెర్లి రిసా గోల కెర్లన్.

15 తెదొడి యేసు సిస్సుల్క, "తుమ్ దేసిమ్లు ఎత్తితె గెచ్చు, లోకుమ్చ ఎత్తిక అంచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ బొదన కెర. 16 కో నంపజయి గెచ్చులచి బాప్తిసుమ్ నజనుల గే, జేవ్ రచ్చించుప

* 15:47 15:47 ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3.

* 16:2 16:2 సత్తు పొదుల్తె అగేచి దీసి † 16:3

16:3 ఎక్కిల్ తెన్ ఎక్కిల్ ‡ 16:9 16:9 సత్తు పొదుల్తె అగేచి దీసి

జవుల. గని కో నంప నే జవుల గే, మొర గెలె, సిచ్చతె గెచ్చుల.

17 “అంక నంపజతస తెన్ అంచి అదికారుమ్ అస్సె మెన కీస గుర్తులు తయెదె మెలె, అంచి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ గెలుల, జేవ్ అగ్గె నే సికిల బాసల్ తెన్ లట్టబుల, 18 అయివొక ఉక్ల దెల్లె జవున్, మొర్రిసి పిల్లె జవున్, జోవయింక ప్రమాదుమ్ జయె నాయ్. అన్నె, జొర్ణొ జబ్బుల్ తెన్ తిల మాన్సుల్క అంచి నావ్ తెన్ బోడి చడిలె, చెంగిల్ జవుల.”

19 ప్రబు జలొ యేసు, జలె, సిస్సుల్ తెన్ లట్టబ బోదన కెర కేడయ్లి ఇదిల్ పడ్డొ, జోవయించి మొక్కె ఆగాసుమ్తె వెగ, పరలోకుమ్తె దేముడు అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్కయ్ వెసిలన్.

20 అన్నె, జో సంగిలి రితి, సిస్సుల్ కేనె ఒత్త గెచ్చ బోదన కెరై తతికయ్, ప్రబు జోవయింక తోడ్ తా జేవ్ సిస్సుల్చి అత్తి వెల్లో కమొ కెరవ కెరవ, జేవ్ సంగిలి చి సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయ్లన్కీ.

§ 16:20 16:20 మార్కుచి అత్తి రెగిడ్లి ఈంజ పుస్తకుమ్తె, ఈంజ అద్యయిమ్చి నొవ్వు నంబర్ తెంతొచ కొడొ ముల, ఆకర్చి కోడు కొట్టు జవున్ మెలి రితి ఇదిలిసి కోడు కెయఁగె గలిల. గని దూతల్చి అత్తి సంగిలి కబుర్ ఎత్తి పేతురుక చి జోవయింతెన్ తిల సిస్సుల్క జేవ్ తేర్బోదల్ సంగిల. ఒత్త తెంతొ, సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తి రిసొ యేసు జేవ్ సిస్సుల్క చెత్తర్ దిక్కుల్తె తెద్రవ దిలన్. యేసు తెన్ రచ్చన వాబ్ దొర్కు జలి, చి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద కెయఁక తెయఁక ఒత్త చెంగిల్ తంక జయెదె చి సుబుమ్ కబుర్, గెద. జొ సుబుమ్ కబుర్ పరలోకుమ్చి సత్తిమ్ తెన్ అన్నె. కో పాడ్ కెరుక నెత్తిర్. తెద్దిలి.

లూకా సుబుమ్ కబుర్ లూకా రెగిడ్లి సుబుమ్ కబుర్

1 యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమతె అయ్లినీ, జో ఇన్నె తిలి పొది అమ్చితె ఎత్తి జర్లు కెర్ల కము ఎత్తి మొదొల్ తెంతో *సగుమ్జిన్, సొంత దెక సాచుల్ జా, జా ఎత్కిచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్త సేవ కెర్లన జల. 2 జలె, జో యేసుక్రీస్తు అయ్లినీ తెన్ †నెరవెర్చుప జలిసి ఎత్కిచి రిసా జేవ్ సాచుల్ అమ్క జాన కెర అస్తి, అమ్చి అత్తి జా సుబుమ్ కబుర్ దా అస్తి, చి యేసు తెన్ జర్లు జలిన్ ఎత్కిచి మత్తెలితెచ బెదవ ఒగ్గర్జిన్ రెగ్ల అస్తి. 3-4 జలె, ఓ వెల్లో దెయొపిలా, ఈంజ ఎత్కి నూన ఆవ్ సరిగా పరిచ్చు కెర అస్తి, చి తుక 'జో సూన్లిన్చి రిసా సత్తిమ్ చినున్' మెనయ్, తుచి రిసా ఈంజ ఎత్కి వర్చు తెన్ ఆవ్ రెగుడుక అంక చెంగిల్ డిస్తయ్, చి ఇన్నె రెగ్లితసి.

క్రీస్తు రిసా సాట్టు కెర్టొ యోహాను జెర్పెదె

5 హేరోదు రానో † యూదుల్చి ఒండి దేసిమి ఏలుప కెర్లె తిలి పొది, †దేముడుచి గుడితె జోచి సేవ కెర్టొ పూజరి జలో జెకర్యా మెలో ఎత్కిలో తిలన్. పూజర్లుతెచో అబీయా పూర్ణుమ్చోచి *తెగచో జో. జోచి తేర్ని, †అహరోను పూర్ణుమ్చో జలో యూదుల్చో తొలితొచో ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి సెక్కుమతెచి తేర్బోద జా తిలి. జాచి నావ్ ఎలీసబెతు. 6 జేవ్ దొగుతెర దేముడుచి కోడు తెన్ సత్తిమ్ ఇండితె తిల. నే పిట్టయ్తె నెంతె దేముడు దిల ఆగ్గుల్ ఎత్కి తెన్ నాయిమ్ ఇండితె తిల. 7 గని ఎలీసబెతు గొడ్డు జా తిలి రిసా జోవయింక బోదల్ నాయ్. జేవ్ ఒగ్గర్ వెర్చుల్ వయసుచ మంత్రొ మంతిరి జా తిల.

8 జెకర్యా తిలి తెగచ పూజర్లు దేముడుచి గుడితె సేవ కెర్లె కాలుమ్ జా తిలి, చి జెకర్యా దేముడుచి జా సేవ కెర్లె తిలి పొది, 9 దేముడుచ పూజర్లుతె కిసి కెర్తతి గే, దస్సి జోయ్యి జో ప్రబు జలో దేముడుచి గుడితెచి దూపుమ్ డయుక మెన చీట్లు గల్క జోచి

* 1:1 1:1 జోవ బారజిన్ బారికుల్ చి అన్నె ఒగ్గర్జిన్. † 1:2 1:2 'నెరవెర్చుప జలిసి' మెలో కోడు కిచ్చొక ఒత్త అస్సి మెలె, పూర్ణుమ్ తెంతో 'దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్టొసా జతో క్రీస్తుక తుమతె తెర్లయిందె, ఇసి దస్సి కెరెదె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగ తిలన్, చి దేముడుచి కొణతె రెగ్లన తిలన్, చి యేసు అయ్లినీ, బులీలినీ, మొర్లిసి, అన్నె జలిసి చి పరలోకుమతె అన్నె వెగ గెలిసి తెన్ జా ఎత్కి నెరవెర్చుప జలి. † 1:5 1:5 నెంజెలె 'ఒండి యూదయ దేసిమి' మెనుక జయెదె, రోమ్ దేసిమిచి ప్రబుతుమ్చి నావ్ తెన్ జో హేరోదు ఏలుప కెర్లె తిలన్. 4:44 చి ఎట్టెచి కోడు దెక. § 1:5 1:5 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక ఈంజ లోకుమతె ఎత్కి దేముడుచి గుడి తయెదె. కేనె మెలె; యెరూసలేమ్తె, యూదుల్చి వెల్లి పట్టుమ్తె. యెరూసలేమ్ యూదయ ప్రదేసిమి తిలి. * 1:5 1:5 పూర్ణుమ్ జా అలనాట్ దిలి తెంతో, యూదుల్చ పూజర్లుతె విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ తిల. జోవయింతె ఏక్ జట్టుచో వెల్లో మాన్సు అబీయా. † 1:5 1:5 అహరోను మోసి పూర్ణుమ్చో అస్సి. † 1:9 1:9 కేన్ పూజరిచి జివితుమ్తె ఎత్కి సుట్టుచి నేవతె జో జా దూపుమ్ డయుక జయెదె. జేక జా నమయుమ్ జెకర్యాక ఒగ్గర్ ముక్కిమ్చి.

నావ్ †సేడ్లి. 10 దూపుమ్ డయిలి పొది ప్రెజల్ ఒండిజిన్ దేముడుచి గుడిచి కోటచి తెడి బయిలె ప్రార్లన కెర్లె తిల.

11 తెదొడి దేముడు ప్రబుచో దూత ఎత్కిలో జా దూపుమ్ డయితి టాన్చి ఉజెతో పక్క టీవ డిసిలన్. 12 జెకర్యా జో దూతక దెక కెర బేగి బమ్మ జా బియె గెలన్, 13 గని దూత జోక, "జెకర్యా, తుయి బి నాయ్. తుయి కెర్లి ప్రార్లన దేముడు నూన అస్సి. చి తేర్లి ఎలీసబెతు తుక పుత్తు పాయ దెయెదె. జోక 'యోహాను' మెన నావ్ తిస్తె.

14 జో బోద జెర్మిలె తుయి సర్లనంతోనుమ్ జస్తె. అన్నె ఒగ్గర్జిన్ కి జా సర్ల జవుల.

15 పడ్డె, ప్రబుచి కామ్ కెర్లనతె జోక 'వెల్లో' మెన ప్రబు దెకెదె. అంబడ్లి ద్రాచ రస్సుమ్ కి, కిచ్చొ మచ్చితి సూరు కి

జో పియె నాయ్. చి జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోచి పెట్టి బెర తయెదె; అయ్యున్చి పెట్టి జో తిలి మొదొల్ తెంతో కి.

16 ప్రబు జలో జో జోక దేముడుక జేవ్ అన్నె సత్తిమ్ కెరుక దెర్లి రితి

జో యోహాను ఒగ్గర్జిన్ ఇస్రాయేలుల్క దేముడుచి పక్క పస్లయెదె, 17 చి ఏలీయా పూర్ణుమ్చోక తిలి ఆత్మసెక్కి, ప్రబుచ కబుర్లు సంగితి ఆత్మసెక్కి, యోహానుచి పెట్టి తయెదె చి, ప్రబుచి పురె జో గెచ్చెదె.

పురె గెచ్చు అబ్బుదింసి జోవయింక బోదల్క అన్నె చెంగిల్ దెకిత్ రితి

జోవయింక పసులవెదె, అన్నె బుద్ది సుదల్చి గ్యానుమ్ జేవ్ నూన్తి రితి

దేముడుచి నీతి కోడు తెన్ అగ్గె నెసిలనక పసులవ దెయెదె.

కిచ్చొక మెలె, ప్రబుచి సేవ జేవ్ కెర్లి రితి మాన్సుల్క తెయార్ కెర్లి రిసాయి"

మెన దూత జెకర్యాక సంగిలన్.

18 గని, "ఈంజ కోడుచి సత్తిమ్క అంక కిచ్చొ రుజ్జు? ఆవ్ మంత్రొ మాన్సు, చి అంచి తెర్ని ఒగ్గర్ వెర్చుల్చి మంతిరి" మెన జెకర్యా అన్మానుమ్

సంగిలన్. 19 దూత జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి పుర్రెతో టీవ్తో జోచి సేవ కెర్తొసా ఆవ్. అంచి నావ్ గబ్రియేలు. తుక ఈంజ కోడు ఆవ్ సంగుక మెన, తుక ఈంజ సర్దచి కబుర్ అనుక మెన, దేముడు అంక తెద్రయ్లో. 20 ఈందె, నూను, ఆవ్ సంగిల కొడొ తుయి నంప కెర్లది నాయ్ చి రిసా, జా ఎత్తి జర్గు జతి ఎద తుయి గుల్లో జా తస్తె. జేవ్ కొడొ కచితుమ్ దేముడు దిలి కాలుమ్కయ్ ఎత్తి జర్గు జయెదె” మెన దూత జబాబ్ దిలన్.

21 జలె, మదెనె, జెకర్యా అన్నె బార్ జతిన్క పైజల్ రకితె తిల. దేవులుమ్తె జో ఆల్నిమ్ తా గెలి రిసా ఆచారిమ్ జల. 22 జలె, జో బార్ జలె, జోవయింతెన్ లట్టబుక నెతిర్లి రిసా, ‘దేముడుచి గుడితె కిచ్చొ జవున్ డీసన్ సేడ్లిన్ దెకిలన్’ మెన చినిల, అన్నె, గుల్లో జా తా అత్తో తెన్ జోవయింక నయ్నల్ కెర్లన్. 23 అన్నె, జోచి సేవచ దీసల్ బెర జోచి సేవ కెర కీకడవ కెర, గెరి ఉట్ట గెలన్.

24 సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డె, జోచి తేర్చి ఎలీసబెతు అంగి జలి, అన్నె పాచ్ జొన్నొ ఎద లుంకిల్ రితి జా గెరి తాఁ గెలి. 25 “ఆవ్ మంతిర్ జా అయ్లి పొది ప్రబు అంక చెంగిల్ దెక చెంగిల్ వరుమ్ దా అస్సె. అంక ‘గొడ్డు జా అస్సె’ మెన మాన్సుల్ అగ్గె ఆన్తె తిల, గని అప్పె అంగి జా అస్సిచి మరియాద అయ్లి. దేముడుచి దయక అంక మరియాద దిలో. అంచి అవమానుమ్ కడ గెలో.” మెన ఎలీసబెతు సర్ద తెన్ తిలి.

యేసుచి జెర్మన్ రిసా దూత మరియుక సంగిలిసి

26 ఎలీసబెతు అంగి జా సొప్పు జొన్నొ జతికయ్, దేముడు జో గబ్రియేలు మెలో దూతక గలిలయ ప్రాంతుమ్చి నజరేతు మెలి గవ్వె కబుర్ తెద్రయ్లన్. 27 యూదుల్చొ *దావీదు పూర్గుమ్చొచి సెకుమ్చొ యోసేపు మెలో ఎక్కిలోక పెండ్లి కెరుక మెన అయ్యసిని సంగ తిలి విడ్డి బోదతె తెద్రయ్లన్. జా విడ్డి బోదచి నావ్ మరియు.

28 జలె, జో దూత జాతె జా కెర, “ఓ మరియు, తుక జోబర, తుయి సంతోసుమ్ జా. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తుక చెంగిల్ దెక అస్సె.

తుక చెంగిల్ వరుమ్ దెతయ్. జో తుక తోడు అస్సె” మెన సంగిలన్. 29 గని జా నాడి ఈంజ కోడు నూన బలే ఆచారిమ్ జా ఇదిల్ బాద నేడ కిచ్చొ కెరుక గే నేన కెర, “ఈంజ కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ?” మెన ఉచరన బియఁ గెలి. 30 “మరియ, తుయి బి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తుక దయ దెక అస్సె. 31 ఈందె, నూను, తుయి అంగి జస్తె. పుత్తు పాయితె, చి జో బోదక ‘యేసు’ మెన నావ్ తిస్తె.

32 జో ముక్కిమ్ జయెదె, చి ‘ఎత్తిచి ఉప్పిరి తిలోసాచొ పుత్తుసి’ మెన జోచి రిసా సంగుల. అన్నె, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మెదె, చి జో ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ తిలో ముచ్చొతాతొన్ జలో రిసా †దావీదుచి సింగాసనుమ్తె జో వెసయెదె జోచి రాజిమ్క జో ఏలుప కెర్లి రితి ప్రబు జలో దేముడు దెయెదె.

33 ‡యాకోబు పూర్గుమ్చొచి సేకుమ్చచి ఉప్పిరి జో కెయఁక తెయఁక ఏలుప కెరెదె. జోచి రాజిమ్ కెయఁక కి అంతుమ్ జయె నాయ్” మెన మరియుక జో దూత సంగిలన్.

34 దూత దస్సి సంగితికయ్, మరియు జోక, “ఈంజ కిసి అంక జర్గు జయెదె? ఆవ్ మున్సుక నే గెలి మాన్సు, గెద” మెన సంగిలన్.

35 దూత జాక, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి తుచి పెట్టి జెయెదె. జో ఎత్తిచి ఉప్పిరి తిలోసాచి ఆత్మసెక్తి తుచి సుట్టునంత జోచి నీడ సెక్తి డంక తయెదె.

జాచి రిసా, తుచి పెట్టి జెర్మక తిలో బోదక “పూర్తి దేముడుచి సుద్ది తిలోసా, జోచొ సొంత పుత్తుసి”

మెనుల. 36 అన్నె, “ఈందె, అన్నెక్ కోడు కి నూను. తుమ్చి సిమాన్సు జతి ఎలీసబెతు కి మంతిరి జలి పొది అంగి జా అస్సె, చి పుత్తు పాయెదె. జా అగ్గె గొడ్డు జా తిలిసి అంగి జా అప్పె సొప్పు జొన్నొ జా అస్సె.

37 జలె, *కిచ్చొచి రిసా కి ‘జో జర్గు కెరుక నెత్తె’ మెన అమ్చొ దేముడుచి రిసా సంగుక నెంజె, గెద. జో

§ 1:23 1:23 సత్తరెక చి సేవ, బెర్రె, కెర తయెదె. * 1:27 1:27 పూర్గుమ్ పొది జేవ్ యూదుల్క దావీదు ముక్కిమ్చొ రానొ జా తిలన్. † 1:32 1:32 యూదుల్క ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ సొంత రాసల్ తిల, చి జేవ్ రాసల్తె దావీదు ముక్కిమ్చొ జలో. “తుచి సెకుమ్తె దొర్కు జలో రచ్చొంచుప కెర్తొసాక జెర్మయిందె” మెన జో దావీదుక దేముడు సంగ తిలన్. దావీదుచి సెకుమ్తె జో జెర్మ ఏలుప కెరుక తిలిన్చి రిసా ‘మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి అప్పెచి రగుమ్చి రాజిమ్తె ఏలుప కెరెదె’ మెన యూదుల్ ఉచర్రె తిల, గని ఆత్మయి రగుమ్చి రాజిమ్చి అర్దుమ్ ఇన్నె ముక్కిమ్ తయెదె. ఆకరకయ్, దేముడు ఈంజ లోకుమ్క మార్పుప కెర్లి పడ్డెకయ్, జోచి రాజిమ్ డీసెదె. ‡ 1:33 1:33 యాకోబు పూర్గుమ్చొ కి యేసు జెర్మిలి వంసుమ్చొ జయెదె జోక ‘ఇస్రాయేలు’ మెన అన్నెక్ నావ్ తయెదె, చి జోచి సెకుమ్చక ‘ఇస్రాయేలులు’ మెన కి యూదుల్ సంగుల. § 1:36 1:36 అప్పసి జయెదె గే, అత్తన్ జయెదె గే, పాపన్ జయెదె గే, కిచ్చొ జయెదె గే నేనతి. * 1:37 1:37 నెంజెలె, జో సంగిలి కోడుక ‘జో జర్గు కెరుక నెత్తె’

ఎత్తి తెరె” మెన దూత సంగిలన్. సంగితికయ్, 38 మరియు, “ఆవ్, ప్రబుచి సేవ కెర్తొ సుది, తుయి సంగిలిసి అంక జర్గు జవున్” మెన సంగిలి చి దూత జాచి తెంతో బార్ జా ఉట్ట గెలన్.

మరియ ఎలీసబెతుతె గోత్ గెలిసి

39 జలె, ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె ఏక్ దీసి, మరియు బార్ జా, బే బేగి గెచ్చు యూదయ ప్రదేసిమ్చి డొంగుర్ దేసిమ్ పక్కచి ఏక్ గవ్వె పాచిలన్. 40 జెకర్యాచి గెరి గెచ్చు ఎలీసబెతుక దస్సుల్ జా జొకర్లన్. 41 మరియు జొకర్లి కోడు ఎలీసబెతు సూన్లి బేగి, జాచి పెట్టి తిలో బోద డేవిలన్. తెదొడి జాచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ బెర్తికయ్, 42 జా ఆత్మసెక్తిక కిచ్చొ మెన గట్టిజ అవాడ్ తెన్ ఎలీసబెతు కేక్ గలిలన్ మెలె, “తేర్బోదల్ ఎత్తిచి కంటు దేముడు తుకయ్ దీవెన దిలన్ అస్సె, చి తుచి పెట్టి జెర్లితో బోద చెంగిల్చొ! 43 అంచొ ప్రబుక పాయితి అయ్యసి అంచితె జెంక దేముడు కిచ్చొక వరుమ్ దా అస్సె? 44 ఈందె, తుయి జొకర్లి కోడు అంచి కంగ్లల్ సూన్లి బేగి అంచి పెట్టి తిలో బోద సర్లక అంచి పేట్ తెడి డేవిలన్. 45 ఒహొ, దేముడు జాక సంగ తెర్తయ్లి కోడుక ‘నిజుమి జర్గు జయెదె’ మెన నంప కెర్లి తేర్బోదక చెంగిలి!” మెన ఎలీసబెతు కేక్ గల్తికయ్, 46 మరియు జా ఇసి మెలి.

దేముడుచి గవురుమ్ మరియు గాయిలిసి

అంచి జివు ప్రబు జలొ దేముడుచి గవురుమ్ కెర్తసి. 47 అంచొ రచ్చించువ కెర్తొసా జలొ దేముడు జర్గు కెర్లిన్చి రిసా అంచి ఆత్మతె సర్ల జతసి. 48 ఆవ్ జొచి సేవ కెర్తొ సుది ఒగ్గర్ దాకు జలెకి, అంక జొ చెంగిల్ దెక అస్సె. మెలె, ఈందె, “జాక చెంగిలి” మెన అప్పె తెంతో యుగల్చి ఉప్పిరి యుగల్చ మాన్సుల్ అంచి రిసా దీవెన పాయిలిసి మెన సంగుల. 49 ఒండి సెక్తి తిలో దేముడు జొచి దయక అంక గొప్ప కామ్ కెర అస్సె, జొచి నావ్ పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలిసి.

జొ సుద్ది తిలిన్క జొచి నావ్ కెర్లి గవురుమ్ కెరుక జయెదె! 50 యుగుమ్చి ఉప్పిరి యుగుమ్చ జొక బిత మాన్సుల్క

జొ కన్యారుమ్ దెకితె తయెదె.

51 †జొ అప్పె జర్గు కెర్లిన్ తెన్ కచితుమ్ జొచి ఆతుచి ఒగ్గర్ సెక్తి కమొ కెర కెర, జొచి సెక్తి దెకవ అస్సె. వెల్లొ మెనన్లసచి పెట్టిచ ఆలోసుమ్లు పాడ్ కెర, జొవయింక చెదుర్పు కెర అస్సె, 52 ఏలువ కెర్తసక జొవయించ సిజాసనల్ తెంతో సేడవ గెల కెర, విలువ నెంజిల రిత మాన్సుల్క జొ విలువ దా అస్సె. 53 చూ జలసక చెంగిల్ అన్నిమ్ దొర్కు కెర అస్సె, చి సామాన్సుల్క కిచ్చొ నే దెతె రితి తెర్తవ దా అస్సె. 54-55 అమ్చ పూర్లుల్క, ముక్కిమ్క అబ్రాహామ్ పూర్లుమ్చొక, “తుక, చి యుగుమ్చి ఉప్పిరి యుగుమ్చ తుచి సంతానుమ్ జతసక తోడు తయిందె” మెన జొ ప్రమానుమ్ సంగిలన్, గెద, జలె, జా రచ్చనచి రిసాచి ప్రమానుమ్చి జొవయించి కన్యారుమ్ నే పచ్చితె. 56 మరియు ఎలీసబెతు తెన్ తిన్ని జొన్నొ తా కెర గెరి అన్నె ఉట్ట గెలి.

57 జలె, ఎలీసబెతుచి కంట్లు పాచ అయ్లి, చి మున్సుబోద జెర్లిలన్. 58 జెర్లితికయ్, దేముడు జాచి ఉప్పిరి కన్యారుమ్ జా అస్సె మెన, జేవ్చి గేర్ పాసిచ గెరల్చ మాన్సుల్చి జేవ్చ అన్నొబాచొ చి బందుగులు ఎత్తిజిన్ నూన కెర, జేవ్ తెన్ ఒగ్గర్ సర్లసంతోసుమ్ జల.

59 జలె, బోద జెర్మ అట్టు షొదుల్ జతికయ్, యూదుడు కెర్లి సున్నతి జొ బోదక కెరుక చి, జొక నావ్ తింక మెన ఎత్తిజిన్ బెద అయ్ల. ‘జెకర్యా’ మెన అబ్బొన్చి నావ్ జొ బోదక తిల. 60 గని అయ్యసి కిచ్చొ మెలి మెలె, “షొన. జొక ‡ ‘యోహాను’ మెన నావ్ తింక అస్సె” మెలన్. 61 దస్సి మెంతికయ్, “జేవ్ తుమ్చ మాన్సుల్తె కక్కయ్ జా నావ్ నాయ్. జా నావ్ కిసి తితె!” మెన ఒత్త బెర్లస సంగ కెర. 62 “బోదక కిచ్చొ నావ్ తింక?” మెలి రితి అబ్బొన్క సయ్న కెర్ల. 63 రెగిడ్లి ఏక్ బల్ల

† 1:51 1:51 51-53 ఈజేవ్ కొడె ముక్కిమ్క జర్గు జంక తిలిన్చి రిసాచ కొడె జవుల, గని జా ఎత్తిక ‘కచితుమ్ జర్గు జయెదె’ మెలి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జొచి సెక్తిక దిలి దయిరిమ్కయ్ జా ఎత్తిక అప్పె కి జర్గు జలి రితి సంగితయ్. ‡ 1:60 1:60 యోహాను మెలి నాచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రబు దయ కెర్తొసా జయెదె’ మెలి అర్దుమ్ తయెదె.

జో నజన, “జోచి నావ్ యోహాను” మెన జా బల్లయ్ రెగ్గ దెతికయ్, జేవ్ ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జల. ⁶⁴ జా నావ్ జెకర్యా రెగ్గ దెకయ్లి బేగి, జోక చోండి పుట్టి చి జీబు బులిలి, లట్టబుక దెర తొలితో దేముడుచి గవురుమ్ సంగిలన్.

⁶⁵ జలె, జా జర్గు జలిసి ఎత్కిచి రిసా జా పల్లెల్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ బియిఁ గెల, చి జర్గు జలిన్ ఎత్కిచి రిసా, జా యూదయ ప్రదేసిమ్చి డొంగుర్ దేసిమ్చ మాన్సుల్ గావ్చొ ఎత్కితె లట్టబై తిల. ⁶⁶ అన్నె, జర్గు జలిన్చి రిసాచ కొణొ సూన్లస ఎత్కిజిన్ మెన్సు చెంగిల్ ఉచర, ‘జో నాడు దేముడుచి అత్తి అస్సె. జొయ్యి జోక తోడు’ మెన చిన కెర, “ఈంజొ బోద వడ్డిలె కిచ్చొ కామ్ కెరెదె, కిసాచొ జయెదె?” మెన ఉచరై తిల.

⁶⁷ జలె, యోహానుక నావ్ తిలి గడియ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెకర్యాచి పెట్టి బెర, దేముడు దెతి రచ్చన తెదొడి తెంతో ఎత్కి జర్గు జంక దెరుక తిలిన్చి రిసా చోండి పుట్టవ జెకర్యా ఇసి మెలన్;

⁶⁸ “ప్రబు జలో అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చొ దేముడుక జోబర! కిచ్చొక మెలె, జోచయ్ ప్రెజల్ జల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చ అన్నె కిగెనన రచ్చించుప కెర్తి రిసా జో ఉత్త్ర జా అస్సె.

⁶⁹ జోచొ సేవ కెర్తొసా జలో దావీదు పూర్గుమ్చొచి సెకుమ్తె సెక్తి తిలో రచ్చించుప కెర్తొసాక జో జెర్మవ అస్సె; అమ్క రచ్చించుప కెర్సు మెన.

⁷⁰ దస్సి కెరిందె, మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్చి చోండి పుట్టవ సంగిలన్, గెద.

⁷¹ అమ్క విరోదుమ్ జల మాన్సుల్ తెంతో అమ్క విరోదుమ్ కెర్లన ఎత్కిజిన్చి అత్తి తెంతో అమ్క రచ్చించుప కెరుక మెన జో సంగ అస్సె.

⁷²⁻⁷³ ఒగ్గర్ అగ్గెచ అమ్చ పూర్గుల్క ప్రమానుమ్ సంగిలి కోడు జర్గు కెరుకయ్ మెన,

జేవ్ పూర్గుల్తె అమ్చొ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొక ఒట్టు గలన

దేముడు సంగిలి నిజుమ్ కోడు నే వచ్చితె జర్గు కెరుకయ్ మెన

జో ఒప్పున అస్సె, జర్గు కెరెదె!

⁷⁴⁻⁷⁵ ప్రమానుమ్ జర్గు కెర్తిన్తె అమ్క జో కిచ్చొ గుర్తు దెతయ్ మెలె.

అమ్క విరోదుమ్ సుదల్ జలనచి అత్తి తెంతో అమ్ ములవుక జలె, బయిమ్ నెంతె పూర్తి జోచయ్ జా జో దెతి సుద్ది సత్తిమ్ ఇండ

అమ్చి జివితమ్ పూర్తి జోచి సేవ అమ్ కెర్తె తంక వాటు జెయెదె.

⁷⁶ తుయి, పుత్త, తుయి వడ్డిలె

తుకయ్ కిచ్చొ మెనుల మెలె,

ఎత్కిచి కంట వెల్లొ తిలోసాచి కబుర్ సంగితొసా జో మెన సంగుల. కిచ్చొక మెలె,

ప్రబు జెతికయ్ జోక వాటు తెయార్ కెరవుక

తుయి జోచి పురైతో బుల్తె తస్సె;

⁷⁷ జోచ ప్రెజల్క జో ప్రబు రచ్చన దెతిన్చి కోడు

జాన కెర, కేన్ రచ్చన మెలె,

జోచ పాపల్ చెమించుప కెర్తిసి.

⁷⁸ దేముడుచి పెట్టిచి కన్కారుమ్చి

జోచి దయచి రిసాచి రచ్చన. ఈంజ రచ్చనచి రిసా, పరలోకుమ్ తెంతో ఉజిడి అమ్చి ఉప్పిరి లగిలి, నొవి దీసి అయ్లి రితి అమ్క ఉజిడి దెయెదె.

⁷⁹ అందర్తె వెసిల, మొర్నుచి నీడతె వెసిల రిత మాన్సుల్క

దొర్కు జలి ఉజిడి దెతి రిసాయి.

జో దెతి రచ్చనచి సేంతుమ్ వాటు అమ్ ఇండితి రితి అమ్క వాటు దెకయ్తి రిసాయి

అమ్చొ దేముడు ఈంజ ఉజిడి అమ్చి ఉప్పిరి దెకయెదె.”

మెన జెకర్యా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ చోండి పుట్టవ సంగిలన్.

⁸⁰ జలె, జో బోద యోహాను వడ్డ ఆత్మక డిట్టుమ్ జలన్ అన్నె, జోచ ఇస్రాయేలుల్తె జో బార్ జా, జోక

దిలి క్రామ్ మొదొల్ కెరుక మెన దేముడు సంగిలి కాలుమ్ ఎద జో బయిలు దేసిమి తాఁ గెలన్.

§ 1:68 1:68 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కక్క డబ్బుల్ గల్ల దెంక నాయ్, గని కేన్ జవున్ మాన్సు గొతిమాన్సు జా తిలె, కో జవున్ డబ్బుల్ దా, జో గొతిమాన్సుక విడ్డల్ కెరవుక జయెదె. దస్సి, ‘ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు రచ్చించుప కెర్తొసాక తెర్లవ అమ్క అమ్చ బాదల్ తెంతో, అమ్క ఆక్రమించుప కెర్లన తెంతో విడ్డల్ కెరెదె’ మెన యూదుల్ ఆన జా నంప తెన్ అస్సి. ‘క్రీస్తు జలో రచ్చించుప కెర్తొసాక తెర్లయిందె’ మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు నిజుమి పూర్గుమ్ తెంతో ప్రమానుమ్ సంగ తిలో, గని ‘జా రచ్చన ముక్కిమ్క అమ్ కెర్ల పాపల్చి సిచ్చ తెంతో చి రచ్చన’ మెన అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. ఆకర్కయ్, ఉగుమ్ జో మార్పుప కెర్తి పొదికయ్, గర్చి ఎత్కి బాదల్ ఎత్కి పూర్తి గెచ్చవ గెల కెర, నొవి ఆగాసుమ్ నొవి బూలోకుమ్ జతి రితి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు మార్పుప కెరెదె. జలె, పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా, ఆకర్క గర్చి ఎత్కి బాదల్ ఎత్కి గెచ్చయ్తి రిసా, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలిసి కిచ్చొ మెలె, యేసు అర్పితమ్ జలిన్ తెన్ చి జో సువడ్డి లోయి. జో అన్నె గెనంతిసి, జలె, ఈంజ ఎత్కిక టాలి జయెదె.

2

యేసు జెర్మిలిసి (మత్త 1:18-25)

1 జేవ్ పొదులె, ఔగుస్తు మెలో *కైసర్ రానో రోమ్ దేసిమ్ తెంతో ఒగ్గర్ దేసిమ్లు ఏలుప కెర్తె తిలి పొది, “ఒండి లోకుమ్తె కెత్తిజిన్ పైజల్ జవుల గే తుమ్ లెక్క కెర రెగుడ” మెన మాన్సుల్క ఆడ్ర ద్విలన్. 2 జేవ్ పొదులె కురేనియు మెలోసా సిరియ దేసిమి అదికారి జా తిలి పొది జా పైజల్ లెక్క కెర్తె. ఇన పైజల్ లెక్కల్ రెగుడుక ఈంజ తొలితో చి. 3 జలె, పైజల్ ఎత్తి కేనెచ మాన్సుల్ ఒత్త జేవ్చ సొంత టాన్లుతె జేవ్చ నవ్వో రెగ్గవనుక గెల. 4 దస్సి, యోసేపు దావీదు పూర్ణుమ్చోచి వంసుమ్చో జోచి తెగచో మాన్సుచి రిసా, గలిలయ ప్రాంతుమ్చి జో జితె తిలి నజరేతు గవ్వో తెంతో బార్ జా, యూదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్లెహేమ్ మెంతి గవ్వో ఉట్ట గెలన్. 5 తేర్చి జతి మరియు తెన్ పైజల్ లెక్కతె ఒత్త జోవయించ నవ్వో రెగ్గవనుక మెన గెల. జా జలె, అంగి జా తిలి. 6 జలె, జేవ్ ఒత్త తిలి పొది జాచి కంట్లు పాచ అయ్లి, చి 7 తొల్పూర్ మున్సుబోద లడెన్ జలన్. జోక పాలల్ గుడియవ, జేవ్ తిలి సొమ్ముల్ సాడె తిలి సొమ్ముల్ దొవ్నో పితి దోనెతె పెటెతె నిజవ తిల. ఒత్తయ్ కిచ్చొక మెలె, జా గవ్వో జేవ్ తంక, కేనె టాన్ విడి నాయ్.

గొవుడ్లుక దూతల్ డీన యేసు జెర్మిలిన్చి రిసా సంగిలిసి

8 జలె, జా రాతి జా గావ్క పాసి, మెండల్ రకిత గొవుడ్లు సగుమ్జిన్ బయిలె మెండల్ రకితె తిల. 9 రకితె తిలె, దేముడుచో, దూత ఎక్కిలో జోవయింక డీసిలన్, చి జో ప్రబుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి జోవయించి సుట్టునంత లగిలి, చి ఒగ్గర్ బియఁ గెల. 10 తెదోడి దూత జోవయింక, “తుమ్ బియఁ నాయ్. తుమ్క చెంగిల్ కబుర్ ఆన్తస్సి. పైజల్ ఎత్తిక ఒగ్గర్ సర్లసంతోసుమ్ ఆన్తి కబుర్, ఈంజ. 11 ఆజి దావీదు పూర్ణుమ్చోచి గవ్వో తుమ్చో రచ్చించుప కెర్తెసా జెర్మ అస్సి. కొన్సో మెలె, †క్రీస్తు జలో ప్రబుయి. 12 జోక తుమ్ చినితి రిసా తుమ్క కిచ్చొ గుర్తు దెతసి మెలె, జో బోదక పాలల్ గుడియవ తా జోక ఏక్ సొమ్ముల్ సాడె

* 2:1 2:1 'కైసర్' మెలె, గ్రీకు బాస తెన్ బెదితయ్. నెంజిలె 'సీజరు' కి మెనుల. 'సీజరు' మెలె, ఇంగ్లీస్ తెన్ బెదితయ్. తెలుగు తెన్ 'వెల్లో రానో' మెన అస్సి. † 2:11 2:11 'క్రీస్తు' మెలె 'తెద్రయిందె' మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రమాసుమ్ సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్తెసా. ‡ 2:21 2:21 జా నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె. యెహోవ రచ్చించుప కెర్తెసా జా అస్సి. 'యెహోవ' మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నావ్. § 2:22 2:22 బోద జెర్మ దొన్సి విసా పొదుల్ జలె జా సుద్ది కామ్క దేముడుచి గుడితె గెచ్చుల. * 2:23 2:23 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సి. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమాసుమ్తె మోసే పూర్ణుమ్చోచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్గవ అస్సి.

తిలి సొమ్ముల్ దొవ్నో పితి దోనెతె నిజవ తవుల” మెన దూత కబుర్ సంగిలన్. 13 సంగిలి బేగి, పరలోకుమ్ తెంతో ఒగ్గర్జిన్ దూతల్ ఉత్త జా కిచ్చొ మెన దేముడుచి గవురుమ్ గాయిల మెలె, 14 “పరలోకుమ్తె దేముడుక జోబర! చి బూలోకుమ్తె జో దయ దెకిత మాన్సుల్తె జో దెతి సేంతుమ్ ఏలుప కెర్చు!” మెన గనుమ్ గాయిల.

15 జలె, దూతల్ జా గనుమ్ గాయ ఉట్ట గెల. చి మెండల్ రకిత జేవ్ గొవుడ్లు “బేత్లెహేమ్తె గెచ్చుమ, చి 'జర్గు జలి' మెన దేముడు అమ్క జానయ్లిసి దెకుమ. జోమ్మ!” మెన ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సంగన్. 16 గవ్వో బే బేగి నిగ గెచ్చు, మరియుక, యోసేపుక, చి సాడెచి సొమ్ముల్ దొవ్నో పితి దోనెతె నిజ తిలో బోదక చజ దెకిల.

17 జా రుజ్జు దెకిల్ రిసా, జో బోదచి రిసా దూత జేవ్క జానయ్లి కోడు ఎత్తి కక్క కక్క, 18 జేవ్ గొవుడ్లు సంగిలిసి సూన్ల ఎత్తిజిన్ ఆచారిమ్ జా గెల.

19 మరియు మాత్రుమ్ ఈంజేవ్ కొడొ ఎత్తి జాచి పెట్టితె తియఁ జోచి అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే ఉచర్తె తిలి.

20 జలె, మెండల్ రకితసక దూత సూనయ్లిసి చి జేవ్ సాడె దెకిలిసి ఎక్కి రితి బెదిలి రిసా దేముడుక జోకర, గవురుమ్ గాయ గాయ, జేవ్ రకిత మెండల్తె అన్నె ఉట్ట గెల.

యేసుక నావ్ తిలిసి

21 బోద జెర్మ అట్టు పొదుల్ జతికయ్, జోక యూదుడు కెర్తి సున్నతి కెర దిల, చి జోక †'యేసు' మెన నావ్ తిల. అయ్యసి అంగి నేజతె అగ్గె 'యేసు' మెన నావ్ తితు మెన దూతచి అత్తి దేముడు ఈంజ నావ్ దా తిలన్.

యేసుక దేముడుచి గుడితె కడ నిలిసి

22 మోసే పూర్ణుమ్చోచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచి ఆగ్నల్ రితి మరియుక అన్నె సుద్ది కెర్తి కామ్చి కిడిసి అయ్లి పొది, జా కామ్క మెన అన్నె యేసుక దేముడుచి టాన్తె జోవయించి పురె టీచడుక మెన యోసేపు జోక యెరూసలేమ్తె దేముడుచి గుడితె కడ నిలన్. 23 కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్ణుమ్చోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల *ఆగ్నల్చి రిసా,

* 2:1 2:1 'కైసర్' మెలె, గ్రీకు బాస తెన్ బెదితయ్. నెంజిలె 'సీజరు' కి మెనుల. 'సీజరు' మెలె, ఇంగ్లీస్ తెన్ బెదితయ్. తెలుగు తెన్ 'వెల్లో రానో' మెన అస్సి. † 2:11 2:11 'క్రీస్తు' మెలె 'తెద్రయిందె' మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రమాసుమ్ సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్తెసా. ‡ 2:21 2:21 జా నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె. యెహోవ రచ్చించుప కెర్తెసా జా అస్సి. 'యెహోవ' మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నావ్. § 2:22 2:22 బోద జెర్మ దొన్సి విసా పొదుల్ జలె జా సుద్ది కామ్క దేముడుచి గుడితె గెచ్చుల. * 2:23 2:23 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సి. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమాసుమ్తె మోసే పూర్ణుమ్చోచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్గవ అస్సి.

“తొల్పుర్ బోద పుత్రు జలె, జోక ‘ప్రబుకయ్
 †అర్పితుమ్ దిలోసా’ మెనుక అస్సె”
 మెన రెగిడ్లి కోడు. 24 జలె, మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి
 దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్తె రెగ్గయలి రితి,
 “పూజరిచి అత్తి దొన్ని వన్కో పిట్టల్ జలెకు, దొన్ని
 పార్వ పిట్ట పిల్లల్ జలెకు దెంక”
 మెన రెగిడ్లిసి జర్గు కెరుక మెన, అయ్యసేక సుద్ది కెర్తి
 రుజ్జుక దనచ దెంక జేవ్ దేముడుచి గుడితె గెల.

25 జలె, జా కాలుమ్ యెరూసలేమ్తె ఏక్ మాన్సు
 తిలన్. జోచి నావ్ సుమెయోను. జో మాన్సు
 సత్తిమ్ ఇండితోసా. దేముడుక నిదానుమ్ బక్తి
 కెర్తోసా. ‘అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చో రచ్చించుప
 కెర్తోసా కెయళ జెయెదె గె,’ మెన జో దెకితె
 తిలన్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జో తెన్ తిలి.
 26 “దేముడుచో క్రీస్తుక తుయి దెకిలెకయ్ మొర
 గెతె” మెన జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జో
 సుమెయోనుక నూనవ తిలన్.

27 జలె, ‘క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తోసా జాఁ అస్సె’
 మెన జో జాన్లి రితి, జయ్యి దీసి జో సుమెయోను
 దేముడుచి గుడితె గెతి రితి దేముడుచి సుద్ది తిలి
 ఆత్మ జోక పెలవ నెతికయ్, ఒత్త గెలన్. ‘తొల్పుర్
 బోద’ మెన మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు
 రెగ్గయల ఆగ్గుల్తె రెగిడ్లి రితి యేసుచి రిసా కెరుక
 మెనయ్, జోక అయ్యసేసి దేముడుచి గుడి తెడి
 పాయ ఆన్తికయ్, 28 జో సుమెయోను జోక దెర
 పాయ దేముడుచి గవురుమ్ సంగ ఇసి మెన జోబర
 కెర్లన్:

29 “ఓ ప్రబువ, ఆవ్ తుచో గొత్తి సుదో, అప్పె
 సేంతుమ్ తెన్ మొర గెతి
 సెలవ్ తుయి దెతసి,
 తుయి అంక సంగిలిసి ఎత్తి జర్గు కెర అస్సిన్,
 30 తుయి తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తోసాక దెక అస్సి.

31 ఈంజ లోకుమ్ ఎత్తిచ పైజల్ దెకిత్ రితి
 ఈంజ రచ్చన తుయి తెయార్ కెర్లది.

32 యూదుల్ నెంజిలన సత్తిమ్ ఇండితి రితి
 ఈంజో రచ్చించుప కెర్తోసాచి ఉజిడి వాట్ దెకయెదె,
 తుచయ్ పైజల్ జల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్క
 జోవయించి ఉజిడి
 ‡అన్నె గవురుమ్ అనెదె.”

మెన, సుమెయోను దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక
 చోండి పుట్టవ సంగిలన్.

33 జలె, యేసుచి రిసా సంగిలిన్చి రిసా అయ్యసే
 కిఅబ్బోన్ ఆచారిమ్ జా గెల. 34 తెదొడి “దేముడుచి
 దయ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్” మెన సుమెయోను
 జేవ్క దీవెన సంగిలన్, చి దేముడుచి సుద్ది
 తిలి ఆత్మ తెన్ యేసుచి అయ్యసే మరియక జో
 సుమెయోను అన్నె ఇసి మెలన్.

“ఈందె, ఈంజో బోదచి రిసా అమ్చ
 ఇస్రాయేలుల్తె
 ఒగ్గర్జిన్ నంపజా రచ్చించుప జవుల.
 గని ఒగ్గర్జిన్ అన్మానుమ్ జా పాడ్ జవుల,
 దేముడుచి గుర్తుక ఈంజో టీవ్దె, చి
 ఇన్నెచి ఉప్పిరి ఒగ్గర్జిన్ విరోదుమ్ లట్టబుల,
 35 ఒగ్గర్జిన్చి పెట్టిచి బుద్దిక ‘కిసిచి గే’
 చినుక జయెదె.
 ఈంజ ఎత్తిచి రిసాయి జో ఈంజ లోకుమ్తె జా
 అస్సె,
 తుచి పెట్టి ఏక్ కండా బూసి జయెదె
 తుక దుకుమ్ జెయెదె,”
 మెన సుమెయోను మరియక సంగిలన్.

అన్నా మెలి మంతిరి కి యేసుచి రిసా ఒత్త సర్ల
 లట్టబ్బిసి
 36 జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితి ‘అన్నా’
 మెలి మంతిరి దేముడుచి గుడితె తిలి. జా
 ఆసేరు పూర్గుమ్చోచి తెగచి మాన్సు. వనూయేలు
 మెలోసాచి దువిసి జయెదె. జా ఒగ్గర్ వెర్సుల్
 వయసుచి మంతిరి. జా బాల తతె పెండ్లి జా
 సత్తు వెర్సుల్ మున్సున్ తెన్ తిలన్, 37 చి రండెలి
 జా అప్పె చెత్తర్ విసాన్ చెత్తర్ వెర్సుల్ జా తా,
 దేవులుమ్ నే ముల్తె, చువ్వె తా, రాతి మెద్దెనె
 ప్రార్దన కెర్తె తా బక్తి కెర్తె తయెదె. 38 తెదొడి జయ్యి
 గడియయ్ మరియయింతె జా కెర, యేసుచి రిసా
 దేముడుక “ఇన్నెక తెద్రవ తుయి దయ కెర్లది” మెన
 ప్రార్దన కెర్లన్. అన్నె తెదొడి *‘రచ్చించుప కెర్తోసా
 కెయళ జా కెర యెరూసలేమ్క విడ్డల్ కెరెదె’ మెన
 రకిత మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క “ఈంజొయి జో” మెన
 యేసుచి రిసా సంగిలి.

† 2:23 2:23 తొల్పుర్ పుత్రుక ‘దేముడుక దిలోసా. అమ్ అన్నె గెనసుక’ మెనయ్, బోదచ అయ్యసేసి దేముడుచి గుడితె ఇదిల్ డబ్బుల్
 దెవుల. ‡ 2:32 2:32 నెంజిలె, ‘తుచి ఉజిడి అన్నె సాస్టుమ్ దెకయెదె’. § 2:33 2:33 యోసేపు నిజుమి అబ్బోసి నెంజ. ఎత్తి
 అదికారుమ్ తిలో దేముడు సాంత అబ్బోసి జయెదె, గని మరియ యోసేపుక పెండ్లి జా అస్సె చి దస్సి మెన్తయ్. * 2:38 2:38 యూదుల్
 మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తెంతో చి రచ్చనక రకితె తిలి, చి ఆకర్క జయి ఎత్తి కి మార్పువ జయెదె, గని అప్పెచి మట్టకచి రచ్చనక
 ‘ఆత్మయి రగుమ్’ మెన నేన కెర, యేసుక ‘ఈంజ లోకుమ్తె ఎదార్తుమ్ విలువ కెరె నాయ్’ మెన, జోవయింక ‘జొయ్యి దొర్కు జలొ రచ్చించుప
 కెర్తోసా’ మెన జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ చినితి నాయ్. ‘యెరూసలేమ్’ మెలె, ఇన్నె యూదుల్ ఎత్తిచి రిసాచి టాలి జయెదె. జా మదెనె, రోమ్
 దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ జోవయింక విలువ కెర్తె తిల, చి ‘జా బాద తెంతో కి రచ్చించుప కెర్తోసా అమ్క విడ్డల్ కెరెదె’ మెలి రితి ఉచర్తె తిల.

39 మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి దేముడు రెగ్డయల ఆగ్నల్తె రెగ్డయలినతెచ జేవ్ కెరుక తిల కమొ ఎత్తి కెర కేడవ కెర, గలిలయ ప్రాంతుమచి జోవయించి సొంత గావ్ జలి నజరేతు గవ్వి మరియయిసి అన్నె ఉట్ట గెల. 40 జో బోద వడ్డ డిట్టుమ్ జలో, ఒగ్గర్ బుద్ది సుదో జలో, దేముడుచి దయ జోచి ఉప్పీర్ తిలి.

యేసు యెరూసలేమ్తె పండుగక గెలిసి

41 యేసుచ అయ్యసిసి వెర్పు వెర్పు †పస్కా పండుగక యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె దేముడుచి గుడితె గెచ్చుక అలవాట్. 42 జలె, యేసుక బార వెర్పుల్ జా తిలి పొది జోవయించి అలవాట్క పండుగక ఒత్త గెల. 43 జలె, పండుగు కేడ జేవ్ గెరి గెచ్చుక బార్ జలె, యేసు యెరూసలేమ్తె తాఁ గెలన్, గని అయ్యసిసి నేన్తి. 44 ‘యేసు అమ్చి తెన్ జెతన తెన్ అస్సె’ మెన ఉచర తా, ఏక్ ఒండి మెద్దెన్చి ఎదిలి ప్రయానుమ్ గెలి పడ్డో, జోవయించ మాన్సుల్తె చి గోతునుదల్తె చజిల. 45 గని డీసె నాయ్, చి జోక చజన చజన యెరూసలేమ్తె అన్నె గెల. 46 ‡ఒత్త పావెలె, అన్నెక్ దీసి యేసు దేముడుచి గుడితె ఒత్త పండితుల్చి నెడిమి పెన తిలొ డీసిలన్. జో జేవ్చ కొడొ సూన, జేవ్చ ప్రస్నల్ కి పుసితె తిలన్. 47 ఒత్త తిలన ఎత్తిజిన్ యేసుచ కొడొ, చి జోచ ప్రస్నల్ సూన, జోచి బుద్ది గ్యానుమ్చి రిసొ పండితుల్క జో దెత జబాబుల్చి రిసొ బలె ఆచారిమ్ జతె తిల. 48 జలె, దస్సి జతె తతికయ్, అయ్యసిసి జోక దెక, జేవ్ కి బలె ఆచారిమ్ జల, చి అయ్యసి జోక కిచ్చొ పుసిలి మెలె “కిచ్చొక, పుత్త, అమ్క ఇసి అల్లర్ కెర్దెది? ఈందె, అబ్బొది ఆవ్ గొప్పు దుకుమ్ సేడ ఒండి చజితె తిలమ్” మెన సంగిలన్. 49 యేసు జేవ్క కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “అంచి రిసొ కిచ్చొక చజుక? ఆవ్ అంచొ అబ్బొచి గెరి తంక మెన తుమ్ నేన్సు గె?” మెలన్. 50 జలె, జో సంగిలి కోడు జేవ్క అర్దుమ్ జయె నాయ్.

51 జలె, జోవయింతెన్ యేసు నజరేతు గవ్వి అన్నె ఉట్ట గెలన్. చి జోవయింతెన్ జియ జేవ్ సంగిల్ కోడు రితి ఇండితె తిలొ. అయ్యసి, జలె, దేముడుచి గుడితె జో సంగిలిసి పెట్టి తియన, ఒత్త జర్లు జలిసి ఎత్తిచి రిసొ జాచి పెట్టి ఉచర్తె తిలి.

† 2:41 2:41 ‘పస్కా పండుగు’ మెలె, పూర్ణమ్ యూదుల్ ఐగుప్తు (ఐగుప్తు) దేసిమి గొతిమాన్సుల్ జా విడ్డల్ జా దేసిమ్ తెంతొ బార్ జా సొంత దేసిమి అయ్లిసి ఏద కెర్తి పండుగు. ‡ 2:46 2:46 నెంజలె, ‘తిర్తితి గెతికయ్, డీసిలన్’. ఇసి మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్తె: జేవ్ అయ్యసిసి దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ జా ప్రయానుమ్ గెలిసి ఏక్ దీసి దెర్లి, దేముడుచి గుడితె జేవ్ అన్నె గెచ్చుక చి అన్నెక్ దీసిచి ప్రయానుమ్ తెన్ దొరతి జలి, చి అన్నెక్ దీసి డీసిలన్. * 3:2 3:2 1:80 దెక.

52 జలె, యేసు ఆగ్క కి బుద్దిక కి వడ్డెలన్, చి మాన్సుల్ జోక మెన్సితె తిల, చి దేముడుచి దయ జోచి ఉప్పీర్ తిలి.

3

దేముడు దెతి రచ్చనక యోహాను సొట్టు కెర్లిసి (మత్త 3:1-12; మార్కు 1:1-8; యోహా 1:19-28)

1 తిబెరియ మెలొ కైసర్ రానొ పనర వెర్పుల్ రోమ్ పట్టుమ్ తెంతొ ఒగ్గర్ దేసిమ్లు ఏలుప కెర్తె తిలి పొది, జోవయించి తెడి పొంతి పిలాతు యూదయ ప్రదేసిమి అదికారి జా తా, హేరోదు మెలొసొ గలిలయ ప్రాంతుమ్తె అదికారి జా తా, జోచొ బావొసి పిలిప్ ఇతూరయ అన్నె త్రక్కోనీతి మెల ప్రాంతుమ్లుతె అదికారి జా తా, లుసానియ అబిలేనే ప్రాంతుమ్తె అదికారి జా తా, 2 అన్నా మెలొసొ ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి జా తా, దూజాంవొస్ జలో కయప తెదొడి ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి జా తిలి పొది, జెకర్యాచొ పుత్తుసి యోహాను బయిలు దేసిమి *బుల్తె తిలి పొది, దేముడుచి జో సంగుక తిలి కబుర్ జోక అయ్లి. 3 జలె, జోచి కబుర్ జో సంగుక దేముడు తియార్తికయ్, “తుమ్చి పాపల్చి రిసొ తుమ్ దుకుమ్ జా, అమ్చొ దేముడు తుమ్చి పాపుమ్ చెమించుప కెర్తి గుర్తుక తుమ్ బాప్తిసుమ్ నజన” మెన యోర్దాను గాడు పాసి ఒండి బుల బుల సొట్టు కెర్తె తిలన్. 4 దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యెసయాచ కోడు రెగిడ్లి పున్తకుమ్తె రెగిడ్లి రితి; “ఎక్కిలొ అంచొ బారికి జా, అంచి అవాడ్ రిత్తొ జా, ప్రబు జెతికయ్ వాటు తిన్నగ కెర్లి రితి తుమ్ ఎత్తిజిన్ బుద్ది జా మెన, బయిలె ప్రదేసిమి తా కేక్ గల సొట్టు కెరెదె. 5 ఎత్తి డొంగుర్, ఎత్తి మెట్ట, ఎత్తి లొయ సదూనుమ్ జవుల, వంకుడ వట్టొ తిన్నగ జవుల, చి గర్కు తిల వట్టొ మిన్న జవుల, 6 దేముడు మాన్సుల్క కీసి రచ్చించుప కెరెదె గే ఎత్తిజిన్ దెకుల.” మెన రెగిడ్లి కోడు.

బాప్తిసుమ్క అయ్లనక యోహాను గొల కెర బుద్ది సంగిలిసి

7 జలె, జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజనుక మెన బార్ జల ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్క దెక కెర, యోహాను జోవయింక ఇసి మెలన్: “అయ్చొచి రితి విన్సుమ్

పెట్టి తిలన, తుమ్! దేముడు కెర్తి సిచ్చ పిట్టవనుక ఉచరుక మెన తుమ్క సికణ్ణాసా కొన్సా? 8 తుమ్ కెర్తె పాపల్ ముల దా, చెంగిల్ బుద్ది ఇండ, ఆత్మపలితుమ్ దెర. పడ్డె, 'అబ్రాహామ్ అమ్క అబ్బొ జయెదె చి రిసా, దేముడు తెన్ బెద అస్సుమ్' మెన తుమ్క తూమ్ ఉచరన సొంత గవురుమ్ సంగుక నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక ఇన్నెచ పత్రల్ తెన్ అబ్రాహామ్ చి రిసా బోదల్క జెర్మవుక తెరె, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. 9 ఈందె, అప్పె ప్రబు కురాడు వాండి కెర, రూకుక బుంది కండుక, కుర్రడి దెర టీచ అస్సె, జలె, చెంగిల్ పలితుమ్ నే దెర్తొ ఎత్తి రూకుక కండ కెర ఆగితె గలుల," మెన యోహాను జాగర్త బుద్ది సంగిలన్.

10 జో ఇసి సంగితకయ్, "దస్సి జలె, అమ్ కిచ్చొ కెరుక గే అమ్క సంగు" మెన జనాబ్ పుసిల, 11 జో జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "కక్క దొన్ని సొక్కల్ తవుల గే, ఎద్దె సొక్క నెంజిలోసొక ఏక్ దెంక. కక్క అన్నిమ్ తిలె, జో అన్నిమ్ నెంజిలోసొక అన్నిమ్ దెంక." మెలన్. 12 జలె, బాప్తిసుమ్ నజనుక మెన సిస్టు నజిత సుంకర్లు కి యోహానుతె అయ్ల, చి "గురుబాబు, అమ్ కిచ్చొ కెరుక?" మెన పుసిల. 13 జో జోవయింక, "తుమ్ కెర్తి సిస్టు నజుక నాయిమ్ తయెదె గే, తెద్దిలి నజ. అన్నె ఒగ్గర్ నజ నాయ్" మెలన్. 14 "అమ్, జలె, కిచ్చొ కెరుక?" మెన సయ్న్యుమ్ సుదల్ పుసిలె, యోహాను జోవయింక, "బియడ జవున్, ఆరిచ నిందల్ కెర జవున్, కచి ఆస్తి దొర్కు కెరన నాయ్. దస్సి కెర్లె చొర్లి రితి జయెదె. జా పొన, గని తుమ్చి నాయిమ్ తెన్ చి జీతుమ్ నజన, 'సాలు' మెన సర్ల తెన్ జయ," మెన యోహాను సంగిలన్.

క్రీస్తుచి రిసా యోహాను బోదన కెర్లసి

15 'జెత్తొ క్రీస్తు జా తయెదె' మెన ప్రెజల్ ఎత్తి అజ్జ కెరన, యోహానుచి రిసా "ఈంజొ ఏక్ వేల క్రీస్తు జా తయెదె" మెన పెట్టి ఉచరంతె తతికయ్, 16 జో ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్. "ఆవ్ పానితె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని అంచి కంట అదికారుమ్ తిలోసా జెతయ్. జోచ చట్టొతెచ జోడ్డుచ వాలివొ యిపుక జలెకు అంక విలువ నాయ్. జో, జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్, †ఆగి తెన్ తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెయెదె. 17 జోచి పూనితి సూపు జోచి అత్తి అస్సె. జోచి కెల్సి సుబ్బుమ్ కెర జోక కామ్క జెతి పంటొ గుడ్ల కెర కొట్టుతె కుడవ, కో విజవుక నెతిర్లి

ఆగితె పోటు గల డయ గెలెదె," మెన యోహాను సంగిలన్. 18 ఒగ్గర్ దన దయిరిమ్ కొణ్ణె సంగిత జాగర్త సంగిత కొణ్ణె తెన్ ప్రెజల్క దేముడు దెతి రచ్చునచి రిసా యోహాను సుబ్బుమ్ కబుర్ బోదన కెర్లన్.

19 గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ అదికారి జలొ హేరోదు, జలె, బావొన్చి తేర్చి హేరోదియక ఆనన తిలన్, చి అన్నె కిచ్చొ కిచ్చొ గర్చ కమె ఒగ్గర్ కెర్తె తిలన్. జాచి రిసా యోహాను జోవయింక గోల కెర్తె తిలన్, చి రిసా 20 అన్నెక్ పాపుమ్ కి కెర్లన్. కిచ్చొ మెలె, యోహానుక జేలి కెర జేల్తె గలిలన్.

యేసు బాప్తిసుమ్ నజన్సి

21 జా నే జతె అగ్గె, జలె, ప్రెజల్ ఎత్తిజన్ బాప్తిసుమ్ నజన్తికయ్, యేసు కి బాప్తిసుమ్ నజన ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి. 22 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పార్వ పిట్టచి రితి ఉత్త్ర జా, జోచి ఉప్పిరి టీవెలి, చి "తుయి అంచొ ప్రేమ తిలొ పుత్తు. తుచి రిసా అంక సర్దనంతోసుమ్" మెన, పరలోకుమ్ తెంతొ అవాడ్ అయ్లి.

యేసుచి వంసుమ్ వర్చ తెన్ రెగిణ్ణిసి

23 యేసు సేవ మొదొల్ కెర్లి పొది, జోచి వయసు పాసి పాసి ముప్పుయ్ వెర్చుల్ జా తిలి. †యేసుక యోసేపుచొ పుత్తుసి మెంతె తిల. యోసేపు హేలీచొ పుత్తుసి, 24 హేలీ మత్తతుచొ పుత్తుసి, మత్తతీయ లేవీచొ పుత్తుసి, లేవీ మెల్కీచొ పుత్తుసి, మెల్కీ యన్నుచొ పుత్తుసి, యన్ను యోసేపుచొ పుత్తుసి, 25 యోసేపు మత్తతీయచొ పుత్తుసి, మత్తతీయ ఆమోసుచొ పుత్తుసి, ఆమోసు నాహాముచొ పుత్తుసి, నాహాము ఎస్లిచొ పుత్తుసి, ఎస్లి నగ్గయిచొ పుత్తుసి, 26 నగ్గయి మయతుచొ పుత్తుసి, మయతు మత్తతీయచొ పుత్తుసి, మత్తతీయ సిమియచొ పుత్తుసి, సిమియ యోశేకుచొ పుత్తుసి, యోశేకు యోదాచొ పుత్తుసి, 27 యోదా యోహాన్నుచొ పుత్తుసి, యోహాన్ను రేసాచొ పుత్తుసి, రేసా జెరుబ్బాబెలుచొ పుత్తుసి, జెరుబ్బాబెలు సయల్తీయెలుచొ పుత్తుసి, సయల్తీయెలు నేరిచొ

† 3:16 3:16 బారికుల్ 2:3-4 దెక. అన్నె అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ఆగిక బజార్ గట్ట సుబ్బుమ్ కెరుక జయెదె, నెంజిలె, ఆగితె అర్చితుమ్ దెతిసి సుబ్బుమ్ జయెదె. దస్సి, ఆగిచి బాప్తిసుమ్ మాస్సుచి ఆత్మక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సుబ్బుమ్ కెర్లిన్క టాలి గుర్తు జయెదె. † 3:23 3:23 గని ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి పరలోకుమ్చి సుద్ది ఆత్మకయ్ మరయ యేసుక అంగి జా తిలి, గద.; 1:26-38.

పుత్తుసి, ²⁸ నేరి మెల్కిచో పుత్తుసి, మెల్కి అద్దిచో పుత్తుసి, అద్ది కోసాముచో పుత్తుసి, కోసాము ఎల్మాదాముచో పుత్తుసి, ఎల్మాదాము ఏరుచో పుత్తుసి, ²⁹ ఏరు యెహోసువచో పుత్తుసి, యెహోసువ ఎలీయెజెరుచో పుత్తుసి, ఎలీయెజెరు యోరీముచో పుత్తుసి, యోరీము మత్తతుచో పుత్తుసి, మత్తతు లేవీచో పుత్తుసి, ³⁰ లేవీ సిమ్యోనుచో పుత్తుసి, సిమ్యోను యూదాచో పుత్తుసి, యూదా యోసేపుచో పుత్తుసి, యోసేపు యోనాముచో పుత్తుసి, యోనాము ఎల్యాకీముచో పుత్తుసి, ³¹ ఎల్యాకీము మెలెయాచో పుత్తుసి, మెలెయా మెన్నుచో పుత్తుసి, మెన్ను మత్తతాచో పుత్తుసి, మత్తతా నాతానుచో పుత్తుసి, నాతాను దావీదుచో పుత్తుసి, ³² దావీదు యెస్సయిచో పుత్తుసి, యెస్సయి ఓబేదుచో పుత్తుసి, ఓబేదు బోయజుచో పుత్తుసి, బోయజు సల్యానుచో పుత్తుసి, సల్యాను నయస్సోనుచో పుత్తుసి, ³³ నయస్సోను అమ్మినాదాబుచో పుత్తుసి, అమ్మినాదాబు అరాముచో పుత్తుసి, కీఅరాము ఎస్రోనుచో పుత్తుసి, ఎస్రోము పెరెసుచో పుత్తుసి, పెరెసు యూదాచో పుత్తుసి, ³⁴ యూదా యాకోబుచో పుత్తుసి, యాకోబు ఇస్సాకుచో పుత్తుసి, ఇస్సాకు అబ్రాహామ్చో పుత్తుసి, అబ్రాహామ్ తెరహుచో పుత్తుసి, తెరహు నాహోరుచో పుత్తుసి, ³⁵ నాహోరు సెరూగుచో పుత్తుసి, సెరూగు రయాచో పుత్తుసి, రయా పెలెగుచో పుత్తుసి, పెలెగు హెబెరు పుత్తుసి, హెబెరు షేలహు పుత్తుసి, ³⁶ షేలహు కేయినానుచో పుత్తుసి, కేయినాను అర్పక్షదుచో పుత్తుసి, అర్పక్షదు సేముచో పుత్తుసి, సేము నోవహుచో పుత్తుసి,

నోవహు లెమెకుచో పుత్తుసి, ³⁷ లెమెకు మెతూసెలచో పుత్తుసి, మెతూసెల హనోకుచో పుత్తుసి, హనోకు యెరెదుచో పుత్తుసి, యెరెదు మహాలలేలుచో పుత్తుసి, మహాలలేలు కేయినానుచో పుత్తుసి, ³⁸ కేయినాను ఎనోపుచో పుత్తుసి, ఎనోపు సేతుచో పుత్తుసి, సేతు ఆదాముచో పుత్తుసి, ఆదాము దేముడుచో *పుత్తుసి.

4

సయ్తాన్ యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 4:1-11; మార్కు 1:12-13)

¹ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ యేసుచి పెట్టి బెర తా, జో యోర్దాను గాడు పక్క ముల దా, జా ఆత్మ జోక పెలవ నెతికయ్, ఒత్తల్తోచి బయిలు దేసిమి గెచ్చ, ఒత్త బులై తిలన్. ² జా డొంగుర్ దేసిమి దొన్ని విస్సా దీసల్ తిలన్క సయ్తాన్ జోక పాపుమ్ కెరవుక మెన ఉచర, జా దొన్ని విసా దీసల్ అల్లర్ కెర్తె తిలన్. జేవ్ దొన్ని విసా పొదుల్ గెతికయ్, యేసుక చూ కెర్లి.

³ తెదొడి సయ్తాన్ యేసుతె జా కెర జోక, “తుయి దేముడుచో పుత్తుసి జలె, ఈంజో పత్తురు పొడియె జతి రితి సంగు” మెలన్. ⁴ యేసు జోక ఇసి సంగిలన్, “*మాములుమ్ పొడిచి సెక్కి తెన్ మాన్సుల్ జితి నాయ్. †దేముడుచి కొడెతె రెగ్గ అస్సె.” మెలన్.

⁵ తెదొడి సయ్తాన్ యేసుక ఒగ్గర్ డొంకుతె కడ నా కెర, ఎక్కి నిమ్ముమ్కయ్ జోక ఒండి లోకుమ్చ రాజిమ్లు దెకవ కెర, ⁶ “ఈంజ ఎత్తిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్లి అదికారుమ్, ఈంజేవ్ రాజిమ్లు ఎత్తితె తిలీన్చి గవురుమ్ తుక దెయిందె. ఈంజ ఎత్తి అంచి అత్తి అస్సె, కక్క దెయిందె గే అంచి ఇష్టుమ్. ⁷ జాక, తుయి అంక జొకర్లెగిన, తుకయ్ దెయిందె” మెన సయ్తాన్ సంగిలన్. ⁸ దస్సి సంగితికయ్, యేసు ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్, “ప్రబు జలో తుమ్చో దేముడుకయ్ తుమ్ జొకర. జో ఎక్కిలోచి సేవ తుమ్ కెరుక అస్సె. మెన కీదేముడుచి కొడెతె రెగ్గ అస్సె.”

⁹ తెదొడి సయ్తాన్ యేసుక యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె కడ నా కెర, దేముడుచి గుడిచి వెన్గొపుచి ఉప్పిరి జోక టీచడ కెర, ఇసి మెలన్, “తుయి దేముడుచో పుత్తుసి జలె, ఎట్టొతో డేవు.

§ 3:33 3:33 నెంజలె, అరాముచి కోడు సగుమ్ పుస్తకల్తె తయె నాయ్. * 3:38 3:38 మెలె, మాన్సుల్ ఎత్తితె జోకయ్ దేముడు తొలితో జెర్మయ్లన్. * 4:4 4:4 మత్తయి 4:4 దెక. † 4:4 4:4 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు రితి ఇండితిసి. ‡ 4:4 4:4 ద్విత్తియోపదేశ కాండుమ్ 8:3. § 4:8 4:8 ద్విత్తియోపదేశ కాండుమ్ 6:13.

10 కిచ్చొక మెలె,
 తుయి ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి
 జోచ దూతల్క దేముడు ఆడ్ర దా తెద్రయెదె
 11 తుచ చట్టో పత్రె నే లయితి రితి జేవ్ దూతల్
 జోవయించ అత్తో చంపొ కెర తుక ఉక్కులనుల,
 మెన *దేముడుచి కొడొతె రెగ్గ అస్సె” మెన
 సయ్తాన్ సంగిలన్. 12 యేసు జోక,
 “ప్రబు జలో తుమ్చొ దేముడుక పరిచ్చ కెరుక నాయ్
 మెన †దేముడుచి కొడొతె సంగ అస్సె” మెన యేసు
 జబాబ్ దిలన్.
 13 జలె, సయ్తాన్ జేవ్ అల్లర్ కెర్త, పరిచ్చ కెర్త
 కొడొ సంగ కేడవ కెర, ‘అన్నె కెయెడ గే అవ్కాసుమ్
 అయ్లె, అన్నె దస్సి అల్లర్ కెరిందె’ మెనయ్ ఉచర,
 ఉట్ట గెలన్.

యేసు తొల్లితో గలిలయతె బోదన కెర్రిసి
 (మత్త 4:12-17; మార్కు 1:14-15)

14 జలె, అబ్బొన్చి జోచి దేముడుచి సుద్ది
 తిలి ఆత్మ పెలవ నెతికయ్ యేసు జో వడ్డిలి
 గలిలయ ప్రాంతుమ్తె అన్నె గెలన్, చి జా
 ప్రాంతుమ్ ఎత్తితెచ సుట్టునంతచ గవ్విలె జోచి
 రిసా ఎత్తిజన్ సూన్ల. 15 అన్నె, జా ప్రాంతుమ్చ
 యూదుల్చ సబ గెరల్ ఎత్తితె బోదన కెర్తె తిలన్,
 చి ఎత్తిజన్ జోచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

16 జో బాల తతె తెంతో వడ్డిలి ఒత్తచి నజరేతు
 గవ్వి యేసు అయ్లన్, అన్నె, †సెలవ్ కడన్ల దీసి
 యూదుల్చి సబ గెరల్ గెలన్. రోజుక సెలవ్ కడ
 దీసి దస్సి సబగెరి గెచ్చుక జోక అలవాట్. జలె,
 జయ్యి దీసి ఒత్తచి సబగెరి గెచ్చు కెర, దేముడుచి
 కొడొ సదు కెరుక మెన టీవెలన్. 17 జలె, దేముడుచ
 కబుర్లు సంగిలో యెసయా పుస్తకుమ్తెచి కొడొ సదు
 కెర్లు మెన జోచి అత్తి దిల, చి జా ఉగ్గ కెర, సదు కెర
 సూనయ్లన్.

18 “దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అంచి పెట్టి అస్సె.
 బీద సుదల్క సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్తి రిసా
 జో జోవయించి ఆత్మెక్కి అంచి బోడి సువ దా
 అదికారుమ్ దా అస్సె.

జేలి జలస విడ్డల్ జతిసి
 ఆవ్ సాట్టు కెర్రి రితి, పడ్డో
 గుడ్డి జలస అన్నె దెకితినచి రిసా

ఆవ్ సాట్టు కెర్రి రితి,
 అన్నె మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ కెర్త మాన్సుల్చ బాదల్
 ఆవ్ పిట్టవ దస బాదల్ తెంతో విడ్డల్ కెర్రి రిసా,
 19 ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రబు
 జోచి దయ మాన్సుల్క దెకయెదె’ మెన
 ఆవ్ సాట్టు కెర్రి రిసాయి
 జో అంక తెద్రవ అస్సె”
 మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయాచి అత్తి
 రెగ్గి కొడు యేసు సదు కెర సూనవ కెర, 20 జా
 పుస్తకుమ్ డంప కెర, జా సబగెర్చొ సేవ కెర్టాన్క
 అన్నె దా కెర, అన్నె వెసిలన్. జా సబగెరి తిలస
 ఎత్తిజన్ జోక చెంగిల్ దెకితె తిల.

21 తెదొడి జోవయింక, “దేముడుచి కొడొతెచ
 ఆవ్ అప్పె తుమ్క సూనయ్ల కొడొ ఆజి ఎత్తి
 జర్లు జంక దెర అస్తి” మెన సంగిలన్. 22 తెదొడి,
 “చెంగిలో మాన్సు, ఈంజో సంగిల కొడొ నిజుమి
 సత్తిమ్చ” మెన జేవ్ ఆచారిమ్ సంగ తా, “గని
 ఈంజో యోసేపుచొ పుత్తుసి, నెంజె గె?” మెన అన్నె
 ఇదిల్ అన్మానుమ్ జా సంగిల.

23 జలె, యేసు జోవయించి బుద్ది జాన కెర,
 జోవయింక అన్నె, “డాక్టర్, తుకయ్ తూయి చెంగిల్
 కెరను” మెంతె అంక, అన్నె కి “కపెర్నహూమ్
 పట్టుమ్తె ఇస దస వెల్లెల కమొ కెర్లన్ మెన తుచి
 రిసా సూన అస్సుమ్. ఇన్నె కి తుచి సొంత దేసిమి
 దస కమొ కెరు మెన అంక సంగితె, కిచ్చొగె?”

24 అన్నె, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి
 మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితో కేన్ మాన్సుక
 కి జోచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్ ఇస్టుమ్ జతి
 నాయ్” మెలన్.

25 గని తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె,
 ఏలీయా పూర్లుమ్చొ తిలి పొది, తిన్ని వెర్పుల్ నర
 పూర్తి కిచ్చొ పాని పెటె నాయ్. చి ఒండి దేసిమి
 ఒగ్గర్ కరు జా గెలి. జలె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్
 అమ్ యూదుల్ మొత్తుమ్తె జా పొది ఒగ్గర్జిన్
 రండెలివొ తిల. 26 గని జేవ్ మొత్తుమ్జిన్తె ఎక్కితె
 కి దేముడు ఏలీయాక తోడు తెద్రయె నాయ్. సీదోసు
 ప్రాంతుమ్చి సారెపతు గవ్విచి *రండెలి ఎక్కితె జోక
 తోడు తెద్రయ్లో. 27 పడ్డో, దేముడుచ కబుర్లు

* 4:11 4:11 కిర్చనలు 91:11, 12. † 4:12 4:12 ద్వితీయోపదేశ కాండుమ్ 6:16. ‡ 4:16 4:16 యూదుల్చి అలవాట్ తెన్, సత్తెక్క సత్తు దీసల్ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్త దేముడుక జోకర్తి దీన్. సెలవ్ కడన్ల దీసి-తెలుగు. ఎత్తి సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్రి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరల్ గెచ్చు, దేముడుచి కొడొ సూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోవ’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్డి రితి కెర కామ్ నే కెర్రిన్చి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గల్ అవ్వి ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్ని ఎన్నులు కోడ్డిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్తితి. § 4:23 4:23 కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్ కి జోవయించి దేసిమ్చి పట్టుమ్, దస్సి లట్టబ్తతి. * 4:26 4:26 జా రండెల్ మాన్సుక కతిసి నెంజతికయ్, ఏలీయా ప్రార్లన కెర్టో, చి సరిపుచువ జతిసి ఒత్త తెంతో జేక దొర్కు జతె తిలి, చి పుత్తుసి మొర్తికయ్, ఏలీయా ప్రార్లన కెర్తికయ్, జలన్. 1 రాసల్ పుస్తకుమ్ 17 అద్యయమ్. † 4:27 4:27 మెలె ‘యూదుల్తె’.

సంగిలో ఎలిషాచి కాలుమ్ అమ్చ †ఇస్రాయేలుల్తె వెల్లి రోగుమ్ దెర్ల మాన్సుల్ ఒగ్గర్జన్ తిల. జలె, జోవయింతె కో కి చెంగిల్ జతి నాయ్. గని సిరియ దేసిమ్చో అమ్చో యూదుడు నెంజిల్లో ‡నయమానుయి చెంగిల్ జలో; యేసు సంగిలన్. 28 జలె, యూదుల్క నాయ్, గని వేర దేసిమ్చక దేముడు చెంగిల్ కెరయ్లిన్చి రిసా యేసు సంగిల్సి సూన కెర, జా సబ గెరితె తిల యూదుల్ ఎత్తిజిన్క ఒగ్గర్ కోపుమ్ అయ్లి. 29 జేవ్ ఉట్ట జా, యేసుక పట్టుమ్ తెంతో ఉడడ కెర, జోవయించి పట్టుమ్ టీవిలి మెట్టచి కొసా ఎద ఉడడ; ‘ఒత్త తెంతో గలి జవున్’ మెన సేడయ్తి రిసా, 30 గని యేసు ప్రమాదుమ్ నే జతె జోవయించి నెడిమి తెంతో బార్ జా జో గెచ్చుక ఉచర్లి వాట్క గెలన్.

కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్చి సబగెరిత యేసు (మార్కు 1:21-28)

31 తెదొడి జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చి కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె యేసు ఉట్ట గెచ్చు, సెలవ్ కడన్లి దీసి మెన, సబగెరి గెచ్చు జా పట్టుమ్చ యూదుల్క బోదన కెర్లన్. 32 దేముడు దిలి అదికారుమ్ కొల్లి బోదన కెర్తె తతికయ్, జనాబ్ ఆచారిమ్ జల.

33 జలె, జేవ్ తిలి సబ గెరి బూతుమ్ దెర్లొ ఎక్కిలో తిలో. జో జలె, గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన కేక్ గలన్ మెలె, 34 “ఓ నజరేతు గెచ్చొచొ యేసుప్రబు, అమ్చి తెన్ తుక కిచ్చొ? అమ్క పాడ్ కెరుక జా అస్సిన్ గె? తుయి కొన్సొ గే ఆవ్ జాని. తుయి దేముడుచి కీసుద్ది తిలోసా తుయి, అమ్క ములు” మెన కేక్ గల సంగిలో. 35 యేసు, జలె, “తుక్కె తా ఇన్నెక ముల దా గో!” మెన జో మాన్సుక దెర్లి బూతుమ్క గోల కెర్లన్. గోల కెర్లికయ్, ఎత్తిజిన్చి నెడిమి బూతుమ్ జో మాన్సుక సేడవ దా, జోక ప్రమాదుమ్ నే కెర్తె జోతె తెంతో బార్ జలన్. 36 జర్గు జలిసి ఎత్తిజిన్ దెక ఎక్కిలోక ఎక్కిలో, “ఇన్నెచి కోడు కిచ్చొ అదికారుమ్చి? బూతల్క గో! మెన ఆడ్ర దెతయ్, చి జేవ్ బార్ జా గెతతి” మెన

ఆచారిమ్ జా సంగిల. 37 జా దీసి తెంతో ఒండి ప్రాంతుమ్తె జో కెర్ల కమొచి రిసా జాన్ల.

పేతురుచి అత్తన్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:14-17; మార్కు 1:29-34)

38 జలె, యేసు ఉట్ట సబ గెరి తెంతో బార్ జా సీమోనుచి గెరి గెలన్. జలె, సీమోనుచి అత్తన్క జోర్లొ తా ఆగ్ ఒగ్గర్ తాత్ తతికయ్, జాక “చెంగిల్ కెరు” మెన జేవ్ బతిమాల్పా జా సంగిల, చి 39 యేసు జాచి పాసి టీవ జోర్లొక గోల కెర్లికయ్, జోర్లొ చట్టున గెలి, చి బేగి జా ఉట్ట కెర, జేవ్క సవైచన కెర్లి.

40 జా సంజె పొద్దు గెతె తతికయ్, కచ మాన్సుల్క కిచ్చొ కిచ్చొ జోర్లొల్ తిల గే, యేసుతె జోవయింక కడ ఆన్ల, చి జోవయింతె ఎత్తి మాన్సుక చడ, చెంగిల్ కెర్లన్. 41 అన్నె, ఒగ్గర్జన్ మాన్సుల్ తెంతో బూతల్ బార్ జా, “తుయి, దేముడుచొ పుత్తుని.” మెన కేక్ గల. గని జేవ్ బూతల్క యేసు గోల కెర్లన్, అన్నె జేవ్ లట్టబుక సెలవ్ దెయె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జోక *‘క్రీస్తుయి’ మెన జేవ్ జాన్లి రిసా.

యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్ ములిలిసి (మార్కు 1:35-39)

42 రాత్ పాయితికయ్, యేసు బార్ జా కోయి నెంజిలి టాన్తె గెలన్, గని ప్రెజల్ జోక చజన జోతె అయ్ల, చి “అమ్క ముల దా గో నాయ్” మెన జో ఉట్ట గెచ్చుక అడ్డు కెర్క దెకిల. 43 జో జోవయింక, “దేముడుచి †రాజిమ్చి రిసాచి ‡సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ అన్నె తిల పట్నాల్తె కి సూనపుక అన్నె. ఈంజయ్ కామ్కయ్ దేముడు అంక తెద్రవ అన్నె.” మెన జబాబ్ దిలన్. 44 జలె, కీయాదయ దేసిమ్చ సబ గెరలె బుల బుల యేసు బోదన కెర్తె తిలన్.

5

యేసు ప్రెజల్క బోదన కెర్లిసి (మత్త 4:18-22; మార్కు 1:16-20)

1 జలె ఏక్ దీసి కిచ్చొ జలి మెలె, యేసు *గెన్నేసరెతు మెంతి గాడు పాసి టీవ తతికయ్,

‡ 4:27 4:27 రానల్ దొన్నెచి పుస్తకుమ్ 5 అద్యయిమ్. § 4:34 4:34 దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు, రచ్చించుప కెర్లొసా * 4:41 4:41 ‘క్రీస్తు’ మెలె, ‘దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్లొసాక తెద్రయ్ందె’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్గుమ్ తెంతో సంగి తిలోసా. † 4:43 4:43 ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్’ మెలె, ‘పరలోకుమ్’ ఏక్ అర్దుమ్, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, జో పరలోకుమ్ తెంతో ఏలుప కెర్లిసి. జో ఏలుప కెర్లిసి మెలె, ఉగుమ్ మార్పుప జలెకయ్ ఎదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలుప కెరెదె, గని మదెనె కి 1. జోక సంజల మాన్సుల్చి పెట్టి ఏలుప కెర్లయ్, చి 2. జోచి నెక్కి ఈంజ లోకుమ్తె కామ్ కెర్లయ్. ‡ 4:43 4:43 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచి మెలె, జోచి రాజిమ్ పాచ జా అయ్లిన్చి కబుర్, మత్తయి 12:28, మార్కు 1:15, పడ్డొ జో పాచల్ చెమొచుప కెర్లిన్చి కబుర్, యేసుయ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్లొసా జలిన్చి కబుర్, పడ్డొ పరలోకుమ్తె గతి అవ్కాసుమ్ జో దొర్కు కెర్లి రచ్చనచి రిసాచి కబుర్. § 4:44 4:44 ఇన్నె ‘యాదయ దేసిమ్’ మెలె, యూదుల్చి ఒండి దేసిమ్. మెలె యూదయ ప్రదేసిమ్ కి, సమరయ ప్రదేసిమ్ కి, గలిలయ ప్రాంతుమ్ కి మొత్తుమ్ బెదయ్లిసి. జా మొత్తుమ్ బెదయ్లిన్కయ్ ‘యాదయ దేసిమ్’ మెన ఇన్నె సంగితయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్లితి. మత్తయి 4:23-25 దెక, చి మార్కు 1:39, 3:7-10 * 5:1 5:1 ఈంజ గాడుక మత్తయి చి మార్కు రెగిడ్డిన్తె ‘గలిలయ ప్రాంతుమ్చి గాడు’ మెంతతి. † 5:1 5:1 నెంజిలి ‘సుబుమ్ కబుర్’; మార్కు 1:14. నెంజిలి ‘యేసుచి బోదన’; మత్తయి 4:7.

దేముడు దిలి †కోడు సూనుక జోవయింక ఇస్తుమ్ అయిలి రిసా, ప్రజల్ బెర జా జోచి ఉప్పిరి డంకి జల. 2 జలె, గాడు సాడి దొన్ని దొనివొ తిలిసి యేసు దెకిలన్. జాలర్లు జోవయించ జేవ్ దొనివొ తెంతో ఉత్రజాత్ర జోవయించ వలల్ దొవితె తిల. 3 జేవ్ దొనివొతె ఏక్ సీమోను మెలోసాచి, జో సీమోనుచి దొనితె యేసు వెగ కెర, జోక “ఒడ్డు తెంతో దొని ఇదిల్ పెలవ దేను” మెన సంగిలన్, చి పెలవ దెతికయ్, యేసు వెన కెర, దొని తెంతో ప్రజల్క బోదన కెరుక మొదోల్ కెర్లన్.

సీమోనీని ఒగ్గర్ మొస్స దెర్తి రితి యేసు కెర్లి వెల్లి కామ్

4 యేసు బోదన కెర కేడయిలి పడ్డె, “దీగు తిలిన్తె తుమ్చ వలల్ గల చి మొస్స దెర్తి” మెన సీమోనుక సంగిలన్. 5 దస్సి సంగితికయ్, “గురుబాబు, ఒండి సరారాతి వలల్ గల తిలమ్, గని కిచ్చొ దెరుమ్ నాయ్. గని తుయి సంగిలె, అమ్చ వలల్ గలుమ్దె” మెన సంగ 6 గలిల, చి ఒగ్గర్ మొస్స వలతె సేడ్డికయ్, వలల్ కుట్టిత్ రితి జల. 7 అన్నెక్ దొనితె తిల జోవయించ గోతునుదల్క “తుమ్ తోడు జా” మెన సయ్న కెర్ల. జేవ్ తోడు అయిల, చి జేవ్ దొన్ని దొనివొ బెర్తు బెరయిల, చి దొనివొ బుడ్డుక దెర్ల.

8 జర్లు జలిసి జో సీమోను పేతురు దెక కెర, యేసుచి చట్టె సెర్ను సేడ, “ప్రబువ, అంక ముల దా ఉట్ట గో, ఆవ్ పాపుమ్ సుదొ” మెన సంగిలన్. 9 కిచ్చొక మెలె, జేవ్ దెర్ల మొస్సచి కొట్టె ఎదివాట్ మెన దెక కెర, జో కి, జో తెన్ తిలన ఎత్తిజిన్ కి ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జల. 10 దస్సి సీమోను మొస్స దెర్ల జట్టుచ జెబెదయిచ పుత్తర్లు యాకోబు చి యోహాను కి, జో తెన్ ఆచారిమ్ జల. యేసు, జలె, “తుమ్ బియఁ నాయ్. అప్పె తెంతో, మాన్సుల్ అంక నంపజతి రితి జోవయింక కడ ఆన్త జాలర్లు తుమ్ జస్టె” మెన సీమోనుక సంగిలన్, 11 జలె, దొనివొ ఒడ్డుతె ఒర్గొడ ఆన కెర, ఎత్తి ముల దా, యేసుచ సిస్సుల్ జంక జోచి పట్టి గెచ్చ, జో తెన్ బులుక దెర్ల.

వెల్లి రోగుమ్ తిలోసాక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:1-4; మార్కు 1:40-45)

12 యేసు ఏక్ గచ్చి తిలి పొది, వెల్లి రోగుమ్ బెర్తు తిలో ఎక్కిలో ఒత్త అయిలో, అన్నె, యేసుక

దెక సెర్ను సేడ, “ప్రబు, తుక ఇస్తుమ్ తిలె, †తుయి అంక చెంగిల్ కెర సుద్ది కెరుక తెర్లి” మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్. 13 దస్సి సంగితికయ్, యేసు ఆతు చంపొ కెర జోక చడ, “తుయి చెంగిల్ జంక, అంక ఇస్తుమి. తుచి వెల్లి రోగుమ్ గెచ్చ సుద్ది జా” మెన సంగిలన్, చి బేగి జోచి వెల్లి రోగుమ్ గెలి. 14 యేసు జోక కిచ్చొ ఆడ్ర దిలన్ మెలె, “కక్క సంగు నాయ్, గని దేముడుచి గుడితె గెచ్చ, ఒత్త సేవ కెర్తొ పూజరితె గెచ్చ, తుచి ఆగ్ చెంగిల్ జలిసి జోక దెకవ, మోసే పూర్గుమ్ సంగిలి రితి, తుయి చెంగిల్ సుద్ది జలిసి ఎత్తిజిన్క రుజ్జు దెకయ్తి రితి, ఒత్త కానుక దేను.”

15 “కక్క సంగు నాయ్” మెన జో మాన్సుక యేసు సంగ తిలె కి, అగ్గెచి కంట అప్పె అన్నె ఒగ్గర్జిన్ యేసుచి రిసా సీసూన్ల, చి ఒగ్గర్జిన్ “యేసుచి బోదన సూనుమ్దె” మెన, “అమ్చ జొర్జొల్ గెచ్చవెదె” మెన బెర జెతె తిల. 16 గని ఎక్కెక్ సుట్టు యేసు కో నెంజిలి టాన్తె గెచ్చ * ప్రార్దన కెరెదె.

ఉట్టుక నెత్తిర్లి రోగిక చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 9:1-8; మార్కు 2:1-12)

17 ఏక్ దీసి యేసు బోదన కెర్లె తతికయ్, పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన పాసి వెన తిల. ఈంజేవ్ గలిలయ ప్రాంతుమ్చ చి యూదయ ప్రదేసిమ్చి గావ్వొ ఎత్తి తెంతో చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో జా తిల. అన్నె, మాన్సుల్చ జొర్జొల్ బాదల్ జో గెచ్చవుక మెన యేసు దేముడుచి సెక్తి తెన్ తిలో. 18 జలె, కిచ్చొ జర్లు జలి మెలె, ఓదె, వాతుమ్ జొర్జొ తెన్ తిలోసా ఉట్టుక నెత్తిర్లి మాన్సు ఎక్కిలోక అన్నె మాన్సుల్ అంతుర్నొ తెన్ వయ ఆన, యేసుతె ఆన కెర జోచి చట్టె తియ దెంక మెన వాట్ చజిల. 19 గని జనాబ్ ఒగ్గర్జిన్ బెర తిలి రిసా యేసు తిలి గెరి పెసుక వాట్ నాయ్ మెన, ఒర్నె వెగ కెర, జో తిలి గదిచి ఉప్పిర్ ఒర్నెచి వెల్లి బొరో కెర, జా బొరో వాట్ ప్రజల్చి నెడిమి యేసుచి పురైతోక జో మాన్సుక అంతుర్నొ తెన్ ఉత్రవ దిల.

20 జలె, జేవ్ కడ ఆన్ల మాన్సుల్చి జో ఉట్టుక నెత్తిర్లి మాన్సుచి నముకుమ్ యేసు దెక కెర, “నేస్తము, తుచి పాపల్ చెమించుప జా అస్తి” మెన జో ఉట్టుక నెత్తిర్లి మాన్సుక సంగిలన్. 21 జో దస్సి సంగితికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్

† 5:12 5:12 జా దేసిమి వెల్లి రోగిచి వెల్లి రోగుమ్ గెలె, సుద్ది జలన్ మెన తెదొడచ యూదుల్ సంగితె తిల. కిచ్చొక మెలె, ఏక్ మాన్సుక వెల్లి రోగుమ్ తిలె, ‘జో గచ్చి తంక గారు’ మెలి రితి ‘జోచి జబ్బు డేచ అమ్కయ్ దెరెదె’ మెలి రితి బియ కెర, గచ్చి తెంతో ఉదడుల. దేముడుచి దయచి రిసా వెల్లి రోగుమ్ పూర్తి గెలె, ‘అన్నె సుద్ది జలె’ మెన గచ్చి అన్నె పెనడుల. 17:14చి ఎట్టెచి కోడు కి దెక. § 5:15 5:15 జొయ్యి మాన్సు సూనయ్తె తిలో. మార్కు 1:45. * 5:16 5:16 దేముడు అజ్బొన్చి ఇస్తుమ్ సూనుక మెన, జోచి సెక్తిక అన్నె సెక్తి జంక మెన.

సికండ్రస చి పరిసయ్యుల్ బమ్మజా, “ఈంజో మాన్సు కొన్సో? ఇసి లట్టబ దేముడుచి విలువ కడ పాపుమ్ కెర్తయ్. దేముడుక పిట్టవ కో కి పాపల్ చెమించువ కెరుక నెత్తిర్లి!” మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబల్ల.

22 జలె, జేవ్ అన్మానుమ్ జా లట్టబంతె తిలిసి యేసు పూర్తి జాన కెర, జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక దస్సి అన్మానుమ్ తియంతను? 23 ‘తుచ్చి ఫాపల్ చెమించువ జా అస్తి’ మెనుక సుల్లు గే, ‘ఉట్ట ఇండు’ మెనుక సుల్లు గే తుమ్ ఉచర. 24 జలె, †మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లయ్ అంక, ఈంజయి లోకుమ్తె కి పాపల్ చెమించువ కెర్తి అదికారుమ్ అస్సె మెన రుజ్జు దెకయిందె, మెన జేవ్క సంగ కెర, ఉట్టుక నెత్తిర్లి జో మాన్సుక అన్నె దెక కెర, అల్లె, తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండ గెరి గో మెన త్తుక ఆవ్ సంగితస్సి!” మెన యేసు సంగిలన్. 25 బేగి జోమాన్సు, జో ఎంగ్డ తిలిసి ఉక్కుల వయన, దేముడుచి గవురుమ్ సంగ, సంగ గెరి ఉట్ట గెలన్. 26 దస్సి జర్లు జతికయ్, ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జేవ్ ఎత్తిజిన్క దెర్లి, చి “ఆజి బలే ఆచారిమ్చి కామ్ దెకిలమ్” మెన దేముడుక గవురుమ్ కెర్ల, చి జోచి సెక్తిచి ఉప్పిరచి బయిమ్ జోవయించి పెట్టి బెర్లి.

లేవీ మెలోసాక యేసు బుకార్లిసి (మత్త 9:9-13; మార్కు 2:13-17)

27 ఇన్నెచి పడ్డె, యేసు బార్ జా ఒత్త తెంతొ గెచ్చు, సిస్తు నజీతు సుంకరో ఎక్కిలోక దెకిలో. జోచి నావ్ †లేవీ. జో సిస్తు నజీతి టాన్తె వెన తిలన్, చి “అంచి పట్టి జా అంచొ సిన్సుడు తుయి జా” మెన యేసు జోక బుకార్లన్. 28 బుకార్లికయ్, సుంకరో జలో జో లేవీ, ఉట్ట జోచి కామ్ ఎత్తి ముల దా, యేసుచి పట్టి ఉట్ట గెలన్.

29 లేవీ యేసుక గెరి కడ ఆన కెర, జోక వెల్లి విందు దిలన్. సిస్తు నజీతస చి వేర మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కంక వెసిల. 30 జలె, పరిసయ్యుల్ చి జోవయింతెన్ బెదిత మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికండ్రస జా దెక కెర, “సిస్తి

నజీతస తెన్ *పాపుమ్ కెర్ల సుదల్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొక వెన అన్నిమ్ కత్తసు?” మెన యేసుచ సిస్సుల్క గోల కెర్ల. 31 దస్సి జతికయ్, యేసు జేవ్క కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “జబ్బు తెన్ అన్సుమ్ మెన చినన్లన డాక్టర్ అవ్సురుమ్, గని జబ్బు నెంజిలనక డాక్టర్ అవ్సురుమ్ నాయ్. 32 జలె, ‘పాపుమ్ కెర్లొసా అమ్’ మెన చినంతసక ‘జోవయించి పాపుమ్చి రిసా దుకుమ్ జా ముల దెతు’, మెన జోవయింకయ్ బుకారుక మెన అయ్లయ్ గని ‘పాపుమ్ కెర్లొసా నెంజుమ్, అమ్క పున్నిమ్’ మెన ఉచరంతసక బుకారుక నాయ్” మెన జోవయింక యేసు సంగిలన్.

చువ్వె తతిన్చి రిసా యేసుక పుసిలిసి (మత్త 9:14-17; మార్కు 2:18-22)

33 జలె, సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ యేసుక, “యోహానుచ సిస్సుల్ చువ్వె తా ప్రార్దన కెరుక అలవాట్. పరిసయ్యుల్చ సిస్సుల్ కి దస్సి కెరుల, గని తుచయ్ సిస్సుల్ కంక పింక జతతి” మెన అన్మానుమ్ తెన్ పుసిల. 34 యేసు జోవయింక ఇసి సంగిలన్. “కేన్ పెండ్లితె, జోవయించి నెడిమి పెండ్లిఉబేడొ తిలె పొది పెండ్లి విందుక బుకార్లన చువ్వె తతి రితి కెరుక జయెదె గె? 35 జలె, పెండ్లిఉబేడొచి పచ్చెన జలనచి నెడిమి తెంతొ జోక †దెర వేరతె కడ నిలె, జేవ్ దీనల్క జోచ మాన్సుల్ ఏడ ఏడ చువ్వె తవుల” మెలన్.

36 యేసు జోవయింక అన్నెక్ టాలి కి సంగిలన్. కిచ్చొ మెలె, “నొవి పాలుమ్ తెంతొ గండ చిర పొర్ని పాలుమ్తె మాసిక గల్తి నాయ్. దస్సి కెర్లె, జా నొవి పాలుమ్ చిరి జా తయెదె, చి జా గండ పొర్ని పాలుమ్ తెన్ బెదె నాయ్. 37 పడ్డె జలె, ఒత్త నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ పొర్నిచి కాయ తెన్ కో సువితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా కాయ పొర్ని జలి రిసా దస్సితె నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ సువిలెగిన, జా కాయ పులుక నెత్తెచి రిసా జా రస్సుమ్ పొంగువ జలె పొది జా కాయ పుట్టెదె. పుట్టిలె, జా రస్సుమ్ సూయి జయెదె, చి కాయ కి పాడ్ జా గెచ్చెదె. 38 నొవి ద్రాచ రస్సుమ్ నొవి కాయల్తె సువుక అస్సె. 39 అన్నె, తొలితో

† 5:24 5:24 ‘మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా’ మెన బయ్బిల్తె రెర్ల తిలె, జేవ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్లొసా. పూర్లుమ్ పొది క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్లొసాక తెద్రవుక జో సంగ తిలో, చి సగుమ్తె జయి టాలిక జోవయింక ‘మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా’ మెన పూర్లుమ్ తెంతొ రెర్ల అస్తి. దానియేలు 7:13 దెక. ‡ 5:27 5:27 మార్కుతె కి జోక ‘లేవీ’ మెన

రెర్ల అస్సె. జోచి అన్నెక్ నావ్ ‘మత్తయి’; మత్తయి 10:3. § 5:30 5:30 సిస్తు నజీతసక, అన్నె యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకితె తిల. కిచ్చొక మెలె, జోవయింక ఆక్రమించువ కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి సేవ కెర్లె తిల, పడ్డె సిస్తుచి డబ్బుల్ నజీతి పొది, నాయిమ్చి కంట అన్నె నజీతె తిల. తెదొడెచ యూదుల్ ‘అమ్క నీతి, చి వేర జాతివొక నాయ్’ మెనుల. రోమ్ దేసిమ్చ మాన్సుల్ యూదుల్ నెంజితి, చి సిస్తు

నజీత సుంకర్లు యూదుల్ నెంజిలనచి సేవ కెర్లె తిల. జాకయ్ యూదుల్ జోవయింక నిస్కారుమ్ దెకితె తిల. * 5:30 5:30 ‘పాపుమ్ సుదల్’ మెన కిచ్చొక సంగిల మెలె, జేవ్ వండితుల్ సికడ్డి నీతి నే కెరంతసక దస్సి నిస్కారుమ్ దెకుల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ నిజుమి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ‘పాపుమ్’ మెంత కమొక అలవాట్ జా తవుల, గని సగుమ్జిన్ ఎక్కి పండితుల్చి కోడె పిట్టయతతి. † 5:35 5:35 ‘పెండ్లిఉబేడొ’ మెన జోవయించి రిసా జొయ్యి టాలి సంగితయ్. జోవయింక పడ్డొక విరోదుమ్ సుదల్ దెర మారుల, గెద.

పోర్ని ద్రాచ రస్సుమ్ పియ తిలె, నోవి ద్రాచ రస్సుమ్ క కోర్ప జతి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'నోవిచి కంట పోర్నిచి చెంగిలి' మెనుల" మెన యేసు టాలి సంగ బోదన కెర్లన్.

6

విస్తాంతి దీసి సిస్సుల్ కెర్లిన్చి రిసా పండితుల్ గోల కెర్లిసి

(మత్త 12:1-8; మార్కు 2:23-28)

1 ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, *యేసు జోబ సిస్సుల్ తెన్ వంటో పికిలి బుయి వాట్ గెతె తా, వాట్ సొడి తిల ఎన్నులు దొన్ని జోవయించ సిస్సుల్ కోడ అత్తో తెన్ రెగ్గ చొప్ప జేడవ కతె తిల. 2 జలె, పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన పాసి తా యేసుచ సిస్సుల్ కెర్లిసి దెక కెర, "జేవ్ దస్సి కెర్లిసి 'కామ్ కెర్లి రితి జతయ్' మెన, ఈందె, సెలవ్ కడన్లి దీసి కెరుక నాయిమ్ నెంజిలిసి తుమ్ కిచ్చొక కెర్లను?" మెన జోవయింక గోల కెర్ల. 3 జలె యేసు జేవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "పూర్గుమ్ తిలొ దావీదు రానొ, జోక, చి జో తెన్ తిలసక కి చూ కెర్లికయ్, జాచి రిసా కిచ్చొ కెర్ల గే, కెయ తుమ్ సదు కెర్పు నాయ్ గే? 4 కిచ్చొ కెర్లిసి మెలె, దావీదు దేముడుచి గుడితె పెన కెర, ఒత్త తిల పూజర్లు దేముడుక అర్పితుమ్ దిల పోడియె వెంటన, జేవ్ పోడియె పూజర్లుయి కంక జయెదె గని అన్నె కో కంక జయె నాయ్ మెన జాన్లె కి, జేవ్ పోడియె వంట దా, దావీదు కి జో తెన్ తిలస కి నాయిమ్ నెంతె కి కయ్ల." మెలన్. 5 తెదొడి జోవయింక అన్నె, "సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఉప్పిరి †అవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక అదికారుమ్ అన్నె" మెన జేవ్ పరిసయ్యుల్క సంగిలన్.

ఆతు లంబ గెలో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 12:9-14; మార్కు 3:1-6)

6 అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు జా పట్టుమ్తెచి యూదుల్చి సబ గెరి గెచ్చు పెన బోదన కెర్లె తతికయ్, ఒత్త ఉజిల్ ఆతు లంబ గెలో మాన్సు ఎక్కిలో తిలొ. 7 జలె, మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్ యేసుక చెంగిల్ దెకితె తిల. కిచ్చొక మెలె, "సెలవ్ కడన్లి దీసి యేసు

జో మాన్సుక చెంగిల్ కెరెదె గే నాయ్ గె" మెన దెకుక మెన, రకితె అస్తి. "జోక చెంగిల్ కెర్లిగిన, సెలవ్ కడన్లి దీసి కామ్ కెర్లి రితి జయెదె, చి యేసుక నేరిమ్ వయడుక జయెదె" మెన ఉచర అస్తి. 8 గని జేవ్చి మెన్నుతె ఉచర్లిసి యేసుక ఎర్కె, చి ఆతు లంబ గెలో జో మాన్సుక కిచ్చొ మెలొ మెలె, "ఇత్తల్ జా ఎత్కిజిన్ దెకిత్ రితి నెడిమి టీవ." మెలన్, చి జో ఉట్ట ఒత్త టీవెలన్.

9 తెదొడి యేసు జేవ్క, "సెలవ్ కడన్లి దీసి ఎక్కిలోక చెంగిల్ కెరుక గే కస్టుమ్ కెరుక నాయిమ్? జోవయించి ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరుక గే పాడ్ కెరుక నాయిమ్?" మెన సంగిలన్. 10 సుట్టునంత అంకి గల జోవయింతె ఎత్కి మాన్సుక చెంగిల్ దెక కెర, ఆతు లంబ గెలో మాన్సుక దెక, "తుచొ ఆతు చంపొ కెరు" మెన సంగిలన్, చి యేసు సంగిల్ రితి జో మాన్సు కెర్లికయ్, జోచొ ఆతు చెంగిల్ జలి.

11 పరిసయ్యుల్ చి మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన జర్లు జలిసి దెకిలె, జోవయింక ఒగ్గర్ కోపుమ్ అయ్లి, చి "యేసుక కిసి †కెరుమ?" మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబన్ల.

యేసు బారజిన్ సిస్సుల్క నిసాన్లిసి (మత్త 10:1-4; మార్కు 3:13-19)

12 జలె, కిచ్చొ జలి మెలె, జేవ్ పొదులె ఏక్ దీసి, ప్రార్లన కెరుక మెన యేసు బార్ జా డొంగై గెలన్. జో ఒండి సరారాతి ఒత్త ప్రార్లన కెర్లె తిలొ.

13 జలె, రాత్ పాయితికయ్, యేసు జోవయించ సిస్సుల్క బుకారా కెర, జోవయింతె బారజిన్క నిసాన, ఈంజేవ్ బారజిన్క 'శీబారికుల్' మెన నావ్ తిలన్. 14 జేవ్ కో కో మెలె, ఎక్కిలో సీమోను మెలొసా. జోక 'పేతురు' మెన యేసు అన్నెక్ నావ్ తిలన్. పడ్డొ పేతురుచొ బావొసి అంద్రెయ్. ఒత్త తెంతొ యాకోబు చి యోహాను. ఒత్త తెంతొ పిలిప్ చి బర్థొలోమయి. 15 పడ్డొ *మత్తయి చి తోమా. ఒత్త తెంతొ అల్ఫాయిచొ పుత్తుసి యాకోబు, పడ్డొ †సాంత దేసిమ్ ఏలువ కెరంతి ఆస తిలొ సీమోను మెలొ అన్నెక్కో, 16 యాకోబుచొ పుత్తుసి యూదా, పడ్డొ ఇస్కరియోతు మెలి గవ్వొచొ యూదా మెలొసా. ఈంజొ యూదా పడ్డొ యేసుక దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి దిలొ.

* 6:1 6:1 యూదుల్చి అలవాట్ తెన్, సత్తరెక్క సత్త దీనల్ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్లె దేముడుక జోకర్లి దీన్. విస్తాంతి దీసి-తెలుగు. ఎత్కి సెస్వర్ యూదుల్క బక్తి కెర్లి సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడె నూన కెర, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక 'యెహోవ' మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి 'కిచ్చొ కామ్ కెర నాయ్' మెన జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చ వల్లెల మాన్సుల్ ప్రెజిల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్లిన్చి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అవ్వె ఉచర అస్తి. ఇన్నె దొన్ని ఎన్నులు కోడ్డిన్క 'కామ్' మెన నింద కెర్లతి. † 6:5 6:5 5:24చి ఎట్టచి కోడు దెక. ‡ 6:11 6:11 నెంజిలె 'మారుమ'. మార్కు 3:6, చి మత్తయి 12:14 దెక. § 6:13 6:13 నెంజిలె 'అవ్ తెద్రయ్లన్'. గ్రీకు మెలి ఈంజ ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్లి బాస తెన్ 'తెద్రయ్లన్' మెలి అర్దుమ్ తయెదె. * 6:15 6:15 జోవయించి అన్నెక్ నావ్ 'పేవి' గెద. 5:27 దెక. † 6:15 6:15 రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ తెదొడి జోవయింక ఏలువ కెర్లె తిలన్, గెద.

యేసు బోధన కెర కక్క చెంగిల్ కెర్లిసి
(మత్త 4:23-25; 5:1-12)

17 జలె, యేసు జో నిసాన్ల బారజిన్ తెన్ డొగ్గె తెంతో ఉత్త జా, సదూసుమ్ తిలి ఏక్ టాన్తె టీచిల. చి జోచ అన్నె సిస్సుల్ జో తెన్ తిల, చి †బండి యూదయ దేసిమ్చ మాన్సుల్, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్, వెల్లి సముద్రుమ్చి పాసి తిల తూరు చి సీదోను పట్టుల్చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ ఒత్త తిల. ఈంజేవ్ జోచి బోద సూనుక చి “అమ్చ జోర్జొల్ గెచ్చువెదె” మెన జా తిల. 18 యేసు బూతల్ ఉదడ, బూతల్ దెర్ల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్లొ. 19 ప్రెజల్ ఎత్తి యేసుక చడుక మెన అత్తో చంపొ కెర్లె తిల. కిచ్చొక మెలె, జోక చడిలె, జోతె తెంతో సెక్తి జెయెదె, చి జా సెక్తిచి రిసా చెంగిల్ జవుల. జోక చడ్లన ఎత్తిజిన్ దస్సి చెంగిల్ జల.

కిన బుద్దుల్చ మాన్సుల్క చెంగిల్ తయెదె

20 యేసు జోచ సిస్సుల్ జల మాన్సుల్క చెంగిల్ దెక ఇసి మెన సంగిలన్.

“బీద సుదల్ తుమ్క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె,

దేముడుచి రాజిమ్తె తుమ్క కీవాట తయెదె.

21 తుమ్ అప్పె చూ జలసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, పడ్డొక

తుమ్క సరిపుచుప జతిసి దొర్కు జయెదె.

తుమ్ అప్పె ఏడ్లసక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, పడ్డొక సర్లక ఆన్తె.

22 “పడ్డొ, *ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసొక తుమ్ నంప కెర్లి రిసా మాన్సుల్ తుమ్క విరోదుమ్ దెకిలె, తుమ్క అమ్చి తెన్ బెదుత్ నాయ్ మెన సంగిలె, తుమ్క దూసుప కెర్లె, పడ్డొ జోవయింక నంపజా గార్ జల, చి జోవయించి నావ్ కి సంగుక నెంజె, మెన తుమ్చి రిసా మాన్సుల్ సంగిలె, తుమ్క చెంగిలి. 23 దస్సి జర్లు జతి దీసిక సర్ల సంతోసుమ్క తుమ్ నచ్చ. కిచ్చొక మెలె, ఈందె, పరలోకుమ్తె తుమ్క వెల్లి బవుమాసుమ్ దొర్కు జయెదె. తుమ్కయ్ మాన్సుల్ కీన అల్లర్ కెరుల గే అగ్గెయ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలసక కి, జేవ్క అబ్బుదింసి దసయ్ అల్లర్ కెర్లె.” మెన యేసు సంగిలన్.

ఆకర్క కక్క న్స్టుమ్ తయెదె గే యేసు సంగిలిసి

తెదొడి యేసు అన్నె,

24 “అబ్బువోమ్మ! తుమ్ అప్పె సొమ్సారుమ్ తిలసక కెడ్డి న్స్టుమ్ జెయెదె!

† 6:17 6:17 ఇన్నె ‘బండి యూదయ దేసిమ్’ మెలె, ఏక్ వేల యూదుల్చి బండి దేసిమ్క సంగితయ్. మెలె, గలిలయ ప్రాంతమ్, నమరయ ప్రదేసిమ్, చి యూదయ ప్రదేసిమ్ మొత్తుమ్ బెదయ్లిసి. § 6:20 6:20 లూకా 22:29, 30 దెక. * 6:22 6:22 5:24చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

కిచ్చొక మెలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చి రగుమ్చి సుక్కుమ్

పూర్తి దొర్కు కెరన అన్నున్

ఈంజయ్ లోకుమ్తె.

25 అబ్బువోమ్మ, తుమ్ అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె పెట్టి బెరవన్లన,

తుమ్ కెడ్డి న్స్టుమ్ జస్తె!

తెదొడ్క చూ జస్తె.

అబ్బువోమ్మ, తుమ్ అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె ఆన్తన,

తుమ్ కెడ్డి న్స్టుమ్ జస్తె!

తెదొడ్క ఏడ్డె, ఏడుకుడు జస్తె.

26 అబ్బువోమ్మ,

ఈంజేవ్ చెంగిల మాన్సుల్ మెన తుమ్చి రిసా ఎత్తిజిన్ సంగిలె,

తుమ్క కెడ్డి సంతోసుమ్ జెయెదె! కిచ్చొక మెలె,

తుమ్క ఈంజేవ్ కీసి అప్పె దస్సి సంగితతి గే,

దేముడుచ కబుర్లు సంగితసుమ్

మెన అబద్దుమ్క సంగిల పూర్లుల్క

ఇనయించ అబ్బుదింసి దస్సి కెర,”

మెన సంగిలన్.

విరోదుమ్ సుదల్క ప్రేమ కెర్లిన్చి రిసాచి తీర్పు
(మత్త 5:38-48; 7:12)

27 ఒత్త తెంతో యేసు అన్నె, “తుమ్ సూన్తనక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్క తుమ్ ప్రేమ కెర్లె తా, చి తుమ్క విరోదుమ్ కెర్లసక చెంగిల్ దెకితె తా. 28 తుమ్క సాపెనల్ దెతనక, దేముడు జోవయింక చెంగిల్ దెకున్.” మెన తుమ్ ఇస్టుమ్ జా, చి తుమ్క దూసుప కెర్లసచి రిసా ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెన తుమ్ ప్రార్లన కెర.

29 తుమ్చితె ఎక్కిలోక జవున్ కో జలెకు అన్నెక్ గలి పెట్టిగిన, దెబ్బ కయ్లోసా తుక్లె తా, జోచి అన్నెక్ గలి కి జో అన్నెక్లొ పెటతి రితి, జోచి పక్క పసులవున్. అన్నె, తుమ్చితె ఎక్కిలోచి కోటు జవున్ కో జలెకు అన్నెక్లొ దెరన గెలె, జోచి సొక్క కి ఈంజొ అన్నెక్లొ దెర గెతి రితి జో అడ్డు కెర్పు నాయ్. 30 తుమ్చితె కో జలెకి కిచ్చొ జవున్ నజెలె, దెంక. అన్నె, తుమ్చితెచొ కేన్ జవున్ మాన్సుచి సామన్ అన్నెక్లొ దెర గెలె, జో సంతోసుమ్ జలోసా “అంచి వన్తువ అంక దె” మెన జోచి సామన్ అన్నె నజన్సు నాయ్. 31 మాన్సుల్ తుమ్క కీసి కెరుక మెన తుమ్ ఇస్టుమ్ జస్తె గే, తూమ్ కి జోవయింక దస్సి చెంగిల్ కెర.

32 “ఎక్కి తుమ్క ప్రేమ కెర్లసకయ్ తుమ్ ప్రేమ కెర్లిగిన, అన్నె మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, తుమ్క

కిచ్చి పున్నిమ్ జా? పాపుమ్ సుదల్ కి జోవయింక ప్రేమ కెర్తనక ప్రేమ కెరుల. ³³ తుమ్కయ్ చెంగిల్ దెకితనకయ్ చెంగిల్ కెర్తనక, అన్నె వేర మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, జయి తుమ్క కిచ్చి పున్నిమ్? పాపుమ్ సుదల్ కి దస్సి కెరుల, గెద. ³⁴ తుమ్క పూర్తి అన్నె దెంక నెక్తి తిలసకయ్ తుమ్ కిచ్చి జవున్ తోడు దిలె, అన్నె మాన్సుల్క నాయ్ మెలె, జయి తుమ్క కిచ్చి పున్నిమ్? తెద్దిలి అన్నె నజీతి రితి పాపుమ్ సుదల్ కి ఒప్పన పాపుమ్ సుదల్క తోడు దెవుల.

³⁵ “తుమ్, జలె, తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్క ప్రేమ కెర, చి ఎత్కిజన్క చెంగిల్ దెక, చి కిచ్చి అన్నె దొర్కు కెరనుక ఆస నే జతె, మాన్సుల్క తోడు దాస. తుమ్ ఇసి బుద్ది ఇండిలె, తుమ్క వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె, చి ‘ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలో దేముడుచ పుత్తర్లు ఈంజేవ్’ మెన తుమ్చి రిసా రుజ్జు జెయెదె. కిచ్చిక మెలె, ఎక్కి జోచి దయ ఒప్పనతనకయ్ మెన నాయ్, గని అన్నె జో కెర్లి దయ నే ఒప్పన్లనక కి, ఏక్ జోవయింకయ్ జెప్పి దెకనతనక కి, జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సొంత దయ దెకితయ్. ³⁶ జో ప్రలోకుమ్ తిలో అబ్బొసి జలో దేముడు మాన్సుల్క కీసి కెర్లి కన్కారుమ్ దెకితయ్ గే, తుమ్ కి అన్నె మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెక.

మాన్సుల్క తీర్పు కెర్చి రిసా సంగిలిసి (మత్త 7:1-5)

³⁷ “అన్నె మాన్సుల్క కుస్సిదుమ్చ తీర్పుల్ తుమ్ ఉచర నాయ్, చి దేముడు తుమ్కయ్ తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్క నేరిమ్లు వయడ నాయ్ చి, దేముడు తుమ్కయ్ నేరిమ్ వయడుక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్క చెమించుప కెర చి, దేముడు తుమ్కయ్ చెమించుప కెరెదె. ³⁸ అన్నె మాన్సుల్క తోడు దాస చి, దేముడు తుమ్కయ్ తోడు దెయెదె. కీసి దెయెదె మెలె, చెంగిల్ మీన, గట్టిజ పెల, దున్నొవ, పూర్తి బెరవయ్, తుమ్చి ఒట్టు సువ దెయెదె. తుమ్ అన్నె మాన్సుల్క కీసి మీన తస్తె గే, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తుమ్కయ్ దస్సి మీన దెయెదె.” మెన యేసు ఒత్త బెర తిలసక సంగిలన్.

³⁹ తెదొడి యేసు ఈంజ టాలి సంగిలో. కిచ్చి మెలె, “కేన్ జవున్ గుడ్డి సుదొ అన్నెక్లో గుడ్డి సుదొక వాట్ దెకవుక నెత్తె, గెద! వాట్ దెకవుక దెర్లె, జేవ్ దొగుల కి కేన్ జవున్ గొయితె సేడుల. ⁴⁰ సిస్సుడు జోచొ గురుచి కంట వెల్లో నెంజె, గని జో గురుచి

తెక పూర్తి సికిలో సిస్సుడు, జోచొ గురుచొ రితొ జా తయెదె.

⁴¹ “తుమ్చితె ఎక్కిలోచి అంకితె ఏక్ చిల్ప బెర తిలెగిన, బావొచి అంకితె ఇదిలిదిల్ తొక్కు సేడ తిలెగిన, అంకితె చిల్ప తిలోసా కిచ్చిక జోచి బావొచి అంకితె తిలి ఇదిలిదిల్ తొక్కు దెకితసి, గని సొంత అంకితెచి చిల్పక ‘అస్సె’ మెన దెకిన్ నాయ్? ⁴² నెంజలె, అంకితె చిల్ప తిలోసా కో జలెకు, జోచి సొంత అంకితెచి చిల్ప నే దెకిలె, బావొ, తుచి అంకితెచి తొక్కు కడిందె మెన తుచొ బావొక తుయి కీసి సంగుక జయెదె! తుయి ఉప్రమెన్సుచొ, తొలితొ తుచి సొంత అంకితెచి చిల్ప కడను, చి తెదొడ్కయ్ తుచొ బావొచి అంకితెచి తొక్కు కడితి రితి టేంట దెకితె.

చెంగిలో రూకు మెన చి గర్చొ రూకు మెన టాలి

⁴³ “కేన్ చెంగిలో రూకు జలెకు గర్చొ పండ్లు దెరె నాయ్, చి గర్చొ రూకు చెంగిల్ పండ్లు దెరె నాయ్. ⁴⁴ రూకుక చెంగిలోచొ గే గర్చొ గే చినుక జలె, జో దెర్త పండ్లుక దెకిలె డీసెదె. కంట రూక్తె† అంజూరుమ్ పండ్లు కోడుక నెంజె, దుబ్బుల్తె ద్రాచ పండ్లు కోడుక నెంజె, గెద! ⁴⁵ చెంగిలో మాన్సు జోవయించి పెట్టిచి చెంగిల్ బుద్ది బెర్తుచి కెర్లి చెంగిల్ బుద్దిచ కొడొ లట్టబెదె. గర్చొ మాన్సు, జలె, జోచి పెట్టిచి విస్సుమ్చి బెర్తుచి గర్చొ కొడొ లట్టబెదె. జోచి పెట్టి కేన్ రగుమ్చి బెర్తు జా తిలె, జయ్యి జోవయించి చొండి లట్టబెదె.

చెంగిల్ పునాదితె బందిలో గేరుక టాలి (మత్త 7:24-27)

⁴⁶ “‘ప్రబు, ప్రబు’ మెన అంక కిచ్చిక సంగితను? అంక దస్సి సంగితను, గని అంచి కోడు రితి ఇండున్ నాయ్. ⁴⁷ కో అంచితె ‡జా కెర అంచ కొడొ సూన అంచి కోడు రితి ఇండుల గే కీస జవుల గే ఏక్ టాలితె సంగిందె. ⁴⁸ దసా మాన్సు కీసా జయెదె మెలె, గేరు బందిలో ఏక్ మాన్సు దీగుక గొయి కూన కెర, రెంగ్గిచి ఉప్పిరి పునాది గల కెర జా పునాదిచి ఉప్పిరి గేరు బందిలో. జలె, పాని గట్టిజ పెట, బూరుమ్ జా జో గేరుచ కుడ్డిలె జా బూరుమ్ కెర్తల్ జా గట్టిజ లయితె తిలె కి, జా గేరు చెంగిల్ డిట్టుమ్చి పునాదితె తిలి రిసా, ఎదిలి కి కదుల్ జయె నాయ్. ⁴⁹ గని అంచి కోడు సూన్లె కి కో కెర్లి నాయ్ గే కీసి జవుల మెలె, జో మాన్సు పునాది నే కెర్తె, రితి మత్తిచి ఉప్పిరి గేరు బందిలో, చి పాని పెట బూరుమ్ జా అయలె, గేరుచి కుడ్డి బూరుమ్ కెర్తల్ జా అయలె బేగి జా గేరు సేడ్డి,

† 6:44 6:44 అంజూరుమ్ పండ్లు బొడ్డ పండ్లు రిత జవుల ‡ 6:47 6:47 మెలె, ‘కో అంక నంప కెర....’

చి జా గేరు పూర్తి నాసెనుమ్ జా గెలి” మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

7

*పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోచొ గొత్తి సుదొక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

(మత్త 8:5-13; యోహా 4:43-54)

1 ఈంజేవ్ కొణొ ఎత్కి ప్రెజల్ నూన్తి రితి సంగ కేడయ్లి వణ్ణో, యేసు కపెర్నహూమ్ వట్టుమ్తె అన్నె గెచ్చు పెసిలన్.

2 జలె, ఒత్త రోమ్ దేసిమ్చి పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో ఎక్కిలో తిలొ. జోక ఒగ్గర్ ప్రేమ తిలొ గొత్తి సుదొ ఎక్కిలో తిలన్. జో గొత్తి సుదొ గట్టిజ జోర్ణో సేడ మొర్తి రితి జా తిలన్. 3 జలె, జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో యేసుచి రిసొ నూన కెర, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్తె సగుమ్జిన్క యేసుతె తెద్రయ్లన్; యేసుక “జెవున్ చి అంచొ గొత్తి సుదొక చెంగిల్ కెర్చు” మెనయ్ జోవయించి అత్తి కబుర్ తెద్రయ్లన్. 4-5 జలె, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర, “జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోచొ గొత్తి సుదొక తుయి చెంగిల్ కెరుక జో తగువ జలొసొ. కిచ్చొక మెలె, అమ్ యూదుల్చ ప్రెజల్క జో ప్రేమయ్ అస్సె, చి అమ్చి సబగేర్ జోయ్యి బందిలొ” మెన, యేసుక బతిమాల్చు జా సంగిల.

6 జలె, యేసు జోవయింతెన్ బార్ జా గెలాచి. జో గెరి నే పావితె అగ్గె ఇదిల్ దూరి తిలి పొది, జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో మాన్సు, జోచ మితర్చుల్ సగుమ్జిన్క యేసుతె కబుర్ తెద్రయ్లన్. కిచ్చొ మెలె, “ప్రబు, అమ్చి రిసొ తుయి అన్నె అల్లర్ సేడు నాయ్. తుయి అంచి గెరి జెంక మెలె, ఆవ్ తగువ జలొసొ నెంజి. 7 అంక విలువ నాయ్ చి రిసొ తుచితె సొంత జా దస్సుల్ జంక నిసొని నాయ్. గని ఒత్త తెంతొ కి తుయి సెలవ్ కోడు సంగిలె, అంచొ గొత్తి సుదొ చెంగిల్ జయెదె.

8 ఆవ్ కీసి జాని మెలె, అవ్ కి అదికారుమ్క బితొసొ, అంచి తెడి జమాన్లు అస్తి. ఆవ్ ఎక్కిలోక ‘గో’ మెలె, గెచ్చెదె. అన్నెక్కోక ‘జె’ మెలె, జెయెదె. అంచొ గొతిమాన్సుక ‘ఈంజ కామ్, జా కామ్ కెరు’ మెలె, కెరెదె” మెన. జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్చి అత్తి సంగ తెద్రయ్లన్.

9 జలె, ఈంజ కొడు నూన కెర, జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోచి నముకుమ్చి రిసొ యేసు ఆచారిమ్ జలన్. అన్నె జోచి వట్టి జెత ప్రెజల్చి

పక్క పసుల జోవయింక, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, అమ్చ ఇస్తాయేలుల్తె ఎదిలి నముకుమ్ తిలసక అప్పె ఎద కి ఆవ్ దెకుక నాయ్” మెన సంగిలన్. 10 తెదొడి, కబుర్ అయ్లస జో పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోచొ గెరి అన్నె కిచ్చొ దెకిల మెలె, జో గొత్తి సుదొ చెంగిల్ జా చెంగిల్ తిలిసి.

రండెల్ మాన్సు ఎక్కిలోచొ మొర గెలొ పుత్తున్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

11 ఒత్త తెంతొ అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు నాయ్ ను మెలి పట్టుమ్తె గెచ్చుక మెన బార్ జలన్, చి జోవయించ సిన్సుల్ చి ఒగ్గర్జిన్ ప్రెజల్ జోవయింతెన్ గెల. 12 జా పట్టుమ్చి కోటచి గుమ్ముమ్ పాసి పావితె, ఈందె, ఒత్త మాన్సుల్ ఏక్ పీనుమ్ జా గుమ్ముమ్ వాట్ బయిలె వయ నెతె తిల. జా పీనుమ్ కచి మెలె, రండెల్ మాన్సు ఎక్కిలోచి ఎక్కిలో పుత్తుసి. జా పట్టుమ్చ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జా రండెలి తెన్ ఒత్త తిల.

13 జలె, ప్రబు జా రండెలిక దెక జాచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జలొ, చి “ఏడు నాయ్, అమ్మ” మెన సంగ కెర, 14 పీనుమ్క పాసి జా, పీనుమ్ వయిలి కట్టి చడిలన్, చి ఒత్త జేవ్ వయ నెతె తిలస టీచిల. తెదొడి “నాడు, ఉట్టు మెన తుక ఆవ్ సంగితసి” మెన సంగిలన్. 15 జలె, జో మొర్టొ †ఉబెణొ జివ్ జా వెన కెర లట్టబుక మొదొల్ కెర్లన్, చి యేసు అయ్యన్క బుకారా కెర, “ఈందె, తుచొ పుత్తుది” మెన జోక జాచి అత్తి అన్నె దిలొ.

16 ఇసి జర్గు జతికయ్, ఒత్త తిల జనాబ్ ఎత్కిజిన్ బియె, యేసుచి రిసొ “అమ్చి నెడిమి దేముడుచ కబుర్లు సంగితొ గొప్ప కమొ కెర్లొసొ బార్ జా అస్సె. వెల్లోచొ, ఈంజొ” మెన, అన్నె “ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అమ్తె ఉత్త్ర జా అస్సె” మెన, దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల. 17 ఒత్త తెంతొ, జా దీసి యేసు జర్గు కెర్లిన్చి రిసొ ‡యూదుల్ జతి ఒండి దేసిమి, చి నుట్టునంతచ ఎత్కి గవ్విలె ఎత్కిజిన్ నూన్.

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను యేసుతె కబుర్ తెద్రయ్లిసి

(మత్త 11:2-19)

18 జలె, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహానుచ సిన్సుల్ జోతె గెచ్చు, యేసు జర్గు కెర్ల కమొ జోక సంగిల. 19 యోహాను, జోచ సిన్సుల్తె దొగులక బుకారా కెర, “దేముడు తెద్రవుక సంగ తిలొ

* 7: 7:1 పుంజెక్జీన్ చి ఉప్పిర్ అదికారి జా తిలొసొ † 7:15 7:15 జోవయించి వయసు విస్సెక్ చెత్తర్ వెర్చుల్క తకు నాయ్, దొన్ని విసా వెర్చుల్క ఒగ్గర్ నాయ్ బెర్తె. ‡ 7:17 7:17 నెంజిలె ‘ఒండి యూదయ్ దేసిమి’.

రచ్చించుప కెర్టోసా నిజుమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్లోక రకుక గె? తుమ్ పుస” మెన కబుర్ తెద్రయ్లన్. 20 జలె, జేవ్ మాన్సుల్ యేసుతె జాకెర, “దేముడు తెద్రవుక సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్టోసా నిజుమి తుయి గే, అమ్ అన్నెక్లోక రకుక గె?” మెన సంగ మెన “బాప్తిసుమ్ కీదెతో యోహాను అమ్క తుచితె తెద్రవ అస్సె.” మెన జా కబుర్ సంగిల.

21 జలె, జయ్యి గడియయ్ ఒగ్గర్జిన్ జబ్బుల్ బాదల్ తిలసక చి బూతల్ దెర్లసక యేసు చెంగిల్ కెర్లన్, చి ఒగ్గర్జిన్ గుడ్డి జలసక చెంగిల్ కెర్లన్. 22 తెదోడి యేసు జేవ్ కబుర్ అయ్లసక కిచ్చి జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్ యోహానుతె గెచ్చు కెర, తుమ్ దెకిలిసి, సూన్సి ఎత్తి జోక సంగ. గుడ్డి జా తిల మాన్సుల్ దెకితతి, సొట్ట జా తిల మాన్సుల్ ఇండితతి, వెల్లి రోగుమ్ సేడ తిలస చెంగిల్ జతతి, బోయ్రల్ జా తిల మాన్సుల్ సూన్తతి, మొర గెలస జీవ్ జతతి, చి సుబుమ్ కబుర్ బీద మాన్సుల్క ఆవ్ సూనయ్తసి. 23 జలె, కో జలెకు అంచి రిసా అన్మానుమ్ నెంతె తవుల గే, జోవయింక చెంగిలి.” మెన యేసు యోహానుచ సిస్సుల్క సంగిలన్.

యోహానుచి రిసా ప్రజల్క యేసు సంగిలిసి

24 యోహాను కబుర్ తెద్రవ తిలస ఉట్ట గెలి బేగి, జో యోహానుచి రిసా ఒత్త తిల ప్రజల్క యేసు ఇసి మెన సంగుక దెర్లన్. “జేవ్ పొదులె తుమ్ కిచ్చి దెకుక జా బయలె గెచ్చు తిలదు? వాదుతె చివ్వర్ పెల్లి జతిసి దెకుక గెచ్చు తిలదు గె? 25 నాయ్ మెలె, కిచ్చి వేరచి దెకుక గెలదు? సొమ్మార్లు గలంత పాలల్ గలన్లో మాన్సుక దెకుక గెలదు గె? ఈందె, చెంగిల పాలల్ గలంత సుక్కుమ్ తెన్ జితస రానల్చ మేడల్తె తవుల. 26 జలె, కిచ్చి దెకుక గెలదు? దేముడు తెద్రయ్లి కబుర్ సంగితో ఎక్కిలోక దెకుక గెలదు గె? నిజుమి, గని జో ప్రబుచ మాములుమ్ కబుర్లు సంగితసచి కంట యోహాను అన్నె ముక్కిమ్చో జయెదె మెన, తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. 27 కిచ్చిక మెలె, ఈందె, అంచి కబుర్ సంగితో బారికి జతి రితి ఎక్కిలోక తుచి పురె తెద్రయ్తసి. తుచి కంట అగ్గె గెచ్చు, తుయి జెతిసి సొట్ట కెరెదె

మెన రెగిడ్డి కోడు అస్సె. జా కోడుతె ‘అంచి కబుర్ సంగితోసా’ మెన ఈంజ యోహానుచి రిసాయి రెగ్గి జా అస్సె. 28 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చి మెంతసి మెలె, తేర్బోదల్క జెర్మిలసతె, యోహానుచి కంట వెల్లిచో కోయి నాయ్. జలెకి, దేముడుచి రాజిమ్తె కో ఎత్తిచి కంట దాక్ జవుల గే, జో యోహానుచి కంట వెల్లి జవుల” మెన యేసు ప్రజల్క సంగిలన్.

29 జలె, ఈంజ కోడు మాములుమ్ ప్రజల్ ఎత్తిచి సిస్టు నజీత సుంకర్లు సూన కెర, “ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ తీర్పుల్ సత్తిమ్చ” మెన ఒప్పున్ల. జేవ్, అగ్గె యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజన తిల. 30 గని పరిసయ్యుల్ చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్తోసా సికడ్తన జోచి అత్తి బాప్తిసుమ్ నజీత నాయ్. యోహానుచి అత్తి బాప్తిసుమ్ జేవ్ నజుక నెసిలిన్ తెన్ జోవయించి రిసాచి దేముడుచి *ఇస్టుమ్ జేవ్ నెసిలిన్చి రుజ్జు దెకవ తిల. అప్పె కి యేసుచి కోడు నెసిల.

అన్మానుమ్ జతసచి రిసా యేసు గోల కెర్లిసి

31 యేసు అన్నె, “ఈంజ ఉగుమ్చ మాన్సుల్చి బుద్దిక కిచ్చి టాలి సంగుక జయెదె? జేవ్ కిసి జతతి? 32 వీదులె వెస కెల్ల బోదల్చ రిత జతతి. జేవ్ బోదల్ ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి ఎక్కిలో అన్మానుమ్ జా, తుమ్క ‘నచ్చుత్’ మెన బచ్చి పుంగిలెకి నచ్చున్ నాయ్. అమ్ ఏడ్లెకి, తుమ్ బెద ఏడ్పు నాయ్” మెన దస బోదల్ కిసి సంగుల గే, దస్సి ఆవ్ చి యోహాను కిచ్చి కెర్లె కి, తుమ్ మెన్సున్ నాయ్. 33 కిచ్చిక ఆవ్ ఇసి టాలి కెర్లెసి మెలె, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను కిచ్చి అన్నిమ్ నే కతె చువ్వె తతోసా, కిచ్చి ద్రాచ రస్సుమ్ గట్ల నే పితె తన్నె తతోసా తుమ్తె అయ్లో, చి జోచి రిసా “జోక బూతుమ్ దెర అస్సె.” మెంతసు. 34 ఆవ్ జలె, †మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా, మాములుమ్ కతె పితె తతిన్చి రిసా తుమ్ కిచ్చి మెంతసు మెలె, “ ‘ఆదె, కయ్రో మత్వాలో ఈంజో. సిస్టు నజీత సుంకర్లు తెన్ పాపుమ్ సుదల్ తెన్ బెదితోసా’ మెన, అంచి రిసా సంగితసు. 35 ‡గని కచి కచి పెట్టి దేముడుచి బుద్ది తిలె, జేవ్ ఎత్తిజిన్చ కమొచి పలితుమ్తె రుజ్జు జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

§ 7:20 7:20 గని జా మదెనె యోహాను జేల్తె తిలన్. మత్తయి 11:2 దెక. * 7:30 7:30 మెలె, “క్రిస్టు రచ్చించుప కెర్టోసా జెతయ్చి రిసా తుమ్ కెర్లె పాపల్క దుకుమ్ జా ఒప్పున ముల దా బుద్ది జా, చి జా గుర్తుక బాప్తిసుమ్ నజన” మెనయ్ యోహాను బోదన కెర కెర బాప్తిసుమ్ దెతె తిలన్. పరిసయ్యుల్ గట్ల దస్సి దాక్ కెరన బుద్ది జంక నెసిల. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్టోసాక నంప కెరుక నెసిల. † 7:34 7:34 దేముడుచి కొడెతె అన్నె పూర్ణుమ్ రెగిడ్డిన్తె ‘మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా’ మెన సంగిలె, ‘తెద్రయిందె’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలో రచ్చించుప కెర్టోసా మెలి అర్దుమ్ తయెదె. దానియేలు 7:13 దెక. ‡ 7:35 7:35 నెంజెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి బుద్ది కచి కచి పెట్టి తిలె, జా బుద్ది అన్నె మాన్సుల్తె దెకిలె, జాక జో దిలి బుద్ది మెన ఒప్పునుల. మత్తయి 11:19చి కోడు దెక.

పరిసయ్యుడుచి గెరి యేసు అన్నిమ్ కంక గెతికయ్

36 పరిసయ్యుడు జలో ఎక్కిలో యేసుక అన్నిమ్క బుకార్లన్, చి జో పరిసయ్యుడుచి గెరి గెచ్చు. జా దేసిమ్చ సామ్సార్లుచ గెరలె అన్నిమ్క కిసి ఒర్లు జా బల్లయ్ కవుల గే, దస్సి, అన్నిమ్ కతన ఎత్కిజిన్ తెన్ యేసు కి ఒర్లు జలన్. 37 జలె, ఈందె, లంజె జెతె తిలి జా పట్టుమ్చి తేర్బోద ఎక్కి యేసుక 'జో పరిసయ్యుడుచి గెరి అన్నిమ్ కంక గెచ్చు అస్సె' మెన నూన కెర, ఏక్ బుడ్డితె కి అత్తర్ తేల్ దెరన అయ్లి. 38 యేసుచి పడ్డె జోచ చట్టొక పాసి టీఱ వంపొ జా ఏడుక దెర్లి, చి జాచి ఆనునొ సుచి జతికయ్ యేసుచ చట్టొ తిమిలచి, జాచి సెండి తెన్ జా తేర్బోద జోచ చట్టొ పుంచ, జోక చుంబ కెర, జా అత్తర్ తేలు గాసిలి.

39 జలె, యేసుక బుకారా తిలో పరిసయ్యుడు జా ఎత్కి దెక కిచ్చొ ఉచర్లన్ మెలె, "ఈంజొ నిజుమి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసా జలె, జోక చడితి తేర్బోద కొన్ని జయెదె, కిసిచి జయెదె గే జాన్తో. ఇన్నెక 'పాపుమ్ సుచి' మెన జాన్తో." 40 జలె, జో ఉచర్లిసి జాన కెర, యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఓ సీమోను, తుక ఏక్ కోడు సంగిందె" మెన సంగిలన్, చి "కిచ్చొ, గురుబాబు? సంగు" మెన సీమోను సంగిలన్. 41 సంగితికయ్, యేసు ఏక్ టాలి సంగిలన్. "ఏక్ సాపుకారితె దొగుల రునుమ్ జా తిల. జేవ్ దొగులతె ఎక్కిలో పాచ్ పుంజొ *పొదుల్చి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్క బాకి జా అస్సె, అన్నెక్కో యాబయ్ పొదుల్చి కూలిచి ఎదిలిక బాకి జా అస్సె. 42 జేవ్ జోవయించి రునుమ్ కుట్టవుక నెతిర్లి రిసా, సాపుకరి దొగులచి రునుమ్కి ముల దా చెమించుప కెర్లన్. జలె, తుయి సంగు, ఈంజేవ్ దొగులతె కేన్ మాస్సు జో సాపుకరిక ఒగ్గర్ ప్రేమ జయెదె?" మెన యేసు జో సీమోనుక పరిచ్చ కెర్లన్, చి 43 జో కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఒగ్గర్ బాకి జా తిలోసా, కిచ్చొగె" మెలన్, చి "తుయి సరిగా ఉచర్లది" మెన యేసు జోక సంగ కెర, 44 జా తేర్బోదచి పక్క పసుల సీమోనుక అన్నె ఇసి మెలన్: "ఈంజ తేర్బోదక దెకితసి గె? జలె, ఆవ్ తుచి గెరి అయ్లయ్,

గని ఆవ్ చట్టొ దోవన్తి రిసా తూయి పాని దెసి నాయ్. ఈంజ, జలె, ఇన్నెచి ఆనునొ తెన్ అంచ చట్టొ దోవ అస్సె, చి ఇన్నెచి సెండి తెన్ పుంచ అస్సె. 45 తూయి అంక చుంబిన్ నాయ్, గని ఆవ్ ఈంజ గెరి అయ్లి తెంతో ఈంజ అంచ చట్టొ చుంబుక దెర ములె నాయ్. 46 అంచ బోడి తూయి తేల్ కి సువిన్ నాయ్. గని ఈంజ అంచ చట్టెలె అత్తర్ తేలు గాన దా అస్సె. 47 జాచి రిసా తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఇన్నెచ పాపల్ ఒగ్గర్ జా తిలె కి, చెమించుప జా అస్సి. ఈంజ చెమించుప జలిన్క కిచ్చొ రుజ్జు మెలె, ఇన్నెచి ఒగ్గర్ ప్రేమయ్ జా రుజ్జు దెకయ్తయ్. గని కక్క తొక్కి పాపుమ్ చెమించుప జా తయెదె గే, జోచి పెట్టి తొక్కి ప్రేమ తయెదె" మెన యేసు జో పరిసయ్యుడుక సంగ కెర, 48 జా తేర్బోదక, "తుచ పాపల్ చెమించుప జా అస్సి" మెలన్. 49 జో దస్సి మెంతికయ్, జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కెర్లె తిలన జోవయించి పేట్ తెడి కిచ్చొ మెల మెలె, "ఈంజొ పాపల్ చెమించుప కెర్లయ్ జలె, ఈంజొ కొన్నొ?" మెన పేట్ తెడి ఉచరన్ల.

50 జలె, "తుయి అంచ ఉప్పిరి తుచి నముకుమ్ తిలి రిసా రచ్చించుప జా అస్సిసి. సేంతుమ్ తెన్ గో." మెన యేసు జా తేర్బోదక సంగిలన్.

8

యేసు తెన్ బుల సగుమ్జిన్ కెర్లె సావైచన

1 ఈంజ ఎత్కి జర్లు జా ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె, యేసు బార్ జా పట్టలె గవ్వెలె బుల బుల, దేముడుచి *రాజిమ్చి రిసాచి †నుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్లె తిలో. జో తెన్ జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ బుల్తె తిల. 2 అన్నె కొన్న మెలె, యేసు అగ్గె సగుమ్జిన్ జబ్బుల్ తిల తెర్బోదల్చ జబ్బుల్ గెచ్చవ చెంగిల్ కెర తిలన్, సగుమ్జిన్ తేర్బోదల్క బూతల్ దెర్లికయ్ ఉదడ జోవయింక కి చెంగిల్ కెర తిలన్. జేవ్ తెర్బోదల్తె సగుమ్జిన్, జలె, యేసు తెన్ సిస్సుల్ తెన్ బుల్తె తిల. జోవయింతె ఎక్కి కొన్ని మెలె, మగ్గల పట్టుమ్చి మరియ, జాక దెర్ల సత్తు బూతల్క యేసు ఉదడ తిలన్. 3 అన్నె కొన్న మెలె, హేరోదు రానొచి గేర్క దెకితో కూజా మెలోసాచి తేర్పి యోహన్న, పడ్డె నూసన్న చి

§ 7:37 7:37 పిరిమ్చి చెంగిల్ వాసన తెలు, జా. * 7:41 7:41 ఎక్కి దేనారము ఎక్కి పొదుల్చి కూలి * 8:1 8:1 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్' మెలె, 'పరలోకుమ్' ఏక్ అర్దుమ్, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, జో పరలోకుమ్ తెంతో ఏలుప కెర్లిసి. జో ఏలుప కెర్లిసి మెలె, ఉగమ్ మార్పుప జలెకయ్ ఎదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలుప కెరెదె, గని మదెనె కి 1. జోవయింక నంపజల మాస్సుల్చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్లయ్, చి 2. జోవయించి ఆత్మసెక్కి ఈంజ లోకుమ్తె కామ్ కెర్లయ్. † 8:1 8:1 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచి నుబుమ్ కబుర్' మెలె, జోవయించి రాజిమ్ పాచ జా అయ్లిన్చి కబుర్, మత్తయి 12:28, మార్కు 1:15, పడ్డె జో పాపల్ చెమించుప కెర్లిన్చి కబుర్, యేసుయి దొర్లు జలో రచ్చించుప కెర్లెసా జలిన్చి కబుర్, పడ్డె పరలోకుమ్తె గెతి అవ్కాసుమ్ జో దొర్లు కెర్లి రచ్చనచి రిసాచి కబుర్.

అన్నె ఒగ్గర్జిన్, జోవయింక తిలి సొంత డబ్బుల్క యేసుక చి సిస్సుల్క సావైచన కెరై తిల.

ఉంపిలి బీక టాలి

4 ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ కుప్పల్ కుప్పల్ బెర జా, పట్నల్ ఎత్తి గావ్యో ఎత్తి తెంతో యేసుతె అయ్లి. జో ఏక్ టాలి జోవయింక సంగిలన్. 5 “ఎక్కిలో జోచి బీ ఉంవుక బార్ జలన్. ఉంపితె తతికయ్, సగుమ్ బీ బయిలె వట్టె సేడ్లన్, చి వట్టె జెతన గెతన జా బీ సుదిల, చి పిట్టల్ జేవ్ దాన్ వెంట కాఁ గెల. 6 అన్నె సగుమ్ బీ పత్తురు బుయ్యో సేడ్లన్ చి, తెడి సాల్వ నాయ్ చి రిసా గజ్జల్ జలెకి, డడ్డ మొర గెల. 7 అన్నె సగుమ్ బీ కంట దుబ్బుల్తె సేడ్ల చి, కంట దుబ్బుల్ తెన్ వడ్డితికయ్, కంట మొక్కల్ ఈంజేవ్ మొక్కల్క పెల గెల్లికయ్, ఈంజేవ్ మొక్కల్ పలితుమ్ దెరి నాయ్. 8 అన్నె సగుమ్ బీ చెంగిల్ బుయ్యో సేడ్లన్ చి, వడ్డ పంటో పికిలె, పుంజెక్ వంతుల్ పలితుమ్ దిలి” మెన సంగ యేసు అన్నె, “సూన్త కండ్లొ తిలన సూన!” మెన కేక్ గలన్.

9 జలె, వేర మాన్సుల్ ఉట్ట గెతికయ్, “ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చో?” మెన యేసుక సిస్సుల్ పుసిల చి, 10 జోవయింక, “దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచ గుట్టల్ జాన్సుప మెన, అంచ సిస్సుల్ జతి తుమ్క సెలవ్ దా అస్సె, గని వేర మాన్సుల్చి రిసాయి టాలివో తెన్ సంగితసి. కిచ్చొక మెలె, పూర్దుమ్ దేముడుచి కొడెతె †రెగిడ్లి రితి.

తుమ్ దెకుతసు, గని అర్దుమ్ చినుతు నాయ్, ఆవ్ సంగితి బోదన సూన్తు, గని అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్.” §

ఉంపిలి బీచి టాలిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలిసి

11 “జలె, జా టాలిచి అర్దుమ్ సంగిందె. తుమ్ సూన, బీ మెలె, దేముడు దిలి *కోడు. 12 వట్టె సేడ్ల గిడ్డల్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, సగుమ్జిన్చి బోదన సూన అస్తి, గని సయ్తాన్ జా కెర, జోవయింక పెట్టి తెంతో జా బోదన ఉర్ల కెర, పచ్చుడ్డయ్; ‘నంపజా †రచ్చించుప జతు నాయ్’ మెన. 13 పత్తురు బుయ్యో సేడ్లి బీ జలె, సగుమ్జిన్ సుబుమ్ కబుర్ సూన్లి పొది సర్దనంతోసుమ్ తెన్ సూన్తతి గని, జోవయింక పెట్టి సుబుమ్ కబుర్చ

చెర్రొ నెంజిలి రిసా గడియ నంపజలి రితి జలెకి, జోవయింక నముకుమ్ పిట్టయ్తి రితి కిచ్చో జవున్ అల్లర్ అయ్లె, నముకుమ్ ముల దెతతి.

14 జలె, కంట దుబ్బుల్తె సేడ్లి బీ కిచ్చో మెలె, సగుమ్జిన్ సూన్తతి గని, జేవ్ జోవయింక వట్టె గెతె తా, ఈంజ లోకుమ్చి జీవితుమ్చ బాదల్, సొమ్నారుమ్, సుక్కుమ్ జోవయింక పెల్లితయ్ చి, జోవయింక పంటో పికె నాయ్. 15 జలె, చెంగిల్ బుయ్యో ఉంపిలిన్ కిచ్చో మెలె, సగుమ్జిన్ సుబుమ్ కబుర్ చెంగిల్ నిదానుమ్ పేట్ తెన్ సూన, దెరన, జా కోడ్ రితి నిదానుమ్ ఇండ బాదల్ ఓర్పుప జా ఆత్మపలితుమ్ దెరుల.

దీవు లగితిన్క టాలి కెర యేసు సంగిలి బోదన (మార్కు 4:21-25)

16 “ఏక్ దీవు లంబడ తిలె, జా దీవుక ఆరి లంబడ్లి రితి నాడిచి తెడి జవున్ కో డంకితి నాయ్, మంచుమ్చి తెడి జవున్ కో లుంకడ్లి నాయ్. జా దీవుకంబుమ్చి ఉప్పిరి తివుల; ‘ఒత్త తిలె, గెరి జెత ఎత్తిజిన్క, జా ఉజిడి కామ్క జెవున్’ మెనయ్. 17 లుంకాడ తిలిసి ఎత్తి వడ్డొక డీసెదె, అప్పె గుట్టు తిలిసి ఎత్తి జాన్తి రితి జా బార్ జయెదె.

18 “జలె, తుమ్ కిసి సూన్తె గే జాగర్ల దెకన. కిచ్చొక మెలె, తిలోసాక ‡ అన్నె దెంక జయెదె, గని నెంజిలోసా జలె, ‘అంక అస్సి’ మెన జో ఉచరంతిసి కి జోతె తెంతో కడ నెంక జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

“దేముడు దిలి కోడు నంపజా కో ఇండుల గే జెవ్యో అంచి కుటుంబుమ్” (మత్త 12:46-50; మార్కు 3:31-35)

19 ఏక్ దీసి యేసుచి అయ్యసి జోవయించ ఏబావుడ్లివో జోతె అయ్ల, గని యేసు తిలి గదితె ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ బెర తిలి రిసా, జోతె పావుక నెతిర్ల. 20 జలె, “తుచి అయ్యది, తుచ బావుడ్లివో తుక దెకుక మెన జా కెర, వీదె టీచ అస్తి” మెన కో గే యేసుక సంగిలన్. 21 గని జో జోవయింక, “అంచి అయ్య, అంచ బావుడ్లు కో జవుల మెలె, దేముడుచి కోడు సూన జయ్యి రితి కెర్లసయ్” మెన సంగిలన్.

‡ 8:10 8:10 యెసయా 6:9. § 8:10 8:10 మత్తయి 13:13, 15 దెక. జేవ్ మాన్సుల్ దెకిలెకి సూన్లె కి జోవయింక ఇస్టుమ్ నాయ్; జోవయింక పెట్టి బేడు బందెల్ రితి, చి “జోవయింక ఇస్టుమ్ నెంజిలె, కిచ్చొక జోవయింక రితి సంగుక?” మెలి రితి సంగితయ్. * 8:11 8:11 నెంజిలె ‘సుబుమ్ కబుర్’; మార్కు 1:14. నెంజిలె ‘యేసుచి బోదన’; మత్తయి 4:17. † 8:12 8:12 మెలె, సయ్తాన్ తెంతో, పాపుమ్ తెంతో. ‡ 8:18 8:18 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, అంచితె సిక కో బుద్ది దెరసుల గే, జోవయింక అన్నె ఒగ్గరి సికడిందె. గని సూన్లె కి కో బుద్ది అనన్ నాయ్ గే, చి అర్దుమ్ కెరన అస్సి మెన జో ఉచర్లె కి, జోవయింక కామ్క నెంజె మెన, జా కి జోతె తెంతో కడ నెంక జయెదె. § 8:19 8:19 మెలె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మనెక్తిక మరియ యేసుక అంగి జా పాయిలెకి, పడ్డో మాములుమ్ మున్సున్ జలో యోసేపు తెన్ అన్నె బోదల్ పాయ తిలి.

దోనితె గెతికయ్ ఒగ్గర్ వాదు కెర్తల్ కెర్లిన్క యేసు సేంతుమ్ కెర్లిసి

(మత్త 8:23-27; మార్కు 4:35-41)

22 ఏక్ దీసి యేసు జోచ బారజన్ సిస్సుల్ తెన్ దోనితె వెగ కెర, “గాడు ఒత్తల్తో గెచ్చుమ, జోమ్మ” మెన సంగిలన్, చి జీనుక దెర్ల. 23 జలె, నెడిమి గడ్డె పావెలె యేసు నిజ గెలన్. తెదొడి వాదు పాని గట్టిజ కెర, జేవ్ తిలి పక్క ఉడ్డ అయ్లి చి, కెర్తల్క దోనితె ఒగ్గర్ పాని బెర్తికయ్, ప్రమాదుమ్ జతి. 24 జేవ్, యేసుక పాసి జా “*ప్రబు, ప్రబు, అమ్ మొర గెచ్చుమ్దే!” మెన సిస్సుల్ కేక్ గల ఉట్టయ్తికయ్, జో ఉట్ట వాదుక చి కెర్తల్క గోల కెర్లన్, చి వాదు ముల దిల, చి ఎత్తి అన్నె సేంతుమ్ జా గెలి.

25 తెదొడి యేసు జోవయింక, “తుమ్చి నముకుమ్ కేతె?” మెలన్, చి బియఁ గెచ్చ, ఆచారిమ్ జా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిచ్చో మెల మెలె, “ఈంజో కొన్సో జయెదె, చి వాదుక పానిక ఆడ్రల్ దిలె ఇన్నెచి కోడుక లొంగుప జా కెర్తతి?” మెన జేవ్ ఆచారిమ్ జల.

బూతల్ దెర్లొ మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 8:28-34; మార్కు 5:1-20)

26 జలె, యేసు సిస్సుల్ తెన్ గాడు జీన గలిలయచి మొక్కెచి గాడు ఒత్తల్తోచి గెరాసీనుల్చి ప్రాంతుమ్తె పావెలె. 27 యేసు దోని తెంతో ఉత్త కెర ఒడ్డుతె టీవితికయ్, జా గెవ్విచో ఎక్కిలో జోవయింక దస్సుల్ జలన్. జో మాన్సుక బూతల్ దెర తిల. ఒగ్గర్ దీసల్ జలి జో కిచ్చో పాలల్ గలనె నాయ్, చి కేనె జతె తిలన్ మెలె, గెరి నాయ్, గని మెస్సున్తె. 28-29 జో బూతుమ్ జో మాన్సుక ఒగ్గర్ సుట్టు దెర తిలన్, చి అగ్గె గెవ్విచ జోక చట్టెల అత్తిలె గొల్సుల్ బంద రకితె తిల, గని జేవ్ గొల్సుల్ కుట్టవనెదె, చి జో బూతుమ్ జోక బయిలు టాన్తె పెలవ నెయెదె. జలె, బూతుమ్ దెర్లొ జో మాన్సు అప్పె యేసుక దెక కెర, కేక్ గల జోచి చట్టె సెర్ను సేడ్లన్, చి “ఓ బూతుమ్, ఈంజో మాన్సుచి తెంతో బార్ జా తుయి ఉట్ట గో!” మెన యేసు ఆడ్ర దిలన్. జో మాన్సు గట్టిజ అవాడ్ కెరన, “ఓ యేసుప్రబు, ఎత్తిచి ఉప్పిరి తిలొ దేముడుచో పుత్తుసి తుయి, అంచి తెన్ తుక కిచ్చో కామ్? అంచి ఉప్పిరి దయ తియ అంక అల్లర్ కెరు నాయ్!” మెన కేక్ గలన్. 30 తెదొడి, “తుచి నావ్ కిచ్చో?” మెన యేసు బూతుమ్క పుసిలన్, చి † “ఎతివాట్జిన్” మెలన్.

కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్జిన్ బూతల్ జోక దెర తిల. 31 “జా వెల్లి ‡ గొయ్యితె అమ్క తెద్రవు నాయ్” మెన యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిల.

32 జలె, జా మెట్టయ్ వెల్లి మంద అండ్రుల్ కతె తిల, చి “అండ్రుల్చి తెన్ అమ్ పెసిత్ రితి అమ్క సెలవ్ దె.” మెన యేసుక జేవ్ బూతల్ బతిమాల్ప జా సంగితికయ్, జో సెలవ్ దిలన్. 33 తెదొడి జో మాన్సుచి తెంతో బూతల్ బార్ జా ముల దా, అండ్రుల్ తెన్ పెసిల, చి జా అండ్రుల్ మంద మొత్తుమ్ ఒత్తచి గాటిక నిగ ఉత్త గెచ్చ, గడ్డె సేడ డుజ మొర గెల.

34 జా అండ్రుల్ మంద రకితన జర్గు జలిసి దెక కెర, బమ్మ జా నిగ గెచ్చ, ఒండి పట్టుమ్తెచి సుట్టునంతచ గెవ్వి ఎత్తితె సూనయ్ల. 35 తెదొడి జర్గు జలిన్చి రుజ్జు సొంత దెకుక మెన ప్రెజల్ ఎత్తి బార్ జల, చి యేసుతె జా కెర కిచ్చో దెకిల మెలె, బూతల్ ముల దిలొ మాన్సు యేసుచి చట్టె వెస అస్సె. పాలల్ గలన తా అప్పె వెర్రి నెంతె మాములుమ్ చెంగిల్ బుద్ది తెన్ అస్సె, మెన దెక కెర, బియఁ గెల. 36 అస్సె, జర్గు జలి పొది దెక తిల మాన్సుల్, జలె, బూతల్ దెర తిలొ మాన్సుక యేసు కిసి చెంగిల్ కెర్లొ గే జేవ్ పడ్డొ అయ్లసక సంగిల.

37 తెదొడి జేవ్ గెరాసీనుల్చి ప్రాంతుమ్ ఎత్తిచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ “అమ్చి దేసిమ్ తుయి ముల దా ఉట్ట గో” మెన యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిల. కిచ్చొక మెలె, జోవయింక ఒగ్గర్ బయిమ్ దెర తిలి. జాకయ్ యేసు దోనితె వెగ ఉట్ట గెలన్. 38 బూతల్ ముల దిలొ మాన్సు, జో నే గెతె “ఆవ్ కి తుచి తెన్ బెద జెంక అంక సెలవ్ దె” మెన బతిమాల్ప జా సంగిలన్. గని యేసు జోక, 39 “తుచి గెరి గో చి, దేముడు తుక చెంగిల్ కెర ఎదివాట్ దయ కెర్లిసి ఒత్త సంగు” మెన యేసు తెద్రవ దిలన్ చి, జో ఉట్ట గెచ్చ, యేసు జోక ఎదివాట్ దయ కెర్లిన్చి రిసా జా ఒండి పట్టుమ్తె సూనయ్లన్.

యాయీరు మెలొ అదికారి యేసుచి తోడు నజ్జిలిసి

40 యేసు గాడు అన్నె జీన గట్టుతె పావెతికయ్, జో అన్నె జెతిన్క రక తిల చి రిసా ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్ జోక దస్సుల్ జల. 41 జలె, యాయీరు మెలొ ఎక్కిలో ఒత్త అయ్లొ. జో యూదుల్చి సబగేర్చొ అదికారి జయెదె. జో యేసుచి చట్టె సెర్ను సేడ్లన్, అన్నె “అమ్చి గెరి జె” మెన యేసుక బతిమాల్ప జా సంగిలన్. 42 కిచ్చొక మెలె, జాక బార వెర్నుల్

* 8:24 8:24 నెంజిలె ‘బాబు, బాబు’. † 8:30 8:30 నెంజిలె, ‘జమాన్లుచ ఎత్తయ్జిన్’. ‡ 8:31 8:31 డీనయ్లిసి 9:1, 20:3 దెక. ఆగి గొయి తెన్ బెదితి మాటు నెంజిలి గొయి, జా.

వయసుచి ఎక్కి దువిసి, మొరెదె గే జియెదె గే, దస్సి జాఁ తిలి.

జలె, యేసు జో అదికారి తెన్ గెల, చి వట్టె ఒగ్గర్జిన్ ప్రెజల్ జోచి సుట్టునంత తా పెలవులి జతె తిల. ⁴³ జలె, బార వెర్సుల్ తెంతో లోయి గెతి బాద తిలి తేర్బోద ఎక్కి ఒత్త తిలి. కో కి జాచి బాద గెచ్చవుక నెత్త గెచ్చు తిల. ⁴⁴ జా, జలె, యేసుచి పడ్డొ జా పాసి జా, జోచి పాలుమచి కొంగు చడిలి చి, బేగి జా లోయి గెతిసి బందు జా గెలి. ⁴⁵ దస్సి జతికయ్, “కో అంక చడిలన్?” మెన యేసు పుసిలన్ చి, పేతురు యేసుక “గురుబాబు, జనాబ్ ఎత్తి తుచి సుట్టునంత బెర పెలవులి జతతిచి లయడ్ జతతి, గెద” మెలన్, ⁴⁶ “గని అంక చడుక మెన, కో గే అంక చడిలన్. అంచి తెంతో ఆత్మనెక్కి బార్ జా గెచ్చు అస్సె.” మెన యేసు సంగిలన్.

⁴⁷ జలె, జా కెర్లిసి గుట్టు తయె నాయ్, మెన జా తేర్బోద చిన కెర, అద్దుర్ జా యేసుచి చట్టె సెర్సు సేడ్లన్, అన్నె “‘అంచి బాద గెన్ను’ మెన తుక చడిలయ్ చి, చడిల్ బేగి చెంగిల్ జలయ్” మెన ఎత్తిజిన్ ప్రెజల్చి మొక్క ఒప్పున్లన్. ⁴⁸ ఒప్పున్తికయ్, యేసు జాక, “పుత్త, అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసా, తుయి కిచెంగిల్ జా అస్సిసి. సేంతుమ్ తెన్ గో” మెలన్.

⁴⁹ జా తేర్బోదక యేసు దస్సి సంగితె తిలి పొది, దువిన్చి రిసా యేసుతె జా తిలొ అదికారిచి గెర్చ సగుమ్జిన్ జా కెర, జో అదికారిక “తుచి నాడి మొర గెచ్చు అస్సె. ఈంజొ గురుబాబుక బుకార్లె లాబుమ్ నాయ్. జోక జా బాద పోన్చి” మెన సంగిల. ⁵⁰ యేసు ఈంజ కోడు నూన, “జేవ్ సంగిలిన్క కాతర్ నే కెర్తె, తుయి బి నాయ్. నంపజా దయిరిమ్ తెన్ తా చి, తుచి నాడి చెంగిల్ జయెదె.” మెలన్.

⁵¹ జలె, యాయీరుచి గెరి పాఁచిలె, పేతురుక యోహానుక చి యాకోబుక, చి నాడిచి అయ్యన్అబ్బొన్క పిట్టవ, అన్నె కోయి జో తెన్ జా నాడి తిలిన్తె గెచ్చుక యేసు ఒప్పె నాయ్. ⁵² నాడి మొర గెలి రిసా ఎత్తిజిన్ ఏడుకుడు జతె తిల, గని “తుమ్ ఏడ నాయ్. ఈంజ మొర గెచ్చె నాయ్. జా నిజ అస్సె.” మెన సంగిలన్. ⁵³ జాకయ్ జా నాడి ‘నిజుమి మొర గెచ్చు అస్సె’ మెన జాన కెర, జోక జేవ్ ఆన గెల. ⁵⁴ గని జో, జా నాడి తిలిన్తె గెచ్చు కెర, జాచి ఆతు దెర, “నాడి, ఉట్టు!” మెలన్. ⁵⁵ జాచి జివ్, జాచి పెట్టి అన్నె అయ్లిచి, బేగి ఉట్టి. తెదొడి

“ఇన్నెక తుమ్ కిచ్చొ జలెకు కవడ” మెన యేసు సంగిలన్.

⁵⁶ జా నాడిచ అయ్యసిసి బలె ఆచారిమ్ జల, గని “జర్లు జలిసి కక్క సంగ నాయ్” మెన యేసు ఆడ్త దిలన్.

9

బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు అదికారుమ్ దా బులుక తెద్రయ్లిసి

(మత్త 10:5-15; మార్కు 6:7-13)

¹ పడ్డొ, యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క ఎక్కితె బుకారా కెర, ఎత్తి రగల్ బూతల్క జేవ్ ఉదడ్డి రిసా, జబ్బుల్ జేవ్ గెచ్చయ్తి రిసా జోవయింక నెక్కి అన్నె అదికారుమ్ దిలన్. ² అన్నె, “దేముడుచి *రాజిమ్ పాఁచ జా అయ్లిన్చి రిసా తుమ్ బోదన కెర చి, మాన్సుల్చ జబ్బుల్ గెచ్చవ” మెన తెద్రయ్లిన్. ³ తెద్రయ్తె పొది ఇసి మెలన్: “ప్రయానుమ్చి రిసా కిచ్చొ దెరన గెచ్చు నాయ్. టెక్కి డండొ జలెకు, సెంచె జలెకు, అన్నిమ్ జలెకు, డబ్బుల్ జలెకు, దొన్ని సొక్కల్ జలెకు దెరన గెచ్చు నాయ్. ⁴ పడ్డొ కేన్ గెర్చ తుమ్క టాన్ దెవుల గే, తుమ్ జా గావ్ జవున్ ముల్తె ఎదక, జయ్యి గెరి బన జా తా. ⁵ అన్నె, కేన్ పట్టుమ్తె జవున్ తుమ్క †మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, జా పట్టుమ్ తెంతో బార్ జతె పొది ‘జేవ్ దస్సి జలి రిసా దేముడుచ ‡నెంజితి’ మెన గుర్తుక తుమ్చ చట్టొచి దూడి పంప్తన గెల” మెన యేసు సంగిలన్. ⁶ తెదొడి జేవ్ బారజిన్ సిస్సుల్ బార్ జా గావ్జొ ఎత్తితె బుల బుల, చి రిసా బోదన కెర్తె తా, మాన్సుల్చ జబ్బుల్ గెచ్చయ్తె తిల.

హేరోదు అదికారి చి ప్రెజల్ సగుమ్జిన్ యేసుచి రిసా ఉచర్లిసి

(మత్త 14:1-12; మార్కు 6:14-29)

⁷ జా పొది, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె ఏలుప కెర్తొ అదికారి హేరోదు, యేసు జర్లు కెర్ల కమొ ఎత్తిచి రిసా నూన్లి రిసా, కిచ్చొ ఉచరుక నేన కెర బాద సేడ్లొ. కిచ్చొక మెలె, యేసుక “యోహాను మొర తా అన్నె జివ్ జా అస్సె” మెన సగుమ్జిన్ సంగితె తిల, ⁸ గని అన్నె సగుమ్జిన్ “పూర్లుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ కివలీయా అన్నె జా అస్సె” మెల, చి అన్నె సగుమ్జిన్ “పూర్లుమ్ దేముడుచి కబుర్లు

§ 8:48 8:48 నెంజిలె ‘రచ్చించుప జా అస్సిసి’. * 9:2 9:2 మత్తయి 10:7. యేసు అయ్లిన్ తెన్ జా రాజిమ్ పాఁచ జా అస్సె మెనుక జయెదె. ఈంజ మదెనె డీసె నాయ్, గని జోవయింక నంపజల మాన్సుల్చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్తయ్, చి అప్పె కి ఈంజ లోకుమ్తె జోవయించి అత్మనెక్కి కామ్ కెర్తయ్. ఉగుమ్ మార్కుప జలె, జోవయించి రాజిమ్ పూర్తి డీసెదె. † 9:5 9:5 నెంజిలె ‘బెదవంతి నాయ్’. ‡ 9:5 9:5 నెంజిలె, ‘జోవయించి కోపుమ్ జోవయించి ఉప్పిరి అస్సె’ § 9:8 9:8 ఏలీయా పూర్లుమ్చొ మొరె నాయ్, గని ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోవయింక దస్సి పరలోకుమ్తె కడ నిలన్. రానల్ దొన్నిచి పుస్తకమ్ 2:11.

సంగిలో అన్నెళ్లొ మొర, అన్నె జీవ్ జా అన్నె జా అస్సె” మెన ఉచర్తె తిల. ⁹ జా ఎత్కి నూన కెర, హేరోదు, “యోహానుక *బోడి గండల్ కెర గెలయ్, గని ఈంజేవ్ కమె కెర్తొసాచి రిసా ఆవ్ ఒగ్గర్ సూన్తసి. ఈంజొ కొన్సొ జయెదె?” మెన, యేసు తెన్ దస్సుల్ జంక మెన వాటు చజతె తిలో.

యేసుచ బారజిన్ బారికుల్ అన్నె ఉట్ట అయ్లిసి
(మత్త 14:13-21; మార్కు 6:30-44; యోహా 6:1-14)

¹⁰ యేసుచ బారజిన్ †బారికుల్, జలె, జేవ్ బులుక మెన జో తెద్రయ్లిన్ తంతో అన్నె ఉట్ట జా, జేవ్ జర్గు కెర్లిసి ఎత్కి జోక సంగిల చి, జో వేరతె జోవయింతెన్ గడియ తతి రితి, బేత్నయిదా మెంతి గవ్వి జోవయింక కడ నిలన్.

పాచ్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

¹¹ జలె, జోవయింక ‘ఒత్త బేత్నయిదాతె గెతయ్’ మెన యేసుచి రిసా ప్రెజల్ జనాబ్ నూన కెర, జోచి పట్టి గెల. జోతె పావెతికయ్, జో జోవయింక పాసి కెరన్లన్ చి, దేముడుచి †రాజిమ్చి రిసా జోవయింక బోదన కెర, జోవయింతె జొర్జొల్, బాదల్ తిలసక చెంగిల్ కెర్లన్.

¹² జలె, పొద్దు గెచ్చుక దెర్లి చి, యేసుచ బారజిన్ కిసిస్సుల్ జోతె జా కెర, “ఈంజేవ్ జనాబ్ అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి రితి, నిద్ర తతి రిసా ఇన్నెక సుట్టునంతచ గవ్విలె తెద్రవు బయిలు దేసిమి అస్సుమ్, గెద. ఇన్నె కిచ్చొయ్ దొర్కు జయె నాయ్” మెల, ¹³ గని జో జోవయింక, “తుమి జోవయింక కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ దాస” మెలన్. దస్సి మెంతికయ్, జేవ్ “అమ్చితె ఎక్కి పాచ్ పోడియొ చి దొన్ని మొస్సు అస్తి. నెంజిలె, అమ్ గెచ్చు ఈంజేవ్ ఎత్కిజిన్క అన్నిమ్ గెన ఆనుక గె?” మెల.

¹⁴ జా జనాబ్తెచ మున్సుబోదల్ కెత్తిజిన్ జవుల మెలె, పాచ్ వెయిల్జిన్. గని యేసు సిస్సుల్క “యాబయ్ జిన్క ఏక్ దవుని, యాబయ్ జిన్క అన్నెక్ దవుని, దస్సి దవుని దవునివొ తెన్ జేవ్ ఎత్కిజిన్క వెసడ” మెన సంగిలన్. ¹⁵ జేవ్ దస్సి కెర ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్క వెసడ్ల. ¹⁶ తెదొడి యేసు జేవ్

పాచ్ పోడియొ చి దొన్ని మొస్సు దెర, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, ‘ఈంజ తూయి దిలది’ మెన దేముడు అబ్బొన్క జోబర సంగ కెర, జేవ్ పోడియొ మోడ కెర, “ఎత్కిజిన్క వంట దాస” మెన సిస్సుల్చి అత్తి సార్చు కెర దిలన్. ¹⁷ జేవ్ ఎత్కిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్ల చి, సీసిల పోడియొ గండల్ మొస్సు గండల్ బార గంపల్తె బెర్తు జల.

యేసుక ‘క్రీస్తు’ మెలో జెంక తిలో రచ్చించువ కెర్తొసా

(మత్త 16:13-19; మార్కు 8:27-29)

¹⁸ ఏక్ సుట్టు, యేసు ఎక్కిలోయి ప్రార్దన కెర్తె తిలన్, గని జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క ఒత్తయ్ తిల, చి “కొన్సొ మెన ప్రెజల్ అంక సంగితతి?” మెన యేసు సిస్సుల్క పుసిలన్. ¹⁹ పుసితికయ్, “బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహాను” మెన్ సగుమ్జిన్ తుక సంగితతి. అన్నె సగుమ్జిన్ తుక “దేముడుచి కబుర్లు సంగిలో ఏలీయా జా తయెదె” మెంతతి చి, అన్నె సగుమ్జిన్ “దేముడుచి కబుర్లు సంగిలో అన్నెళ్లొ పూర్లుమ్చొ జీవ్ జా అమ్చితె జా అస్సె.” మెంతతి మెల. ²⁰ జేవ్ దస్సి మెంతికయ్, యేసు “తుమ్, జలె, కొన్సొ మెన అంక సంగితను?” మెన జోవయింక పుసిలన్ చి, “తెద్రయిందె” మెన దేముడు సంగ తిలో క్రీస్తు మెలో రచ్చించువ కెర్తొసా తుయి” మెన పేతురు జబాబ్ దిలన్. ²¹ గని “జా కోడు అన్నె కక్క కి సంగ నాయ్” మెన జోవయింక యేసు కచితుమ్ తెన్ ఆడ్ల దిలన్. ²² అన్నె జో, “ఆవ్ *మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా ఒగ్గర్ సైమల్ సేడుక అస్సె. †వెల్లెల సుదల్, వెల్లెల పూజర్లు చి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన అంక ‘జవున్ నాయ్’ మెనుక అస్సె చి, ఆవ్ మొరుక అస్సె. గని తిర్తెక ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె” మెన యేసు సంగిలన్.

దేముడుచి రాజిమ్

(మత్త 16:21-28; మార్కు 8:30-9:1)

²³ తెదొడి ఎత్కిజిన్క యేసు, “కో అంక నంపజా అంచి పట్టి బులుక ఉచరుల గే, జోచి సొంత ఇన్సుమ్ కెరుక ముల దా, రోజుక జోచి సొంత †సిలువ వయన అంచి పట్టి బులుక అస్సి. ²⁴ కిచ్చొక

* 9:9 9:9 మత్తయి 14:10, మార్కు 6:27, 28. † 9:10 9:10 లూకా 6:13-16 దెక. సగుమ్తె ‘బారజిన్ సిస్సుల్’ మెన అస్సె. జేవ్ ఈంజేవ్ ఎక్కి. తెలుగు-అపోస్టులు ‡ 9:11 9:11 4:43చి ఎట్టచి కోడు, చి 9:2 దెక. § 9:12 9:12 నెంజిలె ‘బారికుల్’.

* 9:22 9:22 5:24చి ఎట్టచి కోడు దెక. † 9:22 9:22 వెల్లెల మాన్సుల్, వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన మొత్తుము యూదుల్చి వెల్లి సబ వెసితన జవుల. వెల్లెల మాన్సుల్తె పరిసయ్యుల్ చి సద్దాకయ్యులు కి తవుల. ‡ 9:23 9:23 ‘సిలువ’ మెన కిచ్చొక సంగితయ్ మెలె, యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ కిసి మారుల మెలె, జోవయింక ‘సిలువ’ మెలిన్తె అత్తిలె చట్టెలె మేకుల్ పెట టీచడ మొర్లి రితి ములుల. జోవయింక జా సిలువతె నే టీచడె అగ్గె, వట్టె గెతె తిలి పొది, జోవయించి సొంత సిలువ జోవయింక మార్జితె యేసు గడియ సొంత వయక తియార్ల; యోహాను 19:17. పడ్డె సిమాను మెలో ఎక్కిలో వయతి రితి తియార్ల; మార్కు 15:21. సిలువ మెలె, డేడిక అన్నెక్ డేడి రితి డండె అడ్డుమ్ కెర బుయ్యె రోవ టీచడలు.

మెలె, జోచి సొంత ప్రానుమ్ రచ్చించువ కెరనుక కో కోర్ప జవుల గే, జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చాదె. గని అంచి రిసా కో జోచి ప్రానుమ్ దెతి రితి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండుల గే, జోచి ప్రానుమ్ రచ్చించువ జయెదె. ²⁵ మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కేన్ మాన్సు జవున్ కలుగు కెరన జోచి ప్రానుమ్ పాడ్ కెరన్లెగిన, జేవ్ క సిచ్చ జలెగిన, జోక కిచ్చొ లాబుమ్? కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్. ²⁶ కో జలెక్కు అంచి రిసాచి అంచ కొడొచి రిసా లాజ్ జా సత్తిమ్ నే ఒప్పునుల గే, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా పరలోకుమ్ గెచ్చ అంచి అన్నె అబ్బొసి జలో దేముడుచి దూతల్చి పరలోకుమ్చి ఉజిడ్చి గవురుమ్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతి దీసిక, జేవ్ మాన్సుల్క 'అంచ' మెన ఒప్పున్తి రితి అంచి తెన్ బెదవనుక అంక లాజ్ తయెదె. ²⁷ గని తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఇన్నె టీచ తిలన సగుమ్జిన్ నే మొరై అగ్గె దేముడుచి కిరాజిమ్ దెకుల" మెన యేసు సంగిలన్.

తీగ్ల సిస్సుల్చి మొక్కె యేసు గడియ పరలోకుమ్చి ఉజిడి జలిసి (మత్త 17:1-8; మార్కు 9:2-8)

²⁸ జలె, యేసు ఈంజేవ్ కొడొ సంగ పాసి పాసి అట్టు దీనల్ గెతికయ్, ప్రార్లన కెరుక మెన, పేతురుక యోహానుక చి యాకోబుక వట్టె కడ దెరన, యేసు డొంక తిలి మెట్టయ్ గెచ్చ వెగిల. ²⁹ యేసు ప్రార్లన కెరై తతికయ్, జోచి *మొకొమ్ మార్పువ జలన్ చి, జోచ పాలల్ చొక్కిల జా దగదగాల్న మెర్పువ జల. ³⁰ అన్నె, ఈందె, దొగుల మున్సుబొదల్ డీన యేసు తెన్ లట్టబ్బ. కొన్న మెలె, పూర్లమచ దేముడుచి కబుర్లు సంగిత మోసి అన్నె ఏలీయా తిల. ³¹ జేవ్ పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ తెన్ డీసిల చి, కిచ్చొచి రిసా లట్టబ్బై తిల మెలె, దేముడుచి కోడు తెన్ రెగిడ్డి రితి యేసు †మొరుక తిలిన్చి రిసా, జో మొర్రిసి ‡ఉట్ట గెతిసి యెరూసలేమ్తె జర్లు జంక తిలిన్చి రిసా. ³² పేతురు చి జోవయితెన్ తిల దొగుల గూన్క నిజ తిల గని, అన్నె చెడ్డొయి జలె. యేసు పరలోకుమ్చి ఉజిడి జలిసి చి, జో తెన్ జేవ్ దొగుల పూర్లమచ టీచిలిసి దెకిల.

³³ జలె, జేవ్ పూర్లమచ యేసుక ములుక దెర్లి పొది పేతురు యేసుక "గురుబాబు, అమ్ ఇన్నె తతిసి చెంగిలి. తుక ఏక్, మోసిక ఏక్, ఏలీయాక ఏక్ మొత్తుమ్ తిన్ని కుడియల్ బండుమ్దె" మెలన్, గని జో కిచ్చొ సంగితయ్ గే నేనె. ³⁴ జలె, జో ఇసి

సంగితె తతికయ్, మబ్బు ఏక్ ఉత్త జా జోవయింక డంకిలన్ చి, డంకి జతికయ్, సిస్సుల్ బియఁ గెల. ³⁵ మబ్బు తెంతో "ఈంజో అంచొ పుత్తు, అవ్ కినిసాన్లసా. ఇన్నెచి కోడు తుమ్ సూన" మెన జా మబ్బు తెంతో అవాడ్ సంగిలిసి సూన్ల. ³⁶ జలె, జా కోడు సంగ కేడయ్లి బేగి, యేసు ఎక్కిలోయి జేవ్ తీగ్ల సిస్సుల్ తెన్ తిలో. జలె, జర్లు జలిన్చి రిసా సిస్సుల్ తుక్లె తా, జేవ్ పొదులె కక్క కి జేవ్ దెకిలిన్చి రిసా ఎక్కి కోడు కి సంగితి నాయ్.

మోర్పు సేడ్తె తిలో బూతుమ్ దెర్లొ నాడుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 17:14-18; మార్కు 9:14-27)

³⁷ అన్నెక్ దీసి, జేవ్ మెట్టయ్ తెంతో ఉత్త జెతికయ్. ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ యేసుక దస్సుల్ జల. ³⁸ ఈందె, జేవ్ జనాబ్తెచొ మాన్సు కేక్ గలో. "గురుబాబు, అంక ఎక్కిలో పుత్తు. జోక దెకు, మెన తుక ఆవ్ బతిమాల్ప జతసి! ³⁹ ఈందె, ఏక్ బూతుమ్ జోక దెరుక అలవాట్ అస్సె చి, కెయ దెర్లె, ఈంజో కేక్ గలన ఒర్నెదె చి, బూతుమ్ జోక పొర్లువ కెరెదె చి, చొడివాట్ ఈంజో పొగుర్లు బార్ కెరవంతయ్ చి, ఇన్నెక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర పూర్తి అల్పు కెర కన్లనె ముల ఉట్ట గెతయ్. ⁴⁰ అన్నె బూతుమ్క ఉదడ దాస మెన తుచ సిస్సుల్క బతిమాల్ప జా సంగితె తిలయ్, గని జేవ్ నెత్తిర్ల" మెన జో మాన్సు యేసుక సంగిలన్. ⁴¹ సంగితికయ్, యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, "నముకుమ్ నెంజిలి వెర్రి బుద్దిచి కాలుమ్చ, తుమ్. తుమ్చి తెన్ ఆవ్ కెత్తి దీనల్ తంక? కెత్తి దీనల్ తుమ్క ఆవ్ ఓర్పువ జంక? అల్లె, జో నాడుక అంచితె కడ ఆను!" మెన సంగిలన్.

⁴² జలె, జో నాడు పాసి జెతె తతికయ్, బూతుమ్ జోక పొర్లు కెరవ గిజ్జిగిజ్జిల్ కెరయ్లన్. గని యేసు జో బూతుమ్క గోల కెర్లన్ చి, జో నాడుక చెంగిల్ కెర, అబ్బొచి అత్తి జోక అన్నె సార్ప కెర్లన్, ⁴³ "దేముడు అమ్చొ కెర్లి సెక్తి అదికారుమ్చొ!" మెన ఎత్తిజిన్ జోచి ఆచారిమ్ సంగితె తిల చి, యేసు జర్లు కెర్లిన్చి రిసా ఎత్తిజిన్ జోచి ఆచారిమ్ సంగితె తతికయ్, యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క, ⁴⁴ "ఆవ్ అప్పె సంగితిసి తుమ్ చెంగిల్ సూన. మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక విరోదుమ్ సుదల్ అన్నె మాన్సుల్చి అత్తి సార్ప కెర దెంక అస్సె" మెన సంగిలన్. ⁴⁵ గని జా కోడుచి అర్దుమ్ జోవయింక

§ 9:27 9:27 మత్తయి 16:28, చి మార్కు 9:21 దెక. * 9:29 9:29 మత్తయి 17:2. † 9:31 9:31 ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్చ పాపల్ వయన గెచ్చయతి రిసా. ‡ 9:31 9:31 మొర్లె, అన్నె జివ్ జా, పరలోకుమ్తె కి ఉట్ట గెచ్చాదె. § 9:35 9:35 నెంజిలె, ఈంజ మత్తెలి రెగిడ్ల తొలితెవ సగుమ్ పుస్తకల్తె 'ఆవ్ ప్రేమ తిలోసా' మెన రెర్ల అస్సె.

జయె నాయ్. జేవ్ జా అర్దుమ్ నే కెరంతి రితి ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలో దేముడు లుంకడ్లన్ చి, యేసుక పునుక బియఁ తుక్కె తిల.

“అమ్చితె కో వెల్లో జయెదె?”
(మత్త 18:1-5; మార్కు 9:33-37)

46 జలె, “అమ్చితె కో వెల్లో ముక్కిమ్ జయెదె?” మెన సిస్సుల్ లట్టబన ఇదిల్ గగ్గోల్ జల. 47 గని జోవయించి పెట్టి ఉచర్లిసి యేసు చిన కెర, ఏక్ బాలబోదక దెర, జోచి పక్క టీవడ, 48 జోవయింక ఇసి మెలన్. * “ఈంజో బాలబోదక జవున్ అంచి నావ్ తెన్ కో జలెకు మరియాద కెరెదె గే, అంకయ్ మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. అన్నె, కో జలెకు అంకయ్ మరియాద కెరుల గే, అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బొక కి మరియాద కెర్లి రితి జయెదె. తుమ్ ఎత్తిజిన్తె కో దాకు కెరనెదె గే, జోయ్యి వెల్లో జయెదె” మెన జోవయింక సంగిలన్.

బూతల్క ఉదడ్డో ఎక్కిలోచి రిసా సిస్సుల్ ఆచారిమ్ జలిసి
(మార్కు 9:38-40)

49 తెదొడి యోహాను మెలో సిస్సుడు యేసుక కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, “గురుబాబు, ఎక్కిలో తుచి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ్డిసి దెకిలమ్. జో అమ్చి తెన్ తుచి పట్టి గెతోసా నెంజెచి రిసా జోక ఆటంకుమ్ కెర్లమ్” మెన సంగిలన్. 50 గని యేసు జోవయింక, “జోక ఆటంకుమ్ కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, కో తుమ్చి కామ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెరె నాయ్ గే, తుమ్చి పచ్చైన జతోసా జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

సమరయ ప్రదేసిమ్చి ఏక్ గవ్వొచ మాన్సుల్ యేసుక టాన్ నే దిలిసి

51 ఒత్త తెంతో కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు మొర్తి పరలోకుమ్తె అన్నె గెతి సమయుమ్ పాసి జా అయ్లి పొది, ‘యెరూసలేమ్తె అప్పె ఉట్ట గెచ్చుక అస్సె’ మెన జాన కెర బార్ జలన్, అన్నె వట్ట గెతె తా, 52 ‘అంక టాన్ తెయార్ కెర్తు’ మెన, సగుమ్జిన్క యేసు పురె కబుర్ తెద్రయ్లన్. దస్సి మెన జేవ్ గెచ్చు, సమరయ సుదల్చి ఏక్ గవ్వొ గెల. 53 గని జా గవ్వొచ ప్రెజల్ యేసుక టాన్ దెంక నెసిల. కిచ్చొక మెలె,† యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక జోచి ఉద్దెసుమ్.

* 9:48 9:48 మార్కు 9:37 దెక. † 9:53 9:53 యెరూసలేమ్తె యేసు గెలె కిచ్చొక జేవ్ సమరయ సుదల్ కోపుమ్ జతతి మెలె, “ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుక మెలె, ఎక్కి అమ్చి యెరూసలేమ్చి దేముడుచి గుడితె నత్తిమ్ బక్తి కెరుక జయెదె” మెన యూదుల్ సంగితతి, అన్నె సమరయ సుదల్క నిస్కారుమ్ ఉచర్తతి, చి రిసా జా కోపుమ్క యెరూసలేమ్తె గెతనక మరియాద దెతి నాయ్. ‡ 9:55 9:55 ఈంజ మత్తెలి తోతో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ఇసి అస్సె: గోల కెర, తుమ్చి బుద్ది కేనె తెంతో చి గే నేన్ను. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా కిచ్చొక అయలయ్ మెలె, మాన్సుల్చ జివితముక పాడె కెరుక నాయ్, గని జోవయింక రచ్చించువ కెరుకయ్ అయలయ్ మెలన్. * 10:1 10:1 సగుమ్తె ‘డబ్బుయ్ దొన్సిజిన్’ మెన రెర్ల అస్సె. † 10:2 10:2 యోహాను 4:35-38 దెక.

54 ‘జా గవ్వొచ దస్సి బుద్ది తెన్ అస్తి’ మెన యేసుచ సిస్సుల్ యాకోబు చి యోహాను దెక కెర, కిచ్చొ మెల మెలె, “ప్రబువ, ఇన్నెక డయ గెలి రితి ఆగాసుమ్ తెంతో ఆగి ఆనవుమ గె?” మెన పుసిల. 55 గని యేసు పసుల జోవయింక ‡ గోల కెర్లన్. 56 జోచ సిస్సుల్ తెన్ తోడ అయ్ల తేర్బోదల్ తెన్ వట్టె గెచ్చు, అన్నెక్ గవ్వొ గెల.

యేసు తెన్ బుల్తన ఎక్కి మెన్సు తెన్ తంక మెన సంగిలిసి
(మత్త 8:19-22)

57 యేసు సిస్సులీసి తెన్ వట్టె గెతె తతికయ్, ఏక్ మాన్సు యేసుతె జా: కెర, “తుయి కేనె గెలె కి, అవ్ కి తుచి తెన్ బెద జెయిందె” మెన యేసుక సంగిలన్ చి, 58 యేసు జోక, “నక్కల్క పార్లు, ఆగాసుమ్చ పిట్టల్క గూడలు, గని ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక బోడి వంపొ కెర్లి టాన్ నాయ్” మెన జబాబ్ దిలన్. 59 అన్నెక్లొక, “అంచి పట్టి జె” మెలన్, గని “ప్రబు, ఆవ్ తుచి తెన్ నే జెతె అగ్గె గెచ్చు కెర, అంచో అబ్బొ మొర గెతె ఎదక జోక పోస కెర, జో మొర్లె జోక రోవ గెలుక మెన, అంక సెలవ్ దె” మెన సంగిలన్. 60 యేసు జోక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె కి, “మొర్లన జోవయించ సొంత మొర్లనక రోవ గెల్తు, గని తుయి కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, ‘దేముడుచి రాజిమ్ పావ జా అస్సె’ మెన, తుయి గెచ్చు, జా రాజిమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరు” మెన ఆడ్డ దిలన్.

61 ఒత్త తెంతో అన్నెక్లొ “తుచి పట్టి జెయిందె, ప్రబు. గని తోలితో ఆవ్ గెరి గెచ్చు, గెర్చ మాన్సుల్క ఆవ్ సంగ జెతి రితి సెలవ్ దె” మెన యేసుక సంగిలన్. 62 జోక యేసు, “కో జలెకు నాజల్ దెర కేసుక మొదోల్ కెర పడ్డో దెకితె తిలె, జో మాన్సు దేముడుచి రాజిమ్చి కామ్క నెంజె” మెన జబాబ్ దిలన్.

10

డబ్బుయ్ జిన్ మాన్సుల్ దొగుల దొగులక యేసు తెద్రయ్ లిసి

1 ఇన్నెచి పడ్డో యేసు అన్నె * డబ్బుయ్ జిన్ మాన్సుల్క నిసాన, జేవ్ దొగుల దొగుల బార్ జా, జో గెచ్చుక తిలి ఎత్తి పట్టుమ్, ఎత్తి టాన్తె జేవ్ పురె గెచ్చుక మెన జోవయింక తెద్రయ్లన్. 2 తెద్రయ్ లి

పొది జోవయింక, “గట్టిజ పంటో పిక †లాయితి కాలుమ్ జా అస్సె‡. పంటో బలేగ ఒగ్గర్ అస్సె, గని పికిల్ పంటో లాయ ఆన్తి రిసా దస్సి ఆన్త మాన్సుల్ తొక్కిజిన్ అస్సి. జాకయ్, ఈంజ పంటో లాయితసక బార్ కెర తెద్రవు” మెన ఈంజ పంటో పికడ్డో ఎజొమానిక తుమ్ ప్రార్దన కెర. ³ అల్లె, బార్ జా గెచ్చ. ఈందె, నక్కల్చి నెడిమి మెండ పిల్లల్క తెద్రయ్లి రితి తుమ్క ఆవ్ తెద్రయ్తసి. ⁴ డబ్బుల్ సెంచె జవున్, జొడ్లు జవున్ దెరన గెచ్చ నాయ్, అన్నె వట్టె సమయుమ్ పాడ్ కెర్తి రితి కచి తెన్ లట్టబా నాయ్. ⁵ అన్నె, కేన్ గెరి తుమ్ గెతె గే బేగి, “ఈంజ గేరుచి ఉప్పిరి దేముడుచి సేంతుమ్ తవున్!” మెన తుమ్ సంగ. ⁶ జా గెరితె సేంతుమ్చొ మాన్సు తిలె, తుమ్ సంగిలి సేంతుమ్ జోవయించి ఉప్పిరి తయెదె. గని దసా మాన్సు నెంజిలె, తుమ్ ఆన్లి సేంతుమ్ ఒత్త నే తయెదె, పసుల తుమ్చితె అన్నె బుల జెయెదె. ⁷ జలె, కేన్ సేంతుమ్ గెర్చ తుమ్క టాన్ దిలె జయ్యి గెరి తా, వేరచితె ఉట్ట గెచ్చ నాయ్. అన్నె, తుమ్ ఒత్త తిలె పొది, జేవ్ దెతిసి కతె పితె తా జా గెరి తా, కిచ్చొక మెలె కామ్ కెర్తొసా జోచి జీతుమ్ నజనుక నాయిమ్. గేర్ గేర్ బుల నాయ్.

⁸ తుమ్ కేన్ పట్టుమ్ గెలె కి, జేవ్ తుమ్క మరియాద కెర, జేవ్ తుమ్క కిచ్చొ దిలెకి జా కా. ⁹ అన్నె, జా పట్టుమ్చ జొర్జొల్ జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర చి, “దేముడుచి రాజిమ్ తుమ్క పాసి జా అస్సె.” మెన జోవయింక బోదన కెర. ¹⁰ గని కేన్ పట్టుమ్ తుమ్క కిచ్చొ మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, జా పట్టుమ్చ వీదులె తుమ్ గెచ్చ, ఇసి మెన సంగ. ¹¹ “అమ్చ చట్టెలె లంబిలి తుమ్చి పట్టుమ్చి దూడికి తుమ్చి బుద్దిచి ఉప్పిరి సాచి తతి రితి పంప్త దా ఉట్ట గెతనుమ్. గని కిచ్చొ కోడు తుమ్ ఉచరన మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అస్సె మెన తుమ్ సాచి సంగ. ¹² తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసి అయ్లె, సాదొమ మెలి పూర్గుమ్ కుడ్డె కీనాసెనుమ్ జలి పట్టుమ్చి గత్తిచి కంట, తుమ్క మరియాద నే కెర్లి కేన్ పట్టుమ్చచి ఉప్పిర్ ఒగ్గర్ సిచ్చ జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

తిన్ని పట్టుల్క యేసు గట్టిజ గోల కెర్లిసి (మత్త 11:20-24)

¹³ “అయ్యె! కొరాజినా పట్టుమ్చ చి బేత్సయిదా పట్టుమ్చ, తుమ్చి సిచ్చ కెర్తి! తుమ్చి నెడిమి ఆవ్ కెర్ల కమె అమ్చ యూదుల్ నెంజిల తూరు చి సీదోను మెల పట్టులె ఆవ్ కెర్లయ్ జలె, జేవ్ పట్టుల్చ మాన్సుల్, జేవ్ కెర్ల పాపల్క రిసా అగ్గెయి దుకుమ్ జా ములిత, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసాచి దుకుమ్క బస్తల్ బందన, సార్ గాంసన వెస తా జేవ్ జోవయించి పాపుమ్క దుకుమ్ జలిన్చి రుజుల్ దెకయ్త. ¹⁴ గని పూర్గుమ్ జేవ్ తూరు పట్టుమ్చ కి సీదోను పట్టుమ్చ కి ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్తె తిలె కి, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్క వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసి తుమ్క జతి సిచ్చ జేవ్ పట్టుల్ జతి సిచ్చచి కంట ఒగ్గరి జయెదె. ¹⁵ పడ్డొ తూమ్, కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్, తుమ్ *పరలోకుమ్తె ఉక్కిల్ జస్తె గె? నాయ్, గెద, తుమ్ †వెల్లి ఆగి గొయ్తె ఉత్త గెతె” మెన యేసు సంగిలన్.

¹⁶ తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్క, “తుమ్చి కోడు కో సూనుల గే, అమ్చి కోడు సూన్లి రితి జయెదె. తుమ్కయ్ కో మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, అంకయ్ కి మరియాద నే కెర్లి రితి జయెదె. కో అంకయ్ మరియాద కెర్తి నాయ్ గే, అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బొక కి మరియాద నే కెర్లి రితి జతయ్” మెన సంగిలన్.

యేసు గవ్వెలె అగ్గె తెద్రయ్ల డబ్బయ్జిన్ ఉట్ట అయ్లిసి

¹⁷ యేసు అగ్గె గవ్వెలె తెద్రయ్ల ‡డబ్బయ్జిన్ జోవయించి కామ్ కెర కేడవన, సర్దనంతోనుమ్ తెన్ యేసుతె అన్నె ఉట్ట జా కెర, “ప్రబు, గెచ్చ మెన బూతల్క తుచి నావ్ తెన్ ఉదడ్డె, అమ్చి కోడు జేవ్ కి సూన ఉట్ట గెతతి” మెన జోవయించి సర్ద సంగిల.

¹⁸ యేసు జోవయింక, “సయ్తాన్ పరలోకుమ్ తెంతో, జోచి టాన్ తెంతో బిజలి మొల్కిలి రితి. డీస సేడ గెలిసి ఆవ్ దెకిలయ్. ¹⁹ ఈందె, తుమ్క కెర్తి అదికారుమ్ దా అస్సి మెలె, తుమ్ అయివొక, పొట్టెల్క సుదిలె జవున్ తుమ్ కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జసు నాయ్, సయ్తాన్చి సెక్తి తిలస ఎత్కిచి ఉప్పిరి తుమ్ ప్రమాదుమ్ నెంతె జిన్తె. తెద్ది సెక్తి అదికారుమ్ తుమ్క దా అస్సి. ²⁰ గని ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొచి రిసా సర్దనంతోనుమ్ తంక మెలె, బూతల్ గట్ట తుమ్క బియఁ ఉట్ట

‡ **10:2** 10:2 మాన్సుల్ సుబుమ్ కబుర్ సూన అంక నంపజా దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి కాలుమ్ జా అస్సె. § **10:12** 10:12 సాదొమ పట్టుమ్ పూర్గుమ్ కీసి నాసెనుమ్ జలి మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జా పట్టుమ్చి ఉప్పిరి ఆగి సువ దిలన్. అదికాండుమ్ 13:12, చి 18:20-19:29. * **10:15** 10:15 నెంజిలె ‘ఉప్పిర్ గెచ్చ గవురుమ్ జస్తె గె? నాయ్, గెద, ఎట్టొ గెచ్చ నిస్కారుమ్-జస్తె’ మెలి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ ఆమ్ యూదుల్ జమదెచి రిసా ఆమ్ చెంగిల్ జమదె. తూరు చి సీదోనుచ మాన్సుల్ యూదుల్ నెంజితిచి రిసా గార్ జవుల’ మెన ఉచరుల. † **10:15** 10:15 నెంజిలె ‘వెల్లి ఆగి గొయ్తె’. ‡ **10:17** 10:17 నెంజిలె ‘డబ్బయ్దొన్నిజిన్’.

గెతిన్చి రిసా నాయ్, గని 'ఇన్నె జెవుల' మెన తుమ్చ నవ్వో పరలోకుమ్తె రెగిడ్డిన్చి రిసాయి తుమ్ సర్దసంతోసుమ్ జా" మెన యేసు జోవయింక సంగిలన్.

దేముడు అబ్బొన్చి రిసా సిస్సుల్క సంగిలిసి (మత్త 11:25-27; 13:16-17)

21 జయ్యి గడియయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక యేసు ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జా దేముడు అబ్బొన్క కిచ్చో మెన ప్రార్దన కెర్లన్ మెలె, "పరలోకుమ్క కి బూలోకుమ్క కి అదికారుమ్ తిలొ ఓ బ, 'జాసుమ్' మెన జోవయింక జెవ్వి గవురుమ్ ఉచరంతనక చి ఒగ్గర్ సదు కెర్లసక ఈంజ జర్లు జతిసి ఎత్కిచి అర్దుమ్ లుంకడ, బాలబోదల్ జల రిత గవురుమ్ నెంజిలసక అర్దుమ్ దెకవ అస్సిసి మెన తుక జోబర, మెన అంచి సర్ద ఆవ్ సంగితసి. తుచి దయతె ఇసి కెర్లది, గెద" మెన ప్రార్దన కెర్లన్.

22 "అంచో అబ్బొ ఎత్కి అంచి అత్తి సార్ప కెర దా అస్సె. అన్నె, ఆవ్ పుత్తుసి కొన్సో జయిందె గే అబ్బొ ఎక్కిలోయి జానె, చి అబ్బొ కొన్సో జయెదె గే, ఎక్కి ఆవ్ పుత్తుసి జాని, చి అన్నె కక్క జోవయింక దెకయిందె గే, జెవ్వి జాన్తి" మెన సంగిలన్.

23 తెదొడి యేసు జోవ బారజిన్ సిస్సుల్ తిలి పక్క పసుల ఎక్కి జోవయింకయ్, "తుమ్ దెకితిసి దెకిత మాన్సుల్క చెంగిలి! 24 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, పూర్లుమ్చక చి కంట తుమ్క ఒగ్గర్ చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, పూర్లుమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస ఒగ్గర్జిన్, రాసల్ ఒగ్గర్జిన్ తుమ్ దెకితిసి దెకుక జేవ్ కోర్ప జలెకి, దెకుక నెతిర్ల. తుమ్ సూన్తిసి సూనుక జేవ్ కోర్ప జలెకి, సూనుక నెతిర్ల. జా అవ్కాసుమ్ జోవయింక దొర్కు జయె నాయ్" మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

ప్రేమబుద్ది తిలొ సమరయ సుదొచి రిసా సంగిలి టాలి

25 ఏక్ సుట్టు యూదుల్చి మోసి తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసా ఎక్కిలో టీవ కెర, యేసుక పరిచ్చ కెరుక ఉచర ఇసి పుసిలన్. "గురుబాబు, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె ఆవ్ బెద కెయెక్ర తెయెక జతి వాట్ అంక దొర్కు జంక మెలె, ఆవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?" మెన పుసిలన్. 26 జో దస్సి పుసితికయ్, యేసు జోక, "మోసి పూర్లుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయల కి ఆగ్గుల్తె కిచ్చొ మెన రెగ్డ

అస్సె? ఒత్త కిచ్చొ సంగితయ్?" మెన పుసిలన్.

27 జో యేసుక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె,

*"తుమ్చొ ప్రబు జలొ దేముడుక

తుచి ఎత్కి పెట్టి తెన్, తుచి ఎత్కి మెన్సు తెన్,

తుచి ఎత్కి సెక్తి ఎత్కి తెన్,

తుచి ఎత్కి బుద్ది తెన్ నిదానుమ్ ఎక్కి ప్రేమ కెర్లె

తంక. అన్నె,

తుమ్క తుమి కెర్లె ప్రేమ కెరంతసు గే,

తుచి పక్కయచక కి తెద్ది ప్రేమ కెర్లె తంక"

నేన దేముడు మోసిచి అత్తి దిలి ఆగ్గుల్చి కోడు సంగిలన్. 28 జో దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, యేసు

జోక "తుయి సరిగా జబాబ్ దిలది. తుయి సంగిల్ రితి కెర్లె తిలె, పరలోకుమ్తె తుయి బెద కెయెక తెయెక జతి వాట తుక దొర్కు జయెదె" మెలన్.

29 జో మాన్సు, జలె, జో అన్నె సగుమ్జిన్క

చెంగిల్ నే దెకితిన్క, 'తప్పు నెంజె' మెన రుజ్జు దెకుక

ఉచర, "జలె, అన్నె మాన్సుల్క మెలె, కక్క?" మెన

పుసిలన్. 30 పుసితికయ్, యేసు ఏక్ టాలి సంగ

జబాబ్ దిలన్. ఇసి మెన; "అమ్చొ యూదుడు

ఎక్కిలో యెరూసలేమ్ తెంతో యెరికో పట్టుమ్తె

గెచ్చుక మెన వట్టె గెతె తిలన్, చి చోర్లుచి అత్తి దెర్ను

సెడ్లన్క, జేవ్ జోచ పాలల్ కడ కెర జోక పెట గెల

కెర, జోక ఇదిలిదిల్ జివ్ తతె, జో మొర్తి రితి ముల

దా ఉట్ట గెల.

31 "జలె, కిసి గే పూజరి ఎక్కిలో జయి వాట్

అయ్లన్, అన్నె, జో మాన్సుక దెక పాసి నే గెతె

వాట్చి ఒత్తల్తో పక్క ఉట్ట గెలన్. 32 దస్సి,

దేముడుచి గుడితెచి సేవ కెర్లొ †లేవీయుడు ఎక్కిలో

కి జా టాన్తె అయ్లె, జో కి దెక కెర, వాట్చి

ఒత్తల్తోచి పక్క ఉట్ట గెలన్.

33 "గని ‡సమరయ సుదొ ఎక్కిలో జా వట్టె

ప్రయానుమ్ గెతె తా, జో మాన్సు సేడ తిలిన్తె

అయ్లన్, అన్నె జోక దెక కెర, యూదుల్

నిస్కారుమ్ దెకితో ఈంజొ సమరయ సుదొ, జో సేడ

తిలొ యూదుడుచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా, 34 పాసి

గెచ్చ దెబ్బల్ లయ్లిన్తె తేలు చి ద్రాచ రస్సుమ్

'ఓస్తు' మెన సువ దా, కట్లు బందిలన్ చి, ఇన్నెచి

సొంత గాడ్డెచి ఉప్పిరి వెగడ దా, ఏక్ అద్దె గెరితె

న కెర, జోవయింక దొర్కు జలి సావైచన కెర్లన్. 35 అన్నెక్ దీసి, దొరత్ చి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్

జేబితె తెంతో వెంట కెర, జా అద్దె గెరిచొ సావుకరిక

దా, ఈంజొ మాన్సుక చెంగిల్ దెకితె తా, ఇన్నెచి రిసా

§ 10:26 10:26 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసిచి అత్తి దేముడు రగ్డయలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జాసుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్డయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసి పూర్లుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్డవ అస్సె. * 10:27 10:27 ద్వితీయోపదేశ కాండుము 6:5 చి లేవీయకాండుమ్ 19:18. † 10:32 10:32 మెలె, లేవీ పూర్లుమ్చొచి సెకుమచొ. ‡ 10:33 10:33 సమరయ సుదల్క యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకితె.

అన్నె కిచ్చొ కర్చు సేడ్తె గే, ఆవ్ అన్నె అయ్లి పొది తుక దెందె మెన ఈంజో సమరయ సుదొ ఒప్పన్లన్.

36 “జలె, చోర్లుతె దెర్చు సేడ్తె జో అన్నెక్లొక ఈంజేవ్ తీగ్లతె కేన్ మాన్సు ప్రేమ కెర్లొసా జలొ? కిచ్చొ ఉచర్లసి? సంగు” మెన జోక యేసు పరిచ్చు కెర్లన్. 37 “జోక కన్యారుమ్ దెకిలొసా” మెన జబాబ్ దిలన్చి, రిసా యేసు జోవయింక, “తుయి గో, చి అన్నె మాన్సుల్క దస్సి ప్రేమ కన్యారుమ్ దెకితె తా” మెన సంగిలన్.

మార్త మరియచి గెరి యేసు గోత్ గెలిసి

38 జలె, యేసు అన్నె సిస్సుల్ వట్టె గెతె తతికయ్, ఏక్ గవ్వి పాచ అయ్లక, మార్త మెలి తేర్బోద జోవయింక మరియాద కెరుక మెన గెరి బుకార్లన్. 39 జాక మరియ మెలి బేన్చి తిలి. జా, జలె, ప్రబుచి చట్టె వెన జో సంగితె తిలి బోదన సూన్తె తిలి. 40 మార్త, కీగెర్చి కామ్ కెరుక మెన బమ్మ జతె తిలి, అన్నె, యేసుతె గెచ్చు కెర, “ప్రబు, ఆవ్ ఎక్కిలి ఈంజ కామ్ కెర్తి రితి అంచి బేని బద్దుకుమ్ జా ములితయ్ మెన దెకిన్ నాయ్ గె? జా అంక తోడు కెర్చు. సంగు” మెలన్. 41 గని ప్రబు జేవ్క కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “మార్త, మార్త, తుయి ఒగ్గర్ కమె తియన బమ్మ జా పంబు జతసి. 42 ఎత్కి కమెతె ఎక్కి ముక్కిమ్చి సుబుమ్ కబుర్ సూన్తి జయ్యి వాట మరియ నజన అస్సె, జా జాచి తెంతో కడుక జెయె నాయ్.” మెన జాక సంగిలన్.

11

ప్రార్థన కెర్తినచి రిసా యేసు బోదన కెర్లిసి (మత్త 6:9-15)

1 ఏక్ దీసి కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు ఏక్ టాన్తె ప్రార్థన కెర్తె తిలన్, అన్నె, ప్రార్థన కెర కేడయ్లె, జోచ సిస్సుల్తె ఎక్కిలొ జోక “ప్రబు, బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను జోచ సిస్సుల్క ప్రార్థన కెరుక సికడ్లి రితి, అమ్క కి ప్రార్థన కెరుక తుయి సికడ.” మెన సంగిలన్. 2 దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్. “తుమ్ ప్రార్థన కెర్తె పొది ఇసి మెన;

* ఓ బ, తుచి నావ్ గవురుమ్ జవున్.

తుచి రాజిమ్ అమ్చితె జెవున్.

3 సరిపుచువ జతి అన్నిమ్ అమ్క రోజుక దొర్చు కెర దె.

4 వడ్డె, అమ్క పాపుమ్ కెర్త మాన్సుల్క ఆమ్ †చెమించువ కెర్తసుమ్,

చి ఆమ్ కెర్త పాపల్ తుయి అమ్క చెమించువ కెరు. అమ్ పాపుమ్ నే కెర్తి రితి, సయ్తాన్ పాపుమ్ కెరయ్తిన్ తెంతో దయ కెర అమ్క పిట్టవు, మెన తూమ్ ప్రార్థన కెర” మెన యేసు సిస్సుల్క సికడ్లన్.

లాజ్ నెంతె పునితో మింతు (మత్త 7:7-11)

5 తెదొడి జోవయింక అన్నె, “తుమ్తె కో జలెకు ఎక్కిలొ మితుసి జలె, అందరె సొక్కుక మింతున్చి గెరి గెచ్చు, ఓ నేస్తము, అంక తిన్ని పొడియె బదుల్ దె. 6 అంచొ అన్నెక్లొ మిత దూరి ప్రయానుమ్ జా అస్సె చి, జోక అన్నిమ్ దెతిసి అమ్తె కిచ్చొ కి నాయ్”. 7 పొడియె సంగుక గెలి గెర్చొ ఎజొమాని, జలె, గేర్ తెడి తెంతో “అంక ఇసి అల్లర్ కెరుక పొని. కెప్పి డంక అస్సి చి, ఆవ్ అంచ బోదల్ నిజ అస్సుమ్. అప్పె ఉట్ట దెంక నెతిరి” మెనెదె, 8 జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జో జోక మింతున్ జయెదె చి రిసా నాయ్; మింతున్ జలెకి నెసె, గెద; గని జో లాజ్ నెంతె పునితె తత్తయ్చి రిసా, జో ఉట్ట కెర జోక దొర్చు జలిసి ఎత్కి దెయెదె.

9 జాకయ్ తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, దొర్చు జలిసి ఎత్కి, దేముడుతె తుమ్ సంగితె తా, తుమ్క దెయెదె. ఎక్కి మెన్చు తెన్ చజిలె దొర్చు జయెదె. కెప్పితె ఉంక్యతె తిలె, తుమ్క కెప్పి ఉగ్గ దెయెదె. 10 కో నజిలె, జోక దొర్చు జయెదె, చజిలొసాక, దొర్చు జయెదె. కెప్పితె కో ఉంక్యతె, జోచి రిసా ఉగ్గ దెయెదె.

11 తుమ్తె సగుమ్జిన్క బోదల్, తుమ్తె కేన్ జవున్ మాన్సుచొ పుత్తుసి †“మొస్సా రోన్ దె” మెలె, అబ్బొసి అయి దెయెదె గె? నాయ్, గెద. 12 నెంజలె “అండొ దె” మెలె, పొట్టె దెయెదె గె? నాయ్, గెద. 13 జలె, తుమ్ మాన్సుల్ పాపుమ్ సుదల్ తిలె కి తుమ్చ బోదల్క చెంగిల్చి దెంక జాన్చు జలె, పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొతె కో జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మక నజిలె దెయె నాయ్ గె? కచితుమ్ దెయెదె.

14 ఏక్ సుట్టు యేసు గుల్లొ కెర్తొ ఏక్ బూతుమ్క ఉదడ్తె తిలొ. జో బూతుమ్ జో మాన్సుక ముల దిలె, జో మాన్సు లట్టబుక మొదొల్ కెర్తొ, చి దెకిల

§ 10:40 10:40 నెంజలె, ‘అన్నిమ్ తెయార్ కెరుక మెన’. * 11:2 11:2 నెంజలె ‘ఓ పరలోకుమ్ తిలొ అమ్చొ దేముడు అబ్బొ’. † 11:4 11:4 మెలె, జేవ్ అమ్క పాపుమ్ నే కెర్తి రితి అమ్ దెకితసుమ్. ‡ 11:11 11:11 నెంజలె ఈంజ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె అన్నె కిచ్చొ బెద తిలి మెలె, “పొడియె దె” మెలె, అబ్బొసి పత్తురు దెయెదె గె? నెంజలె “మొస్సా రోన్...”... § 11:15 11:15 మత్తయి 12:24, మార్కు 3:22. * 11:15 11:15 మెలె, సయ్తాన్.

ప్రజల్ ఒగ్గర్ ఆచారిమ్ జల. 15 గని జోవయింతె సగుమ్జిన్ కిపండితుల్ నూన కెర కిచ్చొ మెల మెలె, “బూతల్క రానొ జలొ *బయెల్లెబూల్చి నావ్ తెన్ ఈంజొ బూతల్క ఉదడ్డయ్” మెన సంగిల. 16 అన్నె సగుమ్జిన్, జోక పరిచ్చ కెరుమ మెన ఉచర, “తుచి సెక్తి పరలోకుమ్చి అదికారుమ్చి తిలె, జా రుజ్జు దెకయ్తి కిచ్చొ జవున్ వెల్లి కామ్ అమ్చి మొక్కె కెరు” మెన సంగిల. 17 గని యేసు జోవయించి మెన్నుతె తిలిసి జానె చి, జోవయింక, “కేన్ జవున్ రాజిమ్తెచ మాన్సుల్ జోవయింక జెవ్వి విరోదుమ్ జా వర్స వర్స జా యుద్దుమ్ కెరన్లె, జా రాజిమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె, అన్నె, †కేన్ గేరు జవున్ మాన్సుల్ వర్స వర్స జా జోవయింక జెవ్వి విరోదుమ్ కెరన్లె, జా గేరు జవున్ సేడెదె. 18 దస్సి, సయ్తాన్ సయ్తాన్చి ఉప్పిరి జొయ్యి యుద్దుమ్ కెరె, జోచి రాజిమ్ కిసి టీవెదె, టీవుక నెత్తె మెలె, అంక బయెల్లెబూల్ జోవయింక సాయిమ్ తతికయ్ బూతల్క ఉదడ్డయ్” మెన తుమ్ సంగితను. 19 జలె, ఏక్ కోడు తుమ్ ఉచర. ఆవ్ ఏక్ వేల బయెల్లెబూల్చి నావ్ తెన్ బూతల్క ఉదడ్డెగిన, తుమ్చయ్ సిస్సుల్ కచి నావ్ తెన్ ఉదడ్డతి? బూతల్క ఉదడ్డ తుమ్చయ్ సిస్సుల్ అంచి రిసా తుమ్క తీర్పు సంగుతు! 20 గని దేముడుచి ఆతుక మెలి కోడు జోచి సెక్తికయ్ ఆవ్ బూతల్క ఉదడ గెల్తసి జలె, కచితుమ్ దేముడుచి రాజిమ్ తుమ్తె అప్పె పావ జా అస్సె.

21 కేన్ జవున్ †బలుమ్ సుదొ, జోచ అయ్దల్ ఎత్తి దెరన జోచి సొంత గేరు రకితె తిలె, కో నే దెర గెతి రితి జోచ ఆస్తుల్ చెంగిల్ తవుల. 22 గని జోచి కంట ఒగ్గర్ కిసెక్తి తిలొసా అయ్లె, జోక పెట జిన్లె, జో మాన్సు నంప కెర్ల అయ్దల్ ఈంజొ అన్నె సెక్తి తిలొసా వెంట గెల కెర, జోచ ఆస్తుల్ దెర గెచ్చ జోచ మితర్పుల్ తెన్ వాటల్ కెరన వంటనుల.

23 “జలె, కో అంచి పచ్చెన జయె నాయ్ గే, అంక విరోదుమ్ జా అస్సె, చి అంచి రాజిమ్తె జేవ్ బెదితి రితి కో అంచి తెన్ మాన్సుల్క అంచితె ఆనె నాయ్ గే, అంచి మందక చెదుర్పు కెర్తయ్.” మెన యేసు సంగిలన్.

బూతుమ్ ముల దిలి గెరి అన్నె ఒగ్గర్ బూతల్ ఉట్ట జా బన జతిన్చి టాలి (మత్త 12:43-45)

24 తెదొడి యేసు అన్నెక్ కోడు సంగిలొ, “ఏక్ మాన్సుక బూతుమ్ దెర తిలెగిన, జో బూతుమ్ జో మాన్సుచి తెంతొ ముల దా తత్తిచి రిసా టాన్ చజన బయిలె గెచ్చు బుల్లె తయెదె, గని టాన్ నే దొర్కు జలి రిసా, ఉచరన, ఆవ్ ముల దిలొ గెరి అన్నె గెచ్చిందె మెన 25 జో గెరి అయ్లె, జో గెర్చొ మాన్సు వడ్డవ కెర సుబ్రుమ్ కెర అస్సె మెన దెక కెర 26 గెచ్చు, అన్నె జాచి కంట గర్చ సత్తు బూతల్క పట్టి కడ ఆనెదె చి, జేవ్ ఎత్తి జో మాన్సుతె పెన కెర, ఒత్తయ్ బన జవుల. జాచి రిసా, పట్టొ జో మాన్సుక అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ అల్లర్ జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

కక్క ఒగ్గర్ చెంగిల్ గే యేసు సంగిలిసి

27 యేసు ఈంజ కోడు సంగితికయ్, కిచ్చొ జర్లు జలి మెలె, ఒత్త బెర తిల జనాబ్తె ఏక్ తేర్బోద “తుక పాయిలి దూదు పియడ్లి అయాద్క ఒగ్గర్ చెంగిలి!” మెన కేక్ గలిలి. 28 జలె, యేసు కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “నాయ్, గెద. కక్క ఒగ్గర్ చెంగిల్ మెలె, దేముడుచి కోడు నూన, జయ్యి కోడ్ రితి ఇండితసకయ్” మెలన్.

జేవ్ యూదుల్చి అన్మానుమ్ బుద్దిచి రిసా సంగిలిసి (మత్త 12:38-42; మార్కు 8:12)

29 అన్నె ఒగ్గర్జిన్ ప్రజల్ బెర జెతె తతికయ్, యేసు ఇసి మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. “ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్చ. అంచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త వెల్లెల కమొక కోర్ప జతను, గని అంచి అదికారుమ్ దెకయ్తి రిసా ఎక్కిక పిట్టవ, కేన్ వేర కామ్ కెర దెంక నెంజె. కేన్ మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ యోనా పూర్ణుమ్చొక జర్లు జలిసి జా వెల్లి కామ్ టాలి జయెదె. 30 *యోనా పూర్ణుమ్చొ తిర్రతి వెల్లొ మొస్సాచి పెట్టి తా బార్ జలిసి నినెవె పట్టుమ్చ మాన్సుల్క ఏక్ రుజ్జు జలి, గెద. దస్సి, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లయ్ అంక †జర్లు జతిసి దొర్కు జలి రుజ్జు జయెదె.

31 “జలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క వెల్లి తీర్పు కెర్తి దీసిక, తుమ్ ఈంజ కాలుమ్చ అన్మానుమ్ జల యూదుల్ కి, యోనా బోదన కెర్ల నినెవె పట్టుమ్చ ప్రజల్ కి, బెద టీవెతె. జేవ్ తుమ్క ‘గర్చ’ మెన రుజ్జు దెకవుల. కిచ్చొక మెలె, జా దేసిమ్చ మాన్సుల్ యోనా కెర్లి బోదన నూన కెర, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా, మెన్ను

† 11:17 11:17 మత్తయి 12:25, మార్కు 3:25. ‡ 11:21 11:21 సయ్తానుక టాలి జయెదె. § 11:22 11:22 యేసుక్రీస్తుక టాలి జయెదె. * 11:30 11:30 యోనా 1-4 అద్యయల్. † 11:30 11:30 మెలె, యేసు మొర తిర్రతక అన్నె జివ్ జా ఉట్టితిసి. లూకా 23, 24 అద్యయల్.

మార్కుప, నంపజా బుద్ధి జల గని తూమ్ నాయ్. ఈందె, యోహానుచి కంట వెల్లో తుమ్చి నెడిమి ‡అస్సె. 32 పడ్డో, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా దీసిక, కీసేబా మెలి దచ్చెన దేసిమ్చి పూర్ణమ్ తిలి రాని ఎక్కి, ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ తెన్ టీవ, తుమ్క 'గర్బ' మెన రుజ్జు దెకయెదె. కిచ్చొక మెలె, పూర్ణమ్ జా రాని 'సాలోమోను రానొ సంగితి బుద్ధి నూనిందె' మెన, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూరి తెంతో అయ్లి. గని, ఈందె, సాలోమోనుచి కంట వెల్లో తుమ్చి నెడిమి *అస్సె.

మాన్సుచి పేట్ తెడి చెంగిల్ ఉజిడి కావలె మెలిసి

33 “కేన్ జవున్ మాన్సు ఏక్ దీవు లంబడ తిలె, జా దీవుక ఆరి లంబడ్లి రితి గెర్చి మజ్గెరెతె కూన్లి గొయితె జవున్ తితి నాయ్, నాడిచి తెడి జవున్ డంకితి నాయ్, గని గెరి జెత ఎత్కిజిన్క జా ఉజిడి దెతి రిసా దీవుకంబుమ్చి ఉప్పిరి తివుల.

34 “తుమ్చి ఆగ్గుక తుమ్చ అంకివో దీవు జలె, తుమ్చ అంకివో †టేంట తిలె, తుమ్చి ఒండి ఆగ్ ఉజిడ్ తెన్ తయెదె. గని తుమ్చ అంకివో మయ్ల జా తిలె, తుమ్చి ఆగ్ ఎత్కి ఆమన్ రితి అందర్ తెన్ తయెదె. 35 జాకయ్, తుమ్చి పెట్టి తిలి ఉజిడి అందర్ నే జతి రితి జాగర్త తెన్ తా. 36 జలె, తుమ్చి ఒండి అగి కేన్ పక్క కి అందర్ నెంజితె రితి ఉజిడి బెర తిలె, దీవుచి ఉజిడి కిసి తుమ్క ఉజిడి దెకయెదె గే, దస్సి, తుమ్చి పెట్టిచి ఉజిడి సొస్టుమ్ డీసెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుల్క చి దేముడుచి కొడొ సికడ్డనక యేసు తీర్పు సంగిలిసి

(మత్త 23:1-36; మార్కు 12:38-40; లూకా 20:45-47)

37 యేసు జా బోదన సంగ కేడయ్తికయ్, పరిసయ్యుడు ఎక్కిలో యేసుక జోచి గెరి అన్నిమ్ కా జె మెన బుకార్లన్, చి యేసు జో తెన్ గెరి గెచ్చు అన్నిమ్ కంక వెసిలన్. 38 జలె, యేసు అత్తో నే దొవన్తె అన్నిమ్ కతయ్ మెన దెక కెర జో ఆచారిమ్ జలో. 39 యేసుప్రబు జోక, “తుమ్ పరిసయ్యుల్ గలస్లు గిన్నలు ఉప్పిర్ పక్క దోవ, తుమ్చి ఆగ్చి ఉప్పిరి దొవన్తను, గని గలసు గిన్న తెడి ముర్కి తా గెలి రితి, తుమ్చి పేట్ తెడి కిచ్చొ అస్సె మెలె, ఆస బుద్ధి పాపుమ్బుద్ధి బెర అస్సె. 40 తుమ్ బుద్ధి

నెంజిలన, ఉప్పిరి తిలిసి జెర్మయ్లో దేముడు, తెడి తిలిసి కి జెర్మయ్లోసా నెంజె గె? కెర్లొ, గెద! 41 జలె, తెడి తిలిసి దర్ముమ్క దాన, చి ఈందె, తుమ్క ఎత్కి సుద్ది జయెదె.

42 “అయ్యె తుమ్ పరిసయ్యుల్, తుమ్క సిచ్చు పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, తుమ్ పొచ్చెన్ రొడ్డతె చెరమల్లితె దనచ ఎత్కితె దెస్సు వంతుల్ కెర, ఏక్ వంతు ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక దెతను. గని మాన్సుల్చి ఉప్పిరి సత్తిమ్ తీర్పు కెరుక చి, దేముడుక ప్రేమ కెరుక తుమ్ పఱ్ఱితను. జలె, కిచ్చొ కిచ్చొ వస్తువల్తె దెస్సు వాటల్ కెర ఏక్ వాట జోవయింక దెంక తప్పు నెంజె, గని ముక్కిమ్క సత్తిమ్ తీర్పు కెరె తత్తదు జలె, దేముడుక ప్రేమ కెరె తత్తదు జలె, తుమ్క చెంగిల్ తత్తి!

43 “అయ్యె, తుమ్ పరిసయ్యుల్, తుమ్క సిచ్చు పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, సబ గెరిచ ముక్కిమ్ టాన్లుతె వెసుక కోర్ప జతను, సంతవీదులె ఎత్కిజిన్ అమ్క జొకర్తు మెన కోర్ప జతను.

44 అయ్యె, తుమ్క సిచ్చు పిట్టె నాయ్! తుమ్ కిసి జతను మెలె, బయిలె తతా నే డీన్ మెస్సల్ రిత అస్సెన్. ‘మెస్సల్’ మెన నేన కెర, మాన్సుల్ ఒత్త సుదెతతి” మెన యేసు టాలి కెర సంగిలన్.

45 తెదొడి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డెసా ఎక్కిలో యేసుక, “గురుబాబు, తుయి ఇసి సంగిలె, ‡అమ్క కి మరియాద కడ్డసి” మెలన్.

46 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, అయ్యె! తుమ్క కి సిచ్చు పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, కూలి మాన్సుల్క సావుకర్లు కిసి కంది వయితి జాడు వయడుల గే, దస్సి తూమ్, ఒగ్గర్ ఆడ్డ రితి కెరుక అస్సె మెన, ప్రెజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర్తను. గని తుమ్ వయడ్డ జాడ్లు రిత ఆడ్డ సుల్కన కెర్తి రిసా తుమ్చి కిడి ఊంటి కి నే చంపొ కెర్తి రితి, జేవ్ ప్రెజల్క కన్కారుమ్ జసు నాయ్. 47 అయ్యె, తుమ్చి సిచ్చు పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, తుమ్చ పూర్ణమ్చ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలనక మార్ల, చి జా టాన్క జోవయించి రిసా కీచెంగిల మెస్సన్లు తుమ్ బందయ్తను. 48 దస్సి, జోవయించి పాపుమ్తె తుమ్ బెదిలిన్చి రిసా తుమ్చి ఉప్పిరి జోవయించి ఉప్పిరి సాచుల్ జతను. కిచ్చొక మెలె,

‡ 11:31 11:31 సొంతచి రిసా సంగితయ్. § 11:32 11:32 సొంతచి రిసా సంగితయ్. * 11:32 11:32 రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 10 అధ్యయిమ్. † 11:34 11:34 ‘టేంట అంకివో’ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెన్ యేసు తెన్ బెద జోవయించి బుద్ధి దెరన జయ్యి బుద్ధిక సత్తిమ్ ఇండితిసి. ‘మయ్ల అంకివో’ మెలె, సయ్తాన్ తెన్ బెదిలిసి; జోవయించి పొరపాట్ బుద్ధి, పాపుమ్బుద్ధి దెరన పాపుమ్ ఇండితె తా గార్ జతిసి. ‡ 11:45 11:45 కిచ్చొక మెలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన పరిసయ్యుల్ తెన్ బెదితన జవుల. § 11:47 11:47 మత్తయి 23:29-30.

జేవ్ జోవయింక మార్ల, చి తూమ్ జోవయింక మెస్సున్లు బందయ్తను. 49 జాకయ్ దేముడుచి గ్యానుమ్ సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె, అంచ కబుర్లు సంగితన సగుమ్జిన్క, అంచ బారికుల్ జతన సగుమ్జిన్క, జా కాలుమ్క అమ్చ యూదుల్తె తెద్రయిందె, చి జా కాలుమ్క అమ్చ యూదుల్ జోవయింతె సగుమ్జిన్క మారుల, సగుమ్జిన్క వేర సిచ్చల్ అల్లర్ కెరుల” మెన అస్సె. 50 దస్సి, బూలోకుమ్ జెర్మయ్లి తెంతో అప్పె ఎద అబ్బుదింసి తూమ్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలనచి లోయి సువిలి పాపుమ్ తుమ్ ఈంజయ్ కాలుమ్చ వయితె. కెయ్ తెంతో సూయి జలిసి మెలె, 51 *హేబెలు అస్సొసి అత్య కెర్లి తెంతో మొదోల్ కెర, †దేముడుచి గుడిచి నెడిమి బలి దెతి స్తంబుమ్ సాడి మాన్సుల్ మార్లొ జెకర్యాచి లోయి సువిలి ఎదచి లోయి. నిజుమి తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి, జేవ్ ఎత్తిజిన్చి లోయి సువిలి పాపుమ్చి సిచ్చ ఈంజయ్ కాలుమ్చక లయెదె.

52 “అయ్యొ, తుమ్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, తుమ్క సిచ్చ పిట్టె నాయ్! కిచ్చొక మెలె, దేముడు రెగిడ్డిన్తెచి బుద్ది గ్యానుమ్చి †గేరుచి తాలల్ కడి తుమ్ దెర గెచ్చు లుంకాడ అస్సున్. తూమ్ కి ఒత్త పచ్చు నాయ్, చి ఒత్త పెసుక గెల అన్నె మాన్సుల్క కి అడ్డు కెర, ఒత్త పెనడ్పు నాయ్” మెన యేసు సంగిలన్.

53 యేసు ఒత్త తెంతో ఉట్ట గెతికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్ జోచి ఉప్పిరి ఒగ్గర్ కుస్సిదుమ్ జా, కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసా జోవయింక పున లట్టబడ పరిచ్చ కెర్లి రితి జతె తిల. 54 ‘వీక వేల జో కిచ్చొ జవున్ తప్పు సంగిలె జోక దెరుక జయెదె’ మెన, రకితె తిల.

12

మాయబుద్దిచి రిసా యేసు సంగిలిసి

1 తెదొడి *ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ యేసుతె బెర జా ఎక్కిలోక ఎక్కిలో నుద నుది జతె తతికయ్, యేసు తొలితో జోచ సిస్సుల్ తెన్ లట్టబుక దెర, “పరిసయ్యుల్ జేవ్ సొంత సికడ్డి బుద్ది ఇండితి నాయ్. పోడియొ కెర్లి పీట్తె కిసి జా పోడియొ కెర్లిసి ఎత్తిక పులయెదె గే, దస్సి పరిసయ్యుల్ చి జా మాయబుద్ది దెకిలె, అన్నె మాన్సుల్ కి దస్సి మాయబుద్ది సికుక జయెదె. జాకయ్ తుమ్ జాగర్ల దెకన. 2 డంకి జలిసి కిచ్చొ జలెకి కెయ్క తెయ్క

నే డిస్సె తయె నాయ్. లుంకడ్డిసి కిచ్చొ జలెకి కెయ్క తెయ్క ఎత్తికనే జాన్తి రితి జెయె నాయ్. ఆకర్క డిసెదె, ఆకర్క జానుప జయెదె. 3 అందర్తె తుమ్ కిచ్చొ సంగ తస్సె గే, ఉజిడ్తె సూనయ్ జయెదె, చి అన్నె కోయి నెంతె కెప్పివొ డంకన కిచ్చొ కచి కండయి సంగ తస్సె గే, మేడల్చ ఒర్నెల్ తెంతో సాట్ట జయెదె.

కక్క బింక గే నే బింక గే యేసు సంగిలిసి
(మత్త 10:28-31)

4 “జాకయ్, గోతుసుదల్, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్చి ఆగ్గుక మారుక తెరితనక తుమ్ బియ్క నాయ్. జేవ్చి పడ్డె తుమ్క అన్నె కిచ్చొ అల్లర్ కెరుక నెత్తిర్లి 5 నాయ్, గని తుమ్ కక్క బింక గే తుమ్క సంగితసి. కక్క మెలె, మాన్సుచి ఆగ్గుక మార్లి పడ్డె జోవయింక వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల దెతి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుకయ్ తుమ్ బియ్క. తుమ్ జోకయ్ బియ్క మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి.

6 “ఈంజ దేసిమ్చ మాన్సుల్ పాచ్ గెర్పిట్టల్ దొన్ని కాసుక వికుల, గెద. జలె, దనచక ‘విలువ’ మెన మాన్సుల్ నే దెకిలెకి, దేముడు జోవయింతె ఎక్కిక కి పచ్చె నాయ్. 7 దేముడు తుమ్చి ఉప్పిర్ కెర్లి ప్రేమ అస్సె మెలె, తుమ్చి బోడిచ సెండి వాడల్ ఎత్తి మొత్తుమ్ కెత్తి అస్సి గే, జొయ్యి జానె. జాచి రిసా తుమ్ బియ్క నాయ్. తుమ్ పిట్టల్చి కంట ఒగ్గర్ విలువ అస్సున్.

యేసుక నంపజలెగిన, మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పున సంగుక అస్సె

(మత్త 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

8 “జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, కో అంక నంపజా యేసుక్రీస్తుకయ్ ఆవ్ నంపజా అస్సి, మెన మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పునుల గే, అంచయ్ మాన్సుల్, మెన, పరలోకుమ్తె దేముడుచ దూతల్చి మొక్కె ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా ఒప్పునిందె. 9 గని, మాన్సుచి మొక్కె కో అంచి రిసా జోచొ నెంజి మెనుల గే, దస్సి, ఒత్త దూతల్చి మొక్కె జోవయించి రిసా ‘అంచ నెంజితి’ మెన ఆవ్ సంగిందె.

10 “అన్నె, కో గడియ బమ్మ జా కెర ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసాచి రిసా అన్మానుమ్ కోడు లట్టబుల గే, జోవయింతె ఎత్తి. మాన్సుచి జా పాపుమ్ చెమించుప కెరుక జయెదె. గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కో దూసుప కెరుల గే, జోవయింతె కచి పాపుమ్ చెమించుప జయె నాయ్.

* 11:51 11:51 ఆదికాండుమ్ 4:8. † 11:51 11:51 2 దిన: పుస్తకుమ్ 24:20-22. యేసు నే జెతె అగ్గె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొ ఆకర్చొ మాన్సు ఈంజొ జెకర్యా మెలొసా. ‡ 11:52 11:52 మత్తయి రెగిడ్డిన్తె, మత్తయి 23:13తె కిచ్చొ అస్సె మెలె, “మాన్సుల్చి మొక్కె తుమ్ పరలోకుమ్చి కెప్పివొ డంకితను....”. * 12:1 12:1 నెంజిలె, జా అర్దుమ్క ‘లచ్చజిన్ మాన్సుల్’ మెన రెర్ల అస్సె.

11 “అన్నె కిచ్చొ మెలె, తుమ్చి ఉప్పిరి కోపుమ్ జల యూదుల్ తుమ్క నిందల్ కెర జోవయించ నబ గెరల్ నెంజిలె అదికార్లుచి మొక్కె, నెంజిలె రాసల్చి మొక్కె పరిచ్చ కెరుల, గని తుమ్ కిసి రుజ్జు నజనుక గే, కిచ్చొ జబాబ్ దెంక గే, తుమ్ కిచ్చొ సంగుక గే, తుమ్ బియఁ నాయ్. 12 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ కిచ్చొ సంగుక గే తెదొడక, జయి గడియయ్ పరలోకుమ్చొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క సికడెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

సామ్సారుమ్ జతి ఆసక జతిన్చి రిసా యేసు సంగిలసి

13 తెదొడి ప్రెజల్తె ఎక్కిలో యేసుక ఇసి మెలన్. “ప్రబు, అమ్చి ఆస్తితెచి అంచి వాట దెవున్ మెన అంచొ అన్నొక సంగు” మెలన్. 14 యేసు, జలె, జోక, “ఓ మాన్సు, జోక చి తుక నెడిమి తీర్పు దెతోసా ఆవ్ జతి రితి, జోచి తుచి ఆస్తి వంటితి రితి, దస్సి కెరిందె మెన కో అంక టీఁవ అస్తి?” 15 జనాబ్క అన్నె, “తుమ్ సూన. సామ్సారుమ్ దొర్కు కెరంతి ఆస నే జతి రితి తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. మాన్సుక కెద్ది సామ్సారుమ్ తిలె కి, †జోవయించి ఆత్మక జియడ్డిసి నెంజె, జా” మెలన్.

బుద్ది నెంజిలో సామ్సారిచి టాలి

16 తెదొడి జనాబ్క యేసు ఏక్ టాలి సంగిలన్. కిచ్చొ మెలె, “సామ్సారి ఎక్కిలో తిలన్. జోచి బుయిలె చెంగిల్ పంటొ పికడ్లన్. 17 గట్టిజ పంటొ పికిత్కయ్ కిచ్చొ ఉచర్లన్ మెలె, ‘అంచి దాను సువుక టాన్ దెరె నాయ్. కిన్ కెరుక?’ మెన ఉచర, అస్సె, 18 ఒహో, జాని. దాన్ కొట్టు తియంత గెరల్ సేడవ కెర, అన్నె వెల్లెల్చ బందయిందె, చి ఒత్తయ్ అంచ దాన్ చి అంచి సామన్ ఎత్కి తియనిందె. 19 అన్నె, కిచ్చొ మెననిందె మెలె, తుయి అద్రుస్తుమ్చొ! కెత్తిగే వెర్పుల్ తుక కామ్క జెతిసి తుక సామ్సారుమ్ అస్సె. సుక్కుమ్ తెన్ తా, చి ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి కా పియ సర్ల కెరంతె తా జి మెననిందె మెలన్. 20 గని దేముడు జో మాన్సుక, ‘తుయి బుద్ది నెంజిలో వెర్రి సుదొ, తుచి. జివు ఆజి రాతికయ్ కడ నెంక జెవుల. జయి అంచి ఆడ్ర. తుకయ్ తుయి కుడవన్లిసి తెదొడక కచి జయెదె?’ మెలన్. 21 జలె, కో ఈంజ లోకుమ్చి ఆస్తి కుడవన సామ్సారుమ్ కెరనుల చి దేముడుక పచ్చ జో దెతి ఆత్మ సామ్సారుమ్ జోక తయె నాయ్ గే, జోచి గత్తి

ఈంజ టాలిచొ మాన్సుచి గత్తి ఎక్కి” మెన యేసు సంగిలన్.

‘కిసి జా జిమ్దె?’
(మత్త 6:25-34; 6:19-21)

22 “జాకయ్, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ‘కిచ్చొ కమ్దె గే, కిచ్చొ గలనుమ్దె గే, కిసి జా జిమ్దె’ మెన తుమ్చి మెన్సుతె చింత గలన నాయ్.

23 కిచ్చొక మెలె, అన్నిమ్చి కంట మాన్సుచి †ఆత్మ ముక్కిమ్ గెద, పాలల్చి కంట ఆఁగ్ విలువ గెద?.

24 కాడల్చి రిసా తుమ్ ఉచర. జేవ్ ఉంపితి నాయ్, పంటొ లాయితి నాయ్, చి జోవయింక కొట్టు నాయ్ కొట్టు గెరల్ నాయ్ జలెకి, దేముడు జోవయింక అన్నిమ్ దెతయ్. జలె, పిట్టల్చి కంట తుమ్ ఒగ్గర్ విలువ అస్సున్ గెద? కచితుమ్ తుమ్క దొర్కు జలిసి జో దొర్కు కెరెదె. 25 పడ్డె, తుమ్చితె కో కెద్ది చింత గలన్లెకి, †జోచి బత్తుక కొల్తక అత్తెక్ జవున్ ఒగ్గర్ కెరనుక తెరె గే? నెత్తె. 26 దస్సు ఇన ఇదుద్ల కమె జర్లు కెరుక నెతుర్పు జలె, అన్నె తిల కమె జర్లు కెరుక కిచ్చొక బమ్మ జతను?

27 “ఊంగెచ పుల్లో కిసి వడ్డితతి గే, తుమ్ ఉచర. జేవ్ కామ్ కెర్తె నాయ్, పాలల్ వీంతి నాయ్. జలెకి, ఎదివాట్ సామ్సారుమ్ కలుగు జలొ పూర్లుమ్చొ రానొ సాలొమోను కి ఈంజేవ్ పుల్లోచి రితి సూటి కెరనుక నేన్లొ. 28 తుమ్ తొక్కి నముకుమ్ తిలన, ఏక్ కోడు ఉచర. ఆజి బట్టి వడ్డితి, గని కలిక డయ దెతి వెర్రి చివ్వర్క దేముడు ఎదిలి సూటి కెర్తయ్, జలె, కచితుమ్ తుమ్ మాన్సుల్క అన్నె చెంగిల్ గలంతిసి దొర్కు కెరెదె. 29 అన్నె, ‘అన్నిమ్ కిసి దొర్కు జయెదె, పితిసి కిసి దొర్కు జయెదె?’ మెన తుమ్ బమ్మబుద్ది తెన్ తా నాయ్. 30 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కి మాన్సుల్ ఇన వస్తువల్ దొర్కు కెరనుక ఆస జతతి. ఇన సామన్లు తుమ్క కి దొర్కు జతతి మెన తుమ్క అబ్బొది జతొ దేముడు జానె. 31 తూమ్, కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, *జోచి రాజిమ్తె బెద, జోక గవురుమ్ కెర్తి బుద్ది ఇండుక ఆస జా, చి దొర్కు జల ఈంజేవ్ అన్నె వస్తువల్ కి తుమ్క జో దొర్కు కెరెదె.

పరలోకుమ్తెచి ఆత్మ సామ్సారుమ్క ఆస జతిన్చి కోడు

32 “అంచి ఇదిలిసి మంద జల అంక నంపజలన, తుమ్ బియఁ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, †జోచి రాజిమ్తె తుమ్ బెద జో తెన్ ఏలువ కెర్తి రితి అంచొ అబ్బొసి

† 12:15 12:15 నెంజిలె, ‘జో ఒగ్గర్ దీనల్ జతి రితి సెలవ్ దెతిసి నెంజె’. నెంజిలె ‘జోవయింక జియడ్డిసి నెంజె, జోవయించి జివతుమ్క నిజామ్ ముక్కిమ్ తిలిసి నెంజె’. † 12:23 12:23 నెంజిలె ‘జివు’. § 12:25 12:25 నెంజిలె, ‘జోవయింక దిల దీనల్చి కంట జోవయించి ఇస్తుమ్క అన్నె దీనల్ జంక జయెదె గే?’ * 12:31 12:31 నెంజిలె ‘జోచి రాజిమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఎదార్లుమ్ బార్ జతిన్క ఆస జాచి జోక గవురుమ్ కెర్తి బుద్ది ఇండ’. † 12:32 12:32 లూకా 22:29-30, డీనయ్లిసి 5:10, 20:4, 6 చి తిమోతిక రెగ్గి దొన్నె నంబర్ ఉత్తమ్ 2:12 దెక.

జలో దేముడుచి ఉద్దేశము. ³³ తుమ్చ ఆస్తుల్ విక గెల కెర, బీద సుదల్క జా డబ్బుల్క తుమ్ దర్ముమ్ దాస. పరలోకుమ్తెచి పొర్న నే జతి రగుమ్ పాడ్ నే జతి రగుమ్ సెంచెల్ కోడు దొర్కు కెరన తా. జేవ్ సెంచెల్తె కిచ్చో తంక మెలె, పాడ్ నే జతి, కేన్ చోరు జా దనుమ్క పాసి గెచ్చుక నెత్తిరి, చి కేన్ కీవు జాక కంక నెత్తిరి. ³⁴ తుమ్ కేన్ లోకుమ్తె దనుమ్ సంపాదన కెరన తన్న గే, ఒత్త తిలిన్చి రిసా తుమ్చి పెట్టి ఉచర్తె తన్నె.

యేసు అన్నె ఉత్త జెతిన్క తెయార్ జా (మత్త 24:42-51)

³⁵⁻³⁶ “పెండ్లి విందు తెంతో బుల జెతో కేన్ ఎజొమాని గెరి అన్నె జెతిన్క జోచ సేవ కెర్తన జోచ పాలల్ చెంగిల్ కుంచన దీవు లంబడ తా, జో అయ్లె కెప్పితె ఉంక్యల్ కెప్పి ఉగ్గ దెంక మెన, రకితె తవుల, గెద. తుమ్, జలె, దస్సి తెయార్ జా తా. ³⁷ ఆవ్ ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్లె, అంచ సేవ కెర్తన రితనతె కో చెదొయ్ తా రకితె తిలె, జోవయింకయ్ చెంగిలి. తుమ్క కిచ్చో కచితుమ్ మెంతసి మెలె, ఆవ్ అంచి పాలుమ్ కుంచన జోవయింక అన్నిమ్క వెసడ దా, జోవయించి రిసా జోగుడ దెయిందె. ³⁸ అన్నె ఆల్నిమ్ అయ్లి రితి సాక్కుక నెంజిలె కుకుడో వాంసెనె అయ్లె, తెద్ది గడియ గెలె కి కో దస్సి చెద్దొయ్ తా రకితె తవుల గే, జోవయింక చెంగిలి!

³⁹ “గని ఏక్ టాలి తుమ్ చెంగిల్ అర్దుమ్ కెరన. కిచ్చో మెలె, కేన్ సమయుమ్క చోరు జెయెదె మెన గెర్చో ఎజొమాని కో జలెకు జాన్తో జలె, †జో చెదొయి తత్తో, అన్నె చోరు జోచి గెరి పెసితి అవ్కాసుమ్ తతి రితి గేర్ ములితో నాయ్. ⁴⁰ జలె, తుమ్ తెయార్ జా తా రకితె తంక అస్సె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ నే ఉచర్లె సమయుమ్క ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా అన్నె జెయిందె” మెన యేసు సంగిలన్.

⁴¹ తెదొడి పేతురు “ప్రబు, ఈంజ టాలి కిఅమ్కయ్ సంగితసి, గే ఎత్తిజిన్చి రిసా గె?” మెన యేసుక పుసిలన్. ⁴² యేసుప్రబు జోక, “ప్రయానుమ్ గెచ్చుక మెన ఎజొమాని బార్ జంక జలె, జోచ గేర్చక దెక సమయుమ్క అన్నిమ్ దెంక మెన జో నిసాన నిదానుమ్చో గొత్తి సుదో కో జవుల? ⁴³ జో ఎజొమాని అన్నె ఉట్ట అయ్లె, జో గొత్తి సుదో జో ఎజొమాని తియార్లి కామ్ కెర్తె తిలె, గొత్తి సుదోక చెంగిలి. ⁴⁴ దస్సి నిదానుమ్ కెర తయెదె

మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో కచితుమ్ మెంతసి మెలె, జో ఎజొమాని అయ్లె, జోచి అస్తి ఎత్తిచి ఉప్పిరి జో చెంగిల్ రకిలో గొత్తి సుదోక అదికారుమ్ దెయెదె. ⁴⁵ గని జో గొత్తి సుదో ఏక్ వేల ఎజొమాని ఆల్నిమ్ కెర్తయ్ మెన ఉచర, జోచి జత జల అన్నె మున్నుబోద గొత్తి సుదల్క జలెకి, తేర్బోద గొత్తి సుదల్క జలెకి, పెటుక చి కంక పింక సూరు పియ మచ్చుక దెర్లె, ⁴⁶ ‘ఎజొమాని ఆజి జెయె నాయ్’ మెన గొత్తి సుదో ఉచర నే రకితె దీన్క, గడియక జో ఎజొమాని ఉట్ట జెయెదె చి, జోక *మొర్తి సిచ్చు తియడ కెర, జోక †నంప నెంజిలన సిచ్చు జతిన్తె జో గలెదె.

⁴⁷ “జో కిచ్చో కామ్ కెరుక మెన జోచో ఎజొమాని తియార అస్సె గే కేన్ గొత్తి సుదో జానె గని జోచో ఎజొమానిచి ఇస్టుమ్ జర్గు కెరె నాయ్ అన్నె జా జర్గు కెరుక తెయార్ కి జయె నాయ్ గే, జోవయింక ఎజొమాని గట్టిజ పెటయెదె. ⁴⁸ జోచో ఎజొమానిచి ఇస్టుమ్ కిచ్చో జయెదె గే నేన కెర, పెట్టి సిచ్చుచి ఎదిలి తప్పు కేన్ గొత్తి సుదో కెరెదె గే, జోక ఎజొమాని తొక్కి పెటయెదె. కక్క దేముడు ఒగ్గర్ బుద్ది గే, సెక్కి గే, అస్తి గే, కిచ్చో గే దా తయెదె గే, జోమాన్సు నిదానుమ్ తెన్ జా వాడిక కెర ప్రబుచి సేవ కెరుక అస్సె, చి అమ్క ‘దస్సి నిదానుమ్ కెర్ల గే, నాయ్ గె’ జో ప్రబు దెకెదె. దస్సి, కచి అత్తి జో ఒగ్గర్ సార్చు కెర తయెదె గే, జో మాన్సు అన్నె లాబుమ్ తెన్ అన్నె దెంక అస్సె.

యేసు అయ్లిసి ఎక్కి సేంతుమ్ కెరయ్తిసి నెంజె (మత్త 10:34-36)

⁴⁹ “బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి ఆగి సువుక అయ్లయ్, చి జా ఆగి అప్పె లంబ తత్తి జలె ఆవ్ ‘చెంగిల్’ మెన్తయ్. ⁵⁰ ఏక్ మాన్సు మాములుమ్ పానిచి బాప్తిసుమ్ నజనుక జలె, కీసి పానితె డుబుక తయెదె గే, దస్సి ఆవ్ సైమల్తె డుజ మొరుక అస్సె, చి జా పూర్తి జర్గు జతె ఎదక అంచి పెట్టి కెద్ది బాద సేడ్డసి!

⁵¹ “జలె, అంక ‘జో బూలోకుమ్తె అయ్లిసి మాన్సుల్తె ఎక్కి సేంతుమ్ కెరెదె’ మెన తుమ్ ఉచర్లసు గె? ఆవ్ అయ్లిసి సేంతుమ్ దెయె నాయ్, గని ఆవ్ అయ్లి రిసా మాన్సుల్ జట్టు జవుల. ⁵² మెలె, అప్పె తెంతో ఎక్కి గెరి పాచ్జిన్ తిలె, జట్టు జవుల. దొగుల ఏక్ జట్టు జా, తీగ్ల ఏక్ జట్టు జా, దొగులచి ఉప్పిరి తీగ్ల విరోదుమ్ జవుల. నెంజిలె, తీగ్లచి ఉప్పిరి దొగుల విరోదుమ్

‡ 12:39 12:39 ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ‘జో చెద్దొయి తత్తో, అన్నె’ చి కోడు తయె నాయ్. § 12:41 12:41 ఏక్ వేల సిస్సుల్కయ్ పేతురు ఉచర్తయ్. * 12:46 12:46 నెంజిలె టాలిక ‘కండ గెలెదె’. † 12:46 12:46 నెంజిలె ‘నిదానుమ్ నెంజిలనక’.

జవుల. ⁵³ దస్సి, పుత్తున్చి ఉప్పిరి అబ్బొసి విరోదుమ్ జయెదె, అబ్బొన్చి ఉప్పిరి పుత్తుసి విరోదుమ్ జయెదె, దువిన్చి ఉప్పిరి అయ్యసి చి, అయ్యన్చి ఉప్పిరి దువిసి విరోదుమ్ జవుల, చి నూనున్చి ఉప్పిరి అత్తన్, చి అత్తన్చి ఉప్పిరి నూనుసి విరోదుమ్ జవుల” మెన యేసు సంగిలన్.

కాలుమ్ కీసిచి గే చినితినచి రిసాచి కోడు (మత్త 16:2-3)

⁵⁴ యేసు పైజల్క, “పడమర పక్క పాని దెతి మబ్బు అయ్లె, ‘పాని పెటెదె’, మెన తుమ్ బేగి సంగితను గెద, కచితుమ్ జర్లు జతయ్. ⁵⁵ పడ్డొ దచ్చెన పక్క తెంతో వాదు వీర్లె, ‘అజి గట్టిజి వేడి కెరెదె’ మెన చినితె చి, దస్సి జర్లు జయెదె గెద? ⁵⁶ తుమ్ ఉప్తమెన్నుచొ మాన్సుల్! తుమ్ చినితినక ‘నేనుమ్’ మెంతను. బుయిక చి ఆగాసుమ్క దెకిలె కీసి కెరెదె గే చినితను జలె, ఈంజి కాలుమ్తె జర్లు జతిసి దెకిలె ఈంజి కాలుమ్క కీసిచి గే చినుక నెతుర్పు గె? చినుక తెరితను, గెద” మెన సంగిలన్.

నేరిమ్ వయడ్డొసా తెన్ నేరిమ్ జలోసా సేతుమ్ కెరంతినచి టాలి (మత్త 5:25-26)

⁵⁷ యేసు అన్నె కిచ్చొ బుద్ది జోవయింక ఉచరయ్లన్ మెలె, “తుమ్ కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్ తయెదె గే, కిచ్చొక చినున్ నాయ్? ⁵⁸ తుచి తగు సూనితో తీర్పు కెర్లొన్తె గెచ్చుక మెన తుక నేరిమ్ వయడ్డొసాచి తుయి నేరిమ్ జలోసా వట్టె గెతె తిలె పొది, జోవయింతెన్ తుయి సేతుమ్ జంక దెకను. నెంజిలె, తీర్పు కెర్లొసాతె తుక ఒర్గొడ తిలె, తుచి తగు సూన్లె, తీర్పు కెర్లొసా తుక జమాన్సుచి అత్తి సార్పు కెర దెయెదె, చి జమాన్సు తుక జేల్తె గల దెయెదె. ⁵⁹ †ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుయి తుచి సిచ్చుచి ఆకర్ కాసు ఎద కి తుయి పూర్తి తీర్పుప కెర్లె ఎదక, తుక ములుక నెంజె.”

13

సగుమ్జిన్ ప్రమాదుమ్ జా మొర్లిన్చి రిసా సంగిలిసి

† **12:59** 12:59 ఈంజి కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ⁵⁹. తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్చి పాపుమ్చి రిసా తుమ్క నేరిమ్ వయడ్డొ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెన్ తుమ్చితె కో మదెన సేతుమ్ జను నాయ్ గే, ఈంజి లోకుమ్చ మన్సుల్క పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్లొ పొదిక, సిచ్చ జన్లె, చి జా సిచ్చుచి రునుమ్చి ఆకర్చి కాసు ఎద కి పూర్తి తీర్పుప కెర్లె ఎదక మెలి కోడు, తుక ములుక నెంజె. జా తీర్పుప కెరుక నెతుర్పుచి రిసా జా సిచ్చు కుట్లె నాయ్. కీసి సేతుమ్ జంక మెలె, అమ్చి పాపుమ్ ఒప్పన యేసుక నంపజా పాపుమ్బుద్ది ముల జోచి ఇస్టుమ్ కెరుక దెరుక. * **13:1** 13:1 గలిలయల్ మెలె, గలిలయ ప్రాంతుమ్చ యూదుల్. † **13:1** 13:1 గలిలయల్తె సగుమ్జిన్, బెర్లె, జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్లొ రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క ఉదడుక ఉచర కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ కెర్లె తిల. ఏక్ వేల ఈంజివ్ మాన్సుల్క ‘అమ్చి ప్రబుతుమ్క అల్లర్ దెతతి’ మెన ఉచరయ్ పిలాతు కండయ్లన్. ‡ **13:7** 13:7 యేసు తిన్ని వెర్పుల్ బుల బుల బొదన కెర్లె తిలన్, జోర్లొ బాదల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్లె తిలన్, గని ఒగ్గర్ బుద్ది వలితుమ్ జేవ్ ప్రెజల్తె నే దెర్లి రితి తిలి, చి “తుమ్చి బుద్ది నే మార్పుప జలె, తుమ్చి పాపుమ్ నే ములిలె, చెంగిల్ బుద్దిపంట్లో నే దెర్లె, తుమ్చి సిచ్చ వయితె” మెన ఈంజి టాలి తెన్ జాగర్ల సంగితయ్.

¹ యేసు జేవ్ కొణ్ణొ సంగిలి సమయుమ్ తిలస సగుమ్జిన్ జోక, సగుమ్జిన్ గలిలయల్ మొర్లిన్చి రిసా సంగిల. “జేవ్ *గలిలయల్ యెరూసలేమ్తె దేముడుక బలి దెతె తతికయ్, పిలాతు అదికారి జోవయింక †కండయ్లన్, చి జేవ్ అర్నితుమ్ దిలిన్తె జోవయించి లోయి కలొయ్ జలి” మెన సంగిల. ² యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఈంజివ్ గలిలయల్ ఇసి మొర గలి రిసా, తిల గలిలయల్చి కంట ఒగ్గర్ పాపుమ్చ జవుల మెన ఉచర్లను గె? ³ నాయ్, దస్సి నాయ్, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. గని తుమ్క కిచ్చొ ఆవ్ సంగితసి మెలె, తుమి పాపుమ్ ఇండుక ముల దెంకయ్, నెంజిలె తుమ్ కి ఇసి మొర గెతె. ⁴ “నెంజిలె, అమ్చి యెరూసలేమ్తె సిలోయము పక్కచి గొప్పురుమ్ సేడ గలి పొది జాచి తెడి తిల అట్టర జిన్ మాన్సుల్ తెడి తా మొర్లిన్క ఉచర్లె, అన్నె యెరూసలేమ్తె తిల మాన్సుల్చి కంట, జేవ్ అన్నె పాపుమ్చ జా తిల మెన తుమ్ ఉచర్లను గె? ⁵ దస్సి నాయ్ మెన ఆవ్ సంగితసి గని, తుమ్క ముక్కిమ్క ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, తుమి పాపుమ్ ఇండుక ముల దెంకయ్, నెంజిలె తుమ్ కి ఇసి మొర గెతె” మెన యేసు సంగిలన్.

పలితుమ్ నే దిలి అంజూరుమ్ రూకచి టాలి
⁶ తెదొడి యేసు ఈంజి టాలి సంగిలన్: “ఎక్కిలోక ఏక్ అంజూరుమ్ రూకు అస్సి. తిన్ని వెర్పుల్ జలి జో రూకు జోచి ద్రాచ తోటతె రోవ అస్సి. జలె, జో ఎజొమాని ‘జా రూకతె పండ్లు అస్తి కిచ్చొగె. దొన్ని కోడిందె’ మెన రూకతె అయ్లె, ఎక్కి పండు కి నాయ్. ⁷ తెదొడి జా తోటక దెకితో గొత్తి సుదొక ఎజొమాని, ఈందె, పండ్లు చజి కోడుక మెన †తిన్ని వెర్పుల్ జలి ఆవ్ జెతసి, గని కేన్ పండు కి దెరె నాయ్. ఈంజొ రూకు కండ గెలు. ఆరి ఈంజి టాన్క పాడ్ కెర్తయ్” మెలన్. ⁸ జో ఎజొమాని దస్సి సంగితికయ్, జా తోట రకితోసా, “బాబు, ఏసుమ్ జవున్ దెకుమ. రూకుక మత్తి వెగవ కెర, సావును సువ దెకిన్దె, ⁹ పోరుమ్క పండ్లు దెర్లె రూకు తవున్, నే దెర్లె, కండ గెలుమ” మెలన్.

సొగ టీవ్క నెత్తి తేర్బోదక విస్తాంతి దీసి యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

10 జలె, ఏక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి, యేసు సబగేరి బోదన కెరె తతికయ్, 11 బూతుమ్ చి రిసాచి జబ్బు తిలి తేర్బోద ఒత్త తిలన్. జా తేర్బోదక జా జబ్బు జా అట్టర వెర్చుల్ జా తిలి. జా కుబ్బి జా, వంపొ జా ఎద్దరె టీవ్క నెత్తె. 12 జలె, యేసు జాక దెక కెరె, “పాసి జె” మెన జాక బుకారా కెరె, “అమ్మ, తుచి జబ్బు తెంతో చెంగిల్ జా అస్సెన్” మెన సంగ, 13 జేవ్క చడిల్ బేగి సోగ జా టీవెలన్, అన్నె దేముడుచి గవురుమ్ సంగిలన్.

14 గని సెలవ్ కడన్లి దీసి జా తేర్బోదక చెంగిల్ కెర్లి రిసా జేవ్ యూదుల్చి జో సబగేర్చో అదికారి కోపుమ్ జా, ప్రెజల్క, “సత్తరెక్క మాన్సుల్ కామ్ కెర్లి రిసా సొప్పు పొదుల్ అస్తి. తుమ్క జొర్జొల్ గట్ట తిలె, సెలవ్ కడన్లి దీన్ నాయ్, గని తిల సొప్పు పొదుల్తె జా” మెన సంగిలన్. 15 దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “తుమ్ ఉప్రమెన్సుచ, సెలవ్ దీన్ కామ్ కెరుక నెంజె మెంతను, గని సెలవ్ కడన్లి దీసి కి తుమ్చ బెయిలల్ కి గాడ్డల్ కి కిచ్చొ సొమ్ముల్ జలెకి యివ జేవ్ పాని పింక మెన గడ్డె ఉదడ నెను నాయ్ గె? దస్సి కెర్లను, గెద. 16 జలె, ఈంజ తేర్బోద, అమ్ యూదుల్చి అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చి తేర్బోదక నయ్తాన్ బంద, అట్టర వెర్చుల్ జా అస్సె. జలె, తుమ్చ సొమ్ముల్క సెలవ్ కడన్లి దీసి యిపుక జతయ్ జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసి జలెకి ఈంజ తేర్బోదక బందిలిన్ తెంతో ఇన్నెక యివ, విడ్డల్ కెరుక అన్నె ముక్కిమ్ నాయ్ గె?” మెన యేసు సంగితికయ్, 17 జోక ‘తప్పు కెర్తయ్’ మెన ఉచర్లన ఎత్కిజిన్ ‘అమ్చి తప్పు’ మెన లాజ్ జల చి, జోచి అత్తి జర్గు జల వెల్లెల కమె ఎత్కిచి రిసా ప్రెజల్ ఎత్కి సర్లసంతోసుమ్ జా గెల.

దేముడుచి రాజిమ్క చి సొర్పు గిడ్డక సంగిలి టాలి
(మత్త 13:31-33; మార్కు 4:30-32)

18 జో జర్గు కెర్లిన్క ప్రెజల్ దస్సి సర్లసంతోసుమ్ జతికయ్, యేసు, “దేముడుచి రాజిమ్ కీసి జతయ్ గే ఉచరుమ. జాక కిచ్చొ టాలి ఉచరుమ? 19 ఈందె, సొర్పు గిడ్డక జలిన్చి రితి జతయ్. ఏక్ మాన్సు

సొర్పు గిడ్డ ఆన, జోచి పట్టయ్ రోవిలన్, చి మొక్క వడ్డ రూకు జా గెలన్, చి జేవ్చ కొమ్ముల్తె పిట్టల్ గూడల్ బంద జల” మెన కీటాలి బెదవ సంగిలన్.

పులయ్తి పీట్చి రిసాచి టాలి
(మత్త 7:13-14, 21-23)

20 ఒత్త తెంతో యేసు అన్నెక్ కోడు పున *కిచ్చొ టాలి సంగిలన్ మెలె, “దేముడుచి రాజిమ్క కిచ్చొ అన్నెక్ టాలి ఉచరుమ? 21 ‘పొడియె కెర్లి పిట్ ఎత్కి పొంగువ జా పులున్’ మెన, ఏక్ తేర్బోద తినడి పీట్తె పులయ్తి పీట్ గలిలి. గల జా పాకుమ్ పులితి రితి తియ దిలి, చి జా పులయ్తి పీట్ ఇదిలిదిల్ జలెకి. జా కలొయ్లి పాకుమ్ తిరీమ్ తిరీమ్ పుల, ఒగ్గర్ జా గెలి” మెన సంగిలన్.

పరలోకుమ్తె పెసితి గుమ్ముమ్చి రిసాచి బోదన

22 జేవ్ పొదులె యేసు †యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక మెన ప్రయానుమ్ గెతె తిలన్. జలె, వట్టె అన్నె ఒగ్గర్ పట్టలె గెచ్చెలె గెలన్. 23 జేవ్ పొదులె కో గే జోక కిచ్చొ మెన పుసిలన్ మెలె, “ప్రబు, పాపుమ్ తెంతో రచ్చించువ జా పరలోకుమ్తె గెతన తొక్కిజిన్ జవుల గె?” మెన పుసిలన్, చి యేసు ఒత్త తిలనక, 24 “పరలోకుమ్చి గుమ్ముమ్ ఇర్కు జయెదె. జా ఇర్కు గుమ్ముమ్ తుమ్ పెసితి రితి ‡దొర్కు జలిసి కెరనుక దెకన. కిచ్చొక మెలె, జా గుమ్ముమ్ పెసుక మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్లె కి, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ నెత్తిర్తి.”

25 “పరలోకుమ్క ‘గేరు’ మెనుమ. జో గేర్చో ఎజొమాని ఉట్ట తెదొడ్క కెప్పి డంక దెయెదె, చి తెదొడ్క తుమ్ జా కెప్పి ఇత్తల్తో బయిలె టీవ ఉంక్రుక దెర, ‘ప్రబువ, అమ్క కెప్పి ఉగ్గ దె’ మెంతె, చి జో తుమ్క కిచ్చొ జబాబ్ దెయెదె మెలె, ‘తుమ్ కేనె తెంతోచ గే నేని’ మెనెదె. 26 తెదొడ్క తూమ్ కిచ్చొ మెంతె మెలె, ‘తుచి తన్ బెద అన్నిమ్ కయ్లమ్ పిలమ్, చి అమ్చి వీదులె తుయి బోదన కెర్లది’ మెంతె, 27 గని జో తుమ్క కిచ్చొ మెనెదె మెలె, ‘నాయ్, తుమ్ కేనె తెంతో జెతను గే నేని. తుమ్క కచితుమ్ నేని. తుమ్ గార్ కమె కెర్లసా అంచి తెంతో దూరి ఉట్ట గెచ్చు’ మెనెదె. 28 జలె, అమ్చ పూర్లుల్ అబ్రాహామ్, ఇస్సాకు, యాకోబు

§ 13:19 13:19 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్ మొదొల్క తొక్కిజిన్ మాన్సుల్ తిలెక, జా రాజిమ్ వడ్డెదె, చి ఆకర్క ఒగ్గర్జిన్ జేవ్తె బెద తవుల, చి పిట్టల్ రూకతె గూడల్ బందిలిసి అమ్ ఉచర్లె. జా రాజిమ్తె బెదిల మాన్సుల్క జా రాజిమ్ నీడ, చెంగిల్ తతి టాన్, దిలి రితి జయెదె. * 13:20 13:20 ఈంజ టాలితె దొన్ని ఉచరుక జయెదె. తొలితో తొక్కిజిన్ జా రాజిమ్తె తిలె కి, వడ్డె తిరీమ్ తిరీమ్ ఒగ్గర్జిన్ జా రాజిమ్తె బెదిలిసి ఉచరుక జయెదె. వడ్డె జా ఒస్తు కీసి జా కలొయ్లి పిట్టుచి రూపుమ్ జేవ్చి వాసిన గట్ట మార్పువ కెరెదె గే, దస్సి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్ ఒగ్గర్జిన్క మార్పువ కెరెదె, చి జోవయించి బుడ్డిక మార్పువ కెరె చెంగిల్ కెరెదె. † 13:22 13:22 9:51, 53 దెక. ‡ 13:24 13:24 బారికుల్ 4:12, 16:31, యోహాను 3:15, 16 చి లూకా 10:25-28. § 13:25 13:25 జానె. జేవ్ యూదుల్ జవుల చి “అమ్కయ్ రచ్చన దొర్కు జయెదె. ఆమి పరలోకుమ్తె గెచ్చుమ్దె” మెన జేవ్ ఉచర్లె కి జేవ్ నంవనెజిలి రిసా దస్సి సంగితయ్.

తెన్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్ణమచ జోచి రాజిమతె పరలోకుమతె తిలిసి తుమ్ తెదొడ్క దెకితె, గని తుమి ఒత్త పెసుక సెలవ్ తయె నాయ్ చి రిసా ఏడుకుడు జన్తి, దంతో చప్లన్తె తస్సె. 29 తుమ్ నంప నెంజిలస ఒత్త పెసున్ నాయ్, గని తూర్పు పక్క తెంతో, పడమర పక్క తెంతో, ఉత్తర పక్క తెంతో చి దచ్చెన పక్క తెంతో యూదుల్ నెంజిల ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జా కెర, దేముడుచి పరలోకుమచి రాజిమతె వెన, జో తెన్ అన్నిమ్ కవుల. 30 అన్నె, అప్పె పడ్డో జలస జా అగ్గె జవుల, చి అగ్గె జలస *పడ్డో జవుల” మెన యేసు సంగిలన్.

యేసుక పరిసయ్యుల్ బియడ ఉదడుక ఉచర్చిసి

(మత్త 23:37-39)

31 జయి గడియయ్ పరిసయ్యుల్ సగుమ్జిన్ యేసుతె జా: కెర జోక కిచ్చో మెల మెలె, “తుయి కేనెగె వేరతె గో. హేరోదు అదికారి తుక మార్కుక ఉచర్చయ్” మెల. 32 జేవ్ దస్సి మెంతికయ్, యేసు జోవయింక, “తుమ్ గెచ్చు, జో †నక్కో రితో మాన్సుక కిచ్చో మెన మెలె, ‘ఈందె, ఆజి చి కలిక ఆవ్ బూతల్క ఉదడ్డిసి చి, జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్చిసి చి, పేర్క అంచి కామ్ పూర్తి జయెదె. 33 జలెకి, ఆజి కలికచి పేర్క ఆవ్ అంచి ప్రయానుమ్ గెచ్చు గెచ్చు యెరూసలేమ్తె పావుక అస్సె. మెలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగితో మాన్సు యెరూసలేమ్క వేర టాన్తె మెరుక బెదె నాయ్’ మెన జోక తుమ్ సంగ” మెన పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలన్.

34 తెదొడి యేసు కిసి జలన్ మెలె, “ఓ యెరూసలేమ్చ, అమ్చి యెరూసలేమ్చ మాన్సుల్! అమ్ తెద్రయల కబుర్ ఆన్లసక చి బోదన కెర్లసక పత్తల్ గల మార్తసు! కిచ్చో ప్రమాదుమ్ తుమ్క నే లయితి రితి కుకిడి జాచ పిల్లల్క రెప్పల్ తెడి కిసి ముద్దో కెరన తయెదె గే, దస్సి, ఆవ్ తుమ్క కెత్తిగే సుట్టు ముద్దో కెరంతి రితి తుమ్క చెంగిల్ కెర్చయ్, గని తుమ్ నెసిలదు. 35 ఈందె, తుమ్చి గేర్ కో నెంజితె రితి తుమ్క తూమి ముల దెస్సె. అన్నె అప్పె తెంతో మొదోల్ కెర ‡‘ప్రబుచి నావ్ తెన్

జెతోసాక జెయ్యి! జెయ్యి!’ మెన తుమ్ కేక్ గల్లి దీసి ఎద అంక అన్నె దెకున్ నాయ్ మెన తుమ్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.” మెన యేసు సంగిలన్.

14

విస్తాంతి దీసి అత్తో చట్టో పుల తిలో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్చిసి

1-2 అన్నె కిచ్చో జర్గు జలి మెలె, సెలవ్ *కడ దీసి, అన్నిమ్క మెన యేసు పరిసయ్యుల్చో అదికారి ఎక్కిలోచి గెరి గెచ్చు తతికయ్, అత్తో చట్టో పుల తిలో మాన్సు ఎక్కిలో యేసుచి మొక్కె తిలన్, చి “యేసు కిచ్చో కెరెదె గే దెకుమ” మెన ఒత్త తిల మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి పరిసయ్యుల్ చెంగిల్ దెకితె తిల. 3 జలె, జేవ్ పరిసయ్యుల్చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డనచి మెన్సుతె తిలి జోవయించి ఉప్పిర్చి కుస్సిదుమ్ యేసు జాన కెర, జోవయింక, “సెలవ్ కడన్లి దీసి జబ్బు తిలసక చెంగిల్ కెరుక అమ్చి మోసేచి అత్తి దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితయ్ గే నాయ్? గె? తుమ్ సంగ” మెన పుసిలో. 4 గని జేవ్ ఎత్తిజిన్ తుక్లె తిల. తెదొడి జో అత్తో చట్టో పుల తిలో మాన్సుక యేసు పాసి బుకారా కెర జోక చెంగిల్ కెర “గో” మెలన్.

5 తెదొడి యేసు జేవ్ పండితుల్క అన్నె కిచ్చో పుసిలన్ మెలె, “తుమ్చి తెన్ ఎక్కిలోక పుత్తున్ జలెకు, బెయిలు జలెకు తిలె, జో పుత్తున్ జలెకు బెయిలు జలెకు సెలవ్ కడన్లి దీసి కుండితె నీడ తిలె, జయ్యి దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి జలెకి, బేగి జోక జా కుండితె తెంతో కడె నాయ్ గె? కడెదె, గెద” మెలన్. 6 ‘జో సంగిలిసి సత్తిమ్’ మెన జేవ్ కిచ్చో జబాబ్ దెంక నెత్తిర్ల.

గవురుమ్ నే ఉచరంతిన్చి రిసాచి కోడు

7 జలె, జా అన్నిమ్క జో పరిసయ్యుడు బుకార్లసతె సగుమ్జిన్ వెసుక మెన గవురుమ్చ టాన్లు నిసాన, యేసు జోవయింక ఇసి మెన ఏక్ టాలి సంగిలన్. 8 “కో జలెకు తుమ్చితె కక్క జలెకు పెండ్లి విందుతె బుకార్లెగిన, విందుతె అయ్లోసా తుయి గవురుమ్చి టాన్తె వెసు నాయ్, నెంజిలె

* 13:30 13:30 జా కాలుమ్క అగ్గెచ బూలోకుమ్ గెచ్చువ గెల కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు నొవి బూలోకుమ్ జర్గు కెరెదె, చి రచ్చించువ జల పరలోకుమచి రాజిమతె బెదిల జోచయ్ జల మాన్సుల్ తెన్ జయెదె, డీనయ్లిసి 21:1-8, చి జోవయింతెన్ బెద విలువ కెరుల, లూకా 22:29-30. † 13:32 13:32 ‘నక్కో రితో మాన్సు’ మెలె, జోక తెల్విచ మోసిమ్ కెర్ల ఉద్దెసుమిలు తవుల. పడ్డో యూదుల్ తెన్ ఇదిల్ దకిలో రితో నిస్సారుమ్ జలో మాన్సుక దస్సి మెనుల. జెతె. జో హేరోదు అదికారి జయెదె, గని జోచి బుద్ధికయ్ యేసు దస్సి సంగితయ్.

‡ 13:35 13:35 ఈంజ కోడు ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయతో రచ్చించువ కెర్లసాక సంగితి కోడు. * 14:1-2 14:1-2 యూదుల్చి అలవాట్ తెన్, సత్తరక్క సత్తు దీసల్ కిచ్చో కామ్ నే కెర్ల దేముడుక జోకర్చి దీన్. విస్తాంతి దీసి-తెలుగు. ఎత్తి సెన్సర్ యూదుల్క బక్తి కెర్ల సెలవ్ కడ దీసి జయెదె. జా దీసి జోవయించ సబ గెరలె గెచ్చు, దేముడుచి కొడో సూన కెర, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక బక్తి కెరుల. జోక ‘యెహోష’ మెన నావ్ తయెదె. జా దీసి ‘కిచ్చో కామ్ కెర నాయ్’ మెన జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిన్క యూదుల్చి వెల్లెల మాన్సుల్ ప్రజల్క జాడు వయడ్లి రితి కెర కామ్ నే కెర్చిసిచి రిసా ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్ అవ్వె ఉచర అస్తి. ఇన్నె, దొన్నె ఎన్నులు కోడ్లిన్క ‘కామ్’ మెన నింద కెర్చితి.

తుచి కంట వెల్లో మాన్సుక జో బుకారా తిలె, 9 జో వెల్లో మాన్సు అయ్లె, తుక చి జోక బుకారొసా తుచితె జాఁ కెర 'ఈంజొ మాన్సుక జా టాన్ దేసు', మెన సంగిలె, తుయి లాజ్ జా ఎత్కిచి కంట తొక్కి గవురుమ్చి టాన్తె తుయి తిరీమ్ గెచ్చ వెసిస్తె. 10 తుక కో జలెకు బుకారె, ఎత్కిచి కంట తొక్కి గవురుమ్చి సొడిచి టాన్తె గెచ్చ వెసు, చి తుక బుకారొసా అయ్లె తుక 'మిత, అన్నె చెంగిల్తె వెసు', మెన సంగిలెగిన, జా విందుక తుచి తెన్ వెన తిల ఎత్కిజిచి మొక్కె తుయి గవురుమ్ జస్తె. 11 కిచ్చొక మెలె, కో జోవయింక జొయ్యి గవురుమ్ కెరనెదె గే, దేముడు జోవయింక దాక్ కెరెదె, గని కో జోవయింక జొయ్యి దాక్ కెరెనెదె గే, దేముడు జోవయింక వెల్లో కెరెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

విందుల్తె ముక్కిమ్క కక్క బుకారుక గే యేసు సంగిలిసి

12 తెదొడి జా అన్నిమ్క బుకారొ పరిసయ్యుడుక యేసు, "తుయి మెద్దెన్చి జవున్ సంజెచి జవున్ అన్నిమ్క మాన్సుల్క బుకారుక ఉచరై, ముక్కిమ్క మితర్దుల్క జవున్, బావొదింసిక జవున్, తుమ్చ బందుగుల్క జవున్, నెంజిలె అన్నె సొమ్సార్దుక జవున్ బుకారా నాయ్. కిచ్చొక మెలె, †జేవ్ జోవయించ అన్నిమ్తె తుమ్క అన్నె బుకారుక జోవయింక సెక్తి అస్సె, చి తుమ్క జేవ్ బుకారై, ఈంజయ్ లోకుమ్తె తుమ్చి బవుమానుమ్ సంగుక తస్తె. 13 తుమ్ ‡అన్నిమ్క మాన్సుల్క బుకారుక మెలె, కక్క బుకారా మెలె, బీద సుదల్క, మొండివొ మాన్సుల్క, సొట్ట మాన్సుల్క, గుడ్డి మాన్సుల్క, చి 14 జేవ్ తుమ్క అన్నె బుకారుక నెతిరతన్చి రిసా తుమ్క చెంగిల్ జయెదె. కిచ్చొక మెలె, సత్తిమ్ ఇండిలస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి పొదిక తుమ్క ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు బవుమానుమ్ దెయెదె" మెన యేసు సంగిలన్.

వెల్లి విందుచి టాలి (మత్త 22:1-10)

15 జా అన్నిమ్క యేసు తెన్ వెస తిలో మాన్సు ఎక్కిలో జోచి జా కోడు సూన కెర, "దేముడుచి రాజిమ్తె, కో జో తెన్ బెద అన్నిమ్ కవుల గే, జోక ఒగ్గర్ చెంగిలి!" మెలన్. 16 యేసు టాలిక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, "ఏక్ మాన్సు వెల్లి విందు తెయారె

కెర, ఒగ్గర్జిన్క బుకార్లన్. 17 జలె, విందు వంటితి సమయుమ్ జా అయ్లి పొది, 'తుమ్ జా, విందు తెయారె జా అస్సె' మెన బుకార్ల సుదల్క సంగు మెన ఎజొమాని జోచొ గొత్తి సుదొక తెద్రయ్లన్. 18 గని జేవ్ బుకార్లస ఎత్కిజిచి ఎక్కి బుద్ది జా, జోవయింతె ఎత్కి మాన్సు జెంక నెతిరి మెల. జోవయింతె తొలితొచొ జో ఎజొమాని తెద్రయ్లో గొత్తి సుదొక, 'ఆవ్ బుయి గెన అస్సి, చి జా దెకుక మెన గెచ్చుక అస్సె. దయ కెర, ఆవ్ నే జెతిసి చెమించుప కెరు' మెలన్. 19 పడ్డె అన్నెక్లొ, 'ఆవ్ పావ్ జతల్ బెయిలల్ గెన అస్సి చి, జేవ్ చెంగిల్ కామ్ కెరుల గె నాయ్ మెన దెకుక గెతసి. దయ కెర, ఆవ్ నే జెతిసి చెమించుప కెరు' మెలన్. 20 పడ్డె అన్నెక్లొ, 'ఆవ్ అప్పె వెండ్లి జలయ్ చి, జాకయ్ ఆవ్ జెంక నెతిరి' మెలన్.

21 "జాకయ్ జో గొత్తి సుదొ ఎజొమానితె అన్నె ఉట్ట జా కెర, జేవ్ మాన్సుల్ సంగిలిసి ఎత్కి జో ఎజొమానిక సంగిలన్, చి జో ఎజొమాని ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జోచొ గొత్తి సుదొక, 'తుయి బేగి గో, చి పట్టుమ్చ విదులె వట్టెలె కో బీద సుదల్, మొండివొ మాన్సుల్, గుడ్డి మాన్సుల్చి సొట్ట మాన్సుల్ తవుల గే, జోవయింక అంచి విందుతె కడ ఆను' మెన సంగిలన్. 22 సంగితికయ్, జో దస్సి గెచ్చ దస్సి కెర, అన్నె జా కెర ఎజొమానిక బాబు, తుయి సంగిల్ రితి కెర అస్సి, గని విందుతె అన్నె టాన్ అస్సె, మెలన్, 23 జో గొత్తి సుదొక ఎజొమాని అన్నె, జలె, పట్టుమ్ ఒత్తల్తొచి బయిలె తుయి గెచ్చ ఒత్తచ వట్టెలె కో తిలె, ఏడెల్చి తెడి కో బిచ్చిమ్ నజితస జవున్ వెస తిలె, జేవ్ ఎత్కిజిన్క బలవంతుమ్ కెర కడ ఆను. అంచొ గేరు కీబెరుకయ్ మెలన్. 24 జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జేవ్ తొలితొ బుకార్లసచ రిత జల మాన్సుల్తె కో కి *అంచి విందు కంక ఆవ్ సెలవ్ దెయి నాయ్." మెన యేసు సంగిలన్.

యేసు సిస్సుడు జంక కో ఉచరై, చెంగిల్ ఉచరుక (మత్త 10:37-38)

25 జలె, యేసు యెరూసలేమ్తె గెతి రిసా వట్టె గెతె తతికయ్, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జో తెన్ బెద గెతె తిల. తతికయ్, యేసు పసుల జోవయింక, 26 "అంచొ సిస్సుడు జంక మెన కో అంచితె జెయెదె గే, అంక ప్రేమ కెర్రి కంట

† 14:12 14:12 అన్నెక్ అర్దుమ్ కి ఇన్నె ఉచరుక జయెదె. కిచ్చొ మెలె, తుమ్క అన్నె బుకారుక సెక్తి తిలసక బుకారై గని నెంజిల మాన్సుల్క నాయ్ మెలెగిన, జా కిచ్చొ ఒగ్గర్ ప్రేమ? మత్తయి 5:46, 6:2-4, 16-18 దెక. ‡ 14:13 14:13 నెంజిలె 'విందుతె'. § 14:23 14:23 నెంజిలె బెరుక. 24. తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జేవ్ ఆవ్ తొలితొ బుకార్ల మాన్సుల్తె కో కి అంచి విందు కంక ఆవ్ సెలవ్ దెయి నాయ్ మెన జో ఎజొమాని సంగిలో మెన యేసు టాలి సంగిలన్. * 14:24 14:24 యేసు దెతి విందు కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్తెచి విందు మెలి రితి మెలె, పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయక తెయక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెన్ యేసు తెన్ జెతిసి.

అబ్బోస్క, అయ్యస్క, తేర్నిక, జోవయించ బోదల్క, అన్నసీంసిక, అప్పసీంసిక చి జోకయ్ తొక్కి ప్రేమ నే కెర్లె, నెంజె. ²⁷ జోచి సొంత †సిలువ వయన, కో అంచి పట్టి జెయె నాయ్ గే, జో, అంచొ సిస్సుడు జంక నెత్తె.

²⁸ “తుమ్చితె కో జలెకు ఉప్పిర్ గేర్ బందుక ఉచర తిలె, జా పూర్తి బందితి రిసా డబ్బుల్ సరిపుచుప జయెదె గే నాయ్ గే దెకుక మెన, లెక్క కెరుక మెన వెనెదె. ²⁹ జో తొల్లితో జా లెక్క నే కెర్తె జా ఉప్పిర్ గేర్చి పునాది గలిలె పడ్డె డబ్బుల్ సరిపుచుప నే జతిన్చి రుజ్జు పడ్డె దెక పూర్తి బందుక నెత్త ముల దిలె, దెకితన ఎత్తిజిన్ జోక ఆసుల. ³⁰ ‘ఈంజొ మాన్సు ఉప్పిర్ గేర్ బందుక మొదొల్ కెర్లె, గని పూర్తి బందుక నెత్’ మెన ఆసుల. ‡

³¹ “అన్నె, ఏక్ రానొ అన్నెక్లొ రానొచి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక ఉచర్తయ్. ఈంజొ రానొక దెస్సు వెయిల్ జిన్ సయ్ న్యుమ్ సుదల్ తిలె, గని జో అన్నెక్లొ రానొక విస్సెక్ వెయిల్ జిన్ సయ్ న్యుమ్ సుదల్ తిలె, ఈంజొ తొక్కి సయ్ న్యుమ్ తిలొసా తొలితో వెన, ‘జో అన్నెక్లొచి ఉప్పిరి జినుక సెక్తి అస్సె గే, నాయ్ గే’ మెన ఉచరెదె. ³² ‘జినుక సెక్తి నాయ్’ మెన డీసిలె, ఈంజెవ్ జోక దూరి తా పాసి నే జతె అగ్గె, ‘అమ్ కట్టు జమ. తుమ్క అమ్ కిచ్చొ దెంక గే తుమ్ సంగ’ మెన ఈంజొ రానొ జో అన్నెక్లొ రానొక కబుర్ తెద్రయెదె. §

³³ “దస్సి, తుమ్చితె కో జోక తిలిసి ఎత్తి ములె నాయ్ గే, అంచొ సిస్సుడు జంక నెత్తె” మెన యేసు సంగిలన్.

కామ్క నెంజిలి లోన్చి కోడు (మత్త 5:13; మార్కు 9:50)

³⁴ “లోన్ చెంగిల్ అస్సె, గని లోన్చి కారు గెలెగిన, జా లోన్ కీసి అన్నె కారు జయెదె? జయె నాయ్. అన్నె ³⁵ జా కారు గెలి లోన్క ‘ఎరు’ మెన బుయ్యె సువుక కి కామ్క నెంజె. ఆరి వెంట గెలుక జయెదె. నూన్త కంగ్గొ కక్క తిలె, నూన్తు!”

15

నెస గెలి వెండి పిల్లచి టాలి (మత్త 18:12-14)

† 14:27 14:27 లూకా 9:23 దెక, అన్నె జా 9:23 కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. ‡ 14:30 14:30 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘అంచొ సిస్సుడు జంక ఉచర్లె, ఆకర్ ఎద అంచి కామ్ కెర కేడవుక తుమ్క సెక్తి అస్సె గే నాయ్ గే తుమ్ చెంగిల్ ఉచర’ మెన యేసు సంగితయ్. § 14:32 14:32 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘అంక దొర్కు జలి సేవ నే కెర్లె ఓడుప జస్సె గే నాయ్ గే తుమ్ చెంగిల్ ఉచర’ మెన యేసు సంగిల్ రితి జతయ్. * 15:1 15:1 ‘సిస్సు సంగిత సుంకర్లు’ చి ‘పాపుమ్ సుదల్’ మెలిన్చి అర్దుమ్క 5:30చి ఎట్టొచ జాచి కచ కొడొ దెక. † 15:8 15:8 జా దేసిమి ఏక్ వెండి కాసు కెద్ది విలువ జయెదె మెలె, ఏక్ దీసిచి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్.

¹ ఏక్ సుట్టు *సిస్సు నజిత సుంకర్లు చి ‘పాపుమ్ సుదల్’ మెన యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకిత అన్నె ఒగ్గర్ జిన్ యేసుచి బోదన సూనుక మెన పాసి జెతె తిల, చి ² పరిసయ్యుల్ చి మోసె తెన్ దేముడు దిలి అగ్గుల్ సికడ్డన దెక కెర, “ఈంజొ మాన్సు పాపుమ్ సుదల్ బెదవన జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కతయ్” మెల. ³ జాకయ్ జోవయింక ఈంజ టాలి యేసు సంగిలన్. ఇసి జతయ్: ⁴ “తుమ్తె, మెనుమ, ఎక్కిలోక పుంజెక్ మెండల్ తిలె, చి జోవయింతె ఏక్ నెస తిలె, జేవ్ తిలి బయిలె తిల ఏక్ తకు పుంజెక్ మెండల్క ముల దా కెర, జో నెస తిలొ మెండపిల్ల చజనుక గెచ్చెదె. ⁵ గెచ్చు చజ, డీసిల్ బేగి సర్దసంతోసుమ్ జా కందిగోడొ కెరన ⁶ గెరి దెరన జెయెదె, అన్నె, గోతుసుదల్క చి పాసి గెరల్చ మాన్సుల్క బుకారా కెర, ‘అంచి సంతోసుమ్తె తుమ్ బెద. కిచ్చొక మెలె, నెస తిలి అంచి మెండపిల్ల అన్నె దొర్కు జా అస్సె’ మెనెదె. ⁷ దస్సి తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్చి తెన్ పుంజెక్ మెండల్తె ఏక్ నెస తిలె, జా ఏక్ అన్నె దొర్కు జలె కీసి సర్దసంతోసుమ్ జస్సె గే, దస్సి, పుంజెక్ జిన్ మాన్సుల్తె ఏక్ తకు పుంజెక్ జిన్ ‘పాపుమ్ సుదల్ నెంజుమ్’ మెన ఉచరన్లన తిలె, గని అన్నెక్లొ జో కెర్లె పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల దిలె, జేవ్ ఏక్ తకు పుంజెక్ జిన్చి రిసాచి కంట జోవయించి పాపుమ్ ముల మార్కుప జలొసాచి రిసా పరలోకుమ్తె ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జవుల.

నెస గెలి వెండి కాసుచి టాలి

⁸ “అన్నెక్ టాలి ఉచరుమ. ఏక్ తేర్బోదక దెస్సు †వెండి కాసుల్ తిలె, జోవయింతె ఏక్ సేడ గెలె, జా కిచ్చొ కెరెదె? దీవు లంబడ, గేరు వడ్డవ, జా డీస్సె ఎదక సరిగా చజెదె, గెద! ⁹ జలె, జా డీసిలె, బేగి జేవ్చ గోతుసుదల్క చి జేవ్చి గేర్క పాసి తిల గెరల్చ మాన్సుల్క బుకారా కెర, ‘అంచి సంతోసుమ్తె తుమ్ బెద. కిచ్చొక మెలె, నెస తిలి అంచి వెండి కాసు అన్నె డీస అస్సె’ మెనెదె. ¹⁰ దస్సి, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, కో జలెకు ఎక్కిలో కి జో కెర్లె పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్బుద్ది ముల దిలె, పరలోకుమ్తె దేముడుచ దూతల్ సర్దసంతోసుమ్ జవుల” మెన యేసు సంగిలన్.

నెస గెలొ పుత్తున్చి రిసాచి టాలి

11 తెదొడి యేసు అన్నె, “ఏక్ మాన్సుక దొగుల పుత్తర్లు తిల. 12 జేవ్ పుత్తర్లుతె దకిలో పుత్తుసి అబ్బొసక ఇసి మెన సంగిలో. ‘ఓ బ, తుచి ఆస్తితె అంక జెతి వాట అప్పె దె’ మెలన్. జలె, జో అబ్బొసి జోచి ఆస్తిక దొన్ని వాటల్ కెర, జేవ్ దొగుల ఎక్కెక్క జెత వాటల్ జోవయింక వంట దిలన్.

13 “జలె, ఒగ్గర్ దీనల్ నే గెతె అగ్గె, జో దకిలో పుత్తుసి జోచి వాట సామన్లు ఎత్తి కి బెదవన కెర, ఏక్ దూరి దేసిమి గెచ్చుక మెన బార్ జలన్. జా దూరి దేసిమి గెచ్చు తా, ఈంజో కిచ్చొ కెర్లన్? బుద్ది నెంజిల కమెతె జోక దిలిసి ఎత్తి పాడ్ కెర గెలన్.

14 జా పూర్తి కెడ్డికయ్, జా దేసిమి వెల్లి గార్ జా గెలి, చి జింక అల్లర్ జలన్. 15 జింక అల్లర్ జా, జా దేసిమచొ మాన్సు ఎక్కిలోతె కామ్ నజనుక గెలో, చి ‘అంచ అండ్రుల్ కతిన్తె గెచ్చు జేవ్క రక్కు’ మెన కామ్ దిలన్, చి యూదుల్ తెన్ జా కామ్ నిస్కారుమ్చి జలెకి, కెర్లన్. 16 జలె చూ బమ్మక జో ఉబెడొ కిసి జలో మెలె, జేవ్ అండ్రుల్ *కతిసి జో కి సర్ల తెన్ కతో, గని జోక కో దెతి నాయ్.

17 “దస్సి, జోక కొవ్ని నాయ్, తోడు నాయ్ చి రిసా సగుమ్ దీనల్ గెతికయ్, జోక బుద్ది అయ్లి, చి కిచ్చొ మెన ఉచరన్లన్ మెలె, ‘అబ్బొచ గొతిమాన్సుల్క సరిపుచువ జతి అన్నిమ్ అస్సి, గని ఆవ్ పుత్తుసి ఇన్నె చుక మొర గెతసి. ఈంజ అల్లర్ ఆవ్ కిచ్చొక సేడుక? 18 అబ్బొతె గెచ్చిందె, చి ఓ బ, దేముడుక అన్నె తుక విరోదుమ్ జలి రితి, ఆవ్ పాపుమ్ కెర అస్సి.’ 19 ‘అంచొ పుత్తు’ మెన తుయి అంక సంగుక జలె, అంక విలువ నాయ్, గని అంక ‘అంచొ గొతిమాన్సు’ మెన తుయి అంక తియన కామ్ దె” మెన సంగిందె మెన జో ఉబెడొ ఉచరన, 20 ఉట్ట, అబ్బొసెతె అన్నె గెచ్చుక బార్ జలో. జలె, అబ్బొసెచొ గేరుక అన్నె దూరి తిలి పొది, అబ్బొసి జోవయింక దెక కెర, జో బుద్ది నెంజ తిలో గని అప్పె ఇదిల్ బుద్ది జలో పుత్తుసెచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా నిగ జా కెర, జోక అమ్డ చుంబిలన్.

21 “తెదొడి జో పుత్తుసి జోక ‘ఓ బ, దేముడుచి ఉప్పిరి, అన్నె తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలి రితి, ఆవ్ పాపుమ్ కెర అస్సి. అంచొ పుత్తు మెన తుయి అంక సంగుక అంక విలువ నాయ్,’ మెలన్. 22 గని అబ్బొసి జోవయించ గొత్తి సుదల్క బుకారా కెర, ‘అమ్చ పాలల్ ఎత్తితె చెంగిల్చి బే బేగి ఆన ఇన్నెక గల దాస, చి ఇన్నెచి ఊంటితె ఉంగారుమ్ చి చట్టెలె జోడ్లు గల దాస. 23 దస్సి కెర్లదు మెలె,

అమ్ బల్లువ జలో పోతుపిల్ల తుమ్ ఆన కండ, చి ఈంజో గెరి ఉట్ట అయ్లి సర్లక విందు కెరుమ. 24 కిచ్చొక మెలె, ఈంజో అంచొ పుత్తు మొర గెచ్చు అన్నె జియ అస్సి. నెన తిలో, చి అన్నె దొర్కు జలో” మెన అబ్బొసి సంగిలో, అన్నె, ఎత్తి తెయార్ జతికయ్, సర్ల కెరనుక దెర్ల.

25 “జలె, ఈంజో గెరి ఉట్ట అయ్లి ఉబెడొచొ అన్నొసి జోవయించి బుయియె కామ్ కెర్లె తిలో, చి గెరి అన్నె ఉట్ట జెతె తిలి పొది పాసి అయ్లె, బాజె నచితి అవాడ్ సూన్లన్. 26 నూన కెర, గొత్తి సుదొ ఎక్కిలోక బుకారా కెర, ‘కిచ్చొక బజయితతి, సర్ల కెరంతతి?’ మెన పుసిలన్, 27 చి గొత్తి సుదొ జోక, ‘బావొది గెరి అయ్లన్ చి జో జీవ్ తా గెరి ఉట్ట జా అస్సిచి రిసా అబ్బొది బేడు తిలో పోతుపిల్ల కండయ్లన్.’

28 “జలె, జో మాన్సుచొ ఈంజో వెల్లొ పుత్తుసక కోపుమ్ అయ్లి, చి గెరి పెసుక కి జోక ఇస్టుమ్ నాయ్. జాకయ్ అబ్బొసి బార్ జా, తెడి జె మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్, గని 29 అబ్బొసక జో, ‘ఈందె, ఎత్తి వెర్పుల్ తుచి సేవ కెర్లయ్, తుయి సంగిలిసి నిదానుమ్ కెర, కెయ్య కి పిట్టచి నాయ్. జలెకి, అంచ గోతుసుదల్ తెన్ ఆవ్ సర్ల తెన్ విందు కెరంతి రితి కెయ్య కి ఏక్ ఇదిలిసి గొరై కి దెస్సి నాయ్. 30 గని సానివొ తెన్ బెద తుచి †అస్సి పాడ్ కెర్లొ ఈంజో పుత్తుది గెరి జతికయ్, తుయి బేడు తిలో పోతు కండయ్లది! కిచ్చొ సత్తిమ్, జా!’ మెన జో వెల్లొ పుత్తుసి సంగిలన్, చి 31 అబ్బొసి జోక, ‘ఓ పుత్త, తుయి కెయ్క కి అంచి తెన్ అస్సిసి, చి అంచి ఆస్తి ఎత్తి తుచి. 32 జలెకి, ఈంజో తుచొ బావొది మొర గెచ్చు అన్నె జివ్ జలన్. నెన తిలన్, గని అన్నె దొర్కు జలోచి రిసా ఇసి విందు దా సర్ల కెరనుక చెంగిలి’ మెన సంగిలన్, మెన సిన్లు సంగిత సుంకర్లుక చి ‘పాపుమ్ సుదల్’ మెన అన్నె మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ సంగిలన జోవయింక నంప కెర్లెన్చి రిసా యేసు పండితుల్క టాలి సంగ జేవ్ పండితుల్చి తప్పుచి రిసా ఉచరయ్లన్.”

16

తెల్వి తిల గొత్తి సుదొచి టాలి

1 తెదొడి యేసు జోచ సిస్సుల్క, “సొమ్సారి ఎక్కిలో తిలన్. జోచి గెర్చి కామ్ ఎత్తి దెకుక చి జోచి ఆస్తి ఎత్తి దెకుక జోతె ఏక్ మాన్సు తిలో. జలె, ‘తుచి ఆస్తి దెకితోసా జా ఆస్తి పాడ్ కెర్లయ్’ మెన

‡ 15:13 15:13 నెంజిలె ‘ఏక కెర, డబ్బుల్ దెరన,....’ § 15:15 15:15 యూదుల్ అండ్రు ముక్కల్ కతి నాయ్. * 15:16 15:16 ఏక్ రగుమ్ రూక్చ కాయల్, బెర్లె, అండ్రుల్క ఒత్తవ కవడుల. † 15:30 15:30 నెంజిలె ‘డబ్బుల్’.

జో ఎజొమానిక కబుర్ అయ్యి. 2 జో జోచి ఆస్తి దెకితోసాక బుకారా కెర, 'తుచి రిసా ఆవ్ సూన్లిసి కిచ్చొ? అప్పె తెంతో తుక ఇన్నె కామ్ నాయ్. తుచి అత్తి ఆవ్ సార్ప కెర్లిన్క కిచ్చొ కెర అస్సిన్ గే కక్క కెద్ది దా అస్సిన్ గే లెక్కల్ కెర రెగుడ అంక దెకవు' మెన ఎజొమాని సంగిలో.

3 "జలె, ఎజొమానిచి ఆస్తి దెకితో ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొ తెలివి ఉచరన్లన్ మెలె, అంచొ ఎజొమాని అంక కడ గెలెదె జలె, ఆవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? కూలి కామ్ కెరుక అంక సత్తు నాయ్, అవ్ నెతిరి. బిచ్చిమ్ నజుక లాజు, మెన ఉచర అస్సి. 4 ఎజొమాని అంక కడ గెలె పొది మాన్సుల్ అంక సినేతుమ్ జా తా జోవయించ గెరలె బుకార్లె బాద తయె నాయ్ మెన ఉచరన కెర, 5 ఎక్కిలోకచి పడ్డొ అన్నెక్కిలోక వర్చ తెన్ జోచొ ఎజొమానితె రునుమ్ జల ఎత్కిజిన్క బుకారా కెర, తొలితొచొక అంచొ ఎజొమానిక తుయి కెద్ది బాకి జా అస్సిని? మెన పుసిలన్. 6 జో రునుమ్ జలొసా చెత్తర్ వెయిల్ కాయల్ తేలు మెలన్, చి ఈంజొ జలె తుచి బాకి నజ తిలి పుస్తకుమ్ బేగి చజన వెన 'దొన్ని వెయిలు' మెన రెగుడు మెలన్.

7 "తెదొడి ఎజొమానిచొ గేర్ దెకితోసా అన్నెక్కిక బుకారా కెర, 'తుయి కెద్ది బాకి జా అస్సిన్', మెన పుసిలన్, చి జో 'వెయి నాడివొ గోదుమ్' మెంతికయ్, 'దస్సి జలె, తుచి బాకి కాగ్తుమ్ వెంట అట్టు పుంజొ' మెన రెగ్గును మెలన్.

8 "జలె, జోచి ఆస్తిక దెకితో జో అబద్దుమ్ కెర్లొ మాన్సుచి తెలివి దెక, తెలివి కామ్ కెర్లది మెన జో ఎజొమాని సంగిలో. ఈందె, దేముడుచి ఉజిడ్ బుద్ది జలసచి కంట ఈంజ లోకుమ్చి బుద్ది తిలస జోవయించి ఈంజ కాలుమ్చ మాన్సుల్ తెన్ బలె తెలివి దెకన్తతి.

9 "జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి? * ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్ తెన్ తుమ్క నేస్తమ్ కెరన, చి జా డబ్బుల్ కేడ్లె పరలోకుమ్తె ఎల్లకాలుమ్ జియతస్తితె తుమ్క † బెదవనుల. ‡ 10 ఈందె, కో జలెకు ఇదిలిన్ కామ్తె నిదానుమ్ కెరెదె గే, వెల్లి కామ్తె కి నిదానుమ్ కెరెదె. గని కో జలెకు ఇదిలిన్ కామ్తె అబద్దుమ్ కెరెదె గే, వెల్లి కామ్తె కి అబద్దుమ్మి కెరెదె. 11 జాకయ్, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి డబ్బుల్ వాడిక కెర్లిన్తె తుమ్

నిదానుమ్ నే కెర తిలెగిన, పరలోకుమ్చి దనుమ్ తెన్ తుమ్ కామ్ కెర్లి రితి దేముడు కిసి తుమ్చి అత్తి జా సార్ప కెర దెయెదె! తుమ్క జో కిసి నంప కెరుక జయెదె! 12 అన్నె, జోవయించి ఆస్తిక తుమ్ దెకుక మెన అన్నెక్కి తుమ్చి అత్తి సార్ప కెర తిలె, గని తుమ్ జా ఆస్తిక నిదానుమ్ నే కెర్లె, తుమ్క జెతికయ్ తుమ్చి సొంత ఆస్తి కో తుమ్క దెవుల! దిలె, పాడ్ కెరుల మెనుల. 13 కేన్ గొతిమాన్సు ఎక్కె దడి దొగుల ఎజొమాన్సుచి సేవ కెరుక నెత్తె. కిచ్చొక మెలె, ఎక్కిలోక విరోదుమ్ కెర, అన్నెక్కిక ప్రేమ కెరెదె, నెంజిలె జో అన్నెక్కిక నిదానుమ్ కెర, తొలితొచొక నిస్కారుమ్ దెకెదె. జలె, దేముడుక చి ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్క ఎక్కె దడి సేవ కెరుక నెతుర్చు" మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క సంగిలన్.

యేసు సంగిల దొన్ని కొడొ
(మత్త 11:12-13)

14 ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్చి రిసా యేసు తెదొడి సిస్సుల్క సంగిలిసి పరిసయ్యుల్ సూన కెర జోక కొకడ్లె. కిచ్చొక మెలె దేముడుచి సేవ కెర్లనుమ్ మెనన్లె కి, డబ్బుల్క జోవయింక ఒగ్గర్ ప్రేమ. 15 యేసు జోవయింక, "మాన్సుల్చి మొక్కె పున్నిమ్ తిలి రితి డీసుక ఆస జతన తుమి. గని తుమ్చి వెట్టి కిచ్చొ బుద్ది అస్సె గే దేముడు జానె. జలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ కిచ్చొచి రిసా 'ముక్కిమ్చి' మెనుల గే, దస్సిచిక దేముడు వెట్కారుమ్చి మెనెదె.

16 "బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ యోహాను బార్ జలి ఎదక మోసె పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్, అన్నె పూర్గుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లు రెగిడ్లిసి ముక్కిమ్ జా తిల. గని యోహాను అయ్లి తెంతొ, దేముడుచి రాజిమ్ పాచ జా అయ్లిన్చి రిసాచి, సుబుమ్ కబుర్ సూనయి జతయ్, జో సూనయ్లో, ఆవ్ సూనయ్తసి, చి పాచు జా అయ్లి ఈంజ రాజిమ్తె బెదితన ఎత్కిజిన్ బెదుక మెన బమ్మ జతతి. 17 మోసె పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్చి ఎక్కి అచ్చుమ్చి విలువ గెచ్చె నాయ్, జెతె కేన్ అచ్చుమ్ కామ్క నెంజితి రితి జతి కంట, పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ కేడ గెచ్చుక నుల్లు.

18 "కో జలెకు జో జోచి తేర్పిక ముల దా అన్నెక్కిక పెండ్లి కెరన్లె, లంజె వంసుమ్చొ జతయ్, చి జాకయ్

* 16:9 16:9 ఎజొమాని మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక టాలి జతయ్. † 16:9 16:9 నెంజిలె, ఎజొమాని, మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు బెదవనెదె. ‡ 16:9 16:9 నెంజిలె గ్రీకు తెన్ చి ఈంజ 9 నంబర్ కోడు తొలితొ రెగిడ్లిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెన అన్నె సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి మెలె, 9. జలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్చి డబ్బుల్ పాపుమ్చి జలెకి, తుమ్ బుద్ది తెన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సేవ కెర్లి రితి జా డబ్బుల్ వాడిక కెరన నేస్తమ్ కెరన, చి జా కేడ్లె తుమ్ మొర గెలె, పరలోకుమ్తె తుమ్క బెదవనుల నెంజిలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు బెదవనెదె. గ్రీకు బాన తెన్ తిలిసి కిసి జతయ్ మెలె, 'పాపుమ్చి డబ్బుల్క నేస్తమ్ కెరన, చి జా డబ్బుల్ కేడ్లె, పరలోకుమ్తె తుమ్క బెదవనుల. గని ఉప్పిరి జా మత్తెలి రెగిడ్లిన్తె రెగిడ్లి రితి అర్దుమ్ అన్నె సంగితయ్' మెన ఉచర్తనుమ్.

పెండ్లి ముల దిలి కేన్ తేర్బోదక కో పెండ్లి జయెదె గే, జో కి లంజె వంసుమ్చో జతయ్.

లాజర్ మెలో బీద సుదో చి సొమ్సారుమ్ తిలోన్చి రిసా టాలి

19 “సొమ్సారి ఎక్కిలో తిలన్. జో రోజుక చెంగిల చెంగిల సొమ్సార్లు గలంతి ఊద రంగుచ ఒగ్గర్ కరిద్చ పాలల్ గలనెదె, చి రోజుక ఇస్టుమ్ అయ్లి సర్ల కెరన సుక్కుమ్ తెన్ జితె తిలో. 20 జలె, జో సొమ్సారిచి మేడచి గుమ్ముమె లాజర్ మెలో బీద సుదో ఎంగ్ల తయెదె. జోచి ఆగ్ బెర్లు గావ్వో తిల. 21 జో సొమ్సారి అన్నిమ్ కెర్తి బల్లయ్ తెంతో సేడ్త చింబో గిడ్డల్ జో బీద సుదోక దొర్కు జలె, సర్ల తెన్ కతో, తెద్ది మాలజ్ జా తెద్ది చూ జా తిలో, అన్నె సూనర్లు జోచ గావ్వో లేంవితె తిల.

22 “జలె, ఏక్ దీసి జో బీద మాన్సు మొర గెలో, చి పరలోకుమ్తె అబ్రాహామ్ పూర్లుడు తెన్ తతి రితి దూతల్ జో బీద జలో లాజర్క వయ్ కడ నిల. జలె, జో సొమ్సారి కి మొర గెలన్, చి జోక మాన్సుల్ రోవ గెల. 23 అన్నె జో వెల్లి ఆగ్ లగితి గొయితె ఒగ్గర్ సిచ్చల్ జతె తా, ఉప్పిరి దెకిలె, దూరిక అబ్రాహామ్క చి జోచి పాసి వెన తిలో లాజర్క దెకిలన్. 24 దెక కెర, ‘ఓ అమ్చో అబ్రాహామ్ తాతో, అంచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తీ, చి జోచి ఊంటి పానితె బుడ్డవ అంచి జిబుతె ఇదిల్ లయడ తిమడ్డి రిసా జో లాజర్క అంచితె తెద్రవు. ఈంజ ఆగి అంక ఒగ్గర్ నొప్పి దెతయ్చి రిసా’ మెన సొమ్సారి బతిమాల్పా జా సంగిలన్. 25 గని అబ్రాహామ్ జోక, ‘పుత్త, తుయి బూలోకుమ్తె జితె తిలి పొది కీతుక ఇస్టుమ్ అయ్లిసి దొర్కు కెరన సుక్కుమ్ తెన్ జితె తిలది. గని లాజర్ కస్టల్ సేడ్తె తిలన్. గని అప్పె జో ఇన్నె సుక్కుమ్ జా అస్సె, చి తుయి ఒత్త సిచ్చల్ సేడ్తె తత్తసి. 26 అన్నె కిచ్చో మెలె, తుమ్క అమ్క మదెనె వెల్లి గొయి అడ్డు అస్సె. ఏక్ వేల ఇన్నె తెంతో సగుమ్జిన్ ఒత్త గెచ్చుక ఉచర్లె అడ్డు తవుసు. నెతుర్పు’ చి ‘ఒత్త తిలన కో కి ఇన్నె డేవ జెతు నాయ్ మెన జా గొయి అడ్డు అస్సె’ మెన 27 అబ్రాహామ్ సంగితికయ్, సొమ్సారి అన్నె, దస్సి జలె, తాతో, అంచి ఏక్ మనవి సంగిమ్దె. దయ్ కెర, అంచో అబ్బొచి గెరి జో లాజర్క తెద్రవు. 28 అంక పాచ్జిన్ బావుడ్లు అస్తి, చి జేవ్ కి ఈంజ సిచ్చ జతి లోకుమ్తె నే ఉత్త, సేడ్డి రితి జోవయింక బుద్ది సికడ్పు మెలన్. 29 గని అబ్రాహామ్ జోక అన్నె, ‘మోసేచి అత్తి రెగిడ్డి

దేముడుచి ఆగ్గుల్, అన్నె దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్లుల్ రెగిడ్ల పుస్తకల్ ఎత్తి జోవయింక అస్సె. ఒత్త తిలిసి సరిగా నూన్తు, చి జేవ్ బుద్ది జంక జయెదె’ మెన అబ్రాహామ్ సంగిలన్. 30 గని జో అన్నె అబ్రాహామ్ తెన్, ‘నాయ్, ఒత్త తిలిసి నూన్లె కి కెర్తి నాయ్, గని మొర గెలోసా కో జలెకు జేవ్తె గెచ్చు బుద్ది సంగిలె, జేవ్ కెర్ల పాపల్ చినన దుకుమ్ జా పాపుమ్బుద్ది ముల మార్పుప జవుల’ మెలన్. 31 చి ఆకర్క అబ్రాహామ్ జోక కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, ‘మోసేచి అత్తి దేముడుచి ఆగ్గుల్ రెగిడ్డి కొడొ కి, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్లుల్ రెగిడ్డి కొడొ నూన నంప నే కెర్లె, కో జవున్ మొర్లొ మాన్సు అన్నె జివ్ జా ఉట్లెకి నంప కెర్తి నాయ్.’”, మెన పరిసయ్యుల్క యేసు సంగిలన్.

17

పాపుమ్ కెరయ్ తిన్చి రిసాచి కోడు (మత్త 18:6-7,21-22; మార్కు 9:42)

1 తెదొడి యేసు జోవయించ సిస్సుల్క, “*పాపుమ్ కెరయ్త అల్లర్ కచితుమ్ జెయెదె, గని కచి అత్తి దన అల్లర్ జెవుల మెలె, అయ్యె, జోవయింక సిచ్చ పిట్టె నాయ్! 2 అంక నంపజల ఇన బాలబోదల్ జలసతె ఎక్కిలోక కి, కో †పాపుమ్ కెరయెదె గే, జోచి టొట్రయ్ తిర్వెలి పత్తురు. ఒడొవ దా జోవయింక సముద్రుమ్తె బుడ్డవ గెలుక చెంగిలి. 3 తూమ్ జాగర్ల తా. తుమ్చితె కో గే మెనుమ. తుచో కేన్ జవున్ బావొ పాపుమ్ కెర్లెగిన, జోవయింక బుద్ది సంగు, చి జోవయించి తప్పుక దుకుమ్ జా బుద్ది జలెగిన, జోవయింక చెమించుప కెరు. 4 అన్నె, రోజుక సత్తు సుట్లు కి తుక పాపుమ్ కెర జేవ్ సత్తు సుట్లు తుచి పక్క పసుల ‘అంచి తప్పు. చెమించుప కెరు’ మెన జో సంగిలెగిన, తుయి జోక చెమించుప కెరుక అస్సె” మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క బుద్ది సంగిలన్.

నముకుమ్చి రిసాచి కోడు

5 తెదొడి యేసుచ జేవ్ బారజిన్ ‡బారికుల్ యేసుప్రబుక కిచ్చో మెలన్ మెలె, “అమ్క అన్నె ఒగ్గర్ నముకుమ్ దె” మెల చి, 6 యేసు జోవయింక, “సొర్పుగిడ్డచి ఎదిలి నముకుమ్ తుమ్క తిలె, ఈంజొ కీమారోడు రూకుక ‘ఉట్టి జా సముద్రుమ్తె గెచ్చు రోవి జా’ మెలె, తుమ్ సంగిలె, జా కోడు నూన్లె జా దస్సి జయెదె.”

§ 16:25 16:25 నెంజలె ‘తుచి వాట పూర్తి’. * 17:1 17:1 నెంజలె, ‘నముకుమ్ పిట్టయ్త...’ † 17:2 17:2 నెంజలె, ‘జోవయించి నముకుమ్ పిట్టయెదె గె...’ ‡ 17:5 17:5 6:13 దెక. జోవయించ బారజిన్ సిస్సుల్ బారజిన్ బారికుల్ ఎక్కి. § 17:6 17:6 ఏక్ రగుమ్ పండ్లు దెరెదె.

సేవ నిదానుమ్ కెరుక తిలిన్చి కోడు

7 “తుమ్చితె ఎక్కిలోక గొత్తి సుదో తయెదె మెనుమ, చి జో గొత్తి సుదో కేస్సొతో జవున్, మెండల్ రక తా జవున్ గెరి అన్నె అయ్లె, ‘తుయి బేగి గెచ్చు అన్నిమ్ కెరు’ మెన ఎజోమాని సంగెదె గె? 8 నాయ్, గెద. ‘తోలితో అంచి రిసా అన్నిమ్ తెయార్ కెర్ తుచొ ప్లాలుమ్ కుంచన అంక జోగుడ దె, చి ఆవ్ అన్నిమ్ కెర్ పాని పిలి పడ్డో తుయి కా, పి’ మెన ఎజోమాని సంగెదె. 9 అన్నె, జో గొత్తి సుదో జోక దిలి కామ్ కెర్ జోచి పూచి తిలిసి కెర్లి రిసా జో ఎజోమాని జోక ‘తుయి దయ కెర్లిది’ మెనెదె గె? నాయ్, గెద. 10 జలె, తుమ్చి పూచి తెన్ కి దస్సి, దేముడు తుమ్క సంగిలిసి ఎత్తి కెర్ తుమ్చి పూచి కెర్ తిలె, తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, ‘అమ్ రితయ్ గొత్తి సుదల్. అమ్ గవురుమ్క విలువ నాయ్. అమ్క పూచి తిలిసి కెర్ అస్సుమ్. తెద్దిలి’ మెన తుమ్” మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

వెల్లి రోగుమ్ దెర్ల దెస్సుజిన్క యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి

11 ఒత్త తెంతో అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చుక మెన సమరయ ప్రదేసిమ్క చి గలిలయ ప్రాంతుమ్క మదెనె గెతి వట్టె గెతె తా, 12 ఏక్ గావ్క పాసి అయ్లె, వెల్లి రోగుమ్ దెర్ల దెస్సుజిన్ మాన్సుల్ జోక దస్సుల్ జంక మెన అయ్ల, అన్నె, ఇదిల్ దూరి తా 13 కేక్ గల. కిచ్చొ మెన కేక్ గల మెలె, “యేసుప్రబు, బాబు, అమ్చి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తి” మెన కేక్ గల. 14 జలె, యేసు జోవయింక దెక కెర్ “దేముడుచి గుడితె తుమ్ గెచ్చు, ఒత్తచ *పూజర్లుతె దెకవన” మెన సంగిలన్, చి ఒత్త యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక మెన వట్టె గెలె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, జోవయింక ఆగ్ చెంగిల్ జా సుద్ది జల.

15 జలె, జోవయింతె ఎక్కిలో జో చెంగిల్ జలిసి దెకన, గట్టిజ అవాడ్ కెరన దేముడుచి గవురుమ్ సంగసంగ, యేసు తిలిన్తె ఉట్ట అయ్లన్. 16 ఉట్ట జా, “అంక రచ్చించుప కెర్ దయ కెర్లిది” మెన యేసుక జోచి సర్ల సంగ యేసుచి చట్టె సెర్ను సేడ్డె. జో మాన్సు †సమరయ సుదో.

* 17:14 17:14 యూదుల్ తెన్ వెల్లి రోగుమ్ ఏక్ మాన్సుక ముల తిలె, జో మాన్సుక ‘చెంగిల్, సుద్ది జల్’ మెన రుజ్జు సంగుక ఎక్కి పూజర్లుకయ్ అదికారుమ్, 5:12చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † 17:16 17:16 సమరయ సుదల్క యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల, గని జేవ్ యూదుల్ ఇన్నె బుద్ది ఉచర్లి నాయ్. ఎక్కిసమరయ సుదో బుద్ది ఉచర్లి. ‡ 17:19 17:19 నెంజిలె ‘రచ్చించుప జా అస్సిసి’. § 17:21 17:21 కిచ్చొక దస్సి మెన్తయ్ మెలె, జో యేసు అయ్లిన్ తెన్ జా రాజిమ్ అయ్లి, చి ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలె దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్త జోవయింక అత్తి, అన్నె జోవయింక సిస్సుల్చి అత్తి జా రాజిమ్చి రచ్చించుప కెర్లి కామ్ జో కెర్లయ్. ‘తుమ్చి నెడిమి అస్సె’ మెలి కోడుక సగుమ్జిన్ ‘తుమ్చి పెట్టి అస్సె’ మెన రెగ్ల అస్సి, గని నంపతిలనచి పెట్టి జా రాజిమ్ తయెదె, గని నంపనెంజలనచి పెట్టి నాయ్. జేవ్ పరిసయ్యుల్తె ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంప కెర్లి నాయ్. * 17:24 17:24 లూకా 1:32-33, డీనయ్లిసి 5:10, చి 20:4-6 దెక. † 17:25 17:25 లూకా 9:22 దెక.

17 జలె, యేసు తెదొడి, “దెస్సుజిన్క చెంగిల్ కెర్లయ్, గెద. జేవ్ అన్నెక్ నొప్పుజిన్ కేతె? 18 ఈంజో యూదుడు నెంజిలొసొక పిట్టవ, జేవ్ అమ్చ యూదుల్తె అన్నె కో జోవయింక సర్ల సంగుక జెతి నాయ్ గె?” మెన పుస కెర్, 19 జో చెంగిల్ జలొసొక అన్నె, “తుయి ఉట్ట, గెరి గో. అంచి ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసా ‡చెంగిల్ జా అస్సిసి” మెన యేసు జో మాన్సుక సంగిలన్.

దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచ కొడొ (మత్త 24:23-28,37-41)

20 జలె, “దేముడుచి రాజిమ్ కెయ్క జెయెదె?” మెన సగుమ్జిన్ పరిసయ్యుల్ యేసుక పుసిల చి, జో, “దేముడుచి రాజిమ్ డీస్తిసి నెంజె. కెయ్క గే డీస జెయెదె మెన నాయ్. 21 ‘ఈందె, ఇన్నె అస్సె’ జలెకు, ‘ఓదె, ఒత్త అస్సె’ జలెకు మెనుక బెదె నాయ్. కిచ్చొ మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ అప్పెయి కి కితుమ్చి నెడిమి అస్సె” మెన సంగిలన్.

యేసు ఎదార్లుమ్ విలుప కెరుక మెన అన్నె జెతిన్చి రిసాచి కోడు

22 జోచ సొంత సిస్సుల్క యేసు, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొక “ఏక్ దీసి గడియ జవున్ డీసున్” మెన తుమ్ ఒగ్గర్ ఆస జత దీసల్ జెవుల, గని జా మదెనె అంక దెకుక నెతుర్పు. 23 అన్నె, “ఓదె, ఒత్త అస్సె. ఓదె, ఒత్తయ్ అస్సె” మెన సగుమ్జిన్ తుమ్క సంగుల, గని జోవయింక పట్టి తుమ్ గెచ్చు నాయ్. 24 కిచ్చొక మెలె, బిజిలి మొల్కొలె, కిసి ఆగాసుమ్ పూర్తి ఏక్ పక్క తెంతో అన్నెక్ పక్క ఎద ఉజిడి దెయెదె, దస్సి, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ *విలుప కెరుక మెన ఉత్త జెతి దీసిక కేన్ పక్క కి డీసిందె. 25 గని జా నే జతె అగ్గె తొలితో ఆవ్ ఒగ్గర్ బాదల్ సైమల్ సేడుక అస్సె, ఈంజ కాలుమ్చ †మాన్సుల్ అంక “అమ్క నాయ్. మొర్పు!” మెనుక అస్సె.

26 నోవహు పూర్గుమ్చొచి కాలుమ్ మాన్సుల్ కిన్ జతె తిల గే, దస్సి, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లొసొ అన్నె నే జెతె అగ్గెచి మదెనె ఆవ్ జెతె ఎదక మాన్సుల్ దస్సి జతె తవుల. 27 మెలె, ‘జోవయింక పొపుమ్చి రిసాచి సిచ్చక’ మెన ఎత్తి

* 17:14 17:14 యూదుల్ తెన్ వెల్లి రోగుమ్ ఏక్ మాన్సుక ముల తిలె, జో మాన్సుక ‘చెంగిల్, సుద్ది జల్’ మెన రుజ్జు సంగుక ఎక్కి పూజర్లుకయ్ అదికారుమ్, 5:12చి ఎట్టొచి కోడు దెక. † 17:16 17:16 సమరయ సుదల్క యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల, గని జేవ్ యూదుల్ ఇన్నె బుద్ది ఉచర్లి నాయ్. ఎక్కిసమరయ సుదో బుద్ది ఉచర్లి. ‡ 17:19 17:19 నెంజిలె ‘రచ్చించుప జా అస్సిసి’. § 17:21 17:21 కిచ్చొక దస్సి మెన్తయ్ మెలె, జో యేసు అయ్లిన్ తెన్ జా రాజిమ్ అయ్లి, చి ఎత్తి, అదికారుమ్ తిలె దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్త జోవయింక అత్తి, అన్నె జోవయింక సిస్సుల్చి అత్తి జా రాజిమ్చి రచ్చించుప కెర్లి కామ్ జో కెర్లయ్. ‘తుమ్చి నెడిమి అస్సె’ మెలి కోడుక సగుమ్జిన్ ‘తుమ్చి పెట్టి అస్సె’ మెన రెగ్ల అస్సి, గని నంపతిలనచి పెట్టి జా రాజిమ్ తయెదె, గని నంపనెంజలనచి పెట్టి నాయ్. జేవ్ పరిసయ్యుల్తె ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంప కెర్లి నాయ్. * 17:24 17:24 లూకా 1:32-33, డీనయ్లిసి 5:10, చి 20:4-6 దెక. † 17:25 17:25 లూకా 9:22 దెక.

18

అదికారుమ్ తిలో దేముడు వెల్లి వర్షల్చి పాని గెడ్డుప కెరయ్లి గడియ ఎద, నోవహు జోచి కుటుంబుమ్ తెన్ జా వెల్లి ఓడతె పెన కెప్పి డంకిల్ ఎద, నే నంప కెర్తె మాన్సుల్ కతె తా, పితె తా, పెండ్లివో కెర్తె తా, పెండ్లివో జతె తా జితె తిల, చి †జేవ్ ఎత్కిజిన్క వర్షల్చి పాని గీడ గెలి. 28 పడ్డో లోతు పూర్ణుమ్చోచి కాలుమ్ కి జో జితె తిలి సాదోమ పట్టుమ్చ దస్సి జతె తిల. పైజల్ కతె తా, పితె తా, బియ్యారి కెర్తె తా, వంటో పికయ్తె తా, గెరల్ బందితె తిల. 29 గని కిలోతు జా సాదోమ పట్టుమ్ తెంతో బార్ జా ముల దిలి దీసి, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పరలోకుమ్ తెంతో జా పట్టుమ్చి ఉప్పిరి ఆగిచి ఎడ్డి రితి ఇంగుడు సువ దిలన్, చి జా పట్టుమ్చ ఎత్కిజిన్ మొర గెల. 30 అన్నె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఏలుప కెరుక మెన అన్నె ఉత్త జా డీస్తి దీసి జెతి ఎద దస్సి మాన్సుల్ అంక నే ఉచర్తె, బుద్ది నే ఉచర్తె ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జితె తవుల, చి తెదోడక *తీర్పు జా సిచ్చ జవుల.

31 “జా దీసిక జోచి గేరుచి ఒర్నె కో తవుల గే, జోచి సామన్ గెరి తిలె కి, జా వెంట నెంక మెన ఉత్తుతు నాయ్, అన్నె కో జోచి బట్టి జవున్ తిలె, కిచ్చో వెంటుక పసుల్తు నాయ్, †గని బే బేగి ఉట్ట గెతు. 32 లోతుచి తేర్పి జా సాదోమ పట్టుమ్క ఇదిల్ ఇస్టుమ్ జా జాక దెకుక మెన పసుల లోన్చి †పత్తురు మర్లు జా గెలి, గెద. జలె, జాక దస్సి జర్లు జలిసి తుమ్ పచ్చ నాయ్. 33 కిచ్చొక మెలె, సాంత ప్రానుమ్ రచ్చించుప కెరనుక కో ఉచరుల గే, జోవయించి ప్రానుమ్ పాడ్ జా గెచ్చాదె, గని దేముడు దిలి వాటు ఎక్కి సత్తిమ్ ఇండుక మెన జోవయించి ప్రానుమ్ కో దెవుల గే, జోవయించి ప్రానుమ్ రచ్చించుప జయెదె.

34 “జా రాతిక దోగుల ఎక్కితె నిజ తిలె, ఎక్కిలోక ముల దా, అన్నెక్కోక కడ నెవుల. 35 దస్సి, దోగుల తేర్బోదల్ రోడ్డె తిలె ఎక్కిక ముల దా, అన్నెక్కిక కడ నెవుల, 36 కి అన్నె, దోగుల మున్నుబోదల్ బట్టి తిలె, ఎక్కిలోక ముల దా, అన్నెక్కోక కడ నెవుల” మెన యేసు సంగిలన్. 37 దస్సి సంగితికయ్, “కేనె కడ నెవుల, ప్రబు?” మెన సిస్సుల్ పుసిల, చి జోవయింక, “పీనుమ్ కేనె తయెదె గే, ఒత్త గిద్దుల్ బెరుల.” మెన సంగిలన్.

తీర్పు కెర్తి టాన్తె తోడు సంగితో ఎక్కిలోచి టాలి
 1 తెదోడి యేసు జేవ్ సిస్సుల్క ఈంజ టాలి సంగిలన్. కిచ్చొక మెలె, * జో తీర్పు కెర ఏలుప కెరుక మెన అన్నె జెతె ఎదకచి మదెనె జేవ్ బద్దుకుమ్ గే అన్మానుమ్ గే నే జతె ప్రార్థన కెర్తె తంక మెన జోవయింక సికడ్డి రిసా సంగిలన్. 2 ఇసి జతయ్ “ఏక్ పట్టుమ్తె తీర్పు కెర్తి టాన్తె తీర్పు దెతోసా ఎక్కిలో తిలో. జో అన్నె మాన్సుల్క బియె నాయ్, దేముడుక బియె నాయ్. 3 పడ్డో, జయి పట్టుమ్తె రండెల్ మాన్సు ఎక్కి తిలి. ఈంజ జలె, రోజుక జో తీర్పు దెతోసాతె గెచ్చ కెర, ‘విరోదుమ్ సుదో ఎక్కిలో అంచి ఉప్పిరి దావ దా అస్సె. అంచి సంగిలీన్ సూన్లె జో మాన్సు సంగిలి నిందక ఆరిచి మెన రుజ్జు దెకయ్తినె అంక తోడు తా’ మెన పునితె తిలన్. 4 ఒగ్గర్ దీసల్ జో ఒప్పనె నాయ్, గని పడ్డో కిచ్చొ బుద్ది జోక అయ్లి మెలె, ఆవ్ దేముడుక బితోసా, మాన్సుక బితోసా నెంజి, గని 5 ఈంజ రండెలి అంక అల్లర్ దా పుసుక ములె నాయ్ చి రిసా, జాచి సంగిలీన్ సూన్తిన్తె తోడు సంగిమ్దె. నెంజిలె, జా రోజుక జెతె తతిన్క అంక పూర్తి అల్పు కెరెదె మెలన్” మెన యేసుప్రబు టాలి సంగిలన్. 6 కిచ్చొ అర్దుమ్ సంగిలన్ మెలె, “ఆదె, జో బుద్ది నెంజిలో తీర్పు దెతోసా కిన్ సంగిలో! 7 జలె, రాతి మెద్దెనె జాక జాచి బాదల్ కస్టల్ సంగిత జో నిసాన్ల జోచయ్ జల మాన్సుల్చ ప్రార్థనల్ దేముడు సూనె నాయ్ గె? జోవయింక తోడు జెయె నాయ్ గె? కచితుమ్ సూనెదె, తోడు జెయెదె. అన్నె జా తోడు జెంక ఆల్నిమ్ కెరెదె గె? నాయ్ గెద. 8 బే బేగి తోడు జెయెదె. గని, జాగర్త, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతి పొదిక మాన్సుల్ †నిదానుమ్ నముకుమ్ తవుల గే నాయ్ గె?” మెన యేసు సంగిలన్.

పరిసయ్యుడుచి నుంకరోచి రిసా సంగిలి టాలి
 9 పడ్డో ‘అమ్క పున్నిమ్’ మెనన అన్నె మాన్సుల్క నిస్కారుమ్ ఉచర్ల మాన్సుల్క ‘సూన్తు’ మెన యేసు అన్నెక్ టాలి సంగిలన్. 10 “ప్రార్థన కెరుక మెన దోగు మాన్సుల్ అమ్చి దేముడుచి గుడితె గెల. జోవయింతె ఎక్కిలో పరిసయ్యుడు, ఎక్కిలో సిస్తు నజితో నుంకరో. 11 జలె, పరిసయ్యుడు పురెతో టీచ, జోచి పెట్టి ఉచరన ఇసి ప్రార్థన కెరన్లన్,

‡ 17:27 17:27 ఆదికాండుమ్ 7 అద్యయిమ్. § 17:29 17:29 ఆదికాండుమ్ 18:16-19:29. * 17:30 17:30 లూకా 21:34-36 దెక. † 17:31 17:31 మత్తయి 24:15-18. ‡ 17:32 17:32 ఆదికాండుమ్ 19:26. § 17:36 17:36 ఈంజ మత్తెలి తోతె రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 36 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. * 18:1 18:1 లూకా 21:5-36. † 18:8 18:8 నెంజిలె, ‘నిదానుమ్ ప్రార్థన కెర్తి నముకుమ్ తెన్ తవుల గే నాయ్ గె?’

‘ఓ అమ్చో దేముడు, ఆవ్ జేవ్ అన్నె మాన్సుల్చి రితి నెంజిల్ రిసా తుక అంచి సర్ద ఆవ్ సంగితసి. జేవ్, జలె, మాన్సుల్క బియండ, జోవయించి అస్తి దొర్కు కెరంతతి, కిచ్చొ కిచ్చొ నాయిమ్ నెంజిల కమె కెర్తతి, లంజెకమె కెర్తతి, చి సగుమ్జిన్ కి జో ఒత్తల్తోచొ సిస్తు నజితోసాచి రితి జతతి. 12 గని అవ్ నత్తరెక్క తివ్వెరి చువ్వె తత్తసి, చి అంక దొర్కు జతిన్ ఎత్తితె దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట తుక దెతసి’ మెన దేముడుక ప్రార్దన కెర్లన్.

13 “గని, జో సిస్తు నజితోసా, ఇదిల్ దూరి టీచ తా, మాములుమ్ జేవ్ యూదుల్ కెర్తి రితి నే కెర్తె, ఉప్పిరి నే దెకితె, లాజుక మొకొమ్ లుంకడ గుండెతె పెటన ‘ఓ దేముడు, ఆవ్ పాపుమ్చొ మాన్సు. అంచి ఉప్పిరి కన్యారుమ్ జా అంచ పాపల్ చెమించుప కెరు!’ మెన ప్రార్దన కెర్లన్. 14 జలె, జేవ్ దొగులతె కక్క ‘సత్తిమ్ జలో’ మెన దేముడు దెకిలన్? జో గవురుమ్ ఉచరన్లొసాక, నాయ్, గని పాపుమ్ ఒప్పున్లొ ఈంజొ నుంకొకయ్, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. జోచి పాపుమ్ చెమించుప జా గెరి ఉట్ట గెలన్. కిచ్చొక మెలె, కో జోక జొయ్యి గవురుమ్ కెరనెదె గే, జోక దేముడు దాక్ కెరెదె, గని కో జోక జొయ్యి దాక్ కెరనెదె గే జోక దేముడు వెల్లొ కెరెదె” మెన సంగిలన్.

బాలబోదల్క యేసు చడ వరుమ్ దిలిసి (మత్త 19:13-15; మార్కు 10:13-16)

15 జలె, జా దీసి ‘యేసు జోవయింక చడ చెంగిల్ వరుమ్ దెవుసు’ మెన, సగుమ్జిన్ ప్రెజల్ జోవయింక బాలబోదల్క జోతె కడ ఆన్తె తిల. గని జేవ్ జెతె తిలిసి యేసుచ సిస్సుల్ దెక కెర, జేవ్ బోదల్క కడ ఆన్ల మాన్సుల్క “పోస” మెన గోల కెర్ల. 16 గని యేసు జా దెక కెర, జోవయింక పాసి బుకారా కెర, “బోదల్ అంచితె జెతు. జోవయింక ఆటంకుమ్ కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ ఇన బాలబోదల్ జల సుదల్చియి. 17 తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, మాన్సు గవురుమ్ నే ఉచరంతె బాలబోదల్చి రితిచి నముకుమ్ తెన్ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి వరుమ్ నజన్లెకయ్, పరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె” మెన యేసు సంగిలన్.

సొమ్సారుమ్ తిలొ ఉబెడొ ఎక్కిలొ దేముడుచి రాజిమ్చి రిసా యేసుక పుసితికయ్ (మత్త 19:16-30; మార్కు 10:17-31)

18 యూదుల్చొ అదికారి ఎక్కిలొ యేసుతె జా కెర, “చెంగిల్ తిలొ గురుబాబు, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె ఆవ్ కెయక తెయక జితి వాట అంక

దొర్కు జంక మెలె, ఆవ్ కిచ్చొ కామ్ కెర్లె జయెదె?” మెన పుసిలన్. 19 పుసితికయ్ యేసు, “ ‘చెంగిల్ తిలొసా’ మెన అంక కిచ్చొక సంగిలది? చెంగిలొసా దేముడు ఎక్కిలొయి, గని అన్నె కో కి చెంగిలొస నెంజితి. 20 జో దిల ఆగ్గుల్ మెలె తుయి జాన్సి.

లంజెకమె కెరుక జయె నాయ్, నరు అత్య కెరుక జయె నాయ్, చోరుక జయె నాయ్, అబద్దుమ్ సాచి సంగుక జయె నాయ్, అయ్యుద్అబ్బొద్క గవురుమ్ దెకితె తంక అస్సె. దసచయ్” మెన జోక యేసు సంగిలన్. 21 సంగితికయ్ జో మాన్సు, “బాల తతె తెంతొ ఈంజేవ్ ఆగ్గుల్ రితి ఆవ్ నిదానుమ్ కెర దెకన్తసి” మెన జబాబ్ దిలన్. 22 జా కోడు సూన కెర యేసు, జోక, “అప్పాక తుక ఎక్కి పిట్ట అస్సె. తుచి ఆస్తి ఎత్తి తుయి ఏక కెర, జా వికిలి డబ్బుల్ బీద సుదల్క దేసు, దస్సి కెర్లెగిన పరలోకుమ్తె తుక ఆస్తి కలుగు జయెదె. అన్నె అంచి తెన్ బెద అంచి పట్టి జె!” మెన సంగిలన్.

23 గని ఈంజ కోడు సూన కెర, జోక ఒగ్గర్ సొమ్సారుమ్ తిలిచి రిసా జో మాన్సు ఒగ్గర్ విసారుమ్ జలొ.

24 తెదొడి, జో మాన్సు దస్సి విసారుమ్ జలిసి దెక కెర యేసు, “సొమ్సార్లు దేముడుచి రాజిమ్తె గెచ్చుక జలె, కెద్ది గే క్షమ్ జలెకయ్ జయెదె. 25 కిచ్చొక మెలె, ఇన సొమ్సార్లు దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి కంట, సూజిబొరో వాట్ ఒంటె గెచ్చుక సుల్లు!” మెన సంగిలన్.

26 జలె, జా కోడు సూన్లస “దస్సి జలె, కో †రచ్చించుప జంక జయెదె?” మెన బమ్మ జల.

27 గని యేసు, “మాన్సు కెర్క నెత్తిర్లిసి కి, దేముడు జర్గు కెరుక తెరె” మెలన్.

28 తెదొడి యేసుచ బారజిన్ బారికుల్తె తిలొ పేతురు మెలొ సిస్సుడు “ఈందె, అమ్చ గెరల్ ఎత్తి ముల దా ఆమ్ తుచి పట్టి బులితసుమ్” మెలన్. 29 యేసు జేవ్ బారికుల్క, నిజుమి, అన్నె తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ మెంతసి మెలె, దేముడుచి రాజిమ్చి కామ్ కెర్తి రిసా గేరు జలెకు, తేర్కిక జలెకు, అన్నొబావొక జలెకు, అయ్యున్అబ్బొన్క జలెకు, బోదల్క జలెకు కో ముల తవుల గే, 30 అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజ కాలుమ్తె కి జోక దసచ అన్నె ఒగ్గర్ వంతుల్ రితి దొర్కు జయెదె, అన్నె, జెతి కాలుమ్తె, కెయక తెయక పరలోకుమ్తె జితి వాట జోక దొర్కు జయెదె.

† 18:26 18:26 మెలె, పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జంక, చి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక.

జో మొరుక తిలిన్చి రిసా యేసు అన్నెక్ సుట్టు సంగిలిసి

31 తెదొడి జేవ్ యెరూసలేమ్తె గెతె తిలి వట్టె యేసు జోచ బారజిన్ సిస్సుల్క పక్క కడన ఇసి మెలన్. “ఈందె, అమ్ యెరూసలేమ్తె గెతెసుమ్, చి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి రిసా దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన రెగిడ్డిసి ఎత్తి కచితుమ్ పూర్తి జర్గు జయెదె. 32 కిచ్చొక మెలె, యూదుల్ నెంజిలనచి అత్తి అంక సార్పు కెర దెవుల, చి అంక కొంకడుల, అంచి మరియాద కడుల, చి అంక తుంక దెవుల. 33 అంక కొర్లల్ తెన్ పెటుల, చి అంక మారుల, తిర్రత్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిందె” మెలన్. 34 గని ఇన్నెచి కిచ్చొ అర్దుమ్ కి కెరంతి నాయ్. జా అర్దుమ్ లుంకిల్ రితి తిలి, చి జో కిచ్చొచి రిసా సంగిలో గే నేన్.

గుడ్డి జలో మాన్సుక యేసు చెంగిల్ కెర్లిసి (మత్త 20:29-34; మార్కు 10:46-52)

35 యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక మెన యేసు వట్టె గెతె తా యెరికో పట్టుమ్క పాసి అయ్లి పొది, గుడ్డి జలో మాన్సు ఎక్కిలో వాట్ సాడి వెన తా, బిచ్చిమ్ నజితె తిలో. 36 ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ జా వాట్ గెతె తిలిన్చి అవాడ్ నూన కెర, “కిచ్చొక ఒగ్గర్ జనాబ్ ఈంజ వాట్ గెతతి?” మెన పునిలన్. 37 పుసిలె, జేవ్ “నజరేతు గవ్వెచొ యేసు ఈంజ వాట్ గెతయ్” మెన జోక సంగిల, 38 చి నూన, జో “ఓ యేసుప్రబు, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించుప కెర్తొసా, అంచి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ, అంచ చెంగిల్ కెరు!” మెన కేక్ గలన్.

39 తెదొడి పురైతో ఇండితె తిలన సగుమ్జిన్ జో గుడ్డి మాన్సుక “తుక్లె తా” మెన గోల కెర్ల, గని జో అన్నె, “దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో రచ్చించుప కెర్తొసా, అంచ ఉప్పిరి కన్కారుమ్ తియ చెంగిల్ కెరు!” మెన అగ్గెచి కంట గట్టిజ కేకుల్ గలో.

40 ఇసి జతికయ్, యేసు టీవ కెర, “జోక ఇత్తల్ కడ ఆన” మెన ఆడ్ర దిలన్, చి జోక జోచితె కడ ఆన్లన పాసి జెతికయ్, 41 “ఆవ్ తుక కిచ్చొ కెరుక మెన తుయి కోర్ప జతసి?” మెన పుసితికయ్, జో గుడ్డి మాన్సు, “ప్రబు, ఆవ్ దెకిత్ రితి కెరు” మెలన్. 42 యేసు జోక, “ఈందె తుచ అంకివొ డీస్తు. అంచ ఉప్పిరి తుయి నముకుమ్ తిలి రిసా తుయి కిచ్చెంగిల్ జా అస్సిసి” మెన సంగితికయ్, 43 బేగి జో మాన్సుచ అంకివొ డీసిల చి, దేముడుచి గవురుమ్ సంగ యేసుచి పట్టి గెలన్. అన్నె, ప్రైజల్ ఈంజ ఎత్తి దెక తా, జేవ్ కి దేముడుచి గవురుమ్ సంగిల.

19

జక్కయ్య మెలో సిస్టు నజితో సుంకరో

1 జలె, యేసు యెరికో పట్టుమ్ వెన జా పట్టుమ్ వాట్ గెచ్చ ముల్లి పొది, 2 ఒత్త జక్కయ్య మెలో మాన్సు తిలన్. జో సిస్టు నజిత సుంకర్లుచొ అదికారి, చి జో ఒగ్గర్ సామ్నారుమ్ తిలో. 3 జలె, ‘యేసు కిసాచొగె దెకిన్దె’ మెన ఇస్టుమ్ జలన్, గని జో పాట్టి మాన్సు, చి యేసుచి సుట్టునంత బెర్ల జనాబ్ అడ్డు జా అస్తి. 4 జాకయ్ జో కిచ్చొ కెర్లన్ మెలె, యేసు జా వాట్ గెచ్చెదె, చి జో పురైతో నిగ గెచ్చ, ఏక్ బొడ్డ రూక్తె వెగిలన్.

5 జలె, యేసు ఒత్త పాచ కెర, ఉప్పిరి రూక్తె దెక, “జక్కయ్య, బే బేగి ఉత్తు. ఆజి ఆవ్ తుచి గెరి తంక అస్సె” మెలన్. 6 దస్సి మెంతికయ్, జక్కయ్య బమ్మ తెన్ జా రూక్తె తెంతో ఉత్త జా, సర్ల తెన్ యేసుక గెరి కడన, మరియాద ఎత్తి కెర్లన్. 7 ఇసి జర్గు జలిసి దెక కెర ప్రైజల్ ఎత్తి కుసుమ్కనుమ్ లట్టబ్బ. “పాపుమ్ సుదొచి గెరి జో గోత్ గెచ్చుక కిచ్చొక?” మెల.

8 జలె, యేసు ఒత్త తిలి పొది, జక్కయ్య పురై జా టీవ ప్రబుక కిచ్చొ కోడు సంగిలన్ మెలె, “ఈందె, ప్రబు, అంచ ఆస్తితెచి ఏక్ వంతు బీద సుదల్క దా గెలిందె. అన్నె, డబ్బుల్క ఆవ్ కక్క మోసిమ్ కెర తిలె, జోవయింక ఆవ్ మోసిమ్ కెర నజిలి కంట అన్నె అన్నె చెత్తర్ వాటల్ జోవయింక అన్నె దెయిందె” మెన ఒప్పన్లన్. 9 దస్సి జతికయ్, యేసు జోక, “దేముడు పాపల్ చెమించుప కెర్తి రచ్చన ఆజి ఈంజ గెరి పాచ అస్సె. పాపుమ్ ఇండితె తిలె కి ఈంజొ కి *అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చొ, గెద. 10 మెలె, ఆత్తుక నెన గెలసకయ్ చజన జోవయించ పాపల్ తెంతో రచ్చించుప కెరుక మెనయ్ ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్”.

బజర్చ కాసుల్చి టాలి (మత్త 25:14-30)

11 యేసు సంగిలి కోడు ప్రైజల్ నూన్తె తిలి పొది, యెరూసలేమ్క పాసి జెతె తిల, చి ప్రైజల్ జేవ్చి పెట్టి కిచ్చొ మెన ఉచర్తె తిల మెలె, “యేసు అమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె పాచిలె, దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరుక మొదొల్ జయెదె.” మెన ఉచర్తె తిల. 12 జాకయ్ యేసు జోవయింక ఏక్ టాలి సంగిలన్. “వెల్లో మాన్సు ఎక్కిలో తిలో. ఈంజ దేసిమ్క రానొ జంక మెన, రానల్క టీవడ్డొసా తిలి దూరి దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ జెంక మెన, ఈంజొ

§ 18:42 18:42 నెంజిలె ‘రచ్చించుప జా అస్సిసి’. * 19:9 19:9 యూదుల్క అబ్రాహామ్ ముక్కిమ్చొ పూర్గుమ్చొ జా తిలో.

బార్ జలో. 13 గని, నే గెతె అగ్గె, జోచ దెన్నుజిన గొత్తి సుదల్క బుకారా కెర, జోవయింక ఎక్కెక్లొక ఎక్కెక్ †బజర్చ కాసుల్ దా కెర, ‘ఆవ్ జెతె ఎదక ఇన్నెతెన్ బియ్యారి కెర్తె తా’ మెలన్. 14 గని జోవయించ ప్రెజల్ జోక ఒగ్గర్ విరోదుమ్ జా అస్తి, చి ‘ఈంజొ మాన్సు అమ్చి ఉప్పిరి ఏలుప కెరుక మెలె, అమ్క ఎద్దెరె ఇన్సుమ్ నాయ్’, మెన జో మాన్సుచి పట్టి కబుర్ తెద్రయ్లన్.

15 “గని, జో మాన్సు రానొ జా బుల అయ్లన్, చి జో డబ్బుల్ దా తిల గొత్తి సుదల్ బియ్యారి కెర కెర్తె లాబుమ్ కెర అస్తి సూనుక మెన జేవ్క బుకార్లన్. 16 తొలితొచొ జా కెర, రానొచి పురెతో టీఏలన్ అన్నె, ‘బాబు, తుయి దిలి బజార్ కాసుక అన్నె దెన్ను బజార్ కాసుల్ లాబుమ్ దొర్కు జా అస్సె’ మెలన్, చి 17 ‘బొల్లొయ్ కెర్లది, తుయి చెంగిలో గొత్తి సుదొ. ‡ఇదిలిసి కామ్ దెతికయ్ తుయి నిదానుమ్ కెర్లది, చి తుయి దెన్ను పట్టల్చి ఉప్పిరి ఏలుప కెరుక మెన తుక ఆవ్ అదికారుమ్ దెతసి’ మెన రానొ సంగిలన్. 18 తెదొడి అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొ అయ్లో, అన్నె, ‘బాబు, తుయి దిలి బజార్ కాసుక అన్నె పాచ్ బజార్ కాసుల్ లాబుమ్ దొర్కు జా అస్సె’ మెలన్, చి 19 ‘బొల్లొయ్ కెర్లది, తుయి చెంగిలో గొత్తి సుదొ, పాచ్ పట్టల్చి ఉప్పిరి ఏలుప కెరుక మెన తుక ఆవ్ అదికారుమ్ దెతసి’ మెన రానొ సంగిలన్.

20 “తెదొడి అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొ అయ్లో అన్నె, ‘బాబు, ఉంద, తుచి బజార్ కాసు. ఇన్నెక మూటొ బంద తియ దిలయ్’. 21 కిచ్చొక మెలె, తుయ్ ‘కన్కారుమ్ నెంజిలోసా’ మెన బిలయ్. తుయి కామ్ నే కెర్లిసి నజన్తసి, తుయి నే ఉంపిలిసి లాయితసి మెలన్. 22 జలె, జోక జో రానొ కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, ‘తుయి గర్చొ గొత్తి సుదొ! తుయి సొంత సంగిలిసి తుకయ్ నేరిమ్ వయడ్తయ్. అంక కన్కారుమ్ నెంజిలోసా, సొంత కామ్ నే కెర్లిసి నజిలోసా, సొంత నే ఉంపిలిసి లాయితోసా’ మెన తుయి జాన్సి. 23 జలె, ‘అంచి డబ్బుల్ కిచ్చొక సావుకర్తె జవున్ తిసి నాయ్? సావుకర్తె జవున్ తితది జలె, ఆవ్ బుల అయ్లి పొది సర్ద తెన్ వడ్డి నజన్తయ్’ మెన జో గర్చొ గొత్తి సుదొక సంగ కెర, 24 పాసి టీవ తిల మాన్సుల్క, జా బజార్ కాసు జోతె నజన్, దెన్ను బజార్ కాసుల్ తిలో జో అన్నెక్లొ

గొత్తి సుదొక దాస, మెలన్. 25 జో దస్సి మెంతికయ్, జేవ్ తిల గొత్తి సుదల్ గోస జా, గని బాబు, జోక దెన్ను బజార్ కాసుల్ అస్తి! జోక అన్నె కాసుల్ కిచ్చొక దెంక! మెల. 26 గని జో రానొ కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, ‘తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, కిక్క తిలె, జోక అన్నె దెంక జయెదె. కక్క నెంజిలె, జోక తిలిసి కి జోతె తెంతొ అన్నె కడ గెలుక జయెదె. 27 జలె, అంక అమ్చి ఉప్పిరి జో ఏలుప కెరుక మెలె, అమ్క ఎద్దెరె ఇన్సుమ్ నాయ్’ మెలె అంచ విరోదుమ్ సుదల్క కిచ్చొ కెరుక? జోక ఇన్నె కడ ఆన, చి అంచి మొక్కె కండ గెల మెన రానొ సంగిలన్” మెన యేసు *టాలి సంగిలన్.

యేసు గాడ్డె పిల్లతె వెగ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క అయ్లిసి (మత్త 21:1-11; మార్కు 11:1-11; యోహా 12:12-19)

28 యేసు ఈంజ టాలి సంగ కేడవ కెర, యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక మెన జోచ సిస్సుల్చి పురె గెలన్. 29 జలె, బేత్తుగే చి బేతనియ మెల గవ్వొక పాసిచి †ఒలీవ మెంతి మెట్టయ్ పావిలి పొది, యేసు జోచ సిస్సుల్తె దొగులక పాసి బుకారా కెర, 30 “తుమ్చి మొక్కె తిలి గవ్వొ తుమ్ పెన, చి గవ్వొ పెసిలదు మెలె, బంద తిలి ఏక్ గాడ్డె పిల్ల బేగి తుమ్క డీనెదె. జాచి ఉప్పిరి అప్పె ఎద కో కి వెగుక నేతయ్. జాక యిప కెర ఉదడ ఆన. 31 అన్నె, ‘కిచ్చొక యిపితసు?’ మెన తుమ్క కో జవున్ పుసిలె, తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, ‘ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె’ ” మెన సంగ, మెన యేసు జేవ్ దొగుల సిస్సుల్క సంగ జా గవ్వొ తెద్రయ్లన్.

32 జలె, జో తెద్రయ్ల దొగుల గెచ్చు కెర, యేసు సంగిల్ రితి జలి మెన దెకిల. 33 జేవ్ జా గాడ్డె పిల్లక యిపుక దెర్లికయ్, “గాడ్డె పిల్లక కిచ్చొక యిపితసు?” మెన జేవ్చ సావుకర్తు పుసిల. 34 పుసితికయ్, “ఇన్నెతెన్ ప్రబుక కామ్ అస్సె” మెల.

35 జలె, జేవ్ సిస్సుల్ జా గాడ్డె పిల్లక యేసుతె ఉదడ ఆన కెర, జోవయించ దుప్పట్లు గాడ్డెచి ఉప్పిరి గల దా, యేసుక వెగడ్డ, 36 అన్నె, యెరూసలేమ్తె జో గెతె తతికయ్, జో గెతి వట్టె ‡జనాబ్ జోవయించ పాలల్ అంతిర్ల. 37 అన్నె, యేసు జా ఒలీవ మెట్టచి కొన్న జిన యెరూసలేమ్

† 19:13 19:13 ఏక్ బజార్ కాసుచి ఏలుప కెర్తె మెలె, పుంజెక్ పొదుల్చి కూలి డబ్బుల్చి ఎదిలి. ‡ 19:17 19:17 లూకా 16:10 దెక. § 19:26 19:26 మత్తయి 25:29 దెక. ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె ‘ఇదిల్ జవున్ బుద్ది తిలోసాక అన్నె బుద్ది సికడుక జయెదె, గని బుద్ది నెంజిలోసాతె తెంతొ జో సిక తిలిన్ కి కడ గెలుక జయెదె’. * 19:27 19:27 ఈంజ టాలితె రానొ కో మెలె, యేసు. జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్ కో మెలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్. గొత్తి సుదల్ మెలె, జోక నంపజలన్. డబ్బుల్ వాడిక కెర్లిన్ మెలె, జో దిలి కామ్. డబ్బుల్ మెలె, జో దిల సెక్కివొ. † 19:29 19:29 ‘ఒలీవ మెట్ట’ మెన కిచ్చొక నావ్ తియ అస్తి మెలె, ఒత్త ఒలీవ వండ్లు రూకుల్ తిల. ‡ 19:36 19:36 మత్తయి 21:8, చి మార్కు 11:8 దెక.

పట్టుమ్ పక్క ఉత్త పాసి పావిలి పొది, జోక నంపజల ప్రెజల్ ఎత్కిజిన్ సర్దసంతోనుమ్ జా గట్టిజ అవాడ్ కెరన, ³⁸ “దేముడుచి నావ్ తెన్ జెతో రానొక జోబర, జోబర! పరలోకుమ్ తె సేంతుమ్, చి ఎత్కిచి ఉప్పిర్ టాన్ తె తిలోసొక జోబర!” మెన కేకుల్ గల, యేసుచి అత్తి కెర్ల జేవ్ దెకిల కమొచి రిసా దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

³⁹ తెదొడి జేవ్ జనాబ్ తె బెద తిల సగుమ్ జిన్ పరిసయ్యుల్ యేసుక “గురుబాబు, తుచ సిస్సుల్ తుక్ల తతి రితి సంగు” మెలె, ⁴⁰ గని యేసు జేవ్ కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “తుమ్ క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఈంజేవ్ తుక్ల తత్త జలె, ఈంజేవ్ పత్తల్ కేక గలుల” మెలన్.

యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ క జెంక తిల అల్లర్ చి రిసా యేసు ఏడ్డిసి

⁴¹ యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ క అన్నె పాసి జా జాక దెక కెర, జాచి రిసా ఏడ్లన్. ⁴² కిచ్చొ మెన ఏడ్లన్ మెలె, “ఓ యెరూసలేమ్, దేముడు తెన్ కిసి సేంతుమ్ జంక తుయి ఆజి జాన్ తతి జలె, చెంగిల్ తత్తి! గని నాయ్, అప్పె జా అర్దుమ్ ఎత్కి తుమ్ క లుంకిల్ రితి అస్సె. ⁴³ ఓ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్, తుయి ఒగ్గర్ సైమల్ సేడ్డి ఏక్ కాలుమ్ జెతయ్. జేవ్ దీసల్ క తుక కిచ్చొ జయెదె మెలె, తుచ విరోదుమ్ సుదల్ తుచి సుట్టునంత మత్తి డిబ్బల్ వెగడ, తుచి సుట్టునంత బెర జా, ఎత్కి పక్కల్ తెంతో పెల జెవుల. ⁴⁴ తుచ కోటల్, తుచ గెరల్ పూర్తి సేడవ గెల కెర, తుచి తెడి తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ క జేవ్ మారుల, చి తుచితె పత్తుర్ చి ఉప్పిరి పత్తురు తతి రితి ములితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు తుక రచ్చించుప కెర్తి వాటు ఆవ్ దెకయలయ్, గని చినున్ నాయ్” మెన యేసు కియెరూసలేమ్ చి రిసా ఏడ గెలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక మారుక మెన రకితె తిలిసి
(మత్త 21:12-17; మార్కు 11:15-19; యోహా 2:13-22)

⁴⁵ యేసు పట్టుమ్ తె పాచ కెర, దేముడుచి గుడితె పెస కెర, ఒత్త * సామన్ వికితనక ఉదడ గెలుక దెర, ⁴⁶ జోవయింక, “ ‘అంచి గేరు ప్రార్దన కెర్తి గేరు, జా దస్సే తవున్’ మెన దేముడుచి కొడెతె రెగ్గవ అస్సె, గని తూమ్ చోర్లు జితో రితో గేరు జతి రితి జాక మార్పువ కెర అస్సన్.” మెన సంగిలన్.

§ 19:44 19:44 యేసు జెర్మ ముప్పుయ్ తిన్ని వెర్సుల్ క మొర అన్నె జలన్, చి యేసు జెర్మ డబ్బయ్ వెర్సుల్ క రోమ్ దేసిమ్ చ సయన్సుమ్ సుదల్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ క, దేముడుచి గుడిక పాడ్ కెర్ల. జా పట్టుమ్ దస్సి జా జా పట్టుమ్ చ మాన్సుల్ జా సిచ్చ జవుల మెంతి గుర్తుక యేసు ఇసి సంగిలన్. * 19:45 19:45 మత్తయి 21:12-13, చి మార్కు 11:15-17 చి యోహాను 12:12-19 దెక.

⁴⁷ జలె, జా దొరతి యేసు రోజుక దేముడుచి గుడితె బోదన కెర్తె తిలన్, అన్నె వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి, యూదుల్ చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక మారుక వాట్ చజితె తిల, గని ⁴⁸ ప్రెజల్ ఎత్కి రోజుక జెతె తా జోవయింక కొడె ఒగ్గర్ సర్ద తెన్ సూన్ తె తిల, చి నెత్తిర్ల.

20

వెల్లెల సుదల్ యేసుక పరిచ్చ కెర్తిసి
(మత్త 21:23-27; మార్కు 11:27-33)

¹ తెదొడి ఏక్ దీసి, యేసు దేముడుచి గుడితె ప్రెజల్ క బోదన కెర్తె తా సుబుమ్ కబుర్ సంగితె తతికయ్, వెల్లెల పూజర్లు, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి అన్నె సగుమ్ జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోతె జా కెర, ² “తుయి కెర్త కమొ కెరుక, తుయి బోదన కెరుక, తుక కిచ్చొ అదికారుమ్ అస్సె? కొన్సో తుక అదికారుమ్ దిలన్?” మెన జోక గోల కెర్ల. ³ యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ కి తుమ్ కయ్ ఏక్ కోడు పుసిందె. జలె, అంక తుమ్ సంగ. ⁴ యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్ చి అదికారుమ్ కేనె తెంతో చి? పరలోకుమ్ తెంతో చి గే, మాన్సు తెంతో చి గే, తుమ్ సంగ” మెన వెల్లెల మాన్సుల్ క యేసు పుసిలన్.

⁵ దస్సి పుసితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ కిసి జల మెలె, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో బమ్మ తెన్ లట్టబన, ఇసి మెంతె తిల, “పరలోకుమ్ తెంతో చి మెన అమ్ సంగిలెగిన, ‘దస్సి జలె, తుమ్ కిచ్చొక జోక నంప కెర్పు నాయ్?’ మెన ఈంజో అమ్ క సంగెదె. ⁶ గని, ‘మాన్సు తెంతో చి’ మెన సంగిలె, జనాబ్ అమ్ క పత్తల్ తెన్ పెట మారుల. యోహానుక ‘అమ్ చొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితోసొ కచితుమ్ తిలొ’ మెన జేవ్ జనాబ్ క నమ్మకుమ్.” ⁷ జాకయ్ జేవ్ యేసుక కిచ్చొ జబాబ్ దిలి మెలె, “జా అదికారుమ్ కేనె తెంతో గే నేనుమ్” మెల. ⁸ జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, “దస్సి జలె, కేన్ అదికారుమ్ క ఆవ్ అంచ కమొ కెర్తసి గే, ఆవ్ తుమ్ క సంగి నాయ్” మెన సంగ జేవ్ క ముద్దొ కెర్లన్.

ద్రాచ తోటచొ ఎజొమానిచొ పుత్తున్ క మార్గిన్ చి టాలి యేసు సంగిలిసి
(మత్త 21:33-46; మార్కు 12:1-12)

9 తెదొడి యేసు ప్రజల్ క ఈంజ ఏక్ *టాలి సంగుక దెర్లన్. “ఏక్ మాన్సు ద్రాచ తోట రోపడ కెర, రకితనక నిసాన, జేవ్ క జా తోట గుత్త దా, ఇదిల్ ఒగ్గర్ దీనల్ వేర దేసిమి గెచ్చ తంక మెన, ఉట్ట గెలన్. 10 జలె, పంటొ పికిలి పొది, ‘సమయుమ్ జా అయ్లి’ మెన, జేవ్ గుత్త నజిలసతె జా తోటచి పంటొ ఏక్ వాట నజ ఆన్తి రిసా, గొత్తి సుదొ ఎక్కిలోక ఎజొమాని తెద్రయ్లన్. గని జో గొత్తి సుదొ ఒత్త పావితికయ్, గుత్త నజిల జేవ్ రకిత మాన్సుల్ జోక పెట గెల కెర, కిచ్చొ నే దెతె ఉదడ్డె.

11 “ఒత్త తెంతొ, అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక జో ఎజొమాని తెద్రయ్లన్, గని జేవ్ రకితన జోక కి పెట కెర జోచి మరియాద కడ, జోక కి కిచ్చొ నే దెతె ఉదడ గెల. 12 ఒత్త తెంతొ అన్నెక్లొ గొత్తి సుదొక ఎజొమాని తెద్రయ్లన్ చి, ఇన్నెక కి బలె అల్లర్ కెర గంటివొ గాయిమ్లు కెర దా ఉదడ గెల.

13 “తెదొడి జా ద్రాచ తోటచొ ఎజొమాని, ‘ఆవ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? నాయ్, గెద, ఇసి కెరిందె. అంచొ ప్రేమ తిలో పుత్తుక తెద్రయిందె. జోకయ్ మరియాద దెకుల, కిచ్చొగె’ మెన ఆకర్క జోకయ్ తెద్రయ్లన్.

14 జేవ్ తోట గుత్త నజిలన జోక దెక కెర, ‘ఇన్నెకయ్ అబ్బొన్చి దనుమ్ కలుగు జయెదె. అల్లె, ఇన్నెక మారుమ, చి ఇన్నెక కలుగు జతి వాట అమ్కయ్ దొర్కు జయెదె’ మెన జోవయింక జెన్వి లట్టబన,

15 జో ఎజొమానిచొ పుత్తున్క దెర కెర, జోక తోట తెంతొ వెలవ న కెర, †బయిలె మార గెల. జలె, జేవ్ ఎజొమానిచొ పుత్తున్క దస్సి కెర్లి రిసా, జా తోటచొ ఎజొమాని జోవయింక కిచ్చొ కెరెదె? 16 కిచ్చొ కెరెదె మెలె, జా కెర, జేవ్ గుత్త నజిలసక మొరవ కెర, జా తోట వేర మాన్సుల్క గుత్త దెయెదె” మెన యేసు సంగిలన్. ప్రజల్ జాక నూన కెర, దస్సి కెయ్క జర్గు జంక జయె నాయ్! మెల. 17 గని యేసు జోవయింక పక్క పసుల దెక, “జలె, దేముడు దేముడుచ కొణెతె రెగ్గయ్లి ఏక్ కోడు సంగిందె, జాచి అర్దుమ్ కిచ్చొ గే తుమ్ ఉచర.

‘కామ్క నెంజె’ మెన గేరు బందిలన జా

ఏక్ వత్తురు పిట్టువుక మెన ఉచరె కి, జయ్యి పత్తురు గేరుక బోడివత్తుర్ జలన్.

మెన రెగిడ్లి కోడు. 18 ఈంజొ పత్తుర్చి ఉప్పిరి కో సేడుల గే, జేవ్ బద్దల్ జా గెచ్చుల, గని కచి ఉప్పిరి ఈంజొ పత్తుర్ సేడెదె గే, జోక బీడవ గెలెదె.” మెన యేసు ‡ సంగిలన్.

19 పంటొ నజుక గెలసక మార్ల సంగిలన మెన అమ్చి రిసా యేసు సంగితయ్ మెన మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి వెల్లెల పూజర్లు చినన కోపుమ్ జా, జోక జయ్యి గడియయ్ దెరుక ఉచర్ల, గని ‘ప్రజల్ కోపుమ్ జా అల్లర్ కెరుల’ మెన, జోవయింక బియ్ కెర, తుక్లె తిల.

సిస్టు డబ్బుల్ దెతిస్చి రిసా యేసుక పరిచ్చు కెరయ్లిసి

(మత్త 22:15-22; మార్కు 12:13-17)

20 జలె, ‘వాట్ అయ్లె యేసుక దెరుమ్దె’ మెన మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి వెల్లెల పూజర్లు దెకితె తిల చి, సగుమ్జిన్క లంచుమ్ దా కెర, “తుమ్ సత్తిమ్క పుసిల్ రితి డీన” మెన, జేవ్ మాన్సుల్ యేసుక ఏక్ కోడు పుసితి రితి తెద్రయ్ల. జోవయింక ఉద్దెనుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘యేసు కిచ్చొ జవున్ తప్పు సంగిలె, జోక దెర, రోమ్ దేసిమ్చొ అదికారితె సార్ప కెర దెంక జయెదె చి, యేసుచి రిసా నూన, సిచ్చు దెయెదె’ మెన కోర్ప జతతి.

21 జలె, జేవ్ మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర, “గురుబాబు, తుయి సత్తిమ్ లట్టబ, సత్తిమ్ బోదన కెర్తసి మెన. తుయి మొకమాటుమ్ నే దెకితె, వెల్లెల మాన్సుల్ కిచ్చొ ఉచరుల గే నే బితె, దేముడు దెకయ్లి వాట్చి రిసా సత్తిమ్ తెన్ బోదన కెర్తసి మెన జానుమ్” మెన పులయ్తి రితి సంగ, 22 అన్నె, “రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చొ కైసర్ రానొక అమ్ సిస్టు దెంక నాయిమ్ గే నాయ్ గె?” మెన పుసిల.

23 గని యేసు జోవయింక కి ఉచరన్ల, జోవయింక ఉప్రమెన్ను చిన కెర, 24 “ఏక్ వెండి *కాను అంక దెకవ” మెలన్, చి జేవ్ ఆన దెకయ్తికయ్, “ఇన్నెతె కచి బొమ్మ కడ అస్తి? కచి

* 20:9 20:9 ఈంజ టాలితె, ‘గుత్త నజ తోట రకితన’ కొన్న మెలె, ముక్కిమ్క యూదుల్క ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెకయ్లి వాట్ సికడ్డ వెల్లెల మాన్సుల్, మోసె తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన, పరిసయ్యుల్, పూజర్లు. ‘ఎజొమాని’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు. ‘ఎజొమాని తెద్రయ్ల గొత్తి సుదల్’ మెలె, జోవయింక కబుర్లు సంగిలన. ‘ఎజొమానిచొ పుత్తుసి’ మెలె, యేసు. ‘ద్రాచ తోట’ మెలె, యూదుల్, చి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి బక్తి కెర్ల అన్నె మాన్సుల్. † 20:15 20:15 యేసుక కి పడ్డె యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతొ బయిలె కడన మార్ల, సిలువతె. లూకా 23:26-33. ‡ 20:18 20:18 ఈంజ టాలితె ‘దేముడుచి గుడి’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్, యేసుక నంపజా జోవయింక నిదానుమ్ జలన మొత్తుమ్ జిన్. బోడివత్తుర్ మెలె, యేసు. ‘బోడివత్తుర్ నెసిలన’ మెలె, ముక్కిమ్క యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్. ‘వత్తురు జోవయింక ఉప్పిరి సేడ బీడయ్తిసి’ మెలె, జేవ్ పూర్తి నంపనెంజిలన్ నెసిలిసిచి సిచ్చు. § 20:23 20:23 జోవయింక కిచ్చొ ఉచర్ల మెలె, ‘అమ్క ఆక్రమించుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క సిస్టు దెంక నెంజె’ మెన ఏక్ వేల జో సంగిలె, జా ప్రబుతుమ్చి మొక్క జోవయింక నేరిమ్ వయడ సిచ్చ కెరవుక జయెదె. గని ‘జా సిస్టు దెంక చెంగిల్’ మెన జో సంగిలె మాములుమ్ ప్రజల్ కోపుమ్ జవుల. మెలె, జా వేర దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్క సిస్టు దెంక ఆగ్గు తిలె కి, జేవ్ యూదుల్ నెసితి. * 20:24 20:24 యెరూసలేమ్తె దొన్ని రగల్ కాసుల్ తవుల. ఏక్ రగుమ్ దేముడుచి గుడితె దెతిసి, ఏక్ రగుమ్ ప్రబుతుమ్క దెతిసి, మాములుమ్ బియ్యార్కు వాడిక కెర్లిసి.

నావ్ డిస్తయ్?” మెన పుసిలన్ చి, “కైసర్ రానొచి” మెన జనాబ్ సంగిల. ²⁵ యేసు జోవయింక, “దస్సి జలె, కైసర్ క దెతిసి కైసర్ క, దేముడుక దెతిసి దేముడుకయ్ తుమ్ దాస.” మెన, జోవయింక జబాబ్ దిలన్. ²⁶ దస్సి, జో సంగిలిన్ తె తప్పు నాయ్ చి, ప్రెజల్ చి మొక్కె జో కిచ్చొ తప్పు సంగితిన్ చి రుజ్జు దెకవుక నెతిర్ల, చి దెరుక నెతిర్ల. గని జో దిలి జబాబ్ చి తెల్విక ఆచారిమ్ జా, తుక్లె జల.

సద్దుకాయ్యులు మెల పండితుల్ యేసుచి తెలివి పరిచ్చు కెరుక

(మత్త 22:23-33; మార్కు 12:18-27)

²⁷ పడ్డొ, ‘మొర గెలెగిన అన్నె జీవ్ జంక నెంజె, అన్నెక్ లోకుమ్ తె గెచ్చుక నెంజె’ మెన ప్రెజల్ క సికయ్ త సద్దుకాయ్యులు సగుమ్ జిన్ యేసు తె జా కెర, ²⁸ “గురుబాబు, ఈందె, ‘ఎక్కిలొచొ అన్నొసి పెండ్లి జా బోదల్ నెం తె మొర గెలెగిన, జో బావొసి అన్నొన్ చి తేర్చిక ఆనన, అన్నొన్ చి నావ్ తెన్ బోదల్ పాయిక అస్సె’ మెన, మోసే పూర్గుమ్ చొ అమ్ యూదుల్ చి రిసా రెగ్ల అస్సె. ²⁹ జలె, సత్తుజిన్ బావుడ్లు తిల. జోవయిం తె తొల్పుర్ తెర్చి ఆనన, బోదల్ నెం తె మొర గెలన్. ³⁰ జో మాన్సు చి పట్టి జెర్చిలోసా కి జాక ఆనన, బోదల్ నెం తె మొర గెలన్. ³¹ జో చి పట్టిచొ, జో చి పట్టిచొ, దస్సి వర్స తెన్ సత్తుజిన్ మొత్తుమ్ జా తెన్ పెండ్లి జా సంతానుమ్ నెం తె మొర గెల. ³² ఆకర్ క జా తేర్ బోద కి మొర గెలి. ³³ జాకయ్, మొర గెలన అన్నె జీవ్ జతి పొదిక, జా తేర్ బోద జోవయిం తె కక్క తెర్చి జా తయెదె? జేవ్ సత్తుజిన్ వర్స తెన్ జా తెన్ పెండ్లి జల, గెద” మెన యేసుక పుసిల.

³⁴ ఇసి జతికయ్, యేసు జేవ్ సద్దుకాయ్యుల్ క, “ఈంజయ్ కాలుమ్ చ మాన్సుల్ పెండ్లి జా పుత్తర్పుల్ క పెండ్లిచొ కెర్తతి, ³⁵ గని ‘అన్నె జీవ్ జా పరలోకుమ్ తె జా కాలుమ్ క జితు’ మెన కక్క దేముడు విలువ దెకెదె గే, ఒత్త పెండ్లిచొ నెం తె దస్సి తవుల. ³⁶ కిచ్చొక మెలె, ఒత్త గెలె దూతల్ కిసి మొర్చి నాయ్ గే, దస్సి, ఈంజేవ్ కి కెయ్ క కి అన్నె మొర్చి నాయ్. అన్నె, జేవ్ మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జలి రిసా, జేవ్ దేముడు చ పుత్తర్లు జా అస్సి.

³⁷ “జలె, ‘మొర గెలన అన్నె జీవ్ జవుల’ మెన † రూక్కు తెడి జా ఆగి లగితె తిలిన్ చి రిసా జో రెగిడ్లిన్ తె అమ్ చొ మోసే పూర్గుమ్ చొ కి

దెకయ్ తయ్. కేన్ కోడు తె మెలె, దేముడు చి రిసా ‘అబ్రాహామ్ చొ దేముడు, ఇస్సాకు చొ దేముడు, చి యాకోబు చొ దేముడు’ మెన ఏక తె సంగితయ్, గెద. ³⁸ జలె జేవ్ మొర్ల పూర్గుల్ క మోసే చి కాలుమ్ ఎద కి జో దేముడు తా కామ్ క అయ్ లిన్ తెన్ జేవ్ అన్నెక్ లోకుమ్ తె గెచ్చు జివ్వి అస్తి మెన రుజ్జు జతయ్. రితి మొర గెలసక నాయ్, గని జీవ్ తిలసకయ్ జో దేముడు తయెదె. కో దేముడు చి రిసా జియ్ మొర అస్తి గే, జోవయిం చి రిసా జతతి” మెన యేసు సంగిలన్. ³⁹ జలె, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కి ఒత్త తిల. జేవ్, జలె, పరిసయ్యుల్ తెన్ బెదితన జవుల చి, మొర్లె జీవ్ జంక జయెదె, అన్నెక్ లోకుమ్ తె గెచ్చుక జయెదె మెన నంప కెర్తతి చి రిసా “గురుబాబు, తుయి చెంగిల్ జబాబ్ దిలది!” మెన సంగిల. ⁴⁰ ఒత్త తెంతొ జోవయిం తె అన్నె కో కి యేసుక కిచ్చొ పుసుక కి దయిరిమ్ జతి నాయ్.

దేముడు తెర్చయ్ లొ క్రిస్తు

(మత్త 22:41-46; మార్కు 12:35-37)

⁴¹ తెదొడి యేసు జోవయింక ఇసి మెలన్. “‘దేముడు తెర్చయ్ లొ రచ్చించువ కెర్తొసా జతో క్రిస్తు అమ్ చొ దావీదు రానొచి సెకుమ్ తె జెర్మ జోక పుత్తుసి జయెదె’ మెన కిసి సంగుక జతయ్?” మెన, అన్నె, ⁴²⁻⁴³ క్రిర్తనల్ తె దావీదు,

‡ “తుచ విరోదుమ్ సుదల్ తయె సుదితి పొర్తొ జతి రితి ఆవ్ కెర్తి ఎది ఎద

తుయి అంచి ఉజెతో పక్కయ్ వెస తా

అంచి తెన్ ఏలుప కెరు, మెన

ప్రబు అంచొ ప్రబుక సంగిలన్

మెన రెగిడ్లన్. ⁴⁴ దస్సి, దావీదు రానొ క్రిస్తుక ‘ప్రబు’ మెన సంగితయ్ జలె, జో క్రిస్తు కిసి జోక కిపుత్తుసి జయెదె? తుమ్ ఉచర” మెన ఒత్త తిలసక యేసు సంగిలన్.

దేముడు చి కొడొ సికడ్డన చి రిసా ప్రెజల్ క యేసు జాగర్త సంగిలిసి

(మత్త 23:1-36; మార్కు 12:38-40; లూకా 11:37-54)

⁴⁵ ప్రెజల్ ఎత్తి సూన్ తె తతికయ్, యేసు జోచ సిస్సుల్ క ఇసి మెలన్. ⁴⁶ “దిగిల సూటిచ పాలల్ గలన బులిత గవురుమ్ ఉచరంత అమ్ చ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన చి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. జేవ్ సంతవీదులె టీచ మాన్సుల్ ఎత్తి అమ్ క జొకర్తు మెన కోర్ ప

† 20:37 20:37 నిర్గమకాండుమ్ 3:1-6. ‡ 20:42-43 20:42-43 క్రిర్తన 110:1. § 20:44 20:44 కిసి మెలె, యేసు ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు చొ పుత్తున్ జయి దేముడి జతయ్. గని మాన్సు జా దావీదు రానొచి సెకుమ్ తె జెర్మ జోవయింక పుత్తున్ రితొ జతయ్. సగుమ్ జిన్ ప్రెజల్ జా కోడు ఒప్పున్; మత్తయి 9:27, 21:9. ‘మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్ లొసా’ మెలి జో యేసు సంగన్లి నావ్ తె కి జా అర్దుమ్ ఇదిల్ లుంకిల్ రితి అస్సె.

జతతి. సబ గెరలె ముక్కిమ్చ టాన్లుతె, విందుల్తె ముక్కిమ్చ టాన్లుతె వెనుక కోర్ప జతతి. 47 జేవ్ మోసిమ్లు కెర రండెల్ మాన్సుల్చ గెరల్ విక కతతి, అన్నె ఉప్రమెన్సుక దిగిల ప్రార్థనల్ కెర్తతి. దస్సి, జోవయించి పాపుమ్ ఒగ్గరి, చి వెల్లి సిచ్చు సేడుల” మెన యేసు సంగిలన్.

21

బీద జలి రండెల్ మాన్సు ఎక్కి జాక కలుగు జలిసి ఎత్తి దేముడుక దిలిసి

(మార్కు 12:41-44)

1 దేముడుచి గుడితె డబ్బుల్ దెతి కానుక పెటె ఏక్ తయెదె. దేముడుచి కామ్క మెన మాన్సుల్ ఒత్త డబ్బుల్ గలుల. జలె, యేసు జా పక్క అంకి గల, సామ్నార్లు జోవయించి డబ్బుల్ జా పెట్టెతె గల్తె తిలిసి దెకిలన్. 2 తెదొడి ఎద్గరె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు జా డబ్బుల్ దెతి కానుక పెట్టెతె దొన్ని ఇదుల రాగి కాసుల్ గలిలిసి యేసు దెకిలన్. 3 జా దెక కెర, యేసు, “నిజుమి తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జేవ్ సామ్నార్లు ఎత్తిజిన్ మొత్తుమ్ దిలిన్చి కంట ఈంజ ఎద్గరె నెంజిలి రండెల్ మాన్సు ఒగ్గర్ దా అస్సె. 4 జోవయించి ఎదివాట్ సామ్నారుమ్ తెంతో సేంసిలిసి జేవ్ దా అస్సి. ఇన్నెక, మాత్తుమ్, కిచ్చొ నెంజిలె కి, కలుగు జలిసి ఎత్తి దాయి గెల అస్సె” మెన యేసు సంగిలో.

దేముడుచి గుడి పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా సంగిలిసి

5 దేముడుచి గుడి “చెంగిల్ పత్తల్ తెన్ కెద్ది సూటి తెయార్ కెర అస్సి, *కెద్ది తమ్మస వస్తువల్క సూటి కెర అస్తి!” మెన †సిస్సుల్ యేసుక దెకయ్ల. 6 యేసు, “తుమ్ దెకితిసి ఎత్తి జలె, సగుమ్ దీసల్ గెలె కీసి జయెదె మెలె, అప్పె పత్తుర్చి ఉప్పిరి పత్తురు దొత్తల్ తిలె కి, ఎక్కి జలెకు నే టీవెతె గలి జతి ‡దీసి జెయెదె” మెన సంగిలన్.

ఉగుమ్ మార్పుప జతిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

7 తెదొడి యేసుక, జోచ బారజిన్ సిస్సుల్ “గురుబాబు, తుయి సంగిలిసి కెయ్చ జర్లు జయెదె? ఈంజ జర్లు జతి పొది అయ్లి మెలె, అమ్ చినితి రిసా కిచ్చొ గుర్తు తయెదె?” మెన పుసిల. 8 జో జోవయింక, “కొన్సొ జలెకు తుమ్క అంచి రిసా మోసిమ్ నే కెర్తి రితి తుమ్ జాగర్త దెకన.

* 21:5 21:5 ఇస్టుమ్ తిల సామ్నార్లు బజార్ వస్తువల్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక దెతికయ్, దసచక దేముడుచి గుడి సూటి కెర తిల. † 21:5 21:5 మార్కు 13:1, మత్తుయ 24:1 దెక. ‡ 21:6 21:6 యేసు జెర్లు డబ్బయ్ వెర్పుల్ గెతికయ్, రోమ్ దేసిమ్చ సయన్సుమ్ పాడ్ కెర్ల. § 21:18 21:18 నెంజిలె, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నెలవ్ నెంతె తుమ్చ నెండివాడల్తె ఎక్కి కి నాసెనుమ్ జా గెచ్చె నాయ్’.

కిచ్చొక మెలె, ‘ఆవ్వి క్రిస్తు’ మెనన జలెకు. క్రిస్తు జెతి సమయమ్ జా అయ్లి మెన జలెకు, కో కో మాన్సుల్ బార్ జవుల. జోవయించి పట్టి తుమ్ గెచ్చె నాయ్. 9 అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్ యుద్దుమ్ కెర్తినచి రిసా జలెకు, ఏక్ దేసిమ్చ జోవయించి ఉప్పిరి జెవ్వి యుద్దుమ్ కెర్తినచి రిసా జలెకు తుమ్ సూన్లె, తుమ్ బమ్మ జా నాయ్. దసచ ఎత్తి జర్లు జంక అస్సి, గని ఈంజ ఉగుమ్ తెద్ది బేగి పూర్తి జయె నాయ్” మెన సంగ కెర 10 జోవయింక అన్నె, దేసిమ్చి ఉప్పిరి దేసిమ్, రాజిమ్చి ఉప్పిరి రాజిమ్ యుద్దుమ్క టీవెల. 11 వేర వేరతె బూకంపల్ కరువుల్ చి, కిచ్చొ కిచ్చొ కన్తల్ నన్తల్ జర్లు జవుల చి, ఆగాసుమ్ తెంతో జెత ఒగ్గర్ బయిమ్ దెత వెల్లో గుర్తులు జెవుల.

12 “గని ఈంజ ఎత్తి జర్లు నే జతె అగ్గె, మాన్సుల్ తుమ్క దెర, జోవయించి కోపుమ్క తుమ్క కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ కెర, ‘అదికారుల్ జోవయింక సిచ్చ కెర్తు’ మెన అమ్క యూదుల్చ సబ గెరలె జోవయించి అత్తి సార్లు కెర దెవుల, చి తుమ్క జేల్తె గల దెవుల. అంచి సేవ తుమ్ కెర్తసుచి రిసా, రానల్చి మొక్కె అదికారుచి మొక్కె తుమ్ తీర్పు జతి రిసా సిచ్చల్ జతి రిసా తుమ్క టీవెడుల. 13 జేవ్ దస్సి కెర్తి పొదిక, అంచి రిసా తుమ్ సాచి సంగితె. 14 తుమ్ అప్పె మెన్సుతె కిచ్చొ బుద్ది దెరన మెలె, మాన్సుల్చి మొక్కె తుమ్ పరిచ్చ జంక జలె, జా నే జతె అగ్గె, జేవ్ పరిచ్చ కెర్లె కిచ్చొ జబాబుల్ దెమ్దె?, మెన తుమ్ ఉచరంతె తా నాయ్. 15 కిచ్చొక మెలె, తుమ్క చోడి దెయిందె, తుమ్క దొర్కు జలి బుద్ది గ్యానుమ్ దెయిందె. తుమ్చ జబాబుల్చి తెల్విచి ఉప్పిరి జేవ్ అల్లర్ కెర్తసతె వెల్లెల మాన్సుల్తె కో జినుక నెత్తిర్తి, తుమ్క కిచ్చొ జబాబ్ సంగుక నెత్తిర్తి.

16 “అదికారుల్చి అత్తి తుమ్క సార్లు కెర దెతసతె సగుమ్జిన్ కొన్సొ జవుల మెలె, తుమ్చ అయ్యదింసి, అన్నొబావొదింసి, తుమ్చ బందుగులు, తుమ్చ సినేతులు. అన్నె, తుమ్తె సగుమ్జిన్క మాన్సుల్ మారుల. 17 అన్నె, తుమ్ అంచి నావ్ తెన్ బులితె తత్తెచి రిసా, ఎతివాట్జిన్ తుమ్క విరోదుమ్ జవుల. 18 గని, కీపరలోకుమ్తె తుమ్ జెతిన్క ఉచర్లె, తుమ్చ నెండివాడల్తె ఎక్కి కి నాసెనుమ్ జా గెచ్చె నాయ్, ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజ ఆగ్గె మార్లె కి, తుమ్ పరలోకుమ్తె గెతిసి అడ్డు కెరుక నెత్తిర్తి. 19 తుమ్ ఎక్కి నిదానుమ్

ఓర్పుప జా, చి పరలోకుమతె గెతి రితి తుమ్చి జిమ్చి దొర్కు కెరన తా.

యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ పాడ్ జంక తిలిన్చి రిసా యేసు సంగిలిసి
(మత్త 24:15-21; మార్కు 13:14-19)

20 “గని యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క సయన్యుమ్ ఒండి నుట్టునంత బెర తతిసి తుమ్ కెయక దెకితె గే, ‘పట్టుమ్ పాడ్ జంక తిలి సమయుమ్ పాఠ జా అస్సె’ మెన చినితె. 21 జా గుర్తు దెకిలె, తుమ్చితె కో ఈంజ యూదయ ప్రదేసిమి తవుల గే, చట్టున డొగ్రలె ఉట్ట నిగుతు చి, పట్టుమ్చి తెడి తిలస బార్ జా ఉట్ట గెతు, చి పట్టుమ్ ఒత్తల్తోచి బయిలె గవ్వొలె జవున్ కో తవుల గే, పట్టుమ్తె అన్నె పెనుత్ నాయ్. 22 కిచ్చొక మెలె, జోవయింక పవ్చిల్ రితి ఇండిల జోవయించ అమ్చ యూదుల్క దేముడు సిచ్చ దెత దీసల్ జవుల, జేవ్. జో అగ్గె రెగిడ్డిసి దస్సి జర్గు జా పూర్తి జంక అస్సె.

23 “అయ్యో! జేవ్ దీసల్క వయ తిల తేర్బోదల్, బోదల్ వడ్చివొ ఉట్ట నిగుక నెత్త ఒగ్గర్ సైమల్ జవుల! ఈంజ దేసిమి ఒగ్గర్ కస్టల్ సిచ్చల్ జవుల! 24 అమ్చ యూదుల్తె సగుమ్జిన్క కండ గెలుల, సగుమ్జిన్క దెర వేర దేసిమ్లుతె కడ నెవుల. అన్నె యూదుల్ నెంజిలస ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి ఉప్పిరి, ఈంజ దేముడుచి గుడిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తి కాలుమ్ కేడ్తె ఎదక జేవ్ ఈంజ ఎత్తి నుంద గెలుల.

దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరుక దెర్తిసి చి రిసా యేసు సంగిలిసి
(మత్త 24:29-35; మార్కు 13:24-31)

25 “పడ్డొక, పొద్దుతె, జోనుతె, చి సుక్కల్తె కిచ్చొ కిచ్చొ గుర్తుల్ డీసుల చి, తుపాన్ కెర్లె సముద్దుమ్చ కెర్లల్ ఎదిలి డొక్కక జా, బుయ్యె ఉట్ట జా గెరల్ గుడ్డ దెర గెలె, జా అల్లర్ జా అవాడ్ కీన్ తయెదె గే, దస్సి జయెదె చి, దసచచి రిసా ఒండి లోకుమ్తె వేర వేర దేసిమ్లుచ మాన్సుల్ సైమల్ సేడుల చి, కిచ్చొ ఉచరుక గే నేన గెచ్చుల. 26 ఈంజ లోకుమ్తె జెంక తిల అల్లర్చి రిసాచి జోవయించి బయిమ్క మాన్సుల్చి మొకొమ్ గుంజు సేడుల.

కిచ్చొక మెలె, అగాసుమ్తె సెక్తి తిలిసి ఎత్తి అద్దుర్ జా గెచ్చెదె. 27 తెదొడ్క, ఎదివాట్ అదికారుమ్ తెన్, పరలోకుమ్చి ఉజిడి తెన్ అవ్ మాన్సు జా జెర్కున్ అయ్లోసా మబ్బుతె పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెతిసి *ఎత్తిజిన్ దెకుల.

28 “జలె, ఈంజ ఎత్తి జర్గు జంక దెర్లె పొది, అమ్చి రచ్చున పాసి జా జెతయ్ మెనన, తుమ్ సోగ టీవ దయిరిమ్క ఉప్పిరి దెక, సర్దసంతోసుమ్ జా” మెన యేసు సంగిలన్.

29 తెదొడి యేసు జోవయింక అన్నె కిచ్చొ టాలి సంగిలన్ మెలె, “అంజూరుమ్ రూకుక చి అన్నె రగల్ రూకుల్క ఉచరుమ. 30 జేవ్ వలొయిలె బేగి, ‘వేసెగు అప్పె పాఠ జెయెదె’ మెన తుమ్ చినితను, జాన్సు. 31 దస్సి, అవ్ సంగిల గుర్తుల్ జర్గు జతిసి తుమ్ దెకిలె, † ‘దేముడుచి రాజిమ్ పాఠ జా అస్సె చి జెయెదె’ మెన జాన్తె.

32 “తుమ్క అవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అవ్ సంగిల సైమల్ గుర్తుల్ పూర్తి జర్గు జతి ఎద ఈంజ ఉగుమ్ అంతుమ్ జయె నాయ్. 33 అగాసుమ్ బుయి నాసెనుమ్ జా గెచ్చుల, గని అంచ కొడో †ఎధరె పిట్టితి నాయ్.

‘తెలివి తా పాపుమ్తె దెర్కు నే సేడ్డి రిసా ప్రార్దన కెర్తె తా’

34 “తుమ్ మెన్సుతె కిచ్చొ బుద్ది ఇండితె గే తుమ్ జాగర్త దెకన! నెంజిలె, తుమ్ ఓడుప జతి రితి ఒగ్గర్ సూరు పియ మచ్చితిన్ గట్ట, దస్సి మచ్చితిన్క వెర్తి రితి ఇండితిన్ గట్ట చి, ఈంజ లోకుమ్చ రోజుకచ బాదల్ చి రిసా ఉచర్తిసి తుమ్క పెల గెలెదె. తుమ్ దసచతె అలవాట్ జా తిలె, ఈంజ ఉగుమ్చి జా ఆకర్ దీసి అయ్లె, బోసుక ‘అస్సె’ మెన జంతు నేన్లె కీసి చట్టున దెర్కు సేడుక జయెదె గే, దస్సి తుమ్ చట్టున లాజ్ బెట్టుక జయెదె. 35 కిచ్చొక మెలె, బూలోకుమ్ తిలస ఎత్తిజిన్క జా దీసి లయెదె. 36 ఈంజేవ్ సైమల్తె జా దీసి జెతికయ్ గుర్తుచ అల్లర్ ఎత్తితె తుమ్ ఓర్పుప జా జిన్తి రితిచి, జిన అవ్ మాన్సు జా జెర్కున్ అయ్లోసా ఏలుప కెరుక మెన అన్నె జెతి పొదిక అంచి మొక్కె తుమ్ టీవ్తి రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన, జా ఎత్తిక దొర్కు జలి సెక్తి తుమ్క తవున్ మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర్తె తా” మెన యేసు సిస్సుల్క సంగిలన్.

* 21:27 21:27 మత్తయి 24:30. † 21:31 21:31 మత్తయి 24:33 అన్నె మార్కు 13:29 తె యేసు అన్నె ఉత్త జెతిన్చి రిసాచి కోడు అస్సె. మెలె, జో అన్నె ఉత్త జెతిసి తెన్నె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరుక దెరెదె. జా రాజిమ్ ఏలుప కెర్తెన్తె యేసుయి రానొ జయెదె, చి ఎత్తిచి ఉప్పిరి జిన్లొ మెలె, దేముడు అబ్బొన్చి అత్తి జో ఎత్తి సార్కు కెర దెయెదె, చి అబ్బొసి కెయక తెయక ఎత్తిచి ఉప్పిరి పూర్తి ఏలుప కెరెదె. ఇన్నెక కొరిందియుల్క వవులు రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 15:24-28 నడు కెర. యేసు ఏలుప కెర్తె పొదిక, జోవయించి తెడి జోవయింక నంపజా జోవయించయ్ జల మాన్సుల్ కి ఏలుప కెరుల. ఇన్నెక డీసయ్లిసి 5:10 నడు కెర. † 21:33 21:33 నెంజిలె ‘నెరవెర్చుప జంక ఎధరె పిట్టితి నాయ్’.

37 జలె, జా దొరతి యేసు రోజుక మెద్దెన్ పొది దేముడుచి గుడితె గెచ్చు బోదన కెర్తె తయెదె చి, రోజుక సంజె పట్టుమ్ తెంతో బార్ జా కీబలీవ మెట్టయ్ నిద్ర తయెదె. 38 రోజుక పెందల్ పొది ప్రెజల్ ఎత్తి బే బేగి బార్ జా జోచి బోదన నూనుక మెన దేముడుచి గుడితె గెచ్చుల.

22

జా దేసిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక దెర మారుక మెన కుట్ర కెర్లిసి (మత్త 26:1-5,14-16; మార్కు 14:1-2,10-11; యోహా 11:45-53)

1 *పస్కా పండుగు, జలె నే పులయ్ల పోడియొ కతి పండుగు పాసి జా అయ్లి. 2 తెదొడి “కెయెక కిసి ప్రెజల్ బమ్మ నే కెర్తె యేసుక మారుమ?” మెన వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కుట్ర ఉచర్తె తిల. కిచ్చొక మెలె, ప్రెజల్ క †బితె తిల.

యూదా యేసుక దెర దెంక ఒప్పన్లిసి

3 తెదొడి, యేసుచ బారజిన్ సిస్సుల్తె తిలో ‡ఇస్కరియోతు మెలొ యూదాక సయ్తాన్ దెర్లన్. 4 యూదా వెల్లెల పూజర్లుతె చి దేముడుచి గుడిచ జమాన్లు సుదల్చ అదికారుల్తె గెచ్చుకెర, “యేసుక తుమ్చి అత్తి ఆవ్ దెర దెయిందె. కిన్ కెరుమ?” మెన జోవయింతెన్ లట్టల్లు, 5 జేవ్ సర్ల జా “తుక డబ్బుల్ దెమ్దె” మెన ఒప్పన్ల. 6 జో కి ఒప్పన్లొచి, జనాబ్ నెంజిలిన్తె యేసుక దెర దెంక మెన వాట్ చజితె తిలో.

పస్కా పండుగచి అన్నిమ్ యేసుచ సిస్సుల్ తెయార్ కెర్లిసి

(మత్త 26:17-25; మార్కు 14:12-21; యోహా 13:21-30)

7 తెదొడి నే పులయ్ల పోడియొ కతి దీసి అయ్లి. జా దీసి పస్కా పండుగచి రిసాచి కీమెండపిల్ల కండ

అర్పితుమ్ దెవుల. 8 జాకయ్ యేసు పేతురుక చి యోహానుక “తుమ్ గెచ్చు, చి పస్కా పండుగు అన్నిమ్ అమ్ కతి రిసా దొర్కు జలిసి తెయార్ కెర” మెలన్. 9 “అమ్ కేనె తెయార్ కెర్తుక తుచి ఆన?” మెన జేవ్ పుసిల. 10 జోవయింక, “ఈందె, పట్టుమ్చి తెడి పెసిలదు మెలె, పాని వయితోసా ఎక్కిలో తుమ్క దస్సుల్ జయెదె. జోచి పట్టి తుమ్ గెచ్చు చి, కేన్ గెరి జో పెనెదె గే, 11 జో గెర్చొ ఎజొమానిక తుమ్ కిచ్చొ మెన మెలె, ‘అంచ సిస్సుల్ తెన్ ఆవ్ పస్కా అన్నిమ్ కతి గది కేన్ మెన అమ్చొ గురుబాబు సంగితయ్’ మెన తుమ్ సంగ, 12 సామన్ తెయార్ కెర్లి వెల్లి అంతస్తు గది ఏక్ తుమ్క జా దెకయెదె. ఒత్తయ్ అమ్చి రిసా పస్కా అన్నిమ్ తుమ్ తెయార్ కెర తా” మెన యేసు సంగిలన్. 13 జేవ్ గెచ్చు కెర, ‘జో సంగిల్ రితి ఎత్తి జర్లు జా అస్సె’ మెన దెక కెర, జా పస్కా అన్నిమ్క దొర్కు జలిసి ఎత్తి తెయార్ కెర్ల.

యేసు సిస్సుల్ తెన్ పండుగ్ అన్నిమ్ కంక

(మత్త 26:16-30; మార్కు 14:22-26; 1 కొరి 11:23-25)

14 పండుగ్ అన్నిమ్ కెర్లి సమయమ్ పాచ జెతికయ్, యేసు సిస్సుల్ తెన్ జా అన్నిమ్ కంక మెన వెసిల. 15 తెదొడి యేసు జోవయింక, ఆవ్ సేడుక తిల సైమల్ నే జతె అగ్గె తుమ్చి తెన్ ఈంజ పస్కా అన్నిమ్ కంక మెన ఆవ్ ఒగ్గర్ ఆస జలయ్. 16 కిచ్చొక మెలె, దేముడు ఎదార్డుమ్ ఏలుప కెరుక అయ్లె పొదిక, జోచి రాజిమ్తె ఈంజ పస్కా పండుగు *గుర్లు జతి రచ్చనచి ముక్కిమ్చి అర్దుమ్చి కామ్ పూర్తి జర్లు కెర్తె ఎదక ఈంజ మదెనె, ఈంజ పండుగ్ అన్నిమ్ ఆవ్ అన్నె కయి నాయ్ మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. 17 జా పండుగ్ అన్నిమ్ పితి డొమ్మ ద్రాచ రస్సుమ్ యేసు తెదొడి దెర కెర, ‘ఈంజ తుయి దా దయ కెర్లది’ మెన దేముడు అబ్బొన్క సంగ కెర, సిస్సుల్క “ఉంద, ఇన్నె తిలిసి

§ 21:37 21:37 మార్కు 11:11-12, చి 19-20తె దెకిలె, ‘ఒలీవ మెట్టయ్’ మెనె నాయ్, గని ‘బేతనియ గవ్వె’. బేతనియ గావ్ ఒలీవ మెట్టకయ్ పాసి తయెదె. * 22:1 22:1 ‘ఇసి దస్సి పండుగు కెర’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలిసి కేనె సదు కెరుక జయెదె మెలె, నిర్లమకాండుమ్ 12 అద్యయిమ్తె. † 22:2 22:2 ‘ప్రెజల్ బితె తిల’ మెలె, దొన్చి రిసా ఉచరుక జయెదె. యోహాను 11:48తె దెకిలె, ‘యేసుక కిచ్చొ నే కెర్లె దస్సి బోదన కెర్తె తయెదె, చి ప్రెజల్ పూర్తి జోవయింక సంపజా గెచ్చుల, చి రోమ్ దేసిమ్చ నయ్న్యమ్ అమ్చి దేముడుచి గుడి పాడ్ కెరుల, అమ్చి అదికారుమ్ కుడ్డె గెచ్చుల’, మెన బితె తిల. జా ఏక్, గని అన్నె కిచ్చొ మెలె, మత్తయ 26:5 చి మార్కు 14:2తె దెకిలె, పండుగు పొది జోవయింక మారుక పొని, నెంజిలె పండుగ్క బెర అయ్లె ప్రెజల్ అల్లర్ దెవుల మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ బితె తా అల్లర్ జలిన్చి రిసా సంగితయ్. ‡ 22:3 22:3 జోవయింక ‘ఇస్కరియోతు’ మెన కిచ్చొక జోవయింక నావ్ తిలి మెలె, జో ఇస్కరియోతు గవ్వెచొ మాన్సు జయెదె. § 22:7 22:7 యేసు కి జయి పండుగు కెర్లి పొది అర్పితుమ్ జలన్. జో, జలె, కెయెక తెయెక సరిపుచుప జలి అర్పితుమ్ జలన్. జొయ్యి అర్పితుమ్ జలిసి తెంతో అన్నె అర్పితల్ నాయ్. ఎబ్రియల్ 9:28, 10:10. * 22:16 22:16 జా పస్కా పండుగు మెన మాములుమ్ యూదుల్ కిచ్చొక కెరుల మెలె, పూర్ణమ్ పొది జేవ్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిసి తెంతో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయింక రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెరుక. నిర్లమకాండుమ్ 3 అద్యయిమ్ తెంతో యెహోసుప ఎద ఈంజ మత్తెలి పూర్తి తయెదె. ముక్కిమ్క అప్పె నిర్లమకాండుమ్ 12, 13 అద్యయల్ దెకిలె సగుమ్ అర్దుమ్ జయెదె. గని ‘పస్కా పండుగచి గుర్లు జతి ముక్కిమ్చి రచ్చన’ మెలె, పాపుమ్ తెంతో, పాపుమ్చి ఉగుమ్ తెంతో, పాపుమ్చి లోకుమ్ తెంతో మాన్సుల్ రచ్చించుప జా పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితిసి, పరలోకుమ్తె గెతిసి.

తుమ్ వర్ష తెన్ పియ వంటన. 18 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ ఎదార్డుమ్ ఏలుప కెర్తి రితి జెతె ఎదక ఈంజ మదెనె ఆవ్ ద్రాచ రస్సుమ్ పియి నాయ్ మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి” మెన యేసు సంగ కెర, 19 పొడి వెంట ‘తుయి ఈంజ దయ కెర్లది’ మెన దేముడు అబ్బొన్క సంగ కెర, జా పొడి మోడ కెర, సిస్సుల్క దా “ఉంద, ఈంజ అంచి ఆగ్. †అంక తుమ్ ఏద కెర్తి గుర్తుక తుమ్ ఇసి కంక అలవాట్ జా. ఉంద కా,” మెన దిలన్. 20 దస్సి, జా అన్నిమ్ కా కేడయ్లి పొది †గలన్ అన్నె దెర, “ఈంజ గలన్ ద్రాచ రస్సుమ్, ఆవ్ దెతి నొవి ప్రమానుమ్. తుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా సువ దెతి అంక లోయి. జా లోయిచి గుర్తు ఈంజ ద్రాచ రస్సుమ్.

21 “ఈందె, అంక దెర, సార్పు కెర దెతోసా ఈంజ బల్లతె వెన అంచి తెన్ అన్నిమ్ కెర్తయ్. జోచి ఆతు అంచి ఆతు తెన్ ఈంజ బల్లచి ఉప్పిరి అస్సె. 22 కిచ్చొక మెలె, ‘జర్గు జంక అస్సె’ మెన దేముడు అగ్గె తెంతో రెగిడ్లి రితి ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా కిగెచ్చుక అస్సె, గని అయ్యె! కేన్ మాన్సు అంక దెర విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దెయెదె గే, జో మాన్సు జతి సిచ్చ కెర్తి!” మెన సంగిలన్. 23 జో దస్సి సంగితికయ్, ‘ఆవ్ గె? ఆవ్ గె?’ మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టుబుక దెర్ల.*

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సేవ కెర్తి బుద్ది తెన్ తతిసి చి కోడు 24 జలె, జోవయింతె కొన్సొ వెల్లో జయెదె గే సిస్సుల్ లట్టుబనుక దెర్ల. 25 జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “యూదుల్ నెంజిల వేర రానల్ సొంత గవురుమ్ ఉచరన ప్రెజల్క జాడ్లు వయడ్డె తిలి రిత జోవయింక పోటి తెన్ ఏలుప కెర్తతి, అన్నె ప్రెజల్చి ఉప్పిర్చ అదికారుల్ ‘దర్ముమ్ కెర్తస’ మెనంతతి. 26 గని తుమ్చి తెన్ దస్సి తంక జయె నాయ్. తుమ్చి తెన్ వెల్లో జతోసా ఎత్తిచి కంట దకిలో రితో జవున్ చి, తుమ్క ఏలుప కెర్తొసా సేవ కెర్తొసా రితో జవున్. 27 మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్ ఉచరై, కొన్సొ వెల్లో జయెదె? అన్నిమ్క బల్లతె వెసితోసా గే జోవయించి అన్నిమ్ వంట దెతో గొత్తి సుదో గె? బల్లతె వెసితోసా వెల్లో జయెదె, గెద. జలె, ఆవ్ తుమ్చి నెడిమి తా వంట

దెతో †గొత్తి సుదోచొ రితో జతసి. ఈంజ అర్దుమ్ కిచ్చొ జయెదె గే తుమ్ ఉచర.

28 “†తుమ్ అంచ సిస్సుల్ ఆవ్ సేడ్ల బాదల్ ఎత్తితె బెద నిదానుమ్ తా అస్సున్, 29 అన్నె, జోచి రాజిమ్చి ఉప్పిరి ఆవ్ ఏలుప కెర్తి రిసా కిసి అంచొ దేముడు అబ్బొ అంక అదికారుమ్ దా అస్సె గే, దస్సి 30 తుమ్ అంచి రాజిమ్తె అంచి బల్లతె వెన కంక పింక చి, కీతుమ్ బారజిన్ బార సిజాసనల్తె వెన, ఇస్రాయేలుల్చ బార సెకుమ్లుచక అంచి తెడి ఏలుప కెరుక మెన తుమ్క ఆవ్ నిసాన అస్సి” మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క సంగిలన్.

పేతురుక “ ‘జోక నేని’ మెన అంచి రిసా తుయి తివ్వెరి సంగితె”
(మత్త 26:31-35; మార్కు 14:27-31; యోహా 13:36-38)

31 పడ్డె, పేతురుచి అగ్గెచి నావ్ దెర, “సీమోను, సీమోను, ఈందె, తేర్బోద కిసి తందుడు పూన నిసెదె గే, దస్సి తుమ్క నిసితి రితి అల్లర్చి పరిచ్చు కెరుక మెన సయ్తాన్ సెలవ్ నజన అస్సె. 32 గని తుచి నముకుమ్ పాడ్ జా గెస్సు నాయ్ మెన ఆవ్ ప్రార్దన కెర అస్సి. అన్నె, తుమ్ అన్నె బుద్ది జా అంచి పచ్చెన అన్నె జెతి రితి తుమ్ మార్సుప జలదు మెలె, తుమ్చ బాపుడ్లు జల అంక నంపజల అన్నె మాన్సుల్చి నముకుమ్ తుమ్ డిట్టుమ్ కెర” మెన యేసు పేతురుక చి, అన్నె సిస్సుల్క సంగిలన్.

33 తెదొడి పేతురు “ప్రబు, తుయి జేల్తె జేలి తంక జలెకి, మొరుక జలెకి, తుచి తెన్ బెద జేలి జయిందె జవున్, మొరిందె జవున్, అంక బి నాయ్” మెలన్. 34 జలె, పేతురు దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోక, “ఓ పేతురు, తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, జోక ఆవ్ నేని మెన, తుయి తివ్వెరి అంచి రిసా సంగితె ఎదక కుకుడో వానె నాయ్”.

డబ్బుల్, సామన్చి కడ్డుమ్చి రిసా యేసు సంగిలిసి

35 తెదొడి యేసు సిస్సుల్క అన్నె, “జా సుట్టు దేముడుచి రాజిమ్ పాసి జా అయ్లిన్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సంగ సంగ మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర కెర తుమ్ బుల” మెన తుమ్క ఆవ్ తెద్రయ్లి పొది “నెంచె నెంతె, డబ్బుల్ నెంచె నెంతె, చి జోడ్లు నెంతె గెచ్చ మెన *సంగిలయ్ గెద. జలె, దసచ

† 22:19 22:19 ఈంజ ఎత్తి తోతో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ‘తుమ్చి’ తెంతో 20 నంబర్చి కోడు పూర్తి తెన్ చ కొడె తయె నాయ్.

‡ 22:20 22:20 దస పండుగ్ అన్నిమ్తె బెర్రి, చెత్తర్ సుట్టు ద్రాచ రస్సుమ్ పివుల. § 22:22 22:22 మెలె, ‘మొరుక అస్సె’.

* 22:23 22:23 ఒత్త తెంతో యేసుక దెర దెతో యూదా బార్ జా అదికారుల్తె గెల్. యోహాను 13:30. † 22:27 22:27 యోహాను 13:2-16. ‡ 22:28 22:28 యూదా జోవయింతె నాయ్. 23నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. § 22:30 22:30 ‘తుమ్ బారజిన్’ మెలె, జో యూదా పిట్టో, గెద-యేసుక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దిలోచి రిసా. గని యేసు జిమ్ జా పరలోకుమ్తె వెగ గెలి వడ్డె, తిల

సిస్సుల్ ప్రార్దన కెర అన్నెకోక, మెలె మత్తియ మెలోసాక నిసాన బెదవస్స, చి అన్నె బారజిన్ జా గెల. బారికుల్ 1:15-26. * 22:35 22:35 లూకా 10:4, 9:3.

నెంతె గెతికయ్, తుమ్క కిచ్చొ జలెకు కొత్తు తిలి గె?" మెన పుసిలన్, చి "కిచ్చొయ్ కొత్తు నాయ్" మెల. ³⁶ †దస్సి జబాబ్ దెతికయ్, జోవయింక అన్నె, "అప్పె జలె, కక్క సెంచె గే డబ్బుల్ సెంచె గే అస్సె గే, దెర తంక, చి కక్క కండా తయె నాయ్ గే, జోవయించి కోటు విక కండా గెననుక. ³⁷ కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, †క కి 'నేరిమ్ కెర్లొసా' మెన తీర్పు కెరు మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్లయ్లి కోడు అంచితె పూర్తి జర్గు జంక అస్సె. కిచ్చొక మెలె, అంచి రిసా రెగిడ్డిసి ఎత్తి కచితుమ్ జర్గు జయెదె" మెలన్. ³⁸ †తెదొడి సిస్సుల్, "ఈందె, ప్రబు, అమ్చితె దొన్ని కథుమ్లు అస్తి" మెల, చి "సాలు" మెలన్.

యేసు మొరుక తిలిన్చి రిసా జో ప్రార్దన కెర్లిసి (మత్త 26:36-46; మార్కు 14:32-42)

³⁹ యేసు ఒలివ మెట్టయ్ గెచ్చుక అలవాట్ తిలి చి, తెదొడి బార్ జా ఒత్తయ్ గెలన్. జోచ సిస్సుల్ కి జో తెన్ బెద గెల. ⁴⁰ జలె, 'గెత్నేమనే' మెంతి జో గెతి ఒత్తచి తోటతె పాచ కెర, సిస్సుల్క యేసు, "అప్పె జెత అల్లర్ తుమ్క ఏక్ పరిచ్చ రితి జయెదె. ఈంజ ఎత్తితె తుమ్ పాపుమ్ నే కెర్తి రిసా ప్రార్దన కెర్తె తా" మెన యేసు సంగ కెర, ⁴¹ పత్తురు గల్తి ఎదిలి దూరి గెచ్చ కెర, మొగ్రల్ టెక, ⁴² "ఓ బ, తుక ఇస్టుమ్ తిలె, ఈంజ గిన్నచి ఆవ్ నే పితి రితి అంక పిట్టవు, గని అంచి ఇస్టుమ్ పోని. తుచి ఇస్టుమ్ జర్గు జవున్" మెన దేముడు అబ్బొన్క ప్రార్దన కెర్లన్. ⁴³ *పరలోకుమ్ తెంతొ దూత ఎక్కిలో డీస జోక డిట్టుమ్ కెర్లన్. ⁴⁴ †తెదొడి జోచి పెట్టి ఒగ్గర్ బాద దుకుమ్ సేడ, అన్నె ఒగ్గర్ ఆస తెన్ ప్రార్దన కెర్లన్ చి, జోచి గాము కిసి పుట్టిలి మెలె, సుక్కల్ లోయి జా బుయ్యె సేడ గెలన్.

⁴⁵ జలె, యేసు ప్రార్దన కెరుక ముల ఉట్ట కెర సిస్సుల్ తిలిన్తె అయ్లె, జేవ్ ఒగ్గర్ దుకుమ్క అల్పు జా నిజ గెల అస్తి. ⁴⁶ అన్నె, జోవయింక "తుమ్ కిచ్చొక నిజాక? ఉట్ట, చి ఈంజ జెతి అల్లర్చి పరిచ్చతె తుమ్ పాపుమ్ నే కెర్తె రితి ప్రార్దన కెర్తె తా" మెలన్.

† **22:36** 22:36 ఈంజ 36నంబర్చి కోడు కిచ్చొక సంగితయ్, బెర్తె, 'అల్లర్ జెవుల చి తుమ్ డిట్టుమ్ తతి రిసా తెయార్ జా' మెలి అర్దుమ్కయ్. గని 'మాములుమ్ అయ్దల్క యుద్దుమ్ కెరుక తెయార్ జా' మెలి అర్దుమ్క యేసు సంగి నాయ్. పడ్డె పేతురు జో మాన్సుచి కండ్లొ కండా తెన్ సిందితికయ్ యేసు గోల కెర్లన్. మత్తయ 26:52, యోహాను 18:11, లూకా 22:51. † **22:37** 22:37 యెనయా 53:12. § **22:38** 22:38 నెంజలె కథుమ్లుచి రిసాచి టాలి సిస్సుల్ అర్దుమ్ నే కెరన్లి రిసా "ఈందె ప్రబు, అమ్చితె దొన్ని కథుమ్లు అస్తి" మెల, చి "సాలు, అన్నె దస్సి లట్టబా నాయ్" మెలన్. * **22:43** 22:43 ఈంజ ఎత్తి రెగిడ్డ సగుమ్ పుస్తకల్తె 43 చి 44నంబర్లుచ కొడె తయె నాయ్. † **22:44** 22:44 ఈంజ ఎత్తి రెగిడ్డ సగుమ్ పుస్తకల్తె 43 చి 44నంబర్లుచ కొడె తయె నాయ్. † **22:50** 22:50 కొన్సె మెలె, పేతురు. యోహాను 18:10 దెక. § **22:50** 22:50 'ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి' మెలె, మొత్తుమ్ వెల్లెల పూజర్లుతె ఎక్కిలో 'ఎత్తిక వెల్లొ పూజరి' జయెదె. దేముడుచి గుడిచ సగుమ్ కమె జో ఎక్కిలోయి కెరెదె. జేవ్ ఎత్తిక జో వెల్లొ జయెదె. * **22:52** 22:52 నెంజలె 'బెడ్డివొ'.

యేసుక దెరుక మెన యూదా చి జనాబ్ జట్టు తెన్ అయ్లిసి (మత్త 26:47-56; మార్కు 14:43-50; యోహా 18:3-11)

⁴⁷ యేసు జా కోడు సంగితె తతికయ్, ఒగ్గర్ జిన్ జనాబ్ మాన్సుల్ జట్టు తెన్ అయ్ల, చి కో జోక పురె గెచ్చ వాట్ దెకయ్తె తిలన్ మెలె, యేసుచ బారజిన్ సిస్సుల్తె తిలో ఇస్కురియోతు యూదా. జో యూదా, జలె, యేసుక చుంబుక మెన జోచి పాసి అయ్లన్, ⁴⁸ గని యేసు జోక, "ఓ యూదా, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక దెర దెతి పొది ఉప్రమెన్సుక చుంబ దెతె గె?" మెన జోక పుసిలన్.

⁴⁹ జలె, 'జోక దెరుల' మెన యేసు తెన్ తిల జోచ సిస్సుల్ దెక కెర, "ప్రబు, అమ్చ కథుమ్లు తెన్ జోవయింక కండుమ గె?" మెన పుసిల. ⁵⁰ జోవయింతె †ఎక్కిలో కిచ్చొ కెర్లొ మెలె, †ఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచొ గొత్తి సుదొక కండుక గెచ్చ, జోచొ ఉజిలో కండ్లొ సింద గెలన్. ⁵¹ జలె యేసు "అన్నె దస కమె పోన" మెన సంగ కెర, జో గొత్తి సుదొచొ కండ్లొ చెంగిల్ కెర్లన్.

⁵² తెదొడి జోక దెరుక మెన బార్ జా అయ్ల వెల్లెల పూజర్లుక, దేముడుచి గుడిచ నయ్న్యుమ్ సుదల్చ అదికారుల్క చి వెల్లెల సుదల్క యేసు, "ఆవ్ కిచ్చొ చోర్లయ్ గే, చి కత్తులు *డండల్ దెరన తుమ్ అయ్లదు? ⁵³ ఆవ్ రోజుక దేముడుచి గుడితె గెతె తిలె కి, తెదొడి తుమ్ అంక దెర్లద్ నాయ్. గని తుమ్చి కామ్ తుమ్ జర్గు కెర్తి గడియ ఈంజ, అందర్ లోకుమ్చి సెక్తి ఏలుప కెర్తి గడియ ఈంజ" మెన సంగిలన్.

యేసుచి రిసా 'జోక నేని' మెన పేతురు తివ్వెరి సంగిలిసి (మత్త 26:57-58,69-75; మార్కు 14:53-54,66-72; యోహా 18:12-18,25-27)

⁵⁴ తెదొడి యేసుక దెర ఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచి మేడతె కడ నిల. కడ నెతె తిలి పొది పేతురు, జలె, దూరి దూరి యేసుచి పట్టి గెతె తిలన్, అన్నె, ⁵⁵ ఎత్తిక వెల్లొ పూజరిచి మేడచి వీదిచి నెడిమి సగుమ్జిన్ చల్లిక ఆగి లావ తప్పక మెన వెన తతికయ్, పేతురు జోవయింతెన్ వెసిలన్.

56 పేతురు దస్సి ఆగిచి ఉజిడతె వెన తతికయ్, తేరబోద గొత్తి సుదో ఎక్కి జోక దెక కెర, చెంగిల్ దెక కెర, “ఈంజొ మాన్సు యేసు తెన్ బులై తిలో” మెలి. 57 గని పేతురు “అమ్మ, జోక ఆవ్ నేని” మెన సంగిలన్.

58 పడ్డొ అన్నె గడియ గెతికయ్, అన్నెక్లొ పేతురుక దెక కెర, “తుయి కి జో తెన్ తిలోసా” మెలన్, గని “బాబు, ఆవ్ నెంజి” మెన పేతురు సంగిలన్.

59 అన్నెక్ గంట గెతికయ్, అన్నె అన్నెక్లొ పేతురుచి రిసా “నిజుమి, ఈంజొ మాన్సు కచితుమ్ జో యేసు తెన్ తిలన్. ఈంజొ కి †గలిలయ సుదో గెదా!” మెలన్. 60 పేతురు “బాబు, తుయి సంగితిన్చి అర్దుమ్ ఆవ్ నేని” మెలన్, జో అన్నె లట్టబై తతికయ్, బేగి కుకుడో వాసిలన్.

61 తెదొడి యేసుప్రబు పసుల పేతురుక చెంగిల్ దెకిలన్ చి, “కుకుడో ఆజి నే వాసితె అగ్గె తుయి తివ్వెరి అంచి రిసా ‘జోక నేని’ మెంతె” మెన యేసుప్రబు సంగిలిసి పేతురు ఏదన్ల కెర్లను, చి 62 జా వీదె తెంతో బార్ జా బయిలె గెచ్చ కొక్క కొక్క ఏడ్లన్.

యేసుక రకితె తిలన జోక కొకడ పెట్టిసి (మత్త 26:59-68; మార్కు 14:55-65; యోహా 18:19-24)

63 తెదొడి యేసుక రకితె తిల మాన్సుల్ యేసుక కొకడ కెర దెబ్బల్ పెట్ల చి, 64 జోచ అంకివొతె కచ్చెల్ బంద కెర, “తుక కో పెట్ల గే ‡తుయ్ క్రిస్తు గద, అమ్క సంగు!” మెల, అన్నె 65 జోక దూసుప కెర్ల అన్నె ఒగ్గర్ కొడో సంగిల.

66 రాత్ పాయితికయ్, యూదుల్చ వెల్లెల సుదల్, జోవయించ వెల్లెల పూజర్లు చి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లన తగు కెరుక మెన వెసిల చి, జా తగు కెర్లినతె యేసుక కడ ఆన్.

67 “‘తెద్రయిందె’ మెన దేముడు సంగిలో క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్లొసా తుయి గే?” మెన అగ్గెతె వెసిలన పుసిల. యేసు కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “ఆవ్ తుమ్క సంగిలె, అంక నంప కెర్లు నాయ్, 68 అన్నె, తుమ్క ఆవ్ ఏక్ కోడు పుసిలె, అంక జబాబ్ దేసు నాయ్, 69 గని ఇన్నెచి పడ్డొ ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో అమ్చొ దేముడుచి ఉజెతొ పక్క వెన తతిసి దెకితె” మెలన్.

70 “దస్సి జలె, అమ్చొ దేముడుచొ పుత్తుసి తుయి గె?” మెన పుసిల, చి జో జోవయింక “తుమ్ సొంత సంగిల్ రితి జొయ్యి ఆవ్” మెలన్. 71 యేసు

దస్సి సంగితికయ్, ‘దేముడుచొ పుత్తుసి ఆవ్’ మెన యేసు ఒప్పన్లిసి జో దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగన్లి రితి జతయ్. జా తప్పు మెన ఉచర, “అమ్క అన్నె సాచి అవ్సురుమ్ నాయ్. జో సొంత సంగితికయ్ సూన్లమ్.”

23

పిలాతు అదికారిచి మొక్కె యేసుక నింద సంగిలిసి

(మత్త 27:1-2,11-14; మార్కు 15:1-5; యోహా 18:28-38)

1 తెదొడి తగుతె వెసిల వెల్లెల సుదల్ ఎత్తి ఉట్ట యేసుక పిలాతు *అదికారితె కడ నిల చి, 2 జోచి మొక్కె జోక టీచడ కెర, కిచ్చొ నేరిమ్ సంగిల మెలె, “కైసర్ రానొచి అమ్క ఏలుప కెర్లొ ప్రబుతుమ్క సిస్తు దాస నాయ్” మెన. “ఆవ్ క్రిస్తు, ఆవ్ రానొ మెనన, ఈంజొ మాన్సు అమ్చ పైజల్క వెర్రి సికడ్లయ్”. 3 పిలాతు అదికారి యేసుక కిచ్చొ పుసిలన్ మెలె, “తుయి యూదుల్చొ రానొ గే?”. “తుయి సంగిల్ రితి మెన”, యేసు జబాబ్ దిలన్.

4 తెదొడి వెల్లెల పూజర్లుక చి జనాబ్క “ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొ నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీన్లయ్” మెన పిలాతు అదికారి తీర్పు సంగిలన్. 5 జేవ్ కిచ్చొ మెల మెలె, గలిలయతె మొదొల్ కెర ఈంజి యెరూసలేమ్ ఎద కి “అమ్చ యూదుల్ జితిన్ ఎత్తితె, ఈంజొ కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ, ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిర్ పైజల్చి సేంతుమ్ పిట్టయ్తయ్” మెన యేసుచి రిసా పిలాతుక బియడకు ఉచర అబద్దుమ్ సంగిల.

హేరోదుతె పిలాతు యేసుక తెద్రయ్లిసి

6 గలిలయచి కోడు పిలాతు అదికారి సూన కెర, యేసుచి రిసా “దస్సి జలె, ఈంజొ మాన్సు గలిలయడు గె?” మెన పుసిలన్ 7 ‘హేరోదు ఏలుప కెర్లి గలిలయతె తెంతో యేసు బార్ జలొ’ మెన సూన కెర, జోక జో హేరోదు రానొతె తెద్రయ్లన్. జా పొది హేరోదు యెరూసలేమ్తె జా తిలన్.

8 జలె, హేరోదు యేసుక దెక కెర, సర్లసంతోసుమ్ జలొ. కిచ్చొక మెలె, జోచి రిసా అగ్గెయ్ తెంతో సూన తిలో చి, ‘జో కెర్లి కిచ్చొ జవున్ వెల్లి కామ్ దెకిన్దె’ మెన హేరోదు జోక దెకుక ఒగ్గర్ ఆస జా తిలో. 9 జాకయ్, యేసుక జేవ్ మాన్సుల్ ఒత్త కడ నెతికయ్, హేరోదు ఒగ్గర్ కొడోల్ జోక పుసిలన్, గని యేసు ఎక్కి కోడు కి జబాబ్ దెయె నాయ్.

† 22:59 22:59 యేసు యూదయ ప్రదేసిమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె జెర్లికి గలిలయ ప్రాంతమ్తె వడ్డిలన్. ‡ 22:64 22:64 మత్తయ 26:68 దెక. * 23:1 23:1 పిలాతు అదికారి రోమ్ దేసిమ్చి నావ్ తెన్ యూదయ ప్రదేసిమ్చి ఉప్పిరి చి నమరయ ప్రదేసిమ్చి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్లె తిలన్. † 23:2 23:2 కైసర్ రానొ రోమ్ దేసిమ్చి ఉప్పిరి జేవ్ ఆక్రమించుప కెర్లె దేసిమ్చి ఉప్పిరి వెల్లొ రానొ జా తిలో.

10 తెదొడి వెల్లెల పూజర్లు చి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన పురై టీచ కెర, ఒగ్గర్ విస్సుమ్ తెన్ యేసుచి ఉప్పిరి నేరిమ్లు వయడుక దెర్ల. 11 అన్నె హేరోదు అదికారి జోచి సయన్యుమ్ తెన్ జోక నిస్కారుమ్ దెకిత్ రితి మార్పుప జా, కొకడ్ల చి, చెంగిల పాలల్ జోక గల దా, పిలాతుతె అన్నె తెద్రయలన్. 12 చి హేరోదు చి పిలాతు అగ్గె తెంతో ఎక్కిలోక ఎక్కిలో విరోదుమ్ జా తిలె కి, జయ్యి దిసి తెంతో సినేతుమ్ బందిల.

పిలాతు యేసుక జోవయించి అత్తి సార్పు కెర్రిసి (మత్త 27:15-26; మార్కు 15:6-15; యోహా 18:39-19:16)

13 తెదొడి పిలాతు వెల్లెల పూజర్లుక చి యూదుల్చ అదికారుల్ ఎత్తిక బుకారా కెర, 14 జోవయింక, “ ప్రజల్ ప్రబుతుమ్చి తెడి సేంతుమ్ నే తతి రితి ఈంజో సికడ్డయ్” మెన సంగ తుమ్ ఈంజో మాన్సుక అంచితె కడ ఆన్లదు, అన్నె, తుమ్చి మొక్కె ఆవ్ పరిచ్చ కెర్లె, ఈందె, ఇన్నెక ఉప్పిరి తుమ్ సంగిల నేరిమ్లుతె కేన్ కి ‘కెర్లొ’ మెన రుజ్జు డీసె నాయ్. 15 హేరోదు కి పరిచ్చ కెర్లొ చి, జోక అమ్తె అన్నె తెద్రయలో, గెద. ఈందె, మొర్తి సిచ్చ జతి కిచ్చో నేరిమ్ కి కెరె నాయ్. 16 జాకయ్, ఇన్నెక ఇదిల్ బుద్ది సికడ్డి రితి అంచ సయన్యుమ్లు కొర్డల్ తెన్ పెటుతు చి, ఇన్నెక విడ్డల్ కెరిందె” మెలన్. 17 †కిచ్చొక మెలె, యూదుల్క సర్ల కెర్తి రితి వెర్ని వెర్ని జా పండుగు పొది జేలి జలో కేన్ జవున్ మాన్సుక విడ్డల్ కెరుక జో అదికారిక అలవాట్.

18 గని “జో మాన్సుక పొని. జోక మారు చి, బరబ్బుక ములు. జోకయ్ అమ్క కావలె” మెన ఎక్కి జట్టు జా కేక్ గల. 19 బరబ్బు, జలె, కొన్సొ మెలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిరి ప్రజల్ విరోదుమ్ కెర్తి రితి జో అల్లర్ కెర తిలి రిసాచి, నరు అత్య జో కెర తిలి రిసా జోక జేలి కెర జేల్తె గల తిల.

20 తెదొడి కిచ్చొ జలి మెలె, యేసుక విడ్డల్ కెరుక మెన తెదొడి ఎద పిలాతుక ఇస్టుమ్ తిలి రిసా, దస్సి మెన కేక్ గల బెర తిలసక అన్నెక్ సుట్టు సంగుక దెర్లికయ్, 21 జేవ్ ఎత్తిజన్ “జోక కీసిలువతె గల టీచడ మొర్తి సిచ్చ కెరు! మొర్తి సిచ్చ కెర!” మెన కేక్ గల.

22 తెదొడి అన్నెక్ సుట్టు, ఇన్నెతెన్ మొత్తుమ్ తివ్వెర్ జలి, పిలాతు “కిచ్చొక? ఈంజో కిచ్చొ నేరిమ్ కెర అన్నె? మొర్తి సిచ్చ జతి ఎదిలి కేన్ నేరిమ్ ఈంజో కెర్రిన్చి రుజ్జు అంక డీసె నాయ్. జాకయ్ ఇన్నెక కొర్డల్ తెన్ పెట బుద్ది సికడ్డు చి, విడ్డల్ కెరిందె” మెలన్. 23 గని బెర తిల జనాబ్ “జోక సిలువ గలు! మొర్తు!” మెన కేకుల్ గల గల, బలవంతుమ్ కెర జిన్ల. 24 జాకయ్ “జేవ్ బలవంతుమ్ కెర సంగిలి రితి జర్లు జవున్” మెన పిలాతు తీర్పు దిలన్, 25 అన్నె, ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిరి ప్రజల్క విరోదుమ్ సికడ్డొ నరు అత్య కెర తిలొ బరబ్బుకయ్ ముల దిలన్; బెర తిల జనాబ్ బలవంతుమ్ కెర తిలి రిసా-చి “యేసుక కిచ్చొ కెర్లె గే కెర తుమ్చి ఇస్టుమ్ తుమ్చి పూచి” మెన, జోవయించి అత్తి జోక సార్పు కెర దిలన్.

యేసుక సిలువతె టీచడుక మెన కడ నిలిసి (మత్త 27:32-44; మార్కు 15:21-32; యోహా 19:17-19)

26 జలె, యేసుక పట్టుమ్ ఒత్తల్తోచి బయిలె కడ నెతె తా, ‘యేసుక టీచడ్డి సిలువ వయన జోవయించి పట్టి ఇండున్’ మెన, కేనె గే బయిలు దేసిమ్ తెంతో జా వాట్ జెతె తిలొ సీమోసు మెలొ కురేనియు ప్రాంతుమ్చొ మాన్సుక దెర కెర, జోక జా సిలువ వయడ్ల. 27 అన్నె, యేసుచి పట్టి ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ జెతె తిల, అన్నె జోవయింతెన్ ఒగ్గర్జిన్ తేర్బోదల్ గుండెతె పెటన ఏడుకుడు జతె తిల. 28 గని యేసు పసుల జోవయింక, “ఓ యెరూసలేమ్చ తేర్బోదలు, అంక జెతి బాద చి రిసా తుమ్ ఏడ నాయ్, గని తుమ్ కిచ్చొచి రిసా ఏడుక మెలె, తుమ్క చి తుమ్చ బోదల్క రిసాయ్ ఏడ. 29 మెలె, ఈందె, ‘గొడ్డు జలసక, బోదల్ నే పాయిలసక, దూద్ నే పియడ్లసక చెంగిలి!’ మెన తుమ్ సంగిత దీసల్ జెవుల. 30 కిచ్చొక మెలె, జేవ్ దీసల్కచ సిచ్చల్ దెక కెర, ‘అమ్చి ఉప్పిరి సేడ అమ్క డంక గెల’ మెన డొంగ్రల్క చి మెట్టల్క సంగుల. 31 *అవ్వి తిలి మట్టుక మాన్సుల్ ఇసి కెర్లె, సుకా గెలి మట్టుక కిచ్చొ కెరులగే?” మెన జేవ్క సంగిలన్.

32 యేసు తెన్ మొర్తి సిచ్చ జతి రిసా అన్నె దొగులక కి ఒత్త కడ నిల. జేవ్ నిజుమి నేరిమ్లు కెర్లన.

యేసుక సిలువతె టీచడ్డిసి

† 23:17 23:17 ఈంజు ఎత్తి రెగిడ్ల తొలితొచ సగుమ్ పుస్తకల్తె 17నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. § 23:21 23:21 ‘సిలువ’ మెలె, ఏక్ టీచేతి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతో మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్లవ కెర, జోవయించ అత్తి చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తిచట్టొతె మేకుల్ పెట, సిలువ బుయ్యె టీచ రోవ కెర, దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతో మాన్సు దస్సి ఒడయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా. * 23:31 23:31 నెంజలె, ‘అవ్ తిలొ దారు జలోసాక మాన్సుల్ ఇసి కెర్లె, తుమ్ సుకా గెలి దారు జతసక కిచ్చొ కెరుల?’

33 జలె, 'గిడ్డి రితి పొలికచి మెట్టు' మెలిన్తె జేవ్ ఎత్కిజిన్ గెచ్చు పాచ కెర, యేసుక జోచి సిలువతె టీచడల్ చి, జో డెబ్రి పక్క ఎక్కిలోక చి ఉజెతో పక్క ఎక్కిలోక జేవ్ దొగుల నేరిమ్ కెర్లసక కి ఎక్కెక్ సిలువల్తె టీచడల్. 34 †అన్నె, జోక దస్సి కెర్లసచి రిసా యేసు "ఓ బ, ఇన్నెక చెమించుప కెరు. కిచ్చొ కెర్లతి గే నేన్తి" మెన దేముడు అబ్బొన్క ప్రార్థన కెర్లన్.

జోక సిలువతె టీచడల్ †జమాన్లు సుదల్ జోచ పాలల్ వంటనుక మెన చీటి గలిల. 35 ప్రెజల్ పాసి టీచ తా దెకితె తిల, "జో అన్నె మాన్సుల్క రచ్చించుప కెర్లొ, గెద. దేముడు 'తెద్రయిందె' మెన సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్లొసా క్రీస్తు జయెదె జలె, జోయ్యి నిసాన్లొసా జయెదె జలె, జోక జోయ్యి రచ్చించుప కెరన్ను!" మెన యూదుల్చ అదికారుల్ జోక ఆసిల.

36 జమాన్లు సుదల్ కి జోక కొకడల్. జోచి పాసి జా కెర, కిఅమ్డి తిలి ద్రాచ రస్సుమ్ చంపొ కెర దా, 37 "తుయి యూదుల్చొ రానొ జలె, తుకయ్ తుయి రచ్చించుప కెరను!" మెన కొకడల్ తిల. 38 పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, * "యూదుల్చొ రానొ ఈంజొ" మెన రెగిడ్డి దార్చిగండ యేసుచి బోడిచి ఉప్పిరి ఒడయ్ల.

యేసు తెన్ సిలువల్తె ఒడయ్ జా తిల దొగుల చొర్లు

39 ఒత్త అన్నె సిలువల్తె ఒడయ్ జా తిల నేరిమ్ కెర్ల దొగులతె ఎక్కిలో, జలె, " 'తెద్రయిందె' మెన దేముడు సంగిలో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్లొసా నెంజిన్ గె? జలె, తుకయ్ తుయి రచ్చించుప కెరను చి అమ్క కి రచ్చించుప కెరు!" మెన యేసుక దూసుప కెర సంగిలన్. 40 జలె, జో ఎక్కిలో దస్సి లట్టబ్బికయ్, అన్నెక్లొ జోక "ఇన్నెతెన్ తుయి ఎక్కి రితి సిచ్చు జలెకి, దేముడుక బిస్సి నాయ్ గె? 41 ఆమ్ జలె, అమ్ నేరిమ్లు కెర్ల రిసాయి నాయిమ్ తెన్ అమ్క సిచ్చు కెర అస్తి, అమ్ కెర్ల కమొక జెతి సిచ్చుతె అమ్క గల అస్తి. గని ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొ ఇదిలిన్ తప్పు కి కెరె నాయ్" మెన ఈంజొ అన్నెక్లొ †చోరు తొల్లితొచొక గోల కెర. 42 జో యేసుక, "ఓ యేసుప్రబు, తుయి

రానొ జా ఏలుప కెర్లి తుచి అదికారుమ్ తెన్ అన్నె జెతి పొదిక అంక ఉచర దయ దెకు" మెన సంగిలన్. 43 యేసు జోక, "తుక ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, ఆజి కి చెంగిల్ తోట రితి †పరదైసుతె అంచి తెన్ తన్నె" మెన సంగిలన్.

యేసు మొర గెలిసి (మత్త 27:45-56; మార్కు 15:33-41; యోహా 19:28-30)

44 మెదెనె, బార గంటల్ జలి పొది తెంతొ, జలె, తిన్ని గంటల్ ఎద, పొద్దు అందర్ జా గెలి చి, కిజా దేసిమి ఒండి అందర్ జా గెలి. 45 అన్నె కిచ్చొ జర్లు జలి మెలె, దేముడుచి గుడితె ఒడొవ తిలి *తెర ఉప్పిర్ తెంతొ ఎట్టొ ఎద చిరి జా దొన్ని గండల్ జా గెలి. 46 తెదొడి యేసు గట్టిజ అవాడ్ కెరన "ఓ బ, తుచి అత్తి అంచి జీవు ఆవ్ సార్ప కెర దెతసి" మెన సంగ ప్రానుమ్ ముల దిలన్.

47 జలె, యేసుక దెకితె తిలో †పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లొ, జర్లు జలిసి ఎత్కి దెక కెర, దేముడుక గవురుమ్ కెర్లొ చి, "ఈంజొ మాన్సు కచితుమ్ పున్నిమ్చొ!" మెన సంగిలన్. 48 అన్నె, కిచ్చొ జర్లు జయెదె గే దెకుమ మెన ఒత్త గెచ్చు తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిని, జర్లు జలిసి దెక కెర, గుండెతె పెటన గెరి ఉట్టు గెల. 49 అన్నె యేసుచ గోతుసుదల్, చి గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతొ జోచి పట్టి జా †నవైచన కెర తిల తేర్బోదల్ కి సిలువల్క ఇదిల్ దూరి టీచ తా జర్లు జలిసి ఎత్కి దెకితె తిల.

యేసుచి పీనుమ్ ఎంగ్డవ దిలిసి (మత్త 27:57-61; మార్కు 15:42-47; యోహా 19:38-42)

50 అరిమతయ్ మెంతి ఏక్ గెచ్చొచొ యోసేపు మెలొ ఎక్కిలో తిలొ. యూదుల్చి వెల్లి తగుతె వెసితొసా జయెదె, జో, చెంగిలో సత్తిమ్చొ మాన్సు జయెదె. 51 జేవ్ అన్నె వెల్లెల సుదల్ యేసుచి ఉప్పిరి కుట్ట కెర్లినతె జో బెదె నాయ్, జోక ఇప్పుమ్ నాయ్ చి, 'ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్ కెయచ ఎదార్లుమ్ డీసెదె, జా రాజిమ్చొ క్రీస్తు రానొ ఏలుప కెరెదె?' మెన జో రకితె తిలన్.

52 ఈంజొ మాన్సు, జలె, పిలాతు అదికారితె గెచ్చు

† 23:34 23:34 ఈంజి ఎత్కి తొలితొ రెగిడ్డి గ్రీకు బాసచ నగుమ్ పున్కల్తె ఈంజి 'అన్నె' తెంతొ 'ప్రార్థన కెర్లన్' ఎదచి కోడు తయె నాయ్.
 ‡ 23:34 23:34 యోహాను 19:23. § 23:36 23:36 రాసల్, సామ్నార్లు నెంజిల మాములుమ్ మాన్సుల్ పితి రగుమ్ అమ్డి తిలి ద్రాచ రస్సుమ్ * 23:38 23:38 యోహాను 19:20తె దెకితె, పిలాతు అదికారి జా దార్ గండ సొంత రెగ్ల తిలన్. తిన్ని బాసల్ తెన్ రెగ్ల తిల; గ్రీకు బాస తెన్, రోమ్ దేసిమిచి లాటిన్ బాస తెన్, చి జేవ్ యూదుల్చి సొంత ఎబ్రి బాస తెన్. † 23:41 23:41 మత్తయి 27:44.
 ‡ 23:43 23:43 నెంజిలె 'పరలోకుమ్తె'. § 23:44 23:44 నెంజిలె 'ఒండి బూలోకుమ్తె'. * 23:45 23:45 ఎత్కి ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి వెర్సెక్ ఎక్కి సుట్టు పెన అర్పితుమ్ దెతి గదిక అడ్డు కెర్ల తెర, జా. జా చిరి జా దొన్ని గండల్ జలిసిచి అర్లుమ్ కిచ్చొ మెలె, యేసు మొర్లిన్ తెన్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక చి మాన్సుల్క అడ్డు తిల పావుమ్ జో యేసు గెచ్చయ్లిసిచి అర్లుమ్. ఏబ్రియులుక రెగిడ్డి ఉత్తమ్ 10:19, 20. † 23:47 23:47 జో రోమియుడు జయెదె జలెకి. ‡ 23:49 23:49 లూకా 8:1-3 దెక.

కెర, “యేసుచి పీనుమ్ అంక దె” మెన జా ఉత్తవ వెంట గెల్లి రిసా సెలవ్ నజీలన్, ⁵³ అన్నె, ఉత్తవ కెర, జోచి ఉప్పిరి చెంగిల్ విలువ కీబట్ట గండ పంగ్రవ కెర, కక్క అగ్గె నే రోవ తిలి సాప్రయ్ డొల్మి కెర్లి మెస్సున్తె రోవ దిలన్. ⁵⁴ *కేన్ దీసి దస్సి కెర్లన్ మెలె, యూదుల్చి సెలవ్ కడన్లి దీసిక బోగి జయెదె.

⁵⁵ యేసుక †సవైచన కెరుక మెన అగ్గె గలిలయ ప్రాంతమ్ తెంతో జో తెన్ బెద జా తిల తేర్బోదల్ జలె, †యోసేపుచి పట్టి జా తిల, మెస్సున్ దెక, యేసుచి పీనుమ్ కీసి ఎంగ్రవ దిల గే దెకిల. ⁵⁶ దెక కెర, జేవ్ తతా గెరలె గెచ్చు కెర, జోక పడ్డో గానుక మెన చెంగిల వాసిన తేల్లు తెయార్ కెర్ల. అన్నె దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె రెగిడ్లి రితి సెలవ్ కడన్లి దీసి తుక్లె తిల.

24

యేసుక ‘జీవ్ జా అస్సె’ మెన రుజ్జు అయ్లిసి (మత్త 28:1-10; మార్కు 16:1-8; యోహా 20:1-10)

¹ సెలవ్ కడన్లి దీసి రాత్ పాయితె తతికయ్, జేవ్ తేర్బోదల్ జేవ్ తెయార్ కెర్ల వాసిన తేల్లు దెరన మెస్సు గెల. ² జలె, ఒత్త పావెలె, కిచ్చో దెకిల మెలె, జా సాప్రయ్ డొల్మి కెర్లి మెస్సున్ పెసితి వాట్క డంక తిలొ వెల్లొ పత్తురు ఒస్సుల్ జా అస్సె మెన దెకిల, ³ పెసిలె, యేసుచి పీనుమ్ జేవ్క డీసె నాయ్.

⁴ జలె, యేసుచి పీనుమ్ అప్పె నెంజిలిన్చి రిసా కిచ్చో ఉచరుక గే జేవ్ నేన తతికయ్, ఈందె, దగదగాల్న మెర్నుప జల పాలల్ గలన్ల దొగుల ఉబెడల్ రిత్త దూతల్ జోవయించి పాసి టీవెల. ⁵ ఈంజేవ్ తేర్బోదల్ బియఁ గెచ్చు బుయి పక్క దెకితె తతికయ్, జేవ్ దూతల్ జోవయింక కిచ్చో మెల మెలె, “జీవు తిలొసొక కిచ్చొక మెస్సె చజితను? జో ఇన్నె నాయ్. జో జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె. ⁶ ఈందె, జో తెదొడి గలిలయతె తా ఒత్త తెంతో నే బార్ జతె అగ్గె తుమ్క సంగిలిసి తుమ్ ఏద కెర.” ⁷ కిచ్చో మెలె, “*ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లొసొక విరోదుమ్ సుదల్ అన్నె పాపుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దెంక అస్సె చి, జేవ్ అంక

సిలువతె టీవడ మారుక అస్సె, చి తిర్రత్క ఆవ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె, మెన సంగిలన్, గెద” మెన దూతల్ సంగిల. ⁸ జేవ్ తేర్బోదల్ యేసుచ తెదొడచ కొడొ ఏదన్ల కెర్ల, ⁹ అన్నె, మెస్సె తెంతో పసుల ఉట్ట గెచ్చు, †ఎగరజిన్ యేసుచ సిస్సుల్క చి జోవయింక నంపజల అన్నె ఎత్తిజిన్క జా కబుర్ సంగిల.

¹⁰ జేవ్ ఎగరజిన్ యేసుచ †బారికుల్క జో జీవ్ జా ఉట్టిన్చి రుజ్జు సంగిల జేవ్ తేర్బోదల్ కొన్న మెలె, మగ్గల గెవ్విచి మరియ, యోహాన్సు, కీయాకోబుచి అయ్యసి మరియ, చి జోవయింతెన్ తిల *అన్నె తేర్బోదల్. ¹¹ జేవ్ సంగిలిన్క ‘వెర్లి కోడు’ మెన ఈంజేవ్ ఎగరజిన్ ఉచర నంప కెర్లి నాయ్. ¹² †గని పేతురు ఉట్ట కెర, మెస్సున్తె నిగ గెలొ, అన్నె ఒత్త పావ వంపొ జా తెడి దెకిలె, యేసుచి పీనుమ్క అగ్గె పంగ్రవ తిలి బట్టయ్, గని పీనుమ్ నాయ్, కిచ్చో నాయ్. జలె, జర్గు జలిన్క ఆచారిమ్ జా ఉచరన ఉచరన, గెరి ఉట్ట గెలన్.

ఎమ్మాయు గెవ్వి దొగుల సిస్సుల్క యేసు దస్సుల్ జా బెద గెలిసి (మార్కు 16:12-13)

¹³ జయ్యి దీసి, యేసుచ సిస్సుల్ జల దొగుల ఎమ్మాయు మెంతి గెవ్వి గెతె తిల. జా గావ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క ఎగర కిలొమిటర్లు దూరి తయెదె. ¹⁴ జర్గు జలిన్ ఎత్తిచి రిసా జేవ్ దొగుల లట్టబై తిల, ¹⁵ జలె, జేవ్ దస్సి లట్టబై తతికయ్, యేసు సొంత జా వాట్ జా జోవయింతె పావ కెర, జోవయింతెన్ బెద ఇండుక దెర్లన్. ¹⁶ జలె, జోక దెకిలెకి, జోక జేవ్ చినుక †అడ్డు కెర్లె తిలన్, చి చినితి నాయ్.

¹⁷ తెదొడి యేసు జోవయింక “తుమ్ ఇండ ఇండ, కిచ్చొచి రిసా ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ లట్టబై అస్సున్?” మెన పుసిలన్ చి, జేవ్ ముసుర్ను జా ఇదిలిన్ మొకొమ్ కెరన అస్తి. ¹⁸ జోవయింతె ఎక్కిలొ క్లెయొపా మెలొసొ. జో, జలె, “ఈంజ మదెనె యెరూసలేమ్తె జర్గు జలిసి ఒత్త అయ్లన ఎత్తిజిన్ జాన్తి. ఎక్కి తుయి నేన్సి గె?” మెన జోచి ఆచారిమ్ సంగిలొ. ¹⁹ యేసు జోవయింక “కిచ్చొ జర్గు జలిసి?” మెలన్, చి జేవ్ జోక

§ 23:53 23:53 యూదుల్ తెన్ బట్టక దిగల గండల్ కెర గుడియవుల, పీనుమ్క. * 23:54 23:54 ‘సాంజ్ జలె అన్నెక్ దీసి మొదొల్ జా తయెదె-సెలవ్ దీసి; చి రిసా, తెదొడక వెంట గెలుక నెంజె’ మెన జేవ్ యూదుల్చి రితి ఉచర, సాంజ్ సరిగా నే జతె అగ్గె వెంట గెల. † 23:55 23:55 లూకా 8:1-3 దెక. ‡ 23:55 23:55 యోసేపు తెన్ నీకొదేమొ మెలొ బెద వెంట గెల. యోహాన్సు 19:39-40.

* 24:7 24:7 లూకా 9:22, 24. † 24:9 24:9 యేసుక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి దెర దిలొ యూదా మదెనె అత్యుకెరన తిలొ. మత్తయి 27:5, బారికుల్ 1:18. ‡ 24:10 24:10 ఒగ్గర్తె ‘సిస్సుల్’ మెన అస్సె. ‘బారికుల్’ మెలి పుస్తకుమ్తె పూర్తి ‘బారికుల్’ మెంతె తయెదె.

§ 24:10 24:10 ఈంజ మరియ యేసుచి అయ్యసి జయెదె; మార్కు 6:3. * 24:10 24:10 జోవయింతె ఎక్కి ‘సలోమే’ మెలిసి; మార్కు 15:40. † 24:12 24:12 ఈంజ ఎత్తి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 12 నంబర్చి కొడు తయె నాయ్. ‡ 24:16 24:16 ఎత్తి ఆదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సెలవ్కయ్ జా అడ్డు తయెదె. మార్కు 16:12తె దెకిలె, యేసుచి పొలిక ఇదిల్ మార్కుప జా తిలె.

నజరేతు గవ్వొచ్చో యేసుచి రిసా జర్గు జలిసి. జో దేముడుచ కబుర్లు సంగితోసా జా తిలో. జో కెర్రి బోదన, జో కెర్ల వెల్లెల కమొ, దేముడు దిలన చి, జోచి బోదన జోచ కమొక ఎత్తిజిన్ పైజల్ నంప కెర తిల. 20 గని అమ్చ వెల్లెల పూజర్లు చి అమ్చ అదికారుల్ 'జో మొర్రి సిచ్చ జవున్ తుమ్ మొర్రి సిచ్చ తియ' రోమ్ దేసిమ్చ అదికారుల్చి అత్తి సార్ప కెర దిల చి, సిలువతె టీవడ మార్ల. 21 అమ్, జలె, జోక " 'అమ్చ ఇస్రాయేలుల్క కీరచ్చించుప కెరుక తిలోసా జొయ్యి' మెన ఆస జా తిలమ్. అన్నె, అమ్ సంగిలిసి జర్గు జలి తెంతో, జో మొర్రి తెంతో, అప్పె తిర్రతి జా అన్నె. 22 అన్నె కిచ్చొ మెలె, అమ్చి తెన్ బైదిత సగుమ్జిన్ తేర్బోదల్ ఆజి అమ్క ఆచారిమ్చి కోడు సంగిల. రాత్ పాయితె తతికయ్. జేవ్ మెన్నె గెల చి, 23 ఒత్త యేసుచి పీనుమ్ డీసె నాయ్, చి అమ్తె జా కెర అన్నె కిచ్చొ మెల మెలె, దూతల్ అమ్క డీసన్ సేడ్ల చి, యేసుక 'జివ్ జా ఉట్ట అన్నె' మెన అమ్క సంగిల మెల. 24 అమ్చితె తిలస సగుమ్జిన్ మెన్నె గెచ్చ దెకిల చి, జేవ్ తేర్బోదల్ సంగిల్ రితి తిలి. గని యేసుక, దెకితి నాయ్" మెన జేవ్ దొగుల సంగిల. 25 యేసు జోవయింక, "కిచ్చొ గ్యానుమ్ నెంజిలస, తుమ్! దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్లచ కొడొ అర్దుమ్ కెరనుక నంప కెరుక అల్నిమ్ కెర్లసు, కిచ్చొక? 26 క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా దన బాదల్ సేడ జో గవురుమ్ జతిన్తె గెచ్చుక దొర్కు జలి, గెద" మెన, 27 మోసి చి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్, అన్నె దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్లచి అత్తి రెగిడ్ల, జోచి రిసాచ దేముడుచ కొడొతె రెగిడ్ల ఎత్తిచి అర్దుమ్ యేసు సంగిలన్.

28 జలె, జేవ్ గెతి గావ్ పాసి జా జెతికయ్, యేసు అన్నె దూరి గెచ్చుక మెలి రితి జలొ, 29 గని, "సాంజ్ జలి. పొద్దు గెతయ్. అమ్చి తెన్ ఇన్నె తుయి నిద్ర తా" మెన జోక బతిమాల్పా జా సంగిల, చి జేవ్ తతిన్తె బెద గెలన్.

30 జలె, జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కంక మెన వెసిలొ, అన్నె, ఏక్ పొడి అత్తి దెరస 'ఈంజ తుయి దా దయ కెర్లది' మెన దేముడు అబ్బొన్క జోబర సంగ కెర, జా పొడి మోడ కెర, జోవయింక వంట దిలన్. 31 దన్నె కెర్రికయ్, జోవయించ అంకివో టేంట

జల చి, అర్దుమ్ అయ్లి చి జోక చినిల. చినిలి బేగి, యేసు మాయ జా ఉట్ట గెలొ.

32 దన్నె జర్గు జతికయ్. "నిజమి, అమ్ వట్టె జో తెన్ జెతె తిలి పొది, దేముడుచ కొడొచి అర్దుమ్ అమ్క జో దెకయ్తె తిలి పొది అమ్చి పెట్టి డడ్డిల్ రితి సర్ల తిలి, గెద" మెన లట్టబన్. 33 జోవయించి ఒగ్గర్ సర్లక బేగి ఉట్ట జయ్యి గడియయ్ బార్ జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె అన్నె గెల. ఒత్త పాచ కెర, ఎగరజిన్ యేసుచ సిస్సుల్క చి జోవయింతెన్ తిలసక చజల చి, 34 జేవ్ ఈంజేవ్ దొగులక కిచ్చొ మెల మెలె, "ప్రబు నిజమి జివ్ జా ఉట్ట అన్నె. *సిమోనుక డీసిలన్!" మెన జేవ్ సంగితికయ్, 35 యేసు ఎమ్మాయున్తె గెతి వట్టె దన్నుల్ జలిసి అన్నె పొడి మోడ్డికయ్ ఈంజేవ్ జోక చినిలిసి ఈంజేవ్ జోవయింక సంగిల.

జోచ ఎగరజిన్ సిస్సుల్క యేసు డీసిలిసి (మత్త 28:16-20; మార్కు 16:14-18; యోహా 20:19-23; బారి కమ్మొ 1:6-8)

36 జేవ్ దన్నె లట్టబంతె తతికయ్, యేసు డీస జోవయించి నెడిమి టీవిలన్, అన్నె, † "తుమ్క సేంతుమ్ తవున్. తుమ్ బమ్మ జా నాయ్. ఆవ్వి, గెద" మెలన్. 37 గని జేవ్ బియ్ గెచ్చ బమ్మ జల. జోక 'డుంబొ' మెన ఉచర్ల. 38 జో, జలె, జోవయింక "తుమ్ కిచ్చొక బమ్మ జతసు? తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొక అన్మానుమ్ జతసు? 39 అంక సిలువతె గలిలి పొది జేవ్ అంచ అత్తిలె చట్టెలె పెట్ల మేకుల్చ మచ్చల్ దెక అంక తుమ్ చిన. ఆవ్వి గెద. అంక చడ దెక్క. డుంబొక ఆగ్గ్ తయె నాయ్ అడ్డొ తయె నాయ్, గెద, గని అంక అన్నె."

40 ‡ మెన జోచ అత్తో చట్టొ జోవయింక దెకయ్లన్.

41 జలె, జోవయించి సర్లనంతోసుమ్, జోవయించి ఆచారిమ్క జేవ్ తెదొడి ఎద నంప కెరుక ఇదిల్ అల్లర్ జలి రిసా, "ఇన్నె కిచ్చొ జలెకు కతిసి అన్నె గె?" మెన పుసిలన్. 42 మొస్సా గండ దిల, 43 జో డుంబొ నెంజిలిన్చి రుజ్జుక జో నజన జోవయించి మొక్కె కయ్లన్.

44 తెదొడి జోవయింక, "ఆవ్ తుమ్చి తెన్ తిలి పొది, 'మోసి పూర్లుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్ల

§ 24:21 24:21 నెంజిలె 'అన్నె గెనన విడ్డల్ కెరుక తిలోసా'. మాములుమ్ యూదుల్ జోవయించ ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తెంతో వడ్డొ జోవయింక ఆక్రమించుప కెర్రి రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్ తెంతో చి రచ్చనక ఉచర్లె తిల. బారికుల్ 1:6-8 కి దెక. ఈంజేవ్ సిస్సుల్ కి జా రగుమ్ రచ్చనచి రిసా ఉచర్లె తిల, కిచ్చొగె. అప్పెచి మట్టుక ముక్కిమ్క పాపుమ్ తెంతో చి రచ్చన దొర్కు కెరుక యేసు అయ్లొ, చి జాచి రిసా దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జలొ. లూకా 5:24 యోహాను 3:16-18 దెక. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఆకర్కయ్ ఆగానుమ్ బూలోకుమ్ మార్పుప కెరెద, చి తెదొడెకయ్ యేసు ఎదార్దుమ్ ఏలుప కెరెద, చి ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ పూర్తి గెచ్చుల. డీసయ్లిన్ 21:3-5, కొరిందిల్క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 15:24-28. * 24:34 24:34 'సిమోను' మెలె, పేతురు. † 24:36 24:36 "తుమ్క" తెంతో 36నంబర్ కోడుచి ఆకర్ కోడు 'మెలన్' ఎదచి కోడు ఈంజ ఎత్తి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె తయె నాయ్. ‡ 24:40 24:40 ఈంజ ఎత్తి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 40నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

శిష్యులతో అంచి రిసా మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్నల్, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్ణమచచి కోడు, చి *కీర్తనల్తె †రెగిడ్డిసి ఎత్తి కచితుమ్ పూర్తి జర్లు జంక అస్సె' మెన సంగిలయ్, గెడ" మెన సంగ కెర, 45 దేముడుచ కొడొతె తిలిసి జేవ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ‡అర్దుమ్ దెకయ్లన్. 46 జోవయింక కిచ్చొ మెలన్ మెలె, "దేముడుచి కోడుతె రెగ్గయ్లిసి కిచ్చొ మెలె, 'దొర్కు జలో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా ఒగ్గర్ బాదల్ సేడ మొర తిర్రతక అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె' మెన శిష్యు. అన్నె, 'కచితుమ్ జర్లు జయెదె' మెన దేముడుచి అప్పెచి సెలవ్ కిచ్చొ మెలె, 47 మాన్సుల్ జేవ్ కెర్ల పాపల్ చినన జేవ్ పాపల్క దుకుమ్ జా ఒప్పన ములిలె, క్రీస్తు దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జలిన్చి రిసా అప్పె జేవ్ కెర్ల పాపల్ చెమించుప జతి వాటు దొర్కు జా అస్సె మెన ఆవ్ క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తొలితొ యెరూసలేమ్తె పడ్డొ ఒండి లోకుమ్చ పైజల్ ఎత్తిచ మాన్సుల్తె తుమ్ బోదన కెరుక అస్సె. 48 ఈంజ ఎత్తిచి రిసా సాచుల్ జా అస్సున్, చి తుమ్ బుల సాచి సంగుక అస్సె. 49 ఈందె, అంచొ దేముడు అబ్బొ 'జోవయించి పెట్టి *తెద్రయిందె' మెన సంగ తిలి జోచి పరలోకుమ్చి దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి తెద్రయిందె, గని పరలోకుమ్ తెంతొ చి జా ఆత్మసెక్తి తుమ్చి పెట్టి జా తుమ్క తెయార్ కెర్తె ఎదక, ఈంజ మదెనె ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె తుమ్ రకితె తా" మెన యేసు జేవ్ ఎగరజిన్క చి ఒత్త తిల జోక నంపజల అన్నె మాన్సుల్క సంగిలన్.

యెరూసలేమ్తె అన్నె గెల. 53 రోజుక దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, యేసుచి రిసా జో దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల.

యేసు పరలోకుమ్తె వెగ గెలిసి (మార్కు 16:19-20; బారి కమ్మొ 1:9-11)

50 తెదొడి యేసు జోవయించ సిస్సుల్క కడన, †బేతనియ గావ్ పక్క గెల చి, అత్తో ఉక్కుల జోవయింక దీవెన దిలన్. 51 జో దస్సి జా దీవెన దెతె తా, జోవయించి నెడిమి తెంతొ ముల ఉక్కిల్ జా పరలోకుమ్తె ఉట్ట గెలన్. 52 తెదొడి జేవ్ సెర్ను సేడ జోక బక్తి కెర తా ఒగ్గర్ సర్దసంతోనుమ్ తెన్

§ 24:44 24:44 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణమచోచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్గవ అస్సె. * 24:44 24:44 జేవ్ కీర్తనల్తె దావీదు రానొ జలో పూర్ణమచొ ఒగ్గర్ రెగిడ్డిన్. † 24:44 24:44 లూకా 18:31, 22:37, కీర్తనలు 20:42. ‡ 24:45 24:45 నెంజలె 'సెక్తి తిలన్'. § 24:46 24:46 యెనయా 53:1-9 ఎద జో బాదల్ సేడ మొర్తినచి రిసాచి టాలి అస్సె, చి దెన్ను నంబర్ తెంతొ బార నంబర్ ఎద జో అన్నె గవురుమ్ జతిన్చి రిసాచి కోడు అస్సె. జో తిర్రతకయ్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టినచి రిసా జా నే జతె అగ్గె అన్నె పూర్ణమచి వాట్ దేముడుచి కొడొతె, 'జా జర్లు జయెదె' మెన కేనె టాలి డిస్తయ్ మెలె, యోనా పుస్తకుమ్తె. యోనాక వెల్లొ మొస్సొ గీడ తిర్రతక జోవయింక ఒక్క విడ్డల్ కెర్లిసి. యేసు మొర తిర్రతక అన్నె జీవ్ జంక తిలిన్చి రిసాచి టాలి జా. * 24:49 24:49 యోవేలు 2:28, 29 దెక. † 24:50 24:50 బేతనియ గావ్ ఒలివ మెట్టయ్ అస్సె; ఎట్టొ వక్కయ్. బారికల్ 1:6-12చి దెకిలె, జో పరలోకుమ్తె వెగ గెలిన్చి రిసా ఒత్తయ్ కి అస్సె.

యోహాను సుబుమ్ కబుర్ యోహాను రెగిడ్డి సుబుమ్ కబుర్

యేసుక్రీస్తు కొన్నొ

1 * మొదొల్ తెంతో కి దేముడుచి †కోడు తిలో. కిచ్చొ జెర్మున్ నెంజిలి పొది తెంతో కి జా కోడు దేముడు తెన్ తిలో. జా కోడుయి దేముడు జా తిలో. ‡ 2 జొయ్యి కిచ్చొ నెంజిలి జా పొది దేముడు తెన్ తిలో. ఎత్తి జోచి అత్తి కల్లుప జలి. 3 తిలిసి ఎత్తి జో నెంజితె జెర్మున్ జయె నాయ్. 4 జోచితె జివు తిలి, జా జివు మాన్సుల్క ఉజిడి జా అస్సె. 5 జా ఉజిడి అందర్తె ఉజిడి దెతె అస్సె గని అందర్ జా ఉజిడిక చినన్క నెతిర్తయ్కి.

6 దేముడు తెద్రయ్తికయ్, ఏక్ మాన్సు బార్ జలన్. జోవయించి నావ్ యోహాను. 7 జో సాచి సంగుక అయ్లన్. ఎత్తిజిన్ క్రీస్తుక నంపజా పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప జతు మెన, 'దొర్కు జలి *ఉజిడి యేసుక్రీస్తుయి' మెన సాచి సంగుక అయ్లన్. 8 యోహాను, జలె, జా ఉజిడి నెంజె, గని 'క్రీస్తుయి దొర్కు జలి జా ఉజిడి' మెన సాచి సంగుక అయ్లన్. 9 ఈంజ లోకుమ్తె జెర్మిత ఎత్తి మాన్సుక ఉజిడి దెతి నిజుమ్ జలి ఉజిడి ఈంజ లోకుమ్తె జెతె అస్సె.

10 జలె, ఈంజ లోకుమ్తె జో తిలో. ఈంజ లోకుమ్ జోచి అత్తి జెర్మున్ జలి, గని ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ జోక చినితి నాయ్. 11 జోచి సొంత గేర్చి మాన్సుల్తె జో అయ్లన్, గని జోచి సొంత మాన్సుల్ జోక ఒప్పన్తి నాయ్, నంపజతి నాయ్. 12 దస్సి జలి పొది సగుమ్జిన్ జోక ఒప్పన బెదవన నంపజా గెల. జోవయింకయి, జలె, 'తెదొడి తెంతో దేముడుచ బోదల్ తుమ్ జలదు' మెన సెలవ్ దిలన్. 13 జోచ బోదల్ జతి జెర్మున్, జలె, కేన్ సెకుమ్తె జెర్మిలి రిసా జర్లు జలిసి నెంజె, కేన్ తేర్ని మున్సుసి ఆగ్క ఆసచి రిసా జెర్మున్ జలిసి నెంజె. ఈంజ దేముడుచి దయచి రిసా జోచి ఆత్మనిక్తి దిలి రిసాచి జెర్మిలన్.

* 1:1 1:1 సముద్రుమ్ బుయి లోకుముల్ కిచ్చొయ్ నెంజిలి పొది † 1:1 1:1 మెలె, ఎక్కిలోచి పెట్టి తిలిసి జోవయించి కోడుతె కిసి చినుక జయెదె గే, దస్సి, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కిసా అస్సె గే చినుక జలె, యేసుక్రీస్తుక దెకుక. వడ్డె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి పెట్టి తిలిసి యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జర్లు జయెదె. ‡ 1:1 1:1 'ప్రబు' మెలె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ఎత్తిక విలువ కెర్తొ దేముడు, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు. దేముడు అబ్బొన్క కి దేముడు పుత్తున్క కి 'ప్రబు' మెనుల. బయబిల్చి ఈంజ వాటతె ముక్కిమ్క క్రీస్తుకయ్ 'ప్రబు' మెనుల. § 1:5 1:5 ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్ ఆమన్ అందర్ రితి జలెకి, ఉజిడిక అందర్ కిసి విజపుక నెత్రె గే, క్రీస్తుచి సత్తిమచి ఉప్పిరి పాపుమ్ జినుక నెత్రె. * 1:7 1:7 సత్తిమ్, సెక్తి. † 1:19 1:19 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి ఎక్కి దేముడుచి గుడి తయెదె. యూదుల్క జయి పట్టుమ్ ముక్కిమ్ జయెదె. ‡ 1:19 1:19 'యూదుల్' మెలె, 'అంచయ్ మాన్సుల్ జా అంకయ్ జొకర్లు' మెన పూర్లుమ్ తెంతో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు నిసాన్ల ప్రజల్.

14 జలె, దేముడుచి కోడు ఈంజ లోకుమ్తె మాన్సు జా జెర్మున్ జా అమ్ మాన్సుల్ తెన్ బెద జలన్. పూర్తి దయ, పూర్తి సత్తిమ్ తా అమ్చి తెన్ జిలన్, చి జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి దెకిల్ రితి జలమ్, చి 'దేముడు తెంతో అయ్లో దేముడుచొ ఎక్కి పుత్తుసి ఈంజొయి' మెన అమ్క నిజుమి రుజ్జు అయ్లి. 15 జోచి రిసా " 'అంచి కంట పడ్డె జెతోసా అంచి కంట వెల్లో. కిచ్చొక మెలె, అంచి కంట జో అగ్గెయ్ తిలోసా' మెన ఇన్నెచి రిసాయి సంగిలయ్" మెన యోహాను సాచి జా కేక్ గల సాట్టు కెర్తె తిలో.

16 జోచి ఎదివాల్ బెర్తుతె తిలి దయ తెంతో అమ్ ఎత్తిజిన్ దయ పడ్డె దయ పాయ అస్సుమ్. 17 మోసె పూర్లుమ్చొచి అత్తి దేముడుచ ఆగ్గెల్ అగ్గె తెంతో అమ్క దా అస్సె, గని దేముడుచి దయ, నిజుమ్ యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దొర్కు జలి. 18 కేన్ మాన్సుకి కెయ్యకి దేముడుక దెకిత్ నాయ్. మాన్సు జోక దస్సి దెకుక నెంజితయ్. జాకయ్, జోచి పక్కయ్ తిలో దేముడుచొ ఎక్కి పుత్తుసి, ఈంజ లోకుమ్తె జెర్మ అమ్చి తెన్ జయె, అబ్బొసి కిసాచొ గే అమ్క దెకవ అస్సె, చి అబ్బొన్క దెకిల్ రితి జా అస్సుమ్.

బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుక పరిచ్చ కెర్లిసి
(మత్త 3:1-12; మార్కు 1:1-8; లూకా 3:1-9,15-17)

19 † యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ ‡ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ 'తుయి కో?' మెన పుసితి రిసా, జోవయించి పూజర్లుక చి దేముడుచి గుడిచి సేవ కెర్తి లేవీ పూర్లుమ్చొచి సెకుమ్చ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్క బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో యోహానుతె తెద్రయ్ల. 20 జేవ్ జోక 'తుయి కో' మెన పుసితికయ్, జో అబద్దుమ్ జయె నాయ్. జో కిసి సాచి జలొ మెలె, "ఆవ్ క్రీస్తు నెంజి" మెన సత్తిమ్ ఒప్పన్లన్. 21 దస్సి ఒప్పన్తికయ్, "దస్సి జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో ఏలీయా పూర్లుమ్చొ ఏక్ వేల జస్తె గే?" మెన పుసిల. పుసిలె, "నెంజి" మెన సంగిలన్, చి "దస్సి జలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగుక జెంక తిలో జో అన్నెక్లో జస్తె గే?" మెన పుసిల, గని అన్నె "నెంజి" మెన యోహాను సంగిలన్. 22 జోక జేవ్ అన్నె, "దస్సి జలె, తుయి కొన్నొ? అమ్క

తెద్రయల వెల్లెల మాన్యుల్క అమ్ సంగుక అస్సె. కొన్సొ మెన తుయి సంగితసి?” మెన జో తెన్ పుసిల.

23 జో జోవయింక, “యెసయా పూర్ణమచోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి

‘ప్రబు జెంక వాట్ సోగ కెర!’ మెన బయిలె ప్రదేసిమి కేక్ గల ప్రబుచి అవాడ్ ఆవ్.

మెన రెగ్గ అస్సె, గెద. ఆవ్ ఎక్కి జో” మెన యోహాను సంగిలన్.

24 పిమ్మట్ యోహానుక జేవ్ పరిచ్చ కెర్లన, జలె, కిపరిసయ్యుల్ తెంతో జా అస్తి, 25 “తుయి క్రీస్తు నెంజిలె, వీలీయా నెంజిలె, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో అన్వెక్టో కి నెంజిలె, తుక కిచ్చో అదికారుమ్ తయెదె, చి *బాప్తిసుమ్ దెతసి?” మెన జేవ్ పుసిల. 26 యోహాను, జలె, “ఆవ్ జలె, మాన్యుల్క పానితె బాప్తిసుమ్ దెతసి, గని తుమ్చి నెడిమి తుమ్ నేన్లొ ఎక్కిలో టీచ అస్సె. 27 జో అంచి కంట పడ్డో జెంక తిలోసా. జో అంచి పడ్డో అయ్లె కి, జో కెద్ది ముక్కిమ్చో మెలె, జోచ జోడ్డుచ వాలివో యిప్పుక అంక విలువ నాయ్!” మెన జేవ్క ఇసి సంగిలన్. 28 ఈంజ ఎత్తి యోర్దాను గాడుక తూర్పు పక్కచి ఒడ్డుతెచి బేతనియ మెలి ఏక్ టాన్తె జర్గు జలి.

ప్రజల్చి మొక్క క్రీస్తుచి రిసా యోహాను సంగిలిసి

29 అన్నెక్ దీసి, యేసు పాసి తతికయ్, యోహాను జోక దెక, “ఈంజ లోకుమ్చ చి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్తో అమ్చో దేముడు దిలో మెండపిల్ల జలోసా ఓదె!” మెన సంగిలో. అన్నె, 30 “ఇన్నెచి రిసాయి ఆవ్ సంగిలి, ‘జో అంచి పడ్డో జెర్మిలెకి, అంచి కంట అగ్గెయ్ తెంతో తిలోసా, చి రిసా అంచి కంట వెల్లొ జయెదె’ మెలయ్. 31 ఈంజొ కొన్సొ గే ఆవ్ కి అగ్గె నేన్లయ్, గని ఆవ్ అయ్లిసి జోచి రిసాయి. †ఇస్రాయేలులు ఇన్నెక్ ‘అమ్చో రచ్చించుప కెర్లొసా’ మెన చినుతు మెన, పాపుమ్ జో గెచ్చయ్తి రిసా పానితె మాన్యుల్క బాప్తిసుమ్ దెతసి.”

32 తెదొడి యోహాను అన్నె కిచ్చో సాచి సంగిలన్ మెలె, ‡“దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ పార్వ పిట్టచి రితి జా, ఆగాసుమ్ తెంతో ఉత్త్ర జా, జోచి ఉపీర్ టీదిలిసి ఆవ్ దెకిలయ్. 33 ఆవ్ జోక ‘జొయ్యి’

§ 1:24 1:24 పరిసయ్యుల్ మెల పండితుల్, సద్దూకయ్యులు మెల పండితుల్, మోసి తెన్ దేముడు దిలి అగ్గల్ సికడ్చన చి వెల్లెల పూజర్లు యూదుల్చి వెల్లెల సబత వెసుల. * 1:25 1:25 ‘బాప్తిసుమ్’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు మాన్యుచి పాపుమ్ చెమించుప కెర్ల గుర్తుక కెర్లిసి. కీసి ఎక్కిలో బాప్తిసుమ్ నజనుక మెలె, “ఆవ్ పాపుమ్ నుదొ” మెన జో మాన్యు ఒచ్చన, పాపుమ్ దోయి జా గెతి గుర్తుక పానితె డుజ తా, అన్నె బార్ జంక. ఉపదెసిమ్ దెతొసా బాప్తిసుమ్ దెంక. † 1:31 1:31 ‘ఇస్రాయేలులు’ మెలె, యూదుల్క అన్నెక్ నావ్ జయెదె.

‡ 1:32 1:32 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మక తెలుగు తెన్ సగుమ్తె ‘పరిశుద్ధాత్మ’ మెంతతి నెంజిలె ‘చెంగిల్ ఆత్మ’ మెంతతి. § 1:41 1:41 ‘క్రీస్తు’ మెలె, మెస్సీయ మెలె, ‘దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్లొసాక తెద్రయిందె’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్ణమ తెంతో సంగ తిలోసా. అన్నె కిచ్చో అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ‘రాస్’, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఏలువ కెరయ్లోసా’ మెలి అర్దుమ్.

మెన నేన్లయ్. నేన్తయ్, గని పానితెచి బాప్తిసుమ్ ఆవ్ దెంక మెన అంక తెద్రయ్లో జో అమ్చో దేముడు కిచ్చో గుర్తు సంగ తిలో మెలె, ‘అంచి ఆత్మ ఉత్త్ర జా ఎక్కిలోచి ఉప్పిర్ టీచెదె, కచి ఉప్పిరి ఉత్త్ర జా టీచెదె గే, అంచి పరలోకుమ్చి నుద్ది తిలి ఆత్మక జోక నంపజలసక జొయ్యి బాప్తిసుమ్ దా కెరెదె.’ 34 జలె, జోక ‘దేముడుచో పుత్తుసి ఈంజొయ్’ మెన ఆవ్ రుజ్జు దెక అస్సి, సాచి జా అస్సి” మెన ఒత్త తిలసక యోహాను సాచి సంగిలన్.

యోహానుచ సిన్సుల్తె దొగుల యేసుచి పట్టి గెలిసి

35 అన్నెక్ దీసి, యోహాను జోచి దొగుల సిన్సుల్ తెన్ టీచ తతికయ్, 36 యేసు జా వాట్ ఇండ గెతె తతికయ్, యోహాను జోక దెక, “పాపుమ్ గెచ్చయ్తో దొర్కు జలి దేముడుచి మెండపిల్ల, ఓదె!” మెన సంగిలన్. 37 యోహానుచ జేవ్ దొగుల సిన్సుల్, జలె, నూన కెర, యేసుచి పట్టి గెచ్చుక దెర్ల.

38 జలె, యేసు పన్ల, జేవ్ పట్టి జెతె తిలిసి దెక కెర, జోవయింక “కిచ్చో చజితను?” మెన పుసిలన్, చి జేవ్ ‘గురుబాబు’ మెలి అర్దుమ్ తెన్ జోవయించి అరమయ్ బాస తెన్ “రబ్బీ” మెన సంగ, “కేనె బస జా అస్సిసి?” మెన జోక పుసిల. 39 జో “జొమ్మ. జా, దెక” మెన సంగిలన్, చి జేవ్ జో తెన్ గెచ్చ, జో బస జలి టాన్ దెకిల. జలె, పాసి పాసి చెత్తర్ గంటల్ సంజె జలి రిసా, జా దీసి జేవ్ దొగుల యేసుతె తా గెల.

అంద్రెయ పేతురు మెలో అన్నెన్క యేసుతె బుకారా ఆన్సి

40 యోహానుచి జా కోడు నూన యేసుచి పట్టి గెల జేవ్ దొగులతె ఎక్కిలో అంద్రెయ మెలోసా జయెదె. జో కొన్సొ మెలె, సీమోను పేతురుచో బావొసి. 41 జో జలె, అన్నెక్ దీసి పెందలె కిచ్చో తొలితో కెర్లన్ మెలె, సీమోను మెలో జోచొ అన్నెన్క చజ కెర, “మెస్సయక జలె క్రీస్తుక చజ దెక అస్సుమ్!” మెన సంగిలన్. కి‘మెస్సయ’ మెన జా బాస తెన్ సంగిలె, గ్రీకు బాస తెన్ ‘క్రీస్తు’ మెలి అర్దుమ్ తయెదె.

42 దస్సి సంగ, సీమోనుక అంద్రెయ యేసుతె కడ ఆన్లొ. కడ ఆన్తికయ్, యేసు సీమోనుక చెంగిల్ దెక, “యోహాను మెలో ఎక్కిలోచొ సీమోను మెలో

పుత్తుసి, తుయి. జలె, అప్పె తెంతో తుక 'కేపా' మెన నావ్ తితసి" మెన సంగిలన్. *'కేపా' మెన అరమయ బాస తెన్ సంగిలె, గ్రీకు బాస తెన్ 'పేతురు' జయెదె.

అన్నె దొగులక యేసు సిస్సుల్ కెరన్సిసి

43 అన్నెక్ దీసి, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె ఉట్ట గెచ్చిందె మెన యేసు ఉట్ట గెలన్. ఒత్త పావ కెర, పిలివ్ మెలో ఎక్కిలోక చజ కెర, "అంచి పట్టి జా అంచో సిస్సుడు జా" మెన, యేసు జోక బుకార్లన్.

44 పిలివ్ బేత్నయిదా పట్టుమ్చో. అంద్రెయ పేతురు కి జయ్యి పట్టుమ్చ.

45 జలె, నతనియేలు మెలో ఎక్కిలోక పిలివ్ చజ కెర, "అమ్చో, మోసే పూర్ముచోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి †ఆగ్గుతె, క్రీస్తుచి రిసా రెగిడ్డె, గెద. ‡అమ్చో దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్ముచ కి జోవయించి రిసా రెగిడ్డె, గెద. జలె, జో క్రీస్తుక అమ్ చజ అన్నుమ్. జో కొన్సో మెలె, నజరేతు గవ్వెచో యోసేపుచో యేసు మెలో పుత్తుసి. జ్యియ్య" మెన నతనియేలుక సంగిలన్. 46 సంగిలె నతనియేలు అన్యాయుమ్ జా "నజరేతు గవ్వె తెంతో కిచ్చో జలెకు చెంగిల్ తిలిసి బార్ జయెదె గే?" మెన పుసిలన్, గని పిలివ్ జోక "తుయి జా కెర, సొంత దెకు!" మెన జోక యేసుతె కడ ఆన్సో.

47 జలె, నతనియేలు పాసి జెతె తతికయ్, యేసు జోక దెక జోచి రిసా "ఈందె, సత్తిమ్ తిలో ఇస్రాయేలుడు, ఈంజో. ఇనాచితె కిచ్చో ఉప్రమెన్ను నాయ్!" మెన సంగిలన్. 48 దస్సి సంగితికయ్, నతనియేలు ఆచారిమ్ జా "తుయి కిసా మాన్నుచి అంచి బుద్ది చినిలది?" మెన యేసుక పుసిలన్, చి యేసు జోక "పిలివ్ తుక నే బుకార్తె అగ్గె, తుయి జో రూక్ మొదొలె వెస తిలి పొది తుక ఇన్నె తెంతో దెకిలయ్" మెన జబాబ్ దిలన్, చి 49 నతనియేలు జోక "గురుబాబు, దేముడుచి పెట్టిచో దేముడు పుత్తుసి, తుయి! అమ్చ ఇస్రాయేలులుచో రానో, తుయి!" మెన సంగిలన్. 50 యేసు జోక "ఆవ్ తుక రూక్ మొదొలె దెకిలయ్" మెన సంగిలి రిసా తుయి అంక నంప కెర్లది, గెద. ఇన్నెచి కంట అన్నె వెల్లెల కమొ దెకితె" మెన

సంగ యేసు అన్నె, 51 "జలె, ఆవ్ తుక కిచ్చో నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జతిసి, చి ఆవ్ కీమాన్ను జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి ఉప్పిరి దేముడుచి దూతల్ పరలోకుమ్తె వెగితిసి చి పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెతిసి దెకితె" మెన యేసు సంగిలన్.

2

పానిక యేసు ద్రాచ రన్నుమ్ కెర్లెసి

1 దొరతి గెతికయ్, గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి కానా మెంతి గవ్వె ఏక్ పెండ్లి జలి. యేసుచి అయ్యసి ఒత్త జా పెండ్లితె అన్నె. 2 యేసుక, జోచ సిస్సుల్క కి పెండ్లితె బుకారా అన్సె.

3 జలె, పెండ్లి విందుతె అయ్లస పితి *ద్రాచ రన్నుమ్ ఎత్తి కేడ గెలి. యేసుచి అయ్యసి జోతె జా కెర, "విందుక అన్నె ద్రాచ రన్నుమ్ నాయ్" మెన సంగిలి. 4 యేసు జాక "అంచి తెన్ తుక కిచ్చో కామ్, అయ్? అంచి నమయుమ్ అప్పెక కి జెంక నేతయ్" మెన అయ్యన్క సంగిలన్. 5 తెదొడి అయ్యసి, జా గెర్చ గొత్తి సుదల్క "తుమ్ కెరుక మెన ఈంజో కిచ్చో సంగెదె గే, జయ్యి కెర" మెన సంగిలి.

6 జలె, ఒత్త పాని దెర్ల పత్తుర్ బానల్ సొవ్వు అన్సి. ఏక్ బానో, జలె, పుంజెక్ నెంజెలె పుంజెక్ యాబయ్ కాయల్ పాని దెరెదె. ఇన బానల్తె పాని కిచ్చో ఒత్త తయెదె మెలె, యూదుల్ సుద్ది కెరంత అలవాట్లు చి రిసా. 7 యేసు, జలె, కిచ్చో కెర్లన్ మెలె, "తుమ్ ఈంజేవ్ బానల్తె బెర్లు పాని సుచ" మెన, కామ్ కెర్లన్క సంగిలన్. సంగితికయ్, జేవ్ బానల్తె పాని బెరయ్ల. 8 తెదొడి జో "అప్పె, బానల్తె తిలిసి తుమ్ డుంబ కెర, విందు వంటితో మాన్నుతె నా దాస" మెన సంగిలన్, చి జోక నా దిల.

9 జలె, జా పాని ద్రాచ రన్నుమ్ మార్పుప జా అన్నె. ద్రాచ రన్నుమ్ మార్పుప జలి జా పానిచి రుసి జో విందు వంటితో మాన్ను చక దెకిలన్. జా ద్రాచ రన్నుమ్ కేనె తెంతో అయ్లి గే పాని డుంబిలనక ఎర్కె, గని విందు వంటితో మాన్నుక ఎర్కె నాయ్. తెదొడి జో, ఆచారిమ్ జా, †పెండ్లిబూలోక బుకారా

* 1:42 1:42 'కేపా' మెలె, 'పేతురు' మెలె, 'పత్తుర్' మెలి అర్దుమ్ తయెదె. † 1:45 1:45 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్తి బైబిల్తె అగిచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ జా అన్నె. ఈంజ దెకపుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ముచోచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రెగ్గవ అన్నె. ‡ 1:45 1:45 'ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్ముచ' మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సగుమ్జన్చి పెట్టి జోచి ఆత్మ దా జోచ కబుర్లు సంగయ్లో, చి రెగ్గయల్. మెలె, జోచి ఆత్మ జోవయించి చొండి పుట్టవ జోచ కబుర్లు లట్టబడ్డె, చి జోవయించి మెన్నుతె సిక్యెతికయ్ రెగిడ్డె. § 1:51 1:51 'మాన్ను జా జెర్మున్ అయ్లోసా' మెన బయ్బిల్తె రెగ్గ తిలె, జేవ్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, 'ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్లొసా.' పూర్ముమ్ తెంతో దస్సి మెన జోవయించి రిసా ప్రబుచ కబుర్లు సంగిలన్ రెగిడ్డిన్తె 'మాన్ను జా జెర్మున్ జెంక తిలోసా' మెన రెగ్గ తిలిన్చి అర్దుమ్ ఒగ్గర్ నదు కెర్ల యూదుల్ అర్దుమ్ కెరనుల, ఇస్టుమ్ తిలె. * 2:3 2:3 మాములుమ్ ద్రాచ రన్నుమ్ మెలె, ఓస్తు నే గలిలి ద్రాచ రన్నుమ్ జిర్ల నూరుచి రితి తియన తయెదె. ఒగ్గర్ పిలికయ్ మచ్చుక జయెదె. పెండ్లివొతె యూదుల్ దస్సిచి పివుల. † 2:9 2:9 పెండ్లి ఉబెడె

కెర, జోక 10 “అమ్చి తెన్ ఇన విందుల్తె కో కి చెంగిలి రస్సుమ్ తొలితో వంట దెవుల. మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పిలి పడ్డో, గర్చి రస్సుమ్ బార్ కెరుల. గని చెంగిల్చి ఆకర్క పితి రితి తుమ్ తియ తిలదు. కిసి?” మెన పుసిలన్.

11 గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి కానా మెంతి గవ్వి, యేసు ఈంజ వెల్లి కామ్ జర్గు కెర్లో. జోవయించి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లెల కమె ఎత్తితె ఈంజయి తొలితో చి. జోచ సిస్సుల్ జోచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిల.

12 ఒత్త తెంతో యేసు, జోచి అయ్యసి, జోచ బావుడ్సులు, సిస్సుల్, ఇదిల్ ఉత్తర పక్కచి కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె ఉట్ట గెచ్చు, ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తా గెల.

దేముడుచి గుడితె సామన్ వికితనక యేసు ఉదడ్డిసి

(మత్త 21:12-13; మార్కు 11:15-17; లూకా 19:45-46)

13 యూదుల్చి పస్కా పండుగు పాసి అయ్లి. ఈంజ పండుగచి రిసా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె యేసు ఉట్ట గెలన్. 14 జలె, దేముడుచి గుడితె పెన కిచ్చో దెకిలన్ మెలె, ‘అర్చితల్క’ మెన, బెయిలల్, గొర్రెలు, పార్వ పిట్టల్, దనచ వికుక బెర తిల మాన్సుల్క దెకిలన్. కిడబ్బుల్ పల్లయ్తనచి కామ్ కి దెకిలన్. 15 తెదొడి, వాలివో తెన్ కొర్డ తెయార్ కెర, జేవ్ ఎత్తిజిన్క, సామ్మూల్క, గొర్రెల్క, ఎత్తి, దేముడుచి గుడి తెంతో ఉదడ గెలన్, అన్నె డబ్బుల్ పల్లయ్తనచి డబ్బుల్ ఎత్తి విచ గెల కెర, జోవయించ బల్లల్ సేడవ దిలన్. 16 దస్సి కెర, పార్వ పిట్టల్ వికితనక ఇసి మెన సంగిలన్: “ఈంజేవ్ ఎత్తి బయిలె దెర గెచ్చు! అంచో దేముడు అబ్బొచో గేర్క బియ్యార్ కెర్తి సంత రితి కెరుక జయె నాయ్!” మెన గోల కెర్లన్.

17 జో దస్సి కెర్తికయ్, దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్గయ్లి ఏక్ కోడు యేసుచ సిస్సుల్ ఏదస్ట కెర్ల.

“తుచో గేరు జతి దేముడుచి గుడి సుద్ది తా తుకయ్ తవుసు మెన అంచి జివ్ డడ్డె”

మెన దేముడు రెగిడ్డి కోడు.

18 తెదొడి, దేముడుచి గుడిచ అదికారుల్ జల యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుతె జా కెర, “తుయి అప్పె కెర్లి రితి కెరుక తుక కిచ్చో

అదికారుమ్? తుక అదికారుమ్ తిలె, అమ్క రుజ్జు దెకయ్తి రిసా కిచ్చో వెల్లి కామ్ కెర్తె?” మెన కోపుమ్ తెన్ సంగిల. 19 యేసు, జలె, జోవయింక కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఈంజ దేముడుచి గుడి తుమ్ సేడవ గెల, చి తిర్తతి తెడి ఆవ్ అన్నె బందిందె” మెన సంగిలన్. 20 యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ “అప్పెక ఈంజ దేముడుచి గుడి బందుక దొన్ని విసా సావ్వు వెర్చుల్ దెర అస్సె. సేడయ్లిగిన, తుయి తిర్తక బందుక కిసి? నెత్తి!” మెన ఆసిల. 21 గని, ‘దేముడుచి గుడి’ మెన జో కిచ్చో అర్దుమ్ తెన్ సంగిలన్ గే, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ నేస్ట. జోచి సొంత ఆగుచి రిసా సంగ తిలొ. 22 జలె, పడ్డో, మెలె జో మొర గెచ్చు తిర్తతి తెడి అన్నె జివ్ జలి పడ్డో, జో ఇసి సంగ తిలొ మెన జోచ సిస్సుల్ ఉచార కెరుల. ఉచార కెర్లె, క్రిస్తు “మొర అన్నె జివ్ జా ఉట్టె” మెన దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్గయ్లి కోడు, చి క్రిస్తు అప్పె సంగిలి కోడు నంప కెరుల.

23 జా పస్కా పండుగు పొది, యేసు యెరూసలేమ్తె తా, కిచ్చో కిచ్చో వెల్లెల కమె కెర్తె తిలన్, చి జేవ్ కమె దెకితె తా, జోవయింక ‘క్రిస్తు జా తయెదె’ మెన ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ నంప కెర్లె. 24-25 గని మాన్సుచి పెట్టి తిలి ఉప్రమెన్నుక యేసు జానె. మాన్సుచి బుద్ది కిసి గే కో జోక సాచి సంగుక నాయ్, జానెచి రిసా, జోవయింక నంప కెరె నాయ్.

3

నీకోదేమె యేసుతె అందరె అయ్లిసి

1 యూదుల్చో అదికారి ఎక్కిలొ, జో పరిసయ్యుల్ మెంత పండితుల్తె ఎక్కిలొ, జోచి నావ్ నీకోదేమె. 2 జో ఏక్ దీసి అందరె యేసుతె అయ్లిన్, అన్నె, “గురుబాబు తుయి బోదన కెర్తి రిసా అమ్చో దేముడు తుక తెద్రవ అస్సె మెన జానుమ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు తోడు నెంజిలె, తుయి కెర్త వెల్లెల కమె కెరుక కో కి నెత్తి” మెన యేసుక సంగిలన్.

3 యేసు, జలె, జోక, “తుక ఆవ్ కిచ్చో నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, *నొవర్ నే జెర్మిలె దేముడుచి రాజిమ్ దెకుక నెత్తి.” మెన సంగిలన్. 4 ఇసి సంగితికయ్, నీకోదేమె జోక “మంత్రో జలొ మాన్సు అన్నెక్ దప్ప జెర్మక కిసి? అన్నెక్ సుట్టు అయ్యున్చి పెట్టి పెన గెచ్చు జెర్మక

‡ 2:13 2:13 పూర్గుమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాస్సు జలిన్ తెంతో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు రచ్చించువ కెర్లిసి ఏద కెర్తి పండుగు, ఈంజ. § 2:14 2:14 జోవయింక ఆక్రమించువ కెర్లి రోమ్ దేసిమిచి ప్రబుతుమ్చి డబ్బుల్ దేముడుచి గుడితె దెంక నెంజె. జేక, జోవయించి డబ్బుల్ దేముడుచి గుడితె కామ్క జెతికయ్ రగుమ్ డబ్బుల్తె పల్లవన, వేర వేర తెంతో అయ్ల బక్తల్ అర్చితుమ్ దెత గొర్రెల్ పిట్టల్ గట్ర గెనసుల, నెంజిలె దేముడుచి గుడిక డబ్బుల్ దెవుల. జేవ్ డబ్బుల్ పల్లయ్తన నాయిమ్ నెంజిలి ఎదిలి లాముమ్ కి కెరనుల. * 3:3 3:3 నెంజిలె, ‘ఉప్పిర్ తెంతో చి జెర్మన్ జలెకయ్’.

జయెదె గె? నెంజె!” మెన సంగిలన్. ⁵ యేసు జోక, “దేముడుచి రాజిమ్తె మాన్సు బెదుక జలె, †పానిక చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకచి జెర్మన్ జంకయ్. ఈంజ ఆత్మతె జెర్మన్ కో జతి నాయ్ గే, దేముడుచి రాజిమ్తె జో బెదుక నెంజె. ⁶ ఈంజ లోకుమ్తె ఆగ్తె జెర్మన్ జలె, ఆగ్చి జెర్మన్ జయెదె. ‡దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక జలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్మన్ జెంక అస్సె. ⁷ ‘ఇసి కీనోవర్ జెర్మక అస్సె’ మెన తుక ఆవ్ సంగిలి రిసా తుయి బమ్మ జా నాయ్. ⁸ ఇసిచి రిసా వాదుక చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక టాలి కెరుమ. వాదు, జలె, ఇస్టుమ్ అయ్లి పక్క వీర్తి రితి జతయ్. వీరితి సప్పుడు మాన్సు నూన్లె కి, కేనె తెంతో జెతయ్ గే, కేనె గెతయ్ గే, మాన్సుల్ నేన్తి. జలె, కేన్ మాన్సు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి జెర్మన్ జలె, దస్సి. జా కిసి జర్గు జతయ్ గే కో నేన్తి, గని జర్గు జా అస్సె మెన జో మాన్సుచ కొడతె కమెతె రుజ్జు జతయ్.”

⁹ నీకోదేమె, జలె, యేసుక అన్నె “తుయి సంగిలి జెర్మన్ కిసి జర్గు జంక జయెదె?” మెన పుసిలన్. ¹⁰ యేసు జోక కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఇస్టాయేలులుక తుయి సికడ్డోసా జలెకి, ఇన్నెచి అర్దుమ్ కెరన్సి నాయ్ గె? ¹¹ తుక ఆవ్ కిచ్చో నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అమ్ జాన్తిసి తుమ్క సంగితసుమ్, అమ్ దెకిలిసి తుమ్క సాచి సంగితసుమ్, గని అమ్చి సాచి తుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్ నంప కెర్ను నాయ్. ¹² మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె జర్గు జతిన్క తుమ్క సంగిలే కి తుమ్ నంప నే కెర్లె జలె, దస్సి, పరలోకుమ్చి రిసాచి తుమ్క సంగిలే కి, కిసి నంప కెర్లె! ¹³ కో మాన్సుయి పరలోకుమ్తె వెగ గెతి నాయ్, చి తుమ్క సికడుక నెత్తిర్తి, గని ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసా ఒత్త తెంతో ఉత్త జా అస్సి, చి ఒత్తయ్ అన్నె వెగ గెచ్చిందె. ¹⁴ నూను, పూర్గుమ్ ‘అయివో చడితిన్ తెంతో ప్రెజల్ రచ్చించుప జా జితు’ మెన జా బయిలు దేసిమి మోసే కంచుక తెయార్ కెర్లి *అయిచి బొమ్మక కిసి ఉక్కుల టీవడ్లన్ గే, దస్సి

† **3:5** 3:5 1. ‘పానిక’ మెలె, బాప్తిసుమ్చి కోడు మెన నగుమ్జన్ ఉచర్తతి. వరిసయ్యుల్ యోహాను దెతె తిలి, కెర్ల పాపల్ బప్పున చెమించుప జతి గుర్తుచి బాప్తిసుమ్ నజనుక ఎద్దరె నెసిల. పానికచి బాప్తిసుమ్ జలె, సుద్ది జతిన్చి గుర్తుయి జయెదె. ఆత్మచి కామ్ జలె, సుద్ది జతిసి జయెదె. 2. ‘పానిక’ మెలె అన్నె నగుమ్జన్ కిచ్చో అర్దుమ్ ఉచర్తతి మెలె, మాన్సు మాములుమ్ అయ్యనిచి పెట్టి జెర్మన్ జతిన్చి రిసా సంగితయ్ మెన ఉచర్తతి. ఈంజ అర్దుమ్ ఉచర్లె, దొన్ని రగల్ జెర్మన్ కావల్సుపచి కోడు జయెదె; మెలె, ఆగుకచి కి ఆత్మకచి కి. ‡ **3:6** 3:6 మత్తయి మెలో సిన్సుడు రెగిడ్డి సుబుమ్ కబుర్తె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్క ‘పరలోకుమ్చి రాజిమ్’ మెనెదె; మత్తయి 3:2, 13:24. ఎక్కిలో పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె నెదితిసి కెయ్క మెలె, జో మాన్సు నంపజా ప్రబుచి ఆత్మక నోవర్ జెర్మన్ జలి గడియ తెంతో.

§ **3:7** 3:7 నెంజెలె, ‘ఉప్పిల్ తెంతో చి జెర్మన్ జంక అస్సె’. * **3:14** 3:14 ప్రెజల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర్లి రిసా, ఏక సిచ్చక ప్రబు ఒగ్గర్ అయివో తెద్రయ్లన్. చడిలె, మొరుక జయెదె, గని ‘అంచి కోడు నంప కెర్లెన రచ్చించుప జతు’ మెన “మోసే తెయార్ కెర్లి కంచుచి అయిక కో దెకుల గే రచ్చించుప జా జివుల” మెన ప్రబు సంగిలన్, చి జాక దెకిలెన చెంగిల్ జా జిల. † **3:14** 3:14 యేసుక కిసి టీవడ్లక మెలె, జోవయింక సిలువతె గల టీవడ్లక. కో జోవయింక నంపజలె, జోవయించి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా. ‡ **3:15** 3:15 ఎక్కిలో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితిసి కెయ్క మెలె, జో మాన్సు నంపజా ప్రబుచి ఆత్మక నోవర్ జెర్మన్ జలి గడియ తెంతో.

ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసాక ఉక్కుల † టీవడ్లక అస్సె. ¹⁵ కిచ్చోక మెలె, అంచి ఉప్పిరి కో, జోచి నముకుమ్ తివుల గే, ‡ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద, మొర్లె పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయ్క తెయ్క జివుల” మెన జోక యేసు సంగిలన్.

¹⁶ జలె, దేముడు ఈంజ లోకుమ్చక ఎదివాట్ ప్రేమ కెర్లి రిసా, జోచో సొంత ఎక్కి పుత్తుసి ఈంజ లోకుమ్చ చి పాపుమ్ వయితి రితి జోవయింక తెద్రవ దిలన్. కిచ్చోక మెలె, కోయి జోక నంపజా గెచ్చుల గే, ఎత్తిక నాసెనుమ్ నే జతె, సిచ్చతె నే గెతె పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తా జివుల. ¹⁷ దేముడు జోచో సొంత పుత్తున్క ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లిసి కిచ్చోక మెలె, లోకుమ్చక పాపుమ్ వయడ సిచ్చతె తెద్రయె నాయ్, గని జోచి ఎత్తి పాపుమ్ తెంతో జోవయింక రచ్చించుప కెర్లి రిసా తెద్రయిలో. ¹⁸ కో జోక నంపజా గెచ్చుల గే, జోవయించి పాపుమ్ జేవ్ వయుక నాయ్. గని కో జోవయింక నంపజతి నాయ్ గే, జోవయించి పాపుమ్ అప్పె కి వయ అస్సి, చి దేముడుచో సొంత ఎక్కి దేముడు పుత్తున్క నంపజతి నాయ్ చి రిసాయి సిచ్చ జతి మొర్లుతె గెచ్చుల.

¹⁹ జేవ్ కిచ్చోక జోవయించి పాపుమ్ వయ సిచ్చతె గెచ్చుక మెలె, ఉజిడి ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లె కి, గర్భ కమె కెరుక ఒగ్గర్జిన్ అలవాట్ జా అస్సిచి రిసా, అందర్ రితి పాపుమ్తె ఇండుక ఆస జా, జా ఉజిడి నెసితి. ²⁰ పాపుమ్ కెరుక ఓజ జల మాన్సుల్, జలె, జా ఉజిడి ఎద్దరె నెస కెర, జోవయించ కమె బయిలె దెకవనుక నెస కెర బియ్, జా ఉజిడతె జెతి నాయ్. ²¹ గని కో సత్తిమ్ ఇండుల గే, జా ఉజిడక బింక నాయ్, చి జేవ్ కెర్ల కమొక ‘దేముడుచ కమె, జోచి ఆత్మనెక్కిక సత్తిమ్క కెర్లకమె’ మెన రుజ్జు జతి రితి, దయిరిమ్ తెన్ జోచి జా ఉజిడతె జెవుల.

క్రీస్తు వెల్లో జతిసి యోహాను దాక్ జతిన్చి కోడు

²² ఒత్త తెంతో, యేసు జోచ సిన్సుల్ తెన్ బార్ జా, యూదయ ప్రదేసిమ్చి బయిలె ఉట్ట గెల. జా

పొది యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ తా, జోవయించి అత్తి మాన్సుల్క బాప్తిసుమ్ దెతె తిలో, ²³ అన్నె, ఒత్త తెంతో ఇదిల్ దూరిక, నలీము మెలి గవ్విచి పాసి తిలి అయ్నోను మెలి టాన్తె ఒగ్గర్ పాని తతికయ్, యోహాను కి బాప్తిసుమ్ దెతె తతికయ్, మాన్సుల్ జోతె జా కెర బాప్తిసుమ్ నజన్తె తిల. ²⁴ జా పొది యోహానుక హేరోదు రానో జేలి కెరుక నేతయ్.

²⁵ జలె, యోహానుచ సిస్సుల్ సగుమ్జిన్, సుద్ది కెరంత అలవాట్లు చి రిసా యూదుల్చొ వెల్లో మాన్సు ఎక్కిలో తెన్ లట్టబుక దెర్ల. ²⁶ తెదొడి జేవ్ యోహానుతె జా కెర, జోవయింక “గురుబాబు, ఈంజ యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో జా పొది తుచి తెన్ తిలోసా, తుయి సాచి సంగిలోసా, జో కి ఇన్నె తుచి రితి బాప్తిసుమ్ దెతయ్, చి ఎత్తిజిన్ జోతె గెతతి” మెన సంగిల. ²⁷ యోహాను జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “పరలోకుమ్చొ దేముడు జా దిలెకయ్ మాన్సుక జా అదికారుమ్ తయెదె. జో కెర్రిసి తప్పు నెంజె. ²⁸ తుమ్క అగ్గె సంగిలయ్, గెద. ‘క్రీస్తు నెంజి, గని ఆవ్ జోచొ బారికి జా జో జెతిసి సాట్లు కెరుక మెన దేముడు అంక జోచి పురైతో తెద్రవ అస్సె’ మెన తుమ్క ఆవ్ తెదొడి సంగిలయ్. ఆవ్ దస్సి సంగిలిన్క తుమి సాచి జా అస్సున్. ²⁹ జలె, కేన్ జలెకు పెండ్లితె, పెండ్లిబూలి పెండ్లిబూలోకయ్ గెచ్చెదె, గెద. బూలోచొ మింతుసి జోచి పచ్చెన జా అయ్లె కి, జో ఒత్త టీవ, బూలోక దెక, జోచి అవాడ్ సూన, సర్దనంతోసుమ్ జయెదె. జలె, పెండ్లితె బూలోయి కీసి ముక్కిమ్ జయెదె గే, దస్సి, క్రీస్తు ముక్కిమ్ జా అస్సె, చి అంక సర్దనంతోసుమ్. ³⁰ జో వెల్లో జంక, ఆవ్ దాక్ జంక” మెన యోహాను సంగిలన్.

క్రీస్తుచి అదికారుమ్చి రిసా సంగిలిసి

³¹ పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లోసా ఎత్కిచి కంట వెల్లో. మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్, జలె, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్ తా, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె త్తిలిన్చి రిసా లట్టబుల. గని యేసుక్రీస్తు పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లోచి రిసా, జో ఎత్కిచి కంట వెల్లో. ³² ఒత్త దేముడు అబ్బొన్తె సొంత దెకిలిసి సొంత సూన్లిన్చి రిసా జో సాచి సంగిలే కి, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి బుద్ది తిల మాన్సుల్ కోయి జోచి సాచి నంప కెర్రి నాయ్. ³³ గని, జోచి సాచి కో సూన నంప కెర్రితె గే, ‘దేముడు సత్తిమ్చొ’ మెన పూర్తి దయిరిమ్ జా జోచి సాచి దెతతి. ³⁴ దేముడు తెద్రయ్లోసా జా, జో దేముడుచ కబుర్లు నిదానుమ్ తెన్ సంగితయ్, అన్నె జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఎదివాట్ దెతయ్. ³⁵ జలె, దేముడు అబ్బొసి దేముడు

పుత్తున్క పూర్తి ప్రేమ అస్సె, చి అదికారుమ్ ఎత్కి జోచి అత్తి సార్ప కెర దాయి గెల అస్సె. ³⁶ దేముడు పుత్తున్క కో నంపజా గెచ్చుల గే, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కచితుమ్ బెద, మొర్లె ఒత్త గెచ్చ కెయ్క తెయ్క జివుల. గని, దేముడు పుత్తున్చి కొడొ రితి కో కెర్రి నాయ్ గే, జోచి జా పాపుమ్ వయ అస్తి, చి దేముడు దిలి సిచ్చ జోవయింక కెయ్క కి పిట్టె నాయ్.

4

సమరయ ప్రదేసిమ్చి తేర్బోదక యేసు బోదన కెర్రిసి

¹ యోహానుచి కంట యేసు అప్పె ఒగ్గర్ సిస్సుల్ కెరన బాప్తిసుమ్ దెతయ్ మెన పరిసయ్యుల్ సూన్. ² యేసు మాత్తుమ్ సొంత బాప్తిసుమ్ దెయె నాయ్, గని జోచ సిస్సుల్చి అత్తి దెతె తిలన్, ³ జలె, “బాప్తిసుమ్క ఎత్కిజిన్ అంచెతె జెతిన్చి రిసా పరిసయ్యుల్ సూన అస్తి” మెన యేసు చిన కెర, “జోవయించి కోపుమ్చి రిసా అప్పెచి మట్టుక ఇన్నె తంక బెదె నాయ్” మెన, యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల దా, జో వడ్డిలి గలిలయ ప్రాంతుమ్తె గెచ్చుక మెన అన్నె బార్ జలన్.

⁴ అప్పె యేసుక సమరయ ప్రదేసిమ్చి వాట్ గెచ్చుక జంకయ్. ⁵ జలె, సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా సమరయ ప్రదేసిమ్చి సుకారు మెంతి ఏక్ గావ్ సొడి అయ్ల. జా గావ్ కేనె మెలె, యాకోబు మెలో పూర్ణమ్చొ జోచొ యోసేపు మెలో పుత్తున్క దిలి బుయి పాసి అస్సె. ⁶ ఊంటక యాకోబు కూనయ్లి కుండి ఒత్త అస్సె. జలె, యేసు ప్రయానుమ్చి రిసా అల్పు జా, జా కుండి సొడి వెసిలన్. పాసి పాసి మెద్దెన్ జా అస్సె. ⁷ తెదొడి, అన్నిమ్ గెన ఆన్తి రిసా యేసుచ సిస్సుల్ జా గవ్వి పెన గెల. యేసు ఎక్కిలో ఒత్త వెన అస్సె ⁸ జా సమరయ ప్రదేసిమ్చి తేర్బోద ఎక్లి పాని కడన్తి రిసా అయ్లి. యేసు జాక “పాని దె, పియిందె” మెన సంగిలన్.

⁹ జలె, యూదుల్ సమరయ సుదల్ తెన్ బెదితి నాయ్ చి రిసా, జా తేర్బోద ఆచారిమ్ జా, “ఆవ్ ఈంజ సమరయతెచి తేర్బోద, తుయి యూదుడు. జలె, ‘పాని దే’ మెన కిచ్చొక అంచి అత్తి తుయి సంగితసి?” మెన యేసుక సంగిలి. ¹⁰ యేసు జాక, “మాన్సుల్క దేముడు దిలి వరుమ్ తుయి చినితది జలె, అన్నె, ‘పాని దే, పియిందె’ మెన తుక సంగితోసా కొన్సొ జయిందె గే తుయి చినితది జలె, ‘జివ్ దెతో పాని అంక దే’ మెన తుయి అంకయ్ సంగితది,” మెన యేసు జాక జబాబ్ దిలన్.

¹¹ జలె, జా తేర్బోద అర్దుమ్ కెరనె నాయ్ చి రిసా, “బాబు, ఈంజ కుండి దీగ్ అస్సె. పాని

కడన్తి సామన్ కిచ్చొ నాయ్, తుక. జీవ్ దెతో జో పాని కేనె తెంతో తుక దొర్కు జయెదె? 12 అమ్చొ యాకోబు పూర్ణమచొ, జోచ పుత్తర్లులు, జోచ సొమ్ముల్ ఎత్తి. ఈంజయ్ ఈంటచి పాని పితె తిల. జొయ్యి అమ్క ఈంజ కుండి దిలన్. తుయి అమ్చొ యాకోబు పూర్ణమచొచి కంట వెల్లో గే?” మెన సంగిలి.

13 జా తేర్బోద దస్సి సంగితికయ్, యేసు జాక, “ఈందె, ఈంజ పాని కేన్ మాన్సు పిలెకి, జోక అన్నె తాన్ కెరెదె. 14 గని ఆవ్ దెతిసి *‘పాని’ కో పివుల గే, జోక కెయక కి అన్నె తాన్ కెరె నాయ్. ఆవ్ దెతో పాని జోచి పెట్టి ఈంట పుట్టి రితి జతె తయెదె, చి †కెయక తెయక చెంగిల్ తతి జివుమ్ జోక దొర్కు జయెదె.”

15 జలె, జా తేర్బోద అర్దుమ్ కెరనుక నేతయ్చి రిసా, “అప్పె తెంతో అంక తాన్ నే కెర్తి రితి, పానిక ఆవ్ అన్నె ఇన్నె నే జెతె తతి రిసా, తుయి సంగిలొ పాని అంక దె” మెలి. 16 యేసు జాక, “తుయి గెచ్చు, తుచొ మున్సుద్క కడ ఆను” మెన సంగిలన్. 17 జా తేర్బోద జోక “అంక మున్సు నాయ్” మెన సంగిలి, చి యేసు జాక “ ‘అంక మున్సు నాయ్’ మెన తుయి సంగిలి కోడు సత్తిమ్. 18 తుక అప్పె ఎద పాచ్జిన్ మున్సుద్లు అస్తి, చి అప్పె తిలొసా తుచొ మున్సుది నెంజె. సత్తిమ్ సంగిలది” మెన యేసు సంగిలన్.

19 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్బోద, “బాబు, †దేముడు తుక కిచ్చొ కిచ్చొ దెకయ్తయ్ మెన అప్పె ఆవ్ చినితసి. జొయ్యి తెద్రయ్లొ మాన్సు, తుయి. 20 అమ్చ పూర్ణమచ తెంతో అమ్ సమరయ సుదల్ ఈంజ అమ్చి మొక్కె తిలి డొంగురతె దేముడుక బక్తి కెర్తసుమ్, గని ‘యెరూసలేమ్తె దేముడుచి గుడితె జోక బక్తి కెరుక అస్సె’ మెన తుమ్ యూదుల్ సంగితను” మెన జా సంగిలి. 21 యేసు జాక, “అమ్మ, ఇదిల్ పడ్డొక, ‘దేముడు అబ్బొక బక్తి కెర్తి రిసా ఈంజ డొంగుర్ జవున్, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ జవున్ ముక్కిమ్ మెనుక నాయ్’ మెన మాన్సుల్క అర్దుమ్ జయెదె. 22 తుమ్ సమరయ సుదల్, దేముడుక బక్తి కెర్లె కి, జోవయింక అప్పెక కీదూరి అస్సున్. అమ్ యూదుల్క మాత్రమ్, జోనిసాన అస్సె. మాన్సుల్క దొర్కు జలొ రచ్చింఱుప కెర్తొసా అమ్ యూదుల్తె జెర్కుక జోచి సెలవ్. 23 జలె, ఇదిల్ పడ్డొక, అప్పె రితి

* 4:14 4:14 ఇన్నె ‘పాని’ మెలె, జా టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి అత్తతె జెర్కున్ దెతి జోవయింఱు సుద్ది తిలి అత్త. † 4:14 4:14 ‘కెయక తెయక చెంగిల్ తతి జివుమ్’ మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి, మొర్లె ఒత్త గెచ్చు జతి, సెక్తి.

‡ 4:19 4:19 నెంజెలె, “తుక ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసా ఎక్కిలొ’ మెన ఆవ్ అప్పె చినితసి”. § 4:22 4:22 నెంజెలె, “నేన్ను. అమ్ యూదుల్ మాత్రమ్, జోవయింక జానుమ్.” * 4:25 4:25 ‘మెస్సియ’ మెలె, ‘క్రీస్తు’ మెలె, అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ‘రాస’, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ఏలుప కెరయ్లొసా’ మెలి అర్దుమ్. † 4:25 4:25 అరమయ్ బాస తెన్ ‘మెస్సియ’ మెలె, గ్రెకు బాస తెన్ ‘క్రీస్తు’ జయెదె.

కి, జో దేముడు అబ్బొక నిజుమి నంపజల మాన్సుల్ కో జవుల గే, జోవయింఱు అత్తతె నిదానుమ్ జా జోవయింక సత్తిమ్ తిలి బక్తి కెరుల. దేముడు అబ్బొన్ దస్సు మాన్సుచి రిసా రకితయ్. 24 దేముడు డీస్తాసా నెంజె, గెద. అత్తయి, జో. జాకయ్, కో జోక బక్తి కెరుక ఉచరుల గే, జోవయింఱు అత్తయి నిదానుమ్ తెన్ జోక సత్తిమ్ తిలి బక్తి కెరుక అస్సె” మెన యేసు జా తేర్బోదక సంగిలన్. 25 జో ఇసి సంగితికయ్, జా తేర్బోద, “ ‘దేముడు తెద్రయిందె’ మెన సంగ తిలొ *‘మెస్సియ మెలొ రచ్చింఱుప కెర్తొసా జెయెదె’ మెన జాని. జో అయ్లి పొది, జొయ్యి అమ్క ఎత్తి దెకయెదె” మెన సంగిలి†. 26 జలె, జా దస్సి సంగితికయ్, యేసు జాక “ఆవ్ తుచి తెన్ లట్టబ్బొసా జొయ్యి” మెన సంగిలన్.

27 యేసు ఇసి సంగిలి బేగి, జోచ సిస్సుల్ జా గెచ్చె తెంతో బుల అయ్ల. తేర్బోద తెన్ యేసు లట్టబ్బొతయ్ మెన దెక ఆచారిమ్ జల, గని ‘తుక కిచ్చొ కావలె?’ జలెకు, ‘జాచి తెన్ కిచ్చొక లట్టబ్బసి?’ జలెకు మెన కో పుసితి నాయ్.

28 తెదొడి జా తేర్బోద, జాచి గేడి ముల దా నిగ గెచ్చు, జా గావ్ తెడి పెన, 29 “తుమ్ బేగి జా ఎక్కిలొక దెక! ఈంజొ మాన్సు కక్క నే పుసితె, ఆవ్ అగ్గె కెర్లిసి ఎత్తి. అంక సంగ దిలొ. ఈంజొయి క్రీస్తు జయెదె, కిచ్చొగె” మెన పైజల్క బుకార్లి, 30 చి జా తెన్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుతె జెంక బార్ జల.

31 జా తేర్బోద గెచ్చె పెన పైజల్క బుకార్లి మెదెనె, యేసుచ సిస్సుల్ జోక “గురుబాబు, అన్నిమ్ కెరు!” మెన బలవంతుమ్ కెర్లె. 32 గని జో “తుమ్ నేన్లి ఏక్ రగుమ్ అన్నిమ్ అంక అస్సె” మెన జబాబ్ దిలన్. 33 జో ఇసి సంగిలి రిసా, జోచ సిస్సుల్ “ఇన్నెకొ జలెకు కిచ్చొ జవున్ అన్నిమ్ అన దా అస్తి గే?” మెన ఎక్కిలొ తెన్ ఎక్కిలొ లట్టబుక దెర్ల. 34 జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “అంచి అన్నిమ్ కిచ్చొ మెలె, అంక తెద్రయ్లొసాచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుకయ్. జోచి కామ్ పూర్తి జర్గు కెరుకయ్.

35 “ఈందె, ‘అన్నె చెత్తర్ జొన్నొ గెలెకయ్ పంటొ లాయ్ అనుక జయెదె’ మెన మొక్కల్ రోవితి పొది సంగితను. జలె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఆదె! అంకివొ ఉగుడ దెక! బట్టిలె పంటొ అప్పె

పిక తెయార్ జా రితి, అంక నంపజంక ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్ తెయార్ జలి రితి నమయుమ్ జా అస్సె. 36 పైజల్క దేముడుచి రాజిమతె బెదయేతి ఈంజ ఆత్మపంటో లాయితితె కో లాయ ఆన్తన జవుల గే, జోవయింక ఆత్మజీతుమ్ దొర్కు జయెదె. జాచి రిసా, అంచి నుబుమ్ కబుర్ తిలి బి గలిలన కి, జా ఆత్మపంటో లాయ ఆన్తన కి, సర్దసంతోసుమ్ జవుల. 37 అంచి ఆత్మపంటోచి కామతె, జలె, 'ఎక్కిలో బి గలెదె, అన్నెక్కో పంటో లాయ ఆనెదె' మెలి కోడు సత్తిమ్ జయెదె. 38 అల్లె, తుమ్ మొదోల్ నే కెర్లి ఈంజ కామతె బెదుక తుమ్క ఆవ్ తెద్రవ అస్సి. కో కో కస్తుమ్ జా అగ్గె తెంతో ఈంజ కామ్ కెర తతికయ్, తూమ్ కి అప్పె ఈంజ కామతె బెద అస్సున్" మెన యేసు జోచ సిస్సుల్క సికయ్లన్.

సమరయచ మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంపజలిసి

39 జలె, 'ఆవ్ కెర్లిసి ఎత్కి అంక సంగ దిలో' మెన యేసుచి రిసా జా తేర్బోద సంగిలి సాచి సూన కెర, జా గవ్వెచ సమరయ సుదల్ ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంపజల. 40 జాకయ్, యేసుతె జా కెర, "అమ్చి గవ్వె జా తా" మెన జేవ్ సమరయ సుదల్ బతిమాల్పా జా సంగిల, చి దొరతి తా గెలన్. 41 జో సొంత బోదన కెర్లికయ్, అన్నె ఒగ్గర్జిన్ జోక నంపజల, 42 చి జా తేర్బోదతె జా కెర, "తుక 'జయ్యి సంగిలి రిసా నంపజలమ్' మెన అప్పె తెంతో సంగుమ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అమ్ అప్పె జోచి కొణ్డో సొంత సూన్చి రిసా, 'ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిక దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్లిసా ఈంజొయి' మెన పూర్తి దయిరిమ్ జా అస్సుమ్" మెన సంగిల.

గలిలయచ మాన్సుల్ యేసుక మరియాద దెకిలిసి

(మత్త 8:5-13; లూకా 7:1-10)

43 జా దొరతి గెలి పడ్డె, యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త బార్ జా గెచ్చ, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె పాచెల. 44 'దేముడుచ కబుర్లు సంగితోసా కో జలెకు సొంత టాన్తె తిలె, సొంత టాన్చ మాన్సుల్ జోక గవురుమ్ దెకితి నాయ్' మెన జాన కెర, యేసు సొంత సంగితె తిలన్. జాకయ్ యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల తిలొ.

45 గలిలయ ప్రాంతుమ్చ పైజల్ ఒగ్గర్జిన్, జలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె పండుగ్క జేవ్ కి గెచ్చ తా అన్నె ఉట్ట జా అస్తి. జేవ్ యెరూసలేమ్తె తిలి పొది, యేసు కెర్ల కమె ఎత్కి దెక తిల. జేవ్, జలె, జేవ్ గలిలయులు, సర్ల తెన్ జోక మరియాద కెర్ల.

* 5:4 5:4 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 4 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

46 జలె, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్తెచి కానా మెంతి గవ్వె యేసు అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. జా సుట్టు, ఒత్తయ్ పానిక ద్రాచ రస్సుమ్ మార్పుప కెర తిలొ. జలె, యేసు అప్పె కానాతె తతికయ్, ఇదిల్ దూరి తిలి కపెర్నహూమ్ మెంతి గవ్వె హేరోదు రానొచొ వెల్లొ అదికారి ఎక్కిలోచొ పుత్తుసి జొర్జొ సేడ అస్సె.

47 యేసు యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల దా గలిలయ ప్రాంతుమ్తె జా అస్సె మెన జో వెల్లొ మాన్సు సూన్చి బేగి, బార్ జా, యేసుతె అయ్లన్. జోచొ పుత్తుసి మొర గెచ్చెదె గే జయెదె గే, దస్సి జా అస్సెచి రిసా, "బేగి జా అమ్చొ పుత్తుక చెంగిల్ కెరు" మెన యేసుక బతిమాల్పా జా సంగిలన్.

48 జలె, యేసు జోక, "దేముడు దిలి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమె నే దెకిలె, తుమ్ నంప కెర్లు నాయ్" మెన సంగిలన్. 49 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జో "బాబు, అమ్చొ బోబొ నే మొర్తి రితి బే బేగి జె" మెన జో అన్నె బతిమాల్పా జా సంగిలన్. 50 తెదొడి యేసు జోక, "గో, తుచొ పుత్తుది జయెదె!" మెన సంగిలన్. యేసు సంగిలి కోడు జో మాన్సు నంప కెర, గెరి గెచ్చుక బార్ జలన్.

51 జో వట్టె గెతె తతికయ్, జోచ గొత్తి సుదల్ జో తెన్ దస్సుల్ జల. "తుచొ పుత్తుది జిలొ!" మెన జోక సంగిల. 52 "కెత్తి గంటల్క చెంగిల్ జలొ?" మెన జో పుసిలన్, చి జేవ్ జోక "కాలి ఒంటి గంటక జొర్జొ గెలి!" మెన సంగిల. 53 జలె, "తుచొ పుత్తుది జయెదె" మెన యేసు సంగిలి గడియ జయ్యి మెన జొర్జొ సేడ్డె నాడుచొ అబ్బొసి చినన్లొ. జాకయ్, జోచి గెర్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ యేసుక నంపజా గెల.

54 యూదయ ప్రదేసిమ్ ముల గలిలయ ప్రాంతుమ్తె తొలితొ ఉట్ట అయ్లి జా సుట్టు తెంతో, ఈంజొ నాడుక చెంగిల్ కెర్లిసి తెన్ జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమె దొన్ని జల.

5

యేసు యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఉట్ట గెలిసి

1 ఈంజ జర్గు జలి పడ్డె, యూదుల్చి వండుగు అన్నెక్ అయ్లిచి రిసా దేముడుచి దేవులుమ్ తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె యేసు ఉట్ట గెలన్.

2 జలె, జా పట్టుమ్తె 'మెండల్ వీది' మెన ఏక్ టాన్ అస్సె. ఒత్త ఏక్ వెల్లొ కుండి అస్సె. ఎబ్బీ బాస తెన్ జా కుండిచి నావ్ 'బేతెస్స'. జా కుండిచి సుట్టునంత, పాచ్ గుమ్మల్ తిలి టాన్ ఏక్ అస్సె.

3 ఒత్త రగరగాల్ రోగల్చ బెర అస్తి, గుడ్డి మాన్సుల్,

సొట్ట మాన్సుల్, అత్తో చట్టో లంబ గెల మాన్సుల్, దనచ అస్తి. ⁴ *కిచ్చొక ఒత్త అస్తి మెలె, గడియ గడియక వక్ దూత జా గడ్డ ఉత్త జా కెర, పాని కదుల్ కెరెదె, చి జో పాని కదుల్ జలి బేగి కో జలెకు రోగి తొలితో పానితె ఉత్తెదె గే, జోవయించి జబ్బు గెచ్చు, చెంగిల్ జయెదె.

⁵ జలె, ముప్పయ్ అట్టు వెర్సుల్చి జబ్బు తిలో ఏక్ మాన్సు ఒత్త అస్సె. ⁶ యేసు జా వెల్లి కుండి తిలినతె గెచ్చు, జో రోగిక దెక, ‘ఒత్త ఎత్తివాల్ దీసల్ తెంతో జోచి అంతుర్నొతె నిజ తా మాలజ్ జా అస్సె’ మెన చిన కెర, “తుక నిజుమి చెంగిల్ జంక ఇస్టుమ్ అస్సె గే?” మెన జోక పుసిలన్. ⁷ జో రోగి “బాబు, పాని కదుల్ జలి బేగి అంక పానితె ఉత్తయ్ తొసా కో నాయ్, చి ఆవ్ ఉత్తిరై ఎద అన్నె కో గే అంచి కంట అగ్గె ఉత్తెదె” మెన సంగిలన్. ⁸ యేసు జోక “తుయి ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు!” మెన సంగిలన్. ⁹ సంగిలి బేగి, జో మాన్సు చెంగిల్ జా జోచి అంతుర్నొ వయన ఇండిలన్.

¹⁰ జా దీసి, యూదుల్చి బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్ల దీసి. జలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ సగుమ్ జన్ చెంగిల్ జలొ జో మాన్సుక దెకిల. దెక, “ఈంజ సెలవ్ కడన్ల దీసి. తుచి అంతుర్నొ వయక గారు!” మెన సంగిల. ¹¹ దస్సి సంగితికయ్, చెంగిల్ జలొ జో మాన్సు “తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు’ మెన, అంక చెంగిల్ కెర్లొసా సంగిలన్, చి వయన ఇండిలయ్” మెన జోవయింక జబాబ్ దిలన్. ¹² “తుచి అంతుర్నొ వయన ఇండు’ మెలొసా కో?” మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ పుసిల. ¹³ జో కొన్సొ జయెదె గే చెంగిల్ జలొ జో మాన్సు నేనె. కిచ్చొక మెలె, ఒత్త ఒగ్గర్ జిన్ జనాబ్ తతికయ్, యేసు, కో నే దెకితె, ఉట్ట గెచ్చు తిలో.

యేసు జో మాన్సు తెన్ అన్నె దస్సుల్ జా జాగర్త సంగిలిసి

¹⁴ పడ్డె, చెంగిల్ జలొసాక యేసు దేముడుచి గుడితె చజ కెర, జోక “ఈందె, అప్పె తుయి చెంగిల్ అస్సిసి. అన్నె కిచ్చొ జవున్ వెల్లి బాద నే సేడ్డి రిసా అన్నె పాపుమ్ కెరు నాయ్” మెన జాగర్త సంగిలన్. ¹⁵ జో మాన్సు ఒత్త తెంతో గెచ్చు, “అంక చెంగిల్ కెర్లొసా యేసుయి” మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్. ¹⁶ జలె, సెలవ్ కడన్ల దీసి యేసు ఈంజ కామ్ కెర్తి రిసా, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక అల్లర్ కెరుక దెర్ల. ¹⁷ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “అగ్గె తెంతో ఎద కి అంచొ దేముడు అబ్బొ కామ్ కెర్తె తత్తయ్. ఆవ్ కి జోచి కామ్ కెర్తె అస్సి” మెన సంగిలన్. ¹⁸ జలె, ‘సెలవ్

కడన్ల దీసి పిట్టవన కామ్ కెర్తయ్’ మెన, అన్నె, దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ మెనన్లొ జోక ‘అబ్బొ’ మెన యేసు సంగిలిన్చి రిసా, యేసుక మారుక మెన అన్నె ఒగ్గర్ ఉచర జల.

యేసుచి అదికారుమ్ కేనె తెంతో జెతయ్

¹⁹ జలె, కోపుమ్ జల జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు ఇసి మెన సంగిలన్. “ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, దేముడు అబ్బొ కెర్తిసి కేన్ జలెకి ఆవ్ పుత్తుసి దెకిలె, జయ్యి దస్సి కెర్తె తయిందె, వేరచి కిచ్చొ కెరుక నెంజె. అబ్బొ కిచ్చొ కెర్తె, ఆవ్ పుత్తుసి జయ్యి కెర్తసి. ²⁰ ఆవ్ పుత్తున్క దేముడు అబ్బొ ప్రేమ కెర్తయ్. దేముడు అబ్బొ కెర్తిసి ఎత్తి. ఆవ్ జోచొ పుత్తున్క దెకయ్తె తత్తయ్. తుమ్ దెకిల ఈంజేవ్ కమొచి కంట అన్నె జిన్ల కమొ ఆవ్ పుత్తున్క దేముడు అబ్బొ దెకయెదె. తుమ్ ఆచారిమ్ జస్తి. ²¹ కీస కమొ మెలె, మొర గెలసక ఉట్టవ దేముడు అబ్బొ జోవయింక కీసి అన్నె జయడ్డయ్ గే, దస్సి, కక్క. జయడుక సర్ల జయిందె గే, జోవయింక జయడ చెంగిల్ కెరిందె. ²² పడ్డె, దేముడు అబ్బొ కక్క సొంత తీర్పు కెరె నాయ్. తీర్పు కెర్తి అదికారుమ్ ఆవ్ జోచొ పుత్తున్క సార్పు కెర దా అస్సె. ²³ దేముడు అబ్బొక మాన్సుల్ కీసి గవురుమ్ కెర్తతి గే, దస్సి ఎత్తిజిన్ ఆవ్ జోచొ పుత్తున్క కి గవురుమ్ కెర్తె మెన, జోసెలవ్ దా అస్సె. ఆవ్ పుత్తున్క కో గవురుమ్ కెర్తె నాయ్ గే, అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బొక కి గవురుమ్ కెర్తె నాయ్.

²⁴ “తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, అంక తెద్రయ్లోసాక నంప కెర కో అంచి కోడు సూన కెరుల గే, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి వరుమ్ జోవయింక దొర్కు జా అస్సె. పాపుమ్చి రిసా జేవ్ మొర గెల రిత జా తిలెకి, జేవ్ కెర్లె పాపల్ చెమించుప జా సిచ్చతె గెతి నాయ్, గని జివ్వి జా అస్తి.

²⁵ “తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, మొర గెలస ఆవ్ దేముడు పుత్తున్చి అవాడ్ సూన్తి సమయమ్ జెతయ్, అప్పె కి జా అస్సె, కో సూన నంపజవుల గే, నొవర్ జలి రితి జా, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుల. ²⁶ జీవ్ కెర్తి సెక్తి జో అబ్బొసి జలొ దేముడుచి అత్తి అస్సె, జలె, దొర్కు జలి జయ్యి సెక్తి ఆవ్ జోచొ అబ్బొ జలొ దేముడు పుత్తున్క దా అస్సె. ²⁷ అన్నె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అస్సిచి రిసా అంక మాన్సుల్క తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక, చెమించుప కెరుక, అదికారుమ్ దా అస్సె. ²⁸ ఇన్నెచి రిసా తుమ్ కిచ్చొ ఆచారిమ్ సేడ నాయ్, కిచ్చొక మెలె, మొర గెల మాన్సుల్,

మెస్సూన్లతె తిలస ఎత్తి, అంచి అవాడ్ నూన బార్ జతి సముయుమ్ జెయెదె. 29 తెదొడక జేవ్ బార్ జా, సత్తిమ్ కెర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట పరలోకుమతె గెచ్చు చెంగిల్ జితె తవుల, సత్తిమ్ నే కెర్లస ఉట్ట, సిచ్చతె గెచ్చుల.

30 “జలె, కిచ్చో అచ్చి కెరుక అంక అదికారుమ్ నాయ్, దేముడు అబ్బొతె ఆవ్ నూన్లి రితి ఆవ్ తీర్పు కెర్లసి ఆవ్ కెర్తి తీర్పుతె కిచ్చో తప్పు నాయ్. కిచ్చోక మెలె, ఆవ్ కిచ్చో వేర ఉచరి నాయ్, గని అంక ఎక్కి ఆస. కిచ్చో మెలె, అంక తెద్రయ్లోసాచి ఇస్టుమ్ తిలిసి పూర్తి జర్గు కెరుక.

యేసుచి రిసా సాచి

31 “అంచి రిసా ఆవ్ ఎక్కిలో సాచి సంగనై, అంచి సాచి సత్తిమ్చి గే అబద్దుమ్చి గే రుజ్జు నాయ్. 32 అంచి రిసా సాచి సంగితోసా అన్నెక్కో అస్సె. జో అంచి రిసా సాచి సంగిలిసి సత్తిమ్ మెన జాని. 33 మెలె, యోహానుక ‘కిచ్చో సాచి సంగెదె?’ మెన నూన్తి రిసా తుమి జా సుట్టు సగుమ్జిన్చి అత్తి కబుర్ తెద్రయ్లదు, చి ఆవ్ కొన్సో గే జో సాచి సంగిలన్. 34 అంచి రిసాచి ముక్కిమ్ జలి సాచి మాన్సు సంగిలిసి నెంజె, గని తుమ్క ‘నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెన, యోహానుచి సాచిచి రిసా తుమ్క ఆవ్ ఉచరయ్తసి. 35 దొర్కు జలిసి మాన్సు చినితి రిసా దీవు లగితె తిలె కిసి తమ్మస ఉజిడ్ దెతయ్ గే, దస్సి, ఉజిడ్ రితో జా, అంచి రిసా యోహాను సాచి సంగితె తిలె. జో సంగిలి సాచి నూన, తూమ్ కి గడియయ్ సర్ల తెన్ తిలదు.

36 “గని, యోహానుచి సాచిచి కంట అంక జిన్లి సాచి అస్సె. ఆవ్ కెరుక మెన దేముడు అబ్బొ దిల కమె, ఈంజేవ్ ఆవ్ కెర్త కమెయి దెకిలె, జోయ్యి అంక తెద్రయ్లో మెన ఈంజేవ్ కమెయి అంచి రిసా సాచి సంగితతి.

37 “పడ్డె, అంక తెద్రయ్లో అబ్బొయి అంచి రిసా సొంత సాచి సంగిలన్. తూమ్ కెయ్ జోచి అవాడ్ నూన్సు నాయ్, జోచి రూపుమ్ తుమ్ కెయ్ దెకున్ నాయ్. 38 జోచి కోడు తుమ్చి పెట్టి నాయ్ మెన కిచ్చో రుజ్జు తత్తయ్ మెలె, జో తెద్రయ్లోసాక తుమ్ నంప కెర్పు నాయ్. 39 దేముడుచి రాజిమ్తె బెద పరలోకుమతె గెతి రిసా దొర్కు జలి గ్యానుమ్ పున్నిమి దెతిసి దేముడుచ కొడొతె తయెదె మెన దేముడుచ కొడొ తుమ్ రోజుక దెకితను. జలె, జెచ్చి అంచి రిసా సాచి సంగితతి. 40 జేవ్ కొడొ అంచి రిసా సాచి సంగిలే కి, అంచితె దొర్కు జతి పరలోకుమచి జీవ్ సంగితి రిసా తుమ్ అంచితె

జెంక ఎద్దరె నెసుసు. అంక నంపజలె, తుమ్క దొర్కు జతి.

41 “మాన్సు దెతి గవురుమ్ అంక నాయ్. 42 గని దేముడుచి ప్రేమబుద్ది తుమ్చి పెట్టి నాయ్ మెన జాని. 43 అంచో అబ్బొసి జలో దేముడుచి నావ్ తెన్ ఈంజ లోకుమతె ఆవ్ జా అస్సి, గని తుమ్ అంక నంప కెర్పు నాయ్. గని, కో జలెకు వేర మాన్సు అచ్చి కెర అయ్లె, జోకయ్ నంప కెర్తె. 44 మాన్సు సంగితి గవురుమ్ ఎక్కిలోతె ఎక్కిలో తుమ్ సంగితను, గని ఎక్కిలో దేముడు దెతి గవురుమ్క తుమ్ కోర్ప జను నాయ్. జాకయ్ తుమ్ కిసి నంప జస్తె, నెతుర్పు.

45 “జలె, అబ్బొసి జలో దేముడుచి మొక్కె తుమ్క నేరిమ్ వయడ్డెసా ఆవ్ మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. ‘మోసేచి అత్తి ప్రబు రెగిడ్లి ఆగ్గుల్ నంపజలమ్, చి జాకయ్ రచ్చించుప జమ్దె.’ మెన, తుమ్క తుమి ఉచర్లను. గని జయి బోదన తుమ్క నేరిమ్ వయడ్డె అస్సె. 46 మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు రెగిడ్లిసి కోడు తుమ్ నంప కెర్తదు జలె, అంకయ్ నంప కెర్తదు! కిచ్చోక మెలె, అంచి రిసాయి జో రెగిడ్లి. 47 గని మోసే రెగిడ్లిసి తుమ్ నంప నే కెర్తె, ఆవ్ సంగిత కొడొ కిసి నంప కెర్తె!” మెన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

6

పావ్ వెయిల్ జన్క యేసు అన్నిమ్ దిలిసి

(మత్త 14:13-21; మార్కు 6:30-44; లూకా 9:10-17)

1 ఇన్నెచి పడ్డె యేసు గలిలయ ప్రాంతుమ్తె అన్నె గెచ్చు, జా గలిలయచి సముద్దుమ్ గాడు జిన ఒత్తల్తో గెలన్. జా గాడుక ‘తిబెరియ గాడు’ కి మెనుల. 2 జలె, జబ్బుల్క జో యేసు చెంగిల్ కెర్త దేముడు అబ్బొసి దిలి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమె జేవ్ దెక తిలి రిసా, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ గాడుచి ఒడ్డువాట్ ఇండ యేసుచి పట్టి గెచ్చుక బార్ జల. 3 జలె, యేసు జోచి సిస్సుల్ తెన్ ఏక్ మెట్టయ్ వెగ, వెస అస్తి. 4 యూదుల్చి *పస్కా మెంతి పండుగు అన్నెక్ సుట్టు పాసి జెతయ్. 5 యేసు దెకిల్ పొది, ప్రెజల్ జట్టు జట్టు తెన్ జోతె జెతిసి దెక, పిలిప్ మెలో సిస్సుడుక “ఈంజేవ్ ప్రెజల్ కతి రిసా అమ్ కిసి అన్నిమ్ గెనుక?” మెన పునిలన్. 6 కిచ్చో కెరుక గే యేసు జానె, గని, జోచి రిసా పిలిప్ కెద్ది దయిరిమ్

* 6:4 6:4 పూర్గుమ్ పొది యూదుల్ ఇగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతో ప్రబు రచ్చించుప కెర్లిసి ఏద కెర్తి పండుగు, ఈంజ. జా పండుగేక నే పులయ్ల పొడియె రిత పొడియె కవుల.

తెన్ నంపజతయ్ గే దెకితి రిసా దస్సి మెన యేసు పుసిలన్.

7 జలె, పిలిప్ జోక, “ఈంజేవ్ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క ఇదిల్ ఇదిల్ జవున్ దెంక జలె, †వెయి వెండ్లుచ పోడియె జలెకు నే బెరె” మెన సంగిలన్. 8 గని సీమోను పేతురు మెలో సిస్సుడుచొ అంద్రెయ మెలో బావొసి జేవ్ సిస్సుల్తె అస్సె. 9 ఈంజొ, జలె యేసుక “ఓదె, ఇన్నె తిలో ఇదిలోసా నాడు ఎక్కిలోక పాచ్ పోడియె చి దొన్ని ఇదుద్ల మొస్స అస్సి, గని ఎత్తిజిన్క తెద్దిలి కీసి వంట దెంక జయెదె!” మెన సంగిలన్. 10 యేసు “ఎత్తిజిన్క వెసవ దాస” మెన సిస్సుల్క సంగిలన్. జలె, ఒత్త చెంగిలి వెసితి రితి గర్చి చివ్వర్ తిలి టాన్ ఒగ్గర్ అస్సె, చి ఎత్తిజిన్ పైజల్ వెసిల. ఎక్కి మున్సుబోదల్క లెక్క కెర్లె, జేవ్ మొత్తుమ్ పాసి పాసి పాచ్ వెయిల్జిన్ జలె.

11 జలె, యేసు జేవ్ పోడియె నజన, “తూయి ఈంజ అన్నిమ్ దా దయ కెర్లెది” మెన దేముడు అబ్బొన్క ఉచర, వెన తిలస ఎత్తిజిన్క పావితి రితి వంట దిలన్. మొస్సుతెన్ కి దస్సి కెర, జేవ్ పేట్ బెర్తు కతి రితి వంట దిలన్.

12 ఎత్తిజిన్ పేట్ బెర్తు కయ్లి పడ్డె, “ఆరి పాడ్ జవున్ నాయ్ మెన, సేంసిల గండల్ గుడ్డ ఆన” మెన సిస్సుల్క యేసు సంగిలన్. 13 జలె, ఎత్తిజిన్ కయ్ల జేవ్ పాచ్ పోడియెచ సేంసిల గండల్ సిస్సుల్ గుడ్డిల. గుడ్డిల, బార గంపల్ బెర్తు జలె.

14 జలె, దేముడు అబ్బొసి దిలి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లి ఈంజ కామ్ పైజల్ దెక కెర, “ఒహా, ‘అంచి కబుర్ సూనయ్తోసొక బూలోకుమ్తె బార్ కెరిందె’ మెన దేముడు సంగిలోసా ఈంజొయి” మెన సంగితె తిల. 15 తెదొడి, జోక రానొ కెర్లి రిసా దెరుక మెన పైజల్ కోర్ప జలె, గని జోవయించి ఉద్దెనుమ్ చిన కెర, యేసు జోవయింక ముల దా, ఎక్కిలో గెచ్చు, మెట్టయ్ అన్నె గెలన్.

**యేసు పానిచి ఉప్పిరి ఇండితయ్
(మత్త 14:22-27; మార్కు 6:45-52)**

16 సాంజ్ జతికయ్, అందర్ జంక దెర తిలి, చి యేసు జోవయింతె అన్నె ఉత్త జెంక నేతయ్చి రిసా సిస్సుల్ “గెరి గెచ్చుమ!” మెన గడ్డె గెచ్చు, 17 జోవయించి దోనితె వెగ, గాడు ఒత్తల్తో తిలి కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చుక మెన, దోని జినవుక దెర్ల.

18 ఇదిల్ దూరి జినయ్లి పొది, వాదు ఒగ్గర్ కెర్లి, చి వెల్లెల కెర్లల్ కెరుక దెర్లి. 19 దస వెల్లెల కెర్లల్ కెర్లెన్తె జేవ్ పాసి పాసి దొన్ని కోసుల్ దూరిక దోని

ఇండయ్తికయ్, యేసు పానిచి ఉప్పిరి ఇండ జా, దోనిక పాసి పావిలన్. జో దస్సి పాసి ఇండ జెతె తతికయ్, సిస్సుల్ దెక, “డుంబొ, కిచ్చొ గే!” మెన, బియ్యం గెల. 20 యేసు జోవయింక “తుమ్ బియ్యం నాయ్. అవ్వి జెతసి” మెన దయిరిమ్ సంగిలన్. 21 తెదొడి సర్ల తెన్ జోకయి దోనితె వెగయ్ల, చి బేగి జేవ్ గెతి ఒడ్డుతె దోని పాచ గెలి.

పైజల్ యేసుక చజలిసి

22 జలె, జా గెలి దీసి పోడియె మొస్స కయ్ల పైజల్ నగుమ్జిన్, అన్నెక్ దీసి ఎద గాడు ఒత్తల్తో రకితె అస్సి. ‘గెలి దీసి ఎక్కి దోని తిలి’ మెన, ‘యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ దోనితె వెగె నాయ్, చి జో నెంతె సిస్సుల్ ఉట్ట గెచ్చు తిల’ మెన, జేవ్ పైజల్ ఉచార కెర అస్సి. జాకయ్, యేసుచి రిసా ‘మెట్టయ్ తెంతె ఉత్త జెంక నేతయ్. కిచ్చొగే’ మెన రకితె అస్సి. 23 రకితె తిలె, తిబెరియ పట్టుమ్ తెంతె, వేర దోనివొ అయ్ల. గెలి దీసి యేసు దేముడు అబ్బొన్క ఉచర వంట దిల పోడియె కయ్ల జేవ్ పైజల్ తిలిన్తె, జలె, జేవ్ దోనివొ అయ్ల. 24 జెతికయ్, జోచ సిస్సుల్ కి యేసు కి ఇన్నె నాయ్ మెన పైజల్ దెక, జేవ్ అప్పె అయ్ల దోనివొతె వెగ, యేసుక చజాక మెన, కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్తె గెచ్చు పావిల.

పరలోకుమ్తె బెదితి సెక్తి దెతి పోడియె

25 పైజల్ గాడు జిన, యేసుక చజ, జో తిలిసి జానన “గురుబాబు, కెయ్ ఉట్ట అయ్లది?” మెన పుసిల. 26 యేసు జోవయింక, “తుమ్ ఆవ్ నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్ ఒత్త పేట్ బెర్తు పోడియె కా కెర సుకుమ్ జలి రిసా అంక చజాక అయ్లదు, గని అంచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లి జా కామ్చి గుర్తు అర్దుమ్ కెరల్లి రిసా నాయ్. 27 ఆగ్ సుకుమ్ కెర్లి అన్నిమ్ గల్టచి రిసా తుమ్ ఉచరై తా నాయ్. జా ఎత్తి పాడ్ జతిసి. అన్నిమ్, మెన పరలోకుమ్తె బెదితి సెక్తి దెతిన్క టాలి కెర్లె, జయ్యి అన్నిమ్క కోర్ప జా. జయ్యి అన్నిమ్, జలె, కెయ్ల తెయ్ల తా గెతిసి. జయ్యి అన్నిమ్. జలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా తుమ్క దెయిందె. జయ్యి తుమ్క ముక్కిమ్. జా దెంక అంక అదికారుమ్ కీసి తంక మెలె, దేముడు అబ్బొ, దేముడు, అంచి అదికారుమ్చి రిసా సాచి సంగ జోచి ముద్ర దా అస్సె,” మెన పైజల్క యేసు సంగిలన్.

28 తెదొడి జేవ్ పైజల్ జోక “దేముడుచ కమొ అమ్ కెరుక మెలె, అమ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె?” మెన పుసిల. 29 యేసు జోవయింక “దేముడు

† 6:7 6:7 నెంజలె, దొన్ పుంజొజిన్ మాన్సుల్క ఏక్ దీన్చి కూలి డబ్బుల్ దెతి ఎదిలి డబ్బుల్.

తుమ్క కిచ్చొ పూచి తియార్తయ్ మెలె, ఆవ్ జో తెద్రయ్లోసాక తుమ్ పూర్తి నంపజంకయ్” మెన సంగిలన్. ³⁰ సంగితికయ్, జేవ్ జోక “జలె, ‘జో తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసా తుయి’ మెన అమ్ దయిరిమ్ తెన్ నంపజతి రిసా తుచి అదికారుమ్క కిచ్చొ గుర్తు అమ్క దెకయ్తె? కిచ్చొ వెల్లి కామ్ కెర అమ్క రుజ్జు దెకయ్తె? ³¹ అమ్చ పూర్ణుమ్చ వెల్లి బయిలె బుల్లె తిలి పొది, †‘మన్నా’ మెలి పొడియె రితిసి కతె తిల. జాకయ్, పరలోకుమ్తె తెంతో చి పొడియె రితిసి జోవయింక మెన దేముడుచ కొణ్ణతె రెగ్గ అస్సె, గెద” మెన సంగిల.

³² ప్రెజల్ యేసుక దస్సి సంగితికయ్, జో జోవయింక, “తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, తుమ్చ పూర్ణుల్క పరలోకుమ్ తెంతో చి పొడియె మోసే దిలిసి నెంజె. దేముడు అబ్బొయి దిలిసి. జలె, తుమ్క నిజుమ్ జలి పొడి రితి, నిజుమ్ జలి పొడి దేముడు అబ్బొ అప్పె పరలోకుమ్ తెంతో తెద్రవ దా తుమ్క దెతయ్. ³³ దేముడు అబ్బొ దిలి జయ్యి పొడియె, కిచ్చొ జయెదె మెలె, పరలోకుమ్ తెంతో అప్పె రితి ఉత్ర అయ్లిసి. జయ్యి పొడి ఒండి లోకుమ్చక సరి జతి జివ్ దెతిసి” మెన యేసు సంగిలన్.

³⁴ యేసు దస్సి సంగితికయ్, “బాబు, జయ్యి పొడి అమ్క దెతె తా” మెన ప్రెజల్ సంగిల. ³⁵ జలె, యేసు జోవయింక, “సరి జతి జివ్ దెతి జా పొడి ఆవ్వి. కో అంక పూర్తి నంపజా కీఅంచితె జెవుల గే, జోవయింక చూ, తాన్ కెయెడ అన్నె కెరె నాయ్. ³⁶ గని, ‘అంక దెకిలెకి తుమ్ నంప కెర్చు నాయ్’ మెన తుమ్క అగ్గె తెంతో సంగితసి.

³⁷ “‘నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెన కక్క దేముడు అబ్బొ అంచితె తెద్రయెదె గే, జెవుల, చి కో అంక నంపజా జెవుల గే, జోవయింక కెయెడ కి ‘తుమ్క నెసి’ మెన ఉదడి నాయ్. ³⁸ ఆవ్ పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లిసి కిచ్చొక మెలె, అంచి సొంత ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెరుక నాయ్, గని, అంక తెద్రయ్లోసా సంగిలిసి నెరవెర్చుప కెరుకయ్. ³⁹ అంక నంపజతి రిసా కక్క జో అంచితె తెద్రయెదె గే, జోవయింతె కక్క నే పిట్టయ్తె, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక, జోవయింక జియడ పరలోకుమ్తె బెదవుక అస్సె. ⁴⁰ మెలె, అంచొ అబ్బొసి జలో దేముడుచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘దేముడు ప్రబుచొ ఎక్కి పుత్తుసి ఈంజొయి’, మెన ‘ఈంజొయి అమ్క దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా’ మెన, కో అంక

చిన పూర్తి నంపజవుల గే, పరలోకుమ్తె బెదితి జివ్ జోవయింక దొర్కు జయెదె, చి వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక జోవయింక జియడ పరలోకుమ్తె బెదయిందె. ఈంజయ్ అబ్బొసి జలో దేముడుచి ఇస్టుమ్” మెన యేసు సంగిలన్.

యేసుచి రిసా యూదుల్ అన్యానుమ్ జలిసి

⁴¹ ‘పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్ర అయ్లి పొడి ఆవ్వి’ మెన యేసు సంగిలి రిసా, ఒత్త తిల జేవ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోచి రిసా కోపుమ్ జా, ⁴² ఇసి మెన లట్టబన్ల. “ఈంజొ యేసు యోసేపుచొ పుత్తుసి, గెద. జోచ అయ్యున్అబ్బొన్క జానుమ్, గెద. దస్సి జలె, ‘పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్ర అయ్లయ్’ మెన కిచ్చొక సంగితయ్?” మెన ఆసిల.

⁴³ జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ సంగిలిన్చి రిసా అన్యానుమ్ జా లట్టబన నాయ్. ⁴⁴ అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బొ మాన్సుచి పెట్టి జోవయింక సికడ బుకార్లెకయ్ జేవ్ అంక నంపజా జెవుల. అయ్లె, వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక జోవయింక జియడ పరలోకుమ్తె బెదయిందె. ⁴⁵ పూర్ణుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుచ కొణ్ణతె రెగ్గ అస్సె.

దేముడు జేవ్ ఎత్తిజిన్క సొంత సికడెదె” మెన రెగిడ్లి కోడు. దేముడు అబ్బొ జోవయింక సంగిలిసి కో నూన సికుల గే, అంక నంపజా జెవుల.

⁴⁶ “జోతె తెంతో అయ్లోసాక పిట్టవ, కోయి దేముడు అబ్బొక కెయె దెకితి నాయ్. ఎక్కిలొయి జోక దెక అస్సె. ⁴⁷ జలె, ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అంక కో సత్తిమ్ తెన్ నంపజవుల గే, జేవ్ నంపజలి తెంతో, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదయ్ అస్తి. ⁴⁸ సరి జతి జివ్ దెతి పొడి, ఆవ్వి.

⁴⁹ “తుమ్చ పూర్ణుమ్చ జా వెల్లి బయిలె బుల్లె తిలి పొది ‘మన్నా’ మెలి జా పొడి కయ్లెకి, మాములుమ్ మొర్తి సమయుమ్ జా అయ్లె పొది, మొర గెల. ⁵⁰ ఆవ్ అప్పె సంగితిసి, జలె, పరలోకుమ్ తెంతో దొర్కు జతి ఈంజయ్ పొడి, జలె, కిచ్చొక ఉత్ర జా అస్సె మెలె, ఈంజయి పొడి, కో కవుల గే, మొర్లె పొది సిచ్చ తిలి మొర్నుతె గెతి నాయ్. ⁵¹ పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్ర అయ్లి జివ్ దెతి పొడి ఆవ్వి. ఈంజయ్ పొడి కో కవుల గే, పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయెడ తెయెడ చెంగిల్

† 6:31 6:31 జా బయిలు దేసిమి బుల్లె తిలి పొది కిచ్చొ కతిసి యూదుల్క నాయ్, చి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు రోజుక అగాసుమ్ తెంతో జా ‘మన్నా’ మెలిసి నువితె తిలన్. ఏక రగుమ్ పిట్టల్ కి సేడయ్తె తిలన్; ‘పొడ కతు’ మెన. నిర్గమకాండుమ్ 16:1-36. § 6:35 6:35 మెలె ‘అంచి తెన్ బెదుల, అంచి రాజిమ్తె బెదుల’.

జివుల. జలె, 'జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చు జతి మొర్నుతె గెతు నాయ్, గని అంచి వరుమ్ నజ రచ్చించుప జతు' మెన ఆవ్ కిచ్చొ పోడి దెయిందె మెలె, అంచి *ఆగ్" మెన సంగిలన్.

52 యేసు జా సంగితికయ్, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ బమ్మజా, "అమ్ కతి రిసా ఈంజోమాన్సు జోచి ఆగ్ అమ్క కిసి దెంక జయెదె?" మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబై తిల. 53 జాకయ్ యేసు జోవయింక, "తుమ్క ఆవ్ నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాచి ఆగ్ తుమ్ నే కయ్లె, అంచి లోయి తుమ్ నే పిల్లె, తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొ జివ్ తయె నాయ్. 54 అంచి ఆగ్ కో కవుల గే, అంచి లోయి కో పివుల గే, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి జివ్ జోవయింక దొర్కు జా అస్సె, చి వెల్లి తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక, జోవయింక జియడ, పరలోకుమ్తె బెదయిందె. 55 జాకయ్, అంచి ఆగ్ ముక్కిమ్ జలి అన్నిమ్, అంచి లోయి ముక్కిమ్ జలి పితిసి జయెదె. 56 కో అంచి ఆగ్ కతి రితి అంచి లోయి పితి రితి జతతి గే, జో అంచి పెట్టి తత్తతి, చి ఆవ్ జోచి పెట్టి తయిందె.

57 "జివ్ తిలో దేముడు అబ్బొ అంక ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లో. జోచి జివ్ అంచి పెట్టి అస్సె, చి జోచి జివ్కయ్ ఆవ్ జితసి. దస్సి అంకయ్ కో కయ్లి రితి జా అంక జోచి పెట్టి తియనుల గే, అంచి జివ్చి రిసా జేవ్ కి జివుల. 58 పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త్ర అయ్లి పోడి ఈంజయి. తుమ్చ పూర్ణుమ్చ కయ్లి రగుమ్ నెంజె. గని, ఈంజయ్ పోడియె కో కవుల గే, పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయ్క తెయ్క జివుల" మెన యేసు సికడ్లన్. 59 యేసు కపెర్నహూమ్ పట్టుమ్చి జేవ్ యూదుల్చి సబ గెరి ఇసి మెన సికడ్లన్.

యేసు సంగిలి బోదనచి రిసా జో తెన్ బులుక ములిలిసి

60 యేసుక ఇదిల్ నంపజా సిస్సుల్ జంక దెర్ల మాన్సు, జలె, జో సంగిలిసి నూన కెర, జోవయింతె సగుమ్జిన్ బమ్మజా, "జా కోడు అల్లర్చి! జా కోడు కో నూనుల!" మెన సంగిల. 61 జో నిసాన్ల సిస్సుల్ కి అన్మానుమ్ లట్టబ్తతి మెన యేసు పెట్టి జానిలన్, చి "ఆవ్ అప్పె సంగిలిన్చి రిసా తుమ్ అన్మానుమ్ జతసు గే? 62 జలె, ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా ఆవ్ అగ్గె తిలిన్తె అన్నె వెగ గెతిసి తుమ్ దెకిలె, కిన్ జస్తి! 63 జివ్ తిలెకయ్

* 6:51 6:51 ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా జో అర్పితుమ్ జంక తిలిన్చి రిసా 'అంచి ఆగ్ దెయిందె' మెన యేసు టాలి సంగితయ్. † 6:69 6:69 దేముడు తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తెసా జలోసా, * 7:3 7:3 'యూదయ ప్రదేసిమ్తె గో' మెన కిచ్చొ సికడ్తతి మెలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ చి దేముడుచి గుడి జయ ప్రదేసిమి తవుల, చి పండుగక మాన్సుల్ ఒత్తయ్ బెర తవుల.

మాన్సు జియెదె. జివ్ నెంజిలె, ఆగ్ కామ్క నెంజె. ముక్కిమ్ జలి ఆవ్ సంగిలి జివ్ కిచ్చొతె మెలె, ఆవ్ తుమ్క సంగిల కొడొతెయ్ అస్సె. 64 గని తుమ్చితె సగుమ్జిన్ నంపజతి నాయ్" మెన జోవయింక సంగిలన్. జోవయింతె కో నంపజతి నాయ్ గే, అన్నె పడ్డొక జోక మార్తసచి అత్తి కో దెర దెయెదె గే, యేసు అగ్గె తెంతో జానె. 65 తెదొడి అన్నె, "జాకయ్ 'దేముడు అబ్బొ జా సెక్తి దిలెకయ్, నెంజిలె కో కి అంక నంపజంక, అంచితె జెంక నెతిర్తి' మెన తెదొడి సంగిలయ్" మెన సంగిలన్.

66 జలె, జా దీసి జో సంగిలిసి ఓర్పుప జంక నెత్త కెర, జోవయించి పట్టి గెతె తిలసతె ఒగ్గర్జిన్ సిస్సుల్ అన్మానుమ్ జా, ఒత్త తెంతో జో తెన్ బుల్లి నాయ్. 67 జేవ్ దస్సి జతికయ్, జో నిసాన్ల బారజిన్ సిస్సుల్క యేసు, "తుమ్ కి అంక ముల దా ఉట్ట గెతె గే?" మెన పుసిలన్. 68 "ప్రబు, అమ్ అన్నె కత్తెయ్ గెచ్చుమ్దే? దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక కిసి గే తుచయ్ కొడొతె నూనుక జతయ్, గని అన్నె కత్తెయ్ నాయ్. 69 జాకయ్ 'దేముడుచి సుద్ది తిలోసా† క్రిస్తు తుయి' మెన తుకయ్ అమ్ నంపజా అన్సుమ్, కచితుమ్ జానుమ్" మెన సీమోను పేతురు దయిరిమ్ తెన్ సంగిలన్.

70 తెదొడి యేసు జేవ్ బారజిన్క కిచ్చొ జాగర్ల సంగిలన్ మెలె, "తుమ్ బారజిన్ ఎత్కిక ఆవ్ నిసాన్లయ్, గెద. గని, తుమ్చితె కి నయ్తాన్చొ సేవ కెర్తెసా ఎక్కిలో అస్సె" మెన సంగిలన్. 71 కచి రిసా దస్సి సంగిలో మెలె, సీమోను ఇస్కరియోతు మెలో ఎక్కిలోచొ యూదా మెలో పుత్తున్చి రిసా. కిచ్చొక మెలె, పడ్డొ, జేవ్ జోక మార్తి రిసా, విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి యూదా యేసుక దెర దెయెదె మెన తెదొడి కి యేసు జానె.

7

1 జా మదెనె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక మారుక కోర్ప జా అస్తి మెన యేసు జానెచి రిసా జోవయింక ముక్కిమ్ తిలి యూదయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చె నాయ్, గని గలిలయ ప్రాంతుమ్తె బుల్లె తిలో. 2 జలె, యూదుల్చి అన్నెక్ పండుగు పాసి జా అయ్లి. జాక 'కుడియల్ పండుగు' మెనుల. 3 జలె, యేసుచ బావుడ్నివో జోక కిచ్చొ మెల మెలె, "ఒత్త తిల తుచ సిస్సుల్ జల మాన్సుల్ దెకితి రిసా, ఈంజ డొంగుర్ దేసిమ్ ముల దా, * యూదయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చు, తుచ వెల్లెల కమె ఒత్తయ్ కెరు. 4 మెలె, 'అంచి అదికారుమ్ మాన్సుల్ చినుతు'

మొన ఎక్కిలోచి ఆన జలె, జోచ కమొ కో నెంజిల్తె కెరె నాయ్. ఒగ్గరజిన్ తిలిన్తె కెరెదె. తుయి వెల్లెల కమొ కెర్తసి జలె, ఎత్తిజిన్ దెకితి రితి ఒత్త కెరు” మొన సికడుక దెర్ల. ⁵ జోచి అయ్యున్చి పెట్టి జెర్మిల ఈంజేవ్ బావుడ్నివొ కి జోక ‘దేముడు తెద్రయ్లో క్రిస్తు రచ్చించువ కెర్తొసా’ మొన నంప కెర్తి నాయ్.

యేసు దిలి జబాబ్

⁶ జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ గవురుమ్ జతి సమయమ్ జెంక నేతయ్. తూమ్, మాత్తుమ్, కెర్టెడ్ తెదొడ్ గవురుమ్ జంక జతయ్. ⁷ జేవ్ కెర్తి రితి తూమ్ కి కెర్తనుచి రిసా, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్క విరోదుమ్ దెకుక నెత్తిర్తి, గని జోవయించ కమొక ‘గర్చ’ మొన ఆవ్ తీర్పు సంగితసిచి రిసా అంక విరోదుమ్ దెకితతి. ⁸ తుమి ఒత్త గెచ్చు పండుగు కెర. ఆవ్ అప్పెచి మట్టుక ఈంజ పండుగ్క గెచ్చి నాయ్. ఆవ్ గెతి సమయమ్ పూర్తి జెంక నేతయ్” మొన సంగ, ⁹ యేసు గలిలయతె తా గెలో.

కుడియల్ పండుగు కెర్తినతె యేసు గెలిసి

¹⁰ జలె, జోవయించ బావుడ్నివొ పండుగ్తె ఉట్ట గెలి ఇదిల్ పడ్డె, యేసు కి గెలన్. ఎత్తిజిన్ దెకిత్ రితి నాయ్, గని కో నేర్తి రితి గెలన్. ¹¹ జా మదెనె, పండుగ్తె గెల యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ‘యేసు కేతె?’ మొన జోక చజితె తిల. ¹² ప్రెజల్ కి జోచి రిసా జోవయింతెన్ ఇనయింతెన్ లట్టబై తిల. “జో చెంగిలో మాన్సు” మొన సగుమ్జిన్ సంగితె తిలె, “నాయ్, ప్రెజల్క మోసిమ్ కెర్తయ్” మొన అన్నె సగుమ్జిన్ సంగితె తిల. ¹³ గని వెల్లెల మాన్సుల్క బియఁ కెర, జోచి రిసా కో ఎదార్దుమ్ లట్టబై నాయ్.

దేముడుచి గుడితె యేసు బోదన కెర్తసి

¹⁴ జలె, సగుమ్ పండుగ్ కేడ్డి పొది, యేసు దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, తెడి పెస, బోదన కెరుక దెర్లన్. ¹⁵ జోచి బోదన సూన కెర, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ “అమ్చి తెన్ ఈంజొ మాన్సు కెయ్ నే నదు కెర్లె కి, బలే తెలివి తెన్ బోదన కెర్తయ్, కిసి?” మొన ఆచారిమ్ తెన్ లట్టబన్ల. ¹⁶ జాచి రిసా యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ కెర్తి బోదన ఆవ్ ఉచర్లసి నెంజె. ఈంజ అంక తెద్రయ్లోసాచి బోదన. ¹⁷ అంక తెద్రయ్లోసాచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుక కో కోర్ప జవుల గే, జెవ్వి అంచి బోదన సూన్లె, జేవ్ ‘దేముడు సికడ్లసి జయెదె గే, నాయ్ మెలె, ఆవ్ ఉచర్లసి జయెదె గే’ జోవయించి పెట్టి చినుల. ¹⁸ గవురుమ్ ఆననుక ఆన జలన,

జలె, జేవ్ జేవ్చి ఉచర్లసి సికడుల. గని, జోక తెద్రయ్లోసాచి గవురుమ్ దెకవుక ఆన జలోసా జలె, సత్తిమ్చొ జయెదె, జోతె కిచ్చొ అబద్దుమ్ తయె నాయ్.

¹⁹ “మోసే పూర్గుమ్చొ దేముడుచ ఆగ్గుల్ తుమ్చి రిసా దేముడుచ ఆగ్గుల్ రెగ్గ దిలన్. గని ఒత్త తిల ఆగ్గుల్ రితి తుమ్చితె కో కి నిదానుమ్ కెర్పు నాయ్. నెంజిలె, కిచ్చొక అంక మారుక కోర్ప జతను?” మొన సంగిలన్. ²⁰ యేసు దస్సి సంగితికయ్, ప్రెజల్ తుక “బూతుమ్ దెర అస్సె, కిచ్చొగె, చి దస్సి సంగితసి! కో తుక మారుక కోర్ప జతతి?” మొన సంగిల.

²¹ జలె, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ జా సెలవ్ కడన్లి దీసి జో రోగిక చెంగిల్ కెర్లి కామ్ కెర్లయ్, చి ‘కామ్ కెర సెలవ్ కడన్లి దీసిచి ఆగ్గు పిట్టుయ్లో’ మొన తుమ్ ఎత్తిజిన్ అంచి రిసా బమ్మ జతను.

²² తుమ్ ఉచర. ‘తుమ్ యూదుల్క మున్సుబోద జెర్మిలె, జోవయింక దేముడుచొ మాన్సు జవున్’ మొన సున్నతి కెరనుక, జో బోదక ఇదిలిన్ సుద్ది కెర† మొన మోసే పూర్గుమ్చొ రెగిడ్డె, గెద. జా కారిమ్, జలె, మోసే తెన్ మొదొల్ జలిసి నెంజె. జోచి కంట అగ్గెచ పూర్గుల్ కి దస్సి కెర్తె తిల. గని సున్నతి కెర మొన ఆగ్గుల్తె రెగిడ్డెన్. జాకయ్, ఏక్ నాడు జెర్మ అట్టు పొదుల్ జలిసి సెలవ్ కడన్లి దీసి సేడ్లె, జా ఆగ్గు పిట్టున్ నాయ్ మొన, జయ్యి దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి జలెకి, జా కామ్ కెర్తను. ²³ జలె, ‘మోసే రెగిడ్డి దేముడుచి ఆగ్గుల్ తెన్, ఈంజ ఏక్ ఆగ్గు పిట్టున్ నాయ్’ మొన సెలవ్ కడన్లి దీసి కి ఏక్ మాన్సుకి సున్నతి కెరుక జయెదె జలె, సెలవ్ కడన్లి దీసి కి ఏక్ ఒండొయి మాన్సుచి ఆగ్గ చెంగిల్ కెరుక నెంజె గె? ²⁴ జలె, కిచ్చొ జవున్ జర్గు జా తిలె, ఇసి గే దస్సి గే డీసిలి రిసా ‘ఆగ్గు పిట్టి’ జవున్, నాయ్ మెలె, ‘ఆగ్గు పిట్టె నాయ్’ రిత ఆగ్గుల్క నంపజా అస్సున్. దస్సి, అర్దుమ్ నెంతె, కన్కారుమ్ నెంతె తీర్పు కెరుక పొన. ఆగ్గుచి అర్దుమ్, జర్గు జలిన్చి అర్దుమ్, సరిగా ఉచర తీర్పు కెర” మొన జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

యేసుచి రిసా ఈంజొయి క్రిస్తు గే

²⁵ యేసు దస్సి బోదన కెర్తికయ్, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ “ ‘జోక మారుమ్’ మొన వెల్లెల మాన్సుల్ కోర్ప జలోసా ఈంజొయి, కిచ్చొగె. ²⁶ గని, ఈందె, జోవయించి మొక్కె దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్తయ్, గని జోక ‘పొని’ కి మెంతి నాయ్. జలె, జోక ‘తెద్రయిందె’ మొన

† 7:22 7:22 సున్నతి

దేముడు సంగిలో 'దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రీస్తు ఈంజొయి' మెన ఏక్ వేల అదికారుల్క రుజ్జు జా అస్సె గే? ²⁷ నాయ్, కిచ్చొగె. మెలె, ఈంజొ మాన్సు కేనె తెంతో అయ్లో గే †జానుమ్. గని క్రీస్తు అయ్లెగిన, కేనె తెంతో జెతయ్ గే కక్క నేన్తె జయె నాయ్" మెన ఉచర లట్టబన్ల.

²⁸ జేవ్ ఉచర్లెసి యేసు జాన్లి రిసా, దేముడుచి గుడితె బోదన కెర్తె తిలి పొది, ఇసి మెన కేక్ గలన్. " 'జోక జానుమ్! జో కేనె తెంతో అయ్లో గే అమ్ జానుమ్!' మెన, అచి రిసా తుమ్ ఉచర్లెసు జలె. గని నేన్సు. ఆవ్ అచ్చి జెంక నాయ్. అంక తెద్రయ్లోసా సత్తిమ్ తిలోసా. జోక తుమ్ నేన్సు. ²⁹ ఆవ్ మాత్రమ్, జోక జాని. కిసి మెలె, ఆవ్ జోతె తెంతో ఉత్ర అయ్లయ్. జొయ్యి అంక తెద్రయ్లన్" మెన సంగిలన్.

³⁰ యేసు దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ "జోక జేలి కెరుమ!" మెన ఉచర్లె, గని జోక కో దెర్తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అబ్బొన్తె జో గెతి సమయుమ్ తెదొడి జెంక నేతయ్.

³¹ యేసుక వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి విరోదుమ్ జలెకి, మాములుమ్ ప్రెజల్, జలె, ఒగ్గర్జిన్ జోక నంపజల. "ఈంజొ మాన్సు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమె కెర్తయ్. క్రీస్తు మెలొ అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా అయ్లె ఇసి తయెదె. అన్నె వెల్లెల కమె కెరుక కో తెరితి గే? ఈంజొ జొయ్యి, కిచ్చొగె" మెన నంపజల.

³² ప్రెజల్ యేసుక నంపజలి రితి జా ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఇసి తిరిమ్ లట్టబంతిసి పరిసయ్యుల్ నూన్లచి రిసా "జోక జేలి కెరుక దెర జా!" మెన దేముడుచి గుడితెచ జమాన్లుక వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ తెద్రయ్ల.

³³ జలె, జా మదెనె యేసు అన్నె బోదన కెర్తె తా, "అన్నె సగుమ్ దీసల్ తుమ్చి తెన్ తయిందె, చి తెదొడక అంక తెద్రయ్లోసాతె అన్నె ఉట్ట గెచ్చిందె.

³⁴ ఆవ్ ఉట్ట గెలి పడ్డె తుమ్ అంక చజితె, గని అచితె పావుక నెతుర్పు. ఆవ్ కేనె తయిందె గే, తుమ్ ఒత్త జెంక నెతుర్పు" మెన సంగిలన్.

³⁵ జాకయ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో "అమ్ నే పావెతి రితి ఈంజొ కేనె గెచ్చెదె? గ్రీకు దేసిమి తిల చెదుర్ప జల అమ్చ యూదుల్తె గెచ్చు, గ్రీసు దేసుమ్చ సుదల్క బోదన కెరెదె గే?

³⁶ నాయ్ మెలె, 'తుమ్ అంక చజిలె కి అచితె

పావుక నెతుర్పు' మెన 'కేనె తయిందె గే, తుమ్ ఒత్త జెంక నెతుర్పు' మెన కిచ్చొక సంగిలన్?" మెన లట్టబనుక దెర్ల.

³⁷ జా పండుగ్చి ఆకర్ దీసి అయ్లి. జాక 'వెల్లొ దీసి' మెనుల. జా దీసి, ఎత్కిజిన్ బెర తిలిన్తె యేసు టీచ జా, ఇసి మెన కేక్ గలన్. "కక్క జలెకు తాన్ కెర్లె, అచితె జా పివుసు. ³⁸ కో అంక పూర్తి నంపజవుల గే, దేముడుచి కొడొతె రెగ్లయ్లి రితి, జోచి పెట్టి తెడి ఊంట పుట్టి రితి జా, జీవ్ దెతో పాని జోచి ఆత్మ చెంగిల్ కెర్తె తయెదె"

మెన, ఎత్కిజిన్ నూన్తి రితి యేసు సంగిలన్.

³⁹ 'జీవ్ దెతో పాని' మెన కిచ్చొచి గుర్తుక సంగిలన్ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి గుర్తుకయ్. యేసు మొర దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె గెలె, జోక కో నంపజా తవుల గే, జోచి జా ఆత్మ జోవయించి పెట్టి జెయెదె. జలె, యేసు తెదొడి అబ్బొన్తె అన్నె గెచ్చుక, గవురుమ్ జంక, నేతయ్చి రిసా, జో సంగిలి జా ఆత్మ తిలిసి తెదొడి జర్లు జంక నేతయ్.

⁴⁰ యేసు దస్సి బోదన కెర్తికయ్, నూన కెర జోచి రిసా ప్రెజల్ సగుమ్జిన్ కిచ్చొ మెల మెలె, " 'తెద్రయిందె' మెన దేముడు సంగిలో జోచ కబుర్లు సంగుక జెంక తిలోసా ఈంజొ నిజామ్ జా తయెదె" మెన సంగిల. ⁴¹ గని అన్నె సగుమ్జిన్ "తెద్రయిందె మెన దేముడు సంగిలో క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జా తయెదె" మెల, గని "నెంజె. ఈంజొ గలిలయ ప్రాంతుమ్చొ మాన్సు. క్రీస్తు, జలె, గలిలయతె జెర్ముక నెంజె. ⁴² ఈందె, దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్డి రితి, అమ్చొ రానొ జలొ దావీదు పూర్గుమ్చొచి సెకుమ్తె క్రీస్తు జెర్మెదె. దావీదుచి గావ్ బేత్లెహేమ్.

ఒత్తయ్ జో జెర్ముక అస్సె. దస్సి జలె ఈంజొ క్రీస్తు జయె కీనాయ్" మెన సంగిల. ⁴³ దస్సి జతికయ్, జోచి రిసా ప్రెజల్ దొన్ని మెన్సు జల. ⁴⁴ జోవయింతెన్ సగుమ్జిన్ "జోక జేలి కెర్తు!" మెన కోర్ప జల. గని జోక దెరుక మెన కో చడితి కి * నాయ్.

దేముడుచి గుడిచ అదికారుల్ కోపుమ్ జలిసి

⁴⁵ తెదొడి, జోక దెర్తి రిసా గెచ్చు తిల జమాన్లు వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్ తిలిన్తె అన్నె అయ్ల. జెతికయ్, జేవ్ పరిసయ్యుల్, పూజర్లు, "కిచ్చొక జోక దెర ఆన్సు నాయ్?" మెన గోల కెర్లె.

† 7:27 7:27 'నజరేతు గవ్వి తెంతో అయ్లో' మెన ఉచర్లె. నేన కెర 'జానుమ్' మెంతతి గని పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లో గెద.

§ 7:42 7:42 నిజమి బేత్లెహేమ్తె, దావీదు రానొచి సెకుమ్తె జెర్మిలన్; మత్తయి 1:1, 2:1; గని నేన కెర దస్సి మెల. * 7:44 7:44 జో అబ్బొన్తె అన్నె గెతి సమయుమ్ జంక నేతయ్చి రిసా దెరుక నెతిర్ల. అన్నె సగుమ్ సుట్టు కి వెల్లెల మాన్సుల్ అల్లర్ కెరుక ఉచర్లె కి, నెతిర్ల; లూకా 4:29-30, యోహాను 7:30, 8:20. జోవయించి సమయుమ్ జా అయ్లి పొది జేవ్ దెరుక జో ఒప్పణ్ణ; మత్తయి 26:53-54, మార్కు 14:41, యోహాను 18:4, 6.

46 గోల కెర్తికయ్, జేవ్ జమాన్లు, “కేన్ మాన్సు కెయ్ తెద్ది చెంగిల్చి బోదన సంగె నాయ్” మెన సాచి సంగిల. 47 పరిసయ్యుల్ కోపుమ్ జా జోవయింక కిచ్చో జబాబ్ దిల మెలె, “తూమ్ కి జోచ కొణొక మోసిమ్ జలదు గే? 48 అమ్ పరిసయ్యుల్తె జవున్, అమ్చ అదికారుల్తె జవున్ కో జలెకు జోక నంపజా అస్సుమ్ గే? నాయ్, గెద. దస్సి జలె, తూమ్ కిచ్చోక జోక నంప కెరుక? 49 మాములుమ్ ఈంజేవ్ ప్రెజల్ నంప కెర అస్సి, గని మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ నేన్తి జేవ్క కిచ్చో పున్నిమ్ నాయ్, దేముడుక నేన్తి” మెన ప్రెజల్ నంపజలిన్క వెల్లెల మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ సంగిల.

50 యేసుతె అగ్గె రాతి లుంకచోరు కిచ్చోగె పుసుక గెచ్చ తిలో నీకొదేమొ మెలో పరిసయ్యుడు, జలె, జో వెల్లెల మాన్సుల్తె అస్సి. 51 అన్నె తిల జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క జో, జలె, “కేన్ జలెకు మాన్సుక నేరిమ్ వయడ తిలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె రెగ్గయ్లి రితి జో మాన్సు సంగన్తి సాచి నే సూన్తె అగ్గె, జో కిచ్చో కెర్ల గే నాయ్ గే, రుజ్జు నే దెకయ్తె అగ్గె జోక తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక అమ్చి తెన్ నాయిమ్ గే? నాయ్, గెద” మెన జాగర్ల సంగిలన్. 52 జేవ్ అన్నె పండితుల్ నీకొదేమొక కిచ్చో జబాబ్ దిల మెలె, “తూయి కి గలిలయచో గే, చి జోచి పచ్చెనచి కోడు తుయి సంగితసి? దేముడుచి కొణొ సరిగా సదు కెరు, చి దేముడుచ కబుర్లు సంగితస కో కి †గలిలయతె జెర్మితి నాయ్ మెన దెకితె” మెన సంగిల.

53 తెదొడి ఎత్తిజిన్ జోవయించ గెరలె ఉట్ట గెల.

8

వెల్లెల మాన్సుల్ తేర్బోదక దెర యేసుతె కడ ఆన్లసి

1 *యేసు, దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జా, జేవ్చి మొక్కె తిలి †బలీవ మెట్టయ్ ఎక్కిలో గెలన్. 2 చి రాత్ పాయితికయ్, దేముడుచి గుడితె అన్నె ఉట్ట అయ్లో. అయ్లె, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ అయ్ల, చి జో వెస కెర, జోవయింక బోదన కెరుక దెర్లన్. 3 యేసు బోదన కెర్తె తతికయ్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లన, పరిసయ్యుల్, బెద జా, ఏక్ తేర్బోదక కడ ఆన్ల. జా తేర్బోద లంజె జతె తతికయ్, దెర తిల. జలె, బెర తిల మాన్సుల్చి నెడిమి జాక టీచడ్ల. 4 యేసుక కిచ్చో మెల మెలె,

“గురుబాబు ఈంజ తేర్బోద లంజె జతె తతికయ్, దెర్ల. 5 ‘ఇన లంజె జలసక పత్రల్ తెన్ పెట మారుక అస్సె’ మెన అమ్చో మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచి ఆగ్గుల్తె అమ్క ఆగ్గు దిలన్. జలె, ఈంజ తేర్బోదచి రిసా తూయి కిచ్చో తీర్పు సంగితె?” మెన యేసుక పుసిల. 6 కిచ్చోక దస్సి పుసిల మెలె, జో కిచ్చో జవున్ తప్పు సంగితె, నేరిమ్ వయడుమ! మెన దస్సి కెర్ల. యేసు మాత్తుమ్, వంపొ జా, బుయ్యె ఊంటి తెన్ కిచ్చోగె రెగిడ్లన్.

7 జేవ్ జోక పుసుక ములితి నాయ్ చి రిసా యేసు టీచ, జోవయింక, “తుమ్చితె కో కిచ్చో పాపుమ్ నే కెర తయెదె గే, జొయ్యె తొలితో చి పత్తురు జాక గలుక జయెదె” మెన సంగిలన్. 8 చి అన్నె వంపొ జా, బుయ్యె అన్నె కిచ్చోగె రెగిడ్లన్.

9 జలె, జో సంగిలిసి ఎత్తిజిన్ సూన అర్దుమ్ కెరన, తొలితో వెల్లెల మాన్సుల్, పడ్డొ ఎత్తిజిన్ ఎక్కిలోచి పట్టి ఎక్కిలో వర్చ తెన్ బార్ జా, ఉట్ట గెల, చి టీచ తిలి జా తేర్బోదక పిట్టవ, యేసు ఎక్కిలో ఒత్త తిలో. 10 జలె, యేసు అన్నె ఉప్పిరి దెక, జా తేర్బోదక, “అమ్మ, కేతె జేవ్ ఎత్తిజిన్? కో తుక నేరిమ్ వయడ్డి నాయ్?” మెన సంగితికయ్, 11 జా తేర్బోద యేసుక, “బాబు, కోయి నాయ్!” మెన సంగిలి. తెదొడి యేసు జాక, “ఆవ్ కి తుక నేరిమ్ వయడి నాయ్. తుయి గో, చి అప్పె తెంతో పాపుమ్ నే కెర్తె జి!” మెన సంగ తెద్రవ దిలన్.

“ఈంజ లోకుమ్చక దొర్కు జలి ఉజిడి ఆవ్వి”

12 అన్నెక్ నుట్టు యేసు బోదన కెర్తె తతికయ్ కిచ్చో మెన సంగిలన్ మెలె, “ఈంజ లోకుమ్చక దొర్కు జలి ఉజిడి ఆవ్వి. కో అంచి పట్టి ఇండుల గే, అందర్తె తిలి రితి అందర్బుద్ది ఇండితి నాయ్, గని జివ్ దెతి ఉజిడి జోవయింక దొర్కు జా జోవయించి పెట్టి తయెదె” మెన సంగిలన్. 13 జో దస్సి సంగితికయ్, పరిసయ్యుల్ జోక, “తుచి రిసా తుయి సాచి సంగితసి; తుచి సాచి సత్తిమ్చి నెంజె” మెన సంగిల.

14 జలె, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ సొంత సాచి సంగల్లె కి, అంచి సాచి సత్తిమి. కిచ్చోక మెలె, ఆవ్ కేనె తెంతో అయ్లయ్ గే, కేనె అన్నె గెతసి గే, ఆవ్ జాని గని కేనె తెంతో ఆవ్ అయ్లయ్ గే, కేనె గెతసి గే, తూమ్ నేన్ను. 15 తూమ్ అవ్వి కెర మాన్సు ఉచర్తి రగుమ్ తీర్పు కెర్లను, గని ఆవ్ అప్పెచి మట్టుక కక్క తీర్పు కెరె నాయ్. 16 గని ఆవ్ తీర్పు

† 7:52 7:52 గని గలిలయతె జెర్మి నాయ్, యాదయ ప్రదేసిమ్చి బేత్తెహేమ్ పట్టుమ్తె జెర్మిలన్, గెద. * 8:1 8:1 యోహానుచి సాచి రెగిడ్ల గ్రీకు జాన తెన్ తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పున్కల్తె ఈంజ మత్తెలి తయె నాయ్. నెంజెలి, వేరతె తయెదె. సగుమ్తె యోహాను 2:25చి పడ్డొ తయెదె. † 8:1 8:1 ఒత్త బలీవ పండ్లు రూకుల్ తవుల, చి ఇసి నావ్ తయెదె.

కెరుక జలె, అంచి తీర్పు సత్తిమ్ జయెదె. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ అవ్వి కెర కి ఎక్కిలో కి తీర్పు కెరి నాయ్. ఆవ్, అంక తెద్రయ్లోసా తెన్ని తీర్పు కెరుమ్దే.

17 “కో దొగుల ఎత్తి రితి సాచి సంగుల గే, జా సాచి సత్తిమ్చి జయెదె’ మెన తుమ్చి మోసి పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల †ఆగ్గుల్తె రెగ్గ అస్సె. 18 జలె, ఆవ్ సొంత సాచి సంగితసి, చి అంక తెద్రయ్లో అబ్బొకి అంచి రితి ఎక్కి రితి సాచి సంగితయ్” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు జబాబ్ దిలన్.

19 జేవ్ జోక, “అబ్బొది కేతె?” మెన పుసిల. పుసితికయ్, యేసు జోవయింక, “తుమ్ అంక నేన్సు. అంచొ అబ్బొక కి నేన్సు. అంకయ్ జాన్తదు జలె, అబ్బొక కి జాన్తదు” మెన సంగిలన్.

20 బోదన కెర కెర ఇసి సంగిలి పొది యేసు కేనె తిలన్ మెలె, దేముడుచి గుడితెచి డబ్బుల్ పెట్టె తిలి గదితె తిలన్. గని జోక జేలి కెర్తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జో దేముడు అబ్బొన్తె గెతి సమయమ్ జంక నేతయ్.

21 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు అన్సె, “ఆవ్ ఉట్ట గెచ్చిందె. ఉట్ట గెలె, తుమ్ అంక చజెలి కి, తుమ్చ పాపల్ తెన్ని మొర గెతె. మొర గెలె, ఆవ్ గెతిన్తె తుమ్ జెంక నెతుర్పు” మెన సంగిలన్.

22 యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో కిచ్చొ మెల మెలె, “ఆవ్ గెతిన్తె తుమ్ జెంక నెతుర్పు’ మెన జో సంగిలిసి కిచ్చొక? జో అత్య కెరన ఎట్టొతో గెచ్చెదె గే?” మెన లట్టబన్ల, 23 జలె, యేసు జోవయింక, “తుమి ఎట్టొచ మాన్సుల్, ఆవ్ ఉప్పిర్ తెంతొచొ మాన్సు. తూమ్ ఈంజ లోకుమ్చ కమె కెర్తన, ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్చొ మాన్సు నెంజి. 24 ‘తుమ్చ పాపల్ తెన్ని మొర గెతె’ మెలయ్. కిచ్చొక మెలె ‘దేముడు తెద్రయ్లో క్రిస్తు, రచ్చించుప కెర్తొసా, ఈంజొయి’ మెన అంక తుమ్ నే నంపజలె, నిజుమి తుమ్చ పాపల్ తెన్ మొర గెతె, పాపుమ్తె గెతె” మెన సంగిలన్.

25 జోక, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక “తుయి కొన్సొ?” మెన పుసిల. యేసు జోవయింక, “ఆవ్ కొన్సొ జయిందె గే ఆవ్ తుమ్క అగ్గె తెంతొ సంగితసి గెద, జొయ్యి ఆవ్. 26 తుమ్చి రిసా, తుమ్ కెర్త కమెచి రిసా ఆవ్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ తీర్పు సంగుక జయెదె. గని అంక తెద్రయ్లోసా సత్తిమ్చొ, చి

లోకుమ్చక ఆవ్ నూనయ్తిసి కిచ్చొ మెలె, అంక తెద్రయ్లోసాతెయి ఆవ్ సూన్సి” మెన సంగిలన్.

27 గని, ‘తెద్రయ్లోసా’ మెన దేముడు అబ్బొన్చి రిసా సంగితయ్ మెన వెల్లెల మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్, చి రిసా 28 యేసు అన్సె, “ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసాక తుమ్ టీవడ్తె. టీవడ్తె, అంక ‘జొయ్యి’ మెన పడ్డొక చినితె. తెదొడ్క అంక ‘జో అవ్వి కెర్లిసి కిచ్చొయ్ నాయ్, గని దేముడు అబ్బొసి సికడ్లి రితి కెర్తె తత్తయ్’ మెన అంచి రిసా అర్దుమ్ కెరంతె. 29 అంక తెద్రయ్లోసా అంక తోడు అస్సె, అంచి తెన్ అస్సె. జో కెయ అంక ములె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ కెయక తెయక జోచి ఇన్సుమ్ రితి కెర్తసి” మెన సంగిలన్. 30 జో దస్సి సంగితె తతికయ్, ఒత్త తిలసత ఒగ్గర్జన్ జోవయింక నంపజా గెల.

జోక నంప కెరుక దెర్లనక యేసు బోదన కెర్లిసి

31 జోక నంపజంక దెర్ల వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు తెదొడి, “ఆవ్ సంగిలి రితి ఇండితె తస్తె జలె, నిజుమి అంచ సిన్సుల్ జస్తె. 32 చి సత్తిమ్ జాన్తె, చి జా సత్తిమ్ తుమ్క విడ్డల్ కెరెదె” మెన సంగిలన్. 33 గని, విడ్డల్ జతిసిక మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె జితిన్చి అర్దుమ్ జేవ్ కెరన, జోక “ఆమ్ అబ్రాహామ్ పూర్ణుమ్చొచి సేకుమ్తెచ మాన్సుల్చి రిసా, కక్క కి కెయ కి గొతిమాన్సుల్ జము నాయ్. జాకయ్ ‘విడ్డల్ జస్తె’ మెన తుయి కిచ్చొక అమ్క సంగిలది?” మెన బమ్మ జా పుసిల. 34 యేసు జోవయింక, “తుమ్క ఆవ్ నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, కో కిచ్చొ పాపుమ్ కెరుల గే, పాపుమ్క గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి. 35 గొతిమాన్సుల్, జలె, సావుకరిచొ గేరు కెయక తెయక తంక జోవయింక సెలవ్ నాయ్. గని, సావుకరిచొ సొంత పుత్తుసి జలె, కెయక తెయక అబ్బొన్చి గెరి తయెదె. 36 తుమ్ కెర్త పాపల్క తుమ్ దెర్పు సేడ్లిసి తెంతొ దేముడుచొ పుత్తుసి తుమ్క విడ్డల్ కెర్లిగిన, నిజుమి విడ్డల్ జస్తె.

37 “అబ్రాహామ్ పూర్ణుమ్చొచి సెకుమ్తె తుమ్ జెర్మ అస్సున్ మెన జాని, గని జోచి సెకుమ్తె తుమ్ జెర్మిలెకి, అంచి కొణొ తుమ్చి పెట్టి తియనుక నెసున్చి రిసా, అంక మారుక కోరప జా అస్సున్. 38 అంచొ అబ్బొతె ఆవ్ దెకిలిన్క ఆవ్ సాచి సంగితసి. తూమ్ మాత్రుమ్, తుమ్చొయ్ అబ్బొది

† 8:17 8:17 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసిచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పున్సుకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసి పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె.

సంగిలిన కెర్తను” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

39 యేసు ఇసి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక, “అబ్రాహామ్ అమ్చొ అబ్బొ!” మెన సంగిలచి రిసొ యేసు జోవయింక అన్నె, “తుమ్ అబ్రాహామ్చ బోదల్ జతదు జలె, అబ్రాహామ్ కెర్ల కమొ తుమ్ కి కెర్తదు. 40 దేముడుతె ఆవ్ సూన్లి సత్తిమ్ తుమ్క ఆవ్ సంగ అస్సి, గని అప్పె అంక మారుక తుమ్ కోర్ప జా అస్సున్. అబ్రాహామ్ దస్సి కెరె నాయ్. 41 గని తుమ్చొ సొంత అబ్బొది కెర్ల కమొ తుమ్ కెర్తను” మెన సంగిలన్. జేవ్ జోక “ఆవ్ లంజెపెట్టి జెర్లిలన నెంజుమ్. అమ్క ఎక్కిలో అబ్బొ జయెదె, మెలె, దేముడు” మెన సంగిల.

42 యేసు జోవయింక, “దేముడు తుమ్చొ అబ్బొది జతొ జలె, తుమ్ అంకయ్ ప్రేమ కెర్తదు. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ జోచి పెట్టి తా జోతె తెంతొ బార్ జా ఉట్ట అయ్లయ్. ఆవ్ అప్పె జెంక నాయ్, జొయ్యి అంక తెద్రయ్లో. 43 ఆవ్ సంగితిసి తుమ్ కిచ్చొక అర్దుమ్ కెరన్ను నాయ్? కిచ్చొక మెలె, అంచ కొణెతెచి సత్తిమ్ తుమ్క అల్లర్ కెర్తయ్, చి నూనుక ఓర్పువ జంక నెతుర్పు. 44 తుమ్చొ అబ్బొది సయ్తాన్. తుమ్ జోచ మాన్సుల్ జా, జో కిసాచొ గే, తుమ్ కి దస్సచ. తుమ్చొ అబ్బొద్చ ఆసల్ తీర్పువ కెరుక తుమ్ కోర్ప జా అస్సున్. మొదొల్ తెంతొ జో కూని కెర్లొసా. సత్తిమ్, జోతె, ఎదిలి కి బెదితి నాయ్. జోతె కిచ్చొ సత్తిమ్ కి నాయ్. జో అబద్దుమ్ సంగుక, జోచి సొంత అబద్దుమ్ జొయ్యి లట్టబెదె. జో పూర్తి అబద్దుమ్చొ. జో అబ్బొదల్క అబ్బొసి. 45 జాకయ్, ఆవ్ సత్తిమ్ సంగితసిచి రిసొ, ఆవ్ సంగితిసి తుమ్ నంప కెర్పు నాయ్. 46 ఆవ్ కెయ్యు కేన్ పాపుమ్ కెర్లయ్ గే, చి తుమ్తె కో అంక ‘అబద్దుమ్చొ’ మెన సాచి సంగుక జయెదె? కెయ్ కేన్ పాపుమ్ కెరి నాయ్, చి కో కి దస్సి సాచి సంగుక నెతుర్పు. జలె, ఆవ్ సత్తిమ్ సంగితసి జలె, తుమ్ అంక కిచ్చొక నంప కెర్పు నాయ్? తుమ్ ఉచర. 47 దేముడుచ మాన్సుల్ కో జవుల గే, జో దేముడుచ కొణె సూనుల. తుమ్ కిచ్చొక జోవయించ కొణె సూన్సు నాయ్ మెలె. తుమ్ జోవయించ మాన్సుల్ నెంజును” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క యేసు సంగిలన్.

వెల్లెల మాన్సుల్ యేసుక పత్రల్ గల మారుక ఉచర్లిసి

§ 8:48 8:48 యూదుల్ తెన్ ఎక్కిలోక ‘సమరయ సుదొ’ మెలె, ‘నూనొ’ మెలి రితి నిస్కారుమ్ కోడు జయెదె. సమరయ సుదొ మెలె సమరయ ప్రదేసిమ్చొ మాన్సు. * 8:51 8:51 నెంజెల ‘మొర్పు దెకితి నాయ్’. † 8:52 8:52 నెంజెల ‘మొర్పు చకితి నాయ్’. ‡ 8:56 8:56 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెకయ్లి సివ్వుతె దెకిలన్, కిచ్చొగె. § 8:57 8:57 ఈంజ మత్తెలి గ్రీకు బాస తెన్ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ‘నెంజెలె’ తెంతొ ‘తయెదె గె?’ ఎదచి కోడు తయె నాయ్.

48 యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్, జలె, జోక “సమరయ సుదొ జస్సె, చి తుక బూతుమ్ దెర అస్సె మెన అమ్ ఉచర్లిసి సత్తిమ్, కిచ్చొగె” మెన సంగిల. 49 జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోవయింక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అంక బూతుమ్ దెరె నాయ్. ఆవ్, మాత్తుమ్, దేముడు అబ్బొక గవురుమ్ కెర్లసి, గని తుమ్ అంకయ్ గవురుమ్ కెర్పు నాయ్. 50 అంచి రిసొ అంక గవురుమ్ నాయ్. గని అంక గవురుమ్ కెర్లొ ఎక్కిలో అస్సె. జొయ్యి అంచి రిసొ తుమ్చి రిసొ తీర్పు కెరె సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయెదె.

51 “జలె, తుమ్క ఆవ్ నిజామి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, అంచ కొణె కో నిదానుమ్ కెరుల గే, కెయ్క కి *మొర్తి నాయ్” మెన సంగిలన్. 52 దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక కిచ్చొ మెలె, “అప్పె రుజ్జు అయ్లి. నిజామి తుక బూతుమ్ దెర అస్సె. అబ్రాహామ్ మొర గెలన్. దేముడుచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుమ్చ కి మొర గెల, గని ‘అంచ కొణె కో నిదానుమ్ కెరుల గే, కెయ్క †మొర్తి నాయ్’ మెన తుయి సంగితసి! 53 అమ్చొ పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్చి కంట తుయి వెల్లి గే? జో మొర గెలో. దేముడుచ కబుర్లు సంగిలన కి మొర గెల. తుయి కొన్సొ మెన సంగితసి? సంగు!” మెన యేసుక పుసీల.

54 జలె, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ సొంత గవురుమ్ సంగన్లెగిన, అంచి గవురుమ్ ఆరిచి. జలె, ‘అమ్చొ దేముడు’ మెన అంచొ అబ్బొచి రిసొ తుమ్ సంగితసు. జొయ్యి అంక గవురుమ్ కెర్తయ్. 55 గని జోక తుమ్ అగ్గె తెంతొ నేన్ను. ఆవ్, మాత్తుమ్, జోక జాని. ‘జోక నేని’ మెన ఆవ్ ఏక్ వేల సంగితయ్ జలె, తుమ్చి రితి అబద్దుమ్చొ జతయ్. గని, నిజామి జోక జాని, చి జోచి కోడు నిదానుమ్ కెర్లసి. 56 ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె జెర్మ తతి దీసి దెకుక మెన తుమ్చొ పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్, జలె, ఆస తెన్ తిలన్. జలె, అబ్బొసి జలొ దేముడుచి సెలవ్ తెన్ ‡దెకిలన్, చి సర్దనంతొసుమ్ జలన్” మెన యేసు సంగిలన్.

57 యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక, “తుక యాబయ్ వెర్పుల్ జంక నేతయ్. దస్సి జలె, తుయి పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్క కిసి దెక తస్సె! సీనెంజెలె జో తుక దెక తయెదె గే? బెదె నాయ్!” మెన సంగిల, 58 చి యేసు, “తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ

నిజమి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, అబ్రాహామ్ నే జెర్మితె అగ్గె తెంతో ఆవ్వి తిలయ్, అస్సి” మెన సంగిలన్. ⁵⁹ జో దస్సి సంగితకయ్, ‘దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగితయ్, జా వెల్లి పాపుమ్’ మెన ఉచర, యేసుక పత్రల్ తెన్ పెట మారుక మెన, వెల్లెల మాన్సుల్ పత్రల్ వెంట్ల, గని యేసు నే దెకయ్ జతె, దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జా, ఉట్ట గెలన్.

9

గుడ్డి జా జెర్మిలోసాక యేసు చెంగిల్ కెర్లసి

¹ పడ్డో యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ వట్టె గెతె తిలి పొది, జెర్మన్ తెన్ గుడ్డి మాన్సు ఎక్కిలోక దెకిల. ² జోక దెక కెర, యేసుచ సిస్సుల్ కిచ్చో పుసిల మెలె, “గురుబాబు, ఈంజో మాన్సు గుడ్డి జెర్మిలిసి జోచి పాపుమ్చి రిసా గే, అయ్యన్ అబ్బోన్చి పాపుమ్చి రిసా గే?” మెన పుసిల. ³ యేసు జోవయింక, “ఈంజో పాపుమ్ కెర్లసి నెంజె, అయ్యన్ అబ్బోన్ పాపుమ్ కెర్లసి కి నెంజె. జలె, ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్లన్ తెన్ దేముడుచి గవరుమ్ జోచితె దెకయ్ జతి రిసాయి దస్సి జెర్మిలన్. ⁴ మెద్దెన్ తిలి రితి మదెనె, అంక తెద్దయ్లోసాచ కమె ఆమ్ కెర్తె తంకయ్. కిచ్చొక ‘మెద్దెన్’ మెలయ్ మెలె, అందర్ అయ్లె, కో కి కామ్ కెరుక నెంజె. ⁵ ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఇసి బుల్లె తిలి మదెనె ఈంజ లోకుమ్చక దొర్కు జలి ఉజిడి ఆవ్వి జతసి” మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

⁶ యేసు దస్సి సంగితె తా కిచ్చో గుర్తు కెర్లన్ మెలె, బుయ్యె తుంక బుర్ల కెర, జా బుర్ల జో మాన్సుచ అంకివొతె గాఁస దా, ⁷ జోక “తుయి గెచ్చు సిలోయమ్ మెంతి వెల్లొ కుండితె దోవను” మెన సంగిలన్. జా సిలోయమ్ మెంతి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, ‘తెద్దయ్లిసి’. జలె, యేసు సంగిలి రితి జో మాన్సు ఒత్త గెచ్చు, దోవన కెర, అంకివొ దెకయ్ జా, ఉట్ట అయ్లన్.

⁸ జో దస్సి చెంగిల్ జా ఉట్ట జెతికయ్, జోచి గవ్వెచ మాన్సుల్, జో అగ్గె బిచ్చిమ్ నజితె తిలిసి దెక తిల అన్నె సగుమ్జిన్ కిచ్చో మెన లట్టబున్ల మెలె, “ఈంజోయి అగ్గె బిచ్చిమ్ నజ నజ రోజుక వట్టె వెన తిలోసా, కిచ్చొగె” మెన లట్టబుంతె తిల. ⁹ సగుమ్జిన్ “జోయ్యి” మెన సంగిల. అన్నె సగుమ్జిన్ “నెంజె, గని జోచి పోలికచో మాన్సు” మెన సంగిల. గని జో “ఆవ్ జోయ్యి!” మెన సంగిలన్.

¹⁰ జేవ్ ప్రెజల్, జలె, జో మాన్సుక, “జలె, కిసి జా అప్పె దెకితసి?” మెన ఆచారిమ్ జా పుసిల. ¹¹ జో మాన్సు జోవయింక, “యేసు మెంతో జో మాన్సు

బుర్ల కెర అంచ అంకివొతె గాఁస దా, తుయి గెచ్చు సిలోయమ్ వెల్లొ కుండితె దోవను! మెన అంక సంగిలన్. ఆవ్ గెచ్చు దోవన్లయ్, చి అంకివొ డిసిల!” మెన సాచి సంగిలో. ¹² “జో అప్పె కేతె?” మెన జేవ్ జోక పుసిల, చి “ఆవ్ నేని” మెన జో సంగిలన్.

పండితుల్ గుడ్డి మాన్సుక పరిచ్చు కెర్లసి

¹³ జో గుడ్డి జా జెర్మిలోసాక ప్రెజల్ పరిసయ్యుల్తె కడ నిల. ¹⁴ జలె, యేసు బుర్ల కెర జోచ అంకివొతె గాఁస చెంగిల్ కెర్ల దిసి కేన్ దిసి మెలె, జోవయించి బక్తి కెర్లె నెలవ్ కడన్ల దిసి. ¹⁵ జాకయ్, పరిసయ్యుల్ కి “తుక అంకివొ డిసయ్లిసి కిసి జర్లు జలి?” మెన పరిచ్చు కెర్ల. చి జో మాన్సు జోవయింక, “జో బుర్ల అంచ అంకివొతె గాఁసిలన్, చి ఆవ్ దోవన్లయ్, చి అప్పె దెకితసి” మెన సంగిలన్. ¹⁶ పరిసయ్యుల్తె సగుమ్జిన్ “జో మాన్సు దేముడుతె తెంతో అయ్లోసా నెంజె. కిచ్చొక మెలె, సెలవ్ కడన్ల దిసి పిట్టవన్తయ్” మెన యేసుచి రిసా తీర్పు సంగిల. గని అన్నె సగుమ్జిన్ “పాపుమ్ కెర్లొ మాన్సు, జలె, దేముడుచి అదికారుమ్ దెకయ్త గుర్తుల్ కెరుక నెత్తిర్లొ” మెల, చి దొన్ని జటుల్ జల. ¹⁷ జాకయ్, జో గుడ్డి మాన్సుక కిచ్చో మెన అన్నె పరిచ్చు కెర్ల మెలె, “జో తుక అంకివొ డిసయ్లి రిసా, తుయి జోచి రిసా కిచ్చో ఉచర్లసి?” మెన పుసిల. జో జోవయింక “దేముడుచ కబుర్లు సంగితో ఎక్కిలో జయెదె” మెన జబాబ్ దిలన్.

¹⁸ జో ‘నిజమ్ అగ్గె గుడ్డి తిలో, చి చెంగిల్ జలొ’ మెన, యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ మొదొల్క నంప కెర్లె నాయ్ చి రిసా జోచ అయ్యన్ అబ్బోన్క బుకార్ల. ¹⁹ బుకారా కెర, జోవయింక “ఈంజో తుమ్చో పుత్తుది గే? జెర్మిల్ తెంతో గుడ్డి తిలో గే? దస్సి జలె, కిసి జా అప్పె దెకితయ్?” మెన పుసిల. ²⁰ అయ్యన్ అబ్బోసి కిచ్చో జబాబ్ దిల మెలె, “ ‘ఈంజో అమ్చో పుత్తు’ మెన, ‘ఈంజో గుడ్డి జా జెర్మిలన్’ మెన జానుమ్. ²¹ గని అంకివొ అప్పె డిసిలిసి కిసి జర్లు జలి గే, కో జోచ అంకివొ చెంగిల్ కెర్లన్ గే, నేనుమ్. జోక తుమ్ పుస దెక. జో ఉబెడొబోద గెద? జోయ్యి సంగెదె” మెన జబాబ్ దిల. ²² అయ్యసి అబ్బోసి కిచ్చొక దస్సి మెల మెలె, వెల్లొ మాన్సుక బితె తిల. కిచ్చొక మెలె, యేసుక ‘దేముడు తెద్దయ్లో క్రిస్తు రచ్చింఛుప కెర్లొసా’ మెన కో జలెకు ఒప్పణ్లె, జోవయింక సబగెర్ తెంతో ఉడడ గెలుక అస్సె, చి అన్నె కెయ్క కి వెసడుక జయె నాయ్ మెన వెల్లెల మాన్సుల్ అగ్గె తెంతో ఉచర అస్తి.

23 జాకాయ్, “జో ఉబెడొబోద. జోకాయ్ పుస!” మెన అయ్యున్ అబ్బొసి సంగ తిల.

24 జాకాయ్ తెదొడి, గుడ్డి జా జెర్మ తిలో జో మాన్సుక జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నెక్ సుట్టు బుకారా కెర జోక కిచ్చొ మెల మెలె, “జో యేసు పాపుమ్ కెర్లొసా మెన ఆమ్ జానుమ్. జాకాయ్, తుయి చెంగిల్ జలిన్చి రిసా దేముడుక గవురుమ్ కెరు, గని జో యేసుక పొని” మెన ఆటంకుమ్ కెర్ల. 25 గని జేవ్ దస్సి సంగిలే కి, జో జోవయింక, “జో పాపుమ్ కెర్లొసా గే నెంజె గే ఆవ్ నేని, గని కిచ్చొ కచితుమ్ జాని మెలె, ఆవ్ అగ్గె గుడ్డి జా తిలె కి, అప్పె దెకితసి” మెన సాచి సంగిలన్. 26 దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ జోక “తుక జో కెర్లొసి కిచ్చొ? తుచ అంకివొ కీసి చెంగిల్ కెర్లన్?” మెన అన్నెక్ సుట్టు పుసిల. 27 చి జో అన్నె జోవయింక, “ఆవ్ తెదొడి సంగిలయ్, గని తుమ్ సూన్సు నాయ్. కిచ్చొక అన్నెక్ సుట్టు సూనుక కోర్ప జతసు? తూమ్ కి ఏక్ వేల జోచ సిస్సుల్ జంక కోర్ప జతసు గే?” మెన పుసిలన్.

28 జో దస్సి పుసితికయ్, జేవ్ “తూయి జోచొ సిస్సుడు. తుచి ఇస్టుమ్! ఆమ్, మాత్రమ్, మోసే పూర్ణమ్చొచ సిస్సుల్! 29 మోసేచి అత్తి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోచ కబుర్లు సంగ అస్సె మెన జానుమ్. జో యేసు జలె, కేనె తెంతొ అయ్లో గే, నేనుమ్” మెన సంగిల.

30 జాకాయ్, చెంగిల్ జలొ జో మాన్సు జోవయింక అన్నె కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అబ్బువోమ్మ! అంచ అంకివొ జో అన్నె డీసయ్లెకి, కేనె తెంతొ అయ్లో గే తుమ్ నేన్ను గే? 31 ‘కో పాపుమ్ కెర్లొసా జవుల గే, దేముడు జోక దెకె నాయ్ గని, కో జలెకు జోవయింక సత్తిమ్ కెరెదె గే, జోకయ్ జో ప్రబు దెకెదె’ మెన ఎత్తిజిన్ జానుమ్. 32 లోకుమ్ జెర్మయ్లి తెంతొ, కేనె జెర్మన్ గుడ్డి జా తిలో మాన్సుక కో చెంగిల్ కెర్లొసి కో సూనుక నాయ్. 33 దేముడు తెంతొ ఈంజొ మాన్సు జెతో నాయ్ జలె, అంచి బాద గెచ్చువుక ఎద్దరె నెతిర్లొ” మెన వెల్లెల మాన్సుల్క బుద్ధి సంగిలన్.

34 జో దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “నిజుమి రితి పాపుమ్ తెన్ జెర్మిలోసా, తుయి అమ్క సికడుక జయె నాయ్” మెన, జో కెయ్చకి అన్నె నే జెతి రితి సబగేర్ తెంతొ జోక ఉదడ గెల.

చెంగిల్ జలొ మాన్సుక యేసు దయిరిమ్ కెర్లొసి

* 10:6 10:6 జేవ్ వెల్లె మాన్సుల్కయ్ ‘చొర్లు’ ‘వేర మాన్సుల్’ మెన్తయ్. జోకయ్ ‘గొవుడు’ మెనంతయ్.

35 జో మాన్సుక వెల్లెల మాన్సుల్ ఉదడ్డి సిచ్చు కెర్లొన్చి రిసా యేసు సూన కెర, జోక చజ దెక, “మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లోసాక తుయి నంపజా అస్సిసి గే?” మెన పుసిలన్. 36 జో మాన్సు యేసుక “బాబు, ఆవ్ జోక నంపజంక ఇస్టుమ్ జా అస్సి. జో కేతె?” మెన పుసిలన్, చి 37 యేసు జోక, “తుయి జోక దెక అస్సిసి. తుచి తెన్ అప్పె లట్టబ్బొసా జొయ్యి.” మెలన్. 38 జో మాన్సు “ప్రబు, ఆవ్ నంపజతసి” మెన జోకర బక్తి కెర్లొ.

39 తెదొడి యేసు ఒత్త తిల మాన్సుల్క, “ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లిసి లోకుమ్చక తీర్పు కెర్లి రితి జతయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ జెతికయ్, గుడ్డి జల మాన్సుల్ దెకితతి, చి గుడ్డి నెంజిల మాన్సుల్ గుడ్డి రితి జతతి” మెన సంగిలన్. 40 జలె, జోచి పాసి తిల పరిసయ్యుల్ నగుమ్జిన్ ఈంజ కోడు సూన కెర “అమ్క కి ‘గుడ్డి మాన్సుల్’ మెన తుయి సంగితసి గే?” మెన యేసుక పుసిల. 41 యేసు జోవయింక, “తుమ్ నిజుమి గుడ్డి జా తత్తదు జలె, తుమ్క కిచ్చొ పాపుమ్ తత్తి నాయ్. గని ‘అమ్ దెకితస్టుమ్’ మెన తుమ్ సంగితసుచి రిసా తుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్.

10

మెండల్సాడు అన్నె గొవుడు రకితిసి

1 “తుమ్క కచితుమ్ నిజుమి ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, మెండల్సాడు ఏక్ తిలె, ఎక్కిలో జా కెర గుమ్ముమ్ వాట్ నే గెతె, కూడ్ డేవ పెసిలె, జో చోరు జయెదె. 2 గని గుమ్ముమ్ వాట్ కో పెసిదె దే, జొయ్యి గొవుడు జయెదె. 3 జా సాడుక గుమ్ముమ్ రకితోసా ఎక్కిలో తిలె, గొవుడుక వాట్ తయెదె. జో గొవుడుచి అవాడ్ జో రకిత మెండల్ కి చినుల, చి జో రకిత మెండల్క జో నవ్వొ తియ తయెదె, చి జోవయింక జో రోజుక బార్ కెరెదె. 4 జొయ్యి సాంత రకిత మెండల్క బార్ కెర్లె, జో కేనె ఉదడెదె గే, జేవ్ గెచ్చుల. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ నంపజలొ గొవుడుచి అవాడ్ జేవ్ చినితతి. 5 వేర మాన్సు అయ్లె, జోవయించి అవాడ్ నేన్తి, చి నంపజతి నాయ్, చి ఉట్ట నిగుల” మెన యేసు సంగిలన్. 6 *జలె, యేసు జా సంగిలే కి, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్.

పరలోకుమ్చి రాజిమ్క దొర్కు జలి గుమ్ముమ్ ఆవ్

7 జాకాయ్ యేసు జేవ్క అన్నె, “ఆవ్ తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆవ్

సంగిలి మెండల్సాడె పెసితి గుమ్ముమ్ ఆవ్వి. 8 అంచి కంట అగ్గె అయ్ల గొవుడ్లు ఎత్తిజిన్ చోర్లు, చోర్లన జల. మెండల్ జోవయింక అవాడ్ సూన్తి నాయ్. 9 దొర్కు జలి గుమ్ముమ్ ఆవ్వి. ఆవ్ తిలి గుమ్ముమ్ వాట్ కో పెసుల గే, రచ్చించుప జవుల, చి జా సాడు జోవయించి సొంత టాన్ జయెదె, చి పెనుక బార్ జంక జతె తవుల, చి చెంగిల్ అన్నిమ్ జోవయింక దొర్కు జతె తయెదె. 10 చోరు, జలె, ఆరి మెండల్ చోరుక, కండ గెలుక, పాడ్ కెరుక జెయెదె. ఆవ్, మాత్తుమ్, కిచ్చొక అయ్లయ్ మెలె, అంచ మెండల్ జల మాన్సుల్క 'జితు, ఎదిలి చెంగిల్ జివ్ జోవయింక దొర్కు జవున్' మెనయ్ అయ్లయ్.

11 "ఆవ్వి చెంగిలో గొవుడు జయిందె. గొవుడు చెంగిలోచో జలె, మెండల్ కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జతి రితి జలె, జోవయింక 'మొర్తు నాయ్. జితు' మెన జొయ్యి అడ్డు జా, జోవయింక రచ్చించుప కెర్తి రిసా జోచి జివ్ దా మొరెదె. ఆవ్ కి దస్సి జయిందె. 12 ఎక్కిలో జవున్ నిజామ్ తిలో గొవుడు నెంజితె, ఆరి డబ్బుల్క జవున్ మంద రకిలె, జేవ్ మెండల్ జోచ సొంత మెండల్ నెంజిలి రిసా, మెండల్క మారితో కిచ్చొ జవున్ జంతు అయ్లె, కూలిక రకితో జో మాన్సు ఉట్ట నిగ, మెండల్ నస్టుమ్ జతి రితి ముల దెయెదెచి. ఉట్ట నిగిలె, జో జంతు కేన్ మెండక దెర, తిల మెండల్క చెదుర్ప కెరెదె. 13 జో వేర మాన్సు కిచ్చొక దస్సి ఉట్ట నిగ మెండల్క మాలజ్ కెర ములెదె మెలె, ఆరి డబ్బుల్కయ్ రకితయ్చి రిసా. జోచ సొంత మెండల్ నెంజితి, చి మొర్లె కి జిలె కి, జోక బాద నాయ్.

14 "ఆవ్ జలె, చెంగిలో గొవుడు. 15 అంచో అబ్బొ అంక జానె, ప్రేమ కెర్తయ్. ఆవ్ కి అబ్బొక జాని ప్రేమ కెర్తసి. దస్సి, అంచ మెండల్క ఆవ్ జాని, ప్రేమ కెర్తసి. జేవ్ కి అంక జాన్తి, ప్రేమ కెర్తతి. అన్నె, జేవ్ అంచ మెండల్ జల మాన్సుల్క 'మొర్తు నాయ్, గని జితు' మెన ఆవ్ మొర గెచ్చిందె.

16 "అన్నె, వేర దేసిమ్లుచ వేర ప్రెజల్చ మాన్సుల్ అంక నంపజా అంచ మెండల్ జవుల. జోవయింక కి అంచి మందయ్ బెదవనుక అన్నె. జేవ్ కి అమ్చి అవాడ్ సూన జెవుల. అయ్లె, జేవ్ కి ఈంజేవ్ కి ఎక్కి మంద జవుల, చి జేవ్ ఎత్తిక ఆవ్ ఎక్కిలో గొవుడు జయిందె. 17 జలె, అంచ మెండల్ జలనక రచ్చించుప కెర్తి రిసా మొర గెచ్చిందె చి రిసా అబ్బొ అంక ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకితయ్, చి మొర గెలె కి, అన్నె జివ్ జా ఉట్టిందె. 18 మాన్సుల్ అంక మార గెలె కి, ఆవ్ నే ఒప్పిలె నెత్తిర్తి. గని,

అంచి ఇస్టుమ్కయ్ మొరిందె. అంచి ఇస్టుమ్క మొరుక అదికారుమ్ అన్నె, అన్నె, అన్నె జివ్ జా ఉట్టుక కి అంక అదికారుమ్ అన్నె. జా ఎత్తి ఆవ్ నెరవెర్పుప కెరుక మెన అంచో అబ్బొ తియార్లి కామ్" మెన యేసు బోదన కెర్లన్.

యేసుచి రిసా వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె దొన్ని జట్లు జలిసి

19 యేసుచ ఈంజేవ్ కొణెచి రిసా యూదుల్చ ఒత్తచ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె దొన్ని జట్లు జల. 20 జోవయింతె ఒగ్గర్ జిన్, "జోక బూతుమ్ దెర్లి రిసా వెర్లి జా అన్నె. జోచ కొణె అమ్ కిచ్చొక సూనుక?" మెన సంగిల. 21 అన్నె సగుమ్ జిన్ "ఇన కొణె బూతుమ్ దెర్ల కొణె నెంజితి. అన్నె, గుడ్డి జల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెరుక బూతల్ దెర్లనక సెక్తి తయెదె గే? నాయ్, గెద?" మెన సంగిల. 22 ఇదిల్ పడ్డె, అన్నెక్ పండుగు అయ్లి. 'ఎక్కి దేముడుకయ్ తవున్' మెన పూర్గుమ్ పొది దేముడుచి గుడి సుద్ది కెర్లి ఏక్ కామ్చి గుర్తుచి పండుగు, జా. 23 చల్లి పొది జా, జలె, దేముడుచి గుడితెచి రానొ జలో సొలోమోను పూర్గుమ్చొచి నావ్ తిలి వెల్లి పేడితె యేసు బుల్లె తతికయ్, 24 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోచి సుట్టునంత బెర జా, జోక అన్నె పరిచ్చ కెరుక దెర్ల. కిచ్చొ మెన పుసిల మెలె, "అన్నె కెత్తి దీనల్ అమ్ నేన తతి రితి కెర్తె? తుయి రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రిస్తు జలె, అమ్క సొస్టుమ్ సంగు!" మెన సంగిల. 25 జలె, యేసు జోవయింక, "తుమ్క అగ్గె సంగిలయ్, గని తుమ్ నంప కెర్పు నాయ్. అబ్బొసి జలో దేముడుచి నావ్ తెన్ ఆవ్ కెర్త కమొ కి అంచి రిసా 'జొయ్యి' మెన సాచి సంగితతి. 26 గని, అంచి మెండల్ మందతెచ తుమ్ నెంజున్చి రిసా తుమ్ నంపజంక నెతుర్పు. 27 అంచ మెండల్ జలె, అంచి అవాడ్ సూన్తతి. ఆవ్ జోవయింక జాని, సైమ కెర్తసి, చి అంచి పట్టి జెతతి. 28 దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి, మొర్లె పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయ్చక తెయ్చక జితి వరుమ్ జోవయింక ఆవ్ దెతసిచి రిసా, జేవ్ కెయ్చక కి సిచ్చ జతి మొర్తుతె గెతి నాయ్, అన్నె, కో కి జోవయింక అంచి అత్తి తెంతో ఉర్లుక నెత్తిర్తి. 29 అంచో దేముడు అబ్బొ జోవయింక అంచి అత్తి సొర్ప కెర దిలన్. జొయ్యి ఎత్తిచి కంట వెల్లిచి రిసా, జో అంచో అబ్బొసి జలో దేముడుచి అత్తి తెంతో జోవయింక కో కి ఉర్లుక నెత్తిర్తి. 30 ఆవ్ అంచో అబ్బొ ఎక్కి" మెన యేసు వెల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్.

† 10:10 10:10 'చెంగిల్ జివ్' మెలె, పరలోకుమ్తె బెదితి జివు. యోహాను 3:15.

31 యేసు ఇసి సంగితికయ్, 'జోక పత్రల్ తెన్ పెట మార గెలుమ' మెన, జా దీన్చి రితి వెల్లెల మాన్సుల్ పత్రల్ వెంట్ల. 32 యేసు జోవయింక, "దేముడు అబ్బొ కెరయల చెంగిల్ కమొ ఒగ్గరి తుమ్క దెకవ అస్సి. జేవ్ కమొతె కేన్ కామ్క 'గర్చి' మెన తుమ్ అంక పత్రల్ గల మారుక ఉచర్తను?" మెన పుసిలన్, చి 33 వెల్లెల మాన్సుల్ జోక, "కిచ్చొ చెంగిల్ కామ్ కెర్లి రిసా పత్రల్ గల మారుమ్ నాయ్, గని తుయి రితియి మాన్సు దేముడు తెన్ సమ్మందుమ్ సంగుక, జోచి విలువ కడ్లి రిసాయి, జా వెల్లి తప్పుకయ్" మెన సంగిల.

34-35 జాకయ్ యేసు జోవయింక ఇసి మెన జబాబ్ సంగిలన్,

"తుమ్క 'దేముడు జస్టె' మెన సంగిలయ్

మెన జోవయించ కబుర్లు సూన సికడ్ల మాన్సుల్చి రిసా తుమ్చి †మోసా పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయల ఆగ్గుల్తె రెగ్గయలో, గెద? జో దేముడు రెగ్గయలిసి కో మాన్సు పిట్టవుక నెతిర్తి, గెద. 36 జలె, జో దేముడు అబ్బొ అంక జోవయించి కామ్కయ్ నిసాన అదికారుమ్ ధా అంక ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయలో. తెద్రయలో జలె, 'ఆవ్ దేముడుచొ పుత్తుసి' మెన ఆవ్ సంగిలి రిసా 'జోచి విలువ కడ్లయ్' మెన తుమ్ కిసి సంగుక జయెదె! 37 ఆవ్ దేముడు అబ్బొచ కమొ కెర్తసి నాయ్ జలె, అంక నంపజంక పోన. 38 గని దేముడు అబ్బొచ కమొ ఆవ్ కెర్తసి జలె, అంకయ్ తుమ్ నే నంప కెర్లె కి, జేవ్ కమొ దెక జేవ్ కమొకయ్ నంపజా. జేవ్ కమొక నంపజలె, దేముడు అబ్బొ అంచి పెట్టి తిలిసి, ఆవ్ జో అబ్బొచి పెట్టి తిలిసి చినితె, చి తుమ్క అర్దుమ్ జెయెదె" మెన యేసు సంగిలన్. 39 యేసు దస్సి సంగితికయ్, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక దెరుక దెకిల, గని జోవయించి అత్తి దెర్నునే సేడ్తె బార్ జా ఉట్ట గెలన్.

40 యేసు ఉట్ట గెచ్చు, యోర్దాను గాడు ఒత్తల్తో గెచ్చు, అగ్గె యోహాను బాప్తిసుమ్ దెతె తిలిన్తె టాన్తె సగుమ్ దీసల్ ఒత్త తిలన్. 41 ఒత్త తతికయ్, మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ జోతె జా కెర, కిచ్చొ మెన సంగితె తిల మెలె, "దేముడుచి అదికారుమ్క గుర్తు దెకయత కమొ కేన్ కి యోహాను కెరె నాయ్, గని ఈంజో యేసుచి రిసా జో సంగిలిసి ఎత్తి సత్తిమ్!" 42 ఒత్త తిలన బలేగ జిన యేసుక ఒత్త తెన్ నంపజల.

† 10:34-35 10:34-35 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసిచి అత్తి దేముడు రెగ్గయలి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగ్గెచి పాచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సి. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసి పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సి.

11

లాజర్ మెలో మాన్సు మొర గెలిసి

1 లాజర్ మెలో ఎక్కిలో జొర్జొ సేడ్లన్. జో కేన్ గవ్విచొ మెలె, మరియ మార్త మెల దొగుల బేన్సివొ చి బేతనియ గవ్విచొ. 2 పడ్డె తేర్బోద ఎక్కి యేసుక తేల్ గాన, జాచి సెండి తెన్ జోచ చట్టొ పుంచెదె. జయ్యి ఈంజ మరియ జయెదె. జొర్జొ సేడ్లెసా జేవ్చొ అన్నొసి జయెదె.

3 జలె, లాజర్చ బేన్సివొ "ప్రబువ, తుయి ప్రేమ కెర్తొసా జబ్బు సేడ అస్సి" మెన యేసుతె కబుర్ తెద్రయల. 4 గని యేసు ఈంజ కబుర్ సూన, "ఈంజ జబ్బు సేడ్లిసి జో మొర్తి రిసాయి నాయ్, గని దేముడుచి నావ్ గవురుమ్ జతి రిసాయి, ఆవ్ జోచొ పుత్తున్చి అదికారుమ్ దెకయతి రిసాయి" మెన, సిస్సుల్క సంగిలన్. 5 మార్తక, జాచి బేన్సిక, లాజర్క, యేసు బలే ప్రేమ తిలో, 6 గని లాజర్ 'జబ్బు తెన్ అస్సి' మెన సూన్లె కి, జో తిలి టాన్తె యేసు అన్నె దొరతి తాఁ గెలో.

7 జా దొరతి గెతికయ్, జోచ సిస్సుల్క, "యూదయ ప్రదేసిమి అన్నె గెచ్చుమ!" మెన యేసు సంగిలన్. 8 జేవ్ సిస్సుల్ జోవయింక "గురుబాబు, ఈంజ మదెనె యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తుక పత్రల్ గల మారుక ఉచర్తె తిలె కి, తుయి అన్నె 'ఒత్త గెచ్చిందె' మెన ఉచర్తసి గే?" మెన బియఁ గెచ్చు జోక సంగిల. 9 యేసు జోవయింక, "ఒండి మెద్దెనె పాసి పాసి బార గంటల్చి ఉజిడి తయెదె, గెద? దస్సి జలె, జా బార గంటల్చి ఉజిడి తిలె పొది మాన్సు ఇండిలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఉజిడిచి రిసా జోక వాట్ డీస్తయ్, చి సేడె నాయ్. 10 గని, జేవ్ అందరె ఇండిలె, ఉజిడి నెంజిలి రిసా జేవ్ సేడుల" మెన సంగిలన్.

11 యేసు జోవయింక దస్సి సంగ అన్నె, "ఆవ్ ప్రేమ కెర్లొ లాజర్ నిజ అస్సి, గని జోవయింక ఉట్టవుక గెతసి" మెలన్, చి 12 సిస్సుల్ "దస్సి జలె, ప్రబు, జో నిజ తిలెగిన, చెంగిల్ జయెదె. కిచ్చొ బాద నాయ్" మెలె. 13 జలె, 'నిజ అస్సి' మెన జో మొర్లిన్చి రిసా యేసు సంగ తిలన్. గని, 'మాములుమ్ నిజ తతిన్చి రిసా సంగితయ్' మెన సిస్సుల్ ఉచర్తతి. 14 తెదొడి "లాజర్ మొర గెచ్చు అస్సి" మెన యేసు జోవయింక సొస్టుమ్ సంగ, 15 అన్నె, "జో మొర గెలి పొది ఆవ్ ఒత్త నెంజిలిసి చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి రిసాయి. మెలె, అంచి రిసా తుమ్ దయిరిమ్ తెన్ నంపజతి రిసా

ఈంజ ఎత్తి జర్లు జతయ్. అల్లె, జోతె గెచ్చుమ!” మెన సంగిలన్.

16 ‘కల్వల్ జెర్మిలోసా’ మెలి ఆసిమ్ నావ్ తిలో తోమా మెలో సిస్సుడు, జలె, తిల సిస్సుల్క, “జొమ్మ, ఆమ్ ఇన్నెతెన్ మొర గెచ్చుక గెచ్చుమ!” మెన సంగిలన్, చి జేవ్ బార్ జల.

యేసు లాజర్చ బేన్సివో తెన్ సంగిలిసి

17 జేవ్ బేతనియ గవ్వి పాసి అయ్లె, యేసు కిచ్చొ కబుర్ సూన్లొ మెలె, ‘లాజర్క మెన్నె రోవ చెత్తర్ పొదుల్ జా అస్సె’ మెన సూన్లన్. 18 జలె, జా గావ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో పాసి పాసి ఎక్కి దొన్ని మయిలు దూరి అస్సె. ఒగ్గర్ దూరి నాయ్, 19 చి జేవ్చి అన్నొసి మొర్లి రిసా మార్తక చి మరియుక బురియవుక మెన, యెరూసలేమ్చ యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ జా అస్తి. 20 జలె, యేసు జెతయ్ మెన మార్త సూన కెర, జోక దస్సుల్ జంక మెన వాట్ ఎదక అయ్లి, గని మరియు గెరి తా గెలి. 21 మార్త జోక దస్సుల్ జా జోకర, యేసుక, “ప్రబు, తుయి ఇన్నె తత్తది జలె, అంచొ అన్నొ మొర్తో నాయ్. 22 గని అస్సె కి తుయి దేముడుతె కిచ్చొ సంగిలే కి తుక దెయెదె మెన జాని” మెన సంగిలి.

23 యేసు జాక, “తుచొ అన్నొది అన్నె జీవ్ జా ఉట్టెదె” మెలన్. 24 మార్త జలె, జోక “ఈంజ లోకుమ్ ఇసి తతిన్చి ఆకర్ దీసిక, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి దీసిక, అన్నొ అన్నె ఉట్టెదె మెన జాని” మెన సంగిలి. 25 చి యేసు జాక, “మొర గెలసక ఉట్టయ్లోసా, దొర్కు జలి జీవ్ దెతోసా ఆవ్వి. అంక కో నంపజా గెచ్చుల గే జోవయించి ఆగ్ మొర గెలె కి, జివుల. 26 చి, కో అంక నంప తెన్ జితతి గే, సిచ్చు జతి మొర్నుతె కెయెడ కి గెతి నాయ్. అమ్మ, ఈంజ కోడు తుయి నంపజతసి గే?” మెన పుసిలన్. 27 మార్త యేసుక “నంపజా అస్సి ప్రబు. ఈంజ లోకుమ్తె జెంక తిలో రచ్చించుప కెర్తోసా జతో క్రీస్తు తుయి మెన, దేముడుచొ పుత్తుసి తుయి మెన నంప తెన్ అస్సి” మెన బప్పన సంగిలి.

28 జలె, మార్త ఇసి సంగిలి బేగి, యేసుక ఒత్త ముల దా గెరి గెచ్చు, “గురుబాబు జా అస్సె. తుక బుకార్తయ్” మెన బేన్సి జలి మరియుక తిరీమ్ సంగిలన్. 29 మరియు ఈంజ కోడు సూన, చట్కున ఉట్ట, యేసుతె గెచ్చుక బార్ జలి. 30 ఈంజ మదెనె, యేసు కేనె అస్సె మెలె, మార్త జోక దస్సుల్ జా ముల దిలి టాన్తె రక అస్సె. గవ్వి జెంక నేతయ్.

31 మరియు చట్కున బార్ జతికయ్, జాతె జా తా జాక బురియయ్తె తిల యూదుల్ దెక, “మెన్నె

ఏడుక గెతయ్, కిచ్చొగె” మెన ఉచర, జాచి పట్టి గెల.

32 జలె, యేసు తిలిన్తె మరియు పాచ కెర, జోక దెక జోచి చట్టె సెర్ను నేడ, “ప్రబు, తుయి ఇన్నె తత్తది జలె, అంచొ అన్నొ మొర గెతో నాయ్” మెన సంగిలి.

33 జా ఏడ్డిసి, జేవ్ తెన్ అయ్ల యూదుల్ ఏడ్డిసి దెక, యేసు కన్యారుమ్ జా జోచి ఆత్మతె బాద నేడ, 34 “జోక కేనె రోవిలదు?” మెన పుసిలన్, చి జేవ్ జోక “జా దెకు, ప్రబు!” మెన సంగిల.

35 యేసు ఆసుమ్ గేడవ ఏడ్డన్. 36 జో ఏడ్డిసి దెక, ఒత్త తిల యూదుల్ సగుమ్జిన్ “ఆదె, జోవయింక కెర్లి ప్రేమ తిలో, ఈంజొ!” మెన దెకయ్ల. 37 జోవయింతె అన్నె సగుమ్జిన్, మాత్తుమ్, “జో గుడ్డి మాన్సుచ అంకివో డీసయ్లో, గెద. జలె, లాజర్ నే మొర్లి రితి కెర్తో జలె”, మెన సంగిల.

యేసు లాజర్క జియడ్డిసి

38 తెదొడి యేసు జోచి ఆత్మతె అన్నె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ కన్యారుమ్ జా, మెన్నె పావిలన్. ఈంజ మెన్సున్ కీసిచి మెలె, మెట్టయ్ తిలి సాప్రయ్ డొల్లి కెర్లి గది. జా డొల్లి కెర్లిన్క డంక తిలిసి వెల్లో పత్తురు. 39 యేసు, “పత్తురు కడ గెల!” మెలన్. దస్సి మెంతికయ్, మొర గెలోసాచి మార్త మెలి బేన్సి జోక “ప్రబు, జో మొర గెచ్చు చెత్తర్ పొదుల్ జలి! పీనుమ్ వాసిన పెట్టె తయెదె!” మెన సంగిలి. 40 యేసు జాక “ఆవ్ తుక కిచ్చొ సంగిలయ్ గే, తుయి నంప తెన్ తిలెగిన, దేముడుచి గవురుమ్ సెక్తిచి రుజ్జు దెకితె.” మెన ఇదిల్ గోల కెర్లన్.

41 జలె, పత్తురు కడ గెల, చి యేసు ఆగాసుమ్ పక్క దెక “ఓ బ, తుయి అంచి ఆస సూన్లది మెన అంక సర్ద. 42 తుచి తెన్ ఆవ్ లట్టబ్బిసి తుయి కెయెడ తెయెడ సూన్తసి మెన ఆవ్ పూర్తి జాని, గని తుయి అంక తెద్రయ్లిన్చి రుజ్జు దెక నంపజతు మెన, ఇన్నె టీవ తిల పైజల్చి రిసా ఇసి చొండి పుట్టవ సంగితసి” మెన సంగ, గట్టిజ ఒర్న, 43 “లాజర్, బార్ జా!” మెన బుకార్లన్. 44 చి జో మొర గెలోసా, జోచ అత్తో చట్టొ బందున్ తెన్ తతె, జోచి మొక్కె తువ్వల్ గుడియవ తతె, బార్ జా అయ్లో, చి తిల మాన్సుల్క యేసు “కట్టు యివ, జోక విడ్డల్ కెర!” మెన సంగిలన్.

యేసుక మారుక మెన యూదుల్ అన్నె కుట్ట కెర్లిసి

(మత్త 26:1-5; మార్కు 14:1-2; లూకా 22:1-2)

45 మరియు తెన్ జా తిల యూదుల్తె ఒగ్గర్జిన్ జలె, యేసు కెర్లిసి దెక, జోక నంపజల. 46 గని జోవయింతె అన్నె నగుమ్జిన్, పరిసయ్యుల్తె గెచ్చు, యేసు కెర్లిసి జోవయింక సంగిల. 47 వెల్లెల పూజర్లు పరిసయ్యుల్ సబ కెర్తనక వెనవ దా, “అమ్ కిచ్చొ కెర్లె జయెదె? ఈంజొ మాన్సు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమొ కెర్తయ్, చి 48 అమ్ జోక నే ములయ్లె, ప్రైజల్ ఎత్కిజిన్ జోక నంపజా గెచ్చుల. చి రోమ్ దేసిమ్చ సయ్యుమ్ జా కెర, అమ్చి దేముడుచి గుడి కి అమ్చి ఒండి దేసిమ్ కి పాడ్ కెరుల” మెన సంగిల.

49 జలె, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్తె కయప మెలో ఎక్కిలో తిలో. జా వెర్ని జొయ్యి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలో. సబతె తిలసక జో కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె, “తుమ్ కిచ్చొయ్ నేన్సు. 50 ఏక్ కోడు తుమ్ ఉచర. అమ్చ యూదుల్ అమ్చి దేసిమ్ పాడ్ నే జతి రితి ఎక్కిలో మొర్లె తుమ్క చెంగిలి” మెన సంగిలో. 51 జలె, జోక జొయ్యి ఈంజ కోడు సంగె నాయ్. గని జా వెర్ని జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలి రిసా, దేముడు జోచి చోడి పుట్టవ సంగయ్లో. జా కబుర్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, యూదుల్తెచ మాన్సుల్క పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప కెర్లి రిసా యేసు మొరుక తిలి. 52 ఎక్కి యూదుల్తెచ మాన్సుల్క నాయ్. గని జోవయింక బోదల్ జల జోక నంపజల మాన్సుల్ ఎత్కిక, జేవ్ కేన్ దేసిమ్చ జలెకి, జేవ్క ఎక్కితె జోవయించి బెదవంతి రిసాయి మొరుక తిలి. 53 జలె జా దీసి తెంతో, ‘యేసుక కిసి మారుమ’ మెన, వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ట ఉచరై తిల.

54 జలె, జో మొర్లి సమయుమ్ జెంక నేతయ్చి రిసా యేసు, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిన్తె నే బుల్లె, ఒత్త తెంతో వెల్లి బయిలు పక్క, ఎప్తాయిమ్ మెంతి గెవ్వి ఉట్ట గెచ్చు, జా మదెనె జోవయించ సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త తా గెల.

55 యూదుల్చి జా వెర్నిచి *పస్కా పండుగు పాసి జా అయ్లి. జా పండుగు నే జెతె అగ్గె, సుద్ది కెరసుక మెన, యూదుల్ ఎత్కిజిన్ జోవయించ జోవయించ గెవ్విలె తెంతో యెరూసలేమ్తె జా అస్సి. 56 దేముడుచి గుడితె గెలస యేసుక రకితె అస్సి. ఒత్త రకితె తా కిచ్చొ మెన లట్టబంతె అస్సి మెలె, “తుమ్ కిచ్చొ ఉచర్తను? ఏక్ వేల పండుగ్క జెయె నాయ్ గే?” మెన లట్టబంతె అస్సి. 57 కిచ్చొక మెలె, జా మదెనె వెల్లెల పూజర్లు చి పరిసయ్యుల్

జోక జేలి కెరుక మెన ఉచర “జో కేనె తయెదె గే కో జాన్లె, అమ్క సంగ!” మెన ప్రైజల్క ఆడ్ర దా అస్సి.

12

యేసుక వాసిన తేల్ గాన దిలిసి
(మత్త 26:6-13; మార్కు 14:3-9)

1 *పస్కా పండుగ్క సొవ్వు పొదుల్ అగ్గె, యేసు బేతనియ గెవ్వి అన్నె ఉట్ట అయ్లన్. జా గెవ్వి యేసు జియడ్లొ లాజర్ అస్సి. 2 జలె, యేసు ఒత్త తతికయ్, జోచి రిసా విందు దిల. మార్త్ జోగిడ్డి, చి యేసు తెన్ అన్నిమ్ కయలనతె లాజర్ తిలన్. 3 జేవ్ ఎత్కిజిన్ వెస తిలిన్తె, జలె, మరియు ఒగ్గర్ విలువ తిలి ఏక్ ఎదిలి చెంగిల్ వాసిన తేల్ ఆన్లి. ఆన, యేసుచ చట్టోతె గాన, జాచి సెండి తెన్ పుంచిలి, చి ఒండి గెరి జా తేల్చి వాసిన బెర్లి.

4 జలె, ఇస్కరియోతు యూదా మెలో యేసుచ సిస్సుల్తె తా, జో కి ఒత్త అస్సి. కొన్సొ మెలె, జో పడ్లొ విరోదుమ్ సుదల్తె యేసుక దెర దెయెదె. జలె, యేసుక మరియు జా తేల్ గాన్సికయ్, జో యూదా జాక, 5 “ఈంజ తేల్ సొవ్వు పుంజొ వెండ్లుక విక గెల్ది జలె, బీద సుదల్క జా డబ్బుల్ దర్ముమ్ దెంక జతి!” మెన గోల కెర్లన్. 6 గని ఆరిక సంగిలో, బీద సుదల్చి ఉప్పిర్చి కన్యారుమ్క నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జో చోరు. సిస్సుల్చి డబ్బుల్ వెట్టె జోచి అత్తి తిలి, చి జా డబ్బుల్ జో చోర కంక అలవాట్ జా తిలో.

7 జలె, యూదా జా కోడు సంగితికయ్, యేసు జోక, “జాక గోల కెరు నాయ్. అంక †రోవితి దీసికచి కామ్క ఈంజ గుర్తు తతి రితి జా, జా తేల్ తియ దా తిలి. తవును. 8 బీద సుదల్ కెయఁక తెయఁక తుమ్చి తెన్ తవుల చి రిసా ఇస్సుమ్ అయ్లి పొది జోవయింక దర్ముమ్ దెంక జయెదె. ఆవ్, మాత్రుమ్, కెయఁక తెయఁక తుమ్చి తెన్ ఇసి తయె నాయ్” మెన సంగిలన్.

9 యెరూసలేమ్తె ‡పండుగ్క బెర్ర తిల యూదుల్, జలె, యేసుచి రిసా, జో ‘బేతనితె లాజర్తె అస్సి’ మెన సూన కెర, యేసుక దెకుక మెన, చి జో జియడ్లొ లాజర్క దెకుక మెన ఒత్త ఉట్ట అయ్ల.

10-11 జాకయ్, ‘లాజర్క జియడ్లిసిచి రుజ్జు దెక ఒగ్గర్జిన్ అమ్చి ఆచారిమ్ ముల దా యేసుక నంపజతతి’ మెన వెల్లెల పూజర్లు బియఁ కెర, లాజర్క కి మారుక ఉచర్ల.

* 11:55 11:55 పస్కా పండుగ్క రిసా 2:13చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

† 12:7 12:7 పస్కా పండుగ్క కిసి మెండపిల్లక అర్చితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, ఈంజ జెతె తిలి పస్కా పండుగ్క యేసుయి పాపల్ గెచ్చయ్తి అర్చితుమ్ జయెదె. ‡ 12:9 12:9 2:13చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

* 12:1 12:1 పస్కా పండుగ్క రిసా 2:13చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

యేసు యెరూసలేమ్‌తె ఉట్ట అయ్‌లో
(మత్త 21:1-11; మార్కు 11:1-11; లూకా 19:28-40)

12 'యేసు యెరూసలేమ్‌తె జెతయ్' మెన పండుగక బెర తిల మాన్సుల్ అన్నెక్ దీసి సూన కెర, 13 'జో తెన్ దస్సుల్ జమ్‌దె' మెన, పట్టుమ్ తెంతో బార్ జా కజురుమ్ రూకుల్‌చ మట్టల్ మోడ దెరన వట్టె జా తా, యేసు పాసి అయ్‌లి పొది "అమ్‌చొ ప్రబుచి నావ్ తెన్ జెతో రచ్చించువ కెర్తొసాక జోబర, జోబర! అమ్‌చి ఇస్రాయేల్‌చ ప్రెజల్‌చొ రానొక ఓనన్న, ఓనన్న!" మెన జోచి రిసా కేకుల్ గల్తె తిల.

14-15 జలె, 'జర్గు జయెదె' మెన దేముడుచి కొణెతె పూర్గుమ్ దేముడు రెగ్గయ్‌లి తిలిసి జర్గు జలి. కీసి మెలె, యేసు ఏక్ గాడ్డె పిల్ల దొర్కు కెరన, వెగ, పట్టుమ్‌తె అయ్‌లో.

"ఓ కీసియోనుచి దువిసి, తుయి అన్నె బి నాయ్!
గాడ్డె పిల్లతె వెగ, తుమ్‌చొ రానొ జెతయ్!"
మెన రెగిడ్డి కోడు.

16 ఈంజ ఎత్తి జర్గు జతె తిలి పొది యేసుచ సిస్సుల్ కి అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్. గని యేసు దేముడు అబ్బొన్‌తె అన్నె వెగ గెలి వడ్డె, యేసుక ఇసి జలి, చి జోచి రిసా దేముడు అబ్బొసి జా కోడు రెగ్గవ తిలన్ మెన ఉచార కెర్త.

17 జలె, యేసు జో లాజర్‌క మెస్సున్ తెంతో బుకారా జియడ తిలిన్‌తె బెర తిల మాన్సుల్ జేవ్ జా ఇసి సొంత దెకిలిన్‌క అప్పె సాచి సంగితె తిల. 18 యెరూసలేమ్‌తెచ ప్రెజల్ కిచ్చొక యేసు తెన్ దస్సుల్ జంక బార్ జా తిల మెలె, లాజర్‌క యేసు జియడ జోచి అదికారుమ్‌క రుజ్జు దెకయ్‌లిన్‌చి రిసా సూన తిల. 19 ప్రెజల్ యేసుక నంపజతతి మెన పరిసయ్యుల్ దెక, "అయ్యె, జోవయింక పిట్టయ్‌తిసి అమ్ అన్నె కిచ్చొ కెరుక కామ్‌క నెంజె. ఆదె, లోకుమ్ ఎత్కిచ మాన్సుల్ జోచి పట్టి గెచ్చ అస్తి" మెన ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబన్ల.

20 పండుగు పొది బక్తి కెరుక అయ్‌లనతె సగుమ్‌జిన్ గ్రీసు దేసిమ్‌చ మాన్సుల్ ఒత్త అయ్‌ల. 21 జేవ్ జలె, గలిలయతె తిలి బేత్సయిదా గవ్వెచొ పిలివ్ మెంతో యేసుచొ సిస్సుడు ఎక్కిలోక చజ కెర జోక "బాబు, యేసు తెన్ లట్టబుక మెన అయ్‌లమ్" మెన సంగిల. 22 చి పిలివ్ అంద్రెయ్ మెలో సిస్సుడుక సంగ, జేవ్ దొగుల యేసుతె జా, జోక సంగిల.

యేసు మొర గెచ్చుక తిలిన్‌చి రిసా సంగిలిసి

§ 12:14-15 12:14-15 'సియోనుచి దువిసి' మెలె, యూదుల్ మొత్తుమ్‌క టాలి జయెదె.

23 యేసుక జేవ్ దొగుల సిస్సుల్ జా కబుర్ సంగితికయ్, జో జోవయింక, "ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్‌లోసా గవురుమ్ జతి సమయుమ్ జా అస్సె. 24 తుమ్‌క ఆవ్ కిచ్చొ నిజామి కచితుమ్ సంగితసి మెలె, గోదుమ్ గిడ్డ జవున్ పంటొ దెరుక జలె, బుయ్యెనేడ చొప్పొ కుసుడ గెలెకయ్ జయెదె. దస్సి తొలితో మొర్లి రితి నే జలెగిన, ఎక్కి గిడ్డయ్ తా గెచ్చెదె. గని దస్సి మొర్లి రితి జలె, ఒగ్గర్ పంటొ దెరెదె.

25 "జోచి జివుక జో కో ప్రేమ కెర రచ్చించువ కెరనుక ఉచరుల గే, జోచి ప్రాసుమ్ పాడ్ జా గెచ్చెదె, గని ఈంజ లోకుమ్‌తె కో జోచి సొంత జివుక విలువ నే దెకితె దేముడుక నిదాసుమ్ కెరుల గే, జోచి జివు జోక దొర్కు జా, పరలోకుమ్‌తె గెచ్చ కెయ్‌క తెయ్‌క ఒత్త జివుల. 26 అంచి సేవ కో కెరుల గే, అంచి పట్టి అయ్‌లి రితి ఆవ్ కెర్తి రితి కెరుక, చి ఆవ్ కేనె తయిందె గే, అంచొ సేవ కెర్తొసా ఒత్తయ్ తంక. కో అంచి సేవ కెరుల గే, జోక కచితుమ్ దేముడు అబ్బొ గవురుమ్ కెరెదె.

27 "ఓ బ, అప్పె అంచి పెట్టి ఒగ్గర్ బాద జతసి. ఆవ్ తుక కిచ్చొ సంగుక? 'ఓ బ, ఈంజ సమయుమ్‌చి కామ్ అంక పిట్టవు' మెన సంగుక గే? నాయ్, నెంజె. ఈంజ కామ్‌చి రిసాయి, సమయుమ్‌చి రిసాయి ఈంజ లోకుమ్‌తె ఆవ్ అయ్‌లయ్, గెద? 28 ఓ బ, తుచి నావ్‌క గవురుమ్ కెరను" మెన దేముడు అబ్బొన్‌క ప్రార్దన కెర్లన్, చి బేగి, ఆగాసుమ్ తెంతో జో దేముడు జోచి అవాడ్ సూనయ్‌లన్. కిచ్చొ మెన సూనయ్‌లన్ మెలె, "అంచి నావ్‌క గవురుమ్ కెర అస్సి, చి అన్నె గవురుమ్ కెరనిందె" మెన సంగిలన్.

29 పాసి టీచ తిల జనాబ్ సూన్ల, చి "ఉర్ముల్ కెర్లి" మెన జోవయింతె సగుమ్‌జిన్ సంగిల. అన్నె సగుమ్‌జిన్, మాత్తుమ్, "దేముడుచి దూత ఎక్కిలో జో తెన్ లట్టబన్" మెన సంగిల. 30 యేసు జోవయింక, "ఈంజ అవాడ్ సూనయ్‌లిసి అంక దయిరిమ్ కెర్తి రిసా నాయ్, అంక దయిరిమ్ అస్సి. గని తుమ్‌కయ్ 'నంపజతు' మెన సూనయ్‌లన్. 31 కిచ్చొక మెలె, అప్పె జర్గు జంక తిలిన్‌చి రిసా ఈంజ లోకుమ్‌చ తిర్పు జవుల. అప్పె జర్గు జంక తిలిన్‌చి రిసా, ఈంజ లోకుమ్‌క అప్పెచి మట్టుక ఏలువ కెర్తొ సయ్‌తానుక బార్ కెర పెలవ దెయెదె. 32 అన్నె, మాన్సుల్ అంక బుయి తెంతో ఉక్కుల టీచడ్డి పొదిక దేసిమ్‌లు ఎత్తి తెంతోచ మాన్సుల్‌క అంచితె బుకారా ఆనిందె" మెన ఒత్త తిలసక యేసు సంగిలన్. 33 'ఉక్కుల టీచడ్డి పొదిక' మెలి కోడుతె

కిచ్చి అర్దుమ్ మెలె, ఏక్ *సిలువతె మాన్సుల్ యేసుక టీవణ్ణె, మొరెదె. జో సంగిలిన్తె జయ్యి అర్దుమ్.

34 జలె, యేసు జా కోడు సంగితికయ్, జనాబ్తెచ మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జా కిచ్చి మెల మెలె, “ ‘రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రిస్తు నే మొరై కెయెక తెయెక తా గెచ్చెదె’ మెన †మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్తె తిలిసి సూన అన్సుమ్. గని తూయి జలె, ‘ఆవ్ మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక ఉక్కుల టీవణ్ణుక అస్సె’ మెన తుయి సంగితసి. దస్సి జలె మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా క్రిస్తు జయెదె గే, నెంజె గే?” మెన అన్యానుమ్ జల.

35 జేవ్ దస్సి జతికయ్, యేసు జోవయింక, “అన్నె సగుమ్ దీనల్ అంచి ఉజిడి తుమ్చి తెన్ తయెదె. తుమ్ అందర్బుద్దిక దెర్ను నే సేడ్డి రిసా, ఈంజ ఉజిడి తతె తుమ్ ఈంజ ఉజిడ్తె ఇండ. కిచ్చొక మెలె, అందర్తె కో ఇండుల గే, కేనె గెతతి గే నేన్తి. 36 తుమ్ ఉజిడ్చ పుత్తర్లు జతి రిసా, ఈంజ ఉజిడి తుమ్తె తతె ఎద ఈంజ ఉజిడ్క పూర్తి నంపజంక దెర్” మెన బోదన కెర్తన్. యేసు ఇసి సంగ కేడయ్లి పడ్డొ, ఒత్త తెంతో బార్ జా, యూదుల్ నే చజితి రితి లుంకిల్ రితి తిలొ.

యూదుల్ నే నంపజలిన్చి రిసాచి కోడు

37 యేసు జోవయించి మొక్కె జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త ఎత్తివాల్ కమె కెర తిలె కి, జోక జేవ్ నంపజతి నాయ్. 38 జేవ్ నే నంపజతిసి కిచ్చొక మెలె, యేసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగిడ్డి కోడు నెరవెర్చుప జతి రిసాయి.

“ఓ ప్రబువ, అమ్ సంగిలి తుచి కబుర్ సూన్లె కి, కో నంపజా అస్తి? కోయి నాయ్. తుచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్త కమె దెకిలెకి, జోవయించి జా సెక్తి కో చిన అస్తి? కోయి నాయ్”

మెన రెగిడ్డి కోడు. 39 జాకయ్ యేసుక నంపజంక నెత్తిర్. 40 పడ్డొ జోవయించి సిచ్చుచి రిసా యేసయా పూర్గుమ్చొచి అత్తి జో ప్రబు రెగ్గయ్లిసి అన్నెకతె కి జయ్యి అర్దుమ్.

“జోవయించ అంకివో గుడ్డి కెర్లి రితి కెర,

* 12:33 12:33 ‘సిలువ’ కిసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీవణ్ణె చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డేడివొ రిత డండల్ బెదవుల జా సిచ్చ జతో మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్గవ కెర, జోవయించ అత్తి చట్టొ చంపొ కెరవ, అత్తిచట్టొతె మేకుల్ పెట, నెంజిలె వాలివొ తెన్ బంద దా, సిలువ బుయ్యె టీవ రోవ కెర దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతోసా దస్సి ఒడయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమచి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా. † 12:34 12:34 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసాచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసా పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె. ‡ 12:40 12:40 నెంజిలె. “నెంజిలె జోవయించ అంకివొ దెకిత, జోవయించి పెట్టి అర్దుమ్ కెరంత, చి ఆవ్ చెంగిల్ కెర్లి వరుమ్ నజనుక పసుల జెత”.

జోవయించి పెట్టి బేడు బందిలి రితి దేముడు కెర అస్సె.

‡ ‘జోవయించ అంకివొ దెకుత్ నాయ్, జోవయించి పెట్టి అర్దుమ్ కెరంతు నాయ్, ఆవ్ దెతి వరుమ్ నజనుక బుల జెతు నాయ్’ మెన అంచి సెలవ్” మెన ప్రబు రెగ్గయ్లి కోడు.

41 యేసయా పూర్గుమ్చొ కిసి ఇసి మెలన్ మెలె, దేముడు దెకయ్లి సివ్వుతె యేసుచి గవురుమ్చి గుర్తు దెక తిలొ, చి జోచి రిసా రెగిడ్డన్.

42 యూదుల్తె ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నే నంపజలెకి, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ కి నంపజల. గని మాన్సుల్చి మొక్కె ఒప్పన్తి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ‘పరిసయ్యుల్ సూన్లె, అమ్క సబ గెరలె అన్నె పెనయితి నాయ్’ మెన బిల. 43 కిచ్చొక దస్సి బిల మెలె, దేముడు దెతి గవురుమ్చి కంట, మాన్సు దెతి గవురుమ్కయ్ ఆస జా తిల.

44 జలె, ఎత్తిజిన్ సూన్తి రితి కేక్ గల యేసు కిచ్చొ మెన బోదన కెర్తన్ మెలె, “కో అంకయ్ నంపజతతి గే, ఎక్కి అంకయ్ నాయ్, గని అంక తెద్రయ్లోసాక నంపజతతి. 45 అంకయ్ కో దెకితతి గే, అంక తెద్రయ్లోసాక దెకితతి.

46 “ఈంజ లోకుమ్తె కిచ్చొక అయ్లయ్ మెలె, అందర్బుద్ది ఇండిత ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క ‘దస్సి తత్తు నాయ్, గని అంక నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెన దొర్కు జలి ఉజిడి తా ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్. 47 అంచ కొడొ కో సూన్తతి గని కెర్తి నాయ్ గే, జోవయింక ఆవ్ తీర్పు కెరి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లిసి ఈంజ లోకుమ్చక తీర్పు కెర సిచ్చ కెర్తి రిసా నాయ్, గని జోవయింక రచ్చించుప కెర్తి రిసాయి అయ్లయ్.

48 “గని జాగర్త తా. కిచ్చొక మెలె, కో అంక నంప కెర్తి నాయ్, చి అంచ కొడొ సూన కెరుక నెసితి గే, జోవయింక తీర్పు కెర సిచ్చతె తెద్రయ్తిసి అస్సె. మెలె, ఈంజ లోకుమ్చక తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక, ఆవ్ అప్పె సంగిల కొడొ జోవయింక కచితుమ్ తీర్పు కెర సిచ్చతె తెద్రవుల. 49 కిచ్చొక మెలె, అవ్వి కెర ఆవ్ కిచ్చొ సంగి నాయ్. ఆవ్ కిచ్చొ మెన లట్టబుక గే, కిచ్చొ సంగుక గే, అంక తెద్రయ్లో దేముడు అబ్బొయి అంక ఆడ్ర దా అస్సె. 50 అన్నె

కేనె నాయ్, గని జోబి కోడు కెర్తెన్తెయ్ పరలోకుమ్తె బెదితి కెయ్తెయ్ చెంగిల్ తతి సెక్తి అస్సె మెన కచితుమ్ జాని. జాకయ్ ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి గే, దేముడు అబ్బొయి సంగిల్ రితి ఆవ్ సంగితసి.”

13

యేసు జోచ సిస్సుల్క చట్టా దోవిలిసి

1 ఈంజ లోకుమ్ ముల దా దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె ఉట్ట గెతి నమయుమ్ అయ్లి మెన యేసు జానె. జో ఈంజ లోకుమ్తె నిసాన్ల బారజిన్ సిస్సుల్క అగ్గె తెంతో ప్రేమ కెర్తయ్, గని అప్పె, *పస్కా పండుగ్గ్ ఏక్ దీసి అగ్గె, ఆకర్ ఎదచి జోచి ఎదివాట్ ప్రేమ సొస్టుమ్ దెకయ్లో.

2 జా సంజె, యేసు జోవయించ బారజిన్ సిస్సుల్క తెన్ ఎక్కితె అన్నిమ్ కెర్తతి. ఇస్కరియోతు సీమోనుచో యూదా మెలో పుత్తుసి జోవయింతె అస్సె. జలె, యేసుక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి దెర దెంక మెన సయ్తాన్ యూదాక సికడ అస్సె. 3 గని, ‘దేముడు అబ్బొ అంచి అత్తి ఎత్తి సార్ప కెర దా అస్సె, చి దేముడు అబ్బొ తెంతో ఉత్త అయ్లయ్, చి దేముడు అబ్బొ తెయి ఆవ్ అన్నె ఉట్ట గెతసి’ మెన యేసు జానె.

4 జలె, అన్నిమ్ కెర్తె తిలి పొది యేసు ఉట్ట, జో గలన తిలి దిగిల్ సొక్క రితిసి తియ దా, జోవయించ సిస్సుల్క, జో గొత్తి సుదొ జతి రితి గుర్తుక, ఏక్ తువ్వల్ కెరంటి బందన్లన్. 5 తెదొడి తప్పెలయ్ పాని సువ కెర, సిస్సుల్క చట్టా దోవ జో బందన్ల తువ్వల్ తెన్ పుంచుక దెర్లన్. సగుమ్జిన్చ చట్టా దోవ పుంచ తా, 6 సీమోను పేతురుచ చట్టా దోవుక మెన జోతె పాచిలన్. గని పేతురు జోక, “ప్రబు, తుయి అంచ చట్టా దోవుక గే? పోని!” మెన బమ్మ తెన్ సంగిలన్. 7 ‘పోని’ మెన సంగితికయ్, యేసు జోక “ఆవ్ అప్పె కెర్తెసి తుక అప్పె అర్దుమ్ నాయ్. గని పడ్డొక అర్దుమ్ కెరంతె” మెన సంగిలన్. 8 పేతురు జోక అన్నె, “ప్రబు, తుయి అంచయ్ చట్టా కెయ్తె కి దోవుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్” మెన ఒగ్గర్ జా సంగిలన్. యేసు జోక, “ఆవ్ తుక †సుబ్బుమ్ నే కెర్తె, అంచి రాజిమ్తె తుక కిచ్చొ వాట తయె నాయ్” మెన సంగిలన్. 9 పేతురు జోక, “ప్రబు, దస్సి జలె, అంచ చట్టా అత్తో బోడి కి, ఎత్తి దోవ గెలు!” మెన సంగిలన్.

10 తెదొడి యేసు జోక, “కో పాని నాయ్ తవుల గే, జోచ చట్టాక పిట్టవ, పూర్తి సుబ్బుమ్ జా తవుల.

* 13:1 13:1 పస్కా పండుగ్గ్ కీసి మెండపిల్లక అర్చితుమ్ దెవుల గే, దస్సి, ఈంజయ్ పండుగు దీసి యేసుయి పాపల్ గెచ్చయ్తి అర్చితుమ్ జయెదె. † 13:8 13:8 13:1 చి ఎట్టాచి కోడు దెక.

దస్సి, ఎక్కిలోక పిట్టవ, తుమ్ ఎత్తిజిన్ సుబ్బుమ్ జా అస్సున్” మెలన్. 11 యేసు కిచ్చొక దస్సి మెలన్ మెలె, కో జోక విరోదుమ్ సుదల్తె దెర దెయెదె గే జో జానె. జాకయ్ ‘ఎక్కిలోక పిట్టవ తుమ్ ఎత్తిజిన్ సుబ్బుమ్ జా అస్సున్’ మెన సంగ తిలో.

12 సిస్సుల్క చట్టా దోవ కేడయ్లి పడ్డొ, జోచ పాలల్ అన్నె గలన, అన్నె అన్నిమ్తె వెన, యేసు జోవయింక, “ఆవ్ తుమ్క కెర్తె గుర్తుచి రిసా తుమ్క అర్దుమ్ జలి గే నాయ్ గే? 13 అల్లె, అంక ‘గురు’, ‘ప్రబు’ మెన తుమ్ సంగితసు. బాద నాయ్. ఆవ్ నిజుమి తుమ్చో గురు, తుమ్చో ప్రబు. 14 ఆవ్ జలె, తుమ్చో ప్రబు తుమ్చో గురు జలెకి, తుమ్క సేవ కెర్తె ఏక్ గుర్తుక తుమ్చ చట్టా దోవతసి జలె, తుమ్ జా గుర్తుచి అర్దుమ్ కెరన తుమ్ కి ఎక్కిలోక చట్టా ఎక్కిలో దోవిలి రితి జా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సేవ కెర్తె తంక. 15 ఆవ్ అప్పె కెర్తెసి జా గుర్తుకయ్, తుమ్క ఆవ్ కెర్తె రితి తుమ్ ఎక్కిలోక ప్రేమ కెర్తె తంకయ్. 16 తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, సేవ కెర్తెసా జోచొ ఎజొమానిచి కంట వెల్లో నెంజె. దస్సి, తెద్రయ్ జలొసా, జలె, జోక తెద్రయ్లోసాచి కంట వెల్లో నెంజె. 17 జలె, ఈంజ ఎత్తిచి అర్దుమ్ కెరన్లదు మెలె, జా బుద్ది ఇండితె తిలె తుమ్క చెంగిలి.

విరోదుమ్ సుదల్తె దెర దెయెదె
(మత్త 26:20-25; మార్కు 14:17-21; లూకా 22:21-23)

18 “గని, ఆవ్ అప్పె సంగిలి బుద్ది తుమ్ ఎత్తిజిన్ జసు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ నిసాన్లనచి బుద్ది ఆవ్ జాని. అప్పె జర్గు జతిసి కిచ్చొక జయెదె మెలె,

అంచి తెన్ అన్నిమ్ కెర్తె ఎక్కిలో అంక తాప్ దిలి రితి కెరెదె

మెన రెగిడ్లి కోడు అప్పె నెరవెర్పుప జంకయ్.

19 ఈంజ ఎత్తి జర్గు నే జతె అగ్గె ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొక సంగితసి మెలె, జా జర్గు జలి మెలె, జా రుజ్జు దెక, ‘నిజుమి దేముడు తెద్రయ్లో క్రిస్తు రచ్చించువ కెర్తెసా’ మెన అంచి రిసా తుమ్ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ నంప జస్సె. 20 తుమ్క అన్నె కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, ఆవ్ తెద్రయ్త మాన్సుల్క కో నంపజా మరియాద కెరుల గే, అంకయ్ నంపజా మరియాద కెర్తె రితి జయెదె. అంకయ్ నంపజా కో మరియాద కెరుల గే, అంక తెద్రయ్లోసాక నంపజా మరియాద కెర్తె రితి జయెదె” మెన సంగిలన్.

21 ఈంజేవ్ కొడొ సంగ కెర, యేసు జోచి మెన్నుతె బాద సేడ, సిస్సుల్క కిచ్చొ సాచి సంగిలన్ మెలె, “తుమ్క కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, తుమ్చితె ఎక్కిలో అంక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దెయెదె” మెన సంగిలన్. 22 జలె, కిచ్చొ రిసా సంగితయ్ గే నేన్తి, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో అన్మానుమ్ తెన్ దెక దుకుమ్ జల. 23 గని యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు ఎక్కిలో యేసుచి గుండెచి ఉప్పిరి పెల వెస అస్సె. 24 జాకయ్, సీమోను పేతురు జో సిస్సుడుక నయన కెర, “కచి రిసా సంగితయ్ గే, నూన అమ్క సంగు” మెన సంగిలన్. 25 జాకయ్, యేసుచి గుండెచి ఉప్పిరి పెల తిలో జో సిస్సుడు “ప్రబు, కచి రిసా దస్సి సంగిలది?” మెన పుసిలన్, చి 26 యేసు పోడి గండ దెర, “ఈంజ పోడి గండ రోన్తె బుడ్డవ కక్క దెయిందె గే, జొయ్యి” మెన సంగిలన్. సంగ, జా గండ బుడ్డవ కెర, ఇన్కరియోతు సీమోనుచొ పుత్తున్ జలొ యూదాక దిలో. 27 యూదా జా గండ నజన్లి బేగి, నయతాన్ జోక దెర్లన్. యేసు జానె, చి “తుయి కెరుక తిలిసి బే బేగి జర్గు కెరు!” మెన యూదాక సంగిలన్.

28 యేసు యూదాక కిచ్చొక దస్సి సంగిలన్ గే జా అన్నిమ్ కెర్లె తిలసతె కోయి నేన్తి. 29 గని జోచి డబ్బుల్ పెటె యూదాచి అత్తి తిలి, చి ‘పండుగు అన్నిమ్క దొర్కు జలిసి గెన అను’ జలెకు, ‘బీద సుదల్క కిచ్చొ జవున్ దర్కుమ్ దేసు’ మెన యేసు జా కోడు సంగ తయెదె మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్ల. 30 జలె, జా గండ నజన, యూదా చట్టున బార్ జా ఉట్ట గెలన్. తెదొడి అందర్ జా తిలి.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లె తా

31 యూదా బార్ జతికయ్, తిల సిస్సుల్క యేసు, “అప్పెయి జర్గు జతిసి తెన్ ఆవ్ మాన్సు జా జెర్కున్ అయ్లోసాచి గవురుమ్ డీసెదె, చి అంక జర్గు జతిన్చి రిసా దేముడు ప్రబుచి గవురుమ్ డీసెదె. 32 అంచితె జర్గు జతిన్తె దేముడుక గవురుమ్ జెయెదె, చి జా కామ్తె అంక కి జో గవురుమ్ కెరెదె. బేగి గవురుమ్ కెరెదె.

33 “ఓ పుత్తర్లు, అప్పె ఏక్ గడియయ్ తుమ్చి తెన్ ఇని తయిందె, చి ఉట్ట గెచ్చిందె. ఆవ్ గెలె, అంక చజితె, గని యూదుల్క ఆవ్ సంగిలి రితి, ఆవ్ కేనె గెచ్చిందె గే, తుమ్ అప్పె ఒత్త జెంక నెతుర్పు.

34 “జలె, తుమ్క ఏక్ నొవి ఆగ్గు దెతసి. కిచ్చొ ఆగ్గు మెలె, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లె తా.

ఆవ్ తుమ్క కెర్లె ప్రేమ దెకవ అస్సి గే, దస్సి తూమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లె తంక. 35 తుమ్చితె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దస్సి ప్రేమ కెర్లె తిలె, తుమ్క ‘అమ్చ సిస్సుల్’ మెన ప్రెజల్ ఎత్కి చినుల. జయ్యి జోవయింక రుజ్జు తయెదె” మెన బోదన కెర్లన్.

36 తెదొడి సీమోను పేతురు “ప్రబు, కేనె గెతి రిసా తుయి సంగితసి?” మెన యేసుక పుసిలన్, చి యేసు జోక, “ఆవ్ కేనె గెతసి గే, తుయి అప్పె అంచి పట్టి జెంక నెతిర్ని, గని పడ్డొక జెన్తె” మెన సంగిలన్. 37 జాకయ్ పేతురు జోక, “ప్రబు, ఆవ్ కిచ్చొక అప్పె తుచి పట్టి జెంక నెతిరి? తుచి రిసా ఆవ్ మొర కి గెచ్చిందె!” మెన సంగిలన్. 38 యేసు జోక, “అంచి రిసా తుయి మొర గెచ్చుక దయిరిమ్ గే? తుక కిచ్చొ నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె. ఆజి రాతిక, కుకుడొ నే వాన్తె అగ్గె, ‘జోక నేని’ మెన తుయి తివ్వెరి అంచి రిసా సంగితె” మెన సంగిలన్.

14

యేసు సిస్సుల్క దయిరిమ్ సంగిలిసి

1 తెదొడి యేసు సిస్సుల్క, “ఆవ్ ఉట్ట గెలె, తుమ్చ పెట్టి చింత గలన నాయ్. దేముడుక నంపజా దయిరిమ్ తెన్ తా. అంక కి నంప తెన్ తా. 2 జో అంచొ అబ్బొసి జలొ దేముడుచి గెరి ఒగ్గర్ గదివొ అస్తి. తుమ్క కి ఒత్త టాన్ అస్సె. నెంజిలె తుమ్క సంగితయ్. తుమ్క జా టాన్ తెయార్ కెరుకయ్ ఆవ్ గెతసి. 3 ఆవ్ గెచ్చ తుమ్ తతి టాన్ తెయార్ కెర్లయ్ మెలె, తూమ్ కి అంచి తెన్ తంక మెన, అంచితె కడ నెతి రిసా అన్నె జెయిందె. 4 ఆవ్ గెతి టాన్చి వాట్ తుమ్ జాన్సు” మెన సంగిలన్.

5 జాకయ్ తోమా మెలొ సిస్సుడు జోక, “ప్రబు, తుయి కేనె గెతసి గే నేనుమ్. జా వాట్ అమ్ కిసి జానుక జయెదె?” మెన పుసిలన్, 6 చి యేసు జోవయింక, “ఒత్త గెతి వాట్ ఆవ్వి. ఒత్త గెతి రిసా దొర్కు జలి సత్తిమ్ ఆవ్వి. ఒత్త గెతి రిసా దొర్కు జలి జివు ఆవ్వి. అంక నంపజలెకయ్ మాన్సు దేముడు అబ్బొతె జెంక జయెదె. నెంజిలె కో జెంక నెతిర్ని. కేన్ వేర వాట్ నాయ్. 7 అంక తుమ్ నిజుమి జాన్తను జలె, అంచొ దేముడు అబ్బొకయ్ జాన్తను. అప్పె తెంతొ తుమ్ జోక జాన్సు, జోక దెక అస్సున్” మెన సంగిలన్.

8 జలె, పిలివ్క అర్దుమ్ నాయ్ చి రిసా, “ప్రబు, దేముడు అబ్బొదక అమ్క దెకవు, చి అమ్క అన్నె కిచ్చొ నాయ్” మెన సంగిలన్. 9 యేసు జోక, “ఓ పిలివ్, తుమ్చి తెన్ ఆవ్ ఎత్తి దీనల్ తిలె కి, అప్పెక అంక చినిన్ నాయ్ గే? కో అంకయ్ దెక అస్సి గే,

‡ 13:23 13:23 జోవయించ విందుల్ రిత అన్నిమ్తె బల్లచి నుట్టునంత బెంచివొ చి ఉప్పిరి ఇదిల్ ఎంగ్గ తిలి రితి ఒర్గు జా అన్నిమ్ కెరుల.

దేముడు అబ్బొనక కి దెక అస్తి. జాకయ్, దేముడు అబ్బొనక అమ్క దెకవు మెన తుయి కిచ్చొక పుసుక? 10 ఆవ్, అబ్బొసి జలో దేముడుచి పెట్టి తిలిసి, దేముడు అబ్బొ అంచి పెట్టి తిలిసి, తుయి నంప కెర్చి నాయ్ గె? తుమ్క ఆవ్ సంగితిసి సికడ్డిసి ఆవ్ అవ్వి ఉచర్లిసి నెంజె. అంచి పెట్టి తిలో దేముడు అబ్బొ అంచి అత్తి జోచ కమొ కెర్తయ్. 11 ఆవ్ అబ్బొసి జలో దేముడుచి పెట్టి అస్సి, దేముడు అబ్బొ అంచి పెట్టి అస్సె. ఈంజ కోడు నంప కెరు. నెంజిలె, ఆవ్ సంగిలి రిసా నే నంప కెర్లె, అంచి అత్తి జర్గు జత కమొక ఉచర నంప కెరు. 12 తుమ్క నిజుమి కచితుమ్ ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, అంక కో నంపజవుల గే, ఆవ్ కెర్త కమొ జేవ్ కి కెరుల. ఆవ్ కెర్తనచి కంట జిన్లన కెరుల. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ దేముడు అబ్బొతె ఉట్ట గెతసి. 13 అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ నజితె గే, ఆవ్ పుత్తుసి కెర్తినతె అబ్బొసి జలో దేముడుచి గవురుమ్ డీసున్ మెనయ్, జయి ఆవ్ జర్గు కెరిందె. 14 అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ జలెకి నజితె కి, జర్గు కెర దెయిందె.

దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెద్రవుక తిలిన్చి యేసు సంగిలిసి

15 “తుమ్ అంచి ఉప్పిరి ప్రేమ తెన్ తిలె, అంచ *కొడొ రితి ఇండితె తస్సె. 16 తుమ్ దస్సి జలె, దేముడు అబ్బొనక సంగిమ్దె, చి అన్నెక్లొ తోడు కెర్తొసాక తుమ్తె తెద్రయెదె. జో తుమ్చి పెట్టి తా, కెయ్క తెయ్క తుమ్క తోడు తయెదె. 17 జో కొన్సొ మెలె, పరలోకుమ్చి సత్తిమ్ తిలి సత్తిమ్ దెకయ్తి ఆత్మ. ఈంజ లోకుమ్చి బుద్ది తిల మాన్సుల్ జోక నంపజంక నెత్తిర్తి. కిచ్చొక మెలె, జో డీస్తాసా నెంజె, చి జోక చినితి నాయ్, నేన్తి. తూమ్ మాత్తుమ్, జోక జాన్సు. కిచ్చొక మెలె, జో తుమ్చి తెన్ తత్తయ్, †చి పడ్డొక తుమ్చి పెట్టి తయెదె.

18 “తుమ్క ములిలె, తుమ్ పొరబోదల్ తతి రితి కెరి నాయ్. తుమ్తె జెయిందె. 19 గడియయ్ తిలె, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ అంక అన్నె దెకితి నాయ్, గని తూమ్ అంక అన్నె దెకితె. మెలె, ఆవ్ జితసిచి రిసా తూమ్ కి జిన్తె. 20 ఆవ్ అబ్బొసి జలో దేముడుచి పెట్టి తిలిసి, తూమ్ అంచి పెట్టి తిలిసి, చి ఆవ్ తుమ్చి పెట్టి తిలిసి, తెదొడకయ్ తుమ్క అర్దుమ్ జెయెదె. 21 అంచ ‡కొడొ కో సూన కెరుల గే, జెవ్వి అంక ప్రేమ కెర్తనయ్. కో అంకయ్ ప్రేమ కెర్తతి గే, అంచొ దేముడు అబ్బొ జోవయింకయ్ ప్రేమ కెరెదె. ఆవ్

కి జోక ప్రేమ కెర, అంచి సత్తిమ్చి రిసా జోక రుజ్జుల్ దెకయిందె, జోక ఆవ్ సొస్టుమ్ సొంత డీసిలి రితి” మెన యేసు సంగిలన్.

22 తెదొడి యూదా మెలొ ఎక్కిలొ, ఇస్కరియోతు యూదా నెంజె, వేరచొ జో, జలె, యేసుక “కిచ్చొక ఈంజ లోకుమ్చ మాములుమ్ మాన్సుల్క నాయ్, గని ఎక్కి అమ్కయ్ డీస్సె, తుచ రుజ్జుల్ దెకయ్తె?” మెన పుసిలొ. 23 పుసిలె యేసు జోక, “అంచి ఉప్పిరి కో ప్రేమ తెన్ తవుల గే, అంచి కొడొ రితి కెరుల, దస్సి జలనకయ్ దేముడు అబ్బొ ప్రేమ కెరెదె. దస్సి జలనతెయి దేముడు అబ్బొ ఆవ్ జెమ్దె, చి జోచి తెన్ బన జా జో తెన్ తా గెచ్చుమ్దె. 24 అంచి ఉప్పిరి కో ప్రేమ తెన్ తతి నాయ్ గే, జెవ్వి అంచ కొడొ రితి కెర్తి నాయ్. తుమ్ సూన్తి ఈంజ కోడు, జలె, కచి మెలె, ఆవ్ అవ్వి ఉచర్లిసి నెంజె. అంక తెద్రయ్లొ అబ్బొసి జలో దేముడుచి కోడు.

25 “జలె, ఆవ్ తుమ్చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె తతె, ఆవ్వి ఈంజ బోదన ఎత్తి, తుమ్క సూనవ అస్సి. 26 గని, ఆవ్ దేముడు అబ్బొతె గెలె, దేముడు అబ్బొ అంచి నావ్ తెన్ తుమ్క తోడు తతోసాక తెద్రయెదె. జో తోడు తతోసా కొన్సొ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి అబ్బొసి జలో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి. జో అమ్చి ఆత్మయి తతోసా తుమ్క ఎత్తి సికడెదె. ఆవ్ తుమ్క సంగిలిసి ఎత్తి, తుమ్క ఉచార కెరయెదె.

27 “జలె, ఆవ్ తుమ్క సేంతుమ్ దా కెర ఉట్ట గెతసి, అంచి సేంతుమ్ తుమ్క దెతసి. ఈంజ లోకుమ్చ దెతి రగుమ్చి నెంజె. జాకయ్ కిచ్చొ బాదల్ అల్లర్ అయ్లె కి, తుమ్చ పెట్టి చింత గలన నాయ్, బయిమ్ తియన నాయ్. 28 ‘ఆవ్ ఉట్ట గెలె కి, తుమ్తె అన్నె జెయిందె’ మెన సంగిలిసి సూన్లదు. తుమ్ అంచి ఉప్పిరి పూర్తి ప్రేమ తత్తదు జలె, ఆవ్ దేముడు అబ్బొతె గెతిన్చి రిసా సర్ల జతదు. కిచ్చొక మెలె, దేముడు అబ్బొ అంచి కంట వెల్లొ. ఒత్త గెలె, ఇన్నె తతి కంట అంక చెంగిలి, తుమ్క చెంగిలి. 29 జలె, జా ఎత్తి జర్గు నే జతె అగ్గె తుమ్క కిచ్చొక సంగితసి మెలె, తుమ్క ‘జా జర్గు జతి పొదిక, పూర్తి నంప తెన్ తా, బమ్మ నెంతె దయిరిమ్ తత్తు’ మెనయ్ అంచి ఆస.

30 “తుమ్చి తెన్ అన్నె ఒగ్గర్ లట్టబుక సమయుమ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్ ఈంజ మదెనె ఏలుప కెర్తొసా, సయ్తాన్ జెతయ్. అంచి ఉప్పిరి జోక కిచ్చొ అదికారుమ్ నాయ్, 31 గని దేముడు అబ్బొ అంక తియార్లి కామ్ ఆవ్ కెరుక

* 14:15 14:15 నెంజిలె, ‘అంచ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితె తస్సె’. † 14:17 14:17 నెంజిలె, “చి తుమ్చి పెట్టి అస్సె”. ‡ 14:21 14:21 నెంజిలె ‘అగ్గుల్’.

అస్సె. జో సంగిలి రితి ఆవ్ కెర్తె, అంక 'నిజుమి, దేముడు అబ్బొన్క ప్రేమ కెర్తయ్' మెన లోకుమ్ ఎత్తిచ చినుల. అల్లె, జొమ్మ, గెచ్చుమ!" మెన సంగిలన్.

15

ద్రాచ రూక్చి టాలి

1 తెదొడి యేను ఇసి మెన టాలి సంగిలన్. "ఆవ్ నిజుమ్ జలొ ద్రాచ రూకు జయిందె. అంచొ దేముడు అబ్బొ రూకుక పొస్తాసా జయెదె. 2 జలె, అంచ కొన్నుతె కేన్ కొన్నుతె పంటొ దెరె నాయ్ గే, ఈజొ రూకు పొస్తా దేముడు అబ్బొ జా కొన్ను గెచ్చువ గెలెదె. గని కేన్ కొన్నుతె పంటొ దెరెదె గే, 'అన్నె ఒగ్గర్ పంటొ దెర్చు' మెన, కొన్నుల్ కుట్టవ గెలెదె.

3 "తుమ్క ఆవ్ నూనయ్లి కొణొ సూన్లదుచి రిసా, తుమ్ సుద్ది జా అస్సున్. 4 జలె, ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి తుమ్ జియె అంచి సెక్తిక ఇండ, అంచి పెట్టి తా. ఆవ్ కి తుమ్చి పెట్టి తయిందె. తీగెచి కొన్ను అజ జలె, ఒత్త కిచ్చొ పంటొ దెరుక నెత్తె. తీగె తెన్ ఎక్కి తిలకయ్ ఒత్త పంటొ దెరెదె. దస్సి, తుమ్ ఆత్మక అంక ముల అజ జలె, తుమ్తె కిచ్చొ *పంటొ దెర్చి రితి జంక నెతుర్చు. అంచి తెన్ ఎక్కి తిలకయ్ †పంటొ తుమ్తె దెరెదె.

5 "ద్రాచ రూకు అచ్చి, రూక్చి జీవు అంచి పెట్టి అస్సె. తుమ్ అంచ కొన్నుల్. ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి జియె అంచి సెక్తిక కో ఇండ అంచి పెట్టి తవుల గే, జోచి పెట్టి ఆవ్ తయిందె, చి జో తెన్ ఒగ్గర్ ‡పంటొ దెర్చె తయెదె. ఆవ్ నెంజిలె, తుమ్ కిచ్చొ కెరుక నెతుర్చు. 6 కో ఆత్మక అంచి తెన్ బెద నే తతె అంచి తెడి నే తతె అంచి సెక్తిక నే ఇండితె అంచి పెట్టి తతి నాయ్ గే, కామ్క నెంజిలి కొన్ను కుట్టవ వెంట గెలి రితి జయెదె, కొమ్మ జా మొర గెచ్చెదె. కొన్నుల్ దస్సి జలె, జోవయింక గుడ్డ కెర ఆగితె గల డయుల. కో ఆత్మక అంచి తెన్ బెద నే తతె అంచి తెడి నే తతె అంచి సెక్తిక నే ఇండితె అంచి పెట్టి తతి నాయ్ గే, దస్సి జవుల. 7 గని ఆత్మక అంచి తెన్ బెద తా అంచి తెడి జియె అంచి సెక్తిక తుమ్ ఇండ అంచి పెట్టి తా అంచి కోడు రితి తుమ్ కెర్తె తిలె, తుమ్ అంచితె కిచ్చొ నజితె గే, తుమ్చి రిసా జర్చు జయెదె. 8 తుమ్ దస్సి జా చెంగిల్ †పంటొ ఒగ్గర్ తుమ్తె దెర్చె, చి దేముడు అంచొ అబ్బొన్క మాన్సుల్ గవురుమ్ కెరుల. జయ్యి

పంటొ జోవయింక గవురుమ్ ఆనెదె, అంచ సిస్సుల్ తుమ్ కచితుమ్ జలిన్క రుజ్జు డీనెదె.

9 "దేముడు అంచొ అబ్బొ అంకయ్ కిసి ప్రేమ కెర్తయ్ గే, ఆవ్ కి తుమ్క దస్సి ప్రేమ కెర అస్సి. అంచి ప్రేమ తెడి తుమ్ తా. 10 దేముడు అంచొ అబ్బొచ *కొణొ ఆవ్ కెర్తె తా జోచి ప్రేమచి తెడి తా జోచి ప్రేమ తెన్ ఇండితసి. దస్సి, అంచయ్ కొణొ తూమ్ కెర్తె తిలె, అంచి ప్రేమచి తెడి తుమ్ తా అంచి ప్రేమ ఇండితె. 11 'అంచి సంతోసుమ్ తుమ్చి పెట్టి తవున్' మెన, తుమ్క 'పూర్తి సంతోసుమ్ జా తత్తు' మెనయ్, ఈంజేవ్ కొణొ ఎత్తి ఆవ్ సంగ అస్సి.

12 "ఆవ్ తుమ్కయ్ కిసి ప్రేమ కెర అస్సి గే, తూమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తె తా, మెన తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. ఈంజయి తుమ్క ఆగ్గు జా అస్సె. 13 'జితు' మెన, జోవయించ మింతర్చుల్చి రిసా కో జలెకు మొర్చి కంట, కిచ్చొ జిన్ని ప్రేమ నాయ్. 14 ఆవ్ తుమ్క సంగిల్ రితి తుమ్ కెర్తె, అంచ గోతుసుదల్ జా తస్సె. 15 తుమ్క 'గొత్తి సుదల్' రితి అప్పె తెంతొ దెకి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయించొ ఎజొమాని కిచ్చొ కెర్తె తయెదె గే గొత్తి సుదల్ నేన్తి. ఆవ్, మాత్తుమ్, అంచొ అబ్బొన్తె సూన్లిసి ఎత్తి తుమ్క సంగ అస్సి. జాచి రిసా తుమ్క 'గోతుసుదల్' రితి దెకితసి.

16 "తుమ్ అంకయ్ నిసాన్సు నాయ్. ఆవ్ తుమ్కయ్ నిసాన్లయ్. ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొక నిసాన అంచి కామ్ తియార్ అస్సి మెలె, తుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జతు, చి అంచి ఆత్మపంటొ జోవయింతె దెర్చె తవున్ మెన 'జోవయింతె దెర్చె ఈంజ పంటొ కెయెడ తెయెడ చెంగిల్ తా కామ్క జెతె తవున్'. తుమ్ అంక నిదానుమ్ తిలిగిన, అంచి నావ్ తెన్ దేముడు అంచొ అబ్బొతె తుమ్ కిచ్చొ నజిలె కి, తుమ్క దెయెదె. 17 తుమ్క కిచ్చొ ఆగ్గు దెతసి మెలె, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమ్ ప్రేమ కెర్తె తంకయ్.

నంపజలసక ఈంజ లోకుమ్ విరోదుమ్ జవుల

18 "ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్క విరోదుమ్ జతతి జలె, అంక కి అగ్గె తెంతొ విరోదుమ్ జా అస్సి. 19 ఈంజ లోకుమ్చ కమె కెర్తస తుమ్ జతదు జలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్క ప్రేమ కెర్తె. గని, ఈంజ లోకుమ్చ తెంతొ తుమ్క ఆవ్ నిసాన్లయ్, చి ఈంజ లోకుమ్చ కమె తుమ్ కెర్చు నాయ్ చి రిసా ఈంజ లోకుమ్చ తుమ్క విరోదుమ్ జా అస్సి.

* 15:4 15:4 'పంటొ' నెంజిలె 'ఆత్మపంటొ'. † 15:4 15:4 'పంటొ' నెంజిలె 'ఆత్మపంటొ'. ‡ 15:5 15:5 'పంటొ' నెంజిలె 'ఆత్మపంటొ'. § 15:8 15:8 'పంటొ' నెంజిలె 'ఆత్మపంటొ'. * 15:10 15:10 నెంజిలె 'ఆగ్గుల్' నెంజిలె 'ఆడల్'.

20 “జలె, ఆవ్ తుమ్క సంగిలి కోడు తుమ్ పచ్చు నాయ్. కేన్ కోడు మెలె, ‘సేవ కెర్తొసా జోచొ ఎజోమానిచి కంట వెల్లో నెంజె’ మెలిసి. ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ అంకయి అల్లర్ కెర అస్తి జలె, తుమ్క కి అల్లర్ కెరుల. జేవ్ అంచయ్ కొడొ రితి కెర్తొతి జలె, తుమ్చయ్ కొడొ నూన కెరుల. 21 అంచి రిసాయి తుమ్క అల్లర్ కెరుల మెలె, కిచ్చొక మెలె అంక తెద్రయ్లో దేముడుక జేవ్ నేన్తి.

22 “ఆవ్ జెతయ్ నాయ్ జలె, జోవయింక సుబుమ్ కబుర్ సంగితయ్ నాయ్ జలె, జా పాపుమ్ జేవ్ వయిత నాయ్. గని, అయ్లయ్, సంగిలయ్, చి అప్పె, ‘నేన కెర దస్సి కెర్లమ్’ మెన జేవ్ సంగుక నెత్తిర్. జా పాపుమ్ వయ అస్తి. 23 మెలె అంకయ్ కో విరోదుమ్ జవుల గే, దేముడు అబ్బొన్క విరోదుమ్ జా అస్తి. 24 అన్నె, కేన్ మాన్సుకి కెయ్ కి నే కెర్తొ కమె ఆవ్ జోవయించి మొక్కె కెర్తయ్ నాయ్ జలె, జా పాపుమ్ వయిత నాయ్. గని అంక దెకయ్ అంక విరోదుమ్ జా అస్తి. జేవ్ అంకయ్ దెక విరోదుమ్ జలిసి జలె, అబ్బొన్క దెక విరోదుమ్ జలిసి జయెదె. దస్సి జా, అబ్బొన్క కి విరోదుమ్ జా అస్తి. 25 జోవయించి †మోసి పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్తె పూర్గుమ్ దేముడు అబ్బొ రెగ్గయ్లిసి నెరవెర్పువ జంకయ్ ఇసి జా అస్తి. కేన్ కోడు మెలె, ‘ఆరిక అంక విరోదుమ్ జల.’

26 “దేముడు అంచొ అబ్బొతె తెంతొ ఆవ్ సంగిలో తోడ్ కెర్తొసాక తుమ్ సిస్సుల్తె తెద్రయిందె. జో అబ్బొచి పెట్టి తెంతొ బార్ జా జెతోసా. నిజుమ్ జలి ఆత్మ, జో. జో తుమ్తె జా కెర, అంచి రిసాయి సాచి స్తంగెదె. 27 తూమ్ కి అంచి రిసా సాచుల్ జా అస్సున్. కిచ్చొక మెలె, అంచ కమె మొదొల్ కెర్తి తెంతొ అంచి తెన్ని అస్సున్.”

16

1 “ఆవ్ కిచ్చొక తుమ్క ఈంజ ఎత్తి సంగ అస్సి మెలె, తుమ్క ‘తెదొడ్క బమ్మ జా అన్మానుమ్ జతు నాయ్’ మెన జేవ్ అల్లర్ నే జతె అగ్గె తుమ్క ఆవ్ సంగితసి. 2 జేవ్ దీసల్క తుమ్క జోవయించ సబ గెరల్ తెంతొ ఉదడ అన్నె పెనయ్తి నాయ్. అన్నె, ‘ఇన్నెక మార్లె చెంగిలి, మార్లె దేముడుచి సేవ కెర తమ్దె’ మెన సగుమ్జిన్ ఉచ్చర తుమ్క మారుల. 3 కిచ్చొక దస్సి కెరుల మెలె, జేవ్ అంక నేన్తి. 4 జా నే జతె అగ్గె తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొక సంగ అస్సి మెలె, జా సమయ్యుమ్ జా అయ్లె, ‘ఇసి జయెదె మెన సంగిలో’ మెన తుమ్ ఉచార కెర్తె. జలె, తుమ్ అంచ

† 15:25 15:25 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసిచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సి. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసి పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సి.

సిస్సుల్ జలి మొదొల్ తెంతొయ్ ఈంజ ఎత్తి తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొక సంగుక నాయ్ మెలె, తుమ్చి తెన్ తిలయ్, చి సంగుక నాయ్.

తుమ్క తోడ్ తతి రిసా అమ్చి ఆత్మ తుమ్చితె తెద్రయిందె

5 “అప్పె, అంక తెద్రయ్లోసాతె ఆవ్ అన్నె గెతసి. గని ‘కేనె గెతసి?’ మెన అప్పె తుమ్చితె కో అంక పుసున్ నాయ్. 6 ఆవ్ ఈంజ ఎత్తి తుమ్క సంగిలి రిసా దుకుమ్ జా అస్సున్. 7 జలెకి, తుమ్క కిచ్చొ సత్తిమ్ సంగితసి మెలె, ఆవ్ గెలెకయ్ తుమ్క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ నే గెలె, అమ్చి ఆత్మ జతో ఆవ్ సంగిలో తోడ్ కెర్తొసా తుమ్క తోడ్ జెయె నాయ్. గని ఆవ్ గెలె, తుమ్తె జోక తెద్రయిందె.

8 “జో అయ్లో మెలె, పాపుమ్చి రిసా, సత్తిమ్చి రిసా, తీర్పు కెర్తిసిచి రిసా ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క రుజ్జుల్ దెకయెదె. 9 లోకుమ్ అంక నంపజయె నాయ్ చి రిసా పాపుమ్ వయ అస్తి మెన అంక నంపనెంజిలసక రుజ్జు దెకయెదె. 10 అంచొ దేముడు అబ్బొన్తె ఆవ్ ఉట్ట గెచ్చిందె, అంక అన్నె తూమ్ ఇసి దెకున్ నాయ్. అంచి పున్నిమ్చి రిసా ఈంజ లోకుమ్చక జో రుజ్జు దెకయెదె. 11 జాచి రిసా ఈంజ లోకుమ్క అప్పెచి మట్టుక ఏలవ కెర్తొ సయ్తాన్ తీర్పు జా, జోచి పాపుమ్ వయ సిచ్చుతె గెచ్చుక అస్సి మెన రుజ్జు దెకయెదె.

12 “ఆవ్ తుమ్క సంగితిసి కెత్తిగే అస్సి. గని, అప్పె సంగిలె తుమ్ ఓర్పువ జంక నెతుర్పు. 13 జలె జో, సత్తిమ్ జలి ఆత్మ జలోసా తుమ్చి పెట్టి అయ్లె, జొయ్యి సత్తిమ్తె తుమ్క ఇండయెదె. జోక, జొయ్యి కిచ్చొ సంగె నాయ్. జో ఒత్త అమ్తె కిచ్చొ సూనెదె గే, జయ్యి తుమ్క సంగెదె. 14 జో అంచితె తిలిసియి కడన తుమ్క సూనెదె. జాచి రిసాయి అంక గవురుమ్ కెరెదె. 15 అబ్బొసి జలో దేముడుచి ఎత్తి అంచి, జాకయ్ ‘జో తుమ్క సంగితిసి ఎత్తి అంచి’ మెన తుమ్క సంగిలయ్.

పడ్డొక తుమ్క సంతోసుమ్ జెయెదె

16 “ఇదిల్ కాలుమ్ గెలి పడ్డొ అంక తుమ్ దెకుక నెతుర్పు, అన్నె, ఇదిల్ కాలుమ్తె అంక దెకితె మెన సంగిలన్. 17 జోచ సిస్సుల్తె సగుమ్జిన్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబ, గడియ గెలె, అంక దెకున్ నాయ్. ఒత్త తెంతొ అన్నె గడియ గెలె, అంక అన్నె దెకితె మెన కిచ్చొక సంగిలన్. ఆవ్ ‘దేముడు అబ్బొతె ఉట్ట గెచ్చిందె’ మెన కిచ్చొక

సంగిలన్?” మొన సంగితె తిల. 18 “గడియ గెలె మొన కిచ్చొ అర్దుమ్ తెన్ సంగితయ్? జో కిచ్చొది రిసా సంగితయ్ గే నేనుమ్” మొన లట్టబన్.

19 జేవ్ జొయ్యి పుసితతి మొన, నా యేసు జానయ్ జేవ్చి తెన్ ఇసి సంగిలో. అన్నె గడియ గెలె, తుమ్ అంక దెకున్ నాయ్. ఒత్త తెంతో. అన్నె గడియ గెలె, తుమ్ అంక అన్నె దెకితె మొన ఆవ్ సంగిలయ్, గెద. ఇన్నెది రిసా ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లట్టబన్, నాయ్ గే? 20 తూమ్ దుకుమ్ జా ఏడ్తె. గని, లోకుమ్చ నర్ల జవుల తుమ్చి దుకుమ్ సర్లతెను తయెదె మొన తుమ్క కచితుమ్ సంగితసి.

21 లడెన్ జతి తేరబోద, జలె, జాచి కంట్లు పాచ జా అయ్లి మెలె, ఏడెదె, గెద. గని, లడెన్ జలి మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె ఏక్ ‘బోద జెర్మిలో’ మొన జాచి సర్లక బేగి దుకుమ్ ఎత్తి పచ్చ గెలెదె. 22 దస్సి, ఆవ్ అప్పె గెలె, తుమ్క గడియ దుకుమ్ తయెదె. గని, ఆవ్ తుమ్చి తెన్ అన్నె దస్సుల్ జయిందె, చి తుమ్చి పెట్టి సంతోసుమ్ జా గెతె, చి కో కి తుమ్చితె తిలి సంతోసుమ్ కడుక నెత్తిర్తి.

23 జేవ్ దీసల్తె అంక తుమ్ కిచ్చొ కి పుసితిసి నాయ్. తుమ్ దేముడు అబ్బొతె కిచ్చొ సంగిలే కి, అంచి నావ్ తెన్ దొర్కు జయెదె మొన తుమ్క కచితుమ్ సంగితసి. 24 అప్పె ఎద అంచి నావ్ తెన్ తుమ్ కిచ్చొ నజుక నాయ్. తుమ్చి సంతోసుమ్ పూర్తి జతి లెక నజ, దొర్కు జయెదె.

25 “ఈంజ సంగతి ఒండి కి అర్దుమ్ లుంకయ్ జలి రితి సంగ అస్సి. జలె ఆవ్ కెయ్యుక జలెకి అర్దుమ్ లుంకయ్ జలి రితి తుమ్చి తెన్ నే లట్టబై, అబ్బొన్చి రిసా తుమ్క సొస్టుమ్గ సూనయ్తి గడియ జెతయ్. 26 జా దీసల్ అయ్లి పొది అంచి నావ్ తెన్, తుమ్ నజితె. గని, దేముడుక తుమ్చి తెన్ ఆవ్ నెడిమి జా ప్రార్దన కెర్తిసి నెంజె మొన సంగుక నాయ్. 27 కిచ్చొక మెలె అబ్బొ తుమ్క ప్రేమించుప కెర్తయ్. తూమ్ అంక ప్రేమించుప కెర, అంక అబ్బొ జలో దేముడు తెంతో బార్ జా అయ్లన్ మొన నంపజలదు. 28 దేముడు అబ్బొ తెంతో ఆవ్ బార్ జా ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లయ్. అన్నె, అప్పె ఈంజ లోకుమ్ ముల దా, ఒత్త జోతె అన్నె గెతసి” మొన సంగిలన్.

29 జోచ సిస్సుల్, జలె, “ఈందె, అర్దుమ్ లుంకయ్ జలి రితి కిచ్చొ కి నే సంగితె సొస్టుమ్గ లట్టబసి. 30 తుయి ఎత్తి జాన్సి, చి అమ్ నే పుసిలేకి, అమ్చి మెన్ను తిలిసి తుయి జాన్సి మొన అప్పె జానుమ్. దేముడుతె తెంతో తూయి బార్ జా అయ్లదు మొన నంపజా సంగితి కాయ్. 31 యేసు జోవయింక దెక, అప్పె తూమ్ నంపజతను గే?

32 ఈందె తుమ్చితె ఒండిజిన్క కి కచి గెరి జొయ్యి సెదుర్ప జా అంక ఎక్కిలోకయి ముల దెతి గడియ జెతయ్, జా అస్సి. జలె అబ్బొ అంచితె అస్సి చి రిసా ఆవ్ ఎక్కిలోయి నెంజి.

33 “ఈంజ ఎత్తి కిచ్చొక తుమ్క సంగ అస్సి మెలె, ‘అంచి తెడి తుమ్క సేంతుమ్ తవున్’ మొనయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె అల్లర్ సేడ్తె, గని దయిరిమ్ తెన్ తా. ఈంజ లోకుమ్తెచ అల్లర్చి ఉప్పిరి ఆవ్ జిన అస్సి” మొన సంగిలన్.

17

యేసు ప్రార్దన కెర్తిసి

1 యేసు ఈంజ ఎత్తి సంగ కేడవ, ఆగాసుమ్ పక్క దెక, పరలోకుమ్ తిలో దేముడు అబ్బొన్క ప్రార్దన కెర్తన్.

“ఓ బ, అంచి సమయ్యుమ్ జా అయ్లి మొన జాని. ఆవ్ తుచొ పుత్తుది తుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి, ఆవ్ పుత్తున్ తా గవురుమ్ కెరు. 2 ఈంజ లోకుమ్ ఎత్తిచ మాన్సుల్చి ఉప్పిరి ఆవ్ పుత్తుక తుయి అదికారుమ్ దా అస్సిన్. కో అంక నంపజంక తుయి సెలవ్ దా అస్సిన్ గే, జెవ్వి తుచి రాజిమ్తె బెదితి, మొర్లె పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయ్క తెయ్క జితి రితి ఆవ్ దెంక మొన, తుయి అంచి అత్తి సార్పు కెర దా అస్సిన్. 3 తుయి ఎక్కిలోయి నిజుమ్ జలో దేముడు తుక, తుయి తెద్దయ్లో అంక, జేవ్ నంపజతిసి, అమ్క జేవ్ జాన్తిసి, ఆవ్ యేసు తుయి తెద్దయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రీస్తు. 4 తుయి అంక తియార్లి కామ్ ఆవ్ పూర్తి నెరవెర్చుప కెర, ఈంజ లోకుమ్తె తుక గవురుమ్ ఆన అస్సి. 5 ఓ బ, ఈంజ లోకుమ్ నే జెర్మన్ జతె అగ్గె తెంతో తుచి తెన్ ఆవ్ ఒత్త తతె అంక కిసి గవురుమ్ తిలి గే, అప్పె తుచితె పరలోకుమ్తె అన్నె దస్సి గవురుమ్ జతి రితి కెరు.

6 “అంచ సిస్సుల్ జతి రితి, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్తె సగుమ్జిన్క తుయి నిసాన, అంచి అత్తి సార్పు కెర దా అస్సిన్. తుయి కిసాచొ గే ఈంజేవ్ దెకిత్ రితి ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె జియ అస్సి. తుచయ్ మాన్సుల్ ఈంజేవ్, చి ఇన్నెక అంచి అత్తి తుయి సార్పు కెర దిలది, చి తుచి కోడు రితి ఈంజేవ్ నిదాసుమ్ ఇండ అస్సి. 7 తుయి అంక దిలిసి ఎత్తిచి రిసా ‘వేరచి నెంజె, గని తుయి దిలిసి’ మొన అప్పె జాన్తి. అంక తుయి తెద్దయ్లోసా నిజుమ్ మొన చినిల. 8 ‘సంగు’ మొన తుయి సంగిలి కోడె ఎత్తి ఇన్నెయింక ఆవ్ సంగ అస్సి, చి ఈంజేవ్ సూన, నంపజా, ఆవ్ తుచితె తెంతో ఉట్ట అయ్లిన్క

‘నిజుమ్’ మొన జాన్తి. తుయి అంక తెద్రవ అస్సిన్ మొన నంపజా అస్తి.

9 “ఇన్నెచి రిసాయి ఆవ్ అప్పె ప్రార్దన కెర్తసి. ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్తిజిన్చి రిసా ఇసి మొన ప్రార్దన కెరి నాయ్, గని ఈంజేవ్ తుయి అంచి అత్తి సార్ప కెర దిలసయ్చి రిసా ప్రార్దన కెర్తసి. ఈంజేవ్ తుచయ్ మాన్సుల్. 10 అంచి ఒండి తుచయ్, తుచి ఒండి అంచయ్, చి ఈంజేవ్ నిదాసుమ్ జలిన్ తెన్ అంక గవురుమ్ జెతయ్.

11 “ఆవ్ తుచితె అప్పె అన్నె జెతసి చి అప్పె తెంతో ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్తె తయ్ నాయ్. గని ఈంజేవ్, మాత్తుమ్ తవుల. సుద్ది తిలో ఓ బ, ఈంజేవ్ చెంగిల్ తతి రితి, *తుయి అంక దిలి తుచి నావ్చి నెక్కిక ఇన్నెక రక్కు, చి ఆవ్ తుయి కిసి †ఎక్కి జా అస్సుమ్ గే ఈంజేవ్ కి ఎక్కి జా తంక తుచి నావ్ తెన్ ఇనయింక దెకు. 12 ‡ఆవ్ ఇనయింతెన్ బుల్లె తిలి పొది, తుయి అంక దిలి తుచి నావ్ తెన్ ఇన్నెక రకితె తిలయ్. ఆవ్ జేవ్క జాగరిత తెన్ రకిలయ్ చి, ఇనయింతె కో నాసెనుమ్ జతి నాయ్. నాసెనుమ్తె గెతో జో ఎక్కిలో పిట్టవ, జలె, తుయి పూర్నుమ్ రెగ్గయ్లి రితి నాసెనుమ్ జా అస్సి, దేముడుచి కొడొతె తిలి జా కోడు అప్పె నెరవెర్పువ జతి రిసా.

13 “అప్పె, జలె, ఆవ్ తుచితె జెతసిచి రిసా, ‘అంచి సంతోసుమ్ ఇన్నెచి పెట్టి నెరవెర్పువ జా కామ్ కెర్పు’ మొన ఈంజ ఎత్తి, అప్పె ఈంజ లోకుమ్తె ఆవ్ తతె, ఇన్నెచి మొక్క తుక సూనయ్తసి.

14 “‘సంగు’ మొన తుయి సంగిలిసి ఎత్తి ఇన్నెయింక ఆవ్ సంగ అస్సి. ఆవ్ ఈంజ లోకుమ్చొ నెంజి, చి అంచ సిస్సుల్ ఈంజేవ్ జలి తెంతో, ఈంజేవ్ కి ఈంజ లోకుమ్చ నెంజితిచి రిసా, ఈంజ లోకుమ్చ ప్రెజల్ ఇన్నెయింక విరోదుమ్ దెకితతి. 15 జలె, తుక ‘ఈంజ లోకుమ్తె తెంతో ఇన్నెయింక కడ నెవుసు’ మొన అంచి ఆస నాయ్, గని ‘ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజేవ్ తా గెలె, సయ్తాన్క, జోచి సేవక, ఈంజేవ్ దెర్నునే సీడ్డి రితి రక్కు’ మొన తుక ప్రార్దన కెర్తసి.

16 “ఆవ్ కిసి ఈంజ లోకుమ్చొ నెంజి గే, అంక నంపజలి తెంతో ఈంజేవ్ కి ఈంజ లోకుమ్చ నెంజితి. 17 ఈంజేవ్ పూర్తి తుచయ్ జా తుచి సేవ నిదాసుమ్ కెర్తె తతి రితి, తుచి సత్తిమ్తె ఇన్నెక సుద్ది కెరు. తుచి కోడు సత్తిమ్. 18 తుయి

కిసి అంకయ్ ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లది గే, మాన్సుల్క ఈంజేవ్ సత్తిమ్ వాట్ దెకయ్తి రితి, ఆవ్ ఇన్నెక తెద్రవ దా అస్సి. 19 ఈంజేవ్ కి తుచి సత్తిమ్తె తుచయ్ జా, తుచి సుద్ది జా తుక నిదాసుమ్ తత్తు మొనయ్, అంచి జీవ్ తుచి అత్తి ఆవ్ సార్ప కెర దెతసి.

20 “ఎక్కి ఈంజేవ్ అంచ సిస్సుల్చి రిసా ఇసి ప్రార్దన కెరి నాయ్. ఈంజేవ్ అంచి రిసా సాచి సంగిలె, ఇన్నెయింక కోడు సూన అన్నె కో అంక నంపజా గెచ్చుల గే, జోవయింక రిసా కి ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తసి. 21 ఓ బ, తుయి కిసి అంచి పెట్టి అస్సిన్ గే, చి ఆవ్ కిసి తుచి పెట్టి అస్సి గే, దస్సి ఈంజేవ్ కి, జేవ్ కి, అమ్చి పెట్టి తా ఏఎక్కి జతు, చి దస్సి ఎక్కి జల మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ అన్నె మాన్సుల్ దెకిలె, తుయి అంక తెద్రయ్లిసి జేవ్ కి నంపజవుల. 22 తుచి గవురుమ్తె అంక కిసి తుయి టీవడ అస్సిన్ గే, అంచి గవురుమ్తె ఆవ్ ఇన్నెయింక టీవడ అస్సి, చి ఆవ్, తూయి, కిసి ఎక్కి జా అస్సుమ్ గే, ఈంజేవ్ కి *ఎక్కి జతు మొనయ్ అంచి ఆస. 23 దస్సి, ఆవ్ ఇన్నెయింక పెట్టి, తుయి అంచి పెట్టి తమ్దె, చి ఈంజేవ్ పూర్తి †ఎక్కి జవుల. దస్సి జలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ కిచ్చొ దొన్ని చినుల మెలె, అంక తెద్రయ్లోసా తుయి మొన చినుల, చి తుయి అంకయ్ కెర్తె ప్రేమ కెర అస్సిన్ గే, ఇన్నెయింక కి తుయి తెద్ది ప్రేమ కెర్తసి మొన చినుల.

24 “ఈంజ లోకుమ్ నే జెర్మన్ కెర్తె అగ్గె తెంతో అంచి ఉప్పిర్చి తుచి ఎదివాట్ ప్రేమక అంక ఒగ్గర్ గవురుమ్ దా అస్సిన్. జలె, ఓ బ, తుయి అంక దిల సిస్సుల్ కి ‡ఆవ్ తిలిన్తె అంచి తెన్ తత్తు, చి తుయి అంక దిలి గవురుమ్ దెకుతు, మొన అంచి ఆస. 25 పున్నిమ్ తిలో ఓ బ, ఈంజ లోకుమ్చ తుక నేన తిలె కి, ఆవ్ తుక జాని, చి కచితుమ్ తుయి అంక తెద్రయ్లిసి ఈంజేవ్ సిస్సుల్ జాన్తి. 26 తుయి అంక ప్రేమ కెర్తె ప్రేమ ఇన్నెయింక పెట్టి తవున్ మొన, ఆవ్ ఇన్నెయింక పెట్టి తంక మొన, తుయి కిసాచొ జా అస్సిన్ గే, ఇన్నెయింక ఆవ్ దెకవ అస్సి, దెకయ్తె తయిందె” మొన దేముడు అబ్బొన్క యేసు ప్రార్దన కెర్తెన్.

* 17:11 17:11 నెంజిలె, ‘తుయి అంచి అత్తి సార్ప కెర దిల ఈంజేవ్ సిస్సుల్క తుచి నావ్చి నెక్కిక రక్కు’. † 17:11 17:11 నెంజిలె, ‘ఎక్కి ప్రేమయ్ అస్సుమ్ గే, ఈంజేవ్ కి ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఎక్కి ప్రేమయ్ తెన్ తవుల’. ‡ 17:12 17:12 నెంజిలె, తుయి అంచి అత్తి సార్ప కెర దిల ఈంజేవ్ సిస్సుల్ తెన్ ఆవ్ బుల్లె తిలి పొది తుచి నావ్ తెన్ ఇన్నెక రకితె తిలయ్.... § 17:21 17:21 ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎక్కిచి కోడు దెక. * 17:22 17:22 ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎక్కిచి కోడు దెక. † 17:23 17:23 ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ ఎక్కి ప్రేమచి కోడు. 11 నంబర్ కోడుచి ఎక్కిచి కోడు దెక. ‡ 17:24 17:24 నెంజిలె ‘ఆవ్ గెత్తిన్తె జా, అంచి తెన్ తత్తు’.

18

యేసుక విరోధుమ్ సుదల్ దెర్లిసి

(మత్త 26:47-56; మార్కు 14:43-50; లూకా 22:47-53)

1 యేసు ఈంజేవ్ కొడొ సంగ కేడవ, జోచ సిస్సుల్ తెన్ బార్ జా, కెద్దోను మెంతి లోయ ఒత్తల్తోచి ఒడ్డుతె జిన గెచ్చు, సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త తిలి తోటతె పెసిల. 2 పుండితి రిసా యేసు జోచ సిస్సుల్ తెన్ ఒత్త గెచ్చుక అలవాట్చి రిసా, అప్పె ఒత్త గెచ్చు తవుల మెన, జోక విరోధుమ్ సుదల్తె దెర దెంక గెల్లో యూదాక అజ్జ. 3 జో యూదా జలె, వెల్లెల పూజర్లుతె చి పరిసయుల్తె గెచ్చు, జోచ జమాన్లు సగుమ్జిన్క, సయన్యుమ్ సుదల్ సగుమ్జిన్క కడ ఆన, జేవ్, లాంతెర్లు దివ్వొ, అయదల్ దెరన, యేసు తిలిన్తె ఉట్ట అయల.

4 జోక జర్లు జంక తిలిసి ఎత్కి యేసు జానె చి, జేవ్ దెర్లన ఒత్త పావ జెతికయ్, జో పురైతో జా, “కక్క చజితను?” మెన జోవయింక పుసిలన్. 5 జేవ్ జోక, “నజరేతు గవ్విచ్చొ యేసుక చజితనుమ్” మెన జబాబ్ దిల, చి యేసు జోవయింక “అవ్వి జో!” మెలన్. జోవయించి అత్తి జోవయింక దెర దెంక ఒప్పణ్ణొ యూదా జోవయింతెన్ ఒత్త టీచ అస్సె. 6 జలె, “అవ్వి జో” మెన యేసు సంగితికయ్, జోక దెరుక మెన అయల జనాబ్ పడ్డొ గుంచ బుయ్యె సేడ గెల.

7 పడ్డొ, “కక్క చజితను?” మెన యేసు జోవయింక అన్నెక్ సుట్టు పుసిలన్, చి “నజరేతు గవ్విచ్చొ యేసుక” మెన అన్నెక్ సుట్టు సంగిల.

8 సంగిలె, యేసు జోవయింక “అవ్వి జో” మెన తుమ్క సంగిలయ్, గెద. అంకయ్ చజితను జలె, అంకయ్ దెర, గని అంచి తెన్ తిలసక పోన” మెన జబాబ్ దిలన్. 9 చి యేసు అగ్గె సంగ తిలి ఏక్ కొడు ఇన్నెయింతెన్ *ఏక్ రగుమ్క నెరవెర్చువ జలి.

“తుయి అంచి అత్తి సార్ప కెర దిలసతె కో నాసెనుమ్ జతి నాయ్” మెన దేముడు అబ్బొన్క తెదొడి సంగ తిలి కోడు.

10 జలె, సీమోను పేతురుక ఏక్ కండా తిలి. జో పేతురు జా కండా కడన, ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచ్చొ గొతిమాన్లు ఎత్కిలోక కుంద, జోచి ఉజిల్ కంగ్గొ సింద గెలన్. జో గొతిమాన్లుచి నావ్ ‘మల్కు’. 11 పేతురు దస్సి కెర్లికయ్, “కండా తియ దేన్! దేముడు అబ్బొ అంక తియార్లి కామ్ దుకుమ్ సైమల్ జతిసి జలెకి,

ఆవ్ జా కామ్ కెరుకయ్, జా దుకుమ్, జా సైము ఓర్పువ జంకయ్” మెన పేతురుక యేసు సంగిలన్.

12 జలె, జేవ్ జమాన్లు, జోవయించొ అదికారి చి దేముడుచి గుడిచ సయన్యుమ్ సుదల్ యేసుక దెర, బంద గెల. 13 తొలితో †‘అన్నా’ మెలోసాతె కడ నిల. జో కొన్సొ మెలె, కయప మెలో జా వెర్నిచ్చొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచ్చొ మామొసి. ‡ 14 ‘అమ్చ యూదుల్ నస్టుమ్ నే జతి రిసా ఎత్కిలో మొర్లె చెంగిలి’ మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్క, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కి అగ్గె సంగ తిలో. ఈంజో కయప జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి.

జోచొ సిస్సుడు నెంజి మెన పేతురు సంగిలిసి
(మత్త 26:69-70; మార్కు 14:66-68; లూకా 22:55-57)

15 యేసుక జేవ్ మాన్సుల్ దెర ఎత్కిక వెల్లో పూజరితె కడ నెతె తిలి పొది, సీమోను పేతురు, అన్నెక్కో సిస్సుడు, దొగుల, జేవ్ దెర్లనచి పట్టి గెల. ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జో అన్నెక్కో సిస్సుడుక జానె, చి జో సిస్సుడు కి యేసు తెన్ ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి గెరి తెడి పెసిలన్. 16 గని, పేతురు గుమ్ముమ్ పాసి, బయిలె టీచ జా తిలో. జలె, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జాన్లొ జో అన్నెక్ సిస్సుడు అన్నె బార్ జా, గుమ్ముమె రకితి తేర్బోద గొత్తి సుదొక సంగ, పేతురుక తెడి కడ ఆన్లన్. 17 జా తేర్బోద గొత్తి సుదొ పేతురుక దెక, “తుయి కి జో మాన్సుచ్చొ సిస్సుడు, కిచ్చొగె” మెలన్, గని “నెంజి” మెన పేతురు సంగిలన్.

18 జలె, ‘చల్లి’ మెన, ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచ గొత్తి సుదల్ దేముడుచి గుడిచ సయన్యుమ్ సుదల్ తెన్ మెసి బొగుల్చి ఆగి లావ తపితె తిల. పేతురు కి, తవుక మెన గెచ్చు, ఒత్త జోవయింతెన్ అస్సె.

ఎత్కిక వెల్లో పూజరి యేసుక పరిచ్చు కెర్లిసి
(మత్త 26:59-66; మార్కు 14:55-64; లూకా 22:66-71)

19 మదెనె ఎత్కిక వెల్లో పూజరి యేసుక పరిచ్చు కెర్లన్. జోచ సిస్సుల్చి రిసా, జోచి బోదనచి రిసా పరిచ్చు కెర్లన్. 20 యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అంచి బోదన, జలె, ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్కిజిన్ నూన్తి రితి ఎదార్దుమ్ సంగ అస్సి. అమ్చ యూదుల్చ సబ గెరలె బోదన కెర్తె తిలయ్, చి దూరి పాసి తెంతొ ఎత్కిజిన్ యూదుల్ బెర జెతికయ్ అమ్చి దేముడుచి గుడితె కి బోదన కెర్తె తిలయ్. ఆవ్ కెయ్యె కి, కిచ్చొ కి లుంకచ్చొ సంగి

* 18:9 18:9 17:12చి కోడు దెక. అన్నె కిచ్చొ రగుమ్క నాసెనుమ్ జతి నాయ్ మెలె, జేవ్ మొర్లె ఎదక యేసుక నిదానుమ్ తాఁ గెల.

† 18:13 18:13 ‘అన్నా’ అగ్గె ఎత్కి వెల్లో పూజరి జా తిలో. ‡ 18:13 18:13 13-14 ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల పుస్తకల్తె ఏక్ పుస్తకమ్తె 13 నంబర్చి కోడు కేడ్లి బేగి 24 నంబర్చి కోడు గల అస్సి; 14 నంబర్చి కోడుచి కంఠ అగ్గె. § 18:14 18:14 11:50చి కోడు దెక.

నాయ్. ²¹ జాకాయ్, కిచ్చొక అంకయ్ పునుక? కిచ్చొ కిచ్చొ సంగ అస్సి గే, అంక సూన్లసకయ్ పున” మెన యేసు జబాబ్ దిలన్.

²² యేసు దస్సి సంగితికయ్, పాసి టీచ తిలో సయన్యమ్ సుదొ ఎక్కిలో యేసుక పెట, “ఎత్తిక వెల్లో పూజరిక తుయి దస్సి జబాబ్ దెంక బెదెదె గే? పోని!” మెన గోల కెర్లన్. ²³ యేసు జోక కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఆవ్ సంగిలిసి తప్పు తిలెగిన, రుజ్జు దెకవ సాచి సంగ, గని, ఆవ్ సంగిలిసి సత్తిమ్ జతయ్. జాక, కిచ్చొక అంక పెటుక?” మెన సంగిలన్.

²⁴ * తెదొడి అన్నా, యేసుక బందున్ తెన్ ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జలో కయవతె తెద్రయ్లన్.

యేసుచొ సిస్సుడు నెంజి మెన పేతురు అన్నె సంగిలిసి

(మత్త 26:71-75; మార్కు 14:69-72; లూకా 22:58-62)

²⁵ సీమోను పేతురు ఒత్త ఆగి తపితె అస్సె, జలె, ఒత్త తిల మాన్సుల్ జోక “తుయి కి యేసుచొ సిస్సుడు, నెంజిన్ గే?” మెంతికయ్, జో “ఆవ్ నెంజి” మెలన్. ²⁶ గని ఎత్తిక వెల్లో పూజరిచొ గొతిమాన్సుచి కండొ పేతురు అగ్గె సింద తిలో. జలె, జో మాన్సుచొ సొంత మాన్సు ఎక్కిలో ఒత్త తిలో. జో, జలె, పేతురుక “అప్పె తూయి జోవయింతెన్ తోటతె తిలది. తుక దెకిలయ్, గెద?” మెలన్. ²⁷ గని, “నాయ్, జో మాన్సుక నేని!” మెన పేతురు సంగిలన్, చి జో సంగిల్ బేగి కుకుడె వాసిలన్.

రోమ అదికారి యేసుక పరిచ్చ కెర్లిసి

(మత్త 27:1-2,11-31; మార్కు 15:1-20; లూకా 23:1-25)

²⁸ తెదొడి, యేసుక కయవ మెలో జో ఎత్తిక వెల్లో పూజరి పున కెర కేడయ్తికయ్, జా రోమ దేసిమ్ తెంతొచొ అదికారిచి మేడతె జోక వెల్లెల మాన్సుల్ కడ నిల. గని, జోక కడ నిలస జా మేడ తెడి పెసితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ యూదుల్ జవుల, చి పస్కా మెలి జోవయించి పండుగు తిలి, చి ‘యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్చ గెరలె పెసిలె గార్ జమ్దె, చి గార్ జలె పండుగ్ అన్నిమ్ కంక గారు. పండుగు పిట్టెదె’ మెంతతి.

²⁹ జాకాయ్, పిలాతు మెలో జో అదికారి బార్ జా, జోవయింతెన్ జా కెర “కిచ్చొ నేరిమ్ కెర్లొ

మెన ఈంజొ మాన్సుచి రిసా తుమ్ సంగితసు?” మెన యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క పుసిలన్.

³⁰ జేవ్ జోక “ఈంజొ నేరిమ్ కెర్లొ నాయ్ జలె, ఇన్నెక తుచితె సార్పు కెరుక మెన కడ ఆన్తమ్ గే? నాయ్” మెన జబాబ్ దిల.

³¹ దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు జోవయింక, “తుమ్ ఇన్నెక కడన, తుమి, దేముడు మోసే తెన్ దిలి తుమ్చ సొంత ఆగ్గుల్ రితి ఇన్నెక తీర్పు కెర!” మెలన్. దస్సి మెంతికయ్ జేవ్ జోక “ఆవ్ కెర్లి రితి పత్తల్ గల మార్తి సిచ్చ కెరుక జలె, ‘నాయిమ్ నాయ్’ మెన, తుమ్ రోమియలు ఒప్పున్ నాయ్” మెన జబాబ్ దిల. ³² జేవ్ దస్సి జబాబ్ దిలి తెంతొ ‘†సిలువతె మొర గెచ్చొందె’ మెలి అర్దుమ్ తెన్, జో మొర్తిసి కిచ్చొ రగుమ్ జర్గు జతిన్చి రిసా యేసు అగ్గె సంగ తిలి కోడు నెరవెర్పువ జలి.

³³ పడ్డొ పిలాతు, మేడచి తెడి అన్నె పెస, యేసుక బుకార్లన్. యేసుచి రిసాచ కొడొ సూన తిలో, చి “తుయి యూదుల్చొ రానొ గే?” మెన జోక పుసిలన్. ³⁴ ఇసి పున పరిచ్చ కెర్లికయ్, యేసు జోక, “తుయి అజ్జ కెర అంక దస్సి సంగితసి గే? నాయ్ మెలె, కో జలెకు వేర మాన్సు తుక †దస్సి మెన అంచి రిసా సంగ అస్తి గే?” మెన పుసిలన్. ³⁵ జాచి రిసా, పిలాతు జోక “ఆవ్ యూదుడు గే, చి దస్సి మెనిందె? నెంజి, తుచ సొంత యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, వెల్లెల పూజర్లు, తుక అంచితె సార్పు కెర అస్తి. కిచ్చొ కెర అస్సిన్, చి తుక దస్సి కెర్తతి?” మెన పిలాతు పుసిలన్.

³⁶ యేసు, జలె, కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “అంచి రాజిమ్ ఈంజు లోకుమ్చి నెంజె. అంచి రాజిమ్ ఈంజు లోకుమ్చి జతి జలె, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్చి అత్తి ఆవ్ దెర్పు నే సేడ్డి రితి అంచ గొత్తి సుదల్ యుద్దుమ్ కెర్త. గని అంచి రాజిమ్ ఈంజు లోకుమ్చి నెంజె” మెన జబాబ్ దిలన్.

³⁷ యేసు దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు జోక “దస్సి జలె, ‘రానొ’ మెన తుయి నిజామ్ సంగితసి గే?” మెన అన్నె పరిచ్చ కెర్లన్, చి యేసు జోక, “‘రానొ’ మెన తుయి అంక సంగితసి. ఆవ్ కిచ్చొక జెర్మిలయ్, కిచ్చొక ఈంజు లోకుమ్తె అయ్లయ్ మెలె, సత్తిమ్ దెకవుక, సత్తిమ్చి రిసా సాచి సంగుక అయ్లయ్. జయ్యి అంచి కామ్. కో సత్తిమ్తె

* **18:24** 18:24 13 నంబర్చి కోడుచి ఎట్టొచి కోడుక దెక. † **18:32** 18:32 12:32, 33క దెక. ‘సిలువ’ కిసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీవేతి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డేడివొ రిత డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతో మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్గవ కెర, జోవయించ అత్తో చట్టొ చంపా కెరవ, అత్తోచట్టొతె మేకుల్ పెట, నెంజిలె వాలివొ తెన్ బంద దా, సిలువ బుయ్యె టీచ రోవ కెర, దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతోసా దస్సి ఒడొయ్ జా మొరెదె. రోమ్ దేసిమ్చి అలవాట్ తెన్ చి సిచ్చ, జా. ‡ **18:34** 18:34 యూదుల్చొ రానొ మెనంతయ్ మెన యేసుచి రిసా పిలాతుక సంగిలె, అంచి రోమ్ దేసిమ్చి అదికారుమ్ యేసు పిట్టవుక ఉచర్తయ్ మెన పిలాతు కోపుమ్ జా మొర్తి సిచ్చ దెయెదె మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ కుత్త కెర తిల. లూకా 23:2.

బెదితన జవుల గే, అంక నంపజవుల” మెన సంగిలన్. ³⁸ యేసు దస్సి సంగితికయ్, పిలాతు మెలో జో అదికారి, “కేతె, సత్తిమ్?” మెన సంగిలో.

పిలాతు దస్సి సంగ కెర, మేడ తెంతో బార్ జా, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిన్తె అన్నె గెచ్చు, “ఈంజో కిచ్చో నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్. ³⁹ తుమ్చి కీపస్కా పండుగ్క మాత్తుమ్, జేల్తె తిలో కేన్ జవున్ జేలి జలోసాక తుమ్చి రిసా ఆవ్ విడ్డల్ కెరుక అంక అలవాట్. జలె, కక్క ఆవ్ ముల దెంక? తుమ్చ యూదుల్చో ఈంజో రానొక ముల దెంక?” మెన పిలాతు పునీలన్. ⁴⁰ గని జేవ్ కిసి జల మెలె, “ఈంజో మాన్సుక పోని! బరబ్బుక ములు!” మెన ఒర్చ దిల. బరబ్బు, జలె, మాన్సుక మొరయ్తెసా.

19

యేసుక సిలువ గల్లి రిసా సిచ్చ కెర్లిసి

¹ జలె, పిలాతు తెదొడి కిచ్చో కెర్లన్ మెలె, *“పెల్లె సాలు కిచ్చోగె” మెన ఉచర, కొర్డల్ తెన్ పెటయిలన్.

² ఒత్త తెంతో, సయ్న్యుమ్ సుదల్ సగుమ్జిన్, యేసుక †మేడచి తెడి కడ నా కెర, ఆరి కొంకడ్డి రితి ‘రానొ’ మెన కంటకంపల్ తెన్ ఏక్ కిరీటుమ్ గంచ, జోచి బోడితె గల, ‡ఊద రంగుచో పాలుమ్ జోక గల దా తెయార్ కెర, ³ పాసి జా జొకర, “యూదుల్చో రానొ, తుక జెయ్యి!” మెన మొక్కె పెట్ల.

⁴ తెదొడి, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిన్తె పిలాతు అన్నె బార్ జా, జోవయింక “ఓదె, జో కిచ్చో నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్, చి జయి గుర్తుక, తుమ్క రుజ్జు దెకయ్తి రితి, తుమ్ తిలిన్తె ఆవ్ జోక బార్ కెర్లసి” మెన సంగితికయ్, ⁵ కంట కంపల్చి కిరీటుమ్ జోచి బోడి తతె, ఎరన పాలుమ్ జో గలన తతె, యేసుక బార్ కెర్ల, చి “ఈందె జో మాన్సు!” మెన, పిలాతు దెకయ్లన్.

⁶ యేసుక దెకిల్ బేగి, వెల్లెల పూజర్లు చి దేముడుచి గుడిచ సయ్న్యుమ్ సుదల్ కిసి జల మెలె, “జోక సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చ కెరు! సిలువతె గలు!” మెన ఒర్చిల. జేవ్ దస్సి జతికయ్, “తుమి కడన సిలువతె గల! ఈంజో కిచ్చో నేరిమ్ నే కెర్లి రితి అంక డీస్తయ్. జా పూచి నెసి!” మెన పిలాతు సంగిలన్.

§ 18:39 18:39 పూర్ణమ్ పొది యూదుల్ ఐగుప్తు దేసిమి తా గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు విడ్డల్ కెర్లిసి ఏద కెర్లి రిసా యూదుల్ ఈంజ పస్కా పండుగు కెరుల. ఈంజయి వెర్ని యేసు పాపల్ తెంతో విడ్డల్ కెర్లెసా జయెదె మెన నేన్తి. * 19:1 19:1 లూకా 23:16, 22క దెక. † 19:2 19:2 మత్తయి 27:27, మార్కు 15:16. ‡ 19:2 19:2 ఎరన చి సీలిమ్ రంగు బెదయ్తె,

ఊద రంగు జయెదె. సార్ రంగు, § 19:8 19:8 పిలాతుచో అదికారి జలో రోమ్ దేసిమ్చో కైసర్ రానొ, జలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక సమ్మందుమ్ సంగితయ్ కి, చి ‘జేక అమ్చి రోమ్చి అదికారుమ్చి ఉప్పిరి అన్నె విరోదుమ్ దెకవుల’ మెన, ‘అంక కి జా విరోదుమ్ దెకవుల’ మెన జో పిలాతు బియ్తె తయెదె. * 19:12 19:12 ‘కైసర్’ నెంజలె ‘వెల్లో రానొ’ మెనుల. ‘సీజరు’ మెలె, ఇంగ్లీస్ తెన్ బెదితి కోడు, ‘కైసర్’ మెలె, గ్రీకు బాస తెన్ బెదితి కోడు, ‘వెల్లో రానొ’ మెలె, తెలుగు తెన్ బెదితి కోడు.

⁷ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ జోక కిచ్చో జబాబ్ దిల మెలె, “అమ్క దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ అస్సె. జా ఆగ్గు కిసిచి మెలె, అమ్చో దేముడు తెన్ కో జలెకు సమ్మందుమ్ సంగనై, ‘వెల్లి పాపుమ్ కెర అస్సె’ మెన, జో మాన్సు మొర్తి సిచ్చ జంక అస్సె. ఈంజో, జలె, ‘దేముడుచో పుత్తుసి ఆవ్’ మెనన, జయ్యి పాపుమ్ కెర అస్సె, చి మొర్తి సిచ్చ జో జంక అస్సె!” మెన వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిల.

పిలాతు యేసుక అన్నె పరిచ్చ కెర్లిసి

⁸ పిలాతు, జలె, జేవ్ కొడొ నూన, బలే కీబియ్ గెచ్చు, యేసుక అన్నె కడన, ⁹ జా మేడచి తెడి అన్నె పెన, జోక, “తుయి కేనె తెంతో అయ్లది?” మెన పునీలన్. గని యేసు తుక్లె తా జబాబ్ దెయె నాయ్. ¹⁰ తుక్లె తతికయ్, పిలాతు జోక, “తుయి కిచ్చోక అంచి తెన్ లట్టబ్బి నాయ్? తుక విడ్డల్ కెరుక జవున్, నెంజలె మొర్తి సిచ్చ దా సిలువతె గలుక జవున్, అంక అదికారుమ్ అస్సె మెన తుయి నేన్చి గే?” మెన సంగిలన్. ¹¹ జో దస్సి సంగితికయ్, యేసు జోక కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, “జా అదికారుమ్, జలె, దేముడు తుక దెతో నాయ్, జలె, అంచి ఉప్పిరి తుక కిచ్చో అదికారుమ్ తత్తి నాయ్. గని, తుయి ఇన్నె ఏలుప కెరుక నాయిమ్. జాకయ్, తూయి అప్పె కెర్లిన్చి పాపుమ్ తొక్కి. తుచి అత్తి అంక సార్పు కెర్లన్చి పాపుమ్ ఒగ్గరి!” మెన పిలాతుక యేసు సంగిలన్.

యూదుల్చ అత్తి పిలాతు యేసుక సార్పు కెర్లిసి

¹² తెదొడి, యేసుక విడ్డల్ కెరుక మెన పిలాతు ఇన్సుమ్ జా, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ తిలిన్తె అన్నె బార్ జా, జోవయింక సంగిలన్, గని జేవ్ పిలాతుక కిచ్చో మెన బియడ్ల మెలె, “ఎక్కిలో ‘రానొ’ మెననై, జో తుచో అదికారి జలో రోమ్ దేసిమ్చో *కైసర్ రానొక యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జయెదె, చి దసా మాన్సుక తుయి విడ్డల్ కెర్లె, ‘కైసర్క విరోదుమ్ జలొ’ మెన తుచి రిసా కి నేరిమ్ వయడుక జయెదె” మెన పిలాతుక బియడ్ల.

¹³ జేవ్ కొడొ సంగ పిలాతుక దస్సి బియడ్డికయ్, ఒత్త జేవ్ తిలిన్తె పిలాతు యేసుక అన్నె బార్ కెరవ, మేడచి పురెచి సదై తిలి తీర్పు కెర్లి టాన్తె

వెసిలన్. సద్దుర్క 'గబ్బుతా' మొన యూదుల్చి ఎబ్రి బాస తెన్ సంగుల. ¹⁴ ఈంజ కెయ జర్గు జలి మెలె, యూదుల్చి వస్కా వండుగ్కచి సెలవ్ కడన్లి తెయార్ కెర్లి అగ్గె దీసి, పాసి పాసి మెద్దెనె. పిలాతు, జలె, యేసుక అన్నె దెకవ, "అల్లె, తుమ్చో రానో, ఈంజో!" మొన యూదుల్చ వల్లెల మాన్సుల్క సంగిలన్. ¹⁵ జేవ్, "జోక అమ్చో రానో మెంతసి గె? జో గెన్సు! మొర్పు! సిలువతె గలు!" మొన ఒర్చిల. జేవ్ దస్సి జతికయ్, పిలాతు జోవయింక అన్నె, "తుమ్చో రానోక ఆవ్ సిలువతె గల మారుక గే?" మొన జోవయింక కొంకడ్లన్. చి వెల్లెల పూజర్లు కిచ్చో మెల మెలె, "ఎక్కి క్షెసర్ అమ్క రానో. అన్నె కో నాయ్!" మొన సంగిల. ¹⁶ జేవ్ దస్సి సంగితికయ్, యేసుక సిలువతె గల మొర్తి సిచ్చ కెర్తి సెలవ్ దా, జోక జోవయించి అత్తి పిలాతు సార్ప కెర దిలన్. తెదొడి జమాన్లు యేసుక దెర నిల.

యేసుక సిలువతె గల మార్గిసి

(మత్త 27:32-44; మార్కు 15:21-32; లూకా 23:26-43)

¹⁷ తెదొడి, సిలువతె గల మారుక మొన, యేసుక దెర్ల, చి జోక గల్లి సిలువ జోయ్యి వయన బార్ జా, 'గొల్తోతా' మెలి మెట్టయ్ ఉట్ట గెల. ఎబ్రి బాస తెన్ జా నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, 'గిడ్లి పొలికచి టాన్'. ¹⁸ ఒత్త, జా †సిలువతె జోక గల, జోచి ‡అత్తోచట్టోతె మేకుల్ పెట, సిలువతె టీవడ రోవిల. యేసుచి సిలువ నెడిమి రోవ, జోచి డెబ్రి పక్క ఎక్కిలోక, ఉజెతో పక్క అన్నెక్లొక, దొగుల చోర్లుక కి దన ఎక్కెక్ సిలువల్తె గల, దస్సి టీవడ్ల.

¹⁹ 'యేసుచి సిలువచి బోడి గల' మొన పిలాతు ఏక్ దార్చిగండతె రెగ్డయిలన్. కిచ్చో రెగ్డయిలన్ మెలె, "నజరేతు గవ్వెచో యేసు, ఈంజో యూదుల్చో రానో జయెదె" మొన రెగ్డయిలన్. ²⁰ యేసుక సిలువతె గలిలి టాన్, జలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి పాసిచి రిసా, యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ జా వాట్ గెచ్చుక జెంక జతె తిల, చి జా దార్చిగండతె కొడో సదు కెర్ల. తిన్ని బాసల్ తెన్ కి పిలాతు జా దార్చిగండతె రెగ్డవ తిలో, జోవయించి సొంత ఎబ్రి బాస తెన్ కి, రోమ దేసిమ్చి లాటిన్ బాస తెన్ కి, పడ్డో ఒగ్గర్ బియ్యారి కెర్తి గ్రీకు దేసిమ్చి గ్రీకు బాస తెన్ కి, రెగ్డవ తిలన్. దస్సి తిలె, కో అయ్లె కి అర్దుమ్ కెరనుల, గెద, ²¹ చి 'జా దార్చిగండ దెకితన అమ్క ఆసుల' మొన యూదుల్చ వల్లెల

మాన్సుల్క లాజు, కోపుమ్, చి రిసా, జోవయించ వల్లెల పూజర్లు పిలాతుతె గెచ్చు, " 'యూదుల్చో రానో జయెదె' మొన రెగుడుక కిచ్చోక? జా పోని, గని 'యూదుల్చో రానో ఆవ్ మొన ఈంజో మాన్సు సంగన్లొ' మొన రెగుడు!" మొన పిలాతుక సంగిల. ²² గని పిలాతు, "ఆవ్ రెగ్డయిలిసి ఆవ్ రెగ్డవ అస్సి. దస్సి తవును" మొన, మార్పుప కెరె నాయ్.

యేసుచ పాలల్ సయ్న్యమ్ సుదల్ వంటిన్లిసి

²³ సయ్న్యమ్ సుదల్, జలె, యేసుక సిలువతె గల టీవడ్లి పడ్డో, జోచ పాలల్క చెత్తర్ వాటల్ కెర, వంటన్ల. జోచి దిగిల్ సొక్క కి తిలి, గని కుటు నెంతె వీన్లొ పాలుమ్ జా, చి దస్సి వంటనుక నెంజిలి. ²⁴ జాక, "జా పాలుమ్ చిరుక పోని. చీటి గలుమ, చి కక్క సేడెదె గే, దెకుమ" మొన చీటి గలిల. కిచ్చోక ఇసి జర్గు జలి మెలె, దేముడు పూర్లుమ్ రెగ్డయ్లి కోడు నెరవెర్పుప జంకయ్ ఇసి జలి.

"అంచ పాలల్ వంటనుల, చి అంచో ఏక్ పాలుమ్క చీటి గలుల" మొన రెగిడ్లి కోడు.

²⁵ సయ్న్యమ్ సుదల్, జలె, యేసుచ పాలల్క ఆస జా దస్సి కెర్ల, గని యేసుచి అయ్యసి, పడ్డో క్లోప మెలో ఎక్కిలోచి తేర్చి మరియ, యేసుచి అయ్యస్చి అప్పసి జయెదె, యేసుక పెద్దయసి జయెదె, పడ్డో మగ్డల పట్టుమ్చి మరియ కి, జేవ్ తేర్బోదల్ యేసుచి సిలువచి పాసి టీవడ అస్సి.

²⁶ జలె, యేసు అయ్యస్క దెకిలన్, చి జో ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు కి ఒత్త టీవ అస్సి మొన దెకిలన్, చి జో సిస్సుడుక దెకవ అయ్యస్క "ఓదె, తుచో పుత్తుది!" మొన సంగ, ²⁷ అయ్యస్క దెకవ, జో సిస్సుడుక "ఈందె, తుచి అయ్యది!" మొన సంగిలన్. జాక జయి గడియ తెంతో జో సిస్సుడు దెకిత్ తంక మొన, సార్ప కెర దిలో, చి జయి గడియ తెంతో జో సిస్సుడు జాక గెరి కడన, 'అయ్య' మొన జాక పోసిలో.

యేసు మొర గెలిసి

(మత్త 27:45-56; మార్కు 15:33-41; లూకా 23:44-49)

²⁸ తెదొడి 'అంచి కామ్ ఎత్కి కేడ గెలి' మొన యేసు జానన, "అంక తాన్ కెర్తయ్" మొన సంగిలన్. ఇన్నాతెన్ కి, దేముడు పూర్లుమ్ రెగ్డయ్లి కోడు నెరవెర్పుప జలి. ²⁹ జలె, ఒత్త ఏక్ తప్పెలయ్ అమ్డి ద్రాచ రస్సుమ్ తిలి, చి ఏక్ బూంజు రితిసి

† 19:18 19:18 'సిలువ' కిసి తయెదె మెలె, ఏక్ టీవ్తి చి ఏక్ అడ్డుమ్ జతి దొన్ని డేడివో రిత డండల్ బెదవుల. జా సిచ్చ జతో మాన్సుక జా సిలువతె ఎంగ్డవ కెర, జోవయించ అత్తో చట్టో చంపా కెరవ అత్తోచట్టోతె మేకుల్ వెట, నెంజిలె వాలివో తెన్ బంద, సిలువ బుయ్యో టీవ రోవ కెర, దస్సి ములుల. జో సిచ్చ జతోసా దస్సి ఒడయ్ జా మొరెదె. ‡ 19:18 19:18 యోహాను 20:20, 25. లూకా 24:39.

జా రస్సుమ్తె బుడ్డవ కెర, ఏక్ రివ్వతె దెరవ కెర, యేసు చుపిర్తి రితి ఒత్తచ సయ్న్యుమ్ సుదల్ చంపొ కెర్. ³⁰ జలె, యేసు జా రస్సుమ్ చుప్ర కెర, “సిఅంచి కామ్ పూర్తి జలి” మెన సంగ, బోడి వంపొ కెర, జోచి ప్రానుమ్ దేముడు అబ్బోన్చి అత్తి సార్చు కెర దా, మొర గెలన్.

³¹ జా దీసి తెయార్ జతి దీసి. అన్నెక్ దీసి, సెలవ్ కడన్లి దీసి, ‘మొర్త పీనుమ్లు సిలువల్తె తా గెలె గారు’ మెన, ‘బేగి మొర్తి చి అగ్గెయ్ ఉత్తవ వెంట గెలుక జయెదె’ మెన, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పిలాతుతె గెచ్చు కెర, “సిలువల్తె గలిలనచ చట్టో బగయ్తు, చి పీనుమ్ల్క ఉత్తవ దా బేగి వెంట గెల్లు” మెన సెలవ్ నజిల, చి పిలాతు సెలవ్ దిలన్.

³² జాకయ్, సయ్న్యుమ్ సుదల్ గెచ్చు కెర, తొలితో ఎక్కిలోచ పడ్డో అన్నెక్లొచ, యేసు తెన్ బెద సిలువల్తె గలిల దొగుల చొర్లుచ చట్టో బగవ గెల.

³³ గని, యేసుతె అయ్లె, ‘నాయ్, అగ్గెయి మొర గెచ్చు అస్సె’ మెన దెక, జోక చట్టో బగయితి నాయ్.

³⁴ గని, జోవయింతె ఎక్కిలో యేసుక ఈంటె తెన్ పక్కయ్ బూసిలన్. బూసిల్ బేగి, లోయి కి పాని కి నూయి జలి.

³⁵ తుమ్ ఈంజ సదు కెర్తన కి నూన్తన కి, తుమ్క ‘జేవ్ కి పూర్తి నంపజతు’ మెనయ్ జా ఎత్తి *దెకిలోసా జోచి సాచి సంగ అస్సె. జో సంగిలి సాచి సత్తిమ్, చి ‘సత్తిమ్’ మెన జోకచితుమ్ జానె.

³⁶ ఈంజ కిచ్చొక ఇసి జర్గు జలి మెలె, ఇన్నెతెన్ దేముడు పూర్గుమ్ రెగ్డయ్లి కోడు నెరవెర్చువ జలి. “జో అర్చితుమ్ జలోసాతె కేన్ ఆడు కి బగయితి

నాయ్”
మెన రెగిడ్లొ కోడు, చి

³⁷ “జేవ్ బూసిలోసాక జేవ్ దెక ఉచరుల”
మెన అన్నెక్ కోడు అస్సె.

యేసుచి పీనుమ్ మెన్సున్తె ఎంగ్డవ దిలిసి

³⁸ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్తె ఎక్కిలో, అరిమతయ్ మెలి గెచ్చొచొ యోసేపు మెలోసా, జో, జలె, యేసుచ సిస్సుడు, గని అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్క బియె కెర, ఎదార్డుమ్ ఒప్పునె నాయ్. లుంకచొరు యేసుక సిస్సుడ్ రితి జా అస్సె. జో, జలె, అప్పెపురె జా పిలాతుతె గెచ్చు కెర, “యేసుచి పీనుమ్ కావలె. దెర గెచ్చుమ్దే” మెన సంగితికయ్, పిలాతు సెలవ్ దిలో, చి పీనుమ్ దెర గెచ్చుక మెన, సిలువ తిలిన్తె అయ్లో. ³⁹ అన్నెక్లొ కి అయ్లో. కొన్సొ మెలె,

§ 19:30 19:30 జో ఈంజ లోకుమ్తె బుల బుల దేముడు అబ్బోన్చి ప్రేమ అదికారుమ్ దెకయ్లిన్చి కామ్ ఇన్నెతెన్ కేడ్లి, గని అన్నె కిచ్చొ ముక్కిమచి జోవయిం చి కామ్ ఇన్నెతెన్ కేడ్లి మెలె, జో పావల్ గెచ్చయ్తి దొర్చు జలి అర్చితుమ్ జలిసి, పస్కా వండుగ్చొ మెండపిల్ల జలిసి.

* 19:35 19:35 ‘జా ఎత్తి దెకిలోసా’ మెన ఏక్ వేల ఈంజ పుస్సుకుమ్ రెగిడ్లొ యోహాను సాంతచి రిసా సంగితయ్. * 20:1 20:1 సత్తు పొదుల్తె అగేచి దీసి

నికొదేమొ మెలో పరినయ్యుడు. యేసుచి బోదన సూనుక మెన, ఒగ్గర్ అగ్గెయ్ రాతి, లుంకచొరు యేసుతె జా తిలోసా జోయ్యి. జో, జలె, అప్పె ఒగ్గర్ విలువ తిలి వాసెన సామన్ దెరన అయ్లో. జా వాసెన సామన్ కెద్ది జాడుచి మెలె, పాసి పాసి యాబయ్ కేజిల్ చి జాడు.

⁴⁰ జేవ్ దొగుల, జలె, యూదుల్ కెర్తి అలవాట్ కెర, వెల్లొ గండల్ విలువ బట్ట తెన్ జా వాసెన సామన్ బెదవ బెదవ, పీనుమ్క గుడియవ బందిల. పీనుమ్క దస్సి తెయార్ కెర మెన్నె వయ నిల.

⁴¹ యేసుక సిలువతె గలిలి టాన్చి పాసి, జలె, ఏక్ తోట అస్సె. జా తోటతె సాప్రయ్ డొల్లి కెర్తి గది తిలి రితి నొవి మెన్సున్ అస్సె. కక్క నే రోవెలిసి.

⁴² సెలవ్ కడన్లి దీసిక చి పండుగు దీసిక జా దీసి తెయార్ జతి దీసి రిసా ‘దూరి వయుక గారు’ మెన యూదుల్ సంగులచి రిసా, జా మెన్సున్ పాసి తతికయ్, యేసుచి పీనుమ్ ఒత్తయ్ తెడి ఎంగ్డవ దిల.

20

మెన్సున్ డంపితి పత్తురు ఒస్సుల్ జా తిలిసి
(మత్త 28:1-10; మార్కు 16:1-8; లూకా 24:1-12)

¹ యేసుక విరోదుమ్ సుదల్ మార తిర్తక, *అయ్తర్ దీసి పెందలె, మగ్గల పట్టుమ్చి మరియు మెన్నె అయ్లి. అయ్లె, కిచ్చొ దెకిలి మెలె, సాప్రయ్ డొల్లి కెర్తి మెన్సున్క డంక తిలో పత్తురు కిసి గే ఒస్సుల్ జా అస్సె. ² ఇసి జా అస్సె మెన దెక, బమ్మ జా, సీమోను పేతురు చి యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు దొగుల ఎక్కితె తిలిన్తె మరియు నిగ గెచ్చు, “యేసు ప్రబుచొ పీనుమ్ మెన్సున్ తెంతొ ఉక్లన అస్తి, చి జోక కేనె అన్నె ముల దా అస్తి గే నేనుమ్” మెన జోవయింక సంగిలి.

యేసు జివ్ జా ఉట్టిన్చి రుజ్జు అయ్లిసి

³ జా మరియు దస్సి సంగితికయ్, పేతురు, జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు మెన్నె గెచ్చుక మెన బార్ జల.

⁴ జేవ్ దొగుల నిగ గెలె, జో అన్నెక్లొ సిస్సుడు బేగి నిగ, పేతురుచి కంట తొలితో మెన్నె పావెలన్.

⁵ ఈంజొ తొలితో పావ, వంపొ జా తెడి ఒయర దెకిలె, రితయ్ బట్ట గండల్ ఒత్త సేడ అస్తి మెన దెకిలన్, గని తెడి పెనె నాయ్.

⁶ తెదొడి, జోవయించి పడ్డొ సీమోను పేతురు నిగ జా పావెలన్, చి మెన్సున్ తెడిక పెసిలన్.

రితయ్ బట్ట గండల్ ఒత్త సేడ అస్సె. 7 చి జేవ్ గండల్ క ఇదిల్ దూరిక, యేసుచి బోడి బంద తిలి బట్ట గండ, గుడియయ్ జలి రితి జా, అజ సేడ అస్సె. 8 తెదొడి, జో అన్నెక్టో సిస్సుడు కి, మెలె, మెస్సె తొలితో పాఁవిలోసా, మెస్సున్ తెడి పెన దెక, యేసుక 'జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె' మెన, నంపజలన్.

9 యేసుక "మొర జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సె" మెన అగ్గెయ్ తెంతో దేముడు రెగ్గవ తిలిసి సిస్సుల్ తెదొడి ఉచార అర్దుమ్ కెరనుక నేతయ్. 10 జలె, దెక కెర, యేసుక 'జీవ్ జా ఉట్ట అస్సె' మెన నంపజా, జేవ్ దొగుల సిస్సుల్ జోవయించ గెరలె ఉట్ట గెల.

మగ్గల పట్టుమ్చి మరియు యేసు డీసిలిసి (మార్కు 16:9-11)

11 మదెనె మగ్గల పట్టుమ్చి మరియు, ఏడ ఏడ మెస్సెచి బయిలె టీవ అస్సె. తెదొడి, ఏడ ఏడ, మెస్సెచి తెడి ఒయర్తి రిసా వంపొ జలి. 12 ఒయర్లె, కిచ్చొ దెకిలి మెలె, చొక్కిల పాలల్ గలన తిల దొగుల దూతల్ యేసుచి పీనుమ్ అగ్గె ఎంగ్గ తిలిన్తె దెకిలి. యేసుచి బోడి అగ్గె తిలిన్తె ఎక్కిలో, చట్టో అగ్గె తిలిన్తె ఎక్కిలో వెన అస్తి. 13 ఈంజేవ్ జాక "అమ్మ, కిచ్చొక ఏడ్తసి?" మెన సంగిల. చి జా జోవయింక "అంచొ ప్రబుక దెర గెచ్చు అస్తి, చి జోక కేనె అన్నె ముల దా అస్తి గే నేని" మెన సంగిలి. 14 దస్సి మెన సంగ, కిసిగె పడ్డొ పసిలి, చి యేసు ఒత్తయ్ టీవ తిలిసి దెకిలి. గని 'జొయ్యి' మెన చినుక నెత్త గెలి.

15 యేసు జలె, జాక "అమ్మ, కిచ్చొక ఏడ్తసి? కక్క చజితసి?" మెన సంగిలన్. జా, జోక 'తోట రూకుల్ పొస్తాసా' మెన ఉచర, జోక "బాబు, తూయి జలెకు జోక ఉక్కుల వేరతె నిలది జలె, జోక కేనె ముల దా అస్సిన్ గే, అంక సంగు, చి ఆవ్ జోచి పీనుమ్ దెర గెచ్చు రోవిందె" మెన సంగిలి. సంగితికయ్, 16 యేసు జాక "మరియ!" మెన, ఎక్కి జాచి నావ్ సంగిలన్. సంగిల్ బేగి జా, జోక చిన పసుల, "రబ్బోనీ!" మెన సంగిలి. అరమయ్ బాసతె 'రబ్బోనీ' మెలె, 'గురు' మెలి అర్దుమ్ తయెదె.

17 యేసు, జలె, జాక, "అంక చడు నాయ్. ఆవ్ అన్నె దేముడు అబ్బొతె వెగ గెచ్చుక నేతయ్. గని, తుయి కిచ్చొ కెరుక జయెదె మెలె, అంచ బావుడ్లు జల అంచ సిస్సుల్తె గో, చి పరలోకుమ్ తిలొ తుమ్చొ దేముడు తుమ్చొ అబ్బొది జలొ అంచొ దేముడు అంచొ అబ్బొతె ఆవ్ ఉట్ట గెతసి మెన యేసుప్రబు సంగిలన్ మెన సంగు" మెన, జాచి అత్తి జోచ సిస్సుల్క కబుర్ తెద్రయ్లన్.

18 జాకయ్, మగ్గల పట్టుమ్చి జా మరియు, యేసుచ సిస్సుల్తె గెచ్చు, "యేసుప్రబుక దెక అస్సి!" మెన సంగ, జో సంగిలి కబుర్ ఎత్తి జోవయింక సంగిలి.

యేసు జోచ సిస్సుల్క డీసిలిసి

19 జా దీసి సంజె, సత్తరెక్క తొల్లి దీసి, మెలె యేసు జీవ్ జలి జా †అయ్తర్ దీసి సంజె, సిస్సుల్ ఎక్కితె బెర తిల. గని యూదుల్చ వెల్లెల మాస్సుల్క బియె కెర, కెప్పివొ డంపన లుంకిల్ రితి తిల. జేవ్ దస్సి బిలి రితి జా ఒత్త కెప్పివొ డంపన తతికయ్, యేసు జా కెర, జోవయించి నెడిమి టీవ, "తుమ్క సేంతుమ్ తవుసు!" మెన ఉంక్రయ్లన్. 20 దస్సి ఉంక్రవ కెర, 'అవ్వి' మెన దెకయ్తి రిసా, సిలువతె గలిలి పొది మేకుల్ అత్తితె పెట్టిన్చి మచ్చల్, పక్కయ్ బూసిలిన్చి మచ్చు, జోవయింక దెకయ్లన్, చి జేవ్, 'యేసుప్రబు' మెన జోక చిన, సర్దసంతోసుమ్ జల.

21 యేసు, జలె, జోవయింక అన్నె, "అంచి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి తవుసు. పరలోకుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొ ఈంజ లోకుమ్తె అంక కిసి తెద్రయ్లన్ గే, దస్సి ఈంజ లోకుమ్చ మాస్సుల్తె తుమ్క ఆవ్ తెద్రయ్తసి" మెన సంగిలన్. 22 ఇని సంగ కెర, జోవయించి ఉప్పిరి పుజ దా, "దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క ఆవ్ దెతసి. నజనా. 23 కచ పాపల్ తుమ్ చెమించుప కెరె గే, చెమించుప జా అస్తి. కచ పాపల్ చెమించుప నే జతి రితి తుమ్ కెరె గే, జా పాపుమ్ జోవయింక తయెదె" మెన సంగ యేసు ఉట్ట గెలన్.

24 యేసు జా సుట్టు సిస్సుల్క డీసిలిసి, జలె, 'కల్వల్తె జెర్మిలోసా' మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలొ తోమా మెలోసా ఒత్త నాయ్. 25 చి జో తెన్ దస్సుల్ జలి పొది "యేసుప్రబుక దెకిలమ్!" మెన తిల సిస్సుల్ సంగిల. గని, తోమా జోవయింక, "జో జీవ్ జా తిలె, అంక రుజ్జు దెకాయితు. జోచ అత్తితె దెకిలె, ఒత్త మేకుల్ పెట్ల మచ్చల్ తిలెకయ్, జేవ్ మచ్చల్ ఆవ్ చడ దెకిలెకయ్, పడ్డొ జేవ్ జోక పక్కయ్ బూసిలిన్ తెడి ఆవ్ సొంత ఆతు గల దెకిలెకయ్, 'జొయ్యి' మెన నంపజయిందె" మెలన్.

26 జలె, ఒత్త తెంతో అన్నె అట్టు పొదుల్ గెతికయ్, యేసుచ సిస్సుల్ జా గెరి అన్నె అస్తి. గని, ఈంజ సుటు తోమా కి జోవయింతెన్ అస్సి. జా సుట్టుచి రితి జేవ్ కెప్పివొ డంపన తిలె కి, యేసు జా జోవయించి నెడిమి టీవ, జోవయింక "తుమ్క సేంతుమ్ తవుసు!" మెన ఉంక్రయ్లన్.

† 20:19 20:19 సత్త పొదుల్తె అగేచి దీసి

27 తెదొడి, తోమాక దెక, “తుచి ఊంటి చంప కెర, అంచ అత్తో చడ దెకు! తుచి ఆతు చంప కెర, అంచి పక్కయ్ బూసిలిసివె తెడి గల దెకు! అన్మానుమ్ జా నాయ్. నంపజా దయిరిమ్ జా!” మెన, యేసు జోక సంగిలన్. 28 తోమా సర్లసంతోసుమ్ జా, “అంచొ ప్రబు, అంచొ దేముడు!” మెన పూర్తి నముకుమ్ జా సంగిలన్. 29 జాకయ్ యేసు జోక, “అంక దెకిలి రిసా తుయి నంపజలది. అంక నే దెకిలెకి కో అంక నంపజవుల గే, జోక చెంగిలి!” మెన సంగిలన్.

30 ఇన్నె రెగిడ్లసచి కంట, జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లెల కమె ఒగ్గరి యేసు జోచ సిస్సుల్చి మొక్కె కెర్లన్, గని మొత్తుమ్తె ఎత్లయి రెగ్ల అస్సి. 31 ఈంజేవ్, జలె, కిచ్చొ రెగ్ల అస్సి మెలె, యేసుక ‘నిజమి దేముడు తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసా క్రిస్తు జో’ మెన తుమ్క ‘నంపజతు’ మెనయ్ రెగ్ల అస్సి. తూమ్ కి సదు కెర్లస నూనతన నంపజలె, తూమ్ కి యేసుప్రబుచి దయచి రిసా జోచి జివ్క జియ, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితె.

21

యేసు సిస్సుల్క అన్నె డీసిలిసి

1 యేసు సిస్సుల్క డీస అన్నె సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డొ, తిబెరియ సముద్దుమ్తె, మెలె గలిలయతెచి సముద్దుమ్ రితి గడ్డె, జోచ సిస్సుల్ సగుమ్జిన్ తతికయ్, యేసు జోవయింక అన్నె డీస జో జివ్ జలిన్క జోచి అదికారుమ్క రుజ్జు దెకయ్లన్. ఇసి జర్లు జలి.

2 ఏక్ దీసి, సీమోను పేతురు, ‘కల్వల్తె జెర్మిలోసా’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలో తోమా, జా గలిలయ ప్రాంతుమ్చి కానా గవ్వొచొ నతనియేలు, జెబెదయ మెలోసాచ దొగుల పుత్తర్పుల్, చి అన్నె దొగుల సిస్సుల్, మొత్తుమ్ సత్తుజిన్, ఎక్కితె తిల, చి 3 “ఆవ్ మొస్స దెరుక గెతసి” మెన సీమోను పేతురు సంగ బార్ జంక దెర్తికయ్, తిల సిస్సుల్ “ఆమ్ కి బెద్ర జెమ్దె!” మెన సంగిల. జేవ్ ఎత్కిజిన్ బార్ జా, జోవయించి దొనితె వెగ, మొస్స దెరుక గెల. గని జయి రాతి ఎక్కి మొస్సా కి దెర్తి నాయ్.

4 గని, రాత్ పయితె తతికయ్, ఒత్త ఒడ్డుతె యేసు టీవ అస్సి. గని ‘యేసు’ మెన సిస్సుల్ చినితి నాయ్. 5 జో, జలె, జోవయింక కేక్ గల, “ఓ గోతుసుదల్, మొస్స దెర అస్సున్ గే?” మెన పుసిలన్. చి “నాయ్, బాబు, కిచ్చొయ్ నాయ్!” మెన జబాబ్ దా కేక్ గల.

6 యేసు, జలె, జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “దొనిచి ఉజెతో పక్కయ్ వల గల, చి దొర్కు

జవుల!” మెన కేక్ గలన్, చి జో సంగిల్ రితి జయ్యి పక్క వల గలిల. గలిలె, ఎత్తివాట్ మొస్స బెర తిలి రిసా వల కడుక నెత్తిర్.

7 దస్సి జతికయ్, యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లొ సిస్సుడు జోక చిన కెర, “అమ్చొ యేసుప్రబు, జో!” మెన పేతురుక సంగిలన్. జోక ‘అమ్చొ యేసుప్రబు’ మెన సీమోను పేతురు నూన్ల బేగి, కామ్చి రిసా జో కడ తిలి సొక్క అన్నె గలన, సముద్దుమ్తె డేవ, యేసుతె గెలన్. 8 గని, తిల సిస్సుల్ దొనితె తా, మొస్స బెర తిలి వల ఒగ్గొడ ఆన, పడ్డొ అయ్ల. ఒగ్గర్ దూరి జెంక నాయ్. ఒడ్డు తెంతో పాసి పాసి ఎక్కి పుంజెక్ గజాలు దూరి తిల.

9 జలె, ఒడ్డుతె అయ్లె కిచ్చొ దెకిల మెలె, ఒత్త మెసి బొగుల్చి ఆగి తిలి, చి ఆగితె మొస్స సిజితె తిల. పొడియొ కి తిల. 10 తెదొడి యేసు జోవయింక “తుమ్ అప్పె దెర్ల మొస్స సగుమ్ ఆన” మెలన్, 11 చి సీమోను పేతురు దొనితె అన్నె వెగ, వల ఒడ్డుతె ఒగ్గొడ అన్లన్. అన్లె, వెల్లెల మొస్స బెరయ్ అస్సి. కెత్తి మెలె, పుంజెక్ యాబయ్ తిన్ని వెల్లెల మొస్స. గని, ఎత్తివాట్ తిలె కి, వల చిరి జయె నాయ్.

12 “అల్లె, కంక జా,” మెన యేసు సిస్సుల్క బుకార్లన్. జేవ్ సిస్సుల్తె జలె, “తుయి కో?” మెన కో కి జోక పుసుక దయిరిమ్ నాయ్. జోక ‘యేసుప్రబు’ మెన జాన్తి. 13 జేవ్ దస్సి ఇదిల్ బితె తతికయ్, యేసు పురె జా, పొడియొ వెంట, వంట దిలన్. దస్సి మొస్స కి వెంట, వంట దిలన్.

14 యేసు మొర జివ్ జా ఉట్ట సిస్సుల్క డీసిలిసి ఇన్నెతెన్ తివ్వెర్ జలి.

పేతురుక యేసు చెమించుప కెర్లిసి

15 జేవ్ * అన్నిమ్ కెర కేడయ్లి పడ్డొ, సీమోను పేతురుక యేసు బుకారా, ఇదిల్ దూరి కడన, జోక ఇసి మెలన్. “ఓ సీమోను, యోహానుచొ పుత్తుసి, ఇన్నెచి కంట అంక తుయి ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్లసి గే?” మెన పుసిలన్. పుసిలె, పేతురు “ఒయ్యి, ప్రబు, ఆవ్ తుక ప్రేమ కెర్లిసి తుయి జాన్సి” మెలన్. యేసు జోక “దస్సి జలె, విలువ జల మెండ పిల్లల్క చెంగిల్ అన్నిమ్ గొవుడు దొర్కు కెరె తతి రితి తా!” మెన సంగిలన్.

16 పడ్డొ అన్నెక్ నుట్టు, “ఓ సీమోను, యోహానుచొ పుత్తుసి, అంక ప్రేమ కెర్లసి గే?” మెన పుసిలన్. పుసిలె, పేతురు జోక అన్నె, “ఒయ్యి, ప్రబు, ఆవ్ తుక ప్రేమ కెర్లిసి తుయి జాన్సి” మెన సంగిలన్. యేసు జోక అన్నె, “దస్సి జలె, విలువ జల

* 21:15 21:15 యూదుల్ చింబొ కతి నాయ్. ముక్కిమ్క పొడియొ కవుల.

మెండల్ క చెంగిల్ రకిత్ రితి తుయి దెకితె తా!” మెన సంగిలన్.

17 తెదొడి అన్నెక్ నుట్టు కి, పేతురుక యేసు పుసిలన్. “ఓ సీమోను, యోహానుచొ పుత్తుసి, అంక ప్రేమ కెర్తసి గే?” మెన అన్నె పుసితికయ్, ‘అంక ప్రేమ కెర్తసి గే?’ మెన యేసు పుసిలిసి అప్పె తివ్వెర్ జలి రిసా, పేతురు మెన్ను ఒగ్గర్ దుకుమ్ జలన్, చి “ప్రబు, తుయి ఎత్తి జాన్సి. ఆవ్ తుక ప్రేమ కెర్తసి తుయి దెకితసి!” మెన అన్నె సంగిలన్, చి యేసు జోక “విలువ జల మెండల్ క సరి జతి అన్నిమ్ దొర్కు కెర్తి రితి తుయి తా.

18 “తుక ఆవ్ అన్నె కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుయి ఉబెడొబొద తిలి పొది, తుకయ్ తూయి తెయార్ కెరన, ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి బుల్తె తిలది, గని తుయి మంత్రొ జలె పొది కీసి జస్తె మెలె, తుచ అత్తొ చంపొ కెర్తె, చి వేర సుదొ తుక తెయార్ కెరెదె. చి తుయి ఇస్తుమ్ నెంజిలిన్తె తుక వయ నెయెదె” మెన పేతురుక యేసు సంగిలన్. 19 కిచ్చొక దస్సి సంగిలన్ మెలె, పేతురు మంత్రొ జలె పొది, విరోదుమ్ సుదల్ జోక †మారుల. దస్సి జయెదె మెలి గుర్తుకయ్ యేసు దస్సి మెలన్. జలె, ఒత్త తెంతొ యేసు పేతురుక, ‡“అంచి పట్టి జే!” మెలన్.

20 తెదొడి పేతురు పస్ల, యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తొ సిస్సుడు జోచి పట్టి జెతిసి దెకిలన్. కక్క మెలె, యేసు సిస్సుల్ తెన్ ఆకర్ అన్నిమ్ కెర్తి పొది, యేసుచి గుండెతె వెల వెన తిలొ సిస్సుడు. జొయ్యి, జా నుట్టు ‘తుక విరోదుమ్ సుదల్తె దెర దెతొసా కొన్నొ?’ మెన యేసుక పుస దిలన్.

21 పేతురు, జలె, జో సిస్సుడుక దెక కెర, “ప్రబు, ఈంజొ మాన్సుక కిచ్చొ జయెదె?” మెన పుసిలన్.

22 పుసితికయ్, యేసు జోక, “ఆవ్ దేముడు అబ్బొతె పరలోకుమ్తె గెచ్చు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతె ఎదక ఈంజొ తాఁ గెచ్చుక అంచి ఇస్తుమ్ జలె, తుక కిచ్చొ బాద? అంచి పూచి, జా. తుచి పూచి కిచ్చొ మెలె, ఆవ్ తియార్లి కామ్ కెరుక. అంచి పట్టి జె!” మెలన్.

23 జో అన్నెక్లో సిస్సుడుచి రిసా యేసు సంగిలి జా కోడుచి రిసా సగుమ్జిన్ పడ్డొ కిచ్చొ సంగితె తిల మెలె, ‘ఈంజొ అన్నెక్లో సిస్సుడు మొరె నాయ్’ మెంతె తిల. గని జో ‘మొరె నాయ్’ మెన యేసు సంగి నాయ్. ఎక్కి “ఆవ్ అన్నె జెతె ఎదక ఈంజొ తా గెచ్చుక అంచి ఇస్తుమ్ జలె, తుకయ్ కిచ్చొ బాద?” మెనయ్ సంగ తిలొ.

24 ఈంజ ఎత్తిచి రిసా సాచి జలొసా, ఈంజ ఎత్తిచి రిసా రెగిడ్లొసా కొన్నొ మెలె, జొయ్యి సిస్సుడు. యేసు ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తొసా. జోచి సాచి సత్తిమ్ మెన జాన్సుమ్.

25 యేసు కెర్ల కమె అన్నె ఒగ్గర్ అస్తి. జేవ్ కమె ఎత్తిచి రిసా రెగుడుక జలె, జేవ్ కమె ఎత్తివాట్ జవులచి రిసా జోవయించి రిసా రెగిడ్ల పుస్తకల్ ఈంజ బూలోకుమ్ దెరుక నెత్తె. తెద్దిలి.

† 21:19 21:19 వేర పుస్తకల్తె కిచ్చొ అస్సె మెలె, పడ్డొ పేతురుక కీసి మార్ల మెలె, జోవయింక బోడి ఎట్టొ చట్టొ ఉప్పిరి ఒడొవ సిలువతె మార్ల. ‡ 21:19 21:19 క్రిస్తుచి రితి నిదానుమ్ ఇండితిన్చి కోడు, పడ్డొ సిలువతె జో కి మొర్చిన్చి అర్దుమ్ కి ఇన్నె తయెదె.

బారికుల్ కెర్ల కమె యేసుక్రీస్తుచ బారికుల్ కెర్ల కమె

యేసు సుద్ది తిలి ఆత్మ దెతి రిసా సంగిలసి

1 ఓ దెయిపిలా, ఆవ్ తొలితొ రెగిడ్డి *పుస్తకుమతె కిచ్చొచి రిసా రెగిడ్లయ్ గే జాన్సి. యేసు కెర్ల కమె, యేసు కెర సికడ్డిసి రిసా రెగిడ్డిసి. 2 మొదొల్ తెంతొ, యేసు పరలోకుమతె తిలొ దేముడు జలొ అబ్బొనతె అన్నె వెగ గెలి ఎదకచి రిసా ఎత్కి జా పుస్తకుమతె రెగిడ్లయ్. పడ్డొ, జో దేముడు అబ్బొనతె అన్నె వెగ నే గెతె అగ్గె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్, జో అగ్గె నిసాన్ల సిస్సుల్క ఆడ్ర దా, జోచి †సుబుమ్ కబుర్ కామ్ జేవ్ కెర్తి రిసా, జో ఆగ్గు దా తిలొ. 3 జో మొర గెచ్చు అన్నె జీవ్ జలి పడ్డొ, జా అన్నెక్ దొన్ని విసా పొదుల్చి తెడి, జో జోవయింక సగుమ్ సుట్టు డీసయ్ జా, జో అన్నె జీవ్ జలిన్క జోవయింక ఒగ్గర్ రుజ్జుల్ దెకవ, ‡దేముడుచి రాజిమ్చి రిసా జోవయింక అన్నె సికడ్డి తిలొ. 4 జేవ్ దొన్ని విసా పొదుల్చి తెడి ఏక్ సుట్టు, జోవయింతెన్ అన్నిమ్ కత్తె తా, జేవ్క కిచ్చొ ఆడ్ర దిలన్ మెలె, “తుమ్ కిచ్చొక రకుక మెలె, తుమ్ ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతొ నే గెతె, ఇన్నె తా. అంచి రిసా సూన్సి, అబ్బొ జలొ దేముడు తుమ్క దెయిందె మెన అగ్గె తెంతొ కోడు దిలిసి దొర్కు జతి ఎద రకితె తా. 5 యోహాను జలె, అగ్గె పానితె మాన్సుల్క బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ, గని తుమ్క అప్పె కిచ్చొ జర్గు జయెదె మెలె, అన్నె ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె అగ్గె, జా అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె తుమ్క బాప్తిసుమ్ దొర్కు జయెదె” మెన యేసు †జోచ సిస్సుల్క సంగిలన్.

6 యేసు సిస్సుల్ తెన్ బెద తిలి పొది, జేవ్ జోక, “*ప్రబువ, అప్పె జలె, తుచి తెడి అమ్క ఆమి ఏలుప కెరంతి రితి కెర, అమ్చి ఇస్రాయేల్

దేసిమ్క జోవయింక అన్నె దెసెగె?” మెన పుసిల. 7 పుసితికయ్, జోక సిస్సుల్క, “కేన్ కాలుమ్క, కేన్ సమయుమ్క, కిచ్చొ జర్గు జంక అన్నె గే, మెన ఎత్కిచి ఉప్పిరి తిలొ దేముడు అబ్బొక అదికారుమ్తె తియ అన్నె. 8 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లి మెలె, తుమ్ నెక్తి జస్తె, అంచి రిసా సాచి జతి రితి, తుమ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె, ఈంజ ఒండి యూదయ ప్రదేసిమ్తె, పడ్డొ సమరయ ప్రదేసిమ్తె, పడ్డొ ఒండి లోకుమ్చ దూరి దేసిమ్లుతె కి సాచి దెకయ్తె” మెన సంగిలన్.

యేసు పరలోకుమతె వెగ గెలిసి

9 యేసు ఇసి సంగ కేడయ్లి పడ్డొ, జేవ్ సిస్సుల్ దెకితె తతికయ్, జో పరలోకుమతె అన్నె గెచ్చుక మెన ఉక్కిల్ జలొ. జో వెగ గెతె తతికయ్, ఏక్ మబ్బు జోక లుంకడ్డి, చి సిస్సుల్ జోక అన్నె దెకుక నెత్తిర్. 10 జో పరలోకుమతె వెగ గెతె తతికయ్, సిస్సుల్ ఆగాసుమ్ పక్క ఆచారిమ్ తెన్ దెకితె తతికయ్, ఆదె, చొక్కిల పాలల్ గలన తిల దేముడుచ దూతల్ దొగుల జోవయించి నెడిమి ఉత్త జా టీవొజ జల, 11 “ఓ గలిలయ ప్రాంతుమ్చ మాన్సుల్, కిచ్చొక దస్సి ఆగాసుమ్ పక్క దెక దెక టీవొజ జా అస్సున్? తుమ్చి నెడిమి తెంతొ ఉక్కిల్ జా పరలోకుమతె వెగ గెలొ ఈంజొ యేసు, పడ్డొక అన్నె ఉత్త జెయెదె. జో కీసి పరలోకుమతె వెగ గెలొ గే దెకిల్ రితి, దస్సయి అన్నె ఉత్త జెయెదె” మెన జేవ్క సంగిల.

సిస్సుల్ యెరూసలేమ్తె ప్రార్దన కెర్తిసి

12 తెదొడి జేవ్ జా †బలివ మెట్ట తెంతొ ఉత్త జా, యేసుచ సిస్సుల్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఉట్ట అయ్ల. మెట్టక పట్టుమ్ పాసి తయెదె. కెద్ది దూరి మెలె, ‡సెలవ్ కడన్సి దీసి యూదుల్ ఇండితి ఎదిలి దూరి. 13 పట్టుమ్తె పావ కేనె గెల మెలె, జేవ్ సంగ తిలొ ఒత్తచొ గేరుచి అంతస్తుమ్తెచి గదితె గెల. కొన్స మెలె, పేతురు, యోహాను, యాకోబు, అంద్రెయ, పిలిప్, తోమా, బర్తోలోమయి, మత్తయ, అల్ఫయిచొ యాకోబు మెలొ పుత్తున్, పడ్డొ సొంత

* 1:1 1:1 ‘లూకా’, మెలె యేసుక్రీస్తుచి రిసా లూకా రెగిడ్డి సాచిచి పుస్తకుమ్. † 1:2 1:2 ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్కు కెర్తి రచ్చునచి కోడు. జో పాపల్ చెమించుప కెర్తినచి రిసాచి కబుర్. యేసుయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలిన్చి కబుర్. జో అర్చితుమ్ జా పాపల్ గెచ్చయ్లి రిసా మాన్సుల్ పరలోకుమచి రాజిమ్తె బెదితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలిన్చి కబుర్. ‘సుబుమ్ కబుర్ కామ్’ మెలె, ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ ఎత్కిచి రిసా సాచి జా జా బుల్లిసి, నెంజిలె సొంత టాన్తె కి సాచి సంగితె తతిసి. ‡ 1:3 1:3 ‘ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్’ మెలె, 1 జోవయింక సంజల మాన్సుల్చి పెట్టి జో ఏలుప కెర్తిసి, 2 జోవయింక అత్తనెక్తి ఈంజ లోకుమ్తె కామ్ కెర్తిసి, 3 ఈంజ ఉగుమ్ మార్పుప జలె జో ఎదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలుప కెర్తిసి, చి 4 పరలోకుమతె జో ఏలుప కెర్తిసి. § 1:5 1:5 యూదా అత్త్య కెరన మొర తిలన్ గెద. * 1:6 1:6 ‘ప్రబు’ మెలె కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, ఎత్కిచి కంఠ వెల్లొ తిలొసా, ఎత్కిచి ఏలుప కెర్తొసా. ఒగ్గర్ సుట్టు యేసుకయ్ ‘ప్రబు’ మెనుల, గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అబ్బొన్క కి ‘ప్రబు’ మెనుల. † 1:12 1:12 ‘బలివ మెట్ట’ మెలె, బలివ పండ్లు రూకుల్ జా మెట్టయ్ తవుల చి జా నావ్ తయెదె. ‡ 1:12 1:12 రమారమి తిన్ని పావ్ కిలొమిటర్లు దూరి జయెదె

దేసిమ్ ఏలుప కెరంతి ఆస తిలి మందతె తిలో సీమోను, పణ్ణో యాకోబు మెలో ఎక్కిలోచో పుత్తున్ మెలో యూదా; మొత్తుమ్ ఎగరజిన్ సిస్సుల్. 14 జో గెరి తా కిచ్చో ఎక్కి నిదానుమ్ కెర్తె తిల మెలె, ప్రార్దన కెర్తె తిల. ప్రార్దన కెరుక మెన జోవయింతెన్ అన్నె కో కో జేవ్ పొదులె బెదితె తిల మెలె, యేసుచి అయ్యుని మరియ తెన్, జోక బావుడ్డివో, జోవయింక అన్నె నంపజల తేర్బోదల్ తిల.

15 జేవ్ దస్సి ప్రార్దన కెర్తె తిల పొదులె, ఏక్ దీసి, రమారమి కీసావు విస్సాజిన్ మాన్సుల్ ఒత్త బెర తతికయ్, జేవ్ ప్రబుక నంపజలనచి నెడిమి పేతురు టీవోజ జా, ఇసి మెన సంగిలన్. 16 “ఓ బావుడ్డు, అమ్చో యేసుక జేలి కెర్క దెరవ దిలో యూదాచి రిసా, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సికయ్ తికయ్, దావీదు మెలో పూర్గుమ్చోచి అత్తి సంగిలిసి కోడు జా, కచితుమ్ నెరవెర్చుప జంక అన్నె. జాకయ్, యూదాచి రిసా సంగిల్ రితి నెరవెర్చుప జలి. 17 మెలె, యూదా అమ్చి తెన్ యేసు నిసాన్లోసా జలో, చి అమ్ కెర్తి సేవతె జో బెదుక ప్రబు సెలవ్ దా తిలో.”

18 మదెనె యూదాక కిచ్చో జర్గు జలి మెలె, జో యేసుక విక పాపుమ్ కెర్తి డబ్బుల్ తెన్ బుయి గెన్లో. జా బుయి తిలిన్తె సెడ గెలన్, చి పెట్టి బద్దల్ జతికయ్, పెట్టిచి అంతున్ ఎత్తి సూయి జా గెలి. 19 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ జాన్లి దీసి తెంతో, జా బుయిక ‘అకెల్దామ’ మెన జోవయించి అరమయ్ బాస తెన్ సంగితతి. జా నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, ‘లోయి సూయి జా తిలి బుయి*’.

20 జాకయ్ యూదాక జర్గు జలిసి తెన్, కీర్తన పుస్తకమ్తె రెగిడ్లి కోడు నెరవెర్చుప జలి.

“జోవయించి టాన్ పాడ్ జలి బయిలు రితి జవున్, చి ఒత్త తెంతో కో ఒత్త జితు నాయ్” మెన రెగ్గ అన్నె. అన్నెక్ కోడు కి రెగ్గ అన్నె. కేన్ కోడు మెలె,

“జోవయింక దా తిలి టాన్ జోవయింక పిట్టున్, చి వేర మాన్సుక దొర్కు జవున్.”

మెన రెగిడ్లిసి మెన, బెర తిలసక పేతురు సంగిలన్. 21-22 అన్నె కిచ్చో మెలన్ మెలె, “జా కోడుచి రిసా, యేసుప్రబు అన్నెజివ్ జా ఉట్టిన్క అమ్చి తెన్ సాచి జా జోచి గవురుమ్ దెకయ్ తి రిసా, అన్నెక్లో అమ్చి తెన్ బెదుక అన్నె. కొన్నో మెలె, యోహాను బాప్తిసుమ్

దెతె తిలి, యేసుప్రబు అమ్చి తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి మొదోల్ తెంతో, యేసు పరలోకుమ్తె వెగ గెలి ఎదక అమ్చి తెన్ బుల్తె తిలోసా ఎక్కిలో అమ్చి తెన్ బెదుక అన్నె” మెన పేతురు సంగిలన్.

23 సంగితికయ్, జేవ్తె తిల దొగులక టీవోజ కెల. జేవ్ దొగుల కొన్న మెలె, ‘బర్నబా’ మెన ఆసిమ్ నావ్ తిలో యోసేపు మెలో యూస్తు మెలో ఎక్కిలో, చి మత్తీయ మెలో అన్నెక్లో.

24 జేవ్ దొగులతె ప్రబు కక్క నిసాన్దె గే, జానుక జతి రిసా, సిస్సుల్ ప్రార్దన కెర్తె. “ఓ ప్రబు, మాన్సుచి పెట్టి తిలి బుద్ది ఎత్తి తుయ్ జాన్సి. 25 తుయి దిలి సేవ, తుచో బారికి జతి తుయి దిలి టాన్, యూదా నిస్సార్గుమ్ కెర్లి రితి జా నెన కెర, జోచి టాన్తె జో గెచ్చు అన్నె. జోక తుయి దా తిలి కామ్ కెర్తి రిసా, ఈంజేవ్ దొగులతె కక్క నిసాన అస్సిన్ గే, దయ కెర అమ్క రుజ్జు దెకవు” మెన ప్రార్దన కెర్తె. 26 ప్రార్దన కెర, చిటి గల్లిక మత్తీయచి నావ్ సేడ్డి. జా రుజ్జు జతికయ్, ‘అమ్చి తెన్ ప్రబుచో బారికి జవున్’ మెన, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త ఎగరజిన్ †బారికుల్ జో మత్తీయక బెదవన్ల, చి బారజిన్ అన్నె జా గెల.

2

నంపజలనచి పెట్టి దేముడు జోచో ఆత్మ దిలిసి

1 యేసు మొర అన్నె జివ్ జా ఉట్ట సత్తు సంతల్ గెతికయ్, ‘పెంతెకొస్తు’ మెన యూదుల్చి పండుగు దీసి, యేసుక నంపజలన ఎత్తిజిన్ ఎక్కితె బెద అయ్ల. 2 జేవ్ ఒత్త ఎక్కితె బెద తతికయ్,

ఆగాసుమ్ పక్క తెంతో, వెల్లో వాదు గట్టిజ వీర్తి రితి వెల్లి అవాడ్ అయ్లి, చి గేర్ ఒండి జా అవాడ్ సప్పుడు బెర్తి. 3 తెదొడి, కిచ్చో దెకిల మెలె, ఆగి లగితి రితిసి డీస ఉత్త జా చెదుర్పు జా, జోవయింక ఎక్కెక్కచ బోడివోచి ఉప్పిరి ఆగివో లగిల్ రితి జలి. జోవయింతె కక్క నే పిట్టె దస్సి జలి.

4 దస్సి జతికయ్, కక్క నే పిట్టె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి జోవయించి పెట్టి బెర అయ్లి, చి జోవయించి ఆత్మచి సెక్తి తెన్ దొర్కు జలి ఎదిలి, వేర వేర అగ్గె నేన్ల బాసల్ తెన్ జేవ్ లట్టుబుక దెర్ల.

5 జేవ్ పొదులె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దేసిమ్లుతె చెదుర్పు జా తిల దేముడుక నిదానుమ్ తెన్ జోకర్త యూదుల్ అన్నె ఉట్ట జా *యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె జితె తిల. 6 జలె, యేసుక నంపజలనచి పెట్టి

§ 1:15 1:15 జలె పుంజెక్ విస్సెజిన్ * 1:19 1:19 నెంజిలె ‘లోయిచి బాటి’. † 1:26 1:26 మత్తయి, మార్కు, లూకా, యోహాను రెగిడ్ల అగ్గచ పుస్తకల్తె జేవ్ బారజిన్క ‘సిస్సుల్’ మెన రెగ్గ తిల, గని యేసు జోవయించి ఆత్మసెక్తి దా అదికారుమ్ దిలి తెంతో జోవయించి రిసా రెగిడ్లన ‘బారికుల్’ మెంతతి. * 2:5 2:5 ఒండి లోకుమ్క ఎక్కి జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గుడి తిలిచి రిసా ఒత్త గెచ్చు తిల.

అబ్బోనీచి జోచి ఆత్మ బెర్లి జా అవాడ్ నూన, కేనె కేనె తెంతో నిగ జా, ఒగ్గరిజిన్ జేవ్ యూదుల్ జా గెరి అయిల. అయిలె, ఆచారిమ్ జల. కిచ్చొక మెలె, జోవయించ సొంత వేర వేర బాసల్ తెన్ యేసుచ సిస్సుల్ లట్టబై తిల; జేవ్ బాసల్ కెయ నే సిక తిలె కి, ⁷ ఆచారిమ్ జా ఎక్కిలోక ఎక్కిలో, “వేర వేర అమ్చ సొంత బాసల్ తెన్ ఈంజేవ్ లట్టబ్బన గలిలయులు జవుల గెద? ⁸ అమ్చ బాసల్ నేన్తి దస్సి జలె, కిసి జా అమ్చ బాసల్ తెన్ లట్టబ్తతి” మెన జేవ్ ఆచారిమ్ సంగితె తిల. ⁹ “అమ్ పార్తి దేసిమ్చ, మాదీయులు, ఏలామియుల్, పడ్డో మెసాపొతమియ తెంతో చి, యూదయ తెంతోచ, కప్పదొకియ తెంతోచ, పొంతు తెంతోచ, ఆసియా తెంతోచ, ¹⁰ పుగియ తెంతోచ, పంపూలియా తెంతోచ, ఐగుప్తు దేసిమ్చ, పడ్డో కురేనియు పట్టుమ్చి సుట్టునంత తిలి లిబియ దేసిమ్ తెంతోచ. పడ్డో అన్నె కి అమ్తె సగుమ్జిన్ రోమ్ దేసిమ్ తెంతో ఆజి కాలి ఉట్ట జా అస్తి. జోవయింతె సగుమ్జిన్ యూదుల్ జెర్మిలన. సగుమ్జిన్ అగ్గె యూదుల్ నెంజిలె కి, దేముడుక నంపజా మార్పువ కెరన్లన కి అస్తి. ¹¹ పడ్డో, క్రేతు దేసిమ్చ, అరెబియ దేసిమ్చ కి ఇన్నె అస్తి. అమ్ ఎత్తివాట్ దేసిమ్లు తెంతో ఉట్ట అయిలె కి, అమ్చ సొంత బాసల్ తెన్ ఈంజేవ్ లట్టబ, ఈంజెవు దేముడుచ ఆచారిమ్చ కమె అమ్క సూనయ్తతి!” ¹² జోవయించి ఆచారిమ్చి రిసా అన్నె కిచ్చొ మెన ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సంగితె తిల మెలె, “అప్పె జర్లు జలిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ?” మెన పుసుక దెర్ల. ¹³ గని ఒత్త బెర అయిలనతె అన్మానుమ్ జల మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ కి తిల, జేవ్ కిచ్చొ మెల మెలె, “ఈంజేవ్ మచ్చ అస్తి” మెన జేవ్చి రిసా ఆస్తి తిల.

పేతురు లట్టబ్బిసి

¹⁴ జలె తెదొడి పేతురు, ఎగరజిన్ సిస్సుల్చి నెడిమి టీవోజ జా, బెద తిల మాన్సుల్క సూన్తు మెన, గట్టిజ అవాడ్ కెరన, సంగుక దెర్లన్. జో ఇసి మెన సంగిలన్, “ఓ అమ్చ యూదుల్, ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తిలన ఎత్తిజిని, ఆవ్ అప్పె సంగితిసి సరిగా నూన, అర్దుమ్ కెరన. ¹⁵ ఈంజేవ్ తుమ్ దెకిల మాన్సుల్క ‘మచ్చ అస్తి’ మెన తుమ్ మెన్సుతె ఉచర్లి రిసా మచ్చితి నాయ్. అప్పె పెందలె

† **2:16** 2:16 పూర్ణుమ్ పొది ఎత్తి అదికారుమ్ తిల దేముడు కక్క గే నిసాన, “ఈంజ జా కబుర్ నంగు” మెన జోవయించి ఆత్మనెక్తి జో మాన్సుచి పెట్టి దా లట్టబడెదె. ‡ **2:21** 2:21 ‘పరలోకుమ్చో దేముడు’ మెన ఇన్నె రెగిడ్డిన్క గ్రీకు బానతె తొలితె రెగిడ్డ పుస్తకల్తె ‘ప్రబు’ మెలి అర్దుమ్చి కోడు అస్సె. ‘ప్రబు’ మెలె, యేసుచి రిసా ఒగ్గరి సంగితతి, గని దేముడు అబ్బొనీక కి ‘ప్రబు’ మెన నంగుల జా అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె ఎత్తి ఏలువ కెర్లొసా జో దేముడు అబ్బొనీచి నావ్ ‘యెహోవ’ జయెదె, గని జా నావ్ దెరుక యూదుల్ బియె కెర ‘ప్రబు’ మెనుల.

§ **2:23** 2:23 మార్కు 15:24చి ఎట్టాచి కోడు దెక.

నొప్పు గంటల్ జా అస్సె! ¹⁶ అప్పె జర్లు జలిన్చి రిసా దేముడు పూర్ణుమ్ †జోచ కబుర్లు సంగిలో యోవేలు మెలోసాచి అత్తి సంగిలన్.

¹⁷ దేముడు కిచ్చొ సంగితయ్ మెలె, ‘ఆకర్ దీసల్క దేసిమ్లు ఎత్తితె తిల మాన్సుల్చి పెట్టి అంచి ఆత్మ సువ దెయిందె. తుమ్చ పుత్తర్లు, దువిడ్లుచి అత్తి అంచ కబుర్లు సంగిమ్దె. పడ్డో తుమ్చ ఉబెడ్లు, జలె, ఆవ్ దెకయ్త సిప్పల్ దెకుల, తుమ్చ మంత్రమాన్సుల్ కి ఆవ్ దెకయ్త సిప్పల్ దెకుల. ¹⁸ కచితుమ్, మున్సుబోదల్ జలెకి, తేర్బోదల్ జలెకి, అంచ సేవ కెర్తన ఎత్తిజిన్చి పెట్టి అంచి ఆత్మ సువ దెయిందె, చి అంచ కబుర్లు సంగితె తవుల.

¹⁹ ఆగాసుమ్తె కి, బూలోకుమ్తె కి, వెల్లెల వెల్లెల కమె కెర, అంచి అదికారుమ్క రుజ్జుల్ దెకయిందె. లోయి సూయి జతిసి, ఆగి లగితిసి, చి దుమ్మొ జతిసి. ²⁰ ప్రబు అన్నె ఉత్త జతి జా వెల్లి దీసి నే జెతి అగ్గె పొద్దు అందర్ జయెదె, జోను లోయి రంగు జయెదె. ²¹ గని, తూయి నిజుమి †పరలోకుమ్చో దేముడు, తుక నంపజతసి, అంక రచ్చించుప కెరు! మెన జోవయించి పెట్టి కో అంక ఎక్కి నిదానుమ్ నంపజవుల గే, జోవయించి పాపుమ్ చెమించుప కెర, జోవయింక రచ్చించుప కెరిందె.’ ”

²² “దస్సి ఉచర కెర, ఒత్త బెద తిల యూదుల్క పేతురు అన్నె కిచ్చొ మెలన్ మెలె, ఓ ఇస్రాయేలులు మెంత అమ్చ యూదుల్, ఏక్ కోడు తుమ్ సూన. నజరేతు గెవ్విచో యేసు కిసి తిలో గే, తుమ్ జాన్సు. ‘జోక దేముడు దిలి అదికారుమ్ రుజ్జు జవున్’ మెన, దేముడు జోచి అత్తి తుమ్చి మొక్కె వెల్లెల వెల్లెల కమె కెరవ, రుజ్జుల్ డీనయ్లో. ²³ జలె, ‘జర్లు జతిన్, జర్లు జవున్’ మెన దేముడు అగ్గెయి తెంతో రెగిడ్డి రితి, జో యేసుక మూర్కుడ్లుచి అత్తి తూమ్ సొర్పు కెర దా, కీసిలువతె గలవ మార్లదు.

²⁴ జోక తుమ్ మార్లె కి, జో మొర్ను తెంతో విడ్డల్ జా, దేముడు జోక అన్నె జియడ్డో; యేసుచి ఉప్పిరి మొర్నుక అదికారుమ్ నాయ్.

²⁵ “యేసు అగ్గె తెంతో జానన్లిన కిచ్చొ మెలె

అమ్మచో దావీదు పూర్ణమచోచి అత్తి దేముడు రెగ్డయలో మెలె;

*దేముడు కెడ్డొడి తెదొడి అంక తోడు అస్సె మెన దెకిలయ్. కిచ్చొ కి అంక బమ్మ నే కెర్తె, జో అంచి ఉజెతో పక్క తా తోడు తత్తయ్ మెన దెకిలయ్ చి ఆవ్ కదుల్ నే జయి. 26 జాక, సర్దసంతోసుమ్ జలయ్, చి జో ప్రబుచి గవురుమ్చి రిసా గనుమ్ గాయ్తోన్ జలయ్. జాకయ్, అన్నె, కిచ్చొ జర్లు జలెకి, అంచి పెట్టి అంచి ఆగ్ కి ఆస తెన్ తయెదె. 27 ఆవ్ మొర్లె కి, ఆవ్ మొర్లుతె గెలె కి, జో అంక ఒత్త ములె నాయ్, తుచి సుద్ది తిలసచి ఆగ్ కువితి రితి నే ఒప్పన్తె. 28 జితి నెక్తి అంక దా అస్సిన్, చి తుచితె పరలోకుమ్తె తియ తా, తుచితె ఆవ్ తతిన్క అంక పూర్తి సర్దసంతోసుమ్ కెర్తె.”†

పేతురు జేవ్ బెర తిల యూదుల్క ఏద కెరవ, అన్నె కిచ్చొ మెన బోదన కెర్లన్ మెలె, 29 “ఓ బావుడ్లు, అమ్మచో దావీదు పూర్ణమచోచి రిసా కిచ్చొ మెన కచితుమ్ ఆవ్ సంగితసి మెలె, జో మాములుమ్ మాన్సు జా మొర గెలన్, చి జోక మెన్నె రోవ చి అప్పెక మెన్సున్ దస్సె అస్సె. 30 గని మాములుమ్ మాన్సు జలెకి, దేముడు ఒట్టు గలన్ కిచ్చొ మెన నే పిట్టి కచితుమ్ కోడు పూర్ణుల్క సూనయ్లిసి కబుర్లు జో జాన అస్సె. దేముడు జోవయింక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె;

తుమ్చి వమ్సుమ్చో ఎక్కిలోక తుచి సింగాసనుమ్తె వెనడిందె”

31 జాకయ్, జో దేముడు సికయ్తికయ్, కిచ్చొ అగ్గె తెంతో దెకిలి రితి జా దావీదు రెగ్డ అస్సె మెలె;

“క్రీస్తు మొర్లె కి, మొర్లుతె నే తయెదె, జోచి ఆగ్ నే కువితె, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టెదె.”

32 “జలె, ఈంజో యేసుకయ్ దేముడు అన్నె జియడ్లొ మెన అమ్ ఇన్నె బెర్లస ఎత్తిజిన్ సాచి జా అస్సుమ్. 33 జో, జలె, అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట దేముడు అబ్బిన్తె పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చు గవురుమ్ జా, జోచి ఉజెతో పక్క వెన అస్సె. చి జో దేముడు అబ్బిసి అగ్గె సంగ తిలి రితి, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ వంట దెతిసి, పూర్తి జో తుమ్ అప్పె దెకిలిసి సూన్లిసి జర్లు కెర అస్సె.

34 “దావీదు, జలె, పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చె నాయ్, గని జో ఇసి సంగిలన్.

దేముడు ప్రబు అంచో ప్రబుక సంగిలన్. 35 ‘తుక విరోదుమ్ జలస తుచి చాటు సుదితి పొద్దొ జతి రితి కెర్తె ఎదక, తుయి అంచి ఉజెతో పక్క వెన తా.’

36 “జాకయ్, తుమ్ ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్ ఎత్తిజిన్క ఆవ్ కిచ్చొ కచితుమ్ సంగితసి మెలె, తుమ్ సిలువ గల మార్లొ యేసు అమ్క దొర్కు జలొ రచ్చించువ కెర్లొసా జతో క్రీస్తు జా, ఎత్తిక ఏలువ కెర్తె ప్రబు జవున్” ఇసి పేతురు రుజ్జు కెర్లన్.

37 ఈంజ ఎత్తి సూన కెర, ఒత్త బెర తిల యూదుల్, “నిజామి దేముడుచో పుత్తున్క మార పాపుమ్ కెర్లమ్ మెన జోవయించి పెట్టి దుకుమ్ తెన్ ఒప్పన, బియఁ గెచ్చు, ఓ బావుడ్లు, అమ్చి పాపుమ్ గెన్ను మెన అమ్ అప్పె కిచ్చొ కెర్తె జయెదె?” మెన పేతురుక చి జోవయింతెన్ తిల యేసుచ అన్నె బారికుల్క వుసిల. 38 జేవ్క, పేతురు, “తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా దుకుమ్ జా పాపుమ్ ముల్లి బుద్ది జా యేసుక్రీస్తుక నంపజా, తుమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి గుర్తుక జోచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ కడన్కు. దస్సి కెర్లదు మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్క దొర్కు జయెదె. 39 జోచి కక్క ప్రబు జలొ అమ్చో దేముడు నిసాన్దె గే, ‘జోవయించి పెట్టి అమ్చి సుద్ది తిలి ఆత్మ దెయెదె’ మెన, తుమ్చి రిసా కి, తుమ్చ బోదల్చి రిసా కి, పడ్డొచ మాన్సుల్క కి, పడ్డొ దూరి దేసిమ్లుచ మాన్సుల్చి రిసా కి సంగ అస్సె” ఇసి పేతురు జేవ్క సంగిలన్. 40 పడ్డొ

అన్నె సాచుల్ రుజ్జుల్ బెదవ, జోవయింక కిచ్చొ మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్ మెలె, “పాపుమ్బుద్ది తిల ఈంజ ఉగుమ్చ మాన్సుల్చి బుద్ది ముల, విడ్డల్ కెరన, రచ్చించువ జా” మెన సంగిలన్. 41 జోచి కోడు సూన నంపజలన, జలె, బాప్తిసుమ్ నజన్. చి జా దీసి రమారమి తిన్ని వెయిల్జిన్ మాన్సుల్ అగ్గె నంపజల సిస్సుల్ తెన్ బెదిల.

42 జా దీసి తెంతో, నిదానుమ్ తెన్ యేసుచ బారికుల్చి బోదన సూన్తె తా, సిస్సుల్ తెన్ సర్ల తెన్ బెద, మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తిన్క యేసు బలి జలొచి జా గుర్తు దెకయ్తి పొడియొ, ద్రాచ రస్సుమ్ కంక పింక అలవాల్ జల, జోవయింతెన్ నిదానుమ్ తెన్ ప్రార్దన కెర్తె తిల.

43 ఎత్తిజిన్ ఉచర ఉచర ఆచారిమ్ తెన్ తిల, చి జేవ్ బారికుల్చి అత్తి ప్రబు ఒగ్గర్ వెల్లెల కమొ జర్లు జలి. 44 పడ్డొ, నంపజలన ఎత్తిజిన్ సర్ల తెన్

* 2:25 2:25 నెంజెలె ‘ప్రబు’. † 2:28 2:28 యేసుక దేముడు అబ్బిసి అన్నె జియడెదె మెలిన్చి రిసాచి కోడు ఈంజ. యేసు దేముడు అబ్బిన్ తెన్ లట్టల్లి రితి కోడు.

ఎక్కి మెన్ను తెన్ తిల, చి బీద సుదల్, సొమ్మార్లు, కోయి మున్ను నే జతె, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తోడు దెతె తిల. 45 ఆస్తి తిల మాన్సుల్ జోవయించి వికన, నెంజిల మాన్సుల్క తోడు దెతె తిల. ఎక్కిలోక కొత్తు తిలెగిన, అన్నెక్కో జోక తోడు దెంక. 46 దేముడుచి గుడితె బెద, ప్రబుక ఉచరుక మెన రోజుక గెతె తిల, చి జోవయించి గెరలె, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో అన్నిమ్క బుకారా, జా పోడియెం కా, జా ద్రాచ రన్నుమ్ పియ, సర్లనంతోసుమ్ తెన్ కట్టు తెన్ తిల. 47 దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల, చి ఎత్తిజిన్ జోవయింక మెన్సిత్ తిల, చి ప్రబు రోజుక కక్క కక్క నొవ మాన్సుల్క నిసాన రచ్చించువ కెర నంపజలన మొత్తుమ్చి సంగుమ్తె బెదయ్తె తిలన్.

3

జెర్మిల్ తెంతో సొట్టో జలొసా చెంగిల్ జలిసి

1 ఏక్ దీసి, ప్రార్దన కెరుక బెదుక మెన, పేతురు చి యోహాను దేముడుచి గుడితె గెతె తిల. తెదొడి తిన్ని గంటల్ జా తిలి. 2 దేముడుచి గుడిక పాసి అయ్లె పొది, జెర్మిల్ తెంతో సొట్టో జలొ ఎక్కిలోక మాన్సుల్ వయ నెతె తిల. రోజుక జోక వయన దేముడుచి గుడిచి కోటచి 'సూటి' మెన నావ్ తిలి గుమ్ముమ్ సొడి వెసడ్లె, గుమ్ముమె పెసిత తతె జో మాన్సు దర్ముమ్ నజితె తిలొ. 3 పేతురు చి యోహాను దేముడుచి గుడి తెడి పెసుక దెర్లిసి, జో దెక, "డబ్బుల్ దా" మెన, దెక నే దెకిల్ రితి జా సంగిలన్. 4 సంగిలె, పేతురు యోహాను జోక చెంగిల్ దెకిల. అన్నె పేతురు జోక, "అమ్క సరిగా దెకు" మెలన్.

5 దస్సి మెంతికయ్, 'కిచ్చొ జవున్ దెవుల' మెన ఉచర, జో మాన్సు జోవయింక సరిగా దెకిలన్. 6 గని పేతురు జోక, "అంక వెండి కాసుల్ నాయ్, బజార్ కాసుల్ నాయ్, గని అంక తిలిసి తుక దెయిందె. నజరేతుచొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ ఉట్ట ఇండు" మెన సంగిలన్. 7 సంగ, జోచి ఉజిల్ ఆతు పేతురు దెర, జోక ఉట్టవ టీవొ కెలన్. బేగి, జోచ చట్టొ, ఆగ్ అడ్డొ డిట్టుమ్ జల. 8 డిట్టుమ్ జతికయ్, జో చట్టున ఉట్ట అద్దుర్ నెంతె టీవొ ఇండుక దెర, సర్లక నచ్చు నచ్చు, దేముడుచి గవురుమ్ సంగ సంగ, దేముడుచి గుడితె పెసిలొ.

పేతురు యూదుల్క బోదన కెర్లిసి

9 జో మాన్సు ఇండితె తిలిసి, దేముడుచి గవురుమ్ సర్ల తెన్ సంగితె తిలిసి ఒత్త బెర్ల ప్రెజల్ ఎత్తి దెక కెర, 10 "ఒరె, ఈంజొయి రోజుక దేముడుచి గుడిచి గుమ్ముమె దర్ముమ్ నజ వెన

తతోసా, గని చెంగిల్ జా ఇండితయ్" మెన, బమ్మ జా ఆచారిమ్ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సంగితె తిల.

11 జో మాన్సు, జలె, పేతురుక చి యోహానుక ములుక నెత్తిరిసి జా జనాబ్ దెక, ఆచారిమ్ జా, జేవ్ తీగ్గ దేముడుచి గుడిచి వెల్లి పేడె గెచ్చు తతికయ్, ఈంజెవు జనాబ్ బెద నిగ గెచ్చు, సొలొమోను రానొచి నావ్ తిలి పేడెక జోచి సుట్టునంత బెర గెల. 12 జేవ్ జనాబ్ దస్సి బెర అయ్లిసి దెక, పేతురు జోవయింక ఇసి మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. "ఓ ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్, ఈంజొ మాన్సుచి రిసా తుమ్ కిచ్చొక ఆచారిమ్ జతసు? అమ్క కిచ్చొక దస్సి ఆచారిమ్ తెన్ దెకితసు? అమ్చి సొంత సెక్తి తెన్, సొంత పున్నిమ్చి రిసా జోక చెంగిల్ కెర ఇండయ్ల మెన తుమ్ ఉచర్లసు గె?

13 "అమ్చ పూర్లుల్ జల అబ్రాహామ్క, ఇస్సాకుక చి యాకోబుక దేముడు, జోచొ సేవ కెర్లిసా యేసుకయ్ అన్నె జియడ గవురుమ్ కెర దా అస్సె. తుమి యేసుక దెర పిలాతు అదికారిచి అత్తి సార్లు దిలదు, చి జో పిలాతు 'జోక విడ్డల్ కెరిందె, జో కేన్ తప్పు కెరె నాయ్' మెన తీర్పు సంగిలే కి, తూమ్ నే ఒప్పన్తె యేసుచి విలువ కడ్లదు. 14 తుమ్ దస్సి కెర, సుద్ది చి పున్నిమ్ తిలొ క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్లిసాచి మరియాద కడ్లదు. అత్య కెర్లి బరబ్బుక విడ్డల్ కెరు, జోకయ్ కావలె మెన, తుమ్ కోరొవ జా పిలాతుక సంగ. 15 ఎత్తి జీవుల్క జీవు దెతోసా, ఎత్తిక ఆదారుమ్ జలొ యేసుక తుమ్ మార గెలదు. గని దేముడు జలొ అబ్బొసి జోక అన్నె జియడ్లొ మెన ఆమ్ దెక, సాచి జా అస్సుమ్. 16 జోచి అదికారుమ్చి రిసా జొయ్యి ఈంజొ సొట్టొ మెన తుమ్ అగ్గె తెంతో జాన్లొ మాన్సుక చెంగిల్ కెర అస్సె. యేసుకయ్ నంపజా జోచి నావ్ తెన్, ఉట్ట ఇండు మెన ఇన్నెక అమ్ సంగితికయ్, యేసుయి ఇన్నెక చెంగిల్ కెర్లన్. తుమ్చి మొక్కె ఈంజొ మాన్సు పూర్తి చెంగిల్ జలిసి కీసి జర్గు జలి మెలె, యేసుయి దయిరిమ్ కెర, నంప కెరవ, చెంగిల్ కెర్లన్.

17 "జలె, అమ్చ బావుడ్లు, ఉచర, తూమ్, తుమ్చ అదికారుల్, నేన కెర దస్సి కెర్లదు మెన జాని. 18 గని, దేముడు పూర్లుమ్ జో కబుర్ తెద్రయ్లన చి అత్తి సంగ తెద్రయ్లిసి, జో ఏలువ కెరయ్తో క్రీస్తు సేడుక తిల సైమల్ ఎత్తిచి రిసా పూర్లుమ్ కబుర్ సంగ తెద్రయ్లిసి. యేసుక తుమ్ మార్లిసి తెన్ జో దేముడు నెరవెర్చువ కెర అస్సె. 19 జలె, అమ్ కెర్ల పాపల్ పుంచి జతు మెన తుమ్ కోరొవ జలె, తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి పూర్తి

దుకుమ్ జా, ఆజి తెంతో ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుక పూర్తి కోర్ప జా మార్పువ జా, చి దేముడు తుమ్క పాసి కెరన, తుమ్క సెలవ్ కడన్లి పొది దిలి రితి, తుమ్చి ఆత్మల్క చెంగిల్ కెరెదె, ²⁰ చి తుమ్క పూర్గుమ్ తెంతో సంగ తిలో రచ్చించువ కెర్తొసా జతో క్రిస్తుక తుమ్తె తెద్రయెదె. క్రిస్తు కొన్సొ మెలె, యేసు. ²¹ జో క్రిస్తుయి పరలోకుమ్తె తంక. కెయ్య ఎద జో ఒత్త తంక అస్సె మెలె, పూర్గుమ్ దేముడుచి కబుర్ సంగిలసచి అత్తి సంగిలిసి ఎత్కి నెరవెర్చువ జతె ఎద.

²² “మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు రెగ్డయ్లి కోడు ఏక్ కిచ్చొ మెలె;

అంచ కబుర్లు సంగు మెన పరలోకుమ్చో ప్రబు జలో దేముడు అంకయ్ కిసి తెద్రయ్లి గే, దస్సి, తుమ్ యూదుల్తె జెర్మితో ఎక్కిలోక కబుర్ తెద్రయెదె. తుమ్క జో కిచ్చొ ఆడ్ర దెయెదె గే, జయ్యి తుమ్ కెర్తె.

²³ జో కబుర్ జెతోసాక కో నూన్తి నాయ్ గె. ‘ఆవ్ నిసాన్ల ప్రజల్తె తుమ్ బెదుక విలువ నాయ్’ మెన జోవయింక దేముడు నాసెనుమ్ కెరెదె.

²⁴ పడ్డె, సమూయేలు పూర్గుమ్చో తెంతో అప్పెచి కాలుమ్ ఎద దేముడు కబుర్ తెద్రయ్లనతె కక్క నే పిట్టి, జేవ్ ఎత్కిజిన్ ఈంజ కాలుమ్ జర్గు జతిసి, ఆజి జర్గు జతిన్చి రిసా అగ్గె తెంతో సంగ అస్తి. ²⁵ జలె, దేముడుచి కబుర్ సంగ తిల జేవ్ పూర్గుల్చ పుత్తర్లు తూమ్. పడ్డె తుమ్చి సెకుమ్తె పడ్డెక ఎక్కిలో జెర్తెదె. జోచి రిసా ఈంజ లోకుమ్చ కుటుంబల్ ఎత్కిక దీవెన దొర్కు జయెదె. జోచి అత్తి అంచి వరుమ్ దెయిందె మెన దేముడు తుమ్చో అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చోచి అత్తి తుమ్చ పూర్గుల్క నే పిట్టి ప్రమానుమ్ కెర సంగిలన్. జా కోడుచి రిసాచి పుత్తర్లు కి తూమ్ జస్తె. ²⁶ జలె, ‘దొర్కు జలో రచ్చించువ కెర్తొసా’ మెన ప్రబు జోచొ సేవ కెర్తొసా జలో యేసుక టీవడ. జో మొర్తికయ్ అన్నె జయడ, కత్తె తొలితో తెద్రవ అస్సె మెలె, తూమ్ యూదుల్తెయి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ‘తుమ్చి పాపుమ్బుద్ది ముల చెంగిల్ జతు’ మెన తుమ్కయ్ తొలితో చి తెద్రవ అస్సె” మెన పేతురు ప్రజల్క బోదన కెర్లన్.

4

పేతురుక యోహానులుక జేల్తె గలిలిసి

¹ పేతురు చి యోహాను ప్రజల్క దస్సి బోదన కెర్తె తతికయ్, యూదుల్చ పూజర్లు, దేముడుచి గుడిచొ ఎజొమాని, పడ్డె సద్దుకాయ్యలు మెన

పండితుల్ జోవయింతె ఉట్ట అయ్ల. ² యేసు ‘మొర అన్నె జివ్ జలో’ మెన ప్రజల్క పేతురు చి యోహాను సికయ్తె తిలి రిసా, జేవ్ వెల్లో సుదల్ కోపుమ్ జా అస్తి. ³ జోవయింక దెర్ల, గని సాంజ్ జలి రిసా ‘కలిక తీర్పు కెరుమ’ మెన దస్సి జేల్తె గలిల.

⁴ జేవ్ వెల్లో సుదల్ దస్సి కెర్తె కి, జేవ్ దొగుల కెర్లి బోదన నూన్లన ఒగ్గర్జిన్ యేసుక నంపజయి గెల. ఇన్నెతెన్, నంపజలన కెత్తిజిన్ జల మెలె, తేర్బోదల్, బాలబోదల్క పిట్టవ, రమారమి పాచ్ వెయిల్జిన్ మున్నుబోదల్ తిల.

పేతురుక యోహానులుక పరిచ్చ కెర్లిసి

⁵ అన్నెక్ దీసి కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, సబ కెరుక మెన యూదుల్చ అదికారుల్, వెల్లెల మాన్సుల్, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన ఎత్కిజిన్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె బెర జా అస్తి.

⁶ జోవయింతె కో కో ముక్కిమ్ జా సబ కెర్లి రిసా జా అస్తి మెలె, అగ్గె ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా తిలో అన్నొన్చి జాచొసి జలో తెదొడిచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కయవ, ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు జతనచ కుటుంబల్చ మున్నుబోదల్ ఎత్కిజిని. ఇనయింతె దొగుల కొన్సొ మెలె, యోహానుని అలెక్కంద్రు.

⁷ సబ కెరుక దెర్లి పొది, యోహానుక చి పేతురుక కడ ఆన నెడిమి టీవొ కెరన, జేవ్ చెంగిల్ కెర్తొ అగ్గె సొట్టొ జా తిలో మాన్సుక కి టీవొ కెర, జేవ్ దొగులక పరిచ్చ కెరుక దెర్ల. “ఈంజొ మాన్సుక కిసి ఇండయ్లదు? తుమ్చి సాంత సెక్తిక నెతుర్పు! కచి సెక్తి, కచి నావ్ తెన్ ఈంజ కామ్ కెర్లదు?” మెన కోపుమ్ తెన్ పరిచ్చ కెర్ల.

పేతురు జబాబ్ దిలిసి

⁸ తెదొడి పేతురు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి జోచి పెట్టి బెర సెక్తి దెతికయ్, దయిరిమ్ జా, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్; “యూదుల్చ అదికారుల్, వెల్లెల మాన్సుల్, తుమ్క ఆమ్ కిచ్చొ సంగుక? ⁹ అమ్ సొట్టొ మాన్సు ఎక్కిలోక చెంగిల్ కెర్లి రిసా ఆజి తుమ్ అమ్క పరిచ్చ కెర్తసు జలె, ¹⁰ నజరేతు గవ్విచొ యేసుక్రిస్తుచి నావ్ తెన్ని తుమ్చి నెడిమి టీవొ జలో ఈంజొ మాన్సు చెంగిల్ జా అస్సె. జో యేసుక్రిస్తు తుమి సిలివ గల మార్లదు, గని దేముడు జోక అన్నె జయడ్లన్, చి జొయ్యి ఈంజొ మాన్సుక చెంగిల్ కెర అస్సె మెన తుమ్క చి అమ్చి ఇస్రాయేలులు ఎత్కిజిన్క ఆవ్ కచితుమ్ సంగితసి.

¹¹ “గేరు బంద మాన్సుల్ నెన కెర ములిల పత్తర్, గేర్ బందత బోడిపత్తర్ జయెదె. తుమ్ జోక

నెసిలె కి, పరలోకుమచి రాజిమక జొయ్యి వెల్లో జా అస్సె. 12 పాపుమ్ తెంతో విడ్డల్ జా పరలోకుమతె గెతి రచ్చన కచితె దొర్కు జతయ్ మెలె, యేసుతెయి అన్నె కత్తెయ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ ఒండి లోకుమతె అన్నె కచి నావ్ తెన్ రచ్చించువ జంక కో కి నెత్తి” మెన పేతురు సంగిలన్.

13 పేతురుక చి యోహానుక, “ఈంజేవ్ ఒగ్గర్ సదు కెర్ల మాన్సుల్ నెంజితి రిత జాలర్లు ఈంజేవ్, వెల్లెల మాన్సుల్ నెంజితి, గని తెద్ది దయిరిమ్ తెన్ అమ్క బుద్ది సంగితతి” మెన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఆచారిమ్ జల. అన్నె, యేసు తెన్ జేవ్ బుల్తె తిలి రిసాయ్ ఇసి తెలివి తెన్ దయిరిమ్ జా అస్తి మెన వెల్లెల మాన్సుల్ చినిల. 14 పడ్డొ, అగ్గె సొట్టొ జా తిలో మాన్సు అప్పె చెంగిల్ జా జోవయించి నెడిమి టీవోజ అస్సె మెన దెక కెర, జేవ్ అన్నె కిచ్చొ నింద సంగుక నెత్తిర్.

15 అన్నె కిచ్చొ సంగుక నెత్త కెర, యోహానుక చి పేతురుక సబ తెంతో బార్ కెర, వెల్లెల మాన్సుల్ లట్టబన్ల. 16 “ఈంజేవ్ దొగుల మాన్సుల్చి రిసా అమ్ కిచ్చొ కెర్ల జయెదె? కిచ్చొ సిచ్చ కెరుక నెత్తుమ్, కిచ్చొగె. కిచ్చొక మెలె, తెద్ది వెల్లి కామ్ ఇన్నెచి అత్తి జర్లు జా అస్సె మెన ఈంజ యెరూసలేమతెచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ జాన్తి. అమ్ కి దెక అస్సుమ్, చి కిచ్చొ వేర సంగుక నెంజె. 17 గని, ఈంజ ఎత్తిచి రిసా అన్నె కో నూన్త నాయ్ మెన, ఈంజేవ్ దొగుల జోచి నావ్ తెన్ అన్నె కక్క కిచ్చొ నే సంగిత రితి బియడ ఆడ్ర దెమ” మెన తీర్పు సంగిల. 18 తెదొడి, జేవ్ దొగులక అన్నె బుకారా కెర, “తుమ్ జో యేసుచి నావ్ దెరుక నాయ్. జోచి నావ్ తెన్ అన్నె కక్క బోదన కెరుక నాయ్” మెన పేతురుకచి యోహానులుక ఆడ్ర దిల.

పేతురు చి యోహానులు దిలి జబాబ్

19 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ దస్సి సంగిలక, పేతురు, యోహాను, నే బితె దయిరిమ్ తెన్ కిచ్చొ సంగిల మెలె, “దేముడు సంగిలి కోడు అమ్ కెర్లె చెంగిల్ గే, తుమ్ మాన్సుల్ సంగిలి కోడు అమ్ కెర్లె చెంగిల్ గే, తుమ్ సరిగా ఉచర. జేవ్ దొన్నిచి రిసా జో దేముడు సొంత కిచ్చొ మెనెదె గే ఉచర. 20 అమ్ దెకిలిసి సూన్సిసి, అమ్ మాన్సుల్క నే సంగితె తంక నెత్తుమ్, నేన” మెన జేవ్ దొగుల యేసుచ బారికుల్ సంగిల.

21 ‘యేసుచి అదికారుమ్చి తెడి జో సొట్టొ మాన్సు చెంగిల్ జలో’ మెన ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల. జేవ్చి రిసా, ‘జేవ్ దొగులక అమ్ సిచ్చ కెర్లె ప్రెజల్ అమ్క అల్లర్

కెరుల’ మెన కిచ్చొ సిచ్చ కెరుక నెత్త కెర, ఎక్కి కోడకయ్ జోవయింక అన్నె బియడ కెర, వెల్లెల మాన్సుల్ జోవయింక విడ్డల్ కెర్ల. 22 ప్రెజల్ కిచ్చొక దేముడుచి గవురుమ్ ఒగ్గర్ నముకుమ్ తెన్ సంగితె తిల మెలె, జోవయించి గవురుమ్క రుజ్జు దెకయ్లి జా వెల్లి కామ్ జర్లు కెర్లిసి కక్క చెంగిల్ కెర్లిసి జయెదె మెలె, దొన్ని విసా వెర్పుల్ జలో సొట్టొ జెర్మిలో మాన్సుక.

23 పేతురుక యోహానుక వెల్లెల మాన్సుల్ ముల్లికయ్, జోవయించ గోతుసుదల్తె జేవ్ దొగుల గెచ్చ, ఎత్తిక వెల్లెల పూజర్లు చి వెల్లెల మాన్సుల్ జోవయింక సంగిలిసి ఎత్తి సంగ దిల. 24 జేవ్ సూన కెర, జేవ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి మెన్సు తెన్ బెద దేముడుక ఇసి మెన గట్టిజ అవాడ్ తెన్ ప్రార్దన కెరుక దెర్ల: “ఎత్తిచి కంట వెల్లి తిలో అమ్చొ దేముడు ప్రబువ, పరలోకుమ్ బూలోకుమ్, సముద్రుమ్, జేవ్ ఎత్తితె తతిసి కిచ్చొ నే పిట్టె జెర్మయ్లోసా తూయి. 25 తుమ్చి సుద్ది తిలి ఆత్మ లట్టబ్లికయ్, తుచొ సేవ కెర్లొసా జలో అమ్చొ పూర్ణుమ్చొ దావీదుచి చొండివాట్ తూయి సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె, దేముడుక నేన్ల దేసిమ్లుచ మాన్సుల్ కిచ్చొక జోవయింక నిస్కారుమ్ ఉచర వెల్లెల మాన్సుల్ మెనన్ల? అమ్చయ్ ప్రెజల్ కి జోవయింక నేన్ల రిత జా, కిచ్చొక కామ్క నెంజిల కుట్రల్ జోవయించి రిసా ఉచర్ల? 26 ఒండి లోకుమ్చ రానలు, అదికారుల్, కుట్ర కెర్లి రితి ఎత్తితె బెద, దేముడుక కి, జో ఏలువ కెరయ్తో క్రీస్తుక కి యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జల

మెన దావీదుచి అత్తి రెగ్గ అస్సె. 27 నిజుమి, ఈంజయి పట్టుమ్తె హేరోదు రానొ, షొంతి పిలాతు అదికారి, యూదుల్ నెంజిలన ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్, ఎత్తిజిని, దేముడుచి సుద్ది తిలో తూయి ఏలువ కెరయ్లో సేవ కెర్లొసా జలో యేసుక కుట్ర కెర, జోవయించి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్లి రితి జల. 28 ‘జర్లు జవున్’ మెన తూయి అగ్గె తెంతో తుచి అదికారుమ్క సెలవ్ దా తిలిసి ఎత్తి, జోవయించి పెట్టిచి విస్సుమ్క జేవ్ జర్లు కెర్ల. 29 అప్పె కి, ప్రబువ, ఈంజేవ్ తుచ సేవ కెర్లనక బియడ్తె. గని ఇన్నెక కన్కారుమ్ దెక, 30 జొర్లొ తిల మాన్సుల్క ఇన్నెచి అత్తి చెంగిల్ కెర్లె తా, సుద్ది తిలో తుచొ సేవ కెర్లొసా యేసుచి నావ్ తెన్ జోచి అదికారుమ్క గుర్తు జత వెల్లి కమె కెరవ కెరవ, ఈంజేవ్ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ తుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగితి రితి ఇన్నెక తోడు తా, మెన ప్రార్దన

కెర్లనుమ్” మెన, బెర తిలస ఎత్తిజిన్ ఎక్కి మెన్సు తెన్ ప్రార్దన కెర్ల.

31 దస్సి ప్రార్దన కెర కేడయ్లి బేగి, కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, జేవ్ సబ కెర్లె తిలి గేరు కదుల్ జంక దెర్లి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి బెర పూర్తి సెక్తి దెతికయ్, పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ దేముడు దిలి బోదన కెర్లిసి ఎత్తి నంగుక దెర్ల.

యేసుక నంపజలన కట్టు తెన్ తిలిసి

32 జేవ్ పొదులె, యేసుప్రబుక నంపతిలస ఎత్తిజిని, ఎక్కి ఆత్మ, మెన్సు, ప్రేమ తెన్ తిల. “అంచయ్” మెన, జోవయింక కలుగు జల ఆస్తుల్చి రిసా జోవయింతె కో కి పోటి సంగితి నాయ్, గని జోవయింక కలుగు జలిన్క ‘అమ్ ఎత్తిజిన్చి’ మెన, సర్ల తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తోడు కెర్లె తిల. 33 పడ్డొ, దేముడు యేసుచి ఆత్మసెక్తి జోవయించి పెట్టి తిలి రిసా, జేవ్ బారజిన్ జోవయించ బారికుల్ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ యేసుప్రబు మొర అన్నె జిలిసిచి రిసా సాచి సంగితె తిల. జో ప్రబుచి దయచి ప్రేమ జేవ్ నంపజలన ఎత్తిజిన్చి పెట్టి బెర కామ్ కెర్లె తిలి. 34 జోవయింతె కక్క కి కొత్తు నాయ్. కిచ్చొక మెలె. జోవయింతె కక్క ఒగ్గర్ బుయి గే గెరల్ గే తయెదె గే, జో విక గెలెదె, చి జా వికిలి డబ్బిల్ ఆన కెర, 35 యేసుచ బారికుల్చి చట్టె తివుల. ‘నెంజిలసక దొర్కు జవున్’ మెన, నెంజిలసక వంట దెవుల. జాచి రిసా కక్క కి కొత్తు జయె నాయ్.

సత్తిమ్ జలో బర్నబా

36 యోసేపు మెలో ఎక్కిలో జోవయింతె తిలో. ‘దయిరిమ్ కెర్లెసా’ మెలి అర్దుమ్ తెన్ జోక ‘బర్నబా’ మెన, బారజిన్ బారికుల్ ఆసిమ్ నావ్ తియ తిల. జో, యూదుడు జలో లేవీ మెలో పూర్ణుమ్చొచి సెకుమ్చొ జయెదె. జో జెర్మిలి దేసిమ్ కేన్ మెలె, కుప్ర మెలి దీవి దేసిమ్. 37 జో కిచ్చొ కెర్లె మెలె, జోక కలుగు జలి ఏక్ బాటి జో విక కెర, జా వికిలి డబ్బిల్ దెరన, జేవ్ బారజిన్ బారికుల్క చటె తిలన్.

5

అననీయని సప్పీరా

1 అననీయ మెలో ఎక్కిలో, మాన్సు, సప్పీరా మెలి తేర్ని తెన్, దొగుల బెద జోవయించి బుయి ఏక్ విక కెర, 2 తేర్ని కి జాన్తె, జా బుయి వికిలి డబ్బిల్ సగుమ్ తియన కెర, ఎక్కి వాట యేసుచ బారికుల్తె అననీయ ఆన దిలన్. 3 ఆన్తికయ్, పేతురు జోక, “సయ్తాన్ తుచి పెట్టి సికడ అస్సె, చి దేముడుచి

సుద్ది తిలి ఆత్మచి మొక్కె తుయి అబద్దుమ్ జా, జా బుయి వికిలి డబ్బిల్చి ఏక్ వాట తియన కెర, కిచ్చొక సయ్తానుక సూన జా పాపుమ్ కెర్లది? 4 జా బుయి నే వికితె అగ్గె, జా పూర్తి తుచి అస్తి జా తిలి. జా వికిలి పడ్డొ కి, జా డబ్బిల్క సత్తిమ్ కెరుక పూర్తి తుచి పూచి. తుయి అస్సె ఉచర్లి మోసిమ్ కిచ్చొక? తుయి కెర్లిన్చి అర్దుమ్ పూర్తి ఉచరు. తుయి కెర్లిసి మాన్సుక అబద్దుమ్ సంగిలిసి, గని అన్నె ముక్కిమ్క కిచ్చొ పాపుమ్ జలది మెలె, తుయి దస్సి కెర, దేముడుకయ్ అబద్దుమ్ సంగ అస్సిసి” మెన, అననీయక పేతురు తీర్పు సంగిలన్. 5 ఈంజేవ్ కొడొ సూన్లి బేగి, అననీయ బుయ్యో సేడ మొర గెలన్. జో తప్పు కెర మొర్లిన్చి రిసా సూన్లన ఎత్తిజిన్ బియఁ గెల. 6 తెదొడి ఒత్త తిల ఉబెడల్ బట్ట తెన్ జోచి పీనుమ్ డంక, ఉక్కుల వయన, మెన్నె రోవ గెల.

7 రమారమి తిన్ని గంటల్ గెతికయ్, అననీయచి తేర్ని జేవ్ బారికుల్ తిలిన్తె అయిలి. మున్సున్క జర్గు జలిసి జా నేనె. 8 జెతికయ్, పేతురు జాక పసుల, జా బుయి వికిలి డబ్బిల్చి రిసా జాక పుసిలన్. అననీయ దిలి ఎదిలి డబ్బిల్చి రిసా సంగ, “తెద్దిలికయ్ జా బుయి వికిలదు గె?” మెన పుసితికయ్, జా “తెద్దిలికయ్” మెన సంగిలి. 9 పేతురు జాక, “తుమ్ దొగుతెర కుట్ట కెర అబద్దుమ్ సంగిలిసి, ప్రబుచి ఆత్మక కొకడ్లి రితి జతయ్ మెన బిన్సు నాయ్ గె? ఆదె! సూను! తుచొ మున్సుద్క రోవిలస అన్నె ఉట్ట జెతికయ్ అవాడ్ జెతయ్. అయ్లె, తుచి పీనుమ్ ఉక్కుల వయన తుక కి మెన్నె రోవుక గెచ్చుల” మెన సంగిలన్. 10 సంగిల్ బేగి, జా కి జోచి చట్టె సేడ మొర గెలి. ఉబెడల్ గేర్ తెడి జా కెర, జాక, ‘జా కి మొర అస్సె’ మెన దెక కెర, జాక ఉక్కుల వయన మెన్నె గెచ్చు, మున్సున్చి సొడి జాక రోవిల. 11 జా దీసి జర్గు జలిన్చి రిసా, యేసుక నంపజలనచి సంగుమ్చ ఎత్తిజిని, సూన్ల అన్నె మాన్సుల్ ఎత్తిజిని, దేముడు యేసుచి ఆత్మసెక్తిచి రిసా బియఁ గెల.

12 జేవ్ బారజిన్ జోచ బారికుల్చి అత్తి ప్రబు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లెల కమె జర్గు కెరయ్లన్. జేవ్ పొదులె, జేవ్ రోజుక దేముడుచి గుడితె పూర్ణుమ్చొచి సాలోమోను నావ్ తిలి పేడె సబ కెరుక అలవాట్ జా తిల. 13 వేర మాన్సుల్ జోవయింతెన్ ఒత్త బెదుక బియఁ గెల, గని ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ జోవయింక ఒగ్గర్ గవురుమ్ దెకిత్ తిల. 14 అగ్గెచి కంట, అన్నె మున్సుబోదల్ ఒగ్గర్జిన్, తేర్బోదల్ ఒగ్గర్జిన్, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ ప్రబుక

పూర్తి సంపజా గెల. 15 ప్రజల్ అన్నె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, పేతురు జోవయించి వాటు జవున్ అయ్లె, “ఎక్కి జోవయించి నీడ అమ్క సగుమ్జిన్క లయున్, జవున్” మెన, జొర్జొ తిల జోవయించ మాన్సుల్క వయన, మంచల్తె జవున్, అంతుర్వొతె జవున్, వాటులె నిజవ దిల. 16 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి సుట్టునంతచ గవ్విలె తెంతొ కి ఒగ్గర్జిన్ జాఁ కెర, జోవయించ జొర్జొ తిల మాన్సుల్క, బూతుమ్ దెర్ల మాన్సుల్క, కడ ఆన్ల, చి జేవ్ ఎత్కిజిన్ కి చెంగిల్ జల.

బారికుల్క దెర జేల్తె గలిలిసి

17 ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, మాత్ముమ్, జోవయింతెన్ తిలన ఎత్కిజిని, సద్దూకయ్యులు మెల పండితుల్; యేసుచ బారికుల్చి ఉప్పిరి పూర్తి గోన జా బార్ జా, 18 జోవయింక దెర, మాములుమ్ జేల్తె గలిల. 19 గని, జా రాతి, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలో జేల్తెచ కెప్పివొ ఉగుడ కెర, బారికుల్క విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్. చి జోవయింక, 20 “తుమ్ దేముడుచి గుడితె గెచ్చ పెన, నెడిమి టీవొజ, ప్రబుతె దొర్కు జతి పరలోకుమ్తె బెదితి ఆత్మతె జెర్మున్ జా జతి రచ్చనచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ ప్రజల్క పూర్తి బోదన కెర” మెన, దేముడుచ దూత ఆడ్ర దా సంగిలన్. 21 దూతచి కోడు సూన కెర, జేవ్ పెందలె ఉజిడి జలి పొది, దేముడుచి గుడితె పెన, బోదన కెరుక దెర్ల. దేముడుచి గుడితె బారికుల్ పెన బోదన కెర్లె తిలి మదెనె, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, జోవయింతెన్ బెదిలన, జోవయింక ‘విడ్డల్ జా అన్తి’ మెన నేన కెర, ‘సబ కెరుమ’ మెన ఇస్రాయేలుల సబతె వెసితన ఎత్కిజిన్క బుకారా కెర, బారికుల్క కడ ఆన్తి రిసా, జోవయించ జమాన్లుక జేల్తె తెద్రయల. 22 జేవ్ జేలితె పావిలె, కెప్పివొ ఉగిడ్లె, జేవ్ బారికుల్ ఒత్త నాయ్, చి వెల్లెల మాన్సుల్తె అన్నె బుల జా సంగిల. 23 “అమ్ జేల్తె గెలమ్, చి ఒత్త పావిలె, జేల్తెచ కెప్పివొ నంజె తెంతొ డిట్టుమ్ డంక అన్తి. చి అమ్చ జమాన్లు కెప్పివొ సరిగా రకితె తిల, గని అమ్ కెప్పివొ ఉగిడ్లె, తెడి కోయి నాయ్” మెన సంగిల. 24 సంగిలె, దేముడుచి గుడిచొ ఎజొమానిచి వెల్లెల పూజర్లు సూన, పూర్తి ఆచారిమ్ జా, “ఇన్నెచి అర్దుమ్ కిచ్చొ? అప్పె అన్నె కిచ్చొ జర్గు జయెదె?” మెన, బమ్మ జల.

25 తెదొడి కో గే జేవ్ వెల్లో మాన్సుల్తె జాఁ కెర, “తుమ్ జేల్తె గలిలన దేముడుచి గుడితె టీవొజ ప్రజల్క సికడ్తతి” మెన సంగిల. 26 సంగితికయ్, దేముడుచి గుడిచ జమాన్లుచ ఎజొమాని, జోవయించ జమాన్లు తెన్ గెచ్చ, బారికుల్క దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ కెర్ల. గని

జోవయింక కిచ్చొ దెబ్బల్ పెట్టి నాయ్, అల్లర్ కెరుక మెన చడిత్ కి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ‘జోవయింక అల్లర్ కెర్లె ప్రజల్ అమ్క పత్రల్ గల మార గెలుల’ మెన బియఁ గెల.

27 జలె, బారికుల్క దేముడుచి గుడి తెంతొ బార్ కెర, జోవయించి సబ కెర్లి గేర్తె కడన, సబ కెర్లసచి మొక్కె టీవొ కెలచి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జేవ్క పరిచ్చ కెర్లె. 28 “ఈంజ జోచి నావ్ తెన్ తుమ్ ప్రజల్క సికడుక జయె నాయ్, మెన తుమ్క ఆడ్ర దిలమ్, గని ఒండి ఈంజ యెరూసలేమ్తెచ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క తుమ్ సికడ అన్నున్. అన్నె, అమ్క, ‘తుమి జోవయింక మార్లదు’ మెన, జో మాన్సుచి రిసా అమ్కయ్ నింద కెర, అమ్కయి జా పాపుమ్ వయడుక ఉచర్లను” మెన బారికుల్క తీర్పు సంగిల. 29 పేతురు, బారికుల్ ఎత్కిచి రిసా కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, ఆమ్ కచి కోడు ముక్కిమ్క సూన కెరుక మెలె, మాన్సుచి కోడు నాయ్, గని దేముడుచి కోడు. 30 తూమ్ యేసుక సిలువతె టీవడ మార్లదు, గని అమ్చ పూర్గుల్చొ దేముడు ప్రబు జోక అన్నె జయడ్లె.

31 “జలె, యేసుక అన్నె జయడ, అమ్చొ దేముడు కిచ్చొ కెర్లె మెలె, జోక జోచి ఉజెతొ పక్క వెసడ, ఇస్రాయేలుల్ మెల యూదుల్క, ‘జేవ్ కెర్లె పాపల్క పెట్టి దుకుమ్ జా ముల జోక సంపజా, జోవయించి పాపుమ్ వుంచి జవున్’ మెన, యేసుక, రచ్చించుప కెర్లెసా, ఏలుప కెర్లు మెన, జోక గవురుమ్ కెర అన్సి. 32 ఈంజ ఎత్కిచి రిసా ఆమ్ సాచుల్ జా అన్నుమ్. జోచి కోడు రితి కెర్లసక దేముడు దిలి జోచి నుద్ది తిలి ఆత్మ కి సాచి జతయ్.”, మెన పేతురు సంగిలన్. 33 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ సూన ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జేవ్ బారికుల్క మారుక కోర్ప జల.

గమలీయేల్ సంగిలి కొడె

34 గమలీయేల్ మెలొ పరిసయ్యుడు ఎక్కిలో ఒత్త జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్తె తిలొ. జో మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్లెసా జయెదె. జోక ఎత్కిజిని, ‘చెంగిల్ మాన్సు’ మెన గవురుమ్ కెరుల. జో మాన్సు టీవ, దేముడుచి గుడిచ జమాన్లుక, ‘ఈంజేవ్ మాన్సుల్క గడియ బార్ కెర తా’ మెన ఆడ్ర దిలన్. 35 బారికుల్క బార్ కెరవ, బెర తిల వెల్లెల మాన్సుల్క గమలీయేల్ ఇసి మెన సంగిలన్: “అమ్చ ఇస్రాయేలులుచ ఓ తుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్, జేవ్ మాన్సుల్క తుమ్ కిచ్చొ కెరుక ఉచర్లె గే, జాగర్ల తా. 36 జా నుట్టు జర్గు జలిన్చి రిసా ఏద కెర. జేవ్ పొదులె దూదా మెలొ ఎక్కిలో

‘ఆవ్ వెల్లో’ మెన సొంత గవురుమ్ సంగుక బుల్లె తిలో, చి రమారమి చెత్తర్ పుంజోజిన్ మాన్సుల్ జోవయింతెన్ బెదిల. గని మాన్సు జోక మార్తికయ్, జోచ సిస్సుల్ చెదుర్ప జల, చి జా ఎత్తి ఆరి పాడ జా గెలి. ³⁷ జాచి పడ్డో, ప్రెజల్ లెక్క కెరై తిల పొదులె, గలిలయ ప్రాంతుమ్చో యూదా మెలో ఎక్కిలో కి వెల్లో మెనన, సగుమ్జిన్క సికడ సిస్సుల్ కెరల్లో. గని జో కి మొర గెలో, చి జోచ సిస్సుల్ కి చెదుర్ప జా గెలి.

³⁸ “జాకయ్, తుమ్ అప్పె దెర్ల మాన్సుల్చ రిసా ఆవ్ కిచ్చో మెంతసి మెలె, ఈంజేవ్ మాన్సుల్క ముల. తుక్కె తా. కిచ్చోక మెలె, ఈంజేవ్ కెర్తిసి, మాన్సుల్ ఉచర్లిసి రిత జలె, జాచి ఇస్టుమ్క పాడ జయెదె, చి ఆమ్ పిట్టవుక మెన కిచ్చో కెరుక నాయ్.

³⁹ గని ఏక్ వేల ఈంజేవ్ కెర్తిసి, దేముడు తియార్లిసి జలె, తుమ్ కెర్తి సిచ్చు కెర్తి కి, పిట్టవుక నెతుర్పు. జాగర్త తా. ఈంజేవ్ కెర్తిసి దేముడు తియార్లిసి జలె, తూమ్ అల్లర్ కెర్తి, జో దేముడుక విరోదుమ్ సుదల్ కి జస్తె” మెన, జాగర్త సంగిలన్.

సిస్సుల్ విడ్డల్ జలిసి

⁴⁰ జో గమలియేల్ దస్సి సంగితికయ్, వెల్లెల మాన్సుల్ సూన్ల, చి బారికుల్క అన్నె బుకారా కెర, కొర్తల్ తెన్ పెట, “తుమ్ యేసుచి నావ్ తెన్ కక్క కిచ్చో సికడుక జయె నాయ్” మెన ఆడ్ర దా, విడ్డల్ కెర్త.

⁴¹ బారికుల్, జలె, కిచ్చో బుద్ది తెన్ జా సబ కెర్లిన్ తెంతో బార్ జల మెలె, ‘యేసుప్రబుచి నావ్క గవురుమ్ కెర్తి రిసా జోచి గవురుమ్ దెకయేలి రిసా, అమ్ నిస్కారుమ్ జంక జలెకి, జోయ్యి అమ్క నిసాన విలువ రితి దెక అస్సె మెన అమ్క పూర్తి సర్ద’ మెన, సర్ద సేంతుమ్ తెన్ తిల. ⁴² అన్నె, దేముడుచి గుడితె కి, గెరి కి, యేసుక, ‘జోయ్యి దొర్కు జలొ క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా’ మెన, ప్రెజల్క రోజుక సికడుక ములితి నాయ్.

6

నిసాన్ల సత్తుజిన్ సత్తిమ్ తిల మాన్సుల్

¹ జా పొదులె, ఒగ్గర్ జిన్ మాన్సుల్ యేసుక నంపజా, జోచ సిస్సుల్ జా గెతె తిల. జోవయింతె తిల బీద సుదల్ ఎత్తిజిన్క అన్నిమ్, కిచ్చో కిచ్చో తోడు దెంక ఇస్టుమ్ జలెకి, ఎతివాట్జిన్ జా తిల, చి దొర్కు జలిసి ఎత్తిజిన్క వంటుక నెతిర్ల, చి

* **6:2** 6:2 నెంజిలె ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్’. ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దొర్కు కెర్తి రచ్చుచి కోడు. జో పాపల్ చెమించుప కెర్తిన్చి రిసాచి కబుర్. యేసు దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలిన్చి కబుర్. జో అర్చితుమ్ జా పాపల్ గచ్చయేలి రిసా మాన్సుల్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలిన్చి కబుర్.

“ఎబ్లి బాస లట్టబై రండెల్ మాన్సుల్క సరిపుచుప జతిసి దెతతి గని ఆమ్చక నాయ్” మెన, గ్రికు బాస లట్టబ్బస గోస కెర్త. ² జాకయ్, తెదొడి జేవ్ బారజిన్ యేసుచ బారికుల్ కిచ్చో కెర్త మెలె, యేసుక నిదానుమ్ నంపజలన ఎత్తిజిన్క బుకారా కెర, “ఆము కెర్తొడి తెదొడి బీద సుదల్క అన్నిమ్ వంటితె తంక జలె, *ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తిసి పిట్ట గెచ్చెదె. పిట్టె చెంగిల్ నాయ్. ³ జాక కిచ్చో కెరుక మెలె, ‘బీద సుదల్క దెకుత్’ మెన, తుమ్చి తెంతో సత్తుజిన్క నిసాన, కిస మాన్సుల్ జేవ్ సత్తుజిన్క తంక మెలె, ‘సరిగా మాన్సుల్ జేవ్’ మెన, ఎత్తిజిన్క జాన్లన జా తంక, చి ప్రబుచి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి జేవ్చి కామ్ పూర్తి కెర్తి బుద్ది తిలన జేవ్ తంక; బుద్ది సుదల్ జేవ్ తంక. దస్స మాన్సుల్క తుమ్ నిసాన, చి జా సేవచి రిసా అమ్ జోవయింక అదికారుమ్ దెమ్దె.

⁴ “ఆమ్, కిచ్చో కెరుక అస్సె మెలె, ఆము ప్రార్దన కెర్తె తంక, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తె తంక” మెన బారజిన్ సంగితికయ్, ⁵ మొత్తుమ్ నంపజల మాన్సుల్ జా కోడుక సర్ద జల, చి బీద సుదల్క దెకుక మెన కక్క నిసాన్ల మెలె, సైపను మెలో ఎక్కిలోక; జో బలె నముకుమ్చో, జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పూర్తి కామ్ కెర్తి బుద్ది జోక తయెదె. అన్నె దస మాన్సుల్తె కక్క నిసాన్ల మెలె, పిలివ్, ప్రొకొరుక, నీకానోరుక, తీమోనుక, పర్మోనాన్క, నీకానోరు, జలె, జెర్మున్క యూదుడు నెంజె, గని దేముడుక నంపజా, యూదుల్చి అలవాట్తె బెద మార్పుప కెరన తిలో. జో దూరి తిలి అంతియొకయ పట్టుమ్చో మాన్సు. ⁶ ప్రెజల్ జేవ్ సత్తుజిన్క నిసాన బారికుల్తె కడ ఆన్తికయ్, జేవ్ ప్రార్దన కెర జోవయించ బోడివో చడ అదికారుమ్ దిల.

సైపనుక విరోదుమ్ సుదల్ గోస కెర్తిసి

⁷ జేవ్ పొదులె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ దేముడు దిలి యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజల. జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ప్రెజల్ ఒగ్గర్జిన్ నంపజల, చి దేముడుచ పూజర్లు కి ఒగ్గర్జిన్ నంపజా నిదానుమ్ జల.

⁸ పడ్డో సైపను, ప్రబుచి ఆత్మ జోచి పెట్టి తిలి ఒగ్గర్ ప్రేమ సెక్తిచి రిసా, ప్రెజల్ తిలిన్తె యేసుచి అదికారుమ్ దెకయేతి గుర్తుచ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ వెల్లో కమె కెర్తన్. ⁹ గని యూదుల్తెచ సగుమ్జిన్

‘విడ్డల్ జలన’ మెన నావ్ తియన్లి గుంపుచ జవుల. జోవయింక సొంత సబగేర్ తయెదె. జేవ్, పడ్డొ లిబియ దేసిమ్చి కురేనియు పట్టుమ్చ, ఐగుప్తు దేసిమ్చి అలెక్సంద్రియ పట్టుమ్చ, కిలికియ ప్రదేసిమ్చ, ఆసియా ప్రదేసిమ్చ తెన్, కోపుమ్ జా, “తుచి బోదన తప్పుచి కిచ్చొగె” మెన, సైపనుక ఆరి నింద కెర్ల. 10 గని ప్రబుచి ఆత్మ సైపనుచి పెట్టి సికడ్డికయ్, జో బోదన కెర్తెన్తె బుద్ది గ్యానుమ్ ఒగ్గరి. చి జేవ్ కోపుమ్ జలన జినుక నెత్త లాజ్ జల. 11 జాకయ్ జేవ్ జోవయించి లాజ్చి రిసొచి గోసక గుట్టు తెన్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, వేర మాన్సుల్క తోడు దెరన, “ మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు దిలి ఆగ్గుల్చి రిసొ, చి దేముడుచి రిసొ ప్రైజల్క కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ, ఈంజొ సైపను మోసేక, దేముడుక, దూసుప కెర అస్సె. ఆమ్ సొంత నూన్లమ్’ మెన తుమ్ సంగ” మెన జేవ్ తోడు దెరన్ల మాన్సుల్క అబద్దుమ్ సాచి సికడ్డ.

12 జేవ్ కోపుమ్చ మాన్సుల్ దస్సి ప్రైజల్క, వెల్లెల మాన్సుల్క, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డొసొ సికడ్డన, సికడ్డికయ్, జేవ్ సైపనుతె జా కెర, జోక దెర, సబ వెసితనతె కడ ఆన, 13 అబద్దుమ్ సాచి సంగితనక టీవొ కెల. “ఈంజొ మాన్సు కెడ్డొడ తెదొడి ఈంజ దేముడుచి గుడిచి రిసొ, మోసే పూర్గుమ్చొ రెగిడ్డి ఆగ్గుల్చి రిసొ, అబద్దుమ్ సికడ్డె తత్తయ్. 14 ఈంజొ సంగిలిన్ కిచ్చొ ఆవ్ నూన అస్సుమ్ మెలె, ‘నజరేతు గవ్విచొ యేసు, ఈంజ దేముడుచి గుడిక పాడ్ కెర, మోసేచి అత్తి దిల అమ్చ అలవాట్లు మార్పుప కెరు’ మెన ఈంజొ సంగితె తత్తయ్” మెన జేవ్ మాన్సుల్ అబద్దుమ్ సాచి సంగిల.

15 గని ఒత్త సబతె వెసిలన ఎత్తిజిన్ సైపనుక చెంగిల్ దెకిలె, జోచి మొకోమ్ కిసి జా అస్సె మెలె, పరలోకుమ్చొ దూతచి మొకోమ్చి రితి డిసిలి.

7

సైపను సంగిలి బోదన

1 తెదొడి, “జేవ్ సంగిలి సాచి సత్తిమ్ గె?” మెన ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి సైపనుక పుసిలన్.

2 సైపను కిచ్చొ జబాబ్ దిలన్ మెలె, “ఓ బావుడ్లు, ఓ వెల్లెల మాన్సుల్, అంచి సాచి తుమ్ నూన. పూర్గుమ్, అమ్చొ అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొ హారానుతె నే ఉట్టు గెతె అగ్గె, జో మెసొపొతమియతె

జితె తిలి పొది, గవురుమ్ తిలో అమ్చొ దేముడు జోక డీన కెర, 3 ‘తుయు ఈంజ తుచి దేసిమ్ ముల, తుమ్చ సొంత మాన్సుల్క ముల, వేర దేసిమి ఉట్ట గో. *జా దేసిమి పావితె ఎదక వాటు దెకయ్తె తయిందె’ మెన సంగితికయ్, 4 అమ్చొ అబ్రాహామ్ మెసొపొతమియ తిలి జా కల్లియచి దేసిమ్ ముల దా ఉట్ట గెచ్చ, హారాను దేసిమి గెచ్చ జితె తిలో. జో అబ్రాహామ్చొ అబ్బొసి మొర గెతికయ్, దేముడు జోక ఒత్త తెంతో తెద్రయ్తికయ్, తూమ్ అప్పె జితి దేసిమి ఉట్ట అయ్లో.† 5 గని జో ఇన్నె జితె తిలి పొది, ఏక్ అడుగుచి ఎదిలి టాన్క సొంత మెనంతి రితి, జోక ప్రబు సెలవ్ దెయె నాయ్. గని, అబ్రాహామ్క †సంతానుమ్ తెదొడి నెంజిలె కి, దేముడు జోక, పడ్డొక ఈంజ దేసిమ్చి బుయి తుచి సొంత ఆస్తి తుకయ్ దా గెలిందె. తుకయ్, చి తుచి పెట్టి జెర్మితనక; తుచి సెకుమ్చక; కెయ్క తెయ్క తతి రితి దా గెలిందె మెన జో ప్రబు సంగిలన్.

6 “దేముడు జోవయింక అన్నె కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, తుమ్చి సెకుమ్తె పడ్డొక జెర్మితన ఏక్ కాలుమ్క, చెత్తర్ పుంజొ వెర్గులు వేర దేసిమి సైమ తెన్ జితె తవుల, ఒత్త గొతిమాన్సుల్ జా జివుల. 7 గని జా కాలుమ్క జేవ్క ఏలుప కెర్ల దేసిమ్చక ఆవ్ సిచ్చ కెరిందె. చి సిచ్చ కెర్లె, తుమ్చి సెకుమ్చక ఒత్త తెంతో విడ్డల్ జా, బార్ జా ఇత్తల్ ఉట్ట జా, జియ అంక బక్తికెర్లె తవుల మెన ప్రబు వరుమ్ దా, § 8 అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ మున్సుబోదల్ ఎత్తిజిన్ జో దేముడుచ మాన్సుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరనుక మెన అన్నెక్ *ప్రమానుమ్ దిలో.† జాకయ్, అబ్రాహామ్ ఇస్సాకు జెర్మ అట్టు పొదుల్క జా గుర్తు కెర్లె సున్నతి కెర దిలో. పడ్డొ ఇస్సాకు యాకోబుక †పాయిలన్, చి యాకోబు §పుత్తర్పుల్క పాయిలన్. జేవ్ బారజిన్ జలె, అమ్చి సెకుమ్క తొలితోచ వెల్లెల మాన్సుల్ జల.

సైపను సంగిలి యోసేపుచి కత

9 “జలె, జేవ్ బారజిన్తె దెస్సుజిన్ అన్నసీంసి యోసేపు మెలొ జోవయించొ బావొన్క గోన జా, జా వాట్ అయ్లచి ఐగుప్తు దేసిమ్చొ మాన్సు ఎత్కిలోతె *విక గెల. గని దేముడు జోక తోడు తా, 10 జో సేడ్ల సైమల్ ఎత్కి తెంతో రచ్చించుప కెర్లన్. చి ఐగుప్తు దేసిమ్చొ పరో రానొ, యోసేపుక దెక, చెంగిలో మాన్సు, బుద్ది తిలోసొ ఈంజొ” మెన, జోక మెన్నిలన్, చి జోచి గెర్తె ఎత్కిచి ఉప్పిరి, ఒండి

* 7:3 7:3 అదికాండుమ్ 11:31, 12:1-3. † 7:4 7:4 అదికాండుమ్ 12:4-8. ‡ 7:5 7:5 అదికాండుమ్ 15:5, 7, 18, 17:8, 16-19. § 7:7 7:7 అదికాండుమ్ 15:13-14. * 7:8 7:8 ఆడ్ర † 7:8 7:8 అదికాండుమ్ 17:10-14. ‡ 7:8 7:8 అదికాండుమ్ 25:26. § 7:8 7:8 అదికాండుమ్ 35:22-26. * 7:9 7:9 అదికాండుమ్ 37 అద్యయమ్.

రాజిమ్చి ఉప్పిరి కి, 'ఏలుప కెర్ను' మెన జోక వెల్లో కెల్లో. ఒత్త రానొక పిట్టవ యోసేపుక కో వెల్లో జతి నాయ్.

11 "జలె, †యోసేపు ఒత్త ఏలుప కెర్తె తతికయ్, ఒండి ఐగుప్తు దేసిమి, జోచ అన్నసీంసి తిలి కనాను దేసిమి కి కరు అయ్లి. చి ఎత్తిజిన్ గొప్పు సైమల్ జల, చి అమ్చ పూర్లుల్క కతిసి కేన్ కి దొర్కు జయె నాయ్. 12 గని, 'ఒత్త ఐగుప్తు దేసిమి దాన్ తియ అస్తి' మెన అమ్చో యాకోబు పూర్లుమ్చో సూన తా, దాన్ గెన్న ఆన్తు మెన, పుత్తర్లు జల అమ్చ పూర్లుల్క ఒత్త తెద్రయ్లన్. 13 దొయ్యెరి తెద్రయ్తికయ్, ఆచ్ తుమ్చో బావొది మెన యోసేపు జోవయింక సంగిలన్. చి జా దీసి తెంతో యోసేపుచి కుటుంబుమ్చ మాన్సుల్ రానొ జలో పరో రానొ తెన్ అలవాట్ జల, 14 చి అబ్బొసి జలో యాకోబుక, జోచి కుటుంబుమ్చ ఎత్తిక, గెర్చ ఎత్తిక, 'ఇత్తల్ జా కతు. జితు!' మెన, యోసేపు సంగ తెద్రయ్లన్. యాకోబుచి కుటుంబుమ్చ, గెర్చ, కెత్తిజిన్ జవుల మెలె, డబ్బయ్ పాచ్జిన్. 15 జలె, ‡యాకోబు జోచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ తెన్ ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెల. యాకోబు ఒత్త జియ, ఒత్త మొర్లన్. జోచ పుత్తర్లు కి ఒత్త జియ మొర్ల, చి 16 జోవయింతె కో మొర్లె, కనాను దేసిమ్చి 'సెకెము' మెలి జేవ్ అగ్గె జితె తిలి బయిలు దేసిమ్తె పీనుమ్ వయన, రోవిల. కేన్ మెన్నె రోవిల మెలె, జా సుట్టు వెండి కాసుల్క 'హమోరు' మెలో ఒత్తచో మాన్సుతె అబ్రాహామ్ మెన్సున్ గెన తిలో. జయ్యి మెన్నె రోవిల.

మోసేచి మత్తెలి సైపను సంగిలిసి

17 "జలె, జేవ్ ఐగుప్తు దేసిమి బన జారమారమి చెత్తర్ పుంజో వెర్పుల్ జలి పొది, 'ఐగుప్తుతెకి జేవ్ నే ఉట్ట గెతె అగ్గె అబ్రాహామ్క సంగ తిలి దేసిమి అన్నె ఉట్ట గెతి సమయుమ్ జా అస్సె' మెన దేముడు దెకిలన్. జా సమయుమ్ జా అయ్లి పొది, అమ్చి సెకుమ్చ జేవ్ బారజిన్ పుత్తర్లుల్చ మాన్సుల్ కెత్తిజిన్ జా తిల మెలె, ఒగ్గర్జిన్ జా జెర్ల అస్తి. 18 జేవ్ దస్సి ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జా గెతికయ్, అగ్గెచ పరో మెల రాసల్ మొర్తికయ్, నొవొ పరో ఏలుప కెర్తయ్. జో యోసేపుక నేన్సొసా, జోచ మాన్సుల్క విరోదుమ్ జలోసా. 19 జో అమ్చ పూర్లుల్క మోసిమ్ కెర్లన్. కిసి మెలె, 'జేవ్ జలె

ఒగ్గర్జిన్ జా అమ్క జినుల' మెన, ఎత్తిక మారుక మెన, జోవయించ నొవర్ జెర్లిల బోదల్క 'దెర్ను సేడ్డు' మెన, అబ్బదింసిచి అత్తి పరో సైమ కెర దిలన్.

20 "జేవ్ పొదులె *మోసే జెర్లిలన్. దేముడు జోక ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకిలన్, చి తిన్ని జొన్నొ ఎద జోవయించ అబ్బదింసి కిసి గే గెరి లుంకడ పోసిల.

21 గని పడ్డో, జోక అన్నె లుంకడుక నెత్త కెర, అబ్బదింసి బార్ కెర్తికయ్, పరోచి దువిసి జోక ఉక్కుల గెరి నా, 'సొంత పూత్తు' మెలి రితి దెక, జోక పోసిలి. 22 జా పొస, ఐగుప్తు దేసిమ్చ గ్యానుమ్ ఎత్తి పండితుల్చి అత్తి సికడ్డి, చి వడ్డిలె, జో ఒగ్గర్ తెలివి తెన్ లట్టబెదె, కేన్ కామ్ కెర్లె కి, తెలివి నిదానుమ్ కెరెదె.

†మోసే తప్పు కెర బయిలు దేసిమి ఉట్ట నిగిలిసి

23 "జలె, మోసేక దొన్ని విసా వెర్పుల్ జలి పొది, 'అంచ బావుడ్లు జల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె గెచ్చ దెకిన్దె' మెన ఉచర్లన్. 24 జో గెలన్, అన్నె, జోవయింతె ఎక్కిలోక ఐగుప్తు దేసిమ్చో ఎక్కిలో పెట్టిసి దెకిలన్. దెక, జో దెబ్బల్ కయ్లోసొక తోడు గెచ్చ, దెబ్బల్ పెట్టిసొక పెట మార్లన్. 25 దస్సి కెర కిచ్చొ ఉచర్లొ మెలె, అంక లోకుమ్ కెర్లొ అమ్చో దేముడు జోచి అత్తి అమ్క రచ్చించుప కెరెదె" మెన అమ్చ ఇస్రాయేలులు అర్దుమ్ కెరనుల, మెన ఉచర్లొ, గని దస్సి ఉచర్తి నాయ్. 26 అన్నెక్ దీసి, మోసే జా వాటు అయ్లె, ఇస్రాయేలులు దొగుల పెట్టపుట్టి జా అస్తి మెన దెక కెర, "సేంతుమ్ కెరయిందె" మెన ఉచర పాసి జా, కిచ్చొ మెలో మెలె, "బావుడ్లు, తుమ్ ఎక్కి సెకుమ్చ మాన్సుల్, తుమ్ కిచ్చొక ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో జట్టి జా అస్సున్?" మెన పుసిలన్. 27 పుసితికయ్, తప్పు కెర్లొసా మోసేక సొడి పెలవ దా కిచ్చొ మెలన్ మెలె, తుయి కొన్నొ? అమ్చి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ నాయ్, అమ్క తీర్పు కెరుక తుక సెక్తి నాయ్. 28 కాలి జో ఐగుప్తుచో మాన్సుక తుయి పెట మార్ల దెబ్బల్ అంకయ్ ఆజి పెట్టె గె? మెన గగ్గల్ జలో. 29 దస్సి సంగితికయ్, 'అంక మారుల' మెన, జా ఐగుప్తు దేసిమి తంక బియె కెర, మోసే ఉట్ట నిగ, దూరి తిలి బయిలు తిలి మిద్యాను మెలి దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ, ఒత్త జితె తిలన్. ఒత్త తా, పెండ్లి జా దొగుల పుత్తర్లుల్క పాయిలన్.

† 7:11 7:11 ఆదికాండుమ్ 41-50 అద్యయల్. ‡ 7:15 7:15 ఆదికాండుమ్ 46 అద్యయమ్. § 7:17 7:17 17చి ఉప్పిరిచి తత్తి టాన్: నిర్గమకాండుమ్, లేవీయకాండుమ్ సంక్యాకాండుము, ద్వితియోపదేశ కాండుము (నిర్గ 1). * 7:20 7:20 నిర్గమకాండుమ్ 2:1-10. † 7:22 7:23 23చి ఉప్పిరిచి తత్తి టాన్: నిర్గమకాండుమ్ 2:11-22. ‡ 7:29 7:30 30చి ఉప్పిరిచి తత్తి టాన్: నిర్గమకాండుమ్ 2:23, 3 అద్యయమ్ ఎద.

‡దేముడు మోసేక డీసిలసి

30 “అన్నెక్ దొన్ని విసా వెర్పుల్ గెతికయ్, ఏక్ దీసి, మోసే జా బయిలు టాన్చి సీనాయి డొగ్రె తతికయ్, ఒత్త మాములుమ్ కంటో రూకు అస్సె, రుక్కి ఆగి లగుక దెర్లి. ఆగి లగితో జా రూకు తెడి, దేముడుచ దూత రితో జా మోసేక డీసిలన్. 31 మోసే దెక, ఆచారిమ్ జలో. సరిగా దెకుక మెన ఇదిల్ పాసి గెచ్చుక దెర్లి, కిచ్చొ సూన్లొ మెలె, 32 ‘ఆవ్ తుచ పూర్లుల్చో దేముడు. ఆవ్, అబ్రాహామ్చి, ఇస్సాకుచి, పడ్డొ యాకోబుచి, దేముడు.’ మెన సంగ, దేముడుచి అవాడ్ అయ్లి. దస్సి జతికయ్, మోసే బియ, అద్దుర్ జా, దెకుక దయిరిమ్ జలో నాయ్. 33 తెదొడి, ప్రబు జోక, ‘తుచ జోడ్లు కడను. తుయి టీవొ జలి టాన్ ఒగ్గర్ సుద్ది అస్సె. 34 జేవ్ ఐగుప్తు దేసిమ్చ అంచ ప్రెజల్క కెర్త అల్లర్ సైమల్ ఆవ్ దెక అస్సి. జేవ్ ఏడ్డిసి సూన అస్సి, చి జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెరయిందె మెన, ఆవ్ ఉత్త్ర జా అస్సి. అప్పె, జే! జా కామ్చి రిసా ఐగుప్తు దేసిమి తుక అన్నె తెద్రయిందె.’ మెన ప్రబు జలో దేముడు మోసేక సంగిలన్.

35 “జో కీమోసేక జోవయింక మాన్సుల్, ‘అమ్చి ఉప్పిరి తుక అదికారుమ్ నాయ్. అమ్క తీర్పు కెరుక తుక సెక్తి నాయ్’ మెన అగ్గె సంగ తిల, గెద. గని జోవయింక ఏలుప కెరుక కి, జోవయింక విడ్డల్ కెర బార్ కెరుక కి మెన, రూక్తె డీసిలో దూత పొలిక జలోసాచి అత్తి దేముడు జోకయి ఆడ్ర దా తెద్రయ్లో. 36 ప్రబుచి అదికారుమ్ తెడి జోవయింక విడ్డల్ కెర, బార్ కెర, వాట్ దెకయ్తె తిలి పొది, ప్రబుచి సెక్తి తెన్ ప్రబు సంగిల కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లొ కమొ మోసే కెర్లన్. ఐగుప్తు దేసిమ్క నే ముల్తె అగ్గె కి, పడ్డొ ‘ఎరన’ సముద్రుమ్తె, పడ్డొ జేవ్ ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ తెన్ జేవ్ దొన్ని విసా వెర్పుల్ జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది కి.

37 “జలె, దేముడు అంకయ్ కిసి తెద్రయ్లన్ గే, జోచ కబుర్లు సూనయ్తి రిసా, జోచి కామ్ జర్లు కెర్తి రిసా, తుమ్చ ఇస్రాయేలుల్తెచో అన్నెక్లొక పడ్డొక తెద్రవ టీవొ కెరెదె” మెన అమ్చ పూర్లుల్క సంగ తిలోసా జో మోసేయి. 38 అమ్చ పూర్లుల్ జల ప్రెజల్ ఎత్తి జట్టు తెన్ జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది, దేముడుచో దూత *సీనాయి డొగ్రె అస్సె డీస, మోసే తెన్ లట్టబ్లన్. చి దూతక చి అమ్చ పూర్లుల్క జో మోసే మదెనె జా, అమ్క దెంక మెన

దేముడు సొంత రెగిడ్ల ఆగ్గుల్, జివ్ దెత ఆగ్గుల్, జోతె నజన్సన్.

39 “గని అమ్చ పూర్లుమ్చ, జో సంగిలి కోడు సూనుక నెస కెర, జోక దూరి కెర్లి రితి జా, జేవ్ ముల దిలి †ఐగుప్తు దేసిమి తిలిన్క అన్నె కోర్ప జల, 40 అన్నె, మోసే డొగ్రె తెంతో నే ఉత్త్ర జెతె అగ్గె, అహారోను మెలో మోసేచో అన్నొన్తె గెచ్చ కెర, అమ్క దేముడ్లు జా అమ్చి పురైతొ గెచ్చ అమ్క వాటు దెకయ్తి రిసా, అమ్క బొమ్మల్ తెయార్ కెరు. అమ్క ఐగుప్తు తెంతో కడ ఆన్లొ జో మోసే కేనె ఉట్ట గెచ్చ అస్సె గే, ఆమ్ నేనుమ్ మెన ప్రెజల్ సంగిల. 41 జేవ్ పొదులె కిచ్చొ కెర్ల మెలె, వస్సాన్ పిల్లచి రితిచి బొమ్మ ఏక్ తెయార్ కెర, జా బొమ్మక జోకర బలి దిల, చి జేవ్ కెర్లిన్చి రిసా సర్ల కెరన్ల. 42 జాచి రిసా, జేవ్ పొద్దుక, జోసుక, సుక్కల్క జోకర్తి ఇస్టుమ్ తిలె, దస్సుచక జోకర్తు! మెన దేముడు జోవయింక ముల, సిచ్చ దిలన్. దస్సి జలిన్చి రిసా, జోవయింక కబుర్లు రెగిడ్లి దేముడుచి కొడొతె రెగ్లవ అస్సె.

ఓ ఇస్రాయేలుచి సెకుమ్చ, తుమ్ బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది, అంకయి గొరైల్ గట్ల కండ బలి దెతె తిలదు గె? 43 నాయ్. ‘దేముడ్లు’ మెన వేరచక జోకరుక కోర్ప జా, ‘మొల్లొక’ దేముడు మెన, గుడి బంద జోకర్లదు. సుక్కొ గుర్తు తిలో రొంపాయను మెలోసొక దేముడు మెన జోకర్లదు. దస్సుచచ బొమ్మల్ కెర జోకర్లదు. తుమ్ దస్సి కెర్లి రిసా, బబులోను దేసిమి ఒత్తల్తో తుమ్ సర్ల నెంతె తతి రితి, తుమ్క ఒత్తచ మాన్సుల్ ఏలుప కెర్లు మెన, జేవ్ కడ నెత్తు, మెన సిచ్చ దెయిందె”

మెన దేముడు రెగ్ల సిచ్చ దిలన్.

44 “జలె, జా బయిలు దేసిమి అమ్చ పూర్లుమ్చ బుల్తె తిలి పొది ఇదిలిసి దేముడుచి గుడి తిలి రితి, టంబుగుడ్డక తెయార్ కెర్లి దేముడుచి †గుడి ముక్కిమ్క జోవయింతెన్ తిలి. ఇసి తెయార్ కెర” మెన దేముడు మోసేక కిచ్చొ సంగిలన్ గే, జో సంగిలి పొలిక, జో సంగిల సామన్లుక తెయార్ కెర్ల. 45 ఒత్త తెంతో, మోసే కీమొర యెహోసువ మెలోసా వెల్లొ జలి పొది, అమ్చ పూర్లుమ్చ బయిలు దేసిమ్క జిన ఈంజ దేసిమి ఉట్ట అయ్ల. *దేముడు తోడు తతికయ్, ఒత్త జితె తిల వేర వేర సెకుమ్లుచ మాన్సుల్క అమ్చ పూర్లుమ్చ యుద్దుమ్ కెర ఉదడ

§ 7:35 7:35 నిర్గమకాండుమ్ 5-14 అద్యయల్. * 7:38 7:38 నిర్గమకాండుమ్ 19, 20 అద్యయల్, 24:12, 31:18. † 7:39 7:39 నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయమ్. ‡ 7:44 7:44 నిర్గమకాండుమ్ 24:10-31 అద్యయమ్ ఎద. § 7:45 7:45 ద్విత్వియాచదేశ 34 అద్యయమ్. * 7:45 7:45 యెహోసువ 1-6 అద్యయల్. † 7:45 7:45 సమూయేలు దొన్నిచి పుస్తకమ్ 7:1-17.

గెల. తెదొడి కి, అమ్చ పూర్ణమచ జా గుడి వయ ఆన్ల. †బత్త తెంతో, అమ్చో పూర్ణమచో దావీదు రానో తిలి ఎదక కి జయ్యి గుడితె దేముడుక బక్తి కెరై తిల. 46 జో దావీదుక దేముడు ప్రబు ప్రేమ తిలో, చి యాకోబు బక్తి కెరై తిలో దేముడు ప్రబు కెయ్యక తెయ్యక తతి రితి దేముడుచి గుడి ఆన్ జవన బందిందె మెన దావీదు ఆన జా ఉచర తిలో. 47 దసాచో బందుక మెన జో ప్రబు సెలవ్ దెయె నాయ్, చి దావీదుచో పుత్తుసి †సాలోమోను రానో జలి పొది, జోయ్యి బందిలో.

48 “గని, ఎత్కిచి కంట వెల్లో తిలో అమ్చో దేముడు ప్రబు కేనె జితయ్ మెలె, మాన్సు తెయార్ కెర్ల గుడితె తయె నాయ్. జోచి కబుర్లు సంగిలో పూర్ణమచోచి అత్తి రెగిడ్డి రితి;

49 పరలోకుమ్ అంచి సిజాననుమ్. బూలోకుమ్ అంచ చట్టో సుదితి పొద్రో. జాకయ్, అంచి విలువచి దేముడుచి గుడి తూమ్ కిసి బందితే? అంచి రిసా గేర్ బందిలె, ఎక్కి బత్త తయిందె గె? 50 పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ ఎత్కి అవ్వి జెర్మయలయ్, మెన, ఎత్కిచి కంట వెల్లో తిలో అమ్చో ప్రబు రెగ్ల అస్సె.” మెన జోవయింక పరిచ్చ కెర్ల వెల్లెల మాన్సుల్క సైపను బుద్ది సంగిలన్.

51 “పడ్డో జోక పరిచ్చ కెర్ల జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్క సైపను, తుమ్ రాడ్ జీవ్చ మాన్సుల్, దేముడు సంగిలి సుద్ది గుర్తుచి సున్నతి అమ్ కెరన అస్సుమ్ మెన తుమ్ సంగితను, గని జా ఎత్కి తుమ్క కామ్క నెంజె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి పెట్టి సుద్ది జసు నాయ్, తుమ్చ కానో నూనుక నెసెతి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సికడ్డిసి తుమ్ బప్పున్ నాయ్. తుమ్చ పూర్ణమచ కిసి పాపుమ్ కెర్ల గే, తూమ్ కి దస్సి. 52 జేవ్ పొదులె, దేముడు కచి కచి అత్తి కబుర్లు తెద్రయలె, తుమ్చ పూర్ణమచ జోవయింక అల్లర్ కెరుక, జో తెద్రయలసతె కక్క నే పిట్టె. పడ్డో, ‘పరలోకుమ్చి పున్నిమ్ తిలో క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్లొసా జెంక అస్సె’ మెన జోవయింతె కో సంగిల గే, జేవ్ తుమ్చ పూర్ణమచ జోక మారుక. దస్సి కి, జో క్రిస్తు జెతికయ్, తుమి జోక నెన, గోస కెర, జోక మార గెలదు. 53 ‘ప్రజల్క సికడ్డు’ మెన దేముడు దూతల్చి అత్తి తుమ్కయ్ జోచ ఆగ్గుల్ దిలన్, గని జోచ ఆగ్గుల్ రితి తుమ్ ఇండుక నెన, దస్సి కెర్లదు” మెన అన్నె సంగిలన్.

సైపనుక పత్రల్ గల మార్గిసి

‡ 7:47 7:47 రాసల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 6 అద్యయిమ్.

54 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ ఈంజేవ్ కొడో నూన, సైపనుచి ఉప్పిర్చి జేవ్చి కోపుమ్క రకుక నెత్త కెర, దంతో చప్లన్. 55 జో, మాత్రుమ్, జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ బెర తతికయ్, ఆగాసుమ్ పక్క చెంగిల్ దెక, కిచ్చొ దెకిలన్ మెలె, దేముడుచి ఉజిడి దెకిలన్, చి జోదేముడుచి ఉజెతో పక్క యేసు టీవోజ దెకిలన్. 56 జా దెక సైపను, “అదె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి రితి దెకితసి మెలె, మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లో క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్లొసా దేముడుచి ఉజెతో పక్క టీవోజ అస్సె.” మెన సంగిలన్. 57 జో దస్సి సంగితికయ్, జోవయించి కోపుమ్చి ఒర్ప దా, జేవ్చి కండ్లొ డంకన, జట్టు తెన్ జోచి ఉప్పిరి నిగ జా జోక దెర్ల. 58 జోక పట్టుమ్ తెంతో వెలవ దా బార్ కెర, జోక పత్రల్ గల మారుక దెర్ల. సాచి సంగ తిలస జోక పత్రల్ గలిలిన్తె బెదిల. పత్రల్ గలుక మెన, జేవ్చ ఉప్పిర్చ పాలల్ కడన కెర, సావులు మెలో ఉబెడొ ఎక్కిలోచి చట్టె తిల. 59 జేవ్ మాన్సుల్ పత్రల్ గల మార్తె తతికయ్, సైపను ఇసి మెన ప్రార్దన కెర్లన్. “ప్రబు జలో ఓ యేసు, అంచి జీవు తూయి తుచితె కడ నే” మెన కెర, 60 మొగ్గల్ టెక, గట్టిజ అవాడ్ తెన్ ఒర్ప దా అన్నె, “ప్రబువ, ఈంజేవ్ అప్పె కెర్లి పాపుమ్ ఇన్నెయింక చెమించుప కెరు!” మెన ప్రార్దన కెర మొర గెలన్.

8

1 సైపను మొద్దినతె సావులు తిలన్. ‘మొర్పు’ మెన జో కి ఒప్పున తిలో.

నంపజలన చెదుర్ప జా వేరతె ఉట్ట గెలిసి

జలె, జా దీసి తెంతో, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె యేసుక నంపజలన మొత్తుమ్క నంపనెంజిల యూదుల్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుక దెర్ల. అల్లర్ కెర జోవయింక ఉదడ్డికయ్, నంపజలసతె ఒగ్గర్జిన్ చెదుర్ప జల. చెదుర్ప జా ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి చి సమరయ ప్రదేసిమి గెల. యేసుచ బారికుల్, మాత్రుమ్, యెరూసలేమ్తె తాఁ గెల.

2 జా మదెనె, ప్రబుక సత్తిమ్ తిల యూదుల్ సగుమ్జిన్ సైపనుక రోవిల, ఏడుకులు జా ఒగ్గర్ దుకుమ్ తెన్ రోవిల.

నంపజలనక సావులు ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్లె తిలిసి

3 సావులు, మాత్రుమ్, యెరూసలేమ్తె క్రిస్తుక నంపజలనచి సంగుమ్క పాడ్ కెరుక ఉచర, జోవయింక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ కెరుక దెర్లన్. జోవయించ గెరల్ ఎత్కితె గెచ్చ, పెన, జోవయించ

మున్నుబోదల్క తేర్బోదల్క, ఎత్తిక దెర, జేల్తె గలయలన్.

4 చెదుర్బు జల యేసుప్రబుక నంపజలన, జలె, కిచ్చొ కెరై తిల మెలె, జోచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తా బుల్తె తిల.

5 తెదొడి బారజిన్ బారికుల్తె తిలొ పిల్లివ్ మెలొసొ, సమరయ ప్రదేసిమ్చి పట్టుమ్ ఏక్తె గెచ్చు, యేసుక్రీస్తు, 'దొర్కు జలొ రచ్చించువ కెరొసొ జొయ్యి' మెన ప్రజల్క బోదన కెరై తిలన్. 6 ఒత్తచ ప్రజల్ జోచి బోదన సూన్ల, అన్నె, జోచి అత్తి జర్గు జల యేసుప్రబుచి నావ్ తెన్ వెల్లొ కమె దెక, ఒగ్గర్జిన్ ప్రజల్ ఎక్కి ప్రేమ జా, జో సంగిలి బోదనక నంప కెర, యేసుక నంపజా గెల.

7 కీస కమె పిలివ్చి అత్తి జర్గు జల మెలె, బూతల్క ప్రబుచి నావ్ తెన్ ఉదడ్డె, జేవ్ బూతల్ ఓర్పువ జంక నెత్త కెర, గట్టిజ ఒర్పు దా, పూర్తి ఉట్ట గెల. పడ్డె ఉట్టుక నెత్తిర్ల మాన్సుల్, సొట్ట మాన్సుల్, చెంగిల్ జల. 8 జాకయ్ జా ఒండి పట్టుమ్తె ఎత్తిజిన్ సర్ల జల.

9 ఏక్ పట్టుమ్తె సీమోను నావ్ తిలొ మాన్సు జా. జో అగ్గె, జా పట్టుమ్తె, మంత్రుమ్ కెర్తన కిచ్చొ కిచ్చొ మాయచ గారెడ్డు కెరై తిలన్. కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లొ కమె కెర, 'ఆవ్ వెల్లొ' మెనన, సమరయ ప్రదేసిమ్చి ఎత్తిజిన్క ఆచారిమ్ కెరెదె. 10 జోచ కమె దెక, "దేముడుచి వెల్లి సెక్తి తిలొసొ ఈంజొ" మెన, బాల వెల్లొ జా ప్రాంతుమ్చి ఎత్తిజిన్ జోక నంపజా తిల. 11 కిచ్చొక జోక దస్సి నంపజా మోసిమ్ జా తిల మెలె, జో ఒగ్గర్ వెర్పులు సయ్తాన్చ దస కమె కెర కెర జోవయింక ఆచారిమ్ కెరై తిలన్.

12 గని, దేముడుచి *రాజిమ్చి రిసొ, యేసుక్రీస్తుచి †అదికారుమ్చి రిసొ, పిలివ్ ప్రజల్క బోదన కెరై తతికయ్, జోచ కొడొక నంపజా గెచ్చు కెర, తేర్బోదల్ కి మున్నుబోదల్ కి, బాప్తిసుమ్ నజన్ల.

13 సయ్తాన్చ కమె కెరై జో సీమోను కి నంపజా, బాప్తిసుమ్ నజన, పిలివ్చి పట్టి బులుక దెర్లన్, అన్నె, యేసుప్రబుచి అదికారుమ్ తెన్ కెర్ల వెల్లొ కమె, జొర్జొల్ బాదల్ జల మాన్సుల్ చెంగిల్ జలిసి దెక దెక, జో కి బలే ఆచారిమ్ జలొ.

పేతురు యోహానులుక సమరయతె తెద్రయ్లిసి

14 జలె, సమరయచ మాన్సుల్ దేముడు దిలి యేసుప్రబుచి రిసొచి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా అస్తి మెన యెరూసలేమ్తెచ బారజిన్ బారికుల్

సూన కెర, 'జోవయింకె గెచ్చు దెకుత్' మెన, పేతురుక చి యోహానుక తెద్రయ్ల.

15 జేవ్ దొగుల ఒత్త పావ కెర, నంపజలనక 'దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జేవ్చి పెట్టి దొర్కు జవున్' మెన ప్రార్దన కెర్ల. 16 కిచ్చొక మెలె, తెదొడి ఎద ఎక్కి యేసుప్రబుచి నావ్ తెన్ పానితె బాప్తిసుమ్ నజన తిల. జోచి ఆత్మచి నావ్ తెన్ నేతయ్, చి ఆత్మసెక్తి జేవ్క దొర్కు జంక నేతయ్. 17 జలె, తెదొడి పేతురు చి యోహాను జేవ్ నంపజల ప్రజల్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కిక బోడి చడిల, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి జోవయింక దొర్కు జలి.

18 జలె, 'యేసుచ బారికుల్ బోడి చడ్డెగిన, నంపజల మాన్సుల్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దొర్కు జతయ్' మెన మంత్రుమ్ కెరై తిలొ సీమోను దెక కెర, 19 "అంక కి జా సెక్తి దా, డబ్బుల్ దెయిందె. ఆవ్ కి కక్క బోడి చడిందె గే, జోక కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి దొర్కు జలి రితి, జా సెక్తి అంక దా" మెన పేతురుక చి యోహానుక సీమోను సంగిలన్. 20 సంగితికయ్, పేతురు, జోక " 'డబ్బుల్ దిలె దేముడు దెతి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి వరుమ్ గెనుక జయెదె' మెన తుయి ఉచర్లి రిసొ, తుచి డబ్బుల్ తుచి తెన్ నాసెనుమ్తె గెన్ను! 21 తుచి పెట్టి దేముడు తెన్ సత్తిమ్ జంక నాయ్, చి జోచి ఈంజ కామ్తె తుయి బెదుక జయె నాయ్. 22 తుయి ఉచర్లి వెల్లి ఈంజ పాపుమ్ చెమించువ జంక తుయి కోర్వ జతసి జలె, జోచి దయ తిలె తుక రచ్చించువ కెర్పు మెన, తుయి కెర్లి గార్ కామ్ ముల దా, పెట్టి పూర్తి దుకుమ్ జా జోక ప్రార్దన కెర సంగు. జో కిచ్చొ కెరెదె గే జోచి దయ. 23 సయ్తాన్చ పాపుమ్బుద్ది అప్పెక తుచి పెట్టి ఏలువ కెర్తయ్, అప్పెక తుచి పెట్టి ఆసల్ గోసల్ అస్తి మెన ఆవ్ దెకితసి" మెన పేతురు సీమోనుక సంగిలన్. 24 జలె, సీమోను బియఁ గెచ్చు కిచ్చొ మెన బతిమాల్పా జా సంగిలన్ మెలె, "తుయి సంగిలి సిచ్చు అంచి ఉప్పీర్ నే జెతు మెన తుమి ప్రబుక ప్రార్దన కెరు." మెన సంగిలన్.

25 పేతురు, యోహాను, జలె, యేసుప్రబుచి రిసొ సొచి సంగ, జోచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ కెర, ఒత్త తెంతొ అన్నె బార్ జా, సమరయచ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ గెచ్చెలె గెచ్చు, బుల బుల, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగ బోదన కెరై తా, యెరూసలేమ్తె అన్నె పావ అయ్ల.

* 8:12 8:12 'ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి రాజిమ్' మెలె, 1 జోవయింక నంపజల మాన్సుల్చి పెట్టి జో ఏలువ కెర్లిసి, 2 జోవయించి ఆత్మసెక్తి ఈంజ లోకుమ్తె కామ్ కెర్లిసి, 3 ఈంజ ఉగుమ్ మార్పువ జలె జో ఏదార్దుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె ఏలువ కెర్లిసి, చి 4 పరలోకుమ్తె జో ఏలువ కెర్లిసి. † 8:12 8:12 నెంజలె 'నావ్'.

పిలివ్ ఐతియోపీయు దేసిమ్చొ మాన్యుక బోదన కెర్లసి

26 మదెనె, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలో పిలివ్తె జా కెర, “తుయి ఉట్ట ఇన్నె తెంతో బార్ జా, దచ్చెన పక్కచి వట్టె, మెలె యెరూసలేమ్ తెంతో గాజా పట్టుమ్ ఎద పావితీ వట్టె గో” మెన సంగిలన్.

27 పిలివ్ నూన, బార్ జా, జా వట్టె గెలన్. జా వట్టె గెతె తతికయ్, ఐతియోపీయు దేసిమ్చొ ఆండెరో జా వాట్ జెతె అస్సె. జో ఐతియోపీయు దేసిమ్చి ‘కందాకె’ మెలి రానిచొ ఆదికారి, డబ్బుల్ దెకితో ఆదికారి జా అస్సె. దేముడుక బక్తి కెరుక మెన, జో యెరూసలేమ్తె జా తిలో. 28 అప్పె అన్నె జోచి సొంత దేసిమి ఉట్ట గెతె అస్సె. జోచి రదుమ్తె వెన తా, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలో యెసయా పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి పుస్తకుమ్ సదు కెర్తె అస్సె.

29 జలె, ప్రబుచి ఆత్మ పిలివ్చి ఆత్మతె, “తుయి దెకితి రదుమ్క పాసి గెచ్చ దెకు” మెన సంగితికయ్, 30 పిలివ్ జా రదుమ్తెచొ నిగ గెచ్చ, యెసయా పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి పుస్తకుమ్ జో సదు కెర్తెసి సూన కెర, జోక, “తుయి సదు కెర్తెసి తుక అర్దుమ్ జెతయ్ గె?” మెన పుసిలన్. 31 “కో జవున్ అంక అర్దుమ్ సంగిలెకయ్ అంక కీస్ అర్దుమ్ జయెదె?” మెన జో సంగిలన్, చి ‘అర్దుమ్ సంగున్’ మెన, రదుమ్తె పిలివ్క వెగడ వెనడ్లన్.

32 దేముడుచి కేన్ కోడు జో సదు కెర్తె తిలో మెలె, “మెండక కండ బలి కెర్తి రిసా ఉదడ నెత్తి రితి జోక ఆన్ల, నెంజిలె రోమల్ కత్రయ్తి మొక్కె మెండపిల్ల కిసి జమన్ తయెదె గె దస్సి ఈంజో కి చోడి డంకన తుక్లె తయెదె. 33 ఇన్నెచి విలువ కడ్ల, చి ఇన్నెచి రిసా సరిగా తీర్పు జతి రితి ఒప్పితి నాయ్. ఇన్నెక ‘బోదల్ పాయ్లన్’ మెన కిసి సంగుక జయెదె? ఇన్నెక ఈంజ బూలోకుమ్తె జేవ్ మార్ల!”

34 జో ఆండెరో, పిలివ్క కిచ్చొ మెన పుసిలన్ మెలె, “దేముడు ప్రబుచ కబుర్లు సంగితో జో పూర్ణుమ్చొ కచి రిసా ఇసి సంగితయ్? జోచి సొంతచి రిసా గే, కేన్ జవున్ వేర మాన్యుచి రిసా గె?” మెన పుసితికయ్, 35 పిలివ్ చోడి పుట్టవ, జో ఆండెరో సదు కెర్తె తిలి కోడుచి అర్దుమ్ తొలితో సంగ, యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ ఎత్తి జోక బోదన కెర్లన్.

ఆండెరో బాప్తిసుమ్ నజన్లసి

36 తెదొడి, జేవ్ దొగుల వట్టె గెతె తా పాని గాడు ఏక్ దెకిల. దెక, “ఆదె, పాని! ఆవ్ బాప్తిసుమ్ నజనుక కిచ్చొ అడ్డు కిచ్చొగె, నాయ్ గద?” మెన జో ఆండెరో సర్ల జా సంగిలన్. 37 పిలివ్ జోక “తుయి యేసుప్రబుక పెట్టి పూర్తి నంపజలది మెలె, బాప్తిసుమ్ నజనుక జయెదె.” మెన సంగితికయ్, “యేసుక్రీస్తు దేముడు ప్రబుచొ పుత్తుసి, కీజలో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జయెదె మెన ఆవ్ నంపజతన్.” మెన ఆండెరో సంగిలన్.

38 తెదొడి రదుమ్క జో టీవో కెర, పిలివ్ ఆండెరో దొగుల ఉత్త పానితె ఉత్తిర్ల, చి జో ఆండెరోక పిలివ్ బాప్తిసుమ్ దిలన్.

39 తెదొడి, జేవ్ పానితె తెంతో అన్నె బార్ జతికయ్, *ప్రబుచి ఆత్మ పిలివ్క దెర నిలన్, చి ఆండెరో జోక అన్నె నే దెకిలన్. జో ఒగ్గర్ సర్లనంతోసుమ్ తెన్ సొంత దేసిమి ఉట్ట గెలన్.

40 పిలివ్ ఒత్త తెంతో అజోతు మెలి పట్టుమ్తె డీసిలన్. ఒత్త డీస కెర బార్ జా, ఉత్తర పక్క గెతి వట్టె గెచ్చ గెచ్చ, ఎత్తి పట్టలె గవ్వెలె ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ నూనవ నూనవ, కైసరియ పట్టుమ్తె పావెలన్.

9

యేసుక నంపజలనక సావులు అల్లర్ కెర్తె తిలిసి

1 నైవనుక మార్లిన్తె తెదొడి బెద తిలో సావులు, ఈంజ మదెనె కిచ్చొ కెర్తె తిలో మెలె, యేసుప్రబుక నంపజా జోవయించ *సిస్సుల్ జలనక ‘మారిందె’ మెన బియడ్డె తిలో. జలె, కిచ్చొ కెర్తొ మెలె, యెరూసలేమ్తె ఎత్తిక వెల్లో పూజరితె గెచ్చ కెర, 2 “దమస్కు పట్టుమ్తెచ అమ్చ యూదుల్చ సబ గెరల్చ అదికారుల్క ఆవ్ దెకయ్తి రిసా అంక ఉత్తల్ దె, చి ఆవ్ ఒత్త గెచ్చ, ‘రచ్చన వాటు యేసుయి’ మెన జోవయింక నంపజలనక చజిలె, జేవ్ తేర్బోదల్ జలెకి, మున్నుబోదల్ జలెకి, జోవయింక దెర బంద, ఇత్తల్ అమ్చి యెరూసలేమ్తె సిచ్చ కెరుక మెన కడ ఆనిందె” మెన సెలవ్ సంగిలన్.

3 జలె, సావులు ప్రయానుమ్ గెతె తా దమస్కు పట్టుమ్క పాసి అయ్లి షాది, ఓదె, ఆగాసుమ్ తెంతో అంకి అందర్ కెర ఉజిడి జోచి సుట్టునంత

‡ 8:37 8:37 గ్రీకు బాన తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 37 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. § 8:37 8:37

జలో...రచ్చించుప కెర్తొసాచి కోడు దస్సి తయె నాయ్, గని జా అర్దుమ్ ఒత్త తయెదె. * 8:39 8:39 ‘ప్రబుచి ఆత్మ పిలివ్క దెర నిలన్’ నెంజిలె జో మంత్రిచి పెట్టి ప్రబుచి ఆత్మ బెర్తికయ్, జో దెతి నెక్తివరుమ్ జోవయింక దొర్కు జలి, చి ప్రబుచి దూత పిలివ్క కడ నిలన్, చి....

* 9:1 9:1 మత్తయి, మార్కు, లూకా చి యోహానుతె ‘సిస్సుల్’ మెన ఒగ్గర్ సుట్టు సంగిలె యేసుచ బారజన్ సిసుల్కయి సంగితతి, గని ఈంజ కోడుతెచి రితి, కో జోవయింక నంపజా జోవయింక నిదానుమ్ ఇండుల గే, జేవ్ ఎత్తిజన్క ‘జోవయింక సిస్సుల్’ మెనుక జయెదె.

జా అడ్డు కెర్రి. 4 చి జో బుయ్యె సేడ నిజ తిలి పొది ఏక్ అవాడ్, “ఓ సావులు, సావులు, అంక కిచ్చొక సిచ్చల్ అల్లర్ కెర్తసి?” మెన సంగిలిసి సూన్లన్. 5 బియఁ గెచ్చ, “తుయి కో, ప్రబు?” మెన జో పుసిలన్, చి “తుయి గోస కెర్తొ యేసు, ఆవ్. 6 అల్లె, తుయ్ ఉట్ట ఈంజ పట్టుమ్తె గెచ్చ పెను, చి ఒత్త తెంతో తుయి కిచ్చొ కెరుక అస్సె గే, తుక సూనయిందె” మెన యేసు సంగిలన్.

7 సావుల్ తెన్ బెద ప్రయానుమ్ కెర్తె తిల మాన్సుల్, జలె, జా అవాడ్ సూన్ల, గని కక్క నే దెక, కిచ్చొ మెనుక నెత్త కెర, టక్కున జా తిల. 8 సావులు, మాత్తుమ్, బుయి తెంతో ఉట్ట, టీవోజ, అంకివో ఉగిడ్లె, కిచ్చొ దెకుక నెత్తిర్లొ. జాకయ్ జేవ్ జోక ఆతు దెర, దమన్సు పట్టుమ్ తెడి ఇండవ నిల. 9 ఒత్త తిర్రతి, కిచ్చొ నే కతె, కిచ్చొ నే పితె చువ్వె తా గుడ్డి జా తిలొ.

అననీయక ప్రబు సావుల్తె తెద్రయ్లిసి

10 జలె, జా దమన్సు పట్టుమ్తె యేసుక నంపజలొ నిదానుమ్ తిలొ సిన్సుడు ఎక్కిలొ తిలొ. జోచి నావ్ అననీయ. జలె, యేసు సివ్నతె జోక డీస కెర, జోచి నావ్ దెర్తికయ్, జో “అస్సి, ప్రబు” మెన జబాబ్ దిలన్, 11 ప్రబు జోక, “తుయి ఉట్ట, సోగ మెలి వీది గో, చి యూదా మెలొ ఎక్కిలొచి గెరి గెచ్చ, ‘తార్సు పట్టుమ్తె జెర్మిలొ సావులు మెలొసా తెన్ దస్సుల్ జయిందె’ మెన సంగు. జో జా గెరి తా ప్రార్దన కెర్తె అస్సె. 12 జో ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, జోక కిచ్చొ సివ్న దెకవ అస్సి మెలె, అననీయ మెలొ ఎక్కిలొ జో సావులు తిలి గెరి జా కెర, పెన, జోక ‘అన్నె దెకున్’ మెన జోచి బోడి చడెదె మెన, ఆవ్ సావుల్క సివ్న దెకవ అస్సి” మెన ప్రబు జో అననీయక సంగిలన్.

13 గని అననీయ బియఁ కెర, “జో మాన్సుచి రిసా ఒగ్గర్జిన్ సంగ అస్తి, యెరూసలేమ్తె తిల తుచయ్ సుద్ది తిల మాన్సుల్క జో ఎదివాట్ అల్లర్ కెర అస్సి. 14 జో ఇత్తల్ అయ్లె, తుచి నావ్ దెర్తన ఎత్కిక దెర, బందుక మెన ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లు జోక సెలవ్ దా అస్సి” మెన సంగిలన్.

15 గని ప్రబు జోక, “ఒత్త గో, ‘యూదుల్ నెంజిల వేర దేసిమ్చ మాన్సుల్క, రానల్క, ఇస్రాయేలుల్క కి, అంచి నావ్ తెన్ అంచి రిసా సాచి జవున్’ మెన ఆవ్ జోక నిసాన అస్సి. 16 జో కి అంచి నావ్ అంచి కామ్చి రిసా ఎత్తివాట్ అల్లర్ బాదల్ సేడెదె. జోక జా ఎత్కి దెకయిందె” మెన ప్రబు జబాబ్ దిలన్.

17 ప్రబు దస్సి సంగితికయ్, అననీయ బార్ జా గెచ్చ, ప్రబు సంగిలొ గెరి పెన, సావుల్క బోడి చడ,

“ఓ సావులు బావో, తుయి వట్టె జెతె తతికయ్ తుక డీసిలొ యేసు తుక ‘దెకున్’ మెన, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుచి పెట్టి తతి వరుమ్ తుక దొర్కు జవున్ మెన అంక ఇన్నె తెద్రవ అస్సి” మెన అననీయ సంగిలన్. 18 సంగిల్ బేగి, సావుల్చ అంకివో తెంతో పొరల్ రితన కుసిడ్ల, చి జోచ అంకివో అన్నె డీసిల. తెదొడి జో ఉట్ట, బాప్తిసుమ్ నజన, 19 అన్నిమ్ కెర, అన్నె సత్తు జలొ.

ఒత్త తెంతో, సావులు జా దమన్సు పట్టుమ్తె యేసుక నంపజల సిన్సుల్ తెన్ సగుమ్ దీసల్ తాఁ గెలొ, 20 చి బేగి జోవయింప సబ గెరలె యేసుచి రిసా కిచ్చొ సాచి సంగితె తిలన్ మెలె, “నిజమి, అమ్చొ దేముడుచొ ఎక్కిలొ పుత్తున్ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా, జో” మెన సాచి సంగిత్ తిలన్. 21 సావులుక, ‘జో ఇసి సాచి సంగితయ్’ మెన సూన, ఎత్కిజిన్ ఆచారిమ్ జా, “యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ప్రబుచి నావ్ దెర్తన ఎత్కిజిన్క అగ్గె అల్లర్ కెర్తె తిలొసా ఈంజో, నెంజె గే? ఇన్నెచ నంపజలసక ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లుచి తీర్పు కెర సిచ్చ కెరవుక మెన దెర బందుక ఉచర, ఇత్తల్ అయ్లొ” మెన కిచ్చొ ఉచరుక గే నేన గెల. 22 జలె, సావుల్క రోజుక ప్రబు అన్నె నెక్తి దిలొ, చి దమన్సుతె జితె తిల యూదుల్చ సబతె జో బోదన కెర కెర, యేసుక, ‘నిజమి దొర్కు జలొ క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జో’ మెన తెలివి తెన్ రుజుల్ బెదయ్తె తిలొ, చి నంపనెంజిల యూదుల్ కిచ్చొ జబాబ్ దెంక గే నేన గెల.

సావుల్క మారుక మెన యూదుల్ కుట్ర ఉచర్ల

23 ఒగ్గర్ దీసల్ గెతికయ్, సావుల్క మారుక మెన యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ కుట్ర ఉచర్ల, 24 గని జేవ్ కుట్ర ఉచర్లిన్చి రిసా సావులు సూన్లొ. జోక మారుక మెన రోజుక అందరె మెద్దెనె పట్టుమ్చ గుమ్మలె మాన్సుల్ రకితె తవుల, చి రిసా, 25 జోచ సిన్సుల్ కిచ్చొ కెర్ల మెలె, ఏక్ దీసి అందరె జోక బోడొవ దా, పట్టుమ్చి డోక్ తిలి కోటతెచి గదితె వెగడ దా, ఏక్ గంపతె వెసడ దా, కిట్కివాట్ వాలివొ తెన్ కోట ఒత్తల్తో ఉత్తవ దిల, చి ఉట్ట నిగిలొ.

26 జలె, సావులు, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె పాఁవ జా, ప్రబుచ ఒత్తచ సిన్సుల్ తెన్ బెదుక ఉచర్లొ, గని జోవయింక “నిజమి, మార్పుప జా ప్రబుచొ సిన్సుడు జా అస్సి” మెన నంప కెర్తి నాయ్, చి బియఁ గెల. 27 గని బర్లుబా మెలొసా సావుల్క తోడు జా, బారికుల్తె కడ ఆన కెర, సావులు వట్టె గెతె తిలి పొది ప్రబుక దెకిలిసి, ప్రబు జో తెన్ లట్టబ్లిసి, పడ్డొ దమన్సుతె సావులు దయిరిమ్ తెన్

యేసుచి నావ్ తెన్ బోదన కెర్లిసి ఎత్తిచి రిసా బర్నబా బారికుల్క సాచి సంగిలన్. 28 జాకయ్ జా దీసి తెంతో యెరూసలేమ్తెచ ప్రబుచ జేవ్ బారికుల్ జోక సర్ల తెన్ బెదవన్ల, చి జోవయింతెన్ తా, రోజుక 29 ప్రబుచి నావ్ తెన్ దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్లె తిలన్. పడ్డో, యేసుక నే నంపజల గ్రీకు బాస లట్టబై యూదుల్క ప్రబుచి సాచి సావులు సంగితె తిలన్. రుజ్జుల్ బెదయ్తె తిలన్, గని జేవ్ జోక మారుక కోర్ప జా తిల. 30 జోక జేవ్ మారుక కోర్ప జలిన్చి రిసా సిస్సుల్ మెన కెర, జోక కైసరియ పట్టుమ్ ఎదక బోడోవ దా కెర, ఓడతె వెగడ, జో జెర్మిలి తార్పు పట్టుమ్తె తెద్రవ దిల.

31 జలె, సావులు నంపజా మార్పుప జలిన్చి రిసా, జేవ్ పొదులె, ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె చి సమరయ ప్రదేసిమ్తె యేసుక నంపజలనక కో అల్లర్ కెర్లి నాయ్, చి అన్నె డిట్టుమ్ జల. ప్రబుక బియ్ సత్తిమ్ ఇండితె తిల, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయింక దయిరిమ్ కెర్లె తిలి, చి అన్నె ఒగ్గర్ జిన్ నంపజా, జోవయింతెన్ బెదిల.

32 జేవ్ పొదులె, పేతురు ఒండి బుల్లె తా, నంపజలన ఎత్తిజిన్క దెకితె తిలో, చి లుద్ద మెలి ఏక్ పట్టుమ్తె ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జితె తిలిన్తె జో తెన్ అయ్లో. 33 ఐనెయ మెలో ఎక్కిలో అస్సె. జో ఉట్టుక, కదుల్ జంక నెత్త కెర, అట్టు వెర్చుల్ అంతుర్నొతె ఎంగ్ల అస్సె. 34 పేతురు, జలె, జోక దెక, “ఓ ఐనెయ, యేసుక్రీస్తు తుక చెంగిల్ కెర్లయ్. ఉట్ట, తుచి అంతుర్నొ చెంగిల్ కెరను” మెన సంగిలన్. సంగిలి బేగి, జో చెంగిల్ జా ఉట్టో.

35 జో చెంగిల్ జలిసి, లుద్ద పట్టుమ్చ జా సారోను ప్రాంతుమ్చ ఎత్తిజిన్ దెక, జోవయింతె ఒగ్గర్ జిన్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జల.

36 జలె, యొప్పే మెలి పట్టుమ్తె తబితా, నెంజిలె దొర్కా మెలి నావ్చి తేర్బోద యేసుక సిస్సుడ్డి జా అస్సె. జా కిసి మాన్సు మెలె, మాన్సుల్క ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకితె తయెదె, బీద సుదల్క ఒగ్గర్ తోడు కెర్లె తయెదె. 37 ఏక్ దీసి, జొర్జొ సేడ మొర గెలి. జాక దోవ కెర సుబ్రుమ్ కెర, గెర్చి అంతస్తుమ్చి గదితె పీనుమ్ నిజడ దిల.

38 యొప్పే మెలి జా మాన్సు మొర్లి పట్టుమ్క పేతురు తిలి లుద్ద పట్టుమ్ దూరి నాయ్, చి పేతురుక ‘ఒత్త అస్సె’ మెన సిస్సుల్ నూన తా, “బే బేగి జె” మెన దొగులచి అత్తి సంగ తెద్రయ్ల. 39 పేతురు బేగి ఉట్ట, జోవయింతెన్ గెలన్. జా

గెరి జో పావిలె, జోక జా ఉప్పిరిచి గదితె బోడోవ దిల. ఒత్త జా పట్టుమ్చ రండెల్ మాన్సుల్ బెర అస్తి. జేవ్ పేతురుచి సుట్టునంత టీచ ఏడ ఏడ, జా మొర గెలి దొర్కా చెంగిల్ తిలి పొది ‘బీద సుదల్’ మెన, జోవయింక తున తిల పాలల్ ఎత్తి పేతురుక దెకయ్ల.

40 పేతురు, జలె, జేవ్ ఎత్తిజిన్క బార్ కెరవ దా, మొగ్రల్ టెక ప్రబుక ప్రార్దన కెర్లన్. తెదొడి, పీనుమ్క దెకిత్ రితి పసుల, “ఓ తబితా, ఉట్టు!” మెన జాక సంగిలన్. సంగితికయ్, అంకివో ఉగిడ్లి, చి పేతురుక దెక, వెసిలి. 41 పేతురు జాక ఆతు దెర టీచవడ్డో, చి రండెల్ మాన్సుల్క చి ప్రబుచయ్ జల ఒత్త తిల అన్నె మాన్సుల్క బుకారా కెర, ‘జివ్ జా అస్సె’ మెన దెకయ్లన్.

42 జా ఒండి యొప్పే ప్రాంతుమ్తెచ మాన్సుల్ జేవ్చి రిసా నూన్ల, చి జోవయింతె ఒగ్గర్ జిన్ ప్రబుక నంపజల. 43 పడ్డో పేతురు ఒత్త చమొ పికయ్తో సీమోను మెలో ఎక్కిలోచి గెరి ఒగ్గర్ దీసల్ తా గెలన్.

10

కొర్నేలిక ప్రబు సివ్వుతె కబుర్ తెద్రయ్లిసి

1 కైసరియ పట్టుమ్తె కొర్నేలి మెలో మాన్సు ఎక్కిలో తిలో. రోమ్ దేసిమ్చి జమాన్లుతెచి ఇటలీ మెలి జటుచో *పుంజెక్ జిన్ జమాన్లుక వెల్లో, జో. 2 కిసా మాన్సు మెలె, జో యూదుడు నెంజిలె కి, దేముడుక బియ్, నిదానుమ్ తెన్ ఎక్కి జోకయ బక్తి కెర్లె తిలో. జోకయి ప్రార్దన కెర్లె తిలో చి యూదుల్చ బీద సుదల్క చెంగిల్ దెక దర్ముమ్ దెతె తయెదె. జోచి గెర్చ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ కి దస్సి తిల.

3 ఏక్ దీసి, రమారమి తిన్ని గంటల్ మెద్దెనె, ప్రబు దెకయ్లి సివ్వు ఏక్ దెకిలన్. కిచ్చొ మెన జా సివ్వుతె సొస్టుమ్ దెకిలన్ మెలె, దేముడుచో దూత ఎక్కిలో జా గెరి పెస, జోక, “ఓ కొర్నేలి” మెన బుకార్తికయ్, 4 కొర్నేలి అద్దుర్ జా దెక, “ప్రబువ, ఈంజ కిచ్చొ?” మెన పుసిలన్, చి దూత జోక “తుచ ప్రార్దనల్ నూన, బీద సుదల్క తుయి దర్ముమ్ దిలిన్ దేముడు దెక, సర్ల జా అస్సె. 5 తుయి అప్పె కిచ్చొ కెరుక అస్సె మెలె, యొప్పే పట్టుమ్తె మాన్సుల్క కబుర్ తెద్రవు, చి పేతురు మెలో సీమోనుక ఇత్తల్ కడ ఆను. 6 జోక ఒత్త కేనె చజుక మెలె, చమొ పికయ్తో సీమోను మెలో ఎక్కిలోతె తయెదె. జోచో గేరు సముద్రుమ్ సొడి తయెదె” మెన దూత సంగ ఉట్ట గెలన్.

7 కబుర్ సంగిలో జో దూత ఉట్ట గెతికయ్, కొర్నేలి దొగుల జోచ గోతు మాన్సుల్క, చి దేముడుక

* 10:1 10:1 పుంజెక్ నయ్స్యమ్ మాన్సుల్క అదికారి

నిదానుమచో జోచి తెడి తిలో జమాను నుదో ఎక్కిలోక బుకారా కెర, ⁸ దూత డీసిలిసి సంగిలిసి ఎత్తి జోవయింక సంగ కెర, యొప్పేతె జోవయింక కబుర్ తెద్రయ్లన్.

పేతురుక ప్రబు దెకయ్లి సివ్వు

⁹ అన్నెక్ దీసి, జేవ్ మాన్సుల్ కొర్నేలీ తెంతో ప్రయానుమ్ జెతె తా యొప్పేక పాసి జా గెతికయ్, పేతురు ఒత్త గెరి తా, ప్రార్దన కెరుక మెన, రమారమి మెద్దెనె ఒర్నె వెగిలో. ¹⁰ ఒత్త ప్రార్దన కెరై తిలె, జోక చూ కెర్తి. 'కిచ్చోగె కతిసి కావలె' మెన కబుర్ తెద్రయ్తికయ్, ఎట్టొచ మాన్సుల్ తెయార్ కెరై తతికయ్, ప్రబుతె పేతురుచి మెన్సు పూర్తి తా, ప్రబు దెకయ్లి సివ్వు ఏక్ పేతురు దెకిలన్. ¹¹ కిచ్చో దెకిలో మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జలి, చి ఏక్ వెల్లి తెర జాచ చెత్తర్ కోనల్తె దెరయ్ జా, బుయ్యె ఉత్త జెతె అస్సె. ¹² జా తెరచి ఉప్పిరి కిచ్చో బెర అస్సె మెలె, బూలోకుమ్చ ఎత్తి రకల్ జంతువుల్, సొమ్ముల్, అయివో, ఆగాసుమ్చ పిట్టలు. ¹³ అన్నె, "ఓ పేతురు, ఉట్ట, కండ, పోడు కా" మెన ఏక్ అవాడ్ అయ్లిసి పేతురు నూన్లొ. ¹⁴ గని జో, "నాయ్, ప్రబు. నెంజె. ఆవ్ జెర్మిల్ తెంతో కిచ్చో గార్చి ఆవ్ కెయ్య కయి నాయ్" మెన ప్రబుక సంగిలన్, ¹⁵ జలె, అన్నెక్ సుట్టు ప్రబుచి జా అవాడ్చి జోచి తెన్ ఉంక్రయిలన్. కిచ్చో మెన సంగిలన్ మెలె, "నుద్ది అస్సె. కంక జయెదె' మెన కిచ్చోచి రిసా దేముడు సంగ అస్సె గే, జాక తూయి 'గారు' మెన సంగు నాయ్" మెన సంగిలన్. ¹⁶ తివ్వెరి ఇసి జలి, చి పరలోకుమ్తె జా ఎత్తి అన్నె ఉక్కిల్ జలి.

¹⁷ జలె, "ఆవ్ దెకిలి సివ్వుచి అర్దుమ్ కిచ్చో?" మెన, పేతురు కిచ్చో. ఉచరుక గే నేన తతికయ్, ఏదె, కొర్నేలీ తెద్రయ్ల మాన్సుల్, "సీమోనుచో గేరు కేన్ గేరు?" మెన పున నూన తా, ఒత్త గుమ్ముమె టీవోజ తిల. ¹⁸ "పేతురు మెలొ సీమోను ఇన్నె జితె అస్సె గె?" మెన కేక్ గల.

¹⁹ పేతురు, జలె, "సివ్వుచి అర్దుమ్ కిచ్చో?" మెన ఉచరై తతికయ్, ప్రబుచి ఆత్మ జోక, "ఈందె, తీగ్ల మాన్సుల్ తుక చజితతి. ²⁰ తుయి ఉట్ట ఉత్త గో, చి తుక కేనె కడ నెవుల గే, అన్మానుమ్ నెంతె జోవయింతెన్ బెద గో. ఆవ్వి జోవయింక తెద్రవ అస్సె" మెన సంగిలన్.

²¹ జాకయ్ పేతురు జేవ్ మాన్సుల్తె ఉత్త జా, "తుమ్ చజితొసా అవ్వి. కిచ్చోక జా అస్సున్?" మెన పుసిలన్. ²² జేవ్, "కొర్నేలీ మెలొ పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లొ మాన్సు అమ్క తెద్రవ అస్సె. జో

దేముడుక బితొసా, సత్తిమ్ తిలోసా. తుమ్చ యూదుల్ ఎత్తిజిన్ జోక, చెంగిలో మాన్సు జో, మెన సంగితతి. జోక, జలె, దేముడుచో దూత ఎక్కిలో డీస కెర, పేతురుక బుకారవన్, చి జో కిచ్చో సంగెదె గే తుయి నూను, మెన సంగితికయ్, తుక కడ నెతి రిసా అమ్క జో తెద్రవ అస్సె" మెన జేవ్ తీగ్ల పేతురుక సంగిల. తెదొడి "అన్నిమ్ కా కెర, అజిక ఇన్నె నిద్ర తా" మెన పేతురు గెరి బుకారా, జేవ్క మరియాద కెర్లన్.

పేతురు కొర్నేలీతె గెలిసి

²³ అన్నెక్ దీసి పెందలె ఉట్ట, పేతురు, జేవ్ తీగ్ల తెన్, చి యొప్పేతెచ ప్రబుక నంపజల అన్నె సొవ్వుజిన్ తెన్, కొర్నేలీతె గెచ్చుక బార్ జల. ²⁴ అన్నెక్ దీసి కైసరియ పట్టుమ్తె పాచ, పట్టుమ్తె పెసిలె, కొర్నేలీ జోవయింక రకితె తా. "పేతురు కిచ్చో మెనెదె గే నూన్తు" మెన, జోవయించ మాన్సుల్క, జోచ గోతుల్ ఎత్తిక బుకారా కెర తెయార్ జా అస్సి.

²⁵ జలె, పేతురు జోచి గెరి పాచితికయ్, కొర్నేలీ దస్సుల్ జా జోచి చట్టె సెర్ను సేడ జోకర్లన్. ²⁶ గని పేతురు జోక ఉట్టవ కెర, "తుయి టీవోజ, ఆవ్ కి తుచి రితొ మాన్సు" మెన, జో తెన్ అన్నె లట్టబై తా, ²⁷ గేర్ తెడి పెసిలె, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్ ఒత్త బెర అస్సి. ²⁸ జలె, పేతురు జోవయింక తెదొడి, "ఆమ్ యూదుల్, జలె, యూదుల్ నెంజిలనచ గెరలె పెసుక జలె, యూదుల్ నెంజిలన తెన్ బెదుక జలె, అమ్క గారు మెన తుమ్ జాన్సు. గని, ఆవ్ కిచ్చో గారు మెనుక జయె నాయ్, కక్క నిస్కారుమ్ దెకుక జయె నాయ్, మెన దేముడు అంక అప్పె దెకవ అస్సె. ²⁹ జాక, తుమ్ సంగ తెద్రయ్తికయ్, కిచ్చో అన్మానుమ్ నెంతె అయ్లయ్. జలె, కిచ్చోచి రిసా అంక బుకారా అస్సున్?" మెన పుసిలన్.

³⁰ కొర్నేలీ కిచ్చో జబాబ్ దిలన్ మెలె, "ఎదిలి వేలయ్, అప్పెక చెత్తర్ పొదుల్ జయెదె, ఆవ్ తిన్ని గంటల్ మెద్దెనె గెరి ప్రార్దన కెరై తతికయ్, చొక్కిల ఉజిడ్ తిల పాలల్ గలన తిలో ఎక్కిలో అంచి పురై టీవోజ, అంక, ³¹ 'ఓ కొర్నేలీ, తుయి ప్రార్దన కెరై తతిసి దేముడు నూన అస్సె. తుయి బీద సుదల్క దర్ముమ్ దెతె తతిసి దెక అస్సె. ³² జాకయ్, యొప్పే పట్టుమ్తె, చమొ పికయ్తో సీమోను మెలొ ఎక్కిలో నముద్రుమ్ సొడి జితయ్. జోచి గెరి గెచ్చు, ఒత్త తిలో పేతురు మెలొ సీమోనుచి రిసా పుసుతు మెన మాన్సుల్క కబుర్ తెద్రవు.' మెన అంక జో దేముడుచో దూత సంగిలన్. ³³ సంగిల్ బేగి, తుచితె కబుర్ తెద్రయ్లయ్, చి తుయి తుచి దయక

అయ్యలది. అల్లె, సంగు మెన ప్రబు తుక కిచ్చొ ఆడ్ర దాఁ అస్సె గే, జా సూనుక మెన అమ్ ఎత్కిజిన్ దేముడుచి నావ్ తెన్ బెర అస్సుమ్”.

34 పేతురు చోడి పుట్టవ కిచ్చొ మెన తెదొడి బోదన కెర్లన్ మెలె, “దేముడు తేడల్ దెకె నాయ్ మెన ఆవ్ అప్పె సిక అస్సి. 35 కేన్ దేసిమి కో జోక బితతి, జోచి కోడ్ రితి కెర్తతి గే, జోవయింక తేడల్ నే దెకితె, జో ‘అంచయ్ మాస్సుల్’ మెన చెంగిల్ దెకితయ్ మెన అప్పె దెక అస్సి.

36 “జలె, ఇస్రాయేలులు మెల ఆమ్ యూదుల్తె దేముడు తెద్రయ్లి కబుర్ తుమ్ జాన్సు. యేసుక్రీస్తుచి తెడి పాపుమ్ గెతి వాటు దొర్కు జలి, చి దేముడుక మాస్సుల్క అడ్డు నాయ్ గే, చి సేంతుమ్ దొర్కు జలి మెలి కబుర్ జా, జో యేసుయి ఎత్కిక †ప్రబుయి. 37 జలె, తుమ్ కెర్లె పాపల్క పెట్టి దుకుమ్ జా బాప్తిసుమ్ నజన, మెన యోహాను బోదన కెర కెర పాపుమ్ గెతి గుర్తుక బాప్తిసుమ్ దెతె తిలి తెంతో, గలిలయ ప్రాంతుమ్తె మొదొల్ జా అమ్ యూదుల్చి ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్ జా అస్సి. 38 మెలె, నజరేతు గావ్వి వడ్డ తిలొ యేసుక ‘ఈంజొయి అమ్చొ ప్రేమ తిలొ పుత్తు, ఈంజొయి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్లొసా’ మెన దేముడు జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి గుర్తు దెకవ సెక్తి అదికారుమ్ దిలిసి జాన్సు. పడ్డొ, దేముడు జోవయించి పెట్టి తిలి రిసా, మాస్సుల్క చెంగిల్ దెకితె తా, సయ్తాన్ అల్లర్ కెర్లన ఎత్కిజిన్క చెంగిల్ కెర్లె తా యేసు బులై తిలిసి తుమ్ జాన్సు.

39 “అమ్ యూదుల్చి ఒండి దేసిమ్ కి, అమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె కి, జో యేసు కెర్లిసి ఎత్కిక అమ్ సాచి జా అస్సుమ్. గని జోక సిలువతె ‡టీవొ కెర మార్ల. 40 దేముడు అబ్బొసి తిర్తత్క జోక అన్నె జియడ, జో అన్నె జలిన్క మాస్సుల్ రుజ్జు దెకిత్ రితి డీసయ్లన్. 41 కక్క డీసిలొ మెలె, ఎత్కిజిన్ ప్రెజల్క నాయ్, గని జో దేముడు నిసాన్ల ఆమ్ కీసాచుల్కయి డీసిలన్. జో జీవ్ జా ఉట్టి పడ్డొ, జో తెన్ సగుమ్ సుట్టు అన్నిమ్ కయ్లమ్. 42 జలె, అమ్క డీన కెర, ప్రెజల్ ఎత్కిక అంచి రిసా బోదన కెర, జితసక మొర్లసక ఆకర్ దీసిక అవ్వి తీర్పు కెరుక మెన దేముడు అబ్బొ అదికారుమ్ దా అస్సి. సంగ మెన, జోచి రిసా ఆమ్ సాచి జంక మెన, జో యేసుయి అమ్క ఆడ్ర దాఁ అస్సి. 43 జోచి రిసా

కో జోక నంపజవుల గే, జోచి నావ్ తెన్ జోవయించ పాపల్ కచితుమ్ చెమించుప జవుల మెన కబుర్ తెద్రయ్లన ఎత్కిజిన్ సాచి జతతి” మెన పేతురు బోదన కెర్లన్.

44 పేతురు దస్సి బోదన కెర్లె తతికయ్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జా కోడు సూన్లన ఎత్కిజిన్చి పెట్టి బెర్లి.

45 పడ్డొ యూదుల్చి గుర్తు తిలి సున్నతి కెరంతి ఆగ్గు నంప కెర్లె, పేతురు తెన్ జా తిల, ప్రబుక నంపజల మాస్సుల్ ఆచారిమ్ జల. యూదుల్ నెంజిల జేవ్ అన్నె మాస్సుల్చి పెట్టి కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ప్రబు సువ దిలిన్చి రిసా. 46 జా సువ దిలిన్క కిచ్చొ గుర్తు దెకిల మెలె, జేవ్ మాస్సుల్ జేవ్ నే సికిల బాసల్ తెన్ లట్టబ, దేముడుచి గవురుమ్ సంగితె తిల. దస్సి జతికయ్, పేతురు, 47 “అమ్క జా సుట్టు జర్గు జలి రితి, ఇన్నెచి పెట్టి కి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దొర్కు జా అస్సి. జాకయ్ ఇన్నెక అమ్ బాప్తిసుమ్ దెంక కిచ్చొ అడ్డు నాయ్. కో ‘ఫొని’ మెనుక బెదె నాయ్” మెన సంగ, 48 “జేవ్ ఎత్కిజిన్ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్తు” మెన ఆడ్ర దిలన్.

ఒత్త తెంతో “సగుమ్ దీసల్ ఇన్నె తా” మెన పేతురుక బతిమాల్పా జా సంగిల.

11

యూదుల్ నెంజిల సుదల్ రచ్చించుప జలిన్

1 యూదుల్ నెంజిల మాస్సుల్ కి *యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా మార్పుప జా అస్తి మెన, సిస్సుల్ తెన్ యూదయ ప్రదేసిమ్చి నంపజలన ఎత్కిజిన్ సూన్ల. 2 జలె, సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, పేతురు యెరూసలేమ్తె ఉట్ట అయ్యలన్. యేసుక నంపజల ఒత్తచ మాస్సుల్, యూదుల్ పేతురుక జేవ్ గోల కెర్ల. 3 “అమ్ యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి నే కెరన్లనచ గెరలె కిచ్చొక గెలది? జోవయింతెన్ కిచ్చొక అన్నిమ్ కయ్లది?” మెన గోల కెర్ల. 4 గోల కెర్లికయ్, జర్గు జలిసి ఎత్కి వర్స తెన్ పేతురు సంగిలన్. 5 “ఆవ్ యొప్పే పట్టుమ్తె తా ప్రార్దన కెర్లె తిలయ్. ప్రార్దన కెర్లె తా, ప్రబుతె అంచి మెన్సు పూర్తి తతికయ్, ప్రబు దెకయ్లి సివ్న్ ఏక్ దెకిలయ్. జా సివ్న్తె, వెల్లి తెర రితిసి జేవ్చ చెత్తర్ కోసల్తె దెరయ్ జా, పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెతె అస్సి. అంచి పాసి ఉత్త అయ్లి. 6 ఆవ్ సరిగా దెకిలయ్, పొస్త మంద,

† 10:36 10:36 ఎత్కిచి ఉప్పొరి వెల్లి తిలొసా, ఎత్కిక ఏలుప కెర్లొసా. ‡ 10:39 10:39 మత్తయి 27:32. § 10:41 10:41 మత్తయి 28, మార్కు 16, లూకా 24, యోహాను 20, 21 అద్యయల్. * 11:1 11:1 మెలె, ‘ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్’. 6:7, 8:14 దెక.

డొంగురచ జంతువుల్, అయివో గట్ట, ఆగానుమ్చ విట్టల్ జా తెరచి ఉప్పిరి అస్తి.

7 “పడ్డొ ఏక్ అవాడ్ సంగిలిసి సూన్లయ్, ‘ఓ పేతురు, ఉట్ట, కండ పోడ కా.’ మెన సంగిలిసి సూన్లయ్. 8 గని, ‘నెంజె, ప్రబు. ఆవ్ జెర్మిలి తెంతో కిచ్చొ గార్చి ఆవ్ కెయ్య కయి నాయ్’ మెన సంగిలయ్. 9 సంగితికయ్, పరలోకుమ్ తెంతో జా అవాడ్ అన్నెక్ సుట్టు లట్టబ, కిచ్చొ మెన జబాబ్ దిలన్ మెలె, ‘సుద్ది అస్సె. కంక జయెదె’ మెన, కిచ్చొచి రిసా దేముడు సంగెదె గే, జాక తూయి గారు మెనుక జయె నాయ్ మెన సంగిలన్. 10 తివ్వెర్ ఇసి జలి, చి పరలోకుమ్తె జా ఎత్తి అన్నె ఉక్కిల్ జలి. 11 ఉక్కిల్ జలి బేగి, కైసరియ పట్టుమ్ తెంతో అయ్ల మున్నుబోదల్ తీగ్గ ఆమ్ తిలి గెరి పావ అయ్ల.

12 “జోవయింతెన్ బెద గో మెన ప్రబుచి ఆత్మ అంక ఆడ్ర దెతికయ్, జోవయింక తేడ నే దెకితె, బెద గెలయ్. అమ్చి తెన్ బెద అయ్ల సావ్వుజిన్ ప్రబుక నంపజలనకి, అంచి తెన్ గెల, చి యూదుడు నెంజిలొ జో కొర్నేలిచొ గెరి పెసిలమ్. 13 ప్రబుచొ దూత జా దీసి జోచి గెరి టీచ సంగ తిలిసి అమ్క కొర్నేలి సంగిలన్. దూత సంగ తిలిసి కిచ్చొ మెలె, ‘జెవుసు’ మెన సీమోను పేతురుక కబుర్ తెద్రవు. జో యొప్పేతె అస్సె. 14 జో అయ్లె, అంచి ఏక్ కబుర్ తుమ్క సూనెదె. జా కోడు సూన నంపజలె, తూయి, తుమ్చి గేర్చ మాన్సుల్, సేవ కెర్తన, ఎత్తిజిన్, పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప జస్సె, మెన జోక దూత సంగ తిలన్.

15 “ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సంగుక దెర్తికయ్, ఆమ్ సిస్సుల్క చి అమ్చి తెన్ నంపజల యూదుల్క జా సుట్టు జర్గు జలి రితి, జా గేర్చక కి జర్గు జలి. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి అయ్లి. 16 దస్సి జర్గు జతికయ్, ప్రబు అగ్గె సంగ తిలి ఏక్ కోడు ఎదస్ట కెర్లయ్. ‘యోహాను, పాని తెన్ బాప్తిసుమ్ దెతె తిలొ, గని పడ్డొక దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ తుమ్క బాప్తిసుమ్ దెమ్దె’ †మెన యేసు సంగిలిసి ఏద కెర, ‘ఓహో, ఇన్నెతెన్ నెరవెర్చుప జలి’ మెన చినిలయ్.

17 “జలె, ఆమ్ యేసు ‡క్రీస్తు ప్రబుక నంపజతికయ్ దేముడు అమ్చి పెట్టి జోచి ఆత్మ తతి వరుమ్ కిసి దిలన్ గే, జో అప్పె జేవ్ యూదుల్ నెంజిలనక కి దస్సి వరుమ్ దిలన్ మెలె, ఆవ్

మాన్సు, ప్రబుక, తుచి ఇస్టుమ్ పోని మెనుక బెదెదె గె? బెదె నాయ్!” మెన పేతురు సాచి సంగిలన్.

18 ఈంజ సాచి సూన తా జేవ్ గోల కెర తిల బారికుల్, చి ప్రబుక అన్నె నంపజలన, అన్మానుమ్ తంక నెతిర్ల, చి “దస్సి జలె, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ కి పాపుమ్బుద్ది ముల దా ప్రబుక నంపజలె, జేవ్ కి జోచి నావ్ తెన్ రచ్చించుప జవుల” మెన సర్ల తెన్ దేముడుక గవురుమ్ కెర్ల.

యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జలిసి

19 సైపను బోదన కెరై తిలి తెంతో గోన జల మాన్సుల్ అల్లర్ కెర్తి రిసా చెదుర్చు జా తిల యేసుక నంపజలన, ఈంజ మదెనె, ఉత్తర పక్క గెచ్చు, సముద్రుమ్చి పాసి తిలి పేనికే ప్రాంతుమ్ ఎద పడ్డొ సముద్రుమ్ ఒత్తల్తోచి కుప్ర, డిబ్బ దేసిమ్ ఎద, పడ్డొ సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయ పట్టుమ్ పక్క బుల బుల, తెదొడి ఎద ఎక్కి యూదుల్కయ్ ప్రబుచి కీసుబుమ్ కబుర్ సికడై తిల.

20 గని అన్నె సగుమ్జిన్, కుప్ర డిబ్బ దేసిమ్చ, అన్నె జాక దచ్చెన పక్క తిలి సముద్రుమ్ ఒత్తల్తో తిలి కురేనియు పట్టుమ్చ, జా అంతియొకయ పట్టుమ్తె జా కెర, గ్రీకు బాస లట్టబై యూదుల్ నెంజిలనక కి యేసుప్రబుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్ల. 21 జేవ్ బోదన కెర్లనక ప్రబు తోడు తతికయ్, జేవ్ గ్రీసు దేసిమ్చ సుదల్తె ఒగ్గర్జిన్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జల.

బర్నబాక అంతియొకయతె తెద్రయ్లిసి

22 ‘ఒత్తచ యూదుల్ నెంజిలన కి ప్రబుక నంపజా మార్పుప జా అస్తి’ మెన యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి సంగుమ్చ నంపజల యూదుల్ సూన కెర, బర్నబాక ఒత్త జా సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయతె తెద్రయ్ల. 23 జో ఒత్త పావ కెర, ‘జోచి దయచి రిసా దేముడు జేవ్ యూదుల్ నెంజిలనక వరుమ్ దా ఈంజ ఎత్తి జర్గు కెర అస్సె’ మెన రుజ్జుల్ దెక, సర్ల జలొ, అన్నె, “తుమ్ ప్రబుక ఏక్ మెన్సు నిదానుమ్ తా” మెన జోవయింక దయిరిమ్ సంగ బోదన కెర్లన్. 24 జో బర్నబా చెంగిలొ మాన్సు. జోచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ పూర్తి కామ్ కెర్తి బుద్ది, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్, బెర తిలి. బర్నబా సగుమ్ దీసల్ ఒత్త

† 11:16 11:16 యోహాను 1:5. ‡ 11:17 11:17 ‘క్రీస్తు’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు పూర్ణమ్ తెంతో ‘తెద్రయిందె’ మెన టీవణ్ణొ దొర్చు జలొ రచ్చించుప కెర్తెసా. § 11:19 11:19 ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దొర్చు కెర్తి రచ్చనచి కోడు. జో పావల్ చెమించుప కెర్తెనచి రిసాచి కబుర్. యేసుయి దొర్చు జలొ రచ్చించుప కెర్తెసా జతిన్చి కబుర్. జో అర్చితుమ్ జా పావల్ గెచ్చయ్లి రిసా మాన్సుల్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదితి అవ్కానుమ్ దొర్చు జలిన్చి కబుర్.

తా బోదన కెర్తికయ్, అన్నె ఒగ్గర్ జిన్ మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జల.

బర్నబా సావుల్ క ఒత్త కడ నిలిసి

25 'తోడు జెవున్' మెన సావుల్ క సంగుక మెన, బర్నబా తార్పు పట్టుమ్తె ఉట్ట గెలన్.

26 జోక అంతియొకయ పట్టుమ్తె కడ ఆన్లన్, చి వెర్నెక్ పూర్తి ఒత్త తా, ప్రబుక నంపజలనచి ఒత్తచి సంగుమ్తె బెదితె తా, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ జిన్ మాన్సుల్ క సరిగా బోదన కెర్త. ఒత్త, యేసుక నంపజా సిన్సుల్ జలనక తొలితొ అంతియొకయతెయి 'నంపజలన' మెన సంగయ్ జల.

27 జేవ్ పొదులె, అన్నె కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, *ప్రబుచ †కబుర్లు సంగిత నంపజలన సగుమ్ జిన్ అంతియొకయతె అయ్ల. 28 జోవయింతె ఎక్కిలో, అగబు. జో జలె, సబతె టీవ, ప్రబుచి సెక్తిచి రిసా ప్రబుచి కిచ్చొ కబుర్ సంగిలన్ మెలె, 'పలాన్ సమయమ్క ఒండి లోకుమ్తె ఒగ్గర్ కరువు జెయదె' మెన కబుర్ సంగిలన్. కేన్ కాలుమ్ జో సంగిలి కరువు జర్గు జలి మెలె, క్లొదియ రానొ ఏలుప కెర్తె తిల పొదులె జర్గు జలి.

29 అంతియొకయతె తిల ప్రబుచ ‡సిన్సుల్, జలె, జా కరుచి రిసా నూన కెర, సబ కెర కిచ్చొ ఉచర్ల మెలె, "కచి సెక్తి తిలి ఎది, జేవ్ డబ్బుల్ ఉక్కుల్మ, చి యూదయ ప్రదేసిమి తిల అమ్చ నంపజలన బావుడ్లుక తోడు తెద్రవుమ్దె" మెన, 30 డబ్బుల్ ఉక్కుల, యెరూసలేమ్చి సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ క అంట దెతు మెన, బర్నబా చి సావుల్చి అత్తి ఒత్త యెరూసలేమ్తె తెద్రయ్ల.

12

హేరోదు రానొ నంపజలనక అల్లర్ కెరుక

1 జా కరువు నే జతె అగ్గె, *హేరోదు రానొ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి సంగుమ్చ నంపజలన సగుమ్ జిన్ క అల్లర్ కెరుక దెర్లన్. 2 జోవయింతె ఏక్ దీసి జేవ్ యేసుచ బారికుల్తె ఎక్కిలోక కండ మార్లన్. యోహానుచొ యాకోబు మెలొ అన్సొన్క. 3 'యాకోబుక మార్తి రిసా మాములుమ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ సర్ల జల' మెన రానొ దెక, "పేతురుక కి మారిందె" మెన ఉచర, జోక కి జేలి కెర్తొ. గని, నే పులయ్ల పోడియొ కతి యూదుల్చి పస్కా పండుగు జా తిలి రిసా 'అప్పె మారుక నెంజె' మెన, 4 పేతురుక దెర జేలి కెర,

* 11:27 11:27 యేసుప్రబు దేముడు అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్క వెన జోవయింతెన్ ఏలుప కెర్తయ్; ఎబ్రీయల్ 1:13. జాచి రిసా 'ప్రబుచ కబుర్లు' మెలె, అబ్బొన్చి యేసుచ కి జవుల. † 11:27 11:27 'ప్రబుచ కబుర్లు సంగితన' మెలె, జోచి ఆత్మ జోవయిచి చోడి పుట్టయ్లె, జోచి కబుర్లు జేవ్ సంగుల. ‡ 11:29 11:29 బారికుల్ 9:1చి ఎట్టెచి కోడు దెక. * 12:1 12:1 హేరోదు రానొ రోమ్ దేసిమ్చి ప్రబుతుమ్చి తెడి ఏలుప కెర్తె తిలన్.

'పండుగు కేడ్లె, ప్రెజల్ సాచి జతి రితి సబ కెర మారిందె' మెన, ఉచర, 'ఎక్కె దడి చెత్తర్ జిన్ జమాన్లు జోక రకుత్' మెన సోడ జిన్ జమాన్లుక నిసాన్లన్. చెత్తర్ జిన్ సొవ్వు గంటల్ రకిలె అన్నెక్ చెత్తర్ జిని సొవ్వు గంటల్ రకుక.

5 దస్సి పేతురుక జేల్తె రకితె తిల, గని జా యెరూసలేమ్తెచి సంగుమ్ సుదల్ పేతురుచి రిసా దేముడుక ప్రార్దన కెరుక ములితి నాయ్. జేవ్ దస్సి ప్రార్దన కెర్తె తతికయ్, 6 కలిక జోవయింక బార్ కెర తీర్పు కెర మారిందె, మెన పండుగు కేడ్డికయ్ హేరోదు ఉచర్లన్. మదెనె పేతురుక కిసి అస్సె మెలె, జా రాతి, జోక ఏక్ పక్కయ్ ఎక్కిలోక, అన్నెక్ పక్కయ్ ఎక్కిలోక తా, దస్సి దొగుల జమాన్లుచి నెడిమి జో నిజయి అస్సె. పేతురుచ అత్తిలె గొల్పుల్ బందయ్ తిల. పడ్డె జేల్ చి కెవ్లితె దొగుల జమాన్లు రకితె అస్సి.

7 జలె, పేతురు దస్సి జేలితె తతికయ్, ప్రబుచొ దూత ఎక్కిలో జా కెర, జోచి పాసి టీవొ జలన్, చి జా ఒండి గదితె వెల్లి ఉజడి లగిలి. తెదొడి పేతురుక పక్కయ్ పెట, ఉట్టవ, "బేగి ఉట్టు" మెన సంగిలన్. బేగి, జోచ అత్తిచ గొల్పుల్ కుస్త గెల. 8 పడ్డె, "తెయార్ జా జోడ్లు గలన" మెన దూత సంగిలన్. జో సంగిలి రితి పేతురు కెర్లన్, చి "తుచి డుప్పటి పంగుర్చి అంచి పట్టి జె" మెన దూత సంగితికయ్, సంగిల్ రితి పేతురు కెర్లన్. 9 దూతచి పట్టి ఇండ బార్ జా గెలన్, గని దూతచి అత్తి జర్గు జలిన్క 'నిజామి జర్గు జతయ్' మెన నేనె. 'ఈంజ సిన్న దెకితసి' మెన జో ఉచర్లయ్.

10 జలె, రకితోసా ఎక్కిలోక ఒత్తల్తో జీన, అన్నెక్కోక ఒత్తల్తో కి జీన, పట్టుమ్తె ఉత్తిర్తి గుమ్ముమ్చి ఇనుముచి టట్టతె పావ అయ్లె, కిచ్చొ జర్గు జలి మెలె, జాచి ఇన్సుమ్క జా ఇనుము టట్ట ఉగ్గి జలి, చి పేతురు దూతతెన్ బార్ జా ఏక్ వీది జీన్లె, బేగి దూత జోక ములిలన్.

11 'నిన్న నెంజె, నిజామి జర్గు జలి' మెన పేతురు అప్పె పూర్తి అర్దుమ్ కెరన్లన్, చి "హేరోదు జేలి కెర్లిసి తెంతొ, గోస జల యూదుల్ ఉచర్లిసి ఎత్తి తెంతొ, ఆవ్ విడ్డల్ జతి రిసా ప్రబు జోచొ దూతక తెద్రయ్లొ మెన, అప్పె కచితుమ్ జాని" మెన చెంగిల్ ఉచర.

12 ఉచర, వట్టె గెచ్చ, మార్కు మెన అన్నెక్ నావ్ తిలొ యోహాను మెలొసాచి అయ్యన్ మరియచి గెరి పావిలన్. ఒత్త ఒగ్గర్ జిన్ మాన్సుల్ బెర, జోచి

రిసా ప్రార్థన కెరై అస్తి. 13 గుమ్ముమ్చి కెర్బితె జో పెట అవాడ్ కెరై, రొదే మెలి తేర్బోద దాక్ నాడి కెర్బి ఉగుడుక అయ్లి. 14 పేతురుచి అవాడ్ నూన, జాచి ఒగ్గర్ సర్ల సంతోసుమ్క ఉగుడుక పచ్చ కెర, గెరి నిగ గెచ్చ, పేతురు కెర్బి పాసి టీవిలిసి మెన సంగిలి. 15 “తుయి వెర్రి జా అస్సిన్” మెన, ఎత్తిజిన్ జాక సంగిల. గని, “నాయ్, నిజుమి, జో జాఁ అస్సె” మెన, జా దయిరిమ్ తెన్ సంగితికయ్, “జోచొ †దూత కిచ్చొగె జా తయెదె” మెల.

16 గని పేతురు కెవ్డిక పెట అవాడ్ కెరుక ములె నాయ్, చి నూన, ఉగుడ, జోక దెక ఆచారిమ్ జల. 17 జో, జలె, ‘తుక్లె తా’ మెల సయ్గ కెర, జో జేలితె తిలె, జేలతె తెంతో ప్రబు విడ్డల్ కెర్రిసి ఎత్తి కిసి జర్లు జలి గే పూర్తి సంగ కెర, “యేసుచొ బావొసి జలో యాకోబుక చి బావుడ్లు జల నంపజలన ఎత్తిక ఈంజ ఎత్తి తుమ్ సూనవ” మెన సంగ, పేతురు వేరతె ఉట్ట గెలన్.

అదికారుల్ పేతురుక నే డీసిలి రిసా జర్లు జలిసి

18 పెందలె, పేతురుక ‘విడ్డల్ జాఁ అస్సె’ మెన జాన్తికయ్, జమాన్లు బమ్మ జా ఒగ్గర్ అల్లర్ జల. 19 “పేతురుక జేలతె తెంతో బార్ కెర ఆన్తు” మెన హేరోదు ఆడ్ర దిలన్, గని ‘డిసి నాయ్’ మెన నూన, రకితసక పరిచ్చ కెర, జోవయింక మొర్రి సిచ్చ దా, జా యూదయ ప్రదేసిమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ ముల దా సముద్రుమ్ పక్కచి జా ప్రదేసిమ్చి కైసరియ పట్టుమ్తె గెచ్చ, ఒత్త తెంతో ఏలుప కెరై తిలో.

20 ఉత్తర పక్కచ తూరు పట్టుమ్చ, సీదోసు పట్టుమ్చచి రిసా హేరోదు ఒగ్గర్ పెట్టపెట్టి జలో. జాకయ్ జేవ్ పట్టుమ్చ ఒగ్గర్జిన్ బెద జా, హేరోదుచి మేడతె జాఁ కెర, రానొచొ గేర్క దెకితో మంత్రి జలో బ్లాస్తూ మెలోసా తెన్ సినేతుమ్ కెరన, ‘రానొ అమ్క సేంతుమ్ దెకున్’ మెన జోవయింక అత్తి సంగ తెద్రయ్ల. జోవయింక పేసికే ప్రాంతుమ్తె కరువు తతికయ్, జో రానొ ఏలుప కెర్రి గెలిలయ ప్రాంతుమ్తెచ దాన్ జేవ్ కా కా జితతి. జేవ్ జా కంక జో రానొ నే ఒప్పిలెగిన, చూఁక మొరుల.

21 జాకయ్, జో సంగిలి ఏక్ దీసి, హేరోదు, రానొ జలి గుర్తు దెకయ్త జోవయించ చెంగిల పాలల్ ఎత్తి గలన, సింగాసనుమ్తె వెన, జోవయింక జొయ్యి గవురుమ్ ఆనన్తి రితి, బెర తిల జేవ్ మాన్సుల్క తెలివి తెన్ బోదన కెర్లన్. 22 దస్సి జతికయ్, ప్రైజల్, “ఇన్నెక మాన్సు మెలమ్, గని

మాన్సు నెంజె. ఈంజొ లట్టబ్బె, దేముడు లట్టబ్బె రితి జతయ్!” మెన కేకుల్ గల పులయ్ల. 23 ‘దేముడు’ మెన పులయ్ల, జో ‘నెంజి’ మెనె నాయ్, ‘జొయ్యి దేముడు’ మెన దేముడుక గవురుమ్ కెరె నాయ్, చి బేగి, దేముడుదూత ఎక్కిలోచి అత్తి జోక మొర్రి సిచ్చ దిలన్, చి జో జితె తస్సె, కివ్వొ జోచి ఆగ్ కాఁ గెల, చి మొర గెలన్. 24 గని ప్రబుచ సిన్సుల్ జోచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరై తిల, చి అన్నె ఒగ్గర్జిన్ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జల.

25 హేరోదు రానొ మొర గెచ్చ సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డె, క్లొవుదియ రానొ ఏలుప కెరై తిల పొదులె, బర్నబా సావులు యెరూసలేమ్తె గెచ్చ, ‘కరువుక అల్లర్ జల మాన్సుల్క దెంక’ మెన, అంతియొకయతెచ నంపజలొస ఉక్కిలి డబ్బుల్ న దా జోవయింక కామ్ కేడవ కెర, బర్నబాచొ సల్లొసి జలో మార్కు మెలో యోహానుక దెరన, యెరూసలేమ్ తెంతో ఉట్ట అయ్ల.

13

ప్రబు బర్నబాక చి సావుల్క తెద్రయ్లిసి

1 అంతియొకయతెచ సంగుమ్తె ప్రబుచ కబుర్లు సంగితన సగుమ్జిన్చి, ప్రబుచి రిసా బోదన కెర్తన సగుమ్జిన్ తిల. జోవయింతె, బర్నబా, పడ్డె ‘నీడ్లొ’ మెలో సుమెయోసు, పడ్డె కురేనియు పట్టుమ్చొ లూకియ, చెత్తర్ ప్రాంతుమ్లు ఏలుప కెర్తొ హేరోదు మెలో రానొచి జతతె వడ్డిలో మనయేను, పడ్డె సావులు.

2 ఏక్ దీసి జేవ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కితె తా చువ్వె తా ప్రబుక ప్రార్థన కెరై తతికయ్, జోవయింక దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇసి సంగిలన్, “ ‘అంచి ఏక్ వెల్లి కామ్ కెర్తు’ మెన, బర్నబాక చి సావుల్క ఆవ్ నిసాన అస్సి. జా కామ్చి రిసా అంచి అత్తి ఇన్నెక తుమ్ సార్ప కెర దెతి గుర్తు కెర” మెన సంగిలన్, చి 3 అన్నె చువ్వె తా ప్రార్థన కెర జేవ్ దొగులక బోడి చడ తెద్రవ దిల.

4 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దస్సి తెద్రయ్తికయ్, బర్నబా చి సావులు, సముద్రుమ్చి ఒడ్డుతెచి సెలూకయ పట్టుమ్తె ఉట్ట గెచ్చ, ఓడతె వెగ, సముద్రుమ్ జిన, సయ్ప్రస్ కుప్ర దేసిమి ఉట్ట అయ్ల. 5 తొలితో జా దేసిమ్చి సలమి పట్టుమ్తె గెచ్చ, యూదుల్చ సబ గెరల *యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ నూనవ, సాచి సంగిల. మార్కు మెలో యోహాను జోవయింతెన్ తోడు అయ్లొ.

† 12:15 12:15 యూదుల్ తెన్ సగుమ్జిన్ కిచ్చొ ఉచర్ల మెలె, ఎత్తి మాన్సుక పరలోకుమ్తె ఏక్ దూత తయెదె. * 13:5 13:5 మెలె, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్’.

6 ఒత్త తెంతో జా సయ్ ప్రస్ దేసిమ్చి ఒత్తల్తో పక్కచి పాపు మెలి వెల్లి పట్టుమ్తె గెలె, దీసరి జా గార్డేల్ మాయల్ కెర్తో ఎక్కిలో అస్సె. 'యేసుచో పుత్తుసి' మెలి అర్దుమ్ తెన్, 'బర్యేసు' మెలి నావ్ జో తియన అస్సె. జో యూదుడు జెర్మిలోసా, గని ఆరిక, 'దేముడుచి కబుర్ ఈంజ' మెన, సయ్తాన్ సికడ్లి కోడు జో సంగెదె. 7 జా దేసిమి ఏలుప కెర్తో అదికారితె తయెదె. జో అదికారిచి నావ్ కిచ్చో మెలె, 'సెర్గి పవులు'. జో తెలివి మాన్సు జయెదె. జో కిచ్చో కెర్తో మెలె, దేముడు దిలి †సుబుమ్ కబుర్ సూనుక ఇస్టుమ్ జా, బర్నబాక చి సావుల్క బుకార్లన్.

8 జలె, ఎలుమ మెన నావ్ తియన్లో దీసరిక సంగుల. జా నావ్చి అర్దుమ్, దీసరి. జో అప్పె, 'అదికారి క్రీస్తుక నంపజా మార్పుప జవున్ నాయ్' మెన, సావుల్క చి బర్నబాక అడ్డు కెరుక గెలో. 9 రోమ దేసిమ్చి బాస తెన్ 'పవులు' మెన అన్నెక్ నావ్ తిలో జో సావులు, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తుచి సెక్తి జోవయించి పెట్టి బెర్తికయ్, జో ఎలుమక చెంగిల్ దెక, 10 "సయ్తాన్చో పుత్తుసి జస్తె, తుయి. తుచి పెట్టి మాయబుద్ది, ఒగ్గర్ గార్చి, పాపుమ్ తెన్ అస్సిన్. సత్తిమ్ ఎత్కిక విరోదుమ్ జస్తె, తుయి, సోగ తిల ప్రబుచ వట్టో వంకడ కెర్తో మాయల్ కెయ్క ములితె? 11 ఈందె, ప్రబు తుక అప్పె సిచ్చ దెతయ్. తుయి గుడ్డి జా అప్పెచి మట్టుక పొద్దుక కి దెకిన్ నాయ్" పవులు సంగిలన్. సంగిల్ బేగి, జో మాన్సుక అంకివొతె గాండు డంకిలి రితి జా, పూర్తి గుడ్డి జలో, చి జోక ఎత్కి అందర్ జలి. ఒత్త తెంతో, అంక ఆతు దెర కో జలెకు అంక వాటు దెకయ్తు ఎక్కిలో ఇండుక నెత్త కెర బతిమాల్పా జా ఏడ్డె తిలన్. 12 అదికారి, మాత్తుమ్, జర్గు జలిసి దెక కెర, ప్రబుచి చి సెక్తిచి రిసా జలె ఆచారిమ్ జా ప్రబుక నంపజలన్.

పవులు పిసిదియ ప్రాంతుమ్చి అంతియొకయతె బోదన కెర్తిసి

13 తెదొడి పవులు, జోవయింతెన్ తిలస, పాపు పట్టుమ్ ముల దా, ఓడతె వెగ సముద్దుమ్ జిన, అన్నె ఇండ గెచ్చ, పంపూలియా ప్రదేసిమ్చి పెర్గె పట్టుమ్తె అయ్ల. జేవ్ ఒత్త తిలి పొది, మార్కు మెలో యోహాను జోవయింక ముల దా, యెరూసలేమ్తె అన్నె ఉట్ట గెలన్. 14 పావులీసి,

† 13:7 13:7 యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్. † 13:15 13:15 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసీచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపీయ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసీ పూర్గుమ్చోచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్గవ అస్సె. § 13:17 13:17 అదికాండుమ్ 12 అద్యయిమ్ తెంతో. * 13:17 13:17 అదికాండుమ్ 46 అద్యయిమ్. † 13:17 13:17 నిర్గమకాండుమ్ 1 అద్యయిమ్ తెంతో. † 13:18 13:18 నిర్గమకాండుమ్, లేపీయకాండుమ్, సంక్యాకాండుము, ద్విత్తియోపదేశకాండుము. § 13:19 13:19 యెహోసువ. * 13:20 13:20 న్యాయాదిపతులు. † 13:21 13:21 సమాయేలు మెదొల్ పుస్తకుమ్ 8, 9 అద్యయల్ తెంతో.

మాత్తుమ్, ఇండ గెచ్చ పెర్గెక జిన, గలతీయ ప్రదేసిమ్చి పిసిదియ ప్రాంతుమ్చి అంతియొకయ మెలి పట్టుమ్తె పాచిల. బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి, యూదుల్చి సబగేరి పెన, వెసిల.

15 †మోసీ పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్నల్ జలెకు, పూర్గుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుచి ఏక్ వాట కో గే వెల్లో మాన్సు సదు కెర్తికయ్, "ఓ బావుడ్లు, ప్రెజల్క కిచ్చో బోదన సంగితె గే సంగ" మెన పావులీసిక జా సబగేరీచ అదికారుల్ పురై బుకార్ల.

16 జాకయ్, పవులు ఉట్ట, ప్రెజల్క 'సూన్తు' మెలి గుర్తుక ఆతు తెన్ సయ్న కెర, "ఓ ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్, పడ్డో అమ్చో దేముడుక బిత తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస, సూన. 17 ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ పూర్గుల్క 'అంచయి మాన్సుల్ జతు' మెన పరలోకుమ్ తిలో అమ్చో దేముడు కీనిసాన్లన్. సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, జేవ్ * ఐగుప్తు దేసిమి ఉట్ట గెచ్చ ఒత్త అల్లర్ తెన్ తతికయ్, జోవయింక చెంగిల్ దెక, జో ప్రబు, జోవయింక సెక్తిక, జోవయింక ఒత్త తెంతో †విడ్డల్ కెర బార్ కెర్లన్. 18 జేవ్ †దొన్ని విసా వెర్గులు బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది, జోవయించ సిద్దు ఓర్పుప జా, జోవయింక నిదానుమ్ దెకితె తిలన్. 19 ఒత్త తెంతో, కీకనాను దేసిమ్తె సత్తు జాతివొచ మాన్సుల్క యుద్దుమ్తె అమ్చ పూర్గుమ్చ జినీతి రితి జో జర్గు కెర, 'ఈంజ దేసిమి ఈంజేవ్ జితు, ఇన్నెచి సొంత టాన్ జవున్' మెన జోవయింక దొర్కు కెర్లన్.

20 "పడ్డో, రమారమి చెత్తర్ పుంజో యాబయ్ వెర్గుల్ గెతికయ్, జోవయించ కబుర్లు సంగితో సమాయేలు మెలో పూర్గుమ్చోచి కాలుమ్ ఎద, 'ఇన్నెక ఏలుప కెర్తు' మెన, నాయిమ్ వాట్ దెకయ్త ఎక్కిలోచి పడ్డో అన్నెక్లో * తీర్పు కెర్తస రితసక జో దేముడు అదికారుమ్ దిలన్.

21 "పడ్డో, † 'అమ్క రానొ కావలె' మెన అమ్చ పూర్గుమ్చ బతిమాల్పా జా సంగితికయ్, రానొక జో ప్రబు టీచెడ్లన్. కొన్నొ తొలితో జోవయింక రానొ జలో గే తుమ్ జాన్సు. బెన్యామీను చి వంసుమ్చో కీషు మెలోసాచో సావులు మెలో పుత్తుసి అమ్చో

తోలితోచో రానో జలో. జో దొన్ని విసా వెర్నుల్ ఏలువ కెర్లన్.

22 “పడ్డో సావుల్ క దూర్ కెర కెర, ‘రానో జవున్’ మెన †దావీదుక నిసాన జో ప్రబు అదికారుమ్ దిలన్. జో దావీదుచి రిసా ఇసి సంగిలన్ ‘యెస్సుయిచో పుత్తున్ దావీదుక ఆవ్ నిసాన అస్సి. జోచి రిసా అంక సర్ల, అంచి పెట్టిచి ఇస్టుమ్ రితి జో నిదానుమ్ కెరెదె.’

23 “ ‘అమ్చ ఇస్రాయేలులుతె జెర్మ పాపుమ్ గెచ్చయ్తో రచ్చించుప కెర్తొసా జవున్’ మెన పూర్లుమ్ తెంతో ప్రమానుమ్ సంగిల్ రితి జర్లు కెర, జో అమ్చో దేముడు ఈంజో దావీదుచి సెక్కుమ్తె యేసుకయ్ జెర్మవ టీచడ అస్సి. 24 జో నే బార్ జతె అగ్గె, అమ్చి ఒండి ఇస్రాయేలు ప్రెజల్ క, ‘తుమ్ కెర్ల పాపల్ క పెట్టి పూర్తి దుకుమ్ జా బుద్ది జా, జా గుర్తుక బాప్తిసుమ్ నజన’ మెన బోదన కెర యోహాను బుల్తె తిలన్. 25 యోహాను జోచి కామ్ కెర కేడయ్తె తిల పొదులె, జోక ‘ఈంజోయి ఏక్ వేల అమ్చో దేముడు పూర్లుమ్ సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్తొసా జయెదె’ మెన సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ ఉచర్తికయ్, అంక కో మెన ఉచర్తసు? దొర్కు జలో జో రచ్చించుప కెర్తొసా ఆవ్ నెంజి. గని అంచి పడ్డో ఎక్కిలో జెయెదె. జో గలన్ల జోడ్లుచ వాలివో యిప కడుక కి అంక విలువ నాయ్, మెన యేసుచి రిసా †యోహాను సాచి సంగిలన్” మెన పవులు సంగిలన్.

26 పడ్డో పవులు అన్నె ఇసి సంగిలన్, “ఓ అమ్చో పూర్లుమ్చో అబ్రాహామ్చి సెక్కుమ్చ అమ్చ బావుడ్లు, అమ్చో దేముడుక బిత తుమ్ అన్నె మాన్సుల్, ఈంజ రచ్చనచి రిసా ‘దొర్కు జలి’ మెన జో అమ్క కబుర్ తెద్రవ అస్సి. 27 యేసుక ‘దేముడు తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసా జోయ్య’ మెన యెరూసలేమ్తెచ యూదుల్, జోవయించ అదికారుల్ తెన్ చినితి నాయ్. జోవయించి రిసా పూర్లుమ్ దేముడు సంగ రెగ్గయ్ల కొడె అమ్చ యూదుల్ ఎత్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి సదు కెర్తెతి, గని అర్లుమ్ నే కెరన, ‘జోక మొర్తి సిచ్చ దెమ’ మెన తీర్పు కెర, జా దేముడుచ కొడెతె రెగిడ్డిసి నెరవెర్నుప కెర్ల. 28 మొర్తి సిచ్చ జతి కేన్ తప్పు జో నే కెర తిలె కి, జోవయింక జేవ్ పాపుమ్ వయడుక నెతిర్లె కి, ‘మొర్పు’ మెన *పిలాతు అదికారిక బలవంతుమ్ కెర, మొరవ. 29 జోచి రిసా పూర్లుమ్ రెగిడ్డిసి ఎత్తి జేవ్ నెరవెర్నుప కెర, సిలువ తెంతో జోచి పీనుమ్ ఉత్రవ కెర, మెన్నె ఎంగ్లవ దిల. 30 జేవ్ దస్సి మార్లె

కి, అమ్చో దేముడు జోక అన్నె జియడ్లె. 31 జలె, యేసు నే మొర్తె అగ్గె, గలిలయ ప్రాంతుమ్ తెంతో యెరూసలేమ్ ఎద జోచ సిన్సుల్ జో తెన్ బెద జా తిల. జో †జీవ్ జా ఉట్ట, ఒగ్గర్ దీసల్ జోక డీస్సె తిలో. జాకయ్ జేవ్ సిన్సుల్ జోచి రిసా ప్రెజల్ ఎత్తిక సూనయ్త సాచుల్ జా అస్సి. 32 ఆము కి, ‘దేముడు అమ్చ పూర్లుల్ క ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జెయిమ్ జా అస్సి’, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా ఇత్తల్ జా అస్సుమ్. 33 జో ప్రబు పూర్లుమ్ ప్రమానుమ్ సంగిలిసి అమ్చ పూర్లుల్ క బోదల్ జల ఆమ్ యూదుల్ క వరుమ్ దెతి రితి జో కిసి జర్లు కెర అస్సి మెలె, యేసుక అన్నె జియడ అస్సి. దొన్ని కిర్తనుమ్తె అమ్చో జో ప్రబు కిచ్చో మెన యేసుచి రిసా రెగ్గయ్లో, ‘తూయి అంచో పుత్తు, తుకయ్ ఆజి పాయిలయ్.’, మెన రెగ్గయ్లన్. 34 ‘క్రీస్తుక మారుల, గని మొర్తుతె తయె నాయ్. జియడిందె. మొర్తుతె అన్నె గెచ్చె నాయ్’ మెలి అర్లుమ్ తెన్ జో అన్నె కిచ్చో సంగ రెగ్గయ్లన్ మెలె, దావీద్ క అవ్ సజిలి రితి, తుక కచితుమ్ జేవ్ సుద్ది తిలి వరల్ దెయిందె” మెన సంగిలన్. 35 జాకయ్, అన్నెక్ కిర్తనుమ్తె రెగిడ్డి రితి, పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలో ఆవ్ పుత్తుచి మొర్తుతె తతి రితి అంచి ఆగు కువుక తుయి ఒప్పిసి నాయ్, మెన దావీదు రెగిడ్లన్.

36 “దావీదు, జలె, జోచి కాలుమ్ దేముడు జోక దిలి కామ్ కెర కేడవ మొర్తికయ్, జోచ పూర్లుల్ క రోవిలి రితి జోక కి రోవిల, చి మొర్తుతె తా గెలన్.

37 గని, దేముడు అన్నె జియడ్లెసా, జలె, ఎద్దరె నే కువితె, మొర్తుతె తత్తి రితి గెచ్చె నాయ్.

38 “జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్క కిచ్చో మెన ఆవ్ కచితుమ్ సూనయ్తసి మెలె, పాపుమ్ చెమించుప కెర్తి రచ్చన కత్తెయ్ దొర్కు జతయ్ మెలె, మాన్సు జలో యేసుతెయి. 39 అగ్గె తెంతో అప్పె ఎద, ‘అమ్చి పాపుమ్ గెస్సు’ మెన, మోసి పూర్లుమ్చోచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ రితి కెర, జో సికడ్ల ఆగ్గుల్ బియఁ అమ్చ యూదుల్ కెర్తి రితి తుమ్ కెర్తసు. గని కెద్ది కెర్లె కి, పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్, గని యేసుక కో పూర్తి నంపజా తత్తి గే, పాపుమ్ తెంతో విడ్డల్ జతి వరుమ్ జోవయింకయి దొర్కు జా అస్సి.

40 జాకయ్, తుమ్ జాగర్త తా, నెంజిలె, పూర్లుల్ చి అత్తి అమ్చో దేముడు సంగిలి కబుర్ తిలిసి తుమ్క లయ్దె.

41 ఆదె, తుమ్ నంప నెంజ ఆన్లస తా, తుమ్ దెక బమ్మ జా తుమ్చి పాపుమ్ తెన్ని మొర.

‡ 13:22 13:22 నమూయేలు మొదోల్ పున్కుమ్ 16 అద్యయిమ్ తెంతో. § 13:25 13:25 మత్తయి 3 అద్యయిమ్. * 13:28 13:28 మత్తయి 27 అద్యయిమ్. † 13:31 13:31 మత్తయి 28, లూకా 24, యోహాను 20, 21 అద్యయిల్.

తుమ్చి కాలుమ్క ఏక్ వెల్లి కామ్ అవ్ జర్గు కెరిందె. కెర్లె కి, సాచుల్ తుమ్క జా సంగతి సూనయ్లె కి, తుమ్ కెయ్క కి నంప కెర్చు నాయ్, మెన రెగిడ్డిసి” మెన పవులు బోదన కెర కేడయ్లన్.

42 పవులుచి బర్నబా ఒత్త తెంతో బార్ జతె తతికయ్, అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి అమ్క ఇసి బోదన సంగ మెన ప్రెజల్ బతిమాల్పా జా సంగిల.

43 జా సబ కుట్టితికయ్, ఒగ్గర్జిన్ యూదుల్, పడ్డో దేముడుక నంపజా మార్చుప కెరన నిదానుమ్ తిల జోవయించ అన్నె బక్తుల్ కి, పవులుచి బర్నబాచి పట్టి గెల. జేవ్ దొగుల జలె, దేముడు కెర్లి దయచి తెడి తా, మెన బతిమాల్పా జా బోదన కెర్లె.

44 అన్నెక్ సెలవ్ కడన్లి దీసి అయ్లి, జలె, †యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ పావులీసించి అత్తి సూనుక మెన, ఒండి పట్టుమ్చ సబతె బెర అయ్ల. 45 జలె ఒత్త బెర అయ్ల జనాబ్క దెక, యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్ గోస జా, పవులు సంగిలీన్ ఎత్తిక ‘అబద్దుమ్’ మెన వేర సంగ, జోక దూసుప కెర్లె.

46 తెదొడి పవులు బర్నబా తెన్ దయిరిమ్ తెన్ ఇసి సంగిలన్, “దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ యూదుల్కయ్ తొల్లితో సూనవుక తిలి, గని ‘సత్తిమ్’ మెన తుమ్ ఒప్పునుక నెన కెర వెంట గెలి రితి కెర ‘దేముడుచి రాజిమ్తె బెద పరలోకుమ్తె గెతి జీవ్ దెతి వరుమ్ ఆమ్ నజ్జనుక విలువ నాయ్’ మెలి రితి తుమ్ పిట్టవన్తిన్క రుజ్జా జతయ్, చి రిసా యూదుల్ నెంజిలసక సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక దెర్లసుమ్. 47 ప్రబు అమ్క కిచ్చో మెన ఆడ్ర దా అస్సె మెలె,

ఒండి లోకుమ్చక ‘రచ్చించుప జతు’ మెన, అమ్చి ఉజిడి దెకయ్తి రితి జతి రితి, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్క సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా తుమ్క తెద్రవ అస్సి, మెన ప్రబు సంగ అస్సె”.

48 యూదుల్ నెంజిలస, జలె, ఈంజ కోడు సూన, సర్ల జా, దేముడు దిలి జా సుబుమ్ కబుర్క గవురుమ్ కెర్లె, చి ‘పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెదుత్’ మెన జోవయింతె కక్క ప్రబు నిసాన తిలో గే, జెచ్చి నంపజల. 49 జా ఒండి ప్రాంతుమ్తె కి ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్ జలి.

50 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, పట్టుమ్చ వెల్లెల తెరబోదల్తె మున్నుబోదల్తె గెచ్చు సికడ, జోవయించి అత్తి పవులుక చి బర్నబాక అల్లర్ కెర, జా పిసిదియ ప్రాంతుమ్ తెంతో ఉడడ గెల. 51 జేవ్ దొగుల, ‘ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనుక, జేవ్

యూదుల్ అవ్కాసుమ్ పిట్టవన అస్సి’ మెలి గుర్తుక, జేవ్చ చట్టోతెచి దూడి పండ్ల గెల కెర, ఒత్త తెంతో తూర్పు పక్క తిలి ఈకొనియ పట్టుమ్తె ఉట్ట గెల.

52 జా అంతియొకయ పట్టుమ్తెచ ప్రబుక నంపజా జోవయించ సిస్సుల్ జలస మాలజ్ జతి నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి బెర తతికయ్, సర్లసంతోసుమ్ జా, నిదానుమ్తె తిల.

14

పవులు బర్నబా ఈకొనియతె బోదన కెర్లిసి

1 ఈకొనియతె పవులు బర్నబా తా కెర, జా అన్నెక్ పట్టుమ్తె కెర్లి రితి, యూదుల్చి సబగెరి పెస, బోదన కెర్లె. ప్రబుచి ఆత్మసెక్తి తెన్ బోదన కెర్లికయ్, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్, యూదుల్ కి, గ్రీసు దేసిమ్చ కి, నంపజల. 2 గని నంప నే కెర్లె యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, నంపజల బావుడ్లుచి రిసా యూదుల్ నెంజిలసక గోస సికడ అల్లర్ కెరయ్ల. 3 దస్సు అల్లర్ తిలె కి, దయిరిమ్ తెన్ ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ, పావులీసి ఒగ్గర్ దీసల్ ఒత్త తా గెల, ప్రబు జేవ్చి అత్తి వెల్లెల అద్బుతుమ్ కమె కెర, జోచి దయచి రచ్చనచి రిసా సుబుమ్ కబుర్క ‘సత్తిమ్’ మెలి గుర్తుక రుజ్జుల్ దెకయ్లన్.

4 గని జా ఈకొనియ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ దొన్ని జట్లు జల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ యూదుల్చ వెల్లొ మాన్సుల్చి పచ్చెన జల, సగుమ్జిన్ పవులుచి బర్నబాచి పచ్చెన జల. 5 యూదుల్ నెంజిలస సగుమ్జిన్, యూదుల్ జలస సగుమ్జిన్, జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్ కి, ‘జోవయింక దెర, పత్తల్ గల మారుమ’ మెన కుట్ట ఉచర్ల. 6 గని దస్సి కుట్ట ఉచర అస్సి మెన జేవ్ దొగుల జాన్లి పొదిక, బే బేగి ఉట్ట గెచ్చు లుకయొనియ ప్రాంతుమ్చి లుస్త, పడ్డో దెర్చి మెంత పట్టలె, చి సుట్టునంతచ గచ్చెలె గెచ్చు, 7 ఒత్తయ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తిల.

లుస్తతె ఎక్కిలోక చెంగిల్ కెర్లిసి

8 జలె, పవులు లుస్తతె ఏక్ సుట్టు బోదన కెర్లె తతికయ్, చట్టో కదుల్ కెరుక నెతిల్లొ మాన్సు ఎక్కిలో వెస తిలో. జెర్మిల్ తెంతో సొట్టో జా అస్సె. చట్టో లంబ అస్సి. 9 పవులు బోదన కెర్లిసి జో సూనేత తతికయ్, పవులు జోక చెంగిల్ దెక, ‘చెంగిల్ జతి నముకుమ్ జోక అస్సె’ మెన చిన కెర, 10 అవాడ్ కెరన, “తుయి ఉట్ట సోగ జా టీవొజ” మెన సంగితికయ్, చట్టున ఉట్ట ఇండుక దెర్లొ.

† 13:44 13:44 మెలె, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్’.

11 పవులుచి అత్తి కెర్లిసి జనాబ్ దెక కెర, జా లుకయొనియ ప్రాంతుమ్చి బాస తెన్, “దేముడ్లు మాన్సుల్చి రితి జా అమ్తె ఉత్త జా అస్తి” మెన కేకుల్ గల. 12 బర్నబాక “ద్యుపతి జయెదె” మెన సంగిల, అన్నె జేవ్ దొగులతె పవులు ఒగ్గర్ సంగితయ్చి రిసా, జోక “హెర్మే జయెదె” మెన సంగిల. 13 ద్యుపతి, జలె, పట్టుమ్చి పురెతో గుడి తయెదె. జో పూజరి, జలె, పోతుల్క ఉదడ ఆన, పుల్లో బంతివొ దెరన, పట్టుమ్చి గుమ్ముమె జా కెర, ప్రెజల్ తెన్ జేవ్ దొగులక బలి దెంక ఉచర్ల.

14 దస్సి ఉచర అస్తి మెన ప్రబుచ బారికుల్ జల బర్నబా చి పవులు నూన కెర, దుకుమ్క సాక్కల్ చిరన, జనాబ్ తిలిన్తె నిగ జా, 15 “తుమ్ మాన్సుల్ కిచ్చొక ఇసి జతసు? ఆమ్ కి తుమ్చ రితయ్ మాన్సులి. తుమ్క ‘ఇస వెర్రి కమె ముల పరలోకుమ్ బూలోకుమ్ సముద్రుమ్, జాతె తిలిసి ఎత్తి జెర్యులొ, జివ్ తిలొ దేముడుకయ్ నంపజా చెంగిల్ జతు’ మెనయ్, సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక అయ్లమ్” మెన పవులుచి బర్నబా కేక్ గల. 16 “అగ్గెచ ఉగుమ్తె తిల మాన్సుల్ ఇస్టుమ్ అయ్ల రితి కెర జింక జో పరలోకుమ్చొ ప్రబు సెలవ్ దా తిలె కి, 17 జోచి అదికారుమ్చ, జోచి ప్రేమచ గుర్తులు దెకవుక జో ములె నాయ్. మెలె, చెంగిల కమె కెరె తిలన్, కెరె తత్తయ్. కిసచ మెలె, తుమ్క ‘సరిపుచుప జతి అన్నిమ్ దొర్కు జవున్, తుమ్క పెట్టితె సర్ల తెన్ జతు కతు’ మెన, ఆగాసుమ్ తెంతో పాని పెటవ, బుయిచి పలితుమ్ దెరయ్తయ్” మెన సికడ్ల. 18 గని ఇసి బోదన కెరె కి, జేవ్ మాన్సుల్ బలి దెంక ఉచర్లిసి కస్టనె పిట్టయ్ల.

ప్రెజల్ పవులుక పత్తల్ గల మార్క దెకిల

19 తెదొడి పిసిదియ ప్రాంతుమ్చ అంతియొకయ చి ఈకొనియ పట్టల్ తెంతో యూదుల్ సగుమ్జిన్ జా కెర, ప్రెజల్క సికడ్లికయ్, పవులుక పత్తల్ గల మార్ల మొర గెలన్ మెన కెర, జోక ‘మొరయి అస్సె’ మెన ఉచర, పట్టుమ్ తెంతో ఒర్గొడ నా ములిల.

20 గని ప్రబుచ సిస్సుల్ జలన *అయ్ల అన్నె, జోచి సుట్టునంత బెర్లికయ్, జో చెంగిల్ జా ఉట్ట పట్టుమ్ తెడి అన్నె పెసిలన్. అన్నెక్ దీసి బర్నబా తెన్ బార్ జా, దెర్చే పట్టుమ్తె ఉట్ట గెల. 21 జా పట్టుమ్తె గెచ్చ సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తికయ్, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ నంపజా ప్రబుచ సిస్సుల్ జల, చి ఈంజేవ్ దొగుల బుల జా లుస్తతె, ఈకొనియతె, చి అంతియొకయతె 22 అన్నె బోదన కెర, “తుమ్ నిదానుమ్ తా. దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితి వరుమ్

ప్రబు తుమ్క అమ్క దిలెకి, కస్టల్ నెంతె పావుమ్ నాయ్. కస్టల్ సేడ్తె తమ్దె, గని దయిరిమ్ తెన్ తా” మెన, ప్రబుక నంపజల సిస్సుల్ జలనచి ఆత్మ డిట్టుమ్ కెర్ల. 23 పడ్డొ చువ్వె తా ప్రార్లన కెర, సికడ్తె తత్తు మెన, ఎత్తి సంగుమ్క దెకిత వెల్లెల మాన్సుల్ జతు మెన మాన్సుల్క నిసాన, జేవ్ నంపజలొ యేసుప్రబుచి కామ్ జేవ్ కెర్లి రితి జేవ్చి అత్తి సార్పు కెర్ల.

24 అన్నె ఒత్త తెంతో పాపులీంసి పిసిదియ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చ, పంపూలియా ప్రదేసిమ్తె జా కెర, 25 పెర్లె పట్టుమ్తె సుబుమ్ కబుర్ నూనవ, అత్తాలియ పట్టుమ్తె పాచ కెర, 26 ఒత్త తెంతో ఒడతె వెగ, సముద్రుమ్ జిన్, సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయతె అయ్ల. ఒత్త అగ్గె, చువ్వె తా ప్రార్లన కెర, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఈంజేవ్ దొగుల కెర్లి రిసా ఇన్నెక దేముడుచి అత్తి సార్పు కెర దా బార్ కెర తిల. జా కామ్ అప్పె జెయిమ్ జా అస్సె మెన రుజ్జు దెకయ్తి రిసా, 27 అప్పె ఉట్ట జా ఒత్త పాచ కెర, ఎత్తిజిన్క ఎక్కితె బుకారా కెర, దేముడు జోవయించి అత్తి జర్లు కెర్లిసి ఎత్తిచి రిసా, పడ్డొ యూదుల్ నెంజిలన కి నంపజా రచ్చించుప జతి కోడు ప్రబు దిలిన్చి రిసా సాచి సంగిల. 28 ఒత్త తెంతో, ప్రబుచ ఒత్తచ సిస్సుల్ తెన్ ఒగ్గర్ దీసల్ తా గెల.

15

1 పవులు బర్నబా దస్సి సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయతె తిలి పొది, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తిలి యూదయ ప్రదేసిమ్ తెంతో సగుమ్జిన్ నంపజల యూదుల్ జా కెర, యూదుల్ నెంజిలసా, “అమ్చొ మోసే పూర్గుమ్చొచి అలవాట్ కెర యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరనెకయ్ పరలోకుమ్తె గెతి రచ్చన తుమ్క దొర్కు జయెదె” మెన సికడ్ల. 2 “జేవ్ నంపజలి పొది కిసి జా సున్నతి నెంతె తిల, దస్సే తత్తు జా సున్నతి నెంతె కి రచ్చించుప జవుల” మెన, పవులుచి బర్నబా జేవ్ మాన్సుల్క జబాబ్ దిల. జేవ్ మాన్సుల్ సికడ్లిసిచి రిసా సగుమ్ దీసల్ బాద సేడ లట్టబ్బె తిలె కి, జా తగు కుట్టె నాయ్. ప్రబుక నంపజలన “బారికుల్తె చి ఒత్తచి అమ్చి సంగుమ్చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్తె గెచ్చ, ఈంజ తగుచి రిసా వున నూన్తు” మెన, పవులుక చి బర్నబాక చి జేవ్ నిసాన అన్నె సగుమ్జిన్క యెరూసలేమ్తె తెద్రయ్ల.

* 14:20 14:20 ఏక్ వేల అంతియొకయ తెంతో జా తిల.

3 జా కామ్చి రిసా జా అంతియొకయ పట్టుమ్చి సంగుమ్తెచ మాన్సుల్ పావులీసిక ప్రబుచి అత్తి సార్పు కెర దా తెద్రయ్తికయ్, పేనేకే ప్రదేసిమ్ వాట్ చి సమరయ ప్రదేసిమ్ వాట్ గెచ్చు గెచ్చు, యూదుల్ నెంజిలన యేసుక నంపజా మార్పుప జలిన్చి రిసా సూనయ్తె తిల చి, ఒత్తచ నంపజలన ఎత్తిజిన్ ఒగ్గర్ సర్లనంతోనుమ్ జల.

యెరూసలేమ్తె అగ్గె సబ కెర్లిసి

4 జేవ్ యెరూసలేమ్తె ఉట్ట జా పావిలి పొది, ఎత్తిజిన్ జోవయించ వెల్లెల మాన్సుల్ తెన్ చి, బారికుల్ తెన్, దస్సుల్ జా జోవయింక మరియాద కెల చి, దేముడు జోవయించి అత్తి జర్గు కెర్లిసి, జోవయింక తోడు దిలిసి ఎత్తి సంగిలిసి.

5 గని యేసుప్రబుక నంపజల ఒత్తచ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్, అగ్గె తెంతో పరిసయ్యుల్ మెంత పండితుల్చి జట్టుతె అస్తి, “యూదుల్ నెంజిల జేవ్ మాన్సుల్క అమ్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరుక అస్సె చి, అమ్చో మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్ రితి జేవ్ కెరుక అస్సె” మెన, బలవంతుమ్ కెర్ల.

6 ఈంజ తగుచి రిసా సరిగా లట్టబ తీర్పు కెరుక మెన, బారికుల్, వెల్లెల మాన్సుల్ తెన్ వెసిల. 7 జా తగు సరిగా సూన ఉచర కేడయ్లి పొది, పేతురు టీచోజ, ఇసి మెన జోవయింక సంగిలన్. “ఓ బావుడ్లు, అమ్క ప్రబు జోచి ఆత్మసెక్కి దిలి తోలితో చి దొరతి, ‘యూదుల్ నెంజిలన కి సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజతు’ మెన, అంచి అత్తి సూనయ్తి రిసా తుమ్ అమ్చో దేముడు అంకయి నిసాన్లన్, మెన తుమ్ జాన్సు. 8 జలె, మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి జాన్లో దేముడు మెన. నిజుమి, జేవ్ కి నంపజా రచ్చించుప జా అస్తి మెన సాచి జారుజ్జు దెకవ అస్సె. అమ్చి పెట్టి దిలి రితి, జోవయించి పెట్టి కి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దిలన్. 9 అమ్క జోవయింక తేడ నే దెకితె, జోవయించి నముకుమ్చి రిసా, జోవయించి పెట్టి జోవయింక కి సుద్ది కెర్లన్. 10 జలె, దేముడుక సికడుక ఉచర్లసు గే, జోచ సిస్సుల్ రిత జల జేవ్ యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్క దస్సి జాడు వయడుక మెన కిచ్చొక ఉచర్లసు? జేవ్ ఆగ్గుల్ వయితి పూచి అమ్చ పూర్గుల్ కి, ఆమ్ కి, ఓర్పుప జంక, నెరవెర్పుప కెరుక, నెతిర్లమ్. 11 ‘ఎక్కి అమ్చో ప్రబు యేసుచి దయచి రిసా జేవ్ కి ఆమ్ కి రచ్చించుప జా పరలోకుమ్తె గెచ్చుమ్దే’ మెన అమ్ నంపజా దయిరిమ్ జా అస్సుమ్” మెన, పేతురు సంగిలన్.

12 పేతురు దస్సి సంగితికయ్, బెర తిల ప్రెజల్ తుక్లె తా, యూదుల్ నెంజిలనతె పావులీసి

గెతికయ్ జేవ్ యూదుల్ నెంజిలనచి రిసా ప్రబు జోవయించి అత్తి కెర్ల వెల్లెల అద్బుతుమ్ కమొ గుర్తులు ఎత్తిచి రిసా బర్నబా చి పవులు సాచి సంగిలిసి సూన్ల. 13 జేవ్ సాచి సంగ కేడయ్లి

పడ్డె, యాకోబు, జేవ్ సబ వెన ఉచర్లిసి బెదవ తీర్పు సంగిలన్. “ఓ బావుడ్లు, సూన, 14 దేముడు యూదుల్ నెంజిలనక ప్రేమ దెక ‘అంచి నావ్చి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి, అమ్చ ప్రెజల్ జేవ్ కి జతు’ మెన జేవ్చి తెంతో సగుమ్జిన్క నిసానుక దెర్లిన్చి రిసా, సీమోను పేతురు సాచి సంగ అస్సె. 15 దేముడు ప్రబుచ కబుర్లు పూర్గుమ్ రెగిడ్లనచ కొడె కి జా సాచి తెన్ బెదితయ్.

16 ‘పడ్డెక ఆవ్ అన్నె జెయిందె, చి దావీదు పూర్గుమ్చోచి సేడ తిలి టంబుగేరు అన్నె బందిందె. జా పాడ్ జలిసి అన్నె నొవర్ కెర బందిందె. 17 లోకుమ్చ అన్నె మాన్సుల్, అన్నె, యూదుల్ నెంజిలనతె కో అంచి నావ్ తెడి తవుల గే, ప్రబుక చజ నంపజతు’ మెన, 18 పూర్గుమ్ తెంతో ఈంజ కబుర్ సూనయ్లో దేముడు సంగ అస్సె”

19 జాకయ్ ఆవ్ కిచ్చొ తీర్పు సంగితసి మెలె, దేముడుక నంపజా మార్పుప జల, అమ్చ యూదుల్ నెంజిలనక అమ్ బాద సేడవుక బెదె నాయ్. 20 గని అమ్ కిచ్చొ కెర్ల చెంగిల్ మెన ఆవ్ ఉచర్లసి మెలె, ‘దేముడు’ మెన బొమ్మల్ గట్టక దిలిసి కతు నాయ్, లంజెకమొ కెర్లు నాయ్, టొట్టో మోడ మార్లి సిద్ద కతు నాయ్, లోయిఁ కతు నాయ్ మెన ఉత్తుమ్ రెగ్లవ తెద్రవుమ. 21 కేన్ పట్టుమ్తె కి, అగ్గెయి తెంతో మోసే పూర్గుమ్చోచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ సూనయ్తతి, ఎత్తి సెలవ్ కడన్ల దిసి అమ్చ సబ గెరలె సదు కెర్లతి, చి ఈంజేవ్ ఆగ్గుల్చి రిసా సూన తవుల.

ఉత్తుమ్ రెగ్ల అంతియొకయతె తెద్రయ్లిసి

22 తెదొడి, బారికుల్క చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ సంగుమ్చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్క, జా సంగుమ్చ మొత్తుమ్క కిచ్చొ అజ్జ అయ్లి మెలె, ‘పవులు చి బర్నబా తెన్ అమ్తె సగుమ్జిన్ అంతియొకయతె గెలె చెంగిలి’ మెన, బర్నబా మెలో యూడాక చి సీలయుక నిసాన. ఒత్తచ నంపజల సుదల్తె ఈంజెవు ముక్కిమ్ మాన్సుల్ జవుల. 23 ఇన్నెచి అత్తి తెద్రయ్తి ఉత్తుమ్తె ఇసి రెగిడ్ల.

“అంతియొకయతె, జా ఒండి సిరియ ప్రదేసిమి, చి కిలికియ ప్రదేసిమ్తె తిల యూదుల్ నెంజిల నంపజలన్క, బారికుల్, యెరూసలేమ్చి సంగుమ్చ వెల్లెల

మాన్యుల్ జల తుమ్చ బావుడ్లు రెగిడ్లి ఉత్తమ్. తుమ్క 'చెంగిల్ తంక' మెన ప్రబుక రోజుక ఉచర్తసుమ్. ²⁴ కిచ్చొచి రిసా ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్లసుమ్ మెలె, అమ్చితె తెంతో సగుమ్జిన్ బార్ జా తుమ్తె గెచ్చ కొణొ సంగ తుమ్క మెన్సుతె బాద సేడవ, సిక్కు కెర అస్తి మెన సూన అస్సుమ్, అమ్చి సెలవ్ నెంతె దస్సి కెర అస్తి. ²⁵ జాకయ్ ఆమ్ నబ కెర్లమ్, అన్నె ఎక్కి కట్టు తెన్ ఉచర్లె, 'చెంగిల్' మెన అమ్క కిచ్చొ అజ్జ అయ్లి మెలె, 'అమ్చ ప్రేమ తిల బర్నబాచి పవులు తెన్ కబుర్ గెతు' మెన సగుమ్జిన్క నిసాన తుమ్తె తెద్రయ్లె చెంగిలి మెన అజ్జ అయ్లి. ²⁶ యేసుక్రీస్తు ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా ఈంజేవ్ దొగుల ఎదివాట్ సైమల్ సేడ అస్తి. ²⁷ యూదాక చి సీలయక ఇనయంతెన్ తెద్రవ అస్సుమ్. ఇన్నె రెగిడ్లి రితి జేవ్ సొంత సంగుల.

²⁸ "దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క కిచ్చొ బుద్ది సంగితయ్ మెలె, అమ్క కి కిచ్చొ చెంగిల్ డిస్తయ్ మెలె, తుమ్క, 'కిచ్చొ కిచ్చొ అమ్చ ఆగ్గుల్ అలవాట్ కెర్తు' మెన అమ్ జాడు వయడ్లి రితి కెరుక బెదె నాయ్. 'ఎక్కి ముక్కిమ్క కెర్తు' మెన తుమ్క ఉచర్తసుమ్. ²⁹ బొమ్మల్క గల్ల దిలిసి కా నాయ్, లొయి కా నాయ్, టొట్టొ మోడ లొయి నే గెచ్చయ్లి సిద్ద కా నాయ్, చి లంజెకమొ కెర నాయ్. ఈంజేవ్ అలవాట్ కెర్లదు మెలె, తుమ్క చెంగిలి. చెంగిల్ తెన్ తా", మెన రెగ్డ తెద్రయ్లె.

³⁰ జేవ్ తెద్రయ్తికయ్, జేవ్ అంతియొకయతె ఉట్ట గెల, ఒత్త పాడ కెర, నంపజలన్క ఎక్కితె బుకారా కెర, జా ఉత్తమ్ దిల. ³¹ జేవ్ యూదుల్ నెంజిలన సదు కెర, బుద్ది సంగితి దయిరిమ్ కెర్తి జా కబుర్చి రిసా సర్దసంతోసుమ్ జల.

³² యూదా చి సీలయ, జలె, ప్రబుచి ఆత్మ సికయ్త కబుర్లు సంగితన జవుల, చి ఒత్తచ నంపజలన్క ఒగ్గర్ బోదన కెర, బుద్ది సంగ, దయిరిమ్ కెర్ల. ³³ సగుమ్ దీసల్ ఒత్త తా, ప్రబుచ కొణొ సంగ సంగ, దయిరిమ్ కెర కెర, జోవయించి ఒత్తచి కామ్ కేడయ్తికయ్, 'జోవయింక తెద్రయ్లనతె అన్నె ఉట్ట గెతు' మెన, జా పట్టుమ్చ జోవయింక "సేతుమ్ తెన్ గెచ్చ" మెన, సర్ద తెన్ యెరూసలేమ్తె అన్నె తెద్రయ్లె.

³⁴ *సీలయ మాత్తమ్, ఒత్త తంక చెంగిల్

* **15:34** 15:34 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె **34** నంబర్చి కోడు తయె నాయ్. † **15:38** 15:38 బారికూల్ 13:13.

మెన ఉచర్లొ. ³⁵ మదెనె, పవులు చి బర్నబా అంతియొకయతె తా, అన్నె ఒగ్గర్జిన్ తెన్ కి, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తిల.

బర్నబా, పవులు వేర వేరతె ఉట్ట గెలిసి

³⁶ సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డొ, "జొమ్మ, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగ ఆమ్ అగ్గె బోదన కెర్ల ఎత్తి పట్టలె అన్నె గెచ్చ, నంపజలన్తె గెచ్చ, జోవయింక 'కిసి అస్తి గే' దెకుమ" మెన, పవులు బర్నబాక సంగిలన్. ³⁷ బర్నబా, మాత్తమ్, "మార్కు మెలొ యోహానుక జేవ్చి తెన్ కడ నెమ" మెన ఇస్టుమ్ జలన్. ³⁸ గని, జా అగ్గెచి సుట్టు మార్కు జేవ్చి తెన్ బార్ జా తిలె కి, జా కామ్తె సరిగా నే బెదితె, జోక †ముల దా అన్నె ఉట్ట గెచ్చ తిలన్, చి 'అప్పొ కడ నిలె, దస్సి అన్నె ములె దిలె కిసి' మెన, పవులు సంగిలొ.

³⁹ జాచి రిసా దొగుల దొన్ని మెన్సుల్ జా జట్టి జల చి, దొగుల దొన్ని పక్కలె ఉట్ట గెల. బర్నబా మార్కుక కడన, ఓడతె వెగ, సముద్రుమ్ జీన, కుప్త, డిబ్బ దేసిమి ఉట్ట గెల. ⁴⁰ గని 'అంచి తెన్ ఈంజొ జెవున్' మెన, పవులు సీలక నిసాన్లన్. అన్నె, ఒత్తచ నంపజలన ప్రార్దన కెర, చి కామ్చి రిసా జోవయింక ప్రబుచి అత్తి సార్ప కెర దెతికయ్, జేవ్ ఉట్ట గెల. ⁴¹ ఒండి సిరియ ప్రదేసిమి, చి ఒండి కిలికియ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చ కేనె నంపజలనచ సంగుమ్లుతె గెచ్చ బోదన కెర డిట్టుమ్ కెర్తె తిల.

16

తిమోతి పవులు బోదన కెర్లిసి

¹ ఒత్త తెంతో, గలతీయ ప్రదేసిమ్చ లుస్త్ర చి దెర్చే మెల పట్టుమ్లుతె పవులు చి సీలయ గెల. తిమోతి మెలొ సిస్సుడు తిలన్. జో యూదుడుయి జలి అయ్యన్ తెన్, జోచి పట్టుమ్తె పవులు అగ్గె జా తిలిసి తెంతో ప్రబుక నంపజా అస్తి. తిమోతిచొ అబ్బొసి, మాత్తమ్, యూదుడు నెంజె, గ్రీకు దేసిమ్చొ, జో. ² జో తిమోతి చి రిసా, "నిదానుమ్ తిలొసా" మెన లుస్త్ర చి ఈకొనియ పట్నల్తెచ బావుడ్లు ఎత్తిజిన్ సంగితె తిల. ³ జాకయ్, "జో కి అమ్చి తెన్ చి కామ్తె బెదున్" మెన పవులు సంగిలొ. జో నాడుచొ అబ్బొన్ 'యూదుడు నెంజె! గ్రీకు దేసిమ్చొ మాన్సు జయెదె' మెన, జో 'పుత్తన్క యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి కెర తయె నాయ్' మెన, ఎత్తిజిన్ జాన్తి రిసా 'జా సున్నతి తిమోతి నే కెరన తిలె, ఆమ్

గెతిన్తెచ యూదుల్ నిస్కారుమ్ దెకుల' మెన, జోక పవులు జా సున్నతి కెర దిలన్. 4 జలె, ఒత్తచ పట్నల్ ఎత్తితె గెచ్చు గెచ్చు, యెరూసలేమ్తెచ బారికుల్చి ఒత్తచి సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్తి సంగిలి తీర్పు నెరవెర్పువ కెర, మెన జేవ్ తీగ్ల సూనయ్ల. 5 జా ఒండి ప్రాంతుమ్తెచ సంగుమ్లుచ సుదల్ జలె, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్క అన్నె డిట్టుమ్ జల, చి రోజుక అన్నె మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్పువ జా జోవయింతెన్ బెదిల.

పవులు మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తె తెద్రయ్లీసి

6 ఒత్త తెంతో పవులు సీలయు చి తిమోతి, గలతియ ప్రదేసిమ్ వాట్ చి పుగియ ప్రాంతుమ్ వాట్ గెల. "ఆసియా ప్రదేసిమ్తె సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక పోన" మెన దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సంగ తిలన్, 7 చి ఉత్తర పక్కచి వాటు గెచ్చు, ముసియ ప్రాంతుమ్తె పాచిలె, బితునియ ప్రదేసిమి గెచ్చుక ఉచర్ల, గని జేవ్ ఒత్త గెచ్చుక కి యేసుచి ఆత్మ ఒప్పె నాయ్. 8 జాకయ్, ముసియ ప్రాంతుమ్ జీన, సముద్రుమ్ సొడిచి త్రోయ పట్టుమ్తె అయ్ల. 9 జేవ్ త్రోయతె నిద్ర తిలె, అందరె, ప్రబు దెకయ్లి సివ్న పవులు దెకిలన్. మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చో మాన్సు ఎక్కిలో టీచోజ, "అమ్చి మాసిదోనియ దేసిమి ఉట్ట జే, చి అమ్క రచ్చించువ కెరు" మెన బతిమాల్ప జా బుకార్లన్. 10 పవులు జా సివ్న దెకిల్ బేగి, జేవ్తె జర్లు జలిసి *అమ్క సంగితికయ్, ఒత్తచ మాన్సుల్క సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా ప్రబు అమ్క మాసిదోనియతె తెద్రయ్తయ్ మెన అమ్ చిన కెర, బేగి పెందలె మాసిదోనియతె గెచ్చుక బార్ జలమ్.

11 జా పెందలె, త్రోయతె ఓడతె వెగ సముద్రుమ్ జీన, సమొత్రాకె మెలి డెబ్బ దేసిమి పాచ నిద్ర తా, అన్నెక్ దీసి సముద్రుమ్ అన్నె జీన, మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చి నెయ్పోలి రేవుతె పాచ ఉత్తిర్లమ్. 12 ఒత్త తెంతో మాసిదోనియక వెల్లి పట్టుమ్ జలి పిలిప్పితె ఇండ గెచ్చు, ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తా గెలమ్. ముక్కిమ్క రోమ దేసిమ్చి ఒగ్గర్జిన్ తతె తిల. 13 జలె, †యూదుల్చి నెలవ్ కడన్లి దీసి, 'ఒత్త ప్రార్థన కెర్తతి' మెన, పట్టుమ్చి గుమ్ముమ్ ఒత్తల్తో బార్ జా, గాడు సొడి తిలిన్తె గెలమ్. గెలె, ప్రార్థన కెరుక మెన, తేర్బోదల్ సగుమ్జిన్ జా అస్తి. జేవ్ తిలిన్తె వెన, బోదన కెరుక దెర్లమ్.

* 16:10 16:10 ఇన్నె తెంతో లూకా మెలో ఈంజ 'బారికుల్' చి పుస్తకుమ్ రెగిడ్లెసా పావులింసి తెన్ సగుమ్ సుట్టు బులితె తిలో.
† 16:13 16:13 ఈంజ పుస్తకుమ్ రెగిడ్లె లూకా యూదుడు నెంజె.

లూదియ మెలి తేర్బోద ప్రబుక నంపజా మార్పువ జలిసి

14 ప్రార్థన కెరుక గెల జేవ్ తేర్బోదల్తె లూదియ మెలి ఎక్కి తిలి. జా సుది బట్టల్ గట్టచి రిసాచి ఊద రంగుచి బియ్యారి కెరెదె. ఆసియా ప్రదేసిమ్చి తుయత్తెర పట్టుమ్చి తేర్బోద, జా. జా అగ్గె తెంతో దేముడుక నిదానుమ్ జా జోక బక్తి కెర్తిసి. సూన్తి బుద్ది తిలిన్చి పెట్టి ప్రబు దెతికయ్, పవులు సంగిలి బోదన సూన, జా నంపజలి. 15 నంపజా, జేవ్చి గెర్చ ఎత్తిజిన్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్ల. "అంక 'ప్రబుక నిజుమి నిదానుమ్ జా అస్సె' తుమ్క రుజ్జు అయ్లి జలె, ఇన్నె బోదన కెర్తె తిలె ఎదిలి సేంపుక అమ్తె తా" మెన అమ్క బలవంతుమ్ కెర్లి.

గుర్మయ్ని జలి రితి తేర్బోద ఎక్కిచి రిసా జర్లు జలిసి

16 జలె, ఏక్ దీసి, ప్రార్థన కెర్తిసితె అమ్ గెతె తతికయ్, గొతిమాన్సు జతి ఉబెడి ఎక్కి దస్సుల్ జలి. జా గుర్మయ్ని జా సివ్నల్ జంక అలవాట్ జలిన్. జాచి జా బుద్దిచి రిసా, జాచ ఎజొమాన్లుక ఒగ్గర్ డబ్బుల్ లాబుమ్ దొర్కు జతె తయెదె. 17 జా పవులింసిచి పట్టి జెంక దెర, కిచ్చో మెన కేకుల్ గల, జా తేర్బోద కిచ్చో మెన సంగిలి మెలె, "ఈంజేవ్, ఎత్తిచి కంట వెల్లి దేముడుచ సేవ కెర్తన. పరలోకుమ్తె గెతి రచ్చన దొర్కు జతి వాట్చి రిసా తుమ్క సూనవుక జా అస్తి" మెన కేకుల్ గల్తె తిలి. 18 ఒగ్గర్ దీసల్ దస్సి పట్టి జా కేకుల్ గల్తె తతికయ్, పవులు, జోచి పెట్టి ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా, జాచి పక్క పసుల, జాక దెర్లి బూతుమ్ తెన్, "ఇన్నెచి పెట్టి తెంతో బార్ జా, ఇన్నెక ములు, యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుక సంగితసి" మెన పవులు జా బూతుమ్క ఉదడ గెలన్. చి జయ్యి తెదొడి బూతుమ్ బార్ జా ముల దా గెలన్.

పవులుక చి సీలయుక జేల్తె గలిలిసి

19 'జా తేర్బోద గుర్మయ్ని జతి తిలి పొది అమ్ దొర్కు కెరంతి డబ్బుల్ లాబుమ్ అప్పె తెంతో నాయ్' మెన జాచి ఎజొమాన్లు దెక కెర, పవులుక చి సీలక దెర, సంతవీది వెసిత పట్టుమ్చ అదికారుల్తె ఒగ్గొడ నిల. 20 "ఈంజేవ్ మాన్సుల్, యూదుల్, అమ్చి పట్టుమ్తె జా కెర ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తతి. 21 అమ్ రోమియుల్ జా అలవాట్ కెరుక కమొ నాయిమ్ నాయ్ మెలె కి, జోవయించ రితిచ అలవాట్ సికడ్తతి" మెన ఆరిచి నింద గలిల. 22 జనాబ్ ఎత్తి పవులింసిచి ఉప్పిరి కోపుమ్ జల,

చి అదికారుల్ జేవ్ దొగులచ పాలల్ దెర కడ, జమాన్లు సుదల్ జోవయింక డండల్ తెన్ పెటుక మెన ఆడ్ర దిల. ²³ జోవయింక దస్సి ఒగ్గర్ దెబ్బల్ పెట్టికయ్, అదికారుల్ జేల్తె గల, “జేవ్ క జాగర్ దెక” మెన, రకితసక ఆడ్ర దిల. ²⁴ రకితస జోవయింక తెడిచి గదితె గల కెర, జేవ్ నే విడ్డల్ జతి రితి, జోవయించ చట్టోక జాడు తిల బల్లల్క బెదితె డిట్టుమ్ బందిల.

²⁵ జలె నెడుమ్ అందరె, పవులు చి సీలయు ప్రార్దన కెర కెర, దేముడుక గనుమ్ గాయితె తతికయ్, అన్నె జేలి జలస ఎత్తిజిన్ నూన్తె తిల. ²⁶ తెదొడి బుయి కదుల్ జలి, చి పునాది తెంతో ఒండి జేల్ కదుల్ జలి. బేగి కెప్పివో ఎత్తి ఉగ్గి జల, చి జేలి తిలస ఎత్తిజిన్ క బందిల గొల్పుల్ యిపి జల.

²⁷ రకితోసా, జలె, చెద్దోయ్ జా, కెప్పివో ఉగ్గి జలిసి దెక కెర, ‘జేలి జలస ఎత్తిజిన్ ఉట్ట నిగ గెచ్చ తవుల’ మెన బియఁ కెర, జోచి కత్తి కడన, జోక జోయ్యి అత్య కెరన్క తయార్ జలొ. ²⁸ గని “తుయి తుక కిచ్చొ అల్లర్ కెరను నాయ్. ఆమ్ ఎత్తిజిన్ ఇన్నె అన్నుమ్” మెన, పవులు కేక్ గల్తికయ్, ²⁹ జో రకితోసా, దివ్వో లంబడ ఆన కెర, బమ్మ తెన్ జేవ్ తిలి గదితె పెస, బియఁ అద్దుర్ జా, పవులుచి సీలచి చట్టె సెర్ను సేడ, జొకర, ³⁰ తిల జేలి తిలసక అన్నె డిట్టుమ్ బంద, పవులుక చి సీలక బార్ కెర, “బాబు ఇసి, ఆవ్ రచ్చించుప జా జతి రిసా ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక?” మెన బతిమాల్పా జా పుసిలన్. ³¹ తెదొడి పావులీసి, “ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి తూయి నముకుమ్ తియ, తుయి తుచి గేర్చ ఎత్తిజిని, రచ్చించుప జస్తా” మెన, ³² ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ జోవయింక బోదన కెర్ల. జోవయింక, వడ్డో ఒండి జోవయించి గేర్చక సంగిలన్. ³³ జేవ్ దొగులక జయి తెదొడి కడన, దెబ్బల్ పెట్టినచ గావ్వో ఎత్తి దోవ సుబుమ్ కెర్లి బేగి, జో, జోచి గేర్చ ఎత్తిజిన్ బాప్తిసుమ్ నజన్ల. ³⁴ జోచి గెరి కడన, జోవయింక అన్నిమ్ దా కెర, జేవ్ ఎత్తిజిని, దేముడుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిల చి ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జల.

పవులు చి సీలయు విడ్డల్ జాఁ పట్టుమ్ ములిలిసి

³⁵ అన్నెక్ దీసి పెందలె, “జేవ్ మాన్సుల్క విడ్డల్ కెర” మెన, దెబ్బల్ పెట్ట జమాన్లుక సంగ, అదికారుల్ జేల్తె తెద్రయ్ల. ³⁶ అదికారుల్ సంగిలిసి నూన, “తుమ్క ‘విడ్డల్ జా గెతు’ మెన అదికారుల్ సంగ తెద్రవ అస్తి. జాకయ్, బార్ జా, అల్లర్ నెంతె

సేంతుమ్ తెన్ గెచ్చ”, రకితోసా పవులుక సంగిలన్. ³⁷ గని పవులు జమాన్లుక, “ఎత్తిజిన్చి మొక్కె, రుజ్జుల్ నే నూన్తె, తీర్పు నే సంగితె, అమ్క పెట, జేల్తె గల అస్తి. ఆమ్ కి రోమియుల్ జా అన్నుమ్చి రిసా అమ్క దస్సి, తీర్పు నే కెర్తె, సిచ్చు కెరుక నాయిమ్ నాయ్. అప్పె, కోయి సాచి నే జతె అమ్క విడ్డల్ కెరుక ఉచర్తను, నెంజె. జేవ్ అదికారుల్ పూచి తెన్ సొంత జా కెర విడ్డల్ కెర బార్ కెర్తు” మెన, పవులు జబాబ్ దిలన్. ³⁸ జమాన్లు, జలె, అదికారుల్తె అన్నె గెచ్చ, ఈంజేవ్ కొడె ఎత్తి సంగ దిల, చి జేవ్ దొగులక, ‘జేవ్ కి రోమియుల్ జవుల’ మెన నూన కెర, “తప్పు కెర్లమ్” మెన బియఁ గెచ్చ, ³⁹ అదికారుల్ జేల్తె జాఁ కెర, తప్పు ఒప్పన, జోవయింక బార్ కెర, “అమ్చి పట్టుమ్ ముల ఉట్ట గెచ్చ” మెన బతిమాల్పా జా సంగిల. ⁴⁰ జేవ్ పవులుచి సీలయు, జలె, జేల్ తెంతో బార్ జా, లూదియచి గెరి గెచ్చ, బెర తిల బావుడ్డుక దస్సుల్ జాఁ, బుద్దిచి దయిరిమ్ సంగ కెర, ఉట్ట గెల.

17

పవులు చి సీలయు దెస్సలొనీక పట్టుమ్తె గలిసి

¹ పవులు, సీలయు, అంపిపొలి పట్టుమ్ వాట్ గెచ్చ, అపొల్లోనియ పట్టుమ్తె గెచ్చ, అన్నె బార్ జా, ఒండి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్క వెల్లి జలి దెస్సలొనీక పట్టుమ్తె ఉట్ట అయ్ల. ఒత్త, యూదుల్చి సబగేరు ఏక్ అస్సె. ² పవులు, కేన్ పట్టుమ్తె అయ్లె, యూదుల్చి సబగేరి గెచ్చుక అలవాట్ కెరన అస్సె. చి ఒత్త కి, తిన్ని సెలవ్ కడన్లి దీసల్ వర్స తెన్ సబతె గెచ్చ, దేముడుచి కొడెతె తిలిసి రుజువు దెకవ దెకవ బోదన కెర్లన్. ³ కిచ్చొ ముక్కిమ్క బెదయ్లన్ మెలె, “దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా జతో క్రీస్తుక దేముడు తెద్రయెదె. తెద్రయ్లె, జో మొర అన్నె జిఱ అస్సె” దేముడుచి కొడె తెన్ పూర్గుమ్ రెగ్గిలిసి సంగ, “‘యేసుయి, దేముడు సంగిలొ క్రీస్తు మెన’ తుమ్క ఆవ్ సంగితసి” మెన పవులు సంగిలన్. ⁴ సగుమ్జిన్ నంపజా, పవులు చి సీలయు తెన్ బెదిల. దేముడుక నంపజా నిదానుమ్ తిల గ్రీసు దేసుమ్చ ఒగ్గర్జిన్, పడ్డో ఒత్తచ వెల్లో సుదల్ తేర్బోదల్ కి ఒగ్గర్జిన్ నంపజల. ⁵ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, మాత్తుమ్, గోస జా, పట్టుమ్చ మూర్కుడ్లు సగుమ్జిన్క దెర, జనాబ్ ఒగ్గర్జిన్క సికడ, జా ఒండి పట్టుమ్తె గగ్గొల్ కెరయ్ల. పావులీసి కచితె జితె తిల మెలె,

యాసోను మెలో ఎక్కిలోతె. తెదొడి, “పావులీంసిక దెర బార్ కెర ఎత్తిజిన్చి మొక్కె తీర్పు కెరుమ” మెన, జేవ్ వెల్లో నుదల్, జనాబ్, జోచి గెరి గెచ్చ, అల్లర్ కెర్ల, 6 గని పవులీంసి డిస్తి నాయ్, చి యాసోనుక చి అన్నె బావుడ్లు సగుమ్జిన్క దెర, పట్టుమ్చ అదికారుల్తె ఒర్గొడ నిల. “ఒండి బూలోకుమ్క మార్పుప కెర్ల జేవ్ దొగుల ఇన్నె కి జా కెర, అమ్కయ్ కి మార్పుప కెరుక ఉచర్తతి. 7 ఈంజొ యాసోను జోవయింతె బెద, జోవయింక టాన్ దా అస్సె. ‘అన్నెక్కో రానొ జా అస్సె’, ‘యేసు జో’ మెన ప్రెజల్క సికడ, అమ్చొ *కైసర్ రానొచి విలువ కడ, కైసర్ సంగిల ఆగ్గుల్క నే బెదిత రకుమ్లు సికడ్తతి” మెన, కేకుల్ గల. 8 ప్రెజల్ ఎత్తి, పట్టుమ్చ అదికారుల్ కి, జా కొణొ సూన, బమ్మ జా, 9 “జేవ్ దొగుల అన్నె అల్లర్ నే కెర్తి రితి తుయి పూచి జా,” మెన, యాసోనుక బలవంతుమ్ కెర, విడ్డల్ కెర్ల.

బెరయ పట్టుమ్తె పవులు సీలయు బోదన కెర్తిసి

10 తెదొడి, అందర్ జెతికయ్ బావుడ్లు బేగి పవులుక చి సీలయుక ఒత్త తెంతొ ఇదిల్ దచ్చెన పక్కచి బెరయ పట్టుమ్తె వట్టె తెద్రయ్ల. జేవ్ ఒత్త పాచ, యూదుల్చి సబగేరి గెల. 11 ఒత్తచ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్, జలె, దెస్సలొనీకతెచ యూదుల్చి కంట అమ్మయికుమ్ మాన్సుల్ జవుల. చి సర్ల తెన్ సుబుమ్ కబుర్ సూన, రోజుక, సత్తిమ్బుద్ది తెన్, ‘పావులీంసి సంగితిసి దేముడుచి కొణొతె తిలిన్ తెన్ దస్సె అస్సె గే నాయ్ గె?’ మెన, రుజ్జు కెరంతి రిసా, దేముడుచి కోడు నిధానుమ్ పరిచ్చు కెర్తె తిల. 12 దస్సి కెర, ‘నిజుమ్’ మెన, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ యూదులు యేసుక నంపజల. నంపజలన గ్రీకుదేసిమ్చ వెల్లెల నుదల్ చి తేర్బోదల్ సగుమ్జిన్, చి మున్సుబోదల్ కి ఒగ్గర్జిన్ నంపజల.

13 గని, దెస్సలొనీక మెలి పవులీంసి అగ్గె గెచ్చ తిలి పట్టుమ్చ కోపుమ్ జల యూదుల్, పవులుక, ‘ఒత్త బెరయ పట్టుమ్తె కి †సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తయ్’ మెన సూన తా, బెరయతె ఉట్ట జా, జోవయించి సొంత పట్టుమ్తె కెర్తి రితి, ప్రెజల్చి జనాబ్క సికడ అల్లర్ కెరవుక ములితి నాయ్. 14 ‘అల్లర్ సేడ్పు నాయ్’ మెన, “సముద్రుమ్

పక్క ఉట్ట గో” మెన పవులుక బావుడ్లు తెద్రయ్ల. సీలయు, తిమోతి తెన్ జా పట్టుమ్తె తా గెలో.

15 మదెనె, పవులుక బొణొవ దెతస జోవయింక సముద్రుమ్ సొడిచి ఏదెస్సు మెలి పట్టుమ్ ఎద కడ నిల, చి ఒత్త పాచ, “బే బేగి అంచితె ఉట్ట జా” మెన, పవులు సీలయుక చి తిమోతిక కబుర్ రెగిడ్డికయ్, “న దెమ్దె” మెన జోవయింక బొణొవ దా తిలస జా ఉత్తుమ్ నజ, జోవయించి దెస్సలొనీక పట్టుమ్తె బుల గెల.

ఏదెస్సు పట్టుమ్తె పవులు కెర్తి బోదన

16 పవులు ఏదెస్సు తా, సీలయుక చి తిమోతిక రకితె తా, ‘దేముడ్లుచ బొమ్మల్ ఇన్నె ఒగ్గర్ అస్తి’ మెన దెక తా, ‘తప్పు కెర్తతి’ మెన, పెట్టి ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా, 17 యూదుల్చి ఎత్తి సబగేరి గెచ్చ యూదుల్ తెన్ చి దేముడుక నిధానుమ్ తిల వేర మాన్సుల్ తెన్ లట్టబ లట్టబ బోదన కెర్తె తా. అయ్తర్ తెంతొ సుక్రర్ ఎద, రోజుక పట్టుమ్చి సంతవీదె గెచ్చ, ఒత్త దస్సుల్ జల నుదల్ తెన్ లట్టబ లట్టబ బోదన కెర్తె తిలన్.

18 ఒత్త సంతవీదె ఏక్ దీసి, ఎపికూరీయు చి స్టాయిక్ మెల అలవాట్చ పండితుల్ సగుమ్జిన్ జో తెన్ దస్సుల్ జల. జోవయింతె సగుమ్జిన్ కిచ్చొ మెల మెలె “ఈంజొ బుల్తొసా కిచ్చొ తెల్విచి సంగెదె గే నాయ్ గే దెకుమ” మెన ఉచర్ల. అన్నె సగుమ్జిన్, “వేర దేసిమ్చ దేముడ్లు చి రిసా సికడ్తయ్” మెల. జేవ్ కిచ్చొక ఇసి మెల మెలె, పవులు యేసుచి రిసా, జో మొర అన్నె జివ్ జలిన్చి రిసా సికడ్తె తిలొ. 19 తెదొడి పవులుక దెర, ‘అరేయొపాగు’ మెలి జోవయించి సబ కెర్తి టాన్తె జోవయింక కడన కెర, “తుయి కెర్తి బోదనచి రిసా అమ్క పూర్తి అర్దుమ్ సంగు. 20 అమ్ నేన్ల కొణొ అమ్క సూనయ్తసి, చి జా అర్దుమ్ సూనుక ఇస్టుమ్ జతసుమ్” మెన సంగిల. 21 జా ఏదెస్సు పట్టుమ్చ, చి ఒత్త గోతు జెతసచి అలవాట్ కిచ్చొ మెలె, నొవ కొణొ, నొవ కబుర్లు సంగుక జవున్, సూన్తె తంక జవున్, జోవయింక ఆస. ఎత్తి ములుల, గని జయ్యి అలవాట్ జోవయింక ముక్కిమి.

‘అరేయొపాగు’ సబతె పవులు కెర్తి బోదన

22 పవులు ‘అరేయొపాగు’ మెలి కెర్తి టాన్తె నెడిమి టీవొజ, “ఓ ఏదెస్సు పట్టుమ్చ మాన్సుల్, దేముడ్లు మెలసచి రిసా తుమ్ ఒగ్గర్ ఉచర్లను మెన, ఆవ్ దెకితసి. 23 ఆవ్ జెతికయ్ వట్టె తుమ్ జొకర్ల

* 17:7 17:7 ‘కైసర్ రానొక’ ‘సీజరు రానొ’ కి ‘వెల్లొ రానొ’ కి మెనుల; ‘కైసర్’ మెలె గ్రీకు బాస తెన్ బెదితయ్, ‘సీజరు’ మెలె ఇంగ్లీస్ తెన్ బెదితయ్, ‘వెల్లొ రానొ’ మెలె తెలుగు తెన్ బెదితయ్. † 17:13 17:13 నెంజెలి ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్’.

గుడివో గట్ట దెకిలయ్. ఎత్తివాల్ అస్తి. జేవ్ గుడివో మొత్తుమ్తె కేన్ దేముడుక పూజ కెర్తి టాన్ తిలిసి ఏక్ దెకిలయ్ మెలె, 'అమ్ నేన్లో దేముడుచి పూజ కెర్తి టాన్ ఈంజ' మెన ఏక్తె రెగ్ల అస్సున్. తుమ్ అర్లుమ్ నేన్తె జోకర్తో జో దేముడుచి రిసా తుమ్క సూనయిందె.

24 "జో దేముడు కేన్ దేముడు మెలె, ఈంజ లోకుమ్ జెర్మవ కెర, లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కి జెర్మయిలోసా. జో పరలోకుమ్క బూలోకుమ్క వెల్లో, ప్రబు, చి మాన్సుల్ తెయార్ కెర్ల గుడివోతె జో తయె నాయ్. 25 అమ్ మాన్సుల్ జోక కిచ్చో తెయార్ కెర్లె జోక లాబుమ్ నాయ్. జోక కిచ్చో కొత్కు నాయ్. ఎత్తిక జీవ్ దెతోసా, ఎత్తిక జియడ్డోసా జో, దొర్కు జతిసి ఎత్తి దొర్కు కెర్లొసా జొయ్యి. 26 ఎత్తి దేసిమ్లుచ మాన్సుల్క ఎక్కి రితి, ఎక్కి మొదొల్ తెంతో జో జెర్మవ అస్సె. జో ఉచర, వేర వేర కాలుమ్లు దా, 'ఈంజేవ్ మాన్సుల్ ఇన్నె జితు, జేవ్ మాన్సుల్ ఒత్త జితు' మెన, ఈంజ బూలోకుమ్తె ఎత్తిజిన్క జితి టాన్, జొయ్యి దా అస్సె. 27 ఎత్తిజిన్క 'అంక ఆస జా చజుతు, అంచి తెన్ బెదుతు' మెన జో పరలోకుమ్చొ ఎత్తి జెర్మవ కెర్లొ దేముడు అవ్కాసుమ్ దా అస్సె. గని ఎత్తి మాన్సుక జో పాసి అస్సె, జేవ్ నేన్లె కి, జాన్లె కి. 28 ఆమ్ జితి సెక్కి, ఆమ్ ఇండితి సెక్కి, ఆమ్ జెర్మితి సెక్కి, కచితె మెలె, జో తెయి.

'ఆమ్ నిజుమి జోవయింబ బోదల్' మెన తుమ్చ సొంత పండితుల్ సగుమ్జిన్ కి రెగ్ల అస్సి.

29 "పరలోకుమ్చొ ఎత్తి జెర్మయిలో దేముడుచ బోదల్ జుమ్దె జలె, జో కిసి బజార్ పోలిక గే, వెండి పోలిక గే, పత్తురు పోలిక గే, మాన్సు కెర్లె కేన్ పోలిక గే, మాన్సు తెయార్ కెర్లె కేన్ పోలిక గే, జయెదె? జయె నాయ్.

30 "అగ్గె మాన్సు నేన్లి పొది దన తప్పుల్ కెర్లెన్చి పాపుమ్ జో దేముడు వయడె నాయ్. గని 'ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ అప్పె జోవయించి పాపుమ్ ఒప్పన, జేవ్ కెర్లె పాపల్క పెట్టి దుకుమ్ జా మార్పుప జతు' మెన జో ఆడ్ర దా అస్సె. 31 కిచ్చొక మెలె దేముడు టీవో కెర్లొ మాన్సుచి అత్తి ఒండి లోకుమ్చ ఎత్తిక 'సత్తిమ్ జా అస్తి గే పాపుమ్ తెన్ని అస్తి గే' మెన జో సత్తిమ్ తెన్ తీర్పు కెరుక ఏక్ దీన్క నిసాన అస్సె. మొర్ల మాన్సు తెంతో జోక ఉట్టయ్లి రిసా జా సంపజంక మెన అమ్క రుజువు దా అస్సె."

32 ఎక్కిలోక 'మొర్లె కి అన్నె జియ అస్సె' మెన సూన, సగుమ్జిన్ ఆసిల. గని అన్నె సగుమ్జిన్, "అన్నెక్ సుట్టు ఇన్నెచి రిసా అమ్క బోదన కెర్లొ జలె, సూనుమ్దె" మెలె.

33 తెదొడి పవులు జేవ్చి నెడమె తెంతో ఉట్టు గెలన్. 34 గని సగుమ్జిన్ జోచి పట్టి గెచ్చు ప్రబుక సంపజల. జోవయింతె అరేయొపాగిగు మెలి ఒత్తచి సబతె వెసితో దియొనూసియు, పడ్డొ, సంపజలి ఎక్కి కొన్ని మెలె, దామరి మెలిసి. జోవయింతెన్ అన్నె సగుమ్జిన్ కి సంపజల.

18

కొరిండ్ పట్టుమ్తె పవులు కెర్తి బోదన

1 ఒత్త తెంతో ఏదెన్ను పట్టుమ్ తెంతో బార్ జా, పవులు కొరిండ్ పట్టుమ్తె అన్నె ఉట్టు గెలన్.

2 ఒత్త పాచ, అకుల మెలో యూదుడు ఎక్కిలో తెన్ దస్సుల్ జలో. జో పొంతు ప్రదేసిమి జెర్మిలోసా. జో, ప్రిన్కిల్ల మెలి తేర్ని తెన్, దొగుతెర జా దొరతి ఇటలీ దేసిమ్చి రోమ పట్టుమ్ తెంతో ఉట్టు జా అస్తి. యూదుల్ ఎత్తిజిన్ అమ్చి రోమ పట్టుమ్ ముల ఉట్టు గెతు, ఒత్త ఏలుప కెర్లొ క్లొదియ రానొ ఆడ్ర దా అస్సె. పవులు జేవ్ దొగుతెరచి గెరి గెలన్, చి జోవయింతెన్ లట్టల్లన్. 3 పవులు, అకుల ఎక్కి కామ్ కెర్లెన జవుల, చి రిసా, పవులు జోవయింతెన్ బన జలో, చి జేవ్ బెద కామ్ కెర్లె తిల. జేవ్ టంబుగుడ్డల్ తున తెయార్ కెర్లెసి.

4 జా పొదుల్, ఎత్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి, పవులు యూదుల్చి సబగేరి గెచ్చు, దేముడుచి కొడొతె తిలిసి రుజు దెకవ యేసుక్రీస్తుచి రిసా యూదుల్క కి గ్రీసు దేసుమ్చ సుదల్క కి బోదన కెర్లె తిలో.

5 సీలయు చి తిమోతి మాసిదోనియ తెంతో ఉట్టు అయ్లి పొది, పవులు కిచ్చొ కెర్లె తిలో మెలె, "దేముడు 'తెద్రయిందె' మెన సంగిలో రచ్చించుప కెర్లొసా జతో క్రీస్తు, యేసుయి." మెన సాచి జా రుజుల్ బెదవ దస్సి యూదుల్క బోదన కెర్లె తిలో.

6 యూదుల్, మాత్తుమ్, జా బోదన సూనుక నెన కెర, ఒప్పితి నాయ్, చి జోక దూసుప కెర్లె. జేవ్ దస్సి జతికయ్, "తుమ్ నాసెనుమ్తె గెలె తుమ్చి పూచి. తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక అంచి పూచి, కుట్టవన అస్సి అంచి పూచి నాయ్. అప్పె తెంతో యూదుల్ నెంజిలసతె గెచ్చు సుబుమ్ కబుర్ సూనయిందె" మెన, 'ఇన్నెచి దూడి కి లంబున్ నాయ్' మెలి గుర్తుక, జోచ పాలల్ పంష్ట కెర,

7 సబగేర్ ముల బార్ జా "ఇన్నెయి బోదన కెర్లె తయిందె" మెన, సబగేర్ సొడిచి గెరి గెలన్. జా గేర్, తీతియు యూస్తు మెలో యూదుడు నెంజిలో రోమియుడుచొ గేరు. గని దేముడుక జో సంపజా జోకయ్ బక్తి కెర్లయ్. 8 జా పొదులె, యూదుల్చి సబగేర్చొ ఎజోమాని జలో క్రీస్తు యేసుప్రబుక

నంపజలో. జో, జోవయించి గెర్చ ఎత్తిజిని, ప్రబుక నంపజల జా కొరిండ్ పట్టుమ్చ యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ కి, నంపజా, బాప్తిసుమ్ నజన్.

9 ఏక్ రాతి, ప్రబు సిన్న తెన్ పవులుక, “తుయి బి నాయ్. అంచి సుబుమ్ కబుర్ తుయి సూనయ్తె తా. తుక్లె తంక నాయ్. 10 ఆవ్ తుక తోడ్ అస్సి, చి కో తుక కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ కెర్తి నాయ్. ఈంజ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ అంచి రిసా సూన నంపజంక అస్సె” పవులుక ప్రబు సంగిలన్.

11 ఒత్త తెంతో వెర్సెక్ ఆదు ఎద పవులు జా కొరిండ్ పట్టుమ్తె తా, దేముడు దిలి యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ తిలిసి ఎత్తి ప్రజల్క సికయ్తె తిలన్.

12 జా ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్క గల్లియోను మెలోసా అదికారి జా తతికయ్. యూదుల్ ఎక్కి గోనతెన్ పవులుక దెర, అదికారిచి గెరి ఆన, 13 “అమ్చొ దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్నల్తె తిలి రితి దేముడుక బక్తి కెర్తిన్తె నాయిమి నెంజిలి అలవాట్ బెదయ్తి ప్రజల్క ఈంజొ సికయ్తయ్” మెన, నింద కెర్ల.

14 పవులు జబాబ్ దెంక ఉచర్లొ, గని బేగి గల్లియోను యూదుల్క, “ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొ జవున్ నేరిమ్ కెర్లొ జలె, తుమ్ యూదుల్ సంగితి తీర్పు సూనుక బెదితి, 15 గని, ఈంజ కిచ్చొ నేరిమ్చి నెంజె. తుమ్ యూదుల్చొ దేముడుక జొకర్తి అలవాట్చి రిసాచి తగు ఈంజ, రిత కొడొచ అర్దల్చి తగు. ఇన తగుల్ అవ్ సూనుక నెసి” మెన, 16 తీర్పు కెర్తి టాన్ తెంతో జోవయింక ఉదడ్లన్. 17 ఒత్త బెర తిల జనాబ్ యూదుల్చి సబక అదికారి జలో సాస్టేనేనుక దెర, తీర్పు కెర్తి టాన్చి పురెతో జోక దెబ్బల్ పెట్ట. గని గల్లియోను అదికారి తుక్లె తిలొ.

ప్రిస్కిల్ల చి అకుల తెన్ పవులు ఎపెసు పట్టుమ్ ఎద గెలిసి

18 పవులు అన్నె ఒగ్గర్ దీసల్ ఒత్త తా, బావుడ్తు తె సెలవ్ నజన, సిరియ ప్రదేసిమి గెచ్చుక మెన బార్ జలొ. జో తెన్ ప్రిస్కిల్ల చి అకుల, దొగుతెర, గెల. వట్టె గెచ్చ, కెంక్రేయ పట్టుమ్తె పవులు సెండి ఉత్తవన్లొ, దేముడుక ఆతు ఉక్కుల గడియ సెండి ముల తిలన్చి రిసా. 19 జలె, కెంక్రేయతె ఒడతె వెగ, సముద్దుమ్ జిన, ఎపెసుచి రేవుతె పాచ, ప్రిస్కిల్లక చి అకులక ముల దిలన్. జో యూదుల్చి సబ గెరి గెచ్చ, యూదుల్ తెన్ లట్టబ యేసుచి రిసా ‘జొయ్యి దేముడు తెద్రయ్లొ క్రిస్తు రచ్చించుప కెర్లొసా’ మెన రుజ్జుల్ దెకవ సికడ్లొ. 20 “అన్నె సగుమ్ దీసల్ అమ్చి తెన్ తా”, మెన, జోక బలవంతుమ్ కెర్లొ గని “దస్సె నే జయె.” మెలన్. 21 గని, బార్ జలి

పొది, “దేముడుచి సెలవ్ తిలె, కెయ్యక జవున్ తుమ్తె అన్నె జెయిందె” మెన సంగ, ఒడతె అన్నె వెగ, ఎపెసు పట్టుమ్ ముల ఉట్ట గెలొ. 22 వెల్లి సముద్దుమ్ జిన, యూదయ ప్రదేసిమ్చి కైసరియ రేవుతె బుల జా, ఒడ తెంతో ఉత్త జా యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె ఇండ గెచ్చ, ఒత్తచ బావుడ్తు తెన్ దస్సుల్ జా, బుల జా, ఒడతె అన్నె వెగ, సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయ పట్టుమ్తె ఉట్ట గెలొ.

23 ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తా, అన్నె బార్ జా, దూరి దూరి బుల వేర వేర పట్టుమ్లుతె గెచ్చ, జో అగ్గె గెచ్చ తిలి గలతీయ ప్రదేసిమి చి పుగియ ప్రాంతుమ్లుతె గెచ్చ, సిస్సుల్క అన్నె సికడ సికడ బోదన కెర్తికయ్, జేవ్ అన్నె నిదానుమ్ దయిరిమ్ జల.

అపొల్లో ఎపెసుతె బోదన కెర్లిసి

24 మదెనె, ఐగుప్తు దేసిమ్చి అలెక్సంద్రియ పట్టుమ్చొ అపొల్లో మెలో యూదుడు ఎక్కిలొ, ఆసియా ప్రదేసిమ్చి ఎపెసు పట్టుమ్తె ఉట్ట జా అస్సె. బోదన కెరుక, జలె, కొడొ చెంగిల్ బెదవదె, చి దేముడుచి కొడొతె తిలిసి చెంగిల్ జానె. 25 అగ్గె తెంతో, యేసు ప్రబుతె రచ్చన జతిన్చి బోదన సూన నంపజా అస్సె, చి ‘వేర మాన్సుల్క సూనయిందె’ మెన, ఒగ్గర్ ఆన జా అస్సె. యేసుచి రిసా దేముడుచి కొడొతె సంగిలిసి చెంగిలి సరిగా బోదన కెరెదె. గని బాప్తిసుమ్చి కోడు, జలె, ఎక్కి యోహాను పానితె బాప్తిసుమ్ దెతె తిలి అలవాట్ జో జానె, గని యేసుక్రిస్తుచి నావ్ తెన్ చి జోచి ఆత్మ తెన్ చి బాప్తిసుమ్చి రిసా, కో జోవయింక సంగుక నేతయ్.

26 జో, యూదుల్చి సబగేరి దయిరిమ్ తెన్, యేసుచి రిసా ‘దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్లొసా జలొ క్రిస్తు జయెదె’ మెన బోదన కెరుక దెర్లన్. గని ప్రిస్కిల్ల చి అకుల సూన కెర, జోవయింక గెరి కడన కెర దేముడు దొర్కు కెర్లి రచ్చన వాటుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్తె జో నేన్లిసి ఎత్తి సొస్తుమ్గ సికడ్.

27 జో అకయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చుక ఇస్టుమ్ జలన్, చి ‘చెంగిలి’ మెన, ఎపెసుచ బావుడ్తు ఒప్పన, “గొ” మెన సంగ, “ఇన్నెక బెదవన” మెన అకయతెచ సిస్సుల్క ఉత్తుమ్ రెగ్ల, జోచి అత్తి తెద్రయ్ల. పడ్డె, జో సముద్దుమ్ జిన ఒత్త పాచ, దేముడుచి దయచి రిసా యేసుక నంపజలనక జో ఒగ్గర్ తోడు కెర్లన్. 28 యూదుల్ వేర సంగిలే కి, ఎత్తిజిన్ సూనతి రితి, దేముడుచి కొడొతెచ తిలిసి కొడొ వెంట కెర, “యేసుయి దేముడు తెద్రయ్లొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్లొసా” మెన రుజ్జుల్ దెకయ్లొ.

19

పవులు ఎపెసుతె ఉట్ట అయ్లినీ

1 అపోల్లో ఒత్త అకయ ప్రదేసిమ్చి కొరింది పట్టుమ్తె తతికయ్ పవులు, డింగుర్ దేసిమ్ వాట్ ఉట్ట జా, ఎపెసు పట్టుమ్తె అయ్లన్. సగుమ్జిన్ సిస్సుల్ తెన్ పవులు దస్సుల్ జలన్, 2 అన్నె, జోవయింక, “తుమ్ నంపజలి పొది, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి జెతికయ్ నజన్లదు గె?” మెన పుసిలన్. జేవ్, “నాయ్. జో ఆత్మ ‘అస్సె, మాన్సుక దొర్కు జయెదె’ మెన ఆమ్ కెయ్యె సూనుమ్ నాయ్” మెన సంగిల. 3 జలె పవులు, “దస్సి జలె, కేన్ బాప్తిసుమ్ నజన్లదు?” మెన పుసిలన్. 4 “యోహాను బోదన కెర్లె బాప్తిసుమ్” మెన, జబాబ్ దిల. జాకయ్, పవులు జోవయింక, “యోహాను బాప్తిసుమ్ కెర్లెసి కిచ్చొచి రిసా మెలె, తుమ్ కెర్లె పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా, అంచి పడ్డొ జెతోసాక నంపజా బోదన కెర్లె తిలన్. జా బుద్ది మార్సుప జతి గుర్తుకయ్ బాప్తిసుమ్ దెతె తిలన్. కచి రిసా ‘అంచి పడ్డొ జెతోసా’ సంగితె తిలొ మెలె, యేసుచి రిసాయి” మెన పవులు సంగిలన్. 5 జేవ్ సిస్సుల్ నూన, యేసుప్రబుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్ల. 6 పడ్డొ పవులు జోవయింక ఎక్కెక్క బోడి చడ ప్రార్దన కెర్లన్, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి అయ్లచి రిసా, జేవ్ అగ్గె నేన్ల వేర వేర బాసల్ తెన్ లట్టల్ల, చి చోడి పుట్టవ, ప్రబుచి ఆత్మ సికడ్ల కబుర్లు సంగుక దెర్ల. 7 జేవ్ రమారమి బారజిన్ తిల. 8 పడ్డొ పవులు యూదుల్చి సబగేరి గెచ్చుక దెర, తిన్ జొన్నొ ఎద దేముడుచి రాజిమ్తె బెదితినచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సబతె బోదన కెర కెర, దేముడుచి కొడెతెచ కొడె రుజుల్క బెదవ, దయిరిమ్ తెన్ బోదన కెర్లె తిలన్. 9 యూదుల్తె సగుమ్జిన్ రాడ్ జివ్చ తిల, చి సత్తిమ్ సూనుక నెన కెర, పట్టుమ్చ ప్రజల్చి మొక్కె ‘యేసుక్రీస్తు దొర్కు జలి రచ్చన వాట్ జలొ’ మెన ఒప్పన్తి చి రిసా ‘అబద్దుమ్’ మెన, సికడ్తె తిల. జాకయ్ యూదుల్క సికడుక ముల దా, యేసుక నంపజత సిస్సుల్క అజయి కడన, తూరన్ను మెలొ ఎక్కిలొచి వెల్లి గేరుతె రోజుక గెచ్చ, దేముడుచి కోడు బెదవ బెదవ, పవులు బోదన కెర్లె తిలన్. 10 దొన్ని వెర్సుల్ ఎద, పవులు ఒత్త ఎపెసుతె సికడ్తె తిలొ, చి జా ఒండి ఆసియా ప్రదేసిమ్చ మాన్సుల్, ఇస్టుమ్ తిల యూదుల్ కి, గ్రీసు దేసిమ్చక కి, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూన్ల. 11 పడ్డొ, పవులుచి అత్తి దేముడు అద్బుతుమ్చ వెల్లెల కమొ జర్గు కెర్లె తిలన్. 12 మాన్సుక జొర్లొల్ తిలె, కో గే పవులు

దెర తిల రుమాలు జలెకు, కచ్చెలివొ జలెకు, జేవ్ జొర్లొ తిల మాన్సుల్క నా దిలె, జొర్లొ తిలె గెచ్చెదె, బూతుమ్ దెర తిలె, ములెదె.

13 జా పొదొలె బుల బుల, బూతల్ ఉదడ్డ యూదుల్ సగుమ్జిన్ అవ్వి కెర యేసుప్రబుచి నావ్ దెరుక దెర, “పవులు బోదన కెర్లొ యేసుచి నావ్ తెన్ బార్ జా గో!” మెన బూతల్క ఉదడుక దెర్ల. 14 జోవయింతె సగుమ్జిన్, స్కెవ మెలొ యూదుడు ఎక్కిలొచొ సత్తుజిన్ పుత్తర్పులు. స్కెవ, ఎత్కిక వెల్లొ పూజరి జయెదె.

15 జేవ్ సత్తుజిన్ జోవయించ పుత్తర్పులు, దస్సి యేసుచి నావ్ దెర ఏక్ బూతుమ్ ఉదడుక దెర్లె, బూతుమ్ జబాబ్ దా జోవయింక, “యేసుక జాని, పవులుక జాని గని తూమ్ కొన్న?” మెలన్. 16 చి బూతుమ్ దెర్లొ జో మాన్సు జేవ్ ఉదడుక ఉచర్లనచి ఉప్పిరి నిగ జా, సేడవ, జిన్లన్, చి జేవ్ సత్తుజిన్ దెబ్బల్క, జో గేర్ తెంతొ డుమ్డయ్ నిగ గెల.

17 జా ఎపెసు పట్టుమ్చ ఎత్కిజిన్ యూదుల్క, గ్రీసు దేసిమ్చక, జా జర్గు జలిసి జాన్లిసి, చి ‘యేసుచి నావ్ వెల్లి, ఆరి దెరుక నెంజె’ మెన చిన, బియఁ గెల. 18 పడ్డొ, జోవయింతె నొవర్ నంపజలన ఒగ్గర్జిన్ జా కెర, జేవ్ కెర్లె పాపల్ ఎదార్దుమ్ ఒప్పన్ల. 19 జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ అగ్గె తెంతొ నయ్తాన్చ మాయకమొ కెర్లెన జా తిల. జేవ్ అప్పె జోవయించ పుస్తకమ్లు గట్ట ఆన కుడవన, ఎత్కిజిన్చి మొక్కె డయ గెల. జేవ్ డయ గెల పుస్తకల్ మొత్తుమ్చి విలువ లెక్క కెర్లె, కెర్లెచ జల మెలె, యాబయ్ వెయిలు వెండి బిల్లల్ చి విలువ జల. 20 దస్సి, ఒండి జా ప్రాంతుమ్తె సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్ జలి, చి ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ ప్రబుక నంపజా మార్సుప జల.

21 ఈంజ ఎత్కి జర్గు జలి పడ్డొ, ప్రబుచి ఆత్మ జోవయించి పెట్టి సికడ్డికయ్, “మాసిదొనియచి వాటు, పడ్డొ అకయ వాటు గెచ్చ యెరూసలేమ్తె గెచ్చిందె, చి ఒత్త గెలె, రోమ్తె కి ఆవ్ గెచ్చుక అస్సె” మెన పవులు ఒప్పన్లొ.

22 జా పొదులె, పవులుచి కామ్తె బెదితె తిల తిమొతి చి ఎరస్తు జత మాన్సుల్క జోక అగ్గె మాసిదొనియతె తెద్రవ, పవులు ఆసియా ప్రదేసిమ్చి జా ఎపెసు పట్టుమ్తె అన్నె గడియ తా గెలొ.

క్రీస్తుక నంపజతి రిసా అరెమి దేవిక జొకర్తన అల్లర్ జలిసి

23 జా పొదులె, యేసుక్రీస్తుక నంపజా రచ్చన జతి *వాటుచి రిసా తగు జలి. 24 కిచ్చొక మెలె, సరాబు జలో దేమేత్రి మెలోసా అర్తెమి దేవిక జొకర్త బొమ్మల్ వెండి సామన్క తెయార్ కెర్తయ్, చి జోవయింక, జోవయించి కామ్తె బెదితి సరాబుల్క లాబుమ్ ఒగ్గర్ దొర్కు జతె తయెదె. 25 జో ఏక్ దీసి జోతె కామ్ కెర్తసక ఎక్కితె బుకారా కెర, అన్నె సరాబుల్క బుకారా, జోవయింక, “ఈంజ అమ్చి కామ్చి రిసా అమ్క లాబుమ్ చెంగిల్ దొర్కు జతయ్, చి చెంగిల్ జితసుమ్. 26 గని అమ్చి ఎపెసుతె కి అమ్చి ఒండి ఆసియా దేసిమి కి, మాన్సుల్ తెయార్ కెర్ల దేముడ్లు బొమ్మల్ దేముడ్లు నెంజితి, మెన, ఈంజొ పవులు సికడ అస్సె, చి అమ్చి అలవాట్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ ముల్లి రితి జో మార్పుప కెర అస్సె మెన తుమ్ దెకితసు, సూన్తసు. 27 జలె, ఈంజ అల్లర్ నే పిట్టయ్లె, అమ్చి కామ్ నిస్టోరుమ్ జయెదె. జా, దస్సి అన్నె, అమ్చి వెల్లి అర్తెమి దేవిక ఒండి ఈంజ ఆసియా దేసిమ్చ, ఒండి లోకుమ్చ జొకర్తతి. ఇన్నెచి గుడి ఆరి పాడ్ జలె, ఇన్నెచి విలువ గెచ్చెదె” మెన సికడ్లన్. 28 జేవ్ సరాబుల్ సూన, ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, “అమ్చి ఎపెసుచి వెల్లి అర్తెమి దేవిక జెయ్యి, జెయ్యి!” మెన, కేకుల్ గలిల. 29 దస్సి, ఒండి పట్టుమ్ గగ్గోల్ జా గెలి. జా పట్టుమ్క నచ్చగావితె టాన్ మెన, వెల్లి సబ తిలి. గాయియు చి అరిస్తార్కుక మాసిదోనియచ మాన్సుల్, జలె, పవులు తెన్ ఉట్ట జా తిల. జలె, సరాబుల్చి పచ్చెన గెల జా పట్టుమ్చి జనాబ్ జేవ్క దెర, జా నచ్చగావితె టాన్ తెడిక ఒగ్గోడ నిల. 30 “జేవ్క తోడ్ గెచ్చిందె” మెన, పవులు నచ్చగావితె టాన్ జనాబ్ తిలిసితె పెసుక ఉచర్లన్, గని ఒత్తచ సిన్సుల్ ఒప్పితి నాయ్. 31 పడ్డె, పవులుచ గోతుల్ జల జా ఆసియా ప్రదేసిమ్చ అదికారుల్ సగుమ్జిన్, “పోని, జా నచ్చగావితె టాన్తె పెసు నాయ్, ప్రమాదుమ్” మెన, బతిమాల్పా జా కబుర్ తెద్రయ్ల.

32 జా ఒండి బెర తిల జనాబ్తెచ, జలె, సగుమ్జిన్ ఏక్ కోడు, సగుమ్జిన్ వేర కోడు, కేకుల్ గల్లె తిల. జోవయింక ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ నాయ్, సిక్కు జా అస్తి. జేవ్ బెర అయ్లిసి కిచ్చొక గే, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్ నేన్తి. 33 యూదుల్ జలె, అలెక్కంద్రు మెలో జోవయించొ మాన్సు ఎక్కిలోక పురె తెద్రయ్ల, చి జనాబ్తె అన్నె సగుమ్జిన్ కి జోవయింక సికడ్డికయ్, జో పురె జా, ‘సూన’ మెన సయ్న కెర, దెర్ను సేడ్ల జేవ్ దొగులచి పచ్చెనచి తీర్పు సంగితో. 34 గని ‘యూదుడుయి జో’ మెన

అర్తెమిక జొకర్తన చిన కెర, ఎక్కి అవాడ్ కెరన, దొన్నె గంటల్ పూర్తి, “అమ్చి వెల్లి దేవిక జెయ్యి, జెయ్యి!” మెన, కేక్ గలుక ములితి నాయ్.

35 పట్టుమ్క అదికారి, కస్సనె జనాబ్క ముద్దొ కెర, “అమ్చి ఎపెసు పట్టుమ్చ పైజల్, తూమ్ సూన. వెల్లి అర్తెమి దేవిచి గుడి అమ్చి ఎపెసుతె అస్సె మెన ఒండి లోకుమ్చ జాన్తి. పడ్డె, ఆగాసుమ్ తెంతో సేడ్లి బొమ్మపత్తుర్ ఇన్నెయి అస్సె మెన ఎత్కిజిన్ జాన్తి. జేవ్ దొన్నె అమ్మి రకితసుమ్.

36 జలె, ఈంజ సత్తిమ్క కో ‘అబద్దుమ్’ మెనుక నెత్తిచి రిసా తుమ్ కిచ్చొక గగ్గోల్ జతసు? బుద్ది నెంజిలితె కిచ్చొ బమ్మ కామ్ తుమ్ కెర నాయ్. సేంతుమ్ కెరన. 37 ఈందె తుమ్ కడ ఆల్ల ఈంజేవ్ మాన్సుల్ అమ్చి గుడిచి కిచ్చొ చడితి నాయ్, పాడ్ కెర్తి నాయ్, చి అమ్చి దేవిక దూసుప కెర్తి నాయ్.

38 “జలె, కచి రిసా గే ఈంజొ దేమేత్రి, జోవయింతెన్ తిల సరాబుల్ ‘దావ దెమ్దె’ మెన ఉచర్తతి, అదికారిచి సబతె సూనవుక జయెదె, అమ్క తీర్పు కెర్తన అస్తి. ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి ఎక్కిలో నాయిమ్ తెన్ని తగు కెర్తు, జలె, 39 గని, అన్నె వేర బాదల్ అస్తి మెలె, మాములుమ్ తీర్పు కెర్తనతెన్, అమ్చి పట్టుమ్చి సబతె తగు సూనవయ్ తీర్పు కెరుక అస్సె.

40 “జాగర్త! ఆజి జర్గు జలిన్చి రిసా, ఎపెసు పట్టుమ్చ పైజల్ ఇసి గగ్గోల్ జా ప్రబుతుమ్చి మరియాద కడ్ల, మెన, తుమ్చి రిసా నేరిమ్ వయడుక జయెదె. అమ్క ఏలుప కెర్తన అమ్క పుసిలె, ఆజిచి తగు కిచ్చొ బెదితిసే సంగుక నెత్తుమ్” మెన, పట్టుమ్చొ అదికారి జనాబ్క సంగిలన్. 41 సంగ, బెర తిల జనాబ్ ఎత్కిక గెరి తెద్రయ్లన్.

20

పవులు గ్రీకు దేసిమ్తె కెర్లి ప్రబుచి కమె

1 జా పట్టుమ్చి గగ్గోల్ కేడ్డికయ్, ఒత్తచ సిన్సుల్క బుకారా, జోవయింక “దయిరిమ్ తా నిదానుమ్ తెన్ తా” మెన సంగ కెర, పవులు జోవయింతె సెలవ్ నజన, మాసిదోనియ ప్రదేసిమి గెచ్చుక, ఓడతె వెగిలన్. 2 సముద్రుమ్ జిన, మాసిదోనియతె పావ, జా ప్రదేసిమి బుల బుల, ఎత్కిజిన్క బోదన కెర, దయిరిమ్ సంగ, జా ప్రదేసిమ్ ఒత్తల్తో జిన గ్రీకు మెన అన్నెక్ నావ్ తిలి అకయ ప్రదేసిమి పాచిలన్. 3 ఒత్త తిన్ జొన్నె తా కెర, “ఓడతె వెగ సిరియ ప్రదేసిమి అన్నె ఉట్ట గెచ్చిందె” మెన

* 19:23 19:23 మెలె యేసుక నంపజతయ్ పరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె మెలి బోదన.

సంగిలె, యూదుల్ జోక అల్లర్ కెరుక కుట్ర కెర అస్తి మెన జో సూన తా, జా వాటు గెచ్చుక ముల, అన్నె మాసిదోనియ వాట్ బుల గెలన్. 4 జోచి తెన్ అన్నె, బెరయ పట్టుమ్చొ పుర్తుచొ పుత్తుసి సోపత్తు, పడ్డొ దెస్సలోనిక పట్టుమ్చ, అరిస్తార్కుక, చి సెకుండు. పడ్డొ గలతీయ ప్రదేసిమ్చి దెర్చే పట్టుమ్చ, గాయియు చి తిమోతి, పడ్డొ ఆసియా ప్రాంతుమ్చ తుకికు, చి త్రోపిము ఈంజేవ్ కి గెల. 5 జేవ్, అమ్క అగ్గె గెచ్చు సముద్దుమ్ జీన, ఆసియా ప్రదేసిమ్చి త్రోయ రేవుతె గెచ్చు, *అమ్చి రిసా రకితె తిల. 6 గని మాసిదోనియచి పిలిప్పి పట్టుమ్తె అమ్ పాచ, నే పులయల పోడియొ కతి పండుగు కేడ్డికయ్, ఓడతె వెగ, పాచ పొదుల్ ప్రయానుమ్ కెర, త్రోయ రేవుతె ఉత్త, సత్తు పొదుల్ ఒత్త జా పట్టుమ్తె తా గెలమ్.

7 జా †అయ్తర్ దీసి, సంజె సంగుమ్ సుదల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ తతి గుర్తుచి అన్నిమ్ బెద కా యేసుచి ఆగ్ బలి జలి గుర్తుచి పోడియొ కా, జా రస్సుమ్ పింక మెన, తిన్ని మెట్లుచి ఏక్ గేరుచి ఉప్పిరిచి మెట్లుచి గదితె బెద తిలమ్, చి 'కలిక ఉట్ట గెచ్చిందె' మెన తా, ఒత్త బెర తిలనక పవులు బోదన కెర కెర, సొక్కు ఎద సికడ్డె తిలన్. 8 అమ్ బెర తిలి జా గదితె, ఒగ్గర్ దివ్వొ లగితె తిల. 9 ఐతుకు మెలో ఉబెడొ ఎక్కిలో కిట్టి ఉప్పిర్ వెన తిలన్. ఒత్త వెసిలె, పవులు అన్నె ఒగ్గర్ సేపు బోదన కెరె తతికయ్, జో ఉబెడొ జుమ కెర, పూర్తి నిజ గెలన్. వెసుక నెత్త కెర, జా ఉప్పిర్ తిలి మెట్లుచి కిట్టివాట్ ఎట్టొ సేడ్లన్, చి జోక ఉక్కుల్క గెలె, మొర గెచ్చు అస్సె.

10 పవులు, ఉత్త గెచ్చు, వంపొ జా అత్తో తెన్ అమ్డ కెర ఉబెడొక గుండెతె పెలన, తిల మాన్సుల్క దెక, "తుమ్ బియఁ నాయ్. జోచి జీవు జోచి పెట్టి అస్సె" మెన దయిరిమ్ సంగిలన్. 11 తెదొడి పవులు, తిల మాన్సుల్ తెన్ జా గదితె అన్నె వెగ, జా పోడియొ కా జా రస్సుమ్ పియ, జా ప్రేమ అన్నిమ్ కెర తా, కుకుడొ వాసెనె ఎద బోదన కెర్లన్, చి పెందలె ఉట్ట గెలన్. 12 జో ఉబెడొ, మాత్తుమ్, చెంగిల్ జలన్, 'మొర గెలోసా జీవ్ జలన్' మెన, ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ తెన్ జోక గెరి నిల.

ఎవెసుతెచ సుదల్తె సెలవ్ కడన్లసి

13 అస్సు రేవు ఎద గెచ్చుక మెన, బార్ జలమ్. పవులు, మాత్తుమ్, "ఇండ గెచ్చిందె" మెంతికయ్, 'ఒత్త అస్సుతె ఓడతె వెగడుమ్చె' మెన, అమ్

ఓడతె వెగిలమ్. 14 పవులు ఇండ జా అమ్చి తెన్ అస్సుతె దస్సుల్ జతికయ్, జోవయింక ఓడతె వెగడ, మితులేనే మెలి వెల్లి డిబ్బుతె అయ్లమ్. 15 ఒత్త తెంతో ఓడతె అన్నె బార్ జా, అన్నెక్ దీసి, కియొసు మెలి డిబ్బు ఒత్తల్తో పాచ, అన్నెక్ దీసి ఆసియా ప్రదేసిమ్చి మిలేతు రేవుతె ఉత్తిర్లమ్.

16 ఎవెసుతె గెచ్చుమ్ నాయ్, పవులు నెసిలన్. ఒత్త గెలె, జా ఆసియా ప్రదేసిమి సగుమ్ దీసల్ తంక జలె, యెరూసలేమ్తె పాచుక వాయిద జయెదె. తెర్లె, పెంతెకొస్తు పండుగు దీసి యెరూసలేమ్తె పాచ తయిందె మెన, పవులు ఆస జా అస్సె.

17 జాకయ్, మిలేతుతె తా, 'ఎవెసు పట్టుమ్చ సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఇత్తల్ జెతు' మెన, కబుర్ తెద్దయ్లన్. 18 జేవ్ జోచి పురె జెతికయ్ పవులు జోవయింక ఇసి మెలన్. "ఆవ్ తొలితో ఆసియాతె ఉట్ట అయ్లిసి తుమ్ ఏద కెరె. జా కెర, తుమ్చి తెన్ జితె తాఁ గెలయ్. 19 ఒత్త తా, కిచ్చొ బడాయ్ నే ఉచరంతె, 'ప్రబుక నంపజతు' మెలి ఆసక ఏడ ఏడ, యూదుల్చ కుట్టల్చి రిసా సైమల్ సేడ సేడ ప్రబుచి సేవ కెరె తిలిసి తుమ్ జాన్సు. 20 గని దన బాదల్ సేడ్లె కి, కామ్క జెతికయ్ కిచ్చొ జలెకి, నే ముల్లె నిదానుమ్ తెన్ తుమ్క సికడ్డె తిలయ్, చి సబగేరి ఎదార్దుమ్ కి, గెరల్ గెరల్ బుల కి, బోదన కెరె తిలయ్. 21 దస్సి, యూదుల్క కి గ్రీసు దేసిమ్చ సుదల్క కి, 'తుమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా, దేముడుక నిదానుమ్ జంక, చి ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుక నంపజంక ముక్కిమ్' సాచి సంగితె తిలయ్.

22 "అప్పొ, ఒత్త కీసి జయిందె గే నేని, గని ప్రబుచి ఆత్మ అంక పెట్టి కచితుమ్ సంగిల్ రిసా, ఆవ్ యెరూసలేమ్తె ఉట్ట గెతసి. 23 గని కిచ్చొ జాని మెలె, ఒత్త గెలె, జేలి జతిసి, సైమల్, అంక పిట్టి నాయ్ మెన, ఆవ్ కేన్ పట్టుమ్తె గెలె కి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అంక సికయ్తయ్. 24 గని, ఆవ్ జలె కి మొర్లె కి బాద నాయ్. అంచి జీవుక విలువ దెకి నాయ్. ముక్కిమ్క అంక కిచ్చొ ఆస మెలె, దేముడు కెర్లె దయచి రిసాచి చి సాచి సంగితె తా మెన" యేసుప్రబు అంక కామ్ దా అస్సె. జలె, కెల్క కెల్లిన్తె జీనుక మాన్సుక కీసి పూర్తి ఆస తయెదె గే, దస్సి జో ప్రబు దిలి కామ్ పూర్తి నిదానుమ్ కెర కేడవుక అంచి ఆస.

25 "పడ్డొ, ఈందె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ ఆవ్ పరలోక్కుమ్చి రాజిమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లన అప్పె తెంతో అంక అన్నె దెకున్ నాయ్

* 20:5 20:5 'అంక' మెలె, ఈంజ 'బారికుల్' పుస్తకుమ్ రెగిడ్డొ లూకా. ఇన్నె తెంతో పవులు తెన్ జో అన్నె బులుక దెరెదె. † 20:7 20:7 సత్తు పొదుల్తె అగేచి దీసి

మెన ఆవ్ జాని. ²⁶ జాకయ్, తుమ్ ఎత్తిజిన్చి మొక్కె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ సాచి జతి రితి, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెన సాచి సంగితసి మెలె, తుమ్చి రచ్చునచి రిసా అంక అన్నె కిచ్చొ పూచి నాయ్. అంచి జా పూచి కుట్టవన అస్సి. ²⁷ దేముడు అంక సికడ్డిసి ఎత్తి తుమ్క బోదన కెర అస్సి, కేన్ కి ఆవ్ లుకడన్క నాయ్.

²⁸ “తుమ్చి పూచి కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి ఇస్టుమ్ తెన్ జాగర్త ఇండ, తుమ్ చెంగిల గొప్పడ్లు జా, జోచి మంద జల, యేసుక సంపజలన ఎత్తిజిన్క చెంగిల్ దెకితె తా, సికడ్డె తంక. జోచొ సొంత పుత్తునచి లోయి సువడ, జోవయింక కి ప్రబు గెనన అస్సి. తుమ్ జోక దెకితి రిసా, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్తు తుమ్చి పెట్టి జో దా అస్సి. ²⁹ ఆవ్ ఉట్ట గెలె, క్రూరుమ్చ డుర్కొ జత రిత మాయమాన్సుల్ తుమ్చి నెడమె జా కెర, ప్రబుచి మంద జల, జోక నిదానుమ్ తిలనక ఆల్లర్ కెరుక పిట్టితి నాయ్. ³⁰ ‘యేసుచ సిస్సుల్ అమ్చి పట్టి జా జోవయింక పచ్చుత్’ మెన, తుమ్చితె తెంతొచ సగుమ్జిన్ కి సత్తిమ్ మార్పుప కెర్త కొడొ సంగ సంగ సికడుల. ³¹ జాకయ్, జేవ్చి రిసా తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. అవ్వి కిసి జలయ్? కస్టుమ్ సేడ సేడ తిన్ని వెర్చుల్ పూర్తి, రాతి మెదెనె, రోజుక నే పిట్టె, తుమ్క జోవయింక సికడ్డె తిలయ్. జా తుమ్ పచ్చు నాయ్. ³² అప్పె దేముడుచి అత్తి తుమ్క ఆవ్ సార్చు కెర దెతసి. జో దయ కెర్లిసి ఎత్కిచ కొడొ ఉచరుక ముల నాయ్. జయ్యి నిదానుమ్ పెట్టి తియన్లదు మెలె, తుమ్క అన్నె డిట్టుమ్ కెరెదె, చి జోచ సొంత మాన్సుల్ జంక జో నిసాన్లనక దిలి వాటచ తుమ్క పిట్టె నాయ్.

³³ “ఆవ్ ఇన్నె బుల్లె తిలి పొది, కచి వెండి కచి బజరి, కచి పాలల్క ఆన జయి నాయ్. ³⁴ ఆవ్ అంచ సొంత అత్తో తెన్ కామ్ కెర కెర, అంచి రిసా, అంచి తెన్ కామ్ కెర్తనచి రిసా కి సరిపుచుప జతిసి దొర్కు కెరన జితె తిలయ్, మెన తుమ్ జాన్సు. ³⁵ ‘నజితి కంట, దెంక చెంగిలి’ మెన, యేసుప్రబు సంగిలి కోడు నే పచ్చితె, దస్సి, సొంత అత్తో తెన్ కామ్ కెరయి, నెత్తిర్లనక తోడు కెర్తె తా, ‘దస్సి కెర్లె చెంగిల్’ తుమ్క వాట్ దెకయ్లయ్”, పవులు బోదన కెర్లన్.

³⁶ ఇసి సంగ కేడవ, పవులు మొగ్రల్ టెక సెర్చు సేడ, జేవ్ ఎత్తిజిన్ తెన్ ప్రార్దన కెర్లన్. ³⁷ జేవ్ ఎత్తిజిన్ దుకుమ్ జల. అంకివొతె ఆసునొ సూయి జలి, చి జోవయించి గుండెతె ఎక్కెళ్ల పెలన గివెడె దెర అమ్డ చుంబ, ³⁸ కిచ్చొక ఒగ్గర్ దుకుమ్ జల

మెలె, “తుమ్ అంక అన్నె దెకున్ నాయ్” మెన జో తెదొడి సంగిలి కోడుచి రిసా, తెదొడి బార్ జా ఓడతె పావెతి ఎద, జోక వట్టె బొడొవ దిల.

21

¹ జేవ్ మాన్సుల్తె సెలవ్ నజన, ఓడతె వెగ, ఓడ సొగ జినవ, కోసు మెలి డిబ్బతె పాచ నిర్త తా, అన్నెక్ దీసి రోడెన్ డిబ్బతె పాచ, ఒత్త తెంతొ సముద్రుమ్ జిన, పతర రేవుతె పాచిలమ్. ² ఒత్త పతరతె ఉత్త, పేనీకే ప్రదేసిమ్తె గెతి ఓడ దొర్కు జతికయ్, వెగ బార్ జలమ్.

³ జా ఓడతె పాచ పొదుల్ గెచ్చు గెచ్చు, కుప్త డిబ్బ అమ్చి డెబ్బి పక్కయ్ తతి రితి జిన, సిరియ ప్రదేసిమ్ పక్క పాచ, తూరు రేవుతె ఉత్తిర్లమ్. ఓడతె సావుకర్లు దువార్లి సామన్ ఒత్త ఉత్తవుక తిలి. ⁴ ఒత్తచ సంపజల సిస్సుల్క చజ, సత్తరెక్ జోవయింతె తా గెలమ్. జేవ్, జర్లు జంక తిలిసి ప్రబుచి ఆత్తునెక్కిక చిన కెర, పవులుక, “యెరూసలేమ్తె గెలె తుక ప్రమాదుమ్, పొని” మెన సంగిల. ⁵ జలె, సత్తు పొదుల్ గెతికయ్, అన్నె బార్ జంక దెర్లమ్. జా తూరు పట్టుమ్చ సంపజలన్ ఎత్తిజిని, తేర్నివొతెన్ బోదల్ తెన్, పట్టుమ్చ గుమ్మల్ ఇత్తల్తో అమ్క బొడొవ దా, సముద్రుమ్చి ఒడ్డుతె పాచడ్ల, చి అమ్ ఎత్తిజిన్ ఒత్త మొగ్రల్ టెక సెర్చు సేడ ప్రార్దన కెర, ఉట్ట, అమ్తె జోవయింతెన్ సెలవ్ నజన, ⁶ అమ్ ఓడతె వెగిలమ్, జేవ్ గెరి ఉట్ట గెల.

కైసరియ పట్టుమ్తె పాచిలిసి

⁷ తూరు పట్టుమ్క ముల అన్నె ప్రయానుమ్ కెర, తొలెమాయి రేవుతె ఉత్త, ఒత్తచ బావుడ్లు తెన్ దస్సుల్ జా జోవయింతె ఎక్కి దీసి తా, ⁸ అన్నెక్ దీసి ఓడతె గెచ్చు, యూదయ ప్రదేసిమ్చి కైసరియ పట్టుమ్చి రేవుతె ఉత్త, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తో పిలివచి గెరి గెలమ్. ‘బీద సుదల్క దెకుత్’ మెన అగ్గెయి యెరూసలేమ్తెచ యేసుచ బారికుల్ సత్తుజిన్క నిసాన తిల. పిలివ్, జేవ్ సత్తుజిన్తె ఎక్కిలో. జోచి గెరి, సగుమ్ దీసల్ తా గెలమ్.

⁹ పిలిప్పుక చెత్తర్జిన్ పెండ్లి నే జల దువిసివొ తిల. ప్రబుచి ఆత్తు జోవయించి పెట్టి కిచ్చొ సికడెదె గే, జా కోడు ఈంజేవ్ ఉబెడివొ సంగుల. ¹⁰ పడ్డా, అమ్ ఒత్త తిల పొదుల్, ప్రబుచి ఆత్తు సికడ్డ కబుర్లు సంగితో అగబు మెలో యూదయచి అన్నెక్ పక్క తెంతొ కైసరియ పట్టుమ్తె ఉట్ట అయ్లో.

¹¹ జో అమ్తె జా కెర, పవులుచి కెరాంటి బందంతి వాలి నజ, గుర్తుక జోచ సొంత అత్తో చట్టో

బందన, “దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ కోడు సంగితయ్ మెలె, ఆవ్ కిసి అప్పె బందన అస్సి గే, దస్సి, ఈంజ వాలిచొ మాన్సుక యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ యూదుల్ బంద, యూదుల్ నెంజిల అదికారుల్తె సొర్ప కెర దెవుల” మెన ప్రబుచి కబుర్ సంగిలన్.

12 జా కోడు సూన, జా పట్టుమ్చ నంపజలన, ఆమ్ కి, “యెరూసలేమ్తెచయి, తుయి గో నాయ్!” మెన బతిమాల్ప జా సంగిలమ్. 13 జలె పవులు జోవయింక, “కిచ్చొక దస్సి ఏడ అంక పెట్టితె దుకుమ్ కెరయ్తను? అంక బందిలె బందుత్, జేలి కెర్తు, అన్నె, ఆవ్ మొర్లె యేసుప్రబుక గవురుమ్ జెయెదె మెలె, మొరిందె కి” మెన సంగిలన్. 14 “ఆమ్ కెద్ది సంగిలే కి, జోక జయి మెన్ను” మెన, ఆమ్ చిన, “దస్సి జలె, ప్రబుచి ఇస్టుమ్ జర్లు జవున్!” మెన, తుక్ల జలమ్.

యెరూసలేమ్తె ఉట్ట గెలిసి

15 జా పడ్డె, జేవ్ పొదుల్ గెతికయ్, అమ్చి సామన్ సర్లు కెర, దెర, యెరూసలేమ్తె గెచ్చుక బార్ జలమ్. 16 అమ్చి తెన్, క్షెనరియ పట్టుమ్చ సిస్సుల్ జల నంపజలన సగుమ్జిన్. అగ్గియి తెంతొ సిస్సుడు జలొ కుప్ర డిబ్బు దేసిమ్చొ మ్నాసానుచి గెరి నిద్ర తతి రిసా ఒత్త అమ్క కడ నిల.

17 ఆమ్ యెరూసలేమ్తె పావితికయ్, బావుడ్లు సర్ల తెన్ అమ్క బెదవన్. 18 అన్నెక్ దీసి, పవులు అమ్చి తెన్ యాకోబుతె గెలమ్. ఒత్త సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ ఒత్త బెర తిల. 19 జోవయింతెన్ దస్సుల్ జా, యూదుల్ నెంజిలనతె జో బుల్తె తిలి పొది జోవయింతెన్ దేముడు జోచి అత్తి జర్లు కెర్లిసి ఎత్తి, వర్ప తెన్, పవులు సాచి సంగిలన్.

20 జేవ్, సూన కెర సర్ల జా, “దేముడు జా ఎత్తి జర్లు కెర అస్సె” మెన, జో దేముడుచి గవురుమ్ సంగిల, గని పవులుక కిచ్చొ మెల మెలె, “ఓ, బావొ, ఇన్నె, అమ్చ యూదుల్తెయి, లచ్చల్జిన్ ప్రబుక నంపజా అస్తి మెన తుయి దెకితసి. మోసేచి అత్తి పూర్లుమ్ దిల ఆగ్గుల్ రితి నిదానుమ్ కెర్తతి. 21 తుచి రిసా కిచ్చొ మెన సూన అస్తి మెలె, తుయి యూదుల్ నెంజిలనచ దేసిమ్లుతె గెచ్చు, ‘మోసే పూర్లుమ్చొచి అత్తి దేముడు దిలిసి ఆగ్గుల్ తుమ్ పచ్చ, తుమ్చ పుత్తర్లుక అమ్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరుక ముల, జా అలవాట్ విడ్డల్ ముల’, తుయి అమ్చ యూదుల్క సికడ్లసి. 22 జాకయ్, అమ్క కిచ్చొ బాద మెలె, తుక ‘ఉట్ట జా అస్సె’ మెన కచితుమ్ సూనుల.

23 జాకయ్, తుయి కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్ మెన తుక అమ్ కిచ్చొ సంగితసుమ్ మెలె, అమ్తె చెత్తర్జిన్ ‘సెండి ఉత్తవుమ్దె’ మెన, దేముడుక ఆతు ఉక్కుల అస్తి.

24 జలె, జేవ్ చెత్తర్జిన్ తెన్ తుయి సుద్ది కెరన, దేముడుచి గుడితె గెచ్చు, జేవ్ సెండి ఉత్తయ్తి కర్పు ఎత్తి తూయి దేసు. తుయి దస్సి కెర్లది మెలె, తుచి రిసా జేవ్ సూన్లిన్క తప్పు మెన చిన, జో కి అమ్చ ఆగ్గుల్ రితి సత్తిమ్ ఇండితయ్ మెన నంపజలన అమ్చ యూదుల్ ఎత్తిజిన్ దెకుల.

25 గని, యేసుక నంపజల యూదుల్ నెంజిలనక బాద నాయ్. జోవయించి రిసా జోవయింక కిచ్చొ తీర్పు రెగ్ల తెద్రయ్లమ్ మెలె, బొమ్మల్క దిలిసి తుమ్ కా నాయ్, లోయి కా నాయ్, టొట్టొ మోడ లోయి నే గెచ్చయ్లి సిద్ర కా నాయ్, చి లంజెకమొ కెర నాయ్, మెన, జా ఎక్కి ఆడ్ల దిలమ్” మెన పవులుక యెరూసలేమ్చ సంగుమ్ వెల్లెల మాన్సుల్ సంగిల.

26 జాకయ్, అన్నెక్ దీసి, పవులు జేవ్ సంగిల చెత్తర్జిన్ తెన్ సుద్ది మెన యూదుల్ సంగితి జా కామ్ కెరన, జోవయింక దేముడుచి గుడితె కడన, “సత్తు పొదుల్ గెలె, అమ్చి సుద్ది జతి కామ్ కేడ్లె, దొర్కు జలి అర్పితుమ్ దెమ్దె” మెన, ఒప్పున్.

27 జా కామ్చి జేవ్ ఒప్పున్ల సత్తు పొదుల్ కుట్టిసి పాసి జా, పూర్తి నే జతె అగ్గె, ఆసియా ప్రదేసిమ్చ యూదుల్చ వెల్లెల సుదల్ జా కెర, పవులుక దేవులుమ్తె తిలిసి దెక కెర, పైజల్ ఎత్తిక సికడ్ల, చి జోక దెర్ల. 28 “ఓ అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ ఎత్తిజిని, తోడు జా, ఈంజొ మాన్సు కేనె గెలె కి, ఆమ్ యూదుల్చి రిసా, అమ్చ ఆగ్గుల్చి రితి, ఈంజ దేముడుచి గుడిచి రిసా, విరోదుమ్ సికడ్లయి. అన్నెక్ కిచ్చొ తప్పు కెర అస్సె మెలె, ఈంజ దేముడుచి గుడి తెడి గ్రీసు దేసిమ్చ సుదల్క కడ ఆన, ఈంజ సుద్ది తిలి టాన్ గార్ కెర అస్సె” మెన పైజల్క సికడ్ల. 29 కిచ్చొక ఈంజ ఆకర్చి కోడు సంగిల మెలె, అగ్గె ఏక్ సుట్టు, ఎపెసు పట్టుమ్చొ యూదుడు నెంజిలొ త్రోపిము మెలొసా తెన్ పవులు పట్టుమ్తె బుల్తె తిలిసి దెక తిల, చి పవులుక, ‘జోవయింక దేముడుచి గుడి తెడి కడ నిలొ, కిచ్చొగ’ మెన ఉచర తిల.

30 ఆసియా ప్రదేసిమ్చ యూదుల్చ జేవ్ వెల్లెల సుదల్, పైజల్క దస్సి సికడ్లకయ్, పట్టుమ్చ యూదుల్ ఎత్తిజిన్ కోపుమ్ జా, నిగ జా, పవులుక దెర, దేముడుచి గుడి తెంతొ ఒర్గొడ నిల. చి బేగి అదికారుల్ దేముడుచి గుడిచ కెప్పివొ డంకిల.

31 పవులుక బార్ కెర, మార గెల్, గని ఏలుప కెర్లి రోమ్ దేసిమ్చి జమాన్ సుదల్చి గెరి దేముడుచి

గుడిక పాసి తిలి, చి 'ఒండి యెరూసలేమ్ పట్టుమచ జనాబ్ గగ్గోల్ జతతి' మెన జమాన్చో అదికారి దెక కెర, ³² నగుమ్జిన్ జమాన్లుక చి జోవయించ వుంజెక్ జిన్క వెల్లోక కడ ఆన, జేవ్ జనాబ్ బెర తిలిన్తె నిగ గెల. జేవ్ జనాబ్, జలె, జమాన్లుక చి జోవయించో అదికారిక దెక కెర, పవులుక పెటుక ముల దిల.

³³ తెదొడి జమాన్లుచో అదికారి పాసి జా, పవులుక దెర, దొన్ని గొల్పుల్ తెన్ జోక బందయ్లన్. "ఈంజొ కొన్సో? కిచ్చొ కెర అస్సె?" మెన పుసిలన్. ³⁴ జనాబ్చ నగుమ్జిన్ ఏక్ కోడు అన్సె, నగుమ్జిన్ వేర కోడు సంగ, కేకుల్ గల్తె తిల, చి జా గగ్గోల్క జో అదికారి కిచ్చొ రుజ్జు నూనుక నెత్త కెర, "అమ్చి గెరితె ఇన్నెక కడన్" మెన జమాన్లుక ఆడ్ర దిలన్.

³⁵ పవులుక దెరన జా గెరిచి మేడచి గుమ్ముమె పాచిత పీనెల్తె జమాన్లు వెగుక దెరె, జనాబ్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జోచి ఉప్పిరి వెలపెలి జతె తిల చి రిసా, జమాన్లు పవులుక ఉక్కుల వయిల. ³⁶ జనాబ్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్ పట్టి జా, "జోక మొరవ, మొరవ" మెన కేకుల్ గల్తె తిల.

పవులు ప్రెజల్ తెన్ కొడొ జలిసి

³⁷ పవులుక జమాన్లు జోవయించి మేడతె కడ నెతె తా, పీనెల్ వెగ గుమ్ముమ్ పాసి పాచిలి పొది, "తుక ఆవ్ ఏక్ కోడు సంగుక సెలవ్ దెస్తి గే?" మెన గ్రీకు బాస తెన్ జోవయించో అదికారిక పవులు పుసిలన్. "గ్రీకు బాస జాన్సి గే? ³⁸ జా పొదులె, ఐగుప్తు దేసిమ్చో ఎక్కిలో ఈంజ దేసిమి జా కెర, ఈంజ దేసిమ్చక ఆక్రమించుప కెరుక ఉచర, చెత్తర్ వెయిల్జిన్ కత్తివో దెరన్త మాన్సుల్క ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ సికడ, బయిలు దేసిమి పట్టి కడన్ తిలో, తూయి జో, కిచ్చొగె" మెన అదికారి సంగిలన్. ³⁹ పవులు జోవయింక జబాబ్ దిలన్, "ఆవ్ యూదుడుయి, కిలికియ ప్రదేసిమ్చి తార్పు పట్టుమ్తె జెర్మిలయ్, చి నాయిమ్క *వెల్లి పట్టుమ్చో జయిందె, ఆవ్ ప్రెజల్క ఏక్ కోడు సంగుక దయ కెర అంక సెలవ్ దె" మెన అదికారిక సంగిలన్. ⁴⁰ జో అదికారి సెలవ్ దిలన్, చి పవులు, పీనెల్చి ఉప్పిరి టీవో జా కెర, ప్రెజల్క నయన కెర్లన్. జేవ్ పూర్తి తుక్లె జతికయ్, జోవయించి ఎబ్రీ బాస తెన్ సంగుక దెర్లన్.

22

గగ్గోల్ జల యూదుల్క పవులు సంగిలిసి

* 21:39 21:39 'వెల్లి పట్టుమ్' మెలె, రోమ్ పట్టుమ్క సంగ తయెదె.

¹ కిచ్చొ మెన యూదుల్చి ఎబ్రీ బాస తెన్ పవులు యూదుల్క సంగిలన్ మెలె, "బాపుడ్లు, వెల్లో సుదల్, తుమ్ కెర్లి నిందక జబాబ్ సంగిందె. సూన" మెన, ² ఎబ్రీ బాస తెన్ సంగిలన్. 'ఆమ్ యూదుల్చి బాస' మెన సూన, అన్నె తుక్లె జల. జాకయ్ జోచి జబాబ్ జో సంగుక దెర్లన్. ³ ఆవ్ యూదుడుయి, కిలికియ ప్రదేసిమ్చి తార్పు పట్టుమ్తె జెర్మిలయ్, గని, ఈంజయి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె వడ్డ, వెల్లో జలో అమ్చో గమలీయేల్తె సదు కెర్లయ్. జో సికయ్తికయ్, అమ్చ పూర్తుల్చ ఆగ్గుల్ రితి నిదానుమ్ సిక కెర్తె తిలయ్, చి తూమ్ అప్పెక కిసి అస్సున్ గే, ఆవ్ కి దేముడుచి సేవ నిదానుమ్ తెన్ కెర్తె తిలయ్. ⁴ జాకయ్, యేసుతె రచ్చన జతి ఈంజ వాట్క నంపజలనక పూర్తి విరోదుమ్ జా, దెర బంద, మున్సుబోదల్క, తేర్బోదల్క జేల్తె గలయ్లయ్. సగుమ్జిన్క *మార్లిన్తె బెదిలయ్. ⁵ జా కోడుక ఎత్తిక వెల్లో పూజరి కి, సబతె వెసిత వెల్లెల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ కి సాచి జా అస్తి. 'యేసుక నంపజల ఒత్తచ మాన్సుల్క దెర, బంద, సిచ్చు కెరవుక' మెన సెలవ్ నజన, దమస్కు పట్టుమ్తెచ వెల్లెల మాన్సుల్క దెకయ్తి రిసా, ఇన్నెచ ఎత్తిక వెల్లో పూజరితె ఉత్తల్ నజిలయ్.

⁶ "ప్రయానుమ్ గెతె తా, దమస్కుక పాసి అయ్లి పొది, రమారమి మెద్దెనె, పరలోకుమ్ తెంతో చి వెల్లి ఉజిడి అంచి సుట్టునంత డిసిలి. ⁷ ఆవ్ బుయ్యె సెర్ను సేడ. ఏక్ అవాడ్ అంక సంగిలిసి ఆవ్ సూన్లయ్, 'సావులు, సావులు, అంక కిచ్చొక అల్లర్ కెర్తెసి?' మెన సంగిలన్. ⁸ 'తుయి కొన్సొ, ప్రబు?' మెన జబాబ్ దిలయ్, చి జో అంక, 'తుయి అల్లర్ కెర్తె నజరేతు గవ్వెచో యేసు ఆవ్', మెన అంక సంగిలన్.

⁹ "అంచి తెన్ తిలన, జలె, జా ఉజిడి దెకిల, గని అంచి తెన్ లట్టల్లొసాచి అవాడ్ సూన్తి నాయ్. ¹⁰ తెదొడి, 'ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక, ప్రబు?' మెన, ప్రబుక పుసిలయ్, జో అంక, 'తుయి ఉట్ట, దమస్కు పట్టుమ్తె గో, చి తుయి కిచ్చొ కెరుక అస్సె గే తుక ఒత్త సూనయిందె', మెన, అంక సంగిలన్. ¹¹ జలె అంకి అందర్ ఉజిడిచి రిసా, ఆవ్ గుడ్డి జతికయ్, అంచి తెన్ అయ్లన అంక ఆతు దెర, అంక వాట్ దెకయ్ల, చి దమస్కు పట్టుమ్తె పాచిలయ్.

¹² "ఒత్త, అననీయ మెలో ఎక్కిలో తిలో. కిసా మాన్సు మెలె, అమ్చో దేముడుచ ఆగ్గుల్ రితి నిదానుమ్ కెరెదె, ఒత్తచ యూదుల్ ఎత్తిజిన్ జోక

* 22:4 22:4 బారికుల్ 8:1, 9 అధ్యయమ్ తెంతో.

‘చెంగిల్ మాన్సు’ మెనుల. 13 జో, అంచితె జా కెర, అంచి పాసి టీవోజ, ‘సావులు, బావో, తుచ అంకివో డీసుల’ మెన సంగిలన్, తెదొడి అంకివో చెంగిల్ జా జోక దెకిలయ్. 14 తెదొడి, జో, ‘అంచి ఇన్సుమ్ జో సికున్, పరలోకుమ్చి పున్నిమ్ తిలో క్రిస్తుక దెకున్, జోచి అవాడ్ నూన్సు.’ మెన, అమ్చ పూర్గుల్చొ దేముడు తుకయ్ నిసాన అస్సె. 15 చి తుయి దెకిలిన్, తుయి నూన్సిన్చి రిసా, జోచి రిసా, ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్క సాచి సంగెదె. 16 అల్లె, కిచ్చొక రకితసి? ఉట్ట జోచి నావ్ దెర బాప్తిసుమ్ నజన, తుయి కెర్ల పాపల్ దోయి జా గెతి రిసా, జోచి రచ్చన నజను., మెన అననీయ అంక సంగిలన్.

17 “ఆవ్ యెరూసలేమ్తె అన్నె బుల అయ్లి పొది, ఏక్ దీసి, దేవులుమ్తె గెచ్చ ప్రార్దన కెర్తె తిలె, ప్రబుతె అంచి మెన్సు పూర్తి తా, 18 ‘బే బేగి యెరూసలేమ్ ముల ఉట్ట గో. ఇన్నె అంచి రిసాచి తుయి సంగితి సాచి నంప కెర్తి నాయ్.’, మెన ప్రబు అంక సంగిలన్. 19 ఆవ్ జోక, ప్రబువ, అవ్ అగ్గె అమ్చ యూదుల్చి కేన్ సబగేరి గెలె కి, తుక నంపజలనక చజ, జేల్తె గలిలయ్, పెటయ్లయ్. 20 పణ్ణె, తుచి సాచి జలో సైపనుక మార్లిన్తె అవ్ కి పాసి టీవోజ, ‘చెంగిల్’ మెంతె తిలయ్, జోక మార్లసచ సొక్కల్ గట్ట దెర తిలయ్. ఈంజ ఎత్కి జేవ్ అదికారుల్ కి జాన్తి. ఆవ్ ఇన్నె తా గెలె చెంగిల్ కిచ్చొగె మెన, ప్రబుక ఆవ్ సంగిలయ్. 21 జలె, అంక జో కిచ్చొ మెలన్, మెలె, ఉట్ట, గో. కిచ్చొక మెలె, తుయి దూరి గెచ్చ యూదుల్ నెంజిలనక సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక మెన, ఆవ్ తెద్రయ్తసి మెన, ప్రబు అంక సంగిలన్.”, మెన పవులు జేవ్ యూదుల్క సంగిలన్.

పవులు సంగితికయ్ జనాబ్ కోపుమ్ జలిసి

22 జా కోడు సంగితె ఎద తుక్లె తా, జోవయింక జేవ్ యూదుల్ నూన్తె తిల. గని, యూదుల్ నెంజిలనచి రిసాచి కోడు నూన, కోపుమ్క గట్టిజ ఒర్న, కిచ్చొ మెన కేకుల్ గల మెలె, “కీసా మాన్సు, ఈంజో! ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజో కిచ్చొక జింక! ఇన్నెక మార గెల!” మెన జేవ్ కేకుల్ గల. 23 జోవయించి ఒగ్గర్ కోపుమ్క, జోవయించ సొక్కల్ గట్ట కడన దెర పెట్టి రితి సయ్న కెర, మత్తి కి వెంట కెర గల్లె తతికయ్, 24 జమాన్సుచొ అదికారి కిచ్చొ కెరుక నేన కెర, “జోక కమొ కెర్తి గేర్తె కడన కొర్డల్ తెన్ పెట పరిచ్చ కెర, కిచ్చొ నేరిమ్ జోక వయడ్తతి గే చి జోచి రిసా కిచ్చొక దస్సి మెన ఒర్న దిల గే జానుక” మెన, జమాన్సుక ఆడ్ర దిలన్.

† 22:28 22:28 పవులు యూదుల్చి నెకుమ్చొ జలెకి, అబ్బుదింసిచి కాలుమ్ తెంతో ‘రోమియులు ఈంజేవ్’ మెన నాయిమ్ తెన్ రుజ్జుల్ దెకయ్త కార్గల్ జోవయించి కుటుంబుమ్చక తిల.

పవులు రోమియుడు మెన జాన్సువ జలిసి

25 గని జేవ్ జోవయింక కొర్డల్ తెన్ పెటుక మెన బందితికయ్, పాసి టీవోజ తిలో పుంజెక్జిన్ జమాన్సుక వెల్లోక పవులు ఏక్ కోడు సంగిలన్. “సాచి నే నూన్తె, నే తీర్పు జలో రోమియుడుక పెట్టి సిచ్చ దెంక నాయిమ్ గే?” మెన పుసిలన్. 26 జా కోడు పుసితికయ్, జో పుంజెక్జిన్ జమాన్సుక వెల్లో నూన, వెయి జమాన్సుక వెల్లోతె గెచ్చ, “అమ్ కిచ్చొ కెరుక గే? ఈంజో మాన్సు రోమియుడు” మెన సంగితికయ్, 27 జో అదికారి పవులుతె జా కెర, “తుయి రోమియుడు గే?” మెంతికయ్, “ఆవ్ రోమియుడుయి” మెన పవులు సంగిలన్. 28 జాకయ్, జో అదికారి, “రోమియుడు జతి రిసా ఆవ్ ఒగ్గర్ డబ్బుల్ దిలయ్” మెన పుంజెక్జిన్ జమాన్సుక వెల్లో సంగిలన్. “గని ఆవ్ రోమియుడు జా †జెర్మిలయ్” మెన, పవులు జబాబ్ సంగిలన్. 29 బేగి, జోవయింక పెట పరిచ్చ కెరుక ఉచర్లన బియఁ కెర బార్ జల, చి పవులుక, జో రోమియుడు మెన, చి రుజ్జు నే నూన్తె రోమియుల్క సిచ్చ కెరుక, బందుక, నాయిమ్ నాయ్ మెన, ‘తప్పు కెర్తయ్’ మెన పుంజెక్జిన్ జమాన్సుక వెల్లో బియఁ గెలన్.

యూదుల్చ అదికారుల్క సబ వెసయ్లిసి

30 అన్నెక్ దీసి, పెందలె, “యూదుల్ కిచ్చొక జోక నింద కెర అస్తి గే సత్తిమ్ నూనిందె” మెన, జోక బందిల గొల్పుల్ యివ కెర, “వెల్లెల పూజర్లు, యూదుల్చి సబతె వెసితన ఎత్కిజిన్ జెతు, చి సబ వెసయిందె” మెన పుంజెక్జిన్ జమాన్సుక వెల్లో ఆడ్ర దిలన్. జేవ్ యూదుల్ జెతికయ్, పవులుక ఎట్టోతో జోవయింతె కడ ఆన, జోవయించి మొక్కె టీవో కెలన్.

23

1 పవులు, జలె, నే బితె సబ వెసెలనక దెక, “ఓ బావుడ్లు, ఆజి ఎద అమ్చొ దేముడుక సత్తిమ్ ఆవ్ ఇండితసి.”, మెన, మొదొల్ సంగిలన్. 2 అననీయ మెలో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, “జోక చొండి పెట” మెన పవులుక పాసి తిలనక ఆడ్ర దిలన్. 3 తెదొడి, పవులు జోవయింక, “చున్నుమ్ దెరవ ముర్కి లుంకణ్ణి కూడు జలో రితో తుయి మాయమాన్సుక దేముడు తుకయ్ పెటెదె! దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి నాయిమ్ తెన్ అంచి రిసాచ రుజ్జుల్ నూన్తి రిసా సబతె వెస అస్సున్, గని నాయిమ్ నెంతె అంక పెటయ్తసి. తుక కిచ్చొ సత్తిమ్?!” మెన, సంగిలన్. 4 పాసి తిలన, “దేముడుచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరిక దస్సి దూసువ కెరుక జయె నాయ్.”

మెన సంగిల, ⁵ చి, “బావుడ్లు, జోక ‘ఎత్తిక వెల్లో పూజరి జయెదె’ మెన ఆవ్ నేని. జాన్తయ్, జలె, దస్సి లట్టబ్తయ్ నాయ్. ‘తుమ్చ అదికారుల్క దూసుప కెరుక జయె నాయ్’ మెన, దేముడుచి కొడొతె రెగ్ల అస్సె” మెన పవులు జబాబ్ దిలన్.

⁶ పడ్డొ, ‘సబ వెసితసతె సద్దూకయ్యులు చి పరిసయ్యుల్ మెల పండితుల్ ఇన్నె అస్తి’ మెన పవులు దెక కెర, సబతె కిచ్చొ మెన కేక్ గలో మెలె, “ఓ బావుడ్లు, ఆవ్ పరిసయ్యుడుయి. అంచ పూర్గుల్ కి పరిసయ్యుల్, ‘మొరె అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుమ్దె’ మెన ఆవ్ పరిసయ్యుడు దయిరిమ్ తెన్ అస్సిచి రిసా, అంక నింద కెర పరిచ్చ కెరయ్తతి.”, మెన సంగిలన్. ⁷ జో దస్సి సంగిల్ రిసా, పరిసయ్యుల్ చి *సద్దూకయ్యులు గగ్గోల్ జల. ⁸ మాన్సుల్ మొరె అన్నె జితి నాయ్, దూతల్ తతి నాయ్, ఆత్మల్ బూతల్ డుంబల్ గట్ల తతి నాయ్ మెన సద్దూకయ్యులు సికడ్తతి. పరిసయ్యుల్, ‘మొరె జిమ్దె, దూతల్, ఆత్మల్ బూతల్, డుంబల్ గట్ల అస్తి’ మెన ఒప్పన్తతి, చి రిసా, దొన్ని జట్లు జా ఒగ్గర్ గగ్గోల్ జల. ⁹ తెదొడి, పరిసయ్యుల్ చి జట్టుతెచ సగుమ్జిన్ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గల్ సికడ్తన టీచ కెర, “ఈంజొ మాన్సుతె కిచ్చొ తప్పు డీసె నాయ్. ఏక్ వేల కేన్ జవున్ ఆత్మజవున్, దూత జవున్ ఇన్నెతెన్ లట్టబ్తొ” మెన సంగిల. ¹⁰ జా కోడు సూన కెర సద్దూకయ్యులు ఒగ్గర్ కోపుమ్ జల, చి జేవోజ జట్లు జలస అన్నె ఒగ్గర్ గగ్గోల్ జతికయ్, జమాన్లుచొ అదికారి, ‘యూదుల్ పవులుక ఎక్కె దడి దొన్ని పక్కలె దెర చిర మారుల’ మెన బియె కెర “తుమ్ జోవయింతె ఉత్త గెచ్చ, జోక జోవయించి నెడిమి తెంతొ ఉర్ల కడ దెర జా అమ్చి జమాన్లు గెరిచి మేడతె ఆన జోక రక” మెన, జమాన్లుక ఆడ్ర దిలన్.

పవులుక ప్రబు దయిరిమ్ సంగిలిసి

¹¹ జా రాతి, యేసుప్రబు పవులుచి పాసి టీవోజ కెర, “తుయి బి నాయ్. ఈంజ యెరూసలేమ్తె తుయి కీసి అంచి రిసా సాచి సంగ అస్సిన్ గే, దస్సి, తుమ్క ఏలుప కెర్తి రోమ పట్టుమ్తె కి అంచి రిసా సాచి సంగితె” మెన ప్రబు జోక సంగిలన్.

పవులుక మారుక మెన యూదుల్ కుట్ర కెర్లిసి

¹² అన్నెక్ దీసి పెందలె, యూదుల్ కుట్ర కెర, “పవులుక మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్దె” మెన ఆతు ఉక్కిల. ¹³ కెత్తిజిన్ జా కుట్ర కెర్ల మెలె, దొన్ని విసాజిన్చి కంట అన్నె ఒగ్గర్జిన్. ¹⁴ జేవ్ వెల్లెల

పూజర్లు చి సబచ వెల్లెల మాన్సుల్తె గెచ్చ, ఇసి మెల, “పవులుక అమ్ మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్దె” మెన ఆతు ఉక్కుల అస్సుమ్. ¹⁵ జాకయ్, తూమ్, సబ వెసితస ఎత్తిజిన్ తెన్, రోమచ జమాన్లుచొ అదికారితె అప్పె గెచ్చ, ‘పవులుక అన్నె సరిగా పరిచ్చ కెర తీర్పు సంగుమ్దె. జోక కడ ఆను’ మెన జో అదికారిక సంగ. జో కడ ఆన్లె, జో పవులు తీర్పు కెర్తి గెరి పాసి నే జెతె అగ్గె, మారుమ్దె” మెన, కుట్ర కెర్ల.

¹⁶ జలె, పవులుక వట్టె దెర మార్తి కుట్రచి రిసా పవులుచి బేన్సిచొ పుత్తుసి సూన తా, జమాన్లు తతిన్తె గెచ్చ, తెడి పెన, పవులుక సంగిలన్. ¹⁷ పవులు పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లో ఎక్కిలోక బుకారా కెర, “జమాన్లుచొ అదికారితె ఈంజొ నాడుక కడ నే. ఏక్ కబుర్ ఈంజొ ఆన అస్సె” మెన సంగితికయ్, ¹⁸ అదికారితె కడన కెర, “జేలి జలో పవులు అంక బుకారా కెర, అదికారితె ఈంజొ నాడుక కడ నే. జోక కబుర్ ఆన అస్సి, మెన తెద్రయ్లన్”, మెన, పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లో సంగితికయ్, ¹⁹ అదికారి జో నాడుచి ఆతు దెర, జో తెన్ గెర్చి తెడి పెన గెచ్చ, కో నే సూన్తె, “అంక తుయి సంగితి కబుర్ కిచ్చొ?” మెన పుసిలన్. ²⁰ “యూదుల్ కుట్ర కెర అస్తి. ఆరిక, పవులుక అన్నె సరిగా పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్తి రితి జా, తుక, ‘కలిక సబతె కడ ఆన్సు’ మెన తుక కబుర్ తెద్రవుక ఉచర అస్తి. ²¹ గని పొని. పవులుక వట్టె దెర మారుమ మెన, దొన్ని విసాజిన్చి కంట అన్నె ఒగ్గర్జిన్ రకితతి. జోక మార్తె ఎదక చువ్వె తన్నె తమ్దె మెన జేవ్ ఆతు ఉక్కుల అస్సి. తుక ‘ఆమ్ ఉచర్లి ఆడ్ర దెవున్’ మెన, రకితె అస్తి”, పవులుచొ బేన్సిచొ పుత్తుసి జమాన్లుచొ అదికారిక సంగిలన్.

²² జాక జో అదికారి, “అంక తుయి ఈంజ కబుర్ సంగిలిసి కక్క సంగు నాయ్” మెన నాడుక ఆడ్ర దిలన్. ²³ తెదొడి జమాన్లుచొ అదికారి, దొగుల పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లోక బుకారా కెర, “దొన్ పుంజొజిన్ మాములుమ్ జమాన్లుక, గోడల్తె వెగిత డబ్బయ్జిన్ జమాన్లుక, దొన్ పుంజొజిన్ ఈంటెల్ దెర్ల జమాన్లుక ఆడ్ర దేసు. నొవ్వు గంటల్ రాతిక తెయార్ జా తత్తు. కైసరియ పట్టుమ్ ఎదక జేవ్క తెద్రయిందె. ²⁴ పడ్డొ, పవులు వెగ గెతి రిసా, గోడలు దొర్కు కెరు. జో కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ నే జతె పేలిక్సెతె తుమ్ జోక బొడొవ దాస” మెన, జేవ్ దొగుల పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లోక ఆడ్ర దిలన్. ²⁵ పేలిక్సెక దెతి ఉత్తుమ్ రెగిడ్డొ.

* **23:7** 23:7 మాన్సుల్ మొరె అన్నె జితి నాయ్, దూతల్ తతి నాయ్, ఆత్మల్ బూతల్ డుంబల్ గట్ల తతి నాయ్ మెన సద్దూకయ్యులు సికడ్తతి

26 “వెల్లో అదికారి జలో పేలిక్స్ ఆవ్ క్లాదియ లూసియ తెద్రయ్తి ఉత్తమ్. 27 తుచితె ఆవ్ తెద్రయ్తో ఈంజో మాన్సుక యూదుల్ దెర, మారిత, గని ఆవ్, అంచ జమాన్లు తెన్ జా కెర, దెక, జోక ‘రోమియుడు’ మెన నూన, రచ్చించుప కెర్లయ్. 28 జోక ‘కిచ్చో నేరిమ్ వయడ్తతి గే నూనిందె’ మెన, జోవయించి సబతె టీవో కెలయ్, 29 ‘మొర్తి సిచ్చు జవున్, జేల్తె గల్లి సిచ్చు జవున్ ఆనన్తి కిచ్చో నేరిమ్ కెరె నాయ్, గని ఎక్కి జోవయించి దేముడుచి నముకుమ్క బెదెతిసి, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్చి అలవాట్ పిట్టయ్తయ్ జోక నింద కెర్తతి’ మెన, అంక రుజ్జు అయ్లి. 30 తెదొడి, ‘జోక మారుక కుట్ట కెర అన్తి’ మెన, నూన్లయ్, బేగి తుచితె తెద్రయ్తసి, జోక నింద కెర్లనక, ‘జేవ్ కి తుచి తీర్పు కెర్తి టాన్తె గెచ్చు, జేవ్ వయడ్తి నేరిమ్చి రిసా తుచి మొక్కె జెవ్వి సాచి సంగుత్’ మెన ఆడ్ర దా అన్తి” పేలిక్స్ అదికారిక జమాన్లుచో అదికారి ఉత్తమ్ రెగిడ్లన్. 31 జాకయ్, జమాన్లుచో అదికారి సంగిల్ రితి, జమాన్లు జా రాతి అంతిపత్తి మెలి పట్టుమ్ ఎద పవులుక బోడోవ దా కెర, 32 అన్నెక్ దీసి పెందలె ‘జోక కైసరియ పట్టుమ్ ఎద బోడోవ దెతు’ ఎక్కి గోడల్తె వెగెల జమానుక ముల, తిల జమాన్లు యెరూసలేమ్తె అన్నె బుల గెల.

33 పవులుక బోడోవ దిలన, జోవయింతెన్ కైసరియతె పాచ కెర, అదికారిక ఉత్తమ్ దా కెర, పవులుక జోచి పురె టీవో కెలన్. 34 తెదొడి అదికారి, జా ఉత్తమ్ నదు కెర, “తుయి కేన్ ప్రదేసిమ్చో మాన్సు?” మెన పవులుక పుసిలన్. “కిలికియ ప్రదేసిమ్చో ఆవ్” మెన పవులు జబాబ్ దిలో. 35 “దస్సి జలె, తుక నింద కెర్తన ఇన్నె పాచ అయ్లె, తుచి తగు నూనిందె” మెన సంగ కెర, “హేరోదు రానోచి మేడతె ఇన్నెక కడన రకుత్” మెన పేలిక్స్ అదికారి ఆడ్ర దిలన్.

24

1 పాచ్ పొదుల్ గెతికయ్, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి అననీయ, సబతెచ వెల్లెల సుదల్ తెన్, పవులు కెర్తి నింద వయడ్తికయ్ తెర్తుల్లు మెలో ఎక్కిలో తెన్, ఉట్ట అయ్ల. అదికారిచి గెరితె జా కెర, పవులుచి రిసా జేవ్ సంగిలి నింద వయడ్త. 2 తెదొడి, అదికారి పవులుక కడ ఆనయ్తికయ్, జో కెర్తి నిందచి తగు సంగుక మెన, తెర్తుల్లు సంగిలన్. “తూయి ఏలుప

కెర్తికయ్, వెల్లో పేలిక్స్ అమ్చి ఒండి ప్రదేసిమ్క సేంతుమ్, చి తుచి దయచి రిసా, అమ్చి దేసిమ్చ కస్టల్ నస్టల్ మార్పుప జా అన్తి. 3 జాకయ్, తుచి ఎదివాట్ తోడుచి రిసా, అమ్చి సర్తనంతోసుమ్ తుక నూనయ్తనుమ్. 4 తుక ఒగ్గర్ కామ్ తయెదె, చి తుక ఒగ్గర్ కొడె నూనవ అల్లర్ కెరుక నెనుమ్, గని దయ కెర దొన్ని కొడె జవున్ నూను. 5 ఈంజో మాన్సు బలే అల్లర్ కెర్తయ్. ఒండి లోకుమ్చ అమ్చ యూదుల్తె గెచ్చు, ప్రబుతుమ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తి రితి సికడ్తయ్. పడ్డె నజరేతు గవ్విచో యేసుచి అలవాట్ కెర మార్పుప జలనచి జట్టుతె జో ముక్కిమ్. 6 ఈంజ నెంతె అన్నె అమ్చి దేముడుచి గుడిక గార్ కెరుక ఉచల్లొ, గని జోక దెర పిట్టయ్లమ్. *అమ్చ ఆగ్గుల్ రితిచి అలవాట్తె కెర్తి రితి జోక తీర్పు కెర్తమ్, 7 గని జమాన్లుచో అదికారి జలో లూసియ జా కెర, అమ్చి అత్తి తెంతో జోక ఉర్లకడన కెర, నేరిమ్ వయడ్తన పేలిక్స్ అదికారిచి తీర్పు కెర్తి టాన్తె గెతు., మెన ఆడ్ర దిలన్. 8 తూయి సొంత జో మాన్సుక పరిచ్చు కెర్లె, అమ్ వయడ్తి నేరిమ్ ఎత్కిచి రిసా తూయి నూన, రుజ్జుల్ దెకితె”. 9 యూదుల్ ఎత్కిజిన్ “సరిగా” మెన, జోచి సాచి బెదవ జేవ్ నేరిమ్లు వయడ్త.

పవులు జబాబ్ దిలిసి

10 తెదొడి, ‘తుయి జబాబ్ దేసు’ మెన, పవులుక అదికారి సయన కెర్లన్, పవులు సంగిలన్. “తుయి ఒగ్గర్ వెర్పులు ఈంజ దేసిమి ఏలుప కెర్లె అన్సిన్చి రిసా దయిరిమ్ తెన్ ఆవ్ జబాబ్ దెతసి. 11 అప్పెక బార పొదుల్ జంక నేతయ్, దేముడుచి గుడితె బక్తి కెరుక మెన, ఆవ్ యెరూసలేమ్తె గెలయ్. తుక రుజ్జు కావలె మెలె, సాచుల్ అన్తి.

12 “ఆవ్ ఒత్త తా, దేముడుచి గుడితె జవున్, సబ గెరలె జవున్, పట్టుమ్తె జవున్, ఆవ్ కిచ్చో వేర కొడు సికడ్తిసి దెక అన్తి గె? ఆవ్ ప్రెజల్తె అల్లర్ కమె సికడ్తిసి దెక అన్తి గె? నాయ్! 13 పడ్డె, అంచి రిసా జేవ్ అప్పె నింద కెర్తినక కిచ్చో రుజ్జు దెకవుక నెత్తిర్తి. 14 గని తుచి మొక్కె ఆవ్ కిచ్చో ఒప్పన్తసి మెలె, ‘తప్పు’ మెన జేవ్ సంగితి ‘యేసుక్రీస్తు దొర్కు జలి రచ్చున వాట్’ మెన ఒప్పన్తి నాయ్. సుబుమ్ కబుర్క నంపజా ఆవ్ ఇండ, అమ్చ †మోసే పూర్ణుమ్చోచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్ జలెకు, పూర్ణుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ

* 24:6 24:6 గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ మత్తెలి తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె 6 నంబర్చి ఆకర్ కోడుచి 7 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్; మెలె, ‘అమ్చ’ తెంతో ‘దిలన్’ ఎద. † 24:14 24:14 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లె ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకమ్తె రెగ్గయ్ జా అన్నె. ఈంజ దెకవుక మెన కుమియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణుమ్చోచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అన్నె.

కబుర్లుతె తిలిసి ఎత్కి, జో దేముడుచ కబుర్లు రెగిడ్డిసి ఎత్కి, ఆవ్ నంప కెర్తసి. ¹⁵ ఈంజేవ్ ఒప్పన్ తిసి ఆవ్ కి దయిరిమ్ తెన్ పూర్తి నంప కెర్తసి, సత్తిమ్ ఇండిలన అబద్దుమ్ ఇండిలసకి మొర్లె కి, జీవ్ జా ఉట్ట గెచ్చుల. ¹⁶ జాకయ్, దేముడుక కి, మాన్సుల్ క కి కిచ్చొ పాపుమ్ నే కెర్తి రిసా, ఆవ్ జాగర్త దెకన్ తసి.

¹⁷ “ఒగ్గర్ వెర్పుల్ గెతికయ్, యూదుల్ చ బీద సుదల్ క తోడు దెంక మెన, ఒత్త చ మాన్సుల్ దిలి డబ్బుల్ దెరన అయ్ లయ్, చి అమ్ చొ దేముడుక కానుక దెంక మెన, దేముడుచి గుడితె గెలయ్. ¹⁸ సుద్ది జతి కారిమ్ కెరన ఆవ్ దేముడుచి గుడితె దస్సి ఒక్కి కెర్తె తతికయ్, ఆసియా ప్రదేశిమ్ చ అమ్ చ యూదుల్ చ వెల్లెల మాన్సుల్ అంక దెకిల. గని కేన్ జనాబ్ గగ్గల్ గుగ్గల్ జలిసి కిచ్చొయ్ నాయ్. ¹⁹ అంచి రిసా ఆసియా చ యూదుల్ కిచ్చొ నేరిమ్ వయడుక ఇస్టుమ్ జతతి, జెవ్వి అప్పె ఇన్నె తుచి మొక్కె సాచి జంక జలె చెంగిల్ తత్తి. ²⁰ గని జేవ్ నాయ్, చి ఈంజేవ్ యెరూసలేమ్ చ మాన్సుల్ సబ కెర్లిన్ తె ఆవ్ నింద జలి పొది, ఆవ్ కిచ్చొ తప్పు కెర్లిన్ చి రుజ్జు దెకిల గే, సూన్ల గే, సంగుతు. ²¹ ఎక్కి కోడుచి రిసా జేవ్ సంగుక జయెదె. జోవయించి నెడిమి ఆవ్ టీవోజ తా, ‘మొర్లె కి జీవ్ జా ఉట్టుమ్ దె’ మెన ఆవ్ సంగితసిచి రిసా అంక ఆజి నింద కెర్తతి.” దస్సి పవులు అదికారిక సంగిలన్.

పవులుక తీర్పు నే జతె జేల్ తె రకితె తిలిసి

²² అదికారి జలో పేలిక్స్, యేసుక నంపజతి చి రిసా ఇదిల్ ఒగ్గర్ జానె, చి తీర్పు వాయిద కెర్తి రితి, “జమాన్లుచొ అదికారి జలో లూసియ ఇత్తల్ ఉట్ట అయ్ లె, తుక వయడ్డి నేరిమ్ చి తగు సూనిందె” మెన, పవులుక సంగిలన్.

²³ పడ్డో, ఒత్త తిలో పుంజెక్ జీన్ జమాన్లుక వెల్లోక, “ఈంజో మాన్సుక జేలి కెర, గని బంద గట్ర నాయ్, గదితె డంక నాయ్, చి జోచ గోతుసుదల్ తె కో గోత అయ్ లె కి, జోక దొర్కు జలిసి కిచ్చొ ఆన్లెకి, అడ్డు కెర నాయ్” మెన పేలిక్స్ ఆడ్ర దిలన్.

²⁴ సగుమ్ దీసల్ గెలి పడ్డో, పేలిక్స్ అదికారి యూదుడుయి జలి ద్రుసిల్ల మెలి తేర్పిక కడ ఆన, పవులు జేలి తిలిన్ తె అయ్ ల. పవులుక “జెవున్” మెన పేలిక్స్ సంగ తెద్రయ్ తికయ్, అయ్ లో. యేసుక్కిచ్చుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలిన్ చి బోదన సూన్ల. ²⁵ పవులు బోదన కెర కెర, కిచ్చొచి రిసా సంగుక దెర్లన్ మెలె, పున్నిమ్ చి రిసా, ఆన

కెరంతి రిసా, చి ఆకర్ దీసిక లోకుమ్ చ మాన్సుల్ క యేసుప్రబు పరిచ్చు కెర తీర్పు కెరుక తిలిన్ చి రిసా సంగిలన్, చి పేలిక్స్, సాంత కెర్త తప్పుల్ క ఉచర లాజ్ జా బియ్ కెర, “అప్పెచి మట్టుక ఉట్ట గెచ్చు తా. అంక అవ్ కాసుమ్ తిలె, తుక కెయ్ క గే అన్నె బుకారిందె” మెన జోక తెద్రయ్ లన్. ²⁶ పడ్డో, పేలిక్స్ అన్నె కిచ్చొచి రిసా ఉచర్తె తిలో మెలె, ‘విడ్డల్ జతి రిసా ఏక్ వేల పవులు లంచుమ్ దెయెదె’ మెన ఆన జా తిలో. జాకయ్ ఒగ్గర్ సుట్టు జోక బుకారా బుకారా, జో తెన్ లట్టుబ్బో. ²⁷ గని పవులుక ఒత్త జేలి కెర దొన్ని వెర్పుల్ గెతికయ్, పేలిక్స్ అదికారి వేరతె మార్పుప జలో, చి పొర్కియన్ పెస్తున్ అదికారి జలో. మార్పుప జలి పొది, యూదుల్ క పులవుక మెన పవులు జేల్ తె దస్సి తతి రితి పేలిక్స్ ముల దిలో.

25

పవులుచి రిసా యూదుల్ అన్నె అల్లర్ ఉచర్లిసి

¹ ఏలుప కెరుక మెన, పెస్తున్ యూదయ ప్రదేశిమి ఉట్ట జా తిర్తి గెలి పడ్డో, జోవయించి మేడ తిలి కైసరియ తెంతో బార్ జా, యెరూసలేమ్ తె గెలో. ² వెల్లెల పూజర్లుచి యూదుల్ చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ జోతె జా కెర, పవులుచి రిసా సంగిల. ³ అన్నె, “దయ కెర పవులుక యెరూసలేమ్ తె తెద్రవు” మెన, బతిమాల్పా జా సంగిల. జో అయ్ లె, వట్టె లుంక దెర మారుక మెన ఉచర్తతి. ⁴ పెస్తున్, “పవులు ఒత్త కైసరియ తె జేల్ తె అన్నె, చి ఒగ్గర్ దీసల్ నే గెతె ఆవ్ ఒత్త అన్నె గెచ్చొందె” మెన సంగ. ⁵ “ఆవ్ ఒత్త గెచ్చుక బార్ జలె, తుమ్ చ అదికారుల్ అంచి తెన్ బెద జెతు, చి జో మాన్సు కిచ్చొ నేరిమ్ కెర తిలె, రుజ్జు దెకవుతు!” మెన సంగిలన్.

పెస్తున్ పవులుచి తగు అన్నె సూన్లిసి

⁶ పెస్తున్ ఎక్కి అట్టు గే దెస్సు గే పొదుల్ ఒత్త యెరూసలేమ్ తె తా కెర, కైసరియ తె అన్నె ఉట్ట అయ్ లన్, చి అన్నెక్ దీసి పవులుచి తగుచ రుజ్జుల్ సూసుక వెన, పవులుక “జెవున్” మెన ఆడ్ర దిలో. ⁷ పవులు యెరూసలేమ్ తెంతో అయ్ ల. యూదుల్ జోవయించి సుట్టునంత టీవోజ కెర, కిచ్చొ కిచ్చొ వెల్లెల నేరిమ్ లు ఒగ్గర్ సంగిల, గని రుజ్జుల్ దెకవుక నెతిర్ల. ⁸ తెదొడి పవులు “యూదుల్ చ ఆగ్గుల్ రితి కెర్లిన్ చి అలవాట్ ఉచర్లె కి, కిచ్చొ నేరిమ్ కెరి నాయ్, దేముడుచి గుడిచి రిసా కి కిచ్చొ నేరిమ్ కెరి నాయ్,

‡ 24:25 24:25 కిచ్చొ తీర్పు మెలె, జోవయంక నంపజా సత్తిమ్ జలనక పరలోకుమ్ తె కడ నెతిసి, గని నంప నెంజ అబద్దుమ్ తె తా గెలనక సిచ్చుతె గల్లిసి. * 25:8 25:8 వెల్లో రానొచి, రానొచి.

చి అమ్మక ఏలుప కర్తె *కైసర్ చి రాజిమ్ కి కిచ్చొయ్ ఇదిలిసి నేరిమ్ కి కెరి నాయ్” మెన, జబాబ్ దిలన్.

9 పెస్తున్, మాత్రమ్, యూదుల్ క పులవుక మెన, పవులుక, “యెరూసలేమ్ తె గెచ్చు ఈంజేవ్ అంక సూనయ్ ల నేరిమ్ లుచి రిసా తీర్పు కెరవనుక ఇస్తుమ్ జతసి గే?” మెన పుసిలన్. 10 గని పవులు జబాబ్ దిలన్, “†కైసరు వెల్లో రానొ ఏలుప కెర్తి రితిచి గెరితె తీర్పు జంక మెన ఇన్నె ఆవ్ టీవోజి అస్సి. ఇన్నెయి అంచి తగు తీర్పు సరిగా జంక. యూదుల్ క ఆవ్ కిచ్చొ తప్పు కెరి నాయ్. తుయి కి జా కోడు జాన్సి. 11 ఆవ్ తప్పు కెర్తయ్ జలె, మొర్తి సిచ్చుచి ఎదిలి నేరిమ్ కెర్తయ్ జలె, ఆవ్ మొర్తి కి బాద నాయ్. గని ఈంజేవ్ వయడ్ల నేరిమ్ లు ఆరిచ జలె, అంక యూదుల్ చి రితి తీర్పు కెర సిచ్చు కెరుక మెన ఇన్నెచి అత్తి అంక కో సార్పు కెర దెంక నాయిమ్ నాయ్. కైసర్ వెల్లో రానొ సొంత అంచి తగు సూన తీర్పు కెర్పు” మెన, సంగిలన్. 12 తెదొడి, పెస్తున్, జోవయించి సబచ అదికారుల్ తెన్ వెన లట్టల్ల, చి పవులు, “ ‘కైసరు సొంత అంచి తగు సూన తీర్పు కెర్పు’ మెన ఇస్తుమ్ జలది. ఈంజ తగు జా సెలవ్ దెతయ్. కైసరుచి గెరి గో” మెన తీర్పు సంగిలన్.

పెస్తున్ పవులుచి రిసా పెస్తున్ అగ్రిప్ప రానొక సంగిలిసి

13 సగుమ్ దీసల్ గెతికయ్, ‘పెస్తున్ నొవర్ ఏలుప కెర్తయ్’ మెన, ఇదిల్ ఉత్తర పక్కచొ రానొ జలొ అగ్రిప్ప, బేన్సి జలి బెర్సికే తెన్, కైసరియతె గోత్ అయ్ ల. 14 ఒగ్గర్ దీసల్ ఒత్త తతికయ్, పవులుచి తగుచి రిసా పెస్తున్ జో రానొక సంగిలన్. పేలిక్స్ ఏలుప కెర్తి తెంతో జేలి జలొ ఎక్కిలొ ఇన్నె అస్సి. 15 జలె, ఆవ్ యెరూసలేమ్ తె గెచ్చు తిలి పొది, ఇన దస నేరిమ్ లు కెర అస్సి, మెన వెల్లెల పూజర్లు చి యూదుల్ చ అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్ సంగ, తీర్పు కెర సిచ్చు కెరు మెన, అంక సంగిల.

16 “జేవ్ యూదుల్ దస్సి సంగితికయ్. నేరిమ్ వయడ్లన నేరిమ్ వయ్ లొసా ఎక్కితె తీర్పు కెర్తి టాన్ తె జా తగు సూనవుక నే టీవోజితె అగ్గె, నేరిమ్ వయ్ లొసా జేవ్ నింద కెర్తినక జబాబ్ సంగుక అవ్ కాసుమ్ నే దెతె అగ్గె, అమ్చ రోమియల్ చి అలవాట్ తెన్ జోక కచి అత్తి సార్పు దెంక జయె నాయ్, మెన, జబాబ్ దిలయ్. 17 జాకయ్, జేవ్ ఇత్తల్ ఉట్ట అయ్ లి బేగి, వాయిద నే కెర్తి, అన్నెక్ దీసి తగు సూనవుక మెన తీర్పు కెర్తినతె వెన, జోక జెవున్ మెన, కడ ఆనయ్ లయ్. 18 నేరిమ్ వయడ్లన టీవో

జలి పొది, కిచ్చొ విలువచ నేరిమ్ లు వయడ్లి నాయ్.

19 జేవ్ కిచ్చొచ నిందల్ జోక సంగితె తిల మెలె, జోవయించొ దేముడుచి అలవాట్ చి కమొచి రిసా, పడ్డె యేసు మెలొ ఎక్కిలొక ‘మొర అన్నె జిలొ’ మెన పవులు సంగిలిన్ క గగ్గల్ జతె తిల. 20 జాకయ్, దస్సు తగులు తీర్పు కెరుక నేన కెర, ఈంజేవ్ సంగిత నిందల్ చి రిసా యెరూసలేమ్ తె గెచ్చు తగు సూనవ తీర్పు కెరవనుక ఇస్తుమ్ జతసి గే? మెన పుసిలయ్. 21 గని, వెల్లో రానొ జలొ కైసరు సొంత తీర్పు కెర్పు, మెన మదెనె ఇన్నె జేలి తయిందె మెన పవులు ఇస్తుమ్ జతికయ్, కైసర్ తె ఆవ్ తెద్రయ్ తి ఎదక జోక రకితె తత్తు మెన, జేలితె అన్నె గలిలయ్,” మెన పెస్తున్ సంగిలన్.

22 జాకయ్ అగ్రిప్ప రానొ, ఆవ్ సొంత జోచి తగు సూనుక అంక ఇస్తుమ్, మెన సంగిలన్, చి “దస్సి జలె, కలిక జోక సూన్ తె” మెన, పెస్తున్ సంగిలన్.

అగ్రిప్ప రానొ పవులుచి తగు సూన్సి

23 జలె, అన్నెక్ దీసి, అగ్రిప్ప రానొ, బెర్సికే మెలి బేన్సి తెన్ బార్ జా, జమాన్లుచ అదికారుల్ తెన్, చి పట్టుమ్చ వెల్లో సుదల్ తెన్, గెరితె ఒగ్గర్ గవురుమ్ తెన్ జా కెర, వెసిల. పవులుక కడ ఆన మెన పెస్తున్ ఆడ్ర దెతికయ్, కడ ఆన్ల.

24 తెదొడి, బెర తిలసక పెస్తున్ “ఓ రానొ జలొ అగ్రిప్ప, ఇన్నె అయ్ లన ఎత్తిజిన, ఈంజొ మాన్సుక తుమ్ దెకితసు. ఇన్నెచి రిసా జా సుట్టు యూదుల్ ఎత్తిజిని, యెరూసలేమ్ తె కి ఇన్నె కి, అంక బలవంతుమ్ కెర, జో అన్నె జింక కిచ్చొక? మొర్పు! మెన, కేకుల్ గల్తె తిల. 25 గని, ‘మొర్తి సిచ్చు జతి కేన్ నేరిమ్ కెరె నాయ్’ మెన అంక డీసిలి, చి ఈంజొ, కైసరు వెల్లో రానొ సొంత అంచి తగు, సూన తీర్పు కెర్పు, మెన కోర్ప జతికయ్, దస్సి జలె, జో తెయి రోమ్ తె తుక తెద్రయిందె మెన, ఇన్నెక ఒప్పున్లయ్. 26 గని, ఇన్నెచి రిసా అంచొ కైసరు ప్రబుక దెతి రిసా కిచ్చొ నేరిమ్ రెగుడుక నేన అస్సి; కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్లిసి నాయ్ చి రిసా ఎత్తిచి మొక్కె, ముక్కిమ్క తుచి మొక్కె, ఓ అగ్రిప్ప రానొ, జోక టీవో కెర అస్సి. కిచ్చొ మెన మెలె, ‘జేవ్ జోచి కొణొ సూన్లె, ఆమ్ ఇన్నెక పరిచ్చు కెర్లె, ఇన్నెచి రిసా కిచ్చొ జవున్ రుజ్జు అమ్చొ వెల్లో రానొ కైసరుక రెగుడుక జయెదె’. 27 జలె, జేలి జలొ కేన్ మాన్సుక ఆరి, కిచ్చొ నేరిమ్ వయడ్లక నేన్ తె తెద్రవుక బెదితయ్ నాయ్, మెన ఆవ్ ఉచర్తసి” మెన ఇసి సంగిలన్.

† 25:10 25:10 సీజరు వెల్లో రానొ, మెలె వెల్లో రానొ, రోమ్ పట్టుమ్ తె తా ఈంజ ‘బారికుల్’ చి పుస్తకుమ్ తె సంగిల ప్రదేసిమ్ లు ఎత్తిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తయ్. రోమ్ దేసిమ్ చి ప్రబుతుమ్ క వెల్లో, జో.

26

అగ్రిప్ప రానోచి మొక్కె పవులు సాచి సంగిలినీ

1 తెదొడి, అగ్రిప్ప రానో పవులుక, “తుయి సొంత జబాబ్ దెంక తుక సెలవ్ దెతసి” మెలన్, చి పవులు ఆతు తెన్ నయన కెర, ఇసి మెన జబాబ్ దిలన్.

2 “ఓ అగ్రిప్ప రానో, యూదుల్ కెర్ల నిందల్ ఎత్కిచి రిసా తుచి మొక్కె ఆవ్ జబాబ్ దెంక సెలవ్ దొర్కు జలిచి రిసా అంక సర్ల. 3 యూదుల్ కెర్ల రకల్ ఎత్కి, యూదుల్చ తగుల్ ఎత్కి, తుయి జాన్సి. జాకయ్, తుయి ‘బమ్మ నెంతె అంచి సాచి సరిగా నూసుక’ మెన, ఆవ్ తుక జొకర్లసి.

4 ఆవ్ బాల తతె తెంతో, అమ్చ సొంత మాన్సుల్తె కి ఈంజ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె కి, ఆవ్ కిసి జిలయ్ గే యూదుల్ ఎత్కిజిన్ జాన్తి. 5 అమ్చి మొత్తుమ్చ ఆగ్గుల్ ఎత్కిజిన్చి కంట నిదానుమ్ కెర్ల ఆమ్ పరిసయ్యుల్ బక్తికెర్లి రితి ఆవ్ ఇండిలిసి మెన జేవ్ అగ్గెయ్ తెంతో జాన్తి. జేవ్ సత్తిమ్ సాచి సంగుక ఇన్సుమ్ ఒత్త జలె, ఇసి సంగిత.

6 అప్పె, జలె, కిచ్చొక అంక తగు కెర అస్తి మెలె, అమ్చ పూర్ణుమ్చక అమ్చో దేముడు సంగిలి కోడు ఆవ్ నంపజా ధయిరిమ్ తెన్ తిలి రిసాయి. 7 జా కోడు సంగిలినక ‘అమ్క జెయిమ్ జవున్!’ మెన, అమ్చ బార సెకుమ్లుచ యూదుల్ రోజుక అందరె మెద్దెనె నిదానుమ్ తెన్ బక్తి కెర్లతి. జేవ్ కోర్ప జతిన్చి ఆసచి రిసా మెన ఆవ్ నంపజతసిచి రిసా, ఓ రానో, అంక నింద కెర్లతి. 8 ‘మొర్లసక దేముడు జియడ్డయ్’ మెన సంగిలె, కిచ్చొక తుమ్ ఎత్కిజిన్ నంప కెరుక నెత్తిర్లసు?

9 “అగ్గెయి, జలె, నజరేతు గవ్వెచొ యేసుక ‘జొయ్యి దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్లొసా’ మెన మాన్సుల్ సంగిలె, ‘అబద్దుమ్’ మెన, మెన్ను నిదానుమ్ ఉచర, ఆవ్ అగ్గె నంపజలన్క జలె అల్లర్ కెర్లె తిలయ్. 10 యెరూసలేమ్తె జోవయింక *అల్లర్ కెర్లయ్. కిసి మెలె, వెల్లెల పూజర్లుచి సెలవ్ నజన, ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్క జేల్తె గలిలయ్, చి ‘మొర్లి సిచ్చు జతు’ మెన, ఆవ్ ఒప్పల్లయ్.

11 ఎత్కి సబగేరి గెచ్చు జోవయింక సిచ్చల్ కెర్లె తిలయ్, చి ‘యేసుక రచ్చించుప కెర్లొసా జతో క్రిస్టు నెంజె మెన సంగ జోవయింక దూసుప కెర్లు’ మెన, జోవయింక అల్లర్ కెర్లయ్. జోవయించి రిసా అంక వెర్లి కోపుమ్చి రిసా, వేర దేసిమ్లుచ పట్నల్తె గెచ్చు కి, జోవయింక అల్లర్ కెర్లె తిలయ్.

12 “దస్సి, ఏక్ సుట్టు, ‘నంపజలన్క అల్లర్ కెరిందె’ మెన, వెల్లెల పూజర్లుచి సెలవ్ తెన్

జోవయించి అదికారుమ్ తెన్ ఏక్ దీసి దమన్ను పట్టుమ్తె గెతి వట్టె గెతె తతికయ్, 13 ఓ రానో, మెద్దెనె, పరలోకుమ్ తెంతో చి ఏక్ వెల్లి ఉజిడి దెకిలయ్. పొద్దుచి ఉజిడ్చి కంట వెల్లి ఉజిడి. అంచి సుట్టునంత, అంచి తెన్ ప్రయానుమ్ కెర్లె తిలసచి సుట్టునంత డీన లగిలి. 14 జా దెక, ఆమ్ ఎత్కిజిన్ ఎట్టో సేడ్డికయ్, అమ్చి ఎబ్బి బాస తెన్ ఏక్ అవాడ్ సంగిలినీ సూన్లయ్, ‘సావులు, సావులు, అంక కిచ్చొక అల్లర్ కెర్లసి? ఆవ్ సికడ్డిసి తుయి నెన కెర, తుకయి తూయి నొప్పి కెరంతసి?’, మెన సంగిలన్. 15 ‘తుయి కొన్సొ, ప్రబు?’ మెన పుసిలయ్, ‘తుయి అల్లర్ కెర్లొ యేసు అవ్వి. 16 తుయి ఉట్ట, టీవొజ. కిచ్చొక తుక అప్పె డీన అస్సి మెలె, అంచ కమె కిచ్చొ దెక అస్సిన్ గే అన్నె కిచ్చొ అంచ కమె తుయి దెకితె గే, జా ఎత్కిచి రిసా తుయి సాచి సంగుక మెన, తుక ఆవ్ నిసాన తెద్రయ్తసి. 17 యూదుల్చి అత్తి కి, యూదుల్ నెంజిలసచి అత్తి కి, తుయి అల్లర్ సేడ్లె కి, ఆవ్ తుక రచ్చించుప కెరిందె. యూదుల్ నెంజిలసతె తుక తెద్రయ్తసి. 18 జేవ్ గుడ్డి జల రిత జా తిలె కి, దెక, అందరబుద్ది ముల, ఉజిడ్ బుద్ది జా, సయ్తాన్చి సేవ కెరుక ముల, దేముడుచి సేవ కెర్లు’ మెన, ‘జేవ్ కెర్లె పాపల్ వుచి జతు చి అంక నంపజా సుద్ది జల అన్నె మాన్సుల్ తెన్, జోవయింక కి టాన్ దొర్కు జవున్’ మెన తుక ‘జొయ్యి అంచి సాచి సంగున్’ మెన, తుకయ్ ఆవ్ తెద్రయ్తసి.”, మెన అంక ప్రబు తెదొడి సంగిలన్.

19 “జాక, ఓ అగ్రిప్ప రానో, పరలోకుమ్చొ ప్రబు జా దీసి దెకయ్లిన్క సూనయ్లిన్క నే పిట్టయ్తె నిదానుమ్ కెర, 20 తొలితొ దమన్నుతె, పడ్డొ యెరూసలేమ్తె, పడ్డొ ఒండి యూదయ ప్రదేసిమి, పడ్డొ యూదుల్ నెంజిలసచ దేసిమ్లుతె గెచ్చు, ఒత్త కి, తుమ్ కెర్లె పాపల్చి రిసా పెట్టి దుకుమ్ జా ముల, దేముడుక తుమ్ నంపజా మార్సుప జలిన్క రుజ్జు జతి రితి సత్తిమ్ ఇండ మెన, బోదన కెర్లె తిలయ్. 21 జాకయ్, యూదుల్ దేముడుచి గుడితె అంక దెర, అంక మారుక కుట్ర కెర్లె.

22 “అజి ఎదకకి, దేముడు అంకతోడు తత్తయ్చి రిసా, బాల వెల్లొ ఎత్కిజిన్చి మొక్కె ఈంజ సాచి ఆవ్ సంగితసి. ‘జర్లు జయెదె’ మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస సంగిలినీ తెన్ మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు సంగిలినతెన్ బెదితి సాచి ఆవ్ సంగితసి. కిచ్చొ వేరచి నెంజె. 23 జేవ్ కిచ్చొ సంగిలినచి రిసా ఆవ్ సంగితసి మెలె, సైమల్ సేడ

* 26:10 26:10 బారికూల్ 9 అద్యయిమ్.

క్రీస్తు మొరుక అస్సె, చి అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితనక జో మొదొల్ నుదొ జయెదె, చి అమ్చ యూదుల్క కి, యూదుల్ నెంజిలనక కి జోచి ఉజిడి జో దెకయెదె, మెన, పూర్లుల్ సంగిలి కోడు” మెన పవులు సాచి సంగిలన్.

పెస్తున్, పవులు, అగ్రిప్ప లట్టబ్లిసి

24 పవులు దస్సి సాచి సంగితె తతికయ్, పెస్తున్ గట్టిజ అవాడ్ కెరన, “పవులు, తుయి వెర్రి జా అస్సిన్. తుయి ఒగ్గర్ నదు కెర్లిసి తుక వెర్రి కెర మార్పుప కెర్తయ్” మెన సంగిలన్. 25 “తుక జొబర, వెల్లో పేస్తన్. ఆవ్ వెర్రి నెంజి! ఆవ్ సంగితిసి సత్తిమ్. 26 రానొక పును. ఈంజి ఎత్తి జోక ఎర్కె, చి దయిరిమ్ తెన్ జోవయించి మొక్కె ఆవ్ సంగితసి. ఈంజి ఎత్తి కిచ్చొ గుట్టుచి నెంజె. జో కి ఈంజి ఎత్తి కచితుమ్ సూన తయెదె” మెన, పవులు సంగ, 27 రానొచి పక్క పస్ల, “రానొ జలొ ఓ అగ్రిప్ప, ‘జర్లు జయెదె’ మెన అమ్చొ దేముడుచి కబుర్లు సంగితన పూర్లుమ్ రెగ్లయ్ల కొడె తుయి నంపజతసి గే? తుయి ‘నంపజతయ్’ మెన జాని” మెన, పవులు సంగిలన్. 28 అగ్రిప్ప పవులుక, “అంక బే బేగి మార్పుప జా నంప జవున్, మెన తుయి ఉచర్లసి గే?” మెన పుసిలన్, 29 పవులు, “బే బేగి జవున్, ఆల్నిమ్ జవున్, గని ఎక్కి తుకయి మెని నాయ్. ఆజి అంచి కోడు నూన్తన ఎత్తిజిన్ కి ‘ఈంజెవ్ గొల్సుల్క పిట్టవ, అంచి రితి జా మార్పుప జతు!’ మెన ఆస తెన్ దేముడుక ఆవ్ ప్రార్దన కెర్లసి” మెన, పవులు రానొక సంగిలన్.

30 తెదొడి రానొ, పేలిక్స్, బెర్నికే, చి జోవయింతెన్ వెన తిలన ఎత్తిజిన్ ఉట్ట, కెర, 31 బార్ జా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిచ్చొ మెల మెలె, “ఈంజొ మాన్సు కిచ్చొ మొర్తి సిచ్చుచి ఎదిలి తప్పు జవున్, జేలి జతిన్చి ఎదిలి తప్పు జవున్, కిచ్చొయ్ కెరె నాయ్” మెన సంగిల. 32 చి పెస్తున్క అగ్రిప్ప రానొ, “కైసరు వెల్లో రానొ సొంత అంచి తగు నూన్సు మెన ఈంజొ మాన్సు సంగితో నాయ్ జలె, ఇన్నెక విడ్డల్ కెరుక జతి!” మెన సంగిలన్.

27

రోమ పట్టుమ్తె పావులీంసి ప్రయానుమ్ గెచ్చుక దెర్రిసి

1 అమ్ ఇటలి దేసిమి ప్రయానుమ్ గెచ్చుక మెన అదికారుల్ సంగితికయ్, పవులుక చి అన్నె జేలి తిలనక, బెగుస్తు వెల్లో రానొచి మెలి జమాన్లుతె, పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లో యూలి మెలొ ఎక్కిలోచి అత్తి సార్పు కెర్ల. 2 తెదొడి, వేర దేసిమ్చి

అద్రముత్తియ పట్టుమ్చి ఓడ ఆసియా ప్రదేసిమ్చ రేవుల్ వాట్ గెచ్చెదె మెన, జా ఓడతె వెగ బార్ జలమ్. అన్నె మాసిదొనియ ప్రదేసిమ్చి దెస్సలొనీక పట్టుమ్చొ అరిస్తార్కు అమ్చి తెన్ తిలొ.

3 ఉత్తర పక్క గెచ్చు గెచ్చు, అన్నెక్ దీసి సీదొను రేవుతె ఉత్తిర్లమ్, చి యూలి, పవులుక చెంగిల్ దెక, జోచ ఒత్తచ గోతుసుదల్తె జో గోత్ గెచ్చ ఇదిల్ పుండ సుక్కుమ్ జంక మెన, సెలవ్ దిలన్. 4 పుండ, ఓడతె అన్నె వెగ, ఒత్త తెంతో అన్నె ఉత్తర పక్క గెచ్చు, తెదొడి పడమర పక్క గెచ్చు, కుప్ర డిబ్బుక జిన్లమ్. కుప్రక వేర పక్క గెతమ్, జలె, వాదు అల్లర్ కెర్తి. 5 ఒత్త తెంతో, కిలికియచి పంపూలియా ప్రదేసిమ్లు సొడి ఓడ తెన్ గెచ్చు గెచ్చు, లుకియ ప్రదేసిమ్చి మూర రేవుతె ఉత్తిర్లమ్. 6 ఇటలితె గెతి అలెక్సంద్రియ పట్టుమ్ తెంతో చి ఓడ ఒత్త తతికయ్, జా ఓడతె వెగ గెచ్చుక జయెదె మెన పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లో జాన కెర, అమ్క వెగయ్లన్. 7 సగుమ్ దీసల్ తిరిమ్ తిరిమ్ ఓడ తెన్ గెలమ్, గని తెదొడి వాదు అల్లర్ కెర్తి, చి క్షీదు రేవు పాసి అయ్లి పొది, అన్నె పడమర పక్క గెచ్చుక ఉచర్లె వాదు పూర్తి అడ్డు కెర్తికయ్, దచ్చెన పక్క గెచ్చు, క్రేతు డిబ్బుచి సల్మోనే మెలి కొస్సుక కస్టనె జిన, 8 క్రేతుచి లాసేయ పట్టుమ్చి పాసి తిలి ‘సూటి రేవుల్’ మెలి టాన్తె పాచిలమ్.

వెల్లి వాదు అల్లర్ కెర్లిసి

9 ఒత్త సగుమ్ దీసల్ తిలమ్, చి చువ్వె తతి అమ్చి పండుగు కేడ్డికయ్, చల్లి పొది పాసి జెతయ్, చి జా పొదిచి వాదుక ఒత్త ఓడతె గెచ్చుక ప్రమాదుమ్చి రిసా, 10 “గోతుసుదల్, అమ్ అప్పె బార్ జలె, ఓడక, సామన్క, చి అమ్క ప్రమాదుమ్, ఒగ్గర్ నస్తుమ్ జమ్దె మెన దెకితసి” మెన, పవులు జాగర్ల సంగిలన్. 11 గని పవులు సంగిలిన్క పుంజెక్జిన్ జమాన్లుక వెల్లో విలువ నే దెకితె, ఓడ ఇండయ్తనచొ ఎజొమాని, అన్నె ఓడచొ ఎజొమాని దొగులచి కోడు నూన్లన్, చి 12 “ఈంజి రేవుతె వాదు సరిగా అడ్డు జయె నాయ్ చి రిసా ప్రమాదుమ్” మెన ఓడతె తిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ సంగ, “ఏక్ వేల క్రేతు డిబ్బుచి పీనిక్స్ మెలి అన్నెక్ రేవుతె పాచిలె, ఇదిల్ వేర దిక్కుక మొక్కె జతయ్ మెలె, నైరుతి దిక్కుకచి వాయవ దిక్కుకచి చల్లి పొది ఒత్త రకిలె చెంగిల్ కిచ్చొగె” మెన సంగిల.

13 తెదొడి, దచ్చెన పక్క తెంతో ఉల్లువుల్లుల్లు వాదు కెర్తికయ్, ‘అప్పె బార్ జలె చెంగిల్ కిచ్చొగె’ మెన, ఓడక టీచొ కెర్తి లంగరు మెలి ఇనుము సామన్ సముద్దుమ్ తెంతో కడ కెర, ఇండవుక దెర,

క్రైతు డిబ్బుచి గట్టుక పాసి గెచ్చు తా, ఇండయ్తె తిల. 14 గని ఈసాన్యమూల పక్క తెంతో జెతికయ్ వెల్లి వాదు బుయి పక్క తెంతో వీరుక దెర్లి, 15 చి జా వాదుక నెత్త కెర, ఓడ పసుల, వాదు గెతి దిక్కుతె పెల్లి జలి. 16 తెదొడి, కిసి గే, కౌద మెలి ఇదిలిసి డిబ్బుచి గట్టుతె జా కెర, ఓడ పడ్డొ కడ దోనిక కన్వనె ఓడతె వెగడ్లమ్. 17 డిట్టుమ్ జవున్ మెన, డిట్టుమ్ వాలివో తెన్ ఒండి ఓడక బందిల. తెదొడి, సూర్తి మెలి ఇన్క డిబ్బుతె ఓడ పెల్లి జలె టక్కున దెరన గెలెదె మెన బియఁ కెర, ఓడ తిరీమ్ ఉట్ట గెన్పు మెన, జేవ్చ వెల్లెల మాన్పుల్ తెరల్ గట్ట ఉత్తయ్ల.

18 గని, వాదు కెర్టల్ ఒగ్గర్ కెర, ఓడక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తికయ్, అన్నెక్ దీసి, ఓడతె దువార్తె తిలి సామన్ సముద్దుమ్తె గలుక దెర్ల, ఓడ సుల్కన జవున్ మెన. 19 గని వాదు తగుప జయె నాయ్, చి తిర్తేక ఎత్తిజని, బాల వెల్లో, సొంతయ్ బెద, ఓడ ఇండయ్తి సామన్ కి ఉక్కుల సముద్దుమ్తె గలిలమ్. 20 ఒత్త తెంతో, వాదు పాని గట్టిజ జతికయ్, ఒగ్గర్ దీసల్ జలి పొద్దు డీసి నాయ్, సుక్కల్ డిస్తి నాయ్, చి రచ్చించుప జతి దయిరిమ్ ఎత్తిజిన్క పూర్తి గెలి.

21 జేవ్ మాన్పుల్ ఒగ్గర్ దీసల్ చువ్వె తతికయ్, పవులు జోవయించి నెడిమి పురె జా, “ఆవ్ తెదొడి సంగిలిసి సూన్తద్ జలె, క్రైతు తెంతో బార్ జతద్ నాయ్, ఈంజ నస్టుమ్ కస్టుమ్ సేడ్తద్ నాయ్. 22 ఈంజ ఓడ పాడ్ జా గెచ్చెదె, గని కేన్ మాన్పు మొర్పు నాయ్, అప్పె తుమ్ దయిరిమ్ తెన్ తా మెన ఆవ్ తుమ్క సంగితసి. 23 కిసి జాని మెలె, ఆజి రాతి, ఆవ్ నంపజలో దేముడుచి దూత ఎక్కిలో జా కెర, అంచి పాసి టీవ, 24 అంక, ‘పవులు, తుయి బి నాయ్. తుయి కచితుమ్ *కైసర్చి పాసి టీవ జా జోక తుచి తగు సూనయ్తె. పడ్డొ, ఈందె తుచి తెన్ ఓడతె గెతన కి తుచి తెన్ రచ్చించుప జతు దేముడు తుక వరుమ్ దా అస్సె మెన,’ దూత అంక సంగిలన్. 25 జాకయ్, గోతుసుదల్, తుమ్ దయిరిమ్ తా. అంక కబుర్ సంగిల్ రితి కచితుమ్ జర్గు జయెదె మెన ఆవ్ నంపజతసి. 26 గని మదెనె, కేన్ జవున్ డిబ్బుతె ఓడ పెల్లి జంక అస్సె” ఇసి పవులు సంగిలన్.

ఓడ డిబ్బుచి గట్టుతె పెల్లి జలిసి

27 చొవ్ట పొదుల్ గెతికయ్, అందరె, అద్రియ సముద్దుమ్తె అమ్చి ఓడ ఇండ నే ఇండిలి రితి జా తిరీమి గెతె తతికయ్, ‘అమ్ బుయిక పాసి జెతనుమ్ కిచ్చొగ’ మెన, ఇండయ్తనక అజ్జ

అయ్లి. 28 చి ‘సముద్దుమ్ కెద్ది దీగ్ అస్సె గే దెకుమ’ మెన కొల్ల దెకిలె, పుంజెక్ విస్సెక్ అడుగుల్ దీగ్ అస్సె. అన్నె ఇదిల్ దూరి గెచ్చు కొల్ల దెకిలె, తొంబయ్ అడుగుల్ దీగ్ జా అస్సె. 29 తెదొడి, “పత్తల్తె పెల్లి జలె అల్లర్ జమ్దె” మెన బియఁ కెర, ‘ఓడ టీవో కెర’ మెన, ఓడచి పడ్డొ పక్క తెంతో చెత్తర్ లంగర్లు సముద్దుమ్తె బుడ్డవ తా, “కెదొడ్క రాతి పాయదె.” మెన ప్రార్దన కెర్తె తిల. 30 మదెనె, ‘ఓడక ముల దోనితె వెగ బయిలె బార్ జమ’ మెన ఓడ ఇండయ్తన, ఆరిక “ఓడచి పురైతొచ లంగర్లు బుడ్డయ్తనుమ్” మెన సంగ, లుంకచోరు ఓడచి దోని ఉత్తవ దిల. 31 జా పవులు దెక కెర, పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లోక చి జమాన్లుక, “ఈంజేవ్ మాన్పుల్ ఓడతె తిలెకయ్ రచ్చించుప జస్తె” మెన సంగిలన్. 32 చి దోనిచ వాలివో జమాన్లు సుదల్ సింద, దోని ములయ్ల.

33 కుకుడొ వానెనె, “అప్పె చొవ్ట పొదుల్ జయెదె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ బియఁ తా చువ్వె అస్సెన్. 34 జాకయ్, అన్నిమ్ కా సత్తు జా. తుమ్ కిచ్చొయ్ నస్టుమ్ నే జస్తె రచ్చించుప జస్తె, చి తుమ్క సెక్తి తయెదె. జేవ్క కి పవులు బలవంతుమ్ కెర, 35 పొడియె దెర, ఈంజ అన్నిమ్ దా దయ కెర్లచి” మెన, దేముడుక జొకర కెర, ఏక్ గండ మోడ కంక దెర్లన్. 36 జేవ్ దెక, దయిరిమ్ జా, జేవ్ కి కంక దెర్ల. 37 జా ఓడతె మొత్తుమ్ దొన్ పుంజొ డబ్బయ్ సొవ్వు జిన తిల. 38 జలె, ఎత్తిజిన్ సరిపుచుప జలిసి కయ్లి పడ్డొ, ఓడక ‘అన్నె సుల్కన జవున్’ మెన, సీంసిలి గోదుమ్ ఎత్తి సముద్దుమ్తె గలిల.

39 †పొద్దు బార్ జతికయ్, ‘ఈంజ కేన్ దేసిమ్చి బుయి గె?’ మెన చినితి నాయ్, గని ఏక్ రేవు తిలిసిచి ఇన్క తిలి సదూనుమ్చి ఒడ్డు దెకిల, అన్నె, “ఒత్త పావిలె, ఓడ ఒడ్డుతె ఒర్గొడ నెంక జయెదె” మెన, ఉచర్ల. 40 జాకయ్, జేవ్ బుడ్డవ తిల లంగర్లుచ వాలివో యిప సముద్దుమ్తె ముల, దిక్కు దెకయ్త చట్టుచ వాలివో బొడుగ కెర, ఓడక పురై తతి ఇదిలిసి తెర వెగడ, ఒడ్డు పక్క గెచ్చుక దెర్లమ్. 41 సముద్దుమ్ తెడిచి ఏక్ డిబ్బుతె ఓడ పెల్లి జా, దెరన గెలి. పురైతొ పక్క టక్కున డిబ్బుతె వెన గెలి, పడ్డొ పక్క కెర్టల్ పెట్టికయ్, ఓడ బద్దల్ జా గెలి.

42 “ఏక్ వేల ఒడ్డుతె పుంగ్ర ఉట్ట నిగుల” మెన, జేలి తిలసచి రిసా జమాన్లు సుదల్ ఉచర, మారుక ఉచర్ల, గని, 43 ‘పవులుక మొరుక జయె నాయ్’ మెన, పుంజెక్జీన్ జమాన్లుక వెల్లో అడ్డు కెర్లొ. “పుంగ్రితన, సముద్దుమ్తె డేవ ఒడ్డుతె పుంగ్ర,

* 27:24 27:24 వెల్లో రాశిచి. † 27:39 27:39 రాతి పాయితికయ్

చి 44 వుంగ్రుక నేన్లన ఓడచ డండల్ బల్లలు దెర, ఒడ్డుతె పాచ" మెన ఆడ్ర దిలన్, చి కో నే పిట్టె, ఎత్కిజిన్ ప్రమాదుమ్ తెంతో ఒడ్డుతె జిన్లమ్.

28

పవులుక అయి చడ్డెకి చెంగిల్ తిలిసి

1 ఆమ్ ఎత్కిజిన్ ప్రమాదుమ్ నెంతె బుయ్యె పాచిలె, జా డిబ్బుక మెలితే డిబ్బు మెన చినిలమ్.

2 మెలితే డిబ్బుచ మాన్సుల్, జలె, అమ్క ఎత్కిజిన్క చెంగిల్ మరియాద కెర, 'పాని జా చల్లి కెర్తికయ్', అమ్క ఆగి లావ దిల.

3 జా ఆగిచి రిసా పవులు దొన్ని దారు కుడవ ఆగితె గల్లె తతికయ్, ఒగ్గర్ విస్సుమ్ దెతి అయి వేడిక బార్ జా, పవులుచి అత్తి చడ టక్కున జలి.

4 జోచి ఆతు తెంతో అయి ఒడోయ్ జా అస్సె మెన జేవ్ మెలితే డిబ్బుచ మాన్సుల్ దెక కెర, "ఒహో, ఈంజో మాన్సు అత్య కెర్తొసా జా తయెదె.

సముద్రుమ్తె నే మొర్లె కి, ఇన్నెచి పాచుమ్క మొరుక అస్సె, కిచ్చొగె" మెన సంగిల. 5 పవులు, మాత్తుమ్, ఆతు వీర దెతికయ్, అయి ఆగితె సేడ్డి, చి పవులు కిచ్చొ ప్రమాదుమ్ జయె నాయ్.

6 "ఈంజో పుల గెచ్చు టక్కున జా సేడ మొర గెచ్చెదె" మెన ఉచర్ల, గని ఒగ్గర్ సేంపు రకిలెకి, కిచ్చొ జయె నాయ్ మెన దెక కెర, "ఒహో, ఈంజో దేముడు జా తయెదె" మెన ఉచర్ల.

7 ఒత్త అమ్ తిలిన్క పాసి, జా డిబ్బు దేసిమ్క వెల్లో జలొ పొఫ్లి మెలొసొక బుయి తిలి. జో పొఫ్లి తెన్ దస్సుల్ జతికయ్, అమ్క తిర్రతి ఒగ్గర్ మరియాద కెర్లన్.

8 జోచొ అబ్బొన్క జొర్టొ, చి పెట్టి దెర తిలిచి రిసా పవులు జోతె గెచ్చు ప్రార్లన కెర జోక బోడి చడితికయ్, జో చెంగిల్ జలన్.

9 దస్సి జర్లు జతికయ్, జా డిబ్బు దేసిమ్చ జొర్టొ తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ పవులుతె జా కెర, చెంగిల్ జల.

10 జాకయ్ అమ్క ఒగ్గర్ గవురుమ్ కెర్ల, చి తిన్ని జొన్నొ గెలె, ఆమ్ అన్నె ఓడతె బార్ జంక దెర్లి పొది, అమ్క దొర్కు జలిసి ఎత్కి ఓడతె బెరయ్ల.

రోమ్ పట్టుమ్తె పావులీంసి పాచిలిసి

11 జా తిన్ని జొన్నొ గెతికయ్, ఒండి చల్లి పొది జా డిబ్బుతె తిలి ఏక్ ఓడతె వెగ, బార్ జలమ్. జా ఓడ అలెక్కంద్రియ పట్టుమ్ చి. జా ఓడచి బోడితె 'కల్వల్ దేవతల్' మెన బొమ్మల్ తిల.

12 జలె, జా ఓడతె సురకూసు రేవు ఎద ఉత్త, తిర్రతి తిలమ్.

13 ఒత్త తెంతో ఇదిల్ వంకిడి వాటు బుల, రేగియు మెలి రేవుతె పాచిలమ్. ఏక్ దీన్ గెతికయ్, దచ్చెన పక్క తెంతో చి వాదు కెర్లి, చి అన్నెక్ దీసి పొతియెలి

రేవుతె పాచిలమ్. 14 ఒత్త ఉత్తిరై, నంపజల బావుడ్లు తిల, చి "సత్తు పొదుల్ అమ్చి తెన్ తా" మెన బుకార్ల. జా సత్తు పొదుల్ గెతికయ్, బార్ జా, రోమ పట్టుమ్తె గెలమ్.

15 ఒత్త రోమక పాసి అయ్లె, నంపజల బావుడ్లు అమ్క "జా అస్తి" మెన నూన తా, దస్సుల్ జంక మెన, రోమక రమారమి దొన్ని విసా తిన్ని మయిలు దూరి తిలి అప్పీయా మెలి ఏక్ సంతవీది ఎదక, సగుమ్జిన్ అయ్ల.

అన్నె సగుమ్జిన్ తిన్ని నిజతి గేర్లు మెలి రోమక ముప్పుయ్ పాచే మయిలు దూరి తిలి గవ్వి ఎదక అయ్ల. జోవయింక దెక కెర, పవులు అమ్చొ దేముడుక జోచి సర్ల సంగిలన్, చి దయిరిమ్ జలన్.

16 తెదొడి, ఆమ్ రోమతె పాచిలి పొది, పవులుక జేల్తె గల్లి నాయ్, గని ఇస్టుమ్ అయ్లిన్తె జో జింక సెలవ్ దా, జమాన్ ఎక్కిలోక రకయ్ల.

17 తిర్రతి గెతికయ్, పవులు ఒత్తచ యూదుల్చ వెల్లో సుదల్క, అదికారుల్క జోతె బుకార్లొ. జేవ్ ఒత్త ఎక్కితె బెదితికయ్, పవులు జోవయింక, "ఓ బావుడ్లు, అమ్చ యూదుల్క కిచ్చొ అల్లర్ కెరి నాయ్, అమ్చ పూర్లుల్చ విదల్ పిట్టుక మెన ఆవ్ కిచ్చొ కెరి నాయ్, గని యెరూసలేమ్తె అంక జేలి కెర, రోమియుల్చి అత్తి అంక సొర్పు కెర దిల.

18 రోమియులు అంక పరిచ్చు కెర, అంచి తగు నూన, 'కిచ్చొ మొర్లి సిచ్చు ఆనన్తి తప్పు కెరె నాయ్' మెన, జోవయింక రుజ్జు అయ్లిచి రిసా, అంక విడ్డల్ కెరుక ఇస్టుమ్ జల.

19 గని ఒత్తచ యూదుల్ ఒగ్గర్ జతికయ్, అంక అన్నె కిచ్చొ వాటు నాయ్, చి కైసరు వెల్లో రానొ సొంత అంచి తగు నూన తీర్పు కెర్లు మెన, ఆవ్ కోర్ప జలయ్. గని అమ్చ యూదుల్చి రిసా అంచి పెట్టి కిచ్చొ విస్సుమ్ నాయ్.

20 "తుమ్క ఆజి కిచ్చొక ఇన్నె బుకార్లయ్ మెలె, తుమ్చి తెన్ దస్సుల్ జంక, చి ఈంజేవ్ గొల్పుల్ తెన్ కిచ్చొక అంక బంద అస్తి మెలె, తెద్రయిందె మెన దేముడు ఆమ్ ఇస్రాయేలుల్క సంగిలో రచ్చించుప కెర్తొసొక, ఆవ్ నంపజా జోవయించి రిసా సాచి సంగిల్, రిసాయి." మెన సంగిలన్.

21 జలె, జేవ్, "యూదయ తెంతో తుచి రిసా కేన్ ఉత్తల్ జెతి నాయ్, చి ఇత్తల్ అయ్ల అమ్చ యూదుల్ కోయి కి, తుచి రిసా కిచ్చొయ్ అల్లర్ సంగితి నాయ్,

22 గని, తుయి ఉచర్లిసి ఆమ్ నూనుక ఇస్టుమ్ జతసుమ్. తుయి బెదితి జట్టుచి రిసా ఎత్కిజిన్ 'తప్పు' మెన సంగితతి" మెన, పవులుక ఒత్తచ యూదుల్చ వెల్లో సుదల్ సంగిల.

23 జాకాయ్, జేవ్ సంగిలి దీసి, జో తిలి గెరి ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ యూదుల్ అయ్ల, చి పెందలె తెంతో సాంజ్ ఎద, దేముడుచి రాజిమ్తె మాన్సుల్ బెదుక అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలి చి సాచి సంగ, *మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగిణ్ణి దేముడుచ ఆగ్గుల్చ కొణ్ణె, పణ్ణె మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్, అన్నె పూర్ణుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లుచ కొణ్ణె బెదవ, యేసుక 'జోయ్యి దేముడు సంగ తిలో రచ్చించుప కెర్తొసా' మెన, బోదన కెర్తె తిలన్. 24 జోవయింతె సగుమ్జిన్ జో సంగిలిసి నంప కెర్ల, సగుమ్జిన్ నంప కెర్తి నాయ్. 25 జేవ్ దొన్ని జట్టు జా, ఎక్కి మెన్సు నే జతె ఉట్ట గెల. గని నే గెతె అగ్గెయి, పవులు ఇసి సంగిలన్. "యెసయా పూర్ణుమ్చొచి అత్తి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు తుమ్చ పూర్ణుల్క సంగిలి కోడు సరిగా అస్సె.

26 'అమ్చ యూదుల్తె గెచ్చ ఇసి మెన సంగ.

తుమ్ సూన్తె, గని కచితుమ్ అర్దుమ్ కెరన్సు నాయ్. తూమ్ దెకితె, గని కచితుమ్ నంప కెర్సు నాయ్! మెన సంగు.

27 ఈంజేవ్ అమ్చ మాన్సుల్చి పెట్టి బేడు బంద అస్సె, జోవయింప కంగ్గో బోయ్ర జా అస్సి, జోవయింప అంకివో జేవ్ డంకన అస్సి. నెంజిలె, అంకివో దెకిత, కంగ్గో సూన్త, పెట్టి అర్దుమ్ కెరంత, చి ఆవ్ జోవయింక చెంగిల్ కెర్తి రితి అంచితె జెత.'

మెన సంగిలి కోడు.

28 "జాకాయ్, తుమ్క, అమ్చొ దేముడు దిలి రచ్చన యూదుల్ నెంజిలనక జో దా అస్సె. జెచ్చి సూనుల" మెన, పవులు సంగిలన్. 29† పవులు ఇసి సంగితికయ్, యూదుల్, ఎక్కి మెన్సు నే జతె, దొన్ని జట్టు జా, ఉట్ట గెల.

30 పవులు, సొంత గేరు నజన అద్దె దా దొన్ని వెర్సుల్ ఒత్త జితె తా, కో అయ్లె కి మరియాద కెర, 31 దేముడుచి రాజిమ్చి రిసా, ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి రిసా, కో అడ్డు నే కెర్తె, ఎదార్దుమ్ సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తె తిలన్.

* 28:23 28:23 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొణ్ణె ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాఠ్ పుక్కుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణుమ్చొచి అత్తి రెగిణ్ణి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె. † 28:29 28:29 గ్రీకు బాస తెన్ 'బారికుల్' చి మత్తెలి తొలితొ రెగిణ్ణ సగుమ్ పున్సుకల్తె 29 నంబర్చి కోడు తయె నాయ్.

రోమియుల్క రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్. బారిక్ జలో పవులు రోమ్ పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 రోమ్ పట్టుమ్తెచ దేముడు ప్రేమ కెర్ల జోచి సుద్ది జా జోచయ్ జంక మెన, జో నిసాన బుకార్ల మాన్సుల్క, యేసుక్రీస్తుక *గొత్తి సుదొ జలో పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్. దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా ఆవ్ జోచొ బారికి జంక మెన, యేసుక్రీస్తు అంక నిసాన బుకారా అస్సె. ఈంజయి కామ్ అంక సార్ప దా అస్సె. 2 ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ తెద్రవుక మెన అగ్గెయి తెంతో జోచ కబుర్లు సంగిలసచి అత్తి, జో రెగ్లయ్లి జో దిలి దేముడుచి కొడొతె ప్రమానుమ్ సంగ తిలన్. 3 సుబుమ్ కబుర్ మెలె, జో దేముడుచొ ఎక్కి పుత్తున్చి రిసాచి కబుర్. జో పుత్తున్క 'మాన్సు' మెన దెకిలె, అమ్ యూదుల్చొ దావీదు పూర్ణుమ్చొచి నెకుమ్తె జెర్మిలన్. 4 అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు, జో మొర గెచ్చ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిన్ రిసా దేముడుచి పూత్తు మెన దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ఒగ్గర్ సెక్తి తెన్ రుజు కెరన్లన్. 5 జలె, ఎత్తి దేసిమి జోక నంపజా జోచి కోడు నిదానుమ్ కెర జోచి నావ్ గవురుమ్ కెర్లు మెన మాన్సుల్క సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త జోచ బారికుల్ అమ్ జంక మెన, జో ప్రబు జోచి దయ అమ్క దా అస్సె. 6 యేసుక్రీస్తుచ సొంత మాన్సుల్ తూమ్ కి జంక మెన, జేవ్ తెన్ బెదుక మెన వేర వేర దేసిమలుతె తుమ్క కి దేముడు బుకారా అస్సె.

7 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

రోమియుల్క దెకుక మెన పవులుచి ఆస

8 తొలితొ కిచ్చొ మెలె, తుమ్ ఎత్తిజిన్చి రిసా †యేసుక్రీస్తుచి నావ్ దెర అంచొ దేముడుక అంచి సర్ల ఆవ్ సంగితసి. ప్రబుచి ఉప్పిరి తుమ్ రోమియుల్

తుమ్చి నముకుమ్ తిలిన్చి రిసా ఒండ్లి లోకుమ్చ మాన్సుల్ సూన అస్సి. 9 జోచొ పుత్తున్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ సూనవ ఆవ్ సేవ కెర్తొ దేముడు అంచి రిసా సాచి జతయ్. ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తి పొది, కెయడ తెయడ నే పిట్టె తుమ్చి రిసా జోక ఆవ్ సంగితసి. 10 తుమ్చి రిసా ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తినతె ఏక్ కిచ్చొ మెలె, జోచి దయ తిలె, కిసి గే తుమ్తె ఆవ్ అప్పె జెంక వాట్ దెవున్ మెనయ్ ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తసి. 11 తుమ్చి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెర్తి రితి తుమ్క కిచ్చొ జవున్ ఆత్మసెక్తి దొర్కు కెర్తి రితి కిచ్చొ జవున్ కామ్క జెతిసి కెరుక మెన, తుమ్క దెకుక తుమ్తె గెచ్చుక అంక ఒగ్గర్ ఆస. 12 తుమ్చి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెరుక మెన సంగిలె, తూమ్ కి ఆవ్ కి, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో నముకుమ్ దెకిలె అన్నె సర్ల దయిరిమ్ జమ్దె.

13 ఓ బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ జానుక అంచి ఇస్టుమ్ మెలె, యూదుల్ నెంజిల అన్నె ఒగ్గర్జిన్తె ఆవ్ కిసి గెచ్చ ప్రబు దిలి పంటొ జోవయింతె లాయ అస్సి గే, తుమ్తె గెచ్చ, తుమ్తె కి దస్సి పంటొ లాయిక మెన ఆవ్ ఒగ్గర్ సుట్లు ఉచర అస్సి, గని అప్పెక అంక వాటు అడ్డు తా అస్సె. 14 †గ్రీసు దేసిమ్చక కి, గ్రీసు దేసిమ్చ నెంజిలసక కి, ఒగ్గర్ నదు కెర్లసక కి, నదు నేన్ల మాన్సుల్క కి ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక మెన, ప్రబు అంక పూచి తియార అస్సె. 15 జాకయ్, తుమ్ రోమ్ పట్టుమ్చక కి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుక మెన అంక ఒగ్గర్ ఇస్టుమ్ అస్సె.

నముకుమ్ వాట్కయ్ రచ్చన దొర్కు జతయ్

16 సుబుమ్ కబుర్చి రిసా అంక కిచ్చొ లాజ్ నాయ్. సుబుమ్ కబుర్చి ఉప్పిరి అంక పూర్తి దయిరిమ్. కీనంపజతో ఎత్తి మాన్సు పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్తి రిసా దేముడుచి సెక్తి సుబుమ్ కబుర్ తెయి అస్సె. జా రచ్చన క్రీస్తుక నంపజతన ఎత్తిజిన్క, *తొలితొ యూదుల్క, పడ్డొ యూదుల్ నెంజిలసక. 17 దేముడుచి పున్నిమ్ సుబుమ్ కబుర్ తెయి డిస్తయ్, దొర్కు జతయ్†. జో దెతి జా పున్నిమ్, జా రచ్చన, అమ్క కిసి దొర్కు జతయ్ మెలె, †పూర్తి నముకుమ్ వాటు. దేముడుచి

* 1:1 1:1 నెంజిలె 'గొత్తి జలో రితొ', నెంజిలె 'సేవ కెర్తొసా'. † 1:8 1:8 మెలె, యేసుక్రీస్తు జోవయింక నంపజలసచి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్లి రిసా 'జొయ్యి మదెనె జతికయ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు అబ్బొసి అమ్చ ప్రార్దనల్ సూనెదె' మెనయ్, జయి దయిరిమ్క యేసుక్రీస్తుచి నావ్ దెర పవులు దేముడుక ప్రార్దన కెర్తయ్, ఆవ్ కి జోవయింక ప్రార్దన కెరుక జతయ్. ‡ 1:14 1:14 గ్రీసు దేసిమ్చ మాన్సుల్క మెనుక జతయ్, గని పవులు ఈంజ ఉత్త్రుమ్ రెగిడ్లి పొదులె, యూదుల్ నెంజిల ఎత్తిజిన్క కి 'గ్రీసు దేసిమ్చక' మెనుక ఏక్ అలవాట్ తిలి. § 1:16 1:16 మెలె, క్రీస్తుకయ్ నంపజతో ఎత్తి మాన్సు. యోహాను 1:12, 3:16, 18, 36. * 1:16 1:16 తొలితొ యూదుల్క అవ్కాసుమ్ తంక చి పడ్డొకయ్ యూదుల్ నెంజిలసక అవ్కాసుమ్ తంక మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సెలవ్. లూకా 24:47, బారికుల్ 1:8, 13:46. † 1:17 1:17 జోచి సత్తిమ్ పున్నిమ్ జోవయింక నంపజలసక దొర్కు కెరన్తికయ్ అమ్క అన్నె బెదవంతయ్. ‡ 1:17 1:17 నెంజిలె 'చి జా సత్తిమ్ పున్నిమ్ అమ్క దొర్కు జలె, అన్నె నముకుమ్ పలోయ్తయ్'.

కొడొతె జో సొంత రెగ్గయ్లి రితి, “ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ కో పున్నిమ్ కి జవుల గే జెవ్వి జవుల”.

దేముడుచి పున్నిమ్ నెసిలనచి రిసాచి తీర్పు

18 దేముడుక విరోదుమ్ జా మాన్సుల్క పాపుమ్ కెర కెర జోవయించి పెట్టిచి పాపుమ్తె సత్తిమ్క లుంకడ్డె, దస్సి ఎత్తి మాన్సుచి ఉప్పిర్ జోచి కోపుమ్ జో దేముడు పరలోకుమ్ తెంతో సుడ దా దెకయెదె, లయడెదె మెన రుజ్జు *డిన అస్సె. 19 దేముడుక జేవ్ విరోదుమ్ జలిసిచి అన్నె మాన్సుల్క జేవ్ కెర్ల పాపల్క ‘జోవయించి పాపుమ్’ మెన కీసి సంగుక జయెదె మెలె, జో దేముడుచి రిసా జేవ్ జానుక జతిసి ఎత్తి జోవయించి పెట్టి జాన్తి. కీసి మెలె, జోయ్యి సొంత జోవయింక దెకవ అస్సె. 20 కీసి మెలె, జో నే డీస్తాసా కీసా అస్సె గే, మెలె జోవయింక ‘కెయక తెయక తా గెతి సెక్తి అదికారుమ్ జోకయ్ అస్సె. జోయ్యి దేముడు’ మెలి రుజ్జు లోకుమ్ జెర్మయ్లి తెంతో, జో తెయార్ కెర్లిన్ ఎత్తి తె సొన్ముమ్ డీస్తయ్, చి తెదొడి తెంతో మాన్సుల్ పూర్తి చిన అస్తి. జాకయ్, ప్రబుచి మొక్కె “నేనుమ్” మెనుక నెతిరి. 21 దస్సి, జోవయింక ‘జోయ్యి దేముడు’ మెన జేవ్ జాన్లె కి ఒప్పున్తి నాయ్, జోక గవురుమ్ దెకితి నాయ్, జో దిలిన్క ‘తుయి దిలది’ మెన ఒప్పున్తి నాయ్, జోక సర్ల సంగితి నాయ్, గని వెర్రి బుద్ది జల, చి బుద్ది నెంజిల జోవయించ పెట్టి అందర్ జా గెల. 22 ‘జాన్ల మాన్సుల్ ఆమ్’ మెననయి జేవ్ బుద్ది నెంజిలన జా గెల. 23 అన్నె, నే మొర్తో కెయక తెయక జివ్ తతో దేముడుక ముల దా, మాములుమ్ మొర్త మాన్సుల్చి రూపుమ్చ, పిట్టల్ రూపుమ్చ, జంతువుల్ రూపుమ్చ, అయివో రూపుమ్చ బొమ్మల్క ఇస్తుమ్ జా, దనచకయ్ జోకరుక దెర్ల.

24 జాకయ్ దేముడు జోవయింక కిచ్చో సిచ్చ దిలన్ మెలె, “జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్ రితి ఇండ లంజె కమొతె పూర్తి గెచ్చ, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జోవయించ ఆగ్గక నిస్కారుమ్ కెరన, జోవయింక జెవ్వి మరియాద కడన్తి సిచ్చ సేడ్డు, కతు” మెనయ్, దస్సితెయ్ జో జోవయింక సార్పు కెర దిలన్. 25 దేముడుచి రిసాచి సత్తిమ్ గ్యానుమ్ జేవ్ నెన కెర అబద్దుమ్క ఇస్తుమ్ జల, చి జో ఎత్తి జెర్మయ్లినిచి సేవ కెరుక ముల కెర, జో తెయార్

కెర్లిన్కయ్ జోకరుక దెర, దనచచి సేవ కెర్తతి. గని జెర్మయ్లిసొకయ్ కెయక కి జెయ్యి! ఆమేన్.

26 జలె, ‘జెర్మయ్లిసొక ముల కెర తయార్ జలిన్కయ్ జేవ్ కోర్ప జలి రిసాయి, జోవయించి ఆగ్గచి పాపుమ్చ ఆసల్క దెర్పు సేడయ్ తత్తు’ మెన, దసితె జో దేముడు సార్పు కెర దిలన్. దస్సి, మాములుమ్ తెర్నిమున్ను జతిన్ ముల దా, జోవయించ తేర్బోదల్ తెన్ లంజె జంక దెర్ల.

27 జోవయించ మున్నుబోదల్ కి దస్సి, తెర్ని తెన్ చెంగిల్ జతిసి ముల దా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో పూర్తి వెర్రి ఆస జా, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో లంజె వెట్కారుమ్ జా, జోవయించ ఆగ్గతె ఆత్మల్తె జోవయించి జా పాపుమ్ కెలచి, పాడ్ జల.

28 అన్నె, దేముడుక ‘అస్సె. జోయ్యి దేముడు’ మెన జేవ్ ఒప్పునుక నెన కెర జోక పచ్చిల్ రిసా, కామ్క నెంజిలి బుద్దితె, పొరపాట్ ఇండితిన్తె జోవయింక జో సార్పు కెర దిలన్.

29 జోవయించి పెట్టి కిచ్చో బెర్లి మెలె, ఎత్తి రగల్ పాపుమ్బుద్ది, పాపుమ్ కమొ, అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జతిసి. కుస్సిదుమ్ కి బెర్లి. జోవయించి పెట్టి బెర్లు గోసల్, అత్యల్ కెర్లి బుద్ది, కొడొ జుజవ జట్టి జతిసి, మోసిమ్ కెర్లిసి, కుస్సిదుమ్ ఉచర్లిసి, దన బుద్దుల్ జల. జేవ్ అన్నె కీసచక జల మెలె, సొండెల్ జలన, 30 మాన్సుల్క ఆరిచ నిందల్ సంగ, జోవయించి నావ్ పాడ్ కెర్తన, పరలోకుమ్చో దేముడుక విరోదుమ్ కెర్తన, అన్నె మాన్సుల్క నిస్కారుమ్ కెర్తన, గవురుమ్ ఉచరంతన, ‘అన్నె కిచ్చో కిచ్చో గర్పు కమొ కెరుమ్’ మెన ఉచర్ల కుట్టల్ కెర్తన, అయ్యున్అబ్బిన్చి కోడు నే సూన్తన జల.

31 జేవ్ బుద్ది నెంజిలన, జేవ్ ఒప్పున్తి కామ్ నే కెర్తన, ప్రేమ నేన్లన, కన్కారుమ్ నేన్లన. 32 “దన కమొ కెర్తన, మొర్తి సిచ్చక విలువ జతతి” మెన దేముడు తీర్పు కెర అస్సె మెన జేవ్ జాన్లె కి, దన కమొ ఇండితతి. చి దన కమొ అన్నె మాన్సుల్ ఇండిలె, మెన్నితతి, ‘చెంగిల్’ మెంతతి.

2

దేముడుచి పున్నిమ్చి తీర్పు

1 జాకయ్, ఓ మాన్సు కొన్సొ జలెకి, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ‘గర్పు’ మెన తీర్పు సంగిలె, తుమ్చ సొంత పాపల్చి రిసా తుమ్క కి జా తీర్పు లయితయ్. మెలె, అన్నెకోక ‘గర్పొ’ మెన

§ 1:17 1:17 నెంజిలె “ప్రబు దెతి పున్నిమ్ జలన జోవయించి ఉప్పిర్చి నముకుమ్కయ్ ఇండుక” హబక్కుకు 2:4 దెక. * 1:18 1:18 నిలువతె యేసు మాన్సుచి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్లిన్తె సయ్తానుక మొర్తుక జిన పాడ్ కెర అస్సె; ఎబ్రియల్ 2:14. సయ్తానుక జిన పాడ్ కెర్లిన్ తెన్ సయ్తాను చి సేవ కెర్లిసి ఎత్తిచి ఉప్పిరి కి యేసు జిన పాడ్ కెర అస్సె.

తీర్పు సంగిలె, తుమ్క తుమి పాపుమ్ వయడ్తును. తుమ్ తీర్పు సంగిలొ మాన్సు కొన్సొ జలెకి, జో కెర్త తప్పుల్తె తుమ్ కి ఇండితను. ² ఆచ్ అగ్గె రెగిడ్డి జాబిత తప్పు కమొ కో కెరుల గే, దేముడు జోవయింక తీర్పు కెర, సిచ్చ కెరుక ఒప్పున అస్సె మెన జానుమ్. అన్నె, జో సత్తిమ్చొ జతయ్చి రిసా జో కెర్తి తీర్పు సరిగచి మెన జానుమ్. ³ ఓ మాన్సు కో జలెకి, దన కమొ కెర్తసక జోవయింక పాపుమ్చి తీర్పు తుమ్ సంగిలె, తుమ్ కి దన కమొ కెర్తె, దేముడు దెతి సిచ్చ తుమ్కయ్ పిట్టెదె మెన ఏక్ వేల ఉచరంతను గే? ⁴ నెంజిలె, 'ఆమ్ కిచ్చొ కెర్తె కి జోచి ఎదివాట్ దయ అమ్చి ఉప్పిరి అస్సె, చి ఓర్పుప జా అమ్క చెమించుప కెరెదె' మెన తుమ్క తుమ్ ఉచరంతను గే? తుమ్క 'జోవయించ పాపల్ ఒప్పున ముల్తు' మెనయ్ జో దేముడు జోచి దయ దెకయ్తయ్ మెన నేన్సు గే?

⁵ తుమ్చి రాడ్ జివుక తుమ్చ పాపల్ ములుక నెన కెర, జో దేముడు దెతి సిచ్చ తుమ్క తుమి ఆనన్తను. జా సిచ్చ కెయ్క లయెదె మెలె, ఎత్తిజిన్క తీర్పు కెర సిచ్చ గే, బవుమానుమ్ గే దెతి జోచి సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయ్తి వెల్లి దీసికయ్. ⁶ జోవయించి జివితుమ్క కేన్ మాన్సు కీన కమొ కెర్తె తవుల గే, జయ్యి దీసిక దసచక సరిజతిసి తీర్పుల్ జో జర్గు కెరెదె. ⁷ జా దీసి నే జతె అగ్గెచి మదెనె సగుమ్జిన్ పరలోకుమ్చి ఉజిడతె బెదితి, ప్రబు గవురుమ్ జతిన్తె బెదితి ఆస జా, జో దెతి సత్తిమ్క నిదానుమ్ ఇండుల. "జేవ్ పరలోకుమ్తె అంచి తెన్ కెయ్క తెయ్క జితి జివ్, జో దెయెదె. ⁸ గని సగుమ్జిన్ జోవయించి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండుక ఆస జా, సత్తిమ్ ఇండితిసి ముల కెర, పాపుమ్ ఇండితతి. జోవయించి ఉప్పిరి, జో దేముడుచి కోపుమ్ తయెదె, చి జో దెతి సిచ్చ కచితుమ్ జోవయింక లయెదె. ⁹ దేముడు జా సిచ్చ జర్గు కెర్తె, ముక్కిమ్క తొలితో యూదుల్తె, పడ్డొ *గ్రిసు దేసిమ్చతె కి, పాపుమ్ ఇండితో ఎత్తి మాన్సుక బాదల్ దుకుమ్ పిట్టె నాయ్, ¹⁰ తొలితో యూదుల్తె, పడ్డొ గ్రిసు దేసిమ్చ మాన్సుల్తె కి, సత్తిమ్ ఇండితో ఎత్తి మాన్సుక 'బవుమానుమ్' మెన దేముడు జోవయింక జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె బెదవ గవురుమ్ దా, సెంతుమ్ దెయెదె."

¹¹ దేముడు తేడల్ దెకె నాయ్. ¹² అమ్ యూదుల్క జో దిల ఆగ్గుల్ నేన్తె యూదుల్ నెంజిలసతె కో పాపుమ్ కెర తవుల గే, జేవ్ ఆగ్గుల్ నెంతె తీర్పు జా నాసెనుమ్తె గెచ్చుల, అన్నె, అమ్ యూదుల్ జేవ్ ఆగ్గుల్ జానుమ్. జేవ్

ఆగ్గుల్ జాన్ల అమ్ యూదుల్తె కో పాపుమ్ కెర తవుల గే, ఆగ్గుల్చి తెడి అస్తిచి జేవ్ ఆగ్గుల్ జోవయించి ఉప్పిరి సాచి జవుల, చి జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చ జేవ్ వయుల. ¹³ మోసేచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్ ఎక్కి సూన్తసయ్ నాయ్, గని జేవ్ ఆగ్గుల్తె బెదితి బుద్ది ఇండితసయి కో జలె, జోవయింకయ్ దేముడు జోవయించి పాపుమ్ నే వయడ్తె జోవయించి దయకయ్ 'జోవయింక దొర్కు జలి పున్నిమ్ అస్సె' మెన దెకెదె. దెక జోవయించి సిచ్చ పిట్టయెదె.

¹⁴ పడ్డొ, యూదుల్ నెంజిలస, మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ నెంతె తిలె కి, ఒత్తచ ఆగ్గుల్ జేవ్ నేన తిలె కి, నేన జాన్ల రిత జా జేవ్ ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి బుద్ది జేవ్ ఇండిలె, జేవ్ ఆగ్గుల్ జేవ్ కెయ్ నే సూన్తె కి సదు నే కెర్తె కి, జేవ్ ఆగ్గుల్ జోవయించి పెట్టి కామ్ కెర్తి రితి జతయ్. ¹⁵ దొర్కు జలి ఇండడి దెకయ్త ఆగ్గుల్ దేముడు కిసి మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె రెగ్గవ అస్సె గే, 'దస్సి ఇండుతు' మెన జేవ్ మాన్సుల్చి పెట్టి జో రెగ్గ అస్సె మెన రుజ్జు జతయ్, అన్నె, 'సత్తిమ్' మెన జేవ్ సత్తిమ్ చినితిన్తె, 'పాపుమ్' మెన జేవ్ పాపుమ్ చినితిన్తె కి రుజ్జు జతయ్. అన్నె, జోవయింక జెచ్చి పరిచ్చ కెరన నిందల్ వయడ్తి రితి, నెంజిలె చెమించుప కెరన్లి రితి, జోవయించ సొంత కమొ 'చెంగిల్' గే 'గార్' గే జెచ్చి చినన ఒప్పునుల. ¹⁶ అమ్ సూనయ్లి సుబుమ్ కబురతె కిచ్చొ ఏక్ బెదితయ్ మెలె, జేవ్ ఇసి తీర్పు కెరంతిసి కెయ్క పూర్తి జర్గు జయెదె మెలె, క్రిస్తు జలో యేనుచి అత్తి దేముడు మాన్సుల్చి పెట్టిచ గుట్టుల్ తిలిసి ఎత్తి తీర్పు కెర్తి జా వెల్లి దీసికయ్, తెదొడకయ్ పూర్తి రుజ్జు జయెదె.

యూదుల్క మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్

¹⁷ గని ఒత్తచ తుమ్ యూదుల్, 'యూదుల్ ఆము' మెనన, 'ఆగ్గుల్ రితి దేముడు అమ్కయ్ దా అస్సెచి రచ్చన జమదె' మెన ఆగ్గుల్కయ్ నంప కెర్తసు జలె, 'అమ్ యూదులి దేముడు తెన్ బెద అస్సుమ్' మెన గవురుమ్ ఉచరంతను జలె, ¹⁸ మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్తె తిలిసి ఎత్తి వెల్లెల మాన్సుల్ తుమ్క సికడ అస్తిచి రిసా, దేముడుచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ జతయ్ గే తుమ్ జాన్సు. జలె, చెంగిల్ తిలిన్తె గార్ తిలిసి నిన చెంగిల్చి మెన్చితను జలె, ¹⁹ పడ్డొ 'గుడ్డి జలసక వాట్ దెకయ్తస ఆము' మెన, 'అందర్బుద్దితె

* 2:9 2:9 'గ్రిసు దేసిమ్చ' మెన ఇన్నె సంగిలె, యూదుల్ నెంజిలసక సంగితయ్.

తిలసక ఉజిడి దెకయ్తస ఆము' మెన, 20 'బుద్ధి నెంజిలసక సికడ్డన ఆము' మెన, 'బాలబోదల్క సికడ్డసా జలమ్ ఆము' మెన, 'గ్యానుమ్ ఎత్తి సత్తిమ్ ఎత్తి మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్తె అమ్తెయి, అమ్చ ఆగ్గుల్తెయి అస్సెచి దేముడు జా పూచి ఎత్తి అమ్కయ్ తియార అస్సె' మెన తుమ్ నిజుమి ఉచర్లె, 21 వేర మాన్సుల్క తుమ్ సికడ్డన తుమ్కయ్ తుమ్ కిచ్చొక సికడ్డన్సు నాయ్! 'చోరుక నాయ్' మెన తుమ్ బోదన కెర్లె కి, చోర్పు నాయ్ గే? 22 'లంజెకమొ కెర నాయ్' మెన సంగిలే కి లంజెకమొ కెర్తసు గే? 'బొమ్మల్క జొకరుక నాయ్, వెట్కారుమ్!' మెన ఒప్పన్లె కి, గుడివొతెచ బొమ్మల్ తుమ్ చోర దెర గెతసు గే? తుమ్ ఉచర. 23 'దేముడు మోసేచి అత్తి అమ్ యూదుల్కయ్ జోచ ఆగ్గుల్ దా అస్సె' మెన తుమ్ గవురుమ్ ఉచరన్లెకి, ఆగ్గుల్క నిదానుమ్ నే కెర్లె దేముడుచి మరియాద కడ ఇండితసు గే? 24 తుమ్ అమ్చ యూదుల్ కి దస పాపల్ కెర్తసు. దేముడుచి కొడెతె పూర్గుమ్ తెంతో రెగిడ్లి రితి, † "తుమ్ యూదుల్చ కమొచి రిసా, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ దేముడుచి నావ్ దూసుప కెర్తెతి". 25 దేముడు దిల ఆగ్గుల్ రితి పూర్తి తప్పు నెంతె ఇండిలెకయ్ తుమ్ యూదుల్ జోచయ్ మాన్సుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతిక విలువ తయెదె. గని జో దిల ఆగ్గుల్ ఇండితిసి తుమ్ పిట్టవన్లె, జోచయ్ మాన్సుల్ జతి గుర్తు దెకయ్తి జా సున్నతి తుమ్ కెరన తిలె కి, నే కెరన్లె రితి జయెదె. 26 జలె, జోచి అగి జా సున్నతి నే కెరన్లె మాన్సు కో జలెకు దేముడుచ ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి బుద్ధి ఇండ ఆగ్గుల్తె సంగిలి దొర్కు జలి సత్తిమ్ నెరవెర్చుప కెర్లి రితి జలె, జో జా సున్నతి నే కెరన్లెకి, ఆత్మకయ్ జో జా సున్నతి కెరన్లె రితి జా అస్సె మెన జో దేముడు దెకె నాయ్ గే? దెకెదె. 27 దస్సి జలె, యూదుల్ నెంజిల మాన్సుల్ జోవయించి అగి జా సున్నతి నే కెరన్లెకి, జోవయింతె సగుమ్జిన్ దేముడుచ ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి బుద్ధి ఇండితతి. అన్యె, తుమ్ యూదుల్క మోసే తెన్ జోచ ఆగ్గుల్ దా తిలె కి, తుమ్చితె సగుమ్జిన్ ఆగ్గుల్చి కోడు నే కెర్లె పిట్టయ్తసు. జలె, లోకుమ్చ ఎత్తిజిన్క ప్రబు పరిచ్చ కెర్లి వెల్లి దీసి అయ్లె, ఈంజ మదెనె ప్రబుచి బుద్ధి ఇండిల జేవ్ యూదుల్ నెంజిలస తుమ్క నేరిమ్ వయడ్ల సాచుల్ జవుల. మెలె, జోవయింక తుమ్క ప్రబు తిర్పు కెర్లె, తుమి తిర్పు సేడ పాపుమ్ వయితె. 28 మెలె, యూదుడు జెర్మ ఎక్కి అగి కెరన్లె గుర్తు తిలొసొక 'నిజుమ్చొ యూదుడు' మెనుక

నెంజె. పడ్డొ ముక్కిమ్క కలుసుప జలి సున్నతి అగి కెరంతిసి నెంజె. 29 దస్సి జలె "కో నిజుమ్చ యూదుల్ జవుల?" మెన పుసెలె, ఆత్మకయ్ సుద్ది జలొ ఎత్తి మాన్సు. సత్తిమ్ దెతి సున్నతి కిచ్చొ మెలె, రెగ్గయ్లి ఆగ్గుల్చి రిసా అగి కెరంతిసి నెంజె, గని మాన్సుచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జర్గు కెర్తసి. జోవయించి ఆత్మతె కో సుద్ది జా జోచయ్ మాన్సుల్ జా తవుల గే, జెవ్వి నిజుమ్చ యూదుల్ జవుల. జోచయ్ జల మాన్సుల్క కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, మాన్సుల్ దెతి గవురుమ్ నాయ్, గని దేముడు దెతి గవురుమ్.

3

దేముడుచి సత్తిమ్ గెచ్చె నాయ్

1 జలె, వేర మాన్సుల్క చి కంట అమ్ యూదుల్క కిచ్చొ జిన్లి వరుమ్ అస్సె గే? నెంజెలె, అమ్ యూదుల్ జలి చినన్తి సున్నతి కెరంతిన్తె కిచ్చొ లాబుమ్, కిచ్చొ విలువ అస్సె గే? 2 అమ్ యూదుల్క లాబుమి, దేముడు తొలి సంగిల ప్రమానల్ దేముడుచ కొడె అమ్ యూదుల్చి అత్తి జో సొర్ప కెర దా అస్సె, జాక అమ్ చెంగిల్ దెకుక మెన, ఒత్త తిలిన్క అమ్ సాచి సూనవుక మెన. 3 దస్సి జలె, అమ్ యూదుల్తె సగుమ్జిన్ నముకుమ్ నెంజెలె కిచ్చొ జయెదె? జేవ్ నముకుమ్ నెంజెలిన్చి రిసా జోవయించొ అమ్చొ దేముడుక 'నిదానుమ్చొ నెంజె' మెనుక జయెదె గే? 4 ఎత్తి మాన్సు అబద్ధుమ్ జలెకి, దేముడు సత్తిమ్ తయెదె. దేముడుచి కొడెతె పూర్గుమ్ జోవయించి రిసా జొయ్యి రెగ్గయ్లి రితి;

* "తుచ కొడె నెరవెర్చుప జతిన్తె తుచి సత్తిమ్ రుజ్జు జయెదె,

చి మాన్సుల్ తుక పరిచ్చ కెర్లె తుయి జిన్తె".

5 గని అమ్ యూదుల్చి పాపుమ్చి రిసా అమ్ వెట్కారుమ్ నిస్కారుమ్ జా అస్సుమ్. జో దేముడుచి సత్తిమ్, మాత్రుమ్, జోక గవురుమ్ ఆన్తయ్. జలె, అమ్చి పాపుమ్క దెకిలె, జోచి సత్తిమ్క దెకిలె, జా తేడ డిస్టిన్తె జోకయ్ గవురుమ్ జెతయ్ జలె, అమ్ కిచ్చొ ఉచరుక? 'అమ్ పాపుమ్ కెర్లిన్ చి జో సత్తిమ్ కెర్లిన్చి తేడ దెకిలె జోచి గవురుమ్ డిస్టిన్చి రిసా అమ్చి పాపుమ్తె జోకయ్ లాబుమ్' మెన, జవున్, 'అమ్చి పాపుమ్చి రిసా జో అమ్క సిచ్చ కెరుక బెదె నాయ్' మెన అమ్ ఉచరుక గే? మాన్సుల్చి పాపుమ్ బుద్ధికయ్ మాన్సు ఇసి ఉచరుక జయెదె. 6 దస్సి ఉచరుక నాయ్. 'ఒండి లోకుమ్చ

† 2:24 2:24 యెసయా పుస్తకమ్ 52:5, యెహెజ్కేలు 36:22.

* 3:4 3:4 కిర్తనలు 51:4

మాన్యుల్క ఆకర్క పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర సిచ్చల్ దెయిందె, బవుమానల్ దెయిందె' మెన జో ఒప్పున అస్సె. జలె, అమ్ యూదుల్చి పాపుమ్క 'కిచ్చొ నెంజె' మెలి రితి జో దెకితో జలె, ఒండి లోకుమ్చ మాన్యుల్క కో కిసి సత్తిమ్చి తీర్పు కెరుక జయెదె! బెదె న్నాయ్.

7 దస్సి మెను నాయ్' మెంతె. 'అంచి అబద్దుమ్చి రిసా దేముడుచి సత్తిమ్ సాస్టుమ్ డీన జోచి గవురుమ్ దెకయ్తయ్ జలె, అంచి పాపుమ్చి సిచ్చ ఆవ్ కిచ్చొక వయుక?' మెంతె, ఓ మాన్యు. 8 'చెంగిల్చి జర్గు జవున్ మెనయ్ పాపుమ్ కెరుమ్' మెంతె సగుమ్జిన్. అమ్క "జేవ్ కి దస్సి సంగితతి" మెన, అమ్చి మరియాద కడన్తి రితి సగుమ్ జిని ఆమ్క నింద సంగితతి మెన తుమ్ జాన్సు. జలె, జేవ్ దస్సి సంగితస జోవయించి జా పాపుమ్చి సిచ్చ కి కతి రితి దేముడు లయడెదె. జోచి తీర్పు సరిగా అస్సె.

లోకుమ్ ఎత్తిచ మాన్యుల్ పాపుమ్ కెర్లస

9 జలె, కిచ్చొ ఉచరుక జయెదె? వేర మాన్యుల్చి కంట అమ్ యూదుల్క దేముడుచి సిచ్చ పిట్టయ్తిసి కిచ్చొ జలెకు తయెదె గే? నాయ్, గెద! ఆవ్ జేవ్చి కంట గొప్పు సుదల్ గే, నెంజుమ్ గెద, ఆవ్ ఉప్పిరి రుజ్జు రెగ్గ దెకయ్లి రితి, ఎత్తి మాన్యు. యూదుల్ జలెకి, గ్రిసు దేసిమ్చ జలెకి, కో జలెకి, పాపుమ్క దెర్ను సేడ పాపుమ్ సుదల్ జా అస్సుమ్ 10 దేముడుచి కొడెతె పూర్గుమ్ రెగ్గవ తిలి రితి,

† "సత్తిమ్చొ మాన్యు కేనె కి నాయ్. ఎక్కిలో కి నాయ్.

11 కోయి బుద్ది తతోసా నాయ్,

జీవ్ తిలో దేముడుక చ్చజితోసా కోయి నాయ్.

12 ఎత్తి మాన్యు సత్తిమ్ ముల, కామ్క నెంజితిన్తె సేడ గెచ్చ అస్సి.

కోయి సత్తిమ్ కెర్తె నాయ్, ఎక్కిలో కి నాయ్."

13 † "జోవయించి డొంగొ ఉగిడ్ల మెస్సున్, జోవయించ కొడె గని.

మోసిమ్ కెర్తి రిసాయి జీబు చొండి బులయ్ తతి.

అయివొచి విస్సుమ్ జోవయించ ఒట్టోతయి అస్సె."

14 † "జోవయించి చొండి బెర్తు సాపెనల్ మూర్కుమ్ విస్సుమ్ అస్సె.

15 * జోవయించ చట్టో లొయి దెకుక మెన బే బేగి నిగుల.

16 నాసెనుమ్ కస్టుమ్ జోవయించి ఇండితి వట్టె అస్సె.

17 సింతుమ్ వాట్ ఇండుక ఎద్దరె నేన్తి.

18 † దేముడుక ఎదిలి కి బితి నాయ్."

19 మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్తె కిచ్చొ కోడు తిలె కి, కక్క సంగితయ్ మెలె, జా ఆగ్గుల్చి రితి తెడిచ మాన్యుల్కయ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయింతె కోయి దేముడుక జబాబ్ దెంక నెతిర్తి రితి ఎత్తి చొండి ముద్దొ జంక, చి యూదుల్ కి నే పిట్టె, ఒండి లోకుమ్చ ఎత్తి మాన్యు దేముడుచి సిచ్చక జలిలెక జవుల, దేముడుచి పరిచ్చ జోవయించి తీర్పు జంక.

20 మెలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి రితి ఇండితి వాటు దేముడుచి మొక్కె ఈంజ లోకుమ్చొ కేన్ మాన్యుచి పాపుమ్ పుంచె నాయ్, చి ఆగ్గుల్ రితి మాన్యుల్క తీర్పు కెర్తె, జో కక్కయ్ 'పున్నిమ్చొ' మెనుక బెదె నాయ్. ఆగ్గుల్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచితి నాయ్. అమ్చి పాపుమ్ దెకయ్తతి. జేవ్ ఆగ్గుల్తె తిలిన్చి రిసా అమ్చి పాపుమ్ చినితసుమ్.

యేసుక్రీస్తుక నంపజలె పున్నిమ్

21 ఆగ్గుల్తె నాయ్. గని వేరతెయ్ దేముడు జోవయించి పున్నిమ్ మాన్యుల్క దొర్కు కెర అస్సె. జాకయ్ † మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్, అన్నె పూర్గుల్చి అత్తి సంగిల దేముడుచ కబుర్లు కి అగ్గె తెంతో జా రుజ్జు డీస్తయ్. జలె, జా పున్నిమ్ ఆగ్గుల్ రితి నాయ్, గని వేరతెయ్ దొర్కు జలిసి అప్పెయి మాన్యుల్క జానయ్ జా అస్సె.

22 జా పున్నిమ్ యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి కో జోచి నముకుమ్ తివుల గే, జేవ్ ఎత్తిజిన్కయ్ 'పున్నిమ్' మెలి రితి దేముడు దెకెదె, జేవ్ కొన్న జలెకి జోచి పున్నిమ్తె జోవయింక వాట దెయెదె.

మాన్యుల్తె జో తేడల్ దెకె నాయ్. 23 మెలె, కో కి పాపుమ్ కెర దేముడు దెకయ్లి సత్తిమ్ ఇండుక నెత్త కెర, జోచి మొక్కె ఓడుప జా అస్సి. 24 జాకయ్, జో కిచ్చొ వాటు మాన్యుల్చి పాపుమ్ పుంచ అస్సె మెలె, జోచి దయకయ్ ఆరి అమ్క నీతిసుదల్ కెర అస్సె. కిసి మెలె, క్రీస్తు జలో యేసు అమ్చి పాపుమ్ వయిలిన్క జో దేముడు అమ్క సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో నెత్తవ గెల అస్సె. 25 అమ్ కెర్ల పాపల్క అమ్ జెతికయ్ సిచ్చ పిట్టయ్తి బలి జో జంక జోచి లొయి సూవుక మెన దేముడు అబ్బిసి జోవయింక టీవడ్లన్. జా రచ్చన వరుమ్ అమ్ మాన్యుల్క కి, క్రీస్తుచి ఉప్పిరి అమ్ అమ్చి నముకుమ్

† 3:10 3:10 10-12 కీర్తనలు 14:2, 3 చి 53:3. † 3:13 3:13 కీర్తనలు 5:10, చి 139:4. † 3:14 3:14 కీర్తనలు 10:7.

* 3:15 3:15 15-17: యెనయా 59:7-8. † 3:18 3:18 కీర్తనలు 36:2. † 3:21 3:21 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసిచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్సకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ జానతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె.

తింక. జో అబ్బొసి జా బలి దిలిసి ఏక్ రుజ్జు దెకయ్తయ్. పాపుమ్ క 'పాపుమ్. జా పాపుమ్ గెలెకయ్ మాన్సుల్ క అంచి తెన్ అన్నె బెదవనుక జయెదె' మెన జో సత్తిమ్ చి తీర్పు కెర్లిన్ చి రుజ్జు దెకయ్తయ్. కిచ్చొక మెలె, జోచి పరలోకుమ్ చి కన్కారుమ్ బుద్దిక అమ్చ అగ్గెచ పాపల్ సిచ్చ కెరుక వాయిద కెర తిలన్. ²⁶ జో సత్తిమ్ చి తీర్పు కెర్లిసా జలిన్ చి జా రుజ్జు ఈంజయి కాలుమ్ క దెకవుక మెనయ్ వాయిద కెర్లన్. అన్నె కిచ్చొక మెలె, 'కో యేసుకయ్ నంపజవుల గే, జోవయించి పాపుమ్ వుంచి జయెదె, జోవయింకయి పున్నిమ్ దెకిన్ దె' మెనయ్ రుజ్జు దెకయ్తి రిసాయి వాయిద కెర్లన్.

²⁷ జాకయ్, 'అమ్ యూదుల్ కయ్ దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ తె పున్నిమ్' మెన అమ్ కిసి గవురుమ్ ఆననుక జయెదె! నెంజె. కిచ్చొచి రిసా, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ చి రితి అమ్ మాన్సుల్ కెర్ల కమొ కామ్ క నెంజిలిన్ చి రిసా నాయ్, కామ్ క అయ్ లి రిసా నాయ్, గని నముకుమ్ వాటు అమ్ క రచ్చన దొర్కు జతయ్. ²⁸ నిజుమి, కిచ్చొ బప్పన్ తసుమ్ మెలె, కేన్ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితిన్ తె పున్నిమ్ నాయ్, జా నేన్లిన్ చి రిసాయి కో నానెనుమ్ తె గెతి నాయ్, గని, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలెకయ్ మాన్సుచి పాపుమ్ వుంచి జయెదె, చి దేముడు జో మాన్సుక పున్నిమ్ మెలి రితి దెకెదె మెన బప్పన్ తసుమ్. జా రచ్చన రితి నముకుమ్ వాటు దొర్కు జతిసి.

²⁹ నెంజెలె, దేముడు ఎక్కి యూదుల్ కయ్ దేముడు జయెదె మెంతె గే? యూదుల్ నెంజిలసక కి జో దేముడు జయె నాయ్ గే? నిజుమి, యూదుల్ నెంజిలసక కి జోయ్యి దేముడు. ³⁰ కిచ్చొక మెలె, ఎత్కిక జో దేముడు, జో ఎక్కిలో. ఎక్కిలోతె ఏక్ రగుమ్ అన్నెక్లెతె అన్నెక్ రగుమ్ జతోసా నెంజెచి రిసా వేర వేర రచ్చన కెరె నాయ్, గని యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లసక క్రిస్తుక నంపజా గెలె, జేవ్ నంపజలి రిసాయి జోవయించి పాపుమ్ జో వుంచెదె చి జోవయింక 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకెదె. అన్నె, జా సున్నతి నే కెరన్లస జోవయింక నంపజా గెలె, జోవయించి నముకుమ్ చి రిసాయి జోవయించి పాపుమ్ కి, జో వుంచ జోక కి 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకెదె.

³¹ దస్సి జలె, ఎక్కి జోచి ఉప్పిర్ చి అమ్ చి నముకుమ్ చి రిసాయి అమ్ క 'పున్నిమ్ జల' మెలి రితి జో దెకెదె మెలె, జో దిల ఆగ్గుల్ అమ్ వెంట గెలుక గే? నెంజె. అమ్ చి నముకుమ్ చి రిసాయి జో దిల ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి సత్తిమ్ అమ్ ఇండుకయ్. దస్సి, జేవ్ ఆగ్గుల్ తె తిలిసి నెరవెర్చుప కెరుమ్ దె.

4

నముకుమ్ వాట్, దేముడుచి దయ వాటు రచ్చన

¹ జలె, అమ్ యూదుల్ చొ పూర్ణుమ్ చొ అబ్రాహామ్ చి రిసా కిచ్చొ మెనుమ? ఆగ్ రగుమ్ చి అమ్ చి జెర్మున్ చి రిసా ఉచర్లె, అమ్ యూదుల్ చి నెకుమ్ క జో అబ్బొ జయెదె. ² జలె, ఏక్ వేల జోచ కమొచి రిసాయి అబ్రాహామ్ క పున్నిమ్ కలుగు జతి జలె, జో అబ్రాహామ్ గవురుమ్ ఉచరనుక జతి, గని జోవయించ కమొచి రిసాయి జోవయింక పున్నిమ్ మెన మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, దేముడు దస్సి దెకె నాయ్.

³ * "అబ్రాహామ్ దేముడు సంగిలి కోడు నంప కెర్లి రిసాయి 'జోక పున్నిమ్' మెలి రితి జో ప్రబు దెకిలో"

మెన దేముడుచి కొణెతె రెగ్ల అస్సి. ⁴ జలె, కో జలెకు కామ్ కెర్లె 'కామ్ కెర్లె' మెన దెతి కూలి దానుమ్ నెంజె, జా, చి అబ్రాహామ్ "నంప కెర్లి రిసాయి 'జోక పున్నిమ్' మెలి రితి ప్రబు దెకిలో" మెన దేముడుచి కోడు తెన్ రెగ్లవ అస్సి. ⁵ దస్సి, అబ్రాహామ్ తెన్ కిసి జర్లు జలి గే, అన్నె మాన్సుల్ తెన్ కి దస్సి జయెదె. మెలె, కిచ్చొ కామ్ క జెతికయ్ కామ్ జేవ్ నే కెర్లె కి, కిచ్చొ కామ్ కి కామ్ క నెంజిలె కి, పాపుమ్ కెర్లసక జోచి దయకయ్, జోవయించి పాపుమ్ వుంచితో దేముడుకయ్ కో నంప కెర్లె, జోవయించి నముకుమ్ చి రిసాయి 'అంచి పున్నిమ్ జోవయింక దా అస్సి' మెలి రితి జో పాపుమ్ వుంచితో దేముడు దెకెదె.

⁶ దస్సి, "జోవయించ కమొచి రిసా నాయ్, గని జోచి దయచి రిసా దేముడు కక్క కక్క 'జోవయింక పున్నిమ్' మెలి రితి దెకెదె గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి" మెన దావీదు పూర్ణుమ్ చొ ఏక్ కోడు రెగ్ల అస్సి.

⁷ † "కిచ్చొ తప్పుల్ చెమించుప జా అస్తి గే, కచ పాపల్ వుంచి జా అస్తి గే,

జోవయింకయ్ చెంగిలి.

⁸ కేన్ మాన్సుచి పాపుమ్ ప్రబు జోవయింక వయడె నాయ్ గే, జోకయ్ చెంగిలి" మెన రెగ్ల అస్సి.

⁹ జలె, ఈంజ చెంగిల్ వరుమ్ కక్క దొర్కు జతయ్? ఎక్కి యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లసకయ్ దొర్కు జతయ్ గే జా సున్నతి నే కెరన్లసక కి దొర్కు జతయ్ గే? అబ్రాహామ్ నంపజలిన్ కయ్ 'జోక పున్నిమ్' మెలి రితి ప్రబు జోచి దయక దెకిలన్ మెంతసుమ్. ¹⁰ జలె, ప్రబు

* 4:3 4:3 ఆదికాండుమ్ 15:6. † 4:7 4:7 కీర్తనలు 32:1-2.

జోక 'జోవయింక పున్నిమ్' మెలి రితి దెకిలిసి కెయి తెంతో? జా సున్నతి జో నే కెరంతె అగ్గె తెంతో గేర్ కెరన్లి పడ్డో గే? పడ్డో తెంతో నాయ్. అగ్గెయ్ తెంతో. 11 జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె తెంతో జో నంపజలిన్చి రుజ్జు దెకయ్తి గుర్తుకయ్ పడ్డో జో జా సున్నతి కెరన్లో. దస్సి, జా సున్నతి నే కెరంతె కో నంపజా ప్రబు ఆరి దెతి పున్నిమ్ జా తవుల గే, జోవయింకయ్ అబ్రాహామ్ అబ్బొసి జయెదె. దస్సికయ్, జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె కి ప్రబు 'జోవయింక పున్నిమ్' మెలి రితి అబ్రాహామ్క దెకిలో. 12 అన్నె, దస్సి కి, కో జా సున్నతి కెరన తిలె కి, జా సున్నతి నే కెరంతె అగ్గె తెంతో దేముడుచి కోడు నంప కెర్లొ అబ్రాహామ్చి రితి జవుల గే, మెలె, జోచి రితి నంపజవుల గే, జోవయింకయ్ కి అబ్రాహామ్ అబ్బొసి జయెదె.

13 దస్సి, "ఈంజ లోకుమ్ ఏలుప కెర్లి వాట తుమ్క దొర్కు కెరిందె" మెన అబ్రాహామ్క చి 'జోచి సెకుమ్తె పడ్డో జెర్మక తిలనక' మెలి కోడు, దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ కేన్ వాట్ అయ్లి మెలె, ఆగ్గుల్ రితి వాట్ నాయ్, గని జో దేముడుచి కోడు జో నంపయ్ కెర్లన్చి రిసా 'జోవయింక పున్నిమ్' మెలి రితి జో దెకిలన్. 14 ఏక్ వేల దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ రితి కెర్లన్, జేవ్ జా ఆగ్గుల్ రితి కెర్లి రిసాయి అబ్రాహామ్చ పుత్తర్లు జా ఏలుప కెరుక తత్తి జలె, దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ కామ్క నెంజిలి, జా ప్రమానుమ్చి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ కామ్క నెంజిలి.

15 అమ్ ఆగ్గుల్ తిలనచి ఉప్పిర్చి తీర్పు కిచ్చొ మెలె, 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెన కచి రిసా ఆగ్గుల్ సాచి జతి నాయ్. ఆగ్గుల్ తిలె, అమ్చ కమొక 'పాపుమ్చయ్' మెన రుజ్జు దెకవయ్ అమ్చి పాపుమ్చి రిసాచి సిచ్చు ఆన్తతి. అన్నెక్ కిచ్చొ మెలె, ఆగ్గుల్ నెంజిలిన్తె, ఆగ్గుల్ నేన్లసతె కో పాపుమ్ కెర అస్తి గే, నెంజిలె ఏక్ వేల పున్నిమ్ కెరుక జతి జలె 'పున్నిమ్ కెర అస్తి' గే ఆగ్గుల్ వాట్ రుజ్జు కెరుక నెంజె. 16 జేవ్ దొన్ని అల్లర్చి రిసా మాన్సుచి రచ్చనక దేముడు కిచ్చొ దిలో మెలె, జొయ్యి ఆదారుమ్ కెర్లిసి కిచ్చొ మెలె, కమొ నెంజె, గని రితి నముకుమ్ తెన్. కిచ్చొక మెలె, కమొ నాయ్, గని నముకుమ్ ఆదారుమ్ జలె, జా ప్రమానుమ్ జెయిమ్ జతిన్క దేముడుచి దయయ్

సాలు, అన్నె, జా ప్రమానుమ్ జోచి దయచి రిసా జెయిమ్ జయెదె జలె, అబ్రాహామ్చ పుత్తర్లు జలన ఎత్తిజిన్కయ్ జా ప్రమానుమ్ జెయిమ్ జయెదె. అబ్రాహామ్చ పుత్తర్లు యూదులి, అమ్చి దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ అమ్చ తిలనయ్ గని అన్నె కోయి నాయ్ మెన నాయ్, పడ్డో 'అమ్ యూదుల్ ఎత్తిజిని' మెన నాయ్. గని అబ్రాహామ్చి రితి దేముడుచి ‡కోడు నంప కెర్లన్ ఎత్తిజిని, జేవ్ యూదుల్ జలెకి నెంజిలె కి జోచ పుత్తర్లు జవుల. జోచి రితి నముకుమ్ తిల ఎత్తిజిన్క జో అబ్రాహామ్ అబ్బొ జయెదె. 17 దేముడుచ కొడతె రెగ్గయ్లి రితి, §"ఒగ్గర్ దేసిమ్లుచ సెకుమ్లుచ మాన్సుల్క తూయి అబ్బొసి జతి రితి ఆవ్ సంగ అస్సి."

మెన అబ్రాహామ్క జో సంగిలన్. దస్సి, మొర్లనక జియడ్డో, అగ్గె నెంజిలిన్క తిలిసి రిత బుకార్లొ దేముడుక అబ్రాహామ్ నంప కెర్లొ, దేముడుచి మొక్కె అమ్ జో దేముడుచి కోడు నంప కెర్లన్ ఎత్తిజిన్క అబ్రాహామ్ అబ్బొ జా అస్సి. 18 ఒగ్గర్ దేసిమ్లుచ సెకుమ్లుచక జో అబ్బొ జతిసి జెయిమ్ జతిసి జో అబ్రాహామ్క రుజ్జు నే డిసిలెకి, జో జా ఆస తెన్ తిలన్, అన్నె,

*"ఆగాసుమ్చ సుక్కల్ కిసి ఎత్తివాట్ అస్తి గే, దస్సి తుమ్చి సెకుమ్తె పడ్డో జెర్మితన ఎతివాట్జిన్ జవుల"

మెన జో దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జో నంప కెర్లన్. 19 ఆగ్గుక జో మంత్రొ జా పుంజెక్ వెర్పుల్ జా తా మొర్లి వయసు జా తిలె కి, తేర్ని జలి సారా గొడ్డు జా తిలె కి, జో అన్మానుమ్ జయె నాయ్. 20 కేన్ సుట్టు జా ప్రమానుమ్చి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జయె నాయ్, గని దేముడుక 'జా జెయిమ్ కెరెదె' మెన నముకుమ్ తా జోక గవురుమ్ దెతె తిలన్, చి జోచి నముకుమ్ అన్నె డిట్టుమ్ జలి. 21 'జో సంగిలి రితి దేముడు కెరుక తెరె' మెన పూర్తి నముకుమ్ తెన్ తిలో. 22 జాకయ్, 'జోచి నముకుమ్, జోక పున్నిమ్ జలి రితి జతయ్' మెన దేముడు తీర్పు కెర్లొ. 23 గని 'జోచి నముకుమ్, జోక పున్నిమ్ జలి రితి జతయ్' మెలి కోడు ఎక్కి జోచి రిసా నాయ్, 24 గని అమ్చి రిసా కి. అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక అన్నె జియడ్డో దేముడు అబ్బొన్చి ప్రమానుమ్ అమ్ నంప కెర్లె, అన్నె మాన్సుల్క కి 'జోచి నముకుమ్

‡ 4:16 4:16 'అబ్రాహామ్క ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సంగిలి కోడు' మెలె, జోవయించి సెకుమ్తె పడ్డో జెర్మితన పడ్డొక ఏలుప కెర్లిన్చి రిసాచి కోడు. జేవ్ పడ్డో ఏలుప కెర్లిన్క యేసుక్రీస్తు ముక్కిమ్చొ జయెదె, చి జోవయింకెన్ ఏలుప కెరుల. పడ్డో జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ కొడతె ఎత్తి నంప కెరుక ముక్కిమ్, గని ముక్కిమ్క 'జోవయించి కోడు' మెలె, యేసుయి; యోహాను 1:1-2, 14; చి యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్, జోవయించి రిసా దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ సంగిలిసి ఎత్తి. § 4:17 4:17 అదికాండుమ్ 17:5. * 4:18 4:18 అదికాండుమ్ 15:5.

జోక పున్నిమ్ మెలి రితి జతయ్' మెంతి తీర్పు జోచి దయక కెరెదె. ²⁵ అమ్చయ్ పాపల్ వయితి రిసా ప్రబు జలో యేసు అమ్క జెతి సిచ్చ సేడ్లన్. జా సిచ్చ అమ్క లయితిసి పిట్టవక మెన. అన్నె, అమ్చి పాపుమ్ దస్సి †పుంచి జలిసి రుజ్జు జవున్ మెనయ్ దేముడు అబ్బొసి జోక అన్నె జియడ్లన్.

5

యేసుక్రీస్తుచి అత్తి అమ్క సేంతుమ్ జలిసి

¹ జలె, నముకుమ్ వాట్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచి జా అస్సె. అమ్చొ ప్రబు జలో యేసు అమ్చి పాపుమ్ పుంచిలి బలి జలి రిసా దేముడు తెన్ అమ్క సేంతుమ్ జలి. ² దేముడుచి దయచి రిసా నముకుమ్ తెన్, జో అమ్క రచ్చన దొర్కు కెర అస్సె. ఈంజ రచ్చన అమ్క కేన్ వాట్ దొర్కు జా అస్సె మెలె, జో యేసుప్రబు అమ్చి పాపుమ్ పుంచితి బలి జలి వాటు, అన్నె జా రచ్చన అమ్క దొర్కు జలి తెంతో, దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఉజ్జెతె అమ్ బెదుమ్దె మెలి ఆస అమ్క దొర్కు జా అస్సె, చి అమ్క ఒగ్గర్ సర్దనంతోసుమ్ జతసుమ్.

³ అన్నె కిచ్చొ మెలె, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి ప్రబు అమ్క దిలి కామ్చి రిసా, అమ్ బాదల్ సేడ్లన్చి రిసా కి అమ్క సర్దనంతోసుమ్. బాదల్ సేడ్లె ఒర్పువ జా, నిదానుమ్ సికుక జయెదె. ⁴ జేవ్ బాదల్ సేడ్లెసి అమ్క ఏక్ పరిచ్చ కెర్లి రితి జయెదె, చి అమ్ ఒర్పువ జా నిదానుమ్ సికిలె అమ్క “పరిచ్చతె జిన్ల” మెన దేముడు జోచి సర్ద దెకవ అమ్చి పెట్టి అమ్క అన్నె ఆస దెయెదె, అమ్క అన్నె దిట్టుమ్ కెరెదె, చి ⁵ జా ఆసచి రిసా అమ్ నంబజలిసి జెయిమ్ జయెదె, లాజు జము నాయ్. దేముడు అమ్క దిలి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ జోచి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి సువ బెరవయ్ దా అస్సె. జయి అమ్క రుజ్జు.

⁶ అమ్క కిచ్చొ సెక్తి నెంజిలి పొది, ‘చెంగిల్ సమయమ్’ మెన అమ్ పాపుమ్ సుదల్క నయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో రచ్చించుప కెర్లి రిసాయి క్రీస్తు మొర అమ్చి రిసాచి అర్పితుమ్ జలన్. ⁷ జలె, పున్నిమ్ డీస్తా కేన్ జవున్ మాన్సుక కిచ్చొ జవున్ బాద తెంతో రచ్చించుప కెరుక మెన కో మాన్సుల్ సొంత జివు దెవుల గే? దెతి నాయ్. కేన్ గే ఏక్ సుట్టు కో జవున్ చెంగిలొ మాన్సుక రచ్చించుప కెరుక మెన కో జలెకు మాన్సు దయిరిమ్ జా మొరెదె. ⁸ గని, దేముడుచి ప్రేమ అమ్క కిసి రుజ్జు జతయ్

మెలె, అమ్ పాపుమ్ కెర్లన జా తతికయ్, అమ్క రచ్చించుప కెర్లి రిసా క్రీస్తు జోచి జివు దిలన్.

⁹ జలె, దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జో దిలిన్చి లోయిచి రిసా అమ్చి పాపుమ్ అప్పె పుంచి జా అస్సెచి రిసా, అన్నె, దేముడు అమ్క దెంక తిలి సిచ్చ అమ్క నే లయితి రితి, జో యేసుయి పిట్టవ అస్సె. జా సిచ్చ అమ్ సేడుక నాయ్. ¹⁰ మెలె, దేముడుక అమ్ విరోదుమ్ సుదల్ జా తిలి పొది, అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా జోచొ పుత్తుసి మొర్లిసి, అమ్క జోతె అన్నె బెదవ దిలన్. కెయ మెలె, జోక అమ్ విరోదుమ్ జా తిలి పొది. జలె, అన్నె, అమ్ అప్పె జో తెన్ అన్నె బెదయ్ అస్సుమ్ జలె, జో అన్నె జివ్ జా, జివ్ తతిన్చి రిసా నాసెనుమ్తె నే గెతె, పరలోకుమ్తె జోతె గెతి రచ్చన కచితుమ్ జమదె. ¹¹ జో, పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ మెలె, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు జర్గు కెర్లిన్చి రిసా దేముడు అమ్క అన్నె బెదవన్లి రిసా, జో దేముడుచి తెడి అమ్ అప్పె అస్సుమ్చి రిసా, జోచి ఉప్పిరి అమ్క సర్దనంతోసుమ్ జతసుమ్.

ఆదామ్ తెంతో మొర్కు యేసు తెంతో జివుమ్

¹² ఎక్కిలొ మాన్సు, తొలితొచొ మాన్సు జలొ ఆదాము, పాపుమ్తె సేడ్లెన్ తెన్ ఒండి లోకుమ్తె పాపుమ్ అయ్లి, అన్నె పాపుమ్చి రిసా మొర్కు అయ్లి. జాకయ్ ఒత్త తెంతో ఎత్తి మాన్సు పాపుమ్ కెర అస్సి, కెర్లతి, చి ఎత్తిజిన్క మొర్కు అయ్లి. ¹³ దస్సి, కచితుమ్, దేముడు ఆగ్గుల్ రితి నే దిలి ఆగ్గెయి తెంతో ఈంజ లోకుమ్తె పాపుమ్ అస్సె. ‘గని ఆగ్గుల్ రితి నెంజిలిన్తె జా పాపుమ్చి రుజ్జు సరిగా డీసె నాయ్, చి తీర్పు కెర సిచ్చ కెరుక నెంజె’. ¹⁴ జలెకి, ఆగ్గుల్ దిలిన్క *మదెనె జలొ మోసే నే జెతె అగ్గె కి, తొలితొచొ ఆదాము తెంతో కి మాన్సుల్క మొర్కు ఏలుప కెర్లె తిలన్. †వేర పాపల్ జేవ్ కెర్లె కి, దేముడుచి కోడు పిట్టవన్లొ ఆదాము కెర్లె రగుమ్ పాపుమ్ నే కెర్లసచి ఉప్పిరి కి మొర్కుయి ఏలుప కెర్లె తిలన్. జలెకి, పడ్డొ జెంక తిలొ యేసుక ‡తొలితొచొ ఆదాము అమ్క టాలి జతయ్. ఆదాము ఏక్ కాలుమ్క మొదొల్చొ, †పాపుమ్చి మొర్కు ఏలుప కెర్లె కాలుమ్. పడ్డొ యేసు అన్నెక్ కాలుమ్క మొదొల్చొ, పాపుమ్ గెచ్చవ పరలోకుమ్చి రాజిమ్ ఏలుప కెర్లె కాలుమ్. ¹⁵ పాపుమ్తె సేడ్లెన్క చి రచ్చన దిలిన్క తేడ. మెలె, ఎక్కిలొ మాన్సు పాపుమ్

† 4:25 4:25 చి ఒత్త తెంతో అమ్క జో ‘పున్నిమ్’ మెలి రితి దెకిలిసి. * 5:14 5:14 నిర్దమకాండుమ్ 19, 20 అద్యయల్. † 5:14 5:14 ఆదాము తెన్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సొంత లట్టబ ఏక్ కోడు తిన్నగ నంగి తిలన్. తిన్నగ నంగిలి జా ఆడ్ర ఆదాము పిట్టయ్లన్. ఆదికాండుమ్ 2:15-17 చి 3 అద్యయిమ్. ‡ 5:14 5:14 1 కొరింథిల్ 15:22, 45 § 5:14 5:14 ఆదికాండుమ్ 3 అద్యయిమ్.

కెర్లినచి రిసా ఒగ్గర్జిన్ మొర్లమ్. గని దేముడుచి దయచి రిసా జో అన్నెక్లో మాన్సు జలో యేసుక్రీస్తు జోచి ప్రేమక ఆరి దిలి రచ్చనచి ఒగ్గర్జిన్క జో దేముడు నెతోవ కెరయ్ అస్సె. 16 అన్నె, జోచి దయక దేముడు దిలి వరుమ్క జర్లు జతిన్క చి జో ఎక్కిలో కెర్లె పాపుమ్క జర్లు జలిన్క ఒగ్గర్ తేడ. జా ఎక్కి పాపుమ్చి రిసాచి తీర్పు కిచ్చొ ఆన్లి మెలె, దేముడు దెతి సిచ్చు. గని, పడ్డొ, అమ్ ఎత్తిజిన్ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ పాపుమ్ కెర కెర అమ్ కెర్లె పాపల్ ఒగ్గర్ నిల్వ జా గెలి పొది, జో దేముడు జోచి దయక దిలి రచ్చన కిచ్చొ ఆన్లి మెలె, అమ్చి పాపుమ్ వుంచ దిలిసి. 17 దేముడు సంగిలి *కోడు జో ఎక్కిలో పిట్టవ పాపుమ్తె సేడ్లిసి తెంతో జా పాపుమ్చి సిచ్చు, మెలె మొర్పుయి, ఏలుప కెర్లయ్. జలెకి, అన్నె కిచ్చొ ముక్కిమ్క జర్లు జయెదె మెలె, జో అన్నెక్లో జలో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడుచి దయచి రిసాచి, జో ఆరి దిలి పున్నిమ్ కక్క కక్క దొర్కు జయెదె గే, జితిన్తె, మెలె పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె, జేచ్ ఏలుప కెరుల. 18 దస్సి జలె, ఎక్కిలో పాపుమ్ కెర్లెసి కీసి ఎత్తిజిన్క సిచ్చుతె సేడయ్లి గే, దస్సి, జో అన్నెక్లో పున్నిమ్ కెర్లెసి †జోక నంపజల ఎత్తిజిన్చి పాపుమ్ వుంచ జోవయింక జియడ్డయ్. 19 మెలె, ఎక్కిలో మాన్సు దేముడు సంగిలి కోడు నే కెర్లెన్చి రిసా †ఎత్తిజిన్ పాపుమ్ సుదల్ జా గెలమ్. దస్సి, జో అన్నెక్లో, దేముడు అబ్బొన్చి కోడు సూన కెర్లెన్చి రిసా *ఒగ్గర్జిన్క 'జేచ్ పున్నిమ్ జల రిత జా అస్తి' మెన జో దేముడు కచితుమ్ దెకెదె.

20 ఆగ్గుల్ రితి మదెనె అయ్లి, గని కిచ్చొక మెలె, మాన్సుల్ పాపుమ్ ఇండితిన్చి రుజ్జు సొస్టుమ్ డీసున్ మెనయ్ దేముడు జా ఆగ్గుల్ రితి మదెనె దిలన్. గని మాన్సుచి పాపుమ్ దస్సి సొస్టుమ్ రుజ్జు జలెకి, అమ్క కిచ్చొ రుజ్జు అయ్లి మెలె, దేముడుచి దయ జా పాపుమ్చి జా ఆగ్గుల్ రితి జిన అన్నెయ్ కామ్ కెర్లె. 21 మెలె, పాపుమ్ మొర్పు ఆన, జా పాపుమ్ మొర్పు వాట్ కీసి ఏలుప కెర్లె తిలి గే, దస్సి, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు మొర అమ్చి పాపుమ్ వుంచ, జోచి పున్నిమ్ అమ్క ఆరి దిలిన్కయ్ జోచి దయ ఏలుప కెర్లు మెనయ్, దేముడుచి దయయ్ జిన అస్సె. అమ్క 'పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద పరలోకుమ్చి జివుక కెయ్క తెయ్క జియ్ ఆకర్కయ్ ఒత్తయ్ గెతు'

* 5:17 5:17 14 నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి. 17 నంబర్? కోడు దెక. † 5:17 5:17 తిమోతిక రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:12. డీసయ్లిసి 5:10, 20:4, 6 చి 22:5. ‡ 5:18 5:18 నెంజెలె 'పాపుమ్ వుంచ జతి అవ్కాసుమ్, జోవయించి రాజిమ్తె జతి అవ్కాసుమ్, ఎత్తిజిన్క దొర్కు కెర్లయ్'. గని దొర్కు కెర్లె కి, జా నజిలెకయ్. కీసి నజుక మెలె, యేసుక్రీస్తుకయ్ నంప కెరుకయ్. యోహాను 3:18, 1:12. § 5:19 5:19 3:10-12, 23 దెక. * 5:19 5:19 18 నంబర్ కోడు దెక.

మెనయ్ జా వరుమ్ దిలన్.

6

నంపజా పాపుమ్ ముల సత్తిమ్ ఇండుక

1 జలె, కిచ్చొ మెనుమ? 'అమ్చి పాపుమ్ దేముడు చెమించుప కెర్లెన్తె జోచి దయ ఒగ్గర్ డీసుక, ఒగ్గర్ అవ్కాసుమ్ దెమ' మెన అమ్ పాపుమ్ ఇండితె తంక గే? 2 దస్సి ఉచరుక నాయ్. పాపుమ్ ముల అమ్చి సొంత ఆత్మక మొర్ల రిత జలమ్ మెలె, పాపుమ్తె కీసి అన్నె ఇండుమ్దె? 3 యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ జల అమ్ ఎత్తిజిని, జలె, జో మొర పాపుమ్ గెచ్చయ్లిన్చి గుర్తు జతి బాప్తిసుమ్ కడన్లిన్తె జో మొర్లెన్ తెన్ బెదిల్ రితి, జా మొర్ల రిత జలమ్ మెన నేన్సు గే? 4 జో యేసుచి ఆగ్ మొర్లెన్తె అమ్ బెద, అమ్చి ఆత్మక మొర జో తెన్ రోయి జలి గుర్తుకయ్ అమ్ బాప్తిసుమ్ నజన్లమ్. దస్సి, అబ్బొన్ జలో దేముడుచి సెక్కిక క్రీస్తు కీసి మొర్లు తెంతో అన్నె జివ్ జా ఉట్టన్ గే, దస్సి, అమ్ ఈంజ బత్తుకయ్ నొవర్ జెర్మున్ జోచి ఆత్మతె జెర్మున్ జా సత్తిమ్ ఇండుకయ్ మెన, జో దేముడు అమ్క జియడ అస్సె.

5 జలె, జో మొర్లెన్తె ఆత్మక బెద జో తెన్ అంటుప జలి రితి జలమ్ మెలె, జో అన్నె జివ్ జా ఉట్టి జివుక కచితుమ్ అమ్ కి జిమ్దె, చి మదెనె ఆగ్క అమ్ మొర్లె, ఆకర్క జోచి రితి అమ్ కి జివ్ జా ఉట్టుమ్దె. 6 అమ్చి ఆగ్గుతె ఏలుప కెర్లె తిలి అగ్గెచి పాపుమ్బుద్ది పూర్తి గెస్సు మెనయ్, పాపుమ్చి సేవ అమ్ అప్పె తెంతో కెరుక నాయ్ మెనయ్, పాపుమ్ అమ్చి అగ్గెచి ఆత్మ జో తెన్ సిలువతె గలి జా మొర్లి మెన జానుమ్. 7 అమ్చి పాపుమ్చి ఆత్మ మొర తిలె, పాపుమ్ అమ్క ఏలుప కెర్లెన్ తెంతో విడ్డల్ జా అస్సుమ్. 8 గని అన్నె, క్రీస్తు తెన్ మొర్లమ్ మెలె, 'జో తెన్ జిమ్దె' మెన కి అమ్క దయిరిమ్ అస్సె. 9 కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తు మొర తా అబ్బొన్ అన్నె జియడ్డొసా జా కెయ్క అన్నె మొరె నాయ్ మెన జానుమ్. అప్పె జోచి ఉప్పిరి మొర్లుక కిచ్చొయ్ అదికారుమ్ నాయ్. 10 జో మొర్లెన్, జలె, మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్లి బలి జలిసి. జా కామ్, జలె, ఎక్కి సుట్టుక పూర్తి జెయిమ్ జలిసి, కేడ్లిసి. గని జో అప్పె జితిసి, జలె, దేముడుచి గవురుమ్ కెయ్క తెయ్క దెకయ్తి

రితి జో జితయ్. జో మొర్లిన్ ఎక్కి సుట్టుచి కామ్, జోచో అబ్బోన్చి గవురుమ్ దెకయ్తిసి కెయ్క తెయ్క చి కామ్, కేడ్డిసి నెంజె. 11 జాకయ్ తూమ్ కి కీసి దెకనుక మెలె, 'అమ్చి పాపుమ్ గెలి. అమ్చి పాపుమ్చి ఆత్మ మొర్లి' మెనయ్, క్రీస్తు జలో యేసుచి జీవుకయ్ నొవర్ జియ అస్సుమ్, చి దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి అమ్ ఇండితె తంకయ్ మెన అర్దుమ్ కెరన దస్సి ఇండుక.

12 జాకయ్, మొర్త తుమ్చ ఆగ్తె పాపుమ్ ఏలువ కెర్ను నాయ్, నెంజెలె తుమ్చి ఆగ్చ ఆసల్ జర్గు కెర్తె, పోన. 13 పాపుమ్ కమొ కెర్తె అయ్దల్ జేవ్ జతి రితి, పాపుమ్తె తుమ్చ ఆగ్చ వాటల్ తుమ్ బెదవ నాయ్. గని, 'మొర్ను తెంతో జో అమ్క నెత్తోవ కెర జో తెన్ బెదవన దేముడు అమ్క జియడయ్ అస్సె, అమ్క జివ్వి కెర అస్సె' మెనయ్, జోచి అత్తి తుమ్చి ఆత్మ సార్పు కెర దా, జోచి సత్తిమ్ దెకయ్త కమొచి రిసొచ అయ్దల్ జేవ్ జతి రితి, తుమ్చ ఆగ్చ వాటల్ జోచి అత్తి సార్పు కెర దాన. 14 జోచి అత్తి సార్పు కెర దిలదు మెలె తుమ్చి ఉప్పిరి పాపుమ్ ఏలువ కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఆగ్గుల్చి రితి తెడి నాయ్, గని జో దేముడుచి దయచి తెడి అస్సున్.

15 జలె, 'అప్పె ఆగ్గుల్ రితి తెడి ఆమ్ నాయ్. జోవయిం చి దయ్క దేముడు అమ్క చెంగిల్ దెకితయ్, చి అమ్ పాపుమ్ కెర్లె బాద నాయ్' మెంతను గె? దస్సి ఉచరుక నాయ్. 16 జోచి సేవ కెరుక మెన కచి అత్తి తుమ్క తుమ్ ఒప్పున కెరన తస్తె గే, జోచయ్ గొతిమాన్సుల్ జా అస్సున్ మెన నేన్సు గే? పాపుమ్తె సార్పు కెరన్లె, పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్ జస్తె, చి మొర్నుతె గెతె. దేముడుచి కోడు కెర్లిన్తె ఒప్పున కెరంతె జలె, జో దెతి పున్నిమ్ జస్తె.

17 దేముడుక జెయ్యి! పాపుమ్చి సేవ కెర పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్ తుమ్ అగ్గె జా తిలదు, గని తుమ్క అప్పె సికడ్డి తుమ్క అప్పె దిలి కోడ్ రితి ఇండుక తుమ్చి పెట్టి కోర్ప జా అస్సున్. 18 అస్సె, పాపుమ్ ఏలువ కెర్లిసి తెంతో దేముడు తుమ్క విడ్డల్ కెర, సత్తిమ్ ఇండితిన్క తుమ్ గొతిమాన్సుల్ జతి రితి కెర అస్సె. 19 మాన్సుల్ రోజుక అర్దల్ సంగితి రితి, టాలిక్య 'గొతిమాన్సుల్' మెంతసి. కిచ్చొక మెలె, ఆత్మకమొచి రిసొచ కొడొ అర్దుమ్ కెరనుక తుమ్క ఇదిల్ బాద, చి 'అర్దుమ్ కెరంతు' మెనయ్ ఇసి టాలి తెన్ సంగితసి. జా అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, లంజె వెట్కారుమ్చ కమొతె, పాపుమ్చి ఉప్పిరి పాపుమ్చ కమొతె తుమ్చ ఆగ్చ వాటల్ అగ్గె బెదవంతె తిలదు, గని అప్పె తెంతో తుమ్

కిచ్చొ కెరుక మెలె, దేముడు తుమ్క దిలి సుద్ది పూర్తి నెరవెర్చుపయ్ జతి రితి, సత్తిమ్ కమొక ఇండితిన్తెయ్, తుమ్చ ఆగ్చ వాటల్ తుమ్ సార్పు కెర దాన.

20 పాపుమ్చి సేవ కెర్తె పాపుమ్చ గొతిమాన్సుల్ తుమ్ తిలి పొది సత్తిమ్ ఇండితి ముద్దొతెను నాయ్, 'ఆమ్ సత్తిమ్ ఇండుక నాయ్' మెన ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండితె తిలదు. 21 గని జా పొదిచ తుమ్చ కమొచి రిసొ అప్పె ఉచర్లె తుమ్క లాజు. జేవ్ కమొ తుమ్క కిచ్చొ లాబుమ్ ఆన్ల? కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్ల? లాబుమ్ నాయ్, కిచ్చొ చెంగిల్ పలితుమ్ నాయ్. దస్సు కమొ మాన్సుక కేనె నెత్తి మెలె, నానెనుమ్తె, మొర్నుతెయ్. 22 గని, పాపుమ్ ఏలువ కెర్లిన్ తెంతో విడ్డల్ జా దేముడుచ గొతిమాన్సుల్ తుమ్ జలి తెంతో, అప్పె కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్లయ్ మెలె, జో దెతి సుద్ది జా, తుమ్ సుద్ది రితి ఇండితను, చి జో దెతి సుద్ది తుమ్క పరలోకుమ్తె బెదయ్తయ్, తుమ్క కెయ్క తెయ్క జియడ్డయ్.

23 జలె, పాపుమ్ జేవ్చి సేవ కెర్తెనక బట్టాడి మొర్నుయి. గని, దేముడు జోవయిం చి సర్దక అమ్క ఆరి దిలి వరుమ్, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి తెడి పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయ్క తెయ్క జితిసి.

7

ఆగ్గుల్ తెంతో విడ్డల్ జా క్రీస్తుచి తెడి తిలిన్

1 జలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ జాన్ల బావుడ్లు, మాన్సు మొర తిలె నాయ్, గని జివ్వి తిలె పొదికయ్ జోచి ఉప్పిరి ఆగ్గుల్క అదికారుమ్ తయెదె మెన నేన్సు గే? 2 గని, కేన్ జవున్ తేర్బోదచొ మున్సుసి జివ్వి తిలి ఎదిలి, ఆగ్గుల్చి రిసొ జోచి తెడి జా తయెదె, జా ఆగ్గు పిట్టవుక నెంజె. గని మున్సున్ మొర గెలె, తెర్నిమున్సు చెంగిల్ తతి జా ఆగ్గు జేవ్చి ఉప్పిరి తయె నాయ్. 3 జాకయ్, మున్సుసి జివ్ తిలె పొది జా తేర్బోద అన్నెక్లొక గెలె, జాక 'లంజె' మెనుల, గని మున్సుసి మొర గెలె, జా ఆగ్గు ముద్దొ కెర్లిన్ తెంతో జా పిట్టవ జా అస్సె, చి అన్నెక్లొక వెండ్లి జలె లంజె నెంజె.

4 దస్సి, బావుడ్లు, క్రీస్తుక నంప కెర జో తెన్ తుమ్ బెదిలి రిసొ, జో యేసుక్రీస్తుచి ఆగ్ మొర్లిన్ తెన్ తూమ్ కి మొర అస్సున్, చి రిసొ తుమ్చి ఉప్పిరి ఆగ్గుల్క అదికారుమ్ నాయ్. దస్సి, తుమ్ అప్పె ఆగ్గుల్చి తెడి నాయ్ చి రిసొ తుమ్ అన్నెక్లొచి అదికారుమ్చి తెడి తంక వాట్ తవున్ మెనయ్ దేముడు ఇసి జర్గు కెర్లన్. జో దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి అమ్ ఆత్మపలితుమ్ దెరుక మెనయ్,

మొర జీవ్ జా ఉట్టో జో క్రీస్తుచి తెడి అమ్ తంకయ్ మెనయ్ ఇసి జర్గు కెర్లన్. ⁵ ఈంజ ఆగ్చ అమ్చి పాపుమ్చ ఆసల్క అమ్ జితె తిలి పొది ఆగ్గుల్ అమ్చి పెట్టిచ ఆసల్క 'పాపుమ్చయ్' మెన దెకయ్తె తిల, చి జేవ్ ఆగ్గుల్ 'దస కమొ పోన' మెన సంగితికయ్, జేవ్ పాపల్ కెర్తి ఆస ఒగ్గర్ జా గెలి. పాపుమ్ కెర్తి జా ఆస ఒగ్గర్ జా అమ్చి ఆగ్చ వాటల్తె బార్ జా జేవ్చి కామ్ కెర్తె తా మొర్ను ఆన్తి వలితుమ్ దెర్తె తిలి. ⁶ గని అప్పె, క్రీస్తు తెన్ బెద అమ్ 'మొర్లి' తెంతో, ఆగ్గుల్ తెంతో పిట్టవ జా అస్సుమ్. అమ్క దెర బంద తిలి జా ఆగ్గుల్క అమ్చి ఉప్పిరి అదికారుమ్ నాయ్ చి రిసా రెగిడ్ల ఆగ్గుల్చి తెడి నాయ్ గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకయ్ నొవర్ జెర్మున్ జా, జయ్యి సెక్తికయ్ జోచి సేవ కెర్తనుమ్.

ఆగ్గుల్తె పాపుమ్ వాట్ చజ ఒగ్గర్ జా గెతిన్

⁷ జలె, కిచ్చో మెనుమ? 'ఆగ్గుల్ పాపుమ్' మెనుక జయెదె గే? నెంజె. దస్సి మెనుక జయె నాయ్. గని ఆగ్గుల్ తత్త నాయ్ జలె, 'ఆవ్' మెనుమ, 'ఆవ్ పాపుమ్ కెర్తొసా' మెన ఆవ్ సరిగా చినంతయ్ నాయ్. "అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జా నాయ్" మెన ఆగ్గుల్తె తత్తి నాయ్ జలె, అన్నెక్లిచి ఆస్తిక ఆస జతిన్క 'పాపుమ్' మెన నేన్తయ్, ఆవ్ కి దస్సి పాపుమ్ కెర్తిసి చినంతయ్ నాయ్. ⁸ గని, పాపుమ్బుద్ది అంచి పెట్టి అగ్గె తెంతో తిలన్, చి "అన్నెమాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జా నాయ్" మెన ఆగ్గుల్తె తతికయ్, అంచి పెట్టిచి పాపుమ్ బుద్దికయ్ "దస్సి జలె, అన్నెమాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జయిందె" మెనయ్ ఆస జలయ్, చి అన్నె ఒగ్గర్ ఆసల్, కిచ్చో కిచ్చోచ ఆసల్ ఎత్తి జలయ్. ఆగ్గుల్ నేన్లె, అమ్చి పాపుమ్ నిజల్ రితి, జీవ్ నెంజిల్ రితి తా కామ్ కెరె నాయ్. ⁹ 'ఆవ్' మెనుమ, అగ్గెయి ఆగ్గుల్చి తెడి నే తస్తి, అంచి పాపుమ్క 'అస్సె' మెన నేన కెర, అంచి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి సర్ల తెన్ జితె తిలయ్, గని జా ఆగ్గు నూన్లి తెంతో పాపుమ్ అంచి పెట్టి అన్నె జీవ్ జలన్, చి ఆవ్ మొర్లయ్. ¹⁰ దస్సి, 'జీవ్ దెతి వాట్ దెకయెదె' మెన ఆవ్ నంప కెర్లి ఆగ్గు అంక మొర్లి సిచ్చ ఆన్లన్. ¹¹ కిసి మెలె, పాపుమ్బుద్ది అంక మోసిమ్ కెర, 'చెంగిల్' మెన ఆవ్ నంప కెర్లి ఆగ్గు వాటీ బార్ జలన్. ¹² మెలె, దేముడు మోసి తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ సుద్ది అస్సి, ఒత్తచి ఎత్తి ఆగ్గు సుద్ది అస్సె, సత్తిమ్చ తీర్పుల్ దెకయ్తయ్, చెంగిల్ అస్సె.

¹³ దస్సి జలె, 'ఆవ్' మెనుమ, చెంగిల్చి అంక మార్లన్ గే? నాయ్. ఆగ్గుల్ చెంగిల, గని జా చెంగిల్ తిలిన్చి ఆగ్గు పిట్టవ పిట్టవ, పాపుమ్ అంచి పెట్టి జేవ్చి కామ్ కెర కెరయి మార్లి. దేముడుచి సెలవ్ కిచ్చో మెలె, ఆగ్గుల్ వాట్ పాపుమ్ జేవ్చి కామ్ కెర్తె తతిన్తయి పాపుమ్క, పాపుమ్ మెన మాన్సుల్ చినుత్ మెనయ్, పాపుమ్ ఆగ్గుల్ వాట్ పుల పుల కెర్తి మూర్కుమ్ జా గెతయ్ గే చినుక నెంజిలిన్చి జేవ్చి కామ్ పూర్తి డీనుకయ్ మెన, దేముడు సెలవ్ దిలన్.

¹⁴ జలె, దేముడు మోసి తెన్ దిలి ఆగ్గుల్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మకయ్ దిలన, జోచి ఆత్మతయ్ బెదితన, మెన ఆమ్ జానుమ్, గని ఆవ్ మాన్సుక మాములుమ్ మాన్సుచి ఆగి, మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్ది అస్సె, చి ఈంజ ఆగ్గెతె ఆవ్ తతి ఎదిలి సేంపు పాపుమ్ అంక నేన్లి రితి అస్సె. పాపుమ్చి గెతిమాన్సు ఆవ్. ¹⁵ ఆవ్ సొంత ఇండితిసి ఆవ్ అర్దుమ్ కెరనుక నెతిర్తసి. 'సత్తిమ్ కెరిందె' మెలె కి నెత్త తా, 'గర్లి' మెన ఆవ్ నెసితిసి ఆవ్ జర్గు కెర గెల సిక్కు జా గెతసి.

¹⁶ జలె, 'పాపుమ్' మెన ఆవ్ నెసితిసి ఆవ్ కెర్తిసి జలె, జా పాపుమ్ నెసిలిసి తెన్ 'దేముడు దిల ఆగ్గుల్ చెంగిలి' మెన ఒప్పన్లి రితి జతయ్. ¹⁷ తెడిక తెడి దేముడుక ప్రేమ కెర్తొ అవ్వి జా పాపుమ్ కెర్తొసా నెంజి, గని ఆవ్ మాన్సుచి ఆగి తిలి పాపుమ్ జా కామ్ కెర్తయ్. ¹⁸ మెలె, అంచి సొంత సెక్తిక, అంచి ఆగి, అంక కిచ్చో సత్తిమ్ నాయ్ మెన జాని. 'చెంగిల్చి కెరిందె' మెన ఉచరిందె, గని మాన్సుచి అంచి సెక్తిక జర్గు కెరుక నెతిరి. ¹⁹ నెత్త, 'చెంగిల్' మెన ఆవ్ ఇస్టుమ్ జలిసి జర్గు నే కెర్తె, నెసిలి పాపుమ్ జర్గు కెరయ్ గెల్లసి. ²⁰ జలె, 'పాపుమ్' మెన ఆవ్ నెసితిసి ఆవ్ కెర్తిసి జలె, దేముడుక ప్రేమ కెర్తొ అవ్వి జర్గు కెర్తిసి నెంజె, గని అంచి అగి జేవ్చి ఇస్టుమ్ కెర, పాపుమ్ జర్గు కెర్తయ్.

²¹ దస్సి, కిచ్చో ఆగ్గు డీస్తయ్ మెలె, 'సత్తిమ్ కెరిందె' మెన ఆవ్ ఉచర్లె పొది, పాపుమ్ పాసి రకితె అస్సె. ²² మెలె, అంచి పేట్ తెడి దేముడు మోసి తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ రిసా ఇస్టుమ్ కెరుక ప్రేమయ్ అస్సి, ²³ గని అంచి అగి కిచ్చో ఆగ్గు జర్గు జతిసి ఆవ్ చినితసి మెలె, అంచి మెన్సుతె తిలిన్చి ఉప్పిరి జా వేరచి యుద్దుమ్ కెర, అంచి ఆగిచ వాటల్ తెన్ నెరవెర్నువ జతి పాపుమ్తె అంక దెర్ను సేడయ్తయ్. ²⁴ అయ్యె! కెర్తి బాద సేడ్లసి, జా ఎత్తి రిసా! మొర్ను ఆన్తి ఈంజ పాపుమ్చి ఆగ్గె తెంతో కో అంక రచ్చించువ కెరుల? ²⁵ అమ్చొ ప్రబు

జలో యేసుక్రీస్తుచి రిసా దేముడుక జోబర! జొయ్యి రచ్చించుప కెరెదె! జొయ్యి అమ్క జినవ అస్సె! జలె, అప్పెచి మట్టుక అంచి మెన్సుక, జో తిలి ఆత్మక, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి రిసా దేముడుచి సేవ ఆవ్ కెర్తసి, గని అంచి ఆగ్గ పాపుమచి సేవ కెర్తసి.

8

యేసు అమ్క పాపుమ్ తెంతో మొర్ను తెంతో పిట్టవ కెర్తసి

1 జలె, క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడిచ మాన్సుల్క జో జోచి పాపుమ్ పుంచ అస్సెచి రిసా లోకుమ్చ ఎత్కిక జో తీర్పు కెర్తి పొది జేవ్క కిచ్చొ సిచ్చ జంక నాయ్. నాసెనుమ్తె జేవ్ గెచ్చుక నాయ్. 2 కిచ్చొక మెలె, అమ్క ఏలుప కెర్తె పాపుమ్ చి మొర్నుచి ప్రమానుమ్చి సెక్తి తెంతో జీవ్ దెతి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ఆగ్గుతె అమ్క పిట్టవ కెరయ్ అస్సె. జో యేసుచి అత్తి, యేసుతె జర్గు జలి కామ్వాట్ విడ్డల్ కెరయ్ అస్సె. 3 మెలె, మాన్సుచి ఆగి పాపుమ్ ఏలుప కెర్తయ్. అమ్చి ఆగి ఏలుప కెర, ఆగ్గుల్ నెరవెర్నుప కెరుక తిలిసి పాపుమ్ పిట్టయ్లి. జాకయ్ ఆగ్గుల్ అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చుక అమ్క చెంగిల్ కెరుక నెత్తిరి. జలె, దేముడు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చువ అమ్క సుద్ది కెరుక మెన మాన్సుచి ఈంజ పాపుమ్చి ఆగ్గ రూపుమ్ జోచొ సొంత పుత్తనక ఈంజ లోకుమ్తె తెద్దయ్లన్. దస్సి పాపుమ్ పుంచిత బలి జో జతి రిసా అమ్చి ఆగి కామ్ కెర్తి పాపుమ్ జాక జెతికయ్, జో యేసుచి ఆగ్గ వాట్ పాపుమ్క సిచ్చ కెర గెల తీర్పు కెర్తన్*. 4 కిచ్చొక పాపుమ్క తీర్పు కెర్తన్ మెలె, ఆగ్గుల్తె సంగిలి దొర్కు జలి పున్నిమ్ అమ్చితె నెరవెర్నుప జవున్ మెనయ్. కచితె మెలె, అమ్చి ఆగ్గచ ఆసల్క నాయ్ గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తికయ్ కో ఇండుమ్దె గే, అమ్మి.

5 మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక, ఈంజ ఆగ్గచ అమ్చి పాపుమ్చ ఆసల్క కో జితతి గే, ఈంజయి లోకుమ్తె తిలిన్ ఎత్కిక, ఈంజ ఆగ్గచ ఆసల్ తిలిన్ ఎత్కికయ్ కోర్ప జతతి, ఉచర్తె తత్తతి. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక కో జితతి గే, జా ఆత్మయి సెక్తికయ్ కోర్ప జతతి, ఉచర్తె తత్తతి. 6 ఈంజయ్ లోకుమ్చి, అమ్చి ఆగ్గచ ఆసల్ జర్గు కెర్తినక కోర్ప జతిసి మాన్సుక మొర్నుతె నెయెదె, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక కోర్ప జతిసి అమ్క జివు దెతిసి, సేంతుమ్ దెతిసి జా:

* 8:3 8:3 యోహాను 12:31-33 దెక, కొలోస్సియల్ 2:15 దెక.

అస్సె. 7 మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ, అమ్చి ఆగ్గచ ఆసల్ జర్గు కెర్తినక కో కోర్ప జతతి గే, జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక విరోదుమ్ జా అస్తి, విరోదుమ్ కెర్తతి. దస్సి పాపుమ్చి ఆత్మ తిలన దేముడుచి ఆగ్గుల్ సూన్తి నాయ్, కెర్తి నాయ్. నెత్తిరి. 8 మాములుమ్ మాన్సుచి జోచి సొంత బుద్దిక, జోచి ఆగ్గచ ఆసల్క ఇన్సుమ్ అయ్లి రితి ఇండితన, దేముడుచి ఇన్సుమ్ కెరుక నెత్తిరి, జోక సర్ద కెరుక నెత్తిరి.

9 తుమ్, మాత్తుమ్, మాములుమ్ మాన్సుచి పాపుమ్బుద్దిచ నెంజున్, ఈంజ ఆగ్గచ ఆసల్క జితన నెంజును, నాయ్ గెద? దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె జలె, జోచి ఆత్మకయ్ జితను. కేన్ మాన్సుచి పెట్టి క్రీస్తుచి ఈంజ ఆత్మ తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు క్రీస్తుచొ నెంజె. 10 తుమ్చి పాపుమ్చి రిసా తుమ్చ ఆగ్గ మొర్ల రిత జా అస్తి, గని క్రీస్తు తుమ్చి పెట్టి అస్సె జలె, క్రీస్తుచి పున్నిమ్చి రిసా జోచి ఆత్మక తుమ్ జివ్వి అస్సెన్. 11 జో యేసుక అన్నె జియడ్లె దేముడు అబ్బొన్చి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి జితయ్ జలె, క్రీస్తు జలో జో యేసుక మొర్ను తెంతో విడ్డల్ కెర జియడ్లె జో అబ్బొసి, మొర్త తుమ్చయ్ ఆగ్గక కి జియడెదె. తుమ్చి పెట్టి జితి జోచి ఆత్మవాటు, తుమ్చి పెట్టి జో దెతి జోచి ఆత్మకయ్ జియడెదె.

యేసు తెన్ అమ్ అబ్బొన్చ పుత్తర్లు

12 జాకయ్, బాపుడ్లు, అమ్ పూచి జా అస్సుమ్. జా పూచి అమ్ కిసి కుట్టువుక? మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక నాయ్, అమ్చి ఆగ్గచ ఆసల్ జర్గు కెర్తినక నాయ్. జా ఎత్కి పొన. 13 కిచ్చొక మెలె, మాములుమ్ మాన్సుచి బుద్దిక, తుమ్చి ఆగ్గచ ఆసల్క, తుమ్ జితను జలె, ఆత్మక మొర్తె. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక ఈంజ ఆగ్గుచ కమొ గెచ్చవనయ్ గెల్తె జలె, మార్తె జలె, ఆత్మక జిస్తె. 14 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక ఇండితో ఎత్కి మాన్సు, జో దేముడుచి పుత్తర్లు జవుల. 15 మెలె, జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి తుమ్క గొతిమాన్సుల్ కెర బియడ్డిసి నెంజె. తుమ్చి అగ్గెచి బుద్దిచి రిసాచి బిడ్డి తెన్ తుమ్ అప్పె తంక నాయ్. జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి తుమ్క జోవయింప పుత్తర్లులి కెర్తసి. అప్పె “అంచ పుత్తర్లు తుమ్” మెన జో అమ్క దెకితయ్, చి “ఓ బ, ఓ బ” మెన జోక అమ్ ఉంక్రయ్లె,

కిచ్చి సెక్తిక ఉంక్రయతనుమ్ మెలె, 16 జోచ బోదల్ అమ్ జలిన్చి రిసా, జోచి సొంత ఆత్మ అమ్చి ఆత్మతె జోచ బోదల్ మెన సాచి దెతయ్చి, దస్సి ఉంక్రయతనుమ్. 17 అన్నె, జోవయించ బోదల్ జలమ్ మెలె, జోచి పుత్తున్ జలొ క్రిస్తు తెన్ జో దేముడుక తిలిన్తె అమ్క వాట జెయ్చె. జా వాట అమ్క కిసి సేడదె మెలె, జో యేసు సేడ్ల బాదల్తె అమ్ బెద ఓర్పుప జా జీన్లె, జోచి పరలోకుమ్తెచి ఉజిడతె జో గవురుమ్ జతిన్తె కి బెదుమ్దె.

18 జలె, బాదల్ సేడ్లిన్చి రిసా, చి యేసు తెన్ అమ్ గవురుమ్ జతిన్చి రిసా కిచ్చొ మెంతసి మెలె, దేముడు జా ఆకర్ దీసిక అమ్క కెర్తి గవురుమ్చి రిసా ఉచర్లె, ఈంజ ఉగుమ్చ బాదల్ కెత్తి జలెకి కిచ్చొ నెంజె. 19 జో దేముడుచ పుత్తర్లు అమ్ జలిసి, జా దీసిక అమ్ గవురుమ్ జతిన్తె పూర్తి రుజ్జు జతె ఎదక జెర్మయ్లిన్ ఎత్తి ఆస తెన్ రకితె అస్సె. 20 కిచ్చొక మెలె, తయార్ జలిన్ ఎత్తి అగ్గె తెంతొ కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ సేడ సిక్కు జా అస్సె. జాచి ఇస్టుమ్క నాయ్, గని “కచితుమ్ సమయుమ్ జా అయ్లి మెలె చెంగిల్ కెర్చిందె” మెన దేముడుచి నెలవ్ నెరవెర్పుప జతిన్కయ్ ‘కచితుమ్ జర్గు జయెదె’ మెలి రితి దయిరిమ్ తెన్ తిలి రితి రకితయ్. 21 మెలె, దేముడుచ బోదల్ పూర్తి విడ్డల్ జా గవురుమ్ జతి పొదిక జెర్మయ్లిసి ఎత్తి కి జా పాడ్ జతిన్తె నాసెనుమ్ జతిన్తె సేడ్లిన్ తెంతొ విడ్డల్ జయెదె.

22 తేర్బోద లడెన్ జంక మెన కంట్లు పాచ జా అయ్లి పొది కిసి కస్టల్ నొప్పుల్ జా టింకితయ్ గే, దస్సి, జెర్మన్ జలిన్ ఎత్తి మొత్తుమ్ అప్పె ఎద కస్టల్ నొప్పుల్ తెన్ టింకయ్తయ్ మెన జానుమ్. 23 తెద్దిలి నాయ్ అమ్క జెతికయ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి మొదొల్చి పంటొ అమ్చి పెట్టి అస్సె. జలె, “అమ్చ ఆగ్గేక, ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ ఎత్తి తెంతొ, దేముడు అన్నె గెనస్లిసి, అమ్ జోచ పుత్తర్లు జలిసి, కెయ్చ పూర్తి డీసెదె? అమ్ అన్నె కెర్ది రకుక?” మెన అమ్ అమ్చి పెట్టి టింక టింకయ్ రకితనుమ్. 24 ‘అమ్చ ఆగ్గేక మార్పుప కెర్తిన్ జో జర్గు కెర్తిన్కయ్ జో అమ్క రచ్చించుప కెర అస్సె’ మెనయ్ ఆస తెన్ రకితనుమ్. జలె, ఉచరుమ, దెకిలిసి జర్గు జలిన్కయ్ ‘ఆస తెన్ రకితనుమ్’ మెనుక బెదె నాయ్. దెకిలిసి జర్గు జలిన్కయ్ కో ఆస తెన్ రకితి నాయ్. 25 గని అప్పొక నే దెకిలిన్క ‘కచితుమ్ జర్గు జయెదె’ మెన అమ్క ఆస తిలె, నిదానుమ్ తెన్ రకుమ్దె.

అమ్చ ప్రార్థనల్తె కి దేముడుచి సుద్ది తిలి

ఆత్మ అమ్క తోడ తతిన్

26 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క సెక్తి నెంజిలిన్ ఎత్తితె కి అమ్క తోడు తత్తయ్. ప్రార్థన కెరుక జలె, కిసి ప్రార్థన కెర్కగే నేనుమ్, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సొంత అమ్చి పెట్టి అమ్చ ప్రార్థనల్తె బెద అమ్ లట్టుబుక నేస్లిన్, సంగుక నెత్తిర్లిన్క తోడు తత్తయ్, అమ్క సికడ్తయ్, చి అమ్ సంగుక నెత్తిర్లిన్క లట్టుబుక నేస్లిన్క అమ్చి పెట్టి అమ్ టింకితిన్చి అర్దుమ్ బెదయ్తయ్. 27 జలె, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్ జోచయ్ జల అమ్చ ప్రార్థనల్తె తోడు తా, దేముడుచి ఇస్టుమ్ తిలిసి ఒత్త బెదయ్తయ్. జోచి ఆత్మ కిచ్చొ అర్దుమ్ బెదయ్తయ్ గే జొయ్యి జానె. దస్సి, అమ్చి పెట్టి తిలిన్ ఎత్తి పరిచ్చ కెర్టొసాచి ఆత్మ సొంతయ్ అమ్చ ప్రార్థనల్తె అమ్క తోడ తత్తయ్, బెదితయ్.

దేముడు అమ్క జీనయ్తిసి డిట్టుమ్ కెర్తిసి

28 అన్నె కిచ్చొ దయిరిమ్ జతనుమ్ మెలె, దేముడుక ప్లేమ కెర్లనక, మెలె జోచయ్ జంక మెన దేముడు జోచి ఇస్టుమ్క బుకార్లనక కిచ్చొ బాదల్ అయ్లె కి, జేవ్ బాదల్తె కి చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్తి రితి జా ఎత్తి చెంగిల్క బెదిత్ రితి జో నెరవెర్పుప కెర్తయ్ మెన జానుమ్. 29 కో యేసుక్రిస్తుక నంపజా జో దెతి రచ్చన నజనుక గే జో దేముడు అగ్గె తెంతొ జానె. జలె, జోచొ సొంత పుత్తున్ యేసుచ రిత అమ్ జంక మెన అమ్కయ్ జో నిసాన, జా జర్గు కెరుక ఒప్పన్లన్. దస్సి, అమ్ ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ బావుడ్లివొ జలనక యేసు తొల్సూర్ జలన్. 30 జలె, ‘యేసుచ రిత జతు’ మెన జో కక్క కక్క నిసాన్ల గే, జోవయించ బుకార్లన్. కక్క కక్క బుకార్లన్ గే, జోవయించి పాపుమ్ పుంచ ‘అప్పె తెంతొ పున్నిమ్ జా అస్తి’ మెలి రితి దెకిలన్, చి కచి కచి పాపుమ్ పుంచ ‘పున్నిమ్ జా అస్తి’ మెలి రితి దెకిలన్ గే, “జోవయించ పరలోకుమ్తె కడ నెయిందె, అంచి ఉజిడతె అంచి గవురుమ్తె బెదయిందె” మెనయ్ ఒప్పన్లన్, చి జర్గు కెరెదె.

31 జలె, ఈంజ ఎత్తి బెదవ కిచ్చొ మెనుమ? దేముడు అమ్క తోడు అస్సి జలె, కో అమ్క పాడ్ కెరుక తెరితి! నెత్తిర్లి! 32 జోచొ సొంత పుత్తున్క బాదల్ నే పిట్టయ్తె, అమ్ ఎత్తిజిన్క పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్తి రిసా జోక బలి కెర మొర్నుతె సార్ప కెర దిలొ. అమ్చి ఉప్పిరి జోవయించ తెద్ది ప్లేమ తిలి జలె, జో పుత్తున్క దెతిసి ఎత్తితె అమ్క కి వాట దెయె నాయ్ గే? దెయెదె.

33 దేముడు నిసాన్లచి ఉప్పిరి కో కిచ్చొయ్ నింద వయడుక తెరితి గే? కోయి నెత్తిర్లి! జో దేముడు

సొంతయ్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అస్సె. అమ్క 'పున్నిమ్' మెలి రితి దెకితయ్. ³⁴ అమ్ జో నిసాన్లక కో తీర్పు కెర, నాసెనుమ్తె తెద్రవుక తెరితి గే? కో నెతిర్రి! మొర అన్నె ముక్కిమ్క అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిలో క్రిస్తు జలో యేసు అబ్బోన్ దేముడుచి ఉజెతో పక్క వెస అస్సె. జొయ్యి అమ్క సిచ్చ దెయెదె గే? నాయ్. జో సొంత అమ్చి పచ్చెనచి తీర్పు సంగితయ్. ³⁵ జలె, క్రిస్తుచి ప్రేమ తెంతో కో జలెకి కిచ్చో జలెకి అమ్క పిట్టవ కెరుక తెరితి గే? జోవయింక అమ్క వీడువ కెరుక బాదల్ జవున్ తెరితి గే? ఇర్కుల్ జవున్ తెరితి గే? మాన్సుల్ కెర్ గోనల్ అల్లర్ తెరితి గే? చువ్వె తతిసి జవున్ తెరె గే? పాలల్ నెంజిలిన్ జవున్ తెరె గే? ప్రమాదల్ జవున్ తెరితి గే? మొర్తి సిచ్చ జవున్ తెరె గే? కిచ్చోయ్ అమ్క జోక వీడువ కెరుక నెతిరి! ³⁶ దేముడుచ కొడెతె పూర్ణమ్ రెగ్గయ్లి రితి, †“తుచి నావ్చి రిసా ఒండి మెద్దెనె అమ్క మార్తతి, 'కండ కత మెండల్ జేవ్' మెలి రితి అమ్క దెకితతి” మెన రెగ్గ అస్సె. ³⁷ జో అమ్క ప్రేమ కెర అమ్చి పాపుమ్ వయిలోసాచి సెక్కిక ఇన బాదల్ ఎత్కితె అమ్ పూర్తి జిన అస్సమ్, జీనుమ్దె. ³⁸ అమ్క కిచ్చో పూర్తి దయిరిమ్ మెలె, మొర్ను జవున్, జీవ్ తతిన్ జవున్, కేన్ లోకుమ్చ దూతల్ జవున్, బూతల్ జవున్, అప్పె జర్గు జతిసి జవున్, పడ్డొక జర్గు జతిసి జవున్, కేన్ లోకుమ్చ సెక్తివో జవున్, ³⁹ ఈంజ లోకుమ్క ఉప్పిరి తిలిసి జవున్ ఎట్టా తిలిసి జవున్, జెర్మున్ జలిసి అన్నె కిచ్చో జలెకి, అమ్చో ప్రబు జలో క్రిస్తుయేసు అమ్క దొర్కు కెర్ల దేముడుచి ప్రేమ తెంతో వీడువ కెరుక నెత్తె మెన అంక పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె.

9

దేముడు పూర్ణమ్ నిసాన్ల యూదుల్

1-2 అంచి పెట్టి ఒగ్గర్ దుకుమ్ బాద కెడ్డోడె తెదోడె తాఁ గెతయ్. నిజుమి, క్రిస్తుచో మాన్సు ఆవ్ సత్తిమ్ సంగితసి. జా దుకుమ్చి రిసా అంచి ఆత్మతె దేముడుచి నుద్ది తిలి ఆత్మ అంక సాచి

జతయ్. ³ అంచి దుకుమ్ కిచ్చోక మెలె, జయ్యి సెకుమ్తె ఆవ్ జెర్మిలి రిసా జేవ్ అంచ సొంత మాన్సుల్ అంచ బావుడ్లు జవుల, చి జోవయింక 'యేసుక్రిస్తుక నంపజతు' మెన అంక కెర్ది ఆస మెలె, ఆవ్ క్రిస్తు తెంతో పిట్టవ జా నాసెనుమ్తె గెలె జోచి రచ్చన జోవయింక దొర్కు జతి జలె, జోచి ఉప్పిర్చి అంచి ప్రేమక జోవయింతె తెంతో విడ్డల్ జతయ్. ⁴ జోవయించి రిసా కిచ్చోక అంక తెర్ది ఆస అస్సె మెలె, 'అంచయ్ మాన్సుల్ జా అంకయ్ బక్తికెర్తు, అంచి గవురుమ్ దెకయ్తు' మెన దేముడు పూర్ణమ్ నిసాన *ఇస్రాయేలులు జోచ పుత్తర్పులు జతి జోచి †ఉజడి, జోవయించి నెడిమి తతి వరుమ్ పూర్ణమ్ తెంతో దేముడు జోవయింక జోచి ‡ప్రమానుమ్ కోడు దిలన్, జోచ †ఆగ్గుల్ దిలన్, జోచి *బక్తికెర్ది ఆగ్గుదిలన్, †రచ్చించుప కెర్తొసా జెంక దిలిన్చి రిసాచ ప్రమానల్ దిలన్. ⁵ అబ్రాహామ్, ఇస్సాకు, యాకోబు జోవయించయ్ పూర్ణమ్చ. అన్నె, జో మాన్సు జలిన్చి జెర్మున్క దెకిలె, జోవయించి సెకుమ్తె రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రిస్తుయి జెర్మిలన్. ‡ఎత్కిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక జోబర! కెయ్చక తెయ్చక జోవయింక గవురుమ్ తవున్! ఆమేన్.

⁶ గని యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ అన్మానుమ్ జలిసి దెకిలె 'దేముడు పూర్ణమ్ సంగిలి ప్రమానుమ్ కోడుక పిట్టి' మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. పిట్టె నాయ్. కిచ్చోక ఇసి మెంతసి మెలె, †ఇస్రాయేలుచి సెకుమ్తె జెర్మిలనతె సగుమ్జిన్క 'ఇస్రాయేలులు' మెనుక నెంజె, ⁷ *అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలన సగుమ్జిన్క 'జోవయించ బోదల్ జవుల' మెనుక నెంజె. అబ్రాహామ్చి పెట్టిచ సగుమ్జిన్ జోచ నిజుమ్చ బోదల్ నెంజిలిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, పూర్ణమ్ దేముడు అబ్రాహామ్క,

†“తుచి సెకుమ్చ ఎత్కితె ఎక్కి ఇస్సాకుచి తెడి జెర్మిలనకయ్

'తుచయ్' మెనిందె”

† 8:36 8:36 కిర్తనలు 44:22. * 9:4 9:4 'ఇస్రాయేలులు' మెలె, తొలితో యాకోబు పూర్ణమ్చోక ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జా నావ్ తిలో, అదికాండుమ్ 32:28. పడ్డొ జోవయించి సెకుమ్ మొత్తుమ్క 'ఇస్రాయేలులు' మెన నావ్ తిలన్. † 9:4 9:4 నిర్ణమకాండుమ్ 33:18-23. ‡ 9:4 9:4 అదికాండుమ్ 15:18, 17:1-21, 28:13, నిర్ణమకాండుమ్ 2:24, 6:2-8, 19:5, 34:10-27, సమూయేలు దొన్నిచి పున్కుమ్ 23:5. § 9:4 9:4 నిర్ణమకాండుమ్ 20:1-17, ద్వితీయోపదేశ కాండుము 5:1-22, 10:1-5. * 9:4 9:4 నిర్ణమకాండుమ్ 25-31 అద్యయల్. † 9:4 9:4 యెనయా 53 అద్యయమ్, యిర్మీయా 23:5-6. ‡ 9:5 9:5 నెంజెలె, 'ఎత్కిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జొయ్యి. జోవయింక జెయ్యి!...'. § 9:6 9:6 మెలె 'యాకోబుచి'. * 9:7 9:7 యాకోబుక అబ్రాహామ్ మంత్రో అన్నెసి; అబ్బోన్చో అబ్బోన్ జయెదె. † 9:7 9:7 అదికాండుమ్ 21:12. అబ్రాహామ్చి తేర్చి సారాక బోదల్ నెంజితికయ్, 'అంచి గెతిమాన్సు జలి హాగరు తెన్ అంచి నావ్ తెన్ బోద పాయి' మెన సారా సంగితికయ్, అబ్రాహామ్ దస్సి కెర్లన్, చి 'ఇస్రాయేల్' మెన పుత్తు పాయిలన్. అదికాండుమ్ 16 అద్యయమ్.

మెన ప్రమానుమ్ సంగిలన్. 8 ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, మాములుమ్ ‡ఆగ్ జెర్మున్క జోచి సెకుమ్తె జెర్మిలస నాయ్, గని దేముడుచి క్రిప్రమానుమ్కయ్ జెర్మిలసక ‘అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ’ మెనుక జయెదె. 9 జా ప్రమానుమ్ సంగిలి పొది దేముడు అబ్రాహామ్క,

*“సంగిలి సమయుమ్ జా అయ్లి మెలె, ఆవ్ అన్నె జెయిందె, చి సారాక పుత్తది జెర్మెదె” మెన ప్రమానుమ్ సంగిలన్.

10 జా ఏక్, అన్నె, అమ్చో పూర్గుమ్చో ఇస్సాకుచి తేర్ని రిబ్కా జో ఎక్కి మున్నున్ తెన్ కల్వల్క అంగి జలి పొది, 11 జేవ్ కల్వల్ ఇన్నె నే జెర్మితె అగ్గె, జోవయింతె కో సత్తిమ్ కో పాపుమ్ కెరుక నేతయ్ జలెకి, ‘కచ కమొచి రిసా నాయ్, గని కక్క నిసాన్ల అంచి ఇస్టుమ్ తయెదె గే, జోవయింకయ్ నిసాన్’ మెన మాన్సుల్క నిసాన్ బుకార్తి జోచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్ జంక మెనయ్, 12 రిబ్కాక దేముడు,

†“దకిలోచి సేవ వెల్లో కెరెదె” మెన సంగిలన్. 13 అన్నె, అన్నెకతె జో, ‡“దకిలో జలో యాకోబుక ప్రేమ కెర్లయ్, గని వెల్లో జలో ఏసావుక విరోదుమ్ జలయ్” మెన రెగ్డయ్లన్.

14 జలె, అమ్ కిచ్చో మెనుక? ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కెర్లిన్క ‘నాయిమ్ నాయ్, సత్తిమ్ నాయ్’ మెనుక జయెదె గే? జయె నాయ్. దస్సి మెనుక నాయ్. 15 కిచ్చోక మెలె, మోసేక జో, క్రి“కచి ఉప్పిరి దయ తియిదె గే, తియిదె. కక్క కన్కారుమ్ దెకిన్దె గే, దెకిన్దె”

మెన సంగిలన్. 16 కేన్ మాన్సుచి ఇస్టుమ్తె నాయ్, కేన్ మాన్సుచ కమొతె నాయ్, గని దేముడుచి దయతె. 17 అన్నె, దేముడుచ కొడతె రెగిడ్డి రితి, పడ్డో ఇస్రాయేలుల్క అల్లర్ కెర్తె తిలో ఐగుప్తు దేసిమ్చో రాడ్ జివ్ తిలో పరో రానొక దేముడు,

*“ఒండి లోకుమ్తె అంచి నావ్ సాడుప జవున్ మెన, తుచితె జర్గు జతి కామ్తె అంచి సెక్తి దెకయ్తి రిసాయి తుక ఆవ్ టీదడ అస్సి”

మెన సంగ తెద్రయ్లన్. 18 కచి ఉప్పిరి జోచి దయ తియెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్. కచి జివ్ రాడ్ కెరెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్!

19 దస్సి సంగిలె, “దస్సి జలె, దేముడుచి ఇస్టుమ్క జో కెర్తిసి జోచి పూచి. జాకయ్, జో కిసి కక్క పాపుమ్ వయడుక జయెదె! అమ్ రచ్చించుప జంక జోచి సెలవ్ నెంజిలె, కిసి అమ్చి పూచి జయెదె! జా పాపుమ్ వయుక కిసి అమ్చి పూచి జయెదె!” మెంతె, 20 గని, ఓ మాన్సు, తుయి కొన్సో, చి దేముడుచి కోడుక జబాబ్ అన్నె దెతె! మత్తిక తెయార్ కెర్తి గేడి జాక తెయార్ కెర్తో కుమ్మరొక †“కిచ్చోక ఈంజయి రూపుమ్ అంక దిలది?”

మెన పుసెదె గే? 21 నాయ్. జా మత్తిచి ఉప్పిరి కుమ్మరొక పూర్తి అదికారుమ్. జయ్యి మత్తిబెండక సూటిచి గవురుమ్చి కెరెదె గే, గవురుమ్ నెంజిలి కామ్చి రిసాచి కెరెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్. 22-23 జలె, పాపుమ్చి ఉప్పిర్చి జోవయించి కోపుమ్ దెకవుక మెన, జోచి సెక్తిచి రుజ్జు దెకవుక మెన దేముడుక ఇస్టుమ్ జలెకి, జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడితె, గవురుమ్తె పడ్డొక బెదవనుక మెన జో అగ్గె తెంతో నిసాన్ల గేడివొక జో కెర్తి ఎదివాట్ దయ జాన్తి ఎదక జోవయించి సిచ్చ జత నాసెనుమ్తె గెత, గేడివొ ఒండి పాపుమ్ జో మదెనె ఒగ్గర్ సేంపు ఓర్పువ జా రకితె తిలె, జోచి దయ! 24 జో ఎదివాట్ దయ కెర్ల నిసాన్ల గేడివొ కొన్స మెలె, ఆము. ఆమ్ కొన్స మెలె, యూదుల్ తెంతో ఆమ్ సగుమ్జిన్క జో బుకారా అస్సె, గని యూదుల్ నెంజిలస తెంతో కి అన్నె మాన్సుల్క బుకారా అస్సె. 25 జోచ కబుర్లు పూర్గుమ్ సంగితె తిలో హోసెయ అత్తి దేముడుచ కొడతె రెగిడ్డి రితి,

‡“ ‘అంచయ్ మాన్సుల్’ మెన ఆవ్ అగ్గె నే సంగిలసక తెదొడక ‘అంచయ్’ మెనిందె. ఆవ్ అగ్గె ప్రేమ నెంజిలిన్క ‘ఆవ్ ప్రేమ కెర్లిసి’ మెనిందె.”

26 క్రి“అన్నె, ‘తూమ్ అంచ మాన్సుల్ నెంజుసు’ మెన అగ్గె జో సంగిలి టాన్తె తెదొడక ‘జివ్ తిలో, జివ్ దెతో దేముడుచ పుత్తర్లు జేవ్’ మెన మాన్సుల్ సంగుల.”

‡ 9:8 9:8 తేర్ని సారాచి గొతిమాన్సు హాగరు తెన్ అబ్రాహామ్ పాయిలో పుత్తున్ ఇస్సాయేల్ ఆగుతె జెర్మున్ జలోసా జయెదె. మాన్సుచి ఇస్టుమ్కయ్ పాయిలోసా జోచి రిసా మాములుమ్ అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలసక ఇస్సాయేల్చి పెట్టి జెర్మిలస, ఇస్సాయేల్చి సెకుమ్చ టాలి జయెదె. § 9:8 9:8 ఇస్సాకు ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి ప్రమానుమ్కయ్ జెర్మిలోసాచి రిసా ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి ప్రమానుమ్ నంప కెర్లసక, మెలె యేసుక్రీస్తుక నంప కెర్లసకయ్ ఇస్సాకుచి పెట్టి జెర్మిలస ఇస్సాకుచి సెకుమ్చ టాలి జయెదె. * 9:9 9:9 ఆదికాండుమ్ 17:19-21, 18:10, 14. † 9:12 9:12 ఆదికాండుమ్ 25:23. ‡ 9:13 9:13 మలాకీ 1:2-3. § 9:15 9:15 నిర్గమకాండుమ్ 33:19. * 9:17 9:17 నిర్గమకాండుమ్ 9:13-16. † 9:20 9:20 యెసయా 29:16, 45:9. ‡ 9:25 9:25 హోసెయ 2:23. § 9:26 9:26 హోసెయ 1:10.

27 అన్నె, ఇస్రాయేలులు మెల అమ్చ యూదుల్చి రిసా దేముడుచ కబుర్లు సంగితె తిలో యెసయా పూర్ణమచో కిచ్చొ సాడుప కెర్లి రితి జలన్ మెలె,

*“సముద్రుమ్చి ఒడ్డుచి ఇస్కచ గిడ్డల్ కెత్తి జవుల గే,

ఇస్రాయేలుచ పుత్తర్లు జల యూదుల్ దస్సి ఎత్తివాట్ జిన్ జవుల,

గని జోవయింతె సేంసెల రిత ఎక్కి దొన్ని రిత రచ్చించువ జవుల.

28 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్చి ఉప్పిరి కిచ్చొ సిచ్చుచి

తీర్పు ప్రబు ఉచరెదె గే,

సత్తు తెన్ తంద్రతెన్ జో జర్లు కెరెదె.”

మెన రెగ్ల అస్సె.

29 అన్నె జా నే జతె అగ్గె తెంతో జో యెసయాచి అత్తి జో దేముడు ప్రబు రెగ్లయ్లి రితి జర్లు జా అస్సె. కిచ్చొ మెన మెలె,

†“అమ్క సిచ్చు నే జత బోదల్ సగుమ్జిన్ సేన్తి రితి పరలోకుమ్చ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ప్రబు సెలవ్ దెతో నాయ్ జలె,

‡సాదోమ అన్నె గొమొరా పట్నల్చి రితి సిచ్చు జా కుత్తె నాసెనుమ్ జతమ్” మెన రెగిడ్ల కోడు.

30 జలె, కిచ్చొ మెనుమ? ఈంజయి. సత్తిమ్ వాట్ నే చజల యూదుల్ నెంజలస దేముడు దెత్తి పున్నిమ్ జా అస్తి. కిసి మెలె, నముకుమ్ వాట్. యేసుక్రీస్తుక నంపజలి వాటు. 31 గని ఆగ్గుల్ వాట్ పున్నిమ్ జంక ఉచర్ల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ మెల యూదుల్ ఆగ్గుల్చ కమ్మొవాట్ పున్నిమ్ ఇండుక నెత్త ఆగ్గుల్ తిలిసి నెరవెర్లుప నే కెర, ఓడుప జల.

32 నముకుమ్ వాట్ నాయ్ గని కమ్మొ వాటీ రచ్చన దొర్కు కెరనుక ఉచర్ల. వట్టెచొ పత్తె పిస్ సేడ్ల రిత జాఁ ఓడుప జా అస్తి. 33 వట్టెచొ పత్తురు మెలె, యేసుక్రీస్తు. యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిరి నంపజతిసి నే జతిన్చి రిసా అన్నెకోడుతె తిలి రితి. కేన్ కోడు మెలె,

§“ఈందె, ‘సియోను’ మెల అమ్చ యూదుల్చి వట్టె ఏక పత్తురు ఆవ్ గల్తసి.

జేవ్ నంప నెంజ జో పత్తె, జో సాప్రయ్ పిసిర సేడుల.

గని జోచి ఉప్పిరి కో జో నముకుమ్ తివుల గే,

* 9:27 9:27 యెసయా 10:22, 23. † 9:29 9:29 యెసయా 1:9. ‡ 9:29 9:29 అదికాండుమ్ 13:13, 18:20, 19:24-25.

§ 9:33 9:33 యెసయా 8:14, 28:16, యోవేలు 2:32. * 10:5 10:5 లేవీయకాండుమ్ 18:5. † 10:6 10:6 6-7 ద్వితీయాపదేశ కాండుము 30:12-14చి కోడు పవులు ఇన్నె బెదయ్తయ్. ‡ 10:10 10:10 నెంజెల, మాన్సు జోవయిచి వెట్టి నంపజా జోవయిచి చోడి ఒప్పునె, జోవయిచి పాపుమ్ పుచి జయెదె, జో రచ్చించువ జయెదె.

జెవ్వి కచితుమ్ లాజ్ జతి నాయ్, ఓడుప జతి నాయ్” మెన రెగ్ల అస్సె.

10

యేసుక్రీస్తుకయ్ నంపజలెకయ్ రచ్చించువ జంక జతిన్

1 బావుడ్లు, నంపనెంజల అమ్చ యూదుల్చి రిసా “జేవ్ కి నంపజా రచ్చించువ జతు” మెన అంక జివు డడ్ల దేముడుక ఆవ్ ప్రార్థన కెర్తె తత్తసి.

2 నిజుమి దేముడుచి సేవ కెరుక యూదుల్ ఆన తెన్ అస్తి మెన ఆవ్ సాచి జతసి, గని జో దెతి రచ్చన కిసిచి గే అర్దుమ్ నే కెరన పొరపాట్ జా గెచ్చు అస్తి.

3 మెలె, దేముడు దెతి పున్నిమ్ కేన్ వాటు దొర్కు జతయ్ గే, అర్దుమ్ నే కెరంతె జోవయిచి సొంత సెక్తిక పున్నిమ్ జంక ఉచర. దేముడు పున్నిమ్ దెతి వరుమ్ నజన్తి రితి దాక్ కెరంతి నాయ్. 4 మెలె, ఎక్కి క్రీస్తుచి, తెడి ఆగ్గుల్ సికడ్డి పున్నిమ్ దొర్కు జతయ్, ఆగ్గుల్తె కోర్ప జా జలిసి కుట్టయ్తోసా నెరవెర్లుప కెర్తొసా జొయ్యి, చి జోచి ఉప్పిరి కో జోవయిచి నముకుమ్ తివుల గే, జోవయిచి పాపుమ్ జో పుంచెదె.

5 మోసెచి అత్తి రెగిడ్లిసి ఏక కిచ్చొ అస్సె మెలె,

*“ఆగ్గుల్తెచి పున్నిమ్ కో పూర్తి నిదానుమ్ ఇండుల గే,

జేవ్చి తెన్ జవుల”

మెన రెగ్ల అస్సె. 6 †గని నముకుమ్ వాట్ పున్నిమ్ జతిన్చి రిసాచి ఏక కోడు ఉచరుమ.

“పరలోకుమ్తె కో వెగ గెచ్చుల? ‘క్రీస్తుక ఉత్తవ కడ ఆన్తి రిసా’ మెనుమ.” 7 నెంజెలె, “బూలోకుమ్క ఎట్టో లోకుమ్తె కో ఉత్త గెచ్చుల?”; ‘క్రీస్తుక మొర్ను తెంతో వెగవ కడ ఆనుక’ మెనుమ. నాయ్, దస్సి మెన నాయ్. 8 నముకుమ్ వాట్ చి రచ్చనచి కోడు కేనె గెతిసి నెంజె, కిచ్చొ కామ్ కెర్లిసి నెంజె.

రచ్చన దూరి నాయ్. రచ్చనచి కోడు పాసి అస్సె. తుమ్చి చోడితె, తుమ్చి పెట్టి అస్సె. మెలె, క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి రిసా అమ్ సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తసుమ్. జయ్యి కోడు. 9 మెలె, యేసుక

‘పరలోకుమ్చొ ప్రబు జొయ్యి’ మెన మాన్సుచి మొక్కె కో సంగ ఒప్పున, ‘మొర్ను తెంతో దేముడు అబ్బొసి జోక విడ్డల్ కెర అన్నె జియడ్లన్’ మెన పెట్టి నిదానుమ్ నంపజవుల గే, జెవ్వి రచ్చించువ

జవుల. 10 కిచ్చొక మెలె, †మాన్సు జోచి పెట్టి నంపజలె, జోచి పాపుమ్ పుంచి జయెదె. జోచి చోడి ఒప్పనె, జో రచ్చించుప జయెదె.

11 దేముడుచ కొడతె రెగ్గయలిన్ ఉప్పిరి ఏక్ దెకిలమ్. కిచ్చొ మెలె,

‡“జోచి ఉప్పిరి జోచి నముకుమ్ తిలొ కేన్ మాన్సుకి కచితుమ్ లాజ్ జతి నాయ్ ఓడువ జతి నాయ్” మెన రెగ్గ అస్సె. 12 కొన్సు మెలె, యూదుల్క గ్రిసు దేసిమ్చ సుదల్క కక్కయ్ దేముడు తేడ దెకె నాయ్.

జొయ్యి ప్రబు ఎత్తికయ్ ప్రబు, చి జోక నంపజా, జో దెతి రచ్చన నజితో ఎత్తి మాన్సుక జోచి వరుమ్ జో దెయెదె. 13 దేముడుచి కొడతె రెగ్గయలి రితి;

*“ప్రబుచి రచ్చన నజితో ఎత్తి మాన్సు తుచితెయి రచ్చన అస్సె మెన ఒప్పన రచ్చించుప జయెదె” మెన అస్సె.

సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి పూచిచి రిసాచి కోడు

14 జలె, మాన్సుల్ క్రిస్తుక నంప నే జలె, జోవయించి రచ్చన కీసి నజుల! జోచి రిసా నే సూన తిలె, జోక కీసి నంపజవుల! కో బోదన కెరుక నే గెలె, కీసి జోచి రిసా సూనుల! 15 అన్నె దేముడు నే తెద్రయ్లె, మాన్సుల్ కీసి జోచి బోదన కెరుల! దేముడుచి కొడతె రెగ్గయలి రితి;

†“సుబుమ్ కబుర్ కో బోదన కెరుల గే, జోవయించ చట్టొ కెద్ది సూటి!”

మెన అస్సె. 16 గని సూన్ల అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ ఎత్తిజిన్ నంపజా అస్తి మెన ఉచర నాయ్. యెసయాచి అత్తి దేముడు అన్నె రెగ్గయలి రితి;

‡“ప్రబు, అమ్ సూనయ్లిసి కో నంపజా అస్తి?” మెన రెగ్గి కోడు.

17 జలె, కొడొ సూనయ్లెకయ్ మాన్సుల్ నంపజవుల. జేవ్ కిచ్చొ సూనుక మెలె, క్రిస్తుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ బోదన కెర్తిసి.

యూదుల్ ఒగ్గర్జిన్ సూనుక నెసిలిన్

18 జలె, అమ్చ యూదుల్క ‘సుబుమ్ కబుర్ సూన తతి నాయ్ గే?’ మెన ఆవ్ పునితసి. సూనయ్ అస్తి. జా ఒండి లోకుమ్తె సూనయ్ జలిన్చి రిసా దేముడుచి కొడతె రెగ్గయలి ఏక్ కోడు బెదితయ్.

‡“జోవయించి అవాడ్ ఒండి లోకుమ్తె సూనయ్ జా అస్సె,

ఎత్తి దిక్కుతె కెద్ది దూరి జలెకి,

జోవయించ కొడొ సూనయ్ జా అస్తి”

మెన రెగ్గ అస్సె. 19 జలె, ఆవ్ అన్నె పునితసి; ‘ఇస్రాయేలు ప్రెజల్ అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్ గే?’ మెన పునితసి జలె, మోసేచి అత్తి దేముడు,

*“అంచ యూదుల్ నెంజిలనక తుమ్ యూదుల్ గోస జతి రితి కెరిందె, బుద్ది నెంజిలి దేసిమ్చచి ఉప్పిరి తుమ్క కోపుమ్ జతి రితి ఏక్ కామ్ జర్గు కెరిందె”

మెన యూదుల్ నెంజిలన నంపజలిన్చి రిసా యూదుల్ గోస జతిన్చి రిసా రెగ్గి కోడు. 20 పడ్డొ, యూదుల్ నెంజిలన క్రిస్తుక నంపజా దేముడు తెన్ బెదితిన్చి రిసా అన్నె సొస్టుమ్చి కోడు దేముడు యెసయాచి అత్తి రెగ్గ అస్సె.

†“అంక చజక నే ఉచర్లన, అంక చజ అస్తి.

అంచి రిసా నే పునిలనక, ఆవ్ డీన అస్తి”

మెన రెగ్గి కోడు. 21 గని అమ్చ ఇస్రాయేలుల్చి రిసా జోచి అత్తి కిచ్చొ రెగ్గ అస్సె మెలె,

‡“కోడు నే సూన్త ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి బుల్ల ప్రెజల్క

ఒండి మెద్దెనె అత్తో చంపొ కెర బుకార్తె తిలయ్,

గని ఆవ్ దెతి వరుమ్ నెసిల”

మెన రెగ్గ అస్సె.

11

యూదుల్క దేముడు పూర్తి నే ములిలిన్

1 అప్పె కిచ్చొ పునితసి? జోవయించ యూదుల్క దేముడు పూర్తి ముల అస్సె గే? నాయ్! ఆవ్ సొంత కి ఇస్రాయేలుడు, అబ్రాహామ్చి నెకుమ్తె జెర్మిలోసా, బెన్యామీను చి తెగతె జెర్మిలోసా. 2 జో దెతి రచ్చన తంక మెన జో అగ్గె తంతో జాన్ల నిసాన మాన్సుల్క దేముడు ములె నాయ్. జా పొదిచ ఇస్రాయేలుల్చి రిసా కిచ్చొ మెన దేముడుచి మొక్కె ఏలీయా పూర్గుమ్చొ ఏడ తీర్పు సంగిలన్ గే దేముడుచి కొడతె అస్సె.

3 * “ప్రబు, తుచ కబుర్లు సంగితనక మార అస్తి.

తుచి నావ్ తెన్ బందిల గుడివొ బొనుడవ అస్తి.

అప్పె ఆవ్ ఎక్కిలోయి తుచ కబుర్లు సంగితోసా అస్సి,

చి అంక కి మారుక కోర్ప జతతి”

మెన ఏలీయా ఏడ్లన్. 4 గని దేముడు జోక

§ 10:11 10:11 యోవేలు 2:32, రోమియల్ 9:33. * 10:13 10:13 యోవేలు 2:32. † 10:15 10:15 యెసయా 52:7.

‡ 10:16 10:16 యెసయా 53:1. § 10:18 10:18 క్రిస్టలు 19:4. * 10:19 10:19 ద్వితియోపదేశ కాండుము 32.21.

† 10:20 10:20 యెసయా 65:1. ‡ 10:21 10:21 యెసయా 65:2. * 11:3 11:3 రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 19:10, 14.

† 11:4 11:4 రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 19:18.

†“ ‘బయలు దేముడు’ మెలోసాక నే జోకరై అంకయ్ నిదానుమ్ తత్తు మెన సత్తు వెయిల్ జిన్ యూదుల్ జా పాపుమ్ తె నే సేడ్డి రితి పిట్టవ అస్సి”

మెన సంగిలన్. 5 అప్పె కి దేముడుచి దయక జో నిసాన సేంసిల యూదుల్ అస్తి. 6 గని జోవయించి రచ్చన కమ్మోవాట్ నాయ్, గని జోచి దయ వాటు జోవయింక దొర్కు జా అస్సి. కమ్మోవాట్ నాయ్, నెంజిలె దయ మెన సంగితిక, దయ జయె నాయ్.

7 జలె, కిచ్చో రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, జేవ్ చజుక ఉచర్లిసి అమ్చ ఇస్రాయేలుల్క పిట్ట అస్సి. జోవయింతె కక్క దేముడు నిసాన్లన్ గే, జోవయింక దొర్కు జా అస్సి, గని తిలసక జోవయించి జీవ్ రాడ్ జా గెచ్చ, జా రచ్చన జేవ్ నజనుక నాయ్. 8 దేముడుచి కొణ్ణె రెగ్గయ్లి రితి;

‡“అప్పె ఎద కి ‘దెకుత్ నాయ్, నూన్తు నాయ్’ మెనయ్, జేవ్ గుడ్డి బొయ్ రొ తతి రితి, జమితస తతి రితి, దేముడు జర్గు కెర అస్సి”

మెన రెగిడ్డి కోడు. 9 పడ్డె, దావీదు పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి రితి కి;

కి“జోవయించి విందు అన్నిమ్ జోవయింక బోసు జలి రితి జా, జోవయింక దెర్ను సేడవ్సు, సిచ్చ అస్సి.

10 జేవ్ గుడ్డి జా దెకుత్ నాయ్, చి జోవయించి పాటి కుబ్బి జలి రితి జా, జోవయించి పాపుమ్చి జాడు కెయెక తెయెక వయ్యుత్తు” మెన రెగిడ్డి కోడు.

11 జలె, జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ పిసిర్లిసి జలె, ‘పూర్తి సేడయ్ గెతు’ మెలి ఉద్దెసుమ్కయ్ దేముడు జర్గు కెర్లన్ గే? మెన ఆవ్ పుసితసి. నాయ్! గని జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ నంప నెంజి పొరపాట్ జతికయ్, రచ్చన దొర్కు జతి వాటు యూదుల్ నెంజిలసక దొర్కు జా అస్సి. ‘జేవ్ యూదుల్ నెంజిలస రచ్చించువ జతిసి అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ దెక గోస జా బుద్ది ఉచరంతు’ మెనయ్ దేముడు దస్సి జర్గు కెర అస్సి. 12 జలె, జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ పొరపాట్ జలిసి ఒండి లోకుమ్చక దేముడు దెతి సొమ్మారుమ్ దొర్కు కెర అస్సి జలె, జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ ఓడువ జలిసి యూదుల్ నెంజిలసక సొమ్మారుమ్ కెర అస్సి జలె, జేవ్ యూదుల్ జల ఇస్రాయేలుల్ ఎత్తిజిన్ పడ్డెక రచ్చించువ జలె, లోకుమ్క అన్నె కెద్ది సొమ్మారుమ్ జయెదె!

‡ 11:8 11:8 ద్విత్వియాపదేశ కాండుము 29:4, యెసయా 29:10.

13 అప్పె, జలె, ఒత్త తిల తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసక, జలె, ఆవ్ కిచ్చో సంగితసి మెలె, తుమ్కయ్ సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక మెన ప్రబు అంక జోచొ బారికి కెర తెద్రవ అస్సి. ఈంజ కామ్చి రిసా ఆవ్ ఒగ్గర్ సర్ల జతసి. 14 తూమ్ రచ్చించువ జతిసి అమ్చ యూదుల్ దెకిలె, ఇదిల్ జవున్ గోస జా, జోవయింతె సగుమ్జిన్ ప్రబుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్క ఇస్టుమ్ జవుల, చి జో దొర్కు కెర్లి రచ్చన నజనుల. దస్సి జలె, జేవ్ కి రచ్చించువ జతి కామ్తె ఆవ్ ఇదిల్ బెద తయిందె. 15 ఈంజ కిచ్చొక అంచి ఆస మెలె, దేముడు అమ్చ యూదుల్క గడియ ములయ్లి రిసా, ఒండి లోకుమ్చ అన్నె మాన్సుల్ కి జోవయింతెన్ బెదుక వాటు అయ్లి. దస్సి కి దేముడు అమ్చ యూదుల్కయ్ అన్నె బెదవనై, మొర్ను తెంతో పిట్టవ జా జేవ్ కి నొవర్ జివుల.

రూక్తె కొమ్మల్ అంటుప కెర్లిన్

16 ‘నొవొ’ మెన తొలితొ బలి దిలి పాకుమ్ దేముడుక దిలి రిసా సుద్ది జా అస్సి జలె, జా ఒండి పాకుమ్ సుద్ది జలి రితి జతయ్. అన్నె, రూక్చి చేరు సుద్ది జలె, కొమ్మల్ కి సుద్ది జవుల. 17 జలె, దేముడు నిసాన్ల ఇస్రాయేలుల్క ‘ఒలీవ రూకు’ మెనుమ. తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసక ‘వెర్రి ఒలీవ రూక్చ కొమ్మల్’ మెనుమ. జలె, జో చెంగిలో ఒలీవ చెట్టెచ కొమ్మల్ సగుమ్ కండి జా సేడ అస్తి మెనుమ, అన్నె జా రూక్చ కొమ్మల్ గెలిన్తె తూమ్ యూదుల్ నెంజిల జా వెర్రి ఒలీవ రూక్చ కొమ్మల్ అంటుప జలదు, జో చెంగిలో రూక్చి చేరు దెతి సెక్తితె బెద తుమ్ చెంగిల్ జతి రిసాయి, జేవ్చి జీవుక తుమ్ జితి రిసాయి. 18 దస్సికయ్, ‘జో చెంగిలో రూక్చ కొమ్మల్ జలమ్ ఆము’ మెన తుమ్ గవురుమ్ ఉచరన నాయ్. గవురుమ్ ఉచరనుక దెర్లె, తుమ్ కిచ్చొ ఉచార కెర మెలె, తుమ్చి సెక్తిక చేరు జియె నాయ్, గని చేరుచి సెక్తికయ్ తుమ్ జియె అస్సిన్.

19 తూమ్ కిచ్చొ ఉచర్లె మెలె, “ఆము అంటుప జతి రిసాయి ఎజొమాని కొమ్మల్ సేడయ్లన్”. 20 జా కోడు కి నిజుమ్, గని జేవ్ జోవయించి అన్మానుమ్చి రిసా సేడయ్ జల. గని తుమ్ నముకుమ్ వాటు అంచువ జా టీవ్తిసి. జేవ్క ఉప్పిర్ తుమ్చి రిసా తుమ్ గవురుమ్ ఉచరన నాయ్, గని దేముడుచి దయక తుమ్ బియె. 21 కిచ్చొక మెలె, జో రూక్చ సొంత కొమ్మల్ అన్మానుమ్ జలిన్క జో జోవయింక సిచ్చతె గలిలన్

§ 11:9 11:9 కిర్వనలు 69:22, 23.

మెలె, తూమ్ దస్సి అన్మానుమ్ జలె, తుమ్క కి కండ వెంట గెలెదె.

22 దేముడుచి దయచి రిసా కి, జో దెతి సిచ్చుచి సెక్కిచి రిసా కి, తుమ్ చెంగిల్ ఉచర. పొరపాట్ జా సేడ్లసక జేవ్ విలువ జలి సిచ్చుజో దెయెదె, గని జోచి దయచి తెడి తుమ్ తా నముకుమ్ వాట్ ఇండితె తిలె, జోవయించి దయ తుమ్చి ఉప్పిరి తయెదె. తుమ్ జా నముకుమ్ వాట్ నే ఇండిలె, తుమ్క కి కండ వెంట గెలెదె.

23 జేవ్ కి, జోవయించి అన్మానుమ్ ములిలె, జా రూకతె అన్నె అంటుప జవుల. కిచ్చొక మెలె, జోవయింక అన్నె అంటుప కెర్తి సెక్కి దేముడుచి అత్తి అస్సి. 24 తూమ్ జలె, వెర్రి ఒలీవ రూకచ కొమ్మల్ కండి జా తుమ్ మాములుమ్ నే బెదితో తోట ఒలీవ రూకతె అంటుప జా అస్సున్ జలె, అన్నె సొంత జెర్మున్క తోట రూకతె తా కండి జా తిల కొమ్మల్క జో ఒత్త అన్నె అంటుప కెరుక జయెదె!

25 తుమ్ సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతి రిసా, జో దేముడు బార్ కెర్తి ఈంజ గుట్టు సరిగా అర్దుమ్ కెరన, బావుడ్లు. కిచ్చొ మెలె, 'నంపజంక' మెన జో కెత్తిజిన్ యూదుల్ నెంజిలసక నిసాన్ల గే, జేవ్ ఎత్తిజిన్ ప్రబుతె జెతె ఎదక, ఏక్ వెల్లి వాట ఇస్రాయేలుల్ రాడ్ జివ్ జా అస్సి. 26 గని యూదుల్ నెంజిలసక కక్క కక్క జో నిసాన అస్సి గే, జేవ్ ఎత్తిజిన్ నంపజల మెలె, ఇస్రాయేలుల్ ఎత్తిజిన్ రచ్చించుప జవుల. దేముడుచి కొడతె,

*"†సీయోనుతె రచ్చించుప కెర్తొసా జెర్దెదె.

'యాకోబు' మెన నావ్ తిల అమ్చ యూదుల్ తెంతో పాపుమ్బుద్ది జో ఉదడెదె"

అన్నె,

27 ‡"జోవయించి పాపల్ ఆవ్ కెయెక గెచ్చవ గెలిందె గే, తెదొడక అంచి ఈంజ నే పిట్టి ప్రమానుమ్ కోడు నెరవెర్చుప జయెదె"

మెన రెగ్గ అస్సి.

28 తుమ్కయ్ 'నంపజా రచ్చించుప జతు' మెన, అప్పెచి మట్టుక నుబుమ్ కబుర్చి రిసా దేముడుక జేవ్ యూదుల్ విరోదుమ్ సుదల్ జా అస్సి. గని జో జోవయింక నిసాన దెకిలె, జోవయించ పూర్గుల్క జో సంగిలి ప్రమానుమ్ కోడుచి రిసా, జో జోవయింక ప్రేమయ్ అస్సి. 29 కిచ్చొక మెలె, దేముడు దెతి వరుమ్, జో కక్క కక్క నిసాన బుకార్లిసి, జో మార్పుప కెరె నాయ్. జో దసాచొ నెంజె.

30 తుమ్ అగ్గె దేముడుచ కొడతె నే సూన్తె పాపుమ్ తెన్ తిలదు, గని జేవ్ యూదుల్ జోచి

కోడు ములిలి రిసా, జో తుమ్చి ఉప్పిరి దయ తియ తుమ్చి పాపుమ్ పుంచ అస్సి. 31 దస్సి జేవ్ అప్పె జోచి కోడు నే సూన్తె పాపుమ్ తెన్ అస్సి. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క జో దేముడు రచ్చించుప కెర్తి వాట్కయ్ జేవ్ కి రచ్చించుప జతి రిసాయి. 32 యూదుడు జలెకి, యూదుడు నెంజిలె కి, ఎత్తి మాన్సుక జోచి దయ దెకవుక మెనయ్, ఎత్తిజిన్ ఎక్కి రితి జోచి కోడు నే సూన్లి పాపుమ్తె దెర్ను సేడుక మెనయ్ జో సెలవ్ దా అస్సి.

దేముడుచి గవురుమ్

33 దేముడుచి దయచి సొమ్సారుమ్, జోచి బుద్ది, జోచి గ్యానుమ్ కెర్తి తమ్మసచి! జోచ తీర్పుల్ కెర్తి తెల్విచ! కెర్తి తెలివి మెలె, అమ్ మాన్సుల్ కోయి అర్దుమ్ కెరనుక నెత్తుమ్, మెనుక నెత్తుమ్! జోచ కమె అమ్ కోయి పరిచ్చ కెరుక నెత్తుమ్!

34 దేముడుచి కొడతె,

§"ప్రబుచి పెట్టి తిలిసి కో కెయె జాన అస్తి?

జోక కో బుద్ది సంగుక జయెదె? కోయి నాయ్"

మెన అన్నె,

35 *"జో రునుమ్ జతి రితి కో కెయె జోక కిచ్చొ దా అస్తి?

కోయి నాయ్, కెయె నాయ్, కిచ్చొయ్ నాయ్"

మెన రెగ్గ అస్సి. 36 కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి జోతె తెంతో జెతయ్, జో జెర్మయ్లో. ఎత్తి జోచి తెడి అస్సి, చి జోచి గవురుమ్ దెకయ్తి రిసాయి అస్సి. కెయెక తెయెక జోవయింక జోబర! ఆమేన్.

12

ప్రబుచి ఆత్మసెక్కిక జియ

1 దేముడు దెతి రచ్చన జోచి దయకయ్ తుమ్క దొర్కు జలి రిసా, బావుడ్లు, ఆవ్ బతిమాల్పా జా తుమ్క కిచ్చొ సంగితసి మెలె, జేవ్ జోచయ్ తతి రితి, దేముడుక నర్ల కెర్తి రితి, జోక తుమ్చ ఆగ్ జివ్ తిలి బలి దిలి రితి తుమ్ బుద్ది ఇండ. ఈంజ సేవ తుమ్క సరి జలిసి. 2 'ఎత్తిజిన్ ఇన దస కమె కెర్తతి, అమ్ కి కెరుమ' మెలి రితి ఈంజ కాలుమ్చ కమె రితి తుమ్ ఇండ నాయ్. తుమ్చి ఆత్మతె నొవ మాన్సుల్ జా, చి ప్రబుచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ గే పూర్తి అజ్జ జస్తి. జోచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్తి, జోక నర్ల కెర్తిసి ఎత్తి, కిచ్చొ పొరపాట్ నెంజిలిన్ ఎత్తి మెన పూర్తి తుమ్ అజ్జ జస్తి.

* 11:26 11:26 యెనయా 59:20, 21. † 11:26 11:26 'సీయోనుతె' మెలె, యూదుల్తె, ఇస్రాయేలుల్తె. ‡ 11:27 11:27 యిర్మీయా 31:34, యెనయా 27:9. § 11:34 11:34 యెనయా 40:13, యిర్మీయా 23:18. * 11:35 11:35 యోబు 41:11.

3 మెలె, దేముడు అంక దిలి దయ తెన్ తుమ్క ఆవ్ కిచ్చో బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, తుమ్ కో గవురుమ్ ఉచరన నాయ్, గని తుమ్ ఎత్కి మాన్సు జాగర్త తెన్ సరిగా పరిచ్చ కెరన, నముకుమ్చి రిసా దేముడు కక్క కిచ్చో సెక్తివరుమ్ దా అస్సె గే, తుమ్చితె ఎత్కి మాన్సు చినన, తుమ్క దిలి సెక్తి వాడిక కెర. 4 మెలె, ఎత్కి ఆగ్తె ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల, అన్నె ఎత్కి వాటల్క ఎత్కి రితి కామ్ తయె నాయ్, గని ఏక్ వాటక ఏక్ కామ్, అన్నెక్ వాటక అన్నెక్ కామ్ తయెదె. 5 దస్సి, అమ్ ఒగ్గర్జిన్ జలెకి, క్రిస్తుచి తెడి ఎత్కి ఆగ్ జా అస్సుమ్, చి ఎత్కిలోక ఎత్కిలో అమ్ తోడు తంక అమ్చి పూచి, 6 జాకయ్, అమ్చితె కక్క ప్రబు కిచ్చో సెక్తివరుమ్ దా అస్సె గే, అమ్ ఎత్కి మాన్సు బుద్ది తెన్ జా సెక్తి వాడిక కెరుక. ప్రబుచ కబుర్లు సంగితి సెక్తి తిలోసా జలె, ప్రబు దిలి నముకుమ్ తెన్ సంగున్. 7 ప్రబు దిలి కిచ్చో సేవ కెర్తొసా జలె, జా సేవ కెర్ను. ప్రబుచి బోదన కెర్తి సెక్తి తతోసా జలె, బోదన కెరుక. 8 ప్రబు దిలి సెక్తిక మాన్సుల్క జాగర్తల్ సంగితో దిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తొసా జలె, జాగర్తల్ సంగుక, దయిరిమ్ సంగుక. మాన్సుల్క తోడు దెంక సెక్తి తిలోసా జలె, దర్ముమ్ తెన్ దెవుసు. సంగుమ్క ఏలుప కెర్తి సెక్తి తిలోసా జలె, జోవయించి జా కామ్ నిదానుమ్ దెకన్సు. బాదల్ సేడ కన్కారుమ్ జలసక దెకితి సెక్తి తిలోసా జలె, సర్లబుద్ది తెన్ దెకున్.

సర్లబుద్ది ప్రేమబుద్ది తెన్ తా

9 ఎత్కి మెన్సు మాయ నెంతె మాన్సుల్క తుమ్ ప్రేమ దెకితె తా. గర్చి ఎత్కి దూరి కెర, చెంగిల్ తిలిసి దెరన. 10 బాబేన్క దెకితి సత్తిమ్ తెన్ ఎత్కిలోక ఎత్కిలో ప్రేమ దెకితె తా. దాకు కెరన ఎత్కిలోక ఎత్కిలో వెల్లో మెలి రితి దెక. 11 కెయక బద్దుకుమ్ జా నాయ్, గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ, తుమ్చి ఆత్మతె దీవు లగిల్ రిత తా, కెడ్డోడ్ కి ప్రబుచి సేవ కెర్తొన్తె తుమ్చి ఆత్మ పూర్తి బెదవ. 12 పరలోకుమ్తె తుమ్ బెదితి రచ్చున కచితుమ్ నెరవెర్చుప జంక తిలిన్చి దయిరిమ్క సర్లసంతోసుమ్ తా, బాదల్ ఓర్చుప జా, ప్రార్లన కెర్తె తా, 13 అన్నె నంపజలసక కొత్కుల్ తిలె, తుమ్క తిలిన్క తోడు దాస, చి అన్నె మాన్సుల్క గెరి బుకారా మరియాద దెక.

14 “జోక చెంగిల్ దెకు” మెన, తుమ్క అల్లర్ కెర్తనచి రిసా ప్రబుక తుమ్ ప్రార్లన కెర. “జోక ప్రబు సిచ్చ కెర్ను” మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. జా పోన,

గని ‘జోక చెంగిల్ దెకున్’ మెనయ్ తుమ్ కోర్ప జా. 15 అన్నె, సర్ల తెన్ తిలస తెన్ సంతోసుమ్ జా, ఏడ్లన తెన్ ఏడ్లి రితి తోడు తా. 16 ఎత్కిలో తెన్ ఎత్కిలో ఎత్కి మెన్సు తెన్ జియ. *గవురుమ్ జతిన్క ఆన నే జతె, బడాయ్ నెంజిలిన్తె బెద, కిచ్చో గవురుమ్ ఉచరన నాయ్. తుమ్క తుమ్ బుద్ది తిలస మెన ఉచర నాయ్.

17 కో తుమ్క కిచ్చో నస్తుమ్ కెర తిలె, జోక తుమ్ కిచ్చో నస్తుమ్ అన్నె కెర నాయ్. †గని కో తుమ్క నింద కెరుక నెతిరి రితి, ఎత్కిజిన్ చినితి రితి సత్తిమ్ ఇండ. 18 ఎత్కిజిన్ తెన్ సేంతుమ్ తెన్ తంక ఆన జా. దస్సి, ఎత్కి మెన్సు తెన్ తతిసి తుమ్ పిట్టవ నాయ్. జేవ్ పిట్టయ్లె, జోవయించి పూచి, గని తూమ్ పిట్టవ నాయ్.

19 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, మాన్సుల్ తుమ్క అల్లర్ కెర్లె, జోవయింకయ్ తుమ్ అల్లర్ కెర నాయ్. పోన, దేముడు సిచ్చ కెర్లె, కెర్ను, గని తుమ్ తుక్లె తా. దేముడుచి కొడోతె, †“సిచ్చ కెర్తి సెక్తి అంచి. ఏ జేవ్ అల్లర్ కెర్లనక ఆవ్వి సిచ్చ కెరిందె మెన ప్రబు సంగితయ్” మెన రెగ్ల అస్సె.

20 §“తుమ్చో విరోదుమ్ సుదోక చూ తిలె, జోక అన్నిమ్ దాస.

జోక తాన్ తిలె, పితిసి దాస.

తుమ్ దస్సి కెర్లదు మెలె,

జోచి బోడి ఆగి సువ దిలి రితి జయెదె, చి

జో పూర్తి లాజ్ జా తప్పు చినంతిసి జోవయింక నొప్పి దయెదె.”

మెన దేముడుచ కొడోతె రెగ్ల అస్సె. 21 అన్నెక్లొ తుమ్క కెర్లి గార్ తుమ్క జీన్తి రితి తుమ్ కోపుమ్ జా నాయ్, గని జో కెర్లి గార్ ఓడుప జా ప్రేమయ్ జీన్తి రితి, తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్క తుమ్ ప్రేమయ్ దెక.

13

అదికారుల్క బియక కెర ఇండ

1 దేసిమ్క ఏలుప కెర్ల అదికారుల్క ఎత్కి మాన్సు బితు. కిచ్చోక మెలె, దేముడు సెలవ్ దెతో నాయ్ జలె, అదికారుల్ జా తత్త నాయ్, అన్నె, తిల అదికారుల్ ఏలుప కెరుక జో దేముడుచి ఇస్తుమ్.

2 జాకయ్, అదికారుల్చి కోడుక కో విరోదుమ్ కెర్తతి గే, దేముడు దిలిన్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తతి, అన్నె, కో జోచి సెలవ్చి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్తతి గే, జోవయింక జొయ్యి జెతి సిచ్చ కవుల.

* 12:16 12:16 సామెతల్ 3:7. † 12:17 12:17 సామెతల్ 3:4. ‡ 12:19 12:19 ద్విత్వియాపదేశ కాండుము 32:35 § 12:20 12:20 సామెతల్ 25:21, 22.

3 అన్నెయ్ కిచ్చొక అదికారుల్ క మరెయద దెకుక మెలె, చెంగిల్ బుద్ది ఇండితనక నాయ్, గని గర్బ కమొ కెర్తనకయ్ సిచ్చ కెరుల. అదికారి జలో కేన్ మాన్సుక 'సిచ్చ కెరెదె' మెలె బయిమ్ నెంతె జింక ఇస్తుమ్ జతను జలె, నత్తిమ్ కెర, చి తుమ్క చెంగిల్ దెకెదె. 4 తుమ్క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ దేముడు జోవయింక జా సేవ దా అస్సె. గని తుమ్ నేరిమ్లు కెర్తె జలె, తుమ్ బియి. కిచ్చొక మెలె, సిచ్చ కెరుక జోక అదికారుమ్ అస్సె. 'నేరిమ్ కో కెరుల గే, సిచ్చ కెర్బు' మెనయ్ దేముడు జోవయించి అదికారుమ్ జోవయింక దా అస్సె.

5 జాకయ్, సిచ్చ నే సేడ్డి రిసా కి, గని అన్నెయ్ 'దేముడుచి మొక్కె అమ్ అదికారుల్ క దస్సి దెకుక మెనయ్, అమ్చి పెట్టి సేంతుమ్ తంక జలె, దస్సి కెరుక అస్సె' మెనయ్ కి, అదికారుల్ చి కోడు అమ్ బింక అస్సె. 6 ఇన్నెచి రిసా కి సిస్తు గట్ట దెతను. కిచ్చొక మెలె, సిస్తు నజిత సుంకర్లు చి అన్నె అదికారుల్ ఏలువ కెర తుమ్క దెకుక మెన, జోవయించి కామ్ దేముడు జోవయింక దా అస్సె. 7 జేవ్ ఎత్తిజిన్క దెతిసి జోవయింక దాన. సిస్తు నజుక అదికారుమ్ తిలనక సిస్తుచి డబ్బుల్ దాన, ప్రబుతుమ్క దెతిసి ప్రబుతుమ్క దాన. గవురుమ్క విలువ తిలనక గవురుమ్ దెక, చి మరెయదక విలువ తిలనక మరెయద దెక. దస్సి ఎత్తిజిన్క జేవ్చి జేవ్చి మరెయద కెరుక.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తె తతిసి

8 ప్రేమ కెరుకయ్, గని వేర రునుమ్ కత్తెయ్ జా నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అన్నె మాన్సుల్ క కో ప్రేమ ఇండితయ్ గే, ఆగ్గుల్ ఎత్తితె దొర్కు జలిసి నెరవెర్బువ కెర్తయ్. 9 *'లంజెకమొ కెర నాయ్' మెలిన్ జలెకు, 'నరు అత్య కెర నాయ్' మెలిన్ జలెకు, 'చోర నాయ్' మెలిన్ జలెకు, 'అన్నె మాన్సుల్ చి ఆస్తిక ఆన జా నాయ్' మెలిసి జలెకు, దేముడుచ ఆగ్గుల్ ఎత్తితె తిలిసి కి ఎక్కి ఒడుగుతె బెదితయ్. కేన్ ఒడుగుతె మెలె, †'తుక తూయి కెర్ది ప్రేమ కెరంతసి గే, తుచి పాసిచొ మాన్సుక తెర్ది ప్రేమ తుయి కెరుక' మెన దేముడుచ కొణెతె రెగ్గవ అస్సె. 10 అమ్చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, పాసిచొ మాన్సుక కిచ్చొ అల్లర్ కెరుక నెనుమ్. జాకయ్, ప్రేమతెయి ఆగ్గుల్ ఎత్తి నెరవెర్బువ జతయ్.

ప్రబు అన్నె ఉత్త జెతి వెల్లి దీసి పాసి జెతయ్

* 13:9 13:9 నిర్ణయకాండుమ్ 20:13-15, 17. ద్విత్వీయాపదేశ కాండుము 5:17-19, 21. † 13:9 13:9 లేవీయకాండుమ్ 19:18.

11 అన్నె, ప్రబు సంగిలి సమయుమ్ పాసి జా అస్సె మెన జాన్సు. మెలె, అగ్గె నిజ తిలె కి, అప్పె ఉట్ట తెలివి జా తంకయ్ అస్సె. సమయుమ్ జా గెచ్చు అస్సె. అమ్ తోలితో నంపజలి కంట, అమ్చి రచ్చన పాసి జా అస్సె. 12 రాత్ పాయితి రితి, ఉజిడ్ జయెదె. జాకయ్ అందర్బుద్దిచ కమొ వెంట గెల కెర, ఉజిడ్ బుద్దిచ అయ్దల్ గలనుమ. 13 మెద్దెనెచి ఉజిడ్ తె బెదిత కమొతె ఇండుమ. మెలె, 'నర్ల కెర్తసుమ్' మెన వెట్కారుమ్ జతిసి, మచ్చితిసి పొన. లంజెకమొ, ఆగ్గెచి ఆస ముద్దొ నే కెరంతిసి పొన. కొణె జుజవ జట్టి జతిసి, గోసల్ కెర్తిసి, పొన. 14 గని ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి బుద్ది గలన, మాన్సుచి ఆగ్గెచ తుమ్చ ఆసల్ నెరవెర్బువ నే కెరంతి రితి జాగర్త తా, దసచక కిచ్చొ వాటు దాన నాయ్.

14

ఇసి కెర్తె గారు దస్సి కెర్తె చెంగిలి

1 నంపజలన కిసి ఇండుక గే ఇదిల్ నేన్లొ కేన్ నంపజలనక బెదవన, గని ముక్కిమ్ నెంజిలిన్చి రిసా జోవయింతెన్ కామ్క నెంజిల కొణె జుజవుక పొన. 2 ఏక్చి రిసా ఉచరుమ. "కిచ్చొ కి కంక జయెదె" మెన, దయిరిమ్ తిలొసా ఉచరెదె, గని "ఈంజ జా గారు" మెంతి అలవాట్ తెంతొ పూర్తి విడ్డల్ నే జలొసా కో జలెకు ముక్కల్ గట్ట కయె నాయ్. 3 జలె, తుమ్చితె నే కతోసాక, కతోసా నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్, చి కతోసాక, నే కతోసా నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు ఇన్నెక కి జోవయింక కి బెదవన అస్సె. 4 అన్నెక్లొచొ సేవ కెర్తొనెచి రిసా తుమ్చితె కో తీర్బు కెరుక కొన్సు? జోవయింక 'చెంగిల్' మెనుక గే 'గార్' మెనుక గే కచి సెక్కి మెలె, జోచొ సొంత ఎజొమానిచి సెక్కి, అన్నె కచి నాయ్. జో నిజుమి నంపజలొన్ జలె, కో వేర ఉచర్లె కి, జో టీవెదె. కిచ్చొక మెలె, జోక టీవెడుక ప్రబుక సెక్కి అస్సె.

5 వడ్డొ, ఏక్ దీసిచి కంట అన్నెక్ దీసిక 'ఎల్లకాలుమ్చి రిసా ముక్కిమ్చి' మెన ఎక్కిలో ఉచరెదె, గని అన్నెక్లొ జలె, ఎత్తి దినాల్ క ఎక్కి రితి దెకితయ్. ఎత్తి మాన్సు ఈంజేవ్ దొన్నితె కేన్ రగుమ్ ఉచర్లె గే, సరిగా ఉచర తా. ఎత్తి మెన్సు నిదానుమ్ ఇండ. 6 దీసిక, "ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రిసా ఈంజ జా కామ్ పలాన దీసి కెర్తె చెంగిల్" మెన కో ఉచర్తయ్ గే, ప్రబుచి గవురుమ్ ఉచర్తయ్. దస్సి, 'తుయి దిలిసి' మెన దేముడుక

ఉచరయ్ కో ముక్కల్ కతయ్ గే, ప్రబుక గవురుమ్ దెతయ్. దస్సి కి, ముక్కల్ నే కతోసా కో జలె, జో కతిన్ క 'తుయి దిలిసి' మెన దేముడుక ఉచరె, జో కి ప్రబుక గవురుమ్ దెతయ్.

7 అమ్చి రిసా అమ్మి జిము నాయ్, మొరుమ్ నాయ్. 8 ఆమ్ జలె, ప్రబుచి సేవచి రిసాయి జితనుమ్. అమ్ మొరె, జా కి జోచి సేవ. జాకయ్, అమ్ జలె కి మొరె కి, జోచయ్ మాన్సుల్ అమ్. జోయ్యి అమ్చో ఎజోమాని. 9 ఇనికయ్ క్రిస్తు మొర్లన్ చి అన్నె జిలన్. మెలె, మొర్లుక జిన కెర, మొర్లనక కి, జితనక కి జో ప్రబు జా, ఎజోమాని జా, ఏలువ కెరుకయ్.

10 తుమ్క బావుడ్లు జల అన్నె నంపజలన్ చి రిసా తుమ్ కిచ్చొక అల్లర్చ తీర్పుల్ ఉచర్తను, నిస్కారుమ్ ఉచర్తను? లోకుమ్చక జో పరిచ్చ కెర్తి వెల్లి దీనిక అమ్ ఎత్తిజిన్ ప్రబుచి మొక్కె టీచ, జోచి అత్తి తీర్పు జమ్దె. 11 దేముడుచి కొడొతె, "ఆవ్ కచితుమ్ జివ్వి అస్సి. దస్సి, కచితుమ్, అంచి చట్టె ఎత్తి మాన్సు మొగ్రల్ టెక సెర్ను సేడుల,

'తుయి దేముడు. తీర్పు కెరుక తుచి అత్తి అస్సె' మెన ఎత్తి చోండి ఒప్పునుల మెన ప్రబు సంగితయ్" మెన రెగ్గవ అస్సి. 12 జలె, ఈంజ లోకుమ్తె అమ్ ఇండిలి బుద్దిచి రిసా దేముడు సొంతచి మొక్కె తెదొడక అమ్ ఎత్తి మాన్సు సాచి నజనుక తయెదె.

13 జాకయ్, అప్పె తెంతో ఎత్తిలోచి ఉప్పిరి ఎత్తిలో తీర్పుల్ కెరుమ నాయ్, గని కేన్ బావొ ఆత్మక నే పిసిర్తి రితి, కేన్ పొరపాట్ నే జతి రితి, జో ఆత్మక డిట్టుమ్ జతిసి నే పిట్టి రితి, ఎత్తి మెన్సు తెన్ ఇండుక అమ్చి పెట్టి ఒప్పునుమ. 14 ప్రబుచి తెడి తా కిచ్చొ జాని, కిచ్చొ పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ అస్సి మెలె, జేవ్చి సొంత సెక్తిక కిచ్చొ వస్తువచి రిసా 'గార్' మెనుక నెంజె. గని జాక 'గార్' మెన కో దెకితయ్ గే, జోకయ్ జా గారు జయెదె. 15 జాకయ్, తుమ్ కేన్ జవున్ రగుమ్ కతిసి అన్నెక్లొచి ఆత్మతె జోవయింక అల్లర్ కెరెదె మెన తుమ్ జాన జానయ్ కయ్లె, తుమ్ ప్రేమయ్ ఇండుక ముల తస్తె. తుమ్ కేన్ జవున్ రగుమ్ కయ్లె ప్రబు మొర రచ్చించువ కెర్లొ అన్నెక్లొచి ఆత్మతె జోక పాడ్ కెరెదె జలె, జా కంక పోన.

16 జాకయ్, 'చెంగిల్' మెన కేన్ అలవాట్చి రిసా తుమ్ జాన్సు జలెకి, వేర మాన్సుల్చి మొక్కె జా కామ్చి రిసా ప్రబుచి నావ్ నిస్కారుమ్ జయెదె జలె, జా నే కయ్లె చెంగిలి. 17 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమతె బెదితిన్క కతిసి పితిసి ముక్కిమ్ నాయ్,

గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దెతి సత్తిమ్ సేంతుమ్ అన్నె సంతోసుమ్, జేవ్ ముక్కిమ్. 18 ఈంజేవ్ వరుమ్ ఇండితి రితి కో క్రిస్తుచి సేవ కెరుల గే, 'చెంగిల్' మెన దేముడు కి మాన్సుల్ కి దెకుల.

19 జాకయ్, ఎత్తి మెన్సు తెన్ తతిన్చి రిసా, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి అన్నె మాన్సుల్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ కెర్తిన్చి రిసా కిచ్చొ కిచ్చొ కామ్క జయెదె గే, జయ్యి ముక్కిమ్ ఉచరె తమ. 20 ఎత్తి కతిసి నే కతిన్చి రిసా మాన్సుచి పెట్టి దేముడు కెర్తి కామ్ తుమ్ పాడ్ కెర నాయ్. నిజామి ఎత్తిక కి 'కంక జయెదె' మెనుక జయెదె, సుద్ది అస్సి, గని ఆమ్ కతిన్చి రిసా, అన్నెక్లొ జోచి ఆత్మతె తప్పు జలి రితి జయెదె జలె, అమ్చి తప్పు. 21 తుమ్ ముక్కల్ కతిసి జవున్, కేన్ రగుమ్ పితిసి జవున్, కిచ్చొ కామ్ కెర్తిసి జవున్, తుమ్చో బావొ జతో కేన్ నంపజలనచి ఆత్మతె జోవయింక పాడ్ కెరెదె జలె, జా కామ్ తుమ్ ములిలె చెంగిలి.

22 జలె, 'ఇసి దస్సి కెర్లె చెంగిల్' మెన తుమ్చి పెట్టి కిచ్చొ నముకుమ్ అస్సున్ గే, తుమ్చి పెట్టి దేముడుకయ్ ఒప్పున. 'ఆవ్ కయ్లె తప్పు నెంజె' మెన కక్క దయిరిమ్ తయెదె చి 'ఆవ్ కయ్లె కచి ఆత్మతె జోవయింక పాడ్ కెరె నాయ్' మెన జో జాన్లె, జో మాన్సుక చెంగిలి. 23 గని 'కయ్లె తప్పు' మెన కో ఉచరయ్ కయ్లె, ప్రబుచి సిచ్చ ఆనన్తయ్. కిచ్చొక మెలె, జో కయ్లిసి జోచి పెట్టి జో ఉచర్లిన్ తెన్, జోవయించి నముకుమ్ తెన్, బెదె నాయ్. 'వలన కామ్ కెర్లె చెంగిల్' మెలి దయిరిమ్ అమ్చి పెట్టి నెంజిలె, జా కామ్ అమ్ కెర్లె పాపుమ్ జతనుమ్.

15

దేముడుచి గవురుమ్ దెకవుక

1 అమ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ తిలస జలె, డిట్టుమ్ నెంజిలసచి జాడు వయిలి రితి జోవయించ అన్యాలల్ ఓర్పువ జా అమ్చి ఇస్టుమ్ గడియ ములిలె చెంగిలి. 2 అన్నె మాన్సుల్క 'ఆత్మక డిట్టుమ్ జా చెంగిల్ జతు' మెన, జోవయించి ఇస్టుమ్ తిలిన్క మరియాద్ దెకుమ. 3 కిచ్చొక మెలె, క్రిస్తు ఎత్తి జోచి సొంతయ్ ఇస్టుమ్క కిచ్చొ కెరె నాయ్, గని దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్డిసి జోయ్యి సంగిలి

*"దేముడు ఓ బ, తుక మాన్సుల్ కెర్లె నిందల్ అంకయ్ లయ అస్సి" మెన జో సంగిల్ రితి అస్సి. 4 జలె, పూర్లుమ్ రెగిడ్డిసి కిచ్చొక రెగ్ల అస్సి మెలె, అమ్కయ్ 'సిక్కుత్'

మెనయ్ రెగ్గ అస్సె. దస్సి, దేముడుచి కొడతె రెగ్గయ్లిసి అమ్క నిదానుమ్ దయిరిమ్ సికడ్లె, అమ్ దయిరిమ్ డిట్టుమ్ జమ్దె. ⁵ యేసుయి జో ఇండిలిస్క తుమ్క వాట్ దెకయ్లి రితి తుమ్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో దస్సి ఎక్కి మెన్సు తెన్ జితి రితి, నిదానుమ్ దెతో దయిరిమ్ దేముడు తుమ్క సెక్తి దెవును, ⁶ చి తుమ్ ఎక్కి మెన్సు తెన్ ఎక్కి అవాడ్ రితి జా, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచొ అబ్బొన్ జలో దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తె తస్సె.

⁷ జాకయ్, క్రీస్తు తుమ్కయ్ బెదవన్లి సర్ల తెన్, దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రిసా తుమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బెదవన. ⁸ కిచ్చొక మెలె, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, క్రీస్తు †యూదుల్క సేవ కెర్తొసా రితో జలో. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సత్తిమ్ దెకవుక. కిసి మెలె, జోవయించ పూర్గుల్క దేముడు దిల ప్రమానల్ నెరవెర్చువ కెర్తి రిసా. ⁹ అన్నె కిచ్చొచి రిసా మెలె, యూదుల్ నెంజిలసక కి జో దెతి రచ్చన జో దొర్కు కెర్లె, జోవయించి దయ కన్యారుమ్చి రిసా జేవ్ కి దేముడుక గవురుమ్ దెతు మెనయ్. దేముడుచి కొడతె దావీదు పూర్గుమ్చొ;

‡“జేవ్ కి, యూదుల్ నెంజిలస తెన్ కి సర్ల జా, గాయ గాయ తుచి నావ్ గవురుమ్ కెరుమ్దే” మెన రెగ్గ అస్సె. ¹⁰ పడ్డె దేముడుచి కొడతె, †“జోవయించ సొంత మాన్సుల్ తెన్ తూమ్ కి, యూదుల్ నెంజిలస, సర్లసంతోసుమ్ జా”

మెన మోసేచి అత్తి రెగ్గ అస్సె. ¹¹ పడ్డె దావీదుచి అత్తి అన్నె రెగిడ్లిసి,

*“యూదుల్ నెంజిల ఎత్తి దేసిమ్చ, ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్, ప్రబుచి గవురుమ్ గాయ”

మెన రెగ్గ అస్సె. ¹² పడ్డె అన్నె, యెసయాచి అత్తి దేముడుచి కొడతె, †“యెస్సయిచి సెకుమ్తె ఎక్కిలో జెర్దెదె.

జొయ్యి ఉట్ట, యూదుల్ నెంజిలసక ఏలుప కెరెదె, చి

జోచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తియ, జేవ్ యూదుల్ నెంజిలస రచ్చనచి దయిరిమ్ తెన్ తవుల”

మెన రెగిడ్లి కోడు.

¹³ జలె, రచ్చన జతి దయిరిమ్ దెతో దేముడు సొంత తుమ్చి పెట్టి జోచి నముకుమ్చి సర్ల సేంతుమ్ దెవును, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి

సెక్తి తుమ్చి ఆత్మతె తా, తుమ్చి ఆత్మ పూర్తి డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జా గెచ్చెదె.

యూదుల్ నెంజిలసతె పవులు ప్రబుచి కామ్ కెర్లిసి

¹⁴ ఆవ్, బావుడ్లు, తుమ్చి రిసా కిచ్చొ దయిరిమ్ తెన్ అస్సి మెలె, తుమ్చి పెట్టి ప్రబుచి సత్తిమ్ అస్సె. జో దెతి గ్యనుమ్ అస్సె, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బుద్ది సంగుక తుమ్క సెక్తి అస్సె. జా ఎత్తిచి రిసా అంక దయిరిమ్. ¹⁵ గని, సగుమ్ కమెచి రిసా తుమ్క ఇదిల్ గట్టిజ సంగిల్ రితి రెగ్గ అస్సి, తుమ్క పచ్చుత్ నాయ్ మెన. దేముడు అంక దిలి అదికారుమ్ వరుమ్చి రిసా ఆవ్ జా రెగుడుక జయెదె. ¹⁶ జో దిలి అదికారుమ్ వరుమ్ మెలె, యేసుక్రీస్తుచి రిసాచి జోచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవ సూనవ, జో దేముడుచి సేవ కెర్తొ పూజరి మెలి రితో ఆవ్ జంక మెన జో నిసాన కామ్ తియార్లి వరుమ్. మెలె, యూదుల్ నెంజిలసక క్రీస్తుక సంపజా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిక జేవ్ జోచయ్ జా, సుద్ది జా దేముడుక సరి జలి బలి జతి రితి, జోచి అత్తి ఆవ్ సొర్పు కెర దెంక.

¹⁷ జలె, దేముడుచి సేవ ఆవ్ కెర్లిన్చి రిసా ‘చెంగిల్చి’ మెన క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి అంక దయిరిమ్. ¹⁸ మెలె, యూదుల్ నెంజిలస జోవయించి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ ఇండితి రితి క్రీస్తుయి అంచి అత్తి జర్గు కెర్లిన్చి రిసాయి ఆవ్ సంగితసి. జో ప్రబు కిసి ఈంజ కామ్ అంచి అత్తి జర్గు కెర్లన్ మెలె, ఆవ్ బోదన కెర్లిన్తె, ఆవ్ ఇండిలి బుద్దితె, ¹⁹ జో అంచి అత్తి కెర్ల జోచి గుర్తుచ వెల్లో కమెతె, జో దిలి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తికయ్ జర్గు కెర్లన్. దస్సి, జోచి సెక్తికయ్, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ తెంతో తుమ్క నముద్రుమ్ ఒత్తల్తొచి ఇల్లారికు ప్రదేసిమ్చి ఎదిలి దూరిక క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ జా ఎత్కితె ఆవ్ సూనవ అస్సి. ²⁰ దస్సి, అంచి ఆస కిచ్చొ మెలె, వేర మాన్సు పునాది కెర్లి ఉప్పిరి బందుక నెన, క్రీస్తుక మాన్సుల్ సంపజా తిలిన్తె నాయ్, గని వేరతెయ్, మాన్సుల్ జోక నేన్లిన్తెయ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక అంచి ఆస. ²¹ దేముడుచి కొడతె;

‡“జోచి రిసా కో అగ్గె నే సూనయ్లస సూన, జేవ్ గుడ్డి మెలి రితి జలిసి గెచ్చ, దెకుల. జోచి రిసా కెయ్చ నే సూన్లస అర్దుమ్ కెరనుల” మెన రెగ్గయ్లి కోడు.

† 15:8 15:8 ఈంజ ఉత్తమ్ తొలితో రెగిడ్లె కార్లతె కిచ్చొ అస్సె మెలె, ‘యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్మతి కెరన్లసక సేవ కెర్తొసా...’ ‡ 15:9 15:9 నమాయేలు దొన్నిచి పుస్తకుమ్ 22:50, కిర్చనలు 18:49. § 15:10 15:10 ద్విత్వీయోపదేశ కాండుము 32:43. * 15:11 15:11 కిర్చనలు 117:1. † 15:12 15:12 యెసయా 11:10. ‡ 15:21 15:21 యెసయా 52:15.

రోమ్ పట్టుమచ గెచ్చుక మెన పవులు ఉచర్లసి

22 జలె, సుబుమ్ కబుర్ నే నూన్ల టాన్లతె గెచ్చు నూనవుక అంచి కామ్ తిలి రిసా, అప్పొక తుమ్తె జెంక అంక వాటు తయె నాయ్. 23 గని అప్పె, ఈంజేవ్ ప్రాంతుమ్లుతె అంక అన్నె కామ్ నాయ్ మెన, ఒగ్గర్ వెర్పుల్ తెంతో తుమ్తె జెంక అంచి ఆసచి రిసా, 24 స్పెయిను దేసిమి ఆవ్ గెతి పొదిక, వట్టె తుమ్తె గోత్ జా తుమ్క దెకుక ఉచర్లసి. నర్ల తెన్ గడియ తుమ్చి తెన్ తా పుండిలయ్ మెలె, తుమి అంక బార్ కెర వట్టె తెద్రయ్తె.

25 గని అప్పె యెరూసలేమ్తె ఉట్ట గెతసి; ఒత్తచ నంపజలన్క తోడు న దెంక. 26 మాసిదోనియచ చి అకయచ నంపజలన్క యెరూసలేమ్చ యూదుల్చ బీద జల నంపజలన్క తోడు ఉక్కుల తెద్రవుక ఇస్టుమ్ జల. 27 ఈంజేవ్ ఇస్టుమ్ జల, గని అన్నె జేవ్ యెరూసలేమ్చ నంపజలన్తె రునుమ్ జలి రితి జా అస్సి. మెలె, యూదుల్కయ్ దేముడు దిల ఆత్మవరల్తె ఈంజేవ్ యూదుల్ నెంజిలనక వాట అయ్లి రిసా రునుమ్ జలి రితి జా అస్సి, చి జేవ్ యూదుల్క కిచ్చొ జవున్ ఈంజ లోకుమ్తె కామ్క జెతికయ్ తోడు ఈంజేవ్ యూదుల్ నెంజిలన దిలె, చెంగిలి.

28 జాకయ్, ఈంజేవ్ ఉక్కిలి తోడు నా దెతి కామ్ కుట్టయ్లయ్ మెలె, స్పెయిన్తె గెతి వట్టె తుమ్తె జెయిందె, 29 చి తుమ్తె పాఠ అయ్లె, క్రీస్తు దెతి ఆత్మసెక్తి అంచి పెట్టి బెర తా జా సెక్తి తెన్ని జెయిందె మెన జాని.

రోమియల్ పవులుచి రిసా ప్రార్దన కెరుక

30 బావుడ్లు, 'అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ప్రేమక, అంచి రిసా దేముడుక తుమ్ ప్రార్దన కెర కెర అంక తోడు తా' మెన తుమ్క ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి. 31 కిచ్చొచి రిసా మెలె, ఆవ్ అప్పె గెతి యూదయ ప్రదేసిమ్చ యేసుచి రిసా అన్మానుమ్ తిలనతె ఆవ్ దెర్ను నే సేడ్డి రిసా, పడ్డొ ఒత్తచి యెరూసలేమ్ పట్టుమచ నంపజలనచి రిసాచి అంచి సేవ జోవయింక చెంగిల్ సేడ్డు మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర. 32 దస్సి జెయిమ్ జలి మెలె, సర్దనంతోసుమ్ తెన్ ఆవ్ తుమ్తె జెంక జయెదె, చి తుమ్చి తెన్ తా సర్ద తెన్ పుండుక జయెదె. 33 సింతుమ్ దెతొ దేముడు సొంత తుమ్చి తెన్ తవున్! ఆమెన.

16

నర్ల తెన్ సంగుమ్తె బెదవనుక

1 క్రీస్తుచి తెడి అమ్క అప్ప జలి పీబే, కెంక్రేయ పట్టుమ్చి సంగుమ్తె వెల్లొ తేరబోద జా ప్రబుచి సేవ కెర్తయ్. జాక 'సత్తిమ్చి' మెన ఆవ్ సాచి జతసి. 2 తుమ్తె జా అయ్లె, ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్క దెకితి మరియాద తెన్ జాక బెదవన, చి కిచ్చొ కామ్తె జేవ్ కి తోడు కావలె మెలె, తోడు తా. కిచ్చొక మెలె, అగ్గె తెంతో ఒగ్గర్జిన్ నంపజలనక జా తోడు కెర అస్సి, అంక కి.

3 యేసుక్రీస్తుచి కామ్ అంచి తెన్ బెద కెర్ల ప్రిస్కిల్లక చి అకులక అంచి ప్రేమ సంగ. 4 అంక 'మొర్ను నాయ్' మెన జా సుట్టు జెవ్వి ప్రమాదుమ్ జల. ఎక్కి ఆవ్ మెన నాయ్, గని యూదుల్ నెంజిల బావుడ్లుచ సంగుమ్లు ఎత్కి జేవ్ దొగులచి కామ్చి రిసా అంచి తెన్ జోవయింక సర్ల కి సంగితసుమ్. 5 జోచి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్చ ఎత్కిజిన్క అంచి ప్రేమ సంగ. ప్రేమ తిలొ ఎఫైనెటుక అంచి ప్రేమ సంగ. ఒండి ఆసియా ప్రదేసిమ్తె జోయ్యి తొలితొ ప్రబుక నంపజా మార్పుప జలొ. 6 తుమ్చితె నిదానుమ్ కామ్ కెర్లి మరియక కి సంగ, 7 పడ్డొ అంచ బందుగుల్ జత అంద్రొనిక చి యూనియక కి. అంచి తెన్ జేవ్ జేలి జా తిల. ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సంగిత బారికుల్తె జోవయింక గవురుమ్ దెకితతి, చి అంచి కంట అగ్గెయి క్రీస్తుచ మాన్సుల్ జల.

8 పడ్డొ, ప్రబుచి తెడి ఆవ్ ప్రేమ తిలొ అంప్లియతునక అంచి ప్రేమ సంగ. 9 పడ్డొ క్రీస్తుచి కామ్తె అమ్చి తెన్ బెదిలొ ఊర్బానుక, చి ప్రేమ తిలొ స్థాకునక అంచి ప్రేమ సంగ.

10 క్రీస్తుక సత్తిమ్ తిలొ అపెల్లెక చి అరిస్టాబాలుచి కుటుంబుమ్చ ఎత్కిజిన్క సంగ. 11 అన్నె, అంక బందుగుడు జతో హెరోదియోనుక చి నార్కిస్సు చి కుటుంబుమ్తె ప్రబుక నంపజలనక సంగ. 12 పడ్డొ, ప్రబుచి కామ్ కెర్ల త్రుపైనా చి త్రుపోసా మెల తేరబోదల్క జోబర సంగ. పడ్డొ ప్రబుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్లొ ప్రేమ తిలొ పెర్నిసుక జోబర సంగ. 13 పడ్డొ ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ బుద్ది సుదొ జలొ రూపుక చి అంక అయ్య మెలి రితి జలి జోచి అయ్యన్క అంచి ముద్దుచి జోబర సంగ. 14 పడ్డొ అసుంక్రితుక, ప్లెగోసుక, హెర్మేకుక, పత్రిబక, హెర్మాకుక చి జోవయింతెన్ తిల బావుడ్లు ఎత్కిక అంచి ప్రేమ జోబర సంగ. 15 పడ్డొ పిలొలొగుక, యూలియాక, నేరియక, జోవయింక బేనిక, ఒలుంపాకుక, చి జోవయింతెన్ తిల బావుడ్లు ఎత్కిజిన్క అంచి ప్రేమ సంగ.

16 ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి రితి ప్రబుచి నావ్ తెన్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ సుద్ది తిలి ముద్దు

తెన్ జొకర. ప్రబుచ సంగుమ్లు ఎత్తి తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.

జర్గు జలి కామ్చి రిసా ఎత్తి గ్యానుమ్ తిలో ఎక్కిలో దేముడుక కెయఁక తెయఁక జొబర!

17 జలె, బావుడ్లు, తుమ్క కిచ్చో బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, తుమ్క సికడ్లి బోదన నాయ్, గని వేరచి సికడ జట్టు కెర్త అన్మానల్ కెర్తస కొన్గుగె చిన కెర, జోవయింక తుమ్ సూన నాయ్. దూరి కెర. 18 దన మాన్సుల్ అమ్చో ప్రబు జలో క్రీస్తుక నాయ్, గని జోవయించ సొంత ఆసల్కయ్ సేవ కెర్తతి, అన్నె, తేలిక లట్టబ మాన్సుల్క పులవ, ఒగ్గర్ తెలివి నెంజిల మాన్సుల్క మోసిమ్ కెర్తతి. 19 ప్రబుచి కోడు తుమ్ సొంత నిదానుమ్ కెర్తిసి ఎత్తిజిన్ జాన్తి, చి తుమ్చి రిసా అంక సర్ల, గని తుమ్క 'చెంగిల్చితె తెలివి తత్తు, గని గర్చి నేన్తు' మెనయ్, తుమ్చి రిసా అంక ఆస. 20 దస్సి జలదు మెలె, తుమ్చ చట్టో సయ్తాన్క సుద బీడవ జీన్తి రితి, సేంతుమ్ దెతో దేముడు జీనెదె. అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవున్!

21 అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెర్తొ తిమోతి తుమ్క జోచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్. దస్సి కి లూకియ, యాసోను చి సోసిపత్తు, అంచ బందుగులు.

22 పవులు సంగితి ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్డొ తెర్తియు మెలో ఆవ్ ప్రబుచి తెడి అంచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తసి.

23 ఆవ్ ఈంజ ఉత్తమ్ సంగ రెగ్గయ్తో పవులుక టాన్ దిలో, ఒండి సంగుమ్క టాన్ దెతో గాయియు తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్. దస్సి కి ఈంజ పట్టుమ్చ కమొచి డబ్బుల్ దెకితో ఎరస్తును, చి అమ్చో బావో జలో క్వర్తును జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్.

24 *అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్ ఎత్తిజిన్ తెన్ తవున్! ఆమేన్.

25 జలె, 'సూనవు' మెన అంక దిలి సుబుమ్ కబుర్ వాటు యేసుక్రీస్తుచి రిసా బోదన కెర్తి వాటు తుమ్క డిట్టుమ్ కెర్తొ దేముడుక జొబర! జా సుబుమ్ కబుర్తె బెదితి గుట్టు జో అప్పె బార్ కెర అస్సె. మదెనె, అగ్గె తెంతో లుంకడ తిలో. 26 జలె, యూదుల్ నెంజిలసక కి జోవయించి రచ్చున దొర్కు జలి రిసాచి, ఈంజ గుట్టు జో అప్పె బార్ కెర అస్సె, చి జోవయించ కబుర్లు పూర్గుమ్ సంగిలస రెగిడ్లిసి సూనయ్ జతిన్తె ఒండి లోకుమ్తె ఎత్తి దేసిమ్చక జాన్సున్ మెన కెయఁక తెయఁక తా గెతో దేముడుచి ఆడ్ర, ఒండి లోకుమ్తె మాన్సుల్ నంపజా జోచి కోడ్ రితి ఇండుత్ మెనయ్. 27 జలె, యేసుక్రీస్తుచి అత్తి

* 16:24 16:24 ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్ల తొలితొవ పుస్తకుమ్ సగుమ్తె 24నంబరచి కోడు తయ నాయ్.

కొరింథియుల్క రెగిడ్లి మొదోల్చి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు కొరిండ్ పట్టుమ్చి సంగుమ్చక రెగిడ్లి మొదోల్చి ఉత్త్రుమ్

మొదోల్ కోడు

1 యేసుక్రీస్తుచి తెడి సుద్ది జా దేముడ్చయ్ మాన్సుల్ జల కొరింది పట్టుమ్చి సంగుమ్ సుదల్క పావులు అమ్చో బావుడు జలో సొస్తానేను తెన్ రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్. 2 క్రీస్తు జలో యేసుచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తో జోచో బారికి అవ్ జంక మెనయ్ దేముడు జోచి ఇస్టుమ్క అంక నిసాన అస్సె. అమ్చో ప్రబు జోచో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుతె 'తుచితెయ్ రచ్చన అస్సె. తుయి ప్రబు' మెన జోచి నావ్ దెరన్తన ఎత్తిజిన్ తెన్ తుమ్క కి 'అంచి సుద్ది జా అంచయ్ మాన్సుల్ జతు' మెనయ్, దేముడు బుకార అస్సె. 3 జలె, అమ్క తుమ్క అబ్బో జలో దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

4 తుమ్చి రిసా ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక రోజుక ప్రార్దన కెర అంచి సర్ద జోక సూనయ్తసి. కిచ్చోచి రిసా మెలె, యేసుక్రీస్తుక తుమ్ నంచజా అప్పె జోచి తెడి తిలి రిసా జోచి దయక దేముడు తుమ్క దిలి రచ్చనచి రిసాయి. 5 మెలె, జా రచ్చన దిలి తెంతో క్రీస్తుచి తెడి గ్యానుమ్ ఎత్తి, జా గ్యానుమ్ బోదన కెర్తి సెక్తి ఎత్తి, తుమ్క కలుగు జలి రిసా పూర్తి ఎత్తితె సొమ్మారుమ్ జా అస్సన్. 6 దస్సి, క్రీస్తుచి రిసా అమ్ సంగిలి సాచి తుమ్చి పెట్టి రుజ్జు జా అస్సె.

7 జాకయ్, అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు జోచి గవురుమ్ తెన్ అన్నె ఉత్త్ర జెతిన్క తుమ్ రకితె ఎద, అవ్సురుమ్ జలి కిచ్చో ఆత్మసెక్తి కి తుమ్క పిట్టె నాయ్. 8 ఆకర్ దీనల్క లోకుమ్చక ప్రబు జలో క్రీస్తు వెల్లి పరిచ్చ, వెల్లి తీర్పు కెరె ఎదక, తుమ్ పొరపాట్ నే జతి రితి జోయ్యి తుమ్క జా సెక్తి దెతె తయెదె. 9 పుత్తన్ జలో అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు తెన్ తుమ్ బెదితి రిసా తుమ్క బుకార్తో దేముడు నిదానుమ్చో, జో సంగిల్ రితి కెరెదె, జో సంగిలిసి జర్గు కెరెదె.

* 1:19 1:19 యెసయా 29:14.

గోసల్ పొన మెన పావులు గోల కెర్రిసి

10 ఒ బావుడ్లు, అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ కిచ్చో మెన అవ్ తుమ్క బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, తుమ్ జట్టి నే జతె, ఎక్కి మెన్ను జా, ఎక్కి కట్టు జా, తుమ్ ఎక్కి బుద్ది ఎక్కి మెన్ను జా చెంగిల్ జా. 11 బావుడ్లు, కిచ్చోక ఇసి మెంతసి మెలె, తుమ్తె సగుమ్జిన్ జట్టి జా అస్తి మెన క్లోయెచ గెర్చ సుదల్ అంక సంగ అస్తి. 12 మెలె, "అవ్ పావుల్చో సుదో" జవున్, "అవ్ అపొల్లోచో సుదో" జవున్, "అవ్ కేపాచో సుదో" జవున్, నెంజిలె "అవ్ క్రీస్తుచో సుదో" జవున్ మెన తుమ్ ఎత్తిజిన్ తేడల్ ఉచరన సంగన్తను మెన అవ్ జాని. 13 క్రీస్తుచి ఆగ్ సింద వాటల్ కెర అస్సన్ గే? తుమ్చి పావుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా అవ్ పావులు సిలువతె మొర్లయ్ గే? అవ్ పావులుచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజల్దదు గే? 14 నాయ్. క్రీస్తుక చి గాయియుక పిట్టవ అవ్ కక్క బాప్తిసుమ్ నే దిలి రిసా అంక చెంగిలి. 15 కక్క కక్క బాప్తిసుమ్ దెతయ్ జలె, 'పావుల్చి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ సంగిలమ్' మెన ఏక్ వేల తుమ్తె సగుమ్జిన్ సంగిత. 16 స్తెపనుచి గేర్చక బాప్తిసుమ్ దిలయ్, గని అన్నె కక్క బాప్తిసుమ్ దిలయ్ గే నాయ్ గే పచ్చ అస్సి. నాయ్, కిచ్చోగె. 17 క్రీస్తు అంక తెద్రయ్లిసి బాప్తిసుమ్ దెతి రిసా నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ సూనవ అవ్ బోదన కెర్తి రిసాయి. పడ్డె, ఒగ్గర్ తెల్లివ కొడెచి ఉప్పిరి కొడె బెదయ్తి రితి అవ్ బోదన కెర్తి రితి తెద్రయె నాయ్. దస్సి బోదన కెర్తయ్ జలె, క్రీస్తు సిలువతె మొర మాన్సుల్క పావుమ్ తెంతో రచ్చించుప కెర్రిన్ ముక్కిమ్ జలిన్క లుంకడ్లి రితి జతి. రచ్చించుప కెర్తి సెక్తి జో మొర అర్పితుమ్ జలిన్తెయి అస్సె.

క్రీస్తు దేముడుచి సెక్తి గ్యానుమ్

18 మొర పావుమ్తె గెతన, జలె, ప్రబు సిలువతె మొర అర్పితుమ్ జలిన్చి కోడు సూన్లె, నాసెనుమ్ జతనక కి వెర్రి గని అమ్ రచ్చించుప జతనక, జలె, దేముడుచి సెక్తి మెన జానుమ్. 19 కిచ్చోక మెలె, దేముడుచి కొడెతె, * "పండితుల్చి గ్యానుమ్క పాడ్ కెరిందె, తెలివి మాన్సుల్చి తెలివి పిట్టయిందె" మెన రెగ్గవ అస్సె.

20 ఒగ్గర్ బుద్ది తిల సుదో కేతె? మోసే తెన్ దేముడు దిలి ఆగ్గుల్ సికడ్డన కేతె? ఈంజ ఉగుమ్తె తెలివి తెన్ కొడె బెదవ రుజ్జుల్ దెకయ్తన కేతె? ఈంజ లోకుమ్చి గ్యానుమ్క 'గ్యానుమ్ నెంజె'

మెన, దేముడు దెకవ అస్సె. ²¹ కీసి మెలె, కెడ్డి గ్యానుమ్ కలుగు జలెకి, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ దేముడుక నేన్ల. 'మాన్సుచి సొంత గ్యానుమ్ జోవయించి సొంత సెక్తిక జేవ్ నెతిరైకయ్ చెంగిలి' మెన, జోచి పెట్టిచి గ్యానుమ్క దేముడు జానయ్ దస్సి జర్గు కెర్లన్. జాకయ్, అమ్ బోదన కెర్రి సుబుమ్ కబుర్ 'గ్యానుమ్ నెంజె' మెన జోవయించి సొంత సెక్తి మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, జా సుబుమ్ కబుర్ తెయి మాన్సుల్క రచ్చించుప కెరుక జో దేముడు సర్ల జలో. గని సుబుమ్ కబుర్ నంప కెర్రిన్క 'తెలివి నాయ్' మెన మాన్సుల్ సంగితతి. ²² మెలె, 'జోచి సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయ్త వెల్లెల కమె దెకయ్లెకయ్ నంపజమ్దె, నెంజిలె నాయ్' మెన యూదుల్ సంగిల. 'కొడొ తెలివి తెన్ బెదయ్లెకయ్ జా బోదనక విలువ దెకుక జయెదె' మెన గ్రికుల్ సంగిల. ²³ గని "క్రీస్తు సిలువతె మొర అర్పితుమ్ జలిన్తెయి మాన్సుచి రచ్చన" మెన అమ్ బోదన కెర్లసుమ్. ఇసి బోదనక అడ్డు మెన యూదుల్ సంగితతి, 'తెలివి నాయ్' మెన యూదుల్ నెంజిలన సంగితతి. ²⁴ గని దేముడు నిసాన బుకార్లసక, జేవ్ యూదుల్ జలెకి, †గ్రికుల్ జలెకి, జో దేముడుచి సెక్తికి గ్యానుమ్ కి క్రీస్తుతెయ్ అస్సె. క్రీస్తు దేముడుచి సెక్తి, జొయ్యి జోచి గ్యానుమ్. ²⁵ దేముడు కెర్రిన్క 'బుద్దిచి నెంజె' మెన మాన్సుల్ ఉచర్లె కి, జా కేన్ మాన్సుచి గ్యానుమ్చి కంట వెల్లి. జో దేముడుచి అప్పు కేన్ మాన్సుచి సెక్తిచి కంట ఒగ్గర్ సెక్తిచి.

²⁶ బావుడ్లు, ప్రబు తుమ్కయ్ నిసాన బుకార్లొ. జలె, తుమ్తె తొక్కిజిన్క ఈంజ లోకుమ్చి గ్యానుమ్ ఒగ్గర్ కల్లుప జా అస్సె. తుమ్తె తొక్కిజిని వెల్లెల మాన్సుల్ జా అస్సున్. తుమ్తె తొక్కిజిని వెల్లెల కుట్టంబల్తె జెర్మిలదు. ²⁷ గని దేముడు, ఈంజ లోకుమ్తె తెలివి నెంజిలనకయ్ నిసాన్లన్. కిచ్చొక మెలె, తెలివి తిలనక కి లాజ్ కెరుక మెన. సెక్తి తిలనక కి లాజ్ కెరుక మెన ఈంజ లోకుమ్తె సెక్తి నెంజిలనక దేముడు నిసాన్లన్. ²⁸ పడ్డొ ఈంజ లోకుమ్తె విలువ జలిన్క 'కిచ్చొ నెంజె' మెన రుజ్జు తంక ఈంజ లోకుమ్తె విలువ నెంజిలనక, నిస్కారుమ్ జలనక, కిచ్చొ నెంజిలనక జో దేముడు నిసాన్లన్. ²⁹ కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి మొక్కె కేన్ మాన్సు గవురుమ్ ఉచరనుక బెదె నాయ్ మెన రుజ్జు దెకవుక. ³⁰ యేసుక్రీస్తుచి తెడి తుమ్క జియడ్డొ దేముడు జొయ్యి, అమ్చి గ్యానుమ్, అమ్చి

పున్నిమ్, అమ్చి సుద్ది, అమ్చి రచ్చన క్రీస్తుతెయ్ మెన దేముడు అబ్బొసి జోకయ్ అమ్చి రిసొ టీవొ కెలన్. ³¹ జాక దేముడుచి కొడొతె, †"మాన్సుల్ గవురుమ్ సంగుక ఇస్టుమ్ జలె, కచి రిసొ సంగుత్ మెలె, ప్రబుచి రిసొయి" మెన రెగ్గవ అస్సె.

2

¹ ఓ బావుడ్లు, ఆవ్ తుమ్తె తెదొడి జా కెర దేముడుచి చి సాచి సూనయ్లి పొది ఒగ్గర్ తెలివి గ్యానుమ్ కొడొ బెదవయ్ బోదన కెరి నాయ్. ² ఆవ్, 'యేసుక్రీస్తుచి రిసొయి మెలె, సిలువతె మొర జర్గు కెర్రి యేసుక్రీస్తుచి రిసొ నెంజిలె, అన్నె కిచ్చొ కి తుమ్చి మదెనె అన్నె కిచ్చొనేని మెన వేరచి బెదవుక నెంజె' మెనయ్ దస్సి కెర్లయ్.

³ పడ్డొ తుమ్చితె తిలి పొది, 'సొంత సెక్తిక కిచ్చొ కెరుక నెతిరి' మెన బయిమ్ తెన్ బలె అడ్డుర్ తెన్ తిలయ్. ⁴ తుమ్చి నముకుమ్ మాన్సుల్చి గ్యానుమ్ తెన్ నే జతె, గని దేముడుచి సెక్తి తెన్ ఆదారుమ్ కెరన తంక మెన, ⁵ ఆవ్ లట్టల్లె కి చి సాచి సూనయ్లె కి, తెలివి గ్యానుమ్చ తియాన కొడొ నే బెదయ్తె, సుద్ది తిలి ఆత్మచి దేముడుచి సెక్తి దెకయ్తి రిసొయి మెన సంగితసి మెనయ్ ఇసి జర్గు జంక మెన జోచి సెలవ్.

ఆత్మతె వడ్డిలనక ప్రబుచి గ్యానుమ్ సికడ్డిసి

⁶ ఆత్మతె వడ్డిలనక గ్యానుమ్ తెన్ సికడ్డునుమ్, జా గ్యానుమ్ కెడయ్ గెతి చి జా ఈంజ ఉగుమ్చి గ్యానుమ్ నెంజె, ఈంజ ఉగుమ్తె ఏలుప కెర్లనచి గ్యానుమ్ నెంజె. ⁷ ఆవ్ సికడ్డి గ్యానుమ్ దేముడుచి గుట్టు తెన్ తిలి లుంకడ్డి గ్యానుమ్; ఈంజ గ్యానుమ్ గుట్టు తెన్ లుంకడ తయె నాయ్. ఉగల్ ఎత్కిచి కంట అగ్గెయి దేముడు అమ్చి రిసొ 'పరలోకుమ్చి ఉజిడతె బెదుతు' మెన ఉచర జర్గు కెర్రి గ్యానుమ్.

⁸ ఈంజ ఉగుమ్చ అదికారుల్ కోయి ఈంజ గ్యానుమ్క అర్దుమ్ కెరంతి నాయ్; జా అర్దుమ్ జోక జతి జలె గొప్ప ఉజిడచొ రువుమ్చొ గవురుమ్ తిలొ ప్రబుక సిలువ గల మారిత నాయ్. ⁹ గని దేముడుచి కొడొతె, "ఇన్నెచి రిసొ దేముడు తెయార్ కెర అస్సె" జోక ప్రేమ కెర్లనక కిచ్చొ దెంక మెన తెయార్ కెర్రిసి * "జా కేన్ అంకితె డీసె నాయ్, కేన్ కండ్లొతె సుని జయె నాయ్, కేన్ మాన్సు జోచి పెట్టి ఉచరుక నెతిర్లిసి"

† 1:24 1:24 ఇన్నె 'గ్రికుల్' మెలె, యూదుల్ నెంజిలన మొత్తుమ్క సంగితయ్. † 1:31 1:31 యిర్మియా 9:24. * 2:9 2:9 మెనయా 64:4.

మెన రెడ్లవ అస్సె. 10 అమ్క జలె దేముడు ఎత్తి జోచి ఆత్మ తెద్రవ రుజ్జు దెకవ అస్సె; జా ఆత్మ ఒండిక, దేముడు గుట్టుల్చి రుజ్జుల్ కి జోచి ఆత్మ రుజ్జు దెకయెదె. 11 ఏక్ మాన్సుచి ఉద్దెసుమ్ జోచితె తిలి మాన్సుచి సొంత ఆత్మక పిట్టవ, జో మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి కో జాన్తి గే? దస్సి, దేముడుచి ఉద్దెసుమ్లు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక ముల, జోచి ఉద్దెసుమ్ అన్నె కోయి నేన్తి.

12 దేముడు అమ్క దిల ఆత్మ కీసిచి గే అమ్ అర్దుమ్ కెరనుక. అమ్ ఈంజ లోకుమ్చి ఆత్మ నెంజె, గని దేముడు తెంతో చి జతి సుద్ది తిలి ఆత్మయి అమ్ పాయ అస్సుమ్. 13 మాన్సుచి గ్యానుమ్ సికడ్డ కొడె తెన్ నాయ్, ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి కారిమ్చి కామ్ ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి కారిమ్చి కామ్ సరి కెరన, ఆత్మ సికడ్డ కొడె తెన్ ఈంజ సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్క సికడ్డిసి, అమ్ సికడ్డసుమ్.

14 లోకుమ్చొ సమ్మందుమ్ జల మాన్సు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచ కబుర్లు నెసె, దసచ జోక వెర్తిలక అస్సె, జో అర్దుమ్ కెరనుక నెత్తె. దసచక ఆత్మతె జెర్నున్ తిలకయి అర్దుమ్ కెరనుక జయెదె గని జోవయింక జా ఆత్మ నాయ్ చి నెత్తిర్తి. 15 ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలొసా మాన్సుల్క ఒండి అర్దుమ్ కెరనెదె, గని జోక కేన్ మాన్సు తీర్పు కెరుక నెత్తిర్తి.

16 † “ప్రబుచి పెట్టి తిలిసి జాన జోక సికడుక తెలిలన కో? అమ్క జలె క్రీస్తుచి మెన్ను అస్సె.”

3

ఆత్మక వడ్డిలన నెంజున్

1 బావుడ్లు, తుమ్చి తెన్ ‘ఆత్మక వడ్డిల మాన్సుల్ తెన్ కొడె జలి రితి ఆవ్ కొడె జంక నెత్తిర్లయి. ఈంజ లోకుమ్చ ఆగ్చ సమ్మందుమ్చ మాన్సుల్ మెనయ్, క్రీస్తుతె బాలబోదలీ’ మెన, తుమ్చి తెన్ కొడె జంక తిలి. 2 అగ్గె తుమ్క సత్తు నాయ్ చి రిసా రితి దూదు పియడ్లయ్, చి పొసిలయ్ గని చింబొ కవడ తుమ్క పోసి నాయ్. తుమ్ అప్పెక కి ఆగ్చి సమ్మందుమ్చ రిత జా అస్సున్చి రిసా అప్పెక కి తుమ్ వడితన్ నాయ్. 3 తుమ్చితె కుసిదుమ్, గోసల్ తిలె, తుమ్ ఆగ్చి సమ్మందుమ్చ మాన్సుల్చి రితి ఇండితన నెంజున్ గే? 4 ఎక్కిలొ ఆవ్ పావుల్చొ సుదొ, అన్నెక్లొ ఆవ్ అపొల్లొచొ సుదొ, మెన సంగిలె పొది తుమ్ లోకుమ్చ సమ్మందుమ్ జల మాన్సుల్ నెంజున్ గే?

† 2:16 2:16 యెసయా 40:13.

5 అపొల్లొ కొన్సొ? పవులు కొన్సొ? సేవ కెర్తసయ్ గెద. ఎక్కిక్లక ప్రబు దిలిసి తెన్ జేవ్చి తెంతోయ్ తుమ్ నంపజలదు 6 ఆవ్ రోవిలయ్, అపొల్లొ పాని సువిలన్, జియడ వడ్డయ్లోసా దేముడి. 7 జాకయ్, జియడ వడ్డయ్లో దేముడుతెయి గని, రోవిలోసాతె జలెకి, పాని సువిలోసాతె జలెకి కిచ్చొ కి నాయ్. 8 రోవిలోసాక పాని సూవిలోసాక ఎక్కి ఉద్దెసుమ్. ఎత్తి జిన జేవ్ కెర్తి కామ్చి కస్తుమ్కయ్ జీత్తుమ్ నజనుల. 9 అమ్ దేముడు తెన్ బెద కామ్ కెర్తసుమ్; తుమ్ దేముడుచి పంటొ పిక్యలి బుయి, దేముడుచి గేరు జా అస్సున్.

ప్రబుచి ఆత్మగేర్చి టాలి

10 దేముడుచి దయక జో అంక దిలి ఇదిలి సెక్కిక, గేర్ బందుక చెంగిల్ జాన్లొ బందితోసాచొ రితొ జా, ఆవ్ పునాది తెయార్ కెర్లయ్, చి జేవ్చి ఉప్పిరి అన్నెక్లొ గేర్ బందితయ్. జా పునాదిచి ఉప్పిరి తుమ్ ఎత్తిజిన్ తుమ్చి వాట కీసి బందితె గే జాగర్త తా. 11 ఎక్కి పునాదిచి ఉప్పిరి జా గేర్ బందిలెకయ్ జా గేర్ తయెదె; మెలె, యేసుక్రీస్తు జలి పునాదిచి ఉప్పిరి బందిలెకయ్. వేర పునాది తెయార్ కెరుక కో నెత్తిర్తి. 12 జలె, జా పునాదితె కో బజార్ తెన్, కో వెండి తెన్, కో వజ్రమానిక్యుల్ తెన్, కో దారు తెన్, కో పెయ్యడి తెన్, కో పీరి తెన్ గేర్ బందిలె, 13 జేవ్ ఎక్కిక్ల బందిలిన్క ‘తయెదె గే నాయ్ గే’ ఆకర్కయ్ డీసెదె. ప్రబు సంగిలి వెల్లి దీసికయ్ డీసెదె. కీసి మెలె, ఆగిచి పరిచ్చతె డీసెదె. ఎక్కిక్లచ కమొ కీసచగె ఆగితె పరిచ్చ జలి రితి జా డీసెదె. 14 జో పునాది కెలోసాతె బందిలి కేన్ మాన్సుచి కామ్ జా పరిచ్చతె జిన్లె, జో మాన్సుక బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె. 15 జో పునాదితె బందిలో కేన్ మాన్సుచి కామ్ డడ్డ గెచ్చెదె గే, జోక నస్తుమ్ తయెదె, గని జొయ్యి రచ్చించుప జయెదె. గని ఆగి తెంతొ కీసి గే ఉర్లి జలి రితి జా జో రచ్చించుప జయెదె.

నంపజలన ప్రబుచి దేముడుచి గుడి జవుల

16 దేముడుచి గుడి తుమ్ జస్తె మెన నేన్ను గే? జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె మెన నేన్ను గే? 17 జలె, దేముడుచి గుడి కో పాడ్ కెరెదె గే, జోక, జో దేముడుయి పాడ్ కెరెదె. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి గుడి జోకయ్ సుద్ది తంక అస్సె. జా దేముడుచి గుడి తుమి జా అస్సున్.

18 తుమ్క తుమ్ మోసిమ్ కెర నాయ్. ‘ఈంజ ఉగుమ్చి గ్యానుమ్క ఆవ్ తెలివి’ మెన కో ఉచరనెదె గే, పరలోకుమ్చి గ్యానుమ్ జో దొర్కు

కెరంతి రితి ఈంజయ్ ఉగుమ్చి గ్యానుమ్క గవురుమ్ కెరుక ముల నేన్లో రితో జవున్. 19 కిచ్చొక మెలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చి గ్యానుమ్ దేముడుచి మొక్కె గ్యానుమ్ నెంజె. జో రెగ్గయ్లి కేన్ కోడుతె ఈంజ సత్తిమ్ డీస్తయ్ మెలె,

*“తెలివి తిల జోవయించ మోసిమ్లుతెయి దేముడు జేవ్ తెలివి మాన్సుల్క దెర జేవ్ ఉచర్లిసి పిట్టయ్తయ్”

మెన రెగిడ్లి కోడు. 20 జోచి అన్నెక్ దస్సి కోడు కిచ్చొ మెలె,

†“ఈంజ లోకుమ్చి గ్యానుమ్క నంపజలనచి పెట్టి ఉచర్లసక

కామ్క నే జయె మెన ప్రబు జానె”

మెన రెగిడ్లి కోడు.

21 జాకయ్, కేన్ మాన్సుక ‘జొయ్యి వెల్లో’ మెలి రితి మాన్సుక గవురుమ్ కెర నాయ్. ఎత్తి తుమ్చి జా అస్సె. 22 పవులు కి, అపొల్లో కి, కేపా కి, అమ్ సికడ్డన తుమ్ ఎత్తిజిన్క దొర్కు జా అస్సుమ్. ఈంజ లోకుమ్ కి, జివు కి, మొర్కు కి, ఈంజ ఉగుమ్ కి, జెతి ఉగుమ్ కి, ఎత్తి తుమ్చి జా అస్సె. 23 పడ్డొ, తుమ్ క్రీస్తుచి తెడి అస్సున్, తుమ్క జొయ్యి ఏలుప కెర్తయ్; చి క్రీస్తు దేముడు అబ్బొన్చి తెడి అస్సె.

4

అపొల్లోక చి పవులుక కిసి దెకుక

1 తుమ్ అమ్క కిసి దెకుక మెలె, యేసుక్రీస్తుచ సేవ కెర్తన ఆము. తుమ్ ‘పాడ్ జంక నాయ్’ మెన దేముడుచ గుట్టుల్ రకితన ఆమ్. అమ్ దస్సి జలిన్క తుమ్ మరియాద దెకుక తుమ్చి పూచి, 2 అన్నె, కేన్ జవున్ ఎజొమానిచి ఆస్తిక రకితొసా, జలె, నిదానుమ్ తెన్ నముకుమ్ జతొసా తంక జోచి పూచి. జాక, ఆమ్ దస్సి నిదానుమ్ తెన్ నముకుమ్ జతన జంక అమ్చి పూచి. 3 గని తుమ్ జవున్, మాన్సుచి కేన్ తీర్పు కెర్తి గేర్ జవున్, అంక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్తి, అంక బాద నాయ్. ఆవ్ కి సొంత తీర్పు కెరని నాయ్. 4 దేముడుచి మొక్కె పూచి తెన్ జోచి కామ్ ఆవ్ కెర అస్సి. జా కామ్ కెర్లిన్తె ఆవ్ కిచ్చొ పొరపాట్ కెర్లిసి ఆవ్ నేని. గని అంక ‘తప్పు జో నెంజె’ మెన ఎక్కి అంచి సొంత కోడు రుజ్జు దెకవ నాయ్. జో ప్రబుయి అంక తీర్పు కెర్తొసా. 5 జాకయ్, జా సమయుమ్ నే జతె అగ్గె, మెలె, ప్రబు అన్నె నే జెతె అగ్గె, తుమ్ అంక తీర్పు కెర నాయ్. మాన్సుల్క దస్సి తీర్పు కెర్తిసి తుమ్ ముల. అందర్తె లుంకిల్

* 3:19 3:19 యోబు 5:13. † 3:20 3:20 కీర్తనలు 94:11.

* 4:9 4:9 మొర్తి సిచ్చ కలుగు జల మాన్సుల్ జోవయించి జా సిచ్చతె వట్టి గెతె తిల పొది కిసి అన్నె మాన్సుల్ జోవయంక దెక ఆన్ద్రతి గే, అమ్ యేసుచ బారికుల్క కి లోకుమ్ ఎత్తిచ, జేవ్ దూతల్ జలెకి మాన్సుల్ జలెకి, ఆసిల్ రితి జతతి.

రితి తిలిసి ఎత్తి, మాన్సుచి పెట్టిచ ఉద్దెసుమ్లు ఎత్తి జొయ్యి జోచి ఉజిడతె పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరెదె. తెదొడకయ్ దేముడు సొంత ఎత్తిజిన్క జేవ్చ కెర్ల కమె తీర్పుల్ సంగెదె.

6 అంచి రిసాచి అపొల్లోచి రిసా ఆవ్ ఇన టాలివొ కిచ్చొక సంగ అస్సి మెలె, తుమ్చి రిసా, బావుడ్డు, తుమ్క ‘సిక్కుత్’ మెనయ్, దేముడు రెగ్గయ్లిన్చి కంట కిచ్చొ వేరచి అమ్ దొగుల కిచ్చొ బెదవుమ్ నాయ్, దస్సి తుమ్ కి వేరచి జా బోదనతె బెదవ నాయ్. ఆవ్ అపొల్లో, జలె, అమ్ దొగుల సుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ వేరచి బెదవుమ్ నాయ్, చి అమ్తె కక్క ‘వెల్లో’ మెన తుమ్ సంగుక నాయ్. ‘ఆవ్ వెల్లో’ మెన జవున్ ఆవ్ సంగి నాయ్, జో సంగి నాయ్. దస్సి తుమ్చితె కో కిచ్చొ వేరచి నే బెదయ్లె, తుమ్చితె కి ‘ఆవ్ వెల్లో, జో దాక్’ మెన తేడల్ దెకన బులుక బెదె నాయ్. 7 జలె, తుమ్క దెకిలె, కక్క ‘వెల్లో’ కక్క ‘దాకు’ మెనుక జతయ్ గే? దేముడు దిలి కంట తుమ్క కిచ్చొ అస్సె గే? దేముడు తెంతో పయిలిసి జలె, జా జొయ్యి నే దిలి రితి కిచ్చొక తుమ్ గవురుమ్ సంగితను! 8 ‘ఎత్తితె సొమ్సారుమ్ జా అస్సుమ్’ మెన తుమ్ ఉచరంతను. అమ్క పడ్డొ ముల తుమ్ రానల్ జా అస్సున్, జలె! తుమ్ నిజుమి ఏలుప కెర్తదు జలె, ఆమ్ కి తుమ్చి తెన్ ఏలుప కెరుక జతి! సర్ల జతమ్!

పావులీంసి నిస్కారుమ్ జలిన్

9 అమ్ క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త బారికుల్క మాన్సుల్ ఎత్తిచి కంట అమి నిస్కారుమ్ డీస్తనుమ్, *మొర్తి సిచ్చ కలుగు జల మూర్కుడ్డు రిత డీస్తనుమ్, మెన దేముడు సెలవ్ దిలి రితి అంక డీస్తయ్. అన్నె మాన్సుల్ జోవయంక దెక ఆన్ద్రతి గే, అమ్ యేసుచ బారికుల్క కి లోకుమ్ ఎత్తిచ, జేవ్ దూతల్ జలెకి మాన్సుల్ జలెకి, ఆసిల్ రితి జతతి. 10 ‘క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక ముక్కిమ్’ మెనయ్, ఆమ్ నేన్ల మాన్సుల్ రిత డీస్తనుమ్. తూమ్ మాత్తుమ్, క్రీస్తుచి తెడి బుద్ది సుదల్ జా అస్సున్, కిచ్చొ గే! తుమ్క ‘దస్సి ఉచరంతతి’ మెలి రితి డీస్తయ్, ఆమ్, జలె, సెక్తి నెంజిల్ రితి డీస్తనుమ్. అమ్కయ్ సెక్తి అస్సె మెన తుమ్క తుమి ఉచర్లను. నిజుమి, మాన్సుల్ తుమ్కయ్ గవురుమ్ దెకితతి, అమ్కయ్ నిస్కారుమ్ దెకితతి. 11 అప్పె ఎద ఆమ్ చువ్వె

తన్నై అన్నుమ్. అమ్క సరిపుచుప జత పాలల్ నాయ్, మాన్సుల్ అమ్క పెట్టి తతి, అమ్క గెరల్ నాయ్. 12 సొంత అత్తో తెన్ కామ్ కెర జతసుమ్. మాన్సుల్ అమ్క దూసుప కెర్లె, చెంగిల్ తత్తు మెన అమ్ ప్రార్దన కెర్తసుమ్. జేవ్ అమ్క అల్లర్ కెర్లె, ఓర్పుప జతసుమ్. 13 అమ్చి నావ్ జేవ్ కడ్లె, సేంతుమ్ కెర్తసుమ్. మాన్సుచి మొక్కై ఒండి లోకుమ్చి తొక్కు ఉన్ణొ జా అన్నుమ్.

14 ఇసి మెన ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొక రెగిడ్లసి మెలె, తుమ్క లాజ్ కెర్తి రిసా నాయ్, గని తుమ్ అంచ బోదల్ రిత జత, చి తుమ్క 'బుద్ది తిలి' మెనయ్ ఇసి రెగ్గితసి. 15 కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి తెడి తుమ్క సికడ్లన ఒగ్గర్జిన్ తిలె కి, జోవయించి తెడి ఒగ్గర్జిన్క 'అబ్బొ' మెనుక నెతుర్పు. సుబుమ్ కబుర్ అవ్వి తొలితొ సూనయ్లి రిసా, క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి అవ్వి తుమ్క అబ్బొది జా అస్సి. 16 జాకయ్, 'అంకయ్ దెక సిక అంచి రితి ఇండ' మెన తుమ్క ఆవ్ బతిమాల్పు జతిసి. 17 జాకయ్ ప్రేమ తిలొ నిదానుమ్ తిలొ ప్రబుచి తెడి అంక పూత్తు జలో తిమోతిక తుమ్తె ఆవ్ తెద్రవ అస్సి. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ క్రీస్తుచి తెడి కీసి ఇండితసి గే, సంగుమ్లు ఎత్తితె కిచ్చొ బోదన కెర్తసి గే, తుమ్క జో ఉచార కెరయ్తి రిసా, తుమ్క 'ఉచార కెర బుద్ది తత్తు' మెనయ్.

18 ఆవ్ 'అమ్తె అన్నై జెయె నాయ్' మెన తుమ్చితె సగుమ్జిన్ ఉచార పుల అన్నున్. 19 గని ప్రబు సెలవ్ దిలె, తుమ్తె బే బేగి జెయిందె, చి జేవ్ పులిల మాన్సుల్చ కొడొచి రిసా రుజ్జుల్ సూనుక నెసి, గని జోవయించి సెక్తిచ రుజ్జుల్ పరిచ్చు కెరిందె. 20 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రాజిమ్ మాన్సుచి పెట్టి తిలిన్క కిచ్చొ రుజ్జు జయెదె మెలె, మాన్సుచ కొడొ నాయ్, గని ప్రబుచి అత్తుసెక్తి మాన్సు ఇండితి బుద్దితెయి డీసెదె, జయ్యి రుజ్జు జయెదె. 21 జలె, తుమ్చి ఇన్సుమ్ కిచ్చొ ఆవ్ అయ్లె, సిచ్చు కెర్తి డండొ దెరన్లి రితి జెంక గే, ప్రేమ ముద్దు తెన్ జెంక గే? ప్రేమ ముద్దు తెన్ ఆవ్ అయ్లె సర్ద జస్తె, జలె, తుమ్ బుద్ది ఇండ.

5

లంజె జలో ఎక్కిలొచి రిసా పవులు తీర్పు సంగిలిసి

1 తుమ్చితె ఎక్కిలొక, అన్నైక్లొచి ఉపిరి జలె, 'లంజె వంసుమ్చొ జా జితయ్' మెన సంగితతి, అన్నై, జొయ్యి జతి రగుమ్, జలె, ప్రబుక నేన్

* 5:7 5:7 పస్కా వండుగు దీసి యేసు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్చితుమ్ జలన్.

మాన్సుల్ కి తెద్ది పాపుమ్ తెన్ జతి నాయ్! కీసి లంజె జా అస్సె మెలె, అబ్బొన్చి తేర్చి తెన్ లంజె జితయ్! 2 జలెకి, తుమ్ లాజు జను నాయ్, పుల అన్నున్! కీసి! జా పాపుమ్చి రిసా తుమ్ విసారుమ్ జతదు జలె, జతి! జా పాపుమ్ కెర్తొసాక తుమ్ దూరి కెర తుమ్చి తెన్ అన్నై బెదవన నాయ్.

3 ఆగుక, జలె, ఆవ్ తుమ్చి తెన్ నెంజిలె కి, ఆత్మక తుమ్చి తెన్ అస్సి. తుమ్చి తెన్ ఆవ్ పూర్తి తిలి రితి అస్సి. 4 జలె, దస్సి పాపుమ్ కెర్తొ జో మాన్సుచి రిసా ఆవ్ అప్పె కి తీర్పు ఉచర అస్సి. తుమ్ సంగుమ్తె బెదిలె పొది, ఆత్మక ఆవ్ కి తుమ్చి తెన్ బెదిల్ రితి జయిందె, చి యేసుక్రీస్తుచి సెక్తి తుమ్చి తెన్ తా, 5 జో మాన్సుచి ఆగ్ పాడ్ జతి రితి జోక సయ్తాన్చి అత్తి తుమ్ సార్పు కెర దాస; సిచ్చు జో జలె, ప్రబు జలో యేసు లోకుమ్చక తీర్పు కెర్తి జా ఆకర్ దీసిక జో మాన్సుచి ఆత్మయి రచ్చించుప జతయి.

అన్నై బుద్దుల్ చి రిసా తీర్పు సంగిలిసి

6 దస్సి పాపుమ్ కెర్లిన్చి రిసా 'అమ్చి సెక్తిక అమ్ ఇండితసుమ్' మెన తుమ్ పులిలిసి చెంగిల్ నాయ్. పొడియొ కెర్తి పాకుమ్తె పులయ్తి పీట్ ఇదిలిదిల్ తిలె కి, ఒండి పాకుమ్ పులదె మెన నేన్సు గే? 7 అగ్గెచి పాపుమ్ కెర్లి బుద్దిచి తుమ్ గెచ్చవన గెల; తుమ్ సుద్ది జతి రిసా, * పాపుమ్ గెచ్చయ్లి గుర్తుచి పస్కా వండుగు మెండపిల్ల రిత, క్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్చితుమ్ జలి తెంతొ తుమ్క 'సుద్ది జల' మెన దెకితయ్. 8 జాకయ్, జా వండుగు కెర్లి రితి జా, జో అమ్క సుద్ది కెర్లిన్చి రుజ్జు డీస్తి రితి ఇండుమ. అమ్చి ఆత్మక పాడ్ కెర్తి అగ్గెచి బుద్ది, మెలె మూర్కుమ్ బుద్ది, పాపుమ్బుద్ది, అమ్క గార్ కెరెదె, చి జా పోన. జా పులయ్తి పీట్ నెంజిలి పాకుమ్తె బెదితి నిదానుమ్ సత్తిమ్ జా సుద్ది జమ.

9 'లంజెచ మాన్సుల్ తెన్ బెద నాయ్' మెన అగ్గెచి ఉత్తుమ్తె తుమ్క రెగిడ్లయ్. 10 మాములుమ్ ప్రబుక నేన్ల ఈంజ లోకుమ్చ లంజె జలన, ఆసల్ జలన, చొర్లు, బొమ్మల్క జొకర్తనచి రిసా సంగి నాయ్. దస మాన్సుల్ తెన్ ఎద్దరె నే బెదుక జలె, ఈంజ లోకుమ్క పూర్తి ములయ్ తయెదె. 11 కిచ్చొ అర్దుమ్ తెన్ దస్సి రెగిడ్లయ్ మెలె, కో జలెకు 'నంపజలన' మెననొసా లంజె జతొసా, ఆసల్ జతొసా, బొమ్మల్క జొకర్తొసా జలె, మాన్సుక దూసెనల్ కెర్తొసా జలె, మత్తిలొసా జలె, చోరు జలె, దసాచొక తుమ్ బెదవన నాయ్. జోవయింతెన్

అన్నిమ్ కి కెర నాయ్. 12 జలె, నంపజలన్ నెంజిలనక తీర్పు కెరుక అంచి కామ్ నెంజె. గని ప్రబుచి సంగుమ్తె బెదిలనకయ్ తీర్పు కెరుక, మాత్తుమ్, సంగుమ్చ తుమ్ నంపజలనచి పూచి. 13 సంగుమ్తె నే బెదిలనక తీర్పు కెర్తొసా దేముడు, గని
 †“తుమ్చి తెన్ బెదిలో కొన్సొ జలెకు పాపుమ్ కెర్లొసా జలె,
 తుమ్తె తెంతొ ఉదడ గెల”
 మెన ప్రబు జోచయ్ జల మాన్సుల్చి రిసా పూర్గుమ్ రెగ్గయ్లి తీర్పుకోడు అస్సె.

6

నంపజలన తీర్పు కెర్తి గేర్చ తగు కెరుక పొన

1 తుమ్చితె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జట్టి జా తిలె, నంపజలనచి ముక్కె నే గెతె, కిచ్చొక ప్రబుక నంప నెంజిలనకె జోవయించి తీర్పు కెర్తి గేర్తె తగు కెర్తసు? జా తప్పు. 2 నంపజలన ఒండి లోకుమ్చక తీర్పు కెరుల మెన నేన్సు గే? ఒండి లోకుమ్చక తుమ్ తీర్పు కెరుక అస్సె జలె, ఇన ఇదుద్ల తగుల్ తుమ్ సంగుమ్తె సూనుక నెతుర్పు గే? 3 దూతల్క కి అమ్ తీర్పు కెరుక అస్సె మెన కి నేన్సు గే? దస్సి కెర్మదే జలె, ఈంజయ్ లోకుమ్చ తగుల్ సూనుక అమ్క అన్నెయ్ అదికారుమ్ అస్సె.

4 జలె, తుమ్క ఈంజ లోకుమ్తె తగుల్ తిలె, కిచ్చొక ప్రబుచి సంగుమ్క కామ్క జెత మాన్సుల్చి మొక్కె నే సూనయ్తె వేర మాన్సుల్చ తగుల్తె కుట్టయ్తను? 5 తుమ్క లాజ్ నాయ్ గే? ప్రబుక నంపజల తుమ్ బావుడ్లుతె కో బుద్ది మాన్సు తయె నాయ్ గే, చి జోచి మొక్కె సూనయ్లె జో తగు కుట్టవుక నెంజె గే? 6 జలె, తుమ్ నంపజలన బావొక బావొ తగుల్ కెర్తసు, చి ప్రబుక నంపనెంజిలనక వెనడ్డును! 7 అన్నె కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమ్ తగు కెర్లె, నంపనెంజిల మాన్సుల్ దెకిలె తుమ్క ఆస్సుల. తుమ్ నంపజలనచి నావ్ దెకెదె. దస తగుల్ జతి కంట మాన్సుల్ తుమ్క కెర్త తప్పుల్ ఓర్పువ జంక చెంగిలి, మోసిమ్ జంక చెంగిలి. 8 తుమ్చ సొంత బావుడ్లుక కి తుమ్, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో పాపుమ్ కెర మోసిమ్ కెర్తయ్.

సుద్ది నెంజిలన దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెంజె

9 సుద్ది నెంజిల మాన్సుల్ దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెంజె మెన నేన్సు గే? తుమ్ మోసిమ్ జా నాయ్. పెండ్లి నే జతన, జలన లంజెకమొ

కెర్తస, బొమ్మల్క జొకర్తస జలెకు, మున్సుబోదల్ తెన్ మున్సుబోదల్, తేర్బోదల్ తెన్ తేర్బోదల్ లంజె జతన జలెకు, 10 చోర్లు జలెకు, డబ్బుల్క ఒగ్గర్ ఆన జతన జలెకు, మత్వాలల్ జలెకు, మాన్సుల్క దూసుప కెర్తస జలెకు, మాన్సుల్క బియడ లాబుమ్ కెరంతన జలెకు, దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెత్తి. 11 తుమ్ అగ్గయి దస మాన్సుల్ జా తిలదు, గని ప్రబు జలె యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె తుమ్ దోయి జా, ప్రబుచయ్ జా, పాపుమ్ నే కెర తిలి రితి సుద్ది జలదు, చి తుమ్క ‘పున్నిమ్ జల’ మాన్సుల్ జా అస్సున్.

12 జలె, “అంక ఇస్టుమ్ జలిసి కేన్ కి కెరుక అంక అక్కు అస్సె, గని సగుమ్ కమొ కెర్లె చెంగిల్ నాయ్. అంక ఇస్టుమ్ జలిసి కేన్ కి కెరుక అంక అక్కు అస్సె, గని కిచ్చొ అలవాట్క గొతిమాన్సు రితొ అవ్ జా తయిందె.

13 “అన్నిమ్ మాన్సుచి పేట్కయ్, పేట్ అన్నిమ్కయ్” మెన సంగితనుమ్, చి ఆకర్క దొన్సి కి ప్రబుయి గెచ్చవ గెలెదె. గని, మాన్సుచి ఆగ్ లంజె జతి రిసా నెంజె గని ప్రబుచి రిసాయి, దస్సి ప్రబు ఆగ్చి రిసాయి. 14 అన్నె, యేసుప్రబుక దేముడు అబ్బొసి అన్నె జియడ్లొ, చి జోచి నెక్తి అమ్క కి జియడెదె. 15 క్రీస్తుచి ఆగ్క తుమ్చ ఆగ్ వాటల్ జవుల మెన తుమ్ నేన్సు గే? జేవ్ దస్సి జలె, క్రీస్తుచ వాటల్ కడ గెల కెర సానిక బెదవుక బెదెదె గే? నెంజె! 16 సాని తెన్ కో బెదెదె గే, జా తెన్ ఎక్కి ఆగ్ జతయ్ మెన నేన్సు గే? కిచ్చొక మెలె,

*“జేవ్ దొగుల ఎక్కి ఆగ్ జా తవుల”

మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయిలయ్ అస్సె. 17 గని, ప్రబు తెన్ కో బెద అస్తి గే, జో తెన్ ఎక్కి ఆత్మయి జా తవుల. 18 జాకయ్, లంజెకమొ దూరి కెరన. దసితె ఎద్దరె బెద నాయ్. మాన్సుల్ కెర్తి అన్నె ఎత్తి పాపుమ్, జలె, జోచి ఆగ్క దూరి అస్సె, జోచి ఆగ్క బయిలె అస్సె, గని కో లంజె జయెదె గే, జోచి సొంత ఆగ్కుక పాపుమ్ కెర పాడ్ కెర్తయ్.

19 తుమ్చి ఆగ్, తుమ్చి పెట్టి తిలి దేముడు దిలి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మక గుడి జా అస్సె మెన తుమ్ నేన్సు గే? తుమ్క తుమ్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఏలువ కెరనుక తుమ్క అదికారుమ్ నాయ్. 20 దేముడు ఒగ్గర్ కరిద్క తుమ్క †గెన అస్సె. జాక, తుమ్చి ఆగ్ తెన్ జోక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్ సుద్ది తెన్ ఇండ.

† 5:13 5:13 ద్విత్వీయాపదేశ కాండుము 17:7, 19:19, 22:21, 24 చి 24:7. * 6:16 6:16 అదికాండుమ్ 2:24. † 6:20 6:20 మెలె, జోవయించి లోయి సువ జోవయించి పాపుమ్ పువ నయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ జోవయంక నెత్తవన అస్సె.

7

పెండ్లి జీవితం చి నే జీవితం

1 జలె, తుమ్ రెగ్గ పుసిలిన్క జబాబుల్ రెగిడిందె. పెండ్లి నే జా తిలొ మున్సుబోద, జలె, తేర్బోదక నే చడ్లె చెంగిలి. 2 గని జో మాన్సు పెండ్లి నే జా తిలె, సయ్తాన్ ఉచర్తిసి రితి లంజెకమొ నే కెరవుక మెన, ఎత్తి మున్సుబోదక సొంత తెర్ని తిలె, ఎత్తి తేర్బోదక సొంత మున్సుసి తిలె చెంగిలి.

3 మున్సుసి తేర్నిక జోచి పూచి తిలిసి దెంక, తేర్ని మున్సున్క జేవ్చి పూచి తిలిసి దెంక. 4 కిచ్చొక మెలె, జాచి సొంత ఆగ్గక ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఏలుప కెరుక తేర్నిక అదికారుమ్ నాయ్; మున్సుసి ఏలుప కెర్తయ్. దస్సి, జోచి సొంత ఆగ్గక ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఏలుప కెరుక మున్సున్క అదికారుమ్ నాయ్; తేర్ని ఏలుప కెర్తయ్.

5 తుమ్తె కేన్ జవున్ దొగుతెరె ఎక్కి ఉద్దెసుమ్ ఉచర ప్రార్దన నిదానుమ్ కెర్తి రిసాయి గడియకయ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దూర్ జా తంక జయెదె, నెంజిలె పోన. గని ప్రార్దన కెర్తి జా కామ్ కెర కేడయ్లదు మెలె, అన్నె మాములుమ్ బెద, నెంజిలె తుమ్ *ఆగ్గక ఆసక ముద్దొ కెర నెతిర్లె, సయ్తాన్ తుమ్క పాపుమ్ కెరవుక ఉచరెదె. 6 ప్రార్దనల్చి రిసా గడియ అంక తంక జయెదె మెన కిచ్చొక సంగితసి మెలె, ఆడ్ర నెంజె, గని దస్సి కెరుక చెంగిల్ జయెదె. 7 అన్నె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ అంచి రితి పెండ్లి నెంతె తత్తదు జలె, 'చెంగిలి' మెన్తయ్, గని ఎత్తి మాన్సుక దేముడు దిలి వరుమ్ జోకయ్ తయెదె; ఎక్కిలోక ఏక్ వరుమ్, అన్నెక్లొక అన్నెక్ వరుమ్ దా అన్నె.

8 పెండ్లి నే జలసక చి రండెల్ మాన్సుల్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, 'అంచి రితి జేవ్ దస్సి తిలె జోవయింక చెంగిలి'. 9 గని, జేవ్ ఓర్పుప జంక నెతిర్లె, పెండ్లి జతు. కిచ్చొక మెలె, ఒగ్గర్ ఆగ్గ ఆసక వడ్డితి కంట పెండ్లి జంక చెంగిలి.

10 పెండ్లి జలసక కిచ్చొ ఆడ్ర దెతసి మెలె; ఆవ్ నాయ్, గని ప్రబుచి ఆడ్ర ఈంజ; తేర్ని మున్సున్క ములుక నెంజె. 11 గని ఏక్ వేల ముల దిలె, దస్సి తవున్, నెంజిలె మున్సున్ తెన్ అన్నె బెదున్. పడ్డొ మున్సుసి తేర్నిక ములవుక పోని.

12 తుమ్తె అన్నె సగుమ్జిన్క కిచ్చొ మెంతసి మెలె; ప్రబు సంగిలిసి నెంజె, గని అవ్వి సంగితసి. ప్రబుక నంపజలొ కేన్ బావొచి తేర్ని ప్రబుక నంపనెంజిలిసి జయెదె గే, జా 'జో తెన్

జియిందె' మెన్తయ్ జలె, జో జాక ములుక నెంజె. 13 దస్సి, కేన్ నంపజలి తేర్బోదచొ మున్సుసి నంపనెంజిలొసా జలె, 'జా తెన్ జియిందె' మెన జో సంగిలె, జా కి జోక ములుక నెంజె. 14 కిచ్చొక మెలె, నంపజలి తేర్నిచి సుద్దిచి రిసా, నంపనెంజిలొ మున్సుసి కి సుద్ది జయెదె, చి నంపజలొ మున్సున్చి సుద్దిచి రిసా నంపనెంజిలి తేర్ని కి సుద్ది జయెదె. నెంజిలె, తుమ్చితె దస్సి జల కుటుంబల్చ బోదల్ సుద్ది జత నాయ్. గని అప్పె సుద్ది జా అస్తి.

15 గని జేవ్ దొగుతెరెతె నంపనెంజిలొ మున్సుసి జలెకు నంపనెంజిలి తేర్ని జలెకు ములుక కోర్ప జతయ్ జలె, ములుసు. దస్సి జా తిలె, నంపతిలొసా జవున్ నంపతిలిసి జవున్ మున్సున్ తెన్ గే తెర్ని తెన్ గే తంక పూచి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'సెంతుమ్ తెన్ జతు' మెనయ్ ప్రబు అమ్క బుకారా అన్నె. 16 నంపనెంజిలొ మున్సుసి తుచి తెన్ తత్తొ జలె, మున్సుది ప్రబుక నంపజా రచ్చొంచుప జతి రితి తుయి జోక సికడుక తెరితది గే నెతిర్తది గే నేన్సి. దస్సి, నంపనెంజిలి తేర్ని, మున్సుబోద తుచి తెన్ తత్తి జలె, జా నంపజా రచ్చొంచుప జతి రితి సికడుక తెరితది గే నెతిర్తది గే, నెసి. జాకయ్ తుమ్ సిచ్చు కెరన నాయ్.

ప్రబు బుకార్లి పొది కిసి తిలె, దస్సి తంక

17 ప్రబుచ సంగుమ్లు ఎత్కిచి రిసా కిచ్చొ ఆడ్ర కెర అస్సి మెలె, కేన్ మాన్సుక ప్రబు కిచ్చొ వరుమ్ దా అస్సి గే, జో మాన్సు జయ్యి వరుమ్ రితి జింక. కిసి జింక మెన దేముడు జోక బుకారా అన్నె గే, దస్సి జింక. 18 ప్రబు బుకార్లి పొది కో యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరన తిల గే, జా గుర్తుచ మచ్చల్ గెచ్చవుక పోన. ప్రబు బుకార్లి పొది కో జా గుర్తు కెరన తతి నాయ్ గే, కెరనుక ఉచర్తు నాయ్. 19 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచ కొడొ రితి ఇండుకయ్ ముక్కిమ్. 20 ప్రబు బుకార్లి పొది కిసి తిల గే, ఎత్తి మాన్సు దస్సి తంక. 21 ప్రబు బుకార్లి పొది గొతిమాన్సుల్ జా తిలదు గే, బాద నాయ్. విడ్డల్ జంక వాటు తిలె, విడ్డల్ జా. కిసి తిలె కి, బాద నాయ్. 22 కిచ్చొక మెలె, గొతిమాన్సు తిలి పొది ప్రబు బుకార్లిసా జలె, ప్రబుచి తెడి †విడ్డల్ జలొసా జతయ్. దస్సి కి, విడ్డల్ తిలి పొది కక్క ప్రబు బుకారా అన్నె గే, జో క్రిస్తుచొ గొతిమాన్సు జతయ్. 23 క్రిస్తుచి లొయి తెన్ దేముడు ‡తుమ్క గెన అన్నె. జాక, మాన్సుచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండుక నాయ్. 24 జాకయ్,

* 7:5 7:5 ఆగ్గక ఆసక ఓర్పుప జంక నెతిర్లె † 7:22 7:22 సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ విడ్డల్ జలొసా. ‡ 7:23 7:23 నెంజిలె, 'సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ తుమ్క నెతిర్లె అన్నె'.

బావుడ్లు, ప్రబు బుకార్లి పొది కిసి ఎత్తి మాన్సు తిలదు గే, దేముడుచి తెడి దస్సే తత్తు.

పెండ్లి నే జలసచి జలసచి రిసా సంగిలిసి

25 పెండ్లి నే జలసచి రిసా, జలె, ప్రబు అంక కిచ్చొ ఆడ్ర దెయె నాయ్, గని ప్రబు అంక నంప అస్సె, జోవయించి దయ అంచి ఉప్పిరి అస్సెచి రిసా నిదానుమ్ అస్సి, చి ఆవ్ ఉచర్తిసి ఆవ్ సంగిందె. 26 కిచ్చొ ఆవ్ ఉచర్తిసి మెలె, అప్పె జెత అల్లర్చి రిసా దస్సే తంక చెంగిలి. 27 కేన్ మున్సుబోద తెర్చి ఆన తిలె, విడ్డల్ జంక ఉచర్చు నాయ్. తెర్చి నే ఆన తిలె, పెండ్లి జంక ఆన జవున్ నాయ్. 28 గని ఏక్ వేల పెండ్లి కెరన్లె పాపుమ్ నెంజె. దస్సి తేరబోద కి పెండ్లి కెరన్లె పాపుమ్ నెంజె. గని పెండ్లి జలసక ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తయెదె. దస బాదల్ తుమ్ సేడుక అంక ఇస్టుమ్ నాయ్.

29 బావుడ్లు, కిచ్చొక ఇసి మెన ఆవ్ సంగితసి మెలె, అప్పె తెంతో ఆకర్ దీసి ఎద తొక్కి నమయుమ్ అస్సె. జాకయ్, తెర్చి ఆన్లస అప్పె తెంతో తెర్చి నే ఆన్లి రితి ప్రబుచి కామ్కయ్ నిదానుమ్ జితు. 30 'కిచ్చొ జలెకి, ప్రబుచి కామ్ ముక్కిమ్' మెనయ్, ఏడ్లస నే ఏడ్లిసి రితి జితు, సర్ల తెన్ తిలస సర్ల నెంజిల్ రితి జితు. ఆస్సి గెన్లస కిసి జంక మెలె, కిచ్చొ నెంజిలి రితి జితు. 31 అస్సె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి వాడిక కెర్తస కిసి జంక మెలె, దస్సిచిక దెర్చు నే సేడ్లి రితి జితు. అప్పె సంగిలిసి ఎత్తి కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్చి రితి తిలిసి ఎత్తి పూర్తి పాడ్ జా గెతిసి.

32 'తుమ్చి మెన్సుతె ఈంజ లోకుమ్చ బాదల్ తత్తు నాయ్' మెనయ్ తుమ్చి రిసా అంచి ఆస. పెండ్లి నే జలొ మున్సుబోద, జలె, ప్రబుచ కమెచి రిసా మెన్సు దెతయ్, ప్రబుచ ఆసల్ కెరుక ఆస జతయ్. 33 పెండ్లి జలొ మున్సుబోద ఈంజయ్ లోకుమ్చ కమెచి రిసాచి తేర్చిచ ఆసల్ జర్గు కెరుక అల్లర్ జతయ్. 34 చి జోవయింక దొన్ని మెన్సుల్ తత్తుయ్. దస్సి, పెండ్లి నే జలి తేరబోద గే, ఉబెడి గే జలె, ప్రబుచ కమెచి రిసా మెన్సు దెతయ్, ఆగుక కి ఆత్మక కి సుద్ది తంక, ప్రబుక ఎక్కి నిదానుమ్ తంక ఆస జతయ్. గని పెండ్లి జలి తేరబోద, జలె, ఈంజ లోకుమ్చ కమెచి రిసా కి, మున్సున్చ ఆసల్ జర్గు కెరుక కి అల్లర్ జతయ్. 35 ఈంజ ఎత్తి తుమ్క కిచ్చొక ఆవ్ సంగితసి మెలె, తుమ్క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ సంగితసి. తుమ్క జాడు వయడ్లి రిసా నాయ్, గని బుద్దివాటు దెకయ్తి రిసాయి. తుమ్క

'ప్రబుక ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ జతు' మెన అంచి ఆస.

36 జోక దెంక సంగ తిలి నాడిక ఎక్కిలో నే ఆన్లె, ఆనక ఓర్చుప జంక నెతిర్లె, రకనుక నెతిర్లె, పెండ్లి జతి జోచి ఇస్టుమ్ కెరన్సు. పెండ్లి జంక పాపుమ్ నెంజె. 37 గని, కక్క మెన్సు డిట్టుమ్ తిలె, జో ఓర్చుప జంక తెర జోచి ఆస రకనుక తెర్లె, జా దుయిన్క మింతున్ జా, నే ఆనుక దయిరిమ్ తిలె, దస్సి తాఁ గెలె, చెంగిలి. 38 జాక, జో సంగ తిలి దుయిన్క కో పెండ్లి జలె చెంగిలి, గని కో పెండ్లి జయె నాయ్ గే, జోక ఒగ్గర్ చెంగిలి.

39 మున్సుసి జివు తిలె ఎద, తేర్చి జోకయ్ తంక. గని మున్సుసి మొర గెలె, జా ఇస్టుమ్ జలొసాక పెండ్లి జంక జయెదె; గని ప్రబుచి నెలవ్ రితి జలెకయ్. 40 జా దస్సి తాఁ గెలె, జాకయ్ చెంగిలి, మెన ఆవ్ ఉచర్తిసి. దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కి దస్సి మెన అంచి పెట్టి సికడ్తయ్ మెన ఆవ్ ఉచర్తిసి.

8

బొమ్మల్క దిలిసి కతిన్చి రిసాచి కోడు

1 జలె, బొమ్మల్క దిలి అన్నిమ్చి రిసా ఉచరుమ. తుమ్ తుమ్చి ఉత్తుమ్తె రెగిడ్లి రితి 'అమ్ ఎత్తిజిన్క గ్యానుమ్ అస్సె' మెన జానుమ్. గని 'గ్యానుమ్ మాన్సుక పులయ్తయ్' మెన కి జానుమ్. ప్రేమయ్, మాత్తుమ్, మాన్సుక డిట్టుమ్ కెర్తయ్. 2 "అంక గ్యానుమ్ అస్సె" మెన కో ఉచరంతయ్ గే, జో జానుక ముక్కిమ్ తిలిసి జో అప్పక నేనె. 3 గని, దేముడుక కో ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జో దేముడు జోకయ్ జానె.

4 జాకయ్, బొమ్మల్క అన్నిమ్ దిలిన్చి రిసా ఉచర్లె, ఈంజ లోకుమ్చ 'బొమ్మల్క కిచ్చొ జివు నాయ్' మెన జానుమ్, అస్సె, 'జివ్ తిలొ దేముడు ఎక్కిలోయి అస్సె. అస్సె కోయి నాయ్' మెన కి జానుమ్. 5 మెలె, అస్సెక్ లోకుమ్తె కి బూలోకుమ్తె కి ఒగ్గర్ వేర వేర వస్తువల్క 'దేముడ్లు జతతి' మెన మాన్సుల్ సంగితతి. నిజామి మాన్సుల్క కిచ్చొ కిచ్చొ 'దేముడ్లు' 'ప్రబులు' ఒగ్గర్ జతతి. 6 మాన్సుల్ దస్సి సంగిలే కి, అమ్క ఎక్కిలోయి దేముడు. కొన్సొ మెలె, ఎత్తికయ్ అబ్బొ జలొ దేముడు. జో ఎత్తి జెర్చుయిలొసా, చి జోచి రిసాయి అమ్ ఎత్తిజిన్ జతసుమ్. పడ్డె అమ్క ఎక్కిలో ప్రబు. కొన్సొ మెలె, యేసుక్రీస్తు. *జోచి అత్తి

* 8:6 8:6 యోహాను 1:1-4 దెక.

ఎత్తి జెర్మన్ జలి, జోయ్యి అంక జెర్మయలన్ చి రిసా అమ్ జితసుమ్.

7 జలికి, 'బొమ్మలక సెక్తి నాయ్' మెన సగుమ్జిన్ అప్పెక నేన్తి; జా గ్యానుమ్ జేవ్క నాయ్. సగుమ్జిన్ అగ్గె తెంతో బొమ్మలక జొకరుక అలవాట్ జా తిల, చి 'బొమ్మలక దిలిసి అమ్ సంపజలన కయ్లె అమ్క పాడ్ కెరెదె' మెన బితతి, చి జోవయించి మెన్గుతె బమ్మ జవుల. కయ్లె, 'గార్ జలమ్, పొరపాట్ జలమ్' మెన 'మెన్గుక పాడ్ జలమ్' మెన నిస్కారుమ్ దెకనుల.

8 అమ్ కతిసి, జలి, దేముడుక పాసి ఆనె నాయ్, దూరి కెరె నాయ్. నే కయ్లె నస్టుమ్ నాయ్ కయ్లె లాబుమ్ నాయ్. 9 గని, కిచ్చొచి రిసా తుమ్ జాగర్త తంక మెలె, 'కంక జయెదె' మెన తుమ్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెరె, ఏక్ వేల †మెన్గు డిట్టుమ్ నెంజిలొ అన్నెక్లో సంపజలన తుక దెక, జో కి పడ్డొ కయ్లె, 'తప్పు కెర్లయ్' మెన ఉచరన ఉస్సుర్ జయెదె, చి జోచి మెన్గుతె జో పొరపాట్ కెర్లి రితి జయెదె. 10 దస్సి తుమ్చితె కో జలెకు కేన్ జవున్ బొమ్మచి గుడితె వెన బలి దిలిసి కయ్లె, ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలొ సంపజలన కో జలెకు జోక ఒత్త దెకిలె, 'జో గ్యానుమ్ తిలొసా కతయ్, ఆవ్ కి కయ్లె బాద నాయ్, కిచ్చొగె' మెన దయిరిమ్ నెంజ, దయిరిమ్ జా జో కి కయ్లె, 'వేర దేముడుక దిలిసి కయ్లయ్. క్రీస్తుక ములిల్ రితి జతయ్' మెన జో పడ్డొ బమ్మ జయెదె. 11 దస్సి జలె, జో మాన్గుక 'పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప జవున్' మెనయ్ క్రీస్తు మొర తిలె కి, తుమ్చి 'గ్యానుమ్' చి రిసాయి ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలొ జో మాన్గు జోచి ఆత్మక పాడ్ జలి రితి జయెదె. 12 దస్సి, జేవ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజిలనచి ఆత్మ పాడ్ కెరె తుమ్ పాపుమ్ కెరె, క్రీస్తుక కి పాపుమ్ కెర్లి రితి జతసు. 13 జాకయ్, ఆవ్ ముక్కల్ జవున్ కతిసి జలెకు బావొ జలొ కేన్ జవున్ సంపజలనక ‡పాపుమ్ కెరయెదె జలె, ఆవ్ ముక్కల్ కయి నాయ్!

9

ప్రబు నిసాన్లొచి రిసా పవులు రుజ్జు జలిన్

1 అంక పరిచ్చ కెర్లను జలె, క్రీస్తుచి తెడి ఆవ్ విడ్డల్ జలొసా నెంజి గే? జోచి చి రిసా జోచొ బారికి ఆవ్ జయి నాయ్ గే? అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక

† 8:9 8:9 రోమియల్ 14 అద్యయిమ్, ముక్కిమ్క 14:13-23 దెక.

‡ 8:13 8:13 8:9 దెక, చి రోమియల్ 14:23.

* 9:5 9:5

మెలె, 'పేతురు'. † 9:8 9:8 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసాచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పావ్ పున్సుకుమతె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమతె మోసా పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచ ఆగ్గల్ మెన రగ్గవ అస్సె. ‡ 9:9 9:9 ద్వితీయాపదేశ కాండుము 25:4.

ఆవ్ సొంత దెకుక నాయ్ గే? తుమీ ప్రబుచి తెడి ఆవ్ మార్పుప కెర్లనచి పలితుమ్ తుమ్ నెంజున్ గే? 2 ఆవ్, 'ప్రబుచొ బారికి నెంజె' మెన వేర మాన్గుల్ అంచి రిసా ఉచరె కి, దసొచొ ఆవ్ తిలిన్క తుమి సాచుల్ జస్తె. ప్రబుచి బారికి కామ్క జో అంక నిసాన్లొసి. కిచ్చొతె రుజ్జు జతయ్ మెలె, తుమ్ ప్రబుచి తెడి తిలిసి, అంచి అత్తి జోచి రిసా సూన సంపజలదు, అంక జో దిలి కామ్ తుమ్చితెయ్ జెయిమ్ జలి.

3 అంక పరిచ్చ కెర్లనక అంచి జబాబ్ ఈంజయి.

4 ప్రబుచి ఈంజ కామ్ కెర్లన, కంక పింక విలువ నాయ్ గే, నాయిమ్ నాయ్ గే, బెదె నాయ్ గే?

5 ప్రబుచ బావుడ్చొ చి *కేపా చి ప్రబుచ అన్నె బారికుల్చి రితి అమ్ తెర్ని ఆన అమ్చి పట్టి కడ

నెంక అమ్క విలువ నాయ్ గే? 6 ప్రబుచ బారికుల్ మొత్తుమ్తె ఎక్కి బర్లుబా చి ఆవ్, జలె, అత్తో

తెన్ కామ్ కెరె కెరయ్ జింక ములుక విలువ నాయ్ గే? ఎక్కి అమ్మి కామ్ కెరె కెరయ్ జింక ములుక

విలువ నాయ్ గే? 7 జమాను సుదొ సొంత గెర్చి డబ్బుల్ ఆనన జమాన్లుచ కామ్ కెరెదె గే? కో

ద్రాసతోటె గల కెర ఒత్తచ కాయల్ జో కంక నెంజె గే? మంద రకితో గొవుడు మందచి దూదు నే పితె కో

తవుల? 8 ఆవ్ మాన్గు అచ్చొకెరయ్ ఇసి సంగితసి గే? దేముడుచ †మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగ్గయ్ల

దేముడుచ ఆగ్గల్ కి ఇసి సంగితతి. 9 ‡ "గిడ్డల్ కెర్నె సుందయ్తె పొది సుందయ్తో బెయిలుచి మూంతి

బందుక పోన" మెన మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి రెగ్గి దేముడుచి ఆగ్గల్తె ఇసి రెగ్గవ అస్సె. జలె, ఎక్కి

బెయిలల్ చి రిసా జో ఉచర్లయ్ గే? 10 కచితుమ్ అమ్చి రిసాయ్ ఈంజ కోడు సంగితయ్ మెన

ఆవ్ సంపజతసి. కిచ్చొక మెలె, కెస్టాసా కేసిలె, పంటొ లాయితోసా పంటొ లాయిలె, జో కి ఈంజో

కి 'పంటొచి వాట నజనుక జయెదె' మెన ఆన తెన్ తవుల, నజనుక విలువ జవుల. 11 ఆమ్, జలె,

తుమ్చితె ఆత్మచి బిఁ గల అస్సుమ్ మెలె, అమ్క తుమ్ కిచ్చొ జవున్ దెంక నెంజె గే? అమ్క కిచ్చొ

జవున్ వాట జెంక బెదె నాయ్ గే? 12 ప్రబుచి కామ్ కెర్ల వేర మాన్గుల్ తుమ్చితె వాట నజనుక విలువ

తిలె, అమ్ అన్నె విలువ జము నాయ్ గే? అమ్మి తొలితొ తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లమ్, గెద్.

జలె, జా నజనుక అమ్ విలువ జలికి, జా అమ్ నజనుక నాయిమ్ తిలె కి, అమ్క జెతిసి నజనుమ్

నాయ్. ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ సూన్తిన్క కిచ్చొ అడ్డు కెరుక నెన కెరె, కిచ్చొ కన్సుమ్ కి ఓర్పుప

జమ్మదె.

13 దేముడుచి గుడిచి కామ్ కెర్త సేవ కెర్తన, జలె, దేముడుచి గుడిచి జేవేచి వాట నజ కతతి. బలిచి కామ్ కెర్త సేవ కెర్తన జా బలి దిలి టాన్తె దెతిసి జోవయించి వాట నజ కతతి మెన నేన్పు గే? 14 దస్సి, “సుబుమ్ కబుర్ సూనయతన జోవయించి జా కామ్చి రిసొచి వాటక జితు కతు” మెన ప్రబు ఆడ్ర దిలన్.

15 జలెకి దస్సి ఆవ్ కిచ్చొ జలెకి నజనుక నాయిమ్ తిలె కి, ఆవ్ నజనుక నాయ్. చి ‘దస్సి తోడు దొర్కు కెరనుక ఉచరయ్ ఉత్తల్ రెగిడ్డయ్’ మెన తుమ్ అంచి రిసొ ఉచర నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ‘ఆవ్ నజి నాయ్’ మెన ఆవ్ గవురుమ్ సంగితిన్క కో అడ్డు కెర్తి కంట మొరుక కి సర్ద జయిందె.

16 సుబుమ్ కబుర్ సూనయతి రిసొ కిచ్చొ గవురుమ్ నజనుక బెదె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా సుబుమ్ కబుర్ నే సూనయలె నెంజె, అయ్యె! ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ నే సూనయలె, అంక నస్తుమ్!

17 ఎక్కి అంచి సొంత ఇస్టుమ్కయ్ ఈంజ కామ్ కెర్తయ్ జలె, ‘జో కెర్లి రిసొ జోవయింక బవుమానుమ్ దెంక అస్సె’ మెనుక జతి. గని ఆవ్ ఈంజ కామ్ కెర్తిసి ఎక్కి ఆవ్ ఇస్టుమ్ జలిసి నెంజె. ఆవ్ ఈంజ కామ్ కెరుక మెన ప్రబు అంక పూచి కెర అస్సె. కిచ్చొ దొర్కు జలెకి, నే దొర్కు జలెకి, ఈంజ కామ్ కెరుకయ్ అంచి పూచి. 18 జలె, అంచి బవుమానుమ్ కిచ్చొ మెలె, సుబుమ్ కబుర్ సూనయతి రిసొ ఆవ్ నజనుక విలువ తిలిన్క ఆవ్ ఆస నే జతె, ‘తుమ్క ఆరి దొర్కు జవున్’ మెనయ్ ఆవ్ కిచ్చొ నే నజితె, తుమ్క జాడు వయడుక నెన కెర, డబ్బుల్ గట్ర నే నజితె ఆరి బోదన కెర్తసి.

ఎత్తి రగల్ మాన్పుల్క సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక

19 దస్సి, ఆవ్ కేన్ మాన్పుచొ గొతిమాన్పు నెంజలె కి, ఒగ్గర్జిన్క ‘ప్రబుక నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెనయ్ అంచి సర్దక ఎత్తిజిన్క గొతిమాన్పు రితో జా అస్సి. 20 ‘యూదుల్ నంపజతు’ మెన, యూదుడు రితో జలయ్. మెలె, పూర్గుమ్ మోసేచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్క బితనక ‘నంపజతు’ మెనయ్, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్క బితోసొ రితో జలయ్. ఆవ్ జా అలవాట్ తెంతో ఆత్మక విడ్డల్ జా తిలె కి. 21 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ రితి నే కెర్తనక, మెలె యూదుల్ నెంజలనక, జలె, ‘జేవ్ కి ప్రబుక నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెనయ్, యూదుడు నెంజలొ రితో జలయ్. మెలె, దేముడుక నిదానుమ్

తా, జోచి కోడ్ రితి నిదానుమ్ ఇండితె తిలయ్, గని క్రిస్తు సంగిలి ఆగ్గుల్చి రితి, కి‘ప్రేమయ్ ముక్కిమ్’ మెనయ్, జోచి ప్రేమ తెడి అమ్చ యూదుల్చ ముక్కిమ్ నెంజల దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి జాడు యూదుల్ నెంజలనక వయడి నాయ్. 22 ఆత్మక డిట్టుమ్ నెంజలనక ‘జేవ్ కి ప్రబుక నంపజా రచ్చించుప జతు’ మెనయ్, ‘బమ్మ కెర్లి అన్మానుమ్ జవుల’ మెనయ్, జోవయింక బమ్మ నే కెర్తి రిసొ జోవయించొ రితో జలయ్. ‘కిసి జలె సగుమ్జిన్కయ్ జవున్ రచ్చించుప కెరిందె’ మెనయ్ జోవయించ విడ్డల్క, ఆత్మల్క నిస్సొరుమ్ నే దెకితె, ఎత్తిజిన్క మరియాద దెక అస్సి. 23 ‘ఎత్తిజిన్ సుబుమ్ కబుర్ సూన్తు, నంపజా రచ్చించుప జతి అవ్కాసుమ్ నజన్తు’ మెనయ్, పడ్డొ, ‘నంపజలన ఎత్తిజిన్ తెన్ ఆవ్ కి సుబుమ్ కబుర్ తెచ వరల్తె బెదిందె’ మెనయ్.

పరలోకుమ్చి బవుమానుమ్

24 కేన్ జవున్ నిగితి కెల్తెతె ఒగ్గర్ జిని నిగుల, గని ఎత్తిచి కంట బే బేగి నిగితొసొ ఎక్కిలో జినెదె, చి జోకయ్ బవుమానుమ్ దొర్కు జయెదె మెన తుమ్ నెను గే. పరలోకుమ్చి బవుమానుమ్ దొర్కు కెరంతి రిసొ తుమ్చితె ఎత్తి మాన్పుకి నిదానుమ్ నిగ జిన. 25 నిగిత కెర్తయ్తె బెదితన, జలె, జోవయించి ఆగ్ డిట్టుమ్ జతి రితి, ఆగ్గుక ఎత్తి రగల్ కచితుమ్ ముద్దొ కెరుక సికనుల. జేవ్ దస్సి సిచ్చ రితి కెరంతిసి కిచ్చొక మెలె, ఆరి పాడ్ జతి ఈంజయ్ లోకుమ్తె బెదితి బవుమానుమ్ దొర్కు కెరనుక. ఆమ్, మాత్రుమ్, కిచ్చొక కచితుమ్ ముద్దొ కెరంతనుమ్ మెలె, పాడ్ నే జతి పరలోకుమ్చి బవుమానుమ్కయ్. 26 ఆవ్ కేనె గెతసి గే పాచ్చిల్ రితి నిగి నాయ్. వాదు తెన్ పొరాటుమ్ జలి రితి నే జయి, దెబ్బ కేనె నే లయితి రితి కెర్లి నాయ్. 27 అంచి ఆగ్గుక ఆవ్ ముద్దొచి బుద్ది సికయ్తసి కెర్తసి, అంచ ఆసల్క ముద్దొ కెరంతసి. నెంజలె, తొలితొ వేర మాన్పుల్క బోద కెర సికడ తిలె కి, ఏక్ వేల అవ్వి ఓడుప జలె, కెర్లి తప్పు జయిందె. అంక జెతికయ్ జా బవుమానుమ్ నజన్తి అవ్కాసుమ్ ఆవ్వి పిట్టవన్లె, కెర్లి పాపుమ్!

10

యూదుల్చి రితి పొరపాట్ జతిన్తె తుమ్ కెరుక నాయ్

1 తుమ్ కిచ్చొక జాగర్త తెన్ తంక మెలె, బావుడ్డు, అమ్చ పూర్గుమ్చ కిసి జల గే, ఉచరుమ. తుమ్

పచ్చ నాయ్. ఉచర్లె, కామ్క జెయెదె. దేముడు జోవయించి పురె ఇండయ్లి *మబ్బుచి ఎట్టా జేవ్ ఎత్తిజిన్ వెల్లి బయిలె బుల్తె తిల, †సముద్దుమ్చి బుయి వాట్ జేవ్ ఎత్తిజిన్ సముద్దుమ్తె ఇండ గెల. 2 దస్సి, మబ్బుచి పట్టి ఇండ, సముద్దుమ్ దస్సి డేవ, మోసి తెన్ బాప్తిసుమ్ నజ్లి రితి జల. 3 ఎత్తి ఎక్కి ‡ఆత్మ అన్నిమ్ కయల, 4 ఒండిజిన కిఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి పాని పిల. ఆత్మ సమ్మందుమ్ జలి రంగ్ని తెంతో సువి జలిసి పాని జేవ్ పిల. జో ఆత్మ రెంగ్ని కొన్సొ మెలె, *క్రీస్తు. 5 దస్సి జలెకి, జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్చి ఇండిలిసి రిసా అమ్చో దేముడుక సర్త తయె నాయ్. అన్నె, జా వెల్లి బయిలె జేవ్ †పాపుమ్తె గెతికయ్, దేముడు సంగ తిలి దేసిమి జేవ్ నే పావితె మొరుక మెన జో సిచ్చ దిలన్.

6 జలె, జేవ్ ఆస జలి రితి ఆమ్ ఆస జంక నాయ్ మెల, అమ్క బుద్ది సికితి రితి జా ఎత్తి అమ్క కిచ్చొ కామ్క జెయెదె మెలె, అమ్క జాగర్త దెకయ్తయ్.

7 ‡“ప్రజెల్ కంక పింక వెన, నచుక ఉట్టిల”

మెన జేవ్ సగుమ్జిన్ పాపుమ్ జా బొమ్మక జొకర్తిన్చి రిసా దేముడుచి కొడతె రెగ్గవ అస్సె. జా పాపుమ్ తుమ్ కెరుక పొన. 8 పడ్డె, జోవయింతె కిబగ్గర్ జిని లంజె జా ఎక్కె దీసి విస్సెక్ తిన్ని వెయిల్ జిని మొర గెల. అమ్ నంపజలన్ జా పాపుమ్ కెరుక నాయ్. 9 పడ్డె, జోవయింతె సగుమ్జిన్ దేముడు ప్రబుక కొంకడ్లి రితి పాపుమ్ కెర్ల, చి జో*అయివొ తెద్దయ్తికయ్, చడ్ల, చి జయ్యి సిచ్చ జల. ప్రబుక అమ్ నంపజలన్ పరిచ్చ కెర్లి రితి కొంకడుక నాయ్. 10 పడ్డె, జో దేముడు ప్రబు తోడు తిలె కి, జోవయించి రిసా కోపుమ్ జతె తిల, చి మొరయ్తొసా దేముడుదూతచి అత్తి జేవ్ మొర గెల.

11 జోవయింతెచ మాన్సుల్క జేవ్ సిచ్చల్ కిచ్చొక కామ్క అయ్లి మెలె, జోవయింక ‘జాగర్త తెన్ తత్తు’ మెన రుజ్జుల్ దెకయ్లి. పడ్డె, జో దేముడు కిచ్చొక జా ఎత్తిచి రిసా దేముడుచి కొడతె రెగ్గయ్లొ మెలె, ఆమ్ ఉగుమ్చి ఆకర్తె జిత మాన్సుల్క ‘సిక్కుతు’ మెనయ్ రెగ్గవ అస్సె. 12 జాకయ్ కో ‘ఆవ్ చెంగిల్ అస్సి’ మెన ఉచరంతయ్ గే, పాపుమ్తె దెర్ను నే సేడ్డి రితి జాగర్త దెకన్సు. 13 తుమ్క దెరుక జెత పాపల్ అగ్గయ్ తెంతో మాన్సుల్క దెర్తెతి, కిచ్చొ నొవచ నెంజితి, గని దనచతె తుమ్ దెర్ను నే సేడ్డి

రితి తుమ్ కిచ్చొ దయిరిమ్ తంక జయెదె మెలె, దేముడు నిదానుమ్ తతొసా, చి సత్తిమ్ ఇండుక తుమ్క ఇస్టుమ్ తిలె, నయ్తాన్ తుమ్క పాపుమ్ కెరయ్తి రితి దేముడు సెలవ్ దెయె నాయ్. తుమ్ జా పాపుమ్ నే కెర్తి రితి తుమ్క దొర్కు జలి సెక్కి దెయెదె, కేన్ సమయ్మక నయ్తాన్ దస్సి అల్లర్ కెరుక జెయెదె గే, తుమ్ ఓర్పుప జా జినుక తెరితి రిసా విడ్డల్ జతి వాటు జో దేముడు దెకయెదె.

బొమ్మల్క జొకర్తిన్చి రిసా జాగర్త సంగిలిసి

14 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, బొమ్మల్క జొకర్తిన్క దూరి తా, దసితె బెద నాయ్. 15 తుమ్క ‘బుద్ది తిలన’ మెన ఆవ్ తుమ్క ఇసి సంగితసి. ఆవ్ అప్పె సంగితిన్చి రిసా తుమ్ సొంత చెంగిల్ ఉచర్లె, 16 ‘తుయి దిలిసి ఈంజ’ మెన ప్రబుచి నావ్ తెన్ అమ్ జోఒర కెర ద్రాచ రస్సుమ్ పిలె, జోచి సూయి జలి లోయిచి రిసా దొర్కు జలి రచ్చనతె అమ్ బెదిలిన్చి గుర్తు జయెదె. జోచి నావ్ తెన్ అమ్ పొడి గండల్ కెర కయ్లె, జోచి ఆగ్ మొర అమ్చి పాపుమ్ జో వయ్లిన్తె అమ్ బెదితి గుర్తు జతయ్. 17 జా ఎక్కి పొడి కతి ఎక్కి గుర్తు అమ్ ఎత్తిజిన్ నంపజలన్క తసుమ్చి రిసా, అమ్ ఒగ్గర్జిన్ జలెకి, జా ఎక్కి పొడి కయ్లి రిసా, అమ్ క్రీస్తు తెన్, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ఎక్కి ఆగ్ జా అస్సుమ్.

18 పూర్ణమ్చి రితి దేముడుక బలి దెత అమ్చ ఇస్రాయెలుల్చి రిసా ఉచర. జా బలి దిలిసి కయ్లె, జా కతన ఎత్తిజిన్ జా బలి దిలిన్తె బెదిలి గుర్తు జతయ్. 19 జలె, బొమ్మక దిలి కిచ్చొ బలిక కిచ్చొ సెక్కి అస్సె గే? బొమ్మక కిచ్చొ సెక్కి తయెదె గే? కిచ్చొ నాయ్. 20 కిచ్చొ మెంతసి మెలె, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ బలి దెతిసి కక్క దెతతి మెలె, దేముడుక నాయ్, గని బూతల్కయ్. తూమ్ బూతల్క జొకర, జోవయింతెన్ బెదుక అంక ఇస్టుమ్ నాయ్! 21 కిచ్చొక మెలె, ప్రబు తెన్ బెద పిలి పడ్డె, బూతల్ తెన్ బెద పింక ఎద్దరె బెదె నాయ్. ప్రబుచి అన్నిమ్ చి బూతల్చి అన్నిమ్ ఎక్కిలో మాన్సు కో జలెకు కంక బెదె నాయ్. దొన్ని బెదితి నాయ్. 22 దస్సి జలె, ప్రబుక అమ్ కొంకడ కోపుమ్ కెరుక జయెదె గే? నెంజె, గెద. జోచి కంట అమ్క సెక్కి గే? నాయ్ గెద.

నంపజలసక అక్కు

23 జలె, “కిచ్చొచి రిసా కి ‘గార్’ మెనుక నెంజె” మెన సంగితసుమ్. జా నిజుమ్, గని అమ్ సగుమ్ కమొ కెర్లె, అన్నె మాన్సుల్క చెంగిల్ తయె నాయ్.

† 10:1 10:1 నిర్ణమకాండుమ్ 14:16. ‡ 10:3 10:3 నిర్ణమకాండుమ్ 16 అద్యయిమ్. § 10:4 10:4 నిర్ణమకాండుమ్ 15:22-25, 17:5-6. * 10:4 10:4 యోహాను 4:10-14. † 10:5 10:5 నిర్ణమకాండుమ్ 14:20-24, 28-35, ద్వితియోపదేశ కాండుము 1:34-40. ‡ 10:7 10:7 నిర్ణమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్. ముక్కిమ్క 32:2-6. § 10:8 10:8 సంక్యాకాండుము 25:1-9. * 10:9 10:9 సంక్యాకాండుము 21:4-9.

“కిచ్చొచి రిసా కి ‘గార్’ మెనుక నెంజె” మెన అమ్ నంపజలన సంగితసుమ్ గని సగుమ్ కమొ కెర్లె, మాన్సుచి నముకుమ్క చెంగిల్ కెరె నాయ్. 24 కో నంపజలన సొంత లాబుమ్క ఆస జతు నాయ్, గని అన్నె మాన్సుల్కయ్ ‘చెంగిల్ జతు’ మెనయ్, ఆస తెన్ తంక.

25 తుమ్చి మెన్సు నే కెరతె, నే పుసితె కటికి సుదొతెచి ముక్కల్ గెనుక జలె, ‘బలి దిలిసి జయెదె గే నెంజె గే?’ మెన నే బితె, లాజ్ నెంతె గెన్న కంక జయెదె. 26 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయ్లి రితి, “లోకుమ్ కి, లోకుమ్తె తిలిసి కి, ఎత్తి ప్రబుచి” మెన రెగిణ్ణిసి సత్తిమ్.

27 పడ్డొ, ప్రబుక నంపనెంజెలో కేన్ మాన్సు తుమ్క అన్నిమ్క బుకార్లె, ఇస్టుమ్ తిలె, గెచ్చు, చి కిచ్చొ లాజ్ నెంతె కిచ్చొ నే పుసితె, జో కిచ్చొ దెయెదె గే, కా. 28 గని “ఈంజ బొమ్మక బలి దిలిసి” మెన తుమ్క కో జాకు సంగిలె, ‘జేవ్ జా కయ్లె జోక పాపుమ్ కెరవ తయిందె చి అంక పాపుమ్ లయెదె’ మెనయ్ జో మాన్సు సత్తిమ్క తుమ్క జాగర్త సంగిలిన్చి, సత్తిమ్ జోక పిట్టున్ నాయ్ మెన, జో అన్మానుమ్ నే జతి రిసా జా కా నాయ్. 29 తుమ్చి పెట్టిచి సత్తిమ్ తతి రిసా నాయ్, గని సత్తిమ్కయ్ జో మాన్సు తుమ్క సంగ తయెదె, చి జో అన్మానుమ్ నే జతి రిసాయి తుమ్ కా నాయ్. ‘కంక నెంజె’ మెన వేర మాన్సుల్చి మెన్సు తెన్ అంక కిచ్చొక తీర్పు జర్గు జయెదె. 30 ‘ప్రబు దిలొ’ మెన ఆవ్ సర్త తెన్ జా కయ్లె, కో మాన్సుల్ అంక నింద కెరుక తెరితి గే? నెత్తిర్తి. ప్రబుచి నావ్ తెన్ జోబర సంగ కెర ఆవ్ కయ్లె, జాచి రిసా అంక కో నింద కెరుల? 31 గని కంక జలెకి, పింక జలెకి, కిచ్చొ కామ్ కెరుక జలెకి, దేముడుచి గవురుమ్ దెకయ్తి రితి కెర. 32 యూదుల్ జవున్, గ్రీసు దేసిమ్చ జవున్, దేముడుచి ఆగ్ జతి సంగుమ్ జత నంపజలన్ పొరపాట్ నే జతి రితి తుమ్ కిచ్చొ అడ్డు కెర నాయ్. 33 అంచి సొంత లాబుమ్ పొని, గని ఎత్తిజిన్క ‘జేవ్ రచ్చించుప జా చెంగిల్ జతు’ మెనయ్, కిచ్చొ కామ్ తిలె కి ఆవ్ ఎత్తిజిన్క మరియాద కెర్తి రితి ఇండితసి.

11

సంగుమ్లుతె కిన్ తంక గే

1 ఆవ్ క్రీస్తుక దెక కిసి ఇండితసి గే, తుమ్ కి అంక దెక దస్సి ఇండ.

2 అంక తుమ్ కెర్లొడి తెదొడి ఉచార కెర్తసు, చి రిసా బావుడ్లు, ఆవ్ సూనయ్లి రితి, అమ్

నంపజలనక దిలిసి తుమ్ కెర్తసు, చి రిసా అంక సర్ల. 3 అమ్చ మున్సుబోదల్ ఎత్తిజిన్క *బోడి కొన్సొ మెలె, క్రీస్తు. పడ్డొ, ఎత్తి తేర్బోదక బోడి కొన్సొ మెలె, మున్సుసి. పడ్డొ క్రీస్తుక బోడి కొన్సొ మెలె, దేముడు మెన తుమ్ జానసుక అస్సె.

4 కేన్ మున్సుబోద బోడి డంకనయ్ ప్రార్తన కెర్లె జవున్, దేముడుచ కబుర్లు సంగిలె జవున్, జోచి బోడిక నిస్కారుమ్ కెరంతయ్. 5 కేన్ తేర్బోద బోడి నే డంకింతె ప్రార్తన కెర్లె జవున్ దేముడుచ కబుర్లు సంగిలె జవున్, జాచి బోడి నిస్కారుమ్ కెరంతయ్; జాచి బోడి బోడన్లి రితి జతయ్. 6 కిసి మెలె, తేర్బోద బోడి డంకనుక నెసిలె, జాచి సెండి కత్తవన్లెకయ్ చెంగిలి, గని సెండి బోడనుక జవున్ కత్తవనుక జవున్ నెంజె మెలె, బోడి డంకనయ్ తంక.

7 కిచ్చొక ఇసి సంగితసి మెలె, మున్సుబోదక జెర్మయ్లి పొది, “అంచి పొలిక అంచి గవురుమ్ ఇన్నెతె డీసున్” మెన, దేముడు జెర్మయ్లన్. గని తేర్బోద జలె మున్సుబోదచి గవురుమ్ దెకయ్తయ్. 8 కిచ్చొక మెలె, మొదొల్క మున్సుబోద తేర్బోద తెంతొ జెర్మన్ జయె నాయ్. మున్సుబోద తెంతొ తేర్బోద జెర్మన్ జలి. 9 తేర్బోదక తోడు తతి రిసా మున్సుబోద జెర్మయ్ జయె నాయ్, గని మున్సుబోదక తేర్బోద తోడ తతి రిసాయి తేర్బోదక జెర్మవ అస్సె. 10 జాకయ్, దూతల్ కి దెకితతి రిసా, తేర్బోదచి ఉప్పిర్చొ మున్సున్చి అదికారుమ్చి గుర్తు దెకయ్తి రిసాయి జా తేర్బోద బోడి డంకనుక అస్సె.

11 జలె ప్రబుతె మున్సున్క అంగ తేర్బోద నాయ్, తేర్బోదక అంగ మున్సుబోద నాయ్. క్రీస్తుచి తెడి తేర్పిక మున్సుసి తోడు, మున్సున్క తేర్పి తోడు అస్సి. 12 తొలితొ తేర్బోద మున్సుబోదచి తెంతొ జెర్మన్ జలెకి, అప్పె తేర్బోదచి పెట్టి మున్సుబోద జెర్మితయ్. మున్సుబోదల్ కి, తేర్బోదల్ కి, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కి దేముడు జెర్మయ్లొ. ఎత్తిచి మొదొల్ దేముడు. 13 తుమ్ సొంత తీర్పు ఉచర. బోడి నే డంకింతె తేర్బోద దేముడుక ప్రార్తన కెరుక సూటి గే? 14 ఒండి లోకుమ్క దెకిలె, ‘మున్సుబోదచి సెండి దీగు జా తిలె సూటి నాయ్’ మెన నేనుమ్ గే? 15 ‘తేర్బోదక సెండి దీగు తిలె జాక గవురుమ్’ మెన నేనుమ్ గే? కిచ్చొక మెలె, జాక మరియాద తెన్ డంకితయ్. దస్సికయ్ దేముడు జాక దిగిల్ సెండి దా అస్సె. 16 ఈంజ కొడుచి రిసా కో జలెకు వేర సికడుక ఉచర్తయ్ గే, తుమ్ కిచ్చొ జానుక మెలె,

* 11:3 11:3 ఎపెసు 1:22-23, 4:15-16, 5:23. కొలొస్సియూల్ 1:18, 2:10.

కిచ్చి వేర రిత కెరుక నెంజె మెన ఒప్పున్, పడ్డె ప్రబుచ సంగుమ్లు ఎత్కితె ఇసి కెర్తతి.

ప్రబుచి ఆగ్చి లోయిచి గుర్తు తిలి పోడి, ద్రాచ రస్సుమ్

17 వేరచి రిసా తుమ్క మెన్సుక జతయ్ జలెకి, ఏక్ కోడుచి రిసా అంచి విసారుమ్ ఆవ్ సంగుక అస్సి. కిచ్చిచి రిసా మెలె, ప్రబుచి నావ్ తెన్ తుమ్ సంగుమ్తె సబ కెరుక బెదిలె, కామ్క జెతికయ్ బుద్ది తెన్ నాయ్, గని కామ్క నెంజిలి బుద్ది తెన్ బెదితను.

18 కిచ్చి బుద్దిచి రిసా ఆవ్ సంగితసి మెలె, ఎక్కి, 'సంగుమ్' మెన తుమ్ బెదితి పొది ఎక్కి మెన్సు తెన్ నాయ్. జట్లు జలి రితి జతను, మెన తుమ్చి రిసా ఆవ్ నూన అస్సి. జా కోడు ఇదిల్ నంప కెరుక జతయ్. 19 తుమ్తె కో నత్తిమ్ అస్తి గే, కో నాయ్ గే చినితి రిసా దన జట్లు తంకయ్ మెన ఏక్ వేల తుమ్ ఉచర్తను గే? దస్సి ఉచరుక పిట్టె నాయ్.

20 తుమ్ బెద సబ కెర్తి పొది పోడి చి ద్రాచ రస్సుమ్ కయ్లె పిల్లె, 'యేసుప్రబు దిలి అన్నిమ్ ఈంజ' మెన తుమ్ సంగిలే కి, దస్సి మెనుక నెంజె. 21 కిచ్చిక మెలె, తుమ్ సొంత ఆస్తిసి కక్క నే దెతె, సొంత జాయి గెతను, చి సగుమ్జిన్క నెంజ తా జోవయింక పెట్టి బెరె నాయ్. చి సగుమ్జిన్ మచ్చు గెతతి! 22 అబ్బవోమ్మ! తుమ్క గెరల్ నాయ్ గే, చి నే జెతె అగ్గె చూ తాన్ గెచ్చవంతి రితి గెరి కంక పింక నెంజె గే? నెంజిలె, ప్రబుచి సంగుమ్తె బెదిలసక నిస్కారుమ్ ఉచర, జోవయింతె నెంజిలసక నిస్కారుమ్ కెరుకయ్ మెన దస్సి కెర్తను గే? తుమ్క ఆవ్ కిచ్చి సంగిలె జయెదె? దస్సి కామ్చి రిసా తుమ్క 'చెంగిల్ కెర్తతి' మెన ఆవ్ సంగుక బెదెదె గే? నాయ్, గెద, బెదె నాయ్! నెంజె!

23 ప్రబుతె అంక దొర్కు జలిన్చి రిసా, ఆవ్ తుమ్కయ్ సార్పు కెర దిలిసి కిచ్చి మెలె, జోక విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి సార్పు కెర దిలి జా రాతి, యేసుప్రబు పోడి దెర, 24 దేముడు అబ్బోన్క జోబర సంగ ప్రార్దన కెర, మోడ కెర, "ఈంజ, తుమ్చి రిసా బలి జతి అంచి ఆగుక గుర్తు. ఈంజ కెర అంక ఉచార కెర కెయ్క కంక, అంచి రిసాయి ఉచర్తె తా" మెన ప్రబు సిస్సుల్క దిలన్. 25 జా అన్నిమ్ కయ్లి పడ్డె, ద్రాచ రస్సుమ్చి గలన్ దెర ప్రార్దన కెర, "ఈంజ గలన్చి రస్సుమ్ కిచ్చి గుర్తుచి రిసా మెలె, అంక నంపజతసచి పాపుమ్ పుంచితీ అంచి లోయిచి గుర్తు ఈంజ. ఈంజ, అంచి నొవి ప్రమానుమ్ జర్గు జతిన్చి గుర్తు. ఈంజ కెర అంక ఉచార కెర కెయ్క పిలెకి, అంచి రిసాయి ఉచర్తె

తా" మెన సంగ పియడ్లన్. 26 కిచ్చిక మెలె, జా పోడియె కెయ్క కయ్లె, జా ద్రాచ రస్సుమ్ కెయ్క పిలె, ప్రబు మొర అర్పితుమ్ జలిన్చి గుర్తు దెకయ్తను, సాడుప కెర్తి రితి జతను. జో ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె జెతె ఎదక జయ్యి గుర్తు దెకయ్తె తా.

27 జలె, కిచ్చి వేర బుద్ది తెన్ కో జా పోడియె కయ్లె, జా ద్రాచ రస్సుమ్ పిలె, ప్రబుచి ఆగుక జోచి లోయిక దూసుప కెర్తి రితి, విలువ నే దిలి రితి, పాపుమ్ వయుల. 28 జాకయ్, కేన్ మాన్సు జా పోడి కయెదె గే, జా లోయి పియెదె గే, తొలితో జోక జోయ్యి పరిచ్చ కెరన, సిలువతె ప్రబు జర్గు కెర్తి కామ్ ఉచరయ్ కవున్ పివును. 29 కిచ్చిక మెలె, 'ప్రబుచి ఆగుచి గుర్తు, జోచి లోయిచి గుర్తు ఈంజ' మెన సరిగా నే ఒప్పున్తె కో ఈంజ కవుల గే, పివుల గే, జో సిచ్చకయి జాక పియ జా పాపుమ్ వయనుల. 30 దస్సికయ్ తుమ్చితె ఒగ్గర్జిన్ చెంగిల్ నెంతె జబ్బుల్ జా అస్సున్, చి సగుమ్జిన్ కి మొర గెచ్చ అస్తి.

31 అమ్ సొంత పరిచ్చ కెరన బుద్ది కెరంతె తత్తమ్ జలె, ఇన సిచ్చల్ జతె తత్తమ్ నాయ్. 32 గని ప్రబు అమ్క అప్పె సిచ్చ కెర్తి, కిచ్చిక జా సిచ్చ కెర్తయ్ మెలె, అమ్క "అప్పె సిక్కుత్, చి ఈంజ లోకుమ్చి రితి కెర్తసక లయితి జా ఆకర్ దీనిచి జా వెల్లి సిచ్చ జతు నాయ్." మెనయ్, ప్రబు అమ్క రచ్చించుప కెర్తయ్.

33 జాకయ్, బావుడ్లు, జా పోడి కంక, జా రస్సుమ్ పింక తుమ్ బెదిలె, బమ్మ నే జతె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో రక. 34 నెంజిలె, కిచ్చి ఆస బుద్ది తెన్ కయ్లె పిల్లె, తీర్పు జా ప్రబుచి సిచ్చ జస్తె. కక్క చూ తిలె, గెరి అన్నిమ్ కెర్పు. వేర ఇన ఆడ్రల్, జలె, తుమ్చితె అయ్లె సంగిమ్దె.

12

ప్రబు దెత సెక్తివరల్

1 అన్నె మాన్సుల్చి పెట్టి ప్రబు దిల జోచి ఆత్మ దా సెక్తి వరల్చి రిసా తుమ్ నేన తంక, అంక ఇస్టుమ్ నాయ్. 2 తుమ్ ప్రబుక నేన్సి పొది మోసిమ్ జా, సయ్తాన్ ఉదడ్డి రితి ఇత్తల్ ఒత్తల్ గెతె తా, జివ్ నెంజిల బొమ్మల్క జోకర్తె తిలదు. 3 తుమ్ అన్నె దస్సి మోసిమ్ నే జతి రిసా తుమ్ కిచ్చి అర్దుమ్ కెరనుక అంచి ఆస మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కచి పెట్టి తిలె, జో మాన్సు యేసుక దూసుప కెరుక జోచి పెట్టి తయె నాయ్. జోక సాపెనచి కోడు జో సంగుక నెత్తె. పడ్డె, జో ప్రబుచి ఆత్మ మాన్సుచి

† 11:24 11:24 నెంజిలె, 'గండల్ జలి' బలి జలి

పెట్టి తిలకయ్ “యేసు దేముడు ప్రబుయి” మెన జో మాన్సు ఒప్పునుక తెరె.

4 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఎక్కిలోయి, వేర వేర సెక్తివరల్ దెయెదె. వేర వేర సెక్తివరల్, వేర వేర మాన్సుల్క జో దిలెకి, జో ఎక్కిలోచి ఆత్మయి జేవ్ ఎత్తి సెక్తివరల్ దెయెసా. 5 దేముడు జోచి ఆత్మవాటు వేర వేర సేవల్ వేర వేర మాన్సుల్క జో దెయెదె, గని జా సేవ ఎక్కిలో ప్రబుచి రిసాయి. 6 దేముడు రగల్ రగల్ కమొ కెరెదె, ఎక్కిలో ఇసి కెరెదె, అన్నెక్లో దస్సి కెరెదె, గని జేవ్ కమొ కెర్త సెక్తివరల్ ఎత్తి దెయెసా ఎక్కి దేముడు.

7 దేముడు ఎత్తి మాన్సుక జోచి ఆత్మసెక్తి వరుమ్ దా అస్సె, ఈంజ అమ్ దెకితసుమ్, జోక నంపజల మాన్సుల్ మొత్తుమ్ ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెన, ఎత్తి మాన్సుక ఆత్మసెక్తి వరుమ్ దేముడు దెయెదె. 8 కిచ్చొ మెలె, సుద్ది తిలి జోచి ఆత్మ ఎక్కిలోచి పెట్టి తా, జో మాన్సు ఒగ్గర్ బుద్ది తెన్ ప్రబుచి బోదన కెరుక జో సెక్తి దెతయ్. అన్నెక్లోచి పెట్టి ప్రబుచి జయ్యి ఆత్మ తా, అత్తుతె గ్యానుమ్ జో మాన్సు సంగుక ప్రబు సెక్తివరుమ్ దెతయ్. 9 అన్నెక్లోచి పెట్టి జయ్యి ఆత్మ తా నముకుమ్, సెక్తివరుమ్ దెతయ్. అన్నెక్లోచి అత్తి వేర వేర జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కమొ జర్లు జతు మెన ఒగ్గర్ కెర్త సెక్తివో జో దెతయ్. 10 అన్నెక్లోక జోవయించి అదికారుమ్ దెకయ్త రకుమ్లు అద్బుతుమ్ కమొ కెర్తి సెక్తి, అన్నెక్లోచి చోండి పుట్టవ ప్రబు జోచ కబుర్లు సంగెదె, అన్నెక్లోక వేర వేర బుద్దివోక ‘ప్రబు సికడ్లన గే నెంజితి గే’ చినితి సెక్తివరుమ్ దెయెదె. అన్నెక్లో వేర రగల్ జో అగ్గె నే సికిల బాసల్ తెన్ లట్టబుక సెక్తివరుమ్ దెతయ్. అన్నెక్లోక బాసల్చి అర్దుమ్ సంగుక సెక్తివరుమ్ దా అస్సె. 11 ఈంజేవ్ సెక్తివరల్ ఎత్తి కేనె తెంతో జెతయ్ మెలె, ప్రబుచి ఎక్కి ఆత్మయి, జేవ్ ఎత్తిజిన్చి పెట్టి జేవ్ వేర వేర కమొ కెర్తయ్. కేన్ మాన్సుక కేన్ సెక్తివరుమ్ జో దెయెదె గే, జోచి ఇస్టుమ్.

ఎక్కి ఆగ్గర్ వాటల్

12 కేన్ జవున్ ఆగ్గర్ కిసి ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల గే, జేవ్ వాటల్ ఒగ్గర్ జలెకి బెద ఎక్కి ఆగ్గర్ కిసి జయెదె గే, దస్సి, క్రిస్తుచి ఎక్కి ఆగ్గర్ జా నంపజలన మొత్తుమ్ బెదిలిసి. 13 అమ్ యూదుల్ జలెకి, *గ్రీసు దేసిమ్చ జలెకి, గొత్తి మాన్సుల్ జలెకి, గొత్తి మాన్సుల్ నెంజిలె కి, ఎక్కి ఆగ్గర్తె ఎక్కి ఆత్మతె

* 12:13 12:13 గ్రీసు దేసిమ్చ మాన్సుల్క సంగుల, గని ఇన్నె ‘గ్రీసు దేసిమ్చ’ మెన సంగిలె, యూదుల్ నెంజిలన మొత్తుమ్కయ్ సంగితయ్.

అమ్ నంపజలన జా బాప్తిసుమ్తె బెదిలమ్; అమ్ ఎత్తిజిన్క ప్రబు జోచి ఎక్కి ఆత్మతెయి పియడ్లన జలమ్, అమ్క ఒండిక ఎక్కి ఆత్మయి దా అస్సె.

14 అమ్చి ఆగ్గర్ ఎక్కి వాట తయె నాయ్. అమ్చి ఆగ్గర్తె ఒగ్గర్ వాటల్ తవుల. 15 “ఏక్ వేల చాటు ఆవ్ ఆతు నెంజి, జలె ఆవ్ ఈంజ ఆగ్గర్ వాట నెంజి” మెన సంగిలె కి, ఆగ్గర్ జా చాటు కచితుమ్ ఏక్ వాట జా తత్తయ్. 16 “ఆవ్ అంకి నెంజిచి రిసా ఆగ్గర్ వాట నెంజి” మెన కండ్లొ జవున్ ఏక్ వేల సంగిలె కి, జా ఆగ్గర్ జా కండ్లొ కచితుమ్ వాట జా తత్తయ్. 17 జలె ఆగ్గర్ ఒండి అంకి జలె, కిసి సూనుక జతి? ఆగ్గర్ ఒండి కండ్లొ జలె, కిసి జుంగుక జతి!

18 ప్రబు జాన జానయ్ ఆగ్గర్తె కిచ్చొ కిచ్చొ వాటల్ జో ఉచర్లి రితి బెదవ అస్సె. 19 జేవ్ ఎత్తి ఎక్కి వాట జత జలె, ఆగ్గర్ ఒండి కేనె తత్తి? 20 నిజామి ఆగ్గర్ ఒగ్గర్ వాటల్ తిలె కి ఎక్కి ఆగ్గర్ జతతి. 21 జాకయ్, “తుయి తంక అంక నాయ్” మెన ఆతుక అంకి సంగుక బెదె నాయ్. “తుయి తంక అంక నాయ్” మెన చట్టొక బోడి సంగుక బెదె నాయ్. 22 జలె, నాయ్, ఆగుతెచ అప్పు డీస్త వాటల్ నెంజిలె, జింక నెంజె, 23 చి ఆగ్గర్తె గవురుమ్ నెంజిల వాటల్క ‘డిసిలె లాజు’ మెన, గవురుమ్ కెర్త పాలల్ గలంతసుమ్. దెకుక సూటి నెంజిల అమ్చి ఆగుతె వాటల్ ఒగ్గర్ సూటి దెకయ్త. 24 ‘డిసుక సూటి’ మెన, తిల వాటల్క లుంకడుక నాయ్.

25 జలె దేముడు, ఒండి ఆగ్గర్ ఎక్కి సేంతుమ్ తతి రితి, ఆగ్గర్చి వాటల్ ఎత్తి అన్నె ఆగ్గర్ వాటల్క గవురుమ్ దెకిత్ రితి, తొక్కి గవురుమ్చ ఆగ్గర్ వాటల్క ప్రబు ఒగ్గర్ గవురుమ్ దెతి రితి బెదవ అస్సె. 26 ఒండి ఆగ్గర్చి ఏక్ వాటక నొప్పి అయ్లె, తిల వాటల్ ఎత్తిక బాద. ఒండి ఆగ్గర్తెచి ఏక్ వాటక గవురుమ్ అయ్లె, తిలి ఎత్తి వాటల్క సర్ల.

27 జలె, తుమ్ జోక నంపజలన మొత్తుమ్ క్రిస్తుచి ఆగ్గర్ జా అస్సున్, చి తుమ్చితెచొ ఎత్తి మాన్సు క్రిస్తుచి ఆగ్గర్ వాట జయెదె. 28 పడ్డొ, దేముడు మొత్తుమ్ సంగుమ్తె వేర కమొచి రిసా, ప్రబు వేర వేర మాన్సుల్క నిసాన అస్సె. తొలితొ జోచి నావ్ తెన్ బుల బుల సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త బారికుల్, పడ్డొ జోచ కబుర్లు సంగితసక, పడ్డొ బోదన కెర్తన, పడ్డొ జోచి సెక్తిక జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లెల కమొ కెర్తన, పడ్డొ జబ్బు తెన్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్తన, పడ్డొ బాదల్ తిల మాన్సుల్క తోడు కెర్తన, పడ్డొ సంగుమ్చ కిచ్చొ కిచ్చొ కమొక ఏలువ కెర్తన, పడ్డొ వేర వేర బాసల్ తెన్ ప్రబుచ కొణొ సంగితసక తిలన్.

29 ఎత్కిజిన్ ప్రబుచ బారికుల్ జవుల గే? ఎత్కిజిన్ జోచ కబుర్లు సంగితస జవుల గే? ఎత్కిజిన్ బోదన కెర్తన జవుల గే? ఎత్కిజిన్ వెల్లెల వెల్లెల కమొ కెర్తన జవుల గే? 30 ఒండి జబ్బుల్ తిల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెర్తి సెక్తి ఎత్కిజిన్క తయెదె గే? వేర వేర బాసల్ తెన్ ప్రబుచ కొణొ సంగితి వరుమ్ ఎత్కిజిన్క తయెదె గే? జేవ్ వేర బాసల్ తెన్ కొణొచ అర్దల్ సంగుక ఎత్కిజిన్క సెక్తి తయెదె గే? 31 జలె తుమ్చి పెట్టి ముక్కిమ్చయ్ ఆత్మవరల్క తుమ్ ఆస జా. ఈంజయి నెంజ, అన్నె చెంగిలి వాటు దెకయిందె.

13

ఎత్కిచి కంట ప్రేమయ్ ముక్కిమ్

1 మాన్సుల్చ బాసల్ తెన్ కి, దూతల్చ బాసల్ తెన్ కి ఆవ్ లట్టబ్బె కి, అంచి పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె, రితి టమ్ము జవున్, కంచు గంటొ బజయ్లి అవాడ్ రితి జతయ్. 2 పడ్డొ, ఏక్ వేల ప్రబుచ కబుర్లు సంగుక అంక సెక్తి తిలె కి, ప్రబుచ గుట్టుల్ ఎత్కి జోచి రిసాచి గ్యానుమ్ ఎత్కి ఆవ్ జాన్లె కి, డొంగ్రల్ ఉట్టువ ఎదిలి నముకుమ్ అంక తిలె కి, అంచి పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె, కామ్క నెంజిలోసా జయిందె. 3 అంక కలుగు జలిసి ఎత్కి ఏక్ వేల బీద సుదల్క పూర్తి వంట దిలెకి, 'పున్నిమ్' మెన బలి జతి రితి ఆవ్ ఏక్ వేల అంచి ఆగ్ ఆగితె డయాడ్లెకి. అంచి పెట్టి ప్రేమ నెంజిలె, అంక ఎద్దరె కామ్క నెంజె.

4 ప్రేమ, జలె, అమ్చి పెట్టి తిలె, బాదల్ ఓర్పువ జా జీనుమ్దె. మెత్తన తా మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకుమ్దె. ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తిలె, గోసల్ జము నాయ్. అమ్చి సొంత గవురుమ్ సంగనుమ్ నాయ్. సొంత గవురుమ్ ఉచరనుమ్ నాయ్. 5 అన్నె మాన్సుల్చి మరియాద కడుమ్ నాయ్. ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తిలె, అమ్చి సొంత ఇస్తుమ్ జర్లుప కెరుక ఆస జము నాయ్. కోపుమ్ దెకవుమ్ నాయ్. పెట్టి కోపుమ్ తియనుమ్ నాయ్. 6 అమ్చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, పాపుమ్ దెకిలె సర్ల జము నాయ్, గని సత్తిమ్ తిలి కిచ్చొ జవున్ కామ్ దెకిలె, సర్లయ్ జుమ్దె. 7 అమ్చి పెట్టి ప్రేమ తిలె, అన్నెక్ మాన్సుల్చ తప్పుల్క ఓర్పువ జుమ్దె. నముకుమ్ తెన్ తమ్దె. 'ఎత్కి చెంగిల్ జయెదె' మెన దయిరిమ్ తెన్ తమ్దె. ఎత్కి బాదల్ ఓర్పువ జా నిదానుమ్ తమ్దె.

8 ప్రేమ, జలె, కెయక కి కేడె నాయ్. గని ప్రబుచ కబుర్లు సంగితి కాలుమ్, మాత్రుమ్, కేడెదె. వేర వేర బాసల్ తెన్ ప్రబుచ కొణొ లట్టబ్బెసి కి కేడెదె. గ్యానుమ్ సికడ్డిసి కేడెదె. 9 కిచ్చొక మెలె, అప్పె ఆవ్ గ్యానుమ్

ఇదిలిన్ జానుమ్. ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిసి కి ఇదిలిదిల్ సంగితనుమ్. 10 గని పూర్తి జతినచి కాలుమ్ అయ్లె, అమ్ ఇదిలిదిల్ జాన్లెసి కేడెదె. 11 ఆవ్ బాల తిలి పొది బాలబోదచి రితి లట్టబ్బె తిలయ్, బాలబోదచి బుద్ది తెన్ తిలయ్, బాలబోదచి రితి ఉచరె తిలయ్. గని వడ్డితి తెంతొ, బాలబోదచి రితి ఇండుక ములిలయ్.

12 అప్పెచి మట్టుక ప్రబుచి ఎత్కి కిసి చినితనుమ్ మెలె, గాండు డంకిల్ రితి సొస్తుమ్ డిసి నాయ్; అద్దుమ్తె దెకిలి రితి. గని తెదొడకయ్, కిచ్చొ అడ్డు నెంతె, సొస్తుమ్ దెకుమ్దె, అర్దుమ్ కెరనుమ్దె. ఆవ్, జలె, అప్పె ఇదిలిదిల్ జాని. తెదొడకయ్ పూర్తి అర్దుమ్ జెయెదె. ప్రబు అప్పె కి అగ్గె తెంతొ అంకయ్ కిసి పూర్తి జానె గే, దస్సి, తెదొడకయ్ జోక ఆవ్ పూర్తి జానిందె, అంక పూర్తి అర్దుమ్ జెయెదె.

13 జలె, తిన్ని పాడ్ నే జతె కెయక తెయక తా గెచ్చుల. కిచ్చొ కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి రిసాచి నముకుమ్, పడ్డొ ప్రబుచి తెడిచి ఆస, పడ్డొ ప్రబు దెతి ప్రేమయి. గని, జేవ్ తిన్నితె ప్రబు దెతి ప్రేమయి గొప్పచి.

14

ఎత్కిజిన్ జాన్లె బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిసి

1 ప్రబుచి ప్రేమ తెన్ తంక తుమ్ ఆస జా, పడ్డొ, జోవయించి ఆత్మచ సెక్తివరల్క ఆస జా. జేవ్ వరల్తె ముక్కిమ్క దేముడుచ కబుర్లు సంగితి సెక్తివరుమ్కయ్ ఆస జా. 2 కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవున్ వేర బాస తెన్ ఎక్కిలో లట్టబ్బె, ప్రబు తెన్ని లట్టబ్బెతయ్, గని మాన్సు తెన్ నాయ్. మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి తెడి ప్రబుచ గుట్టుల్ జో మాన్సు సంగితయ్, గని సూన్తో కేన్ మాన్సుక అర్దుమ్ జెయె నాయ్. 3 గని, తిలస ఎత్కిజిన్ జాన్తి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు కో సంగిలె, సూన్తసక జోవయించి ఆత్మతె డిట్టుమ్ కెరెదె. జేవ్ నేన్లెసి జేవ్ సికుక జయెదె, చి నెతిర్లిన్క దయిరిమ్ జంక జయెదె. 4 తిలస నేన్లె బాస తెన్ కో లట్టబ్బె, జో లట్టబ్బెసొకయ్ లాబుమ్, గని తిలస జాన్లె బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు కో సంగిలె, నంపజల సంగుమ్ మొత్తుమ్కయ్ లాబుమ్.

5 జలె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ ప్రబు దెత వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్బె అంక సర్ల, గని అన్నె కిచ్చొ ఆస జతసి మెలె, తుమ్క 'మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ప్రబుచ కబుర్లు సంగుతు' మెనయ్ అంచి ఇస్తుమ్. సంగుమ్చ మాన్సుల్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి

సొంత బాస తెన్ కో జలెకు అర్దుమ్ సంగిలెకయ్, సూన్తనక లాబుమ్, ఆత్మతె వడ్డుల తిలస నేన్లి బాస తెన్ ప్రబుచి కిచ్చొ జవున్ కోడు సంగితి కంట, తిలస జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచి కబుర్ సంగిలె చెంగిలి.

6 బావుడ్లు, ఆవ్ తుమ్చితె జా కెర తుమ్ నేన్లి బాస తెన్ లట్టబ్బె, తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ప్రబు దెకయ్లసి కిచ్చొ జలెకు నే సంగిలె తుమ్క కిచ్చొ లాబుమ్? ఆవ్ తుమ్చి పాసి జా దేముడుచి సత్తిమ్ సూనవుక నెంజిలె, దేముడుచి రిసా తుమ్క నొవి గ్యూనుమ్చి సికడ్లె జలెకు, జో సంగిలి కబుర్ నే సూనయ్లె జలెకు, జోచి బోద నే సంగిలె జలెకు, అవ్ దస్సి నే కెర్లె తుమ్క కిచ్చొ లాబుమ్! కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్. 7 మూరి జలెకు, వీన జలెకు జీవ్ నెంజిల రితయ్ బజింత్రలు, కి అవాడ్ జయెదె. బజెనక ఉచర్లె సొస్టుమ్ నే బజిలె, మాన్సుల్ రాగుమ్ కీసి చినుల? 8 పడ్డె, జమాన్లుచి నప్పీర్మూరి జవున్ సొస్టుమ్ నే బజిలె, యుద్దుమ్ కెరుక మెన జేవ్ జమాన్లుతె కో తెయార్ జవుల? 9 తుమ్చి తెన్ కి దస్సి, తుమ్ సొస్టుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి తుమ్చి జిబ్ తెన్ నే లట్టబ్బె, లట్టబ్బె బాస తెన్ తుమ్ కిచ్చొ సంగిలిసి కీసి జాననుమ్దె? తుమ్ మాన్సుల్క నాయ్, గని ఆరి వాదు తెన్ లట్టబ్బె రితి తస్సె.

10 నిజుమి, ఈంజ లోకుమ్తె ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ బాసల్ తవుల, చి జేవ్ బాసల్ ఎత్కితె అర్దుమ్ నెంజిల కొడె తయె నాయ్. 11 గని, కేన్ బాస ఆవ్ నేన్లె, జా బాస తెన్ ఎత్కిలో లట్టబ్బె, జో అంక వేరయ్ దేసిమ్చ మాన్సు జయెదె, ఆవ్ కి జోక వేరయ్ దేసిమ్చ మాన్సు జయిందె.

12 తుమ్చి తెన్ కి దస్సి. ప్రబుచ ఆత్మవరల్క తుమ్క ఆస అస్సెచి రిసా, ముక్కిమ్క నంపజలస మొత్తుమ్ ఆత్మక వడ్డితి రితి ప్రబు దిల వరల్ బుద్ది తెన్, నిదానుమ్ తెన్ దెరసుక అస్సె.

వేర బాస తెన్ లట్టబ్బె కీన్ తంక

13 ఎత్కిజిన్క కామ్క జెతి, ప్రబుచి కోడు కో వేర బాస తెన్ లట్టబ్బె, 'జా అర్దుమ్ సంగితి సెక్తి దొర్కు జవున్' మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర. 14 అమ్ నేన్లి బాస తెన్ ఆవ్ జవున్ ప్రార్దన కెర్లె, అంచి ఆత్మయి ప్రార్దన కెర్తయ్, గని అర్దుమ్ నెంజిలి రిసా అంచి బుద్దితె పలితుమ్ దెరె నాయ్. 15 జాకయ్, ఆవ్ కిచ్చొ కెరుక? ఆత్మ తెన్ కి ప్రార్దన కెరిందె, మెన్సు

* 14:16 14:16 తెద్దిలి మెలె ఆవేన్. † 14:21 14:21 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లె ఆగ్నల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడె ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పున్కుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయ ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ముచొచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్నల్ మెన రగ్గవ అస్సె. ‡ 14:21 14:21 యెనయా 28:11-12, ద్వితియాపదేశ కాండుము 28:49.

తెన్ కి ప్రార్దన కెరిందె. ప్రబుచ గనుమ్లు ఆత్మ తెన్ గాయిందె, చి మెన్సుతె అర్దుమ్ తెన్ కి గాయిందె.

16 నెంజిలె, ఏక్ ఆత్మ తెన్చి తుమ్చితె ఎత్కిలో ప్రబుక కిచ్చొ జవున్ సర్ద తెన్ జోబర సంగిలె, జా సెక్తివరుమ్ నెంజిలస జో సంగిలిన్చి కోడుచి అర్దుమ్ నేన కెర, జో మాన్సుచి సర్దచి జా ప్రార్దనతె కీసి జోచి మెన్సు బెదవ '*తెద్దిలి' మెన ఒప్పునుల? నెత్తిర్లి! 17 నిజుమి జో మాన్సు జోచి సర్ద సంగ తయెదె, గని సూన్తో మాన్సుక కిచ్చొ లాబుమ్ నాయ్.

18 తుమ్ ఎత్కిజిన్చి కంట ఆవ్ వేర బాసల్ తెన్ ఒగ్గర్ లట్టబ్బెచి రిసా ప్రబుక అంచి సర్ద ఆవ్ సంగితిసి. 19 గని, సంగుమ్తె ఆవ్ తిలి పొది అన్వెక్లొ అర్దుమ్ నే కెరంతి, జేవ్ నేన్లి బాస తెన్ దెస్సు వెయిలు కొడె లట్టబ్బె కంట, జేవ్ అర్దుమ్ కెరంత బాసచ పాచ్ కొడె జోవయింక బోదన కెర్తి రితి లట్టబుక అంక ఇస్టుమ్.

నంపజలస ఆత్మక వడ్డితె రితి సంగుమ్తె కిచ్చొ కెరుక

20 బావుడ్లు, బాలబోదల్చి బుద్ది తెన్ తుమ్ తా నాయ్. పాపుమ్చి కామ్క జలె, నేన్ల బాలబోదల్ రిత తా, గని బుద్దిచి కామ్క జలె వడ్డిల రిత జా. 21 †మోసే పూర్ముచొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్నల్తె రెగ్గయ్లి కోడు కిచ్చొ మెలె,

‡ "వేర బాసల్ తెన్ వేర దేసిమ్లుచ మాన్సుల్చి చొండివాట్ ఈంజ దేసిమ్చక బోద కెరిందె. కెర్లె కి, సూన్తి నాయ్' మెన ప్రబు సిచ్చుచి తీర్పు సంగితయ్."

22 జా కోడు సదు కెర్లె, నంపతిలసక నాయ్, గని నంపనెంజిలసకయ్ జేవ్క అన్మానుమ్చి పాపుమ్ లయితి గుర్తుకయ్ జేవ్ నేన్ల బాసల్ తెన్ లట్టబ్బెనక ప్రబు సెలవ్ దెతయ్. జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిసి, మాత్తుమ్, నంపనెంజిలసచి రిసా నాయ్, గని నంపజతసకయ్ 'అర్దుమ్ కెరంతు' మెనయ్ ప్రబు సెలవ్ దెతయ్.

23 జలె, నంపజలస మొత్తుమ్ సంగుమ్తె బెదితి పొది ఎత్కిజిన్ జేవ్ వేర వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్బె తిలె, వేర మాన్సుల్ జలెకు, ఎద్దరె నంప నెంజిలస జలెకు తెడి అయ్లె, తుమ్ ఎత్కిజిన్క 'వెర్లి జా అస్సి' మెనుల. 24 జాన్లి బాస తెన్ ప్రబుచ కబుర్లు ఎత్కిజిన్ సంగిలె, నంపనెంజిలోసా

జవున్, వేర మాన్సు జవున్ తెడి అయ్లె, ఎత్తిజిన్ సంగితిసి నూన, జోవయించి పాపుమ్ చినన, జేవ్ ఎత్తిజిన్చి అత్తి సంగిలిన్క జో మాన్సు పరిచ్చు జలి రితి జతయ్. దేముడు దెతి తీర్పుల్ నూన్తయ్, చి ²⁵ జోవయించి పెట్టి తిల గుట్టుల్ జోవయింక సొస్టుమ్ డీసుల, చి జోవయించి మొక్కె నెర్ను సేడ, ప్రబుక బక్తి కెరెదె, చి దేముడు తుమ్చి తెన్ తిలిసి జో ఒప్పనెదె.

²⁶ జలె, అన్నె కిచ్చో తుమ్క సంగుక, బావుడ్లు? తుమ్ సంగుమ్తె బెద వెసితి పొది తుమ్చితె ఎత్తి మాన్సుక కిచ్చో జవున్ ఆత్మనెక్తి తయెదె. ఎక్కిలోక ఏక గనుమ్ గయిందె మెన తయెదె, అన్నెక్కిక కిచ్చో జవున్ బోదన కెరుక మెన తయెదె, అన్నెక్కిక ప్రబు కిచ్చో జవున్ దెకవ తిలిసి సంగుక మెన తయెదె, అన్నెక్కి కేన్ జవున్ ఆత్మబాస తెన్ కిచ్చో జవున్ సంగెదె మెన తయెదె, అన్నెక్కిక జా కోడుచి అర్దుమ్ సంగెదె మెన తయెదె. సంగుమ్తె కిచ్చో కెర్లె కి ఎత్తిజిన్క కామ్క జెతి రితి తుమ్ కెర. ²⁷ కో ఆత్మబాసల్ తెన్ లట్టబ్బన తిలె, ఎక్కి, దొగుల గే తీగ్ల వర్న తెన్ జేవ్ బాసల్ తెన్ లట్టబ్బు, చి ఎక్కిలో జా అర్దుమ్ సంగుసు. ²⁸ గని, అర్దుమ్ సంగితోసా ఒత్త నెంజిలె, వేర వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్బొసా సంగుమ్తె తుక్లె తా. జోక జోయ్యి బాసల్ ప్రబు తెన్ లట్టబుక, గని కో నూన్తి రితి నాయ్. ²⁹ పడ్డో, ప్రబుచ కబుర్లు సంగితన దొగుల తీగ్ల జోచ కబుర్లు సంగుతు, చి తిల మాన్సుల్ జేవ్ సంగితిన్చి అర్దుమ్ ఉచరంతు. ³⁰ అన్నెక్కిక ఒత్త వెన తిలోసాక ప్రబు కిచ్చో దెకయ్లె, అగ్గెచో తుక్లె తంక. ³¹ కిచ్చోక మెలె, ఎత్తిజిన్ వర్న తెన్నె ఎక్కిలోచి పడ్డో అన్నెక్కి ప్రబుచ కబుర్లు సంగుక జయెదె. దస్సి వర్న తెన్ లట్టబ్బె, ఎత్తి మాన్సు కిచ్చో జవున్ సికుక జయెదె, ఎత్తి మాన్సు కిచ్చో జవున్ అర్దుమ్ నూనుక జయెదె; జాగర్ల సంగితిన్ జలెకి, దయిరిమ్ సంగితిన్ జలెకి. ³² ప్రబుచి కబుర్ జో సంగితి నెక్కిక ముద్దో కెర్రి నెక్కి జోచి అత్తి అస్సె. తుక్లె తంక నూటి తిలె, తెరె. ³³ దేముడు జోచి సంగుమ్తె సెంతుమ్ దెతోసా గని జో అల్లర్లు కెర్రిసా నెంజె.

³⁴ ప్రబుచ మాన్సుల్చ సంగుమ్లు ఎత్తితె కెర్రి రితి, ఒత్తచి సంగుమ్తె కి తేర్బోదల్ తుక్లె తంక. జేవ్ లట్టబుక సెలవ్ నాయ్, దేముడు మోసె తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె రెగిడ్డి రితి మున్నర్పుల్చి తెడి జేవ్ తంక. ³⁵ జేవ్ కిచ్చో జవున్ పుసుక మెలె, మున్నర్పుల్క గెరి పుస తంక. తేర్బోద సంగుమ్తె లట్టబుక చెంగిల్ నాయ్. ³⁶ తుమ్ వేర ఉచర్లసు

జలె, దేముడుచి కోడు తుమ్చితెయ్ మొదోల్ జలి గే? నెంజిలె, ఎక్కి తుమ్ నూన అస్సున్ గే?

³⁷ 'ప్రబుచ కబుర్లు సంగితోసా ఆవ్' మెన అన్నె కో ఉచర్లె, 'ప్రబుచి ఆత్మనెక్తి తతోసా ఆవ్' మెన అన్నె కో ఉచర్లె, ఆవ్ తుమ్క రెగిడ్డిన్క 'ప్రబుయి దిలిసి ఆడ్ర' మెన జో ఒప్పనుక. ³⁸ జో ఈంజ ఒప్పనె నాయ్ గే, జో మాన్సుక 'ప్రబుచి ఆత్మనెక్తి తిలోసా' మెన ఆవ్ ఒప్పనుమ్ నాయ్.

³⁹ జలె, బావుడ్లు, ప్రబుచ కబుర్లు సంగిమ్దె మెన తుమ్ ఆస జా, చి జోచి ఆత్మనెక్తిక వేర బాసల్ తెన్ లట్టబ్బిన్క అడ్డు కెర నాయ్, ⁴⁰ గని కిచ్చో కెర్లె కి, బుద్ది తెన్ మరియాద్ తెన్ సెంతుమ్ తెన్ కెరన.

15

యేసుక్రీస్తు మొర కచితుమ్ అన్నె జీవ్ జలిన్

¹ జలె, అప్పె బావుడ్లు, సుబుమ్ కబుర్ సంగితి రిసాచి తుమ్క ఉచార్ కెరయిందె. ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ తుమ్క నూనయ్లి పొది కిచ్చో కిచ్చో సంగిలమ్ గే, తుమ్ ఉచర. జా ఎత్తి తుమ్ నూన నంపజలదు. ² ఆవ్ సంగిలి సుబుమ్ కబుర్చి తుమ్ నే పచ్చితె నిదానుమ్ జా అస్సున్ జలె, జాచి రిసా రచ్చించువ జతె అస్సున్. గని నంపజలన తెన్ తుమ్ బెదిలిసి ఆరిచి జలె, తుమ్క నముకుమ్ నాయ్.

³ జలె, అంక దిలిన్క 'ఎత్తిచి కంట ముక్కిమ్చి, జా' మెనయ్ తుమ్క ఆవ్ అన్నె తిలయ్. కిచ్చో కోడు మెలె, 'జర్లు జయెదె' మెన పూర్లుమ్ దేముడుచి కొడోతె రెగ్గయ్లి రితి, అమ్చ పాపల్ గెచ్చయ్తి బలి జతి రిసా క్రీస్తు మొర, ⁴ రోయి జా, 'జర్లు జయెదె' మెన దేముడుచి కొడోతె అగ్గె రెగిడ్డి రితి తిర్తక అబ్బొసి జోక అన్నె జయడ ఉట్టయ్లన్. ⁵ *కేపాక, పడ్డో బారజిన్ సిస్సుల్ మొత్తుమ్క డీసిలన్. ⁶ పడ్డో పాచ్ పుంజో జిన్చి కంట ఒగ్గర్జిన్ నంపజలనక ఎక్కి సుటు డీసిలన్. జోవయింతె అప్పెక ఒగ్గర్జిన్ జివ్వి అస్సి, గని సంగుమ్జిన్ మొర గెల.

⁷ పడ్డో, యాకోబుక డీసిలన్. పడ్డో సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక మెన జో నిసాన్ల బారికుల్ ఎత్తిజిన్క డీసిలన్. ⁸ పడ్డో, ఆవ్ అగ్గె జోచొ సిస్సుడు నెంజ తా, ఆవ్ సరి జతి సమయుమ్క నే జెర్మిలోసా జలె కి, ఆకర్క అంక కి డీసిలన్. ⁹ జోచ బారికుల్ ఎత్తిచి కంట ఆవ్ దాక్ జయిందె. 'జోచొ బారికి' మెననుక ఆవ్ విలువ కి నాయ్. కిచ్చోక మెలె, జో దేముడుచ బక్తుల్ జల నంపజలన్క ఆవ్

* 15:5 15:5 మెలె 'పేతురుక'. † 15:9 15:9 బారికుల్ 9:1-3. ‡ 15:10 15:10 బారికుల్ 9:4-6.

అగ్గె †అల్లర్ కెరై తిలయ్. 10 గని జో దేముడుచి దయచి రిసా †రచ్చించుప జా జోచో బారికి ఆవ్ జా అస్సి, చి అంక కెర్రి దయ ఆరిచి నెంజె. జేవ్ ఎత్తిజిన్చి కంట ఆవ్ ఒగ్గర్ కామ్ కెర అస్సి, జా అంచి సొంత సెక్తి తెన్ నాయ్, గని అంచి పెట్టి తిలి దేముడుచి దయయ్ అన్నె ఈంజ కామ్ కెరవ అస్సి. 11 ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లె కి, జేవ్ సూనయ్లె కి, అమ్ ఒండి ఈంజయ్ ఎక్కి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తసుమ్చి, తుమ్ నంపజలదు.

క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిసి మాన్సుల్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక

12 జలె, క్రీస్తు 'మొర్రికయ్, దేముడు జోక అన్నె జియడ ఉట్టయ్లన్' మెన సుబుమ్ కబుర్ తిలె, 'మొర్లన అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్' మెన తుమ్చితె సగుమ్జిన్ కిసి నంగుక జయెదె? 13 మొర, అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక నెంజె మెలె, క్రీస్తు కి 'జీవ్ జా ఉట్టి నాయ్' మెనుక జయెదె. 14 క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి నాయ్ జలె, ఆవ్ బోద కెర్రిసి, తుమ్చి నముకుమ్ ఎత్తి, ఆరి. 15 అన్నె దస్సి తిలె, దేముడుచి రిసాచి అమ్చి సాచి అబద్దుమ్చి జా తయెదె. కిచ్చొక మెలె, జోక 'క్రీస్తుక అన్నె జీవ్ కెర ఉట్టయ్లన్' మెన సాచి నంగిలమ్. గని 'మొర్లన జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్' మెలిన్ ఏక్ వేల నిజుమ్ జలె, యేసుక కి జో దేముడు జియడ ఉట్టవ తయె నాయ్. 16 కిచ్చొక మెలె, మొర్లన అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ మెలె, 'క్రీస్తు కి అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి నాయ్.' 17 క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి నాయ్ మెలె, తుమ్చి నముకుమ్ ఆరి అస్సి మెనుక జతి, చి అప్పెక తుమ్చ పాపల్ తెన్ని అస్సున్ మెనుక జయెదె. 18 జా నిజుమ్ జలె, క్రీస్తుక నంపజలన మొర్లన కి నాసెనుమ్తె గెచ్చు తవుల. 19 ఎక్కి ఈంజ లోకుమ్తెచి అమ్చి జిచితుమ్చి రిసా క్రీస్తు అమ్క కామ్క జయెదె మెన అమ్చి నముకుమ్ తిలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తిచి కంట, అమ్మి నిస్కారుమ్ తిలన జమ్దె.

20 గని నిజుమి క్రీస్తు మొర్లు తెంతో జీవ్ జా ఉట్ట కెర, మొర అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక తిలనకతె తొల్పుర్ జా అస్సి. 21 కీతొలితొచో మాన్సు ఆదాము పాపుమ్ కెర్రిన్చి రిసా మొర్లు మొదోల్ జా అయ్లి.

గని మొర్లు తెంతో అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అన్నెక్రో మాన్సు తెంతో అయ్లి. 22 ఆదాముచి తెడి ఈంజ లోకుమ్చ ఎత్తిజిన్ మొర గెతతి, దస్సి క్రీస్తుచి తెడి తిలన ఎత్తిజిన్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల.

23 గని ఎత్తిజిన్ సరిగా వర్లు తెన్ అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుక అస్సి. తొలితో తొల్పుర్ జలొ క్రీస్తు అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట అస్సి. పడ్డో, జో ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతి దీసిక జోచయ్ జల మాన్సుల్ కి జీవ్ జా ఉట్టుల. 24 జా జర్లు జలి పడ్డొక, ఆకర్క, *అదికారుమ్ తిలిన్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి, †అదికారుమ్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి, ‡సెక్తివో ఎత్తిచి ఉప్పిరి జో జిన్ గెచ్చు కెర, యేసు జోచి రాజిమ్ దేముడు అబ్బొన్చి అత్తి అన్నె సొర్లు కెర దెయెదె. తెదొడి ఆకర్ జయెదె. 25 మదెనె, జోచ విరోదుమ్ సుదల్ ఎత్తిక, జో జిన్తె ఎదక, క్రీస్తు సొంత ఏలుప కెరుక అస్సి. 26 జా ఆకర్క నాసెనుమ్ జలి విరోది, మొర్లు.

27 § "జో ఏలుప కెర్రి రిసా, దేముడు ఎత్తి జోచి అత్తి సొర్లు కెర దా అస్సి" మెన రెగ్గ అస్సి. మదెనె క్రీస్తుచి అత్తి ఎత్తి సొర్లు కెర దిలొసా అబ్బొసి. జో అబ్బొన్కయ్ పిట్టవ, ఎత్తి క్రీస్తుచి అదికారుమ్ తెంతో అస్సి. 28 క్రీస్తు ఎత్తిక జిన్ కేడయ్లె, ఈంజ మదెనె జోచి అత్తి జా ఎత్తి సొర్లు కెర తిలొ అబ్బొన్చి అత్తి తెదొడ్కయ్ జొయ్యి అన్నె సొర్లు కెర దా, జొయ్యి అబ్బొన్చి తెడి కి తయెదె. దస్సి దేముడు అబ్బొసి ఎత్తిక పూర్తి సొంత ఏలుప కెరెదె.

అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుమ్దెచి రిసా బుద్ది ఇండ

29 మొర్లన అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ మెలె, సగుమ్జిన్ కిచ్చొక మొర్లనచి రిసా బాప్తిసుమ్ నజన్తతి? మొర్లన ఎద్దరె అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ జలె, జోవయించి రిసా సగుమ్జిన్ కిచ్చొక బాప్తిసుమ్ నజన్తతి? 30 మొర్లన అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ జలె, 'మొర్లిసి జీవ్ జా ఉట్టుల' మెన ఆవ్ కిచ్చొక కెర్రిడ్ తెదొడ్ మొర్లి ప్రమాదుమ్ ఆనయ్తసి? జీవ్ జా ఉట్టుక నెంజె మెలె, ఇసి జతె తత్తయ్ గే? 31 నాయ్, బావుడ్లు, తుమ్ నంపజలి రిసా ఆవ్ ప్రబుచి తెడి కెర్రి గవురుమ్ ఉచరంతసి గే, తెద్దికచితుమ్ ఆవ్ కిచ్చొ నంగితసి మెలె, రోజుక ఆవ్ మొర్లసి. 32 ఎపెసు పట్టుమ్తె, జేవ్ కెల్క

§ 15:21 15:21 రోమియల్ 5:14-21, అదికారుమ్ 3 అధ్యయిమ్. * 15:24 15:24 ఎపెసు 1:21 దెక. జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ తిన్ని కొడె నంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్టచి రిసా నంగితె తిల. కొలోస్సియల్ 1:16 కి దెక. † 15:24 15:24 ఎపెసు 1:21 దెక. జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ తిన్ని కొడె నంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్టచి రిసా నంగితె తిల. కొలోస్సియల్ 1:16 కి దెక. ‡ 15:24 15:24 ఎపెసు 1:21 దెక. జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ తిన్ని కొడె నంగిలె, దూతల్ బూతల్ గట్టచి రిసా నంగితె తిల. కొలోస్సియల్ 1:16 కి దెక. § 15:27 15:27 కీర్తనలు 8:6. * 15:30 15:30 మెలె, జో దస్సి మెన సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తె తత్తయ్, చి జా కోడు సూనుక నెనిలన కోపుమ్ జా జోవయంక మారుక ఉచర కిచ్చొ కిచ్చొ సిచ్చల్ కెర్తితి.

కెల్లి రితి ఆవ్ జంతువుల్ తెన్ జుజ్జల్ రితి జలయ్. ఆవ్ దస్సి జతిన్తె ఈంజయ్ లోకుమ్తె అంక కిచ్చొ లాబుమ్! కిచ్చొయ్ లాబుమ్ నాయ్. మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితి నాయ్ జలె, ప్రబుచి రిసా కిచ్చొ అల్లర్ సేడ్లె కక్క లాబుమ్ నాయ్, చి

†“కలిక ఆవ్ మొరిందె చి రిసా అజి కంక, పియ కెర, ఎదిల్ సర్ల కెరుమ!”

మెనుక జతి. 33 తుమ్ మోసిమ్ జా నాయ్! “పాపుమ్బుద్దిచ మాన్సుల్ తెన్ బెదిలె, చెంగిల్ బుద్ది తిలోసా కి పాడ్ జయెదె” మెన సంగితి కోడు నిజుమ్. 34 అల్లె, ఉట్ట! బుద్ది జా పాపుమ్ ముల! సగుమ్జిన్ దేముడుక ఎద్దరె నేన్తి, చి జోవయించ రుజ్జుల్ దెకవుక అస్సె! తుమ్క ‘లాజ్ జా జతు’ మెనయ్ ఆవ్ ఇసి సంగితసి.

మొర, నొవి పొలిక జా పరలోకుమ్తె జెర్మితిన్

35 గని తుమ్చితె కో గే కిచ్చొ పునెదె మెలె, “మొర గెలస కిసి జా అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల? ఉట్టె, కిచ్చొ రగుమ్ ఆగ్ తెన్ తవుల?” మెన పునెదె. 36 ఓ బుద్ది నెంజొలోసా, తుక వెర్రి! కిచ్చొ జవున్ బి గలిలె, ఉప్పిర్చి చామ్ మొర్లెకయ్ జియ మొక్క జయెదె! 37 బీ గలితోసా గోదుమ్ గే, కిచ్చొ జవున్ వేర గిడ్డల్ గే పంటో జంక జలె, జేవ్చి రూపుమ్ జా గలిలి బీక వేర జతయ్. జా గలిలి బి ఎత్తి గిడ్డయ్, జా ఉట్టితిసి మొక్కయ్. 38 గని జా బి జీవ్ జా ఉట్ట గజ్జల్ జంక జలె, జో నిసాన్లి రూపుమ్ దేముడు దెయెదె. ఏక్ రగుమ్ గిడ్డల్చ మొక్కల్క ఏక్ రూపుమ్, అన్నెక్ రగుమ్ గిడ్డల్చ మొక్కల్క అన్నెక్ రూపుమ్ జో దెయెదె. 39 ఆగ్ తిలసక జలె, వేర వేర రగల్ రూపుమ్లు తవుల. మాన్సుల్క ఏక్ రగుమ్, జంతువుల్క అన్నెక్ రగుమ్, పిట్టల్క అన్నెక్ రగుమ్, మొస్సుక అన్నెక్ రగుమ్. 40 పడ్డా వేర లోకుమ్చ జివుల్క ఏక్ రగుమ్ రూపుమ్లు తవుల, గని ఈంజ లోకుమ్చ జివుల్క వేర రగుమ్ రూపుమ్లు తవుల. వేర లోకుమ్తె తిలిన్చి ఉజిడి ఏక్ రగుమ్ డీసెదె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిన్చి ఉజిడి అన్నెక్ రగుమ్ డీసెదె. 41 పొద్దుక ఏక్ రగుమ్ ఉజిడి తయెదె, సుక్కల్క ఏక్ రగుమ్ ఉజిడి తయెదె, జోనుక అన్నెక్ రగుమ్ ఉజిడి తయెదె. అన్నె ఏక్ సుక్కొచి ఉజిడి ఏక్ రగుమ్, అన్నెక్ సుక్కొచి ఉజిడి అన్నెక్ రగుమ్ తవుల.

42 మొర్లస అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితిన్ తెన్ కి దస్సి. బి గలిలి ఈంజ ఆగ్ జలె, మొర్లిసి. అన్నె జీవ్ జా ఉట్టితిసి, జలె, మొర్లిసి నెంజె. 43 బి గలిలి ఈంజ ఆగ్ గవురుమ్ నాయ్. అన్నె జీవ్ జా ఉట్టి

మాత్తుమ్, అమ్చి ఆగ్ పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ తెన్ గవురుమ్ తెన్ తయెదె. బి గలిలి ఈంజ ఆగ్క సెక్తి నాయ్, గని అన్నె జీవ్ జా ఉట్టె, అమ్చి ఆగ్ పరలోకుమ్చి సెక్తి తెన్ తయెదె. 44 బి గలిలి ఈంజ ఆగ్ ఈంజ లోకుమ్చి ఆగుచి జయెదె, గని అన్నె జీవ్ జా ఉట్టె, పరలోకుమ్చి ఆగ్ రగుమ్ తయెదె. ఈంజ లోకుమ్చి ఆగ్ రగుమ్చ ఆగ్చ అస్తి జలె, పరలోకుమ్చి ఆగ్చ రగుమ్చ ఆగ్లు కి తవుల. 45 దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లి రితి;

‡“దేముడు తొలితో జెర్మయిలో మాన్సు ఆదాము జీవ్ తిలి ప్రానుమ్ జలన్”

క్రిస్టు జలో ఆకర్చొ ఆదాము, మాత్తుమ్, జీవ్ దెతో ఆత్మయి జలన్. 46 ఆత్మతె జెర్మన్ జలసి తొలితో జయె నాయ్. తొలితో ఆగ్కయ్ జెర్మన్ జయెదె. పడ్డాకయ్ ఆత్మతె జెర్మన్ జయెదె. 47 తొలితోచొ మాన్సు బుయిచి మత్తి తెంతో జెర్మిలోసా జలన్. పడ్డాచొ మాన్సు, మాత్తుమ్, పరలోకుమ్ తెంతో జెర్మిలన్. 48 మత్తి తిలోసా కిసా తిలో గే, జోచి పడ్డా జెర్మిల మత్తి తెన్ తిలస ఎత్తిజిన్ దస్సయ్. పరలోకుమ్ తిలోసా కిసా గే, పరలోకుమ్చి జెర్మన్ జలస ఎత్తిజిన్ కి దస్సయ్ జవుల. 49 అప్పె మత్తితె తిలోసాచి పొలికతెన్ అస్సుమ్. దస్సి, పరలోకుమ్ తిలోసాచి పొలిక కి జమ్దె. 50 బావుడ్లు, ముక్కిమ్క తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఆగ్ ఈంజ లోకుమ్చి లొయి దేముడుచి రాజిమ్తె బెదుక నెత్తె. మొర్లిసి నే మొర్లిన్తె గెచ్చుక నెత్తె. మొర్లిన్క ఒత్తయ్ వాట తయె నాయ్. జాకయ్, ఒత్తయ్ గెచ్చుక జలె, మొర్లిన్ జతిక నే మొర్లిన్క పాయె నాయ్.

51 ఈందె, దేముడు దెకయ్లి గుట్టు తుమ్క సంగితసి. ఆమ్ ఎత్తిజిన్ మొరుమ్ నాయ్, అమ్ నంపజలస ఎత్తిజిన్ మార్పుప జమ్దె. 52 ఈంజ ఉగుమ్చి ఆకర్క ప్రబు నప్పిర్మూరి పుజిలె, అంకి రెప్ప నే పెడ్తె బేగి మార్పు జమ్దె. జో నప్పిర్మూరి పుజిలె, మొర్లస పరలోకుమ్తె బెదితి నే మొర్లి పొలిక జా అన్నె జీవ్ జా ఉట్టుల కి, జీవ్ తిలసయ్ కి దస్సి పొలిక జా మార్పుప జవుల. 53 కిచ్చొక మెలె, పాడ్ జతి ఈంజ ఆగ్ పాడ్ నే జతి రగుమ్ జా మార్పుప జంక అస్సె. మొర్లి ఈంజ ఆగ్ నే మొర్లి రగుమ్ జా మార్పుప జంక అస్సె. 54 పాడ్ జతిసి పాడ్ నే జతిసి జా మార్పుప జలి మెలె, దేముడుచి కొడెతె రెగ్గయ్లి కోడు తెదొడ్కయ్ నెరవెర్పుప జయెదె.

§“మొర్చుక పాడ్ కెర గెల కెర,

పరలోకుమచొ దేముడు జీన అస్సె”

మెన ఏక్, పడ్డొ,

55 * “ఓ మొర్పు, కేతె జీన్లది?

ఓ మొర్పు, కేతె తుచి విస్సుమ్?!”

మెన అన్నెక్ కోడు నెరవెర్పువ జయెదె.

56 జలె, మొర్పుచి విస్సుమ్ కేతె మెలె, పాపుమతె. †దేముడు తొలితొ దా తిలి ఆగ్గుల్ పాపుమచి సెక్తి. 57 గని, జో దేముడుక జెయ్యి! అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జో అమ్క జీనవ అస్సె!

58 జాకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, డిట్టుమ్ తా అన్యానుమ్ నే జతె, ప్రబుచి తెడి తుమ్ సైమ సేడ కెర్తి కామ్ ఆరి కామ్క నెంజిలిసి నెంజె మెన జానయ్, జోచి కామ్ తుమ్ నిదానుమ్ తెన్ కెర్తె తా.

16

బీదల్చి రిసా డబ్బుల్ ఉక్కుల్క

1 జలె, యెరూసలేమ్తెచ యూదుల్తెచ బీద జల నంపజలనచి రిసా డబ్బుల్ ఉక్కుల్క తిలిన్చి రిసా కిచ్చొ మెంతసి మెలె, గలతీయ ప్రాంతుమ్చ సంగుమ్లక్ ఆవ్ సంగిలి రితి, తుమ్కయ్ కి “దస్సి కెర” మెన ఆవ్ సంగితసి. 2 మెలె, ఎత్కి అయ్తరి తుమ్చితె ఎత్కి మాన్సు, గెలి సత్తరెక్క ప్రబు కెర్తి లాబుమ్ జోవయింక దొర్కు కెర తయెదె గే జేవ్ దెక, జాక ఏక్ వాట తియ తంక, చి సత్తరెక్క సత్తరెక్క సర్దు కెర్తె, ఒగ్గర్ జా తయెదె. చి ఆవ్ జెతి పొదిక ఉక్కుల్క తుమ్ బమ్మ జంక నాయ్. 3 పడ్డొ, ఆవ్ అయ్లె, ‘నిదానుమ్ కెరుల’ మెన తుమ్ కక్క కక్క నిసాన్తె గే, జా గుర్తుక ఆవ్ ఉత్తల్ రెగ్గ దెయిందె, చి తుమ్ ఉక్కుల దెతి డబ్బుల్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె జోవయించి అత్తి తెద్రయిందె. 4 ఆవ్ కి గెలె చెంగిల్ మెన డిసిలె, అంచి తెన్ జేవ్ జెవుల.

కొరిందిల్తె పవులు గోత్ గెచ్చుక ఉచర్లన్

5 ఆవ్ మాసిదోనియ వాట్ గెచ్చుక ఉచర అస్సి, చి ఒత్త గెలయ్ మెలె, తుమ్తె గోత్ జెయిందె, 6 చి ఏక్ వేల ఇదిల్ ఒగ్గర్ సేంపు తుమ్చి తెన్ తయిందె, నెంజిలె ఒండి చల్లి పొది కి ఒత్త తంక జయెదె, చి ఒత్త తెంతొ ఆవ్ కేన్ ప్రయానుమ్ గెలె కి, తుమి అంక బార్ కెర తెద్రవుక జయెదె. 7 ఆవ్ అప్పె వాట్ గెతి పొది తుమ్క గడియ దెక ఉట్ట గెచ్చుక నెసి, గని ప్రబు సెలవ్ దిలె, పడ్డొ గెలె, తుమ్చి తెన్ సగుమ్ సేంపు తాఁ గెచ్చుక జయెదె. జయ్యి అంచి ఆస. 8 గని మదెనె, పెంతెకొస్తు పండుగు ఎద ఇన్నె

ఎపెసుతె తయిందె. 9 కిచ్చొక మెలె, అప్పె ఇన్నె సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఒగ్గర్ కెరుక అంక వాటు దొర్కు జా అస్సె. గని విరోదుమ్ సుదల్ ఒగ్గర్జిన్ పిట్టవుక ఉచర అస్సి, చి ఆవ్ తిలెకయ్ చెంగిలి.

తిమోతి కొరింద్తె గెచ్చుక తిలిసి

10 తిమోతి తుమ్తె అయ్లె, తుమ్ సర్ద తెన్ బెదవన. ఆవ్ కెర్తి రితి, జో కి ప్రబుచి కామ్ కెర్తయ్.

11 జాకయ్, జో దాకు జలెకి కో జోక నిస్కారుమ్ దెక నాయ్. జో అంచితె అన్నె ఉట్ట జెంక మెన బార్ జతి పొదిక సర్ద తెన్ తుమ్ జోక అన్నె తెద్రవ. ఆవ్ తెద్రయ్ల అన్నె బావుడ్లు తెన్ జో ఉట్ట జెతిన్క ఆవ్ రకితసి.

12 అన్నె బావుడ్లు తెన్ తుమ్తె గోత్ గెస్సు మెన, అమ్చొ బావొ జలొ అపొల్లోక బలవంతుమ్ కెర్తయ్, గని అప్పె గెచ్చుక జోక సెలవ్ నాయ్. జోక వాటు తిలె, పడ్డొకయ్ తుమ్తె జెయెదె.

13 తుమ్ తెలివి తెన్ జాగర్ద తెన్ తా, తుమ్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, దయిరిమ్ తెన్ ఇండ, డిట్టుమ్ తా. 14 తుమ్ కిచ్చొ కెరుక జలెకి, ప్రేమయ్ తెన్ కెర.

15 జలె, బావుడ్లు, ఒండి అకయ ప్రాంతుమ్తె స్తెవనుచి గెర్చ తొలితొ ప్రబుక నంపజల, చి ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్ నంపజలన్క దెక తోడు తా అస్సి.

16 దస మాన్సుల్క చి అమ్చి తెన్ సైమ సేడ ప్రబుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్తె ఎత్కిజిన్క తుమ్ మరియాద దెక.

17 స్తెవను, పొర్మానాతు, చి అకయక ఇన్నె ఉట్ట అయ్లిన్చి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్ద. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఇన్నె నెంజిలె కి, జేవ్ అయ్లిన్ తెన్ తుమ్ అంచి తెన్ తిలి రితి జతయ్. 18 తుమ్చి ఆత్మక జేవ్ కిసి అన్నె డిట్టుమ్ కెర్ల గే, దస్సి అంకయ్ కి సర్ద కెర అస్సి. దస మాన్సుల్క తుమ్ మరియాద దెక.

కచి కచి ముద్దు సంగ తెద్రయ్లిసి

19 ఆసియా ప్రదేసిమ్చ సంగుమ్లు ఎత్కి తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. పడ్డొ అకుల ప్రిస్కిల్ల జోవయించి గెరి నబ కెర్తి సంగుమ్చ ఎత్కిజిన్ తెన్ ప్రబుచి నావ్ తెన్ చి జోవయించి ప్రేమ కి సంగ తెద్రయ్తతి. 20 నంపజల ఇన్నెచ బావుడ్లు ఎత్కిజిన్ జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి రితి ప్రబుచి నావ్ తెన్ సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జొకర.

ఆకర్ కోడు

* 15:55 15:55 వోషియ 13:14. † 15:56 15:56 రోమియల్ 3:20, చి 7:7-13 దెక.

21 ఆవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్ ఈంజ ఆకర్ కోడు రెగిడ్డసి. ఆవ్ రెగ్గయ్లిసి తుమ్ జాన్సు.

22 తుమ్చితె కో ప్రబుక ప్రేమ కెరె నాయ్ గే, ప్రబు జోక సిచ్చతె తెద్రవున్. అమ్చో ప్రబు, తుయి జె!

23 ప్రబుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవున్.

24 యేసుక్రీస్తుచి తెడి అమ్చి ప్రేమ కి తుమ్చి తెన్ తవున్. *తెద్దిలి.

* 16:24 16:24 తెద్దిలి మెలె ఆమేన్.

కొరింథియుల్క రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు కొరింథ్ పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

¹ దేముడుచి సెలవ్చి రిసా, క్రీస్తు జలో యేసుచి రిసా నుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తో జోచొ బారికి జా అస్సి పవులు రెగిడ్లిసి. కొరింథ్ పట్టుమ్తెచి దేముడుచ సంగుమ్చక, చి ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్తెచ జోచయ్ జల అన్నె మాన్సుల్క ఆవ్ పవులు తిమోతి తెన్ రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

² అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్. ³ ఎత్తి దయక అబ్బొ జలో, అమ్చి ఆత్మతె అమ్క డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తొ దేముడు జలో, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుచొ దేముడు అబ్బొనకయ్ జోబర. ⁴ అమ్చ బాదల్ ఎత్తితె జో అమ్క డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తయ్, చి జో అమ్కయ్ కెర్తి డిట్టుమ్ దయిరిమ్చి రిసా, అన్నె కీస బాదల్ సేడ్లసక ఆమ్ కి డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెరుక జతయ్. ⁵ కీసి మెలె, క్రీస్తు సేడ్ల సైమల్తె ఆమ్ కీసి బెదితనుమ్ గే, దస్సి, జోచి తెడి తా, జో దెతి డిట్టుమ్తె దయిరిమ్తె కి అమ్ బెదితనుమ్. ⁶ తుమ్క 'డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జతు, రచ్చించుప జతు' మెనయ్ అమ్ సైమల్ సేడ్లనుమ్. తుమ్కయ్ 'డిట్టుమ్ దయిరిమ్ జతు' మెనయ్ ప్రబుయి అమ్కయ్ డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్తయ్. ఆమ్ సేడ్ల అల్లర్ తూమ్ కి సేడ బమ్మ నే జతె ఓర్పుప జలె, జోచి డిట్టుమ్ దయిరిమ్ తూమ్ కి జస్తె. ⁷ తుమ్చి రిసాచి అమ్చి నముకుమ్ పిట్టె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆమ్ సేడ్ల సైమల్ తూమ్ కి సేడ్లె, అమ్కయ్ దొర్కు జతి డిట్టుమ్ ఆస దయిరిమ్ తుమ్కయ్ కి దొర్కు జయెదె.

⁸ ఓ బావుడ్లు, ఆసియా ప్రదేసిమ్తె అమ్ సేడ్లి బాద కెర్తి గే తుమ్ నే జానతి రితి జలె, చెంగిల్ నాయ్ మెన అమ్ ఉచర్తనుమ్. జా బాద కెర్తి మెలె, అమ్క కెర్తి పెల్లితె తిలి మెలె, 'ఓర్పుప జంక నెత్త్రుమ్ ఒగ్గర్ మొరుమ్దె గె కిచ్చొగె' మెలి రితి అన్మానుమ్ అమ్క పెలిత్ తిలి. ⁹ నిజుమి, మొర్తి సిచ్చ అమ్ వయిలి

రితి అమ్క పెట్టి డిసిలి; తెద్ది బాద తిలి. గని అమ్ తెద్ది బాద సేడుక ప్రబు కిచ్చొక సెలవ్ దిలన్ మెలె, అమ్చి సొంత సెక్తిక అమ్ నే నంప కెర్తె, మొర్తనక అన్నె జయడ్లొ దేముడుకయ్ అమ్ నంప కెరుకయ్ అస్సెచి రిసాయి జో జా సెలవ్ దిలన్. సొంత సెక్తిక కిచ్చొ నెత్త్రుమ్. ¹⁰ తెద్ది ప్రమాదుమ్ తెంతో జో అమ్క రచ్చించుప కెర్లన్, చి అన్నె దస్సి అల్లర్ సేడ్లె, అన్నె అమ్క రచ్చించుప కెరెదె మెన అమ్క దయిరిమ్. 'జొయ్యి అమ్క అన్నె రచ్చించుప కెరెదె' మెన, జోచి ఉప్పిరి అమ్ పూర్తి నముకుమ్ తియ అస్సుమ్. ¹¹ అమ్చి రిసా తూమ్ కి ప్రార్దన కెర కెర అమ్క తోడు తా, చి ఒగ్గర్జిన్ ప్రార్దన కెర్తి రిసా ప్రబు అమ్క రచ్చించుప కెర్లొ మెనయ్, ఒగ్గర్జిన్ జోచి సర్ద సంగుల.

కొరింథిల్క పవులు నిదానుమ్ కెర్లిసి

¹² జలె, సర్ద తెన్ కిచ్చొ సాచి సంగితనుమ్ మెలె, ప్రబుచి నుద్ది తెన్ జోచి ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె, ముక్కిమ్క తుమ్చితెయ్ ఇండ అస్సుమ్; మాన్సుచి సెక్తి గ్యానుమ్క నాయ్, గని దేముడుచి దయచి సెక్తిక. ¹³ దస్సి, కిచ్చొ లుంకడ్లి రితి నాయ్, గని ఎత్తి తుమ్ సొస్టుమ్ అర్దుమ్ కెరంతి రితి జయ్యి అర్దుమ్ అమ్ రెగ్గితనుమ్. ¹⁴ ప్రబు జలో యేసు ఈంజ లోకుమ్చక తీర్పు కెర్తి వెల్లి దీసిక 'చెంగిల్ అస్సి' మెన తుమ్చి రిసా ఆమ్ కీసి సర్ద జమ్దె గే, అమ్చి రిసా తుమ్క దస్సి సర్ద తంక జయెదె మెన తుమ్ అప్పె ఇదిల్ అర్దుమ్ కెరన అస్సున్. తుమ్క 'జా కోడు పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతు' మెనయ్ అంచి ఆస.

¹⁵ అంచి ఈంజ దయిరిమ్చి రిసా తుమ్తె తొలితో జెంక ఉచర తిలయ్. గెచ్చుక జతి జలె, తుమ్క దొవ్వెర్ దెకితయ్, తివ్వెర్ సర్ద జతయ్. ¹⁶ తొలితో మాసిదొనియ ప్రదేసిమి గెతె తిలి వట్టె తుమ్తె గోత్ గెచ్చుక చి జా మాసిదొనియ ప్రదేసిమ్ తెంతో అన్నె వట్టె ఉట్ట అయ్లె పొది కి తుమ్తె జెంక ఉచర తిలయ్. దస్సి, ఆవ్ అన్నె యూదయ ప్రదేసిమ్తె గెచ్చుక బార్ జలె పొది తుమి అంక బార్ కెర తెర్తయ్తదు.

¹⁷ జలె, దొన్ని మెన్సుల్ తా 'జెయిందె' మెలయ్ గే? మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి బుద్ది తెన్ 'జెయిందె' జవున్ మెన దొన్ని మెన్సుల్ తా ఆరి సంగిమ్దె గే? జెంక ఉద్దెనుమ్ నెంజిలె 'జెయిందె' మెనిందె గే? ¹⁸ ఆవ్ దసా మాన్సు నెంజి. కచితుమ్ దేముడు నముకుమ్చొ, జాకయ్ ఆమ్ తుమ్క సంగితి దేముడుచి కొణొ ఆరి నెంజె గని కెయ్యక కి

* 1:19 1:19 జోవయింబి అన్వైక్ నావ్ సీలయ్యు. బారికుల్ 15:27.

నిజమి. ¹⁹ దేముడుచొ వుత్తుసి జలో యేసుక్రీస్తు; *సిల్వాను తిమోతి చి ఆవ్ తుమ్తె బోదన కెర్టొ క్రీస్తు; దసాచొ నెంజె. సంగిల్ రితి జో కెరెదె. ఆమ్ కి దస్సి. ²⁰ దేముడు అబ్బొసి సంగ తిలి ఎత్తి కోడు, ఎత్తి ప్రమానుమ్ క్రీస్తుతెయ్ కచితుమ్ నెరవెర్చుప జతయ్. దస్సికయ్, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ని †తెద్దిలి మెన సంగితనుమ్. ఇసి ఒప్పనై, దేముడుక గవురుమ్ దెతనుమ్; 'క్రీస్తుతెయ్ ఎత్తి నెరవెర్చుప కెర్టయ్' మెనయ్. ²¹ అన్నె, దేముడు అబ్బొసి సాంత అమ్క తుమ్క క్రీస్తుచి తెడి డిట్టుమ్ కెర్టయ్, చి జోచి కామ్ కెరుక మెన అమ్క నిసాన అదికారుమ్ దా అస్సె. ²² జొయ్యి అమ్క 'అంచయ్ మాన్సుల్' మెన జోచి ముద్ద గల అస్సె, చి జోతె అమ్క దొర్కు జతి వాటక 'కచితుమ్ దెయిందె' మెన అమ్క అప్పె కి రుజ్జు తతి రిసా, అమ్చి పెట్టి జోచి ఆత్మ దా అస్సె.

కొరింథిల్క పవులు దుకుమ్ కెరుక నెసిలిన్చి కోడు

²³ గని దేముడు అంచి రిసా సాచి జవున్! తుమ్తె కొరింథితె ఆవ్ కిచ్చొక అన్నె జెంక నేతయ్ మెలె, తుమ్క సిచ్చ కెరుక నెసి. ²⁴ తుమ్చి నముకుమ్చి ఉప్పిరి ముద్దొ కెరుక అమ్క అదికారుమ్ నాయ్, తుమ్క ఏలుప కెరుక అమ్క ఇస్టుమ్ నాయ్. నముకుమ్క జలె, డిట్టుమ్ అస్సున్. గని, తుమ్క 'సర్దసంతోసుమ్ తెన్ తత్తు' మెనయ్, తుమ్క తోడ్ తంకయ్ అమ్చి ఉద్దెసుమ్.

2

¹ జాకయ్, జా సుట్టుచి రితి ఆవ్ తుమ్తె జా తుమ్క దుకుమ్ కెరుక నెసి. ² ఆవ్ తుమ్క దుకుమ్ కెర్లె, తుమ్చి దుకుమ్క ఆవ్ దుకుమ్ జతిసి అన్నె కో అంక సర్ద కెర్లొసా తయెదె? తూమ్ కి దుకుమ్ జా తస్తె, ఆవ్ కి దుకుమ్ జా తయిందె.

³ జా ఉత్తుమ్తె కిచ్చొక జా ఏక్ కోడు రెగిడ్లయ్ మెలె, ఆవ్ తుమ్తె దస్సి అయ్లె తుమ్ అంక సర్ద తెన్ బెదవంతస అంక దుకుమ్ కెర్తదు. జా ఓర్చుప జంక నెతిర్తయ్. అగ్గె తెంతొ తుమ్క ఆవ్ నంప కెర తిలయ్, చి 'అంక సర్ద తిలె తుమ్కయ్ కి సర్ద తయెదె' మెన ఉచర తిలయ్. ⁴ జా సుట్టు తుమ్క ఉత్తుమ్ రెగిడ్లిసి, జలె, తుమ్క దుకుమ్ కెరయ్తి ఇస్టుమ్ తెన్ రెగ్గి నాయ్, గని తుమ్క అంచి ఒగ్గర్ ప్రేమ దెకయ్తి రిసాయి దస్సి రెగిడ్లయ్. పెట్టి ఒగ్గర్ బాద నేడ ఏడ, ఏడయ్ రెగిడ్లయ్.

⁵ జో మాన్సు అంక దుకుమ్ కెరయ్లిసి, జలె, ఎక్కి అంకయ్ దుకుమ్ కెరయ్లిసి నెంజె. దస్సి

† 1:20 1:20 గ్రీకు బాస తెన్ 'అమేన్' మెనుల.

కెర తుమ్ ఎత్తిజిన్క కి ఇదిల్ జవున్ దుకుమ్ కెర తయెదె. గని జోక జా పూచి ఒగ్గర్ వయడుక నెసి. ⁶ ఎత్తిజిన్ జోక సిచ్చ రితి కెర్లిసి సరి జలి. ⁷ జాకయ్, ఒగ్గర్ దుకుమ్క జో పాడ్ నే జతి రిసా తుమ్ అప్పె జోక చెమించుప కెర బెదవన డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర. ⁸ 'జోచి రిసాచి తుమ్చి ప్రేమ జోక దెకవ' మెన ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి. ⁹ అంచి కోడు సూన కెరుల గే నాయ్ గే మెన రుజ్జు దెకుక 'జోక తుమ్ సిచ్చ కెర' మెన జా తుమ్క ఉత్తుమ్తె రెగిడ్లయ్. ¹⁰ తుమ్ కక్క చెమించుప కెర్లె, ఆవ్ కి జోక చెమించుప కెర్తసి. ఆవ్ కిచ్చొ చెమించుప కెరుక తిలి మెలె, తుమ్చి రిసాయి చెమించుప కెర్లయ్ మెలె, క్రీస్తుచి మొక్కె ఆవ్ సంగితసి. ¹¹ కిచ్చొక మెలె, నయ్తాన్ అమ్చి ప్రేమ పిట్టవుక ఉచరెదె. జోచి కుట్టల్ జానుమ్చి రిసా 'జో అమ్చి ఉప్పిరి జీసున్ నాయ్' మెనయ్ ఆవ్ ఇసి తీర్పు కెర అస్సి.

పవులు మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తె గెలిన్

¹² జలె, క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసా ఆవ్ త్రోయ్ పట్టుమ్తె గెచ్చు పాచిలయ్. సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్తి రిసా ప్రమ అగ్గెచి అవ్కాసుమ్ దిలన్. ¹³ గని, బావొ జలో తీతు తుమ్చితె తెంతొ ఒత్త బుల జెంక నేతయ్చి రిసా బాద నేడ జా పట్టుమ్చితె సెలవ్ నజన, అన్నె బార్ జా సముద్దుమ్ జిన, మాసిదోనియ ప్రదేసిమి ఉట్ట గెలయ్.

సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసాచి సర్ద

¹⁴ గని దేముడుక జోఒర, నయ్తాన్ అల్లర్ కెర్లె కి, క్రీస్తుచి తెడి జో దేముడు అమ్క జినయ్తయ్, చి జిన్లొ క్రీస్తుచి పట్టి అమ్ కేనె గెలె కి, కెయ్క తెయ్క జోక జాన్తిన్చి వాసెన అమ్చి అత్తి జో ఒండి దెకయ్తయ్. ¹⁵ కిసి మెలె, రచ్చున జతసక కి, నాసెనుమ్ జతసక కి దేముడు అబ్బొన్క డయిలి దూపుమ్ వాసెన రితొ క్రీస్తుచి వాసెన ఆమ్. ¹⁶ జా వాసెనక దెక, జలె, నాసెనుమ్ జతసక కి అమ్ మొర్చుచి వాసెన, గని రచ్చించుప జతసక కి జివుమ్చి వాసెన జా అస్సుమ్. దస్సి జలె, ఇసి ప్రబుచి కామ్ కెరుక కేన్ మాన్సు విలువ జవుల? ¹⁷ ఆమ్, జలె, జేవ్ వేర మాన్సుల్చి రితి లాబుమ్క ప్రబుచి కోడు సికయ్తస నెంజుమ్. అమ్ విలువ నెంజిలె కి, ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్ తిలిసి తిలి రితి, నెంజిలిసి నే తిలి రితి దేముడుచి మొక్కె జోచి అదికారుమ్ తెన్ క్రీస్తుచి తెడి తా జోచి కోడు సూనయ్తనుమ్.

3

అమ్చి సత్తిమ్చి రుజ్జుక ప్రబు సాచి

1 అమ్ అన్నె అమ్చి సొంత గవురుమ్ నజనుక దెర అన్నుమ్ గే? నెంజిలె, అమ్చి సత్తిమ్చి రుజ్జుక తుమ్తె సాచి ఉత్తల్ నజనుమ్దె గే? సగుమ్జిన్క దస సాచి రుజ్జుల్ తంక, గని అమ్క నాయ్. 2 తుమ్కయ్ దెకిలె, అమ్చి సత్తిమ్క రుజ్జు దెకయ్తి ఉత్తుమ్ రితి తుమి జతసు; తుమ్చి పెట్టి రెగిడ్డి జా ఉత్తుమ్ ఎత్తిజిన్ సదు కెర అర్దుమ్ కెరనుక జయెదె. 3 పడ్డె, అన్నె కిచ్చొ సొస్తుమ్ డీస్తయ్ మెలె, క్రిస్తు సొంత రెగిడ్డి అమ్చి అత్తి వేర మాన్సుల్తె తెద్రయ్లి ఉత్తుమ్, తూమ్ జస్తె మెన డీస్తయ్. సిర్ల తెన్ రెగిడ్డిసి నెంజె, గని జివ్ తిలో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి రెగిడ్డిసి జా, పత్రె రెగిడ్డిసి నెంజె, గని మాన్సుచి పెట్టి రెగిడ్డిసి. 4 క్రిస్తుచి తెడి, దేముడు అబ్బొన్చి మొక్కె దస్సి మెన అమ్క దయిర్మ్.

దేముడు దిలి అగ్గెచి ప్రమానుమ్

5 అమ్చి సొంత సెక్తిక కిచ్చొ కెరుక తెరుమ్ మెన ఉచరుమ్ నాయ్, నెత్తుమ్. అమ్చి సెక్తి కేనె తెంతో జెతయ్ మెలె, దేముడు తెంతోయ్. 6 యేసుక సంపజత మాన్సుల్క జో దిలి నొవి ప్రమానుమ్చి రిసా అమ్ సూసపుక మెన జొయ్యి అమ్క సెక్తి దా అస్సె. ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్ తిలిసి కిచ్చొ పత్రె గే, పుస్తకుమ్తె గే రెగిడ్డి కిచ్చొ కిచ్చొ ఆగ్గుల్చి నెంజె, గని జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ మాన్సుచి పెట్టి రెగిడ్డిలిసి. *పత్రల్తె జవున్, కాగ్గుల్తె జవున్, రెగిడ్డి ఆగ్గుల్ అమ్ మాన్సుల్చి పాపుమ్ దెకవయ్ అమ్క నింద కెర మార్త, గని మాన్సుచి పెట్టి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ రెగిడ్డిసి మాన్సుక †జియడ్డయ్.

7 జలె, పత్రె రెగిడ్డి ఆగ్గుల్చి మాన్సుల్క మార్తి సేవ దేముడు మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దిలి పొది, జో దేముడుచి పరలోకుమ్చి ఒగ్గర్ ఉజిడి తెన్ గవురుమ్ తెన్ దొర్కు జలి. కెడ్డి ఉజిడి కెడ్డి గవురుమ్ మెలె, దేముడు తెన్ జో దస్సుల్ జా తిలిన్చి ఉజిడ్క గవురుమ్క ఇస్రాయేలు పైజల్ మోసేచి మొక్కె దెకుక నెత్తిర్ల. పూర్గుమ్చి జా ఆగ్గుల్ తెన్ చి ప్రమానుమ్చి ఉజిడి గవురుమ్, మాత్తుమ్, తొక్కి జా జా, కేడ గెలి. 8 దస్సి కేడయ్ గెతి గవురుమ్ ఉజిడిచి కంట, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తిచి సేవచి గవురుమ్ ఉజిడి ఒగ్గర్ జయె నాయ్ గే? జయెదె. 9 కిచ్చొక మెలె, మాన్సుక నింద కెర్తి ఆగ్గుల్ సేవచి గవురుమ్ ఉజిడి ఒగ్గర్ తిలె,

మాన్సుచి పాపుమ్ పుంచ జోవయింక పున్నిమ్ దెతి సేవక అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్ ఒగ్గర్ విలువ తయెదె. 10 ఇన్నెచి రిసా కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, జాచి కంట జిన్లి గవురుమ్ జిన్లి విలువ తిలిన్చి రిసా, అగ్గెయ్ గవురుమ్చి విలువ తిలిన్క అప్పెయి కిచ్చొ గవురుమ్ కిచ్చొ విలువ నాయ్. 11 కేడయ్ గెలిన్క గవురుమ్ విలువ తిలి జలె, కెడ్డోడ్ తెదోడ్ తాఁ గెతిన్క అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్ ఒగ్గర్ విలువ తయెదె.

12 ఇసి మెన అమ్క దయిర్మ్చి రిసా, దయిర్మ్ తెన్ ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్చి రిసాచి సత్తిమ్ సూన్యత్తుమ్. 13 మోసేచి రితి అమ్ జము నాయ్. జో, జలె, 'కేడ గెతి జా ఉజిడి కేడ గెతిసి ఇస్రాయేలుల్ మెల అమ్చ పైజల్ దెకుత్ నాయ్,' మెనయ్, దేముడుతె తెంతో ఉట్ట అయ్లి పొది లాజ్ జా మొక్కె డంకన్లొ.

14 జలె, జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ కిస జల మెలె, జోవయించి పెట్టి బేడు బందీల్ రితి జల, చి ఆజి ఎద కి అగ్గెచి ప్రమానుమ్చి వాట జేవ్ సదు కెర్లె పొది, మొక్కె డంకన తతి రితి పెట్టి సత్తిమ్ చినితి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, క్రిస్తుచి తెడి మాన్సు తిలెకయ్ జా డంకిలిసి దేముడు కడ వెంట గెలెదె. 15 నిజుమ్, ఆజి ఎద మోసేచి అత్తి రెగిడ్డిసి దేముడుచ కొణొ జేవ్ కెయ్యి సదు కెర్లె కి, జోవయించి పెట్టి యేసుక్రిస్తుచి రిసాచి సత్తిమ్ చినుక నెత్తిర్తి. 16 గని, మాన్సు మార్పుప జా ప్రబుతె అయ్లె, జా డంక అడ్డు జలిసి కడి జతయ్, చి జో ప్రబుచి సత్తిమ్ చినుల.

17 అన్నె, ప్రబు ఆత్మయి జయెదె, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కేనె తయెదె గే, ఒత్తయ్ రచ్చున తయెదె. ప్రబుచి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తిలె, ఆగ్గుల్చి సేవచ గొతిమాన్సుల్ తము నాయ్, విడ్డల్ జా తమ్దె. 18 అన్నె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్నున్ జల అమ్ ఎత్తిజిని, కిచ్చొ డంకిలిసి అడ్డు నెంతె ప్రబుచి ఉజిడి జోచి గవురుమ్ దెకితె తా, జోచి ఉజిడతె గవురుమ్తె బెద, జోచి పొలిక జతి రితి తిరీమ్ తిరీమ్ మార్పుప జతె అస్సుమ్, చి జోచి ఉజిడి జోచి గవురుమ్ తిరీమ్ తిరీమ్ అగ్గెచి కంట అమ్ ఇండితిన్తె అన్నె డీస్తయ్. ఈంజ ఉజిడి ఈంజ గవురుమ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి జలొ ప్రబు తెంతోయ్ జెతయ్. జొయ్యి జా కామ్ జర్గు కెర్తయ్.

4

సుబుమ్ కబుర్ కామ్ నిదానుమ్ తెన్ కెర

* 3:6 3:6 రోమియల్ 7:5, 8-11, నిర్దుమకాండుమ్ 24:12, 31:18. † 3:6 3:6 రోమియల్ 6:6.

1 జలె, దేముడుచి దయక చి సేవ అమ్క జో సొంత తియార్ అస్సెచి రిసొ, అమ్చి నిదానుమ్ దయిరిమ్ పిట్టె నాయ్. 2 కిచ్చొ పాపుమ్ తెన్ మాయ తెన్ బోదన కెరుక నెసిలమ్, నెనుమ్. కిచ్చొ మోసిమ్ కెరుమ్ నాయ్, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ వేరచి బెదపుమ్ నాయ్, గని సొస్టుమ్ సత్తిమ్ సంగితనుమ్. దస్సికయ్ కో నూన్లె కి 'సత్తిమ్' మెన అమ్చి రిసొ ఒప్పునుక జయెదె. 'సత్తిమ్' మెన దేముడు కి ఒప్పునెదె.

3 అమ్ బోదన కెర్తిస్ సుబుమ్ కబుర్చి అర్దుమ్ ఇదిల్ లుంకిల్ రితి జలె, కక్కయ్ లుంక తయెదె మెలె, నాసెనుమ్ జతసకయ్. 4 జోవయింకయ్, జలె, జేవ్ నంప నే జతసకయ్, ఈంజ లోకుమ్క ఏలుప కెర్తొ సయ్తాన్; నాసెనుమ్ జతస జోక 'దేముడు' మెనుల; జోయ్యి జోవయించి మెన్సుక గుడ్డి కెర అస్సె. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడుచి పొలిక పూర్తి తిలొ క్రిస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్తి సుబుమ్ కబుర్చి ఉజిడ్ జతి సత్తిమ్ దెకుత్ నాయ్' మెనయ్ జేవ్ మాన్సుల్క జో సయ్తాన్ జోవయించి మెన్సుతె గుడ్డి కెర అస్సె.

5 అమ్ బోదన కెర్తసి, జలె, అమ్చి రిసొచి నెంజె, గని యేసుక్రిస్తుక 'ఎత్తిక ఏలుప కెర్పు' మెన దేముడు అబ్బొసి జోక ప్రబు కెరయ్ అస్సె మెనయ్ అమ్ బోదన కెర్తనుమ్. జో యేసుచి సేవ చి ప్రేమచి రిసొ తుమ్చ *సేవ కెర్తన రిత జా అస్సుమ్. 6 కిచ్చొక మెలె,

† "అందర్ తెంతో ఉజిడ్ జవున్"

మెన సంగిలొ దేముడు అమ్చి పెట్టి జోచి ఉజిడి దా అస్సె. కిచ్చొక మెలె, క్రిస్తుచి మొక్కె డిస్తి ఆవ్ దేముడుచి గ్యానుమ్ ఉజిడి మాన్సుల్ దెక చిన అంక జాన్తు అంచి ఉజిడ్తె జెతు మెనయ్, జో దేముడు ఈంజ సేవతె అమ్క బెదవ అస్సె.

ప్రబుచ కామ్ జోచి అత్తి జో జోచి సెక్తి తెన్ కెర్తయ్

7 దేముడు జోచి ఈంజ ఉజిడ్ సొమ్సారుమ్ రితయ్ గేడివొతె బెరవ అస్సె. కిచ్చొక మెలె, అమ్ గేడివొక సెక్తి నాయ్, విలువ నాయ్ చి రిసొ అమ్ సెక్తి నెంజిలసచి అత్తి జో జోచి కామ్ కెర్తె, 'దేముడుచియి, మాన్సుచి నెంజె' మెన జా సెక్తిక మాన్సు చినుక జయెదె. 8 రగరగాల్చ బాదల్ అమ్క పెలిలెకి, పెల్లి జా బీడ గెచ్చుమ్ నాయ్; జోచి సెక్తిచి రిసొ, సగుమ్ బాదల్ కిచ్చొక సేడ్తుమ్ గే అమ్ అద్దుమ్ కెరనుక నెత్తిరెకి, జో దిలి కామ్చి రిసొ ఆస నెంజిలస జము నాయ్. 9 విరోదుమ్ సుదల్చి అత్తి అమ్ అల్లర్ జలెకి ప్రబు అమ్క ములె నాయ్.

అమ్చ విరోదుమ్ సుదల్ అమ్క బూసిల్ రితి కెర్తె కి, మొరుమ్ నాయ్. 10 యేసు కిసి మొర్తి రితి జతె తా బాదల్ సేడ్తె తిలన్ గే, అమ్ కి ఈంజ జీవితమ్క మొర్తె తతి రితి అస్సుమ్. గని అమ్ మొర్తి రితి జా సెక్తి నెంజిలసతెయి యేసుచి సెక్తి డిస్తుయ్. యేసు అన్నె జీవ్ జా పరలోకుమ్తె ఏలుప కెర్తె సెక్తి, అమ్ సెక్తి నెంజిలస రచ్చున జతిసతె డిస్తుయ్. 11 కిచ్చొక మెలె, యేసుచి జీవ్ అమ్చి మొర్తి ఆగ్తె డినున్ మెనయ్, అమ్చి ఈంజ జీవితమ్తె యేసుక్రిస్తుచి నావ్చి రిసొ అమ్ మొర్తుక దెర్పు సేడ్తునుమ్.

12 జలె, అమ్ మొర్తునుమ్, తూమ్ జితను!

13 గని

‡ "నంప జలయ్ చి సంగిలయ్"

మెన పూర్గుమ్ సంగిలొ రితి అమ్ కి నంపజా అస్సుమ్చి రిసొ అమ్ కి అమ్చి నముకుమ్ తిలిసి సంగితనుమ్. 14 ఇసి దయిరిమ్ తెన్ అమ్ నంపజలిసి కిచ్చొక సంగితె తత్తునుమ్ మెలె, ప్రబు జలొ యేసుక అన్నె జియడ ఉట్టయ్లోసొ జోవయించి నావ్ తెన్ అమ్కయ్ కి అన్నె జియడ ఉట్టవ, తుమ్క అమ్క జోతె కడ నెయెదె మెన జానుమ్. 15 కిచ్చొ కిచ్చొ బాదల్ కిచ్చొక ఒర్పుప జతనుమ్ మెలె, తుమ్చి రిసొయి. మెలె, ప్రబుచి రచ్చున అన్నె ఒగ్గర్జిన్క పావెలె, ప్రబుచి దయచి రిసొ అన్నె ఒగ్గర్జిన్ జోక జోచి సర్ల తెన్ జోబర సంగ జోక గవురుమ్ కెరుల.

16 జాకయ్ అమ్చి దయిరిమ్ పిట్టె నాయ్.

అమ్చి ఈంజ లోకుమ్చి ఆగ్ పాడ్ జతె తిలె కి కువితె తిలె కి, రోజుక అమ్చి ఆత్మ అన్నె నొవర్ జెర్మిల్ రితి జా సెక్తి జతయ్. 17 ఈంజ మదెనె చి ఇదిలిదిల్ అల్లర్ కిచ్చొ కామ్క జెతయ్ మెలె, పరలోకుమ్తెచి నే కేడ్తి ఒగ్గర్ ఉజిడ్తె గవురుమ్తె అమ్ బెదితి రిసొ అమ్క దొర్కు జయెదె. 18 అప్పె డిస్సిన్చి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిము నాయ్; పరలోకుమ్తెచి నే డిస్సిన్కయ్ నంప కెర్తనుమ్. కిచ్చొక మెలె, డిస్సిసి పాడ్ జతిసి, నే డిస్సిసి పరలోకుమ్తెచి జలె, తా గెచ్చెదె.

5

పరలోకుమ్తె అమ్ తతిసి

1 అన్నె కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె అమ్ జతి కుడియ జతి అమ్చి ఆగ్ పాడ్ జలెకి, పరలోకుమ్తె అమ్క కెయ్క తెయ్క తా గెత్తి గేర్ అమ్చొ దేముడు అమ్క దా అస్సె. కేన్ మాన్సు తెయార్ కెర్లిసి నెంజె, దేముడు తెయార్ కెర్లిసి, జా. 2 నిజుమి, ఈంజ లోకుమ్తె తిలె పొది

* 4:5 4:5 నెంజెలె, 'గొతిమాన్సుల్, గొత్తి మాన్సుల్'. † 4:6 4:6 ఆదికాండుమ్ 1:3. ‡ 4:13 4:13 క్రిచ్చునలు 116:10.

దుకుమ్ జతసుమ్, చి పరలోకుమ్చి అమ్చి గేర్ నజనుక ఆస జతసుమ్. ³ జా గేర్ మెలిసి నజన్లె, పాలుమ్ గలన్లి రితి జయెదె, చి అమ్ డుమ్డి తయె నాయ్. ⁴ ఈంజ అప్పెచి కుడియతె అమ్ తతి పొది, అమ్చ బాదల్ చి రిసా దుకుమ్ తెన్ అస్సుమ్. ఈంజ కుడియ, ఈంజయ్ పాలుమ్, గెస్సు మేనుమ్ నాయ్, గని అన్నె చెంగిల్ గేర్ చెంగిల్ పాలుమ్ గలన్తి రిసా, పరలోకుమ్చి జా గేర్ జయి పాలుమ్ గలన్లమ్ మెలె, అమ్చి ఈంజ లోకుమ్చి మొర్నుక పరలోకుమ్చి నే కెడ్డి జివు తతిసి జీన గెచ్చెదె.

⁵ పరలోకుమ్తె జితి రిసా అమ్క తెయార్ కెర్లొసా దేముడుయి, చి 'జర్గు జయెదె' మెన అమ్క కిచ్చొ గుర్తు జో దా అస్సె మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి జో దా అస్సె. ⁶ జాకయ్, కిచ్చొ జలెకి అమ్క దయిరిమ్. ఈంజయ్ ఆగ్తె, ఈంజయ్ లోకుమ్తె అమ్ జితి పొది, ప్రబుక దూరి అస్సుమ్ మెన జానుమ్. ⁷ పరలోకుమ్తెచి ప్రబు అమ్క దిలి అప్పె దస్సి డీసె నాయ్, గని జాక 'అస్సె' మెలి నముకుమ్ తెన్ని ఇండితసుమ్. ⁸ 'అమ్ పరలోకుమ్తె గెచ్చుమదే' మెన దయిరిమ్ తెన్ అస్సుమ్, చి 'ఈంజ ఆగుక ముల ప్రబుతె గెచ్చ జిలె చెంగిలి' మెన జానుమ్.

ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తి ప్రేమ

⁹ జలె, ఇన్నె ఈంజ అగి అమ్ జింక తిలె కి, ఒత్త పరలోకుమ్తె గెచ్చుక తిలె కి, అమ్చి ఆస కిచ్చొ మెలె, ప్రబుక సర్ల కెర జోచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుకయ్. ¹⁰ ఈంజ లోకుమ్తె ఈంజ అగి తిలె పొది అమ్చితె కో సత్తిమ్తె ఇండిల గే పాపుమ్తె ఇండిల గే, క్రీస్తుచి అత్తి అమ్ తీర్పు జంక, అమ్ జోచి మొక్కె టీవో జితి జా దీసిక జలె, ఈంజ జీవితుమ్తె కో సత్తిమ్ ఇండ తవుల గే, జోక బవుమానుమ్, కో పాపుమ్తె ఇండ తవుల గే, జోవయింకయ్ సిచ్చ ప్రబు దెయెదె.

¹¹ ప్రబు లోకుమ్చక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరెదె మెన జానయ్, జా బయిమ్ తెన్ మాన్సుల్క సికడ్డుసుమ్. అమ్చి సత్తిమ్ జో దేముడు జానె, చి తుమ్చి పెట్టి తూమ్ కి చినితసు, కిచ్చొగె. తుమ్క 'చినుత్' మెనయ్ అమ్చి ఆస. ¹² తుమ్తె అమ్క గవురుమ్ దొర్కు జెయదె మెన తుమ్ ఉచర నాయ్. గని, మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి నే చినితె మాన్సు ముక్కిమ్చొ రితో డీసిలెకయ్ గవురుమ్ కెర్తన సగుమ్జిన్ అమ్చి రిసా తుమ్క అన్మానుమ్ సికడ్డతి. తుమ్క 'జేవ్ అన్మానుమ్ సికడ్డనక కీసి జబాబ్ దెంక గే జాన్తు' మెనయ్ అమ్ ఇసి సొంతచి రిసాచి సాచి రెగిడ్డుసుమ్. అమ్చి సత్తిమ్ జాన్లె, తుమ్ జబాబ్ దెంక జాన్తె, జాకయ్ తుమ్క సంగితసుమ్.

గవురుమ్ ఆననుక ఉచర కిచ్చొయ్ కెరుమ్ నాయ్. ¹³ జలె, అమ్క 'వెర్తి జల' మెన తుమ్ తీర్పు ఉచర్లె జలె, 'అమ్ వెర్తి రితి డీన్స్తన్తె దేముడుక లాబుమ్ తిలె దస్సి డీసుమ' మెంతసుమ్. జోచి కామ్ కెర్తి ఆనకయ్ ఇసి జతసుమ్. నాయ్ మెలె, 'బుద్దికయ్ దస్సి సంగితతి' మెన అమ్చి రిసా తుమ్ ఒప్పన్లె, చెంగిలి. తుమ్కయ్ 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్ ఇసి జతసుమ్.

¹⁴ క్రీస్తు ప్రేమచి రిసా అమ్ తుక్లె తంక నెత్తుమ్. అమ్క జోచి ప్రేమ పెలయ్తయ్. క్రీస్తు ఎక్కిలో అమ్ ఎత్తిజిన్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా మొర్లన్ మెన అమ్ దెకితసుమ్. జో మొర్లన్ తెన్ అమ్ ఎత్తిజిన్ మొర్లె రితె జా జోక సంపజలి తెంతో సొంత ఇస్టుమ్ జర్గు కెర్తి రితి ఇండుమ్ నాయ్. ¹⁵ కిచ్చొక మొర్లన్ మెలె, అమ్ జతన ఎత్తిజిన్క 'సొంత ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి నాయ్, గని జోచి రిసా మొర అన్నె జితొసాక గవురుమ్ కెర్తి రితి జితు' మెనయ్ జో మొర్లన్.

క్రీస్తుచి తెడి నొవ మాన్సుల్

¹⁶ అప్పె తెంతో మాములుమ్ జోచి ఈంజ లోకుమ్చి జెర్మున్క కక్కయ్ దెకుమ్ నాయ్. అగ్గయ్ క్రీస్తుచి మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి జెర్మున్కయి కీసి తిలె గే, దస్సి జోక దెకిత్ తిలమ్, గని అప్పెయి జోక దస్సి దెకుమ్ నాయ్. జో దేముడు జలిన్ రుజ్జు జలిన్కయ్ జోక దెకితసుమ్. ¹⁷ గని, కో క్రీస్తుచి తెడి తవుల గే, జోచి అగ్గెచి జెర్మున్క మొర్లి రితి జా తా జోచి ఆత్మతె జెర్మున్ జా నొవర్ రగుమ్ జా అస్తి. నొవర్ జెర్మున్ జలి రితి జా అస్తి. అగ్గెచి గెచ్చ, నొవిచి బార్ జా అస్సె, చి నొవిచికయ్ దెకితసుమ్.

¹⁸ మాన్సు నొవర్ జతి ఈంజ వరుమ్ కేనె తెంతో జెతయ్ మెలె, దేముడు తెంతో. జో క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ అమ్చి పాపుమ్ వుంచ కెర అమ్క జోక అడ్డు తిలి పాపుమ్ గెచ్చవ గెల కెర అమ్క అన్నె బెదవన్లన్, చి 'వేర మాన్సుల్ కి అమ్చొ క్రీస్తుక సంపజలె జోవయింక కి దస్సి అన్నె బెదవనిందె' మెనయ్ జోచి నుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తి సేవ జో దేముడు అమ్క తియార అస్సి.

¹⁹ మెలె, క్రీస్తు బలి జలిన్ తెన్ జోవయించి పాపుమ్ వుంచ నే వయడ్లె, దేముడు లోకుమ్చక బెదవంతె అస్సె, చి జో బెదవంతిన్చి కబుర్ నూనయ్తిసి అమ్చి అత్తి జో సొర్బ కెర దా అస్సె.

²⁰ జాకయ్, క్రీస్తుచ బారికుల్ జా అస్సుమ్. 'క్రీస్తుక సంపజతు' మెనయ్ దేముడు అబ్బొసి అమ్చి అత్తి మాన్సుల్క బుకార్తయ్. జాకయ్, 'దేముడు తెన్

బెదితి వరుమ్ తుమ్ నజనా' మెనయ్, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుమ్క అమ్ బతిమాల్పా జా సంగితసుమ్.

21 అమ్క 'అంచి పున్నిమ్ జతు' మెనయ్ పాపుమ్ నెంజిలొ పాపుమ్ నేన్లొ జోచొ పుత్తుసి అమ్చి పాపుమ్ రితి దేముడు అబ్బొసి జోక టీచణ్ణొ.

6

రచ్చన సజన్తి సమయుమ్ నిజుమి జా అస్సి

1 జలె, "దేముడుచి రచ్చన నజనా" మెన సంగితసుమ్, గని జోచి నావ్ తెన్ అన్నె కిచ్చొ మెంతసుమ్ మెలె, జోచి దయ ఆరి నజన తా నాయ్. 2 కిచ్చొక మెలె,

*"చెంగిల్ సమయుమ్క తుమ్చ ప్రార్దన సూన అస్సి, చి

ఆవ్ రచ్చన కెర్తి కాలుమ్క తుమ్క తోడు జా అస్సి" మెన పూర్నుమ్ తెంతొ దేముడుచి కొడొతె రెగ్గవ అస్సి. అల్లె! 'చెంగిల్' మెలి జా సమయుమ్ అప్పెయి. రచ్చన జతి జా కాలుమ్ అప్పెయి.

సుబుమ్ కబుర్ రిసొ పవులు అల్లర్ జలిసి

3 అమ్ ప్రబుచి సేవ కెర్తినతె కేన్ నింద నే జెతె, కో కిచ్చొ సంగుక నెతిర్తి రితి, కచి నముకుమ్ పిట్టయ్తి కిచ్చొయ్ అడ్డు కెరుమ్ నాయ్. 4 ప్రబుచి సేవ పూర్తి నిదానుమ్ కెర్తనుమ్ మెన సాచి సంగన్తనుమ్. ఇన్నెచి రుజ్జు కిచ్చొ మెలె, కిచ్చొ కిచ్చొ ఒగ్గర్ అల్లర్ ఒర్పువ జా నిదానుమ్ తెన్ అస్సుమ్. కిచ్చొ అల్లర్ మెలె, బాదల్, సైమల్, కస్టల్, ఇర్కులు, 5 కొర్కల్చ దెబ్బలు, జేలి జలిసి, జట్టు తెన్ నిగ జా మాన్సుల్ అమ్క అల్లర్ కెర్లిసి, ఒగ్గర్ కామ్ కెర టక్కిలిన్, గూన్ నెంజిలిసి అందర్లు, చువ్వె తిలిసి; దనచ ఎత్తి నిదానుమ్ తెన్ ఒర్పువ జా అస్సుమ్.

6 వణ్ణొ జోచి సేవచి అమ్చి నిదానుమ్ అమ్ ఇండిలి బుద్ధితె కి డీస్తయ్. వేర బుద్ధుల్ అమ్ నే జలిన్తె, ప్రబుచి ఎత్తి అమ్ జాన్తిన్తె, మాన్సుల్చ తప్పుల్ అమ్ ఒర్పువ జతిన్తె, మాన్సుల్క అమ్ మరియాద దెకితిన్తె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తిలిన్తె, మాయ నెంజిలి అమ్చి ప్రేమతె. 7 సత్తిమచి బోదన అమ్ కెర్తినతె, దేముడుచి సెక్తి అమ్చ కమొతె డీస్తిన్తె, ఈంజి ఎత్తితె అమ్చి నిదానుమ్ డీస్తయ్. డెబ్లి పక్క కి, ఉజెతో పక్క కి, కామ్క జెత పున్నిమ్చి అయ్దల్ వాడిక కెరన నిదానుమ్ తత్తనుమ్.

* 6:2 6:2 యెసయా 49:8. † 6:16 6:16 లేవీయకాండుమ్ 26:12, యిర్మీయా 32:38, యెహెజ్కేలు 37:27. ‡ 6:17 6:17 యెసయా 52:11, యెహెజ్కేలు 20:34, 41. § 6:18 6:18 నమాయేలు డొన్నిచి పుస్తకుమ్ 7:14, 7:8.

8 జాకయ్, గవురుమ్ జలెకి, నిస్కారుమ్ జలెకి, మాన్సుల్ అమ్క 'చెంగిల్చ' మెలె కి, 'గార్చు' మెలె కి, నిదానుమ్ తత్తనుమ్. సగుమ్జిన్ అమ్క 'మాయచ' మెంతతి, గని సత్తిమ్ కెర్తనుమ్.

9 సగుమ్జిన్ అమ్క విలువ దెకిత్ నాయ్, గని సగుమ్జిన్ విలువ దెకితతి. 'బే బేగి మొరుల' మెన అమ్క సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి, గని జితనుమ్. దెబ్బల్ కతనుమ్ గని మొరుమ్ నాయ్. 10 అమ్చ బాదల్క దుకుమ్ జంక జతయ్, గని సర్దసంతోసుమ్ తెన్ అస్సుమ్. ఈంజి లోకుమ్చి ఆస్తిక ఉచర్లె బీద అస్సుమ్, గని ఒగ్గర్జిన్క సొమ్నారుమ్ కెర్తనుమ్. అమ్క కిచ్చొ నెంజిలె కి, ఎత్తి కలుగు జలి రితి జా అస్సుమ్.

అమ్క కి తుమ్ ఎదిలి ప్రేమ కెర

11 ఓ తుమ్ కొరిందిలు, కిచ్చొ నే లుంకణ్ణె ఈంజి ఎత్తి తుమ్క ఎదార్దుమ్ సొమ్నుమ్ సంగ అస్సుమ్. అమ్చి పెట్టితె తుమ్క ఒగ్గర్ ప్రేమయ్ అస్సుమ్.

12 అమ్చి రిసొచి తుమ్చి ప్రేమక ఆమి కిచ్చొ ఇర్కు కెరుమ్ నాయ్. తుమ్చి సొంత పెట్టి తుమి ఇర్కు కెరంతస్సు. 13 అంచ బోదల్ జల రిత ఓ తుమ్ కొరిందిల్, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఆమ్ తుమ్కయ్ కిసి ప్రేమ అస్సుమ్ గే, తూమ్ కి దస్సి అమ్కయ్ ప్రేమ కెర మెన ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి.

14 ప్రబుక నంప నెంజిలన తెన్ తుమ్ లంకె జా నాయ్. పాపుమ్తె పున్నిమ్ తిలిసి కిసి బెదెదె? నెంజిలె, అందర్బుద్ది తెన్ ఉజిడ్ బుద్ది కిసి బెదెదె? బెదె నాయ్! 15 'బెలియాల్' మెలొ నయ్తాన్ తెన్ క్రీస్తు కిసి బెదెదె? బెదె నాయ్! నంపనెంజిలొసొ తెన్ నంపజలొసొక కిసి వాట తియిదె? తయె నాయ్! 16 దేముడుచి గుడి, జలె, బొమ్మల్క జొకర్తిన్ తెన్ కిసి బెదెదె? నెంజె! కిచ్చొక ఆవ్ ఇసి సంగితసి మెలె, జివ్ తిలొ దేముడుచి గుడి ఆము. పూర్నుమ్ దేముడుచి కొడొతె రెగ్గయ్లి రితి,

†"జోచి పెట్టి ఆవ్ జియిందె,

జోచి తెన్ ఆవ్ బులిందె, ఆవ్ జోవయించొ దేముడు జియిందె. జెచ్చొ అంచ ప్రెజల్ జవుల"

మెన అన్నె,

17 ‡"జాకయ్ 'అంక నంప నెంజిలన తెంతొ తుమ్ బార్ జా' మెన

'సుద్ది నెంజిలిసి తుమ్ చడ నాయ్.

దస్సి ఎక్కి నిదానుమ్ జలదు మెలె,

తుమ్క బెదవనిందె' మెన ప్రబు సంగితయ్"

మెన అన్నె,

18 §“అంచ బోదల్ మెనయ్ తుమ్కయ్ అబ్బొది జయిందె, చి అంక ‘అబ్బొ మెనయ్ అంచ పుత్తర్లు దువొ జస్సె’ మెన ఎత్తి సెక్కి అదికారుమ్ తిలొ ప్రబు సంగితయ్.” మెన రెగ్గ అస్సె.

7

సుద్ది జతిన్

1 జాకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, దేముడు అమ్క ఈంజేవ్ ప్రమానల్ సంగ అస్సెచి రిసా, అమ్చి ఆగ్గక, అమ్చి ఆత్మక కిచ్చొ గార్ కెరెదె గె, జా గెచ్చువన గెల కెరయ్, దేముడు ప్రబుక బియఁ కెర, అమ్ సుద్ది జంక *దెర్లిసి పూర్తి జతి రితి జోచి సుద్ది ఆననుమ. 2 అమ్క తుమ్చి పెట్టితె బెదవన. అమ్ కక్క తప్పు కెరుమ్ నాయ్, కక్కయ్ పాడ్ కెరుమ్ నాయ్, కక్కయ్ మోసిమ్ కెర లాబుమ్ కెరనుమ్ నాయ్. 3 తుమ్క నింద కెర్తి రిసా ఇసి సంగి నాయ్, అగ్గె కిచ్చొ మెన రెగిడ్లయ్ మెలె, ‘అమ్చ జివుతె తుమ్చి రిసా ప్రేమయ్ అస్సుమ్’ బెద మొరుమ్దె, బెద జిమ్దె. 4 తుమ్చి రిసా అంక నముకుమ్ ఒగ్గర్ అస్సె, తుమ్ అంచి అత్తి నూన నంపజలదు చి రిసా ఆవ్ గవురుమ్ సంగితసి, తుమ్చి రిసా అంచి పెట్టి పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె. అమ్చ బాదల్ ఒగ్గర్ జలెకి, అంచి పెట్టి సంతోసుమ్ బెరయ్ అస్సె.

5 †మాసిదోనియ ప్రదేసిమి అమ్ ఉట్ట అయ్లి పొది అమ్చి ఆగ్గక సుక్కుమ్ నాయ్, గని ఎత్తి రగల్ బాదల్ సేడ్డెయ్ తిలమ్; విరోదుమ్ సుదల్ కెర్ల అల్లర్చి రిసా కి, అమ్చి పెట్టిచి బయిమ్చి రిసా కి, 6 గని ముసుర్న జలసక డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్లొ దేముడు, జలె, తీతుక అమ్తె తెద్రవ అమ్క దయిరిమ్ కెర్లొ. 7 ఎక్కి తీతు అయ్లిసి తెన్ దయిరిమ్ జము నాయ్, గని తుమ్చి నిదానుమ్ దెక జొయ్యి దయిరిమ్ జలిన్క అమ్కయ్ కి జో దయిరిమ్ కెర్లొ. మెలె, అంక అన్నె దస్సుల్ జంక చి తుమ్చి ఆస, అంక తుమ్ దుకుమ్ కెర తిలిన్చి రిసాచి తుమ్చి దుకుమ్, అంచి రిసాచి తుమ్చి ప్రేమ నిదానుమ్చి రిసా అమ్క సంగిలన్, చి అన్నె ఒగ్గర్ సర్ల జలయ్.

8 అంచి ఉత్తమ్తె ఆవ్ రెగిడ్లిన్ తెన్ తుమ్క ఆవ్ దుకుమ్ కెర్లె కి, ఆవ్ ఉచరక నాయ్. విసారుమ్ జా తిలయ్, గని తప్పు కెరె నాయ్ మెన జాని. జా ఉత్తమ్ తుమ్క దుకుమ్ కెర్లి, గని

గడియకయ్ మెన ఆవ్ దెకితసి. 9 జలె, అంక సర్ల. తుమ్క దుకుమ్ కెర్లి రిసా నాయ్, గని తుమ్ దుకుమ్ జా తప్పు ఒప్పున చెంగిల్ జలదు చి రిసాయి. మెలె, తుమ్చి దుకుమ్ ప్రబుచి సత్తిమ్ తుమ్క ఉచరవడ్లిన్చి రిసాయి తుమ్క అమ్ కెర్లిసి కిచ్చొ సంతోసుమ్ కెరె నాయ్. 10 కిచ్చొ మెలె, ప్రబు ఉచర్చిసి దుకుమ్ అమ్ మాస్సుల్చి పెట్టి అయ్లె, అమ్ కెర్లె పావల్ ఒప్పున బుద్ది జంక ఇస్టుమ్ జమ్దె, చి ప్రబుచి రచ్చున నజనుమ్దె. జా రచ్చునచి రిసా ‘చెంగిల్ జలమ్’ మెనయ్, అన్నె దుకుమ్ తయె నాయ్. గని ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దిచి దుకుమ్ అమ్ పెట్టి తియ్లె, అమ్క మొర్ను జెయెదె.

11 ఈందె, దేముడు తెద్రయ్లి దుకుమ్ తుమ్చి పెట్టి కెర్లి నిదానుమ్ ఉట్టవ అస్సె! నిజమ్, తుమ్చి సత్తిమ్ దెకయ్తి ఆస ఉట్టవ అస్సె! జా తప్పుచి రిసా లాజ్ జా తుమ్చి ఉప్పిరి తుమ్ కిచ్చొమ్ జలదు, దేముడుచి తీర్చుక బిలదు, అమ్చి తెన్ అన్నె బెదుక ఆస జలదు, సత్తిమ్ జంక ఆస జలదు. జా తప్పుచి రిసా సరిగా తీర్చు కెర్లదు. జా ఎత్తితెయి తుమ్ అప్పె సత్తిమ్ జలిసి డీస్తయ్. 12 జాకయ్, ఆవ్ తుమ్క రెగిడ్లిసి దుకుమ్చి తిలె కి, ఒత్త కిచ్చొ లాబుమ్ మెలె, ముక్కిమ్క తప్పు కెర్లొసాక ఉచరి నాయ్, ముక్కిమ్క అల్లర్ సేడ్డెసాక ఉచరి నాయ్, గని జా ఉత్తమ్చి రిసా ముక్కిమ్క కిచ్చొచి రిసా ఉచర్చిసి మెలె, అమ్చి రిసాచి తుమ్చి ఒగ్గర్ ఆస, ప్రబుచి మొక్కె తుమ్ అప్పె చినన అస్సున్. 13 తుమ్ చెంగిల్ జలిన్చి రిసా అమ్క సర్ల, అమ్క అన్నె డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెర్లి. అమ్ సొంత సర్ల జలిన్చి కంట కిచ్చొక అన్నెయ్ సంతోసుమ్ జా అస్సుమ్ మెలె, తీతు తుమ్తె జా దెకిలి తెంతొ, తుమ్చి రిసాచి జోచి అగ్గెచి అన్మానుమ్ నాయ్, చి సర్లసంతోసుమ్ జో జా అస్సె. 14 తుమ్చి రిసా అంచి సర్ల, ఆవ్ గవురుమ్ ఉచరంతిసి, జోక అగ్గె తెంతొ సంగితె తిలయ్, చి జో తుమ్తె గెలి పొది జోచి మొక్కె కిచ్చొ తప్పుల్ కెర అంక లాజ్ కెరయ్ను నాయ్, అంచి మరియాద కడ్చు నాయ్. అమ్ తుమ్కయ్ సంగిలిసి ఎత్తిచి సత్తిమ్ కిసి రుజ్జు జలి గే, దస్సి తుమ్చి రిసా ఆవ్ తీతుక సంగిలిసి నిజమ్ జలి. 15 అప్పె జో తుమ్క అగ్గెచి కంట ఒగ్గర్ ప్రేమ ఉచర్చయ్. ప్రబుచి ఇస్టుమ్ తుమ్ ఎత్తిజిన్ కెర్లిన్చి రిసా కి, తుమ్ ఎత్తిజిన్ బియఁ అద్దుర్ తెన్ జోక బెదవన్చి రిసా కి జో ఉచార కెర్లయ్. 16 జలె,

* 7:1 7:1 కొరింథిల్ రెగిడ్లి దొన్ని నంబర్ ఉత్తమ్ 3:18, దెస్సెలోనికుల్ రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 5:23. † 7:5 7:5 జీవ్ కొరింథిల్ తిలి అకయ ప్రదేసిమ్క మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్ ఉత్తర పక్క అస్సె.

తుమ్చి రిసా ఆవ్ పూర్తి దయిరిమ్ జా అస్సిచి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్.

8

యెరూసలేమ్చి సంగుమ్చ తోడు దెతిన్చి రిసా

1 అప్పె, బావుడ్లు, తుమ్క కిచ్చొ సంగితసుమ్ మెలె, మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ ప్రబుచ సంగుమ్లుచ మాన్సుల్చి పెట్టి దేముడు ప్రేమ సికడ్లసి రుజ్జు జా అస్సె. 2 కిసి మెలె, జోవయించి నిదానుమ్ పరిచ్చు జలి రితి జా జేవ్ ఒగ్గర్ కస్టల్ సేడ్డె తిలె కి, జేవ్ ఒగ్గర్ బీద జలెకి, ప్రబుచి, జోవయించి ఎదివాట్ సర్దచి రిసా ఒగ్గర్ దర్ముమ్ తెన్ అన్నె జేవ్క *తోడు దా అస్సి. 3 జేవ్చి రిసా ఆవ్ కిచ్చొ సాచి సంగితసి మెలె, జోవయించి సెక్కి తిలి ఎదిలి, నాయ్, గని జోవయించి సొంత ఇస్టుమ్క తెర్లి ఎదిలి కంటయ్ అన్నె జేవ్ ఒగ్గర్ దా అస్సి. 4 †యెరూసలేమ్చ నంపజలసక తోడ్ దెతిన్తె ఆమ్ కి బెదుమ్దె' మెనయ్ అమ్క బలవంతుమ్ కెర్ల. 5 'ఇసి దస్సి కెరుల' మెన మాములుమ్ అమ్ ఉచర్లి రితి నాయ్, గని 'అమ్చి అత్తి ప్రబు జోవయించి ఇస్టుమ్ పూర్తి కెర్లు' మెన, తొలితొ ప్రబుచి అత్తి జోవయించి జీవ్ సార్పు కెర, పడ్డా జోవయించి తెడి అమ్చి అత్తి దిల.

6 జాకయ్ తుమ్ కొరిందిల్చి రిసా కి అమ్ ఉచర్లమ్, చి బీద సుదల్క దెతి దర్ముమ్ ‡తుమ్ ఉక్కిల్తసి, తీతు మొదొల్ కెర్లిన్క 'పూర్తి జర్లు జవున్' మెన, తీతుక బలవంతుమ్ కెర అస్సుమ్. 7 జలె, నముకుమ్క, ప్రబుచి గ్యానుమ్క, జోచి గ్యానుమ్ సొస్టుమ్ బోదన కెర్లిన్క, నిదానుమ్క, చి అమ్చి ఉప్పిర్చి తుమ్చి ప్రేమక, దస్సిచి ఎత్తిక తుమ్ కిసి నిదానుమ్ జా అస్సున్ గే, దస్సి ఈంజ దర్ముమ్ దెతిన్క కి దయ ఒగ్గర్ జతి రితి తుమ్ దెకన.

8 ఆవ్ ఇసి సంగితిసి ఆడ్ర దెతిసి నెంజె, గని మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ జేవ్ అన్నె మాన్సుల్ తోడు దా సత్తిమ్ కెర్లిన్క తూమ్ దెక తుమి పరిచ్చు కెరన్లె, బీద సుదల్క తోడు కెర్లి తుమ్చి ఉద్దెసుమ్క 'నిజుమ్చి' మెన తుమ్ రుజ్జు దెకయ్తి అవ్కాసుమ్ తుమ్క దొర్కు జవున్ మెనయ్ ఆవ్ తుమ్క ఉచరయ్తసి. 9 ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తు సొంత కి జోచి దయక కిచ్చొ కెర్లన్ గే జానుమ్. మెలె, పరలొకుమ్చి సొమ్నారుమ్ జోక తిలె కి, తుమ్చి

రిసా బీద కెరన్లొ; తుమ్క సొమ్నారుమ్ కెరుక మెనయ్ జో బీద జలన్.

10 జలె, ఈంజ డబ్బుల్ ఉక్కిల్లి కామ్చి రిసా కిచ్చొ ఉచర తుమ్క ఆవ్ సంగితసి మెలె, వెర్నెక్ అగ్గె తుమ్ ఇస్టుమ్ జా మొదొల్ కెర్లిసి తుమ్ అప్పె పూర్తి జర్లు కెర్లె చెంగిలి. 11 తుమ్క జా ఇస్టుమ్ అస్సె. జలె, జా జర్లు కెర్లెకయ్ జా ఇస్టుమ్ నెరవెర్లుప జయెదె. తుమ్ తెర్లి ఎదిలికయ్ జర్లు కెర. 12 ఎక్కిలొ దెంక మెన తెయార్ మెన్సు తెన్ తిలె, జాక సెక్కిక జిన్లిన్ నెంజె గని తిలిస్తెయ్ సర్ల తెన్ దిలె ఇస్టుమ్ జయెదె. నెతిర్లిసి నే కెర్లె, మాన్సుక నింద నాయ్.

13 వేర మాన్సుల్క జేవ్చి పూచి వయడ నాయ్, తుమ్కయ్ జా జాడు ఎత్తి వయతు మెని నాయ్, 14 గని, 'ఎత్తిక సమానుమ్ జతిసి తవున్' మెన జోవయింక నెంజిలిసి రిసా తుమ్చి సొమ్నారుమ్క తుమ్ అప్పె దాస. ఏక్ వేల పడ్డాక తుమ్కయ్ కొత్తు తిలె, జేవ్ తుమ్కయ్ తోడు కెరుక జయెదె, చి ఎత్తిజిన్క సమానుమ్ జతిసి తయెదె. 15 పూర్లుమ్ దేముడుచి కొడొతె రెగ్డయ్లి ఏక్ కోడుచి అర్దుమ్ తుమ్ ఉచర.

§ "ఒగ్గర్ కుడవన్లొసొక కిచ్చొ సేసె నాయ్, గని తొక్కి కుడవన్లొసొక కిచ్చొ కొత్తు తయె నాయ్" మెన రెగిడ్డి కోడు.

తీతుక కొరిండ్ పట్టుమ్తె అన్నె తెద్రయ్లి

16 దేముడుక జొబర్! తుమ్చి రిసా జో తీతుచి పెట్టి కి జోవయించి ప్రేమ దా అస్సె. 17 "కొరిండ్తె ఈంజ కామ్క గో" మెన అమ్ బతిమాల్పా జా సంగితికయ్, "గెచ్చిందె" మెలన్. గని ఎక్కి ఆమి సంగిల్ రిసా నాయ్, గని అన్నెయ్, తుమ్చి రిసాచి జోచి ప్రేమకయ్ జోచి సొంత ఇస్టుమ్కయ్ జెతయ్.

18 జో తెన్ అన్నె కక్క తెద్రయ్తనుమ్ మెలె, జో సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తన్చి రిసా ఎత్తి సంగుమ్లుతె, ఎత్తిజిన్ మెన్సితో బావొక తెద్రయ్తనుమ్. 19 పడ్డా, 'ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్తి అమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి ఈంజ తోడు దెతి కామ్తె అమ్చి తెన్ బులున్' మెనయ్ సంగుమ్లుచ జోక నిసాన అస్సి. జో, జలె, తీతు తెన్ గెతయ్. 20 ఆమ్ డబ్బుల్ ఉక్కుల వంట దెతి ఈంజ దర్ముమ్చి సేవచి రిసా కో అమ్క నింద నే కెర్లి రితి, ఈంజ కామ్తె కిచ్చొ పొరపాట్ బెదవుమ్ నాయ్, కిచ్చొ పొరపాట్ బెదయ్లి రితి డీసుక కి నెసుమ్, 21 చి ప్రబుచి మొక్కె కి, మాన్సుచి మొక్కె

* 8:2 8:2 రోమియల్ 15:25-27. † 8:4 8:4 యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి యూదయ ప్రదేసిమి కారు జా తతికయ్, వేర తెంతొవ నంపజలన తోడు తెద్రయ్ల. బారికుల్ 1:28-30. ‡ 8:6 8:6 కొరిందిల్క రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 16:1-4. § 8:15 8:15 నిర్గమకాండుమ్ 16:18.

కి, కీసి సత్తిమ్ కెరుక గే సరిగా ఉచర అస్సుమ్. జాకయ్, సంగుమ్లుచ నిసాన మాన్సుక కి అమ్చి తెన్ ఈంజ తోడు దెతిన్తె బెదవన అస్సుమ్.

22 అన్నె, జేవ్ దొగుల తెన్ అన్నెక్లో బావొక తెద్రయ్తనుమ్. ఇన్నెక అగ్గె తెంతో కిచ్చొ కిచ్చొ కమొ దా అస్సుమ్ చి కిచ్చొ కామ్తె కి నిదానుమ్ కెర్తయ్ మెన రుజ్జుల్ దెక అస్సుమ్. తుమ్చి రిసాచి జోవయించి ఒగ్గర్ నముకుమ్చి రిసా, వేర కమొచి కంట తుమ్తెయ్ గెచ్చుక అన్నె ఒగ్గర్ ప్రేమ ఈంజొ జా అస్సె.

23 తీతు, జలె, తుమ్చి రిసాచి అంచి సేవతె జో అంచి తెన్ ఎక్కి రితి బెద అస్సె. జేవ్ అన్నె దొగుల బావుడ్లు, జలె, సంగుమ్లుచి నావ్ తెన్ జోవయించ బారికుల్ జల రిత జా గెతతి, క్రిస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్తతి. 24 జాకయ్, తుమ్చి ప్రేమక, చి ఈంజేవ్క ఆవ్ తుమ్చి రిసా నముకుమ్ సంగిలిన్క, 'నిజుమి జో సంగిల్ రితి జా అస్తి' మెనయ్ సంగుమ్లు రుజ్జు దెకిత్ రితి కెర.

9

దర్ముమ్ ఉక్కుల దెతిన్చి రిసా అన్నె సంగిలిసి

1 జలె, * యెరూసలేమ్తెచ నంపజలసక దెతి తుమ్ ఉక్కిల్లి డబ్బుల్చి రిసా అమ్ అన్నె రెగుడుక కిచ్చొక? 2 జా ఉక్కుల దెంక తుమ్ కోర్ప జలిసి ఆవ్ జాని, చి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ నంపజలసక తుమ్చి రిసా ఆవ్ సంగితిసి. కిచ్చొ సంగితసి మెలె, "†అకయ ప్రదేసిమ్చ నంపజలస పూర్ణుమ్ తెంతో జోవయించి డబ్బుల్ దెంక తెయార్ జా అస్తి" మెన ఆవ్ సంగితసి. జా దర్ముమ్ ఉక్కుల దెతి తుమ్చి సర్దచి రిసా సూన్చి రిసాయి జేవ్ మాసిదోనియచ ఒగ్గర్ జిని జా కామ్తె బెదుక కోర్ప జా అస్తి.

3 జలె, ఈంజేవ్ బావుడ్లుక కిచ్చొక తుమ్తె తెద్రయ్తసి మెలె, 'జా డబ్బుల్ ఉక్కుల తెయార్ జా అస్తి' మెన తుమ్చి రిసా అమ్ సర్ద సంగిలిసి అబద్దుమ్ నే జతి రితి తుమ్క 'నిజుమి తెయార్ జా తత్తు' మెన 'తుమ్ దెక' మెనయ్ ఆవ్ జేవ్క తెద్రయ్తసి. 4 నెంజిలె, పడ్డె అంచి తెన్ ఈంజ మాసిదోనియచ నంపజలస సగుమ్జిన్ తుమ్తె అయిలె, తుమ్ తెయార్ నే జా తిలె, అమ్చి మరియాద గెచ్చెదె; అమ్చి కి తుమ్చి కి. 'సత్తిమ్ కెరుల' మెన అమ్ దయిరిమ్క సంగిలిసి పిట్ట తయెదె చి రిసా. 5 జాకయ్, 'అంచి కంట జేవ్

అగ్గె గెచ్చు తుమ్ సంగిలి దర్ముమ్ దెతిన్కయ్ తుమ్క తెయార్ కెర తత్తు' మెనయ్ జేవ్క బలవంతుమ్ కెర్లయ్. దస్సి, తుమ్ అగ్గెయి జా డబ్బుల్ తెయార్ కెర తిలె, సర్ద తెన్ దెతె, ఆరి ఇస్సుమ్ నెంజిల్ రితి నాయ్.

ముస్కి బుద్దిచి రిసాచి దర్ముమ్ బుద్దిచి రిసాచి కోడు

6 ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, కో ముస్కి తెన్ బి గలెదె గే, తొక్కి పలితుమ్చి పంటొ లాయెదె. కో దర్ముమ్ తెన్ బి గలెదె గే, ఒగ్గర్ పంటొ లాయెదె. 7 ఎత్తి మాన్సు సరిగా ఉచర, 'దెంక చెంగిలి' మెన కెదిలిచి రిసా ఉచర్తె గే, తెద్దిలి దెంకయ్. గని కో బలవంతుమ్ కెర్లి రితి దుకుమ్ తెన్ పొన, సర్ద తెన్ని. సర్ద తెన్ దెతోసొక దేముడు ప్రేమయ్ దెకెదె.

8 చెంగిల్ తిలిసి ఎత్తి దయ తుమ్క మొచ్చు తెన్ దెంక దేముడుచి అత్తి అస్సె, చి తుమ్క సరిపుచుప జతిసి కి, పడ్డె కిచ్చొ కిచ్చొ చెంగిల్ కమొక తుమ్ మొచ్చు తెన్ దెంక తెరితి రిసా కి, సరిపుచుప జతిసి తుమ్క దెంక జోచి ఇస్సుమ్. 9 దేముడుచ కొడెతె పూర్ణుమ్ రెగ్గయ్లి అస్సె.

‡ "జోవయింక తిలిసి జో వంట దెతయ్, బీద సుదల్క జో దర్ముమ్ తెన్ దెతయ్, జోవయించి జా సత్తిమ్ కెయ్క తెయ్క తాఁ గెచ్చెదె."

10 తుమ్ బి గల్లి రిసా బి దెతో ప్రబు, తుమ్ కతి రిసా అన్నిమ్ దెతో ప్రబు, సరిపుచుప జతిసి తుమ్క దెయెదె, పలితుమ్ దెయెదె, చి తూమ్ దర్ముమ్ తెన్ బెదయ్తిన చి సత్తిమ్చి పలితుమ్ జో ఒగ్గర్ తయెదె. 11 తుమ్ దర్ముమ్ తెన్ దెతి రిసా ఎత్తితె సొమ్మారుమ్ రితి జస్తె. అమ్చి అత్తి తుమ్ జా దిలె, అమ్ బీద సుదల్క దెమ్దె, చి దేముడుక జేవ్ జోచి సర్ద దెకవ జోక గవురుమ్ కెరుల. 12 దస్సి, ఈంజ దర్ముమ్చి సేవ కెర్లె, బీద జల నంపజలసక కామ్క జెతిసి దొర్కు జలిసి దా తస్తె, పడ్డె అన్నె, "దేముడు దొర్కు కెరయ్లో" మెన జోక జొకర జేవ్ ఒగ్గర్ గవురుమ్ కెరుల.

13 ఈంజ కామ్ తుమ్క ఏక్ పరిచ్చు రితి జయెదె. ఈంజ సేవ తుమ్ చెంగిల్ కెర్లె, తుమ్చి సత్తిమ్క రుజ్జు జయెదె. చి క్రిస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ బప్పన జోక బియ్ తుమ్ ఈంజ సత్తిమ్ కెర్లిన్చి రిసా, దేముడుక గవురుమ్ జయెదె. పడ్డె, జేవ్ బీద జల నంపజలసక చి అన్నె బావుడ్లు ఎత్తిక తుమ్ కోడ్

* 9:1 9:1 క్రిస్తు యెరూసలేమ్తె మొర జివ్ జలన్, గెద, చి తొలితొ ఒత్తయ్ మాన్సుల్, క్రిస్తుచ సిస్సుల్ తెన్, జోవయింక నంపజల. యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి యూదయ ప్రదేసిమి కారు జా తతికయ్, వేర తెంతొచ నంపజలస తోడు తెద్రయ్ల; అకయ ప్రదేసిమ్చ కి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్చ కి; బారికుల్ 1:28-30. † 9:2 9:2 అజి కాలి అకయ ప్రదేసిమ్క చి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్క 'గ్రీకు ప్రదేసిమ్' మెంతతి. ‡ 9:9 9:9 క్రిస్తనలు 112:9.

దిలినచి దర్మమచి రిసా గే దేముడుక గవురుమ్ జెయెదె. ¹⁴ అన్నె, తుమ్చి పెట్టి దేముడు జోచి దయక దర్మమ బుద్ధి దిలి రిసా జేవ్ మాన్సుల్ తుమ్క ఒగ్గర్ ప్రేమ జా, తుమ్క దెకుక మెన ఆస తెన్, తుమ్చి రిసా కి జేవ్ ప్రార్దన కెరుల.

¹⁵ క్రీస్తుచి అత్తి దేముడు అమ్క దిలి వరుమ్ కెద్ది గే కో సంగుక నెతిర్తి. జోచి ఎదివాట్ దర్మమచి రిసా జోక జోబర.

10

బుద్ధి నే జా తిలె సిచ్చ కెరుక తయెదె

¹ క్రీస్తు కిసి మెత్తన తా మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితె తిలన్ గే తుమ్ జాన్సు. జలె, ఆవ్ పవులు, క్రీస్తుచి కన్కారుమ్ దెకితి దస్సి బుద్ధి తెన్ సొంత తుమ్క బతిమాల్ప జతిసి. అమ్చి రిసా సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ సంగితిన్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్చి మొక్కె మెత్తన అస్సి, గని ఉట్ట గెలె పడ్డె దయిరిమ్ తెన్ ఆవ్ గోల కెర్తసి, బెర్తి! ² జలె, కిచ్చొ అప్పె బతిమాల్ప జా ఆవ్ సంగితిన్ మెలె, ఆవ్ తుమ్తె అన్నె అయ్లె పొదిక ఆవ్ ఇసి దయిరిమ్ తెన్ గోల కెరుక నెంజితి రితి, జేవ్ అల్లర్చ మాన్సుల్ బుద్ధి జా తత్తు, నెంజిలె అప్పె కిసి డిస్తయ్ మెలె, అయ్లె కచితుమ్ జోవయింక గోల కెరుక తయెదె. అమ్క 'మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చ ఆసల్ ఇండితతి' మెన జేవ్ మాన్సుల్ అమ్క నింద కెర్తతి, గెద.

³ జలె, అమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్తె జిలె కి, ఆమ్ కెర్తి యుద్దుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి రగుమ్చి యుద్దుమ్ నెంజె. ఆత్మయుద్దుమ్ ఈంజ. ⁴ పాపుమ్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్త అమ్చ అయ్దల్ ఈంజయ్ లోకుమ్చ నెంజితి. అమ్చయ్ అయ్దల్ దేముడుచి సెక్తిచ అయ్దల్, చి సయ్తాన్చి సెక్తి తిలిన్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి; కేన్ ఒగ్గర్ సెక్తిచి జలెకి; ఈంజేవ్ అయ్దల్ జీసుల.

⁵ దేముడు దిల ఆత్మఅయ్దల్ తెన్ని జోవయించి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జత కొడెచి ఉప్పిరి జిన్తసుమ్, జోవయింక మాన్సుల్ జాన్తిన్క పిట్టయ్తి బడాయ్ తిల కొడె ఎత్కిచి ఉప్పిరి జిన్తసుమ్, చి మాన్సుచి మెన్ను తిలి ఎత్కి ఉచరన మార్పుప జా క్రీస్తుక బితి రితి, జోవయింక జేవ్ ఉచరన మార్పుప కెర్తసుమ్.

⁶ అన్నె, దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండితి రితి తుమ్ కొరిందిల్ బుద్ధి జలదు మెలె, అమ్ అయ్లె కో సేంసిల మాన్సుల్ బుద్ధి నే జా తిలె, జోవయింక తప్పుల్క ప్రబుచ అయ్దల్ తెన్ సిచ్చ కెరుక బిము నాయ్.

⁷ తుమ్చి మొక్కె తిలిన్కయ్ తుమ్ దెకితె తత్తుసు. 'క్రీస్తుచ ఆము' మెన తుమ్చితె కో ఉచరంతతి గే, జేవ్ కిసి క్రీస్తుచ జా అస్తి గే, అమ్క 'జేవ్ కి క్రీస్తుచ' మెనయ్ ఒప్పున్తు. ⁸ తుమ్క పాడె కెరుక నాయ్ గని క్రీస్తుచి తెడి డిట్టుమ్ కెరుకయ్ మెనయ్ జోవయించి కామ్చి రిసా ప్రబు అంక అదికారుమ్ దా అస్సె. జా అదికారుమ్చి రిసా ఆవ్ ఏక్ వేల ఇదిల్ ఒగ్గర్ సంగిలె కి, అంచి మరియాద గెచ్చుక జో సెలవ్ దెయె నాయ్.

⁹ ఆరి బియడ్డి రిసా ఇన ఉత్తల్ రెగ్గి నాయ్. దస్సి ఉచర నాయ్. ¹⁰ "జోవయింక ఉత్తల్తె డిట్టుమ్ డిస్తయ్, గట్టిజ సంగితయ్, గని ఇన్నె తిలె పొది జో బియ్ కెర జా కిచ్చొ గట్టిజ సంగి నాయ్" మెన అంచి ఉప్పిరి గోస జలన సంగితతి. ¹¹ జలె, జేవ్ మాన్సుల్ కిచ్చొ అర్దుమ్ కెరంతు మెలె, అమ్ నెంజిలె పొది ఉత్తుమ్తె కిచ్చొ రెగుడుమ్దె గే, అయ్లె పొది కచితుమ్ జర్గు కెరుమ్దె. ¹² జోవయించి సొంత గవురుమ్ సంగన్త జేవ్ సగుమ్జిన్క దెకిలె, 'జోవయింతెన్ సమ్మందుమ్ జలన ఆము' మెననుక నెనుమ్, జోవయింక దెక పరిచ్చ కెరనుక నెనుమ్. బెదె నాయ్. జేవ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దెక దస తీర్పుల్ కెరంతిసి వెల్లో మెనంతిసి నూటి నాయ్. దస్సి జా జా, బుద్ధి నెంజిల రిత జతతి.

పావులింసి సొంత గవురుమ్ సంగన్లి రితి జలిన్

¹³ సత్తిమ్ జతి కంట అన్నె గవురుమ్ సంగనుమ్ నాయ్. గని దేముడు అమ్క వంట దిలి ఎదిలి గవురుమ్ సంగనుమ్దె; సుబుమ్ కబుర్ తెన్ తుమ్చి ఎద అమ్ పావుక మెన జో అమ్క దా అస్సె. చి జాచి రిసా సంగనుమ్దె. ¹⁴ తుమ్తెయ్ గెతి రితి అమ్క దిలి సేవ పాచితి నాయ్ జలె, అమ్ తుమ్కయ్ కిచ్చొ సంగుక బెదితి నాయ్. గని దూరి జలెకి, క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తి రిసాయి ఎత్కిచి కంట ఆమి తొలితో తుమ్తె అయ్లమ్.

¹⁵ సత్తిమ్చి కంట అన్నెయ్ గవురుమ్ సంగనుమ్ నాయ్. వేర మాన్సు సైమల్ సేడ కామ్ కెర్లిన్క 'ఆమ్ కెర్లమ్' మేనుమ్ నాయ్. గని అమ్చి ఆస కిచ్చొ మెలె, తుమ్చి నముకుమ్ వడ్డిలె, తుమ్చి ప్రాంతుమ్తె అన్నె ఒగ్గర్ గెవ్విలె ప్రబుచి కామ్ అమ్ కెర్తి వాట్ దొర్కు జయెదె, ¹⁶ చి తుమ్చి ఒత్తల్తోచ ప్రాంతుమ్లుతె కి అమ్ సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక జయెదె; వేర మాన్సుల్ కెర్లిన్క 'ఆమ్ కెర్లమ్' మెన నే సంగితె.

¹⁷ జలె,

*"కో కచి గవురుమ్ సంగుక జలె,

* 10:17 10:17 యిర్షియా 9:24.

ప్రబుచి గవురుమ్ సంగుతు”
మొన దేముడుచి కొడతె రెగ్గ అస్సె, గెద. 18 కిచ్చొక
మెలె, సొంత గవురుమ్ సంగల్లె కిచ్చొ గవురుమ్
నెంజె, గని ప్రబు కక్కయ్ గవురుమ్ కెరెదె గే, జో
మాన్సు నిజుమి గవురుమ్ జయెదె.

11

తప్పచి బోద సూన మోసిమ్ జతు నాయ్

1 ఆవ్ అప్పె ఇదిల్ తెలివి నెంజిల్ రితి లట్టబ్బె,
దయ కెర ఓర్పుప జా! అంచి రిసొ కీసి జలెకి తుమ్
దస్సి కెర్తసు. 2 తుమ్క ‘ప్రబుతె పూర్తి నిదానుమ్
జతు’ మెనయ్ అంక ఆస. ఎక్కి మున్సున్క
నిదానుమ్ తిలి తేర్చి తుమ్ జతి రితి, పెండ్లిక క్రీస్తుక
తుమ్క నావ్ కెర సొర్ప దిలయ్. 3 గని పూర్ణమ్
అయి రూపుమ్ జా తిలో సయ్తాన్ జోచి మాయక
కీసి *హవ్వక మోసిమ్ కెర్లొ గే, దస్సి తుమ్క ‘క్రీస్తుక
ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ తత్తు నాయ్’ మెన, తుమ్చి
చెంగిల్ బుద్ది జో సయ్తాన్ మార్పుప కెరెదె మెన
అమ్క బయిమ్.

4 ఆవ్ కిచ్చొక ఇసి ఉచర్తసి మెలె, కో జలెకు
తుమ్తె జా కెర, యేసుచి రిసొ అమ్ బోదన కెర్లిసి
నాయ్, గని వేరచి సికడ్లె, తుమ్ బే బేగి జో మాన్సుక
నంప కెర్తసు. నెంజిలె, తుమ్క దిలి దేముడుచి సుద్ది
తిలి ఆత్మ నాయ్ గని వేరయ్ ఆత్మ తుమ్క దొర్కు
జలె, నెంజిలె తుమ్ నంపజలి సుబుమ్ కబుర్
నాయ్ గని వేరయ్ కోడు సూన్లె, తుమ్ జా వేరచిక
నంపజా తుమ్ బే బేగి మార్పుప జతసు. 5 వేర
సికడ్లె ‘బగ్గర్ వెల్లొ బారికుల్’ మెన తుమ్ సంగిత
జేవ్ వేర మాన్సులచి కంట ఆవ్ ఎద్దికి దాక్ జయి
నాయ్ మెన ఆవ్ జాని. 6 లట్టబుక ఆవ్ తెలివి
నెంజిలె కి, ప్రబుచి గ్యానుమ్ అంక అస్సె. కెయెక కి
కీసి జలె కి ఈంజ గ్యానుమ్ తుమ్క సొస్టుమ్ జానవ
అస్సి.

7 తుమ్క ‘చెంగిల్ జతు’ మెన, తుమ్తె
కిచ్చొ తోడు నే నజితె దాక్ కెరనయి దేముడుచి
సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సికడ్లిసి పాపుమ్ గే? 8 వేర
సంగుమ్లుచి డబ్బుల్ ఆవ్ నజన చోర్లి రితి జా
అస్సి. ప్రబుచి నావ్ తెన్ తుమ్కయ్ సేవ కెర్లి అంచి
ఆసచి రిసొ జా డబ్బుల్ జోవయింతె నజిలయ్.
9 పడ్డె, తుమ్చి తెన్ ఆవ్ తిలి పొది అంక కొత్తు
తిలె, తుమ్చితె కక్కయ్ కి జా జాడు వయడి నాయ్.
మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్ తెంతో అయ్ల బావుడ్లు
అంక కొత్తు తిలిసి ఎత్కి దిల. జాకయ్ తెదొడి
తుమ్క జా జాడు వయడి నాయ్, చి అప్పె తెంతో

కి కిచ్చొ జాడు కి తుమ్క వయడుక నెసి. 10 క్రీస్తుచి
సత్తిమ్ అంచి పెట్టి కీసి అస్సె గే, ఈంజ ఒండి అకయ
ప్రదేసిమ్తె ఆవ్ డబ్బుల్ గట్ట నే నజితిన్చి రిసొ
కో వేరయ్ సంగుత్ నాయ్. జేవ్ వేర సంగుక
వాట్ దెయి నాయ్. ఆవ్ అప్పెక కెర్లి రితి దస్సి కెర్లె
తయిందె. 11 కిచ్చొక? తుమ్క ప్రేమ కెరి నాయ్ గే?
తుమ్క ఆవ్ ప్రేమ కెర్లిసి ‘నిజుమి’ మెన దేముడు
జానె.

మోసిమ్ కెర్ల బారికుల్

12 ‘సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసొ డబ్బుల్
నజనయ్ అమ్చి రితి జేవ్ కి కెర్తతి’ మెన, డబ్బుల్
ఆసక సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్త జేవ్ అన్నె
మాన్సుల్ అమ్చి రిసొ సంగితతి. ఈంజ కామ్ జేవ్
కెరుక అదికారుమ్ నాయ్. పడ్డె, జోవయింబి రితి
అమ్ నే కెర్లిన్క రుజ్జు తతి రితి, ఆవ్ అప్పె ఎద
డబ్బుల్ గట్ట నే నజితె సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఆరి కెర్లె
తయిందె. 13 దస మాన్సుల్ అబద్దుమ్కయ్ “ప్రబు
అమ్క ఈంజ కామ్ తియార అస్సి. జోచ బారికుల్
ఆమ్” మెనన ఆరి సంగితతి. మోసిమ్ కెర్తస,
జేవ్. ఆరిక క్రీస్తుచ బారికుల్ అమ్ మెనంతతి.
14 దస్సి కెర్తతి మెన తుమ్ ఆచారిమ్ జంక నాయ్.
సయ్తాన్ కి మోసిమ్ కెర పరలోకుమ్చి ఉజ్జెచొ
దూత రితి డీసుక జానె. 15 జాకయ్ జోచ సేవ కెర్తస
కి ‘పరలోకుమ్చి సత్తిమ్చ సేవ కెర్తస అమ్’ మెన
ఆరి సంగనుల ఆచారిమ్ నెంజె. గని జేవ్ కెర్ల కమొ
కొల్లి ఆకర్క సిచ్చయ్ జవుల.

16 జలె, అన్నెక్ సుట్టు ఆవ్ సంగితసి. కిచ్చొ
మెలె, అంక వెర్లి మెన కో ఉచర నాయ్. గని
‘వెర్లి’ మెన ఉచరె, అంక బెదవన జా, చి అంక
ఇదిల్ జవున్ గవురుమ్ తయెదె. 17 ఆవ్ అప్పె
సంగితిసి ప్రబు సంగిలిసి మెన నెంజె, గని దయిరిమ్
తెన్ ఇసి గవురుమ్ సంగుక తెలివి నెంజిల్ రితి
జతసి. 18 బగ్గర్జిన్ ఈంజ లోకుమ్చ కమొచి
రిసొ గవురుమ్ సంగనుల. ఆవ్ కి గవురుమ్
సంగనిందె. 19 తుమ్క బుద్ది అస్సెచి రిసొ బుద్ది
నెంజిలసక సర్ల తెన్ ఓర్పుప జతసు! 20 మెలె,
ఎక్కిలో తుమ్క దెర్ను సేడయ్లె, నెంజిలె మోసిమ్
కెర తుమ్చి అత్తి లాబుమ్ కెరనె, నెంజిలె బడాయ్
జా వెల్లొ మెననె, నెంజిలె తుమ్క మొక్కె పెట్టె, తుమ్
ఓర్పుప జతసు! 21 దస అల్లర్ కమొ కెరుక ఆమ్
నెతిర్లమ్ మెన లాజ్ తెన్ ఆవ్ ఒప్పునుక, ఏక్!
గని జోవయింతె కో కిచ్చొచి రిసొ గవురుమ్ సంగల్లె;
ఆవ్ అప్పె తెలివి నెంజిల్ రితి లట్టబ్బసి; ఆవ్ కి
దస్సిచి రిసొ గవురుమ్ నజనుక దయిరిమ్ అస్సి.

* 11:3 11:3 ఆదికాండుమ్ 3:1-7.

ఆవ్ తెలివి నెంజిల్ రితి కొణ్ణో జతసి. 22 జేవ్ ఎబ్రియుల్ జవుల గే? ఆవ్ కి ఎబ్రియుడు! జేవ్ ఇస్రాయేలుల్ జవుల గే? ఆవ్ కి ఇస్రాయేలుడు. జేవ్ అబ్రాహామ్ చి సెకుమ్తె జెర్మిల గే? ఆవ్ కి జోచి సెకుమ్తె జెర్మిలయ్. 23 జేవ్ క్రీస్తుచ సేవ కెర్తస గే? జలె, జోవయించి కంట ఆవ్ చెంగిల్చి. ఆవ్ అప్పె వెర్రి రితి లట్టబ్లె తుమ్ చెమించువ కెర. జోవయించి కంట ఆవ్ క్రీసి చెంగిల్చి జోచో సేవ కెర్తసా జయిందె మెలె, జోచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా జోవయించి కంట ఆవ్ అన్నె ఒగ్గర్ కామ్ కెర అస్సి, ఈంజ కామ్చి రిసా అన్నె ఒగ్గర్ సుట్టు జేలి జా అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్టు దెబ్బల్క సిచ్చు జా అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్టు మొర్తి రితి జా తిలయ్. 24 యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పాచ్ సుట్టు కొర్త తెన్ ముప్పయ్నొప్పు దెబ్బల్చి సిచ్చు అంక పెట అస్సి. 25 తివ్వెరి డండల్ తెన్ అంక పెట అస్సి, ఏక్ సుట్టు పత్రల్ గల అంక మారిత, తివ్వెరి ఓడతె గెలి పొది ఓడ పత్రె లయితయికయ్ డుజ గెతయ్, ఏక్ సుట్టు ఒండి మెద్దెనె ఒండి సరారాతి సముద్దుమ్తె సేడ తిలయ్. 26 ఒగ్గర్ సుట్టు దూరి ప్రయానుమ్ గెచ్చు అస్సి. దసితె గడ్డో జీన్తి ప్రమాదుమ్, చోర్లుచి రిసాచి ప్రమాదుమ్, అంచి సొంత దేసిమ్చ మాన్సుల్చి రిసాచి ప్రమాదుమ్, యూదుల్ నెంజిలసచి అత్తి ప్రమాదుమ్ కి జా అస్సి. పట్నల్తె, బయిలు దేసిమ్లుతె, సముద్దుమ్తె కి ప్రమాదల్ జా అస్సి. మోసిమ్క 'నంపజలస ఆమ్' మెనన్లసచి అత్తి కి ప్రమాదల్ జా అస్సి. 27 ఒగ్గర్ కామ్ కెర కెర సైమల్ సేడ అస్సి. ఒగ్గర్ రాతివొ నిజె నాయ్, ఒగ్గర్ సుట్టు చువ్వె తన్నె తా అస్సి, ఒగ్గర్ సుట్టు అంక అన్నిమ్ దొర్కు జయె నాయ్, ఒగ్గర్ సుట్టు చల్లక, పాలల్ నెంజిలిన్క బాద సేడ అస్సి. 28 జేవ్ ఆవ్ సేడ్ల బాదల్ ఎత్కిక పిట్టవ అన్నె కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచ సంగుమ్లు ఎత్కిక 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ ఉచర్తె తతిసి అంక పెల్లితయ్, కామ్ రితి జతయ్. 29 కో డిట్టుమ్ నెంజిలె, ఆవ్ కి డిట్టుమ్ నెంజిలి రితి దుకుమ్ జతసి; జోవయించి జాడు వయిలి రితి. కో పాపుమ్తె దెర్ను సేడ్లె, అంక ఒగ్గర్ దుకుమ్ తయె నాయ్ గే? ఒగ్గర్ దుకుమ్ జతసి.

30 జలె, ఆవ్ గవురుమ్ నజనుక జలె, కిచ్చొచి రిసా గవురుమ్ సంగనిందె మెలె, ఆవ్ అప్పు తిలిన్చి రిసాయి గవురుమ్ సంగనిందె. 31 ఆవ్ సంగిలిన్ ఎత్కిక 'అబద్దుమ్ నెంజె' మెన ప్రబు జలొ యేసుక అబ్బొస్ జలొ కెయ్క తెయ్క మెచువ జతొసా మెన దేముడు జానె.

32 పడ్డో, అన్నె ఏక్ బాద ఆవ్ సేడ్లిన్చి రిసా గవురుమ్ నజనుక పచ్చు గెలయ్. కిచ్చొచి మెలె, దమస్కు పట్టుమ్తె అంక 'దెర్తు' మెన జా సుట్టు అరెత రానొచి తెడిచొ అదికారి జా పట్టుమ్చ సయ్న్యుమ్ సుదల్క రకడ్లన్, 33 గని నంపజలస అంక †గంపతె వెసడ పట్టుమ్చి కోటచి ఉప్పొర్చి గదితె వెగడ దా, కిట్టివాట్ వాలివొ తెన్ కోటచి ఒత్తల్తె ఉత్తవ దిల, చి జో అదికారి తె దెర్ను నే సేడ్లె ఉట్ట అయ్లయ్.

12

పవులు చి సిచ్చు

1 జలె, ఆవ్ గవురుమ్ నజనుక అస్సి. గవురుమ్ సంగన్లె అంక లాబుమ్ నాయ్, గని ప్రబు దెకయ్ల సిప్పల్చి రిసా, జో దెకయ్ల రుజ్జుల్చి రిసా ఆవ్ సంగిందె. 2 క్రీస్తుచొ మాన్సు ఎక్కిలోక జాని. అప్పె చొవ్ల వెర్నుల్ జలి, ఈంజొ మాన్సు పరలోకుమ్తె ప్రబు తిలిన్తె ఉక్కిల్ జలొ. ఈంజొ మాన్సు ఇన్నెచి ఆగ్ తెన్ని ఒత్త ఉక్కిల్ జలొ గే ఎక్కి ఇన్నెచి ఆత్తుయి ఉక్కిల్ జలి గే నేని, దేముడు జానె. 3 గని పరలోకుమ్చి ఒత్తచి పరదీసుతె నిజుమ్ ఉక్కిల్ జలొ మెన జాని. ఇన్నెచి ఆగ్ తెన్ని ఒత్త ఉక్కిల్ జలొ గే ఎక్కి ఇన్నెచి ఆత్తుయి ఒత్త గెలి గే నేని, గని దేముడు జానె. 4 ఒత్త కిచ్చొ సూళ్లొ గే కేన్ మాన్సుకి అన్నె సంగుక నెత్తె, సంగుక నెంజె. 5 ఈంజొ మాన్సుచి రిసా ఆవ్ గవురుమ్ సంగిందె, గని అంచి నావ్ తెన్, జలె, ఎక్కి ఆవ్ అప్పు తిలిన్చి రిసాయి సంగనిందె. గని వేరచి రిసా, జలె, గవురుమ్ సంగి నాయ్.

6 ఆవ్ గవురుమ్ నజనుక ఉచర్లె, అంక వెర్రి మెనుక, బుద్ది నెంజిలొసా మెనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ సంగితిసి సత్తిమ్ గని అంచితె దెకితి కంట సూన్తి కంట కో అంక అన్నె గవురుమ్ ఉచరుక అంక ఆస నాయ్ చి రిసా తుక్లె తయిందె.

7 పడ్డో, ప్రబు అంక ఒగ్గర్ రుజ్జుల్ దెకయ్లిన్చి రిసా ఆవ్ నే పులితి రితి, అంక ఏక్ బాద తంక జో సెలవ్ దా అస్సి. కిచ్చొ మెలె, సయ్తాన్ అంక అల్లర్ కెర్తి రితి అంచి అగి కంటొ బూస్తి రితి ఏక్ బాద దా అస్సి; అంక 'పులుస్ నాయ్' మెన. 8 జలె, 'ఈంజ బాద అంక ములుస్' మెన, తివ్వెరి ప్రబుక బతిమాల్ప జా ప్రార్దన కెర్లయ్, 9 గని జో అంక, "అంచి దయ తుక సరిపుచువ జయెదె. తుయి అప్పు తిలె, తుచి అత్తి ఆవ్ కెర్లిన్తె అంచి సెక్తి పూర్తి డీసెదె" మెనయ్, ప్రబు సంగిలన్. జాకయ్ ఆవ్ అప్పు తిలిసి అన్నె

† 11:23 11:23 బారికుల్ 9:1-31, 11:24-30, చి 13 అద్యయిమ్ తెంతొ 28 అద్యయిమ్ ఎద సదు కెర. ‡ 11:33 11:33 బారికుల్ 9:23-25.

సర్ల తెన్ ఒప్పునిందె, చి క్రీస్తుచి సెక్తి అంచితె కామ్ కెరెదె. ¹⁰ జాకయ్, క్రీస్తు గవురుమ్ జతి రిసా ఆవ్ అప్పు తిలె, మాన్సుల్ అంక నిస్కారుమ్ కెరె, ఆవ్ సైమల్ సేడ్లె, విరోదుమ్ సుదల్ అంక అల్లర్ కెరె. ఆవ్ కస్టల్ సేడ్లె, అంక సర్ల. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ అప్పు తిలె పొది, ఆవ్ అప్పు తిలిసితె ప్రబుచి సెక్తి బార్ జా జోచి గవురుమ్ దెకయ్తయ్.

సత్తిమ్ నెంజిల 'బారికుల్'

¹¹ ఆవ్ ఈంజి ఎత్తి సంగిలిసి తెలివి నెంజిల్ రితి, గని ఆవ్ సంగిత్ రితి తుమి వెలయ్లదు. తుమి అంచి రిసా 'సత్తిమ్చొ' మెన సాచి సంగితదు జలె, జతి. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ వేరయ్ మాన్సుల్, 'ఒగ్గర్ వెల్లొ బారికుల్' మెన తుమ్ సంగితను; కిచ్చొ నెంజిలె కి ఆవ్ జోవయించి కంట ఇద్దికి దాక్ నెంజి. ¹² క్రీస్తుక సత్తిమ్చొ బారికి ఆవ్ జలిన్క రుజ్జుల్ దెకయ్త కమె తుమ్చి మొక్కె జర్గు జల. మెలె, ఒగ్గర్ బాదల్ సేంతుమ్ తెన్ ఒర్పుప జలయ్, చి ప్రబు జోవయించి సెక్తి రుజ్జుల్ దెకయ్లో, ఈంజి లోకుమ్తె నెంజిల కమె దెకయ్లో, వెల్లెల వెల్లెల కమె జర్గు కెరె.

¹³ జలె, ప్రబుచ అన్నె సంగుమ్లుచి కంట తుమ్క కిచ్చొ పిట్టి? ఎక్కి పిట్టి మెలె, ఆవ్ జితి డబ్బుల్ తుమ్తె నజి నాయ్. ఈంజి తప్పు అంక చెమించువ కెర, 'తప్పు' మెంతసు జలె!

అమ్తె లాబుమ్ కెరన్లది, అమ్క మోసిమ్ కెరన్లది

¹⁴ ఈందె, అన్నెక్ సుట్టు తుమ్తె జెంక తెయారె జా అస్సి. ఇన్నెతెన్ ఆవ్ అయ్లిసి తివ్వెరి జయెదె. అయ్లె, తుమ్క కిచ్చొ జాడు వయడి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి ఆస్తి ఆవ్ నెసి, గని తుమ్చి ప్రేమకయ్ అంచి ఆస. *అయ్యున్క అబ్బొన్క పొస్తి రితి బోదల్ కుడవ్క కెరనుక పూచి నాయ్, గని జోవయించ బోదల్క పొస్తి రిసా అయ్యుసి అబ్బొన్ కుడవ్క కెర అస్సి. ¹⁵ తుమ్చ ఆత్మల్క 'చెంగిల్ జతు' మెన ఆవ్ సర్ల తెన్ నస్టుమ్ జయెందె, అంచి జివు దెయిందె. ఆవ్ తుమ్క ఒగ్గర్ ప్రేమ కెరె, తుమి అంక తొక్కి ప్రేమ కెరె చెంగిల్ గే? తుమ్ ఉచర.

¹⁶ నాయ్, ఆవ్ జితిన్చి జాడు తుమ్క వయడి నాయ్, గని 'జో మోసిమ్చొ, తెలివి తెన్ అమ్క మోసిమ్ కెరె' మెన తుమ్ అంక సంగితను. ¹⁷ జలె, తుమ్తె ఆవ్ తెద్రయ్లన చి అత్తి తుమ్తె కెయ్ కిచ్చొ లాబుమ్ కెరన్లయ్ గే? నాయ్, గెద. ¹⁸ 'గో' మెన తీతుక బలవంతుమ్ కెరన్లయ్, చి జో తెన్ జో అన్నెక్ బావొక తెద్రయ్లయ్. తీతు జవున్ తుమ్క

మోసిమ్ కెరె గే? నాయ్, గెద. ఆమ్ కి జోచి బుద్ది తెన్ ఇండుమ్ నాయ్ గే? ఆమ్ కి జోచి రితి జిము నాయ్ గే?

తుమ్తె జెతి పొదిక తుమ్ సత్తిమ్ జా తా

¹⁹ అమ్చి సత్తిమ్ సంగితిన్క 'ఎక్కి జోవయించి సొంత నావ్ తతి రిసాయి అమ్చి మొక్కె సంగితతి' మెన ఉచరె తిలదు గే? నాయ్, అమ్చి ఉద్దెసుమ్ దస్సి నాయ్. క్రీస్తుచి తెడి దేముడుచి మొక్కె సంగిలమ్, సంగితనుమ్. ²⁰ కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ తుమ్తె తిలె, తుమ్ వేర మార్పుప జా తస్తె మెన, పడ్డె తుమ్ అంకయ్ దెకిలె, 'జో దస్సి అస్సి, చి అమ్క ఇస్టుమ్ నాయ్' మెన తుమ్ సంగితె మెనయ్ అంక బయిమ్. అన్నె కిచ్చొ మెలె, తుమ్ జట్టు తెన్, గోసల్ తెన్, కోపల్ తెన్, 'అన్నె మాన్సుల్ కీన్ జలె జతు గని అమ్మి చెంగిల్ కెరనుమ' మెలి రితి బుద్ది తెన్ ఏక్ వేల తస్తె. ఎక్కిలోచి రిసా ఎక్కిలో ఆరిచ నిందల్, సాండెల్ కొడె సంగితె తస్తె, పుల తస్తె, ముద్దొ నెంతె తస్తె మెన ఆవ్ బితసి.

²¹ అన్నె కిచ్చొచి రిసా ఆవ్ బితసి మెలె, ఆవ్ తుమ్తె అన్నె అయ్లె, తుమ్చి రిసా దేముడుచి మొక్కె లాజ్ జయెందె, చి తుమ్చి తెచ పాపుమ్ కెర అప్పెక పాపుమ్ నే ఒప్పున్లనచి రిసా ఆవ్ ఏడుక తయెదె. కేన్ పాపల్ మెలె, లంజెబుద్ది, లంజెకమె, ఆగ్చ ఆసల్ ముద్దొ నే కెరంతిసి, దసచ జేవ్ ఇండితిసి.

13

ప్రబుచి సెక్తి తెన్ తీర్పు కెరుక తయెదె

¹ ఆవ్ తుమ్తె అన్నె అయ్లె ఇన్నెతెన్ తివ్వెరి జయెదె. అయ్లె, కక్క తీర్పు కెరుక జలె, దొగుల తీగ్ల సాచుల్చి సాచి బెద, రుజ్జు జంక. ² అగ్గె పాపుమ్ కెరన్లక చి జేవ్ అన్నె ఎత్తిజిన్క అగ్గె జాగర్ల సంగిలయ్; సిచ్చు కెరుక జయెదె, మెన. ఆవ్ అప్పె ఒత్త నెంజిలె కి, జా సుట్టు ఆవ్ ఒత్త గెచ్చు తిలి పొది; తెదొడి ఆవ్ తివ్వెరి తుమ్తె జా తిలయ్, గెద. జలె, తెదొడి సంగిలి రితి, అప్పె కి కిచ్చొ సంగితసి మెలె, ఆవ్ అయ్లె పొది జేవ్ చెంగిల్ నే జా తిలె, కచితుమ్ తీర్పు కెర సిచ్చు దెయిందె.

³ "తుయి సంగితిన్క 'క్రీస్తు సంగిలిసి' మెన అమ్ చినితి రిసా రుజ్జు దెకవు" మెన అంక తుమ్ కొంకడ్లను. ఆవ్ అయ్లె, రుజ్జు దెకితె. తుమ్చి రిసా క్రీస్తు అప్పు జయె నాయ్. తుమ్తె జోచి సెక్తి దెకయ్తయ్! ⁴ నిజుమి, జో మాన్సు జెర్మన్

* **12:14** 12:14 వవులు జేవ్ కొరిందిల్క అయ్యున్ అబ్బొన్ రితి జయెదె, గెద. జొయ్యు జోవయించ తొలితొ సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లో, గెద.

జలినక అప్పు తతికయ్, సిలువతె జోక మార్ల, గని దేముడుచి సెక్తిక జో జీవ్ జా ఉట్ట జితయ్. అన్నె, జో తెన్ ఆమ్ కి అప్పు అస్సుమ్, గని తుమ్క 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్ అమ్ తుమ్క బుద్ది సంగుక సిచ్చ కెరుక మెలె, యేసుక జియణ్ణో దేముడుచి సెక్తికయ్ జర్లు కెరుమ్దే. క్రీస్తు తెన్ జయి సెక్తిక జితసుమ్.

⁵ తుమ్, తుచి నముకుమ్తె నిదానుమ్ జా అస్సున్ గే నాయ్ గే, తుమ్క తుమి పరిచ్చ కెరన. రుజ్జుల్ దెకన. యేసుక్రీస్తు తుమచి పెట్టి అస్సె మెన తుమ్క తుమి నేన్సు గె? గని ఏక్ వేల జో తుమచి పెట్టి నాయ్ జలె, చి పరిచ్చతె తుమ్ ఓడుప జా అస్సున్. ⁶ జా పరిచ్చతె ఆమ్, జలె, ఓడుప నే జలిసి తుమ్క రుజ్జు డీసున్ మెన అంచి ఆస.

⁷ అమ్చి సత్తిమ్ రుజ్జు జతి రిసా నాయ్, గని ఆమ్ ఓడుప జలి రితి డీసిలెకి నే డీసిలెకి, 'చెంగిల్ తిలిన్ కెర్తు' మెన, 'పాపుమ్ కెర్తు నాయ్' మెన, తుమచి రిసా దేముడుక అమ్ ప్రార్దన కెర్తునుమ్.

⁸ సత్తిమ్ పిట్టవుక నెత్తుమ్, సత్తిమ్ పిట్టవుక అమ్క ఇన్లుమ్ నాయ్. సత్తిమ్ కెర్తి రిసాయి అమ్చి ఆస.

⁹ అమ్ అప్పు తిలె, తూమ్ డిట్టుమ్ తిలె, అమ్క సర్ల. అమ్ కిచ్చొచి రిసా ప్రార్దన కెర్తునుమ్ మెలె, తుమ్క 'అప్పెచి కంట ఆత్మక అన్నె చెంగిల్ జతు' మెనయ్ ప్రార్దన కెర్తునుమ్.

¹⁰ తుమ్క ఆవ్ దూరి తిలి పొది ఆవ్ కిచ్చొక ఇసి రెగిడ్డసి మెలె, ఆవ్ అయ్లె పొదిక ప్రబు దిలి అంచి అదికారుమ్క తుమ్క సిచ్చ కెరుక నెంజిలె, అంక సర్లయ్ తయెదె. జా అదికారుమ్ ముక్కిమ్క అంక కిచ్చొక ప్రబు దా అస్సె మెలె, నంపజలసక పాడ్ కెరుక నాయ్, గని జోవయించి ఆత్మక డిట్టుమ్ కెరుకయ్ దా అస్సె.

ఆకర్ కోడు

¹¹ జలె, బావుడ్లు, తుమ్ చెంగిల్ తా, పూర్తి బుద్ది తెన్ ఇండుక ఆస జా మార్పుప కెరన మెన ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగిలిసి దెరన, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ప్రేమ తెన్ తా. సేంతుమ్ తెన్ బెద కట్టు తెన్ జియ, చి ప్రేమ తిలో సేంతుమ్ తిలో దేముడు తుమచి తెన్ తయెదె. ¹² ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తుమచి ప్రేమ దెకయ్తి రితి ప్రబుచి నావ్ తెన్ సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జోకర. ¹³ ఇన్నెచ నంపజల బావుడ్లు ఎత్తిజిన్ తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.

¹⁴ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ, దేముడుచి ప్రేమ, అన్నె జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దెతి కట్టు తుమ్ ఎత్తిజిన్చి పెట్టి తవున్, తుమచి నెడిమి తవున్.

గలతీయుల్క రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు గలతీయు పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 కేన్ మాన్సు నిసాన తెద్రయలిసి నెంజె, కేన్ మాన్సు తెంతో జలిసి నెంజె, యేసుక్రీస్తు, జోక అన్నె జియడ్లొ దేముడు అబ్బొసి తెన్ని, సొంత అంక నిసాన 'అమ్చొ బారికి' మెన యేసుక్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా జో దిలి అదికారుమ్ తెన్ బులితో జోక బారికి జలో పవులు, చి అంచి తెన్ తిల బాపుడ్లు, గలతీయ ప్రదేసిమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

3 దేముడు అబ్బొచి అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్! 4 అమ్చ పాపల్ వయన గెచ్చయతి రిసా, ఈంజ పాపుమ్చి ఉగుమ్చి నయతాన్చి తెంతో అమ్క ములవుక మెన మెనయ్, అమ్చొ అబ్బొ జలో దేముడుచి ఇస్తుమ్క, జో క్రీస్తు జోచి సొంత జివు దా మొర గెలన్. 5 జా కామ్చి రిసా కెయక తెయక దేముడు అమ్చొ అబ్బొక జొబర! *ఆమేన్.

సత్తిమ్ బోద సంగితిన్చి రిసాచి కోడు

6 'అంచ మాన్సుల్ జతు' మెన క్రీస్తు కెర్తి దయ వాట్ తుమ్క బుకార్లొ దేముడుక తుమ్ గడియ నంపజలిన్ తెంతో, తెద్ది బే బేగి ముల 'సుబుమ్ కబుర్' మెన వేర మాన్సుల్ సికడ్డిసి తుమ్ సూన్తసుచి రిసా అంక ఆచారిమ్! 7 జా వేర కోడుక 'సుబుమ్ కబుర్' మెనుక నెంజె, గని సగుమ్జిన్ క్రీస్తుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ †మార్పువ కెరుక ఇస్తుమ్ జా, తుమ్క సిక్కు కెర్తతి. 8 జలె, ఆమ్ కి, పరలోకుమ్చొ కేన్ జవున్ దూత కి, ఆమ్ సూనయ్లి కంట వేరచి 'సుబుమ్ కబుర్' కో సికడ్లె, జోచి సిచ్చ వయన నాసెనుమ్తె గెతు. 9 అమ్ అగ్గె సంగిల్ రితి, అప్పె ఆవ్ అన్నె దస్సి సంగితసి. తుమ్ తెదొడి నంపజలి చి కంట 'సుబుమ్ కబుర్'

* 1:5 1:5 తెద్దిలి మెన ఆమేన్ † 1:7 1:7 బారికుల్ 15:1, 5, 24 'అమ్చొ మోసి పూర్ణుమ్చొచి రితి కెర యూదుల్ జతి గుర్చుచి సున్నతి కెరన్లెకయ్ పరలోకుమ్తె గెతి రచ్చన తుమ్క దొర్కు జయెదె' మెన సిరియ ప్రదేసిమ్చి అంతియొకయతె కిసి సికడ్ తిల గే గలతీయుల్క కి మాన్సుల్ దస్సి సికడ్ తిల. ‡ 1:10 1:10 నెంజెలె 'గొతిమాన్సు రితి' నెంజెలె 'గొతి జలి రితి'. § 1:13 1:13 బారికుల్ 9:1-2.

* 1:16 1:16 దమన్సు పట్టుమ్తె పవులు గెతె తిలి వట్టె డిసయలన్. బారికుల్ 9:3-9. † 1:17 1:17 ఏక వేల ప్రార్థన కెరుక చి జో మార్పువ జలిన్చి రిసా చెంగిల్ ఉచరుక మెన ఒత్త గెలన్. ‡ బారికుల్ పున్సకుమ్తె జో ఒత్త గెలిన్చి రిసా సంగె నాయ్. ‡ 1:17 1:17 బారికుల్ 9:22, 23 మొదొల్. § 1:18 1:18 నెంజెలె 'కేపా' మెన, పేతురుక అరమయ్ బాస తెన్ సంగుల. ఈంజ ఉత్త్రుమ్ రెగిడ్లె తొలితోవ పున్సకుమ్ సగుమ్తె 'కేపా' మెన రెగ్గ అస్తి. * 1:18 1:18 బారికుల్ 9:26-29.

మెన కో తుమ్క కిచ్చొ వేరచి సికడ్లె, దేముడు దెతి జోచి సిచ్చ వయన నాసెనుమ్తె గెతు!

సుబుమ్ కబుర్ క్రీస్తుతెయ్ సికిలిసి

10 జలె, 'వేరచి పోన. ఆవ్ సికడ్లిసి దె' మెన, మాన్సుతె జవున్, దేముడుతె జవున్ గవురుమ్ ఆనన్తి రిసాయి ఆవ్ సంగితసి గే? మాన్సుల్క మెన్చ వడంతి రిసా ఇసి జతసి గే? నాయ్, మాన్సుల్క మెన్చ వడనుక అప్పెక అంక ఆస తత్తి జలె, క్రీస్తుక ‡గొత్తి సుదొ రితి జతయ్ నాయ్.

11 ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొ జానుక అస్సె మెలె, అంచి అత్తి సికడ్లి సుబుమ్ కబుర్ మాన్సు అచ్చి ఉచర్లిసి నెంజె. 12 'అమ్క దిలిసి' మెన కేన్ మాన్సు సంగిలి బోదన సూన్లి వాట్ నాయ్, కేన్ మాన్సు అంక సికడ్లి వాట్ నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ అంక కేన్ వాట్ అయ్లి మెలె, యేసుక్రీస్తు సొంతయ్ అంక డిస దెకయ్లన్.

13 అమ్చ యూదుల్చి రితి ఆవ్ అగ్గె కెర్తె తిలిసి, సంగుమ్లు ఎత్కిక ఆవ్ అగ్గె కిగట్టిజ సిచ్చల్ కెర్తె తిలిసి సూన అస్సున్. దేముడుచ జేవ్ సంగుమ్లు మొత్తుమ్క పూర్తి పాడ్ కెరుక ఆవ్ ఉచర్తె తిలయ్. 14 అన్నె, అమ్చ పూర్ణుమ్చ దిలి రితి నెరవెర్చువ కెరుకయ్ మెన అంక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ ఆస తిలి, చి అమ్ యూదుల్చి గ్యానుమ్ అమ్ యూదుల్చ అలవాట్క దెకిలె, అమ్చ ప్రెజల్తెచ అంచి జతచ ఉబెడల్తె అచ్చి ఒగ్గర్ సిక తిలయ్.

15 గని కిచ్చొ జలి మెలె, ఆవ్ నే జెర్మితె అగ్గె తెంతో అంక నిసాన్లొ జోచి దయక అంక బుకార్లొ దేముడు 16 అంక జోచొ దేముడు పుత్తున్క *డిసయ్లన్; యూదుల్ నెంజెలసతె ఆవ్ గెచ్చ జో యేసుచి రిసా సూనయ్తి రిసాయి మెన, జో అంక బుకార్తికయ్, మాన్సుక పుసి నాయ్. 17 అన్నె, అంచి కంట అగ్గె యేసు ప్రబుచ బారికుల్ జలసక పుసుక మెన యెరూసలేమ్తె గెచ్చి నాయ్, గని అరేబియ దేసిమ్చి బయిలు దేసిమి †ఉట్ట గెలయ్, చి ‡పడ్డొ దమన్సు పట్టుమ్తె అన్నె ఉట్ట అయ్లయ్.

యెరూసలేమ్తె పవులు గెచ్చ తిలిన్

18 ఒత్త తెంతో, అగ్గె నాయ్, గని తిన్ని వెర్చుల్ గెతికయ్, ప్రబుక బారికి జలో కిపేతురు తెన్ దస్సుల్

జంక మెన, *యెరూసలేమ్తె గెలయ్, చి జో తెన్ పనర పొదుల్ తిలయ్. 19 గని ఒత్త తిలి పొది ప్రబుక బావోన్ జలో యాకోబుక దెకిలయ్, గని ప్రబుచ అన్నె బారికుల్ తెన్ తెదోడి దస్సుల్ జయ్యి నాయ్. 20 ఈంజేవ్ ఆవ్ రెగిడ్డ కొడొక 'కిచ్చొ అబద్దుమ్ నెంజితి' మెన, దేముడు సాచి జతయ్.

21 ఒత్త తెంతో కేనె గెలయ్ మెలె, సిరియ చి †కిలికియ ప్రాంతుమ్లుతె గెలయ్. 22 తెదోడి ఎద కి యెరూసలేమ్తె నాయ్, గని †యూదయ ప్రదేసిమ్తెచ అన్నె సంగుమ్లుచ నంపజలన్క అంక దెకిలె, అంక 'జొయ్యి' మెన నేన్తి. 23 తెదోడి ఎద అంక జేవ్ దెకుక నేతయ్, గని 'అమ్క అగ్గె అల్లర్ కెర్తె తిలోసా జో. అగ్గె పాడ్ కెరుక జో ఆన తిలి ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ జొయ్యి ఆజి బోదన కెర్తయ్' మెన అంచి రిసా సూన్ల, 24 అన్నె, అంచి రిసా దేముడుక గవురుమ్ సంగితె తిల.

2

యూదుల్ జతి గుర్తుచి తగు

1 ఒత్త తెంతో అన్నెక్ చొద్ద వెర్సుల్ గెతికయ్, ఆవ్ తీతుక కడన బర్నబా తెన్ *యెరూసలేమ్తె అన్నె గెలయ్. 2 'గో' మెన ప్రబుయి అంక జోచి ఇస్సమ్ దెకయ్తికయ్ గెలయ్, చి 'సుబుమ్ కబుర్' మెన యూదుల్ నెంజిలసతె ఆవ్ కిచ్చొ ఎత్తి బోదన కెర్తె తత్తసి గే, యెరూసలేమ్తెచ సగుమ్జిన్ వెల్లో మాన్సుల్చి మొక్కె †సాచి సంగిలయ్. కచి కచి మొక్కె మెలె, 'సత్తిమ్చ' మెన తుమ్ నంపజలన జాన్తనచి మొక్కె. కిచ్చొక జోవయించి మొక్కె సంగిలయ్ మెలె, ఆవ్ సూనయ్తి సుబుమ్ కబుర్క 'తప్పు నెంజె' మెన జేవ్ రుజ్జు సంగుత్ మెన. నెంజిలె, జేవ్ రుజ్జు నే సంగిలె, సగుమ్జిన్ ఏక వేల అన్మానుమ్ తెన్ తత్త, చి అంచి కామ్ పాడ్ కెరుక ఉచర్త.

3 జలె, అంచి తెన్ తీతు ఒత్త తిలో. గని, జో గ్రీసు దేసిమ్చొ జలెకి, యూదుడు జతి గుర్తుచి సున్నతి జో కెరనుక మెన జేవ్ సత్తిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ బలవంతుమ్ కెర్తె నాయ్.

4 సత్తిమ్ నెంజిల నంపజలనక మాత్తుమ్, కో గే లుంకచోరు ఒత్త కడ ఆన తిల. జేవ్ కిచ్చొక ఒత్త పెసిల మెలె, అమ్చ యూదుల్చ పూర్తుల్చ ఆగ్గుల్చి జా సున్నతి కెరంతి జాడు అమ్ నంపజలన నే వయితిసి దెకిలె, జేవ్ †జాడ్లు అమ్ వయితి రితి అమ్క సికడుక మెన ఉచర తిల. జెచ్చొ అమ్క అల్లర్ కెర్తె. 5 గని, దేముడుచి దయచి రిసాచి క్రీస్తుచి తెడిచి రచ్చునచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ కారిమ్లు, యూదుల్చ ఆగ్గుల్చి నే బెదయ్తె తుమ్క దస్సే దొర్కు జస్తె తవుస్ మెనయ్, ఎక్కి నిమ్ముమ్ కి జేవ్ సంగిలి కోడుక బియ, అమ్ సంగిలి సుబుమ్ కబుర్ మార్పుప కెరుమ్ నాయ్.

6 పడ్డొ 'వెల్లెల మాన్సుల్' మెన ఎత్తిజిన్ సంగితన కి ఆవ్ సంగితి సుబుమ్ కబుర్తె కిచ్చొ వేరచి బెదయ్తి నాయ్. జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జలెకి నెంజిలె కి అంక తేడ నాయ్; దేముడు తేడల్ దెకె నాయ్. జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ మెలసతె కిచ్చొ నొవిచి సిక్కి నాయ్. 7 కీయూదుల్తె జో గెచ్చుక సుబుమ్ కబుర్ సాట్ట కెరుక మెన ప్రబు పేతురుక కిసి అదికారుమ్ దా అస్సి గే, దస్సి, *యూదుల్ నెంజిలసతె ఆవ్ గెచ్చుక మెనయ్, ప్రబు తెద్రవ అస్సి మెన జేవ్ యెరూసలేమ్తెచ వెల్లెల మాన్సుల్ దెక ఒప్పున్ల. 8 †యూదుల్ జలసతె పేతురుక తెద్రవ జోచి అత్తి కామ్ కెర్తొ ప్రబు, అంచి అత్తి యూదుల్ నెంజిలసతె కామ్ కెర్తయ్. 9 జలె, జోచొ బారికి జతి ప్రబు అంక దిలి వరుమ్ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ చిన కెర, యూదుల్చ నంపజలన్క ముక్కిమ్ జలో యాకోబు, †పేతురు అన్నె యోహాను కిచ్చొ కెర్ల మెలె, కీబర్నబాక చి అంక ప్రేమ తెన్ ఆతు దెర జోకర, యూదుల్ నెంజిలసతె ఆమ్ గెచ్చుక మెన, *యూదుల్తె జేవ్ గెచ్చుక మెన, ఒప్పున్ల. 10 అమ్క ఎక్కి కామ్చి రిసా బలవంతుమ్ కెర్ల. కిచ్చొ మెలె, యూదుల్తెచ బీద జల నంపజలనక అము చి యూదుల్ నెంజిల నంపజలనక నే పచ్చితె తోడు దెంక. జా కోడు, సర్ల తెన్ ఒప్పున్లయ్, దస్సి కెర్తసుమ్.

పేతురు తెన్ తేడల్ దెకిలిన్

† 1:21 1:21 జో జెర్మిలి పట్టుమ్ తార్కు కిలికియ ప్రదేసిమి తిలి. తార్కుతె గెలిన్క బారికుల్ 9:30 దెక. జా ప్రాంతుమ్ జేవ్ అన్నె బారికుల్ తిలి యెరూసలేమ్క ఒగ్గర్ దూరి తయెదె. † 1:22 1:22 యెరూసలేమ్ యూదయ ప్రదేసిమ్తె అన్నె. * 2:1 2:1 బారికుల్ 15:1-4. † 2:2 2:2 బారికుల్ 15:4, 12. ముక్కిమ్క పేతురుచి మొక్కె చి యాకోబుచి మొక్కె సంగిలన్. బారికుల్ 15:7, 13. † 2:4 2:4 యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతిచి రిసాచి కోడు. బారికుల్ 15:1, 5 దెక. జా సున్నతి కెరన్లె, యూదుల్చ ఆగ్గుల్ ఎత్తి కి జేవ్ నిదానుమ్ కెరుక మెన బలవంతుమ్ కెరుక ఉచరుల. § 2:7 2:7 నెంజిలె, 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెనతె'. * 2:7 2:7 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి నే కెరన్లెనతె'. † 2:8 2:8 నెంజిలె, 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెనతె'. † 2:9 2:9 సగుమ్తె 'కేపా' మెన అరమయ్ బాన తెన్ చి జోవయించి నావ్ రెగ్ల అస్సి. § 2:9 2:9 బారికుల్ 15:22-35. * 2:9 2:9 నెంజిలె 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరన్లెనతె'. † 2:11 2:11 సగుమ్తె పేతురుక 'కేపా' మెన జోవయించి అన్నెక్ నావ్ రెగ్ల అస్సి.

11 గని పేతురు జా నుట్టు అంతియొకయతె ఉట్ట అయ్లి పొది, జోక అడ్డు నెంతె ఎదార్డుమ్ తీర్పు సంగిలయ్. కిచ్చొక మెలె, జో పొరపాట్ జా తిలన్. 12 కిసి మెలె, 'సున్నతి కెరనుక ముక్కిమ్' మెంతస సగుమ్జిన్ యాకోబు తెంతో నే ఉట్ట జెతె అగ్గె, యూదుల్ నెంజిలసతె జో పేతురు కంక అలవాట్ జా తిలన్. గని జేవ్ జెతికయ్, 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరనైకయ్ రచ్చించుప జంక జయెదె' మెంతి కోడు బియఁ కెర, గుంచ యూదుల్ నెంజిలసతె కంక ములిలన్. 13 ఒత్తచ యూదుల్ జల నంపజల ఎత్తిజిన్ కి జో తెన్ దస్సి గుంచ దొన్ని మెన్సుల్ ఇండిల, చి బర్నబా కి జోవయించి ఉప్రమెన్సుతె ఇదిల్ బెదిల్ రితి జలొ. 14 దస్సి కెర, 'దేముడుచి దయకయ్ యేసుక్రీస్తు పాపుమ్ గెచ్చయ్లిన్చి రిసాయి రచ్చించుప జమదె' మెన జోవయించి పెట్టి జాన్లె కి, 'యూదుల్చ ఆగ్గు కారిమ్లు ముక్కిమ్చి' రితి జేవ్ ఇండిలె, సుబుమ్ కబుర్తె ముక్కిమ్ తిలిన్క అడ్డు కెర్లి రితి జతయ్. దస్సి జతతి మెన దెక కెర, జేవ్ ఎత్తిజిన్చి మొక్కె పేతురుక కిచ్చొ మెలయ్ మెలె, "తుయి యూదుడు జెర్మ యూదుడు నెంజిలొ రితో జియ ఎత్తిజిన్ తెన్ బెదితసి జలె, యూదుల్ జతి రితి జేవ్ జంక మెన యూదుల్ నెంజిలసక తుయి కిచ్చొక బలవంతుమ్ కెర్లసు!" మెన గోల కెర్లయ్.

యేసుకయ్ నంపజలిన్తెయి అమ్చి రచ్చన

15 జెర్మన్తె యూదుల్ జల ఆమ్, ఆగ్గుల్ నేన్ల పాపుమ్ కెర్లస జల యూదుల్ నెంజిలస నెంజిలె కి, 16 యేసుక్రీస్తుక నంపజలెకయ్ అమ్చి పాపుమ్ పుంచి 'జయెదె' మెన జానుమ్. 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి ప్రబు దెకితి వరుమ్ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితిన్తె కక్కయ్ దొర్కు జయె నాయ్ మెన అమ్ జాన, ఆగ్గుల్చి ఉప్పిరి నముకుమ్ నే తితె, క్రీస్తుకయ్ అమ్ నంపజలె అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అమ్క 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దేముడు దెకెదె మెన జానయ్, అమ్ కి క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజా అస్సుమ్. 17 యూదుల్ నెంజిలసక 'అమ్చి ఆగ్గుల్ రితి కెర్లి నాయ్ చి పాపుమ్ కెర్లస, జేవ్' మెన అమ్చ యూదుల్ సంగితతి, గెద. జలె, ఎక్కి క్రీస్తుకయ్ అమ్ నంపజలె అమ్చి పాపుమ్ పుంచ అమ్క 'పున్నిమ్ జా అస్తి' మెలి రితి దేముడు దెకెదె, మెలె అమ్ యూదుల్చ నంపజలస ఆగ్గుల్ రితి ములిలి రిసా యూదుల్ నెంజిలస తెన్ ఆమ్ కి పాపుమ్ కెర్లస జతసుమ్ మెనుక జలె, క్రీస్తుక

'జొయ్యి పాపుమ్ కెరయ్లొ' మెనుక జతి. దస్సి మెన జోచి విలువ కడ్డిసి ఉచరుక పొన!

18 జలె, నేడ గెలిసి అన్నె ఆవ్ బందిలె అంక అవ్ పాపుమ్ కెర్లొసా జయిందె గెద? 19 కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ ఆగ్గుల్ రితి అగ్గె ఇండ తా, 'రచ్చనక కామ్క నెంజె' మెన, ఆగ్గుల్క నంప కెర్లి రితిచి తెడి జింక ములిలయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి రిసా జితసుమ్. 20 క్రీస్తు సిలువతె మొర్లిన్తె ఆవ్ బెద మొర అస్సి. ఏఅప్పె అంచి సొంత జీవు జియి నాయ్. క్రీస్తుచి రిసా ఆవ్ జితసి, అన్నె, ఈంజ అగి ఆవ్ అప్పె జితిసి కిచ్చొ సెక్కిచి మెలె, అంక ప్రేమ కెర అంచి రిసా జోక జొయ్యి అర్చితుమ్ జా జోచి జీవు దా రచ్చించుప కెర్లొ దేముడు పుత్తున్చి ఉప్పిర్చి నముకుమ్కయ్ ఆవ్ జితసి. 21 దేముడు దయ కెర్లిన్క 'సరిపుచుప జయె నాయ్' మెలి రితి ఇండి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆగ్గుల్ వాట్ తుమ్చి పాపుమ్ పుంచి జా పున్నిమ్ జంక జతి జలె, క్రీస్తు ఆరికయ్ మొర గెలన్.

3

యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ సాలు

1 బుద్ది పిట్టవన్ల ఓ తుమ్ గలతీయల్, తుమ్క కో ఇసి మోసిమ్ కెర అస్సి? యేసుక్రీస్తు సిలువతె మొర్లిసి తుమ్ సొంత దెకిల్ రితి జతి రితి తుమ్క సొస్తుమ్ దెకవ తిలయ్. మదెనె కిసి జా మోసిమ్ జలదు! 2 తుమ్క ఎక్కి పుసిందె; దేముడుచి యేసుచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అయ్లిసి కిచ్చొచి రిసా? ఆగ్గుల్చ కమొచి రిసా గే, యేసుక్రీస్తుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ నూన జోక నంపజలిన్చి రిసాయి గే? సుబుమ్ కబుర్ నూన నంపజలిన్చి రిసాయి గెద. 3 తుమ్క ఎదిలి బుద్ది కి నాయ్ గే? ప్రబుచి ఆత్మకయ్ చెంగిల్ జంక దెర, మాన్సుచి సెక్కిచ కమొ తెన్ పూర్తి కెరనుక ఉచర్లసు గే? 4 ప్రబు తుమ్చితె జర్గు కెర్లిసి ఎత్తి ఆరి గే? ఏక్ వేల జా ఆరి జర్గు జంక జతి జలె. 5 జోచి ఆత్మదా తుమ్తె జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లొ కమొ కెర్లొసా, జలె, ఆగ్గుల్చి రిసా జెయిమ్ కెర్లయ్ గే, మాన్సుల్ జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ నూన నంప కెర్లి రిసాయి జర్గు కెర్లయ్ గే, తుమ్ చెంగిల్ ఉచర. జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ మాన్సు నూన నంప కెర్లి రిసాయి.

నముకుమ్ తితసకయ్ దేముడు 'పున్నిమ్' మెన దెకితయ్

6 దస్సి అమ్చొ పూర్గుమ్చొ అబ్రాహామ్చి రిసా రెగ్గ అస్సి. కిచ్చొ మెన మెలె, "దేముడు ప్రబుచి

‡ 2:14 2:14 సగుమ్తె పేతురుక 'కేపా' మెన జోచి అన్నెక నావ్ రెగ్గ అస్సి. § 2:20 2:20 నెంజిలె, 'అప్పె ఆవ్వి జియి నాయ్, గని క్రీస్తుయి అంచి పెట్టి జతయ్చి రిసా ఆవ్ జితసి', అన్నె....

కోడు జో నంప కెర్లన్చి రిసా జోక ‘పున్నిమ్ జా అస్సె’ మెలి రితి జోచి దయక జో దెకిలో” మెన రెగిడ్డిసి. 7 జా కోడుతె కిచ్చో రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, ప్రబుక నంపజతనయ్ అబ్రాహామ్చ పుత్తర్లు జవుల. 8 దస్సికయ్, జోవయించి నముకుమ్చి రిసా యూదుల్ నెంజిలసక దేముడు జోక ‘పున్నిమ్ జా అస్తి’ మెలి రితి దెకెదె మెనయ్ *మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్తె అగ్గె తెంతో రెగ్గ అస్సె. అగ్గెయి తెంతో అబ్రాహామ్క నుబుమ్ కబుర్ సంగిలి కోడుతె,

†“తుచి వంసుమ్ వాట్ దేసిమ్లు ఎత్కిక చెంగిల్ వరుమ్ దొర్కు కెరిందె”

మెన జో దేముడు రెగిడ్డి కోడు. 9 జలె, ఇన్నెతెన్ కిచ్చో రుజ్జు జతయ్ మెలె, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తితన కో జవుల గే, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలో అబ్రాహామ్ తెన్ జోవయింక కి ప్రబుచి దీవెన దొర్కు జతయ్.

క్రీస్తు జా సిచ్చ తెంతో అమ్క విడ్డల్ కెర అస్సె

10 ‘ఆగ్గుల్ రితితె అమ్చి రచ్చన’ మెన ఉచరంతన జలె, నాసెనుమ్ జతి, సిచ్చచి సాపెనతె దెర్ను సేడ అస్తి. కిచ్చొక మెలె, మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్ రెగిడ్డి రితి,

‡“మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్ల ఆగ్గుల్తె రెగ్గయ్లి ఎత్కి ఆగ్గు కో పూర్తి నిదానుమ్ నే కెర్లె, నాసెనుమ్ జతి ఆవ్ దిలి సిచ్చతె గెచ్చుల”

మెన సెలవ్ రెగ్గ అస్సె. 11 జలె, కిచ్చో రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, ఆగ్గుల్ రితి కెర్లిసి జో దేముడుచి మొక్కె కేన్ మాన్సుచి పాపుమ్ పుంచె నాయ్, జోవయింక పున్నిమ్ దెయె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కొడొతె కిఅన్నెకతె కిచ్చో రెగ్గ అస్సె మెలె,

*“కో పున్నిమ్ మాన్సుల్ జవుల గే, జెవ్వి నముకుమ్ జా జివుల”

మెన రెగ్గ అస్సె. 12 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ తెన్ తిలి నముకుమ్చి రిసా నాయ్, గని జా ఆగ్గుల్చి కో ఇండుల గే జేవ్ జివుల.

†“జా ఆగ్గుల్ రితి కో జలె పూర్తి నిదానుమ్ కెరుల గే, జెవ్వి జేవ్ ఆగ్గుల్చి సెక్కిక జివుల”

* 3:8 3:8 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసేచి అత్తి దేముడు రెగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడొ ఎత్కి బైబిల్తె అగేచి పాచే పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసే పూర్ణమ్చొచి అత్తి రెగిడ్డి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రెగ్గవ అస్సె. † 3:8 3:8 ఆదికాండుమ్ 12:3, 18:18, 22:18. ‡ 3:10 3:10 ద్వితీయాపదేశ కాండుము 27:26. § 3:11 3:11 హబక్కూకు 2:4. * 3:11 3:11 ఈంజ కోడుచి అర్దుమ్ దీగు తెన్ సంగిలె, ఇని జయెదె: ప్రబుచి ఉప్పిరి కో నముకుమ్ తివుల గే, జోవయించి నముకుమ్చి రిసా జోవయించి పాపుమ్ పుంచ జోవయింకయ్ ‘పున్నిమ్’ మెలి రితి జో దెకెదె, చి రచ్చించుచ జా జివుల. † 3:12 3:12 లేవీయకాండుమ్ 18:5. ‡ 3:13 3:13 ద్వితీయాపదేశ కాండుము 21:23. § 3:15 3:15 అప్

మెన రెగ్గ అస్సె. గని కోయి పూర్తి నిదానుమ్ కెరుక నెత్తిర్తి.

13 జలె, క్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్చి రిసాచి సిచ్చ వయన, ఆగ్గుల్ రితిచి జా సిచ్చచి సాపెన తెంతో అమ్క నెతోవ కెర విడ్డల్ కెర అస్సె. అమ్చి పాపుమ్ జో వయిలి కోడుక కిచ్చో రుజ్జు మెలె,

‡“సిలువతె ఒడొయ్ జా మొర్తి సిచ్చ జతో ఎత్కి మాన్సుచి సాపెన వయెదె”

మెన దేముడుచి కొడొతె రెగ్గ అస్సె. 14 జో అమ్చి పాపుమ్ కిచ్చొక వయిలన్ మెలె, అమ్చొ అబ్రాహామ్ పూర్ణమ్చొక దిలి రచ్చన వరుమ్ జో క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి నముకుమ్ తెన్ యూదుల్ నెంజిలసక కి దొర్కు జవున్ మెన, దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ నెరవెర్పువ జవున్ మెనయ్.

ఆగ్గుల్ వాట్ నాయ్, గని దేముడుచి ప్రమానుమ్ వాట్ రచ్చన

15 ఒ బావుడ్లు, మాముల్ మాన్సుల్ తెన్ జర్లు జతిన్చి ఏక్ టాలి ఉచరుమ. కేన్ జవున్ మాన్సుచి అత్తి దెతిసి కీప్రమానుమ్, సాచుల్చి మొక్కె జలి పిమ్మటి, కోయి వేర మాన్సు జా మార్పువ కెరుక జయె నాయ్. ‘కామ్క నెంజె’ మెనుక జయె నాయ్, కిచ్చొ వేరచి బెదవుక జయె నాయ్. 16 జలె, అబ్రాహామ్క చి జోచి సెకుమ్తె పడ్డె జెర్ముక తిలోసొకయ్ దేముడు ప్రమానుమ్ కెర సంగిలన్. ఒగ్గర్జిన్క సంగితి రితి, “తుచి సెకుమ్తె జెర్ముక తిలసక” మెన జో రెగిడ్డిన్తె నాయ్. ఎక్కిలోయిచి రిసా సంగితి రితి; “తుచి సెకుమ్తె జెర్ముక తిలోసొక” మెన రెగ్గ అస్సె. కచి రిసా మెలె, క్రీస్తుచి రిసాయి.

17 జలె, ఆవ్ సంగితి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, అగ్గె అబ్రాహామ్చి మొక్కె దేముడు జేవ్ ప్రమానల్చి కోడు సంగ ముద్ద దిలన్. ఒత్త తెంతో, చెత్తర్ పుంజో ముప్పుయ్ వెర్నుల్ గెలెకయ్ జో ఆగ్గుల్ రితి దిలన్. జో అగ్గె సంగ తిలి ప్రమానుమ్క, కామ్క నెంజె రితి పడ్డె అయ్ల ఆగ్గుల్ మార్పువ కెరుక నెత్తిర్తి. 18 జలె, దేముడు దెతి వాట్ దొర్కు జతి వరుమ్ ఆగ్గుల్ వాట్ జెతి జలె, జోచి ప్రమానుమ్ కామ్క నెంజితి, గని ప్రమానుమ్ వాట్కయ్ అబ్రాహామ్క జోచి దయ తెన్ వరుమ్ దిలన్.

19 దస్సి జలె, ఆగ్గుల్ రితి కిచ్చొ కామ్క జెతయ్? కిచ్చొ మెలె, రచ్చన వరుమ్చి దేముడు సంగిలి ప్రమానుమ్ నెరవెర్చుప కెర్తొ జెర్ముక తిలోసా నే అయ్లి మదెనె కామ్క అయ్లి; మాన్సుల్చి బుద్దిక 'పాపుమ్చి' మెన రుజ్జుల్ దెకయ్తె తతి రిసా అయ్లి. పణ్ణొ, మదెనె జతో మాన్సు జలొ మోసేచి అత్తి దూతల్ జేవ్ ఆగ్గుల్ దిల. 20 జలె, ఆగ్గుల్ దిలిన్తె దూతల్, మోసే, మదెనె జల, గని అగ్గె తెంతొ చి ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జలె, దేముడు, సొంత, కోయి మదెనె నే జతె జా ప్రమానుమ్ దిలొ, దేముడు ఎక్కిలొ.

21 జలె, దేముడుచ ప్రమానల్క జో దిల జేవ్ ఆగ్గుల్ విరోదుమ్ అస్తి గే? నాయ్. *పరలోకుమ్తె అమ్ బెదితి రచ్చన దెతి సెక్కిచి ఆగ్గు జో దెతో జలె, అమ్ పున్నిమ్ జతి రచ్చన నిజుమి ఆగ్గుల్ వాటీ దొర్కు జతి. 22 గని దేముడుచి కొణొ నదు కెర్లె కిచ్చొ రుజ్జు డీస్తయ్ మెలె, ఎత్కి కి పాపుమ్తె దెర్కు సేడయి అస్తి; జేలి జలి రితి; చి ఎత్కి జోవయించి సిచ్చ వయక అస్సె. కో యేసుక్రీస్తుక నంపజవుల గే, జా పాపుమ్ జా సిచ్చ తెంతొ జెవ్వి రచ్చించుప జా మెన దేముడు ప్రమానుమ్ సంగ తిలొ.

23 జలె, యేసుక నంపజతి వాటు నే జెతె అగ్గె, ఆగ్గులి అమ్క ముద్దొ కెర్తె తిల. యేసుక నంపజా రచ్చించుప జతి జా వాట్ డీసిల్ ఎదక ఆగ్గులి అమ్క జేలి కెర తిల. 24 దస్సి, క్రీస్తు అయ్లి సమయుమ్ ఎద ఆగ్గుల్ అమ్క ఇండయ్తోసా జలి రితి జా, అమ్క ముద్దొ కెర్తె తిల; జో అయ్లె, జోచి ఉప్పిరి అమ్చి నముకుమ్ తిలె, దేముడుచి ఆసచి రిసా జా నముకుమ్ వాట్కయ్ అమ్క పున్నిమ్ దొర్కు జవున్. 25 గని, యేసుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ వాటు దొర్కు జలి తెంతొ, జా ఇండయ్తోసా జతి ఆగ్గుల్చి ముద్దొతె అమ్ నాయ్. 26 కిచ్చొక మెలె, †క్రీస్తు జలొ యేసుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్చి రిసాయి, జోవయించి తెడి తుమ్ ఎత్కిజిన్ దేముడుచ పుత్తర్లులు జలదు. 27 మెలె, క్రీస్తుచ సొంత మాన్సుల్ జతి గుర్తుక తుమ్తె కో బాప్తిసుమ్ నజన అస్సున్ గే, నొవ పాలల్ గలన్లి రితి క్రీస్తుక గలన అస్సున్. 28 దస్సికయ్, తుమ్చితె 'యూదుడు' మెన, 'గ్రీసుడు' మెన, 'గొతిమాన్సు' మెన, 'గొతి నెంజిలొ మాన్సు' మెన, 'మున్సుబోద' మెన, 'తేర్బోద' మెన, తేడల్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి ఎక్కి జా అస్సున్. 29 తుమ్ క్రీస్తుచ మాన్సుల్ జలదు

మెలె, 'ఒగ్గర్జిన్ తుచ పుత్తర్లు రిత జవుల' మెన దేముడు అబ్రాహామ్క సంగిలన తూమ్ జా అస్సున్, జో అబ్రాహామ్చి వాట తుమ్కయ్ కి సేడ్తయ్.

4

దేముడుచి దయచి రిసా జోచ పుత్తర్లు

1 జలె, ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, ఎజొమానిచొ పుత్తుసి బాల తతె, గొతిమాన్సుచి రితి దాకు జా అబ్బొన్చి తెడి తయెదె; అబ్బొన్చి అస్తి ఎత్కి జోచి అస్తి జయెదె మెలె కి. 2 జా మదెనె, అబ్బొసి అగ్గె తెంతొ రెగిడ్డి దీసి ఎద, జో ఉబెణొ జోక దెకిత వెల్లెల మాన్సుల్చి, ఇండయ్తోసాచి, ముద్దొచి తెడి తయెదె. 3 అమ్చి తెన్ కి దస్సి, ఆత్ముక అమ్ బాలబోదల్ రిత తిలె పొది, మాములుమ్ ఈంజ లోకుమ్చి, బాలబోదల్ అర్దుమ్ కెరంతి ఎదిలి గ్యానుమ్క గొతిమాన్సుల్ రిత జా తిలమ్. 4 గని కాలుమ్ బెర్తు జా అయ్లి పొది, దేముడు జోచొ సొంత పుత్తున్క తేర్బోదచి పెట్టి జెర్మయ్లి రితి, ఆగ్గుల్ రిత యూదుల్తె జెర్మయ్లి రితి ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లన్. 5 కిచ్చొక మెలె, ఆగ్గుల్చి తెడి అమ్ తిలనక జా ఆగ్గుల్ రితి పాపుమ్ వయడ్డిసి తెంతొ నెతోవ గెల ములయ్లొ మెనయ్, అమ్ ఎత్కిజిన్ నంపజలనక 'అంచ పుత్తర్లు జతు' మెనయ్, జో దేముడు అబ్బొసి జోచొ పుత్తున్క తెద్రయ్లన్. 6 పణ్ణొ తుమ్క 'జేవ్ కి నిజుమి జోవయించ పుత్తర్లు జల' మెన అమ్ జాన్లి రిసా, దేముడు జోచొ పుత్తున్చి అత్తు అమ్చి పెట్టి తెద్రవ అస్సె, చి జా కోడు ఒప్పన్తి సర్లక 'ఓ బ, ఓ బ' మెన అమ్ జోక ఉంక్రయ్తనుమ్. 7 దస్సి, దేముడుచి దయచి రిసా, తుమ్ అప్పె తెంతొ అగ్గెచి రితి గొతిమాన్సుల్ నెంజుసు. జోచ పుత్తర్లు జా అస్సున్, చి జోచ పుత్తర్లు జలదు మెలె, జోచి రాజిమ్తె తుమ్క వాట అస్సె.

గలతీయల్క జాగర్త సంగిలిసి

8 అగ్గెయి, దేముడుక తుమ్ నేన్లి పొది, 'దేముడ్లు' మెన దేముడ్లు నెంజిలనక గొతిమాన్సుల్ రిత జా తిలదు. 9 గని, అప్పె, తుమ్ దేముడు తెన్ బెదిలి తెంతొ, మెలె, జో తుమ్క కి బెదవన్లి తెంతొ, తుమ్ జోచ గొతిమాన్సుల్ రిత అన్నె జంక ఇస్టుమ్ జలి రితి జా, కిచ్చొక దన ఎద్దరె సెక్కి నెంజిల కమొతె అన్నె బెదిల్ రితి జంక దెర్తను? 10 దీసిక, జోనుక, కాలుమ్క, వెర్కుక కిచ్చొ కారిమ్లు కెర్లె

* 3:21 3:21 నెంజిలె జివు దెతి సెక్కిచి ఆగ్గు... † 3:26 3:26 'క్రీస్తు' మెలె, పూర్ణమ్ తెంతొ 'తెద్రయిందె' మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు సంగిలొ దొర్కు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా.

కామక జెయెదె మెన *జాడ్లు వయడ్డ అగ్గుల్తె తుమ్ అన్నె దెర్ను సేడ్డసు! 11 జాకయ్, 'దస అల్లర్ తెంతో విడ్డల్ జతు' మెన తుమ్చి రిసా ఆవ్ సైమ సేడ్డిసి ఎత్తి ఆరి పాడ్ జా గెతయ్ మెన ఆవ్ బితసి.

మదెనె, తుమ్చి రిసా కిచ్చొ కెరుక గే ఆవ్ నేన గెచ్చు అస్సి.

గొతిమాన్సు గొతి నెంజిల్ మాన్సు

పవులుచి రిసా గలతీయుల్ అన్మానుమ్

12 ఓ బావుడ్లు, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ బతిమాల్పు జా సంగితసి మెలె, తుమ్ అంచి రితి జా. ఆవ్ కి తుమ్చొ రితో జా అస్సి.†

ఆవ్ తుమ్చి తెన్ తిలి పొది, తుమ్ అంక కిచ్చొ పొరపాట్ కెర్ను నాయ్. 13 అంచి అగి ఏక్ బాద తిలి రిసాయ్, తుమ్తె తెదొడి తా సుబుమ్ కబుర్ నూనవుక అంక వాట్ అయ్లి మెన జాన్సు.

14 తెదొడి అంచి బాద తుమ్క అల్లర్ కెర్లె కి, అంక ఆసున్ నాయ్, నిస్కారుమ్ దెకున్ నాయ్, గని దేముడుచొ దూత ఎక్కిలో జో, నెంజిలె 'క్రిస్తుయేసు రితో' మెలి రితి అంక దెక, మరియాద కెర్లెదు.

15 జలె, అంచి రిసాచి తుమ్చి తెదొడిచి సర్ల అప్పె కేతె? తెదొడి అంచి బాద చి రిసా, తెర్లె తుమ్చ సొంత అంకివొ కడ కెర అంక దెతదు మెన ఆవ్ సాచి సంగితసి. 16 దస్సి జలె, మదెనె "అగ్గుల్ వయడ్డి జాడు వయ్తినతె తుమ్ అన్నె గెచ్చు పొరపాట్ జతసు" మెన తుమ్క ఆవ్ సత్తిమ్ సంగిలి రిసా 'తుమ్క విరోదుమ్ జా అస్సి' మెన అంచి రిసా ఉచర్లసు గే?

17 ఆగ్గుల్క నంపజా బలవంతుమ్ కెర్లెస, జలె, తుమ్క పులయ్తతి; గని బుద్ది నెంజిలి కామ్ ఉచరయ్ దస్సి కెర్లెతి. మెలె, జోవయింకయ్ తుమ్ వెల్లో మెన దెకుక జోవయించి ఆస, చి అంక తుమ్క దూరి కెరుక ఉచర అస్సి. 18 చెంగిల్ కామ్క, జలె, మాన్సు అమ్క మెన్నిలె చెంగిలి. అంక, జలె, ఎక్కి ఆవ్ తుమ్చి తెన్ తిలె పొది నాయ్, గని ఆవ్ ఉట్ట అయ్లె పొది కి సర్ల తెన్ దెకితదు, జలె, సర్ల జతయ్. 19 ఓ పుత్తర్లు, క్రిస్తు తుమ్ ఇండితి రితితె సరిగా డీస్సె ఎదక అన్నె అంక బోద పాయితి తేర్బోదచి రితి నొప్పి! 20 తుమ్చి తెన్ ఆవ్ అప్పె తంక జతి, జలె, తుమ్క 'నాయ్, నిదానుమ్ అస్సి' మెన ఆవ్ రుజ్జు దెకుక జతి, జలె, సర్ల జతయ్.

21 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి రితిచి తెడి తంక తుమ్ ఇస్తుమ్ జలస అంక జబాబ్ సంగ. దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్తె తిలిసి సూన్సు నాయ్ గే? 22 ఒత్త రెగిడ్డిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె, అబ్రాహామ్క దొగు పుత్తర్లు తిల. ఎక్కిలో హాగరు మెలి గొతిమాన్సుచి పెట్టి జెర్మిలన్. అన్నెక్కో, జలె, తేర్పి జలి సారాచి పెట్టి జెర్మిలన్. 23 జా గొతిమాన్సు జలి హాగరు చి పెట్టి జెర్మిలోసా, జలె, †మాన్సుచి ఇస్తుమ్కయ్ జెర్మిలన్. గని, తేర్పి జలి సారాచి పెట్టి జెర్మిలోసా, జలె, దేముడు సంగిలి కీప్రమానుమ్చి రిసా జెర్మిలన్.

24 ఈంజ మత్తెలి, జలె, అమ్క టాలి దెకయ్తయ్. ఈంజేవ్ దొగుల తేర్బోదల్క దెకిలె, దేముడు సంగిల దొన్ని ప్రమానుమ్చి రితి జతయ్. ఏక్ ప్రమానుమ్ జో సినాయి డొంగురతె ఆగ్గుల్ దిలిన్చి ప్రమానుమ్. అన్నెక్ ప్రమానుమ్, హాగరు మెలి జా గొతిమాన్సుచి రితి జా, గొతి జత మాన్సుల్ పాయితయ్. 25 అరేబియ దేసిమ్చి సినాయి డొంగురతె దిలి ఆగ్గుల్క టాలి జతయ్. జలె, అప్పె ఈంజ లోకుమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్క కి టాలి జయెదె. కిసి మెలె, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్, యూదుల్ జల జేవ్చ బోదల్ తెన్, ఆగ్గుల్క గొతి జా అస్సి. 26 గని సారా టాలి జలి పరలోకుమ్ తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్, జలె, గొతి జలిసి నెంజె. యేసుప్రబుక నంపజలసక జయ్యి అయ్యి. 27 సారాక చి హాగరుక జర్గు జలిన్చి రిసా దేముడుచి కొడతె రెగిడ్డి రితి,

*"†గొడ్లు జలి తేర్బోద, తుయి సర్ల జా!
 †నొప్పుల్ నే జలి తేర్బోద, తుచి సర్లక కేక్ గలు!
 కిచ్చొక మెలె, కీమున్సున్ తెన్ అగ్గె తెంతో బోద పాయిలి గొతిమాన్సుచి కంట,
 జా గొతిమాన్సు నిస్కారుమ్ దెకిలి అగ్గె బోదల్ నెంజిలి *తేర్బోదక అన్నె ఒగ్గర్జిన్ †పుత్తర్లు జెర్మి అస్సి."

* 4:10 4:10 జేవ్ యూదుల్ నెంజిలసచ సిస్టల్తె దస అగ్గుల్ తవుల, యూదుల్చి అలవాట్తె కి దస అగ్గుల్ తిల మెనుక జయెదె. జేక, జేవ్ గలతీయుల్చ నంపజలస యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి కెరంతిసి గల్లచ ఆగ్గుల్క బిలె, జోవయించి అగ్గెచి రితచ ఆగ్గుల్తె, మెలె, ఈంజ జా కెర్లె గార్ మెంత ఈంజ జా కెర్లె పున్నిమ్ మెంత ఆగ్గుల్తె అన్నె దెర్ను సేడ్డి రితి జతయ్. † 4:12 4:12 జో యూదుడు జెర్మిలెకి, జోవయింతెన్ బెద జోవయించి రితి జా తిలన్. జేక, జేవ్ జోవయింక దెక జోతె ఇదిల్ సికుక జయెదె. ‡ 4:23 4:23 ఆదికాండుమ్ 16:1-5. సంతానుమ్ నెంజితికయ్, 'అంచి గొతిమాన్సు హాగరు తెన్ సంతానుమ్ పాయి' మెన సారా మున్సున్ జలొ అబ్రాహామ్క సికడ్లన్, చి హాగరు పుత్తు పాయి సారాక నిస్కారుమ్ దెకుక దెర్లన్. § 4:23 4:23 ఆదికాండుమ్ 17:15-19. * 4:27 4:27 యెనయా పున్సుకుమ్ 54:1. † 4:27 4:27 సారా. ‡ 4:27 4:27 సారా. § 4:27 4:27 హాగరు. * 4:27 4:27 సారా. † 4:27 4:27 యేసుక్రిస్తుక నంపజలొ ఎత్తి, మాన్సు ఆత్మక అబ్రాహామ్చి గొతి నెంజిలి సంతానుమ్ జవుల. జోవయించి రిసా 'ఒగ్గర్జిన్ పుత్తర్లు' మెన పవులు ఇన్నె సంగితయ్.

28 అబ్రాహామ్‌చి తేర్చి జతి సారాక “తుచి పెట్టి అబ్రాహామ్‌క సంతానుమ్ దెయిందె” మెన దేముడు సంగ తిలన్. జా ప్రమానుమ్‌క జెర్మిలోసా ఇస్సాకు. జలె, బావుడ్లు, ఇస్సాకుచి రితి, అమ్ యేసుక నంపజలన ప్రమానుమ్‌చి రిసాచ బోదల్ జలమ్. 29 జలె, జా పొది, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి ఇస్టుమ్‌క జో జెర్మయలో ఇస్సాకుక, మాన్సుచి ఇస్టుమ్‌క జెర్మిలో హాగరు చి పెట్టిచో ఇస్మాయేల్ అల్లర్ కెర్తె తిలన్. అప్పె కి, ఆగ్గుల్ రితి గొతి జలి రితి జా ఆగ్గుల్‌చి రితి సేవ కెర్తన జా గొతి ప్రమానుమ్ తెంతో విడ్డల్ జల నంపజలనక అల్లర్ కెర్తతి. 30 గని, దేముడుచి కొడతె రెగ్గయలిసి కిచ్చొ మెలె,

‡“గొతిమాన్సుక చి జేవ్ తెన్ జేవ్‌చొ పుత్తున్‌క ఉదడ గెలు.

కిచ్చొక మెలె, గొతి నెంజిలి మాన్సుచొ కిచ్చొత్తున్‌క దొర్కు జతి వరుమ్‌తె

గొతి తిలి మాన్సుచొ *పుత్తున్‌క వాట నాయ్” మెన రెగిడ్లి కోడు. 31 జలె, బావుడ్లు, అమ్ యేసుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలన గొతిమాన్సుల్‌చ బోదల్ నెంజుమ్. గొతి నెంజిలి మాన్సుల్‌చ ఆము.

5

యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి రిసా పవులు తీర్పు సంగిలిసి

1 అమ్‌క ‘ఆగ్గుల్ ప్రమానుమ్‌చి గొతి సేవ తెంతో విడ్డల్ జలి రితి ఇండుత్’ మెనయ్, క్రీస్తు అమ్‌క విడ్డల్ కెర అస్సె. జాకయ్, తుమ్ జోవయిం చి తెడి డిట్టుమ్ తా, ఆగ్గుల్‌క గొతిమాన్సుల్ రిత జతిన్‌తె అన్నె దెర్ను సేడ నాయ్.

2 జలె, ఆవ్ పవులు తుమ్‌క కిచ్చొ మెంతసి మెలె, యూదుల్ జతి గుర్తుచి జా సున్నతి తుమ్ కెరన్లె, క్రీస్తుక విరోదుమ్ జలి రితి, చి క్రీస్తు ఆరి దొర్కు కెర్లి రచ్చనక తుమ్ నే విలువ దిలి రితి జయెదె.

3 జా సున్నతి కెరనుక ఉచర్తొ ఎత్తి మాన్సుక ఆవ్ కిచ్చొ రుజ్జు సంగితసి మెలె, యూదుల్‌చ ఆగ్గుల్‌చి ఎత్తి కోడు జో మాన్సు నిదానుమ్ కెరుక అస్సె, కెరుక ఒప్పున అస్సె. 4 ‘యూదుల్‌చ ఆగ్గుల్ వాట్ అమ్‌క పున్నిమ్ దొర్కు జయెదె, అమ్‌చి పాపుమ్ గెచ్చెదె’ మెన కో ఉచర్తసు జలె, తుమ్ క్రీస్తుక విరోదుమ్ జలి రితి జా ముల అస్సెన్. మెలె, జోచి దయ వాటు దొర్కు జలి రచ్చనచి తెడి తెంతో ఎట్టొ సేడ అస్సెన్.

‡ 4:30 4:30 ఆదికాండుమ్ 21:10. § 4:30 4:30 యేసుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలనకచి టాలి. * 4:30 4:30 ఆగ్గుల్‌చి ఉప్పిరి నముకుమ్ తియ ఆగ్గుల్‌క గొతిమాన్సుల్‌క చి టాలి. * 5:14 5:14 లేవీయకాండుమ్ 19:18, మత్తయి 19:19.

5 అమ్ ఎక్కి ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తియ, అమ్‌చి పెట్టి దిలి జోచి ఆత్మ తెన్, జోయ్యి అమ్‌చి పాపుమ్ పుంచ అస్సె, చి జోచి పున్నిమ్‌చి రిసా దయిరిమ్ తెన్ రకితసుమ్. 6 క్రీస్తుచి తెడి తిలె, యూదుల్‌చి గుర్తుచి సున్నతి కెరన తిలె లాబుమ్ నాయ్, నే కెరన్లె నస్టుమ్ నాయ్. జా కెరంతిన్‌తె నే కెరంతిన్‌తె కిచ్చొ నాయ్. గని కిచ్చొ కామ్‌క జెతయ్ మెలె, ఎక్కి క్రీస్తుకయ్ నంపజతిసి, చి ప్రేమ ఇండితిన్‌తె జా నముకుమ్ దెకయ్‌తిసి.

7 తుమ్ అగ్గెయి నముకుమ్‌తె ఇండితె తిలదు. ప్రబుచి దయ వాటుచి రచ్చనచి సత్తిమ్ తెన్ బెదితి రితి తుమ్ ఇండితిసి కో అడ్డు కెర్ల? 8 జా సున్నతి కెరంతి ఆగ్గుల్‌చి రితి అప్పె ఉచర్తి కామ్ తుమ్‌క బుకార్లొ క్రీస్తు సికడ్లిసి నెంజె. 9 జాగర్ల, పాకుమ్‌తె ఇదిదిదిల్ పులయ్‌తి పీట్ సేడ తిలె, ఒండి పాకుమ్ పుల గెచ్చెదె, గెద.

10 జలె, తుమ్‌క ‘అంచి కంట వేర ఉచర్తి నాయ్’ మెన, ప్రబుచి తెడి అంక దయిరిమ్. అన్నె, తుమ్‌క సిక్కు కెర్లొసా, జో కొన్సొ జలెకి, జోచి పాపుమ్‌చి సిచ్చొ జో వయెదె.

11 బావుడ్లు, ఆవ్ అప్పెక ‘యూదుల్‌చి గుర్తుచి సున్నతితె, యూదుల్ జతిన్‌తె రచ్చన’ మెన సికడ్లిసా ఆవ్ జతయ్ జలె, కిచ్చొక జేవ్ అంక అల్లర్ కెర్తతి? ఆవ్ అప్పెక దస్సి సికడ్లయ్ జలె, ‘యేసు సిలువతె మొర్లిసి అమ్‌చి పాపుమ్ గెచ్చయ్‌తిన్‌క సాలు’ మెన ఆవ్ సంగుక నెంజితి, చి జోవయింక నొప్పి దెతయ్ నాయ్. 12 జలె, తుమ్‌క సిక్కు కెర్తన జోవయింక జెవ్వొ ఒండి కుటవన గార్ కెరంతు, మెన ఆవ్ ఉచర్తసి!

యేసుక నంపజలన ప్రబుచి ఆత్మక ప్రేమతె ఇండుక

13 ‘ఆగ్గుల్‌చి ప్రమానుమ్‌క గొతి సేవ తెంతో విడ్డల్ జలి రితి ఇండుత్’ మెన ప్రబు తుమ్‌క బుకార్లన్, బావుడ్లు. గని ‘ఆగ్గుల్‌చి గొతిమాన్సుల్ నెంజుమ్, చి ఆగ్గేక ఇస్టుమ్ అయ్‌లి రితి ఇండుక జయెదె’ మెన తుమ్ ఉచర నాయ్, గని ప్రబుచి ప్రేమ తెన్ తా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సేవ కెర్తె తా. 14 కిచ్చొక మెలె, దేముడు మోసె తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ ఎత్తి ఎక్కి ఈంజ కోడుతె బెదితయ్. కేన్ కోడుతె మెలె,

*“తుమ్‌కయ్ తూమ్ కెర్తి ప్రేమ కెరంతసు గే,

పక్కయ్‌చొక తుమ్ తెర్తి ప్రేమ కెరుకయ్”

మెన రెగిడ్లి కోడు. 15 గని తుమ్ కుస్సిదుమ్ తెన్ తా ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చప్ల చుప్లి రితి జతను జలె, తుమ్

ఎత్కిజిన్ ఎక్కిలోచి అత్తి ఎక్కిలో ఆత్మక నాసెనుమ్ నే జతి రితి జాగర్త తెన్ తా.

16 జలె, ఆవ్ కిచ్చొ సంగితసి మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్కిక ఇండ, తుమ్చి ఆగ్చ ఆసల్ జర్గు కెర్తి రితి ఇండుక పోన. 17 కిచ్చొక మెలె, అమ్ మాన్సుల్చి ఆగ్చ ఆసల్, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక విరోదుమ్ జతయ్, అన్నె, మాన్సుచి ఆగ్చ ఆసల్ జోచి ఆత్మచి ఇస్తుమ్క విరోదుమ్ జతయ్, చి రిసా జేవ్ దొన్ని యుద్దుమ్ రితి కెరంతితె తుమ్ నెడిమి సేడ, తుమ్ ఇస్తుమ్ జలిసి జర్గు కెరుక నెతుర్గు. 18 గని తుమ్ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్కిక ఇండితసు జలె, దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్ తెడిచ మాన్సుల్ నెంజున్.

19 జలె, మాన్సుచి ఆగ్చ ఆసల్ రితి ఇండితినె ఇసచ తయెదె మెన కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసా ఎత్కిజిన్ చినుక జయెదె మెలె, లంజెకమొ, లంజెబుద్ది, ఆగ్చి ఆస ముద్దొ నే కెరంతిసి, 20 బొమ్మల్క జొకర్తసి. అన్నెక్ కిచ్చొ మెలె, మెంగిర్తిసి, దోసుమ్ గట్ట కెర్తిసి, గుర్తయ్ గట్ట వెసెతిసి, దస్సిచి. పడ్డొ, విరోదుమ్, కొణొ జుజవ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో గగ్గొల్ జతిసి, గోసబుద్ది, కోపుమ్, గార్ ఆసల్, జట్టు జతిసి, ఎక్కిలో ఉచర్తిన్చి ఉప్పిరి అన్నెక్ నిస్కారుమ్ ఉచర్తిసి, 21 గోసల్ కెర్తిసి, మచ్చితిసి, 'సర్ద కెర్తసుమ్' మెన వెట్కారుమ్ జతిసి, దస్సు కమొ. దసచ పోన. ఆవ్ అగ్గె తెంతొ జాగర్త సంగిల్ రితి, అప్పె కి తుమ్క కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, దస కమొ కెర్తస జలె, దేముడుచి రాజిమ్తె జోవయింక కిచ్చొ వాట తయె నాయ్.

ప్రబుచి ఆత్మపలితుమ్ దెర్త కమొ

22 గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి తిలె, కిచ్చొ పలితుమ్ దెరెదె మెలె, ప్రేమ, సంతోసుమ్, సేంతుమ్, ఒగ్గర్ సేంతుమ్, దయ దర్ముమ్, చెంగిల్ బుద్ది, సముకుమ్, ఓర్పుప జా మెత్తన తతిబుద్ది, దర్ముమ్ నిదానుమ్ బుద్ది, 23 గవురుమ్ నే దెకన్తె అన్నె మాన్సుల్క మరియాద దెకితిసి, ముద్దొ కెరంతిసి. ఇసచక కేన్ ఆగ్గు కి పోన మెనె నాయ్. 24 అన్నె, క్రిస్తు జలొ యేసుక సంపజా సొంత జల మాన్సుల్, జోవయించ ఆగ్చ పాపుమ్చి బుద్దిచి సొంత ఆసల్ క్రిస్తు మొర్లి సిలువతె గల ముల దా అస్తి.

25 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ జీవ్ జా అస్సుమ్ జలె, జోచి ఆత్మసెక్కిక దస్సి ఇండుమ. 26 దస్సి, అమ్చి పెట్టి కిచ్చొ గవురుమ్ ఉచరసుక

పోన. ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కోపల్ కెరవుక పోన, ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి ఎక్కిలో గోసల్ జంక పోన.

6

ఎత్కిక చెంగిల్ కెర్తినచి

1 బావుడ్లు, తుమ్తె కేన్ మాన్సు కిచ్చొ పాపుమ్తె దెర్తు సేడ అస్సె జలె, జో అన్నె బుద్ది జతి రితి, తుమ్ ఆత్మ వడ్డిలస జోవయింక బమ్మ నే కెర్తి బుద్ది తెన్ జోవయింక చెంగిల్ వాటు దెకవ. పడ్డొ, తుమ్ సొంత పాపుమ్ నే సేడ్డి రితి, జాగర్త దెకన. 2 ఎక్కిలోచ జాడ్లు అన్నెక్ వయితి రితి, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తోడు తా. దస్సి కెర్తె, ప్రేమచి రిసాచి క్రిస్తు దిలి *ముక్కిమ్ ఆగ్గు నెరవెర్పుప కెర్తె. 3 కిచ్చొక మెలె, కో జలెకు ఆరిచొ జాఁ తా, జోక జొయ్యి నిసాన్లొ మాన్సు మెన ఉచరంతయ్ గే, జోక జొయ్యి మోసిమ్ కెరంతయ్. 4 జాకయ్, ఎత్కి మాన్సు జోవయించి సొంత కామ్ పరిచ్చ కెరన్ను, చి అన్నె మాన్సుల్చ కమొచి రిసా తీర్పు నే కెర్తె, సొంతయ్ కామ్ దెకన జాక 'చెంగిల్' గే 'గార్' గే చిననుక జయెదె, చి 'చెంగిల్' మెలె, జో సర్ద జంక జయెదె. 5 కిచ్చొక మెలె, సొంత కామ్చి రిసా ఎత్కి మాన్సుక జోచి పూచి.

6 ప్రబుచి కోడు సంగితొసొక సికితస, జోక తిలిన్ ఎత్కితె సికడ్డసక చెంగిల్ వాట దెంక అస్సె.

7 తుమ్ మోసిమ్ కెరన నాయ్. దేముడుక కొంకడ్డి రితి కెర్తె జీనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, ఎత్కి మాన్సు కిచ్చొ రగుమ్ బి గలెదె గే, దస్సిచి పంటొ లాయెదె. 8 సొంత ఆగ్చ ఆసల్ జర్గు కెరంతి రితి బి కో గలుల గే, జా దెర్తి పంటొ కిచ్చొ లాయిల మెలె, జోవయించి సొంత నాసెనుమ్. గని, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక చి బి కో గలుల గే, జా దెర్తి పంటొ కిచ్చొ లాయిల మెలె, పరలోకుమ్తె బెద కెయెఁక తెయెఁక చెంగిల్ జతిసి. 9 అన్నె, చెంగిల్ కమొ కెరుక బద్దుకుమ్ జమ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, చెంగిల్ కమొ కెరుక మదెనె అమ్చి మెన్ను నే బగిలె, జా చెంగిల్ పంటొ లాయుమ్దె. 10 జాకయ్, కేన్ వాటు అయ్లె, ఎత్కిజిన్ మాన్సుల్క చెంగిల్చి కెరుమ, తోడు కెర్తె తమ; ముక్కిమ్క, ప్రబుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిలి రిసా జోవయించి కుటుంబుమ్ జలసకయ్.

సున్నతిచి రిసా బలవంతుమ్ కెర్తినచి రిసా

11 కెర్తి వెల్లొ అలవాట్లు తెన్ ఆవ్ సొంత ఆతు తెన్ తుమ్క రెగిడ్డసి గే చిన.

12 'యూదుల్ జతి గుర్తుచి సున్నతి తుమ్ కెరన' మెన తుమ్క బలవంతుమ్ కెర్తస కిచ్చొక దస్సి జతతి మెలె, జేచి గవురుమ్కయ్ కెర్తె.

* 6:2 6:2 మత్తయి 22:37-40, మార్కు 12:28-31.

‘ఎక్కి క్రిస్తు సిలువతె మొర్లిన్తెయి అమ్చి రచ్చున’ మెన బప్పునైగిన, అన్నె మాన్సుల్ జేచి అల్లర్ కెరుల మెనయ్ బియఁ కెర, జేవ్ దస్సి కెర్తతి. ¹³ పడ్డొ, జేవ్ జా సున్నతి కెరన్లసయ్ కి యూదుల్చ ఆగ్గుల్క నిదానుమ్ కెర్తి నాయ్, గని ‘జోవయింక కి అమ్మి మార్చుప కెర్లమ్’ మెన గవురుమ్ ఆననుక ఉచరయ్, తుమ్క ‘సున్నతి కెరంతు’ మెన బలవంతుమ్ కెర్తతి.

¹⁴ ఆవ్, జలె, ఎక్కిక పిట్టవ, కిచ్చొ వేరచిచి ఉప్పిరి గవురుమ్ ఉచరనుక నెసి. ఎక్కి అమ్చొ ప్రబు జలొ క్రిస్తు సిలువతె మొర్లిన్కయ్ గవురుమ్ ఉచర్లసి. జో మొర అంక పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్తి రిసా, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి అంక మొర్లి రితి జా అస్సె. ఆవ్ కి ఈంజ లోకుమ్తె తిలిన్కయ్ సిలువ గెలన అస్సి, చి అంచి ఉప్పిరి జా ఎత్తిక కిచ్చొ సెక్తి నాయ్, దస్సిచిక అంక ఆస నాయ్. ¹⁵ యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరన తిలె కి లాబుమ్ నాయ్. నే కెరన తిలె కి నష్టుమ్ నాయ్. కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ నొవర్ జెర్మిలిసి. ¹⁶ యేసుక నంపజా నిజుమ్చ ఇస్రాయేలులు జల దేముడు నిసాన్ల జోచయ్ మాన్సుల్క, జోచి ఆత్మక జెర్మ జోచి ఆత్మ నే సెక్తిక ఇండిత మాన్సుల్కయ్ జో సేంతుమ్, కన్కారుమ్ దెకున్.

¹⁷ జలె, ఈంజ తగుచి రిసా అప్పె తెంతొ అన్నె కో అంక అల్లర్ కెర్తు నాయ్. అంచి సత్తిమ్క రుజ్జు కావలె మెలె, యేసుచి నావ్చి రిసా ఆవ్ సైమల్ సేడ్ల మచ్చుల్ అంచి అఁగి అస్తి.

¹⁸ తుమ్చి ఆత్మ తెన్ ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రిస్తుచి దయ తా తుమ్క తోడు తవును, బావుడ్లు. ఆవేన్†.

ఎపెసియుల్ క రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు ఎపెసు పట్టుమ్చ నంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

మొదొల్ కోడు

1 దేముడుచి సెలవ్చి రిసా క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జలో యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా, జో దిలి అదికారుమ్ తెన్ జోక బారికి జలో ఆవ్ పవులు, *ఎపెసు పట్టుమ్తెచ †క్రీస్తు జలో యేసుక నంపజా, సుద్ది జా జోచయ్ మాన్సుల్ జా, జోచి తెడి తా నిదానుమ్ జలసక, రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

అగ్గె తెంతో దేముడు ఉచర్లి రచ్చన

2 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ, సేతుమ్, తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

3 అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక దేముడు జలో అబ్బొన్ జలో దేముడుక జెయ్యి! క్రీస్తుచి అత్తి జో అమ్క దయ కెర, †జోచి రాజిమ్తె అమ్క బెదవ, ఆత్మవరల్ ఎత్తి అమ్క జో దా అస్సె. 4 దస్సి, అమ్క, 'క్రీస్తుచి తెడి జోచి పరలోకుమ్చి సుద్ది జా అంచి మొక్కె పున్నిమ్ జతు' మెన, లోకుమ్ నే జెర్మితె అగ్గె తెంతో జో అమ్క నిసాన్లన్.

5 అగ్గె తెంతో, జోచి ప్రేమక ఉచర, జోచి సొంత ఇస్టుమ్క, 'అంచొ పుత్తు జలో యేసుక్రీస్తుచి తెడి జేవ్ కి అంచ పుత్తురు జవుల' మెన, అమ్క వరుమ్ దిలన్. 6 పూర్తి ప్రేమ జలో పుత్తున్చి అత్తి గవురుమ్ జలి జోచి ఎదివాట్ గీదయ అమ్చి ఉప్పిరి జో తిలన్; జోచి నావ్ గవురుమ్ జవున్!

7 జో యేసుయి సిలువతె జోచి లొయి గేడవ అమ్చి పాపుమ్ పుంచ, అమ్ కెర్ల పాపల్ చెమించుప కెర, అమ్క *నెతోవ గెల అస్సె; 8 జోచి ఎదివాట్ దయ అమ్చి ఉప్పిరి దేముడు అబ్బొసి తిలి రిసా అమ్క †నెతోవ గెల అస్సె. 9 ఎత్తి అర్దుమ్ చినుత్ బుద్ది తెన్ జో దేముడు అబ్బొసి అగ్గె తెంతో ఉచర్లిసి మదెనె గుట్టు తిలి రితి జా తిలి కి, అమ్ సూనతి రితి, జో అప్పె బార్ కెర అస్సె.

* **1:1** 1:1 బయబిల్ తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పున్కల్తె ఈంజ కోడుతె ఎపెసు పట్టుమ్తెచి కోడు తయె నాయ్. † **1:1** 1:1 'క్రీస్తు' మెల 'తెర్తయిందె' మెన పూర్తుమ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు యూదుల్క సంగిలో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా. ‡ **1:3** 1:3 పరలోకుమ్తె అమ్క బెదితి కోడు, ఈంజ. § **1:6** 1:6 అమ్క ఎగ్గర పున్నిమ్ నెంజెలి కి జోచి ఎదివాట్ దయ, ఆరి, అమ్క దిలన్;

* **1:7** 1:7 నెంజెలి 'విడ్డల్ కెర అస్సె', నెంజెలి 'రచ్చించుప కెర అస్సె'. † **1:8** 1:8 నెంజెలి 'విడ్డల్ కెర అస్సె', నెంజెలి 'రచ్చించుప కెర అస్సె'. ‡ **1:13** 1:13 నెంజెలి 'కబుర్'. § **1:14** 1:14 7 నంబర్చి ఎట్టొచి కోడు దెక.

10 మెలె, క్రీస్తు జలో రచ్చించుప కెర్తొసాక తెద్రవుక మెన, దేముడు ఉచర్ల దీనల్ బెర్తి కాలుమ్క జెయిమ్ కెరిందె మెన జో అగ్గె తెంతో ఉచర్లిసి. కిచ్చొక క్రీస్తు జలో రచ్చించుప కెర్తొసాక జో తెద్రవుక తిలి మెలె, పరలోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కి, బూలోకుమ్తె తిలిసి ఎత్తి కి ఎత్తి కి జో క్రీస్తుచి తెడి ఎక్కి కట్టు జతి రితి బెదవుక.

11 జోచి సొంత ఇస్టుమ్క ఎత్తి జర్గు కెర్తొ దేముడు 'చెంగిల్' మెన కిచ్చొ ఉచర్లయ్ గే, జా ఎత్తి కచితుమ్ జర్గు జయెదె. 'జర్గు జవున్' మెన అమ్చి రిసా జో ఉచర్లిసి కి జో క్రీస్తుచి అత్తి జర్గు జలి. 12 కిచ్చొ మెలె, జో దేముడుచి గవురుమ్ ఈంజ లోకుమ్తె డీస్తి రితి అమ్ ఇండుక మెన, క్రీస్తుక నంపజా జోవయించి తెడి దయిరిమ్ జలసక అగ్గెయి తెంతో జోవయించి సెలవ్, అగ్గెయి తెంతో జా వరుమ్ దా అమ్క జొయ్యి నిసాన అస్సె.

13 సత్తిమ్ తిలి †కోడు, మెలె తుమ్ యూదుల్ నెంజెలన కి రచ్చించుప జతి వరుమ్ దొర్కు జతి సుబుమ్ కబుర్ తూమ్ కి సూన నంపజా అయ్లి రిసా, 'జా వరుమ్ దిలి రుజ్జుక అంచ మాన్సుల్చి పెట్టి అంచి ఆత్మ దెయిందె' మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర తిలి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి కి దా తుమ్క 'అంచయ్' మెన జోచి ముద్ద దా అస్సె. 14 అమ్ నంపజలసక గీనెతోవ గెల అస్సి, చి పరలోకుమ్తె బెదితి వాట తుమ్క కచితుమ్ దొర్కు కెర అస్సి మెనయ్ జో ప్రమానుమ్ కెర్లిసి పూర్తి జర్గు జతె ఎదక ఈంజ బజాన్ జయెదె. ఈంజ ఎత్తిచి రిసా జోచి గవురుమ్ డీసెదె.

పవులు ప్రార్దన కెర్లిసి

15 ఈంజ తుమ్క జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దిలి వరుమ్చి రిసా, ప్రబు జలో యేసుచి ఉప్పిరి తుమ్ నముకుమ్ తిలి రిసా, పడ్డొ జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క తుమ్ ప్రేమ కెర్లిన్చి రిసా అమ్ సూన్లి రిసా, 16 ఆవ్ ప్రార్దన కెర్తె పొది తుమ్చి రిసా అమ్చొ దేముడుక అంచి సర్ల సంగుక ములి నాయ్. 17 తుమ్చి రిసా ఆవ్ కిచ్చొ ఆన జా ప్రార్దన కెర్లిసి మెలె, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక దేముడు జలో, పరలోకుమ్చి ఉజిడ్ జలో అబ్బొన్ జలో, గవురుమ్ తిలో దేముడు, తుమ్చి పెట్టి జోచి ఆత్మ తా కామ్ కెర కెర, జోక తుమ్ పూర్తి జానతి రితి

తుమ్క బుద్ధి గ్యానుమ్ దెవును, దొర్కు జలిసి దెకవును. ¹⁸ తుమ్చ ఆత్మ అంకివో దస్సి చెంగిల్ దెకిత్ రితి జలె, తుమ్ *కిచ్చొ దయిరిమ్ జతి రితి జో తుమ్క నిసాన, దేముడుక నంపజలన తెన్ 'తుమ్క దెయిందె' మెన జో ప్రమానుమ్ కెర్లి పరలోకుమ్చి ఎదివాట్ సామ్సారుమ్ వాట కిసిచి గే, కెర్లి విలువచి గే, ¹⁹ వడ్డో, అమ్ నంపజలనచి పెట్టి జోచి కామ్ కెర్లి ఆత్మసెక్తి కెర్లి సెక్తి గే, జా ఎత్తి తుమ్ సికితె, జయ్యి అంచి ఆన.

యేసుక దేముడు అబ్బొసి అదికారుమ్ దిలన్

²⁰ క్రీస్తుతెయ్ జోచి జా ఎదివాట్ సెక్తి తిలిసి ముక్కిమ్క కత్తె నెరవెర్పువ కెర్లన్. జోచి సెక్తిచి రిసాచి జా కామ్ ఎత్తి కిసి ముక్కిమ్క జెయిమ్ కెర్లన్ మెలె, క్రీస్తుక అన్నె జియడ ఉట్టవ, పరలోకుమ్తె కడ నా, ఒత్త జోచి సొంత ఉజిల్ పక్యయ్ గవురుమ్ తెన్ వెనవాన అస్సె. ²¹ ఒత్త జోక అబ్బొసి కెర్లి గవురుమ్ దిలన్ మెలె, †కిచ్చొ అదికారుమ్ తిలిసి ఎత్తిచి ఉప్పిరి, ఎత్తి‡అదికారుల్చి ఉప్పిరి, †సెక్తివొచి ఉప్పిరి, *ఏలుప కెర్లి ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలనచి ఉప్పిరి, జేవ్ మాయలోకుమ్చ జలెకి, కేన్ లోకుమ్చ జలెకి, కిచ్చొ నావ్ తిలిసి నే పిట్టె ఎత్తిచి ఉప్పిరి, ఈంజ ఉగుమ్తె జర్గు జతిన్చి ఉప్పిరి కి, జెతి ఉగుమ్తె జర్గు జతిన్చి ఉప్పిరి కి, జోక అబ్బొసి ఎత్తిచి ఉప్పిరి వెల్లో కెర అస్సె. ²² జెర్మయ్లి ఎత్తి క్రీస్తుచి చట్టె అబ్బొసి తియ, నంపజలనక కిచ్చొ కామ్చి రిసా జలె కి, క్రీస్తు బోడి జతి రితి జో కెర అస్సె. ²³ నంపజలన మొత్తుమ్క 'క్రీస్తుచి ఆగ్' మెనుక జయెదె. జోచి ఆగ్ పూర్తి జంక ఎత్తి పూర్తి కెర్లొసా జొయ్యి.

2

దేముడుచి దయకయ్ క్రీస్తు తెన్ ఏలుప కెర్లిసి

¹ తుమ్ కెర్ల తప్పల్ పాపల్చి రిసా తుమ్ మొర తతికయ్, తుమ్క జో, క్రీస్తు తెన్ జివ్ కెర దిలన్. ² అగ్గె పాపుమ్ ఇండితె తా, ఈంజ లోకుమ్చి బుద్దిచ, ఈంజ ఉగుమ్చ కమొతె తుమ్ గెతె తిలదు. పాడ్ జల ఆత్మల్ బూతల్ గట్ట

ఎత్తిక ఏలుప కెర్లొ నయ్తాన్చి పట్టి గెతె తిలదు. దేముడుచి కోడు కెరుక నెసిత ఎత్తిజిన్చి పెట్టి జో నయ్తాన్చి ఆత్మ జోవయించి కామ్ కెర్లయ్.

³ దేముడుచి కోడు కెరుక నెసిత ఎత్తిజిన్చి రితి ఆమ్ కి అగ్గె మొర తా, పాపుమ్చ ఆసల్ జితె తా, అమ్చి ఆగ్చి ఆసల్, అమ్చ సొంత వేర వేర బుద్దుల్చ ఆసల్ రితి ఇండితె తిలమ్చి రిసా, లోకుమ్చ మాములుమ్ ఎత్తిజిన్ కిసి సొంత సెక్తిక దేముడు దెతి సిచ్చతె గెతి జెర్మయ్ తెన్ అస్తి గే, ఆమ్ కి దస్సి తిలమ్. ⁴ గని, దేముడు ఎదివాట్ కన్సారుమ్ దెకితోసాచి రిసా, జోచి ఎదివాట్ ప్రేమ అమ్చి ఉప్పిరి తియ, ⁵ అమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా, అమ్ ఆత్మక మొర్లన జలెకి, క్రీస్తు అన్నె జిలిన్ తెన్ అమ్క జియడ్లన్. పూర్తి జోచి దయచి రిసా తుమ్ *రచ్చించుప జలదు.

⁶ జలె, దేముడు అబ్బొసి క్రీస్తు యేసుక జియడ్లిన్ తెన్ అమ్క జియడ, జోచి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె కిసి వెగడ ఒత్త వెసడ్లన్. ఆమ్ జోచయ్ జలి రిసా, అమ్క కి జా రాజిమ్తె వెగడ, అమ్క కి ఒత్త వెసడ్లి రితి కెర అస్సె. మెలె, ఆమ్ కి జో తెన్ జోచి †రాజిమ్తె ఏలుప కెర్లసుమ్. ⁷ జో దేముడు కిచ్చొక అమ్క దస్సి దయ కెర అస్సె మెలె, యేసుక్రీస్తు కెర్లిన్ ఎత్తి తెన్ జో అమ్క ఎదివాటు దయ కెర్లిసి. వడ్డో జెత ఉగల్తె పలితుమ్ దెర, జోవయించి దయ కెర్లి మొచ్చుచి గే రుజ్జు దెకయెదె. జోచి దయ కెర్లి గే కో మీనుక నెత్తిరి.

⁸ ముక్కిమ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ తుమ్ కెరన మెలె, తుమ్ నయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో రచ్చించుప జలిసి తుమ్ కిచ్చొ కెర్లిన్చి రిసాచి నెంజె; పూర్తి దేముడుచి దయచి రిసాచి కామ్ జా. వడ్డో, జో దయ కెర్లిసి తుమ్ నంపజా నజన్తికయ్, తుమ్క దొర్కు జలి. ⁹ కేన్ మాన్సు కెర్ల కిచ్చొ కమొచి సెక్తిక జో మాన్సు రచ్చించుప జంక నెత్త. నెంజిలె, జోవయించ సొంత కమొచి సెక్తిక రచ్చించుప జంక జతి జలె, మాన్సుల్ పులుక జతి. గని జోవయించి సొంత సెక్తిక కో నెత్తిరి, చి పులుక నెంజె. ¹⁰ అమ్ ఆత్మక జిలిసి జొయ్యి అమ్క నొవర్ జెర్మయ్లిసి. యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడు ఆత్మక అమ్క కిచ్చొక

* **1:18** 1:18 రోమియులు 8:18-25, కొలోస్సాయుల్ 1:5 దెక. † **1:21** 1:21 జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ చెత్తర్ కొడొ ఎత్తి సగుమ్ సుట్టు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్టక సంగుల. ‡ **1:21** 1:21 జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ చెత్తర్ కొడొ ఎత్తి సగుమ్ సుట్టు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్టక సంగుల. § **1:21** 1:21 జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ చెత్తర్ కొడొ ఎత్తి సగుమ్ సుట్టు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్టక సంగుల. * **1:21** 1:21 జేవ్ పొదులె ఈంజేవ్ చెత్తర్ కొడొ ఎత్తి సగుమ్ సుట్టు దూతల్, బూతల్ ఆత్మల్ గట్టక సంగుల. * **2:5** 2:5 నెంజిలె, పాపుమ్ తెంతో, తుమ్చి పాపుమ్చి రిసాచి సిచ్చ తెంతో, ఆత్మమొర్పు తెంతో. † **2:6** 2:6 ఆకర్క పరలోకుమ్తె జోవయింతెన్ ఏలుప కెరుమ్దె. పరలోకుమ్ జోవయించి ఆత్మరాజిమ్, చి జా రాజిమ్తె అమ్ బెదయ్ జలి రితి జా బెద అస్సుమ్, చి అప్పె తెంతో కి జోవయింతెన్ ఏలుప కెరుక దెర అస్సుమ్ మెనుక జయెదె. డీసయ్లిసి 5:10, 20:6 కి దెక.

నొవర జెర్మయలో మెలె, అమ్క 'సత్తిమ్ ఇండుతు' మెన, జో అగ్గె తెంతో ఉచర్ల కమె అమ్ నిదానుమ్ కెరుకయ్ మెనయ్ దస్సి కెర్లొ.

యూదుల్ నెంజిలస అప్పె పాసి జా అస్సి

11 జాకయ్, తుమ్ పచ్చ నాయ్. కిచ్చొ మెలె, ఆగుక దెకిలె తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస జస్తె. తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసక యూదుల్ తిలస అగ్గె, 'దేముడు దిలి అమ్చి గుర్తుచి సున్నతి కెరంతి నాయ్, చి ఆత్మక సుద్ది జతి నాయ్' మెన, రితి ఆగి మాన్సులి కెర్తి జా గుర్తు కెర్పు నాయ్ చి రిసా తుమ్క నిస్కారుమ్ దెకిత్ తిల. 12 జలె, తుమ్ కిచ్చొ పచ్చ నాయ్. మెలె, జా పొది క్రీస్తుక దూరి తిలదు, పడ్డె 'అమ్చి ఇస్రాయేల్చ ప్రజల్' మెలి దేముడుచి రాజిమ్తె తుమ్ బెదుక నెంజిలిసి, అన్నె, జో దేముడు ప్రమానుమ్ కెర్ల తెదొడచ నే పెట్ట సరిగచి కోడచ వరల్తె తుమ్క వాట తిలి నాయ్, చి జోచి రచ్చన తుమ్క నే దొర్కు జలి రిసా, ఈంజ లోకుమ్తె దేముడు నెంజిలస జా తిల. 13 గని అప్పె, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్చ చి పాపుమ్ వయ్ జోచి లోయి సువ దా జా పాపుమ్ పుంచిలిస్చి రిసా, తుమ్ అగ్గె జోవయింక దూరి తిలసక దేముడుక జో యేసు పాసి కెర అస్సె.

యూదుల్క యూదుల్ నెంజిలసక కి ఎక్కి రాజిమ్తె బెదయ్లిసి

14 'ఆమ్ యూదులి' మెన, 'తుమ్ యూదుల్ నెంజిలస' మెన, అమ్ యూదుల్చి దేముడుచి గుడితె అమ్క తుమ్క †అడ్డు కెర్తి ఆగ్గుల్ తయెదె. జలె, క్రీస్తుయి మొర అమ్ దొన్ని జట్టుచక మదెనె జా అమ్క దొర్కు జలి సేంతుమ్ జొయ్యి జా, అమ్క తుమ్క అడ్డు తిలి విరోదుమ్ జొయ్యి నేడవ అస్సె. జలె, జో దస్సి సేంతుమ్ కెరవ, ఆము తుమ్ ఎక్కి జట్టుచ జతి రితి కెర అస్సె. 15 కీసి మెలె, పూర్ణుమ్చ ఆగ్గుల్క ఆడ్రల్క నంప కెర్తి రితి పొన, అప్పె తెంతో కామ్క నెంజిలి, అగ్గె దొన్ని జట్టు జల అమ్ మాన్సుల్క సేంతుమ్ కెరయ్లి రితి, 'అంచి తెడి ఎక్కి జట్టు జతు' మెన, ఈంజ లోకుమ్చ చి పాపుమ్ జొయ్యి జోచి అగి వయన, అర్పితుమ్ జలన్. 16 'జేవ్ దొన్ని జట్టు తెంతోచ మాన్సుల్ అంక నంపజా ఎక్కి ఆగ్గె జతి రితి దేముడు అబ్బొ తెన్ అన్నె బెదయ్ జతు' మెన యేసు సిలువతె మొర్లి

‡ 2:14 2:14 యూదుల్చి దేముడుచి గుడితె నిజమి దస్సి అడ్డు కెర్తి కోట తిలి. * 3:1 3:1 రోమ్ పట్టుమ్తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్తమ్ వపులు రెగిడ్డె, మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. కైసరియతె కి జేలి జా తిలో; బారికుల్ 23:25, పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, చి యెరూసలేమ్తె కి; బారికుల్ 21:33 జేలి జా తిలో. ఎపెసుతె కి మెన సగముజిన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్తె జేలి జలిసి తొక్కి దీనల్చి. † 3:3 3:3 బారికుల్ 9:3-6, 15, గలతీయల్ 2:9 దెక. ‡ 3:3 3:3 1:9, 10 చి 2:11-22 దెక.

కామ్ తెన్ అమ్చి తుమ్చి అగ్గెచి విరోదుమ్ గెచ్చవ గెలన్. 17 అన్నె, తుమ్ దేముడుక దూరి తిలసక కి, దేముడుక పాసి రిత జల అమ్ యూదుల్క కి, జో సేంతుమ్ దెతిన్చి రిసా బోదన కెరుక కి అయ్లన్. 18 మెలె, యేసుచి అత్తి తుమ్క కి అమ్క కి జోచి అబ్బొన్చి ఎక్కి ఆత్మ దొర్కు జా అస్సెచి రిసా, తుమ్ కి ఆమ్ కి దేముడు అబ్బొన్ తెన్ బెద ఎక్కి జట్టు జంక వాట్ అయ్లి.

19 జలె, ఈంజ ఎత్కిచి రిసా తుమ్ అప్పె వేర మాన్సుల్ నెంజున్. తుమ్ కి దేముడుచి గేర్తె బెద, అమ్ నంపజలన్ తెన్ జోచయ్ మాన్సుల్ జా, తుమ్ కి దేముడుచి రాజిమ్చ జా అస్సెన్. 20 జోచి గేర్క పునాది కిచ్చొ జయెదె మెలె, సుబుమ్ కబుర్ సంగిత జోచ బారికుల్, చి జోచి ఆత్మసెక్కిక జోచ కబుర్లు సంగితన. జా కెర ఎత్కిక బోడివత్తుర్ కొన్సొ మెలె, యేసుక్రీస్తు. 21 జా గేరు మొత్తుమ్ జోచి సెక్కిక బెద, ప్రబు తెన్ టీవ, దేముడుచి సుద్ది తిలి గుడి జతి రితి వడ్డితయ్. 22 దేముడు జితి జా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ గుడి జతిన్తె తుమ్ కి క్రీస్తుచి తెడి తా వాటల్ జా బెద బందుక అస్సెన్.

3

యూదుల్ నెంజిలసతె సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక ప్రబు పవులుక తెద్రయ్లిసి

1 జలె, తుమ్ యూదుల్ నెంజిలసకయ్ సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనవుక మెన యేసుక్రీస్తు అంక తెద్రయ్లో. తుమ్క సూనయ్లి రిసా, అంక, అమ్చ యూదుల్ *జేలి కెరన అస్తి. 2 తుమ్కయ్ 'సుబుమ్ కబుర్ సూన నంపజా అంచి ఆత్మగేర్తె జేవ్ కి బెదుత్' మెనయ్. దేముడు జోచి దయచి రిసా అంచి అత్తి జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి కామ్ సార్ప కెర్లిన్చి రిసా తుమ్ సూన అస్సెన్. 3 పడ్డె, జోచి జా గుట్టు జా తిలిసి ప్రబు సొంతయ్ అంక †దెకయ్లన్ మెన కి, సూన అస్సెన్. ‡ఈంజ గుట్టుచి రిసా ఇదిల్ కొట్టు సంగ ఈంజ ఉత్తమ్తె అగ్గె రెగ్గ అస్సి. 4 ఈంజ తుమ్ సదు కెర్లె, క్రీస్తుచి గుట్టు తిలిసిచి రిసా ఆవ్ జాన్లిసి తుమ్ అర్దుమ్ కెరంతె.

5 జా గుట్టు, జలె, అగ్గెచ ఉగల్తె ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క జాన్తి నాయ్. గని జోచి సుద్ది తిలి ఆత్ తెన్ దేముడుచి సుద్ది జల కబుర్లు సంగితసక, జోచి రిసాచ బారికుల్క, క్రీస్తు జా గుట్టు

* 3:1 3:1 రోమ్ పట్టుమ్తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్తమ్ వపులు రెగిడ్డె, మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. కైసరియతె కి జేలి జా తిలో; బారికుల్ 23:25, పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, చి యెరూసలేమ్తె కి; బారికుల్ 21:33 జేలి జా తిలో. ఎపెసుతె కి మెన సగముజిన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్తె జేలి జలిసి తొక్కి దీనల్చి. † 3:3 3:3 బారికుల్ 9:3-6, 15, గలతీయల్ 2:9 దెక. ‡ 3:3 3:3 1:9, 10 చి 2:11-22 దెక.

అప్పు జానవ అస్సె. 6 జా గుట్టు కిచ్చొ మెలె, క్రీస్తుక నంపజల యూదుల్ నెంజిలన కి అమ్చి తెన్ దేముడు దెతి రచ్చన వాట నజన్తి వాటు అయ్లసి. సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి తెంతొ, జేవ్ కి క్రీస్తుక నంపజా దేముడుచ పుత్తర్లు జా క్రీస్తుచి కి ఆగ్ జతిన్తె బెద, క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి జేవ్ తిలి రిసా, దేముడు ప్రమానుమ్ కెర్లిసి ఎత్తితె జోవయింక కి వాట దొర్కు జా అస్సె.

7 అంచి పెట్టి కమె కెర్తి జోచి ఆత్మనెక్తిచి రిసా, దేముడు అంక దిలి జోచి దయక వరుమ్చి రిసా ఆవ్ ఈంజయ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి నేవ కెర్లిసా జలయ్. 8 జోచయ్ జల మాన్సుల్ మొత్తుమ్తె తొక్కి విలువచచి కంట ఆవ్ అన్నె తొక్కి విలువచొ జలెకి, జోచి దయక జో అంకయ్ దిలన్. క్రీస్తుతె దొర్కు జతి పరలోకుమ్చ సామ్సారుమ్ కెర్తి గే, కేన్ మాన్సు పూర్తి అర్దుమ్ జంక నెత్తిరె కి, తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనక ఆవ్ బోదన కెరుక మెనయ్, జో అంక నిసాన్లన్. 9 అన్నె, తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనక కి జో రచ్చన దొర్కు కెర్లిన్చి రిసాచి ఎత్తి జెర్మయ్లో దేముడు అగ్గెచ ఉగల్తె లుంకడ్డి గుట్టు ఈంజ లోకుమ్ ఎత్తిచ అర్దుమ్ కెరంతి రితి ఆవ్ సూనవుక నిసాన్లన్. 10 కేన్ లోకుమ్చ *ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్, ఎత్తి కి, యేసుప్రబుక నంపజలన బెదిలిసి మొత్తుమ్క దెకిలె, దేముడుచి ఎదివాట్ సత్తిమ్ కెర్తి గే, కిసి నెరవెర్పువ జతయ్ గే, చినుతు మెనయ్, జొయ్యి అంక ఈంజ కామ్ దా అస్సె.

11 తుమ్ యూదుల్ నెంజిల నంపజలన కి జోచి ఆత్మగేర్తె బెదితిన్క 'జర్లు కెరిందె' మెన దేముడు అగ్గెయి తెంతొ ఉచర్లిసి అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి †జర్లు కెర్లి. 12 'ఈంజొ యేసుక్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జలి రిసా, అమ్ జోక నంపజలి రిసా, లాజ్ నెంజితె దేముడుతె గెచ్చుమ్దే' మెన అమ్క పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె. 13 జాకయ్, తుమ్క ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి రిసా ఆవ్ అప్పె జేలి జా సైమల్ సేడ్డిన్చి రిసా తుమ్ బమ్మ జా అన్మానుమ్ జా నాయ్. తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనకయ్ 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్ ఇసి జలయ్. జాకయ్ తుమ్ సర్ద తెన్ తా.

పవులు ప్రార్థన కెర్లిసి

§ 3:6 3:6 రోమియల్ 12:4, 5, కొరిందిల్ 1 నంబర్ ఉత్తుమ్ 12 అధ్యయిమ్, ముక్కిమ్క 12:12, చి ఎపెసు 1:23 దెక. * 3:10 3:10 నెంజలె, 'అదికారుమ్ తిలన, అదికారుల్ ఎత్తి కి'. ఇన్నె 'అదికారుమ్ తిలన', 'అదికారుల్' మెలె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్చి అర్దుమ్ కెరనుక జయెద. 1:21 దెక చి 1:21చి ఎట్టెచి కోడు దెక. † 3:11 3:11 మెలె, యేసు అమ్చి పాపుమ్ వయ గెచ్చవ జీవ్ జా జోవయించి ఆత్మ దొర్కు కెర్లిన్ తెన్ని జర్లు కెర్లి. ‡ 3:16 3:16 నెంజలె 'ఎదివాట్ సామ్సారుమ్క'. § 3:21 3:21 1:1చి ఎట్టెచి కోడు దెక. * 4:1 4:1 3:1చి ఎట్టెచి కోడు దెక.

14 జలె, పరలోకుమ్తె కి బూలోకుమ్తె కి కేన్ కుటుంబుమ్చ జలెకి, దేముడు అబ్బొన్చి రిసాయి జేవ్ ఎత్తిక నావ్ అస్సె. 15 మొగ్రల్ టెక జోవయింక ఆవ్ కిచ్చొ మెన ప్రార్థన కెర్లిసి మెలె, 16 జోచి ‡ఎదివాట్ సత్తిమ్క, తుమ్చ ఆత్మల్తె జోచి ఆత్మ తా, తుమ్క పూర్తి డిట్టుమ్ కెర్లు మెన, 17 అన్నె, తుమ్చి నముకుమ్ తెన్ చి జోచి ఆత్మ తెన్ తుమ్చి పెట్టి క్రీస్తు జివున్ మెన, ఆవ్ ప్రార్థన కెర్లిసి. దస్సి, జోచి ప్రేమతె చెర్లి గలిల్ రితి జస్తె, జోచి ప్రేమతె తుమ్ డిట్టుమ్ జస్తె, 18 చి ప్రబుచొ సుద్ది జలన ఎత్తిజిన్ తెన్ తుమ్క కిచ్చొ నెక్తి జెయెదె మెలె, జోచి ప్రేమ కెర్లి రూందు కెర్లి దిగు గే, తుమ్క అర్దుమ్ జెయెదె. 19 జలె కో జానుక నెత్తిరి క్రీస్తుచి ఎదివాట్ ప్రేమ తుమ్ జాన్తె, చి దేముడు తుమ్చి పెట్టి బెర, తుమ్క పూర్తి కెరెదె. జయ్యి ఎత్తి అంచి ఆస.

20 అప్పె, జలె, అమ్చొ దేముడుక ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ గవురుమ్ కలుగు జవున్! అమ్ నజిల్ కంట, అమ్ ఉచర్లి కంట, ఒగ్గర్ చెంగిల్ కెరుక తెరితొసా జో. కిసి మెలె, జోవయించి ఆత్మనెక్తి అమ్చి పెట్టి కామ్ కెర కెరయ్ అమ్క చెంగిల్ కెరెదె! 21 జాక, ఉగుమ్చి ఉప్పిరి ఉగుమ్క, కెయ్క తెయ్క నే పిట్టె, క్రీస్తు జలో యేసుతె, చి జోచి ఆగ్ జల జోక నంపజలన మొత్తుమ్ ఇండితిన్తె దేముడుచి గవురుమ్ డిస్సె తవుసు! ఆమేన్.

4

తుమ్ ఎత్తి ప్రేమతె ఇండ

1 జలె, ఆవ్ పవులు, ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి రిసా *జేలి జలోసా, తుమ్క కిచ్చొ బలవంతుమ్ జా సంగితసి మెలె, ప్రబు తుమ్క నిసాన తుమ్ జోచయ్ జా సత్తిమ్ ఇండితి రిసా తుమ్క బుకారా అస్సె. జో తుమ్క బుకార్ల వరుమ్క విలువ దెకితి ఎదిలి సత్తిమ్తె తుమ్ జీవ. 2 కిసి మెలె, తుమ్క తూమ్ గవురుమ్ నే ఉచరంతె మెత్తన తా, సేంతుమ్ తెన్ అల్లర్ ఓర్పువ జా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ తెన్ తుమ్ జోవయింక ఓర్పువ జా, 3 ఎక్కి ఆత్మ, ప్రబుచి ఆత్మ తా, కట్టు తెన్ తతి ఆస తెన్ తా, దస్సి కట్టు తెన్ తతి రితి తుమ్ దెకన. ప్రబుచి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి తిలె, దస్సి ఎక్కి కట్టు తెన్ తస్తె. 4 కిచ్చొక మెలె, ప్రబుక నంపజల అమ్ ఎత్తిజిన్ జోచి ఎక్కి ఆగ్ జా

అన్నుమ్, అమ్ ఎత్తిజిన్చి పెట్టి జోచి ఎక్కి ఆత్మ అస్సె, చి అమ్చి తెన్ పరలోకుమతె గెతి వరుమ్ తుమ్క దొర్కు జవున్ మెన దేముడు తుమ్క బుక్కారి రిసా అమ్ ఎత్తిక ఎక్కి ఆస. ⁵ పడ్డొ, అమ్ నంపజలన ఎత్తిజిన్క అన్నె కిచ్చొ మెలె, అమ్క ఎక్కిలో ప్రబు, ఎక్కి నముకుమ్, ఎక్కి బాప్తిసుమ్. ⁶ అమ్ ఎత్తిజిన్క ఎక్కిలో దేముడు, ఎక్కిలో అబ్బొ, ఎత్తిచి కంట వెల్లో జలోసా, జో. జో ఎత్తితెయి అస్సె, జోచ ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్చి పెట్టి జో జితయ్.

ప్రబుచి ఆత్మ జోచ మాన్సుల్చి పెట్టి తా

⁷ పడ్డొ క్రీస్తుచి దయచి రిసా జో అమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కెక్క జోచి ఆత్మసెక్తి వరుమ్ దా అస్సె. కెడ్డి సెక్తి దెయెదె గే, కీసి సెక్తి దెయెదె గే, జోచి దయ. ⁸ జాకయ్, పూర్గుమ్ దేముడుచి కొడతె రెగ్గయ్లి రితి, [†]“జోవయించ విరోదుమ్ నుదల్క జీన జేలి కెర్లి రితి జా, జో పరలోకుమతె గెచ్చు జోవయించ మాన్సుల్క ఆత్మవరల్ దిలన్” మెన అస్సె.

⁹ జోక ‘ఒత్త వెగ గెలన్’ మెలె, కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, జో తొలితొ జోచి గవరుమ్ ముల పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త జా, బూలోకుమ్చి కంట ఎట్టొక మెలి రితి ఉట్ట జా అయ్లో. ¹⁰ ఉత్త జా అయ్లోసా అన్నె ఎత్తిచి కంట ఉప్పిర్ వెగిల్ రితి జా, పరలోకుమతె అన్నె వెగ గెలన్; జో తిలిన్క జోచి సెక్తిక ఎత్తిక పూర్తి కెర్లి రిసా.

¹¹ జో దిల ఆత్మసెక్తి వరల్ కిచ్చొ కిచ్చొ మెలె, జోచ మాన్సుల్ సగుమ్జిన్ బారికుల్ జంక మెన జో నిసాన, పడ్డొ †జోచి ఆత్మసెక్తిక జోచ కబుర్లు సూన సంగితి రిసా అన్నె సగుమ్జిన్క నిసాన్లన్. పడ్డొ జోక నేన్ల మాన్సుల్క జోచి రిసా సికడ్డి రిసా, అన్నె సగుమ్జిన్క నిసాన్లన్. పడ్డొ, జోక నంపజలనక గొవుడు జా సికడ్డి రిసా అన్నె సగుమ్జిన్క నిసాన్లన్. ¹² జేవ్ వేర వేర సెక్తివొ జోచయ్ జల మాన్సుల్క కిచ్చొక జో దా అస్సె మెలె, జోచి జేవ్ కెర్లి సేవక సెక్తి తంక, పడ్డొ, క్రీస్తుచి ఆగ్ పూర్తి జతి రితి నంపజలన మొత్తుమ్ బెదితిసి పూర్తి జంక, చి ¹³ అమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి నముకుమ్ జా దేముడు పుత్తున్చి రిసా ఎక్కి రితి జాన, అమ్ పూర్తి ఆత్మపలితుమ్ దెర్లి రితి ఆత్మక పూర్తి వడ్డిల్ రితి జా, క్రీస్తు కీసి సత్తిమ్క పూర్తి జా అస్సె గే, అమ్ కి దస్సి పూర్తి జంక. ¹⁴ ఆత్మక దస్సి వడ్డిలమ్ మెలె, బాలబోదల్చి రితి అమ్ పొరపాట్

జతె తంక నాయ్. కో నొవి కోడు సంగిలె నంప కెర, కో వేర కోడు సంగిలె నంప కెరుక జతె తా, మాన్సుల్ అవ్వి ఉచర్ల మోసిమ్ కొడొ సూన్తె తా, జోవయించ మాయకమొక నంపజా, వాదుక ఇత్తల్ ఒత్తల్ గెతె కెర్తల్ రితి జంక నాయ్. గని, ప్రబుచి తెడి ఆత్మక పూర్తి వడ్డిలమ్ మెలె, ఇత్తల్ ఒత్తల్ గెతె తము నాయ్, గని ఎక్కి నిదానుమ్ తెన్ తమ్దె.

¹⁵ అమ్ దస్సి ఇత్తల్ ఒత్తల్ నే గెతి రితి జంక మెలె, పూర్తి జంక మెలె, పూర్తి ప్రేమ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ఎక్కి సత్తిమ్ సంగితె తంక, చి బోడి జలో క్రీస్తుచి ఆత్మతె బెద, ఎత్తితె బుద్ది జతి రితి ఆత్మక అమ్ వడ్డుక. ¹⁶ క్రీస్తు అమ్క బోడి జయెదె, చి జోచి ఆగ్చ వాటల్ కిచ్చొ జవుల మెలె, అమ్ జోచి ఆగ్చ వాటల్ మొత్తుమ్ జోచి తెడి తా జోచి సెక్తి తెన్ చెంగిల్ కట్టు తెన్ తా అమ్ ఎక్వెక్ వాట, అమ్క దిల కమొ నిదానుమ్ కెర్తె తిలె, ఈంజ ఆగ్ ప్రేమ తెన్ వడ్డ తా, పూర్తి డిట్టుమ్ జయెదె.

అగ్చ బుద్దివొ తుమ్ పూర్తి ముల

¹⁷ జలె, ప్రబుచి కీనావ్ తెన్ ఆవ్ తుమ్క కిచ్చొ ముక్కిమ్క బలవంతుమ్ కెర సంగితసి మెలె, దేముడుక నేన్ల యూదుల్ నెంజిలన కీసి జోవయించి మెన్ను చి వెర్లి ఉద్దెసుమ్ల్క ఇండితతి గే, తూమ్ దస్సి ఇండ నాయ్. ¹⁸ జేవ్చి ఆత్మతె గుడ్డి జా జోవయించి పెట్టి బుద్ది నెంజిలి రిసా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మజీవ్ జతిన్క దూరి అస్తి, జోవయింక వేరయ్ మాన్సుల్ జా అస్తి. కిచ్చొక మెలె, జోవయించి సత్తిమ్ జేవ్ నెన, రాడ్ జివ్చ జా అస్తి. ¹⁹ రాడ్ జివ్చ జా, కన్కారుమ్ పచ్చ, ఎద్దరె ముద్దొ నే కెరంతె లంజె ఆసల్చ కమొతె పూర్తి గెచ్చు, గర్చ కమొ ఎత్తితె ఆస జా గెచ్చు అస్తి. ²⁰ తుమ్ క్రీస్తుచి తెడి సికిలిసి దస్సి నాయ్; ²¹ తుమ్ జోచి కోడు సూన్లదు మెలె, జోచి తెడి తా జోతెయ్ సికిలదు మెలె. నాయ్, గెద, యేసుతె సత్తిమ్ అస్సి. ²² జలె, జోచి కోడు సూన్లదు మెలె, జోతె సికిలదు మెలె, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్చి బుద్ది తుమ్ అగ్గె ఇండితె తిలిసి పొన. ముర్కి పాలుమ్ తుమ్ కడ వెంట గెలి రితి జా, అగ్గెచి బుద్ది ముల. జా ఎత్తి బెర్చు ఆసల్చ మోసిమ్లు జా, పూర్తి నాసెనుమ్ కెర్తిసి. ²³ జా గర్చి ఎత్తి ముల, తుమ్చి పెట్టి తుమ్చి ఆత్మ తుమ్చి మెన్నుతె నొవర్ జా బుద్ది జా. ²⁴ దేముడు దెతి నొవర్ ఆత్మతె జెర్మన్ గలన జయ్యి రితి ఇండ. జో ఆత్మతె జెర్మన్ మెలె, దేముడుచి రితి

† 4:8 4:8 కీర్తనలు పుస్తకమ్ 68:18. ‡ 4:11 4:11 జోవయించి ఆత్మ జోవయించి చోడి పుట్టయ్లె జోవయించ కబుర్లు సంగుల. § 4:17 4:17 నెంజలె ‘ప్రబుచి తెడి తా’.

జతి రితి జోచి సత్తిమ్క జోచి సుద్దిక తుమ్చి ఆత్మతె నొవర్ జెర్కున్ జలి రితి జతిసి.

కిన్ బుద్దివొ ముల, కిసి బుద్ది జంక

25 తుమ్ సత్తిమ్ జంక మెన జో తుమ్క నొవర్ జెర్కున్లో, తుమ్ అబద్దుమ్ ముల ఎత్తిజిన్ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో సత్తిమ్ కొడొ జా. కిచ్చొక మెలె, అమ్ ఎత్తిజిన్ యేసుప్రబుచి ఎక్కి ఆగేక వాటల్ జా అస్సుమ్. 26 తుమ్ కోపుమ్ జంక జలె, పాపుమ్ జతి రితి నెరవెర్కుప కెర నాయ్. కోపుమ్ జలె, పొద్దు నే గెతె సేంతుమ్ జా, 27 నెంజిలె తుమ్చి కోపుమ్ నెరవెర్కుప కెర తుమ్క పాపుమ్ కెరయ్తి రితి నయ్తానుక వాట్ దా తస్తె, పొన. 28 అగ్గె చొర్తె తిలన అప్పె తెంతో చొర్తు నాయ్, గని బాద సేడ్డనక తోడు నెంజిలనక తోడు దెతి రిసా, జోచ అత్తో సత్తిమ్ కమొ కెర కెర, మాములుమ్ కామ్ కెర కెర జియ కత్తు.

29 తుమ్ లట్టబుక కిచ్చొ గర్చి బెదవ నాయ్, గని కిచ్చొ కామ్ తిలె, ఒత్త చెంగిల్క కామ్క జెతిసి కిచ్చొ జలె జయ్యి లట్టబ, చి తుమ్ లట్టబ్బిసి సూన్తనతె బుద్ది పలితుమ్ దెరెదె. 30 పడ్డొ, 'నయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో తుమ్క ఆవ్ నెత్తోవ గెలిసి కచిత్తుమ్ జెయిమ్ జయెదె' మెన జా రుజ్జుక దేముడు తుమ్చి పెట్టి జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ దా జోవయించి ముద్ద దా అస్సె. జాకయ్, జా ఆరి తిలి రితి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక దుకుమ్ కెర నాయ్. 31 పెట్టి విస్సుమ్ తతిసి, కోపుమ్ దెకయ్తిసి, కోపుమ్ దెరన్తిసి, గగ్గెల్, దూసెనల్, కుస్సిదుమ్ ఎత్తి తుమ్క దూరి కెర. 32 చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో మెత్తన తా, కన్కారుమ్ దెక, యేసుక్రీస్తుచి అత్తి దేముడు అబ్బొసి తుమ్క కిసి చెమించుప కెర అస్సె గే, తూమ్ కి దస్సి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెర.

5

ప్రబుచి ప్రేమతె తుమ్ ఇండ

1 దేముడుచ ప్రేమ తిల బోదల్ తుమ్ అప్పె జలి రిసా, జో కిసి కెర్తయ్ గే దెక, తూమ్ కి దస్సి కెర, 2 చి క్రీస్తు కిసి అమ్క ప్రేమ తా దేముడు అబ్బొన్క దెతి దొర్కు జలి చెంగిల్ వాసెన తిలి అర్చితుమ్ జా, అమ్చి పాపుమ్ వుంచితి రిసా జోచి సొంత జీవ్ దా మొర గెలన్ గే, తూమ్ కి దస్సి ప్రేమతె ఇండ.

3 లంజెకమొచి రిసాచ కొడొ జలెకు, లంజెబుద్దిచి రిసాచ కొడొ జలెకు, అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిక ఆస జత కమొచి రిసాచ కొడొ జలెకు తుమ్ లట్టబా కి నాయ్. దనచచి రిసా ప్రబుచ సుద్ది జల మాన్సుల్

లట్టబుక కి బెదె నాయ్. 4 తుమ్ లట్టబ్బిన్తె వెట్కారుమ్చ కొడొ పొన, కామ్క నెంజిత కొడొ పొన, వెర్రి కొడొ పొన; దనచ సూటి నాయ్. దనచ ఎత్తి పొన, గని దేముడు కెర్లి దయచి రిసా జోక తుమ్చి సర్ద సంగిత కొడొయ్ లట్టబ. 5 కేన్ కోడు ఏక్ తుమ్ కచితుమ్ దెరన మెలె, కేన్ లంజె ఇండితోసా, లంజెబుద్ది సికడ్తోసా, అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తిచి ఆసక జితోసా కో జలెకు, జోవయించి ఆస జోవయింక దేముడు రితి జా, దేముడుక 'జో అమ్క నాయ్' మెలి రితి విరోదుమ్ కెర్లి రితి జతయ్, గెద; కో దన బుద్దివొచ జలె, క్రీస్తుచి దేముడు అబ్బొన్చి రాజిమ్తె జోవయింక కేన్ వాట కి దొర్కు జయె నాయ్.

ఉజిడ్బుద్దితె తుమ్ ఇండ

6 కామ్క నెంజిత కొడొ లట్టబ దన పాపుమ్ కమొచి రిసా కో తుమ్క మోసిమ్ కెర్లి రితి తుమ్ దెర్కు సేడ నాయ్. దన పాపల్చి రిసా జోచి కోడు నే సూన్త మాన్సుల్క దేముడు జోచి కోపుమ్చి సిచ్చ దెయెదె. 7 జాకయ్ దన కమొతె తుమ్ బెద నాయ్. 8 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ అగ్గె అందర్బుద్దితె ఇండిలదు, గని అప్పె ప్రబుచి తెడి ఉజిడ్ జా అస్సున్. ఉజిడ్చ బోదల్ రితి ఇండ. 9 కిచ్చొక మెలె, ఉజిడ్చి పలితుమ్ దెర్లిసి కిచ్చొతె చినుక జయెదె మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్తితె, పొరపాట్ నెంతె తిలిన్ ఎత్తితె, సత్తిమ్ తిలిన్ ఎత్తితె. 10 పడ్డొ, కిచ్చొ ఎత్తిక చెంగిల్ మెన ప్రబు మెనెదె గే, తుమ్ అజ్జ కెరన.

11 అందర్బుద్దిచ కమొతె తుమ్ ఎద్దరె బెద నాయ్. దస్స కమొ కిచ్చొ చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్లి నాయ్. అన్నె మాన్సుల్ దస్సచతె దెర్కు నే సేడ్డి రితి, ఉజిడ్చి పాసిక దస్స కమొ ఆన, జోవయింక 'పాపుమ్చ' మెన రుజ్జుల్ దెకవ. 12 జేవ్ మాన్సుల్ గుట్టు తెన్ కెర్తె కమొచి రిసా సంగుక కి లాజా. 13 గని, కిచ్చొ జలెకు అందర్ తిలిసి ఉజిడ్క పాసి అయ్లె, జాక 'జా పాపుమ్చి' మెన, రుజ్జు డిస్తయ్. కిచ్చొక మెలె, జా ఉజిడి ఒత్తయ్ దెకయ్ జా దెకయ్తయ్. 14 అమ్ ఒప్పన్తి కోడు ఏక్ ఇన్నె బెదితయ్. కేన్ కోడు మెలె, "ఓ నిజిలోసా, తెలివి జా ఉట్టు! మొర తిలోసా, జీవ్ జా ఉట్టు, చి క్రీస్తు తుక జోచి ఉజిడి దెకయెదె" మెలిన్.

15 తుమ్ కిసి ఇండితె గే చెంగిల్ ఉచర, జాగర్త తెన్ తా. బుద్ది నెంజిలనచి రితి తుమ్ ఇండ నాయ్, గని చెంగిల్ బుద్దితె ఇండ. 16 కిచ్చొ కిచ్చొ చెంగిల

* 5:8 5:8 నెంజిలె ప్రబుచి తెడి అస్సున్ చి జోవయించి ఉజిడి జా అస్సున్.

కమొ కెరుక వాట్ అయ్లె, తెలివి తెన్, జా వాట్ అడ్డు నే కెర్తి రితి, నే పిట్టయ్తె, చెంగిల్ పలితుమ్ దెర్తి రితి జేవ్ కమొ తుమ్ కెర. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ కాలుమ్ ఒగ్గర్ పాపుమ్చి, చి చెంగిల కమొక కెర్తి సమయుమ్ తయెదె గే, నేనుమ్. ¹⁷ జాకయ్, బుద్ది నేన్ల మాన్సుల్ రిత తుమ్ జా నాయ్, గని కిచ్చొ బుద్ది తుమ్ ఇండుక ప్రబుచి ఇస్టుమ్ అస్సె గే, తుమ్ అర్దుమ్ కెరన.

¹⁸ తుమ్ సూరు పియ మచ్చ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, జా చెంగిల్చిక పాడ్ కెర నాసెనుమ్ కెర్తిసి. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి వేర జతయ్. ¹⁹ ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో ప్రబుచి గవురుమ్ సంగిత కిచ్చొ కిచ్చొ రగల్ గనుమ్లు గాయితె తా. జేవ్ గనుమ్లుతె కిచ్చొ ఏక్ రగుమ్ తుమ్ గాయ మెలె, కీర్తనలు. తుమ్చి పెట్టి పూర్తి సర్ల తెన్ ప్రబుచి గవురుమ్ సంగిత గనుమ్లు, బజెన తెన్ కి గాయితె తా, ²⁰ కెయ్క కి, కిచ్చొ జలె కి, కిచ్చొచి రిసా కి 'జొయ్యి దిలో' మెన, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ అబ్బొన్ జలో దేముడుక తుమ్చి సర్ల తుమ్ సంగితె తా.

తెర్నిమున్ను ప్రేమ దెకితిన్

²¹ క్రీస్తుక మరియాద దెకితి రితి, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో పొటి నే కెర్తె, ఎక్కిలోతె ఎక్కిలో దాక్ కెరన, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో సేవ కెర్తె తా. ²² తుమ్ తేర్బోదల్ తుమ్చ మున్నర్లుచి తెడి తా, దాక్ కెరన జోవయించి కోడు సూన, ప్రబుకయ్ గవురుమ్ కెర్తి రితి అంపా జా తంక. ²³ కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుక నంపజలన మొత్తుమ్ జోచి †ఆగ్ జతనుమ్. జా ఆగ్క జో క్రీస్తు బోడి. జా ఆగ్క జో సొంత రచ్చించువ కెర్తొసా జయెదె. దస్సి కి, తేర్నిక మున్నుసి బోడి జయెదె. ²⁴ జోచి ఆగ్ జత నంపజలన మొత్తుమ్ క్రీస్తుచి తెడి అస్సుమ్, గెద. దస్సి, ఎత్కిచి రిసా తేర్ని మున్నున్చి తెడి అస్సె, జోవయించి కోడు సూనుక అస్సె.

²⁵ తుమ్ మున్నుబోదల్ తుమ్చ తెర్నివొక ప్రేమ కెర్తె తా. కిచ్చొక మెలె, క్రీస్తుచి ఆగ్ జత నంపజలన సంగుమ్క 'చెంగిల్ జతు' మెన, బోడి జలో క్రీస్తు జోచి జీవ్ దిలన్. ²⁶ కిచ్చొక మెలె, ‡పాని సువ సుద్ది కెర్తి రితి, జా ఆగ్క జోచి కోడు తెన్ దోవితి రితి కెర, జా ఆగ్ జోచి జా గెతి రితి, పూర్తి సుద్ది కెర్తి రిసా దస్సి కెర్తన్. ²⁷ కిచ్చొక మెలె, జోచి ఆగ్ జత అమ్,

నంపజలన మొత్తుమ్ జోక పూర్తి సూటి తిలి తెర్ని జతి రితి, జొయ్యి గవురుమ్ తెన్ ఆనన్తి రిసా, జా పూర్తి సూటి జతిసి కిసి మెలె, కిచ్చొ ఆత్మ మచ్చల్ సర్లల్, దస్సచ కిచ్చొయ్ నెంతె, జా పూర్తి ప్రబుచి, పూర్తి పొరపాట్ నెంజ, సుద్ది సూటి జతిసి.

²⁸ జలె, జోచి ఆగ్ జల నంపజలన సంగుమ్క ప్రబు కిసి ప్రేమ కెర సుద్ది కెర్తయ్ గే, మున్నుసి కిసి జోవయించి ఆగ్క జొయ్యి కిసి ప్రేమ కెరెదె గే, జో దస్సి జోవయించి తేర్నిక ప్రేమ దెకుకయ్. కో తేర్నిక ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జోకయ్ జొయ్యి ప్రేమ కెరన్లి రితి జతయ్. ²⁹ కేన్ మాన్సుల్ కి జోచి సొంత ఆగ్క కెయ్ విరోదుమ్ జతి నాయ్. నాయ్, గెద. పొసనుల, చెంగిల్ దెకనుల. దస్సి, క్రీస్తు జోచి ఆగ్ జత నంపజలన మొత్తుమ్ బెదిలిన్క పొస్తయ్, దెకితయ్. ³⁰ అమ్ జోచి సొంత ఆగ్ జలి రిసా. ³¹ దేముడుచి కోడుతె రెగ్గయ్లిన్ కిసి అస్సె మెలె, కి "జాకయ్, మున్నుబోద, అయ్యన్అబ్బొన్క ముల, తెర్ని ఆన, జా తెన్ ఎక్కి నిదానుమ్ జయెదె, చి జేవ్ దొగుతెర ఎక్కి ఆగ్ జా గెచ్చుల" మెన రెగ్గ అస్సె.

³² క్రీస్తుక నంపజలన మొత్తుమ్ బెద జోచి ఆగ్ జతిన్క వెండ్లి జా చెంగిల్ దెకితి ఈంజ టాలిచి అర్దుమ్ వెల్లి. ³³ గని మాములుమ్ తెర్నిమున్ను చి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. మెలె, తుమ్చి తెచ మున్నుబోదల్ కో జలెకి, తేర్నివొక ప్రేమ దెకుత్. పడ్డె, తేర్ని మున్నున్క మరియాద దెకుక అస్సె.

6

బోదల్ అయ్యన్ అబ్బొన్

¹ తుమ్ బాలబోదలు, *ప్రబుచి తెడి అయ్యన్అబ్బొన్చి కోడు సూన. ఈంజ ప్రబుచి ఇస్టుమ్. ² పూర్గుమ్ దేముడు రెగ్గయ్లి జా కోడు కిచ్చొ మెలె, † "అయ్యన్అబ్బొన్క గవురుమ్ కెర. ప్రమానుమ్ తెన్ ఆగ్గల్క ఈంజ తొలితొ చి. ³ మెలె, అయ్యన్అబ్బొన్క గవురుమ్ కెర్తె, తుమ్క చెంగిల్ తయెదె, చి ఈంజ లోకుమ్తె ఒగ్గర్ దినల్ జస్సె" మెన రెగ్గ అస్సె.

† 5:23 5:23 1:23, 4:4 దెక. ‡ 5:26 5:26 నెంజెల, 'బాప్తిసుమ్క చి జోవయించి కోడుక జేక పూర్తి సుద్ది కెర జా జోచి జా గెతి రితి కెర్తి రిసా'. § 5:31 5:31 ఆదికాండుమ్ 2:24. * 6:1 6:1 మెలె 'ప్రబుచి తెడి అస్సున్చి జోవయించి ప్రేమబుద్ది తుమ్చి పెట్టి తిలి జోవయించి ప్రేమకయ్ అయ్యన్అబ్బొన్చి కోడు సూన్తె'. † 6:2 6:2 ద్విత్వయోపదేశ కాండుము 5:16.

4 తుమ్ అబ్బుదింసి, జలె, ఆరి తుమ్చ బోదల్క కోపుమ్ కెరవ నాయ్, గని ప్రబు దెతి బుద్ది తెన్ జోవయింక ముద్దో కెర, ప్రబుచి ఎత్తి సికడ పోన.

సేవ కెర్తన ఎజొమాన్లు

5 కో గొతిమాన్సుల్ జలె, క్రిస్తుక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్చ పెట్టితె ఎజొమాన్లుక బియఁ, ఎక్కి నిదానుమ్ తా, జోవయించి కోడు రితి కెర. 6 మాములుమ్ మాన్సుల్చి గవురుమ్ ఆనన్తి బుద్ది తిలి రితి, ఆరి డీసుకయ్ నిదానుమ్ తిలి రితి తుమ్ జా నాయ్. గని దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తి రిసాయి తుమ్ †క్రిస్తుచ సేవ కెర్తన తిలి రిసా, తుమ్చి పెట్టిచి ప్రేమ తెన్ కెర. 7 మెలె, మాన్సుల్క మెన్సు వడంతి రిసా నాయ్, గని ప్రబుక సర్త తెన్ సేవ కెర్తి రితి, తుమ్చ ఎజొమాన్లుచి సేవ తుమ్ సర్త తెన్ కెర. 8 కేన్ మాన్సు, గొతిమాన్సు జలెకి నెంజిలె కి, కిచ్చో చెంగిల్చి కెర్తె కి, ప్రబు జోవయింక చెంగిల్ దెక బవుమానుమ్ దెయెదె మెన జాన్సు.

9 తుమ్ ఎజొమాన్లు, తుమ్చ గొతిమాన్సుల్క దస్సి ప్రేమ దెక, జోవయింక బియఁడ నాయ్. జోవయింక తుమ్క ఎజొమాని జతో దేముడు పరలోకుమ్తె అస్సి, చి జో కక్క మొకమాటుమ్ దెకె నాయ్.

సయ్తానుక జీన్తి రిసా ఆత్మ డిట్టుమ్ కెరనుక అస్సె

10 జలె, ఆకర్క కిచ్చో మెన ఆవ్ రెగిడ్డసి మెలె, ప్రబుచి తెడి డిట్టుమ్ తా, జోచి ఆత్మసెక్తి దెరన ఇండ. 11 సయ్తానుక తుమ్ జీన్తి రితి, దేముడు దెతి కిచ్చో నే లయితి ఇనుము సొక్క తుమ్ గలన. 12 కిచ్చోక మెలె, మాన్సుల్క మాన్సుల్ కెర్తి యుద్దుమ్ నెంజె, ఈంజ, గని కో కో యుద్దుమ్ కెర్తనచి ఉప్పిరి అమ్ జీనుక అస్సె మెలె, కీఏలుప కెర్త గర్బ ఆత్మల్చి ఉప్పిరి, *జోవయించి తెడి ఏలుప కెర్త ఆత్మల్చి ఉప్పిరి, ఈంజ ఉగుమ్చి అందర్ తిలి సయ్తాన్చి రాజిమ్తె ఏలుప కెర్త ఒగ్గర్ గార్చి సెక్తిచి ఉప్పిరి, మాన్సుల్క పాడ్ కెర్త బూతల్చి ఉప్పిరి, మాయలోకుమ్చ సెక్తివో ఎత్తిచి ఉప్పిరి అమ్ జీనుక అస్సె.

13 జాకయ్, కేన్ సమయుమ్క సయ్తాన్చ జేవ్ సెక్తివో అల్లర్ కెరుక ఉచరుల గే, దేముడు జా యుద్దుమ్క దిలి కిచ్చో నే లయితి 'ఇనుము సొక్క' మెన టాలిక సంగితిన్ ఎత్తి తుమ్ గలన తెయార్

జా తా, చి జా యుద్దుమ్క టీవ్క తుమ్క సెక్తి తయెదె, చి జీన టీవ్తె. 14 కిచ్చో నే లయితి జా కిచ్చో కిచ్చో తుమ్ గలన మెలె, సత్తిమ్ తుమ్క పట్క రితి జయెదె. ప్రబు దిలి పున్సిమ్ తుమ్క ఇనుము సొక్క జయెదె, 15 మాన్సుల్క దేముడు తెన్ బెదయ్తి సేతుమ్ దెతిన్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా తెయార్ జతిసి తుమ్క డిట్టుమ్చ జోడ్లు జయెదె. 16 పడ్డో అస్సె, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ తుమ్క డాలు జయెదె. జో గలన్లె, ఆగి లగిత సయ్తాన్ విందిత కంఠో నే లయితి రితి నెతోవ విజయ్తె. 17 పడ్డో, ప్రబు దెతి రచ్చున తుమ్చి బోడిక ఇనుము టోపి జయెదె. పడ్డో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు రెగ్గయ్ల కొణ్ణో జోచి ఆత్మచి కండా దస్సి తుమ్ గలన.

18 అస్సె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి తుమ్చి పెట్టి తోడు తా, కెర్తెడ్ కి ప్రార్దన కెర, ప్రబుచి తోడు నజన్తె తా. ప్రార్దన కెర్తె తతి రిసా తెలివి తెన్ తా, ఎక్కి నిదానుమ్ తా, దేముడుచి సుద్ది సుదల్ ఎత్తిచి రిసా 'చెంగిల్ తత్తు' మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర. 19 పడ్డో, †చి గుట్టు ఆవ్ దయిరిమ్ తెన్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రితి ప్రబు అంక సెక్తి దెవున్ మెన, అంచి రిసా కి తుమ్ ప్రార్దన కెర్తె తా. 20 జా సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి రిసా ప్రబుచి అదికారుమ్ తెన్ తిలో బారికి రితో జా ఆవ్ ఇసి జేల్తె తా గొల్పుల్ తెన్ బందయ్ జా అస్సి. జలెకి, ప్రబుచి ఇస్టుమ్ కీసి తిలె ఆవ్ దయిరిమ్ తెన్ ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రితి జో ప్రబు సెక్తి దెవున్ మెన, అంచి రిసా తుమ్ ప్రార్దన కెర.

21 జలె, ఆవ్ కీసి అస్సి గే కిచ్చో కెర్తసి గే తుమ్ జాన్తి రిసా, ప్రేమ జలో అమ్క బావో జతో, ప్రబుచి తెడి అంక తుమ్క సేవ నిదానుమ్ కెర్తొ తుకికు తుమ్క సంగెదె. 22 జాకయ్ జోక ఆవ్ తెద్రవ అస్సి. అమ్ కీసి సంతోసుమ్ గే తుమ్క జానవుక మెన, తుమ్చి పెట్టి తుమ్ దయిరిమ్ జతి రితి జో తుమ్క దయిరిమ్ సంగెదె.

ఆకర్ కోడు

23 దేముడు అబ్బొసి దెతి ప్రబు జలో యేసుక్రిస్తు దెతి సేతుమ్, ప్రేమ, నముకుమ్ ప్రబుచి తెడి తిల ఒత్తచ బావుడ్లు ఎత్తిక కలుగు జవున్! 24 అమ్చో ప్రబు జలో యేసుక్రిస్తుక కో పూర్తి నే మొర్తి ప్రేమ కెర్తసు గే, జోచి దయ తుమ్చి ఉప్పిరి తవును!

‡ 6:6 6:6 నెంజెల 'క్రిస్తుక గొత్తి మాన్సుల్ రిత తిలి రిసా', నెంజెల 'క్రిస్తుక గొత్తి రితి జలి రిసా'. § 6:12 6:12 నెంజెల, 'అదికారుమ్ తిలిసి ఎత్తిచ ఉప్పిరి'. * 6:12 6:12 నెంజెల, 'అదికారుల్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి'. † 6:19 6:19 చి రిసాయి 'చి గుట్టు' మెన సంగితయ్, నెంజెల, యూదుల్ నెంజెలన కి పాపుమ్ తెంతో రచ్చించువ జతి, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తెన్ జేవ్ బెదితి వాట్టు అయ్లన్చి రిసా సంగితయ్. 1:9-10, 3:1-6.

పిలిప్పియుల్క రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్ బారిక్ జలో పవులు పిలిప్పి పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్

మొదొల్ కోడు

1 పిలిప్పి పట్టుమ్తెచ *క్రీస్తు జలో యేసుక నంపజా జోచి నుద్ది జా జోచయ్ జా, జోచి తెడి తిల మాన్సుల్క, పడ్డో తుమ్చ సేవ కెర్తొన్క చి జోచి తెడి సంగుమ్చి సేవ కెర్త అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్క, యేసుక్రీస్తుచి సేవ కెర్త జోచ †గొత్తి మాన్సుల్ జల పవులు, అన్నె తిమోతి రెగిడ్లి ఉత్త్రుమ్.

2 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడు అన్నె ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

పిలిప్పియుల్చి రిసా పవులుచి నర్ల

3 తుమ్చి రిసా ఆవ్ కెయక ఉచర్లె కి, తుమ్చి రిసా అంచి నర్ల ఆవ్ దేముడుక సంగితసి. 4 తుమ్చి రిసాచి ఎత్తి అంచి ప్రార్దన పూర్తి నర్ల తెన్ కెర్తసి. 5 కిచ్చొక ఒగ్గర్ నర్ల జతసి మెలె, తుమ్ నంపజలి †మొదొల్ తెంతో, అప్పె ఎదకి తుమ్ అంచి తెన్ బెద, సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తినతె అంక కి తోడు అస్సున్. 6 దేముడు తుమ్చి పెట్టి మొదొల్ కెర్లి చెంగిల్ కామ్, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త్ర జెతి దీసి ఎదక, జో దేముడు అబ్బొసి జా కామ్ సొంత పూర్తి జర్లు కెరెదె మెన, అంక దయిరిమ్ అస్సె. 7 తుమ్ ఎత్తిజిన్చి రిసా ఆవ్ ఇసి ఉచరుక చెంగిల్. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి రిసా అంక ఒగ్గర్ ప్రేమ, అంక దిలి దేముడుచి దయ తెన్ అంచి తెన్ తామ్ బెద అస్సున్. సుబుమ్ కబుర్చి రిసా ఆవ్ *జేలి జలి సైమతె కి, చి రిసా జబాబుల్ దెలిన్తె కి, రుజ్జుల్ దెకయ్తినతె కి, తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఆత్మతె అంచి తెన్ బెద తోడు అస్సున్. 8 క్రీస్తు జలో యేసు అమ్క కెర్లి ప్రేమ దెకితయ్ గే, దస్సి ప్రేమ తెన్

* 1:1 1:1 'క్రీస్తు' మెలె, 'తెద్రయిందె' మెన పూర్ణమ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు యూదుల్క సంగ తిలో దొర్లు జలో రచ్చించుచ కెర్తొసా. † 1:1 1:1 నెంజెలె 'గొతిమాన్సుల్ రిత'. ‡ 1:5 1:5 బారికుల్ 16:12-40. § 1:5 1:5 పిలిప్పియుల్ 1:19 ప్రార్దన కెర తిల. 2:25-30 ఎపప్రాదితుక పవులుతె తోడు తెద్రవ తిల, చి 4:10-11 చి 14-18 డబ్బుల్ తెద్రవ తిల. * 1:7 1:7 పవులు రోమ్తె జేలి జలి పొది ఈంజ ఉత్త్రుమ్ రెగిడ్లి మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. పిలిప్పియుల్ 4:22 దెక. కైసర్ రానో రోమ్ పట్టుమ్తె తయెదె. పిలిప్పియుల్ 1:13 దెక. ప్రేతొరియచ అదికార్లు కి రోమ్తె తవుల. కైసరియ పట్టుమ్తె కి పవులు జేలి జా తిలో; బారికుల్ 23:23-24:27. పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, అన్నె యెరూసలేమ్తె; బారికుల్ 21:33..., గని పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్తె ఒగ్గర్ దీసల్ జేలి తయె నాయ్. ఎపెనుతె కి జేలి జా తిలన్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జు నాయ్. † 1:14 1:14 మెలె, 'పవులు జేలి జలెకి ప్రబు జోవయింక తోడు అస్సె మెన రుజ్జుల్ దెక దయిరిమ్ జా....' ‡ 1:14 1:14 నెంజెలె 'సుబుమ్ కబుర్', నెంజెలె 'కబుర్'.

తుమ్క ఆవ్ తెద్ది ఉచర్లె తత్తసి మెన, దేముడు సాచి అస్సె.

9 తుమ్చి అప్పెచి ప్రేమ అన్నె ఒగ్గర్ జవున్ మెన అంచి ప్రార్దన. ప్రబుచి రిసాచి గ్యానుమ్చి కిచ్చొ కిచ్చొ ఎత్తి అర్దుమ్ కెరంతి కిచ్చొ కిచ్చొ ఎత్తి చినితి బుద్ది జా ప్రేమతె ఒగ్గర్ జవున్ మెన ప్రార్దన కెర్తసి. 10 ఆత్మక దస్సి వడ్డిలదు మెలె, చెంగిల్ తిలిన్క గార్ తిలిన్క నిసుక జాన, చెంగిల్చిక మెన ఇస్టుమ్ జస్సె, చి క్రీస్తు అన్నె ఉత్త్ర జా తీర్పు కెర్లి జా వెల్లి దీసి ఎదక తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ జస్సె, చి తుమ్క 'పొరపాట్ జల' మెన కో సంగుక నెత్తిర్లి. 11 తుమ్ దస్సి ప్రేమ, ఆత్మచి గ్యానుమ్ జలె, యేసుక్రీస్తుతె దొర్లు జతి పున్నిమ్చి పూర్తి పలితుమ్ తుమ్చి పెట్టి దెర్లె తయెదె, చి దేముడుచి నావ్, జోచి గవురుమ్ టీవెదె.

పవులు జేలి జా చెంగిల్ పలితుమ్ దిలిసి

12 బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ జాననుక మెన అవ్ ఆన జతసి మెలె, అంక జర్లు జలి కస్టుమ్ ఆరి తయె నాయ్, గని సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తినక కామ్క జా అస్సె. 13 కీసి మెలె, క్రీస్తుక ఆవ్ నిదానుమ్ తిలి రిసాయి ఆవ్ జేలి జలిసి మెన వెల్లొ అదికారిచి గేర్ జలి అదికారుల్క, అన్నె ఎత్తిజిన్ జాన అస్తి. 14 పడ్డో అన్నె, ఆవ్ జేలి జలి తెంతో ఇన్నెచ నంపజలన †ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ దయిరిమ్ జా, బయిమ్ నెంతె దేముడుచి ‡కోడు ఒగ్గర్ దయిరిమ్ తెన్ సూనయ్తతి.

15 సగుమ్జిన్ జోవయించి పెట్టిచి అంచి ఉప్పిర్చి గోసక, కుస్సిదుమ్ ఉచర సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తతి, గని అన్నె సగుమ్జిన్ అమ్చి తెన్ నర్ల తెన్ తా సూనయ్తతి. 16 ఈంజేవ్ జలె, ప్రేమకయి సూనయ్తతి. చి సత్తిమ్ ఆవ్ రుజ్జు దెకయ్తతి రిసాయి ఆవ్ ఇన్నె జేలి తెన్ తంక దేముడుచి సెలవ్ మెన ఈంజేవ్ జాన్తి. 17 జేవ్ గోసచ, జలె, వెల్లొ కెరనుక ఉచర గార్ ఆన తెన్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తతి. జోవయించి పెట్టి నిదానుమ్ తతి నాయ్, గని ఆవ్ జేలి జలోసాక అంక నొప్పి దెంక ఉచరయ్ సూనయ్తతి. 18 జలె, కిచ్చొ? జోవయించి పెట్టిచి బుద్ది మాయచి జలెకి,

సత్తిమచి జలెకి, క్రీస్తుచి రిసాయి జేవ్ సాడువ కెర్తతి. జాచి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్ల.

మొరై చెంగిల్ గే జలె చెంగిల్ గే

19 పడ్డో, అన్నె కిచ్చో సర్ల కచితుమ్ జయిందె మెలె, తుమ్ ప్రార్దన కెర్లి రిసా, యేసుక్రీస్తుచి ఆత్మ అంక తోడు తిలి రిసా, ఈంజేవ్ బాదల్ ఎత్తితె రచ్చించుప జయిందె మెన జాని. 20 కిసి మెలె, ఆవ్ ఓడువ జయి నాయ్, గని ఆవ్ పూర్తి దయిరిమ్ తయిందె, చి అప్పె కి కెయ్ కి, ఆవ్ జలె కి మొరై కి, అంచి అగి క్రీస్తుచి గవురుమ్ డీసెదె మెన అంచి ఆస, అంచి దయిరిమ్. 21 కిచ్చోక మెలె, ఈంజ అగి ఆవ్ జలె, క్రీస్తుచి రిసాయి జతసి, జోచి కామ్ కెర్లి రిసాయి జతసి. ఆవ్ మొరై, జోతె గెచ్చిందె, చి అంకయ్ లాబుమ్. 22 ఆవ్ ఈంజయ్ అగి జింక జలె, క్రీస్తుచి కామ్క జెయిందె. గని జితిన్తె మొర్తిన్తె కేన్ నిసానెదె గే, నేని. 23 ఈంజేవ్ దొన్ని మెన్నుల్ తా ఆవ్ అల్లర్ జతసి. అంచి సొంత ఇస్టుమ్ కేన్ మెలె, మొరై క్రీస్తుతెయ్ గెచ్చుక; ఈంజ లోకుమ్తె ఆవ్ తతి కంట అంక జయ్యి లాబుమ్. 24 గని తుమ్చి రిసా ఆవ్ ఈంజ అగి జిలె చెంగిలి. జాకయ్ జయ్యి ముక్కిమ్. 25 ఈంజ కోడు నిజుమ్ మెనయ్, తుమ్ ఆత్మక అన్నె వడ్డితి రితి క్రీస్తుచి తెడి నముకుమ్ తెన్ తుమ్ సర్లసంతోసుమ్ తతి రితి, ఇసి తా తుమ్చి తెన్ తయిందె మెన ఆవ్ కచితుమ్ జాని. 26 దస్సి, తుమ్చితె ఆవ్ అన్నె అయ్లె, యేసుక్రీస్తుచి తెడి అంచి రిసా తుమ్క ఒగ్గర్ సర్ల జస్సె.

క్రీస్తుచి తెడి ఎక్కి నిదానుమ్ తా

27 క్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్క గవురుమ్ కెర్లి రితి ముక్కిమ్క బుద్ది ఇండ, చి తుమ్క సొంత దెకిత్ రితి ఆవ్ తుమ్తె అయ్లె కి, నాయ్ మెలె నెత్త వేరతె తిలె కి, తుమ్క 'ఎక్కి ఆత్మ నిదానుమ్ తా డిట్టుమ్ టీడ, సుబుమ్ కబుర్చి సత్తిమ్ వేర మాన్సు నంప కెర్లి రితి ఎక్కి మెన్ను, ఎక్కి కట్టు తెన్ బెద, 28 కిచ్చోచి రిసా కి విరోదుమ్ సుదల్క నే బితె క్రీస్తుచి పచ్చెనచి కామ్ కెర్తతి' మెన తుమ్చి రిసా సూనిందె. తుమ్చి నిదానుమ్ తుమ్చ విరోదుమ్ సుదల్క కిచ్చో రుజ్జు దెకయెదె మెలె, జేవ్ నాసెనుమ్ జతిసి, అన్నె తూమ్ రచ్చన జతిసి. కిచ్చోక మెలె, దేముడు సొంత ఇసి జర్లు కెర్తయ్. 29 మెలె, క్రీస్తుచి నావ్ గవురుమ్ జతి రిసా తుమ్ జోక నంప కెరుక మెన, గని అన్నె కిచ్చో మెలె, అల్లర్ సేడ ఒర్లుప జా జినుక మెన, దేముడు తుమ్క వరుమ్ దా అస్సె. 30 కిచ్చోక మెలె,

తుమ్ అంచితె దెకిలి రితి, అంక తిలిసి మెన అప్పె తుమ్ సూన్లి రితి అల్లర్ తుమ్క కి అస్సె.

2

క్రీస్తుచి రితి, దాక్ కెరన

1 జలె, క్రీస్తుతె తిలి పొది తుమ్క దయిరిమ్ దొర్లు జతయ్ మెలె, ప్రేమ తుమ్క పెల్లితయ్ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి అస్సె మెలె, తుమ్చి పెట్టి ముద్దుచి కన్యారుమ్ అస్సె జలె, 2 ఎక్కి ఉద్దెనుమ్ తెన్, ఎక్కి ప్రేమ తెన్, పూర్తి ఎక్కి కట్టు తెన్, ఎక్కి మెన్ను తా, చి అంక పూర్తి సర్లసంతోసుమ్ కెర్తె. 3 సొంత గార్ ఆసక, సొంత గవురుమ్క, తుమ్ కిచ్చో కెర నాయ్, గని దాక్ కెరన, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జోచి కంటె వేర మాన్సుల్క గవురుమ్ దెకిత్ తా. 4 తుమ్తె ఎత్తి మాన్సు ఎక్కి సొంత దెకన నాయ్, గని, ఎక్కిలోచి రిసా ఎక్కిలో 'చెంగిల్ జతు' మెన తుమ్ వేర మాన్సుల్క కి చెంగిల్ దెక.

5 క్రీస్తుక తిలి జోచి తెడి దొర్లు జతి బుద్ది తుమ్చి పెట్టి తుమ్ తియన.

6 కిచ్చో నే జెర్మయ్లి అగ్గె తెంతో కి

దేముడు తెన్ జో ఎక్కి జలెకి,
'దేముడు' మెనన గవురుమ్ ఆననుక ఉచెరె నాయ్,

7 గని, జొయ్యి దాకు కెరన, మాన్సు జా జెర్మన్ జా, గొత్తి సుదో రితో జలన్.

8 దస్సి, మాన్సు జా జెర్మన్ జా జో జోకయి దాకు కెరన
దేముడు అబ్బొన్చి సెలవ్ కోడు జర్లు కెర,
మాన్సు సేడ్డి మొర్లుతె సేడ్లన్;
సిలువతె మొర గెలో.

జలె,
9 దేముడు అబ్బొన్చి సెలవ్ కోడు జర్లు కెర జో మొర్లి రిసా,

దేముడు అబ్బొసి జోక ఎత్తిచి కంట వెల్లో కెర
జోక ఎత్తి నవ్వొచి కంట వెల్లి నావ్ తియ అస్సె.

10 'జో యేసుచి నావ్ సూస ఎత్తి మాన్సు మొగ్రల్ టెక జోవయింక జోకర' మెనయ్.
జేవ్ పరలోకుమ్తె తిలె కి, బూలోకుమ్తె తిలె కి,
పాతలలోకుమ్తె తిలె కి, కేనే తిలె కి
జోక జోకర్లు మెనయ్

దస్సి కెర అస్సె;

11 చి 'యేసుక్రీస్తు ప్రబుయి' మెన
ఎత్తి చొండి తెనె ఒప్పన్తు మెనయ్, చి
జోకయ్ గవురుమ్ జవున్
దేముడు అబ్బొన్కయ్
గవురుమ్ జెయెదె, దస్సి కెర అస్సె.

బుద్ధి ఇండితిన్తె ప్రబుచి నత్తిమ్చి రుజ్జు తుమ్ దెకవ

12 జలె, బావుడ్లు, అగ్గె తెంతో ఆవ్ తుమ్చి తెన్ తిలి పొది అంచి కోడు సూన్లదు. దస్సి అప్పె, ఆవ్ నెంజిలి పొది ఒగ్గర్ బియఁ దేముడు దిలి *రచ్చన తెన్ బెదితి బుద్ధి తుమ్ ఇండితె తా. 13 కిచ్చొక మెలె, జోచి ఇస్తుమ్ రితి కెర్తినక తుమ్ ఏక్ ఇస్తుమి జతి రితి నాయ్, గని తుమ్ జర్గు కెరుకయ్ మెన, తుమ్చి పెట్టి జో కామ్ కెర తుమ్క దేముడు సెక్తి దెతయ్. 14 తుమ్ మూర్కుమ్ జల వండ్లొ జల మాన్సుచి నెడమె పాపుమ్ నెంజిలన రిత, మచ్చల్ నెంజిలన, అన్నె నింద నే గల్లి రితి దేముడుచి పుత్తర్లులు జతి రితి తంక, ఆగాసుమ్తె జోచి ఉజిడి దెకయ్త సుక్కల్ రిత తుమ్ జస్తె. 15 కిచ్చొ కామ్ తిలె కి, తెడి తెడి నే బాద సేడ, నే అన్మానల్ జా ఎత్తి కమొ తుమ్ కెర. 16 పడ్డొ, జివు దెతి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ †డిట్టుమ్ దెరన, చి క్రిస్తు అన్నె ఉత్త జా ఈంజ లోకుమ్చక తీర్పు కెర్తి వెల్లి దీసిక, 'అంచి సైమ, అంచి కామ్ ఆరి కామ్క జెతిసి నెంజె' మెన దెక కెర, ఆవ్ సర్ల జయిందె. 17 తుమ్క క్రిస్తు ప్రబుక నంపజా నిదానుమ్ తెన్ జోచి సేవ కెర్తసి చి రిసా ఆవ్ ఏక్ వేల సుచ దిలి బలి జతి రితి జంక జలెకి, తుమ్ ఎత్తిజిన్చి సర్లతె ఆవ్ బెదితసి. 18 తూమ్ కి ఇసి సర్ల తెన్ తా, అంచి సర్లతె బెద.

తిమోతిక జోవయింతె తెద్రవుక

19 తుమ్చి రిసాచి కబుర్ సూన్లె సర్ల జయిందె మెన, ప్రబు జలో యేసు సెలవ్ దిలె తిమోతిక తుమ్తె బే బేగి తెద్రవుక మెన అవ్ ఆస జతసి. 20 తిమోతిక ముల అన్నె కో దస మాన్సుల్ అంక తోడు నాయ్. తుమ్క చెంగిల్ జతు మెన జోయ్యి పూర్తి నిదానుమ్ తయెదె. 21 జేవ్ తిల మాన్సుల్ జలె, యేసుక్రిస్తుచి కామ్ కెరుక పచ్చితె తా, ఎత్తిజిన్ జోవయించి సొంతయ్ లాబుమ్ దెకన్తతి. 22 గని తిమోతి చి నిదానుమ్ జాన్సు. అంక జో అబ్బొ మెన దెకిల్ రితి జా, పుత్తు రితొ జా, సుబుమ్ కబుర్చి రిసా అంచి తెడి జో ప్రబుచి సేవ కెర్తసి జాన్సు. 23 జాకయ్, ఆవ్ కీసి †జయిందె గే తుమ్ సూన్లె, బేగి జోక తుమ్తె తెద్రయిందె. 24 అన్నె, †ప్రబుచి తెడి అంక కిచ్చొ నముకుమ్

* 2:12 2:12 'రచ్చన', 'రచ్చించువ జతిసి' మెన ఇన్నె సంగిలె, పాపుమ్ తెంతో చి రచ్చనక సంగితసుమ్. అమ్ కెర్ల పాపల్చి రిసా లయతి సిచ్చ తెంతో నయ్తానచి రాజిమ్ తెంతో అమ్క ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు యేసుచి అత్తి రచ్చించువ కెర్తసి. † 2:16 2:16 నెంజిలె 'నూనయ్తె తా'. † 2:23 2:23 ఏక్ వేల జో జేలి జలిన్క రకుమలు జతిన్క ఉచర్తయ్. § 2:24 2:24 మెలె 'ప్రబుచి తెడి ఆవ్ తిలి రిసా' అన్నె 'ప్రబుచి ఒగ్గర్ సెక్తిచి రిసా'. * 2:29 2:29 మెలె, 'ప్రబుచి తెడి తుమ్ తిలి రిసా, అన్నె ప్రబు సొంత జోవయింక బెదవన అన్నెచి రిసా పూర్తి...' * 3:1 3:1 మెలె, 'తుమ్ జోవయించి తెడి అన్నె చి జో తెయ సర్లనంతోసుమ్ అన్నెచి రిసా, సర్ల...' † 3:2 3:2 నగుమ్జిన్ నంపజలన జల యూదుల్, చి యూదుల్ నెంజిల నంపజలనతె గెతె తా, జోవయించి సున్నతిచి రిసా బలవంతుమ్ కెర్తె తిల; జా సున్నతి కెర్లెకయ్ పాపుమ్ తెంతో రచ్చించువ జంక జయెదె, వరలోకుమ్తె గెచ్చుక జయెదె; మెన సికడ్లి రితి.

మెలె, జో సెలవ్ దిలె, ఆవ్ కి సొంత జెంక వాట్ తయెదె మెన అవ్ ఉచర్తసి.

ఎపప్రాదితుక జోతె తెద్రయ్లిన్చి

25 ఎపప్రాదితుక తుమ్తె తెద్రయ్లె చెంగిలి మెన ఆవ్ తెద్రయ్తసి. అంక జో బావొ జా అన్నె, అంచి తెన్ బెద సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర అన్నె, అంచి తెన్ జా కామ్చి రిసా బాదల్ ఒర్లువ జా అన్నె, తూమ్ జోచి అత్తి అంక తోడు కెర్తి రితి, తుమ్చి తెంతో కబుర్ జా అంక తోడు కెర అన్నె. 26 కిచ్చొక జోవయింక తుమ్తె అన్నె తెద్రయ్తసి మెలె, ఒగ్గర్ దీసల్ జలి తుమ్క దెకె నాయ్ చి ఒగ్గర్ ఉచర్తయ్. పడ్డొ, జో జొట్టొ సేడ్లిన్చి రిసా తుమ్ సూన్లెచి రిసా చింత గలన తవుల మెన జో దుకుమ్ సేడ అన్నె. 27 నిజుమి, జో మొర్తి రితి జలె, గని దేముడు జోక కన్కారుమ్ రచ్చించువ కెర్లన్. జోకయ్ నాయ్ అంక దుకుమ్చి ఉచ్చిరి దుకుమ్ నే కలుగు జతి రితి కన్కారుమ్ దెకయ్లొ. 28 జాకయ్, జోక అన్నె దెక తుమ్ సర్ల జతి రిసా, జోక తుమ్తె బే బేగి తెద్రవుక ఆవ్ ఆస జా అన్నె. దస్సి, గెలొ మెలె తుమ్చి రిసా ఆవ్ ఇసి బాద సేడుక నాయ్. 29 జాకయ్, *ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ సర్ల తెన్ జోక తుమ్ అన్నె బెదవన. అన్నె దస మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క తుమ్ గవురుమ్ దెక. 30 కిచ్చొక మెలె, అంచి రిసా తుమ్ ఉచర కెరుక నెత్తి తోడు పూర్తి జర్గు కెరుకయ్ మెన, క్రిస్తుచి కామ్చి రిసా తెదొడి జో మొర గెతొ.

3

ప్రబుచి తెడి సర్ల తతిన్

1 అన్నె, ముక్కిమ్క బావుడ్లు, *ప్రబుచి తెడి తుమ్ సర్లనంతోసుమ్ తా. తుమ్క ఈంజ ఎత్తి అన్నె రెగుడుక అంక బాద నాయ్, చి ఆత్మక తుమ్క చెంగిల్ జర్గు జయెదె.

2 సూనర్లు రిత ప్రబుక విరోదుమ్ జలనచి, చెంగిల్ కెర్లనుమ్ మెన, గార్ కెర్తతి రిసా తుమ్ జాగర్ల తెన్ తా. మాన్సుచి అగె చి జోవయించి గుర్తుచి †సున్నతిచి రిసా జేవ్ బలవంతుమ్ కెర్లనచి రిసా తుమ్ జాగర్ల తెన్ తా. 3 ముక్కిమ్క ప్రబుకయి కెర్తి సున్నతి కెర్లనన కొన్న మెలె, ఆము. కీసి మెలె,

దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్కిక జోచి సేవ కెరై తా, ఆగుక కమొచి నంప నే కెరై, రచ్చించుప జంక జలె క్రీస్తుయి సాలు మెనయ్ ఎక్కి క్రీస్తు జలొ యేసుచి ఉప్పిరి అమ్చి నముకుమ్ తియ, జోచి రిసాయి దయిరిమ్ తెన్ సర్ద తెన్ అన్నుమ్.

4 ఆగుక నంప కెర్తినీచి రిసా ఉచర్లె జలె, దస్సిచిక నంప కెరుక కామ్క జెతి జలె, అవ్వి పవులు ఒగ్గర్ దయిరిమ్ తంక జతి. 'అగి జర్గు కెర్తినీచి రిసా అంక చెంగిలి' మెన కో ఉచరంతతి గే, జోవయించి కంట అంకయ్ చెంగిల్ మెనుక జతి. 5 మెలె, యూదుల్చ ఆగ్గుల్ రితికయ్, ఆవ్ జెర్మ అట్టు పొదుల్క అంక జా గుర్తుచి సున్నతి కెర్ల. ఆవ్ †ఇస్రాయేలుడు, బెన్యామీను చి సెకుమ్తె జెర్మిలయ్, కీఎబ్రీయుల్తె జెర్మ ఎబ్రీయుడు జా జియ అస్సి. యూదుల్చ ఆగ్గుల్ రితి కెర్తినీక దెకిలె, *పరిసయ్యుడు జయిందె. అమ్ పరిసయ్యుల్ చి నిదానుమ్ రితి ఆవ్ కెర్తె తిలయ్. 6 జా రితి అంచి ఒగ్గర్ నిదానుమ్ ఆవ్ కీసి నెరవెర్చుప కెర్తె తిలయ్ మెలె, నంపజలసక సిచ్చల్ కెర్తె తిలయ్. చి అమ్చ ఆగ్గుల్చి పున్నిమ్చి రితి ఆవ్ కెర్తె తిలిన్క దెకిలె. పొరపాట్ నెంతె తిలయ్.

7 గని, జా ఎత్కితె అంక కిచ్చొ లాబుమ్ తిలి గే, క్రీస్తుకయ్ పూర్తి నిదానుమ్ జంక మెన, ఎక్కి జోచి ఉప్పిరి అంచి నముకుమ్ పూర్తి తింక మెనయ్, జా వేరచి ఎత్కిక 'సంతోసుమ్' మెన దెక, ముల అస్సి. 8 నిజమి 'అంచొ ప్రబు జలొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలొ క్రీస్తు జలొ యేసుక జాన జో తెన్ ఇండితిసి ఎత్కిచి కంట చెంగిలి' మెనయ్, వేరచి ఎత్కిక నస్తుమ్ మెన దెకితసి, క్రీస్తుచి రిసాచి అంచి ప్రేమచి రిసా వేరచి ఎత్కి పిట్టవన అస్సి, వేరచి ఎత్కిక ఉస్సా మెన దెకితసి. కిచ్చొక మెలె, ముక్కిమ్క క్రీస్తుయి అంక కావలె, జొయ్యి అంక లాబుమ్, 9 చి జోచి తెడి తా, అంచి సొంత సెక్కిచి పున్నిమ్, మెలె ఆగ్గుల్ రితి కెర్తె పున్నిమ్ తెన్ తయె నాయ్; కక్క దస్సిచి పున్నిమ్ దెయె నాయ్, గని అంక కిచ్చొ పున్నిమ్ తయెదె మెలె, క్రీస్తుక నంపజలి వాట్క దొర్కు జతి పున్నిమ్. మెలె, జోక కో నంపజా గెలె, 'అంచొ క్రీస్తుచి పున్నిమ్ జోక' మెన దేముడు జోచి సర్దక అమ్క దెకితయ్. 10 వేరచి ఎత్కి ముల ఆవ్ అన్నె కిచ్చొ ఆస జతసి మెలె, జోవయింక జానయ్ జో అన్నె జీవ్ జలి సెక్కిచి వరుమ్ నజన, జా సెక్కిక జోవయింతెన్ ఇండుక పూర్తి అలవాట్ జా, జో సేడ్డ

సైమల్తె బెద, జో మొర్లి పొది కీసి తిలొ గే, ఆవ్ కి దస్సి బుద్ది జంక, 11 చి దేముడు అబ్బొన్చి దయ తిలె, ఆవ్ మొర్లె, పరలోకుమ్తె గెచ్చిందె.

ప్రబు దెతి బవుమానుమ్ నజన్తి రితి నిదానుమ్ నిగుక మెలి టాలి

12 'ప్రబు దెతి బవుమానుమ్ నజన్తి రితి జిన్లయ్' మెని నాయ్, 'ఆవ్ పూర్తి పున్నిమ్ జా అస్సి' మెని నాయ్, గని జోచొ సొంత మాన్సు జంక మెన క్రీస్తుయేసు అంక బెదవన అస్సి చి రిసా, జా బవుమానుమ్ నజనుక మెన ఆవ్ ఒగ్గర్ సెక్కి తెన్ నిగితసి. 13 బావుడ్లు, అంచి సెక్కికయ్ జిన అస్సి మెని నాయ్, గని ఎక్కి కిచ్చొ కెర్తసి మెలె, అగ్గెచి ఎత్కి పచ్చ గెల కెర, పురైతొ తిలి గురితె దొర్కు జతిసి నజనుక మెన ఎక్కి ఆస జా, 14 యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ దేముడు దెతి బవుమానుమ్ నజనుక మెన, గురి దెక నిగితసి. 15 అమ్తె ఆత్మక కో వడ్డ అస్తి జలె, ఇసి బుద్ది తెన్ తమ. 'పూర్తి పున్నిమ్ జలమ్' మెన జవున్, 'జా గురితె నిగితి ఆస రితిసి నాయ్' మెన జవున్ తుమ్చితె కో ఏక్ వేల వేర ఉచర్లె, తుమ్క దేముడు దెకవ సికడెదె. 16 గని ముక్కిమ్క అప్పెక కిచ్చొ బుద్ది జో అమ్క సికడ అస్సి గే, జయ్యి నిదానుమ్ ఇండుమ.

17 బావుడ్లు, ఆవ్ కీసి ఇండితసి గే దెక తూమ్ కి ఇసి ఇండ, చి ఆవ్ ఇండితి రితి కో ఇండితతి గే దెక. 18 కిచ్చొ జాగర్ల ఆవ్ సంగితసి మెలె, ఆవ్ అగ్గె తెంతొ తుమ్క సగుమ్జిన్చి రిసా ఒగ్గర్ సంగ అస్సి, చి అప్పె కి ఏడ ఏడయ్ సంగితసి. కిచ్చొక మెలె, 'పరలోకుమ్చి సుద్ది జా, జా సుద్ది రితి ఇండుతు' మెనయ్, క్రీస్తు సిలువతె మొర జోవయింక రచ్చించుప కెర్తెన్, గని జాచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ కెర్లె రితి జేవ్ ఒగ్గర్జిన్ తప్పు బుద్దితె ఇండితతి. 19 జేవ్ నాసెనుమ్తె గెచ్చుల, జోవయించి పెట్టి జోవయింక దేముడు, జోవయించి పాపుమ్చి రిసా జోవయింక సర్ద, ఈంజయ్ లోకుమ్తె తతిసి ఎత్కికయ్ జోవయింక ఆస.

20 గని, ఆమ్ జతి రాజిమ్ పరలోకుమీ, చి ఒత్త తెంతొ అన్నె జెతో రచ్చించుప కెర్తొసాక, ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుకయ్ అమ్ రకితసుమ్. 21 కీసి మెలె, ఎత్కి జోచి తెడి తియ ఏలుప కెర్తె జోచి సెక్కికయ్ జో అమ్చి ఈంజ మాములుమ్ ఆగ్గె మార్చుప కెర,

† 3:5 3:5 'ఇస్రాయేలుడు' మెలె, యూదుడు, 'ఎబ్రీయుల్' మెలె 'యూదుల్'. § 3:5 3:5 'ఇస్రాయేలుడు' మెలె, యూదుడు, 'ఎబ్రీయుల్' మెలె 'యూదుల్'. * 3:5 3:5 'పరిసయ్యుడు' మెలె, యూదుల్తె పరిసయ్యుల్కయ్ ఒగ్గర్ గ్యాసుమ్ తయెదె, యూదుల్చ ఆగ్గుల్ జెవ్వి ఒగ్గర్ నిదానుమ్ కెరుల, జేవ్ ఆగ్గుల్చి రిసా బలవంతుమ్ కెరుల, చి దూతల్, బూతల్, డుంబల్, ఆత్మల్క 'అస్సి' మెన నంప కెరుల, చి 'మొర్లె అన్నెక్ లోకుమ్తె గెచ్చుమ్దే' మెన నంప కెరుల.

పరలోకుమచి ఉజ్జడ తెన్ చి జోచి ఆగ్ ఈంజ జతి రితి తెదొడక మార్పువ కెరెదె.

4

ప్రబుచి తెడి తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ

1 అంక, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, *ప్రబుచి తెడి తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ. తుమ్క ఆవ్ ప్రేమ అస్సి, తుమ్తె గెచ్చుక ఒగ్గర్ ఇస్టుమ్ జా అస్సి. తుమీ అంచి సర్ల, అంచి బవుమానుమ్.

2 తుమ్ జట్టి జలిసి ముల †ప్రబుచి తెడి ఎక్కి కట్టు తా మెన, యువోదియక చి సుంటుకేక ఆవ్ బతిమాల్పా జా మెన సంగితసి. 3 పడ్డొ తూయి, అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్తె బెద అంక సత్తిమ్ కెర్తొ బావో, ఈంజేవ్ తేర్బోదల్క సేంతుమ్ కెరవు. అగ్గె తెంతో అంచి తెన్ బెద ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్చి కామ్ కెరుక మెన సైమల్ సేడ అస్సి. అన్నె కచి తెన్ మెలె, క్లెమెంతు తెన్, చి 'పరలోకుమతె గెచ్చుల' మెన దేముడు కచ కచ నవ్వొ రెగిడ్డి జోచి పుస్తకుమతె నవ్వొ తిల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ తెన్ కి తోడు కెరవు.

కెడ్డొడి కి సర్లసంతోసుమ్ తెన్ ప్రార్లన కెర

4 కెడ్డొడ్ తెదొడి †ప్రబుచి తెడి తుమ్ సర్లసంతోసుమ్ తా. అన్నె సంగితసి. 'సర్లసంతోసుమ్ తా' మెంతసి. 5 తుమ్ ఇసి మెత్తన తతిసి ఎత్కిజిన్ దెక చినితి రితి తుమ్ ఇండ. ప్రబు కిపాసి జా అస్సి. 6 కిచ్చొచి రిసా కి తుమ్ చింత గలన నాయ్, గని కిచ్చొచి రిసా కి ప్రార్లన కెర్తొ తా తుమ్క కోరప జలిసి సంగ, జో దిలిసి ఎత్కిచ రిసా తుమ్చి సర్ల సంగ, తుమ్చ ఆసల్ దేముడుకయ్ తుమ్ సంగ. 7 దస్సి, అమ్ మాన్సుల్ *మీనుక నెత్తిర్లి దేముడుచి ఎదివాట్ సేంతుమ్, చి క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి తా, జా సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి తుమ్చి మెన్సుతె రకితె తయెదె.

8 ఆకర్క, బావుడ్లు, కిచ్చొ మెంతసి మెలె, సత్తిమ్ తిలిసి ఎత్కి, మరియాద తిల కమొ ఎత్కి, నాయిమ్ తిలిసి ఎత్కి, సుద్ది తిలిసి ఎత్కి, సూటి తిలిసి ఎత్కి, 'చెంగిల్' మెన ఎత్కిజిన్ సర్ల జతిసి ఎత్కి, కిచ్చొ జలెకి చెంగిల్చి, 'చెంగిల్' మెన దేముడు బప్పన్తిసి ఎత్కి, దనచయ్ ఎత్కిక ఉచర్తె తా,

* 4:1 4:1 మెలె, ప్రబుచి తెడి తా, జోచి డిట్టుమ్క తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ. † 4:2 4:2 మెలె, 'జోవయింబి తెడి అస్సున్, చి జో కట్టు దెతోసా. జాచి రిసా తుమ్క కి జా కట్టు బుద్ది తంకయ్'. ‡ 4:4 4:4 మెలె, ప్రబుచి తెడి అస్సున్. జో సర్లసంతోసుమ్ దెతోసా. జేడ, జోవయింబి సర్లసంతోసుమ్ నజన జోవయింబి సర్లసంతోసుమ్ తెంతో! జోవయింబి తెడి తిల, దస్సి బుద్ది తంక తయెదె. § 4:5 4:5 నెంజిలె, 'అన్నె జతిసి పాసి జా అస్సి'. * 4:7 4:7 నెంజిలె 'అర్దుమ్ కెరనుక నెత్తిర్లి...' † 4:19 4:19 యేసుచి తెడి జేవ్ నంపజలన అస్సిచి రిసా, చి జోవయింబి వరల్ ఎత్కి యేసుచి అత్తి దెతయ్చి రిసా 'యేసుచి తెడి' మెన రెగ్గ అస్సి. ‡ 4:20 4:20 ఈంజేవ్ పుస్తకుమ్ తొలితొ రెగిడ్డి గ్రీకు జాస తెన్ 'తెద్దిలి' మెలిన్క 'ఆమెన్' మెనుల.

దస్సుయ్ కమొ తుమ్ కెర్తె తా. 9 అంచితె తుమ్ సికిలిసి, దెకిలిసి, సూన్సి, 'సత్తిమ్' మెన బప్పన్తిసి, జా ఎత్కి కెర, చి సేంతుమ్ దెతో అమ్చొ దేముడు తుమ్చి తెన్ తయెదె.

తిలె కి నెంజిలె కి ప్రబు సేంతుమ్ దెతిసి

10 తుమ్ అప్పె అన్నెక్ సుట్టు అంచి రిసా ఉచర్లసు మెన సూన తా ప్రబుచి తెడి ఒగ్గర్ సర్ల తెన్ అస్సి. అగ్గె తెంతో కి అంచి రిసా ఉచర్తె తిలదు, గని అంక తోడు దెంక తుమ్క అగ్గె వాటు తయె నాయ్.

11 అంక నెంజిలిన్చి రిసా ఏడుక మెన సంగి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ కీసి జలెకి, అంక కిచ్చొ జలెకి, చింత నే గలంతె సేంతుమ్ తెన్ ఓర్పువ జంక మెన సిక అస్సి. 12 ఎక్కిక్ సుట్టు కొత్తుచి రిసా బాదల్ సేడ అస్సి, ఇదిల్ ఒగ్గర్ తిలిన్చి రిసా కి సర్ల జా అస్సి. దొన్ని కి జాని. కిచ్చొచి రిసా కి, కిచ్చొ జలెకి, తిలె కంక నెంజిలె చువ్వె తంక, సామ్మారుమ్ తిలె కి, కొత్తు తిలె కి, కీసి ఓర్పువ జంక గే ఆవ్ సిక అస్సి. 13 మెలె, క్రీస్తు అంక సెక్తి దెతె తత్తయ్చి రిసా కిచ్చొ జలెకి కెరుక తెరి.

14 జలెకి, అంచి అప్పెచి బాదతె తుమ్ బెద తోడు దిలిసి చెంగిలి. 15 ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనవుక దెర్లి మొదొల్క, ఆవ్ తుమ్చి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్ ములిలి పొది, ఎక్కి తుమి గని వేర సంగుమ్లుతె ఎక్కి కి తోడ్ దెతి నాయ్, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తోడ్ దెతిన్తె అమ్చి తెన్ ఎక్కి తుమి బెదిలదు. 16 ఆవ్ దెస్సలోనిక పట్టుమ్తె తిలి పొది కి అన్నె అన్నె తోడు తెద్రయ్లదు. 17 జలె, తోడుకయ్ అంక ఆస నాయ్, గని అంచి ఆస కిచ్చొ మెలె, కిచ్చొచి రిసా ఆవ్ సర్ల జతసి మెలె, తుమ్ తోడు దిలిసి తుమ్కయ్ లాబుమ్ దెతయ్.

18 నాయ్, గెద, అంక పూర్తి తోడు దా అస్సున్. నాయ్, దొర్కు జలి కంట అన్నెయ్ తోడు ఈంజ. తుమ్ తెద్రయ్లి తోడు ఎత్కి ఎపప్రాదితు అంక దా అస్సి. జా తోడు దిలిసి కీసి జయెదె మెలె, దేముడుక చెంగిల్ దూపుమ్ డయిలి రితి, బలి దిలి రితి, జోక సర్ల కెరెదె. 19 జలె, తుమ్క కిచ్చొ కొత్తు గే, బాద గే అయ్లె కి, జోచి పరలోకుమచి సామ్మారుమ్క దేముడు కవలుసుప జలిసి ఎత్కి క్రీస్తు జలో †యేసుచి తెడి తుమ్క దొర్కు కెరెదె. 20 ఉగుమ్చి ఉప్పిరి ఉగుమ్క అమ్చొ దేముడు అమ్చొ అబ్బొక జెయ్యి! ‡ఆమేన్.

21 క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి తిలొ జోవయించి సుద్ది జలొ ఒత్తచొ ఎత్తి మాన్సుక తుమ్ అంచి ప్రేమ సంగ. అంచి తెన్ తిల బావుడ్లు కి తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. 22 జో ప్రబుచి సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్తి తుమ్ పిలిప్పి పట్టుమ్చక జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. ముక్కిమ్క కొన్సు మెలె, క్షైసర్ రానొతె కామ్ కెర్త నంపజలసక సంగ.

23 ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్చి ఆత్మ తెన్ తవున్.

కొలోస్సియుల్ క రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు కొలోస్సి పట్టుమ్చ సంగుమ్చక పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్

మొదొల్ కోడు

1 కొలోస్సి పట్టుమ్తెచ క్రీస్తుక సంపజా జోచి సుద్ది జా జోచయ్ జల జోచి తెడి తా నిదానుమ్ జల బావుడ్లుక, 2 దేముడుచి సెలవ్చి రిసా *క్రీస్తు జలో యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా జో దిలి అదికారుమ్ తెన్ జోచొ బారికి జలో ఆవ్ పవులు, బావొ జలో తిమోతి తెన్, రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవుసు!

జేవ్ కొలోస్సి పట్టుమ్చచి రిసా పవులు జోవయించి నర్ల సంగ ప్రార్దన కెర్తె తిలిసచి కోడు

3 తుమ్చి రిసా కెయ ప్రార్దన కెర్తె కి, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచొ అబ్బొన్ జలో దేముడుక తుమ్చి రిసా అమ్చి నర్ల సంగితసుమ్. 4 కిచ్చొక మెలె, జో క్రీస్తు యేసుచి ఉప్పిరి తుమ్ సంపతిలిన్చి రిసా, పడ్డొ జోచయ్ జల సంపజలన ఎత్తిజిన్క తుమ్ ప్రేమ కెర్తెన్చి రిసా, అమ్ సూన అస్సుమ్.

5 పరలోకుమ్తె తుమ్చి రిసా తియఁ తిలిసి ఆనతె దెకితె తిలి రిసా, తుమ్క పెట్టి తిలి నముకుమ్చి ప్రేమచి, రిసా తుమ్ ఇసి జా అస్సున్. జా ఆనతె దెకితె తిలిన్చి రిసా తుమ్ సత్తిమ్చి †కబుర్తె, మెలె సుబుమ్ కబుర్తె, అగ్గె సూన్లదు. 6 సుబుమ్ కబుర్ తుమ్క దొర్కు జా అయ్లి తెంతొ, ఎక్కి తుమ్కయ్ దొర్కు జలి మెన నాయ్. ఒండి లోకుమ్తె సూనయ్ జతయ్, చి కేనె సూనయ్ జలెకి, ఆత్మపలితుమ్ జెతయ్. దస్సి, తుమ్ తొలితొ సూన ప్రబుచి దయచి వరుమ్చి రిసా పూర్తి అర్దుమ్ కెర్లన్ దీసి తెంతొ, తుమ్తె కి సుబుమ్ కబుర్ ఆత్మపలితుమ్ జెతయ్. 7 ప్రేమ జలో అమ్చి తెన్ ప్రబుచొ సేవ కెర్తొసా జలో ఎపప్రా, జలె, ప్రబుచి ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ సరిగా, కిచ్చొ వేరచి నే బెదయ్తె సికడ్డికయ్, పూర్తి అర్దుమ్ కెర్లన్దు. అమ్ ఒత్త గెచ్చుక నెత్తిర్లి రిసా జొయ్యి అమ్చి నావ్ తెన్

* 1:2 1:2 'క్రీస్తు' మెలె, 'తెర్రయిందె' మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్ణుమ్ సంగిలో దొర్కు జలో రచ్చించువ కెర్తొసా. † 1:5 1:5 నెంజెలె 'కోడుతె'. ‡ 1:14 1:14 ఈంజ ఉత్త్రమ్ తొలితొ రెగిడ్లి నగుమ్ పున్తకల్తె కిచ్చొ అస్సె మెలె, జోచి లొయి సువ, అమ్క నెత్తవ గెల అస్సె, మెలె, అమ్చి పాపుమ్ చెమించువ కెర అస్సె. § 1:15 1:15 నెంజెలె, 'జెర్మయ్లిసి ఎత్తిక'. గని జెర్మయ్లిసి జయ్ నాయ్, జో. దేముడి జా జో ఎత్తిచి కంట అగ్గయ్ తిలో. యోహాను 1:1-2, 14.

మెలి రితి, క్రీస్తుక నిదానుమ్ తిలో సేవ కెర్తొసా జా ఒత్త తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ సూనవ సికడ అస్సె. 8 పడ్డొ, ప్రబుచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి దెతి తుమ్చి ప్రేమచి రిసా జో ఎపప్రా అమ్క సంగ అస్సె.

9 జాకయ్, తుమ్చి నముకుమ్చి అన్నె సంపజలనక చి ఉప్పిర్చి తుమ్చి ప్రేమచి రిసా, అమ్ సూన్ల దీసి తెంతొ, తుమ్చి రిసా ప్రార్దన కెరుక ములుమ్ నాయ్. ఆత్మచి బుద్ది, ఆత్మతె గ్యానుమ్ ఎత్తి దేముడు తుమ్చి పెట్టి బెరవును, చి అమ్ జోచ మాన్సుల్ జా ఇండుక మెన జోచి ఇస్టుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ జతయ్ గే, తుమ్ పూర్తి జాన్తు మెనయ్ తుమ్చి రిసా ప్రార్దన కెర్తసుమ్. 10 జోచి ఇస్టుమ్ జాన్లె, జోచి బుద్ది గ్యానుమ్ తెన్ తిలె, ప్రబుచి విలువ దెకయ్తి రితి తుమ్ ఇండితె. దస్సి, చెంగిల్ కమొ ఎత్తితె ఇండ పలితుమ్ దెర దెర, అగ్గెచి కంట దేముడుక రోజుక ఒగ్గర్ జాన జాన, జోచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండ ఇండ, జోక పూర్తి సర్లసంతొసుమ్ కెర్తె.

11 అన్నె కిచ్చొ మెన అమ్ ప్రార్దన కెర్తసుమ్ మెలె, జోచి పరలోకుమ్చి సెక్తిక తుమ్చి పెట్టి జోచి సెక్తి బెరవ డిట్టుమ్ కెర్ను, చి తుమ్చి పెట్టి జో దెతి సంతొసుమ్క తుమ్ ఎత్తి బాదల్ సేంతుమ్ తెన్ ఓర్పువ జా నిదానుమ్ తా. 12 ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడుక తుమ్చి నర్ల సంగితె. కిచ్చొక మెలె, జోచయ్ సుద్ది జల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్ తెన్ జోచి ఉజిడ్ రాజిమ్తెచి సొమ్మారుమ్తె అమ్క వాట సేడ్డి రితి జోవయించి దయక అమ్క విలువ దెక అస్సె. 13 మెలె, సయ్తాన్ ఏలువ కెర్తి అందరరాజిమ్ తెంతొ అమ్క విడ్డల్ కెర, ప్రేమ తిలో జోచొ సొంత పుత్తున్చి రాజిమ్తె అమ్క జో అబ్బొన్ బెదవ అస్సె. 14 మెలె, జో పుత్తున్తెయి అమ్చి రచ్చున. †అమ్ కెర్ల పాపల్ జొయ్యి చెమించువ కెర, నెత్తవ గెల అస్సె.

ఎత్తిక ఆదారుమ్ జలోసా యేసుయి

15 యేసుతె అమ్, నే డీన్తా దేముడుచి పొలిక డీన్తయ్. †జెర్మన్ ఎత్తిక జో తొల్పుర్, జో వెల్లొ. 16 కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి కి యేసు తెన్ జెర్మన్ జలి. కేనె తిలె కి, పరలోకుమ్తె తిలె కి, బూలోకుమ్తె తిలె కి, కేన్ లోకుమ్తె తిలె కి, నే డీన్సిసి జలెకి, డీన్సిసి జలెకి, కేన్ లోకుమ్చ నీజాసనల్తె తిలన కి, ఏలువ కెర్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలన కి, అదికారుమ్ తిలిసి ఎత్తి, అదికారుల్ ఎత్తి, పరలోకుమ్చ జలెకి,

బూలోకుమ్చ జలెకి, ఎత్కి కి జోచి అత్తి జెర్మయ్ జలి. జోచి రిసాయి జెర్మయ్ జలి. 17 *ఎత్కిచి కంట తొలితో తిలో సుదో జొయ్యి, ఎత్కిక ఆదారుమ్ జలోసా జొయ్యి. జో నెంజిలె, జేవ్ తత్త నాయ్.

18 పడ్డొ, జోచి †ఆగ్ జల నంపజలన బెదితిన్ మొత్తుమ్క జో బోడి, జో మొదొల్. మొర్నుక జిన జితనక జో తొల్పర్. కిచ్చొక మెలె, కిచ్చొచి రిసా కి జో వెల్లో తంక. 19 క్రీస్తుచి పెట్టి పూర్తి తంక మెన, దేముడుచి ఇస్టుమ్ జలి. 20 పడ్డొ యేసుక్రీస్తు సిలువతె అర్పితుమ్ జా జోచి లోయి సుదిలి వాటు పాపుమ్ పుంచితిన్చి సెక్కిక †బూలోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కి, పరలోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కి, కేన్ లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కి క్రీస్తుచి తెడి జేవ్ ఎత్కి జో తెన్ కీసేతుమ్ జతి రితి అన్నె బెదవనుక మెన దేముడుచి సర్ద జలి.

యేసుచి అత్తి దేముడు బెదవన్లన

21 తుమ్ కొలొస్సియుల్కి అగ్గె జోక వేరయ్ మాన్సుల్ జా, తుమ్చ ఆత్మతె జోక విరోదుమ్ జా తిలి రిసా వెర్రి వెర్రి కమొ కెర్తె తిలదు. 22 గని, జోచి ఆగ్ మొర్రిన్ తెన్ తుమ్చి పాపుమ్ వయ తుమ్క కి జో బెదవన అస్సె. కిచ్చొక మెలె, తుమ్ జోచి సుద్ది జా, జోచయ్ జా, తప్పు నెంతె, కిచ్చొ గర్చికి నెంతె జా, దేముడు అబ్బొన్చి మొక్కె జో తుమ్క టీవొ కెరెదె. 23 గని జా జర్గు జంక మెలె, తుమ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ జా జొయ్యి పునాది జతిన్తె టీవ, *‘పరలోకుమ్తె గెతి వాటు అమ్క దొర్కు జలి’ మెంతి దయిరిమ్ దెతి తుమ్ నూన్లి సుబుమ్ కబుర్ నే ముల్తె అన్మానుమ్ నే జతె, వేరతె నే గెతె, ప్రబుచి ఉప్పొచి నముకుమ్ తుమ్ నిదానుమ్ తంక. జెర్మయ్లిసి ఎత్కిక ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ ఈంజ ఒండి లోకుమ్తె సూనయ్ జా అస్సె. ఆవ్ పవులు కి ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా, ప్రబుచొ సేవ కెర్తొసా జా అస్సి.

24 ఆవ్ జలె, ‘తుమ్క లాబుమ్ దొర్కు జవున్’ మెన ఆవ్ †అల్లర్ సేడ్లె కి, అంక సర్ద. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ ఇన అల్లర్ సేడ్లెసి కీసి జతయ్ మెలె, క్రీస్తు సేడ్లె అల్లర్తె ఆవ్ బెద ఒత్త సేన్సిలిసి ఆవ్ ఓర్పువ జా కుట్టయ్లి రితి జతయ్. కిచ్చొక మెలె, జోచి ఆగ్ జల జోచయ్ సంగుమ్క ‘జోచి కబుర్ నూన్తు’ మెనయ్, ఆవ్ ఈంజేవ్ సైమెల్ సేడ్లెసి. 25 జోచయ్ జల మాన్సుల్ మొత్తుమ్క ఆవ్ ఈంజ †సేవ కెర్తి

* 1:17 1:17 ‘తొలితో’ మెలె, జో తొలితో తెంతో అస్సె, చి జొయ్యి ముక్కిమ్చొ. † 1:18 1:18 ఎపెసు 1:22-23, 4:16. ‡ 1:20 1:20 రోమియుల్ 8:20-23. § 1:20 1:20 ఎపెసు 1:9-10. * 1:23 1:23 27చి కోడు, చి 1:5చి కోడు దెక. † 1:24 1:24 జో జేలి జా తిలన్. 4:3, 10 దెక. ‡ 1:25 1:25 ఎపెసు 3:1-13. § 1:26 1:26 ఎపెసు 1:9, 3:3-4. * 1:28 1:28 ఎపెసు 4:12-14.

రిసా ప్రబు అంక తెద్రవ అస్సె. దస్సి, తుమ్చి రిసా కి, అంచి కోడు పూర్తి తుమ్ జానుక మెనయ్, జొయ్యి అంక తెద్రవ అస్సె. 26 జా కోడు కిచ్చొ జయెదె మెలె, ఉగల్చి ఉప్పొరి ఉగల్చ మాన్సుల్ నే సూన్తి రితి జో కీలుంకడ తిలి గుట్టు. జా అగ్గె లుంకడ తిలె కి, అప్పెయి జోక నంపజల జోచయ్ జల మాన్సుల్క జో సూనవ అస్సె. 27 తుమ్తె తెద్రయిందె మెన యూదుల్క దేముడు సంగ తిలో దొర్కు జలో రచ్చించువ కెర్తొసా జలో క్రీస్తు, ఉజిడ్ తిలి గవురుమ్చి ఆన తుమ్ యూదుల్ నెంజిలనచి పెట్టి కి అస్సె. పరలోకుమ్తె గెతి వరుమ్చి దయిరిమ్ తుమ్కయ్ కి దొర్కు కెర అస్సె. జయ్యి కోడు జోచి గుట్టు జా తిలి. జా రచ్చన కెత్తిజిన్ యూదుల్ నెంజిలనక కెద్ది సామ్మారుమ్ కెర్తయ్! కెద్ది వెల్లి కోడు, ఈంజ. జయ్యి గుట్టు జోచయ్ జల మాన్సుల్కయ్ జో జానవుక ఇస్టుమ్ జలో!

28 జలె, ఆకర్క తీర్పు జంక మెన ఎత్కిజిన్ దేముడుచి మొక్కె టీవొ కెరుక మెన, క్రీస్తుక నంపజల మాన్సుల్ ఆత్మ తెన్ పూర్తి వడ్డిల మెలె, జోవయింతె ఎత్కి మాన్సు పూర్తి జా జోవయించి మొక్కె టీవొ జలె, అమ్ జోవయింక బవుమాసుమ్ దిలి రితి జయెదె. జాకయ్, *‘ఆత్మ తెన్ పూర్తి వడ్డుతు’ మెనయ్, క్రీస్తుచి రిసా బాల వెల్లో ఎత్కిజిన్క అమ్ సూనయ్తె తా, వేర బుద్దివొచి రిసా జాగర్త సంగితసుమ్, జోచి రిసాచి గ్యాసుమ్ ఎత్కి జోవయింక సికడ్డునుమ్. 29 జోక ఆత్మక పూర్తి వడ్డుత్! మెనయ్, అంచి పెట్టి జో మొచ్చు తెన్ దెతి జోచి ఎదివాట్ సెక్కి ఎత్కి తెన్సి, పూర్తి మెన్సు దా, జోచి కామ్ ఆవ్ కెర్తె తత్తసి.

2

1 తుమ్చి రిసా కి, లవొదికయ పట్టుమ్చ నంపజలనచి రిసా కి, అన్నె, అంక నే దెకిల అన్నె నంపజలనక ఎత్కిజిన్చి రిసా కి, ‘ఆత్మతె వడ్డుత్’ మెన ఆవ్ కెద్ది ఆన తెన్ ఉచర్తసి గే ప్రార్దన కెర్తసి గే తుమ్ జానుక మెన అంచి ఆన. 2 తుమ్ జేవ్ ఎత్కిజిన్చి రిసా ఆవ్ కిచ్చొ మెన ఆన జతసి మెలె, జేవ్ ఎత్కిజిన్ మొత్తుమ్ ఎక్కి ప్రేమ ఎక్కి కట్టు జా జోవయించి పెట్టి దయిరిమ్ డిట్టుమ్ జతు, చి జోవయింక పూర్తి అర్దుమ్ జయెదె, చి క్రీస్తుచి తెడి అన్నుమ్చి చెంగిల్ తమ్దె మెన పూర్తి దయిరిమ్ జవుల, చి దేముడుచి గుట్టు జానుల,

మెలె క్రీస్తుకయ్ జానుల మెన తుమ్చి రిసా ఆవ్ ఆస జతసి. ³ జో క్రీస్తుచి పెట్టి బుద్ధి గ్యానుమ్చి సామ్సారుమ్ ఎత్తి ఒత్తయ్ లుంకిల్ రితి అస్సి. ⁴ తుమ్క కిచ్చొక ఆవ్ ఇసి సంగితసి మెలె, సూటి డిస్త తెలివి కొణె తెన్ కా తుమ్క మోసిమ్ నే కెర్తి రితి తుమ్ జాగర్త తా. ⁵ ఆగ్గేక మెలె, ఆవ్ తుమ్క దూరి అస్సి, గని ఆత్మక తుమ్చి పాసి తా, తుమ్ అప్పె సుద్ది ఇండితిసి, క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ తిలిన్చి రిసా ఆవ్ సూన్లి రిసా, సర్ల తెన్ అస్సి.

⁶ జలె, ప్రబు జలొ క్రీస్తు యేసుక తుమ్ నంపజా తిలదు. ⁷ జలె, జోచితె *చెర్తి గల డిట్టుమ్ టీవొ జా తిలి రితి, చెంగిల్ గేర్ జా తంక మెన కీసి డిట్టుమ్ పునాదితె జా తంక ముక్కిమ్ మెలె, దస్సి, జో క్రీస్తు పునాది జతిన్చి ఉప్పిరి తుమ్ టీవొ డిట్టుమ్ జా, చి జోచి తెడి ఆత్మతె వడ్డ, క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి రిసా ఎవప్రా తుమ్క సికడ్డిసి ఎత్తి దెరన, అన్నె డిట్టుమ్ జతె తా. జో ప్రబు కెర్తి దయ ఎత్తిచి రిసా జోక తుమ్చి సర్ల దెకయ్తె తా, జోచి తెడి జయ జో దెతి బుద్ధితె తుమ్ ఇండ.

⁸ తెలివి తెన్ కొణె బెదవ వేర బోదన కెర్తిసి తెన్ రితయ్ కొణె తెన్ మాన్సుల్ అవ్వి ఉచర్ల అలవాట్ కమె, †ఆగ్గల్క, ఆత్మల్క, దూతల్క బూతల్క, బిత అలవాట్ కమె మాన్సుల్ సికడ తుమ్క మోసిమ్ కెరుక ఉచరుల. దసితె తుమ్ దెర్ను నే సేడ్డి రితి తుమ్ జాగర్త తా. జా క్రీస్తు సికడ్డిసి నెంజె ఈంజ లోకుమ్తె బెదితిసి. ⁹ దేముడు కిచ్చొ నే పిట్టె, జోయ్యి పూర్తి ఆగ్గే రూపుమ్ తెన్ క్రీస్తుచి పెట్టి జతయ్. ¹⁰ చి ‡అదికారుమ్ తిలిన్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి, †అదికారుల్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి తిలొ క్రీస్తుచి తెడి తుమ్ ఆత్మక పూర్తి దా అస్సున్. ¹¹ పూర్గుమ్చి అలవాట్ తెన్ అమ్చ యూదుల్ 'దేముడుచ మాన్సుల్ ఆము' మెనన, జోచి సుద్ది కారిమ్చి సున్నతి కెరనుల. జా, జలె, ఎక్కి అగి జర్గు జతిసి. తూమ్, మాత్తుమ్, అప్పె క్రీస్తుచి తెడి కీసి జా అస్సున్ మెలె, క్రీస్తుచి తెడి సుద్ది కెర్తి సున్నతి కెరన్లి రితి జా అస్సున్. మాన్సు అగి కెరన్లి సున్నతి నెంజె, గని ఈంజ ఆగ్గేచ ఆసల్ బుద్దుల్ సింద వెంట గెలిసి. ¹² క్రీస్తు మొర్లిన్ తెన్ తుమ్చి ఈంజ ఆగ్గేచ ఆసల్చి జివ్ మొర గెలన్, ఈంజ ఆత్మజివ్ తుమ్క

కీసి దొర్కు జలి మెలె, క్రీస్తుక మొర్లస తెంతో జయడ్డో దేముడుక సెక్తిక తుమ్ నంపజలదు. చి జో అన్నె జివ్ జా ఉట్టిన్ తెన్ జోచి ఆత్మక తుమ్ ఆత్మజివ్ జా ఉట్లదు. ఇన్నెచి గుర్తుక బాప్తిసుమ్ నజన్లదు.

¹³ పడ్డో, తుమ్ పాపుమ్ కెర్తె తా అగ్గె ఆత్మక మొర్లసయ్ జా తిలదు, ఆగ్గేక యూదుల్చి సుద్ది సున్నతి నెంతె తిలదు, తుమ్ దస్సి మొర్లసయ్ జా తతికయ్, దేముడు అబ్బొసి క్రీస్తుక అన్నె జయడ, జో తెన్ కి తుమ్క జయడ్లన్. కీసి మెలె, జోక నంపజల ఎత్తిజిన్చ పాపల్ ఎత్తి అమ్క చెమించుప కెర్లన్. ¹⁴ మెలె, పూర్గుమ్ తెంతోచ ఆగ్గుల్ అమ్చి ఉప్పిరి దావ రెగిడ్డి రితి జతయ్. గని, జా ఆగ్గుల్చ నిందల్ ఎత్తి జో దేముడు అబ్బొసి పుంచ గెలన్. కీసి మెలె, క్రీస్తు మొర్లి సిలువతె జా ఆగ్గుల్క మేకుల్ తెన్ పెట ముల దిలి రితి పుంచ గెలన్. ¹⁵ దస్సి కెర, దన ఆగ్గుల్చ నిందల్చ కోడ్లు వయడ్డ అమ్క పాపుమ్ సికడ్డ ఆత్మల్, దూతల్, బూతల్, గట్టచి సెక్తి పాడ్ కెర గెల కెర, ఎత్తిచి మొక్కె జోవయింక లాజ్ కెరవ, క్రీస్తు జోవయించి ఉప్పిరి జిన్లన్. అమ్ క్రీస్తుక నంపజలనచి ఉప్పిరి దనచక కి కిచ్చొ సెక్తి నాయ్.

¹⁶ జాకయ్, కతిసిచి రిసా పితిసిచి రిసా 'ఈంజ గార్, జా గార్' మెన జవున్, నెంజెలె, 'పండుగు దీసి, ఆమన్ దీన్చి రిసా, నెంజెలె బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్లి దీసి రిసా, కిచ్చొ కిచ్చొ కెర్తె గార్' మెన తుమ్క కో సంగుత్ అవ్కాసుమ్ దాస నాయ్, సికడ్డె సూన నాయ్. ¹⁷ పడ్డో జర్గు జతిన్క దనచ ఎత్తి ఎక్కి నీడ. జా నీడ గల్తొసా క్రీస్తు. ¹⁸ జాకయ్, "చువ్వె తా దూతల్ గట్టక తుమ్ జోకర" మెన కో సికడ్డె, తుమ్ దెర్ను సేడ నాయ్. "దనచక నే జోకర్లె కిచ్చొగి పిట్టెదె" మెన బియడ్డసక తుమ్ బియ: నాయ్. దన కమె సికడ్డెసా కో జలెకు కిచ్చొక నంప కెర్తయ్ మెలె, రిత సివ్నల్క, దస్సి జోచి సొంత మెన్ను తిలిన్క 'వెల్లిచి' మెన పుల. ¹⁹ క్రీస్తుక, మెలె బోడిక, జో మాన్సు అజ జా ముల అస్సె. జో బోడి తెన్ బెద తిలెకయ్ ఆగ్గేక పున్లి తా, అత్కుల్ నరల్ ఎత్తి తమ్మన కట్టు తెన్ తా, దేముడు దెతి జివుకయ్ వడ్డితె తయెదె.

²⁰ క్రీస్తు తెన్ తుమ్ బెద, జో మొర్లిన్ తెన్ బెదిల్ రితి జా, తుమ్చి ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్చి మొర్లి ఆత్మ మొర, *మాయలోకుమ్చ బూతల్, దూతల్,

* **2:7** 2:7 ఎవెసు 3:17 దెక. † **2:8** 2:8 నెంజెలె, 'బాలబోదల్ అర్దుమ్ కెరంతి ఎదిలి గ్యానుమ్చ సిన్లు'. ‡ **2:10** 2:10 ఆత్మల్, దూతల్, బూతల్చి అర్దుమ్ కి ఈంజివ్ కొణెతె ఉచరుక జయెదె. కొలొస్సియుల్ క్రీస్తుక నే నంపజతె అగ్గె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్ ఎత్తిక బితె తిల. § **2:10** 2:10 ఆత్మల్, దూతల్, బూతల్చి అర్దుమ్ కి ఈంజివ్ కొణెతె ఉచరుక జయెదె. కొలొస్సియుల్ క్రీస్తుక నే నంపజతె అగ్గె, ఆత్మల్ దూతల్ బూతల్ ఎత్తిక బితె తిల. * **2:20** 2:20 నెంజెలె, 'బాలబోదల్చి ఎదిలి గ్యానుమ్చి అలవాట్ ముల....'

ఆత్మల్, గట్టచి సేవ కెరుక ముల విడ్డల్ జలదు జలె, కిచ్చొక జా పాపుమ్చి ఆత్మ తెన్ అప్పెక తిలి రితి ఇండితను? ²¹ మెలె, మాన్సుల్ వాడిక కెర కేడయ్త రిత ఆగ్గుల్చి రిసా, అలవాట్చ కమొచి రిసా 'దెరుక గారు, కంక గారు' నెంజిలె, 'చడుక గారు' మెల వెర్రి ఆగ్గుల్క కిచ్చొక బితను? ²² దనచ ఒండి మాన్సుల్ ఆరి ఉచర సికయ్లిసి. ²³ మాన్సుల్ అవ్వి కెర్ల దన జాడ్లు రిత వయన్లె, సిచ్చల్ కెరన్లె, ఆగ్గేక సిచ్చల్ కెరన్లె, గ్యానుమ్ రితి పున్నిమ్ రితి డీసెదె, గని అమ్చి పట్టిచి పాపుమ్బుద్దిచ ఆసల్క దన ఆగ్గుల్ ముద్దొ కెరుక నెతిరి, గెచ్చవుక నెతిర్తి.

3

పరలోకుమ్ తిలిన్క ఆస జంక

¹ క్రీస్తు తెన్ తుమ్ బెద జో తెన్ జీవ్ జా ఉట్ట, జోచి ఆత్మతె తుమ్ జీవ్ జలదు. జలె, జో జీవ్ జా ఉట్ట, ఉప్పిరి, దేముడు అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్క పరలోకుమ్తె వెన అస్సె. జాకయ్, జో ఉప్పిరి వెన తిలిన్తెచి ఎత్తిక తుమ్ ఆస జా. ² ఈంజ లోకుమ్తె తిలిన్క ఆస జా నాయ్. పరలోకుమ్చిక ఆస జా. ³ కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తుమ్ మొరయి అస్సెన్, చి దేముడుచి తెడి క్రీస్తుతెయ్ తుమ్చి జీవు క్రీస్తుతె దేముడుచి తెడి లుంకడ అస్సె. ⁴ అమ్చి జీవు తిలో క్రీస్తు కెయ్క అన్నె ఉత్త్ర జా డీసెదె గే, తుమ్ కి తెదొడక జో తెన్ పరలోకుమ్చి గవురుమ్ తెన్ జతిన్తె డీసె.

⁵ జాకయ్, తుమ్చి పెట్టి ఈంజ లోకుమ్చి బుద్దిచి కిచ్చొ జలెకు తయెదె గే, జాక తుమ్ గెచ్చవ గెల; జాక మార. కీన బుద్దివొ మెలె, లంజెకమొ, లంజెబుద్ది, ఆగ్గేచి ఆస ముద్దొ నే కెరంతిసి, గార్చిచి ఉప్పిర్చి ఆస, పడ్డొ అన్నె మాన్సుల్చి ఆస్తి దొర్కు కెరంతి ఆస; ఇసిచి జలె, సత్తిమ్ తిలో దేముడుక ముల వేర దేముడ్లు మెలోసాక ప్రేమ కెర్లి రితి జతయ్, జాక 'దేముడు' మెలి రితి కెర్లి బొమ్మక జోబర కెర్లి రితి జతయ్. ⁶ దన కమొచి రిసా *జోచి కోడు రితి కెరుక నెసిల మాన్సుల్క దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చ లయెదె.

⁷ అగ్గె తుమ్ జేవ్చి నెడ్మె జితి పొది దనచ ఎత్తి కెర ఇండితె తిలదు. ⁸ గని అప్పె దనచ ఎత్తి కి తుమ్క దూరి కెర. కీనచ మెలె, కోపుమ్ దెకయ్తిసి, కోపుమ్ దెరన్తిసి, కుస్సిదుమ్, దూసెనల్, వెట్కూరుమ్చ కొడొ. ⁹ పడ్డొ, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో అబద్దుమ్ సంగ నాయ్, కెర నాయ్. కిచ్చొక మెలె ఈంజ లోకుమ్చి పాడ్ జలి ఆగ్గేచి జెర్మన్

ఇండితిసి కడ వెంట గెల కెర, ¹⁰ తుమ్ జేవ్క ముల, నొవి మాన్సుక గలన అస్సెన్. ఈంజ గ్యానుమ్ తెన్ జా జెర్మయ్లో దేముడుచి రూపుమ్ తెన్ నొవి బుద్ది దెరన అస్సెన్.

¹¹ ఈంజ నొవి ఆత్మతె జెర్మన్ జల మాన్సుల్తె కిచ్చొ తేడల్ నాయ్. 'గ్రీసు దేసిమ్చ' మెన దేముడు సంగె నాయ్, 'యూదుల్' మెన నాయ్. 'యూదుల్చి గుర్తుచి సున్నతిచ' మెనె నాయ్, 'జా సున్నతిచ గుర్తు నెంజిలన' మెనె నాయ్, 'నేన్ల మాన్సుల్' మెనె నాయ్, 'డెంగుర్ దేసిమ్చ' మెనె నాయ్, 'గొతిమాన్సుల్' మెనె నాయ్, 'గొతి నెంజిలన' మెనె నాయ్. జోచి మొక్కె దన తేడల్ నాయ్, గని ఎత్తిజిన్క క్రీస్తుయి ముక్కిమ్, అన్నె కేన్ రగుమ్చ మాన్సుల్ జలెకి, జోచ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్చి పెట్టి జో అస్సె.

¹² జలె, దేముడు నిసాన్ల తుమ్ జోచయ్ సుద్ది జల జో ప్రేమ కెర్లన, తుమ్ ఎత్తిజిన్ కిచ్చొ కిచ్చొ బుద్దివొ గలన మెలె, కన్కారుమ్ దెకితిసి, మెత్తన తతిసి, గవురుమ్ నే ఉచరంతె, అన్నె మాన్సుల్క మరియాద దెకితిసి, సేంతుమ్ తెన్ బాదల్ ఓర్పుప జా ¹³ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ఓర్పుప జతిసి. పడ్డొ, కిచ్చొ జవున్ తప్పుచి రిసా ఎక్కిలో అన్నెక్కిక నింద కెరుక జతి జలె, చెమించుప కెర. ప్రబు తుమ్క కిసి చెమించుప కెర అస్సె గే, తూమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో చెమించుప కెరుక అస్సె.

¹⁴ ఎత్తిచి కంట ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొ బుద్ది గలన మెలె, ప్రేమయ్. కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి ఎక్కి కట్టు తెన్ తతి రిసా ప్రేమ ఆదారుమ్ జతయ్, జయ్యి బెదెదె. ¹⁵ పడ్డొ, క్రీస్తు దెతి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి ఏలుప కెర్లి రిసా వాట్ దాస. ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో సేంతుమ్ తత్తి రిసాయి జోచి ఎక్కి ఆగ్గేతె తుమ్ బెదుక మెన జో బుకార్లన్. పడ్డొ, జో కెర్లి దయచి రిసా జోక తుమ్చి సర్ల తుమ్ దెకవ.

¹⁶ పడ్డొ, క్రీస్తుచ కొడొ తుమ్చి పెట్టి బన జా కామ్ కెర్లె తతి రితి తుమ్ టాన్ దాస, చి జో దెతి బుద్ది తెన్ నిదానుమ్ తెన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జోచి సత్తిమ్ సికడ్లె తా. తుమ్తె కో పొరపాట్ నే జతి రితి బుద్ది సంగ జాగర్ల సంగితె తా, చి దేముడు కెర్లి దయ ఎత్తిచి రిసా తుమ్చి సర్ల జోక దెకయ్తి రితి, జోచి గవురుమ్ సంగిత గనుమ్లు గాయితె తా. జేవ్ గనుమ్లుతె కిచ్చొ ఏక్ రగుమ్ తుమ్ గాయ మెలె, కీర్తనల్ గట్ట. ¹⁷ తుమ్ కిచ్చొ లట్టబుక జలెకి, కిచ్చొ కెరుక జలెకి, ప్రబు జలె యేసుచి నావ్ తెడి లట్టబ

* 3:6 3:6 'జోవయిచి' తెంతొ 'మాన్సుల్క' ఎదచి కోడు ఈంజ ఉత్తుమ్ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పున్కల్తె తయె నాయ్.

జవున్, జర్గు కెర జవున్, చి జోచి నావ్ తెన్ దేముడు జలో జోచో అబ్బొన్క తుమ్చి సర్ల తుమ్ సంగ.

కేన్ గేరుచ జలెకి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దెకితిసి

18 తేర్బోదలు, జలె, తుమ్చ మున్నర్లుచి తెడి దాక్ కెరన, జోవయించి కోడు సూన్తె తా. ప్రబుచి తెడి అస్సునచి ఇసి కెర్లె సూటి,† 19 మున్నర్లులు, జలె, తెర్లివొక ప్రేమ కెర, జోవయింక కుస్సిదుమ్ దెక నాయ్. 20 బోదల్ జలె, కేన్ కామ్చి రిసా జలెకి, అయ్యోన్అబ్బొన్చి కోడు సూన. 'దస్సి కెర్లెకయ్ తుమ్క చెంగిలి' మెన ప్రబుచి కోడు. 21 తుమ్ అబ్బుదింసి ఆరి తుమ్చ బోదల్క కోపుమ్ కెరవ నాయ్, నెంజిలె అన్మానుమ్ జా సిక్కు జవుల.

22 గొతిమాన్సుల్ జలె, కేన్ కామ్చి రిసా కి, ఈంజ లోకుమ్చ తుమ్చ ఎజొమాన్లుచి కోడు సూన, జేవ్ సంగిల్ రితి కెర. ఆరి డీసుక, మాన్సుల్క మెన్సు వడంతి రిసా నాయ్, గని ఎక్కి మెన్సు ప్రబుకయ్ గవురుమ్ కెర్లి రితి తుమ్చ ఎజొమాన్లుక నిదానుమ్ సేవ కెర. 23 కేన్ కామ్ కెరుక మెలె కి, ఎక్కి మాన్సుచి సేవ కెర్లి రితి పోన, గని ప్రబుచి సేవ కెర్లి బుద్ది తెన్సి, సర్ల తెన్ కెర. 24 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ నిదానుమ్ కెర్లి రిసాచి బావుమానుమ్క ప్రబు సొంత జోచి రాజిమ్తె వాటల్ తుమ్క దెయెదె మెన జాన్సు, గెద. దస్సి నిదానుమ్ కెర్లిసి జలె, ప్రబు జలో క్రీస్తుచి సేవ కెర్లిసి జయెదె. 25 కో పాపుమ్ కెర్లె, జోచి సిచ్చ జోక లయెదె. జో దాక్ జలెకి, వెల్లో జలెకి, అన్సె, సిచ్చ దెతిన్తె కి దేముడు కక్క మొకమాటుమ్ దెకె నాయ్, ఎజొమాన్లుక చి గొతిమాన్సుల్క జవున్ తేడల్ దెకె నాయ్.

4

'ప్రార్దన కెర్తె తా'

1 ఎజొమాన్సు, తుమ్చ గొతిమాన్సుల్క సరిగా చెంగిల్ దెకితె తా, జోవయింక దెతిసి దాస. తుమ్క కి పరలోకుమ్తె ఎజొమాని అస్సి.

2 నిదానుమ్ తెన్ బద్దుకుమ్ నే జతె దేముడుచి దయ ఎత్తిచి రిసా జోవయింక తుమ్చి సర్ల సంగ ప్రార్దన కెర్తె తా. 3 అమ్చి రిసా కి ప్రార్దన కెర. కిచ్చొక

† 3:18 3:18 మెలె, ప్రబుచి తెడి అస్సి, చి మున్నర్లుల్క గవురుమ్ దెకిలె, ప్రబుక గవురుమ్ దెకిల్ రితి జయెదె. కొరిందీల్క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 11:3, ఎపెసు 5:22-24. * 4:3 4:3 'క్రీస్తుచి రిసాచి గుట్టు' మెన సంగిలె, క్రీస్తు రచ్చించువ కెర్లెసా జలిన్చి రిసా సంగితయ్, కొలొస్సియులు 2:2. నెంజిలె క్రీస్తుతెచి రచ్చన యూదుల్ నెంజిలసక కి దొర్కు జలిన్చి రిసా సంగితయ్, కొలొస్సియులు 1:26-27, ఎపెసు 3:3-6. నెంజిలె ఎత్తి కి క్రీస్తుచి తెడి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు బెదవంతిన్చి రిసా, ఎపెసు 1:9-10. † 4:3 4:3 రోమ్ పట్టుమ్తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్తుమ్ పవులు రెగిడ్లి, మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్తతి. బారికుల్ 28:16, 30, 31 దెక. కైసరియతె కి జేలి జా తిలో; బారికుల్ 23:25, పిలిప్పితె కి; బారికుల్ 16:23, చి యెరూసలేమ్తె; బారికుల్ 21:33. ఎపెసుతె కి మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి, గని రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పితె చి యెరూసలేమ్తె జేలి జలిసి తొక్కి దీసల్చి. ‡ 4:10 4:10 జో అరిస్తార్కుక నిజమి జేలి జా తిలో గే ఎక్కి జో పవులు తెన్ బెద జా బాద ఒర్పువ జలి రిసా దస్సి మెన్తయ్ గే నేనుమ్. § 4:12 4:12 నెంజిలె 'యేసుక గొత్తి సుదో రిత్తో జలో', నెంజిలె 'యేసుక గొతి రిత్తో జలో'.

మెలె, అమ్ కిసి గే జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ కోడు, మెలె క్రీస్తుచి రిసాచి * గుట్టు, అమ్ సూనయ్తె తతి రిసా, జో అమ్క వాట్ దెపుసు మెన ప్రార్దన కెర. జా సుబుమ్ కబుర్ జా గుట్టు ఆవ్ సూనయ్లి రిసా ఆవ్ † జేలి జా అస్సి. 4 జా సుబుమ్ కబుర్ జా గుట్టు అన్సె సూనవుక అస్సె, చి ఆవ్ కిసి సంగిలె సొస్టుమ్ జయెదె గే జో అంక సికడ్పు మెన తుమ్ ప్రార్దన కెర.

మరియాద తెన్ ఇండ, లట్టబా

5 తుమ్క దిలి సమయమ్ పాడ్ నే కెరంతి రితి, దేముడుచి క్రీస్తుచి గవురుమ్ దెకయ్త అవ్కాసుమ్ గెనస్లి రితి, వేర మాన్సుల్క తుమ్ మరియాద దెకితె తా. 6 తుమ్ లట్టబాసి సూటి తవున్. బమ్మ తెన్ లట్టబా నాయ్, గని సరిగా ఉచర, చెంగిల్ బెదవ, కామ్క జెతిసి లట్టబ, చి కక్క కిచ్చొ జబాబ్ దెంక గే, అజ్జ తయెదె.

7 ఆవ్ ఇన్సె కిన్ అస్సి గే, తుకికు తుమ్క జానయెదె. ప్రబుచి తెడి అమ్క జో ప్రేమ జలో బావో జయెదె, చి నిదానుమ్ సేవ కెర్లెసా జా, అమ్చి తెన్ ప్రబుచో గొతిమాన్సు రిత్తో జో జయెదె. 8 తుమ్తె ఆవ్ జోక కిచ్చొక తెద్రవ అస్సి మెలె, ఇన్సె అమ్ కిసి అస్సుమ్ గే తుమ్క జో ఒత్త సంగితి రిసా, చి తుమ్క మెన్సుతె జో దయిరిమ్ కెర్లి రిసా, 9 పడ్డి, నిదానుమ్ తిలో ప్రేమ తిలో బావో జలో తుమ్చో సొంత మాన్సు ఒనేసిముక కి తెద్రయ్తసి. ఇన్సె జర్గు జలిసి ఎత్తి తుమ్క జేవ్ దొగుల సంగుల.

పవులు తెన్ తిలనచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్లిసి

10 ఇన్సె కో కో తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి మెలె, అంచి తెన్ ‡ జేలితె తిలో అరిస్తార్కుక, పడ్డి బర్బబాచో సల్లోసి మార్కు ఇన్సెచి రిసా అగ్గె తుమ్క కబుర్ తెద్రవ అస్సి. జో తుమ్తె అయ్లె, టాన్ దాస. 11 పడ్డి యూస్టు మెన అన్సెక్ నావ్ తిలో యేసు మెలోసా కి జోచి ప్రేమ తుమ్క సంగ తెద్రయ్తయ్. దేముడుచి రాజిమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ ఆవ్ కెర్లిన్తె, ఎక్కి ఈంజేవ్ త్రిగ్గయ్ యూదుల్ బెద అస్సి. ఈంజేవ్ అంక ఒగ్గర్ తోడు జా అస్సి.

12 పడ్డో, క్రీస్తు జలొ కీయేసుక సేవ కెర్తొసొ జలొ తుమ్చొ సొంత మాన్సు ఎపప్రా కి తుమ్క జోచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్. తుమ్క 'ఆత్మక పూర్తి వడ్డ డిట్టుమ్ టీచ, పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండితె తత్తు' మెన, తుమ్చి రిసొ కెడ్డొడ తెదొడి జో ప్రార్తన కెరై తత్తయ్. 13 జోచి రిసొ ఆవ్ కిచ్చొ సొచి సంగితసి మెలె, తుమ్చి రిసొ కి, లవొదికయ పట్టుమ్చచి రిసొ కి, చి హియొరాపొలి పట్టుమ్చచి రిసొ కి, జో ఒగ్గర్ కామ్ కెర్తయ్. 14 పడ్డో, ప్రేమ జలొ డాక్టర్ జలొ లూకా చి దేమా తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.

15 లవొదికయ పట్టుమ్తెచ బావుడ్లు జల సవజలసక చి నుమ్పాక, చి జేవ్చి గెరి సబ కెర్తి సంగుమ్చక అంచి ప్రేమ సంగ. 16 పడ్డో, తుమ్తె ఈంజ ఉత్తుమ్ సదు కెర నూనయ్లదు మెలె, లవొదికయ పట్టుమ్తెచ సంగుమ్తె కి సదు కెరవ నూనవ. పడ్డో, జొ లవొదికయ పట్టుమ్తె సంగుమ్తె ఆవ్ తెద్రయ్లి ఉత్తుమ్ తూమ్ కి సదు కెర. 17 పడ్డో, 'ప్రబు తుక దిలి కామ్ తుయి నిదానుమ్ తెన్ పూర్తి కెర కుట్టవు' మెన అర్కిచ్చుక కి తుమ్ సంగ.

18 ఆవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్ ఈంజ ముద్దు సంగితి ఆకర్ కోడు రెగ్గితసి. ఆవ్ జేలి జలిన్చి రిసొ తుమ్ ప్రార్తన కెరుక పచ్చ నాయ్. ప్రబుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవుసు!

దెస్సలొనీయుల్క రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తమ్ బారిక్ జలో పవులు దెస్సలొనీక పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తమ్

మొదొల్ కోడు

1 దేముడు అబ్బొనీక చి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక సంపజా జోచి తెడి తిల దెస్సలొనీక పట్టుమ్చి సంగుమ్చక *సిల్వానస్ చి తిమోతి, పవులు రెగిడ్లి ఉత్తమ్.

†దేముడు అబ్బొనీచి యేసుచి దయ సేతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్.

జేవ్ దెస్సలొనీకుల్ చి రిసాచి సర్ల

2 అమ్ కెయ ప్రార్దన కెర్లె కి, కెయఁక తెయఁక దెస్సలొనీకచ తుమ్ ఎత్తిజిన్చి రిసా దేముడుక అమ్చి సర్ల అమ్ సంగితసుమ్. 3 జో అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుక అమ్చి సర్ల సూనయ్తె తత్తసుమ్. ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్, తుమ్చ కమొతె బార్ జతయ్చి రిసా; సైమల్ సేడుక జలెకి, జోవయిం చి ఉప్పిర్చి తుమ్చి ప్రేమచి రిసా తుమ్ ఒగ్గర్ కామ్ కెర్తసు; పడ్డె, †జోవయిం చి ఉప్పిర్చి తుమ్చి దయిరిమ్చి రిసా తుమ్ ఎత్తి బాదల్ ఒర్పుప జా నిదానుమ్ తత్తసు. ఈంజేవ్ రిసా అమ్చి సర్ల జోవయింక సంగితసుమ్.

దెస్సలొనీకచ దేముడు నిసాన్లినీచి రుజ్జు

4 జలె, దేముడు ప్రేమ కెర్లె ఓ బావుడ్లు, జోవయిం చి సేవ తుమ్. కెర్లె రిసా తుమ్క జో నిసాన అస్సె మెన జానుమ్. 5 అమ్చి అత్తి తుమ్తె అయ్లి సుబుమ్ కబుర్ రిత కొడొయ్ సూనయ్లిసి నెంజె. నాయ్, గెద, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సెక్తి జా సుబుమ్ కబుర్తె సీతతికయ్, 'పలితుమ్ దెరెదె' మెన అమ్చి పెట్టి దయిరిమ్ తిలి, అన్యె, ప్రబుచి జా ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి సికడ్డికయ్ తుమ్చి పెట్టి ఈంజ చి సత్తిమ్ తుమ్ చిన, పూర్తి దయిరిమ్

* **1:1** 1:1 నెంజెల, సిల్వానస్క 'సీలయ' కి మెనుల. † **1:1** 1:1 'ఎత్తి...యేసుచి' ఎదచి కోడు ఒత్త తయె నాయ్, గని జా అర్దుమ్ తయెదె. ‡ **1:3** 1:3 10 నంబర్చి కోడుతె దెకిలె, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్యె ఉత్త జెయెదె మెనయ్ దయిరిమ్ తెన్ అన్సి, జోవయింక రకితతి. § **1:5** 1:5 రోమియుల్ 1:16 దెక. * **1:6** 1:6 బారికుల్ 17:1-8 దెక. † **1:7** 1:7 ఆజి కాలి ఈంజేవ్ దొన్ని ప్రదేసిమ్లు మొత్తుమ్క 'గ్రీకు దేసిమ్' మెనుల. ‡ **1:7** 1:7 పాపులింసి అకయ ప్రదేసిమ్చి కొరిండ్ పట్టుమ్తె తిలి పొది బెర్లె ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్లి.

* **2:** 2:1 సగుమ్జన్ విరోడుమ్ సుదల్ బెర్లె, 'కిచ్చొగె మాయకాయ్ బోదన కెర్తయ్' మెన గోస సికడ తిల.

జా సంపజలదు. తుమ్చి తెన్ అమ్ తిలి పొది, తుమ్క 'ప్రబుచి సత్తిమ్ దెకుత్' మెన కిచ్చొ బుద్ది ఇండితె తిలమ్ గే తుమ్ దెక అమ్చి సత్తిమ్ రుజ్జుల్ దెకిలదు గెద. 6 దస్సి, అమ్క దెక సిక తుమ్ అమ్చి రితి జలదు, ప్రబుచి బుద్ది దెరన్లదు. మెలె, సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ సర్ల తెన్ సూనతికయ్ మాన్సుల్ *పిట్టవుక ఉచర అల్లర్ కెర్లె కి, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి సికడ్డికయ్, జో దెతి సర్ల తెన్ తుమ్ సంపజలదు. 7 దస్సి, తూమ్ సంపజలి సర్ల నిదానుమ్ దెకయ్, తుమ్చి ఒండి †మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తె కి, ‡అమ్ అప్పె తతి ఒండి అకయ ప్రదేసిమ్తె కి, ప్రబుక సంపజలస సికితతి.

8 ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ మొదొల్క తుమ్తె, పడ్డె తుమ్చి ఒండి మాసిదోనియతె కి ఈంజ ఒండి అకయతె కి సూనయ్ జా అస్సె, అన్నె దూరితె కి. గని అన్నెయ్ కిచ్చొ సర్ల జతతుమ్ మెలె, ప్రబుక తుమ్ సంపజలిసి కేన్ పక్క కి జాన్సుప జా అస్సె, చి తుమ్క సంపజా అస్తి మెన ఆమ్ కక్కయ్ సాచి సంగుక నాయ్. 9 ఎత్తిజిన్ రుజ్జుల్ దెక తా జెచ్చి అమ్కయ్ సాచి సంగితతి. కిచ్చొ సాచి మెలె, అమ్ తుమ్తె గెలిసి తుమ్తె పలితుమ్ దెర్లిసి సంగితతి. మెలె, బొమ్మల్క జొకరుక ముల, నిజుమ్ తిలొ జీవ్ తిలొ దేముడుచి సేవ కెర్మదే మెన తుమ్ మార్పుప జలదు. 10 జో దేముడుచొ పుత్తుసి యేసు అమ్ మాన్సుల్చి పాపుమ్ వయన సిలువతె మొర, అమ్చి పాపుమ్చి రిసా అమ్ ఆకర్ దీసి జంక తిలి సిచ్చ అమ్క పిట్టయ్లన్. జో యేసుక దేముడు అబ్బొసి అన్నె జియడ్లన్. చి జో పరలోకుమ్తె గెలిన్ తెంతో బూలోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెంక అస్సె. జో అన్నె ఉత్త జెతిన్క తుమ్ దెస్సలొనీకుల్ నిదానుమ్ తెన్ రకితిన్చి రిసా కి జేవ్ ఎత్తిజిన్ సాచి సంగితతి.

2

*'అమ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లిసి కిచ్చొ వేర బుద్దిక కెర్లిసి నెంజె' మెన పవులు జబాబ్ దిలి రితి సంగిలిసి.

1 బావుడ్లు, అమ్ తుమ్తె గెలిన్క 'ఆరిచి నెంజె' మెన తుమ్ సొంత కి జాన్సు. 2 అమ్ తుమ్చి దెస్సలొనీకతె నే గెతె అగ్గె పిలిప్పి పట్టుమ్తె ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ నెతికయ్. అమ్క ఒత్తచ మాన్సుల్

కెర్తి అల్లర కెర తిలి, కెర్తి నిస్కారుమ్ కెర తిల, తుమ్ జాన్సు. ఒత్త దస అల్లర్ జలెకి, 'దేముడు అమ్క తోడు తయెదె' మెన దయిరిమ్ తా, తుమ్తె గెచ్చ జో తెద్రయ్లి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లమ్, ఒత్త కి †మాన్సుల్ పిట్టవుక ఉచర అల్లర్ కెర్తె కి.

3 అమ్ బోదన కెర్తిని తప్పుచి నెంజె, కిచ్చొ లంజెబుద్ది ఉచర బోదన కెర్లిన్ నెంజె, చి కక్క మోసిమ్ కెరుక ఉచర్లిన్ నెంజె. 4 దేముడు అమ్క నంప కెర, జోచి సుబుమ్ కబుర్ అమ్ జాన్సుప కెర్తి రిసా అమ్క నిసాన బులయ్తయ్చి రిసా, 'సికడ' మెన జో అమ్క కిచ్చొ సికడెదె, జయ్యి అమ్ బోదన కెర్తసుమ్. మాన్సుల్క మెన్స వడనుక అమ్చి ఆస నాయ్. దేముడు సొంత తియార్లి కామ్ కెరుకయ్ అమ్చి ఆస. అమ్చి పెట్టిచి బుద్ది జోకయ్ ఎర్కె.

5 కెయ్ కిచ్చొ పులయ్త కొడొ లట్టబుమ్ నాయ్. పడ్డొ డబ్బుల్ ఆసక కి, కిచ్చొయ్ ఆసక కి, కిచ్చొయ్ మాయ కెరుమ్ కి నాయ్, తుమ్ జాన్సు. దేముడు కి అమ్చి సత్తిమ్క సాచి జతయ్. 6 పడ్డొ, తుమ్తె కి కత్తె కి మాన్సుల్క గవురుమ్ ఆసనుక ఉచరుమి నాయ్. క్రీస్తుచ బారికుల్ జా అస్సుమ్చి రిసాచి అమ్చి అదికారుమ్చి రిసా తుమ్ అమ్క విలువ దెకుక కి బెదెదె, గని అమ్క జా ఆస కి నాయ్.

తుమ్క బాద నే సేడయ్తి రితి మెత్తన తా సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జిలమ్

7 తుమ్తె గెచ్చ తా తుమ్క మెత్తన తిలమ్, బోదల్క అయ్యసి కిసి ముద్దు కెర్తె తా పోసెదె గే, ఆము తుమ్కయ్ దస్సి దెకితె తిలమ్. 8 అన్నె, తుమ్క దస్సి ముద్దు తా, 'జేవ్ కి దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ నూన †రచ్చించుప జతు' మెన ఆస జా సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లమ్. గని, తుమ్క 'జతు' మెనయ్ అమ్చి జివు కి దెతమ్; తుమ్క తెద్ది ప్రేమ జా తిలమ్. 9 అమ్ ఒత్త కన్సుమ్ సేడ సేడ కిటంబుగుడ్డల్ తెయార్ కెర కెరయ్ జితె తిలిసి తుమ్ ఏద కెర్తె. రాతి మెద్దెనె జా *కామ్ కెర్తె తిలమ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్తి రిసా తుమ్తె తిలి పొది అమ్క పోస్తి రిసా కక్క స్రెమ సేడవుక నెన కెర, దస్సి కామ్ కెర కెరయ్ జితె తిలమ్.

పవులీసి అబ్బుదింసి రిత జా బోదన కెర్తె తిలిచి

10 తుమ్తె అమ్ సుద్ది ఇండిలిసి, సత్తిమ్ ఇండిలిసి, వేర వాట్ నెంతె సరిగా ఇండిలిసి తుమ్ ప్రబుక నంపజలన దెక సాచుల్ జా అస్సున్.

† 2:2 2:2 బారికుల్ 7:1-8 దెక. ‡ 2:8 2:8 మెలె, పాపుమ్ తెంతొ, నయ్తాన్చి రాజమ్ తెంతొ. § 2:9 2:9 బారికుల్ 18:3

దెక. * 2:9 2:9 కిచ్చొగె లాబుమ్ దొర్కు కెరంతి రిసా సుబుమ్ కబుర్క కెర్తయ్ మెన విరోదుమ్ సుదల్ గోసక సంగ తిల. † 2:15 2:15 బారికుల్ 17:1-13. ‡ 2:16 2:16 మెలె పాపుమ్ తెంతొ, నయ్తాన్చి రాజమ్ తెంతొ.

దేముడు కి సొంత సాచి అస్సె. 11 బోదల్క అబ్బొసి కో జలెకు దొర్కు జలిసి ఎత్కి కిసి ప్రేమ తెన్ జోవయింక సికడెదె, దస్సి తుమ్క ఎక్కెక్క కి కిసి నిదానుమ్ ఇండుక గే సికడ సికడ దయిరిమ్ సంగితె తిలమ్. 12 అన్నె, జోవయించి సొంత రాజిమ్తె తుమ్ బెదితి రితి జోవయింతెన్ తుమ్ గవురుమ్ జతి రితి జోవయించి దయక దేముడు తుమ్క నిసాన అస్సె. 'జోవయింక గవురుమ్ కెర్తి రితి తుమ్ ఇండ' మెన బతిమాల్ప జా సంగితె తిలమ్, తుమ్ జాన్సు.

సుబుమ్ కబుర్క దెస్సలొనీకుల్ నంపజలిన్చి

13 జలె, అన్నె కిచ్చొచి రిసా దేముడుక రోజుక అమ్చి సర్ద సంగితసుమ్ మెలె, జోవయించి అమ్ నూనయ్లి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ నూన, జాక 'మాన్సు కచి ఉచర్లిసి నెంజె, గని దేముడు సొంతయ్చి కోడు ఈంజ' మెన తుమ్ సత్తిమ్ చిన నంపజలదు. జయ్యి సుబుమ్ కబుర్ అస్సె తుమ్ నంపజలన్ చి పెట్టి కామ్ కెర్తయ్. 14 క్రీస్తు జలొ యేసుక నంపజల దేముడుచి తెడిచ్చ యూదయ ప్రదేసిమ్చ సంగుమ్ల్చక కిసి జలె గే, తూమ్ కి, బావుడ్లు, దస్సి జలదు. మెలె, తూమ్ తుమ్చి దేసిమ్చచి అత్తి సేడ్ల అల్లర్లు జేవ్ కి జోవయించ సొంత యూదుల్చి అత్తి జేవ్ సేడ్ల. 15 జేవ్ యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్ అన్నె అగ్గె ప్రబు జలొ యేసుక మార్ల, చి అన్నె అగ్గె, దేముడు అబ్బొన్చ కబుర్లు సంగిల పూర్లుల్క కి మార్ల. అమ్కయ్ కి జేవ్ అల్లర్ కెర †ఉదడ్ల. 16 యూదుల్ నెంజిలసక 'ప్రబుక నంపజా †రచ్చించుప జతు' మెన అమ్ బోదన కెరుమ్దే మెలె, జేవ్ అడ్డు కెరుక ఉచర్తతి. దస్సి కెర, దేముడుక కి ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్కిక కి విరోదుమ్ సుదల్ రిత జతతి. దస్సి కెర, జోవయించి పాపుమ్ పూర్తి బెరవంతతి. గని దేముడు దెతి సిచ్చ కచితుమ్ జోవయింక ఎదిలి కి పిట్టె నాయ్. మొదొల్ జా అస్సె.

దెస్సలొనీకతె గెచ్చుక పవులు ఆస జలిసి

17 ఓ బావుడ్లు, తుమ్చి తెన్ అమ్ అప్పె సగుమ్ దీసల్ నెంజిల్ రిసా, పొరబోదల్ రిత అమ్ జా అస్సుమ్. గని అప్పె దూరి జా తిలె కి, ఆత్మక పాసి అస్సుమ్ మెలి కోడు. తుమ్తె అన్నె బే బేగి గెచ్చ తుమ్క సొంత అన్నె దెకుక జలె ఆస తెన్ అస్సుమ్. 18 గెతమ్, ఆవ్ పవులు సర్ద తెన్ 'బార్

జా గెచ్చిందె' మెన ఒగ్గర్ సుట్టు ఉచర్లయ్, గని సయ్తాన్ అమ్క పిట్టయ్లో.

19 తుమ్ అన్మానుమ్ జా నాయ్. అమ్చి దయిరిమ్, అమ్చి సర్ల, అమ్చి గవురుమ్ కిచ్చొ మెలె, ప్రబు జలో అమ్చొ యేసు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతికయ్ దీసిక ఆమ్ జోవయించి మొక్కె టీచెలె, తుమి కి అమ్చి తెన్ ఒత్త టీచెలె. 20 తుమ్ అమ్చి బవుమానుమ్ జలి రితి జా అస్సున్, తుమ్ అమ్చి సర్ల.

3

తిమోతిక దెస్సలొనీకతె తెద్రయ్లన్చి

1 జలె, తుమ్క అమ్ దూరి తిలిసి అమ్ అన్నె ఓర్పువ జంక నెత్త కెర, 'అమ్ *ఏదెస్సతె మాలజ్ జా తంక జలె తమ, గని తిమోతిక జవున్ దెస్సలొనీకతెచ బావుడ్లుతె తెద్రవుమ' మెన, 2 జోవయింక తుమ్తె తెద్రయ్లమ్. జో బావొ కి క్రిస్తుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసా దేముడుచొ సేవ కెర్తొసా జా అస్సె, చి ప్రబుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్ అన్నె డిట్టుమ్ కెర్పు, చి కిచ్చొయ్ అల్లర్ తుమ్తె కచి నిదానుమ్ పిట్టయ్తు నాయ్ మెన తుమ్క బుద్ది దయిరిమ్ సంగుస్ మెనయ్ తెద్రయ్లమ్. 3 తుమ్చి నముకుమ్చి రిసా కో కో తుమ్క అల్లర్ కెర్తతి. అమ్ ప్రబుక నంపజలస దస సైమల్ సేడుక అస్సె మెన తూమ్ కి జాన్సు. 4 తుమ్చి తెన్ అమ్ తిలి పొది కి "అమ్ ఇస సైమల్ సేడుక అస్సె" మెన సంగితె తిలమ్, దస్సి జర్గు జలి జాన్సు. 5 జలె, తుమ్క అమ్ దూరి తిలె, తుమ్క 'కిసి జా అస్సి గె' నేన్లికచి దుకుమ్ ఓర్పువ జంక నెత్తిర్లయ్చి రిసా 'ఏక్ వేల సయ్తాన్ కిసిగె జోవయింక అల్లర్ కెర, జోవయించి నిదానుమ్ పిట్టవ తయెదె. పిట్టవ తిలె, ఆరి ఒత్త సైమ సేడ తమ్దె' మెన, 'నంప తెన్ అస్సి గె నాయ్ గె సూనిందె' మెనయ్, తిమోతిక తుమ్తె తెద్రయ్లయ్.

తిమోతి అన్నె ఉట్ట జా సర్ల కోడు సంగిలిసి

6 దస్సి అప్పె తుమ్తె తెంతో తిమోతి అమ్తె అన్నె ఉట్ట జా, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి నముకుమ్చి రిసా, తుమ్చి ప్రేమచి రిసా, సర్లచి కోడు ఆస అస్సె. పడ్డె, అప్పెక అమ్క తుమ్ ప్రేమ తిలిసి, అమ్క నే పచ్చ తిలిసి, ఆము తుమ్కయ్ దెకుక కెద్ది ఆస తెన్ అస్సుమ్ గె తూమ్

* 3:1 3:1 పవులు ఎక్కిలో ఏదెస్సతె గెలన్; బారికుల్ 17:14-15. గని ఒత్త తెంతో తిమోతి ఉట్ట అయ్లో కిచ్చొగె, చి ఒత్త తెంతో పవులు జోవయింక దెస్సలొనీకతె అన్నె తెద్రయ్లన్. ఒత్త తెంతో పవులు కొరిండ్ వట్టుమ్తె గెలన్; బారికుల్ 18:1. జో కొరిండ్తె తిలి పొది; బారికుల్ 18:5; తిమోతి ఉట్ట అయ్లన్, చి తెదొడి, జెతె, పవులు ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగిణ్; తిమోతి చి సిల్వాన్ తెన్.

అమ్కయ్ దెకుక తెద్ది ఆస తెన్ అస్సున్ మెనయ్ జో అప్పె అమ్క సంగ అస్సె. 7 బావుడ్లు, ఈంజ మదెనె అమ్ ఒగ్గర్ సైమల్ బాదల్ సేడ్డె తిలె కి, తుమ్క నిదానుమ్ అస్సి మెన తుమ్చి నముకుమ్చి రిసాచి కోడు అమ్ సూన్లి రిసా, అన్నె దయిరిమ్ జా అస్సుమ్. 8 తుమ్ ప్రబుచి తెడి నిదానుమ్ తిలె, అమ్క సరి జతయ్. జా కోడు సూన అన్నె జలి రితి జా అస్సుమ్. 9 తుమ్చి రిసా దేముడు అమ్చి పెట్టి దిలి సర్ల సంతోసుమ్చి రిసా, అమ్చి సర్ల జోవయింక దెకయ్తి రిసా జోవయింక కిచ్చొ దిలె జయెదె? 10 తుమ్తె గెచ్చ తుమ్క సొంత దెకుక కి, అన్నె, తుమ్ పూర్తి సికితిన్తె కిచ్చొ జలెకు నముకుమ్తె ఇదిల్ పెట తిలె జా చెంగిల్ కెరుక కి, బలే ఆస జా అస్సుమ్ చి రాతి మెద్దెనె ప్రార్దన కెర్తె తత్తసుమ్.

దెస్సలొనీకుల్క పవులు ప్రార్దన కెర్లిసి

11 అమ్ తుమ్తె జెతికయ్ రితి అమ్క అబ్బొ జలో అమ్చొ దేముడు సొంత, అన్నె పుత్తున్ జలో ప్రబు జలో అమ్చొ యేసు అమ్క వాట్ దెకయ్ దె. 12 పడ్డె, ఆము తుమ్కయ్ కిసి ప్రేమ అస్సుమ్ గె, దస్సి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో, అన్నె ఎత్తిజిన్క, తూమ్ రోజుక అన్నె ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తి రితి తుమ్చి పెట్టి ప్రబు సికడ్పు. 13 అన్నె, తుమ్చి పెట్టి పూర్తి నిదానుమ్ దెవును, చి ప్రబు జలో అమ్చొ యేసు పరలోకుమ్ తెంతో జోవయించయ్ జలస ఎత్తిజిన్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతికయ్ దీసిక, తుమ్క 'పొరపాట్ నెంతె పూర్తి నుద్ది జా, అంచయ్ జా అస్తి' మెన, అమ్క అబ్బొ జలో అమ్చొ దేముడు ఒప్పునుక జయెదె.

4

తుమ్ దేముడుక సర్ల కెర్తి రితి ఇండ

1 జలె, తుమ్క అన్నె కిచ్చొ సంగుక మెలె, బావుడ్లు, దేముడుక సర్ల కెర్తి రిసా కిచ్చొ బుద్ది రితి ఇండుక గె అమ్తె తుమ్ సికిలదు. దస్సి సత్తిమ్ ఇండుక దెర అస్సున్చి రిసా అమ్క సర్ల, జలె. "సత్తిమ్ ఇండుక అన్నె రోజుక సికితె తా" మెన అమ్క ప్రబు జలో యేసు దిలి అదికారుమ్క అమ్ తుమ్క ముక్కిమ్క బతిమాల్పా జా సంగితసుమ్. 2 ప్రబు జలో యేసుచి నావ్ తెన్ తుమ్క కిచ్చొ కిచ్చొ ఆడ్రల్ దిలమ్ గె జాన్సు, గెద.

3 దేముడుచి ఇస్తుమ్ ఏక్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్ అగ్గెచ బుద్దుల్ ముల, జోచి సుద్ది జా పూర్తి జోచయ్ మాన్సుల్ తుమ్ జా గెచ్చుక.

జలె, దస్సి పూర్తి చెంగిల్ సుదల్ జంకయ్ జాఁకెరె, కిచ్చొ మెలె, లంజె కమొతె నే కెరె, పూర్తి దస బుద్దుల్ ములుక ఈంజ దేముడచి ఉద్దెసుమ్. 4 లంజె పాపుమ్ నే జతి రితి, తుమ్ ఎత్తిజిన్ తుమ్చి ఆగ్గెచ ఆసల్ ముద్దొ కెరెన, సుద్ది తెన్ తా మరియాద తెన్ తా, చి పెండ్లి జలె, తెర్నిమున్ను జా సత్తిమ్ తా. 5 దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్, జలె, జోవయించి ఆగ్గెచి ఆసల్ జోవయింక ఇండయెదె, తూమ్ దస్సి జా నాయ్. 6 తుమ్చితె కో కి కక్క కి దస్సి పాపుమ్ కెరె నాయ్, దస్సి మోసిమ్ తుమ్చి బావుడ్లి కి కెరె నాయ్. దస్సి పాపుమ్ కెర్లదు మెలె, ప్రబు పచ్చు నాయ్. కచితుమ్ సిచ్చు దెయెదె. అగ్గె తుమ్క గట్టిజ సంగిలమ్.

7 దేముడు కిచ్చొచి రిసా అమ్క నిసాన అస్సె మెలె, అమ్క 'లంజె జతు' మెన నాయ్, గని అమ్ జోవయించి పరలోకుమ్చి సుద్ది జా జోచయ్ జతి రిసాయి. 8 దస్సి రిసా, లంజె నే జతిన్చి ఈంజ ఆగ్గు తుమ్తె కో పిట్టయ్లె, మాన్సుచి మరియాద కడ్డయ్. గని అస్సె, ముక్కిమ్క, దేముడుచి మరియాద కడ్లి రితి జతయ్. తుమ్క 'సుద్ది జతు' మెనయ్ దేముడు జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి దెతయ్.*

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ దెకితిసి

9 ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తినచి రిసా తుమ్ కో కిచ్చొ కబుర్ రెగుడుక నాయ్. ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తిన దేముడు సొంతయ్ తుమ్చి పెట్టి సికడ అస్సె. 10 అస్సె, 'ఒండి మాసిదోనియ ప్రదేసిమ్తెచ బావుడ్లుక ప్రేమ కెర్తతి' మెన, నిజుమి తుమ్చి రిసా సంగుక జతయ్. గని, 'రోజుక అస్సెయ్ ప్రేమ కెరుక తుమ్ సిక్క, బావుడ్లు' మెన, తుమ్క బతిమాల్పా జా సంగితసుమ్.

11 పడ్డొ బమ్మ నెంతె జింక ఆస జా, అస్సె మాన్సుల్క పోటి నే కెరె, సొంత కామ్ తుమ్ దెకన్తె తా, అస్సె, అమ్ అగ్గె ఆడ్ర దిలి రితి, బద్దుకుమ్ నే జతె తుమ్ జతి కామ్ నిదానుమ్ కెరె కెరె కతె జితె తా. 12 దస్సి సొంత కామ్ కెరె కెరె జితె తిలె, తుమ్ కతె కతె నజిత్ తంక నాయ్, చి అస్సె మాన్సుల్చి మొక్కి నిస్కారుమ్ జను నాయ్, గని తుమ్క 'సత్తిమ్ మాన్సుల్' మెన గవురుమ్ దెకుల.

* 4:8 4:8 కొరిందొల్క రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 6:15-20 దెక. అమ్చి ఆగ్గె ప్రబుచి దేముడుచి గుడి. జోవయించి దేముడుచి గుడి లంజెతె బెదయ్లె, జోచి మరియాద కడ్లి రితి జతయ్. † 4:13 4:13 'ప్రబు బే బేగి అస్సె ఉత్త జెయెదె, చి అమ్క జోతె కడ నెయెదె' మెలి రితి నూన తిల, కిచ్చొగె, చి మదెనె జోవయింతె తిలన సగుమ్జన్ మూర తిల కిచ్చొగె, చి 'జేవ్ కిసి జవుల గే?' మెన బియఁ తిల. కిచ్చొగె.

* 5:2 5:2 మత్తయి 24:42-44చి కొడొ దెకిలె, యేసు సొంత కి ఇసి సంగిలన్.

ప్రబు ఉత్త జెతిసి

13 ప్రబుక నంపజా మొర గెలసచి రిసా, బావుడ్లు, తుమ్ † అన్మానుమ్ జా నాయ్. కిసి జవుల గే తుమ్ నేన తంక అమ్క ఇస్తుమ్ నాయ్.

యేసుప్రబుక నేన్లసచ మాన్సుల్ కో జలె మొరె, ఒగ్గర్ దుకుమ్ జా ఏడుకుడు జవుల, 'యేసుప్రబుక నంపజలె పరలోకుమ్తె గెతి వాట్టు తయెదె' మెన నేన్తి చి రిసా జోవయించి ఉప్పిరిచి నముకుమ్చి దయిరిమ్ జోవయింక నాయ్. జలె, తూమ్ దస్సి దుకుమ్ జంక నాయ్. 14 కిచ్చొక మెలె, యేసు మొర అస్సె జివ్ జా ఉట్లన్ మెన అమ్ నంపజతసుమ్. దస్సి, యేసుక నంపజా మొర్ల మాన్సుల్ జోవయించి తెడి అస్సిచి రిసా, దేముడు యేసుక ఈంజ లోకుమ్తె అస్సె తెర్లయ్తి పొదిక, జోవయింతెన్ జోవయింకయ్ కి కడ ఆనెదె.

15 ప్రబు సొంత జాన కెరె ఏక్ కొడు కిచ్చొ మెన తుమ్క అమ్ సంగితసుమ్ మెలె, యేసుప్రబు అస్సె ఉత్త జెతి ఎద ఈంజ లోకుమ్తె కో నంపజలన జితె తమ్దె గే, నంపజా మొర్లసచి కంట అగ్గె జము నాయ్, జోవయించి కంట తొలితో జోవయింతెన్ బెదుమ్ నాయ్.

16 తెదొడ్క కిచ్చొ జర్లు జయెదె మెలె, పరలోకుమ్చ దూతల్తె చొ, వెల్లొ దూత ఎక్కిలో కేక్ గల సాడుప కెరె, పరలోకుమ్చి బజెన చి దేముడు బజన నప్పిర్మురి అవాడ్ తెన్, చి యేసుప్రబు అదికారుమ్ తెన్ పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త జెయెదె. నంపజా మొర్లస తొలితో జివ్ జా ఉట్టుల. 17 పడ్డొ, ఆగాసుమ్తె ప్రబు తెన్ దస్సుల్ జతి రిసాయి అమ్ ఈంజ లోకుమ్తె జితన కి, జేవ్ మొర జివ్ జా అస్సె ఉట్లన్ తెన్ మబ్బుతె ఎక్కితె ఉక్కిల్ జమ్దె. ఒత్త తెంతొ కెయఁక తెయఁక జో తెన్ తమ్దె. 18 జాకయ్, ప్రబుక నంపజా తుమ్చితె కచగె మాన్సుల్ మొర తిలె, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ఈంజేవ్ కొడొ ఉచరవడ దయిరిమ్ సంగితె తా.

5

ప్రబు కెయఁక అస్సె జెయెదె గే కో మాన్సు నేన్లినచి

1 గని, బావుడ్లు, ప్రబు కెయఁక కిసి కాలుమ్క అస్సె జెయెదె గే, జా, జాచి రిసా తుమ్క అమ్ కో అస్సె కిచ్చొ రెగ్ల సికడుక నాయ్. 2 ప్రబు అస్సె ఉత్త జా ఈంజ లోకుమ్చక పరిచ్చు కెరె తీర్పు కెరె జా వెల్లి

దీసి చోరు అందరె అయిలి రితి జెయెదె. కో *నేన్లె పొది జెయెదె.

³ జేవ్ దినాల్క, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ కిసి జతె తవుల మెలె, “†ఈంజ లోకుమ్క బాదల్ నాయ్, సేంతుమ్ సుక్కుమ్ తెన్ అస్సుమ్” మెన జేవ్ ఉచరన ప్రబుక వచ్చు తిలె పొది జా దీసిచి జేవ్ నే ఉచర్లి వెల్లి సిచ్చు, నాసెనుమ్ జతిసి, జోవయింక చట్టున లయెదె. తేర్బోదక కంట్టు పాచ అయిలె పొది జేవ్ నొప్పుల్ కిసి పిట్టవనుక నెంజె గే, దస్సి. జా సిచ్చ అయిలె, పిట్టవనుక నెతిరి.

ప్రబుక నంపజలనక దయిరిమ్ జాగర్త సంగ రెగిడ్డిసి

⁴ తూమ్, బావుడ్లు, నంపజలన, అందర్బుద్దిచ సయ్తాన్చి రాజిమ్చ మాన్సుల్ నెంజున్చి రిసా, జా దీసి కెయెక జెయెదె గే ఆమ్ నేన్లె కి, అయిలె, చోరు అయిలి రితి తుమ్క జా బమ్మ కెరుక నాయ్. ⁵ కిచ్చొక మెలె, తూమ్ ఆము ప్రబుక నంపజలన ఎత్కిజిన్ జోచి ఉజిడ్ తిలి ఆత్మక నొవర్ జెర్లిలన జా, మెద్దెన్చి తెలివి తిలి రితి జోవయింక రకుక అస్సె. జోచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండుక అస్సె. అందర్బుద్దిచ, సయ్తాన్చి రాజిమ్చ నెంజుమ్. ⁶ జాకాయ్, నిదానుమ్ నెంజిల జుమ నిజిల్ రిత జల జేవ్ వేర మాన్సుల్చ రిత అమ్ జంక పోని. ఆము, నే జుమిల రిత తా, నే మచ్చిల రిత తా, బుద్ది తంక. ⁷ కిచ్చొక మెలె, నిజితిసి, జలె, అందర్తె బెదితిసి. మచ్చితిసి అందర్తె బెదితిసి.

⁸ గని జోచి ఉజిడ్చి ఆత్మ తెన్ అమ్ జెర్మ అస్సుమ్చి రిసా అమ్చి ఆత్మ నే మచ్చిల్ రితి తా అమ్ బుద్ది తంక అస్సె. ప్రబుచి ఉప్పిరి పూర్తి నముకుమ్ తియ, తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తె తా. యుద్దుమ్తె గుండెచి పురెతో ఇనుము డాలు దెర తిలె కిసి ఈంట గట్ట లయె నాయ్, దస్సి ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తిసి అందర్బుద్దిచి ఉప్పిర్చి యుద్దుమ్తె అమ్క కామ్క జెయెదె. వడ్డొ, యేసుప్రబు తుమ్క తుమ్చి పాపుమ్చి సిచ్చ తెంతో రచ్చించువ కెర్తయ్చి రిసాచి దయిరిమ్ తెన్ తా. అందర్బుద్దిచి ఉప్పిర్చి యుద్దుమ్తె అమ్క బోడి కిచ్చొ నే లయితి రిసా గలంతి ఇనుము టోపిచి రితి జా దయిరిమ్ జయెదె. ⁹ కిచ్చొక మెలె, ప్రబుక నంపనెంజిల మాన్సుల్ సిచ్చ జతిసి ఆమ్ సేడుక దేముడు సెలవ్ దెయె నాయ్. గని ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తుక అమ్ నంప కెర్తికయ్, అమ్చి పాపుమ్చి రిసాచి

సిచ్చ అమ్క నే లయితి రితి జో యేసుచి అత్తి అమ్ రచ్చించువ జంక మెనయ్ జోచి సెలవ్. ¹⁰ జో యేసు అన్నె ఉత్త జెతికయ్ పొదిక, అమ్ జివ్ తిలె కి మొర తిలె కి, జోవయింతెన్ అమ్ బెద జితి రిసాయి జో యేసు మొర అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయిలిసి. ¹¹ ఈంజేవ్ కొణ్చి రిసా తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దయిరిమ్ కెరంతను. అన్నె, తుమ్ ఎత్కిజిన్ పూర్తి కిచ్చొయ్ అన్మానుమ్ నెంతె డిట్టుమ్ జతి రితి, ఈంజ ఎత్కిచి రిసా ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దయిరిమ్ కెర్తె తా.

బుద్ది ఇండితన్చి రిసా ఆకర్ కొణ్

¹² ఆకర్చి, బావడ్లు, తుమ్క అన్నె కిచ్చొ ముక్కిమ్క బతిమాల్పా జా సంగితనుమ్ మెలె, ప్రబుచి కామ్ తుమ్తె కెర్తె తా జోచి అదికారుమ్చి తెడి తుమ్క దెకిత బుద్ది సికడ్డనక తుమ్ మరియాద దెకితె తా. ¹³ జోవయించి కామ్చి రిసా జోవయింక ఒగ్గర్ ప్రేమ గవురుమ్ దెకితె తా. వడ్డొ, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో తుమ్ కట్టు తెన్ తా. ¹⁴ వడ్డొ అన్నె కిచ్చొ బుద్ది సంగితనుమ్ మెలె, బావుడ్లు, బద్దుకుమ్ జలనక బుద్ది సికడ్, దయిరిమ్ నెంజిలనక దయిరిమ్ కెర, ఆత్మక తొక్కి సెక్తి తిలనక తోడు తా, చి జోవయింతె కక్క జోవయింక తప్పుల్క కోపుమ్ నే దెకయ్తె, జేవ్ సికితిసి, డిట్టుమ్ జతిసి పాడ్ నే కెర్తి రితి ఒర్పువ జా. ¹⁵ కో తుమ్క అల్లర్ కెర్తె, జోవయింక తుమి అల్లర్ కెర నాయ్. తుమ్ దస్సి తప్పు నే జతి రితి జాగర్త దెకన. కెడ్డొడి కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కామ్క జెతికయ్ రితి తోడు కెర్తె తంక ఆన జా. ఎక్కి ప్రబుక నంపజలనకయ్ మెన నాయ్, కక్కయ్ కి.

¹⁶ కిచ్చొ జర్గు జలెకి, సర్ద తెన్ తా. ¹⁷ బద్దుకుమ్ నే జెతె ప్రార్దన కెర్తె తా. ¹⁸ కిచ్చొ జర్గు జలెకి ‘ఈంజ జర్గు జంక తుయి సెలవ్ దిలది’ మెన, దేముడుక సర్ద తెన్ని ఒప్పన, సర్ద తెన్ తా. †క్రీస్తు జలొ యేసుచి తెడి అస్సున్చి రిసా కిచ్చొ జలెకి తుమ్ దస్సి బుద్ది తంక దేముడుచి ఇస్టుమ్.

¹⁹ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జర్గు కెర్తిసి పిట్టవుక పోన. ²⁰ మాన్సుచి అత్తి ప్రబుచ కబుర్లు సంగితిన్క నిస్కారుమ్ కెర నాయ్. ²¹ గని, ‘ప్రబుచి కబుర్ ఈంజ’ మెన కో జవున్ కిచ్చొ జవున్ కోడు సంగిలె, ‘ప్రబు సికడ్డిన్ తెన్ బెదితయ్ గే నాయ్ గే’ మెన అజ్జ కెరంతి రిసా జా కోడు తుమ్ పరిచ్చ కెర. ప్రబు సికడ్డిన్ తెన్ బెదితయ్ మెలె, దెరన. ²² గని

† 5:3 5:3 అన్నె ఒగ్గర్ పూర్ణుమ్ రెగిడ్డిసి ఏక్ దెక. యిర్మీయా 6:14-15, 8:11-12. ‡ 5:18 5:18 నెంజిలె, కిచ్చొ జలెకి తుమ్ దస్సి బుద్ది తంక మెన ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి ఇస్టుమ్, క్రీస్తుచి అత్తి అమ్క జో దెకయ్లి రితి.

బెదె నాయ్ జలె, 'గర్చి' మెన దూరి కెర; కిచ్చొ గర్చి కామ్ జలెకి.

²³ తుమ్ జోచయ్ జా పూర్తి సుద్ది జతి రితి, మాన్సుల్క సేంతుమ్ ఆన్తో దేముడు సొంత తుమ్క మార్పుప కెర్తె తవుసు, చి ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త జెతికయ్ ఎద తుమ్ ఎత్కిజిన్క తుమ్చి ఆత్మ జీవు ఆగ్ పూర్తి పొరపాట్ నెంతె తవుసు. ²⁴ తుమ్క బుకార్లొ కెర్లొ అమ్చొ దేముడు నముకుమ్ జలొసా. ఈంజ ఎత్కి జొయ్యి జర్గు కెరెదె.

²⁵ బావుడ్లు, అమ్చి రిసొ తుమ్ ప్రార్దన కెర్తె తా. ²⁶ ప్రబుచి ప్రేమచి రిసొచి అమ్చి ముద్దు ఒత్త నంపజల బావుడ్లు ఎత్కిజిన్క దెకయ్లి రితి తుమ్ జోవయింక సుద్ది తిలి ముద్దు తెన్ జొకర.

²⁷ ఒత్త నంపజలస ఎత్కిజిన్ సూన్తి రితి ఈంజ ఉత్తమ్ తుమ్ సదు కెర మెన ప్రబుచి నావ్ తెన్ తుమ్క ఆవ్ సంగితస్సి.

²⁸ ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవుస్!

దెస్సలొనీయల్ క రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు దెస్సలొనీక పట్టుమ్చ సంగుమ్చక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్

మొదొల్ కోడు
 1 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుక చి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక నంపజా జోచి తెడి తిల దెస్సలొనీక పట్టుమ్చ సంగుమ్చక *సిల్వానన్ చి తీమోతి, పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

2 దేముడు అబ్బొనీచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

3 తుమ్చి నముకుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ జా గెతయ్, చి తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో రోజుక అన్నె ఒగ్గర్ పైమ కెర్తసుచి రిసా, దేముడుక అమ్చి సర్ద నే సంగిలె నెంజె. తుమ్చి రిసా రోజుక అమ్చి సర్ద జోవయింక సంగితసుమ్. 4 అన్నె ప్రబుక విరోదుమ్ జలస, తుమ్క ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తె తిలె కి, తుమ్ కిచ్చొ కిచ్చొ ఒగ్గర్ బాదల్ సేడ్డె తిలె కి, తుమ్ నిదానుమ్ తా ఓర్పువ జతసు, చి తుమ్చి నముకుమ్ పిట్టె నాయ్. జాకయ్ దేముడుచ కేన్ సంగుమ్లుతె గెలె జవున్, కబుర్ తెద్యయ్లె జవున్, తుమ్చి రిసాయి దయిరిమ్ తెన్ అమ్చి సర్ద అన్నె నంపజలసక అమ్ సంగితసుమ్.

5 జోచి రాజిమ్తె తుమ్ బెదిల్ రిసా తుమ్ †అల్లర్ సేడుక మెన దేముడు తుమ్క విలువ మెలి రితి దెక అస్సె. 'దస్సి తీర్పు కెర అస్సె' మెన, అన్నె జా తీర్పుక 'సత్తిమ్చి' మెన కిచ్చొతె రుజ్జు జతయ్ మెలె, తుమ్ ఈంజేవ్ బాదల్ ఓర్పువ జా నిదానుమ్ తిలిన్తెయి రుజ్జు జతయ్; ‡జోచి రాజిమ్తె తుమ్ బెదిల్ రిసా తుమ్ జేవ్ అల్లర్ సేడ్డెను.

6 దేముడు సత్తిమ్ తీర్పు కెర్తెసా జలిన్చి రుజ్జు కిచ్చొతె డీస్తయ్ మెలె, తుమ్క అల్లర్ కెర్తసక జో సిచ్చు కెరెదె. 7 చి జోచి కామ్క బాదల్ సేడ అమ్ ఎత్తిజిన్క జో సుక్కుమ్ దెతి పొదిక తూమ్ కి దన బాదల్ సేడ్డెసక కి జా సుక్కుమ్ దెయెదె.

* 1:1 1:1 నెంజెలె 'సీలయ్య' బారికుల్ 15:22, 16:19, 17:4, పడ్డొ కొరిందల్ క రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 1:19, చి పేతురు రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 5:12 దెక. † 1:5 1:5 బారికుల్ 5:41క దెకిలె, జోవయింక నావ్ జోవయింక కామ్చి రిసా, అమ్ అల్లర్ బాదల్ సేడుక జో సెలవ్ దిలె కిచ్చొ రుజ్జు దెకయ్తయ్ మెలె, జోవయింకెన్ బెదుక జో అమ్క విలువ మెలి రితి దెకిలిసి. ‡ 1:5 1:5 నెంజెలె, 'అన్నె తుమ్ పరలోకుమ్తె గెతెచి రిసా మదెనె ఈంజేవ్ బాదల్ వాట్ తుమ్క అత్తక డిట్టుమ్ పూర్తి కెర తెయార్ కెర్తయ్.' యాకోబు 1:2-4 దెక. § 1:7 1:7 నెంజెలె 'జోవయింక ఒగ్గర్ సెక్తివ పరలోకుమ్చ దూతల్ తెన్ ఉత్త్ర జా....' * 1:9 1:9 నెంజెలె, 'మొర్నుతె'. మెలె, అత్తమొర్నుతె, ఆకర్చి మొర్నుతె. డీసయ్లిసి 2:11, 20:6, 20:14, 21:8.

కెయ్క మెలె, ప్రబు జలో యేసు క్రీజోచి అదికారుమ్ దెకయ్త పరలోకుమ్చ దూతల్ తెన్, సుట్టునంత ఆగి లగితి రితి జా జో ఉత్త్ర జా జోవయింక గవురుమ్ రుజ్జు జతి పొదిక ఈంజ ఎత్తి జర్గు జయెదె. 8 చి దేముడుక నేన్లసక, ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ రితి నే కెర్లసక సిచ్చు కెరెదె. 9 జోవయింక సిచ్చు కిచ్చొ మెలె, * నాసెనుమ్తె గెచ్చు నాసెనుమ్తెయి కెయ్క తెయ్క తా గెచ్చుల, చి ప్రబుతె జేవ్ గెచ్చుక నెత్తిర్తి, జోవయింక ఒగ్గర్ సెక్తిచి రిసాచి జోచి ఒగ్గర్ ఉజిడ్చి రిసా జేవ్ జోవయింక దెకుక నెత్తిర్తి. 10 జా కెయ్క జర్గు జయెదె మెలె, జో అన్నె ఉత్త్ర జెతికయ్ దీసిక. జో జెతిసి కిచ్చొచి రిసా మెలె, జోక నంపజా జోచి సుద్ది జా జోచయ్ జలస జో తెన్ బెద గవురుమ్ జతిన్తె గవురుమ్ జతి రిసా, చి జేవ్ జోక దెక ఆచారిమ్ చి సర్ద జతి రిసా. జోచి రిసా అమ్ తుమ్క సంగిలి సాచి తుమ్ నంపజలదు, చి తూమ్ కి ఒత్త బెదితె.

దెస్సలొనీక పవులొసి ప్రార్దన కెర్లిసి

11 జెంక తుమ్చి రిసా రోజుక ప్రార్దన కెర్తసుమ్. కిచ్చొ మెన మెలె, తుమ్ జోచయ్ జా, జోచి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె తుమ్ బెదుక మెన దేముడు తుమ్క బుకార అస్సె, చి జో తుమ్క బుకార్లి కెర్లిన్క తుమ్ విలువ జతి రితి కెర్పు. తుమ్ ఉచర్లి కేన్ చెంగిల్ కామ్ కి, తుమ్చి నముకుమ్చి రిసాచి ఎత్తి కామ్ కి జోవయింక అత్తసెక్తిక జెయ్యిమి కెర్పు. 12 తుమ్ ఇండితిన్తె అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుచి నావ్ గవురుమ్ జయెదె, జోవయింక తెడి తూమ్ కి గవురుమ్ జస్తె. దేముడుచి ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయయ్ ఈంజ ఎత్తి జర్గు జతి రిసా ప్రార్దన కెర్తసుమ్.

2

1 బావుడ్డు, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు అన్నె ఉత్త్ర జెతిన్చి రిసా, జోక నంపజలస ఎత్తిజిన్ జోతె గెచ్చు జో తెన్ ఎక్కితె బెదితిన్చి రిసా, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ మెన అప్పె బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, 2 జా దీసి నే జెతె అగ్గె, అబద్దుమ్క, "దీసి పావ అయ్లి గె. సిచ్చు దెకిలయ్, ప్రబుచి కోడు, ఈంజ" మెన కో జవున్ కిచ్చొ జవున్ ఆత్మచి సెక్తిక సంగిలె, నెంజెలె "దీసి పావ అయ్లి గె" మెన కేన్

జవున్ మాన్సు సొంత సెక్కిక ఉచర సంగిలె, నెంజిలె “దీసి పాచ అయ్లి మెన అమ్చి తెన్ ఉత్తుమ్తె అయ్లి” మెన కో జవున్ సంగిలె, తుమ్చి మెన్సు తుమ్ బమ్మ జా నాయ్, నంప కెర నాయ్. 3 కోయి దన కొడొ సంగిలె, తుమ్ మోసిమ్ సేడ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు అన్నె జెతికయ్ జా దీసి నే జతె అగ్గె, తొలితో, ఒండి లోకుమ్చ ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్ దేముడుక విరోదుమ్ జతి వెల్లి బాద జర్లు జంక అస్సె. దేముడు సంగిలిన్ ఎత్తిక విరోదుమ్ జలో *పూర్తి వెల్లి మూర్కుమ్ బుద్ది జలోసొ ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జంక అస్సె, జో పూర్తి నాసెనుమ్ జా గెతోసొ.

4 జో వెల్లి మూర్కుడు కీసి జయెదె మెలె, కేన్ దేముడు మెలోసొక కి కేన్ జొకర్తి వస్తువక కి జో విరోదుమ్ కెర, “ఆచ్ వెల్లి” మెనన, దేముడుచి గుడితెచి ముక్కిమ్ జలి టాన్తె వెన కెర, “ఆచ్ దేముడు” మెనన సంగెదె. 5 తుమ్చి తెన్ ఆచ్ తిలి పొది కి తుమ్క ఈంజ ఎత్తి సంగిలయ్. ఏద కెర్పు నాయ్ గె?

6 జలె, దేముడు సెలవ్ దిలి కాలుమ్కయ్ జో మూర్కుడు బార్ జంక జయెదె. గని అప్పె నే బార్ జంక కిచ్చొ అడ్డు తయెదె గే తుమ్ జాన్సు. 7 మదెనె జో మూర్కుడుచి బుద్ది ఈంజ లోకుమ్తె జేవ్చి పాపుమ్ లుంక, చోరు తిరిమ్ తిరిమ్ కెర్తయ్, గని జోక అడ్డు కెర్తొసొ అడ్డు కెరుక ములిలెకయ్, జా బాద ఎదార్డుమ్ జా పూర్తి అల్లర్ కెరెదె. 8 తెవొడకయ్ జో మూర్కుడు బార్ జా జోవయించి కామ్ ఎదార్డుమ్ కెరెదె. గని ప్రబు జలో యేసు అన్నె ఉత్త్ర జా డిస్సిన్కయ్ జొయ్యి జో మూర్కుడుచి సెక్కి గెచ్చవయ్ గెలెదె. చి రితి జోచి చోడి తెంతో జెతికయ్ †వాదుకయ్ జోవయింక మారయ్ గెలెదె.

9 జో మూర్కుడు జలోసొ కేనె తెంతో జా తయెదె మెలె, సయ్తాన్చి సెక్కి తెంతో బార్ జా తయెదె. అయ్లె, జో సయ్తాన్చి ఒగ్గర్ సెక్కి తెన్ అబద్దుమ్చ ‡మాయల్ జత వెల్లి వెల్లి కమె గట్టిజ కెర కెర, 10 నాసెనుమ్తె గెచ్చుక తిలసక మోసిమ్ కెరెదె. కిచ్చొక మెలె, సత్తిమ్ తిలిసి జేవ్ ప్రేమ కెరుక నెసిలచి రిసొ రచ్చన జతి నాయ్. 11 సత్తిమ్ జేవ్ నెసిలి రిసొ, ‘అబద్దుమ్, జలె, నంప కెర్తు’ మెన, ‘జేవ్ అత్తు గుడ్డి జతి రితి జా మోసిమ్తె దెర్పు సేత్తు’ మెన దేముడు సార్చ కెర తయెదె. 12 దస్సి,

* 2:3 2:3 డీసయ్లిన్చి పుస్తకుమ్తె దసొ మాన్సుచి రిసొచ కొడొతె ‘జంతు’ మెన టాలి తెన్ సంగితయ్. డీసయ్లిసి 12:9, చి 13 అద్యయిమ్ తెంతో 17 అద్యయిమ్ ఏద, చి 19, 20 అద్యయల్ దెక. † 2:8 2:8 నెంజిలె ‘కోడుక’. డీసయ్లిన్ 19:21తె సయ్తాన్చి సిన కెర్తె తిలసచ సయ్స్యముల్క ప్రబు జోవయించి చోడితెచి కథుమ్క మారెదె. జా కండా జోవయించి కోడుకయ్ టాలి జతయ్. ఇన్నెకోడుచి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. ‡ 2:9 2:9 డీసయ్లిసి 12:9, చి 13 అద్యయిమ్ దెక. 13:13తె మాయచ వెల్లి వెల్లి కమెచి కోడు అస్సె.

§ 2:13 2:13 నెంజిలె, ప్రబుక నంపజతన మొత్తుమ్తె తుమ్ నొవో జతి రితి తొలితో నంపజంక మెనయ్ జో నిసొన్ల మెన ఈంజ ఎత్తి తొలితో రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె అస్సె. * 2:13 2:13 మెలె, పాపుమ్తె తెంతో, జేవ్ కెర్ల పాపల్చి సిచ్చ తెంతో, చి సయ్తాన్చి రాజమ్ తెంతో రచ్చించుప జంక.

కో సత్తిమ్ నంప కెర్తి నాయ్, గని పాపుమ్క ఆన జవుల గే, సిచ్చతె గెచ్చుల.

ప్రబుక నంపజలన రచ్చనతె గెతిన్చి

13 ప్రబు ప్రేమ కెర్త ఒ బావుడ్లు, తుమ్చి రిసొ దేముడుక అమ్చి సర్ల నే సంగిలె నెంజె. రోజుక తుమ్చి రిసొ జోవయింక అమ్చి సర్ల సంగితనుమ్. కిచ్చొక మెలె, సీతుమ్ *రచ్చించుప జంక మెన మొదొల్ తెంతో జో నిసొన్లన్. కీసి రచ్చించుప జంక మెలె, తుమ్ జోవయించయ్ జతి రితి జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్తు తుమ్క సుద్ది కెర్తి వాటు, చి సత్తిమ్ తుమ్ నంప కెర్తి వాటు. 14 ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుచి గవురుమ్తె తుమ్ బెదితి రిసొ, తుమ్ ఇసి సుద్ది జంక సత్తిమ్ నంప కెరుక మెన దేముడు తుమ్క బుకార్లన్. కేన్ వాటు బుకార్లన్ మెలె, అమ్ సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్లి వాటు. 15 జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ, చి అమ్చి అత్తి దిలిసి ఎత్తి, మెలె, అమ్ ఒత్త తిలి పొది సికడ్డిసి కి ఇన్నె తెంతో ఉత్తుమ్ రెగ్ల సికడ్డిసి కి, తుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, జయి రితి ఇండ.

దెస్సలొనీకచ రిసొ పవులిన్చి ప్రార్దన

16 ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుక్రీస్తు, అన్నె అమ్క అబ్బొ జలో దేముడు జోవయించి దయక అమ్క ప్రేమ తా, కెయళ తెయళ తిలి దయిరిమ్ దెతి పరలోకుమ్తె గెచ్చ జతి దయిరిమ్ కి అమ్ ఎత్తిజిన్క దా అస్సి. 17 జలె, ‘తుమ్చి పెట్టి తుమ్క జోవయించి ఆత్తుకచి దయిరిమ్ కెర్తె తా తుమ్ కెయళ తెయళ సత్తిమ్ ఇండితి రితి సత్తిమ్ లట్టబ్బి రితి తుమ్క డిట్టుమ్ నిదానుమ్ కెర్తె తత్తు’ మెన అమ్ ప్రార్దన కెర్తనుమ్.

3

అమ్చి రిసొ కి ప్రార్దన కెర

1 పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ మెలె, బావుడ్లు. ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్తె సూనయ్తికయ్ జా కీసి తుమ్తె పలితుమ్ దెర్లి గే, అమ్ ఇన్నె సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తిసి కి అడ్డు నెంతె జీన పలితుమ్ దెర్లె తవున్ మెన అమ్చి రిసొ తూమ్ ప్రార్దన కెర. 2 బుద్ది నెంజిల కుస్సిదుమ్చ మాన్సుల్ కెర్త అల్లర్

తెంతో అమ్ రచ్చించుప జతి రితి తుమ్ ప్రార్థన కెర. సగుమ్జిన్ ప్రబుక నంప కెర్తి నాయ్, గెద.

3 ప్రబు, నముకుమ్ జలొసొ, చి తుమ్ ఆత్మక డిట్టుమ్ తతి రితి జో సెక్తి దెయెదె, చి సయ్తాన్ కెరయ్త అల్లర్ తుమ్క నే లయితి రితి జొయ్యి అడ్డు దెయెదె. 4 తుమ్చి రిసొ 'అమ్ సంగిల్ రితి నిదానుమ్ కెర్తతి, నిదానుమ్ కెర్తె తవుల' మెన ప్రబుచి తెడి దయిరిమ్ తెన్ అస్సుమ్. 5 జోవయించి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ కెర్తి రితి, దేముడుచి ప్రేమ క్రీస్తు పుత్తున్చి నిదానుమ్, తుమ్చి పెట్టి ప్రబు దెవుసు.

కామ్ కెర కెర జితిన్చి రిసొ

6 బావుడ్లు, ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుమ్క కిచ్చొ ఆడ్ర దెతసుమ్ మెలె, ప్రబుక నంపజలొ కేన్ బావొ కిచ్చొ కామ్ నే కెర్తె బద్దుకుమ్ జా జితయ్ గే, 'నిదానుమ్ తెన్ కామ్ కెర కెర జియ్' మెన అమ్ సంగిలిసి పిట్టవన్తయ్. దసొచొక తుమ్ దూరి తా. 7 అమ్ కెర్తి రితి తుమ్ దెక సికిలె చెంగిలి మెన తుమ్ సొంత జాన్పు. తుమ్చి తెన్ అమ్ తిలి పొది బద్దుకుమ్ జము నాయ్. 8 చి డబ్బుల్ నే దెతె కచి అన్నిమ్ కమొ నాయ్, గని కక్క బొద నే కెర్తి రిసొ, సైమ సేడ సేడ రాతి మెద్దెనె *సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జితె తిలమ్. 9 జితిసి గట్ర తుమ్తె ఆరి నజుక జతి, చి అమ్చి కామ్చి రిసొ, గని 'అమ్క దెక జేవ్ కి బుద్ధి సిక్కుత్' మెన, దస్సి సొంత కామ్ కెర కెరయ్ జిలమ్. 10 కిచ్చొక మెలె, "కో కామ్ కెరె నాయ్ గే, కవున్ కి నాయ్" మెన ఆడ్ర దిలమ్. 11 తుమ్క కిచ్చొక సంగితసుమ్ మెలె, తుమ్తె సగుమ్జిన్ బద్దుకుమ్ జా కామ్ నే కెర్తె, ఆరి బుల బుల వేర మాన్పుల్చి కామ్ పిట్టయ్తతి మెన సూన అస్సుమ్. 12 దస మాన్పుల్చి రిసొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్ తెన్ కిచ్చొ ఆడ్ర దెతసుమ్, కిచ్చొ బతిమాల్ప జా సంగితసుమ్ మెలె, "బమ్మ నెంతె పూచి తెన్ తుమ్ సొంత కామ్ కెరనయి జియ్" మెంతసుమ్. 13 బావుడ్లు, చెంగిల్ కామ్క జెతిసి ఎత్తి కెరుక తుమ్ బద్దుకుమ్ జా నాయ్.

14 ఈంజ ఉత్తమ్తె అమ్ సంగిల్ రితి కో కెరె నాయ్ గే, 'జోవయింక బుద్ధి జెతికయ్ రితి గడియ లాజ్ జవున్' మెన, జో కొన్సొ గే తుమ్ దెక చి జోవయింక జా ముదెనె తుమ్తె బెదవన నాయ్. 15 జోవయింక విరోదుమ్ దెక నాయ్, గని జోవయింక 'క్రీస్తుచి తెడి బావొ జయెదె' మెన, జోవయింక బుద్ధి జెతె ఎదక జోవయించి పూచి జో కెర్తి రితి జోవయింక సికడ.

* 3:8 3:8 వవులు టంబుగుడ్డల్ తున తెయార్ కెరెదె.

ఆకర్చి ప్రార్థన

16 సేంతుమ్ దెతో ప్రబు సొంత తుమ్చి పెట్టి జోవయించి సేంతుమ్ పూర్తి దెతె తవున్. తుమ్ ఎత్తిజిన్క ప్రబు తోడు తవున్.

17 ఆవ్ పవులు సొంత ఆతు తెన్ ఈంజ ఆకర్ కోడు రెగిడ్డిసి. అంచి ఎత్తి ఉత్తమ్క 'అంచి' మెన ఆవ్ ఇసి రెగిడ్డిసి గుర్తు జవున్. అంచి రెగ్గుక ఇసి తయెదె.

18 అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయ తుమ్క ఎత్తిజిన్ తెన్ తవున్!

తిమోతిక రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు తిమోతిక రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్త్రమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 యేసుక్రీస్తుచి రిసా అంచితె సిక నంపజా నిదానుమ్ జా అంచొ పుత్తు జలో రితో ప్రేమ తిలో తిమోతిక జో *క్రీస్తు జలో యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా జోచొ బారికి జలో ఆవ్ పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

†సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్యతి రిసా ఆవ్ బులుక మెన అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలో ‡దేముడు, పరలోకుమతె అమ్ బెదితి దయిరిమ్ దిలో క్రీస్తు జలో యేసు ఆడ్ర దా అస్తి.

§అబ్బొన్ జలో దేముడుచి అమ్చొ ప్రబు జలో క్రీస్తుచి దయ కన్కారుమ్ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్!

సగుమ్జిన్ వేర కోడు సికడ్డిన్చి రిసా

3 ఆవ్ మాసిదొనియ ప్రదేసిమి గెతె తిలి పొది తుక ఆవ్ బలవంతుమ్ కెర్లిసి కిచ్చొగె జాన్సి. జా కోడు తుయి నిదానుమ్ కెరు. కిచ్చొ మెలె, “ఒత్తచ అమ్చ నంపజలసతెచ జేవ్ సగుమ్జిన్ వేర కోడు నే సికయతి రితి తుయి ఎపెసు పట్టుమ్తె తా జోవయింక ఆడ్ర దా కెరు” మెలయ్. ఆవ్ అన్నె దస్సి సంగితసి. 4 మాన్సుల్ కవి ఉచర్ల రితయ్ మత్తెలివొ, ఉగల్చి ఉప్పిరి ఉగల్చ, పూర్గుల్చ సెకుమ్లుతె జెర్మిలసచి రిసాచ మత్తెలివొచ, కొడొచి ఉప్పిరి కొడొచ తగులు ఉచర్లె తత్తతి. జా కామ్క నెంజె. దసచచి రిసా ఉచర్లె తిలె, ఆరి సత్తిమ్ నెంజిలిన్ కి ఒత్త బెద తయెదె, చి ఆరి లట్టబై తవుల, చి ముక్కిమ్క దేముడు దిలి కామ్క అడ్డు కెరెదె. జోవయింక కామ్ జర్గు కెర్లిన్క కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్.

5 ఈంజ ఆడ్ర అమ్ కిచ్చొక దెతసుమ్ మెలె, జేవ్ మాన్సుల్ కెర్తి రితి తగుల్ కెరయ్యతి రితి నాయ్, గని తుమ్చి ఉప్పిర్చి ప్రేమయ్చి రిసా.

* 1:1-2 1:1-2 ‘క్రీస్తు’ మెలె, ‘దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసాక తెద్రయిందె చి అంచయ్ జల మాన్సుల్క జో విలువ కెరెదె’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు పూర్గుమ్ తంతో సంగ తిలో. జలె, యూదుల్ తెన్ ‘క్రీస్తు’ మెలె, జో రచ్చించుప కెర్తొసాచి అర్దుమ్ తయెదె.

† 1:1-2 1:1-2 ‘సుబుమ్ కబుర్’ మెలె, యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమతె జా అమ్చి సాపుమ్ వయ అమ్క నయ్తాన్చి రాజిమ్ తంతో విడ్డల్ కెర పరలోకుమచి రాజిమ్తె బెదయ్లిన్చి రిసాచి కబుర్. ‡ 1:1-2 1:1-2 నెంజిలె, ‘దేముడు, పరలోకుమతె అమ్ బెదితి వాటు జలో క్రీస్తుయేసు; యోహాను 14:4, 6; ఆడ్ర దా అస్తి. పరలోకుమతె అమ్ బెదితి వాటు క్రీస్తుచి రిసా జోచి ఉప్పిరి అమ్చి దయిరిమ్ అస్సి, జొయ్య అమ్క దొర్కు జలి దయిరిమ్.’ § 1:1-2 1:1-2 నెంజిలె ‘అమ్క అబ్బొ జలో....’

ఈంజ అమ్చి ప్రేమ కిచ్చొ మాయచి నెంజె. అంచి పెట్టిచి సత్తిమ్కయ్, ‘సత్తిమ్ కెర్తసుమ్’ మెన జాన్తి దయిరిమ్ జయి, చి కిచ్చొ మాయ నెంజిలి అమ్చి నముకుమ్కయ్చి ప్రేమయ్ ఈంజ. 6 సగుమ్జిన్ మాన్సుల్, వేర బుద్దుల్తె బెదిత కామ్క నెంజిల కొడొ లట్టబ్బిన్తె అలవాట్ జా దసితె గెచ్చు మార్పుప జా అస్తి. 7 ‘దేముడుచ ఆగ్గుల్ సికడ్డన ఆమ్’ మెనంతతి, గని జేవ్ సొంత సంగితిన్చి అర్దుమ్ నేన్తి, చి ‘ఈంజేవ్ జేవ్ కొడొచ ఆగ్గుల్చ అర్దల్ ఇసి దస్సి’ మెన జేవ్ సంగిలె కి, జేవ్ అర్దల్ జేవ్ కి నేన్తి.

8 దేముడు మోసే తెన్ దిలి ఆగ్గుల్చి అర్దుమ్ సరిగా నాయిమ్ తెన్ సికడ్డె తిలె చెంగిలి మెన అమ్ జానుమ్. 9 గని తుమ్ ముక్కిమ్క కిచ్చొ ఉచర మెలె, సత్తిమ్ ఇండిత మాన్సుల్చి రిసా నాయ్, గని దేముడు పూర్గుమ్ తంతో ఆగ్గుల్ దా అస్సి మెలె, ఆగ్గుల్ తెన్ బెదితి బుద్ది నెంజిల చి సొంత ఇస్తుమ్ అయ్లి రితి ఇండితసచి రిసా, దేముడుక విరోదుమ్ జలి రితి ఇండితస చి పాపుమ్ సుదల్చి రిసా, దేముడుచి సుద్ది బుద్ది నెంజిలస చి జోవయింక ఆడ్రనచి రిసా ఆగ్గుల్ దా అస్సి. అన్నె కచి రిసా మెలె, అబ్బొదింసిక జవున్, అయ్యఅబ్బొ అత్య కెర్తసచి రిసా, కేన్ మాన్సుక జవున్ అత్య కెర్తసచి రిసా, 10 లంజెబుద్ది ఇండితసచి రిసా, మున్సుబొదల్ తెన్ మున్సుబొదల్ లంజెకమొ కెర్తసచి రిసా, మాన్సుల్క దెర లాబుమ్ కెరంతసచి రిసా కి, అబద్దుమ్బుద్ది ఇండితస చి అబద్దుమ్ సాచి సంగితసచి రిసా కి, మెనయ్ దేముడు ఆగ్గుల్ దా అస్సి. అన్నె, జో దేముడు సికడ్డిన్తె కిచ్చొ బుద్ది జలెకి బెదె నాయ్ గే, జా ఎత్తిచి రిసా జో ఆగ్గుల్ దా అస్సి. 11 దేముడు సికడ్డిసి కేనె ముక్కిమ్క డీస్తయ్ మెలె, అంక ‘సూనవు’ మెన పరలోకుమచి సంతోసుమ్ తిలో దేముడుచి పరలోకుమచి ఉజిడ్డి పరలోకుమచి గవురుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ తెయి డీస్తయ్.

దేముడు పవులుక దయ కెర్లన్

12 ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ కామ్తె అంక బుకార్లొ అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక అంచి సర్ద ఆవ్ సంగితసి. అంక ‘నిదానుమ్ కెరెదె’ మెన అంక నంప కెర్లి రితి, ఆవ్ జోవయింక సేవ కెరుక ఆవ్

విలువ తిలి రితి జో దెక, అంక నిసాన ఈంజ సేవక దొర్కు జలి సెక్తి ఎత్తి జో దా అస్సె. ¹³ అగ్గె, జలె, జోవయింక 'దేముడు నెంజె' మెన ఆవ్ దూసుప కెర్తె తిలయ్, జోవయింక విరోదుమ్ జా జోవయించ మాన్సుల్క అల్లర్ కెర్తె తిలయ్, జోవయింక నిస్కారుమ్ దెకితె తిలయ్. గని ఆవ్ నేన కెర అన్మానుమ్ జా దస్సి కెర్లయ్, చి జోవయించి దయక జో అంక చెమించుప కెర్లన్, ¹⁴ అన్నె, అమ్చొ దేముడు ప్రబుచి ఎదివాట్ దయక యేసుక్రీస్తుక నంపజతనకయ్ దొర్కు జతి నముకుమ్ ప్రేమయ్ అంచి పెట్టి జెర్మయ్లన్. ¹⁵ కేన్ కోడుచి సత్తిమ్ కచితుమ్ జో దస్సి కెర్లిసి దెకయ్తయ్ మెలె, 'పాపుమ్ సుదల్కయ్ రచ్చించుప కెర్తి రిసాయి యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జలన్' మెలిసి. ఆవ్ కి పూర్తి పాపుమ్చొ, ఎత్తిజిన్చి కంట ఆవ్ ఒగ్గర్ పాపుమ్చొ. ¹⁶ గని జో దేముడు కిచ్చొచి రిసా అంచి ఉప్పిరి జోవయించి దయ తిలన్ మెలె, ఆవ్ పూర్తి పాపుమ్చొ కెర్ల అల్లర్ జో ఒర్పువ జా చెమించుప కెర్తెన్ తెన్ జోవయించి ప్రేమ పూర్తి రుజ్జు జంకయ్. దస్సి, జో నిసాన్సతె కో అంక దెకిలె, ఆమ్ కి రచ్చించుప జా పరలోకుమ్తె గెచ్చుమ్దే మెన దయిరిమ్ జా నంపజవుల. ¹⁷ ఎత్తి ఉగలు ఏలుప కెర్తె రానొ జలో నే మొర్తొ, నే డీస్తా ఎక్కి దేముడుక ఉగల్చి ఉప్పిరి ఉగల్క పరలోకుమ్చి గవురుమ్, మరియాద కలుగు జవున్! ఆమేన్.

తిమోతిక పవులు దిలిసి ఆడ్ర

¹⁸ తిమోతి, అంచొ పుత్తున్, కిచ్చొ ఆడ్ర తుక దెతసి మెలె, కిచ్చొ కామ్ తుచి అత్తి సార్పు కెర దెతసి మెలె, తుక 'అంచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్చి రిసా బుల్తు' మెన జా దీసి జోవయించ కబుర్లు సంగితనచి అత్తి దేముడు సంగిలిసి తుయి జర్గు కెరు. పాపుమ్చి ఉప్పిర్చి ఆత్మయుద్దుమ్తె జా దీన్చ జో సంగిల కొణె తుక ఆత్మాయ్దల్ జతు; జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ వేర బుద్దుల్ చి ఉప్పిరి జీన్తి రితి ¹⁹ చి సత్తిమ్క నిదానుమ్ తా, పాపుమ్ నే ఇండితె, 'చెంగిల్' మెన తుయి జాన్లిసి పూర్తి మెన్ను నిదానుమ్ కెరయ్ దయిరిమ్ తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెరు. సగుమ్జిన్, జలె, 'చెంగిల్' మెన జేవ్ జాన్లిసి నెన ముల కెర, జేవ్ అగ్గె ఒప్పున తిలి నముకుమ్ జెచ్చి పాడ్ కెరన గెల అస్సి. ²⁰ జోవయింతె కొన్న మెలె, హుమెనైయును చి అలెక్కంద్రు. దస్సి కెర, దేముడుచి మరియాద కడ అస్సి. 'దస్సి పాపుమ్ ముల సిక్కుతు' మెనయ్, జేవ్ సిచ్చు జతి రితి జోవయింక క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ సయ్తాన్చి అత్తి ఆవ్ సార్పు కెర దా అస్సి.

2

దాక్వెల్లో చి రిసా సంగుమ్చ ప్రార్దన కెర్తెన్చి రిసాచి కోడు

¹ తొలితొ తుక ఆవ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్ ప్రార్దన కెర్తెన్చి రిసా కిచ్చొ ఏక్ కోడు ఆవ్ బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, దాకువెల్లో ఎత్తిజిన్చి రిసా, జోవయింక కామ్క జెతిసి దొర్కు జతి రితి తుమ్ ప్రార్దనల్ కెర. జోవయింక ప్రబు తోడు తతి రితి ప్రార్దనల్ కెర, చి ప్రబు కెర్ల దయ కమొచి రిసా కి జోవయింక తుమ్చి సర్ద సంగ. ² అన్నె కిచ్చొ మెలె, దేసిమ్క ఏలుప కెర్ల అదికారుల్ ఎత్తిజిన్చి రిసా అమ్క చెంగిల్ దెకుత్ మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర. అమ్ ఎత్తిజిన్ అల్లర్ నెంతె సేంతుమ్ తెన్ జింక జయెదె, అడ్డు నెంతె ప్రబుక బక్తి కెరుక జయెదె, చి మరియాద తెన్ జిమ్దె.

ఎత్తిజిన్ నంపజా రచ్చించుప జతు మెన ప్రబుచి ఉద్దెసుమ్

³ దస్సి ప్రార్దన కెర్లె చెంగిలి, అన్నె 'చెంగిలి' మెన అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తెసా జలో దేముడు ఒప్పున్తయ్. ⁴ కిచ్చొక మెలె, 'సత్తిమ్ జాన్తు! రచ్చించుప జతు' మెనయ్ మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్చి రిసా జోవయించి ఉద్దెసుమ్. ⁵ కిచ్చొ సత్తిమ్ జాన్తు మెన ఇస్తుమ్ జతయ్ మెలె, జో ఎక్కిలోయి దేముడు జలిసి, చి జోవయింక చి మాన్సుల్క మదెనె జతొసా ఎక్కిలోయి తిలిసి, మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లో రచ్చించుప కెర్తెసా జలో క్రీస్తు జలో యేసుయి. అన్నెయ్ కిచ్చొ సత్తిమ్ జేవ్ జానుక జోవయించి ఇస్తుమ్ మెలె, ⁶ జో కెర్లి ముక్కిమ్ కామ్. మెలె, 'సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతి వరుమ్ ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ సంగితి అవ్కాసుమ్ తవున్' మెనయ్ జోవయించి సొంత జీవ్ దా మొర గెచ్చ, అమ్క సయ్తాన్ తెంతొ జో నెత్తవ గెలిసి. ఈంజయ్ కోడుచి సత్తిమ్ సరిగా సమయుమ్ దేముడు అమ్క రుజ్జు దెకయ్లో.

⁷ దస్సి, "తుయి అంచొ బారికి జా అంచి అదికారుమ్ తెన్ యూదుల్ నెంజిల ఎత్తిజిన్క, మాన్సుల్తె గో, చి జోవయింక సుబుమ్ కబుర్ సూనవ బోదన కెరు" మెనయ్ ప్రబు అదికారుమ్ దా అంక తెద్రవ అస్సె. కో జవున్ వేర సంగిలె, తుమ్ నంప కెర నాయ్. ఆవ్ సత్తిమ్ సంగితసి.

ప్రబుక కిసి మరియాద దెంక గే

⁸ ప్రార్దనల్చి రిసా జలె, అంచి ఇస్తుమ్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్ కేన్ బెద జెతి పొది మున్నుబోదలి ప్రార్దన కెర్తె. దేముడుక పూర్తి సత్తిమ్ తా, పెట్టి కిచ్చొ

కోపుమ్ నెంతె, కిచ్చొ జట్టి జతిసి నెంతె. సుద్ది తిలి అత్తో ఉక్కుల ప్రార్థన కెర్తు. ⁹ దస్సి, కి, తేర్బోదలు కక్కయ్ లాజ్ నే కెర్తి రితి, బుద్ది తెన్ బడాయ్ నెంతె, చెంగిల్ బందన తంక. నెండి తెన్ బడాయ్ చి పోని. బజార్ గే వెండి గే ముత్యల్ గే తియనుక పోని. బడాయ్ చ పాలల్ కి పోని. మరియుద తెన్ని తంక. ¹⁰ దేముడుక బక్తి కెర్తి కేన్ తేర్బోదక కి సూటి కెర్తిస్ కిచ్చొ ముక్కిమ్ మెలె, మాన్సుల్ క కన్యారుమ్ దెకిత జేవేచ కము.

¹¹ తేర్బోదల్, జలె, ప్రార్థనక బెద జెతన, తుక్లె తా వెన కిచ్చొ గవురుమ్ నే ఉచరంతె, సూన సూన సికితె తత్తు. ¹² ప్రార్థనక బెద జెతన కేన్ తేర్బోద కి బోదన కెరుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్, మున్సుబోదల్ చి ఉప్పిరి అదికారుమ్ జేవ్ ఆనసుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్, తుక్లె తంకయ్. ¹³ ఆదాము మెలొ మున్సుబోదక దేముడు తొలితో జెర్మయ్ లన్. పడ్డొకయ్ తేర్ని జలి హవ్వక జెర్మయ్ లన్. ¹⁴ పడ్డొ, సయ్ తాన్ చి అత్తి తొలితో మోసిమ్ జలొసా ఆదాము నెంజె, హవ్వ మెలి జా తేర్బోద సయ్ తాన్ చి కోడు సూన పూర్తి మోసిమ్ జా గెచ్చ, దేముడుచి సెలవ్ కోడు పిట్టవ తొలితో పొరపాట్ జలి. ¹⁵ ఒత్త తెంతొ, కళ్లల్ నొప్పుల్ తెన్ తేర్బోదల్, బోదల్ పాయిక మెన దేముడు దా అస్సె. గని జేవ్ కళ్లల్ జలెకి, కేన్ తేర్బోద ప్రబుక సంపజా నిదానుమ్ తా ప్రేమ తెన్ ఇండ, వేర బుద్దుల్ నెంతె, ప్రబుచి సుద్ది తెన్ సత్తిమ్ తెన్ ఇండెదె, జయ్యి రచ్చించువ జయెదె.

3

కిసా మాన్సు సంగుమ్ చొ పాస్టర్ జంక

¹ 'ప్రబుచి కోడు' మెన ఏక కిచ్చొ కచితుమ్ తుమ్ దెరనుక మెలె, సంగుమ్ క పాస్టర్ జంక కో ఉచర్తయ్, చెంగిల్ కామ్ ఉచర్తయ్.

² జలె, పాస్టర్ జతొసా కీసా మాన్సు తంక మెలె, జోవయింక 'సత్తిమ్ చొ మాన్సు' మెన ఎత్తిజిన్ చినితి రితి జో తంక. జోవయింక ఎక్కిలి తేర్ని తంక, *కిచ్చొతె కి నిదానుమ్ బుద్ది ఇండితొసా జో తంక, బుద్ది సుదొ జో జంక, †జో ఇండితిన్ క వేర మాన్సుల్ చి మరియుద నే కడ్డొసా, వేర తెంతొ జెత మాన్సుల్ క మరియుద కెర్తొసా జా, జోవయింక అన్నిమ్ గే టాన్ గే దెంక, చి తెలివి తెన్ బోదన కెర్తొసా జో తంక. ³ సూర్ పితొసా, బేగి కోపుమ్

* **3:2** 3:2 గ్రీకు బాన చి జా కోడుతె సూరు గట్ర పితిన్ ముద్దొ కెరంతిన్ చి అర్దుమ్ కి, వేర కము ఎత్తితె ముద్దొ కెరంతిన్ చి అర్దుమ్ కి, తయెదె.

† **3:2** 3:2 నెంజెలె 'ప్రబుచి గవురుమ్ దెకయ్ తి సుద్ది తెన్ తతొసా తంక'. ‡ **3:6** 3:6 తొలితో సయ్ తాన్ దూత జా తిలన్. § **3:7** 3:7 అన్నెయ్ సంగుమ్ చి మరియుద కి గెచ్చెదె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి మరియుద కి గెలి రితి డీనెదె.

జతొసా పోని, మెత్తన మాన్సు కావలె. గగ్గొల్ జతొసా పోని, డబ్బుల్ ఆన జతొసా పోని.

⁴ జోవయింక సొంత గేరుక జో బుద్ది తెన్ ఏలుప కెరుక, చి జో సంగిలి కోడు జేవ్ సూన్ తి రితి, జోవయింక అన్నె మాన్సుల్ క జేవ్ మరియుద దెకిత్ రితి, జోవయింక బోదల్ క జో సికడుక. ⁵ కిచ్చొక మెలె, జోవయింక సొంత గేర్ క బుద్ది తెన్ ఏలుప కెరుక జో నేన్లె, దేముడుచి సంగుమ్ చ మాన్సుల్ క కిసి దెకెదె!

⁶ నొవర్ క సంపజలొసా పాస్టర్ జంక బెదె నాయ్. దస్సి అదికారుమ్ నొవర్ క సంపజలొసాక దిలె, గవురుమ్ క పులెదె. †సయ్ తాన్ మొదొల్ క దస్సి పులిలన్, చి జో సిచ్చ జంక అస్సె. జలె, జో మాన్సు దస్సి పులిలె, జో కి జా సిచ్చ సేడుక జయెదె. ⁷ పాస్టర్ జతొసాక వేర మాన్సుల్ 'సత్తిమ్ చొ మాన్సు' మెన చినితి రితి జో ఇండుక. నెంజెలె, †జోవయింక మరియుద గెలె, 'జిన్లయ్' మెన సయ్ తాన్ సర్ద జయెదె.

సంగుమ్ చి వెల్లెల మాన్సుల్ కిన్ తంక

⁸ సంగుమ్ చి సేవ కెర్తె అన్నె వెల్లొ జతన కి దస్సి మరియుద ఆనన్ తి సుద్ది ఇండితన తంక. కిచ్చొ మాయబుద్ది నెంజెలన జేవ్ తంక. మాయకొడొ లట్టబ్బన పోని. సూర్ నే పితొసా, డబ్బుల్ ఆన తిలన పోని. ⁹ జోవయింక పెట్టి కిచ్చొ మాయ నెంతె ప్రబు సికడ్డిసి, చి ప్రబుక సంప కెర్తె ఎత్తిజిన్ క రచ్చన దొర్కు జతయ్ చి రిసాచి జో బార్ కెర్తి గట్టు, పూర్తి నిదానుమ్ జేవ్ సంపజా తంక. ¹⁰ జా సేవక జోవయింక నే నిసాన్లె, జా కామ్ నే దెతె అగ్గె, జేవ్ సంపజా నిదానుమ్ తతిసి జేవ్ ఇండితిసి సరిగా పరిచ్చ జా రుజ్జు డీసుక. జోవయింక 'నిజామి సంపజా సత్తిమ్ ఇండితతి' మెన రుజ్జు అయ్లె, జా సేవతె బెదవుక జయెదె.

¹¹ దస్సి కి, దస్సి కామ్ తె బెదిత తేర్బోదలు కి మరియుద ఆనన్ తి సుద్ది ఇండితన తంక. సొండెలివొ పోని. కిచ్చొతె కి నిదానుమ్ కెరన బుద్ది ఇండుతు. కిచ్చొ రగుమ్ కామ్ జేవ్ కెర్లె కి, నముకుమ్ జల మాన్సుల్ జతు.

¹² జలె, జా సేవ కెర్తె మున్సుబోదల్ అన్నె కిన్ మాన్సుల్ తంక మెలె, ఎక్కి తెర్ని తెన్ తంక, పడ్డొ జోవయింక బోదల్ క జోవయింక గేర్ క చెంగిల్ ఏలుప కెర్తన జా తత్తు. ¹³ కిచ్చొక మెలె, కో దస్సు వెల్లెల మాన్సుల్ రిత జా సంగుమ్ చి సేవ నముకుమ్

తెన్ నిదానుమ్ కెరుల గే, మాన్సుల్ జోవయింక గవురుమ్ దెకుల, అన్నె యేసుక్రీస్తుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్ జేవ్ లాజ్ నెంతె కెరుక ఒగ్గర్ దయిరిమ్ జవుల, అన్నె, జా సుబుమ్ కబుర్ క 'సత్తిమ్' మెన మాన్సుల్ దయిరిమ్ జవుల.

ప్రార్థనక బెద జెతి పొది కిసి తంక

14-15 తుమ్చితె బే బేగి గెచ్చుక అంక ఇస్తుమ్, గని 'ఏక్ వేల ఆవ్ ఆల్నిమ్ జా గెలె, ప్రబుచి కుటుంబుమ్ జల రిత సంగుమ్చ కిసి ఇండుక గే, సంగుమ్తె కిసి నిదానుమ్ తెన్ తంక గే మదెనె సిక తత్తు' మెనయ్ ఈంజేవ్ కొడొ ఆవ్ రెగిడ్డిసి. ప్రబుక నంపజలస మొత్తుమ్ జీవ్ తిలో ఎక్కిలో దేముడుకయ్ కుటుంబుమ్ రితి గేర్ రితి జయెదె. జా కుటుంబుమ్క గేర్క దెకిలె, దేముడుచి బోదనచి సత్తిమ్క డిట్టుమ్ టీచడ్డి స్తంబుమ్ రితి జయెదె.

16 దేముడుచి గుట్టు కో అగ్గె నేన్లె కి, అప్పె జానయ్ జా గుట్టు కెద్ది ముక్కిమ్చి మెలె, "జో ఈంజ లోకుమ్తె మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లన్, జోవయింక 'అస్సె' మెన మాన్సుల్క రుజ్జు అయ్లి. జోవయించి ఆత్మసెక్కిక 'నిజుమి దేముడుచో పుత్తుసి జయెదె' మెనయ్ రుజ్జు అయ్లి. పరలోకుమ్చ దూతల్ కి జోవయింక దెకితె తిల. ఒండి లోకుమ్చ దేసిమ్మలుతె జోవయించి రిసా సూనయ్ జతయ్. ఈంజ లోకుమ్తెచ మాన్సుల్ ఒగ్గర్ జిన్ జోవయింక నంపజయి అస్తి. ఉక్కిల్ జా పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చు గవురుమ్ జయి అస్సె" మెన ఒప్పన అస్సుమ్ గెద. జా నిజుమ్.

4

తిమోతిక దెతి బోదన

1 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ ఏక్ కోడు కచితుమ్ సంగితయ్ మెలె, పడ్డొక సగుమ్జిన్ క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ పిట్టవన, మోసిమ్ కెర్త ఆత్మల్క చి బూతల్ సికడ్డన్క సూనుల. 2 కిసి దస్సి మోసిమ్ జవుల మెలె, కిచ్చొ చెంగిల్ గే పాపుమ్ గే చినితి సెక్కి పిట్టవన్ల మాన్సుల్ 'సత్తిమ్' మెన జోవయింక అబద్దుమ్ సంగుల. 3 'పెండ్లి జంక గారు' మెనుల, అన్నె, కిచ్చొ కిచ్చొచి రిసా 'జా కంక గారు' మెన దన అబద్దుమ్చ మాన్సుల్ సికడుల; 'సర్ల తెన్ కతు' మెనయ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జెర్వువ జోవయింక నంపజా సత్తిమ్ జాన్తనక జేవ్ వస్తువల్ దా తిలె కి.

4 నాయ్, గెద, దేముడు జెర్వుయ్లిసి ఎత్తి చెంగిలి, చి "తుయి దిలది" మెన సర్ల తెన్ జోవయింక ఒప్పనై, కిచ్చొయ్ కి కంక జయెదె. 5 కిచ్చొక మెలె, "కంక జయెదె" మెన దేముడు సంగిలి కోడుచి రిసా గే, పడ్డొ కతోసా జోవయింక ప్రార్థన కెర్లి రిసా కి జా వస్తువ సుద్ది అస్సె.

6 జలె, ఒత్తచ నంపజలసక తుయి ఈంజ ఎత్తి సికడ్డె, క్రీస్తు జతో యేసుక చెంగిలో సేవ కెర్తొసా జస్తె. అన్నె, క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి బోదన, సరిగచి బోదన, తుయి అప్పెక నిదానుమ్ ఇండిలి సత్తిమి తుచి పెట్టి పలితుమ్ దెరెదె. 7 మాన్సుల్ అవ్వి ఉచర్లి దేముడుక విరోదుమ్ జతిసి చి మంతిరివోచ వెర్లి వెర్లి కొడొ చి జోవయించ మత్తెలివోక తుక దూరి కెరు.

ప్రబుచి సేవ ఎక్కి నిదానుమ్ కెరుక పూచి తెన్ అలవాట్ కెరను. 8 కిచ్చొక మెలె, కామ్ కెర కెర ఆగ్ డిట్టుమ్ కెరంతి అలవాట్ చెంగిలి, గని ప్రబుచి సేవ కెర్లిస్తె *ఆత్మక నిదానుమ్ కెరనై, ఆత్మకయ్ డిట్టుమ్ జలె, మాన్సుక ఒగ్గర్ చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె కి కామ్క జెతయ్, పరలోకుమ్తె గెలె కి కామ్క జయెదె. 9 'ప్రబుచి కోడు, ఈంజ' మెన కచితుమ్ దెరను. 10 కిచ్చొక మెలె, అమ్ ఆత్మక ప్రబుక పూర్తి నిదానుమ్ జా ఆత్మక డిట్టుమ్ జతి రిసా కిచ్చొక బద్దుకుమ్ నే జతె సైమల్ కెరన్లి రితి ఒత్త అస్సుమ్ మెలె, జీవ్ తిలో ఎక్కిలో దేముడుచి ఉప్పిరి అమ్చి దయిరిమ్ తియ అస్సుమ్. జోయ్యి ఎత్తిజిన్క రచ్చించువ కెర్తొసా, అన్నె ముక్కిమ్క జోవయింక నంపజలసకయ్.

11 ఈంజ బోదన ఎత్తిచ కొడొ తుయి అదికారుమ్ తెన్ సికడ్డె తా. 12 తుయి ఉబెడొ రితో దాక్ జలెకి, తుక జేవ్ నిస్కారుమ్ నే దెకితె తుక దెక సికిత్ రితి తుయి ప్రేమ తా, ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్క డిట్టుమ్ నిదానుమ్ తా, ప్రబుచి సుద్ది తా, చెంగిల్ లట్టబై తా, సత్తిమ్ ఇండితె తా. తుయి దస్సి జలె, తుక దెక జేవ్ కి సికుల.

13 ఆవ్ జెతె ఎదక సంగుమ్తె దేముడుచి కొడొ సదు కెర్తె తా, బుద్ది సికడ్డె తా, చి బోదన కెర్తె తా. 14 పడ్డొ, జా సుట్టు, ప్రబుచి సంగుమ్చ వెల్లి మాన్సుల్చి సబతె తిలస తుక †బోడి చడ ప్రార్థన కెర్లికయ్, జోవయించ కబుర్లు సంగితో ఎక్కిలోచి అత్తి దేముడు తుచి రిసా కోడు సంగిలన్. జో దేముడు తెదొడి దిలి వరుమ్ తుయి పాడ్ కెరు నాయ్; నిదానుమ్ వాడిక కెర్తె తా.

* 4:8 4:8 కొరింథిల్క రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 9:24-27 దెక.

† 4:14 4:14 1:8, చి తిమోతిక రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 1:6 దెక.

15 జలె, తుచి పూచి తిలి ఈంజ ఎత్తి, తుయి ఎక్కి మెన్సు నిదానుమ్ కెరై తా, చి తుక 'ఆత్మక వడ్డ అస్సె, డిట్టుమ్ అస్సె, జోవయింక నంప కెరుక జయెదె' మెన ఎత్తిజిన్ చినుల. 16 తుయి జాగర్త దెకను. తుయి కిచ్చొ సికడై గే సరిగా ఉచర, సిక్కడు. జా బోదన సరిగా నిదానుమ్ సికడై తా. కిచ్చొక మెలె, జా నుబుమ్ కబుర్ తెయి తుచి రచ్చన కి, సూన్తనచి రచ్చన కి.

5

వేర వేర మాన్సుల్క కీసి దెకుక గే సంగిలిసి

1 కేన్ జవున్ మంత్రొ మాన్సుల్క కిచ్చొ జవున్ కెర తిలె సరి కెర గని, జోవయింక గోల కెర నాయ్. గని అబ్బొదక కీసి మరియాద తెన్ సంగుక జయెదె, ప్రేమ తెన్ జో మాన్సుల్క సంగు. ఉబెడల్క 'అన్నొబావొ' మెలి రితి దెక. 2 మంత్రొవొ తేర్బోదల్క 'అయ్యొ' మెలి రితి దెక, ఉబెడివొక 'బేని' మెలి రితి పూర్తి సుద్ది తిలి మెన్సు తెన్ దెక.

3 మాలజ్ జా నిజుమ్ రండెల్ జల తెర్బోదల్క గవురుమ్ దెక తోడై కెర చెంగిల్ దెకితె తా. 4 గని, కేన్ రండెల్ మాన్సుక పుత్తర్లు జవున్, దువిసివొ జవున్, నత్తుర్నివొ జవున్, నత్తిన్నివొ జవున్ అస్తి జలె, జెచ్చొ ముక్కిమ్క జోవయించి సొంత మాన్సుల్క దెకితి పూచి కెరనుక సిక్కుతు, అయ్యసిని పాయిలి సైమ నెతోయిలి రితి. 'దస్సి కెరుక చెంగిలి' మెన దేముడు సంగితయ్. 5 గని కో నిజుమ్ రండెలి జా, జాక కోయి మాన్సు తోడు నెంజిలె, దేముడుక 'జొయ్యి రచ్చించుప కెర్పు' మెన, జా మాన్సు రాతి మెద్దెని జోవయింక ప్రార్దన కెరై తయెదె. జో తెన్ తోడై నజితె తయెదె. 6 గని వేర బుద్దుల్ చి జలె, జేవ్చి ఆసల్కయ్ సుకుమ్ తెన్ జలె కి, దస్సి జలె జితె పొది ఆత్మక మొర్లి రితి జా తయెదె. 7 జలె, రండెల్ మాన్సుల్చి మరియాద నే గెతి రితి జేవ్ జితి రిసా, ఇసి ఆడ్ర దేసు. 8 కో జలెకు జోవయించ సొంత మాన్సుల్క, అన్నె ముక్కిమ్క సొంత కుటుంబుమ్క చెంగిల్ దెకె నాయ్ గే, పోసె నాయ్ గే, జో మాన్సు ప్రబుక నే నంపజలి రితి జా, నంపనెంజిలోసాచి కంట పాపుమ్చొ జయెదె.

9 కేన్ రండెల్ మాన్సుచి వయసు అరవయ్ వెర్పుల్క తొక్కి నెంజిలె, జా ఎక్కిలోక పెండ్లి జా తిలిసి జలె, సంగుమ్చి సేవ కెర్తసతె జాక టీవడుక జయెదె. 10 గని జాక కీసి మాన్సు మెన ఎత్తిజిన్ జానుక మెలె, కన్కారుమ్ దెకితి మాన్సు జా తంక, జేవ్చి బోదల్క చెంగిల్ పోస తంక, వేర తెంతొ అయ్ల మాన్సుల్క మరియాద కెర తతె తంక, గోత

అయ్ల నముకుమ్ జల వెల్లెల మాన్సుల్క చట్టొ దోవ తంక, బాదల్ తిలసక తోడు కెర తంక. కిచ్చొ జలెకి చెంగిల కమొ కెర్తి మాన్సు జా తంక.

11 గని తొక్కి వయసుచ రండెల్ మాన్సుల్క సంగుమ్చి సేవతె తుమ్ టీవడ నాయ్. వేర ఆసల్ జా ప్రబుక పచ్చిల్ రితి జలె, అన్నె పెండ్లి జంక ఆస జవుల. 12 జేవ్ "ప్రబుచి సేవ కెర్తె తయిందె, అన్నె పెండ్లి జంక నెసి" మెన తొలితొ సంగ తా, జా సేవతె బెదిలె పడ్డొ అన్నె పెండ్లి జా ములిలె, అబద్దుమ్ జలి నింద సేడుల. 13 పడ్డొ, రండెల్ జల ఉబెడిబ రితసక ఎత్తి తోడు దిలె, బద్దుకుమ్ జా పేడివొ పేడివొ బుల బుల, సొండెల్ కొడొ సికుల. వేర మాన్సుల్చి కామ్చి నెడిమి జా జోవయించి కామ్ పిట్టవుల, నెంజిల కొడొ లట్టబుల. 14 జాకయ్, తొక్కి వయసుచ రండెలివొ అన్నె పెండ్లి బోదల్ పాయ జోవయించి గేర్ తిలిసి ఎత్తి చెంగిల్ దెకుత్, చి జోవయించి రిసా అమ్ కో సయ్తానచ మాన్సుల్ అమ్క నింద కెరుక వాట్ తయె నాయ్. 15 రండెల్ జల ఉబెడిబ సంగుమ్జిన్ ప్రబుచి సేవ ముల దా సయ్తాన్ సికడ్డి బుద్దితె గెచ్చు అస్తి.

రండెల్ మాన్సుల్క కో దెకుక

16 జలె, ప్రబుక నంపజలి కేన్ మాన్సుచ మాన్సుల్తె రండెల్ మాన్సుల్ అస్తి జలె, జా నంపజలి మాన్సు జోవయింక దెకితె తవున్. జేవ్చయ్ రండెలివొక సంగుమ్ పోసుక పోని. చి ఎద్దరె తోడై నెంజిల రండెలివొక తోడు కెర్తి డబ్బుల్ సేంసడ జోవయింకయ్ తోడై దెతె. 17 ప్రబుచి సంగుమ్చి సేవ కెర్త వెల్లొ మాన్సుతె కో చెంగిల్ ఏలుప కెర్తతి, ముక్కిమ్క జోవయింతె కో నిదానుమ్ బోదన కెర్తతి బుద్ది సికడ్డతి, వేర వెల్లొ మాన్సుల్క చి కంట జోవయింక ప్రెజల్ ఒగ్గర్ ఏలుప దెక అన్నెయ్ తోడు దెతు. 18 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కోడు మోసాచి అత్తి రెగిడ్డినతె కిచ్చొ మెన ఏక్ టాలి ఉచరుక జయెదె మెలె,

* "కెల్నె గిడ్డల్ దాన్ సుదయ్తె పొది సుదయ్త బెయిలల్క వ్రూంతి బంధుక నెంజె. పోన్" పడ్డొ, † "కామ్ కెర్తొసా జోవయించి జతమ్ నజన్కుక నాయిమ్" మెన సంగిలి కోడుచి అర్దుమ్ తుమ్ కెరన.

19 సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్తె కక్క జవున్ కో జలెకు కిచ్చొ జవున్ నింద కెర తిలె, దొగుల తీగ్గ సాచుల్చి సాచి సూన్లెకయ్, జా సాచి బెదిలెకయ్, జా నింద సూన్తి రితి ఏలుప దెకు. 20 గని కో సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ పొరపాట్ జస్తి తత్తతి గే, సంగుమ్చ ఎత్తిజిన్చి మొక్కె జోవయింక తీర్పు

* 5:18 5:18 ద్వితీయాపదేశ కాండుము 25:4. † 5:18 5:18 లూకా 10:7.

నంగు, చి దెక తా తిల మాన్సుల్ దస తప్పుల్ కెరుక బియుల.

21 దేముడుచి మొక్కె, యేసుక్రీస్తుచి మొక్కె, పరలోకుమ్చ దూతల్చి మొక్కె, తుక ఆవ్ ముక్కిమ్క సంగితసి మెలె, రుజుల్ సరిగా నే సూన్తె తీర్పుల్ కెరు నాయ్ అన్నె కక్క మొకమాటుమ్ నే దెకితె తీర్పు కెరు.

22 పడ్డె, బమ్మ తెన్ కక్క బోడి చడ ప్రబుచి కామ్క అదికారుమ్ దేసు నాయ్. చెంగిలో నెంజిలో మాన్సుక దస్సి అదికారుమ్ దిలె, జోవయించి పాపుమ్తె తుయి బెదిల్ రితి జయెదె. అన్నె మాన్సుల్చి పాపుమ్తె తుయి బెదు నాయ్. దసితె దెర్పు నే సేడ్డె, ప్రబుచి సుద్ది తెన్ తా.

23 పడ్డె, సుద్ది కావలె మెన తుయి రితి పాని పితసి, కిచ్చొగె. గని అప్పె తెంతో తుచి పెట్టిచి బాద చి తుచి ఆగ్చ అన్నె బాదల్ చి రిసా ఓస్తు మెన ఇదిల్ ద్రాచ రన్నుమ్ పి.

24 జలె, తీర్పు కెర్తినచి రిసా అన్నె కిచ్చొ మెలె, బమ్మ తెన్ తీర్పు కెరు నాయ్. సగుమ్జిన్ పాపుమ్ కెర్తిన సొస్తుమ్ డీస్తయ్, చి రుజు కెరుక జతయ్. గని అన్నె సగుమ్జిన్ కెర్తి పాపుమ్ లుంక తా, ఎక్కి పడ్డొకయ్ డీసెదె. 25 దస్సి కి, సత్తిమ్ కమొ సొస్తుమ్ డీసుల, గని మొదొల్కయ్ నే డీసెలెకి, ఎల్లకాలుమ్ లుంకడుక నెంజె.

6

ఎజొమాన్సుక గొతిమాన్సుల్, గొతిమాన్సుల్క ఎజొమాన్సు కిసి దెకుక గే సంగిలిసి

1 కో నంపజల గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి గే, జోవయించ ఎజొమాన్సుక గవురుమ్ దెకితె తత్తు, చి జేవ్ ఇండితి బుద్దిచి రిసా ప్రబుచి నావ్క జవున్ జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ జవున్ కో నిస్కారుమ్ ఉచరుక నాయ్. 2 జేవ్ గొతి మాన్సుల్తె కచ ఎజొమాన్సు నంపజల జవుల గే, *అమ్చ ఎజొమాన్సు ఆము ఎక్కి రిత జలమ్ గే మెన ఉచరుక జలెకి, జేవ్ గొతిమాన్సుల్ జోవయించ ఎజొమాన్సుక గవురుమ్ దెకుక ముల్లు నాయ్. 'జేవ్ ఎజొమాన్సు కి ప్రబుక నంపజలస' మెనయ్ జయి ప్రేమకయ్ అగ్గెచి కంట అన్నె నిదానుమ్ జోవయించి సేవ కెరుక. ఇస నిదానుమ్ బుద్దుల్ తుయి సికడు.

డబ్బుల్ ఆసక వేర బుద్దుల్ చి రిసా సంగిలిసి

3 జలె, ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచ చెంగిల్ కెర్త బుద్ది కొడొక చి జోవయింతెన్ బెదితి సుద్దిబోదసక

కో నెస కెర వేర సికడ్లె, 4 గవురుమ్క జాని మెనన్లె కి, జో కిచ్చొయ్ నేనె. ప్రబుచి సర్దబుద్ది జోవయించి పెట్టి నెంజిలి రిసా, ఆరిచ కొడొచి ఉప్పిరి కొడొ తెలివి తెన్ బెదవ జుజయ్తి ఆసయి తెన్ జో మాన్సు తయెదె. కొడొ తెన్ దస్సి జుజయ్తిసి, చి దస్సిచిక జట్టు జతిసి, జలె, కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్తయ్ మెలె, గోసల్, టంటల్లు, దూసెనల్, ఎక్కిలోచి ఉప్పిరి అన్నెక్కో అన్మానల్ జతిసి, 5 నే కుట్టిత తగులు, దసయ్ బాదల్. దసయ్ బుద్దుల్ జత మాన్సుల్చ ఆత్తుల్ పాడ్ జా అస్తి, జోవయించి పెట్టి కిచ్చొయ్ సత్తిమ్ నాయ్. 'దేముడుచి కామ్ కెర్తి రితి అమ్ డీసెలె, డబ్బుల్ లాబుమ్ జయెదె' మెన ఉచర నాయ్ దేముడుచి రిసా దస తెలివి కొడొ మాన్సుల్క సికడ్డతి.

6 నిజుమి దేముడుచి కామ్ కెర్తె లాబుమ్ తయెదె. గని డబ్బుల్చి లాబుమ్ నెంజె, అన్నె 'జో దిలిసి సాలు' మెలి రితి సేంతుమ్ అమ్చి పెట్టి తిలెకయ్ అమ్క జా లాబుమ్, ఆత్తుయి రగుమ్ లాబుమ్ తయెదె. 7 'జో దిలిసి సాలు' మెలి బుద్ది తెన్ అమ్ కిచ్చొక తంక మెలె, అమ్ జెర్మ ఈంజ లోకుమ్తె కిచ్చొ ఆనుమ్ నాయ్, చి మొర్లె కచితుమ్ ఈంజ లోకుమ్ తెంతో కిచ్చొయ్ నెము నాయ్. 8 గని అమ్క కతిసి గలంతిసి తిలె, సాలు. 9 గని ఈంజ లోకుమ్చి సొమ్నారుమ్ జంక ఆస జలస సయ్తాన్చ కమొ కెరయ్తినతె దెర్పు సేడ్డతి, బోసుతె సేడ్డి రితి. దస్సి ఆస తిల మాన్సుల్ బుద్ది నెంజిల పాడ్ కెర్త ఆసల్తె దెర్పు సేడ్డతి. దస ఆసల్ మాన్సుల్క పూర్తి పాడ్ కెర నాసెనుమ్ కెర్తతి. 10 కిచ్చొక మెలె, పాపల్ ఎత్తిక డబ్బుల్ ఆస చేరు రితి జా ఆదారుమ్ జయెదె. దస్సి ఆస జలి రిసా, సగుమ్జిన్ నంపజల ప్రబుక ముల, ఒగ్గర్ బాదల్ జా జోవయించి పాపుమ్ కతతి.

నిదానుమ్ తా మెన తిమోతిక పవులు రెగిడ్డిసి

11 తుయి, మాత్తుమ్, దేముడుచొ మాన్సు. దస్సి పాపుమ్చి ఎత్తిక తుయి దూరి తా. కిచ్చొచి రిసా తుయి ఆస జంక మెలె, సత్తిమ్ ఇండితిసి, ప్రబుక పూర్తి నిదానుమ్ తతిసి. నముకుమ్ తతిసి, ప్రేమ, బాదల్ ఒర్పువ జతి సెక్తి, గగ్గొల్ నే జతి సేంతుమ్ బుద్ది మెత్తన బుద్ది తతిసి, దసచకయ్ తుయి ఆస జా. 12 తుచి నముకుమ్చి బవుమానుమ్ దొర్కు జతె ఎదక తుయి పూర్తి నిదానుమ్ ప్రబుచి కామ్ కెర్తె తా. ఒగ్గర్జిన్ సాచుల్చి మొక్కె ప్రబుక తుయి నంపజలిసి తుయి ఒప్పన్లి తెంతో, పరలోకుమ్తె గెచ్చ కెయ్క తెయ్క తా గెతి చి జోవయింతెన్

* 6:2 6:2 తీతు 2:9-10 దెక. † 6:13 6:13 మత్తయి 27:11, మార్కు 15:2, లూకా 23:3, యోహాను 18:33-37.

అప్పై ఇండితి వరుమ్ తుక ప్రబు దిలన్, గెద. జా వరుమ్ దెరను. 13 యేసుక్రీస్తు †పొంతి పిలాతు అదికారిచి మొక్కె సాచి సంగ ఒప్పుణ్ణో, గెద. జలె, ఎత్కిక జీవ్ దెతో జీవ్ తిలో దేముడుచి మొక్కె పడ్డో జో క్రీస్తుచి మొక్కె 14 తుక కిచ్చో ఆడ్ర ఆవ్ దెతసి మెలె, ప్రబు జలొ అమ్చొ యేసుక్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్ర జెతి ఎదక, ప్రబుచి సుద్దిచి రుజ్జు తతి రితి, జోవయించి గవురుమ్ నే కడ్డ రిసా, ప్రబు తుక తియార్లి కామ్ తుక దిల ఆడ్రల్ ఎత్కి తుయి నిదానుమ్ కెరై తా. 15 యేసుప్రబు కెయెక అన్నె ఉత్ర జెయెదె మెలె, దేముడు అబ్బొసి కెయెక జర్లు కెరెదె గే, తెదొడ్కయ్. జో దేముడు అబ్బొసి ఎత్కిచి కంట వెల్లో తిలో ఎక్కిలో దేముడు, రానల్క రానొ జలొ, ఎజొమాన్లుక ఎజొమాని జలొసా. 16 జో దేముడు అబ్బొసి ఎక్కిలో నే మొరై ఎల్లకాలుమ్ తతోసా. జో జితి పరలోకుమ్చి ఉజిడి కెద్ది మెలె, కోయి ఇదిల్ పాసి కి గెచ్చుక నెతిరి. కో మాన్సు కెయ్య కి జోవయింక దెకితి నాయ్, దెకుక నెతిర్తి. జోవయింక గవురుమ్ అదికారుమ్ కెయెక తెయెక తవున్! ఆమేన్.

సామ్సార్లుక సంగిలి కొడొ

17 జలె, ఈంజ లోకుమ్చి ఆస్తి కలుగు జల సామ్సార్లు జల సంపజలన్క తుయి కిచ్చో ఆడ్ర దేసు మెలె, గవురుమ్ ఉచరంతు నాయ్, పడ్డో, సామ్సారుమ్క సంప కెర్లు నాయ్. జా ఎత్కి పాడ్ జితిసి. గని దేముడుచి ఉప్పిరి జోవయించి నముకుమ్ పూర్తి తిత్తు. అమ్ మాన్సుల్ సంతోసుమ్ తెన్ వాడిక కెర్తి రితి అమ్క దొర్కు. జలిసి ఎత్కి దెతోసా జొయ్యి, గెద.

18 జేవ్ సామ్సార్లు, జలె, కీసి తంక మెలె, అన్నె మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకిత ఒగ్గర్ కమొ కెర్లు. దస్సి తిలె, ఆత్మక సామ్సారుమ్ జవుల. జేవ్ మున్సు నే జతె, నెంజిలనక సర్ల తెన్ దర్ముమ్ తెన్ దెతు. 19 దస్సి ఇండిలె, జోవయింక కలుగు జితి ఆత్మ సామ్సారుమ్ పడ్డొక కి జోవయింక కామ్క జెయెదె, మొరై పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయెక తెయెక చెంగిల్ జితి వరుమ్ ప్రబు దిలిసి జోవయింక జెయిమ్ జయెదె.

ఆకర్ కొడు

20 ఓ తిమోతి, ప్రబు తుచి అత్తి సార్లు కెర దిలి, జోవయించి కామ్ తుయి కెర్తి వరుమ్ దెర నాయ్, జోవయించి సత్తిమ్ సికడ్డె తా. సుద్ది నెంజిల ఆరిక ఆరిచ కొడొ, దేముడుక దస కొడొ విరోదుమ్ జతతి, గెద, దస కొడొక, చి 'గ్యానుమ్' మెన గ్యానుమ్ నెంజిలిన్క, చి మాన్సుల్ కొడొ

జుజయ్తిన్క తుయి దూరి కెరు. 21 కిచ్చొక మెలె, 'గ్యానుమ్' మెన గ్యానుమ్ నెంజిలిన్క 'జయ్యి సత్తిమ్' మెన సగుమ్జిన్ సంగ సికడ, సంపజల సుబుమ్ కబుర్తె ముక్కిమ్ తిలిసి పిట్టవన, పొరపాట్ జా అస్తి.

ప్రబుచి దయ తుమ్చి తెన్ తవున్.

తిమోతిక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు తిమోతిక రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్

మొదొల్ కోడు

1-2 ప్రేమ తిలో అంక పుత్తు జలో రితో తిమోతిక, దేముడుచి నెలవ్చి రిసా యేసుక్రీస్తుచి రిసా సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా జోచొ బారికి జలో ఆవ్ పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

“అంచొ పుత్తు జలో యేసుక్రీస్తుక కో నంపజవుల గే, జేవ్ పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె బెద, మొర్లె అంచి తెన్ జింక ఆవ్ వరుమ్ దెతసి” మెన ప్రమానుమ్ కెలో దేముడు అంక జోవయించి కామ్క నిసాన అదికారుమ్ దా అస్సె.

జలె, దేముడు అబ్బొన్చి అమ్క ప్రబు జలో క్రీస్తు జలో యేసుచి దయ కన్కారుమ్ సేంతుమ్ తుచి ఉప్పిరి తవున్!

తిమోతి చి నముకుమ్చి రిసా పవులు సర్ద జలిసి

3 దేముడుచి సేవ పొరపాట్ నెంతె సత్తిమ్ తెన్ ఆవ్ కెర్తసి మెన అంక దయిరిమ్. అంచ పూర్ణుమ్చ కి జోకయ్ జొకర్తె తిల. ఆవ్ కెయ్య ప్రార్దన కెర్లె కి, తుక నే పచ్చితె, తుచి రిసా జో దేముడుక అంచి సర్ద ఆవ్ సంగితసి. 4 తుక అన్నె దెకుక కోర్ప జా, రాతి మెద్దెన ఉచర్తె తత్తసి. తుక అన్నె దెకిలె, పూర్తి సర్ద జయిందె. తుయి ఏడ్డిసి ఆవ్ ఏద కెర్తసి, 5 చి మాయ నెంజిలి తుచి నిదానుమ్చి నముకుమ్చి రిసా ఉచర్లె, మంతిర్అప్పది జలి లోయి చి అయ్యద్ జలి యునీకే చి అగ్గె తెంతో చి నముకుమ్ తిలిసి ఆవ్ ఏద కెర్తసి. జోవయించి ఎదిలి నముకుమ్ తుచి పెట్టి కి తయెదె. 6 జాకయ్ తుక ఆవ్ అప్పె కిచ్చొ ఉచరవడ్డిసి మెలె, జా సుట్టు ఆవ్ తుక బోడి చడ ప్రార్దన కెర్లిన్ తెన్ దేముడు తుచి పెట్టి దిలి వరుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ పలితుమ్ దెర్తి రితి తుయి వాడిక కెర్తె తా. 7 కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి దిలిసి అమ్క బియ్యారల్ తత్తు మెన నాయ్, గని “అంచి పరలోకుమ్చి ఆత్మనక్తి, అంచి ప్రేమ, అంచి తిరించి బుద్ధి జోవయించి పెట్టి కామ్ కెర్తె తా పలితుమ్ దెర్చు”.

8 జాకయ్, పూర్తి దయిరిమ్ తెన్ తా, అమ్చొ యేసుప్రబుచి రిసాచి సాచి సంగుక తుయి లాజ్

జా నాయ్, గని తుచి పెట్టి తిలి దేముడుచి సెక్తిక సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తి రిసాచి అల్లర్ తుయి కి ఒర్చుప జా. పడ్డొ, జోవయించి రిసా ఆవ్ జేల్తె తిలిన్క లాజ్ జా నాయ్. 9 ఈంజొ దేముడు అమ్క నిసాన సయ్తాన్చి రాజిమ్ తెంతో రచ్చించుప కెర, జోవయించి సుద్ది అమ్ ఇండిత్ రితి అమ్క బుకారా అస్సె. అమ్క కిచ్చొ పున్నిమ్ అమ్ కెర్లిన్చి రిసా నాయ్, గని “క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా జతో యేసుచి ఆత్తి జోవయించి ఉప్పిరి అంచి దయ తియిదె” మెనయ్, కిచ్చొ నే జెర్మయలి అగ్గె తెంతో సాంత *ఇస్టుమ్ జా అమ్క జా వరుమ్ దిలన్. 10 అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలో యేసుక్రీస్తు ఈంజు లోకుమ్తె బార్ జలిసి తెన్ ఈంజు జో దిలి వరుమ్ రుజ్జు జా అస్సె. యేసుప్రబు మొర్చుచి ఉప్పిరి జిన పాడ్ కెర గెల కెర, పరలోకుమ్తె గెతి జివ్, ‘పరలోకుమ్తె గెతి అమ్కానుమ్ దొర్చు జయెదె’, ‘నాసెనుమ్తె గెచ్చుక పిట్టుక జయెదె’ మెన రుజ్జు దెకవ, జా రుజ్జు జలిన్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ అమ్క దొర్చు కెర అస్సె.

11 జలె, ఈంజు సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనవ బోదన కెర్తి రిసా జోవయించి బారికి జా బులుక మెన, ప్రబు అంక నిసాన అదికారుమ్ దిలన్. 12 ఈంజయి కామ్ ఆవ్ కెర్లి రిసా ఆవ్ ఇన నైమల్ సేడ్డిసి. గని అంక లాజ్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆవ్ నంపజలోసాక జాని, చి †జోచి అత్తి ఆవ్ సార్చు కెర్లిసి కిచ్చొ పాడ్ నే జతి రితి, లోకుమ్చ మాన్సుల్క తీర్చు కెర ఎలుప కెరుక మెన ప్రబు గవురుమ్ తెన్ అన్నె జెతికయ్ జా వెల్లి దీసి ఎదక జో దెకుక జోక సెక్తి అస్సె మెన అంక పూర్తి దయిరిమ్ అస్సె.

13 జలె, అంచితె తుయి సూన్ల బోదన కొడొ రితి యేసుక్రీస్తుచి తెడిచి నముకుమ్చి ప్రేమ తెన్ తుయి నంపజలన్క సికడ్డుక ములు నాయ్. 14 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి సికడ్డొ ప్రబు తుచి అత్తి సార్చు కెర దిలి సత్తిమ్ కిచ్చొ పాడ్ నే జతి రితి తుయి జాగర్త దెకితె తా.

15 ఆసియా ప్రదేసిమ్చ ఎత్తిజిన్ అంక ములిల మెన జాన్చి. జోవయింతె పుగెల్లు చి హెర్టొగెనే, గెద. 16 గని ఒనేసిపొరుక, జలె, జోవయించి గెర్చ ఎత్తిజిన్క ప్రబు కన్కారుమ్ దెకితె తవున్. జో ఒగ్గర్ సుట్టు అంక ప్రేమ దెకవయ్ దయిరిమ్ కెర్తన్. ఆవ్ జేల్తె తిలిన్చి రిసా జో లాజ్ జయె నాయ్. 17 జో ఇత్తల్ ఈంజు రోమ్ పట్టుమ్తె జా, సర్ద తెన్ అంక చజ జా తోడు దిలన్. 18 ‘యేసుప్రబు అన్నె ఉత్త్ర జా లోకుమ్చక తీర్చు కెర్తి జా వెల్లి దీసిక ఒనేసిపొరుచి

* 1:9 1:9 రోమియల్ 8:29-30, ఎవెను1:5. † 1:12 1:12 నెంజెలె, ‘అంచి అత్తి జో సార్చు కెర్లిసి కిచ్చొ...’

ఉప్పిరి జో కన్యారుమ్ తితి రితి దేముడు వరుమ్ దెవున్' మెనయ్ అంచి ప్రార్థన ఎపెనుతె జో తోడ్ కెర్లన్ ఎత్తి. తుయి పూర్తి జాన్సి.

2

తిమోతిక పవులు అన్నె నిదానుమ్ సంగిలిసి

1 అంచొ వుత్తు, క్రీస్తు జలో యేసుచి దయక తుక జో దిలి సెక్కిక తుయి డిట్టుమ్ తా. 2 చి ఒగ్గర్ సాచుల్చి మొక్కె తుయి అంచితె సూన్లిసి ఎత్తి. జేవ్ కి అన్నె మాన్సుల్క సికడ్డి రితి, నిదానుమ్ తిల అన్నె మాన్సుల్క తుయి సికడు. 3 పడ్డొ, చెంగిలో తిలో కేన్ జమాను కిసి బాదల్ ఓర్పుప జా నిదానుమ్ కెరెదె గే, తుయి కి ప్రబుచి కామ్చి రిసా బాదల్ సేడ్డిసి తుయి కి ఓర్పుప జా నిదానుమ్ తా. 4 పడ్డొ, జమాన్లుతె బెదితోసా చెంగిలోచొ జలె, కామ్తె తిలె, వేర మాములుమ్ మాన్సుల్చ కమొతె జో బెదె నాయ్, నెంజిలె వేరచితె బెదిలె, సిక్కు జా జోవయింక దిలి కామ్ పిట్టయెదె. జోచొ ఎజొమాని మెన్సితి రితి జో తియార్లి కామ్ చెంగిల్ కుట్టువుక మెన మెన్సు దా ఎక్కి నిదానుమ్ కెరెదె. 5 పడ్డొ, నిగితి కెల్క జవున్ బెదితోసా జలె, జేవ్ కెర్లయ్చి బెదితి రితి కెర్లకయ్ జో జీన గురి నజనుక జయెదె. 6 పడ్డొ, పంటొ లాయిలె పొది, కో తొలితొ జోవయింక వాట నజనుక విలువ మెలె, నిదానుమ్ కామ్ కెర్లొ తిలోసా విలువ, బద్దుకుమ్చొ నాయ్, గని నిదానుమ్ కెర్లొసా. 7 ఆవ్ ఇన్నె రెగిడ్ల టాలివొచి రిసా చెంగిల్ ఉచరు. తుయి పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతి రితి ప్రబు తుక సికడెదె.

చి సెక్కి

8 యేసుక్రీస్తు దావీదు పూర్గుమ్చొచి సెకుమ్తె జెర్మ మొర అన్నె జిలిసి ముక్కిమ్క తుయి ఉచార కెరంతె తా. జోచి రిసా ముక్కిమ్క ఆవ్ సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెరుక మెన ప్రబు అంచి అత్తి కామ్ సార్ప కెర దా అస్సె, గెద. 9 జయ్యి సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్తె తిలి రిసా ఇన సైమల్ సేడ అస్సి, కిచ్చొ జవున్ నేరిమ్ కెర్లొసా మెన దెకిల్ రితి అంక ఈంజేవ్ గొల్పుల్ బంద అస్తి. గని అంక కిచ్చొ దయిరిమ్ మెలె, దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ కోడు బందుక నెత్తిర్తి. 10 జాకయ్ దేముడు నిసాన్లనక 'సూన నంపజా క్రీస్తు జలో యేసుచి నావ్ తెన్ పాపుమ్ తెంతొ రచ్చొంచుప జా పరలోకుమ్తె గెచ్చు కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్, కిచ్చొ సైమల్ జలెకి ఆవ్ ఓర్పుప జతసి.

* 2:12 2:12 కొరిందిల్క రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్తుమ్ 4:8, డీనయ్లిసి 5:10, 20:4, 6 చి 22:5. † 2:19 2:19 సంక్యాకాండుము 16:5, 26.

11 'దేముడుచి కోడు ఈంజ' మెన ఏక్ కిచ్చొ కచితుమ్ దెరన్తనుమ్ మెలె, "జోవయింతెన్ మొర్దుమ్ మెలె, కచితుమ్ జోవయింతెన్ జిమ్దె.

12 జోవయింక నావ్చి రిసా బాదల్ ఓర్పుప జలమ్ మెలె,

కచితుమ్ జోవయింతెన్ *ఏలుప కెరుమ్దె.

'జోవయింక నేనుమ్' మెలి రితి ఇండిలె,

జో కి అమ్క 'జోవయింకయ్ నేని' మెన జో అమ్క తియనె నాయ్.

13 ఆమ్ నిదానుమ్ నెంజిలె కి,

జో ఎక్కి నిదానుమ్ తా గెతయ్."

జోవయింక సత్తిమ్చి రిసా జో అబద్దుమ్ కెరుక నెత్తె, జోవయింక కోడు పిట్టవుక నెత్తె.

కామ్క నెంజిత కొడొ జుజయ్తిన్చి రిసా జాగర్ద సంగిలిసి

14 ఈంజ ఉప్పిర్చి కోడుచి రిసా ఒత్తచ నంపజలన్క తుయి ఏద కెరవు, చి 'కామ్క నెంజిల రితయ్ కొడొ జుజయ్తిసి ముల' మెన ప్రబుచి నావ్ తెన్ జోవయింక జాగర్ద సంగు. 15 తుచి కామ్క 'చెంగిల్ కెర్లయ్' మెన దేముడు ఒప్పన్తి రితి జోవయింక ఎక్కి నిదానుమ్ జంక తుయి ఎక్కి ఆస జా, డొంగై సోగ వాటు గగ్గడ్డి రితి, సూన్తన పూర్తి అర్దుమ్ కెరంతి రితి, దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ సరిగా సిక్కుడు. దస్సి నిదానుమ్ తిలె,

తుక జో దిలి కామ్క 'నిదానుమ్ కెర్లయ్' మెనయ్ తుయి లాజ్ జంక నాయ్. 16 జలె, దేముడుచి మరియాద కడ రితి కామ్క నెంజిల కొడొ లట్టబ్బిసి, కొడొ జుజయ్తిసిక దూరి తా. దస కొడొతె బెదిలె, మాన్సుల్ అన్నె ఒగ్గర్ పాడ్ జతి రితి దేముడుక జోవయింక దూరి కెర్లి రితి జయెదె. 17 కిచ్చొ జలి గావు ఒగ్గర్ జలె, ఒండొయి మాన్సుక కా గెల కిసి పాడ్ కెరెదె గే, దస్సి, దస కామ్క నెంజిల కొడొ లట్టబ్బిసి మాన్సుచి ఆత్తుక పాడ్ కెరెదె. దస్సి జల మాన్సుల్, హుమెనెయును చి పిలేతును. 18 జేవ్ కిచ్చొ ఏక్ తప్పు సికడ్డితి మెలె, "మొర్ల మాన్సుల్క దేముడు జయడెదె మెలిసి పడ్డొకయ్ జర్గు జయెదె మెలిసి అబద్దుమ్. అగ్గెయి తెంతొ ఆత్మ రగుమ్క జర్గు జా అస్సె. ఆగ్గె రగుమ్క జర్గు జంక నెంజె"

మెన జేవ్ సికడ, సగుమ్జిన్చి సముకుమ్ పాడ్ కెర్తతి. 19 గని దేముడుచి రాజిమ్క 'గేరు' మెన దెకిలె, జా గేరుచి పునాదితె కిచ్చొ రెగ్ల అస్సె మెలె,

† "కో జోవయింక నిదానుమ్ తా జోచయ్ జా అస్సి గే ప్రబు జానె" పడ్డొ, "ప్రబుచి నావ్ కో దెర్తతి గే,

18 జేవ్ కిచ్చొ ఏక్ తప్పు సికడ్డితి మెలె, "మొర్ల మాన్సుల్క దేముడు జయడెదె మెలిసి పడ్డొకయ్ జర్గు జయెదె మెలిసి అబద్దుమ్. అగ్గెయి తెంతొ ఆత్మ రగుమ్క జర్గు జా అస్సె. ఆగ్గె రగుమ్క జర్గు జంక నెంజె"

మెన జేవ్ సికడ, సగుమ్జిన్చి సముకుమ్ పాడ్ కెర్తతి. 19 గని దేముడుచి రాజిమ్క 'గేరు' మెన దెకిలె, జా గేరుచి పునాదితె కిచ్చొ రెగ్ల అస్సె మెలె,

† "కో జోవయింక నిదానుమ్ తా జోచయ్ జా అస్సి గే ప్రబు జానె" పడ్డొ, "ప్రబుచి నావ్ కో దెర్తతి గే,

18 జేవ్ కిచ్చొ ఏక్ తప్పు సికడ్డితి మెలె, "మొర్ల మాన్సుల్క దేముడు జయడెదె మెలిసి పడ్డొకయ్ జర్గు జయెదె మెలిసి అబద్దుమ్. అగ్గెయి తెంతొ ఆత్మ రగుమ్క జర్గు జా అస్సె. ఆగ్గె రగుమ్క జర్గు జంక నెంజె"

పాపుమతే బెదుత్ నాయ్, గని ముల దెతు!” మెన రెగ్గ అస్సి.

20 జలె, కేన్ జవున్ వెల్లో గెరి ఎత్కి రగల్ గెర్చి కామ్చ సామన్లు తవుల. సగుమ్ బజర్చ, సగుమ్ వెండిచ, గని దారు తెన్ కి మత్తి తెన్ తెయార్ కెర్లన కి తవుల. జేవ్ సామన్లుతె సగుమ్, జలె, మాములుమ్ మరియాదచ కమొక వాడిక కెర్లన. సగుమ్, జలె, నిస్కారుమ్ కమొక వాడిక కెర్లన.

21 జలె కేన్ మాన్సు ఆత్మ నిస్కారుమ్ కెర్తి పాపుమ్ గెచ్చవన గెలె, జలె, మరియాద కామ్ కెర్తి సామన్చి రితి జయెదె. జో దస్సి సుద్ది జలె, కేన్ చెంగిల్ కామ్చి రిసా కి జో గేర్చొ ఎజొమానిక జో కామ్క జెయెదె. ప్రబుచి కామ్క తుయి దస్సి సుద్ది తిలి కామ్క జెతికయ్ వస్తు జా.

22 జాకయ్, బుద్ది నెంజిల ఉబెడల్ జత ఆసల్క తుయి దూరి తా, సుద్ది ఆత్మ తెన్ ప్రబుక ఎక్కి నిదానుమ్ తా జోవయించి నావ్ దెర్లన ఎత్కిజిన్ తెన్, సత్తిమ్బుద్ది, నిదానుమ్చి నముకుమ్, ప్రేమ, సీంతుమ్కయ్, జేవ్ తుయి కోర్ప జతె తా.

23 బుద్ది నెంజిల కామ్క నెంజిల కొణ్ణొ జుజయ్తిన్క దూరి తా. దసచతె బెదిలె మాన్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో గగ్గోల్ జా జట్టి జతతి. 24 పడ్డొ, ప్రబుచి సేవ కెర్తొ కేన్ మాన్సు జలెకి, గగ్గోల్ జతోసా జంక జయె నాయ్. జో కిసా తంక మెలె, మెత్తన తా ఎత్కిజిన్క చెంగిల్ దెకితోసా, తెలివి తెన్ చెంగిల్ బోదన కెర్తొసా, కుస్సిదుమ్ నే జతె బాదల్ ఓర్పుప జతోసా జంక. 25 పడ్డొ, చి బోదనక వేరయ్ సంగిత మాన్సుల్చి ఉప్పిరి గగ్గోల్ నే జతె జో మాన్సు మరియాద తెన్ సరిగా అర్దుమ్ సంగుక సికుక. దస్సి మరియాద తెన్, ‘జో మాన్సు తప్పు ఒప్పున విసారుమ్ జా సత్తిమ్ దెరన్సు’ మెన ఏక్ వేల దేముడు సెలవ్ దెయెదె, 26 చి సయ్తాన్తె దెర్ను సేడ్డిన్ తెంతొ, జోవయించి ఇస్టుమ్ రితి కెర్తొ తిలిన్తె తెంతొ జో మాన్సు విడ్డల్ జయెదె, చి బుద్ది జా ప్రబుచి ఇస్టుమ్ రితి కెరుక దెరెదె.

3

ఆకర్ దినాల్క మాన్సుల్చ బుద్ది

1 అప్పె, మాత్రుమ్, కిచ్చొ మెన తుయి చిను మెలె, ఈంజ ఉగుమ్చ ఆకర్ దినాల్క నెంజిల బాదల్ జెవుల. 2 తెదొడక మాన్సుల్ కిసి జవుల మెలె, వేర మాన్సుల్చ బాదల్క నే ఉచరై, ‘అమ్మి చెంగిల్ తమ’ మెనయ్ ఎక్కి జోవయింకయ్ జెవ్వి ఉచరంతె తవుల, డబ్బుల్ ఆస జయి గెచ్చుల,

* 3:11 3:11 బారికత్ 13:50-14:20 వెక.

సొంత గవురుమ్ సంగితె తవుల, బడాయ్ జతె తవుల, మాన్సుల్క చి దేముడుక దూసుప కెర్తె తవుల, అయ్యసిసిచి కోడు నే నూన్తె, జేవ్ పాయ్ పొసిలి సైమ సేడ్డిన్ నేన్ది రితి జేవ్ అయ్యసిసిక తోడ్ కెరుక ములుల, దేముడుచి సుద్ది నెంజిలన జవుల, 3 కన్కారుమ్ నేన్తె తవుల, మాన్సుల్ కట్టు తెన్ తంక నెసుల, కుస్సిదుమ్క అన్నె మాన్సుల్చి ఉప్పిరి ఆరిచ నిందల్ సంగితె తవుల, నే నేన్సన జవుల, మాన్సుల్క బియడ్డన జవుల, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కిక విరోదుమ్ సుదల్ జవుల, 4 ఉప్రమెన్సు తెన్ తవుల, ‘వేర మాన్సుల్క బాద కెర్తనుమ్’ మెన నే దెకితె ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెరుల, పుల తా బులుల, దేముడుక పచ్చ ఇస్టుమ్ అయ్లి సర్ల కెరంతె తవుల, 5 చి ‘దేముడుక జొకర్తనుమ్’ మెనన మాన్సుల్చి మొక్కె కిచ్చొ కిచ్చొ కమొ కెర్లె కి, జేవ్ ఇండితిసి దెకిలె, జోవయించి ఆత్మసెక్కిక జతి నాయ్, చి జేవ్ సంగితిన్ తెన్ జేవ్ ఇండితిసి బెదె నాయ్, జోవయించి సెక్కిచి రుజ్జు దెకయ్తి నాయ్. దస మాన్సుల్క తుమ్ బెదవన నాయ్, జోవయింక దూరి తా. 6 ఉప్రమెన్సుక “దేముడుచి కామ్ కెర్తనుమ్” మెన, దస మున్సుబోదల్తె సగుమ్జిన్ కిచ్చొ కెర్తతి మెలె, కచ కచ గెరలె సినేతుమ్ కెరన, తకు బుద్దిచ తేర్బోదల్క దెర్ను సేడవ, ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి సికడ్డతి. దస తేర్బోదల్ తవుల. జేవ్ కిచ్చొ కిచ్చొ పాపల్ కెర కెర పాపుమ్ వయన తా విడ్డల్ జంక నెత్త కిచ్చొ కిచ్చొ ఆసల్క దెర్ను సేడ. 7 కేన్ వెర్రి కోడు సికడ్డకి నూన, సత్తిమ్ చినుక ఎద్దరె నెత్తిర్తి.

8 పూర్గుమ్, మోసెచి కోడు ఒప్పునుక యన్నేన్ చి యంబ్రే నెన కెర కిసి వేరయ్ సికడ్డ గే, దస్సి ఈంజేవ్ అప్పాచ మాన్సుల్ సత్తిమ్ నెన కెర, వేరయ్ సికడ్డతి. ఈంజేవ్ ఆత్మక పాడ్ జలన, సత్తిమ్చి నముకుమ్ నెంజిలన. 9 గని జినుక నెత్తిర్తి. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ పూర్గుమ్చ దొగులచి పొరపాట్ బుద్ది కిసి రుజ్జు జలి గే, దస్సి ఈంజేవ్ అప్పాచ మాన్సుల్చి బుద్దిక కి ‘పాపుమ్చి’ మెన ఎత్కిజిన్ చినుల.

పవులు తిమోతిక సికడ్డిసి

10 అప్పె, మాత్రుమ్, తుక కిచ్చొ రెగిడ్డసి మెలె, అంచి బోదన, ఆవ్ ఇండితి బుద్ది, ప్రబుచి కామ్ కెర్తి ఆస తెన్ ఆవ్ జితిసి, అంచి నముకుమ్, బాదల్ ఓర్పుప జా ఆవ్ సీంతుమ్ తతిసి, అంచి ప్రేమ, అంచి నిదానుమ్, 11 మాన్సుల్ అంక కెర్ల అల్లరలు, ఆవ్ సేడ్డ బాదల్, పడ్డొ * అంతియొకయ్ పట్టుమ్తె ఈకొనియ పట్టుమ్తె, చి లుస్త

పట్టుమీత విరోధుమ్ సుదల్ కెర్ల అల్లర్ ఓర్పుప జలయ్ గే, తుయి దెక అస్సిన. గని జేవ్ కెత్తి అల్లర్ కెర్లె కి, ఎత్తి తెంతో ప్రబు అంక రచ్చించుప కెర్లె. ¹² గని ఆవ్వీ మెను నాయ్. కో జలెకి యేసుక్రీస్తుచి తెడి సత్తిమ్ ఇండుక మెన్ను దా అస్తి గే, కచితుమ్ విరోధుమ్ సుదల్చి అత్తి సైమల్ సేడుల. ¹³ పాపుమ్ ఇండితన, ఉప్రమెన్నుచి మాన్సుల్, మాత్తుమ్, వేర మాన్సుల్క మోసిమ్ కెర్లె తా, జెవ్వీ కి మోసిమ్తె దెర్ను సేడ అన్నె అన్నెయ్ పాడ్ జతె తవుల. ¹⁴ తుయి, మాత్తుమ్, తుయి సికిలిసి తుయి దయిరిమ్ జా డిట్టుమ్ నంపజలిసి ఎద్దరె నే ములితె, పూర్తి నిదానుమ్ తా. కత్తె కత్తె తొలితో సికిలది గే వచ్చు నాయ్. ¹⁵ పడ్డో, దేముడుచి కొడతె రెగ్గయ్ల కొడో బాల తెంతో పూర్తి అలవాట్ జా అస్సి. క్రీస్తు జలో యేసుక నంపజా రచ్చించుప జతిసి జేవ్ కొడతెయి జానయ్ జతయ్. ¹⁶ దేముడుచి కొడో ఎత్తి జోచి ఆత్మ మాన్సుల్చి అత్తి రెగ్గయ్లలో. ఇసి రెగ్గయ్ల కొడో ఎత్తి, జో సికడ్డిసి అమ్ ఒత్తయ్ సికుక జయెదె. పాపుమ్చి రిసా జాగర్త సంగితిసి ఒత్తయ్ తయెదె, పాపుమ్ ముల కీసి బుద్ది జంక గే సికడ్డిసి ఒత్తయ్ తయెదె, చి సత్తిమ్ ఇండుక సికయ్తిసి ఎత్తి ఒత్తయ్ తయెదె. ¹⁷ దేముడుచి సేవ కెర్లె కేన్ మాన్సుకి జేవ్ కొడో పెట్టి నిదానుమ్ తియన్లె, జా కామ్ నిదానుమ్ కెర్తి రితి దొర్కు జలి గ్యానుమ్ ఎత్తి సెక్కి ఎత్తి దేముడుచి కోడు సదు కెర్తినతెయ్ దొర్కు జయెదె.

4

పవులు తిమోతిక నిదానుమ్ సంగిలిసి

¹ మొర్లసక జితనక 'నంపజల గే నాయ్ గే' మెన బవుమానల్ గే సిచ్చల్ గే దెంక మెన క్రీస్తు ఆకర్ దీసిక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెరుక అస్సి. పడ్డో జో తెదొడ్క అన్నె ఉత్త జా అయ్లె, జోవయించి అదికారుమ్ నజన ఏలుప కెరుక అస్సి. జలె, దేముడుచి మొక్కె, క్రీస్తు జలో యేసుచి మొక్కె, జోవయించి నావ్ తెన్ తుక ఆవ్ జాగర్త సంగితసి మెలె, ² క్రీస్తుచి రిసా తుయి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తె తా. కెయ్క కి, ఇస్టుమ్ తిలె కి నెంజిలె కి, కెద్దొడ్ తెదొడ్ నిదానుమ్ తెన్ జా సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తె తా. పాపుమ్చి రిసా తీర్పుల్ సంగు, పాపుమ్ కెర్తినచి రిసా జాగర్తల్ సంగు, బుద్ది సికడ నంపజలన్క డిట్టుమ్ కెరు, చి అల్లర్ జలెకి, బద్దుకుమ్ నే జతె, బమ్మ నే జతె, బోదన కెర్లె తా.

³ ఏక్ కాలుమ్ జెతయ్. జా కాలుమ్క ఒగ్గర్జిన మాన్సుల్ కీసి జవుల మెలె, బుద్ది కొడో నూనుక నెస కెర, జోవయించ కంగ్లల్క కజ్జర్ తిలి రితి కిచ్చొ కిచ్చొ వేర వేర నొవ కొడో నూనుక ఆస జా, కో జేవ్ నూనుక ఇస్టుమ్ జలిసి సికడుల గే, దన మాన్సుల్క ఎక్కిలోచి పడ్డో అన్నెక్లొక ఆనవ. ⁴ సత్తిమ్ నూనుక ముల, మాన్సుల్ జెవ్వీ ఉచర్ల మత్తెలివొ నంప కెరుల. ⁵ తుయి, మాత్తుమ్, మచ్చిల్ రితి బుద్ది నే జతె, తెలివి నిదానుమ్ తెన్ తా, బమ్మ నే జతె బాదల్ ఓర్పుప జా, క్రీస్తుచి రిసాచి దేముడు సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్తె తా, జో దేముడు తియార్లి కామ్ పూర్తి కెరు.

⁶ ఆవ్, జలె, *ప్రబుచి అత్తి అంచి ప్రానుమ్ ఆవ్ సార్పు కెర్తి సమయుమ్, ఆవ్ ఉట్ట గెతి పొది, పాసి జా అస్సి. ⁷ చెంగిలో జమాను యుద్దుమ్తె కీసి నిదానుమ్ కెరెదె గే, కెర్లయ్తె నిగితోసా కీసి ఎక్కి మెన్ను తెన్ నిగెదె గే, ఆవ్ దస్సి నముకుమ్తె నిదానుమ్ కెర అస్సి. ⁸ జాకయ్, ఆవ్ సత్తిమ్ కెర్తినచి బవుమానుమ్ అంక రకితయ్. కేన్ బవుమానుమ్ మెలె, సత్తిమ్ తీర్పు కెర్తొ తీర్పు కెర్తొసా జతొ ప్రబుయి ఉత్త జా జో తీర్పు కెర్తి వెల్లి దీసిక దెతిసి. ఎక్కి అంకయ్ బవుమానుమ్ తయెదె మెను నాయ్, గని జేవ్ ఎత్తి జిన్కయ్ కో జో అన్నె ఉత్త జెతిన్క రక నిదానుమ్ కెర తవుల గే.

పవులు మాలజ్ జా తిమోతిక బుకార్లిసి

⁹ తెర్లె, అంచితె బే బేగి జే. ¹⁰ కిచ్చొక మెలె, దేమా, జలె, ఈంజ లోకుమ్తె తతిన్క ప్రేమ తా, అంక మోసిమ్ కెర ముల దా దెన్నులోసిక పట్టుమీతె ఉట్ట గెచ్చు అస్సి. క్రేస్కే, జలె, గలతీయ ప్రదేసిమ్తె, తీతు, జలె, దల్మతీయ ప్రదేసిమ్తె ఉట్ట గెచ్చు అస్సి. ¹¹ ఎక్కి లూకా అంచి తెన్ అస్సి. తుయి జెతి పొది మార్కుక కడ ఆను. జో అంచి కామ్తె అంక జలె తోడ్ తయెదె, చెంగిల్ సేవ కెరెదె. అగ్గె తెంతో దస్సి అస్సి. ¹² తుకికుక ఎపెనుతె తెద్రవ అస్సి. ¹³ తుయి జెతి పొది, త్రోయ పట్టుమ్తె కర్పుచి గెరి ఆవ్ ములిలి గొగ్గెల, పడ్డో అంచ పుస్తకల్, చి ముక్కిమ్క ఆవ్ రెగిడ్ల పుస్తకుమ్ ఆను.

¹⁴ సరాబు జలో అలెక్సంద్రు, జలె, అంక ఒగ్గర్ సైమ సేడయ్లొ. ప్రబుయి తీర్పు కెర జోవయించ కమొచి రిసాచి సిచ్చ జోవయింక దెయెదె. ¹⁵ తుయి, మాత్తుమ్, జోవయించి రిసా జాగర్త తా. కిచ్చొక మెలె, అమ్ సంగిలి చి ఉప్పిరి జో బలే విరోధుమ్ కెర్లె.

* **4:6** 4:6 నెంజిలె, 'ఆవ్ బలి జతి సమయుమ్...'. జో నిజుమి బలి జయె నాయ్, గని జో మొరుక తిలిన్చి టాలికయ్ దస్సి సంగితయ్.

16 † అదికారుల్చి మొక్కె అంక తోలితో పరిచ్చు కెర్లిన్తె కోయి అంక తోడు సంగితి నాయ్. మాయబుద్ది తిలి రితి జేవ్ ఎత్కిజిన్ తుక్లె తా అంక ములిల రితి జల. జోవయించి జా పాపుమ్ జేవ్ నే వయితి రితి ప్రబు చెమించుప కెర్పు! 17 గని తెదొడి జా అదికారుల్చి మొక్కె ప్రబుయి అంక తోడు తా, ఒత్త బెర తిల యూదుల్ నెంజిలన నూన్తి రితి నుబుమ్ కబుర్ పూర్తి ఆవ్ నూనయ్తి రితి అంక సెక్తి దిలన్. చి జొయ్యి తోడు తతికయ్, ప్రమాదుమ్ నే జతి రితి రచ్చించుప జలయ్‡, వాగుచి చొండి తెంతో రచ్చించుప జలి రితి. 18 కచితుమ్, సయ్తాన్ కెరయ్త ప్రమాదల్ ఎత్కి తెంతో ప్రబు అంక రచ్చించుప కెర, పరలోకుమ్తె అంక తియనెదె. జోవయింక కెయ్క తెయ్క ఉగల్చి ఉప్పిరి ఉగల్క గవురుమ్ కెరై తత్తు! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

19 ప్రిస్కిల్లక చి అకులక వడ్డో ఒనేసిపారుచి గెర్చ ఎత్కిజిన్క అంచి ముద్దు సంగు. 20 ఎరస్తును కొరింది పట్టుమ్తె తా గెలో. త్రోపిముక, జోక జీవ్ చెంగిల్ నాయ్ చి రిసా మిలేతు పట్టుమ్తె ముల దిలయ్.

21 తెరై, చల్లి పొది నే జెతె జే. యుబూలన్, పుదెస్, లీను, క్లొదియ చి ఇన్నెచ నంపజల బావుడ్లు జల రిత ఎత్కిజిన్ తుక జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి.

22 ప్రబు తుచి ఆత్మ తెన్ తవున్! జోవయించి దయ తుమ్ ఎత్కిజిన్చి ఉప్పిరి తవున్!

† 4:16 4:16 ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగిడ్డి పొది పవులు రోమ్తె జేలి జా తిలో, బెరై. బారికుల్ 28:16-31 దొన్ని వెర్సుల్ ఒత్త ఒగ్గర్ అల్లర్ నెంతె తిలన్, చి వడ్డో, బెరై, జోవయించి తగు సూన్. ‡ 4:17 4:17 జా నుట్టు పవులుచి తగు సూన్సి విడ్డల్ కెర్ల, బెరై, గని వడ్డో అన్నెక్ నుట్టు దెర, తగు కెర, బోడి గండల్ కెర మార్ల మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి.

తీతుక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు తీతుక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్

సుబుమ్ కబుర్ కామ్ కెర్తి రిసా పవులుక ప్రబు
నిసాన్సి

1 దేముడు నిసాన్లసచి నముకుమ్చి రిసా, 2 నే మొరై కెయక తెయక జతి బత్తుచి రిసా, ఆస తెన్ బక్తిక మూలుమ్ జతి నిజుమ్తి రిసా, “పరలోకుమ్తె మాన్సుల్ బెదితి వాటు ఆవ్ దొర్కు కెరిందె” మెన, అబద్దుమ్ కెయ్య నే జతో దేముడు కిచ్చో నే జెర్మయ్తె అగ్గె తెంతో ప్రమానుమ్ సంగ దిలో. జోయ్యి జా ప్రమానుమ్ సంగిలి రిసా అమ్క పూర్తి దయిరిమ్. 3 “పరలోకుమ్తె మాన్సుల్ బెదితి రచ్చనచి వాటు ఆవ్ దొర్కు కెర్లిన్చి కోడు పలాన్ సమయుమ్క బార్ కెరిందె” మెన జో అమ్చో రచ్చించుప కెర్లిసా జలో దేముడు అగ్గె తెంతో ఉచరయ్ తిలన్, చి “తుయి సూనవు” మెన ఆడ్ర దా అచి అత్తి సార్పు కెర దిలి సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ సూనయ్లిన్ తెన్ అప్పె జా కోడు బార్ కెర అస్సె.

4 సొంత పుత్తు జలో రితో తీతుక, అమ్చి ఎక్కి నముకుమ్చి రిసా అబ్బొన్చి జలో రితో ఆవ్ పవులు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్. దేముడు అబ్బొన్చి అమ్చో రచ్చించుప కెర్లిసా జలో *క్రీస్తు యేసుచి దయ సేంతుమ్ తుచి తెన్ తవున్.

5 ఒత్తక్రేతు డిబ్బుతె తుక కిచ్చొక ములిలయ్ మెలె, ఒత్తచ సంగుమ్లుతె కిచ్చొ కిచ్చొ పిట్ట అస్సె గే, తుయి చెంగిల్ నెరవెర్పుప కెర్తి రిసా. జేవ్ కమొతె కిచ్చొ ఏకచి రిసా సంగిలయ్ మెలె, జాన్సి, గెద. “ఒత్తచ ఎత్తి పట్టుమ్తెచ సంగుమ్లక జేవ్ దెకిత్ రిసా †వెల్లెల మాన్సుల్క నిసాన్ల, చి జోవయింక అదికారుమ్ దేసు” మెలయ్. దస్సి కెరు.

6 కీస మాన్సుల్క జా అదికారుమ్ దెంక మెలె, ‘జేవ్ పొరపాట్ ఇండితన నెంజితి’ మెన ఎత్తిజిన్ జానుక. ఎక్కి తెర్పితెన్చో మాన్సు, చి జోచ బోదల్, యేసుప్రబుక సంపజా తా, ఆరి సొంత ఇస్టుమ్ కెర్తి రితి డబ్బుల్ గట్ట పాడ్ నే కెర్తన జా తంక,

* 1:4 1:4 ‘క్రీస్తు’ మెలె, దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్లిసాక వడ్డక తెద్రయిందె; మెన పూర్నుమ్ తెంతో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు యూదుల్క ప్రమానుమ్ సంగ తిలో. గ్రీకు బాస తెన్ జో రచ్చించుప కెర్లిసాక ‘క్రీస్తు’ మెనుల, ఎబ్రి బాస తెన్ జోవయింక ‘మస్సియస్’ మెనుల.

† 1:5 1:5 జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ జతినతె వయసు ముక్కిమ్ నాయ్, గని ప్రబుచి బుద్ది జోవయింక తిలిసి ముక్కిమ్. ‡ 1:6 1:6 జా

బుద్ది తిలె, అన్నె వెల్లెల మాన్సుల్చి కోడు కి సూనుల, గెద. § 1:11 1:11 మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి దయ వాటు, యేసుక్రీస్తుక సంపజతి వాయిలు రచ్చించుప జంక జయెదె చి నముకుమ్. రోమియుల్ 3:23, 24, 28, 30, చి 4 అధ్యయిమ్, చి గలతియుల్

2:16. * 1:12 1:12 మెలె, ‘క్రేతు డిబ్బుచ మాన్సుల్’. † 1:14 1:14 తిమోతిక రెగిడ్లి ఏక నంబర్ ఉత్త్రమ్ 4:3-4.

చి జోవయింక †అయ్యన్ అబ్బొన్చి కోడు సూన్తన జేవ్ బోదల్ తంక. 7 కిచ్చొక మెలె, సంగుమ్క పాస్టర్ జతో కేన్ వెల్లో మాన్సు దేముడుచి గేర్చి కామ్ దెకితోసా జయెదె. జాకయ్ జో సత్తిమ్ ఇండితోసా తంక, పొరపాట్ ఇండితోసా తంక నాయ్. అన్నె మాన్సుల్క నే సూన్తె సొంత ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి కెర్లిసా జో తంక నాయ్, బేగి కోపుమ్ సేడ్డోసా నే జా జంక, మత్తిలోన్ జవున్, పెట్టోసా బియడ్డోసా జవున్, గార్ వాట్తె డబ్బుల్ ఆస జతోసా జవున్ జో తంక నాయ్. 8 వేర తెంతో అయ్లసక మరియాద దెకితోసా, చెంగిల్ తిలిన్ ఎత్తిక ప్రేమ కెర్లిసా, చెంగిల్ బుద్ది సుదో, సుద్ది తెన్ సత్తిమ్ నాయిమ్ ఇండితోసా, ప్రబుచి నేవ ఎక్కి సత్తిమ్ తెన్ కెర్లిసా, ముద్దో కెరంతోసా జా తంక. 9 పడ్డో, దేముడు అమ్క దిలి జోచి నిదానుమ్ తెన్ చి యేసుచి రిసాచి చి బోదన అమ్ జోచ బారికుల్క సికడ అస్సుమ్. జయ్యి బోదన జో ఎక్కి నిదానుమ్ దెరనుక అస్సె. కల్లి నెంజిలిసి సరి జతి బోద కెరుక జోక సెక్తి తయెదె, చి జా సుబుమ్ కబుర్ నెన వేర సికడ్తనక సరిగా జబాబ్ దెంక జోక సెక్తి తయెదె.

10 సరిగా జబాబ్ దెంక పాస్టర్క సెక్తి తంక ముక్కిమ్. కిచ్చొక మెలె, కోడు నే సూన్త బుద్ది నెసిత మాన్సుల్ ఒగ్గర్జిన్ అస్తి. ఆరిచ కొడో జేవ్ లట్టబై తవుల. మోసిమ్చి బోదన కెర్తె తవుల. దస్సి కెర కో కో ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తతి మెలె, ‘యూదుల్చి సుద్ది గుర్తుచి సున్నతి నే కెరల్లె సత్తిమ్ నాయ్’ మెన సికడ్తన. 11 జోవయింక ముద్దో కెరుక అస్సె. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ సికడుక నాయిమ్ నెంజిలి అబద్దుమ్ జేవ్ లాబుమ్ ఆననుక ఉచర సికడ, పూర్తి సంగుమ్ కుటుంబల్క సిక్కు కెర, జోవయించి కీసముకుమ్ పాడ్ కెర్తతి. జెవ్వి చోడి డంకవుక అస్సె. 12 జేవ్ మోసిమ్ కెర్తనతెచో సొంత ఎక్కిలో సొంత కిచ్చొ ఏక మెన అస్సె మెలె, “అమ్చ *క్రేతీయులు అగ్గె తెంతో అబద్దుమ్చి, మూర్కుడ్లు, బద్దుకుమ్చ, జోవయించి పెట్టి బెరవంతి ఆసక జితనయ్” మెన సంగ అస్సె. 13 జా సాచి సత్తిమ్. జాకయ్, జోవయించి తప్పు జేవ్ పూర్తి అర్దుమ్ జతి రితి సొస్తుమ్ గట్టిజ సంగు, చి 14 అమ్చ యూదుల్చ పూర్లుల్ తెంతోచ మాన్సుల్ అవ్వి ఉచర్ల మత్తిలివో

కి, సత్తిమ్ నెసిత మాన్సుల్ సికడ్డ †కొడొ కి బింక పిట్టవన, యేసుప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ తెన్ బెదితి బోద జేవ్ ఎక్కి నిదానుమ్ నంప కెర, ఆత్మక చెంగిల్ జంక జయెదె.

¹⁵ ఆత్మక సుద్ది జలన, జలె, కతిసి పితిసి చడితిసి చెంగిల్ మెనుల. కిచ్చొ వస్తువ కి జోక ‡సుద్ది తయెదె. గని, జోవయించి పాపుమ్క ఆత్మ పాడ్ జా ప్రబుచి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జలన, జలె, జోవయింక కిచ్చొ వస్తువ సుద్ది తయె నాయ్. జోవయించి సొంత మెన్సు కి పూర్తి గార్ జా అస్తి, చి కిచ్చొ కెర్లె చెంగిల్ మెన జాన్లె కి, చెంగిల్ ఇండుక పిట్టవన, జోవయించి బుద్ది గార్ జా జోవయించి ఆత్మ పాడ్ కెరన అస్తి. ¹⁶ “దేముడుక జానుమ్” మెనంతతి, గని జోవయించ కమొక దెకిలె, ‘దేముడుక నేన్తి’ మెన పూర్తి రుజ్జు జతయ్. జేవ్* వెట్కారుమ్ జా అస్తి, ప్రబుచి కోడు సూన్తి నాయ్, జేవ్చి కిచ్చొ చెంగిల్ కామ్క నెంజితన.

2

తీతు కిచ్చొ కిచ్చొ బుద్దుల్ సికడుక గే పవులు రెగిడ్డిసి

¹ తుయి, మాత్తమ్, తీతు, ముక్కిమ్క తుయి కిచ్చొ కెరుక మెలె, సరి జతి బోదనతె బెదితిసి ఎత్తి సికడ్డె తా ² మంత్రమాన్సుల్క తుయి కిచ్చొ బుద్ది సికడు మెలె, కిచ్చొతె కి *ముద్దొ కెరన బుద్ది ఇండుతు, మరియాద బుద్ది ఇండుతు, బుద్ది సుదల్ తత్తు, చి ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్క, ప్రేమక, చి నిదానుమ్క జోవయించి ఆత్మతె చెంగిల్ దెరనుక జా తత్తు.

³ పడ్డొ మంతిర్ మాన్సుల్క కిచ్చొ సిక్కడు మెలె, జేవ్ కి దేముడుక గవురుమ్ దెతి రితి జోచి సుద్ది మరియాద ఇండుతు, †సొండెల్ జతు నాయ్, చి సూరు గట్టక దెర్ను సేడ్డు నాయ్. జేవ్ కిచ్చొ ముక్కిమ్క కెరుక మెలె, చెంగిల్ తిలిసి ఎత్తి సికడ. ⁴ జోవయించ ఉబెడివొక బుద్ది ఆనవుక. కిస బుద్దుల్ జోవయింక జేవ్ సికడుక మెలె, జోవయించ మున్సర్పుల్క చి బోదల్క జేవ్ ప్రేమ దెకితె తంక, ⁵ జేవ్ బమ్మబుద్ది ముద్దొ కెరన బుద్ది ఇండుక, లంజె కెర్లెన్తె ఉచర్లెన్తె ఎద్దరె నే బెదుక, గెర్చి కామ్ చెంగిల్ నిదానుమ్ కెరుక, మాన్సుల్క

చెంగిల్ దెకితె తంక, చి జోవయించ మున్సర్పుల్చి తెడి తా దాక్ కెరన, జోవయించి కోడు సూనుక. సంగుమ్చ తేర్బోదల్ కిచ్చొక ఇన బుద్దుల్ ఇండుక మెలె, ఇసి ఇండిలె, ‘నాయ్ గెద, పొరపాట్ జతి నాయ్’ మెన దెక, దేముడు దిలి తుమ్ సూనయ్తి యేసుచి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్క ఒత్తచ కేన్ మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ ఉచరుక నెత్తిరి.

⁶ దస్సి, ఉబెడల్క కిచ్చొ సిక్కడు మెలె, “ఆసల్ రకన తుమ్ బుద్ది ఇండ” మెన తుయి బలవంతుమ్ కెరు. ⁷ అన్సె, జేవ్ తుచ కమొ దెక సికిత్ రితి చెంగిల కమొ కిచ్చొ జలెకి నిదానుమ్ కెర్లె తా. అన్సె, తుయి బోదన కెర్లెన్తె సత్తిమ్బుద్ది చి మరియాద దెకవు. ⁸ అన్సె, జా బోదనతె కిస కొడొ కావలె మెలె, నిజుమ్తె వడితె కొడొయ్, ‘తప్పు’ మెన కో సంగుక నెతిర కొడొయ్. దస్సి తిలె, కో వేర సంగితొసా జలె, కిచ్చొ తప్పుచి రిసా అమ్క సంగుక నెత్త, లాజ్ జా, జోచి తప్పు చినెదె.

⁹ పడ్డొ గొతిమాన్సుల్క తుయి కిచ్చొ బుద్ది సిక్కడు మెలె, ‡‘అమ్ కి నంపజలన జా అస్సుమ్ చి వెల్లొ జలమ్’ మెన నే ఉచరంతె పోటి నే కెర్లె జోవయించ ఎజొమాన్సుచి తెడి తా జోవయించి కోడు సూన, కిచ్చొ కామ్చి రిసా జలెకి, జోవయింక సత్తిమ్ కెర్లె తత్తు. జా కామ్ జేవ్ కిసి కెరుక ఎజొమానిచి ఇన్సుమ్ తయెదె గే, దస్సి కెరుక. పడ్డొ, జోవయించ ఎజొమాన్సుచి కోడు నెత్తొవుక నాయ్. ¹⁰ పడ్డొ చొరుక నాయ్. గని పూర్తి సత్తిమ్ నిదానుమ్ తత్తు. కిచ్చొక మెలె, దస్సి సత్తిమ్ ఇండిలె, దేముడు అమ్చొ రచ్చించుప కెర్లెసా దిలి చి బోదనచి సత్తిమ్ జేవ్ ఇండితిన్తె రుజ్జు డీసెదె, చి జాకయ్ ‘సత్తిమ్’ మెన అన్సె మాన్సుల్ దెక ఒప్పునుల.

¹¹ దస్సి, ‘బూలోకుమ్చ కిసేన్ రగుమ్చ మాన్సుల్క కి రచ్చించుప జతి వాటు దొర్కు కెరిందె’ మెన దేముడు కెర్లె దయ అస్సె, డీస అస్సె. ¹² జా దయ అమ్క కిచ్చొ సికడ్డయ్ మెలె, దేముడుక విరోదుమ్ జల వెర్రి కమొ వెర్రి ఆసల్ ముల మార్పుప జా, బుద్ది జా, సత్తిమ్ ఇండ, జో దేముడుచి గవురుమ్ రుజ్జు జతి రితి ఈంజ లోకుమ్తె జియె.

¹³ ‘జర్గు జయెదె’ మెన అమ్ పూర్తి దయిరిమ్ నముకుమ్ తిలి జో దెతి సర్దవరుమ్ జెయిమ్ జతిన్క అమ్ నిదానుమ్ రకితె తంక. మెలె, ఎత్తిచి

‡ 1:15 1:15 తిమోతిక రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 1:4-5. § 1:15 1:15 తిమోతిక రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 4:2. * 1:16

1:16 ప్రబుచి మొక్కె చి మాన్సుల్చి మొక్కె. * 2:2 2:2 గ్రీకు బాస చి జా కోడుతె సూర్లు గట్ట పితిసి ముద్దొ కెరంతిన్చి అర్దుమ్ కి వేర కమొ ఎత్తితె ముద్దొ కెరంతిన్చి అర్దుమ్ కి తయెదె. † 2:3 2:3 నెంజిలె, ‘జట్టి కెరయ్త ఆరిచ నిందల్ కెర్లె నాయ్’. ‡ 2:9 2:9

తిమోతిక రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 6:1-2 దెక. § 2:11 2:11 మెలె, మున్సబోదల్క, తేర్బోదల్క బాల వెల్లొక, గొతిమాన్సుల్క, గొతి నెంజిల మాన్సుల్క, ఎత్తి జాతుల్చక, దేసిమ్లు ఎత్తిక, బాసల్ ఎత్తిక. కొరిందిల్క రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 12:13, గలతియల్ 3:28, కొల్స్సియల్ 3:11, డీసయ్లిసి 5:9.

కంట వెల్లో జలో పరలోకుమచో దేముడు అమ్చొ రచ్చించుప కెర్లొసా జలో యేసుక్రీస్తు ఉత్త జెతిన్క చి జో అన్నె ఉత్త జెతిన్ తెన్ పరలోకుమచి గవురుమ్ డిస్టిన్క అమ్ ప్రేమ తెన్ రకితె తంక. 14 పాపుమ్ ఎత్తి తెంతో అమ్క *నెతోవతి రిసా, చి 'అంచ సొంత మాన్సుల్ జా సత్తిమ్ కమొ కెర్తి ఆస తెన్ ఇండుత్' మెన అమ్క సుద్ది కెర్తి రిసా, అమ్చి రిసా యేసు జోచి జివ్ దా మొర గెలన్.

15 జలె, తీతు, ఈంజ ఎత్తి తుయి సికడ్డె తా. ఒత్తచ నంపజలన సత్తిమ్ ఇండుక అన్నె నిదానుమ్ సికిత్ రితి, ప్రబు తుక దిలి అదికారుమ్ తెన్ జోవయించ తప్పుల్ జోవయింక దెకవు, చి జేవ్ బుద్ది జతి రితి జోవయింక సత్తిమ్ దెకవ దయిరిమ్ నిదానుమ్ సంగు. జా ఎత్తితె తుక కో నిస్కారుమ్ నే దెకిత్ రితి గని తుక మరియాద దెకిత్ రితి తుచి కామ్ కెరు ఇండు.

3

చెంగిల్ కమొ కెరుక

1 ఒత్తచ నంపజలోసక తుయి కిచ్చొ ఉచార కెరవు మెలె, దేసిమ్ ఏలుప కెర్తనచి అదికారుల్చి కోడు సూన, జోవయింక మరియాద కెరుక. ప్రబుతుమ్చ ఆడ్రచి రితి జేవ్ ఇండుక. *కేన్ చెంగిల్ కామ్ అయ్లె కి, తోడు కెర్తి బుద్ది తెన్ జా కామ్ కెర్తు.

2 పడ్డొ, కక్క దూసుప కెర్తు నాయ్, చి జట్టు జతిసి దూరి కెరంతు, మెత్తన తత్తు, కేన్ మాన్సుల్క కి పూర్తి మరియాద కెర్తె తత్తు.

3 ఆమ్ కి సొంత అగ్గె బుద్ది నెంతె తిలమ్, కోడు నే సూన్తన తిలమ్, మోసిమ్ జా పాపుమ్తె గెతె తిలమ్, వేర వేర అసల్ ఊసిల్క దెర్ను నేడ తిలమ్, కుస్సిదుమ్ తెన్ గోసల్ తెన్ జితె తిలమ్, అమ్ ఇండిత్ తిలి బుద్ది దెకిలె అన్నె మాన్సుల్ అమ్క 'వెట్కారుమ్చ' మెంతె తిల, చి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో విరోదుమ్ కెర్తె తిలమ్. 4 గని దేముడు అమ్చొ రచ్చించుప కెర్లొసాచి దయ ప్రేమ †రుజ్జు జా అమ్క డిసిల్ తెంతో, 5 జో అమ్క రచ్చించుప కెర్లొ, అమ్ కిచ్చొ పున్నిమ్ కెర్తి రిసా నాయ్, గని పూర్తి జోచి పెట్టిచి కన్కారుమ్చి రిసా అమ్క నొవర్ జెర్మయ్లి రితి కెర, జోచి సుద్ది తిలి ఆత్మక అమ్చి పెట్టి దా అమ్క దోవ, సుద్ది కెర, అమ్క మార్పుప కెర్లన్.

6 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ జోవయించి ఎదివాట్ దర్ముమ్ తెన్ అమ్చి ఉప్పిరి సుచ దిలన్. అమ్చొ

రచ్చించుప కెర్లొసా జలో †యేసుక్రీస్తుచి అత్తి సుచ దిలన్. 7 కిచ్చొ దొన్నిచి రిసా మెలె, అమ్ అగ్గె తెంతో పూర్తి పాపుమ్ సుదల్ జలెకి అమ్ పున్నిమ్ జలి రితి జో దెకుక జోచి సర్ల. జోచి దయ వాటు అమ్ జోచ పుత్తర్లు జా పరలోకుమచి రాజిమ్తె బెదితి వరుమ్ దొర్కు జలి దయిరిమ్ అమ్క తంక మెనయ్ ఈంజ ఎత్తి జర్లు కెర్లన్. 8 "ప్రబుచి కోడు ఈంజ" మెన కచితుమ్ దెరను. అమ్చొ దేముడుక నంపజలన బుద్ది జా కిచెంగిల కమొ నిదానుమ్ ఇండుక ఎక్కి ఆస జంక సిక్కుత్ మెన ఈంజేవ్ కొడొ తుయి దయిరిమ్ తెన్ గట్టిజ సంగితె తా మెన అంచి ఆస. చెంగిల కమొ ఇండిలె, ఎత్తిజిన్క కామ్క జెయెదె. 9 గని తెలివి డిసుక ఉచర సగుమ్జిన్ కిచ్చొ కిచ్చొ కొడొ పుసితె తత్తి. దస బుద్ది నెంజిల తగుల్ పొన, పూర్ణుల్చ సెకుమ్లుతె జెర్మిలనచి రిసాచ ఆరిచ మత్తలివొ పొన, కొడొ జుజవ జట్టి జతిసి పొన, అమ్ యూదుల్చ ఆగ్గుల్చి రిసాచ కొడొచ తగుల్ పొన. దసచతె లాబుమ్ నాయ్, కామ్క నెంజిలి, కిచ్చొ చెంగిల్ దెర్తి నాయ్ చి రిసా దసచ దూరి కెరు.

10 కేన్ మాన్సు జలెకు కొడొ జుజయ్తిన్ గట్టక ఒత్తచ నంపజలనక జట్టు జట్టు కెరయ్తి రితి జలె, తొలితో చి సుట్టు జవున్, తివ్వెరి జవున్, జోక జాగర్త సంగ తా, చి ఒత్త తెంతో జో అన్నె అల్లర్ కెర్లె, జో తెన్ బెద నాయ్. 11 దసా మాన్సు మార్పుప జా గార్ జా అస్సె, పాపుమ్ జా అస్సె మెన తుయి జాన్సి. జోచి పాపుమ్ జోచ కమొతె రుజ్జు జతయ్. జోచి పాపుమ్ జో వయ జోచి సొంత సిచ్చ ఆనన అస్సె.

తీతుక పవులు బుకార్లసి

12 అర్తెమాక గే, తుకికుక గే తుచితె ఆవ్ తెద్రయ్లె, నికొపొలి పట్టుమ్తె అంచితె బే బేగి జెంక చజా. చల్లి పొది ఒత్తయ్ తంక ఉచర అస్సి. 13 పడ్డొ, ఆగ్గుల్చ తీర్పుల్ రుజ్జుల్ సంగితో జేనాను చి అపొల్లో ప్రయానుమ్క అన్నె బార్ జతి పొదిక ప్రయానుమ్క జోక కిచ్చొ కొత్కు నే తతి రితి, కామ్క జెతిసి ఎత్తి దొర్కు కెరు. 14 పడ్డొ, అమ్చ నంపజలోసక ఆరి పలితుమ్ నే దెర్తి రితి కామ్క నెంజిలి రితి నే జితె, బాద తిల తోడు నెంజిల మాన్సుల్క తోడు దెతి రిసా *చెంగిల్ కమొతె బెద కమొతె నిదానుమ్ కెరుక జేవ్ అలవాట్ జతు.

15 అంచి తెన్ తిలన ఎత్తిజిన్ తుక జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. అమ్చి తెన్ ప్రబుచి

* 2:14 2:14 నెంజిలె 'అమ్క అన్నె గెనన విడ్డల్ కెర్తి రిసా....' † 3:4 3:4 యేసు అయ్లిన్ తెన్, జో అమ్చి పాపుమ్ గచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జలిన్ తెన్. ‡ 3:6 3:6 జో మొర పరలోకుమ్తె ఉట్ట గెలిన్క చి జో ప్రార్లన కెర్లిన్క యేసు అబ్బొనచి జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెతికయ్ వాటు దొర్కు కెర్లన్. యోహాను 14:16, 16:17. § 3:8 3:8 నెంజిలె 'చెంగిల్ కామ్ దొర్కు కెరనుక దెకనుక సిక్కుత్' మెన.... * 3:14 3:14 నెంజిలె 'చెంగిల్ కామ్ దొర్కు కెరనుక దెకనుక సిక్కుత్'.

* 3:1 3:1 నెంజిలె, 'దేసిమ్క తోడు కెర్తి కేన్ కామ్....' † 3:4 3:4 యేసు అయ్లిన్ తెన్, జో అమ్చి పాపుమ్ గచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జలిన్ తెన్. ‡ 3:6 3:6 జో మొర పరలోకుమ్తె ఉట్ట గెలిన్క చి జో ప్రార్లన కెర్లిన్క యేసు అబ్బొనచి జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్మ జెతికయ్ వాటు దొర్కు కెర్లన్. యోహాను 14:16, 16:17. § 3:8 3:8 నెంజిలె 'చెంగిల్ కామ్ దొర్కు కెరనుక దెకనుక సిక్కుత్'.

ఉప్పిర్చి ఎక్కి నముకుమ్ తా ఒత్త తిల అమ్క ప్రేమ
కెర్తసక అమ్చి ప్రేమ సంగు.

తుమ్ ఒత్త తిలస ఎత్కిజిన్చి ఉప్పిరి ప్రబుచి
దయ తవున్!

పిలేమోనుక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పవులు పిలేమోనుక రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్

మొదొల్ కోడు
 1-2 ప్రేమ తిలో అమ్చి తెన్ ప్రబుచి కామ్తె బెదిలో *పిలేమోనుక, పడ్డో అమ్చి బేని జలి అప్పియక, చి అమ్చి తెన్ చి కామ్ కెర్టో †అర్కిప్పుక కి, పడ్డో తుచి గెరి నబ కెర్టె నంగుమ్చ ఎత్కిక, క్రీస్తు జలో యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ నూనయ్లి రిసా ఆవ్ ‡జేలి జలో పవులు అమ్చో బావో జలో తిమోతి తెన్ రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

3 అమ్క అబ్బో జలో దేముడుచి, ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ సేంతుమ్ తుమ్చి ఉప్పిరి తప్పన్!

పిలేమోనుచి రిసా పవులు నర్ద రెగిడ్లిసి

4 ఓ పిలేమోను, ప్రార్దన కెర్టె పొది తుక కెయెక ఉచర్లె కి, అంచో దేముడుక తుచి రిసా అంచి నర్ద ఆవ్ సంగితన్. 5 కిచ్చొక మెలె, ప్రబు జలో యేసుక తుయి నంపజలిన్చి రిసా, చి జోవయింక నంపజా సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్క తుయి ప్రేమ కెర్టె తతిన్చి రిసా ఆవ్ నూన్తె తత్తన్. 6 అన్నె మాన్సుల్ క్రీస్తుక నంపజతి రితి, జోచి ఉప్పిర్చి తుచి నముకుమ్తె తుయి జోవయింక బెదవంతన్. తుయి దస్సి జతిసి పలితుమ్ దెర్పు చి క్రీస్తుచి తెడి అమ్క దొర్కు జతి చెంగిల్ తిలిసి ఎత్కిచి రిసా అర్దుమ్ కెరన జేవ్ అన్నె మాన్సుల్ కి దెరన్తు మెన కి ఆవ్ ప్రార్దన కెర్టెసి.

7 అన్నె కిచ్చొచి రిసా ఆవ్ ప్రార్దన కెర్టెన్తె అంచి నర్ద సంగితన్ మెలె, బావో, తుచి ప్రేమచి రిసా అంక ఒగ్గర్ నర్దనంతోనుమ్ జా అస్సె. కిచ్చొక మెలె తుచి ప్రేమచి రిసా ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్చి పెట్టిచి దయిమ్ తుయి అన్నె జియడ్లి రితి కెర అస్సిన్.

ఒనేసిముక పిలేమోనుతె అన్నె తెద్రయ్లిసి

8 జాకయ్, ఏక్ కామ్చి రిసా తుక నంగుక అంక దయిర్చిమ్. జా కామ్ తుయి జర్గు కెరుక ముక్కిమ్చి రిసా తుక ఆడ్ర దెంక కి క్రీస్తుచి తెడి అంక దయిర్చిమ్ అస్సె, 9 గని అంచి ప్రేమక తుక ఆడ్ర దెయి నాయ్, గని ఆవ్, మంత్రో మాన్సు, క్రీస్తు జలో యేసుచి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లి రిసా జేలి జలో పవులు, తుక ఆవ్ ప్రార్దన కెర్లి రితి బతిమాల్పా జా 10 కిచ్చొ నజితన్ మెలె, అన్నె పుత్తు రితో జలో ఒనేసిముచి రిసా తుక ఆవ్ బతిమాల్పా జతన్. ఆవ్ జేలి జలి తెంతో జోవయింక కి అబ్బొసి రితో జా అస్సి.

11 అగ్గె, మాత్త్రమ్, జో *ఒనేసిము తుక గొతిమాన్సు జలెకి, తుక †కామ్క నెంజిలో. గని అప్పె, జలె, తుక కి అంక కి కచితుమ్ కామ్క జెయెదె. 12 జలె, అంచి సొంత జివు తెద్రయ్లి రితి; తుచితె జోవయింక ఆవ్ అన్నె తెద్రయ్తన్. 13 సుబుమ్ కబుర్ ఆవ్ నూనయ్లి రిసా ఆవ్ జేలి జలిన్తె జో అంక అన్నె తోడు తతి రితి, జోచి అత్తి తుయి అంక తోడు దిలి రితి, జోక ఇన్నె అన్నె సేంపు తియంతయ్, 14 గని, తుచి సెలవ్ నెంతె అన్నె తియంతయ్ జలె, తుక బలవంతుమ్ కెర్లి రితి జయెదె మెన, నెసిలయ్. తుచి ఇన్సుమ్క తుయి సొంత తెద్రయ్లె జలె, బాద తయె నాయ్.

15 తుచితె తెంతో జో ఉట్ట నిగ గడియ వేరతె తిలిసి కిచ్చొక గే జర్గు జలి మెన ఆవ్ ఉచర్లిసి కిచ్చొ మెలె, జో అప్పె తెంతో అగ్గెచి బుద్ది నెంతె తుక నిదానుమ్ తా ఒగ్గర్ దీసల్చి చెంగిల్ సేవ కెర్లి రిసాయి ఇసి జర్గు జంక ప్రబు సెలవ్ దిలన్. 16 అప్పె తెంతో జో తుక రితోయి గొతిమాన్సు నెంజె. ‡అంక తుక జో గొతిమాన్సు జయెదె, గని అన్నె జో కిప్రబుక నంపజా, బుద్ది మార్పుప జా ఆత్మక తుక ప్రేమ తిలో బావో కి జా అస్సెచి, పూర్తి నిదానుమ్ తయెదె. ఇన్నె అంక దస్సి నిదానుమ్ తిలో. అన్నె తుకయ్ కి దస్సి నిదానుమ్ తయెదె.

17 జాకయ్, 'ప్రబుచి సుబుమ్ కబుర్ కామ్తె జో అంచి తెన్ బెద అస్సె' మెన తుయి అంక ప్రేమ అస్సిన్ జలె, తుయి అంకయ్ కిసి బెదవంతె గే, జో

* **1:1-2** 1:1-2 జో సొమ్మారి జా తిలో, కిచ్చొగె, జోవయింక గొతిమాన్సు తిలో; 10-16చి కొడె. అన్నె, మాన్సుల్ గోత్ అయ్లె, జేవ్ తతా గదివో జోవయింక గెరి తిల, బెర్టె; 22చి కోడు దెక. † **1:1-2** 1:1-2 కొలోస్సియల్ 4:17 దెక. కొలోస్సియల్చి నంగుమ్తె జో అర్కిప్పుక కి ప్రబుచి కామ్ కెరెదె, కిచ్చొగె. ‡ **1:1-2** 1:1-2 రోమ్ పట్టుమ్తె జో జేలి జా తిలి పొది ఈంజ ఉత్త్రమ్ రెగిడ్లి, మెన ఒగ్గర్జిన్ ఉచర్లెతి. బారికుల్ 28:16 దెక. నెంజెలె, కైసరియ పట్టుమ్తె, బారికుల్ 23:23-24:27, నెంజెలె ఎపెను పట్టుమ్తె, గని ఎపెనుతె జో జేలి జలిన్క రుజ్జు నాయ్. పిలిప్పియె; బారికుల్ 16:23; చి యెరూసలేమ్తె; బారికుల్ 21:33; కి జేలి జా తిలన్, గని ఒగ్గర్ దీసల్ నాయ్. § **1:10** 1:10 పవులు జోవయింక సికడ్లికయ్, కిచ్చొగె, జో ఒనేసిము క్రీస్తుక నంపజలో, చి దస్సికయ్, చి జోవయింక ప్రేమకయ్, దస్సి సంగితయ్.

* **1:11** 1:11 కొలోస్సి పట్టుమ్చో మాన్సు జయెదె. కొలోస్సియల్ 4:8-9 దెక. † **1:11** 1:11 'ఒనేసిము' మెలి నావ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలె, 'కామ్క జెతోసా'. ఒగ్గర్జిన్ గొతిమాన్సుల్క, బెర్టె, జా నావ్ తిలి. జో అగ్గె కిచ్చొక కామ్క నెంజిలో మెలె, జో ఉట్ట నిగ తిలి రిసా; 15చి కోడు, చి ఏక్ వేల చోర తిలో, 18-19చి కోడు. ‡ **1:16** 1:16 నెంజెలె 'తుయి కి జో కి కొలోస్సియల్చి రిసా ఆగ్క తుక బావో జయెదె, గని అన్నె.....' § **1:16** 1:16 నెంజెలె 'ప్రబుచి తెడి తుక ప్రేమ తిలో....'

ఒనేసిముక కి దస్సి బెదవను. 18 జో తుక కిచ్చొ నస్తుమ్ కెర తయెదె గే, జో తుక కిచ్చొ రునుమ్ జా అస్సె మెలె, ఆవ్వి పూచి జా తుక దెయిందె.

19 ఆవ్ పవులు, సొంత ఆతు తెన్ ఇసి మెన రెగిడ్డసి. ఆవ్ సొంత పూచి జా, ఒనేసిము తుక దెంక తిలిసి ఆవ్వి దా గెలిందె. తూయి, మాత్తుమ్, తుచి ఆత్తు తెన్ జెర్మున్చి రిసా అంకయ్ రునుమ్ జలి రితి జా అస్సిసి, గని తుక సంగుక నెసి. 20 గని, బావో, *ప్రబుచి తెడి అంక ఇదిల్ జవున్ లాబుమ్ తుచితె దొర్కు జతి రితి, దయ కెర, అంచి పెట్టి ఆవ్ సర్ల జతి రితి, ప్రేమచి రిసా జో మాన్సుక తుయి చెమించుప కెరు. 21 'సంగిలి కోడు సూనెదె. నాయ్, అన్నెయ్ చెంగిల్ కెరెదె' మెన తుచి రిసా అంక దయిరిమ్చి రిసా, ఆవ్ ఇసి మెన తుక కబుర్ రెగిడ్డసి.

22 మదెనె, అంచి రిసా ఒత్త ఏక్ గది తెయార్ కెర. అంక 'విడ్డల్ జా అమ్తె గోత్ జెవున్' మెన అంచి రిసా ప్రార్దన కెర్తసు. జలె, తుమ్చ ప్రార్దనల్చి రిసా ప్రబు అంక వాట్ దెవున్ మెన అంచి ఆస.

ఆకర్ కోడు

23 క్రీస్తు జలో యేసుచి తెడి అంచి తెన్ †జేలి రితో జలో ‡ఎపస్త్రా తుక జోచి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తయ్. 24 అన్నె కొన్న మెలె, అంచి తెన్ ప్రబుచి కామ్ కెర్తన మార్కు, అరిస్తార్కు, దేమా, చి లూకా, జోవయించి ప్రేమ కి సంగ తెద్రయ్తతి.

25 ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి దయ తిలిసి ఎత్తి తుమ్చి ఆత్తుతె తవున్.

* 1:20 1:20 నెంజలె 'ప్రబుచి తెడి తుయి కి ఆవ్ కి అన్నుమ్, చి....' పవులు తెన్ బెద జా బాద ఓర్కుప జలి రిసా దస్సి మెన్తయ్ గే నేనుమ్. 4:12; చి కొలోస్సెచి సంగుమ్ మొదొల్ కెర తిలో; కొలోస్సెయిల్ 1:7.

† 1:23 1:23 జో ఎపస్త్రా నిజుమి జేలి జా తిలో గే ఎక్కి జో

‡ 1:23 1:23 జో ఎపస్త్రా కి కొలోస్సెయిలుడు; కొలోస్సెయిల్

ఎబ్రియూల్ క రెగిడ్లి ఉత్తమ్* ఎబ్రియూల్ క రెగిడ్లి ఉత్తమ్

యేసుక్రీస్తు ఒగ్గర్ ముక్కిమ్

1 ఒగ్గర్ వేర వేర రగల్ తెన్ జోచ †కబుర్లు సంగిలన్ చి అత్తి దేముడు అమ్చ పూర్ణుల్క జా పొది జోచ కొడొ లట్టబ్బన్. 2 గని, ఈంజ ఉగుమ్ చి ఆకర్చ పొదులె, జోచొ సొంత పుత్తున్ చి అత్తి అమ్క జోచి ‡కోడు లట్టబ అస్సె. ‘జోచి ఈంజ ఎత్కి’ మెనయ్, ఎత్కి కి జోక అక్కుసుదొ మెనయ్, దేముడు జో పుత్తున్ కి నిసాన అదికారుమ్ దా అస్సె. జో పుత్తున్ చి అత్తి ఎత్కి లోకుమ్ క జెర్మయ్ లన్. 3 జో పుత్తున్ తె దేముడు చి పరలోకుమ్ చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డీస్యయ్, చి నిజుమ్ దేముడు కిసా అస్సె గే, పుత్తుసి కిచ్చొ నే పిట్టె క్షిదస్సాయి అస్సె. జో పుత్తుసి జోచి సెక్తి కోడుకయ్ లోకుమ్లు ఎత్కి కి జోయ్యి ఏలువ కెర్తయ్. అస్సె, పాపల్ పుంచి జతి మాన్సుల్ సుద్ది జతి వాటు జో తెయార్ కెర తా, పరలోకుమ్ తె దేముడు చి ఉజెతో పక్క వెసిలన్. 4 జో ఒత్త నే వెసి తె అగ్గె, దూతల్ చి కంట జోచి విలువ ఒగ్గర్ తిలిన్ చి రుజ్జు అయ్ లి. జోచి నావ్ జోవయిం చి నావ్ చి కంట కెద్ది విలువ జతయ్ గే, తెద్ది వెల్లో జో జా అస్సె.

5 కిచ్చొక జో ఇదిలి వెల్లో జా అస్సె మెన జానుమ్ మెలె, దేముడు చి కోడు తె రెగ్గయ్ లి రితి, కేన్ దూతక;

*“తుయి అంచొ సొంత పుత్తు, తుక ఆజి ఆవ్ జెర్మయ్ లయ్ అస్సి.”

మెన దేముడు కెయ్య సంగిలన్ గె? నాయ్ గెద, కేన్ దూతక జో దస్సి సంగి నాయ్. నెంజెలి,

†“జోక అబ్బొసి జయిందె, చి జో అంక పుత్తు జయెదె”

*

: 1:0 ఈంజ ఉత్తమ్ రెగిడ్లిసా ఈంజ ఉత్తమ్ తె కిచ్చొ ముక్కిమ్ దెకయ్ తయ్ మెలె, ఈంజయి లోకుమ్ చి యూదుల్ చి దేముడు చి గుడి, పరలోకుమ్ క, మెలె ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు తతి టాన్ క ఎత్కి టాలి జతయ్, నీడయ్ జతయ్. దస్సి, యూదుల్ కెర్తి రితి సేవ కెర్త వెల్లెల పూజర్లు చి కామ్ యేసు పరలోకుమ్ తె కెర్తి సేవక ఎత్కి టాలి జతయ్, నీడయ్ జతయ్. ‘యేసు జోవయింక నంపజలన చి పాపుమ్ గెచ్చవ, పరలోకుమ్ తె దేముడు అబ్బొసి చి మొక్కె అమ్క తోడు తతి తెంతో జా అగ్గె చి రితి నాయ్’ మెన ఈంజ ఉత్తమ్ తె రెగిడ్లిసి రుజ్జు దెకయ్ తయ్. † 1:1 1:1 దేముడు చి కబుర్లు సంగిలన్ మెలె, జా కామ్ క కక్క జో నిసాన తయెదె గే, జోవయిం చి అత్తక జోవయిం చి చొండి పుట్టవ జోవయిం చి కబుర్లు సంగెదె. జోవయిం తె సగుమ్ జిన్ చి అత్తి కి జోవయిం చి కొడొ రెగ్గయ్ లన్, పూర్ణుమ్ పొది. ‡ 1:2 1:2 క్రీస్తు సంగిలిసి, జో బోదన కెర్తిసి, జో కెర్త కమె, జో ఇండిలి బుద్ది, జో మొర అస్సె జలిసి, జా ఎత్కి తెయి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయిం చి అత్తి అమ్క జోవయిం చి కోడు సంగిల్ రితి జతయ్; జో ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు చి కోడు జో యేసుక్రీస్తుయి, మెలి రితి. యోహాను 1:1-4, 14 దెక. § 1:3 1:3 కొలోస్సియూల్ 1:15-17, 19, చి 2:19 దెక. * 1:5 1:5 కీర్తనలు 2:7 † 1:5 1:5 సమూయేలు దొన్ని చి పుస్తకమ్ 7:14. ‡ 1:6 1:6 ద్వితీయోపదేశ కాండుము 32:43, కీర్తనలు 97:7. § 1:7 1:7 కీర్తనలు 104:4.

* 1:8 1:8 కీర్తనలు 45:6-7. † 1:10 1:10 కీర్తనలు 102:25-27. ‡ 1:13 1:13 కీర్తనలు 110:1, మత్తయి 22:44, ఎబ్రియూల్ 10:13.

మెన కేన్ దూతక కెయ్య సంగిలన్ గె? జోవయింక దస్సి సంగి నాయ్. 6 పడ్డె, అస్సె, జో తొల్పుర్ జతో క్రీస్తుక ఈంజ లోకుమ్ తె దేముడు జెర్మయ్ లి పొది,

‡“ఆవ్ దేముడు చి దూతల్ ఎత్కి, జోకయ్ బక్తి కెర్త!”

మెలన్. 7 పడ్డె దూతల్ చి రిసా కిచ్చొ మెన్ తయ్ మెలె,

§“జో జోచ దూతల్ క వాదుల్ రిత, జోచ సేవ కెర్తనక ఆగివొ లగితి రిత జో జర్లు కెర్తయ్.”

మెన సంగితయ్. 8 గని జోచొ సొంత పుత్తుసి రిసా కిచ్చొ మెన్ తయ్ మెలె,

*“ఓ దేముడు, తుచి సిజాసనుమ్ కెయ్ క తెయ్ క తతిసి, నీతి మెలొ రానొ చి డండె తెన్ తుయి ఏలువ కెర్తసి.

9 నీతి చి ఉప్పిరి ప్రేమ తా, గని అబద్దుమ్ ఎద్దరె నెన అస్సిన్.

జాకయ్ తుయి అస్సె తుచి తెన్ తిలి ఎత్కి జీవుల్ చి కంట వెల్లో జంక మెన

దేముడు, తుచొ దేముడు, తుచి ఉప్పిరి పూర్తి సర్దనంతోనుమ్ జా

తుక నిసాన అదికారుమ్ దా, తుచి బోడి తె జోచి తేల్ సువ దా అస్సె.”

10 దేముడు అస్సె కిచ్చొ మెన్ తయ్ మెలె,

†“తుయి, ప్రబు, కిచ్చొ నెంజెలి పొది బూలోకుమ్ జెర్మయ్ లది, చి

ఆగాసుమ్ తిలిసి ఎత్కి తుచి అత్తి చి కమె.

11 బూలోకుమ్ ఆగాసుమ్ జలె, పాడ్ జయెదె గని తుయి తియెఁ జా తస్తె.

పాలల్ చ రిత జేవ్ పొర్లు జా పాడ్ జవుల,

12 చి డుప్పటిక కిసి మడ్డ కెరుక జయెదె గే, దస్సి జాక తుయి మడ్డ కెర్తె, చి మార్పువ జయెదె.

గని తుయి కిసి అస్సిన్ గే, దస్సి తాఁ జస్తె, కెయ్ క తెయ్ క తాఁ జస్తె”

మెన దేముడు పుత్తున్ క సంగితయ్, గని,

13 ‡“జలె తుచ విరోదుమ్ సుదల్ క

తుచి నుదితి పొద్రొ జేవ్ జతి రితి ఆవ్ జర్గు కెర్తె
 ఎదక,
 అంచి ఉజిల్ పక్క తుయి వెస తా” మెన
 కేన్ దూతక కెయ్య జవుకు సంగిలయ్ గె? 14 జేవ్
 దూతల్ కిచ్చొ జవుల మెలె, రచ్చన దొర్కు జత
 ప్రబుచ మాన్సుల్క ‘చెంగిల్ తత్తు’ మెనయ్
 జోవయింక దెకిత దేముడుచి సేవ కెర్తె జివుల్ మెన
 దేముడు జోవయింక జా సేవ దా అస్సె. జేవ్ జోచి
 సేవ కెర్తెనయ్.

2

యేసు మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్లెసి

1 జలె, అమ్ జేవ్చి సత్తిమ్ నే పన్నితి రితి,
 నే ముల్లి రితి ఆమ్ పెట నే దెర గెతె సూన్లెచి చి
 రిసా చెంగిల్ ఉచర, అమ్ ఏదాన్ల కెరుక. 2 మెలె
 పూర్ణుమచి *ఆగ్నల్చి ప్రమానుమచి రిసా దూతల్
 జానవ కెర ఎత్తి కోడు నిజుమచి జలె, అన్నె,
 మాన్సుల్ ఆగ్నల్చి కోడు పిట్టయ్లె, దేముడుచి
 కేన్ జవున్ కోడు నే కెర్తె, కీసి జేవ్ దూతల్చి
 అత్తి జో సంగిలి ఎదిలి సరిగా సిచ్చ జవుల జలె,
 3 అప్పెచి ప్రబు దెతి ఈంజ వెల్లి రచ్చనక ఆమ్
 విలువ నే దెకిలె, విలువ నే కెర్తె, అమ్చి సిచ్చ
 కీసి పిట్టెదె? పిట్టె నాయ్. ఈంజ రచ్చన, జలె,
 యేసుప్రబు తొలితో సొంతయ్ జానయ్లి రిసా, జోక
 తొలితో నూన్లన అమ్కయ్ సాచి సంగిల. 4 పడ్డి,
 అన్నె, జో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి జో దెతి రచ్చనచి రిసా
 దేముడు సొంత వేర వేరతె రుజుల్ దెకయ్లన్.
 కిచ్చొ కిచ్చొతె జా రచ్చనచ రుజుల్ దెకయ్లన్
 మెలె, జోచి అదికారుమ్ దెకయ్త వెల్లో కమె
 కెర్తెనతె, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి జోచి ఆత్మవరల్
 జోచి ఇస్తుమ్క కక్క కక్క వంట దిలిన్తెయి ఈంజ
 రచ్చనచి రిసా జోచి సాచి దా అస్సె.

5 అమ్ సంగితి †జెతికయ్ లోకుమ్ ఏలుప కెర్తుక
 దూతల్చి అత్తి దేముడు సార్ప కెర దెయె నాయ్.

6 కేనె గే రెగిడ్లి ఇసి సాచి అస్సె. ఇసి మెలిసి;

‡“మాన్సుక తుయి ఉచరన్క జో కిచ్చొ విలువసా?

నెంజిలె, మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసాక కిచ్చొక

తుయి విలువ దెకితసి?

7 దూతల్చి కంట జోక ఇదిలి దాక్ తతి రితి తుయి

జర్గు కెర్తెది,

గని అప్పె జోక గవురుమ్ కెర అదికారుమ్ దా,

జోక ఏలుప కెరవ అస్సిసి.

* 2:2 2:2 నిర్ణమాండుమ్ 20 అద్యయమ్, 31:18 చి ద్విత్వీయాపదేశ కాండుము 5:6 దెక. † 2:5 2:5 యెనయా 65:17, 66:22, లూకా 21:33, డీసయ్లిసి 5:10, 21:1, తిమోతిక రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:12. ‡ 2:6 2:6 కిర్తనలు 8:4-6. § 2:10 2:10 18చూ కోడు దెక. * 2:12 2:12 కిర్తనలు 22:22. † 2:13 2:13 యెనయా 8:17. ‡ 2:13 2:13 యెనయా 8:18.

8 జోచి చాటు నుదితి రితి ఎత్తి జోచి అత్తి

తుయి సార్ప కెర దా అస్సిసి”

మెన రెగ్ల అస్సె. జలె, దేముడు ఎత్తి జోచి

అత్తి సార్ప కెర దా అస్సెచి రిసా జో ఏలుప నే

కెర్తెసి కిచ్చొ కి నాయ్. ఎత్తి జోచి అత్తి తతిన్చి

రుజు అప్పెచి మట్టుక అమ్క సరిగా డీసి నాయ్.

9 గని ఇన్నె ‘మాన్సు జా జెర్మున్ అయ్లోసా’ మెన

యేసుకయ్ సంగితసుమ్. యేసుకయ్ దెకితసుమ్.

జో గడియయ్ దూతల్చి కంట దాకు జలె, గని

దేముడు అబ్బోన్చి దయచి రిసా ఎత్తి మాన్సుచి

నావ్ తెన్ అమ్చి సిచ్చ వయంతి రిసా జో బాదల్

సేడ మొర్లిన్చి రిసా జో అప్పె ఎత్తి అదికారుమ్

గవురుమ్ జా కిరిటుమ్ గలన ఏలుప కెర్తెయ్.

10 కిచ్చొక ఇసి జర్గు జలి మెలె, ఒగ్గరజిన్

మాన్సుల్క జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె

గవురుమ్తె బెదవంతి రిసా మాన్సుల్క రచ్చన

దొర్కు కెర్తెసా కీబాదల్ ఒర్పుప జతి వాటుయి జీన

సరి జలె రచ్చించుప కెర్తెసా పూర్తి జంక ఎత్తిక

ఆదారుమ్ తిలె, ఎత్తి ఏలుప కెర్తె దేముడు జర్గు

కెర్తెసి చెంగిలి, పూర్తి బెదితయ్. 11 నిజుమి, సుద్ది

కెర్తె యేసుక చి జో యేసు సుద్ది కెర్తెనక ఎక్కి మొదోల్;

దేముడు అబ్బోసి. జాకయ్, జోవయింక ‘అంచ

బావుడ్లు’ మెనుక యేసుక లాజ్ నాయ్.

12 * “అంచ బావుడ్లుతె తుచి నావ్ తుచి గవురుమ్

సూనయిందె,

సంగుమ్చి నెడమె తుచి గవురుమ్ గాయందె”

మెలి కోడుతె, అన్నె,

13 † “జోచి ఉప్పిరి అంచి నముకుమ్ తియిదె”

చి అన్నె,

‡ “ఇన్నె ఆవ్ అస్సి, చి దేముడు

అంక దిల జోచ బోదల్ అంచి తెన్ అస్సి”

మెన యేసు సంగిల్ రితి రెగిడ్ల కోడుతె ఇసి ఒప్పుణ్ణె.

14 జలె, ఎక్కి ఆగ్, ఎక్కి లొయి బోదల్

ఎత్తిక తయెదె చి రిసా, సొంత కి ఈంజయ్ అమ్

మాన్సుల్చి ఆగుతె, ఈంజయి లొయితె జో యేసు

మాన్సు జా జెర్మున్ జా బెదిలన్. కిచ్చొక మెలె,

మాన్సు సేడ్డి మొర్ను జో సేడ జీన, మొర్నుచి

ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలె సయ్తాన్చి ఉప్పిరి

జీసుక మెనయ్ అమ్చి అగు అమ్చి లొయి

జో దెరన్లన్. 15 జోవయించి ఒండి జివితమ్క

మొర్నుచి ఉప్పిర్చి బయిమ్క దెర్ను సేడ్ల ఎత్తిజిన్క

విడ్డల్ కెరుక మెనయ్ దస్సి జా జీసుక ఒప్పున, దస్సి

జా జిన్లన్. 16 కీసి మెలె, ఈంజ ఎత్తి కక్కయ్

రచ్చించుప కెరుక మెలె, దూతల్క రచ్చించుప కెరుక నాయ్ గని కీఅబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలసక 'రచ్చించుప జతు' మెనయ్. 17 జాకయ్, దేముడుచి సేవ కెర్తొ కన్యారుమ్ దెకితో నిదానుమ్చొ పూజరి జా, ప్రెజల్చ పాపల్ వుంచ దా జోవయింక దేముడు తెన్ అన్నె బెదయ్తి రితిచి అర్పితుమ్ జతి రిసాయి, ఎత్కి రగల్క ఎత్కి బాదల్తె ప్రెజల్ జల జోవయించ బావుడ్లుచి రితి జో జంక తిలి. జో మాన్సుల్చి రితి జా జోవయింక జెత రగల్ బాదల్ జో ఓర్పుప జలెకయ్ జో చెంగిలో పూజరి జా కన్యారుమ్ దెకెదె మెనయ్. 18 దస్సి, జో సొంత బాదల్ నేడ పరిచ్చ జా జిన్లి రిసా, జేవ్ బాదల్ నేడ పరిచ్చ జత అన్నె మాన్సుల్క జో తోడు తంక తెరె.

3

మోసే కంట దేముడుచొ పుత్తుసి వెల్లో

1 జాకయ్, ప్రబుచి నుద్ది జా జోచయ్ జల ఓ బావుడ్లు, పరలోకుమ్తె బెదుక తుమ్ నిసాన జా జో బుకార్లస, దేముడుచొ బారికి జలో, చి జోచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జలో మెన యేసుచి రిసా అమ్ ఒప్పన అస్సుమ్. జలె, జోచి రిసా ఉచరుమ. 2 దేముడుచి గేర్ జల యూదుల్తె తా మోసే కిసి జో దేముడుచి కామ్ నిదానుమ్ కెర్తె తిలో గే, దస్సి ఈంజ బారికి జతి రితి కామ్ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కెర్తి రితి, కామ్క నిసాన్లో దేముడుక యేసుయి నిదానుమ్ తిలన్. 3 గని గేరుచి కంట అన్నె గేర్ బందిలోసాక కిసి ఒగ్గర్ విలువ తయెదె గే, దస్సి, దేముడుచి గేర్చతె తిలో మోసేచి కంట యేసుయి జా గేర్ బందితోసా జా తా, అన్నె ఒగ్గర్ గవురుమ్క విలువ జతయ్. 4 ఎత్కి గేరు, కచి అత్తి గే బందిలిసి, గని ఎత్కి బందితోసా దేముడుయి. 5 జలె, దేముడు పడ్డొక సంగిత కొడెచి రిసా సాచి గుర్తు సంగితి రిసా, జో దేముడుచి గేర్ ఎత్కితె మోసే నిదానుమ్చొ సేవ కెర్తొసా జలో. 6 గని క్రిస్తు ఈంజ లోకుమ్తె జా కెర, జో పుత్తుసి జలి రిసా, దేముడుచి గేరు నిదానుమ్ ఏలుప కెర్తె తిలన్. ఆకర్ ఎద జోచి ఉప్పిర్చి అమ్చి డిట్టుమ్ దెరన్లె, జో రచ్చన దా అమ్క పరలోకుమ్తె బెదయ్లిన్చి అమ్చి దయిరిమ్, ఆస అమ్ దెరన్లె, జోచి గేర్చయ్ ఆము జా అస్సుమ్.

§ 2:16 2:16 గలతియల్ 3:6-9, చి రోమియల్ 4 అద్యయమ్ దెక. 'అత్క అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె జెర్మిలస' మెలె, అబ్రాహామ్చి రితి నముకుమ్ తిలన. * 3:7 3:7 కీర్తనలు 95:7-11. † 3:8 3:8 నిర్గమకాండుమ్ 13-40 అద్యయల్, లేవీయకాండుమ్, సంక్యాకాండుము, ద్వితియోపదేశ కాండుము. ముక్కిమ్క నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయమ్, చి సంక్యాకాండుము 14 అద్యయమ్ దెక. ‡ 3:11 3:11 తెదొడెచి జో దెంక ఉచర తిలి విస్తాంతి కిచ్చి మెలె, కనాను దేసిమ్ జోవయించి తా గతి రితి దెతిసి. జా దేసిమ్ అప్పె పరలోకుమ్కయ్, జా విస్తాంతి పరలోకుమ్చి విస్తాంతికయ్, టాలి జయెదె. § 3:15 3:15 కీర్తనలు 95:7-8.

యేసు దెతి విస్తాంతి రచ్చన తుమ్ పిట్టవన నాయ్

7 "జాకయ్, దేముడుచి నుద్ది తిలి అత్క సంగిలి రితి;
* జేవ్ అగ్గెచ ప్రెజల్చి పెట్టి బేడు బందిల్ రితి జా, జోచి కోడు నే నూన్లి రితి జల.
తుమ్, జలె, ఆజి జోచి అవాడ్ తుమ్ నూన్లె, దస్సి నే జతి రితి, జాగర్త దెకన.
8 పూర్గుమ్, † జోచి కోడు నూనుక నెన జా బయిలు దేసిమి బుల్తె తిలి పొది ప్రెజల్ జోక పరిచ్చ కెర్తి రితి, రాడ్ జివు జతె తిల.
9 జో దేముడు సంగిలి రితి; అంచి ఉప్పిరి అన్మానుమ్ జా పరిచ్చ కెర్తి రితి జా జేవ్ జా దొన్ని విసాన్ వెర్పుల్ అంచ కమె దెకిలెకి కిసి జల గే, తుమ్ దస్సి జా నాయ్.
10 జేవ్ దస్సి అన్మానుమ్ జతికయ్, జా ఉగుమ్చచి రిసా ఆవ్ కోపుమ్ జా, జోవయించి పెట్టి, కెయ్క తెయ్క అంచి వాటు ముల పీట గెతతి. అంచి ఇన్సుమ్ నేన్లి రితి ఇండితతి మెలయ్, చి
11 'అంచి ‡ సుక్కుమ్తె జేవ్ కెయ్క బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్' మెన ఒట్టు గలన అంచి కోపుమ్క ఒప్పన్లయ్" మెన, సంగితయ్.
12 జలె, బావుడ్లు, జివ్ తిలో జివ్ దెతో దేముడుక తుమ్ దూరి నే జతి రితి, తుమ్తె కిచ్చొ పెట్టి గర్చి జోచి ఉప్పిర్ అన్మానుమ్చి అత్క నే తతి రితి, తుమ్ జాగర్త దెకన. 13 గని 'ఆజి' మెన ఈంజ కాలుమ్క కెత్తి పొదుల్ సేసతయ్ గే, రోజుక తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జాగర్త సంగ, దయిరిమ్ సంగ; పాపుమ్చి మోసిమ్క తుమ్తె కో దెర్పు నే సేడ్డి రితి, తుమ్చి పెట్టి బేడు నే బందితి రితి, 14 అమ్ నంపజలి మొదొల్ తెంతో చి జోవయించి రిసాచి దయిరిమ్ అమ్ ఆకర్ ఎద దెరన్లెకయ్ క్రిస్తు తెన్ వాట నజన తమ్దె.
15 § "ఆజి, జోచి అవాడ్ తుమ్ నూన్లె, జోచి కోడు నెసిల జేవ్ అగ్గెచ ప్రెజల్చి రితి జా నాయ్. తుమ్చి పెట్టి జోచి రితి బేడు నే బందిత్ రితి జాగర్త దెకన్."

మెన రెగిడ్లిసి తుమ్ పచ్చ నాయ్. 16 జలె, జేవ్ సూన నెసిలన కొన్న మెలె, మోసే పూర్గుమ్చోచి తెడి ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతో, జేవ్ గొతిమాన్సుల్ జలిన్ తెంతో, బార్ జా ముల విడ్డల్ జల అమ్చ యూదుల్ ఎత్కిజిని. 17 అన్నె, జేవ్ దొన్ని విస్సా వెర్పుల్ పూర్తి కచి రిసా దేముడు కోపుమ్ జలొ మెలె, *పాపుమ్ కెర్లనచి రిసా జా బయిలు దేసిమి జేవ్ మొర్తి రితి జో దేముడు సిచ్చ దిలన్. 18 పడ్డె, జోచి సుక్కుమ్తె నే బెదుక మెన కచి రిసా జో ఒట్టు గలన్లో మెలె, జోచి కోడు నే కెర్లనచి రిసాయి గెద?. 19 జాకయ్ కిచ్చొ అమ్క జానుక జతయ్ మెలె, జోవయించి అన్మానుమ్చి రిసా జా సుక్కుమ్తె జేవ్ బెదుక వాటు నే దిలొ.

4

ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్క దొర్కు జతి విస్రాంతి

1 జలె, జో ప్రమానుమ్ సంగిలి రితి, జోచి *సుక్కుమ్తె బెదితి వాట్ తతె ఎద, తుమ్తె కో జా సుక్కుమ్తె పావుక నే పిట్టవన్తి రితి జిమ. 2 కిచ్చొక మెలె, పూర్గుమ్చ మాన్సుల్కయ్ కెయెక కి తత్తిసి సుక్కుమ్చి అవ్కాసుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ దొర్కు జలి. దస్సి, అమ్క కి సుక్కుమ్చి అవ్కాసుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ దొర్కు జా అస్సె. గని జేవ్ సూన్లి జా కోడు జోవయింక కామ్క నెంజిలి. కిచ్చొక మెలె, నిజుమ్కయ్ సూన్లనచి పెట్టిచి రితిచి నముకుమ్ తిల తెన్ బెదిత్ నాయ్. జాకయ్ సూన్లి కొడె జోవయింక కామ్క నెంజిల్ రితి జలి. 3 అమ్ యేసుక్రీస్తు ప్రబుక నంపజలన, మాత్తుమ్, జా సుక్కుమ్తె బెదితసుమ్. జేవ్ పూర్గుమ్చచి పాపుమ్చి రిసా దేముడు సంగిలి తీర్పు అగ్గె రెగిడ్లయ్.†

‡“అంచి సుక్కుమ్తె జేవ్ కెయెక బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్, మెన

ఒట్టు గలన అంచి కోపుమ్క ఒప్పన్లయ్” మెన రెగిడ్లి కోడు. జో దేముడు, మాత్తుమ్, లోకుమ్ జెర్మయ్లి పొది జో సొంత జోచయ్ కమె కేడవన జో తెదొడి సెలవ్ కడన తిలె కి, జోవయింక దస్సి మెన ఒప్పన్లన్. 4 ‘సెలవ్ కడన్లన్’ మెన సంగిలె, కీసావ్వు పొదుల్ ఆగాసుమ్, బూలోకుమ్, లోకుమ్తె తిలిసి ఎత్కి జెర్మయ్లి పడ్డె, అన్నెక్ దీసి *‘సెలవ్ కడన్లి

* 3:17 3:17 నిర్గమకాండుమ్ 32 అద్యయిమ్, సంక్యాకాండుము 14, ముక్కిమ్క 14:27-30. † 4:3 4:3 కిర్తనలు 95:11. ‡ 4:5 4:5 కిర్తనలు 95:11. § 4:7 4:7 3:7-8 దెక.

దీసి’ మెనయ్ జోచి జా సెలవ్ కడన్లి దీసిచి రిసా కేనె గే కిచ్చొ సంగ అస్సె మెలె,

+“అంచ కమె సావ్వు పొదుల్ కెర కేడవ, అన్నెక్ దీసి సెలవ్ కడన్లయ్”

మెన సంగ అస్సె. 5 జేవ్ పూర్గుల్, జలె, అమ్ అగ్గె రెగిడ్లి రితి:

‡“అంచి సుక్కుమ్తె జేవ్ కెయెక బెదుక ఆవ్ ఒప్పి నాయ్”

మెన జోవయించి రిసా జో సంగ అస్సె.

6 జలె, అన్నె సగుమ్జిన్ దేముడుచి సుక్కుమ్తె బెదుక జలన బెదుక నేతయ్. జా ఏక్, పడ్డె అన్నెక్ కిచ్చొ మెలె, జా సుక్కుమ్చి రిసాచి సుబుమ్ కబుర్ అగ్గె సూన్లన జో దేముడుచి కోడు కెరుక నెసిలి రిసా జోచి జా సుక్కుమ్తె బెదితి నాయ్. 7 అన్నెక్ దీసి మెలి కోడు జో నిసాన, జోచి సుక్కుమ్తె బెదుక అమ్క అన్నెక్ అవ్కాసుమ్ దా కెర, ఈంజ అవ్కాసుమ్క ‘అజి’ మెన, అమ్ అగ్గె రెగిడ్లిన్తె సంగిల్ రితి,

§“అజి జోచి అవాడ్ తుమ్ సూన్లె, తుమ్చి పెట్టి బేడు నే బందిత్ రితి తుమ్ జాగర్త దెకన”

మెన్తయ్. 8 మెలె, దేముడు సంగిలి కనాను దేసిమి జేవ్ పాచు పెసితి రితి యెహోసువ కడ నిలన్, గని జా తెన్ జా కోడు పూర్తి నెరవెర్పువ జతి జలె, అన్నెక్ దీసిచి రిసా ‘తెదొడకయ్ సుక్కుమ్ దొర్కు కెరిందె’ మెన దేముడు సంగితో నాయ్, సంగుక జతి నాయ్. 9 జాకయ్, దేముడుచి సెలవ్ కడన్లి దీసితె బెదితి వాటు మాన్సుల్క అప్పెక దొర్కు జతయ్. 10 మెలె, దేముడు జోచి కామ్ కేడవ కీసి సెలవ్ కడన్లొ గే, దస్సి జో దెతి సుక్కుమ్తె కో బెదెదె గే, జో మాన్సుకి జోచి కామ్ కెర కేడవ సెలవ్ కడనెదె. 11 జాకయ్, జా సుక్కుమ్తె ఆమ్ కి బెదితి రితి నిదానుమ్ కెరుమ; జేవ్ పూర్గుల్చి రితి జోచి కోడు నెన అమ్తె కో దస్సి పాపుమ్తె నే సేడ్డి రితి. 12 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి కోడు దొన్ని పక్కలె వాండి తిలి ఎత్కి కత్తిచి కంట *లగున్ అస్సె, చి జా కోడు జివ్వి తా కామ్ కెర కెరయ్ మాన్సుచి ఆత్మ చి జీవు అత్తు జతిన్తె, అత్తుల్ చి ఆడుచి ములువ బెదితిన్తె బెర, మాన్సుల్చి పెట్టిచ ఉద్దెనుమ్లు పరిచ్చ కెర, జోవయింక ‘చెంగిల్ అస్తి’ గే నాయ్ గే మెన తీర్పు కెర్తయ్. 13 అన్నె, జెర్మయ్లిన్

* 4:1 4:1 పూర్గుమ్చ యూదుల్క జలె, తెదొడచి ప్రమానుమ్క చెంగిలి ఈంజయ్ లోకుమ్చి కనాను దేసిమి జేవ్ గెచ్చుక అవ్కాసుమ్ తిలి, గని పిట్టవన్ల. అమ్క, జలె, అప్పెచి అవ్కాసుమ్ కిచ్చొ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సేతుమ్తె బెదితిసి చి పరలోకుమ్తె గెతిసి. † 4:3 4:3 3:11 దెక ‡ 4:3 4:3 కిర్తనలు 95:11. § 4:4 4:4 అదికాండుమ్ 1 అద్యయిమ్. * 4:4 4:4 అదికాండుమ్ 2:1-3. † 4:4 4:4 అదికాండుమ్ 2:2. ‡ 4:5 4:5 కిర్తనలు 95:11. § 4:7 4:7 3:7-8 దెక. * 4:12 4:12 డీసయ్లిసి 1:16.

ఎత్కి కి జోచి మొక్కె లుంకుక నెత్తె, గని అమ్క పరిచ్చ కెర్తొసాచి మొక్కె ఎత్కి డుమ్డి తా ఎదార్దుమ్ డిస్తయ్; అమ్చ ఉద్దెనుమ్లు కి ఆకర్కయ్ జోచి మొక్కె అమ్ ఎత్కిజిన్ సాచి నజనుక తయెదె.

యేసు అమ్చి రిసా ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా అస్సె

14 జలె, యేసు దేముడుచొ సొంత పుత్తుసి జా తా, పరలోకుమ్తె తెడిక తెడి దేముడు అబ్బొన్తెయి పెస గెచ్చ తా, అమ్చి రిసాచొ వెల్లో †ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా అస్సెచి రిసా, జోచి రిసా అమ్ ఒప్పన్తెసి డిట్టుమ్ పొసనుమ. 15 కిచ్చొక మెలె, అమ్చొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జతో జో యేసు అమ్చి సెక్తి నెంజిలిసి నేన్లొసా అమ్చి సెక్తి నెంజిలిన్చి ఉప్పిర్చి కన్కారుమ్ నేన్లొసా నెంజె, గని అమ్చ బాదల్ ఎత్కి జొయ్యి కి సేడ, అమ్చి రితి పరిచ్చ జా అస్సె. గని జో పాపుమ్ నే కెర్తె జిన అస్సె. 16 జలె, కామ్క జెతికయ్ సమయుమ్క జోచి తోడు తతి రితి జో అమ్క కన్కారుమ్ దెకితి వరుమ్ అమ్ నజనుక, జోచి దయ అమ్ చజనుక మెన, దయిరిమ్ తెన్ జోచి దయ దెతి సిజాసనుమ్క పాసి జెమ.

5

1 మాన్సుల్ తెంతో దేముడు నిసాన ఎత్కి ఎత్కిక వెల్లో పూజరిచి కామ్ కిచ్చొ మెలె, 'మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెస్సు' మెనయ్ దేముడుచి మొక్కె జేవ్ మాన్సుల్చి నావ్ తెన్ బలివొ దెంక అస్సె. 2 జో పూజరి కి మాములుమ్ మాన్సు జా సొంత సెక్తి నెంజిలొసాచి రిసా నేన్లొసక చి తప్పు జలసక మెత్తన దెకెదె. 3 జోవయిం చి సొంత సెక్తి నెంజిలిన్చి రిసా, ఎక్కి అన్నె మాన్సుల్చి పాపల్చి రిసా నాయ్, గని సొంత పాపల్చి రిసా కి జో బలివొ దెంక అస్సె. 4 అన్నె, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి ఎక్కిలో జతిసి జో మాన్సుచి సొంత ఇస్టుమ్క జర్గు జతిన్ నెంజె. 'ఆవ్ పూజరి' మెన జో మాన్సు సొంత ఇస్టుమ్క టీవ్క నాయ్. దేముడు సొంత నిసాన జో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జంక జోక అదికారుమ్ తయెదె. దేముడు టీచడ్డెకయ్, యూదుల్చొ పూర్గుమ్చొ తొలితొచొ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జలో అహరోనుక కీసి దేముడు

బుకార్లో గే, దస్సి, జో దేముడు సొంత జో మాన్సుక బుకారుక.

5 దస్సి కి క్రీస్తు ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జతిసి సొంత ఇస్టుమ్క గవురుమ్ కెరన్సి నెంజె, గని జోచి రిసా:

*"తుయి అంచొ సొంత పుత్తు, ఆజి తుక పాయ అస్సి"

మెన సంగిలో దేముడు సొంత జోక నిసాన అదికారుమ్ దిలన్. 6 దేముడు అన్నెకెత్తె సంగ రెగ్గయ్లి రితి;

†"మెల్కీసెదెక్ కిసా పూజరి తిలో గే,

తుయి దసా పూజరి జా కెయ్క తెయ్క తా జా కామ్ కెర్తె"

మెన జోచి రిసా రెగ్గ అస్సె.

7 యేసు మాన్సు జా జెర్మున్ జా ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, జలె, గట్టిజ కేకుల్ గల ఏడ ఏడ, జోక మొర్ను తెంతో పిట్టవుక సెక్తి తిలో దేముడుక ప్రార్దనల్ కెర్తె తిలన్, చి దేముడు అబ్బొన్క జో బిలొసాచి రిసా, జో దేముడు అబ్బొసి జోచ ఆసల్ నూన్తె తిలన్. 8 జలె, జో జోచొ పుత్తున్ జలెకి, దేముడుచి కోడు పూర్తి నిదానుమ్ కెర్లె కీసి తయెదె గే, కిచ్చొ సైమల్ దుకుమ్ నొప్పుల్ జంక జయెదె గే, జొయ్యి దస్సి పూర్తి ఓర్గుప జా అజ్జయ్ జలో, చి జో జేవ్ బాదల్ ఓర్గుప జలిన్ తెన్ జో దేముడు అబ్బొన్చి కోడు పూర్తి కెర్లిన్చి రుజ్జు అయ్లి. 9 అన్నె, జేవ్ బాదల్ సేడ ఓర్గుప జలిన్తె జోచి సెక్తి జోచి సత్తిమ్ పూర్తి రుజ్జు జతికయ్, పరలోకుమ్తె బెద కెయ్క తెయ్క తతి రచ్చన జోచి కోడు నూన కెర్తొ ఎత్కి మాన్సుకయ్ జొయ్యి దొర్కు కెర్లన్. 10 కీసి మెలె, 'మెల్కీసెదెక్ రితో జో జంక' మెన దేముడు జోక 'ఎత్కిక వెల్లో పూజరి' మెనయ్ నావ్ తిలి.

ఆత్మక నే వడ్డితె నేన్ల బాలబోదల్ రిత తా

11 ఈంజ ఎత్కిచి రిసా అమ్ ఒగ్గల్ సంగుక జతి, గని తుమ్చ కంగ్గల్ బొయ్ర జల రిత జలి రిసా జా అర్దుమ్ సంగుక అల్లర్ జతసుమ్. 12 కిచ్చొక మెలె, తుమ్ ఎదిలి ఎద అన్నె మాన్సుల్క సికడ్డన జంక జతి, గని దేముడుచి కోడుతె ముక్కిమ్ తిలిసి ఎత్కి మొద్దొల్ తెంతో తుమ్క సికడ్డుక అవ్సురుమ్ జలి. తుమ్క అప్పెక కి దూదు అవ్సురుమ్, మాములుమ్ అన్నిమ్ కతి రితి తుమ్ వడ్డుక నేతయ్. 13 కో

† 4:14 4:14 మాములుమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిసి ఉచర్లె, యూదుల్క ఎక్కిలొయి యెరూసలేమ్చి జోవయిం చి ఎక్కి దేముడుచి గుడితె తెడిక తెడిచి గదితె గెచ్చ అర్పితుమ్ దెంక జయెదె. వెర్సికక ఎక్కి నుట్టు జా గదిక అడ్డు కెర్తె తరక జిన ఒత్త పెన జా కామ్ కెరెదె. జొయ్యి మాన్సుక 'ఎత్కిక వెల్లో పూజరి' మెనుల. ఎబ్రియల్ 9:1-7 దెక. ఈంజయ్ లోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్గు జతిసి, జలె, యేసు పరలోకుమ్తె జర్గు కెర్లిన్క టాలి జతయ్. * 5:5 5:5 కీర్తనలు 2:7. † 5:6 5:6 కీర్తనలు 110.4, చి ఎబ్రియల్ 7:7 దెక. ‡ 5:6 5:6 జో మెల్కీసెదెక్ రానొ కి పూజరి కి జా తిలో. అదికాండుమ్ 14:18. జో యెరూసలేమ్తె ఏలుప కెర్తె తిలో, ఒగ్గర్ పూర్గుమ్ పొది, యూదుల్ ఒత్త నే బన జతె అగ్గె. క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె బుల్తె తిలి పొది, యూదుల్చి దేముడుచి గుడి యెరూసలేమ్తె తిలి. 7:1-3 కి దెక.

రితి దూడుక జితయ్ గే, బాలబోదల్ రితో తా, సత్తిమ్చి రిసాచి బోదన అర్దుమ్ కెరనుక నెత్తె, సత్తిమ్ ఇండితిన్చి రిసాచి బోదన నెరవెర్చుప కెరుక నెత్తె. 14 గని మాములుమ్ సెక్కిచి అన్నిమ్ కక్క కవడుక జయెదె మెలె, కిచ్చొ కిచ్చొక 'గర్చి' గే 'చెంగిల్చి' గే నిసితి రితి అలవాట్ కెరన సత్తిమ్ ఇండితి వాట్ సిక కెర అగ్గె ఇండితనకయ్.

6

ప్రబుక నంప కెర పడ్డొ అన్నె ముల్తినీచి రిసా

1 జాకయ్, క్రీస్తుచి రిసా మొదొల్క ఇదిలిదిల్ సికితిన్తె నే టీఁచు తతె, ఆత్మతె వడ్డుమ. ఎక్కి మొదొల్ తెంతో చి ఇదిలి నముకుమ్తె తంక నాయ్. కీసచతె మెలె, కామ్క నెంజిత కమొక దుకుమ్ జా ముల దేముడుక నంపజంక దెర్తిసి, 2 సుద్ది కెరంతి *దొవన్తినీచి రిసాచి బోదన, బోడిలె చడితిన్చి రిసాచి బోదన, మొర్లన అన్నె జీవ్ జంక తిలిన్చి రిసాచి బోదన, ఆకర్ దీసిక చి వెల్లి పరిచ్చు చి జేవ్చ తీర్పుల్చి రిసాచి బోదన. 3 ఇసి దనచ ఎత్తి కి మొదొల్, చి ప్రబు సెలవ్ దిలె, ఎక్కి దనచక ఉచరుక ముల దా, ఆత్మతె వడ్డుమదె. 4 కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవున్ మాన్సు తొలితో నంపజా ప్రబుచి ఉజిడతె జా, పరలోకుమ్చి రచ్చున వరుమ్ చక దెక, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె వాట దొర్కు జలి, 5 దేముడుచి కోడుచి రుసి చక తా, జెతికయ్ ఉగుమ్చి సెక్కి చక తిలె, పట్టొ జేవ్ పొరపాట్ జా క్రీస్తుక ములితె, జోవయించి పాపుమ్చి రిసా జేవ్ దుకుమ్ జతి రితి జేవ్క చెంగిల్ వాట్తె అన్నె కడ ఆనుక నెంజె. కో నెత్తిర్తి. 6 కిచ్చొక మెలె, జేవ్ జోక ములిలిసి జేవ్ సొంత, దేముడుచి పుత్తుక అన్నె సిలువతె గల మార్లి రితి జతయ్, చి అన్నె మాన్సుల్ జోక నిస్కారుమ్ కెర జోకర్లి రితి జోచి నావ్ కడ్డి రితి జతయ్. 7 కీసి మెలె, జేవ్తె ఒగ్గర్ సుట్టు పెట్టి పాని కేన్ బుయి పియ తా, జా బుయ్యో పంటొ పికడ్డనక చెంగిల్ కామ్క జెతికయ్ పంటొ దిలె, దేముడు తెంతో జేవ్చి వాటచి వరుమ్ జా బుయి నజన్తయ్. 8 గని, జా బుయి రితయ్ కంట రూకుల్ గట్ట దిలె, కామ్క నెంజిలిసి, చి జాక సాపెనల్ దెంక జయెదె. ఆకర్క జేవ్క డయ గెలుకయ్ తయెదె.

దయిరిమ్ కొడొ సంగిలిసి

9 అమ్ ఇసి జాగర్ల సంగిలే కి, తుమ్చి రిసా, బావుడ్లు, కిచ్చొ ఉచర్తసుమ్ మెలె, ఈంజ రచ్చునతె బెదిత అన్నె చెంగిలి వరల్ తుమ్క దొర్కు జవున్ మెన అమ్క దయిరిమ్. 10 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి

రిసాచి తుమ్చి కామ్, అగ్గె కి అప్పె కి జోచయ్ జల మాన్సుల్క తుమ్ తోడు కెర, జోచి ఉప్పిర్చి తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్లిసి జో పచ్చె నాయ్ మెన, దస్సి పొరపాట్ తీర్పుచొ నెంజె మెన, అమ్క దయిరిమ్. 11 తుమ్చి రిసా అన్నె కిచ్చొ ఆస జా అన్నుమ్ మెలె 'జర్గు జయెదె' మెన తుమ్ నంపజలిసి పూర్తి నెరవెర్చుప జతి రితి తుమ్ ఎక్కి నిదానుమ్ ఎక్కి ఆస తంక. 12 తుమ్ దస్సి నిదానుమ్ తాఁ గెలె, బద్దుకుమ్ నే జతె, దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిన్చి వాట జోవయించి నముకుమ్చి జోవయించి నిదానుమ్చి రిసా కలుగు జత అన్నె మాన్సుల్చి రితి తుమ్ ఇండితె, జయ్యి అమ్చి ఆస.

అబ్రాహామ్ నంపజా నిదానుమ్ తతికయ్ జెయిమ్ జలిన్

13 అబ్రాహామ్ పూర్గుమ్చొక దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలి పొది, జో దేముడు సొంతచి కంట కెయ్ కో వెల్లొ తతి నాయ్ చి రిసా, అన్నె వెల్లొ సుదొచి నావ్ దెర ఒట్టు గలుక అవ్కానుమ్ నాయ్ చి రిసా, జోచి సొంతయ్ నావ్ తెన్ ఒట్టు గలన, 14 కిచ్చొ ప్రమానుమ్ సంగిలన్ మెలె, †“తుక కచితుమ్ దీవెన దా జెయిమ్ కెర తుమ్చి సెకుమ్చ ఒగ్గర్జిన్ జతి రితి జర్గు కెరిందె”

15 దస్సికయ్, అబ్రాహామ్ నిదానుమ్ తా ఎత్తి ఒర్చుప జతికయ్, జా ప్రమానుమ్ తిలిసి జోక దొర్కు జలి.

16 మాన్సుల్, జోవయించి కంట కేన్ జవున్ వెల్లొ సుదొచి నావ్ దెర ఒట్టు గల్తతి, చి జోవయించ తగుల్ ఎత్తితె ఒట్టు గలిలె, 'నిజుమ్' మెంతతి. 17 దస్సి జో సంగిలి ప్రమానుమ్తె వాట నజన్తనక జోచి కోడు పిట్టె నాయ్ మెన, జోచి ప్రమానుమ్చి సత్తిమ్చి రుజ్జు దెకవుక మెన, జో ప్రమానుమ్ కెర్లిన్క 'నిజుమ్ జర్గు జయెదె' మెలి గుర్తుక దేముడు ఒట్టు గలన్లన్. 18 దస్సి, దొన్ని నే పిట్ట కమొచి రిసా, మెలె ప్రమానుమ్చి రిసా కి జో ఒట్టు గలన్లన్చి రిసా కి, జో దేముడు అబద్దుమ్ జంక నెత్తెచి రిసా, అమ్ పరలోకుమ్తె పావెతి వరుమ్చి ప్రమానుమ్చి ఉప్పిర్చి దయిరిమ్, అమ్ డిట్టుమ్ దెరన్తి రితి, అమ్ జోచి రచ్చునతె నిగ అయ్లన దయిరిమ్ తంక జయెదె. 19 కేన్ జవున్ దొన్ని, జలె, వేరతె నే గెతి రితి లంగరు కీసి జాక డిట్టుమ్ టీవడెదె గే, దస్సి, పరలోకుమ్తె జో అమ్క పావడ్డి వరుమ్చి ఈంజ అమ్చి దయిరిమ్ అమ్చి ఆత్మక అమ్క డిట్టుమ్ టీవడ్డయ్. అమ్క జో దిలి ఈంజ వరుమ్, జలె,

* 6:2 6:2 నెంజెలె 'బాప్తిసుమ్ నజన్తినీచి రిసాచి....' † 6:14 6:14 ఆదికాండుమ్ 22:17.

అమ్మక అడ్డు తిలి తెర ఒత్తల్తో అమ్ జీన తెడిక తెడిచి గదితె పెసితి రితి, పరలోకుమ్తెయి పావడ జీనయతయ్. ²⁰ ఒత్త జా †తెర ఒత్తల్తో మెలి కొడు యేసు అమ్చి నావ్ తెన్, అమ్క రచ్చన దొర్కు కెర్తి రిసాయి పురైతో నిగ గెచ్చ పావ అస్సె గెద, చి రానో జలో మెల్కిసెదెక్చో రితో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జో జా, కెయక తెయక అమ్క దేముడు అబ్బొన్చి మొక్కె తోడు తయెదె.

7

మెల్కిసెదెకు కెయక తెయక పూజరి

¹ ఈంజో మెల్కిసెదెకు, జలె, ఒగ్గర్ పూర్ణమ్ పొది సాలేమ్క రానో జలోసా, ఎత్కిచి ఉప్పిరి వెల్లో జలో దేముడుచి సేవ కెర్తొ పూజరి జలోసా, జలె. రానల్క జీన మార్లిన్ తెంతో *అబ్రాహామ్ పూర్ణమ్చో బుల జెతె తిలి పొది, జో మెల్కిసెదెక్ జోవయింక దస్సుల్ జా జోక చెంగిల్ వరుమ్ దిలన్. ² వరుమ్ దెతికయ్, జో మెల్కిసెదెక్క మరియాద కెర్తి రితి అబ్రాహామ్ జోక కలుగు జలిసి ఎత్కితె దెస్సు వాటల్క ఏక్ వాట దిలన్. జో మెల్కిసెదెక్, జలె, ముక్కిమ్క జోచి నావ్చి అర్దుమ్ తిలి రితి †పున్నిమ్క రానో జలోసా, పడ్డో సాలేమ్ పట్టుమ్క కి జో రానో. ‡సాలేమ్క జో రానో జయెదె మెలె, సాంతిక్ సేంతుమ్క జో రానో జయెదె. ³ జోవయింక కేన్ అబ్బొన్ అయ్యన్ పాయితి నాయ్, జో కేన్ సెకుమ్చో నెంజె, చి జోచి జీవతుమ్క 'మొదొల్ జలి' జవున్ 'కేడ గెలి' జవున్ మెనుక నెంజె. దనచ జోక నాయ్, చి దేముడుచో పుత్తున్ రితో జా, కెయక తెయక జోచో పూజరి జా తత్తయ్.

⁴ జో మెల్కిసెదెక్ కెర్తొ వెల్లో సుదో జయెదె గే, అప్పె ఆవ్ రెగిడ్డ కొడొతె తుమ్ అర్దుమ్ కెరన. అమ్చో పూర్ణమ్చో జలో అబ్రాహామ్ కి జోక కలుగు జలిసి ఎత్కితె దెస్సు వాటల్క ఏక్ వాట దా గెలన్. జో దస్సి కెర్లిన్ తెన్ మెల్కిసెదెక్క 'ఒగ్గర్ వెల్లో' మెన ముక్కిమ్చో అమ్చో పూర్ణమ్చో అబ్రాహామ్ ఒప్పన్లన్ మెన రుజ్జు జతయ్. ⁵ అహారోనుచి తెడి ప్రెజల్ ఎత్కిక కిలేవీ పూర్ణమ్చోచి తెగచ మున్నుబోదల్ పూజర్లు జా, దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్డి రితి, ప్రెజల్ ఎత్కిక కలుగు జలిసిచి దెస్సు వాటల్తె

ఏక్ వాట నజనుక దేముడుచి ఆగ్గు జా అస్సె. కత్తెయ్ జేవ్ సంగుక మెలె, జోచ బావుడ్లు జల అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ అస్సె తెగల్చతె; జేవ్ కి అబ్రాహామ్చి సెకుమ్చ జలెకి.

⁶ పడ్డో, కేన్ సెకుమ్ నెంజిలో ఈంజో మాన్సు జలో మెల్కిసెదెక్, మాత్తుమ్, అబ్రాహామ్చి అత్తి దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజన్లొ. పడ్డో, దేముడు ప్రమానల్ దిలో జో అబ్రాహామ్క మెల్కిసెదెకు చెంగిల్ వరుమ్ దిలన్. ⁷ దాకు సుదొక వెల్లో సుదొ దీవెన కెరెదె మెన ఎత్కిజిన్ జాన వేర సంగితి నాయ్.

⁸ పడ్డో, ఈంజ లోకుమ్తె దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజిన్తన మొర్తయ్ మాన్సుల్ జవుల, గని పరలోకుమ్తె నజన్తోసా, జలె, జోవయింక 'జివ్వి అస్సె' మెన దేముడుచి కొడొతె పూర్తి రుజ్జు జా అస్సె.

⁹ పడ్డో అస్సె కిచ్చో మెనుక జయెదె మెలె, దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నజితె తిలో లేవీ పూర్ణమ్చో, జోచి సెకుమ్తె జెర్మిల పడ్డొచ పూజర్లు తెన్ సాంత అబ్రాహామ్చి అత్తి మెల్కిసెదెక్క దెతి వాట దిలన్, దెతతి, మెనుక జయెదె. ¹⁰ కిసి మెలె, అబ్రాహామ్ తెన్ మెల్కిసెదెక్ దస్సుల్ జలి పొది, జో *లేవీ తెదొడి కి అబ్రాహామ్చి పెట్టి తిలన్ మెనుక జయెదె. అబ్రాహామ్చి సెకుమ్తె పడ్డో జెర్మిలన్.

మెల్కిసెదెక్ జలో రితో క్రిస్తు పూజరి

¹¹ పడ్డో, 'లేవీచి తెగతె జెర్మిలన పూజర్లు జేవ్ కెర్తి కమొతె మాన్సుల్చి పాపుమ్ జా వాట్ గెలి చి పున్నిమి పూర్తి జా అస్తి' మెనుక జతి జలె; జయ్యి ప్రమానుమ్చి తెడి ప్రెజల్క ఆగ్గుల్ దొర్కు జలి, గెద; జలె, ఒత్త సుద్ది జతిసి పూర్తి జతిసి దొర్కు జతి జలె, అహారోనుచి రితి, మెలె, లేవీయల్చి రితి ముల, 'మెల్కిసెదెక్చో రితో పూజరి జంక' మెన కిచ్చొక యేసుక దేముడు టీవో కెలాన్? ¹² వేర రగుమ్ పూజరి జతి రితి మార్పుప కెర్లె, వేర రగుమ్ ఆగ్గుల్ కి మార్పుప జెతయ్. ¹³ ఈంజేవ్ కొడొ కచి రిసా గే, జో అగ్గెచ పూజర్లు జెర్మిలి తెగచో నెంజె. ఇన్నెచి తెగతెచ కోయి అగ్గె పూజర్లు జతి నాయ్. ¹⁴ మెలె, లేవీచి తెగతె నాయ్, గని యూదాచి తెగతెయి అమ్చో యేసుప్రబు జెర్మిలన్ మెన ఎత్కిజిన్ జాన్ల, చి

‡ **6:20** 6:20 యూదుల్చి దేముడుచి గుడితె తెడిక తెడిచి గదితె ఎత్కి ఎత్కిక వెల్లో పూజరి గని అస్సె లోయి నే గెతి రితి తెర అడ్డు తయెదె. పరలోకుమ్తెచో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, జలె, యేసుయి. జోయ్యి ఒత్త అడ్డు తిలిన్క జీన అస్సె, చి జోవయింక సంపజలనకయ్ కి జీనయతయ్. యేసు మొర్లిన్ తెన్ని యెరూసలేమ్తె యూదుల్చి దేముడుచి గుడితెచి తెర ఉప్పిర్ తెంతో ఎట్టో ఎద పూర్తి చిరి జా గండల్ జలి. దస్సి జర్లు జలిసి టాలి జా అమ్క కిచ్చొ రుజ్జు దెయతయ్ మెలె, జో మొర్లిన్ తెన్ని అమ్క చి ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక అడ్డు తిలి పాపుమ్ గెప్పయ్లిసి. మత్తయి 27:51, మార్కు 15:38, లూకా 23:45, ఎబ్రియల్ 9:1-3, 10:19-20. * **7:1** 7:1 అదికాండుమ్ 14:17-20. † **7:2** 7:2 జోవయించి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'పున్నిమ్ అంచో రానో'. ‡ **7:2** 7:2 'సాలేమ్' మెలి నావ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'సేంతుమ్' 'సాంతి'. § **7:5** 7:5 నిర్గమకాండుమ్ 32:25-29, 38:21. * **7:10** 7:10 లేవీచి సెకుమ్తె పూజర్లు పడ్డో జెర్మిల. జయ్యి సెకుమ్తె జెర్మిల.

ఈంజ తెగచి రిసా పూజర్లు జతి కేన్ కోడు కి అమ్క ఆగ్నల్ దిలో మోసే పూర్ణుమ్చో సంగి నాయ్.

15 అగ్గెచి ప్రమానుమ్చి, అప్పెచి ప్రమానుమ్చి తేడ కిసి అన్నె సొస్తుమ్ డిస్తయ్ మెలె, మెల్కిసెదెక్చో రితోచో ఈంజో అన్నెక్కో పూజరి అయ్లిన తెన్ని డిస్తయ్. 16 మెలె, ఈంజో పూజరి జలిసి కిసిచి మెలె, ఆగ్నల్చి మొక్కె నాయిమ్ తిలి రితి కేన్ జవున్ తెగతె జెర్మిలి రిసా ఎక్కిలో పూజరి జతిన్చి రితి నెంజె, గని కెయ్క తెయ్క నే మొర్తె చెంగిల్ తతి జివ్వి జో యేసు తిలిన్చి సెక్కికయ్ జో పూజరి జా అస్సె. 17 మెలె జోచి రిసా దేముడుచి కోడు సాచి సంగిలి రితి;

†“మెల్కిసెదెక్ కిసా పూజరి జా తిలో గే, తుయి దసా పూజరి జా కెయ్క తెయ్క తా జా కామ్ కెర్తె”

మెన రెగిడ్డిసి.

18 జలె, అగ్గెచ ఆగ్నల్క దెకిలె, జేవ్చి సెక్కి నెంజిలిన్చి రిసా జా కామ్క నెంజిలి రిసా “జా పోని” మెన దేముడు సంగితయ్. 19 †కిచ్చొయ్ పూర్తి జతి రితి జా ఆగ్న రితి కో జర్గువ కెరుక నెత్తిర్తి. గని నోవి కోడు బార్ జలి తెంతో, అన్నె వెల్లి వరుమ్చి రిసాచి దయిరిమ్ అమ్క దొర్కు జా అస్సె. మెలె, ఈంజ వరుమ్చి రిసా, ఈంజయ్ వరుమ్చి ఉప్పిరిచి దయిరిమ్చి రిసా, ఆమ్ దేముడుక పాసి జా జెతనుమ్.

20 అన్నె, యేసు పూజరి జతి ఈంజ నోవి వరుమ్ ఒట్టు నెంజిలిసి నెంజె. ఒట్టు తెన్ చి జతయ్, చి అన్నె విలువ అస్సె. 21 అగ్గెచి ప్రమానుమ్క పూజర్లు జలన, జలె, ఒట్టు నెంతె పూజర్లు జల, గని ఈంజ నోవి వరుమ్ జలె, ఒట్టు గలిలిసి. కిచ్చొ ఒట్టు గలిలిన్ మెలె, †“తుయి కెయ్క తెయ్క తతో పూజరి, మెన ఆవ్ దేముడు ఒట్టు గలన అస్సి, చి అంచి మెన్ను ఆవ్ మార్చువ కెరనీ నాయ్” మెన దేముడు యేసుచి రిసా ఒట్టు గలన అస్సె. 22 దస్సి, అగ్గెచి ప్రమానుమ్ కోడుచి కంట యేసు మదెనె జతి ప్రమానుమ్ కోడు కచితుమ్ జెయిమ్ జతిసి మెనయ్ ఈంజ కోడుతె రుజ్జు జతయ్.

23 అగ్గెచ పూజర్లు ఒగ్గర్జిన్ జల. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ మొర్తసయ్ జవులచి రిసా కెయ్క తెయ్క పూజర్లు జా తంక నెత్తిర్తి. ఎక్కిలో మొర్తె, * అన్నెక్కో పూజరి జంక, మెలి రితి జతతి. 24 గని ఈంజో యేసు కెయ్క తెయ్క తాఁ గెతోసా జా అస్సెచి రిసా ఈంజోయి పూజరి జలిసి కెయ్క తెయ్క

తాఁ గెతిసి. 25 జాకయ్, ఇన్నెచి తెడి కో ఎద్దికి అదికార్లుమ్ తిలో దేముడుక పాసి మెలి రితి జెతతి గే, జేవ్ కెయ్క తెయ్క రచ్చనతెయి తతి రితి పూర్తి రచ్చన దెంక ఈంజోయి తెరె; దేముడుక చి అమ్క ఈంజోయ్ మదెనె జా అమ్ సంపజల మాన్సుల్చి రిసా దేముడుచి మొక్కె టీవ ప్రార్దనల్ కెర్తతి రితి కెయ్క తెయ్క జివ్వి అస్సె.

26 పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలో కిచ్చొ పొరపాట్ నెంజిలో, కిచ్చొ గర్చి నెంజిలో, ఎద్గెరె పాపుమ్ నెంజిలో, ఆగాసుమ్చి ఉప్పిరి వెగ వెల్లో పూజరి అమ్క దొర్కు జంక దొర్కు జలో. 27 జేవ్ అన్నె ఎత్కిక వెల్లెల పూజర్లుచి రితి జో రోజుక అర్పితల్ దెంక నాయ్. జెవ్వి పూజర్లు, జలె, తోలితో జోవయించ సొంత పాపల్చి రిసా, పడ్డో ప్రెజల్చ పాపల్చి రిసా, అర్పితల్ దెతతి. జో, జలె, పాపుమ్ సుదో నెంజె, చి సొంతచి రిసా అర్పితుమ్ దెంక, నాయ్, చి ప్రెజల్చి రిసా ఎక్కి సుట్టు జోచి సొంత జీవ్ దా, కెయ్క తెయ్క కామ్క జెతిన్ జలి అర్పితుమ్ జలన్. 28 దస్సి, కిచ్చొ దెకితనుమ్ మెలె, సెక్కి నెంజిల మాన్సుల్ పూజర్లు జతిసి ఆగ్నచి ప్రమానుమ్తె తయెదె, గని ఆగ్నచి కంట పడ్డో అయ్లి జో ఒట్టు గలన్లి కోడుకయ్ దేముడు కిచ్చొ సెలవ్ దిలో మెలె, పూర్తి జలో జోచో పుత్తున్కయ్ ‘కెయ్క తెయ్క తతో పూజరి జవున్’ మెనయ్ జో దేముడు జోక టీవడ అస్సె.

8

యేసు పరలోకుమ్తె అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్క వెస అస్సె

1 జలె, అమ్ సంగితిన్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, దసా కెయ్క తెయ్క తతో పూజరి అమ్క అస్సె. జో పరలోకుమ్చో వెల్లో రానో జలో దేముడు అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్క వెస తా, 2 మాన్సుచి అత్తి నాయ్ గని దేముడు ప్రబుచి అత్తి తెయార్ జలి పరలోకుమ్చి నిజుమ్ జలి టంబుగుడితె, పరలోకుమ్చి ఒగ్గర్ సుద్దిచి, తెడిక తెడిచి గదితె, జోచి సేవ కెర్తయ్.

3 జలె, బలివో అర్పితల్ దెంక మెన ఎత్కి పూజరి నిసాన అస్తి. జాకయ్, ఈంజో పూజరి కి కిచ్చొగె బలి దెంక జోచి అత్తి కిచ్చొ జకు తంక అస్సె.

4 జలె, బూలోకుమ్తె అప్పె తతో జలె, ఈంజో పూజరి జా తతో నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ఆగ్నల్ రితి తెన్ బలివో దెత పూజర్లు లేవీచి సెకుమ్చ అస్సి. ఈంజో, మాత్రుమ్, జా సెకుమ్చో నెంజె. 5 అమ్

† 7:17 7:17 కిర్తనలు 110:4 చి ఎబ్రియల్ 5:6 దెక. ‡ 7:19 7:19 రోమియల్ 3:20-22, 8:3-4. § 7:21 7:21 కిర్తనలు 110:4.

* 7:23 7:23 ఎక్కె దడి మొత్తుమ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ మాములుమ్ పూజర్లు తవుల, పడ్డో ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కి తయెదె.

యూదుల్చ ఈజిప్టు లోకుమ్చ జేవ్ పూజర్లు, జలె, జోవయించి కామ్ కిసిచి మెలె, పరలోకుమ్చి దేముడుచి గుడితె జర్లు జతిన్క టాలి రితి నీడ రితి జా, ఒత్తచి టంబుగుడ్డ ఒత్తచి దేముడుచి గుడితె జర్లు జతిన్క ఇదిల్ అర్లుమ్ జవున్ దెకయ్తయ్. కిసి మెలె, జా టంబుగుడ్డ పూర్లుమ్ మోసే బందవుక దేముడు సంగిలి పొది, జో దేముడు ప్రబు కిచ్చొ మెన జోక ఆడ్ర దిలన్ మెలె, *“జా డొంగురుతె తుక ఆవ్ దెకయ్లి రూపుమ్కయ్ ఎత్తి తెయార్ కెరుక దెకను. జయ్యి రూపుమ్చి బందవు” మెలన్.

నొవి ప్రమానుమ్చి రిసాచి కోడు

6 ఈజిప్టు యేసు అప్పె అన్నె ఒగ్గర్ ప్రమానల్క కి నిసాన జా, అన్నె ఒగ్గర్ ఆగ్గుల్క నెడిమిచొ జా తంక మెన, అన్నె ఎత్తిక వెల్లో కామ్ కెర్తసా జలో. కిచ్చొక మెలె, అన్నె ఈంజ చెంగిల్ ప్రమానల్ జర్లు జతిసి. 7 తొలితొ చి ప్రమానుమ్ కిచ్చొ పిట్టిన్ నెంజిలిసి జతి, జలె, అన్నెక్ ప్రమానుమ్ దొర్కు జతి నాయ్. 8 జా ప్రమానుమ్ దొర్కు జలసక ‘జా ప్రమానుమ్తె పిట్ట, పిట్టవన్ల’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒప్పన్తిసి కిచ్చొ కోడుతె రుజ్జు జతయ్ మెలె,

†“ఇస్రాయేలుచి గేర్చక చి కియాదాచి గేర్చక ఆవ్ నొవి ప్రమానుమ్ దెత దీసల్ జెవుల”

మెన ప్రబు సంగితయ్. 9 “జా నొవి ప్రమానుమ్, జలె, జోవయించ పూర్లుల్క ఆవ్ దిలి ప్రమానుమ్చి రితిచి నెంజె. జోవయించి ఆతు దెర జోవయింక ఐగుప్టు దేసిమ్ తెంతొ విడ్డల్ కెర

కడ దెర నిలి దీసి జా ప్రమానుమ్ దిలయ్. గని, అంచి జా ప్రమానుమ్క సత్తిమ్ కెర్తి నాయ్, సత్తిమ్ ఇండితి నాయ్ చి రిసా ఆవ్ పనుల జోవయింక ములిల్ రితి జా దెకి నాయ్, మెన ప్రబు సంగితయ్.”

మెన జో దేముడు రెగ్గయ్లి కోడు అస్సె. గని ఒత్త తెంతొ కిచ్చొ దయిరిమ్ దెతి కోడు సంగితయ్ మెలె,

* 10 “గని, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ మెలి గేర్చక పడ్డెచ దీసల్క

నొవి ప్రమానుమ్ దెయిందె మెన ప్రబు కిచ్చొ సంగితయ్ మెలె, జోవయించ ఆత్మల్తె అంచ ఆగ్గుల్ ఆవ్ తియిందె, జోవయించి పెట్టి అంచ ఆగ్గుల్ రెగిడిందె, చి

అవ్ జోవయించొ దేముడు జయిందె, చి జేవ్ అంచయ్ ప్రెజల్ జా తవుల.

11 అన్నె, జేవ్ దీసల్క జేవ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బుద్ది సికడుక తయె నాయ్.

జోవయించ బావుడ్డివొక ప్రబు తెన్ తుమ్ బెద, మెన

ఎత్తి మాన్సు సికడుక తయె నాయ్.

కిచ్చొక మెలె, జేవ్ దీసల్క జేవ్ బాల వెల్లో కి ఎత్తిజిన్ అంక

జానుల. 12 కిచ్చొక మెలె,

జోవయించ పాపల్ ఆవ్ చెమించుప కెరిందె, జోవయించ తప్పుల్ ఆవ్ పచ్చె గెలిందె”

మెన దేముడు ప్రబు సంగితయ్. 13 దస్సి నొవి ప్రమానుమ్చి రిసా సంగ, అగ్గెచిక ‘కామ్క నెంజె’ మెన ఒప్పన్తయ్. అన్నె, కామ్క నెంజిలి రితి జతిసి పొర్ని జా పూర్తి కేడయ్ గెచ్చెదె.

9

దేముడుచి గుడితె కిచ్చొ కిచ్చొ తిలిసి

1 జలె, అగ్గెచి ప్రమానుమ్తె కిసి బక్తి కెరుక గే ఆగ్గుల్ తిలి, చి ఈంజ లోకుమ్చి రగుమ్చి ప్రబుక బక్తి కెర్తి టాన్ తిలి. 2 మెలె, టంబుగుడ్డ తెయార్ కెర్ల, చి యూదుల్చ ప్రెజల్ ఎత్తిజిన్ పెసితి పుర్తొచి టంబుగుడ్డ గదితె దీవుకంబుమ్చి పొడియె బలి దెతి బల్ల తిల. జా గదిక దేముడుక సుద్ది తతి టాన్ మెనుల. 3 పడ్డె, జా వెల్లి గదిచి గుమ్ముమె తెర ఒడొవ తిల, అన్నె తెడిక, జా గది జిన్నె, అన్నెక్ టంబుగుడ్డ గది తిలి. జాక ‘దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తతి టాన్’ మెనుల. జాక అన్నెక్ తెర గూడు తిలి.

4 జా తెడిక తెడిచి గదితె దూపుమ్ డయితి బజర్చి పీటుమ్ తిలి, చి దేముడుచి తెదొడెచి ప్రమానుమ్క గుర్తు జతి పెట్టె తిలి. జా పెట్టెతె ఎత్తి పక్కల్ ఉప్పిరి బజార్ వుజడ తిల. జా పెట్టెచి తెడి *మన్నా మెన పరలోకుమ్ తెంతొ దేముడు పూర్లుమ్ సువ తిలి అన్నిమ్ ఇదిల్ దెర్లి బజర్చి మర్తముంత తిలి. పడ్డె అన్నె అగ్గె ఐగుప్టు దేసిమి జేవ్ అమ్చ యూదుల్ తిలి పొది గజ్జల్ జా తిలి అహరోనుచి †టెక్ని డండొ,

పడ్డె జా పొర్ని ప్రమానుమ్చ ఆగ్గుల్ రెగిడ్ల ‡పత్తల్ తిల. 5 జా పెట్టెచి ఉప్పిరి, మెలె, దేముడు పాపల్ చెమించుప కెర్తి గుర్తుచి జా పెట్టెచి ఉప్పిరి దొన్ని బజర్చ దూతల్చ బొమ్మల్ టీవ, జా పెట్టెక దెకిల్

* 8:5 8:5 నిర్గమకాండుమ్ 25:40. † 8:8 8:8 యిర్మీయా 31:31-32. ‡ 8:8 8:8 యూదుల్క ‘ఇస్రాయేలుచి గెర్చ’ మెనుల కి. § 8:8 8:8 ‘యాదా’ మెలె, ఇస్రాయేల్ మెలొ యాకోబుచొ పుత్తున్ జలొ యూదా. * 8:9 8:9 యిర్మీయా 31:33-34. * 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 16:1-35. † 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 7:8-13. ‡ 9:4 9:4 నిర్గమకాండుమ్ 32:15-16.

రితి వంపొ జా తిల. ఈంజ ఎత్కిచి రిసా అన్నె ఒగ్గర్ సంగుక నెత్తుమ్.

6 జా ఎత్కి తెయార్ జలి తెంతో, జా టంబుగుడ్డచి పురైతొచి గదితె పూజర్లు గెచ్చుక జెంక జతె తా జోవయించి సేవచ నీతికమొ కెరై తత్తతి. 7 గని తెడిక తెడిచి గదితె ఎక్కి, ఎత్కిక వెల్లో పూజరి, వెర్నెక్క ఎక్కి సుట్టు గెతయ్. గెలె, లోయి నెంజతె బెరుక నాయ్. నే జాన్తి రితో కెర్ల జోచ పాపల్చి రిసాచి, ప్రెజల్చ పాపల్చి రిసా బలి దెతి లోయ్ తెన్ బెరుక అస్సె. 8 ఈంజ టాలి దెకవ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ అర్దుమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, జా పురైతొచి గదిచి తెడిచి తెర అడ్డు టీవ్తి ఎదిలి సేంపు, దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి తెడిక తెడిచి గదితె పెసుక మాన్సుల్క వాటు నాయ్. 9 జా పురైతొచి గదితె ఒడయ్ జలి జేవ్చి జా తెర కిచ్చొచి రిసా టాలి జయెదె మెలె, ఈంజయి ఉగుమ్కయ్ టాలి జతయ్. దేముడుక ఈంజ ఉగుమ్తె కో నంపజా గెచ్చుల గే, ఉగుమ్ కెడ్డె జోతె గెచ్చుక అడ్డు తయె నాయ్. జా రితితె, జలె, బక్తి కెర్వొసాచి ఆత్మక సుద్ది కెరుక నెత్తెర బలివొ అర్పితల్ దెతతి. 10 దసచ రితి అన్నిమ్, పితిసి, ఆగ్ దొవన్తిసి, ఎక్కి ఆగ్కయ్ కామ్క జెత ఆగ్గల్ జతతి. నొవి ఆగ్గల్, నొవి వరుమ్ జర్గు నే జతె అగ్గె రకితె తిలిసి, జా.

క్రీస్తు పూజరి జా అర్పితుమ్ జలిసి

11 గని చెంగిల్ ప్రమానుమ్ అయ్లిన్క క్రీస్తు ఎత్కిక వెల్లో పూజరి జా అయ్లిన్ తెన్, మాన్సు తెయార్ నే కెర్లి, ఈంజయ్ రగుమ్ జెర్మున్ నే జలి, అన్నె వెల్లి అన్నె పూర్తి జలి రగుమ్చి టంబుగుడ్డతె, మెలె పరలోకుమ్తె దేముడు అబ్బొన్ తిలిన్తెయి పెస, 12 దేముడుక ఒగ్గర్ సుద్ది తతి టాన్తె కెయ్క తెయ్క కామ్క జెతికయ్, ఎక్కి సుట్టుయి యేసు పెసిలన్. పెస, గొరైల్చి, వస్సా పిల్లల్చి లోయి నాయ్, గని జోచి సొంత లోయి దా కెర, అమ్ అన్నె కెయ్క విడ్డల్ నే జతి రితి అమ్క అన్నె నెత్వన అమ్క జత బెదయ్లన్. 13 మెలె, గార్ జల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి గొరైల్చి జవున్, వస్సా పిల్లల్చి జవున్ లోయి చించితిసి, నెంజలె వస్సి పిల్లక డయిలిన్చి సార్ వించితిసి, ఎక్కి జోవయించి ఆగుచి కీడు గెచ్చయ్తి రితి జతయ్. 14 గని అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జంక మెనయ్ క్రీస్తు జోచి పరలోకుమ్చి తాఁ గెతి ఆత్మసెక్కిక జోచి జివ్ దా మొర్లన్. జా అగ్గెచి ప్రమానుమ్చ ఆర్పితుమ్లు మాన్సుచి ఆగుక సుద్ది కెర్తయ్ జలె, జోవయించి ఆత్మక యేసు దిలి సొంత లోయి అన్నె

కెర్ది కామ్ కెరెదె! జాకయ్, జివ్ తిలొ జివ్ దెతి దేముడుచి సేవ అమ్ కెర్తి రితి, కామ్క నెంజల మొర్తి రిత అమ్చ కమొ జో పుంచ గెల కెర, అమ్ లాజ్ జంక నెంజతి రితి, అమ్చి ఆత్మ జో సుద్ది కెరెదె, 15 దస్సి, ఈంజ నొవి ప్రమానుమ్క ఈంజొయి దేముడు అబ్బొన్క చి అమ్క మదెనె జతొసా జా అస్సె. దస్సి, ఈంజొ మొర దొర్కు జలి అర్పితుమ్ జలిన్ తెన్ అగ్గెచి ప్రమానుమ్చ కొడొ అమ్ పిట్టవన పాపుమ్ జలిన్చి సిచ్చ తెంతో అమ్క విడ్డల్ కెర నెత్వ గెల అస్సె. కిచ్చొక ఇసి జర్గు కెర అస్సె మెలె, కక్క జో బుకారా తయెదె గే, ప్రమానుమ్ జలి కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తతి వాట్ జోవయింక దొర్కు కెరుక మెనయ్.

16 అన్నె కిచ్చొ ఉచరుక జయెదె మెలె, 'అవ్ మొర్లె అంచి ఆస్తి ఇసి దస్సి వంట దెతు' మెన మాన్సు ఏక్ కాగ్దుమ్ రెగ్గ తిలె, జేవ్ వాటల్ వంట దెంక జలె, తొలితొ జో మాన్సు మొర్లిన్చి రిసా రుజ్జు జంక. 17 కిచ్చొక మెలె, మాన్సు మొర్లెకయ్ జో రెగిడ్డి దస్సి కాగ్దుమ్ కామ్క జెయెదె, గని జా రెగ్గయ్లోసా జివ్ తిలి పొది కామ్క జెయె నాయ్. దస్సికయ్ జోచి ఆస్తిచి వాట జోచ మాన్సుల్క దొర్కు జవున్ మెనయ్ యేసు మొర గెలన్.

18 ఇసి, తొలితొ చి ప్రమానుమ్ కి లోయి నూయి జలిన్చి జలి. 19 మెలె, ప్రెజల్ ఎత్కిక దేముడుచ ఆగ్గల్చి ఎత్కి ఆగ్గ మోసే పూర్గుమ్చొ నూనవ కేడయ్లి పడ్డొ వస్సా పిల్లల్క చి, గొరైల్క కండ జోవయించి లోయి దెరన, పాని, ఎరన ఊలు, హిస్సొపు మొక్కచ రొడ్డల్ తెన్ జేవ్ ఆగ్గల్ రెగిడ్డిన్చి ఉప్పిరి కి, ప్రెజల్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి కి చించ దా, 20 "ఇసి కెర మెన దేముడు తుమ్క ఆడ్డ దిలి ప్రమానుమ్చి గుర్తుచి లోయి ఈంజ" మెన సంగిలన్. 21 దస్సి కి, జా టంబుగుడ్డతెచి బక్తి కెర్వితె వాడిక కెర్తి సామన్ ఎత్కితె జా లోయి చించ దిలన్. 22 నిజమి, ఆగ్గల్ రితి తెన్, కేన్గె ఏక్క ముల, ఎత్కి వస్తువక లోయికయ్ సుద్ది కెరుల, చి లోయి నే నూయి జలె, పాపల్ చెమించుప జయె నాయ్.

యేసు అమ్చి పాపుమ్ పుంచ దా

23 దస్సి పరలోకుమ్తె జతిన్క టాలి జతిసి ఎత్కి లోయి నూయి జతిన్ తెన్ దస కమొకయ్ సుద్ది జంక అగ్గెయి దొర్కు జా తిలి, గని పరలోకుమ్తె బెదితిసి ఎత్కి అన్నె చెంగిలి బలి జతిన్కయ్ సుద్ది జంక దొర్కు జలి. మెలె, క్రీస్తు బలి జలిన్కయ్. 24 మెలె, దేముడుక సుద్ది తతి టాన్తె క్రీస్తు పెన అస్సె. జా టాన్ మాన్సు తెయార్ కెర్లిన్ నెంజె, గని

పరలోకుమీ, చి దేముడుచి సొంతచి మొక్కె క్రీస్తు టీవ అమ్చి పచ్చెన జతయ్.

25 పడ్డొ అన్నె, జోచి సొంత నెంజిలి లోయి దెరన, మాములుమ్ ఎత్కిక వెల్లో పూజరి కో జలెకు వెర్నెక్ క ఏక్ సుట్టు ఈంజయ్ లోకుమ్తె తిలి దేముడుచి గుడితెచి, ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి టాన్తె పెసుక జతయ్. గని ఒగ్గర్ సుట్టు క్రీస్తు అర్పితుమ్ జంక నాయ్, కెయ్తె తెయ్తె అర్పితుమ్ జతె తంక నాయ్.

26 దస్సి జతి జలె, లోకుమ్ జెర్మయ్ జలి మొదొల్ తెంతో ఒగ్గర్ సుట్టు జో జా సైమ సేడుక తత్తి. గని, ఉగుమ్చి ఆకర్ పొది జోచి సొంత జీవ్ దా, మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి అర్పితుమ్ జా, పాపుమ్ గెచ్చవుక మెన ఎక్కి సుట్టు జో టీవిలిన్ సరి జా అస్సె. 27 అన్నె, మాన్సుల్ కీసి ఎక్కి సుట్టు మొరుక అస్సె గే, చి పడ్డొ దేముడుచి పరిచ్చ జవుల గే, 28 దస్సి, క్రీస్తు, ఒగ్గర్ జినచ పాపల్ వయన గెచ్చవ గెలుక మెన సరిపుచుప జతి జా, ఎక్కి సుట్టు మొర గెలన్. చి అన్నెక్ సుట్టు డీసెదె; పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా నాయ్ గని సర్ద తెన్ జోవయింక రకితన రచ్చన జతిసి పూర్తి నెరవెర్నుప జతి రితి జర్గు కెరుకయ్ మెన జో అన్నె డీసెదె.

10

యేసు ఎక్కి సుట్టు మొర్లిన్కయ్ అమ్ సుద్ది జలిన్

1 జలె, వెర్నెక్ క వెర్నెక్ దేముడుక బలివొ దెతతి అన్నె 'ఇసి కెర్లె దేముడుక పాసి జెమ్దె' మెన ఉచర్తతి, గని వెర్నెక్ క వెర్నెక్ క, జేవ్ బలివొ దిలెకి జోవయించి పాపుమ్ గెచ్చె నాయ్. జేవ్ బలివొ దెతి ఆగ్గల్ రితి సొంతయ్ రచ్చన దొర్కు కెర్తిసి నెంజె, గని జా రచ్చన జర్గు జతిన్క ఎక్కి టాలి ఎక్కి నీడయ్ జతయ్. 2 జేవ్ బలివొ పాపుమ్ గెచ్చవుక తెరితి జలె, 'జెయిమ్ జలి' మెన అమ్చ యూదుల్ దనచ ములిత. నాయ్ గె? మెలె, బక్తి కెర్లన ఎక్కి సుట్టుకయ్ సుద్ది జత జలె, బలి దిలి పడ్డొ 'పాపుమ్ తెన్ అస్సుమ్' మెన అన్నె ఉచర్త నాయ్. 3 గని ఈంజేవ్ బలివొ దెతిన్ తెన్ వెర్నెక్ క వెర్నెక్ క మాన్సుల్ జోవయించి పాపుమ్చి రిసా ఉచరుక జతయ్. అమ్క ఏదాస్ట కెరయ్తయ్.

4 కిచ్చొక మెలె. వస్సా పిల్లల్చి గొరెల్చి లోయి అమ్చి పాపుమ్బుద్ది గెచ్చవుక ఎద్దె నెత్తె. 5 జాకయ్, క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లి పొది దేముడు అబ్బొన్ తెన్ జో లట్టల్లి రితి కిచ్చొ అస్సె మెలె,

5 జాకయ్, క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అయ్లి పొది దేముడు అబ్బొన్ తెన్ జో లట్టల్లి రితి కిచ్చొ అస్సె మెలె,

*"బలివొ అర్పితల్ తుయి నెసిలది, గని 'దొర్కు జలి బలి' మెన అంక తుయి అగ్ తెయార్ కెర అస్సిసి.

6 డయిత అర్పితల్చి రిసా, పాపల్ గెచ్చయ్తి గుర్తుచ అప్పెకచ అర్పితల్చి రిసా తుక కిచ్చొ ఇస్టుమ్ నాయ్.

7 తెదొడి, దేముడుచి కొడెతె అంచి రిసా తుయి రెగ్డయ్లి రితి, ఆవ్ కిచ్చొ మెలయ్ మెలె, ఈందె, దేముడు ఓ బా, తుచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్ కెరుక మెన ఆవ్ జా అస్సి" మెలయ్.

8 జలె, జా కోడు దెకిలె, "బలివొ, అర్పితల్, డయిల బలివొ, అప్పెకచ పాపుమ్ గెచ్చయ్తి గుర్తుచ బలివొచి రిసా తుక కిచ్చొ ఇస్టుమ్ నాయ్, దనచ నెసిలది" మెన జో సంగ కెర; ఆగ్గల్ రితి దనచ దెతతి, జలె, జో దస్సి సంగ కెర 9 అన్నె కిచ్చొ కోడు ఒత్త బెదయ్లో మెలె, "ఈందె తుచి ఇస్టుమ్ జెయిమ్ కెరుక మెనయ్ ఆవ్ జా అస్సి" మెలన్. జో దస్సి సంగిలిన్ తెన్ పొర్తి ప్రమానుమ్క 'జా పొన్స కామ్క నెంజె' మెన్తయ్. 'నొవిచి ప్రమానుమ్ అవ్సురుమ్. ఈంజయి దొర్కు జలిసి' మెన నొవిచిక టీవడ్డి రిసా పొర్తిచి ముల దిల.

10 జోచి ఈంజయ్ నెలవ్క, యేసుక్రీస్తుచి అగ్ జా ఎక్కి సుట్టు మొర్లిన్కయ్, కెయ్తె తెయ్తె చెంగిల్ తతి రితి జోచి సుద్ది అమ్ జా జోచయ్ జా అస్సుమ్.

11 పడ్డొ యూదుల్చొ ఎత్కి పూజరి రోజుక జోసేవ కెర్లిన్తె టీవ ఏకచి ఉప్పిరి అన్నెక్, జాచి ఉప్పిరి అన్నెక్ ఒగ్గర్ బలివొ దెతె తత్తయ్; పాపుమ్ గెచ్చవుక నెతిర్త బలివొ దెతె తత్తయ్. 12 గని ఈంజొ క్రీస్తు, కెయ్తె తెయ్తె కామ్క జెతి రితి ఎక్కి సుట్టు పాపుమ్ గెచ్చయ్తి దొర్కు జలి అర్పితుమ్ దా కెర, దేముడుచి ఉజెతో పక్క వెసిలన్. 13 ఒత్త వెన తా జోక విరోదుమ్ సుదల్ జలన జోచ చట్టో సుదితి పొద్రొ జతె ఎదక రకితయ్.

14 దస్సి ఎక్కి సుట్టు జో సొంత అర్పితుమ్ జా, సుద్ది జా, జోచయ్ జల మాన్సుల్క పూర్తి కెర్తిసి కెయ్తె తెయ్తె కామ్క జెతి రితి జో జర్గు కెర అస్సె. 15 అమ్క జో పూర్తి కెర్తిన్చి రిసా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇసి మెన సాచి సంగ అస్సె.

16 †"ప్రబు సంగితిసి కిచ్చొ మెలె, జేవ్ దీసల్కచి పడ్డొక జోవయింక కిచ్చొ ప్రమానుమ్ దెయిందె మెలె, జోవయించి పెట్టి అంచ ఆగ్గల్ తియిదె,

* 10:5 10:5 కీర్తనలు 40:6-8. † 10:16 10:16 యిషీయా 31:33.

జోవయించ ఆత్మలతె అంచ ఆగ్గుల్ రెగిడిందె”

మెన సంగ అన్నె కిచ్చొ మెన్తయ్ మెలె,

17 †“తెదొడ్ తెంతో జోవయించ పాపల్, జోవయించ తప్పుల్

ఆవ్ ఏదాస్ట నే కెరై పచ్చయ్ గెలిందె”

మెన దేముడు సంగితయ్. 18 జలె, పాపల్ చెమించుప జా అస్తి మెలె, పాపుమ్ గెచ్చయ్త అన్నె అర్పితల్ నాయ్.

దేముడుక పాసి గెచ్చ సత్తిమ్ ఇండుమ

19 జాకయ్, బావుడ్లు, అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్తి రిసా యేసుక్రీస్తు జోచి లొయి సువ దిలి రిసా, దేముడుచి పరలోకుమ్చి జోచి గుడితె, జోచి సుద్ది టాన్తె అమ్ పెసుక అమ్క దయిరిమ్చి రిసా, 20 మెలె, జోవయించి దేముడుచి గుడి అగె డంక తిలి తెరచి తెడి పెసితి నొవి, జివ్ తిలి జివ్ దెతి వాటు, మెలె, కిజోచి ఆగ్ వాట్ గెచ్చుక మెలి కోడుచి దయిరిమ్ దా అస్సె. 21 అన్నె, దేముడుచి గెరి అమ్క వెల్లో పూజరి జో జా కెర తోడు అస్సె. 22 అమ్చి పెట్టి నిదానుమ్ తా జోవయించి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి రిసా పూర్తి దయిరిమ్ తా, అమ్చి ఆత్మతె ‘అమ్క పాపుమ్ నాయ్, జో అమ్క సుద్ది కెర అస్సె’ మెలి దయిరిమ్ అమ్ జతి రితి, అమ్చి ఆత్మక సుద్ది కెర్తి పానిక జో అమ్క చించ దిలి రితి కెర అస్సె, అమ్చి ఆగ్ *దోవిలి రితి కెర అస్సె మెన, జోక పాసి జెమ. 23 అమ్చి దయిరిమ్ ఒప్పన్తెసి అన్మానుమ్ నే జతె దెరనుమ. కిచ్చొక మెలె, ‘ఆవ్ దెతి రచ్చన వరుమ్ కో నజనుల గే, కచితుమ్ రచ్చించుప జవుల’ మెన అమ్క ప్రమానుమ్ సంగిలోసా నిదానుమ్చొ. 24 అన్నె, ప్రేమ కెరయ్తి రితి, చెంగిల కమొ కెరయ్తి రితి, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కిసి చెంగిల్ కెరుక గే, ప్రేమ దెకవుక గే ఉచర్తె తమ. 25 సంగుమ్చ సబతె బెదుక నే పిట్టె, సగుమ్జిన్ జెంక ములితతి గెద, జలె, సబతె బెదుక నే పిట్టె ఎక్కిలోక ఎక్కిలో డిట్టుమ్ దయిరిమ్ కెరై తమ. ముక్కిమ్క కిచ్చొక ఇసి జమ మెలె, ప్రబుచి వెల్లి దీసి పాసి జా జెతయ్.

సత్తిమ్ జాన జానయ్ ముల్తినచి రిసా జాగర్

26 జలె, సత్తిమ్ చిన నంప కెర్లమ్ మెలె, జాచి పడ్డొ జాన జానయ్ పాపుమ్ ఇండితె తిలె, పాపల్ గెచ్చయ్తి రిసా జో అర్పితుమ్ జలిసి అమ్క అన్నె బలివొ నాయ్. 27 దస్సి జలె అమ్క కిచ్చొ రకితయ్

మెలె, ప్రబు పరిచ్చ కెర సిచ్చ కెర్తిసి, చి జోక విరోదుమ్ సుదల్ జలస ఎత్కిక గల్తి వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలి జతిసి.

28 మోసే పూర్గుమ్చొచి అత్తి దేముడు దిల ఆగ్గుల్ కో పిట్టవ తప్పు కెర్తతి గే, జోవయింక పరిచ్చ కెర్తిన్తె ‘జో నిజుమ్ తప్పు కెర్లొ’ మెన దొగుల తీగ్లచి సాచి రుజ్జు దెకయ్లె, కన్కారుమ్ నెంతె జోక మొర్తి సిచ్చ దెవుల. 29 జలె, దేముడుచొ పుత్తున్క నంప కెరుక నిదానుమ్ కెరుక నెస, సుద్ది కెర్తి జా నొవి ప్రమానుమ్చి రిసా సువ దిలి యేసుచి లొయి దూసుప కెర, ప్రబుచి దయ కెర్తి జోచి రచ్చన దెతి జోచి పరలోకుమ్చి ఆత్మక కో కోపుమ్ కెరవ తవుల గే, జోక అన్నెయ్ కెర్తి సిచ్చ లయెదె. 30 కిచ్చొక మెలె, †“సిచ్చ కెర్తి కామ్ అంచి.

దెంక తిలి సిచ్చ ఆవ్ కచితుమ్ దెయిందె” మెన సంగిలో దేముడుక జానుమ్. పడ్డొ, జో అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ జానుమ్ మెలె,

‡“జోచ ప్రెజల్క ప్రబు తీర్పు కెర సిచ్చల్ గే, బవుమానల్ గే దెయెదె”

మెలిసి. 31 సిచ్చ జంక మెన జివ్ తిలొ జివ్ దెతో దేముడుచి అత్తి మాన్సు దెర్ను సేడ్లె బింకయ్ జయెదె!

ప్రబు అన్నె ఉత్త జెతినక రకితె తా

32 గని, అగ్గెచ దీసల్ తుమ్ ఏదాస్ట కెర. తెదొడి క్రీస్తుచి రిసాచి సత్తిమ్ తుమ్ తొితో సూన చినిలి పొది ఒగ్గర్ సైమల్ బాదల్ సేడ్లె కి ఒర్నుప జలదు. 33 సగుమ్ సుట్లు కి ఎదార్దుమ్ ఎత్కిజిన్చి మొక్కె దూసుప జలదు, కస్టల్ సేడ్లెదు, చి అన్నె దన బాదల్ సేడ్లెనచి జాడు బెద వయిలి రితి జలదు. 34 కిసి మెలె, జేలి జలసక కన్కారుమ్ జలొ, చి విరోదుమ్ సుదల్ తుమ్చి అస్తి దెర గెతికయ్, పరలోకుమ్తె అన్నె చెంగిల్చి, అన్నె తా అస్తి గెతిసి దొర్కు జా అస్సె మెన జాన కెర, సర్ద తెన్ తిలదు. 35 జాకయ్, తుమ్చి డిట్టుమ్ తుమ్చి దయిరిమ్ తుమ్ వెంట గెల నాయ్. జేవ్తె వెల్లి బవుమానుమ్ దొర్కు జతయ్. 36 జాకయ్, దేముడుచి ఇస్టుమ్చి రితి ఇండ. జో ప్రమానుమ్ సంగిలిసి తుమ్ నజన్తి రిసా తుమ్క ఒగ్గర్ నిదానుమ్ తంక. 37 కిచ్చొక మెలె, జో సంగిలిసి కిచ్చొ మెలె,

§“అన్నె గడియయ్ గెలె జెతె తిలొసా జెయెదె, ఆల్నిమ్ నే కెరై జయెదె.

‡ 10:17 10:17 యిర్మీయా 31:34. § 10:20 10:20 మెలె, జోవయించి ఆగ్ మొర అర్పితుమ్ జలి రిసా పరలోకుమ్తె బెదితి వాటు అయ్లి. * 10:22 10:22 బాప్తిసుమ్చి రిసా సంగితయ్ మెన సగుమ్జిన్ సంగితతి. † 10:30 10:30 ద్వితీయాపదేశ కాండుము 32:35. ‡ 10:30 10:30 ద్వితీయాపదేశ కాండుము 32:36, క్రిస్తనలు 135:14. § 10:37 10:37 హబక్కుకు 2:3-4.

38 గని, ఆవ్ దిలి రచ్చన అంచి పున్నిమ్ కో జా తవుల గే, జోవయించి నముకుమ్చి నిదానుమ్క జివుల, గని జోవయింతె కో పడ్డొ గుంచితె, జోవయించి రిసా అంక ఆత్మతె కిచ్చొ సర్ల తయె నాయ్” మెన దేముడు సంగితయ్. 39 గని జలె ఆమ్ పడ్డొ గుంచ నాసెనుమ్తె గెతన నెంజుమ్. నిదానుమ్ నముకుమ్ తా అమ్చి ఆత్మ చెంగిల్ తతి రితి దెకన్తన ఆము.

11

పూర్ణుమ్చ నముకుమ్ తెన్ డిట్టుమ్ తిలిసి

1 జలె, నముకుమ్ కిచ్చొ మెలె, అమ్ ఆన జలి కిచ్చొ జవున్ కామ్క ‘కచితుమ్ జర్గు జయెదె’ మెలి ఆన, నే డిసిలిన్క ‘అస్సె’ మెన అమ్చి పెట్టి కచితుమ్ జాన్తిసి. 2 జా నముకుమ్ కామ్క జెతయ్ మెన కిసి జానుమ్ మెలె, జోవయించి నముకుమ్చి రిసాయి అమ్చ కో కో పూర్ణుల్చి రిసా దేముడు సర్ల జా ‘జేవ్ అంచయ్ మాన్సుల్’ మెన ఒప్పున్లన్. 3 అస్సె, దేముడుచి *కోడుకయ్ లోకుమ్ జెర్మిలి మెన నముకుమ్కయ్ ఆమ్ చినితసుమ్. దస్సి, ఈంజ డిస్తి లోకుమ్, డిస్తిన్ తెనె నే తెయార్ జలి మెన ఆమ్ నముకుమ్ తెన్ జాన అస్సుమ్.

4 హేబెలు †జోచి నముకుమ్చి రిసా అస్సొన్ జలొ కయూనుచి కంట చెంగిల్ అర్నితుమ్ దిలిసి దేముడు మెన్సిలన్. జోచి జా నముకుమ్చి రిసాయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి దేముడు హేబెలుక దెకిలో. కిసి జానుమ్ మెలె, జో హేబెలు దిలిసి రిసా దేముడు సర్ల తెన్ సంగిలో మెన ఆమ్ జానుమ్. జో హేబెలు, జలె, మొర్లన్, గని జోచి నముకుమ్ అప్పెక అమ్క లట్టబ్తయ్.

5 జోచి నముకుమ్చి రిసా ‡హనోకు నే మొర్లె పరలోకుమ్తె ఉక్కిల్ జలన్. అస్సె, దేముడు సొంతయ్ జోక కడ నిలి రిసా ఒత్త తెంతొ కో జోక చజుక నెతిర్ల. జో నే గెతె అగ్గె కి ‘ఆవ్ మెన్సితోసా’ మెన దేముడు రుజ్జుల్ దెకవ తిలో. 6 నముకుమ్ నెంజిలె, దేముడుక సర్ల కెరుక నెత్తుమ్. మెలె, కో దేముడుక పాసి జెంక ఇస్టుమ్ జలె, దేముడు ‘అస్సె’ మెన, చి ‘జోక ఇస్టుమ్ జా చజితసక దెకితయ్’ మెన జో మాన్సుక నముకుమ్ తంకయ్.

7 తెదొడి అస్సె, నే జర్గు జలిన్క ‘జర్గు జయెదె’ మెన దేముడు †నోవహుక సంగితికయ్, జోచి

నముకుమ్చి రిసాయి ‘నిజుమ్ జర్గు జయెదె’ మెన దేముడుక బియఁ నోవహు దయిరిమ్ జా దేముడు సంగిలి రితి కెర, జోచి కుటుంబుమ్చక ఉగుమ్ గెడ్సుప కెర్లిన్ తెంతొ రచ్చించుప కెర్లి రిసా, జా వెల్లి ఓడ రితిసి బందిలో. దస్సి కెర, లోకుమ్చ ఎత్తి నంపనెంజిలసక జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చచి రుజ్జు దెకయ్లో, చి నముకుమ్ వాట్ జెతికయ్ పున్నిమ్తె జోయ్యి వాట నజున్లొ.

8 ‘జోక పడ్డొ ఆవ్ దొర్కు కెరుక తిలి కానాను దేసిమ్తె గెస్సు’ మెన, “బార్ జా” మెన దేముడు *అబ్రాహామ్క బుకార్తికయ్, జో కెనె గెచ్చెదె గే వాట్ నేన్లె కి, జోచి నముకుమ్చి రిసా అబ్రాహామ్ సూన కెర బార్ జలన్; 9 దస్సి, జోచి నముకుమ్చి రిసా, జా జోచి సొంత దేసిమ్ నెంజిలె కి, “తుక చి తుచి సెకుమ్చక దెయిందె” మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర తిలి కానాను దేసిమి బుల్లె తిలో, అస్సెజో, జా ప్రమానుమ్తె జో తెన్ వాట నజిత జోచి పెట్టిచొ ఇస్సాకు కి, ఇస్సాకుచి పెట్టిచొ యాకోబు కి టంబుగుడ్డల్తె జియ బుల్లె తిల. 10 కిచ్చొక మెలె, చెంగిల్ పునాది తిలి †పట్టుమ్క ‘జెయెదె’ మెన అబ్రాహామ్ నంప తెన్ తిలన్. కేన్ పట్టుమ్ మెలె, దేముడు సొంత బందితిసి, జెర్మయ్లి పట్టుమ్.

11 దస్సి, జాచి నముకుమ్చి రిసా అబ్రాహామ్చి తేర్చి ‡సారా, జా మంతిరి జా గెచ్చ, బోదల్ పాయితి వయసు జిన తిలె కి, జా ప్రమానుమ్ సంగిలో దేముడుక ‘జో సంగిల్ రితి జర్గు కెరెదె’ మెన నంపజలి రిసా, అంగి జతి సెక్తి జాక దొర్కు జలి. 12 జలె, ఎక్కిలో మాన్సు అబ్రాహామ్చి పెట్టి జో మొర్లొ రితొ మంత్రొ జా తిలె కి, ఆగాసుమ్చ సుక్కుల్చ రిత, నముదుమ్చి ఒడ్డుచి ఇస్సుచ గిడ్డల్ రిత, కిసి కో లెక్క కెరుక నెతిర్లి, దస్సి ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్ జోచి సెకుమ్తె జెర్మన్ జల.

ఈంజ బూలోకుమ్తె టాన్ నెంజిలన ఆము

13 అమ్ ఉప్పిరి సంగిల మాన్సుల్ ఎత్తిజిని, జోవయింక ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జర్గు నే జతె అగ్గె, జాకయ్ ‘కచితుమ్ జర్గు జయెదె’ మెన నముకుమ్ తెన్ని మొర గెల. దూరి తెంతొ దెకిల్ రితి జా, జా ప్రమానుమ్ సంగిలిసి నజిన్ రితి జాయి మొర్ల. ‘ఈంజ బూలోకుమ్తె టాన్ నెంజిలన ఆము, అమ్క ముక్కిమ్ జలి లోకుమ్ వేరచి’ మెన చిన కెర మొర్ల. 14 జలె, ఇసి లట్టబ్లె, జేవ్ సొంత దేసిమ్ చజితత్ మెన రుజ్జు దెకయ్లి రితి జతయ్. 15 జేవ్ ముల

* 11:3 11:3 అదికాండుమ్ 1:1-2. † 11:4 11:4 అదికాండుమ్ 4:1-7. ‡ 11:5 11:5 అదికాండుమ్ 5:24. § 11:7 11:7 అదికాండుమ్ 6:5-8:22. * 11:8 11:8 అదికాండుమ్ 11:31-12:9. † 11:10 11:10 పరలోకుమ్క, పరలోకుమ్చి ‘నొవి యెరూసలేమ్’ మెలిన్క టాలి జయెదె. డిసయ్లిసి 21:2 దెక. ‡ 11:11 11:11 అదికాండుమ్ 18:1-15.

దా బార్ జలి దేసిమ్క అన్నె గెచ్చుక మెన ఆస తిలి పొది, జేవ్ ఒత్త అన్నె గెచ్చుక వాటు తత్తి. 16 అన్నె చెంగిలి దేసిమ్క ఆస జా అస్తి; కేన్ మెలె, పురలోకుమ్చి, జో జేవ్ యో దేముడు జా తంక దేముడు లాజ్ జయెక నాయ్. జోవయింక ఏక్ పట్టుమ్ జో తెయార్ కెర్లిన్ తెన్ రుజ్జు జతయ్.

17 అబ్రాహామ్ దేముడుచి అత్తి పరిచ్చు జలి పొది, 'తుక సంతానుమ్ దెయిందె' మెన ప్రమానుమ్ సంగ తిలో దేముడుక జోచొ ఎక్కిలో పుత్తున్ ఇస్సాకుక నముకుమ్ తెన్ కీ అర్పితుమ్ దెంక కి తెయార్ జలన్. 18 మెలె, జో పుత్తున్చి రిసా

*"ఇస్సాకుచి తెడి తుచి సెకుమ్తె ఒగ్గర్జిన్ జెర్కుల"

మెన దేముడు సంగ తిలె కి. 19 దస్సి 'మొర గెలసక దేముడు జియడుక తెరె' మెన కి అబ్రాహామ్ నముకుమ్ తెన్ తిలో. జాకయ్, జో మొరుక తిలో ఇస్సాకుక అన్నె జియడ, దేముడు జోక అబ్రాహామ్ అబ్బొన్క అన్నె దొర్కు కెర్లన్.

20 దేముడుక 'చెంగిల్ వరల్ దెతొసా జో' మెనయ్, జోచి నముకుమ్చి రిసా, †ఇస్సాకు జోచ పుత్తర్లు జల యాకోబుక చి ఏసావుక దయిరిమ్ తెన్ చెంగిల్ వరుములు సంగిలన్. 21 దస్సి కి, జోవయించి నముకుమ్చి రిసా †యాకోబు, జోచి మొర్కు పురె జా అయ్లి పొది, జోచి టెక్నొ డండొచి ఉప్పిరి బోడి వంపొ కెర దేముడుక ఉచర, జోచొ పుత్తుసి యోసేవుచ దొగుల పుత్తర్లు ఎక్కెక్లక చెంగిల్ వరల్ సంగిలన్.

22 జోచి నముకుమ్చి రిసా కీయోసేపు, జో మొర్కి సమయుమ్ జా అయ్లి పొది, జోచ ఇస్సాయేలుల్ పత్తొక ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతో బార్ జంక తిలిన్చి రిసా, చోడి పుట్టవ సంగ కెర, జోచి పీనుమ్ ఐగుప్తు తెంతో దెర గెచ్చు జేవ్ కేనె నా రోవుక గే సంగిలన్.

23 *మోసే జెర్మిలి పొది, జోక 'నూటిచొ' మెన దెక కెర, జోచి నముకుమ్చి రిసా 'జోక మార్తసతె జో దెర్కు సేడ్పు నాయ్' మెనయ్, అయ్యసి అబ్బొసి తిన్ని జోన్నొ పూర్తి జోక లుంకడ తిల; జో రానొ "ఇదుర్లు నాడ్లు ఎత్తి మొరుక" మెన ఆడ్ర దిలిన్క నే బితె. 24 పడ్డొ, జో మోసే వెల్లో మాన్సు జలి పొది, జోచి నముకుమ్చి రిసా †మోసే జో రానొచి దువిన్చి పుత్తున్ నే బుకారవన్క, 25 జా రాజిమ్చితె నే బెదితె, దసచి సర్దల్ నెస పిట్టవన, దేముడుచ జోచయ్ మాన్సుల్చ కస్టల్తె బెదుక సర్ద

జలో. 26 జలె, 'దేముడు అబ్బొన్చి ఇస్సుమ్ తిలిన్ జర్గు కెరుకయ్ ముక్కిమ్' మెన యేసుక్రిస్టుచి రిసా కీసి సైమల్ సేడ్లె, 'ఐగుప్తు దేసిమ్చి సొమ్నారుమ్ కలుగు కెరంతి కంట దేముడుచి కామ్ జర్గు కెరుకయ్ ముక్కిమ్' మెనయ్ ఒప్పణ్ణొ. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడు దెతి బవుమానుమ్ ముక్కిమ్' మెన దెకితె తిలన్. 27 జోచి నముకుమ్క, జో పరో రానొచి కోపుమ్క నే బితె ఐగుప్తు దేసిమ్ ముల దిలో. కీసి మెలె, నే డీస్తా దేముడుక దెకితె తిలి రితి జా, నిదానుమ్ తెన్ ఎత్తి ఒర్కువ జలన్. 28 జోచి నముకుమ్చి రిసా, †ఐగుప్తు దేసిమ్చ తొల్పుర్ బోదల్క మార్తొ దేముడుచి దూత జోవయించ ఇస్సాయేలుల్చ బోదల్క నే చడితి రితి, 'పస్కా వండుగు' మెన దేముడు సంగిలి రితి మొదొల్ కెర్లన్, చి జేవ్ ఇస్సాయేలుల్చ గెరల్ ఎత్తిచ దారబంద్రల్తె మెండపిల్లచి లోయి చించ దిల.

29 "తుమ్క ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతో రచ్చించుప కెరిందె" మెన దేముడు సంగిలిన్చి ఉప్పిర్చి జోచి నముకుమ్చి రిసా, మాములు వాట్ ఇండిలి రితి జా, కీ 'ఎరన' మెలి నముద్దుమ్ ఇస్సాయేలుల్చ పైజల్ ఇండ జిన్. గని ఐగుప్తు దేసిమ్చ "అమ్ కి దస్సి జీనుమ్దె" మెన ఉచర కెరె పొది బుడ్డ గెల.

30 'దేముడు అమ్క తోడు తయెదె' మెన జోవయించి నముకుమ్చి రిసా జేవ్ పూర్తుమ్చ ఇస్సాయేలులు సత్తు పొదుల్ రోజుక *యెరికో పట్టుమ్చి వెల్లి కోటచి సుట్టునంత ఇండ బుల్లికయ్, జా కోట సేడయ్ గెలి.

31 లంజె జియ తిలి †రాహాబు, అమ్ యూదుల్క వేరయ్ మాన్సు జలెకి, దేముడుక 'జొయ్యి వెల్లో, జొయ్యి పరలోకుమ్చొ దేముడు' మెలి జాచి నముకుమ్చి రిసా, దేముడుక నంపనెంజిల జా పట్టుమ్చ అన్నెమాన్సుల్ తెన్ తెదొడి మొరి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి నావ్ తెన్ లుంకచొరె పట్టుమ్ దెకుక అయ్ల ఇస్సాయేలుల్క మరియాద కెర తిలి.

నముకుమ్చి రిసా దేముడు జర్గు కెర్లిసి

32 అన్నె కిచ్చొ మెనుమ? గిద్యోను, బారాకు, సమ్నోను, యెప్తా, దావీదు, సమూయేలు, దేముడుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్ ఎత్తిచి రిసా సంగుక సమయుమ్ నాయ్. 33 జోవయించి నముకుమ్చి రిసా రాజిమ్లుక జిన్, సత్తిమ్చ

§ 11:17 11:17 ఆదికాండుమ్ 22:1-18. * 11:18 11:18 ఆదికాండుమ్ 21:12. † 11:20 11:20 ఆదికాండుమ్ 27:1-41. ‡ 11:21 11:21 ఆదికాండుమ్ 48:8-20. § 11:22 11:22 ఆదికాండుమ్ 50:24-25. * 11:23 11:23 నిర్గమకాండుమ్ 1:22:2:2. † 11:24 11:24 నిర్గమకాండుమ్ 2:11-16. ‡ 11:28 11:28 నిర్గమకాండుమ్ 12:1-36. § 11:29 11:29 నిర్గమకాండుమ్ 14:1-31. * 11:30 11:30 యెహోసువ 2:1-24. † 11:31 11:31 యెహోసువ 6:1-25.

తీర్పులచ రుజుల్ దెకవ, తప్పుల్ కెర్లసక సిచ్చు దా, ప్రజల్క బుద్ది సికడ్ల, దేముడు జోక ప్రమానల్ దా జెయిమ్ కెర్తికయ్ సర్ల జల. సింపుమ్లు జేవ్క కంక మెన మొక్కె అయ్లి పొది జేయ్చి చోడివో డంకిల. ³⁴ వెల్లో ఆగివో విజయ్ల, యుద్దుమ్తె కత్తివో తెనె కండితిన్ పిట్టవన్ల, అప్పు తిలి పొది సెక్తి జల, యుద్దుమ్తె జోవయించ విరోదుమ్ సుదల్చి ఉప్పిరి జిన ఉదడ్ల. ³⁵ జేవ్తె మొర్లసక దేముడు అన్నె జియడ్డికయ్, జోవయించ తేరబోదల్క అన్నె దొర్కు జల. దేముడుక నిదానుమ్ తిల అన్నె సగుమ్జిన్, 'అన్నె చెంగిలి లోకుమ్తె పడ్డొక అన్నె జివ్ జా ఉట్టుమ్దె' మెనయ్, సిచ్చల్ తెంతో విడ్డల్ నే కెరంతె, జేవ్ సిచ్చల్తె మొర్ల. ³⁶ అన్నె, విరోదుమ్ సుదల్ దూసుప కెర్తిసి, కొర్లల్చ దెబ్బల్ అదికారుల్ పెట్టిసి, గొల్గుల్ తెన్ బందితిసి, జేల్తె గల్తిసి అన్నె సగుమ్జిన్ ఓర్పుప జల. ³⁷ సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క పత్తల్ తెన్ పెట మార్ల, సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క రంపుమ్ తెన్ సింద దొన్ని గండల్ కెర గెల. సగుమ్జిన్ కత్తిచ దెబ్బల్క మొర్ల, సగుమ్జిన్ మెండల్చ గొర్రెల్చ చమొ గలన బులిల, మాలజ్ జా, సైమల్ సేడ, మాన్సుల్చి అత్తి నిస్కారుమ్ జల. ³⁸ బయిలె, డొంగ్రెల, పత్రాలె పారతె, బుయి గొయితె నిద్ర తా బుల్తె తిల. జేవ్ చెంగిల మాన్సుల్ ఈంజ లోకుమ్తె తంక ఈంజ పాపుమ్చి లోకుమ్క జేవ్ విలువ కెర్తి నాయ్.

³⁹ అన్నె, జేవ్ ఎత్కిజిన్ జోవయించి నముకుమ్ డిట్టుమ్ తిలిన్చి రిసా దేముడు జోవయించి రిసా చెంగిల్ సాచి దెకయ్లెకి రుజుల్ దెకయ్లెకి, జో దేముడు ప్రమానుమ్ సంగిలిసి జోవయించయ్ పొదులె జర్గు జంక నాయ్. ⁴⁰ కిచ్చొక మెలె, అమ్కయ్ కి జోవయింతెన్ బెదవనుక మెనయ్ జో దేముడు అన్నె చెంగిల్చి జర్గు కెరుక ఉచర తిల. మెలె, అమ్ నెంతె జేవ్ కి పూర్తి నే జతి రితి జా జో సంగిలి ప్రమానుమ్ జర్గు కెర్తిసి వాయిద కెర్లన్; అమ్ పడ్డొ జెర్మిలన కి జోవయింతెన్ జా ప్రమానుమ్తె బెదుకయ్ మెన వాయిద కెర్లన్.

12

క్రీస్తుచి రితి అమ్ కి బాదల్ ఓర్పుప జంక

¹ జాకయ్ పూర్ణమ్ తెంతో దేముడుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్తె ఇండిలన ఈంజేవ్ ఎతివల్జిన్ సాచి జతన మబ్బుల్ రితి అమ్చి సుట్టునంత తా, అమ్క వాల్ దెకయ్లి రితి జా అస్సిచి రిసా, అమ్క అడ్డు కెర్తి ఎత్కి జాడు, అమ్క లంబితి

ఎత్కి పాపుమ్ ముల దా, ప్రబు అమ్క నిగయ్తి పందెమ్తె నిగుమ. ² కిచ్చొ సెక్తిక అమ్ నిగుక మెలె, అమ్చి నముకుమ్ మొదొల్ కెర్లొ చి పూర్తి కెర్లొ యేసుక దెక, దెకయ్ నిగుమ. జో, జలె, జోక తియ తిలి సర్ల సంతోసుమ్క ఉచర, సిలువతె గల్తి సిచ్చు ఓర్పుప కెర్లన్. దస్సి నిస్కారుమ్ జతిసి నే బితె, చి అప్పె దేముడు అబ్బొన్చి సిజాసనుమ్చి ఉజెతో పక్కయ్ జో వెస అస్సె. ³ తుమ్ అల్గుప నే జతి రిసా అన్మానుమ్ నే జతి రిసా, జలె, పాపుమ్ కెర్లసచి అత్తి, జోచి ఉప్పిర్చి విరోదుమ్చి రిసాచ సిచ్చల్ ఓర్పుప జల, జో కెర్తి బాద సేడ్లె కి నిదానుమ్ తిల యేసుచి రిసా తుమ్ ఉచర. ⁴ తూమ్, జలె, పాపుమ్చి ఉప్పిర్చి ఈంజ యుద్దుమ్ కెర్తిన్తె, తుమ్ జోచి నావ్చి రిసా అల్లర్ సేడ అస్సున్, గని అప్పెక తుమ్చి లోయి సూయి జతి రితి, మెలె, మొర్తి రితి ఎదిలి సైమ తుమ్ సేడుక నేతయ్. తుమ్ అన్మానుమ్ నే జతె ఎత్కి ఓర్పుప జా.

కక్కయ్ దేముడు ప్రేమ తయెదె గే, జోకయ్ సిచ్చల్ దా సికడెదె

⁵ అన్నె, తుమ్ జోచ పుత్తర్లు జలిన్చి రుజు దెకయ్తి తీర్పు దేముడుచి కొడెతె రెగ్లయ్లిసి తుమ్ పచ్చ గెలదు గె? కిచ్చొ తీర్పు సంగిలిసి మెలె, * "ఓ అంచొ పూత్తు, దేముడు తుక బుద్ది సికడ్ల సిచ్చల్క

'కిచ్చొ నెంజితి' మెలి రితి తుయి ఉచరు నాయ్. అన్నె, జో తుక దస్సి సిచ్చ కెర్లె, తుయి దయిర్మ్ పిట్టవన అన్మానుమ్ జా నాయ్.

⁶ కిచ్చొక మెలె, కక్క జో ప్రేమ తయెదె గే, 'సిక్కుత్' మెనయ్ జోకయ్ సిచ్చ కెరెదె, చి జో బెదవన్లొ ఎత్కి పుత్తున్క 'బుద్ది జవున్' మెనయ్ సిచ్చల్ దెయెదె' మెన సంగ రెగ్లవ అస్సె.

⁷ జలె, ఇన బాదల్ తుమ్ ఓర్పుప జంక తిలిసి కిచ్చొక మెలె, తుమ్ దేముడు అబ్బొన్తె సిక డిట్టుమ్ జతి రిసాయి జో దేముడు తుమ్క "అంచ పుత్తర్లుయి" మెన దెకితయ్. మెలె, కేన్ పుత్తున్క అబ్బొసి కిచ్చొ సిచ్చ దా సికడె నాయ్ గె? మాన్సుచొ అబ్బొసి జలె, సిచ్చ దా సికడెదె. ⁸ అబ్బొదింసిచి అత్తి ఎత్కిజిన్ జత బుద్ది సికడ్ల కిచ్చొ సిచ్చల్ తుమ్ నే జలె, లంజెపెట్టి జెర్మిల రిత జా, జో ప్రబుచ సొంత పుత్తర్లు నెంజిల రిత జతదు. ⁹ అన్నె, ఈంజ లోకుమ్చ అమ్ ఎత్కిజిన్చ అబ్బొసింసి అమ్క

* 12:5 12:5 సామెతల్ 3:11-12.

సిచ్చల్ దా బుద్ది సికడ అస్తి, చి జాకయ్ జేవ్క మరియాద దెక అస్సుమ్. దసె జలె, అమ్చ ఆత్మల్క అబ్బొ జతో దేముడుచి తెడి తా, జోచి కోడు సూన అమ్ బుద్ది జలె, ఆత్మక జిమ్దె, అన్నె చెంగిల్ జిమ్దె.

10 అమ్చ ఈంజ లోకుమ్చ అబ్బుసింసి గడియ జోపయించి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి సిచ్చల్ దిల, గని అమ్క 'చెంగిల్ జతు. అంచి సుద్దితె బెదుతు' మెనయ్ అమ్క బుద్ది సికడ సిచ్చల్ దేముడు అమ్చొ అబ్బొయి దెతయ్. 11 జా సిచ్చ జతి గడియయ్ ఎత్తి సిచ్చ సర్ల నే దెయె, గని నొప్పి దెతయ్. జలె పడ్డొ జేవ్చి రిసాచి ముద్దొ జలనక జా సిచ్చ పాయితి రిసా కిచ్చొ లాబుమ్, మెలె, జో దెతి పున్నిమ్ అన్నె సేంతుమ్ దొర్కు జయెదె.

దేముడు దిలి వరుమ్ కెద్దిచి గే ఏదాన్లు కెరన డిట్టుమ్ జా

12 జాకయ్, కొర్న జల తుమ్చ అత్తో, సెక్కి నెంజిల తుమ్చ మొగ్రల్ తుమ్ నే ముచ్చిల్తె దెకన. 13 ఇదిల్ సొట్టి జలిసి అన్నె సొట్టి నే జతె పూర్తి చెంగిల్ జతి రిసా తుమ్చ చట్టొ చెంగిల్ ఇండిత్ రితి, సొగ వాటు తుమ్ తెయార్ కెర. 14 అన్నె, ఎత్తిజిన్ మాన్సుల్ తెన్ సేంతుమ్ కట్టు తెన్ తతి రితి తుమ్ దెకన. అన్నె, ప్రబు దెతి సుద్ది జంక తుమ్ ఆస జా. జయ్యి సుద్ది నెంజిలె, కోకి దేముడుక దెకుక నెత్తిర్తి. 15 తుమ్చితె కక్క కి ప్రబుచి రచ్చున నే పిట్టి రితి తుమ్ దెకన. కోడ్ దెతి కేన్ చెర్రో తుమ్చితె నే ఉట్టితి రితి తుమ్ దెకన. దస్సి కోడ్చి చేర్ కేన్ జలెకి ఉట్టి, జాచి రిసా గలిబిలి జా కెర ఒగ్గర్జిన్ ఆత్మక పాడ్ జంక జయెదె, జా పోన. 16 పడ్డొక, తుమ్చితె కోలంజె నే జతి రితి దెకన. పడ్డొ ఏసాపు పూర్ణుమ్చొ జలి రితి తుమ్ జా నాయ్. జో ఎక్కి పూటచి అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి ఆసకయ్ అబ్బొన్ దెంక తిలి జో తొల్పర్ జెర్మిలిన్చి రిసాచి దొర్కు జతి అక్కు బావొన్తె విక గెలో. 17 పడ్డొ జా వాట దొర్కు జతి అక్కు నజనుక ఉచర్లొ, గని అబ్బొసి నే దిలో, చి

జో కెద్ది ఏడ్డెకి, జో జర్గు కెరన్లిసి మార్పువ జంక వాటు తిలి నాయ్.

18 తుమ్ పాచ అయ్లి టాన్, సీయోను డొంగ్రు నెంజె. జా డొంగ్రు ఈంజయ్ లోకుమ్చి. చడితిసి, జా. పూర్ణుమ్చ అమ్చ ఇస్రాయేలులు జా డొంగ్రుతె జా కెర కిచ్చొ దెకిల సూన్ల మెలె, †వెల్లి ఆగి, అందర్, చిమున జలిసి, తుపాన్ జతిసి. 19 నప్పిర్మూరి బజితిన్చి అవాడ్, బింక జతి వెల్లి కి అవాడ్. తెదొడి పూర్ణుమ్ జా వెల్లి అవాడ్క బియకెర, "అప్పె తెంతొ జా వెల్లి అవాడ్ జలోసా అమ్క కోడ్ లట్టబ కబుర్లు సంగుక నాయ్" మెన ప్రెజల్ బతిమాల్పు జా సంగ తిల. 20 కిచ్చొక మెలె,

*"కేన్ జంతు కి ఈంజ డొంగుర్ చడిలె, జాక పత్తల్ గల మారుక అస్సె"

మెన దేముడుచి జా అవాడ్ ఆడ్ర దిలన్. జా ఆడ్ర సంగిలిసి ఓర్పువ జంక అమ్చ ఇస్రాయేలుల్ నెత్తిర్ల.

21 అన్నె, తెదొడి జర్గు జలిసి దెకుక కి కెద్ది బయిమ్చి మెలె, జేవ్ ప్రెజల్క ఏలువ కెర్తె తిలో వాట్ దెకయ్తె తిలో మోసే కి "బియ అద్దుర్ జా గెలో" మెన సంగిలన్.

22 జేవ్ పూర్ణుమ్చ తెదొడి పాచిలి సీయోను డొంగ్రు, జలె, †బయిమ్చి, గని తుమ్ కేనె పాచ అస్సున్ మెలె, పరలోకుమ్చి †సీయోను డొంగ్రుతె, జివ్ తిలో, జివ్ దెతో దేముడుచి పట్టుమ్తె, కిపరలోకుమ్చి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్తె, పడ్డొ కో లెక్క కెరుక నెత్తిర్ల ఎతివాట్జిన్ దూతల్ పండుగు కెర్తి రితి సర్ల తిల బెర్లిన్తె, జా అస్సున్. 23 అన్నె కిచ్చొతె జా అస్సున్ బెద అస్సున్ మెలె, *తొల్పర్ జెర్మిల రిత పరలోకుమ్తె బెదిలనచి †పదుతె తిలనతె, అన్నె, ఎత్తిచి ఉప్పిరి దేముడు జలో మాన్సుల్ ఎత్తిక పరిచ్చ కెర తీర్పు కెర్తొసా †తిలిన్తె, అన్నె, దేముడుక సత్తిమ్ ఇండిల ప్రబుచి సుద్ది జా పూర్తి జల మాన్సుల్చ ఆత్మల్ తిలిన్తె జా అస్సున్, 24 అన్నె ముక్కిమ్క కత్తె మెలె, దేముడు దిలి నొవి ప్రమానుమ్క, జోక చి మాన్సుల్క నెడ్మె జతో యేసుతె, చి పూర్ణుమ్చొ కిహేబెలు చి లోయిచి

† 12:16 12:16 ఆదికాండుమ్ 25:27-34. † 12:18 12:18 నిర్గమకాండుమ్ 19:16-19, 20:18-21. § 12:19 12:19 నిర్గమకాండుమ్ 19:8-9. * 12:20 12:20 నిర్గమకాండుమ్ 19:12, 13. † 12:22 12:22 'బయిమ్చి' మెలె, ఒత్త 'సీనాయ్' డొంగ్రుతె ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు మోసక ఆగ్నల్ దిలన్. జేవ్ ఆగ్నల్ తెన్ సిచ్చల్ కి దిలన్, పడ్డొ తెదొడి ప్రెజల్ జో ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక పాసి గెచ్చుక ప్రమాదుమ్. గని ఈంజ 22 నంబర్చి కోడుతె సంగితి 'సీయోను' డొంగ్రుతె, మెలె పరలోకుమ్తె, దస్సి బయిమ్ తంక నాయ్. యేసుక నంపజల మాన్సుల్చి పాపుమ్ గెలి రిసా అడ్డు నెంతె బయిమ్ నెంతె జోతె గెచ్చుక జయెదె. జా తేడ ఇన్నె దెకయ్తయ్.
 † 12:22 12:22 డీసయ్లిసి 14:1 దెక. § 12:22 12:22 డీసయ్లిసి 21:2. * 12:23 12:23 రోమియుల్ 8:29, కొలోస్సియుల్ 1:15, 18, డీసయ్లిసి 1:5, చి ఎబ్రీయుల్ 2:11-14 దెక. † 12:23 12:23 లూకా 10:20, పిలిప్పియుల్ 4:3, డీసయ్లిసి 13:18, 17:8, 20:15, 21:27 దెక. † 12:23 12:23 ఆదికాండుమ్ 18:5, ఎబ్రీయుల్ 4:13, 10:30. § 12:24 12:24 ఆదికాండుమ్ 4:2-16, ముక్కిమ్క 4:10. పాబెలు చి లోయి 'సిచ్చ దేన్, సిచ్చ దేను!' మెలి రితి కేక గల్తయ్. యేసుచి లోయి 'చెమించువ కెరు, చెమించువ కెరు!' మెన కేక గల్తయ్.

కంట చెంగిల్ లట్టబ్బి, చించ గెలి యేసుచి లోయితె పాచ జా అస్సున్.

25 తుమ్చి తెన్ లట్టబ్బొ దేముడుక తుమ్ నే సూన్తి రితి, నంప నే జతి రితి తంక నాయ్ మెన తుమ్ జాగర్త దెకన. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ బూలోకుమ్తె తిలో మోసే పూర్గుమ్చొ జోక జాగర్త సంగిలిసి జేవ్ నే సూన్లి రిసా జేవ్ పూర్గుమ్చ సొచ్చి పిట్టవనుక నెతిర్ల. జలె, పరలోకుమ్ తెంతో అమ్క జాగర్త సంగితో దేముడుక ఆమ్ నే సూన్లె, అన్నె కీసి సొచ్చి పిట్టవనుక జయెదె?! జయె నాయ్!

26* జా దీసి జోచ్చి అవాడ్ ఒండి బూలోకుమ్క కదుల్ కెర్తి. గని అప్పె 'కచితుమ్ జర్గు కెరిందె' మెన కిచ్చొ ప్రమానుమ్ జో సంగ అస్సె మెలె,

†“అన్నెక్ సుట్టుక ఎక్కి బూలోకుమ్కయ్ నాయ్, గని అస్సె ఆగాసుమ్క కి కదుల్ కెరిందె”

మెన్తయ్. 27 'అన్నె అన్నెక్ సుట్టుక' మెన సంగిలిసి అమ్క కిచ్చొ అర్దుమ్ దెకయ్తయ్ మెలె, జెర్మయ్ జలిన్ కదుల్ కెర్లిన్క జాక గెచ్చవ గెల్లి నమయమ్. జయి గెచ్చవుక కిచ్చొక మెలె, కదుల్ కెర్తి కి పాడ్ జంక నెతిర్లిన్క 'తా గెస్సు' మెనయ్.

28 జాకయ్, కో కదుల్ కెర పాడ్ కెరుక నెతిరి పరలోకుమ్చి రాజిమ్ అమ్క దొర్కు జా అస్సెచి రిసా, దేముడు దిలి జా వరుమ్చి ఉప్పిరి సర్ల జా, సరి జతి బక్తి కెర జోక మరియాద కెర, బియఁ ఇండుమ. 29 కిచ్చొక మెలె, అమ్చొ దేముడు డయితో ఆగిచొ రితో అస్సె.

13

ప్రేమ, సత్తిమ్, సేంతుమ్ తెన్ ఇండుక

1 'అమ్చ బావుడ్లు' మెన దెకిల్ రితి తుమ్ నంపజలసక ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్తె తా. 2 వేర తెంతో జెత మాన్సుల్క మరియాద దెకుక తుమ్ పచ్చ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, 'దూతల్' మెన నేన్లె కి, గోత్ అయ్ల దూతల్క కి సగుమ్జిన్ మరియాద కెర అస్తి. 3 జేలితె గలిలసక కన్కారుమ్ ఉచర దెక, జోవయింతెన్ తుమ్ జేలితె తిలి రితి ఉచరన, జోవయించి జాడు వయన. పడ్డొ, తుమ్ జోవయింతెన్ ఎక్కి ఆగేతె బెదిలన మెన, అన్నె మాన్సుల్చి అత్తి వేర వేర అల్లర్లు సేడ్ల నంపజలసక దస్సి తోడు తా.

4 పెండ్లి మెలిన్క చెంగిలి మెన ఎత్తి విలువ దెక గవురుమ్ కెరుక అస్సె. పెండ్లితె తెర్నిమున్ను చి నెడమె సత్తిమ్ తంక మెన తుమ్తె కో లంజె జా

నాయ్. లంజె ఉచర్తసక చి లంజె జతసక దేముడు తీర్పు కెర సిచ్చ దెయెదె.

5 తుమ్చి జీవితుమ్తె డబ్బుల్ ఆస దూరి కెరన, తుమ్క తిలిన్క 'జయెదె' మెన సేంతుమ్ తెన్ జియ్.

*“తుమ్క కెయఁక కి ములి నాయ్, పవ్సె నాయ్.” మెన దేముడు ప్రమానుమ్ కెర సంగ అస్సె.

6 జాకయ్,

†“ప్రబు అమ్క తోడు అస్సె, ఆవ్ బియఁ నాయ్.

అంక పాడ్ కెర్తి రితి మాన్సుల్ అంక కిచ్చొ కెరుక నెతిర్తి”

మెన అమ్ దయిరిమ్ తెన్ సంగుక జతయ్.

తుమ్క దెకయ్ల వెల్లో సుదల్క నే పచ్చితె,

చెంగిల్ ఇండ

7 దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ తుమ్క సూనయ్ల, తుమ్క వాట్ దెకయ్లసక తుమ్ పచ్చ నాయ్. జేవ్ జోవయించి జీవితుమ్క ఇండిలిన్క కిచ్చొ పలితుమ్ దెర్ల గే తుమ్ ఉచర.

జోవయించి నముకుమ్చి ఎదిలి నముకుమ్ తూమ్ జోవయించి పట్టి ఇండ. 8 యేసుక్రీస్తు కాళి కిసా తిలో గే, ఆజి కి దస్సాయి తా, కెయఁక తెయఁక

కి దస్సాయి తయెదె. 9 వేర వేర నముకుమ్చి బోదన సూన తుమ్ మోసిమ్ జా సత్తిమ్ తిలిసి

తుమ్ ముల నాయ్. మెలె, జేవ్చ కమొచ పండుగ్ అన్సిమ్ జవున్, కిచ్చొ కిచ్చొ కతిన్ నే కతిసి జవున్, జోవయింక నంప కెర్ల మాన్సుల్క చెంగిల్ కెరె నాయ్. ముక్కిమ్క ప్రబుచి దయ జో అమ్క దెతిన్కయ్ అమ్చి పెట్టిచి ఆత్మ డిట్టుమ్ జంక అస్సె.

10 అమ్ నంపజలసక వేర బలి దెతి టాన్ మెలి కోడు దొర్కు జా అస్సె. యేసు మొర్లిసి.

ఈంజయ్ బలి దెతి టాన్తె దిలి బలి అగ్గెచి రితిచి టంబుగుడ్లచి సేవ కెర్త, ఆగ్నల్క నంప కెర్తి రితిచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తితన కంక నాయిమ్ నాయ్.

11 జయ్యి రితి ఎత్తిక వెల్లెల పూజర్లు గొర్రెల్క దేముడుచి గుడితె ఆన 'ప్రెజల్చి పాపుమ్ గెస్సు' మెన గొర్రెల్చి లోయి తెడిచి ఒగ్గర్ సుద్ది తిలి గదితె

ఆన, సువ తా, జేవ్ గొర్రెల్చ పీనుమ్లుక బయిలె కడన కెర, జా బయిలె డయ గెల్తె. 12 కిచ్చొక మెలె, దస్సి, దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె బెదవుక మెన, జోచి

సొంత లోయి తెన్ ప్రెజల్క సుద్ది కెరుక మెన, యేసు కి †పట్టుమ్చి కోట ఒత్తల్తోచి బయిలె మొర్లన్.

యేసు సైమల్ సేడ్లిన్తె అమ్ కి బెదుమ

13 జాకయ్, అమ్ కి, గావ్ ఒత్తల్తోచి బయిలె జోతె గెచ్చ, జో సేడ్ల సైమల్ అమ్ కి సేడుమ.

* 12:26 12:26 నిర్గమకాండుమ్ 19:18. † 12:26 12:26 హగ్గయి 2:6. * 13:5 13:5 ద్విత్వీయోపదేశ కాండుము 31:6. † 13:6 13:6 కిర్తనలు 118:6 ‡ 13:12 13:12 యెరూసలేమ్ ఒత్తల్తో. లూకా 23:32-33, యోహాను 19:17-18, మార్కు 15:20-22, మత్తయి 27:31-33.

14 కిచ్చొక మెలె, కెయెఱ తెయఱ తాఱ గెతి పట్టుమ్ ఇన్నె అమ్క నాయ్, గని దస్సిచి తిలి కీచెంగిల్ పట్టుమ్చి రిసా రకితనుమ్. 15 రోజుక దేముడుక బలి దిలి రితి, జో అమ్క దిలి ఆత్మసెక్కిక జోక గవురుమ్ కెరుమ. కీసి బలి మెలె, జోచి నావ్చి విలువ ఒప్పన గవురుమ్ సంగితిసి. 16 అన్నె, మాన్సుల్క చెంగిల్ దెకుక, చి తుమ్క కలుగు జలిన్క అన్నె మాన్సుల్క తోడు దెంక ముల నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దసచక 'బలివొ' మెనయ్ దేముడుక సర్ల.*

తుమ్క సికడ్డనక మరియాద కెర

17 తుమ్క సికడ్డనచి కోడు తుమ్ సూన, దాక్ కెరన, తుమ్చి సొంత ఇస్టుమ్ కెరుక ముల దా, జోవయించి కోడుక మరియాద కెర. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చ ఆత్మల్క 'చెంగిల్ తత్తు' మెనయ్ సికడ్డతి, అన్నె, క్రీస్తు ఈంజ లోకుమ్తె అన్నె ఉత్త్ర జా ఎత్తిజిన్క పరిచ్చు కెర్తి దీసి జెయెదె. అయ్లె, "దేముడు అమ్క దిలి కామ్క 'చెంగిల్ కెర్లమ్' గే 'గార్ కెర్లమ్' గే జో దేముడుచి మొక్కె అమ్ సాచి నజనుక తయెదె" మెన జానయ్ తుమ్క జేవ్ సికడ్డతి, దెకితతి. జేవ్ తుమ్క సికడ్డన దుకుమ్ నెంతె సర్ల తెన్ ఏలువ కెర్తి రితి తుమ్ జోవయించి తెడి తా. జోవయింక అల్లర్ కెర్లె, దుకుమ్ జవుల చి తుమ్క లాబుమ్ తయె నాయ్.

అమ్చి రిసా ప్రార్దన కెర

18 అమ్చి రిసా తుమ్ ప్రార్దన కెర్లె తా. 'అమ్ పొరపాట్ జము నాయ్ గని ఎత్తిక సత్తిమ్ కెరుక ఆస తెన్ అస్సుమ్' మెన అమ్చి పెట్టి అమ్ జానుమ్. 19 అన్నె కిచ్చొక 'ప్రార్దన కెర్లె తా' మెన తుమ్క ఆవ్ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, ఆవ్ అన్నె బే బేగి తుమ్తె అన్నె జెంక దేముడు వాటు దెవున్ మెనయ్ తుమ్ ప్రార్దన కెర.

20 జలె, జోచ మెండల్ జల అమ్ నంపజలనక ముక్కిమ్ జలొ గొవుడు జలొ అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక అన్నె జియణ్ణొ సేంతుమ్ దెతో దేముడు, కెయెఱ తెయఱ కామ్క జెతికయ్ జోచి ప్రమానుమ్చి రిసాచి సూఱి జలి లోయిచి సెక్కి తుమ్క తోడు తవున్. 21 జోచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండితి రితి తుమ్క దొర్కు జలిసి ఎత్తి దెవున్, చి జో మెన్నితి బుద్ది తుమ్చి పెట్టి తతి రితి తుమ్చి పెట్టి కామ్ కెర్లె తవున్. యేసుక్రీస్తుచి అత్తి

ఈంజ ఎత్తి జర్గు కెరెదె. జోక కెయెఱ తెయఱక పరలోకుమ్చి గవురుమ్ తవును! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

22 జలె, బావుడ్డు, ఇదిల్ కొట్టు తెన్ ఆవ్ రెగిడ్డి ఈంజ జాగర్త సంగితి దయిరిమ్ సంగితి ఉత్తుమ్ తుమ్ ఓర్పువ జా.

23 అమ్చొ బావొ జలొ తిమోతిక †విడ్డల్ కెర అస్తి మెన తుమ్ జాన్క మెన ఆవ్ ఆస జతసి. జో బే బేగి ఉట్ట అయ్లె, అంచి తెన్ జో జెయెదె, చి బెద తుమ్తె జా తుమ్క దెకుమ్దె.

24 తుమ్క బోదన కెర్లె ఎత్తిజిన్క చి ప్రబుచయ్ జల అన్నె ఎత్తిజిన్క అమ్చి ప్రేమ తుమ్ సంగ. ఇటలీ దేసిమ్ తెంతొచ నంపజలన్ ఎత్తిజిన్ తుమ్క జోవయించి ప్రేమ సంగ తెద్రయ్తతి. 25 తుమ్ ఎత్తిజిన్ తెన్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి దయ తవున్! ఆమేన్‡.

§ 13:14 13:14 మెలె, పరలోకుమ్. డీనయ్లిసి 21:2 దెక. * 13:16 13:16 కొరిందిల్క రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 10:31 దెక. † 13:23 13:23 జయిల్తె తెంతొ, కిచ్చొగె. ‡ 13:25 13:25 తెద్దిలి

యాకోబు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో యాకోబు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్

1 దేముడుచి, ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి సేవ కెర్తొ జోచొ *గొత్తి నుదొ జలో †యాకోబు, వేర వేర దేసిమ్లుతె చెతుర్పు జల ‡బార తెగల్చ యూదుల్క, జోబర సంగ కెర రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

అల్లర్ సేడ్డిన్చి రిసా దయిరిమ్ కోడు

2 బావుడ్లు, తుమ్ వేర వేర అల్లర్ సేడ పరిచ్చ రితి జలె, 'చెంగిల్' మెన పూర్తి సర్ల తెన్ తా 3 కిచ్చొక మెలె, తుమ్చి నముకుమ్ అల్లర్లు వాట్ పరిచ్చ జలె, జిన్లె, తుమ్చి పెట్టి పూర్తి నిదానుమ్ జస్సె. 4 ప్రబుచి ఆత్మక తుమ్ పూర్తి జతి రితి, తప్పు నే జతి రితి, తుమ్చి ఆత్మకె కిచ్చొ చెంగిల్చి నే పిట్టి రితి, జేవ్చి కామ్ పూర్తి జర్గు కెర్తి రితి తుమ్ నిదానుమ్ కెరస.

5 ఇన అల్లర్ పరిచ్చల్తె కీసి ఇండుక గే తుమ్తె కో జలెకు నేన్లెగిన, దేముడుక పుస. కో పుసిలె, నే గోల కెర్తె, దర్ముమ్ తెన్ జో బుద్ది తయెదె. 6 గని ముక్కిమ్క ఎక్కి నముకుమ్ తెన్, కిచ్చొ అన్మానుమ్ నెంతె, పుస. కిచ్చొక మెలె, కక్క అన్మానుమ్ తయెదె గే, గట్టిజ వాదు వీర్లె సముద్దుమ్చ కెర్లల్ కీసి ఇత్తల్ ఒత్తల్ లయెదె గే, జో మాన్సు దస్సి జయెదె. 7 నిజుచి, దసా మాన్సుక దొన్ని మెన్సుల్ తయెదె. కిచ్చొ కామ్తె కి జోక ఎక్కి నిదానుమ్ తయె నాయ్. 8 దసా మాన్సు, జలె, కీసి ప్రబుతె నజ్లె కి కిచ్చొ కి దొర్కు జయదె మెన ఉచరుక జయె నాయ్!

అల్లర్ సేడ్డిని ఓర్పువ జతిన్చి కొడె

9 కీకేన్ జవున్ బావొ దాక్ జలె, బీద నుదొ జలె, దేముడు జోక గవురుమ్ రితి కెర అస్సె, జోక ఆత్మ సొమ్సారుమ్ కెర అస్సెచి రిసా సర్ల జవున్. 10 దస్సి, సొమ్సారి జలో బావొ కో జలెకు ప్రబుచి తెడి దాక్ జంక జలెకి, ఏక్ వేల బీద జంక జలెకి, జో కి జోచి పెట్టి సర్ల తియన్సు. కిచ్చొక మెలె, బయిలుచి చివ్వర్చ పుల్లో కీసి పొర్న జా సుకులగె, జో మాన్సుకి ఆకర్క మొరెదె. 11 బయిలుచి చివ్వర్ జలె, పొద్దు బార్ జా గట్టిజ వాదు ఒప్పడ్ కెర్లె, జేవ్చ పుల్లో సుకిల్ రితి పాడ్ కెర్తయ్. దస్సి సుకా గెచ్చ గెన్

గెతతి. జోవయించి సూటి గెతయ్. దస్సి, జోచ కమొ కెర్తె కెర్తె సొమ్సారి కి మొరెదె.

12 ప్రబుచి రిసా కో నిదానుమ్ తెన్ కిచ్చొ కిచ్చొ అల్లర్ ఓర్పువ జవుల గే, జోక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, పాపుమ్తె దెర్ను నే సేడ్డె జేవ్ అల్లర్ సేడ్డి పరిచ్చతె జిన్లె, దేముడు దెతి పరలోకుమ్తె జేవ్ గెతి కిరీటుమ్ జోక దొర్కు జయెదె. దేముడు ప్రమానుమ్ కెర్తి కోడు 'కో అంక ప్రేమ కెర్తి రితి ఇండుల గే, జోవయింకయ్ బెదవనిందె'.

13 గని అల్లర్ సేడ్డ పరిచ్చల్ జతె పొది, కో పాపుమ్ కెరుక ఉచర్లె జవున్, పాపుమ్ కెరుక దెర్లె జవున్, "దేముడు అంక పాపుమ్ కెరయ్తయ్" మెనున్ నాయ్. కిచ్చొక మెలె, దేముడు పాపుమ్తె బెదితోసా నెంజె, పాపుమ్తె ఎద్దె బెదె నాయ్, కో కి, కిచ్చొ కి జోక పాపుమ్ కెరవుక నెత్తిరి, చి 'పాపుమ్ కెర్పు' మెన కిచ్చొ రిసా ఉచరె నాయ్, కేన్ పాపుమ్ కెరె నాయ్. 14 మాన్సుక పాపుమ్ సికయ్తెసి కిచ్చొ మెలె, జోచి సొంత *పెట్టిచ గార్ ఆసలి జోక సికయ్తయ్, పెలయ్తయ్. 15 మాన్సుచి పెట్టి ఆస మొదొల్ జా జెర్కు, గజ్జల్ జా వడ్డ, పాపుమ్ వీరయిత్తయ్. ఒత్త తెంతొ, జా పాపుమ్ వడ్డ వడ్డ పూర్తి జా, మొర్ను వీరయిత్తయ్.

చెంగిల్ తిలిసి ఎత్తి దేముడు తెంతొ జెతిసి

16 నాయ్, బావుడ్లు, తుమ్ మోసిమ్ సేడ నాయ్. 17 చెంగిల్ తిలిన్ ఎత్తి, సత్తిమ్ తిలిన్ ఎత్తి పరలోకుమ్ తెంతొ జెతయ్. ఉజిడ్ ఎత్తిక అబ్బొసి జలో దేముడు తెంతొ జెతయ్. జో మాన్సువ జతోసా నెంజె, జోచి ఉజిడి కెయ్య నీడ జయె నాయ్. 18 జోచి సొంత ఇన్సుమ్క, జోచి సత్తిమ్ కోడుచి సెక్కికయ్ అమ్క జో జెర్మయ్లన్. కిచ్చొక మెలె, జో జెర్మయ్లన కెర్లన ఎత్తితె అమ్ జోక దిలి †నొవొ జతి రితి అమ్క నొవర్ జెర్మయ్లన్.

19 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొ దెరన మెలె, తుమ్తె ఎత్తి మాన్సు బుద్ది కొడె సరిగా సూన్తన జా, బమ్మ తెన్ లట్టబ్బన నే జతె, బే బేగి కోపుమ్ జా నాయ్. 20 కిచ్చొక మెలె, మాన్సుచి కోపుమ్ దేముడుచి పున్నిమ్క వాట్ దెయె నాయ్, జోచ పున్నిమ్ కమొ జర్గు కెరె నాయ్. 21 జాకయ్, మర్కుటుమ్ బుద్ది ఎత్తి, తుమ్చి పెట్టి గుడియయ్ జలి కుస్సిదుమ్ ఎత్తి తుమ్చి పెట్టి తెంతొ వెంట గెల

* 1:1 1:1 నెంజెలె 'గొతిమాన్సు' నెంజెలె 'సేవ కెర్తొసా'. † 1:1 1:1 ఈజొ యాకోబు యేసుచొ బావొన్ జా తిలొ, బెర్తె. మరియ చి యోసేపుచి పెట్టిచొ. యెరూసలేమ్చ నంపజలనచి సబక వెల్లొ తిలొ. బారికుల్ 15:6-29, 21:18, గలతి 1:19, 2:9, 12. ‡ 1:1 1:1 'బార తెగల్' మెలె, ఒగ్గర్ పూర్ణమ్ తెంతొ, యాకోబుచ బార పుత్తర్లు తెంతొ యూదుల్తె బార తెగల్ అస్తి. ఎత్తి పుత్తన తెంతొ ఏక్ తెగ. § 1:9 1:9 1 కొరింది 7:22 దెక. * 1:14 1:14 3:15 దెక. † 1:18 1:18 సన్క్యా 15:19-21, ద్వితి 18:3-4, రోమి 11:16.

కెర, దాక్ కెరన, కోపుమ్ నే జతె, దేముడు తుమ్చి పెట్టి రోవిలి జోచి కోడు సేంతుమ్ తెన్ తుమ్ సూన సూన జాక పోసన. జా కోడు తుమ్చ ఆత్మల్క రచ్చించుప కెరుక తెరె.

22 గని దేముడుచి కోడు ఎక్కి సూన్తనయ్ తుమ్ జా నాయ్. ఎక్కి సూన్తనయ్ గని జోచి కోడు నే కెర్తన జలె, తుమ్ మోసిమ్ కెరన తస్సె. జోచి కోడ్ రితి ఇండ, చి తుమ్చి ఆత్మతె పలితుమ్ దెరెదె.

23 జోచి కోడు ఎక్కి సూనయ్ కో దస్సి ఇండె నాయ్ గే, కీసి జతయ్ మెలె, అద్దుమ్తె మాములుమ్ మొకొమ్ దెకన్తోసాచి రితి జతయ్. 24 జో మాన్సు అద్దుమ్తె దెకన పన్ల ఉట్ట గెచ్చు, కీసి డీసిలో గే బేగి పచ్చు గెల్తయ్.

25 గని, ఎత్కిక ఆదారుమ్ తిలి ఆగ్గు కో చెంగిల్ అర్దుమ్ కెరన పోసన జా ఆగ్గుచి ఉప్పిరి నిదానుమ్ జయెదె గే, జోచి రితి సూన పవేసితోసా నే జతె, జా ఆగ్గు కెర్తోసాయి జయెదె, చి జా ఆగ్గు రితి జో ఇండితిసి పాపల్, తప్పుల్, ఇండితిస్ తెంతో జో మాన్సుక విడ్డల్ కెరెదె, చి జా ఆగ్గు రితి ఇండితిస్ తె జోక చెంగిల్ జయెదె, ఆత్మపలితుమ్ దెరెదె.

దేముడుచి నిజుమ్చి బక్తి

26 “దేముడుచి బక్తి ఆవ్ కెర్తసి” మెన కో ఉచరంతయ్ గే, జోచి చోండి తెన్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి లట్టబతయ్ గే, జోవయించి పెట్టి జోక జోయ్యి మోసిమ్ కెరంతయ్. జోవయించి బక్తి ఆరి జతయ్.

27 అమ్క అబ్బొ జలో దేముడుచి మొక్కె మాన్సు కెర్తి కిచ్చొ బక్తి సత్తిమ్చి నిజుమ్చి జయెదె మెలె, అమ్ జోచి సేవ కెర్తినక్ ‘సత్తిమ్చి నిజుమ్చి’ మెన కీన కమొ రుజ్జు దెకవుల మెలె, పొర బోదల్చ, రండెల్ మాన్సుల్చ బాదల్ దెక అమ్ తోడ్ కెర్తసి, పడ్డొ ఈంజ లోకుమ్చ పాపుమ్ కమొతె అమ్ నే బెదితె ఆత్మ సుద్ది తతిసి.

2

సామ్సార్లుక బీద సుదల్క తేడల్ నే దెకుత్

1 బావుడ్లు, పరలోకుమ్చి ఉజిడి తిలో అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక తుమ్ నంపజలి రిసా, తిలసక నెంజిలసక తేడల్ దెక నాయ్. 2 మెలె, దొగుల సబతె అయ్లె, ఎక్కిలో జలె, బజర్చ ముద్దివొ ఉంగారల్ తియన చెంగిల్ పాలల్ గలన అయ్లె, గని అన్నెక్లో బీద తా పోర్న పాలల్ గలన

తా జోకి అయ్లె, 3 చెంగిల పాలల్ తిలోసాక తుమ్ చెంగిల్ దెక, “ఈందె, ఇన్నె చెంగిల్తె వెను” మెన పురె బుకార్లె, గని బీద సుదొక “ఒత్త టీచ” జవున్, “అంచి చట్టె వెను” మెన జవున్ సంగిలె, 4 తుమ్ దొన్ని మెన్సుల్ జా తప్పుచ తీర్పుల్ కెర్తన జా తస్సె.

5 తుమ్ సూన, ప్రేమ తిల బావుడ్లు. ఈంజ లోకుమ్చి దనుమ్క దెకిలె, ఒగ్గర్జిన్ బీద సుదల్ అస్తి. జలె, *జోవయింతె ఒగ్గర్జిన్క దేముడు నిసాన, జోచి నముకుమ్ జతు మెనయ్, జోక ప్రేమ కెర్తనక జో దెతి వాటతె బెదుత్ మెనయ్, మెలె, పరలోకుమ్తె బెదుత్ మెనయ్. 6 తూమ్, బీద సుదల్క నిస్కారుమ్ దెక అస్సున్. తుమ్క కో నస్టల్చ మోసిమ్లు కెర్తతి గే తుమ్ ఉచర. బీద సుదల్ నాయ్, గని సామ్సార్లుయి దస్సి కెర్తతి. జెవ్వి తుమ్క తీర్పు కెర్తి గెరితె పెలన తగుల్ కెర్తతి.

7 పడ్డొ, తుమ్ క్రీస్తుక నంప కెర్తికయ్, జోచి నావ్ తెన్ బాప్తిసుమ్ నజన్లుదు, గెద. జలె, జోచి నావ్, గవురుమ్చి నావ్, కో దూసుప కెర్తతి మెలె, బీద సుదల్ నాయ్, గని సామ్సార్లుయి.

8 దేముడుచి కొడొతె రెగిడ్లి రితి, †“తుమ్క తూమ్ కెర్తి ప్రేమ కెరంతసు గే, తుచి పాసిచొ మాన్సుక కి తెడ్డి ప్రేమ కెర్తె తా”

మెన పరలోకుమ్చొ రానొ జలో దేముడు దిలి ముక్కిమ్చి ఆగ్గు తుమ్ ఇండితిస్ తె నెరవెర్పుప కెర్తె, తుమ్క చెంగిలి. 9 గని, జా ఆగ్గు నెరవెర్పుప నే కెర్తి రితి తుమ్ తేడల్ దెకిలె, పాపుమ్ ఇండితసు, చి ఆగ్గుల్చి మొక్కె పాపుమ్ సుదల్చి సిచ్చక విలువ జా అస్సున్. 10 కిచ్చొక మెలె, ఆగ్గుల్ ఎత్కి నిదానుమ్ కో కెర్తె, గని మొత్తుమ్తె ఎక్కి జవున్ పిట్టయ్లె, మొత్తుమి పిట్టయ్లోసా జతయ్, చి మొత్తుమ్చి సిచ్చక జో మాన్సు విలువ జా అస్సె. 11 కిచ్చొక మెలె,

‡“లంజెకమొ కెర నాయ్” మెన సంగిలోసా, †“నరు అత్య కెర నాయ్”

మెన సంగిలోసా ఎక్కిలోయి. జలె, తుమ్ లంజెకమొ నే కెర్తె కి నరు అత్య కెర్తెగిన, జో దేముడు దిల ఆగ్గుల్ మొత్తుమ్చి మొక్కె పాపుమ్ కెర్తన జా అస్సున్.

12 జలె, అమ్చ పాపుమ్చ ఆసల్, తప్పుల్ తెంతో అమ్క విడ్డల్ కెర్తి *మాన్సుల్క ప్రేమ కెర్తి కన్కారుమ్ దెకితి ఆగ్గుక దెకయ్ దేముడు తుమ్క తీర్పు కెరెదె. అమ్క ‘జయ్యి ఆగ్గు రితి ఇండిల గే

‡ 1:25 1:25 2:18 దెక. * 2:5 2:5 కొరిందిల్క రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తుమ్ 1:27-29. † 2:8 2:8 లేవీయకాండుమ్ 19:18 మత్తయి 22:39, చి యోహాను 13:34 దెక. ‡ 2:11 2:11 నిర్గమకాండుమ్ 20:14, ద్విత్వియోపదేశ కాండుము 5:18. § 2:11 2:11 నిర్గమకాండుమ్ 20:13, ద్విత్వియోపదేశ కాండుము 5:17. * 2:12 2:12 1:25, చి 2:8 అన్నె దెక.

నాయ్ గే' మెన జో తీర్పు కెరెదె. జయి కోడు నే పచ్చితె తుమ్ లట్టబా, ఇండ. 13 కిచ్చొక మెలె, కో అన్నె మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకె నాయ్ గే, దేముడు జోకయ్ తీర్పు కెర్తినె జోకయ్ కన్కారుమ్ దెకుక బెదె నాయ్. గని, కో అన్నె మాన్సుల్క కన్కారుమ్ దెకితయ్ గే, జోక తీర్పు కెర్తి పొదిక జో ప్రబు జోకయ్ కన్కారుమ్ దెకెదె.

14 బావుడ్లు, “ప్రబుక సంప కెర్తసి” మెన ఎక్కిలో సంగిలే కి, జో బుల్లి బుద్ది దస్సి నముకుమ్ తెన్ నే బెదిలె, కిచ్చొయ్ లాబుమ్! ‘నముకుమ్’ మెన జో మాన్సు రితి సంగితిని జోక రచ్చించుప కెరుక తెరె గే? తుమ్ ఉచర. 15 సంపజలొన్ తె కేన్ జవున్ బావొక గే, బేనిక గే, సరిపుచుప జత పాలల్ నెంజిలె జవున్, సరిపుచుప జతి రోజుకచి అన్నిమ్ దొర్కు కెరంతి సెక్తి జవున్ నెంజిలె, 16 కో జలెకు జోక “చెంగిల్ తా. తుమ్క పాలల్ చి అన్నిమ్ దొర్కు జవున్” మెన సంగిలె, గని సరి జతి తోడు నే దిలె, కిచ్చొ లాబుమ్! కామ్క నెంజె. 17 దస్సి, రితి నముకుమ్ సంగన్లె, గని కామ్క జెతికయ్ కామ్ నే కెర్లె, జా నముకుమ్ ఆరిచి.

18 “తుకయ్ నముకుమ్, గని అంకయ్ కమొ” మెన కో జలెకు అన్నెక్లొక సంగిలె, జో అన్నెక్లొక ఆవ్ కిచ్చొ జబాబ్ దెయిందె మెలె, “తుచ కమొ నెంతె తుచి నముకుమ్ అంక రుజ్జు జయె నాయ్. కేన్ జవున్ కామ్ కెర్లెకయ్ నముకుమ్ చినుక జయెదె. ఆవ్, జలె, అంచ కమొకయ్ అంచి నముకుమ్ దెకయిందె” మెనయ్ జబాబ్ దెయిందె. 19 † “ఎక్కిలో దేముడు ఎక్కిలోయి అస్సె” మెన తుమ్ సంప కెర్తసు. జా సరిగా, గని దస్సి మెన బూతల్ కి ఒప్పన్తతి. గని ఒప్పన జేవ్ జంక బియఁ అద్దుర్ జా గెతతి.

20 చెంగిలి నే ఉచర్తొ ఓ మాన్సు, తుయి కో జలెకు, కమొతె నే రుజ్జు జతి నముకుమ్క ‘ఆరిచి’ మెన, ఆవ్ తుక రుజ్జు దెకవుక తుక కావలె గే? 21 జలె, † “ ‘బలి’ మెన పుత్తుద్క కండ దె” మెన దేముడు సంగిలి రితి పుత్తున్ జలొ ఇస్సాకుక అబ్రాహామ్ బలి దెతి టాన్తె బంద తెయార్ కెర్లిన్ తెన్, జో కెర్లి జా కామ్చి రిసాయి, “నిజుమి అన్నెపూర్తి సంప కెర్తయ్, సత్తిమ్ తెన్ అస్సె” మెన, దేముడు ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి అబ్రాహామ్క తీర్పు దెకె నాయ్ గే? 22 మెలె, జో అబ్రాహామ్చ కమొతె జోచి నముకుమ్ బెద కామ్ కెర్లె తిలి, చి జోవయింప కమొతె జోచి నముకుమ్ బార్ జా నెరవెర్చుప జలి. 23 దస్సి, జా కామ్తె జోచి నముకుమ్ రుజ్జు జలి రిసా,

‡ “అబ్రాహామ్ దేముడు సంగిలి కోడు సంప కెర్లి రిసాయి ‘జోక పున్నిమ్’ మెలి రితి ప్రబు దెకిలన్”

మెన రెగిడ్లిన్క ‘నిజుమ్’ జతయ్. * ‘దేముడుచొ మింతున్’ మెన కి అబ్రాహామ్చి రిసా దేముడుచి కొడొతె రెగ్గ అస్సె. 24 దస్సి, ఎక్కి సంగన్లి నముకుమ్చి రిసా నాయ్, గని జా నముకుమ్ జోచి కమొతె బార్ జా రుజ్జు జలి రిసాయి, దసా మాన్సుక ‘సత్తిమ్చొ. పున్నిమ్చొ’ మెలి రితి దేముడు దెకితయ్.

25 అగ్గె లంజె జియ తిలి రాహాబు తెన్ కి దస్సి. జేవ్చి † ఏక్ కామ్చి రిసా, మెలె, జా నుట్టు కబుర్ అయ్ల పూర్గుల్క జా మరియాద కెర, జోచ విరోదుమ్ సుదల్తె జేవ్ దెర్ను నే సెక్తి రితి లుంకండ, వేర వాట్ తెద్రవ దిలి రిసా, ‘జాక పున్నిమ్’ మెలి రితి దేముడు దెకిలన్. 26 జలె, జీవ్ నెంజిలె ఆగ్ కిసి మొర తయెదె గే, దస్సి, మాన్సు ఇండిత కమొతె నే బార్ జలె, జో సంగితి నముకుమ్ కామ్క నెంజె, మొర అస్సె.

3

కొడొ లట్టబ్బినెతె జాగర్త దెకనుక

1 బావుడ్లు, తుమ్తె ఒగ్గర్జిన్ బోదన కెర్తన జతు నాయ్. కిచ్చొక మెలె, అమ్ బోదన కెర్తనచి పూచి ఒగ్గరి, చి ఆకర్ దీసల్క ప్రబు అమ్క పరిచ్చు కెర తీర్పు కెర్తి పొదిక, అమ్క జో తియార్లి జా కామ్చి రిసా ముక్కిమ్క అమ్కయ్ తీర్పు కెరెదె. 2 అమ్తె కో కి తప్పుల్ సంగుక జయెదె, చి కొడొ లట్టబ్బినెతె కో కిచ్చొ తప్పుల్ నే సంగుక తెర్లె, జో మాన్సుక ‘జోచి ఆగుచి ఉప్పిరి జో పూర్తి ఏలుప కెర్తయ్, జో మాన్సుతె కిచ్చొయ్ పొరపాట్ నాయ్’ మెనుక జతయ్.

3 జేవ్ కేన్ దిక్కు ఇండుక అమ్చి ఇస్టుమ్ తయెదె గే, ఒత్తయ్ ఇండుత్ మెన, గోడల్చ చొడిలె కలెమ్ చప్లయ్లె జోచి ఒండి ఆగుక బులవుక జయెదె. 4 ఓడల్ తెన్ కి దస్సి. ఓడ వెల్లి జలెకి, దిక్కు దెకయ్తి జాచి చట్టు జాచి కంట ఇదిలిసి జయెదె. జలె, జా ఓడక గట్టిజ వాదు వెలిలెకి, ఓడచి కంటొ దిక్కు దెకయ్తి జా చట్టు ఇదిలిసి జలెకి, ఇండయ్తోసా జా చట్టు బుడ్డవ కేన్ పక్క దెకయెదె గే, జయ్యి పక్క ఓడ గెచ్చెదె. 5 దస్సి, ఒండి ఆగుక జీబు ఇదిలిసి జలెకి, లట్టబ్బె జాక కెర్తి సెక్తి! అన్నె, కెర్లి డొంగురచ రూకుల్క ఏక్ ఇదిలిసి ఆగి డయ గెలెదె! 6 దస్సి, జీబు ఆగిచి రితి జయెదె. అమ్చి ఒండి

† 2:19 2:19 గలతీయల్ 3:20, రోమీయల్ 3:30, మార్కు 12:29. ‡ 2:21 2:21 అదికాండుమ్ 22:1-18. § 2:23 2:23 అదికాండుమ్ 15:6, రోమీయల్ 4:3, 5, 9. * 2:23 2:23 2 దిన: 20:7. † 2:25 2:25 యెహోసువ 2:1-24, 6:1-25.

ఆగుతే జీబు కెద్ది పాపుమ్ కెరయెదె! అమ్చి ఒండి ఆగుక గార్ కెరెదె. అమ్ జెర్మిల్ తెంతో మొరై ఎదక ఈంజ లోకుమ్తెచి అమ్చి బత్తుతె జర్గు జతిసి ఎత్కిక జీబు ఏలుప కెర్తయ్. మాన్సు జాగర్త నెంజిలె, అమ్చి చొండితె వెల్లి ఆగి సేడ్లి రితి జయెదె.

7 మెలె, ఎత్కి రగుమ్ జంతువుల్క, పిట్టల్క, అయివో గట్టక, మొస్స గట్టక మాన్సు ముద్దో కెరుక జయెదె. జేవ్క మాన్సుల్ ముద్దో కెర అస్తి, గని 8 జీబుక కేన్ మాన్సు ముద్దో కెరుక నెతిర్తి. జీబు తుక్లె తంక నెత్త, ఒగ్గర్ ప్రమాదుమ్ దెకయ్తయ్, జాచితె మొర్తి విస్సుమ్ బెర్తు తయెదె. 9 జీబు తెన్ అబ్బొ జలో దేముడు ప్రబుక గవురుమ్ సంగితనుమ్, గని మాన్సుల్క దూసుప కెర్తనుమ్, జోచి పోలిక జేవ్ జెర్మున్ జలెకి. దస్సి, కెద్ది తప్పు కెర్తనుమ్! 10 ఎక్కి చొండి తెంతో గవురుమ్ సంగితిసి, దూసుప కెర్తిసి బార్ జతయ్. బావుడ్లు, ఈంజ తప్పు. ఇసీచి పోస. 11 ఎక్కి గొయి తెంతో ఊంట పుట్టె, చెంగిలో పానిచి కారు జలి గర్చి పాని దెయెదె గే? నాయ్ గెద. 12 పడ్డో, బావుడ్లు, *అంజూరుమ్ రూకెత్ ఒలీవ పండ్లు దెరుల గే? నెంజిలె, ద్రాచ చెట్లె బొడ్డ పండ్లు దెరుల గే? నాయ్, గెద. దస్సి, కారు జలి పానిచి ఊంట చెంగిలో పాని దెయె నాయ్.

పరలోకుమ్ తెంతో చి గ్యానుమ్ కిసి తయెదె

13 తుమ్తె కక్కయ్ బుద్ది గ్యానుమ్? 'అంకయ్ గ్యానుమ్' మెన కో ఉచరనై, జా గ్యానుమ్తె బెదితి బుద్ది తెన్, గవురుమ్ నే ఉచరంతె, జా గ్యానుమ్తె బెదిత కమొ ఇండ రుజ్జు దెకవును. 14 గని తుమ్చి పెట్టి గోసచి విస్సుమ్ తిలె, సొంత గవురుమ్ ఆనన్తి ఆస తిలె, 'అమ్ సత్తిమ్చ' మెన తుమ్ ఉచరన నాయ్, అబద్దుమ్ జస్తె. 15 తుమ్చి పెట్టి దస్స బుద్దుల్ తిలె, తుమ్చి గ్యానుమ్ కేనె తెంతో జెతయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతో నాయ్, గని ఈంజయ్ లోకుమ్చి తెంతోయ్, మాములుమ్ †ఆగ్ రగుమ్, బూతల్ తెంతో చి రగుమ్ జతయ్. 16 గోసలు, సొంత గవురుమ్ ఆనన్త ఆసల్ కేనె తవుల గే, ఒత్తయ్ కిచ్చొ ముద్దో తయె నాయ్, గొడ్బల్ తయెదె, చి మాన్సుల్ ఎత్కి పాపుమ్ ఇండుక అలవాల్ జవుల.

17 గని పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లి గ్యానుమ్, ప్రబుచి సుద్ది తెన్, సేంతుమ్ బుద్ది తెన్, మెత్తన బుద్ది తెన్, సొంత ఇస్టుమ్ జర్గు కెరుక ఒగ్గర్ నే తతె, వేర మాన్సుల్చి కోడు మరియాద తెన్ సూన్తి బుద్ది తెన్ తా, కిచ్చొయ్ ఉప్రమెన్సు నెంతె తయెదె.

* 3:12 3:12 అంజూరుమ్ రూకు బొడ్డ రూకు రితి తయెదె. † 4:6 4:6 సామెతల్ 3:34.

18 అస్సె, పున్నుమ్ కేనె పలితుమ్ దెరెదె మెలె, సేంతుమ్ కెరయ్త మాన్సుల్చి అత్తి సేంతుమ్చి బీ గలిలిన్తెయ్ పలితుమ్ దెరెదె.

4

దేముడు సంగిలి రితి ఇండుక

1 తుమ్చితె తగుల్ జతిసి, జట్టి జతిసి కేనె తెంతో జెతయ్ గే తుమ్ ఉచర. కేనె తెంతో మెలె, తుమ్చి ఆగుతె జట్టి జత ఆసల్ తెంతోయ్. 2 కిచ్చొ జలెకి ఆస జతను, చి జా దొర్కు నే జలె, అన్నెక్కోక మార్తను. దన గోసల్ తెన్ తత్తను, గని తుమ్ ఆస జలిసి దొర్కు నెంజె, చి గొడ్బల్ తగుల్ జతె తత్తను. కిచ్చొక తుమ్క దొర్కు జలిసి దొర్కు నెంజె మెలె, దేముడుక పుసున్ నాయ్. 3 నెంజిలె, పుసిలెకి, దొర్కు నెంజె. కిచ్చొక మెలె, గర్చి బుద్ది తెన్ పుసితను. మెలె, తుమ్చి పెట్టిచ ఆసల్ జర్గు కెరన్కయ్ ఉచర పుసితను. 4 కేన్ జవున్ తేర్బోద మున్సున్క ముల దా లంజె జలి రితి, తుమ్ దేముడుక ముల, ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దితె గెచ్చు అస్సున్! ఈంజయ్ లోకుమ్చి దనుమ్క ఆస జతిసి దేముడుక విరోదుమ్ జతయ్ మెన నేన్సు గే? జాకయ్, ఈంజయ్ లోకుమ్చి వచ్చెన కో గెతయ్ గే, దేముడుక విరోదుమ్ సుదొ జతయ్.

5* "అమ్ మాన్సుల్చి పెట్టి జో దిలి ఆత్మ జోకయ్

నిదానుమ్ తవున్ మెన జోచి ఆస" మెన అగ్గె తెంతో దేముడుచి కొడెతె రెగ్గ అస్సె. జా కోడు ఆరి ఒత్త అస్సె మెన ఉచర్తను గే?

6 అస్సె, అమ్ వేర ఆసల్ నే జతి రితి ప్రబు అమ్క దయ కెర దొర్కు జలి తోడు తయెదె. జాకయ్, దేముడుచి కొడెతె అన్నె కిచ్చొ రెగ్గ అస్సె మెలె,

† "గవురుమ్ ఉచరంతనక దేముడు

దూరి కెర్తయ్,

గని కో దాక్ కెరనుల గే,

జోవయింకయ్ జోచి దయచి తోడు దెయెదె"

మెన రెగ్గ అస్సె. 7 జాకయ్, దేముడుచి తెడి జా, దాక్

కెరన జోవయించి ఇస్టుమ్ రితి ఇండుక తుమ్ కోర్ప

జా. దస్సి జలదు మెలె, సయ్తాన్ పాసి అయ్లి

రితి జా జోచి బుద్ది సికడుక జవున్ కిచ్చొ వేర అల్లర్

కెరుక జవున్ ఉచర్లె, జోక "ఉట్ట గో!" మెలె, జో ఉట్ట

నిగెదె.

8 దేముడుక పాసి జా, చి జో తుమ్కయ్ పాసి

జెయెదె. తుమ్ పాపుమ్ కెర్తన తుమ్చి ఆత్మచ అత్తో

సుద్ది కెరన. తుమ్ దొన్ని మెన్సుల్ తిలన, తుమ్చి

పెట్టి ఎక్కి ప్రబుచయ్ జా జోచి సుద్ది జా, జోక ఎక్కి

నిదానుమ్ జా. 9 తుమ్చ కమొచి పాపుమ్ ఉచరన

* 4:5 4:5 నిర్గమకాండుమ్ 20:5-6.

పెట్టి బాద సేడ, లాజ్ జా దుకుమ్ జా ఏడ, దస కమొ ముల. పాపుమ్ కమొచి ఆగుక ముల్లి బుద్ది జా తుమ్ ఏడ. పాపుమ్ కమొచి సర్ల ముల్లి బుద్ది జా తుమ్ దుకుమ్ జా. ¹⁰ దేముడుచి మొక్కె దాక్ కెరన, చి జో తుమ్క టీవడెదె. ‡

మాన్యుల్క తీర్పు నే కెరుక

¹¹ బావుడ్లు, ఎక్కిలోచి రిసా అన్నెక్కో దూసుప కెర్త తీర్పు కొడో లట్టబా నాయ్. అన్నెక్కోచి రిసా దూసుప కెర్త తీర్పు కొడో లట్టబుల గే, దేముడు దిలి ఏ ఆగ్గుక కి దూసుప కెర తీర్పు కెర్తయ్. దేముడుచి ఆగ్గుచి ఉప్పిరి తుమ్ తీర్పు కెర్తను జలె, జోచి ఆగ్గు రితి ఇండున్ నాయ్, గని జోచి ఆగ్గుచి కంట వెల్లో కెరనుక ఉచర్లి రితి జతసు. ¹² *మోసే పూర్లుమ్చోచి అత్తి ఆగ్గుల్ దెత్తిసా తీర్పు కెర్తొసా ఎక్కిలోయి. అన్నె కోయి నాయ్. రచ్చించుప కెరుక నాసెనుమ్ కెరుక అదికారుమ్ తిలోసా. ఎక్కిలోక అన్నెక్కో తీర్పు కెరుక తూమ్ కొన్న!

అమ్చి బత్తు దేముడుచి అత్తి అస్సె

¹³ అల్లె, “అజి గే కలిక గే పలాన్ పట్టుమ్తె గెచ్చు వెర్నెక్ క రోజుక బియ్యార్ కెర కెర లాబుమ్ కెరనుమ్దె” మెన జవున్ తుమ్ దయిరిమ్ ఉచర్తస జాగర్ల ఉచర. ¹⁴ కలిక కిచ్చొ జర్లు జయెదె గే నేన్పు. తుమ్చి బత్తు కిసిచి? తుమ్ కిసి జస్తె మెలె, గాండుచి రితి జా, కెయ గే డీస, గడియయ్ తా, అన్నె డీసున్ నాయ్. ¹⁵ నాయ్, సొంత సెక్తిక దస్సి దయిరిమ్ నే జతె, తుమ్ కిచ్చొ ఉచరుక చెంగిల్ మెలె, “ప్రబు సెలవ్ దిలె జిమ్దె, చి ఈంజ జా కామ్ కెరుమ్దె” మెన. ¹⁶ అప్పె తుమ్ కిసి జతసు మెలె, తుమ్చి సొంత సెక్తిక నంపజా, దయిరిమ్ గవురుమ్ ఉచరంతసు. దస్సి సొంత సెక్తిక దయిరిమ్ గవురుమ్ ఉచరంతిసి తప్పు. ¹⁷ జలె, కిచ్చొ కెర్లె కిసి ఇండిలె చెంగిల్ గే కో జాన జానయ్ దస్సి నే కెర్లె నే ఇండిలె, జో మాన్యుక జా తప్పు పాపుమ్ జతయ్.

5

మాన్యుల్క మోసిమ్ కెర్లిన్చి రిసా తీర్పు

¹ అల్లె, తుమ్ సొమ్మార్లు కో జలెకు, పాసి జెత తుమ్క లాయిత కన్నల్చి రిసా తుమ్ ఏడుక దెర. ² తుమ్చి సొమ్మారుమ్ కువ గెచ్చు అస్సె, తుమ్చ

పాలల్క నుస్సి కా గెల అస్సె, ³ తుమ్చి బజార్ సామన్, వెండి సామన్క చెద్ద కా గెల అస్సె. తూమ్ కి పాడ్ జతిన్క ఈంజ సామన్ ఎత్తి, కువిలిసి చెద్ద కా గెలిసి రుజ్జు జయెదె. కిచ్చొ రుజ్జు మెలె, ఈంజ నాసెనుమ్ ఆగి డడ్డిల్ రితి తుమ్చి ఆగ్గక కి కా గెలెదె. దస్సి, ఆకర్ దీసల్చి రిసా ఈంజ సిచ్చు సంపాదన కెరన అస్సెన్. ఆకర్క దస్సి సిచ్చు జస్తె.

⁴ అదె, తుమ్చి బుయిచి పంట్లో లాయిల కూలి మాన్యుల్చి కూలి డబ్బుల్ తుమ్ మోసిమ్ కెర తియన్లదు. జా కూలి డబ్బుల్ కేక్ గల తుమ్క నింద సంగితయ్. జా పంట్లో లాయిలసచి ఏడుక ఎత్తిక ఏలుప కెర్తొ పరలోకుమ్చో ప్రబు నూన అస్సె. ⁵ ఈంజయ్ లోకుమ్తె నుక్కుమ్ తెన్ తుమ్చి పెట్టి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జియ అస్సెన్. ‘కండుక’ మెన తుమ్ బెయిలల్ గొరెల్ గట్టక కిసి బలుమ్ కెర్తను గే, దస్సి, మొర్తి సిచ్చు కతి రిసా తుమ్క తుమి బలుమ్ కెరన అస్సెన్! ⁶ పాపుమ్, సత్తిమ్చ మాన్యుల్క నిందల్ కెర మార అస్సెన్. తుమ్క జేవ్ జబాబ్ నే దెతె తుక్లె అస్తి.

యేసు అన్నె జెతె ఎదక నిదానుమ్ తెన్ రకుక

⁷ జలె, బావుడ్లు, ప్రబు అన్నె జెతె ఎదక తుమ్ నిదానుమ్ తా రక. ఈందె, రయ్తు బి గల తిలె, తొలి పాని ఆకర్ పాని పెట పంట్లో పికిత్ ఎదక, ఈంజ లోకుమ్చి జా విలువచి పంట్లో లాయితి సమయుమ్ జెతె ఎదక బమ్మ నెంతె, జో రయ్తు రకెదె. ⁸ తూమ్ కి దస్సి నిదానుమ్ తెన్ రక. నిజుమి, తుమ్చి ఆత్మతె డిట్టుమ్ జా. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు అన్నె జెతికయ్ సమయుమ్ పాసి జా అస్సె.

⁹ ఎక్కిలోచి రిసా అన్నెక్కో నిందల్ ఉచర నాయ్, చి ప్రబు తుమ్కయ్ నిందల్ కెరుక తయె నాయ్. ఓదె, ఈంజ లోకుమ్చి గుమ్ముమ్ ఒత్తల్తో మెలి రితి తీర్పు కెర్తొసా జతో జో ప్రబు టీవ, మాన్యుల్క పరిచ్చు కెర తీర్పు కెరుక మెనయ్ రకితయ్.

¹⁰ బావుడ్లు, బాదల్ ఓర్పువ జతిన్చి నిదానుమ్చి రిసా తుమ్క రుజ్జు తంక మెలె, దేముడు ప్రబుచి నావ్ తెన్ జోచ కబుర్లు నూనయ్ల పూర్లుల్చి రిసా తుమ్ ఉచర. జోవయించి నిదానుమ్ దెక, తూమ్ కి దస్సి నిదానుమ్ జా. ¹¹ ఈందె, జోవయింతె కో నిదానుమ్ తా గెల గే, ‘జోవయింకయ్ చెంగిలి’ మెన సంగితనుమ్. *యోబు పూర్లుమ్చో ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్ సేడ్లె కి,

‡ **4:10** 4:10 పేతురు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 5:5-10. § **4:11** 4:11 ముక్కిమ్ జలి ఆగ్గు జలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక చి అన్నె మాన్యుల్క ప్రేమయ్ కెర్లిసి. మత్తయి 22:37-40, మార్కు 12:30, 31, 33 చి లూకా 10:27. యాకోబు 2:8 కి దెక. * **4:12** 4:12 తెలుగు బైబిల్తె ధర్మశాస్త్రమ్ మెలె, మోసిచి అత్తి దేముడు రగ్గయ్లి ఆగ్గుల్ మెన అమ్ జానుమ్. ఈంజ కొడో ఎత్తి బైబిల్తె అగేచి పాచ్ పుస్తకుమ్తె రెగ్గయ్ జా అస్సె. ఈంజ దెకవుక మెన కుపియ బాసతె నొయి ప్రమానుమ్తె మోసి పూర్లుమ్చోచి అత్తి రెగిడ్లి దేముడుచ ఆగ్గుల్ మెన రగ్గవ అస్సె. * **5:11** 5:11 యోబు పుస్తకుమ్ దెక.

జో నిదానుమ్ తా గెలిన్చి రిసా సూన అస్సున్. జో యోబు నిదానుమ్ తతికయ్, దేముడు జర్గు కెర్లిసి, కన్కారుమ్ దెకిలిసి, రచ్చించుప కెర్లిన్చి రిసా సూన అస్సున్, గెద. దస్సి, తూమ్ కి దేముడుచి దయ దెక అస్సున్.

ఒట్టు నే గలనుక

12 ముక్కిమ్క, బావో, పరలోకుమ్చి సాచి జవున్, బుయిచి సాచి జవున్, కిచ్చోచి సాచి జలెకి ఒట్టు గలన నాయ్. 'నాయ్' మెనుక జలె, 'నాయ్' మెన. 'ఎఁ ఎఁ' మెనుక జలె, 'ఎఁ ఎఁ' మెన. దస్సి, ఒట్టు నే గలంతె రితి సత్తిమి సంగ.

13 తుమ్తె కో కిచ్చో జవున్ అల్లర్ సేడ అస్సె జలె, ప్రార్దన కెర్సు. తుమ్చితె కక్క సర్ద అస్సె గే, ప్రబుచి గవురుమ్ గాయుసు. 14 తుమ్చితె కక్క జొర్ణో గే జబ్బు గే అస్సె జలె, ప్రబుక నంపజలనచి సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్క బుకార్లు, చి జేవ్, ప్రబుచి నావ్ తెన్, జా బాద తిలోసాచి తేల్ సువ, జోచి రిసా ప్రార్దన కెర్దు. 15 ప్రబుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్ తిలి ప్రార్దన, జా బాద తిలోసాక రచ్చించుప కెరెదె, చి ప్రబు జోక చెంగిల్ కెరెదె. అన్నె, జో బాద సేడ్లిసి కిచ్చో జవున్ జో కెర్లి పాపుమ్చి రిసాచి జలె, జా పాపుమ్ కి జోక చెమించుప జయెదె. 16 జాకయ్, తుమ్ కెర్ల పాపల్ ఎక్కిలోచి మొక్కె అన్నెక్కో ఒప్పున, ఎక్కిలోచి రిసా అన్నెక్కో ప్రార్దన కెరె, తుమ్చ బాదల్ ప్రబు చెంగిల్ కెర్లి రితి, తుమ్క జో చెంగిల్ దెతి రితి. ప్రబుక సత్తిమ్ నిదానుమ్ తిలో మాన్సు ప్రార్దన కెర్లె, జా ప్రార్దన జలె కామ్ కెర్తయ్. 17 †వీలీయా పూర్గుమ్చో జలె, అమ్చో రితో మాములుమ్ మాన్సు, చి "పాని పెటున్ నాయ్" మెన జా సుట్టు ఎక్కి మెన్సు తెన్ ప్రార్దన కెర్లికయ్, తిన్ని వెర్సుల్ సొవ్వు జొన్నో పూర్తి జా దేసిమి పాని పెటె నాయ్. 18 తెదొడి అన్నె ప్రార్దన కెర్లన్, చి ఆగాసుమ్ తెంతో పాని పెట్టి, చి ఈంజ బూలోకుమ్తె పలితుమ్ అన్నె దెర్లి.

19 బావుడ్లు, సత్తిమ్ ముల కో జలెకు పాపుమ్త ఉట్ట గెచ్చు తయెదె జలె, జోక కో సత్తిమ్ వాట్ అన్నె దెకవ ఆనుల గే, 20 జో కిచ్చో జానున్ మెలె, జో పాపుమ్ కెర్లొసా పాపుమ్ వాటు అన్నె నే గెతి రితి జోక కో సత్తిమ్తె అన్నె కడ ఆనుల గే, మొర్నుతె జో మాన్సు నే గెతి రితి జోక రచ్చించుప కెర తమ్దె, చి జోచ ఒగ్గర్ పాపల్ చెమించుప జతి రితి అవ్కాసుమ్ దొర్కు కెర తయెదె.

† 5:17 5:17 రాసల్ మొదోల్ పుస్తకుమ్ 17:1, 18:41-45.

పేతురు రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తమ్ బారిక్ జలో పేతురు రెగిడ్లి మొదొల్చి ఉత్తమ్

1 యేసుక్రీస్తు బారికి జలో పేతురు, పొంతు, గలతీయ, కప్పదొకియ, ఆసియా చి బితునియ ప్రదేసిమ్లుతె సొంత టాన్ నెంజిల వేర వేరతెచ తిల నంపజలన్క, రెగిడ్లి ఉత్తమ్. 2 యేసుక్రీస్తుచి ఇస్తుమ్ రితి తుమ్ ఇండుక మెన, జోచి సుచి జలి లోయిక తుమ్చి పాపుమ్ వుంచి జంక మెన, అబ్బొన్ జలో దేముడు * అగ్గె తెంతో ఉచర తుమ్క నిసాన అస్సె, చి దస్సి జతి సెక్తి తుమ్క తంక మెన, తుమ్ జోచయ్ మాన్సుల్ జంక మెన, తుమ్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సుద్ది కెర అస్సె. జలె, ప్రబుచి దయ, జోచి సేంతుమ్ తుమ్క కొత్తు నెంజితె తవున్.

దేముడు దిలి రచ్చనచి రిసాచి దయిరిమ్

3 అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచొ దేముడు అబ్బొన్క జోబర! జోచి ఎదివాల్ దయక, అమ్క నొవర్ జెర్మవ అస్సె. యేసుక్రీస్తు మొర్ను తెంతో అన్నె జీవ్ జా ఉట్టిన్చి రిసా ఆమ్ కి అన్నె జీవ్ జా ఉట్ట పరలోకుమ్తె గెచ్చుమ్దే మెన 4 జీవుమ్ తెన్ బెద తిలి ఆసతె అమ్క నొవి జెర్మన్చి రిసా, నే గార్ జతి, కల్లి నెంజిలిసి పరలోకుమ్తె తుమ్క దేముడు దిలి వాట తుమ్క రకితయ్. 5 ఆకర్ దీసల్క పూర్తి డీసుక తెయార్ తిలి రచ్చన తుమ్క నే పిట్టుక మెన, దేముడు ప్రబు జోచి సెక్తిక తుమ్చి నముకుమ్ వాల్ తుమ్క తోడ్ అస్సె.

6 ఆకర్ దీసల్చి రచ్చనచి రిసా తుమ్ సర్ల తెన్ జతసు. గని రకుమ్ రకుమ్చ కస్తుమ్ తెన్ అప్పె ఇదిల్ కాలుమ్క తుమ్క దుకుమ్ జయెదె. 7 జేవ్ అర్ల సెడ్డిన్తె కిచ్చొ లాబుమ్ మెలె, తుమ్చి నముకుమ్క సత్తిమ్చి గే నెంజె గె తుమ్ జేవ్ అర్ల సెడ్డిన్తె డీసెదె. బజర్క 'సత్తిమ్చి గే నెంజె గే' మెన రుజ్జు తంక మెలె, జేవ్క ఆగితె పరిచ్చ కెరుల. బజార్ జలె, విలువ జలెకి పాడ్ జతి వస్తువ. జలె, తుమ్చి నముకుమ్ బజర్చి కంట బగ్గర్ విలువ, చి

జా పరిచ్చ జలె, జీనె, యేసుక్రీస్తుచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డీస్తి ఆకర్ దీస్క జా తుమ్చి నముకుమ్క 'సత్తిమ్చి' మెన, జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె గవురుమ్తె తుమ్క జో వాట దెయెదె. 8 జోక తుమ్ సొంత అంకివొ తెన్ నే దెకిలెకి, జోక ప్రేమయ్ అస్సున్. జోక అప్పె దెకుక నెంజిలె కి, జోక నంపజా అస్సున్, చి మాన్సు అర్దుమ్ కెరుక నెత్తిర్తి పరలోకుమ్చి ఎదివాల్ సర్లసంతోసుమ్ తుమ్చి పెట్టి బెరయ్ అస్సె. 9 తుమ్చి జా నముకుమ్చి రిసా, తుమ్చ ప్రానుమ్క రచ్చన తుమ్క దొర్కు జా అస్సె.

10 తుమ్క దొర్కు జతి ఈంజ రచ్చనచి రిసాచ దేముడుచ కబుర్లు పూర్లుమ్ సంగిలన, ఈంజయి రచ్చనచి రిసా ఒగ్గర్ పుసితె తిల. 11 కిచ్చొ పుసిల మెలె, "అమ్చి పెట్టి క్రీస్తుచి ఆత్మ సంగిల జో సేడుక తిల బాదల్ జో వడ్డొక గవురుమ్ జంక తిలిసి కేన్ సమయుమ్క జర్లు జంక, కిసి సమయుమ్క జర్లు జంక అస్సె?" మెన పుసిల. 12 దేముడు జోవయింక దెకయ్లన్. కిచ్చొ దెకయ్లన్ మెలె, జేవ్ జా కబుర్ సంగితి సేవ కెర్తిక జోవయించి రిసా నాయ్, గని తుమ్చి రిసాయి మెన దేముడు జోక దెకయ్లన్†. జా సుబుమ్ కబుర్ తుమ్ రచ్చించువ జతిన్చి రిసా, పరలోకుమ్ తెంతో తెద్రయ్లి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మచి తెడి, తుమ్క సుబుమ్ కబుర్ బోదన కెర్ల మాన్సుల్చి అత్తి జానయ్తెయ్. జా సుబుమ్ కబుర్తె తిలిసి ఎత్తి పూర్తి అర్దుమ్ కెరనుక పరలోకుమ్చ దూతల్ కి ఒగ్గర్ ఆన తెన్ అస్సి.

దేముడుచి సుద్దిచి రితి ఇండ

13 జలె, ప్రబు జలో యేసుతెచి రచ్చన తుమ్కయ్ దొర్కు జలి రిసా, తుమ్చ మెన్సు తుమ్ డిట్టుమ్ కెరన, నే మచ్చిల్ రితి, ముద్దొ కెరన, తెలివి తా, జో అన్నె ఉత్త జా జోచి పరలోకుమ్చి ఉజిడి గవురుమ్ పూర్తి డీస్తి ఆకర్ దీసిచి రిసా ఆన తా, తుమ్క దెతి దయచి రిసా ఉచర, జా రచ్చన కచితుమ్ దొర్కు జతి రితి పూర్తి దయిరిమ్ జా, జయ్యి నముకుమ్ పూర్తి డిట్టుమ్ దెరన. 14 జో ప్రబుచి ఇస్తుమ్ నిదానుమ్ కెర్ల బోదల్ జా, తుమ్ అగ్గె నేన్లి పొదిచ తిల ఆగ్గెచి గార్ ఆసల్ రితి తుమ్ ఇండ నాయ్. 15 తుమ్క నిసాన బుకార్లొసా కిసి పూర్తి సుద్ది అస్సి

* 1:2 1:2 రోమియల్ 8:29-30, ఎపెసు 1:5, 11-12 చి తీతు 1:1 దెక. † 1:12 1:12 మెలె, జేవ్ పూర్లుల్చి కాలుమ్ నాయ్, గని వడ్డొ అయ్లనచి కాలుమ్ యేసు బార్ జంక తిలి, చి ఎక్కి యూదుల్ నాయ్, గని యూదుల్ నెంజిలన కి యేసుచి తెడిచి రచ్చన నజనుక ఈంజయి కాలుమ్ అవ్కాసుమ్ దొర్కు జలి. రోమియల్ 11:11, 25, గలతీయల్ 3:8, 9, 14, ఎపెసు 3:6, చి పేతురు రెగిడ్లి ఎక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 1:20 దెక. ‡ 1:16 1:16 లేవీయకాండుమ్ 11:44-45, 19:2, 20:7.

గే, తూమ్ కి కిచ్చొ కామ్తె కి కెయఱక తెయఱక దస్సి
సుద్ది తెన్ ఇండ. 16 దేముడుచి కొడొతె,

‡“ఆవ్ కీసి సుద్ది అస్సి గే,
తూమ్ కి ఇసి సుద్ది తంకయ్”
మెన రెగిడ్లన్.

17 కక్కయ్ మొకమాటుమ్ నే దెకితో, ఎత్కి
మాన్సుక జేవ్ కెర్ల కమొ కొల్లి తీర్పు కెర ‘చెంగిల్’ గే
‘గార్’ గే సంగితొసొక ‘అబ్బొ’ మెన ఉంక్రయ్తసు
జలె, ఈంజ తుమ్చి కీసాంత టాన్ నెంజిలిన్తె
తుమ్ గడియ జితె పొద్ది జోవయించి మరియాద
దెకయ్తి రితి జాగర్ల తెన్ నిదానుమ్ ఇండ.

18 తుమ్చ పూర్గుల్ దిలి అగ్గెచి కామ్క నెంజిలి
ఇండుక తెంతొ, తుమ్ విడ్డల్ జంక మెనయ్
దేముడు ప్రబు తుమ్క నెతోవన్లొ మెన జాన్సు. కీసి
నెతోవన్లొ మెలె, వెండి గే బజార్ గే దస పాడ్
జత పస్తువల్ దా గెనె నాయ్, 19 గని కిచ్చొ గార్
నెంజిలి కిచ్చొ మచ్చల్ సర్దల్ నెంజిలి గొరెక బలి
దిలి రితి జోచొ పుత్తున్ జలొ క్రీస్తుచి లొయి *సుచ
దిలన్. 20 ఈంజ లోకుమ్ జెర్మిన్ నే జతె అగ్గె
తెంతొ దేముడు అబ్బొసి “క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసొక
తెద్రయిందె” మెన నిసాన్ల తిలన్, గని కెయ క్రీస్తు
బార్ జలన్ మెలె, తుమ్చి రిసాయి ‘రచ్చించుప
జత్తు’ మెనయ్ ఈంజ ఆకర్ సమయుమ్తెయ్
బార్ జలన్. 21 క్రీస్తుచి రచ్చన నజన తా జోచి
తెడి దేముడుచి ఉప్పిరి తుమ్చి నముకుమ్ తియ
అస్సున్. “జో రచ్చించుప కెరెదె” మెన, జోచి ఉప్పిరి
దయిరిమ్ జా అస్సున్. మెలె, క్రీస్తుక జో మొర్ను
తెంతొ జియడ గవురుమ్ కెర్లొచి రిసొ, తుమ్చి
నముకుమ్ తుమ్చి దయిరిమ్ దేముడుచి ఉప్పిరి
అస్సె.

22 జలె, దేముడుచి సత్తిమ్ కోడు దెరన జా కోడ్
రితి ఇండుక ఒప్పన తుమ్చి ఆత్మక సుద్ది కెరన
అస్సున్, చి దస్సి జా తిలె, కిచ్చొ మాయ నెంతె తుమ్
ఏక్ బావొక అన్నెక్లొ ప్రేమ కెరుక జయెదె. జాకయ్,
తుమ్చి పెట్టి పూర్తి నిదానుమ్ ఎక్కిలొక ఎక్కిలొ
ప్రేమయ్ కెర. 23 తుమ్ నొవర్ జెర్మ అస్సున్. జా
నొవర్ జెర్మన్ జలిసి నాసెనుమ్ జతి బి గలిలిసి
నెంజె, గని జీవ్ తిలి, కెయఱక కి తా గెతి దేముడుచి
కోడు తెన్ ఈంజ జెర్మన్ తుమ్ జెర్మన్ జలదు.

24 దేముడుచి కోడుతె జో రెగ్గవ తిలి రితి,

§ 1:17 1:17 జేవ్ నంపజలన వేర వేరతె నంపజలన నెంజిలనతె జితె తిల, పడ్డొ ‘సాంత టాన్ నెంజిలిసి’ మెలన్క అన్నె కిచ్చొ అర్దుమ్
తయెదె మెలె, పరలోకుమీ నంపజలనచి సాంత టాన్ జయెదె, చి రిసొ బూలోకుమ్క ‘అమ్చి సాంత టాన్ నెంజె’ మెనుక జయెదె. కొరిందిల్క
పవులు రెగిడ్లి దొన్సి నంబర్ ఉత్తమ్ 5:1-2, వెలిప్పియుల్ 3:20, ఎల్లియుల్ 11:9, 10, 13. * 1:19 1:19 యోహాను 19:17-37,
ముక్కిమ్క 34, 37. లూకా 22:44, మత్తయి 26:28, లూకా 22:30, యోహాను 6:53-56. † 1:24 1:24 యెసయా 40:6-8.

* 2:4 2:4 యేసుక్రీస్తుచి రిసొ సంగితయ్. లూకా 20:17-18, మత్తయి 21:42-44, మార్కు 12:10, రోమియుల్ 9:32-33. † 2:6
2:6 యెసయా 28:16.

†“ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్కి చివ్వర్చి రితి
జతతి,

జోవయించి గవురుమ్ చివ్వర్చ చ పుల్లొచి రితి
జతయ్.

జా చివ్వర్ వాడుప జతయ్,

జేవ్చ పుల్లొ సుకా గెచ్చ గెస్త గెతతి.

25 దేముడుచి కోడు, మాత్తుమ్,

కెయఱక తెయఱక తా గెచ్చెదె”

జలె, జీవ్ దెతి తా గెతి జోవయించి కోడు కిచ్చొ
మెలె, తుమ్క బోదన కెర్లి సుబుమ్ కబుర్.

2

1 జాకయ్, దేముడు చెంగిల్ సుదొ మెన తుమ్
చక దెక తిలె, కుస్సిదుమ్ ఎత్కి, మోసిమ్బుద్ది
ఎత్కి, మాయబుద్ది ఎత్కి, గోస జతిసి ఎత్కి,
దూసుప కెర్లిసి, గోస లట్టబ్బిసి ఎత్కి తుమ్తె తెంతొ
వెంట గెల. 2 తుమ్చి రచ్చనతె వడ్డితి రిసొ, నొవర్
జెర్మిల బోదల్ రిత జా, కిచ్చొ వేరచి నే బెదిలి సత్తిమ్
తిలి దేముడుచి కోడు జలి ఆత్మయి దూదుక తుమ్
ఆస జా తంక. 3 జాకయ్, జా దయచి రచ్చనతె
తుమ్ డిట్టుమ్ జా తా.

4 మాన్సుల్ నెసిలొ గని దేముడుచి మొక్కె
గవురుమ్ తిలొ విలువ జలొ జీవ్ తిలొ, జీవ్ దెతో
*పత్తె తుమ్ జా. 5 జోతె అయ్లె, తూమ్ కి జీవ్ తిల
పత్తల్ రిత జా, ప్రబుచి ఆత్మతె గేర్ బెద బందితి రితి
సుద్ది తిల పూజర్లు జా, దేముడుచి సేవతె బెద, జో
యేసుక్రీస్తుచి తెడిచ దేముడు మెన్సితె ఆత్మ బలుల్
దెతన జస్తె. 6 దేముడుచి కొడొతె

†“ఈందె, సీయోను డొంగ్రుతె, ఏక్ పత్తుర్క
టీవడ్డసి.

అంచి గేరుక బోడిపత్తుర్ జో జా, ఎత్కిక ఆదారుమ్
జయెదె.

జో ఆవ్ నిసాన్లొ గవురుమ్ కెర్లొ, అంక ఒగ్గర్ విలువ
జలొసొ జయెదె.

జోవయింక కో నంపజవుల గే,

కచితుమ్ జేవ్ అంచి మొక్కె లాజ్ జంక నాయ్”

మెన రెగ్గ అస్సె. 7 జాకయ్, తుమ్ నంపజలనక

జో విలువ జతయ్. గని నంపనెంజిలనక జో కీసి
జతయ్ మెలె, దేముడుచి అన్నెక్ కోడుతె అస్సె. కీన్
కోడు మెలె,

‡ “కామక నెంజె’ మెన Sబందిలన
జో ఏక పత్తురు పిట్టవుక మెన ఉచర్లె కి,
జొయ్యి పత్తురు బోడిపత్తుర్ జయి అస్సె”
మెన రెగిడ్డిసి. 8 అన్నెక కి,

* “నంప నెంజిలన పిసిర్తో పత్తురు జో జయెదె,
జోవయింక సేడయతో సాప్ర జో జయెదె”
మెన రెగిడ్డిసి. ఈంజ కోడు కిసి నెరవెర్పువ జతయ్
మెలె, ‘జర్గు జయెదె’ మెన అగ్గె తెంతో దేముడు
సంగిలి రితి, జోవయించి కోడు నే నూన్లి రిసా జేవ్
నే కెర్లి రిసా వాట్ పిట్టవన్తతి. జయి జోవయించి
తీర్పు.

9 గని తుమ్క, దేముడు కిసి దెకితయ్ మెలె,
‘ఆవ్ నిసాన్లి నెకుమ్చ’ మెన, ‘అంచి రాజిమ్చ
‡పూజల్లు’ మెన, ‘అంచి సుద్ది తిల జాతి’ మెన,
‘అంచ సొంత ప్రెజల్’ మెనయ్ జో దెకితయ్.
అందర్ తెంతో తుమ్క బుకారా కెర, జోచి
పరలోకుమ్చి ఉజిడతె గవురుమ్తె బెదయ్లో
యేసు ప్రబుచ ఒగ్గర్ వెల్లో కమొచి రిసా తుమ్
సాచి సూనవుక మెనయ్ తుమ్క దస్సి నిసాన
అస్సె. 10 అగ్గె తూమ్ ‘దేముడుచ మాన్సుల్ ఆము’
మెననుక నెతిర్లదు, గని అప్పె దేముడుచ ప్రెజల్ జా
అస్సెన్. అగ్గెయి తుమ్క కన్కారుమ్ దొర్కు జయె
నాయ్, గని అప్పె దేముడు తుమ్క కన్కారుమ్ దెక
రచ్చించుప కెర అస్సె.

11 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చి
బతిమాల్ప జా సంగితసి మెలె, తుమ్ గడియ
తుమ్చి సొంత టాన్ నెంజిలిన్తె అస్సెన్. జలె,
ఈంజ తుమ్చి సొంత ‡టాన్ నెంజిలిన్తె తుమ్ జితె
తా, తుమ్చి ఆత్మచి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్ల ఈంజ
లోకుమ్చి ఆగుచ ఆనల్ జర్గు నే కెర్లి రితి, తుమ్
ముద్దొ కెరన. 12 దేముడుక నేన్ల యూదుల్ నెంజిల
ఒత్తచ మాన్సుల్తె తా తుమ్ చెంగిల్ బుద్ది తెన్
ఇండ, చి జోవయింతె ఏక వేల కో గే తుమ్క ‘తప్పుల్
కెర్తన’ మెన దూసుప కెర్లె, తుమ్ సత్తిమ్ ఇండితిన్చి
రుజ్జు జేవ్ దెకిలె, ప్రబు తీర్పు కెరుక జెతి దీసిక
తుమ్చి రిసా దేముడుక గవురుమ్ కెరుల.

అదికారుల్క మరియాద దెకుత్

13 ప్రబుచి మరియాద టీవడ్డి రిసా, ఈంజ
లోకుమ్చొ ఎత్తి అదికారిక తుమ్ మరియాద

దెక. దేసిమ్క వెల్లో జా ఏలుప కెర్లొసాక కి,
14 ‘నేరిమ్ కెర్తనక సిచ్చ కెర్తు’ మెన జవున్ ‘చెంగిల్
కెర్ల మాన్సుల్క బవుమానుమ్ దెతు’ మెన జవున్
దేసిమ్క ఏలుప కెర్లొసా తెద్దయల అదికారుల్క కి
తుమ్ మరియాద దెక. 15 కిచ్చొక మెలె, తుమ్
సత్తిమ్ ఇండితిన్ తెన్, నేన్ల మాన్సుల్చి వెర్రిక,
తప్పు మెన తుమ్ రుజ్జు దెకవ ముద్దొ కెరుక
దేముడుచి ఇస్టుమ్. 16 Sఆగ్గుల్క గొతిమాన్సుల్
జల రిత తుమ్ జియ నాయ్. ధసచ నెంజున్.
గని ‘ఆగ్గుల్చ గొతిమాన్సుల్ నెంజుమ్, చి ఇస్టుమ్
అయ్లి రితి జింక జయెదె’ మెన తుమ్ ఉచర
నాయ్, దస్సి పాపుమ్తె గెచ్చు నాయ్. గని,
దేముడుచ కామ్ కెర్తన, జోచయ్ గొతిమాన్సుల్ రిత
జా, జోచి ఇస్టుమ్ రితి తుమ్ ఇండ. 17 ఎత్తిజిన్
మాన్సుల్క తుమ్ మరియాద దెక. బావుడ్లు జల
నంపజలన్క ప్రేమ దెక. దేముడుక తుమ్ బియ.
దేసిమ్క వెల్లో రానొక గవురుమ్ కెర.

18 గొతిమాన్సుల్ కి జలెకి, తుమ్చి ఎజొమాన్లుక
మరియాద దెక. *మెత్తన తా కన్కారుమ్ దెకిత
ఎజొమాన్లు జేవ్ జలెకి, కన్కారుమ్ నేన్లన జేవ్
జలెకి జేవ్ సంగిలి కోడు కెర. 19 కిచ్చొక మెలె,
తప్పు నే కెర్లె కి, కచి గే అత్తి తుమ్చితె కో అర్ల
సేడ దేముడుచి గవురుమ్ టీవడ్డి రితి ఒర్పువ జలె,
జో దేముడు జో మాన్సుక ‘చెంగిలొసా చొ’ మెనెదె.
20 తుమ్ తప్పు కెర్లి రిసా దెబ్బల్ కయ్లె పొది
సేంతుమ్ తెన్ ఒర్పువ జలె, కిచ్చొ పున్నిమ్ నాయ్!
గని, తుమ్ సత్తిమ్ కెర్లె కి సిచ్చ సేడ్లె సేంతుమ్
తెన్ ఒర్పువ జలె, దేముడు తుమ్క ‘చెంగిలచ’
మెన్తయ్. 21 దస్సి సేంతుమ్ తెన్ తుమ్ తంక
మెనయ్ దేముడు తుమ్క బుకారయ్ అస్సె. కిచ్చొక
మెలె, తుమ్చి పాపుమ్ గెస్సు మెనయ్ క్రీస్తు బాదల్
ఒర్పువ జా, తూమ్ కి జోచ అజ్జుల్తె ఇండుక మెలి
కోడు తుమ్క జో వాట్ దెకవ అస్సె. 22 జో, జలె,
కెయ్య కిచ్చొయ్ పాపుమ్ కెరె నాయ్. కిచ్చొయ్
మోసిమ్ కోడు లట్టబె నాయ్. 23 మాన్సుల్ జోక
దూసుప కెర్లె, జోవయింక జో దూసుప నే కెర్లె తుక్లె
తిలొ. జోక జేవ్ అర్ల కెర్లె కి, జోవయింక జో బియండె
నాయ్, గని సత్తిమ్ తీర్పు కెర్లొ దేముడు అబ్బొన్చి
అత్తి జోచి జివ్ జో సార్పు కెర దిలన్. 24 జో యేసు

‡ 2:7 2:7 కీర్తనలు 118:22. § 2:7 2:7 ‘దేముడుచి గుడి బందిలన’ మెలె, జోవయింక నంప నే కెర్లె యూదుల్చ వెల్లెల మాన్సుల్.
ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక బక్తి కెర్లె యూదుల్క సికడ్డన, జేవ్, గని యేసుక ‘జొయ్యి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు తెద్దయ్లో క్రీస్తు
రచ్చించుప కెర్లొసా’ మెన ఒప్పునుక నెసిల, మార్ల. మత్తయి 21:42-46 దెక. * 2:8 2:8 యెనయా 8:14. † 2:9 2:9 డీనయ్లిసి
1:6 దెక. ‡ 2:11 2:11 జేవ్ నంపజలన వేర వేరతె నంపజలన నెంజిలనతె జితె తిల, పడ్డొ ‘సొంత టాన్ నెంజిలిసి’ మెలిన్క అన్నె కిచ్చొ
అర్లుమ్ తయెదె మెలె, పరలోకుమీ నంపజలనచి సొంత టాన్ జయెదె, చి రిసా బూలోకుమ్క ‘అమ్చి సొంత టాన్ నెంజి’ మెనుక జయెదె.
కొరింధిల్క పవులు రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 5:1-2, వెలిప్పియల్ 3:20, ఎబ్రియల్ 11:9, 10, 13. § 2:16 2:16 గలతియల్ 5:1.

* 2:18 2:18 ఎపెసు 6:5-10, కొలోస్సియల్ 3:22-4:1.

సొంత ఆమ్ కెర్ల పాపల్ జోచి ఆగి వయన, సిలువతె మొర్లన్. పాపుమ్ ముల అమ్చి సొంత ఆత్మక మొర్ల రిత జా సత్తిమ్ ఇండితి రితి అమ్ జింక మెనయ్. జో యేసు కయల దెబ్బలు తుమ్క చెంగిల్ కెర అస్సె. ²⁵ తుమ్ అగ్గెయి వాట్ పిట్టవన చెదుర్పు జల మెండల్చ రిత జా తిలదు, గని అప్పె తుమ్చ ఆత్మల్ రకితో చెంగిలో గొవుడుతె అన్నె బుల జా అస్సున్.

3

తేర్బోదల్ బుద్ది ఇండుక

¹ తుమ్ తేర్బోదల్ కి, దాక్ కెరన తుమ్చ మున్సర్లుచి అదికారుమ్క మరియాద దెక. తుమ్ దస్సి ఇండిలె, జోవయింతె సగుమ్జిన్ అప్పెచి ఎదక ప్రబుచి కొణ్ణో రితి నే ఇండిలెకి, జోవయించ తుమ్ తేర్బోదల్ ప్రబుచి కోడు నే సికడ్లెకి, ² తుమ్చి సత్తిమ్చి ఇండుక, మరియాదచి ఇండుక, జేవ్ దెక దెక, ప్రబుక నంపజా, మార్పువ జవుల. ³ తుమ్ తేర్బోదలు “*సూటి కెరనుమ్దె” మెలె, మాములుమ్ డిస్టిన్క ముక్కిమ్ నే ఉచర్తె, సెండి సూటి కెరంతిన్ జవున్, బజార్ గట్ట తియంతిన్ జవున్, చెంగిల చెంగిల పాలల్ బందంతిసి గలంతిసి జవున్ తుమ్ విలువ దెక నాయ్. ⁴ గని, తుమ్క కిచ్చో సూటి కెర్పు మెలె, దేముడుచి మొక్కె ఒగ్గర్ విలువ జతి, కెయెక నాసెనుమ్ నే జతి పేట్చి తెడిచో మాన్సు ప్రబుచి మెత్తన బుద్ది, సేంతుమ్ బుద్ది జా తుమ్చి పెట్టి తవున్. ⁵ అగ్గెచ పొదులె దేముడుచి ఉప్పిరి నముకుమ్ తిల తేర్బోదల్ జోవయించి సుద్ది తిలి ఆత్మచి సూటిక తెయార్ జా మున్సర్పుల్చి అదికారుమ్క మరియాద దెకితె తిల. ⁶ పూర్ణుమ్చి సారా దస్సి మున్సన్ జలో అబ్రాహామ్క ‘ఎజోమాని’ మెన, జోచి అదికారుమ్క మరియాద దెకితె తిలి. జోచి కోడు సూన్తె తిలి. తూమ్ కి సత్తిమ్ ఇండిలె, తుమ్ కిచ్చోక కి బమ్మ జంక నాయ్, చి జా సారాచ బోదల్ రిత జస్సె.

మున్సబోదల్ తేర్బోదల్ కిసి దెకుక

⁷ దస్సి, తుమ్ మున్సబోదల్, తుమ్చ తేర్బోదల్ బమ్మ నే కెర్తి బుద్ది తెన్ పోస. జోవయింతెన్ జియె తేర్బోదక తొక్కి సెక్తి తయెదె మెన చిన, తుమ్తె ఎత్తి మున్సబోద తేర్బోద మరియాద్ దెక. జోవయింక జాకయ్ కిచ్చోక దొగుతెర ఇసి ప్రేమ దెకుక మెలె, తుమ్ ఎత్తి దొగుతెరకయ్ దేముడు

జోవయించి దయక జోవయించి రచ్చున వరుమ్చి వాట దా అస్సె. తుమ్ మున్సబోదల్ తుమ్చ తెర్బోదక ఇసి ప్రేమ దెకిలె, అడ్డు నెంతె దేముడు తుమ్చ ప్రార్థనల్ సూనెదె. తుమ్చ ప్రార్థనల్క అడ్డు నే జతి రితి జోవయింక ఇసి ప్రేమ దెకుత్.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ తెన్ తంక

⁸ జలె, తుమ్ ఎత్తిజిన్ ఎక్కి ప్రేమయ్ తా, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో కన్కారుమ్ దెక, నంపజలన ఎత్తిజిన్క బాబేన్ దెకితి ప్రేమ దెక, ముద్దు కెర, సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతె, ఎక్కి మెన్సు తెన్ తా. ⁹ ఎక్కిలోక అన్నెక్లొ అర్లకెర తిలె, జో అర్ల సేడ్లెసా అర్లకెర్లెసాక అన్నె అర్లకెరుక పోని. ఎక్కిలోక అన్నెక్లొ దూసుప కెర తిలె, దూసుప జలోసా, దూసుప కెర్లెసాక అన్నె దూసుప కెరుక పోని. జో ఎక్కిలోక జో అన్నెక్లొ ‘చెంగిల్ తవున్’ మెన దెకున్. తుమ్క దేముడుచి దయ దొర్కు జవున్ మెనయ్ తుమ్ ఇసి ప్రేమయ్ ఇండుక మెనయ్, తుమ్క జో నిసాన అస్సె. ¹⁰ పూర్ణుమ్ దేముడుచి కొణ్ణో రెగ్గయ్లి రితి, † “సర్ల తెన్ జింక చి చెంగిలి నమయుమ్ దెకుక మెన కో జలెకు ఇస్టుమ్ జయెదె గే, జోవయించి చోడి కిచ్చో గర్చి నే లట్టబ్బి రితి, జోవయించ ఒట్టో కిచ్చో మోసిమ్ నే లట్టబ్బి రితి దెకస్సు. ¹¹ దసా మాన్సు పాపుమ్ దూరి కెరన సత్తిమ్ ఇండుసు, సేంతుమ్ చజ సేంతుమ్ ఇండుసు. ¹² కిచ్చోక మెలె, పున్నిమ్ ఇండితనక ప్రబు దెకెదె, జోవయించ ప్రార్థనల్ జో సూనెదె, గని పాపుమ్ ఇండితనక జో దెకె నాయ్, సూనె నాయ్.”

¹³ చెంగిల్ కమె కెర ఇండితి ఆస రితి తుమ్ ఇండిలె తుమ్క కో అర్ల కెరుల? కోయి నాయ్! ¹⁴ గని, సత్తిమ్ తుమ్ ఇండిలి రిసా ఏక్ వేల కో జలెకు అర్ల కెర్లె, దేముడు తుమ్క ‘చెంగిల్’ మెనెదె. దస అర్ల కెర్లెనక తుమ్ బియె నాయ్. జోవయించి రిసా బమ్మ నే జతె, ¹⁵ ‘పరలోకుమ్చో ప్రబుయి జో’ మెన, తుమ్చి పెట్టి నిదానుమ్ క్రీస్తుక దెతి గవురుమ్ దాన. జో ప్రబుచి రిసాచి తుమ్చి పెట్టిచి దయిరిమ్చి రిసా కో “జేవ్చి సత్తిమ్క తుమ్ రుజ్జు దెకవ” మెన కెయె జవున్ తుమ్క పుసిలె, సరి జతి జబాబ్ దెంక తెయార్ జా తా. గని, ‡ జబాబ్ దెంక జలె, బడాయ్ నెంతె మరియాద తెన్ లట్టబా. ¹⁶ అన్నె, ‘సత్తిమ్’ మెన తుమ్చి పెట్టి జాన్తిసి జర్గు కెర్తి రితి తుమ్ ఇండ, చి క్రీస్తుచి తెడి తుమ్ సత్తిమ్

* 3:3 3:3 ఎవెసు 6:5-10, కొలోస్సియల్ 3:22-4:1. † 3:10 3:10 కీర్తనలు 34:12-16. ‡ 3:15 3:15 మత్తయి 10:19, మార్కు 13:11, లూకా 12:12.

ఇండితినీచి రిసా తుమ్క బియడ్డన దూసుప కెర్లె, జేవ్ కెర్ల నిందల్క 'ఆరిచ' మెన జేవ్ చినన, లాజ్ జవుల.

17 తప్పు కెర్లె రిసా సిచ్చ జతి కంట, సత్తిమ్ కెర్లె రిసా సిచ్చ జంక చెంగిలి. తుమ్ సత్తిమ్ కెర్లె రిసా సిచ్చ జంక ఏక్ వేల దేముడుచి సెలవ్ తయెదె. 18 మెలె, క్రీస్తుక దెకిలె, క్రీస్తు కి దస్సి, జో పూర్తి సత్తిమ్ తిలె కి, పాపుమ్ జలోనక 'జోవయించి పాపుమ్ గెస్సు' మెన జో మొర్లిన్ తెన్ అమ్చి పాపుమ్ పూర్తి గెచ్చవయ్ గెలన్. జా ఏక్కి నుట్టు జో బలి జలిసి సరిపుచ్చుప జెయెదె. అమ్క దేముడు అబ్బొన్తె అన్నె కడ ఆన్తి రిసా మొర అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చయ్లన్. ఈంజ లోకుమ్చి ఆగ్ రగుమ్క జోక మార్ల, గని జోచి ఆత్మక దేముడు అబ్బొసి జోక అన్నె *జియడ్డన్.

19 జో మొర్లి పొది యేసు కేనె గెలన్ మెలె, బూలోకుమ్క ఎట్టో లోకుమ్తె జేలి జల, ఆకర్ దీసిచి పరిచ్చక సిచ్చక రకిత ఆత్మల్ తిలిన్తె జోవయించి ఆత్మక జో ఉత్త గెచ్చ, దేముడు అబ్బొన్చి కోడు సాడుప కెర్లన్. 20 అగ్గయి, పూర్లుమ్ పొది, †నోవహుచి కాలుమ్తె "అంక నంపజా రచ్చించుప జతు" మెన దేముడు సిచ్చ వాయిద కెర రకిలెకి, జో నోవహు, జా ఓడ బందితె తిలి పొది జోచి కోడు నూసుక నెసిలనచ ఆత్మల్క సుబుమ్ కబుర్ కోడు సాడుప కెర్లన్. జలె, జా ఓడతె తొక్కిజిని, మెలె, ఎక్కి అట్టు జిన్ మాన్సుల్ పానితె రచ్చించుప జల.

21 జా సమయుమ్తె జేవ్ దస్సి పానితె రచ్చించుప జలిసి, జలె, బాప్తిసుమ్క టాలి జతయ్. మెలె, పానితె బాప్తిసుమ్ జతిసి తుమ్క రచ్చించుప కెర్లె గుర్తు జతయ్. కీసి మెలె, తుమ్చి ఆగుచి ముర్కి, దొవన్తినీచి రిసా నాయ్, గని యేసుక్రీస్తు అన్నె జేవ్ జా ఉట్టి రిసా దేముడుచి మొక్కె తుమ్చి పాపుమ్ గెలి గుర్తుయి బాప్తిసుమ్ దెకయ్తయ్. ప్రబుక నంపజలన జోవయించి బుద్ది మార్పుప జా ప్రబుకయ్ గవురుమ్ కెర్తి రితి ఇండుక ఇస్తుమ్ జలిన్చి గుర్తు బాప్తిసుమ్తెయి దెకయ్తతి. 22 జలె, జో క్రీస్తు జీవ్ జా ఉట్ట కెర పరలోకుమ్తె వెగ గెచ్చ, దేముడు అబ్బొన్చి ఉజెతో పక్క వెస తా,

‡దూతల్చి ఉప్పిరి, అదికారుల్చి ఉప్పిరి, సక్తుల్ ఎత్కిచి ఉప్పిరి ఏలుప కెర్తయ్.

4

ఆగ్క బాదల్ సేడ్లె బుద్ది చెంగిల్ జతిన్చి కోడు

1-2 క్రీస్తు, జలె, మాన్సుచి జోచి ఆగుతె బాదల్ సేడ్లన్. జాకయ్, *'అమ్ కి జోచి రితి బాదల్ సేడ ఓర్పుప జమ' మెన తుమ్ డిట్టుమ్ కెరన. కిచ్చొక మెలె, జో తెన్ మెలి రితి ఆగుక కో బాదల్ సేడ తయెదె గే, ఒత్త తెంతో ఈంజ అగి జితె ఎదిలి సేంపుక మాన్సుచ ఆసల్ రితి నాయ్, గని దేముడుచి ఇస్తుమ్ కీసి అస్సె గే, దస్సి ఇండుక మెన, జో మాన్సు పాపుమ్ ముల అస్సె.

3 దేముడుక నేన్లనచి రితిచి తుమ్చి అగ్గెచి ఇండుక అగ్గెయ్చి మెన, తుమ్ దసితె అన్నె గెచ్చ నాయ్. దేముడుక నేన్లన జోవయించి ఆగ్గెచి ఆస ముద్దో నే కెరంతి రితి, ఆసల్ రితి, మచ్చితి రితి, 'సర్ల కెర్లసుమ్' మెన వెట్కారుమ్ జతి రితి, 'సర్ల కెర్లసుమ్' మెన నూర్లు పితి రితి, వెట్కారుమ్ జా బొమ్మల్క జోకర్తి రితి జతతి. 4 తుమ్ అప్పె జోవయింతెన్ దస బుద్ది నెంజిల అలవాట్లుతె బెదున్ నాయ్ చి రిసా జేవ్ ఆచారిమ్ జా తుమ్క దూసుప కెర్తతి. 5 గని ఆకర్క, మొర్లనక జీవ్ తిలనక తీర్పు కెరుక తెయార్ జలో ప్రబుచి మొక్కె జేవ్ జోవయించి పాపుమ్ ఒప్పున సిచ్చ జంక అస్సె. 6 దస్సికయ్, †మొర్లనక కి సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్లో కిచ్చొక మెలె, మాన్సుచి జోవయించి ఆగ్క మాన్సుల్ సేడ్లి జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చ జేవ్ జలెకి, దేముడు జోవయించి ఆత్మక కీసి జతయ్ గే, జేవ్ కి దస్సి జంక అవ్కాసుమ్ తంక.

7 ఈంజ ఎత్కిక ఆకర్ దీసి పాసి జా జెతయ్. జాకయ్, ప్రార్లనల్ కెర్తె తతి రిసా తుమ్ మచ్చిల్ రితి నే జతె తెలిచి తా ముద్దో కెరన, బుద్ది ఇండుక జాగర్ల తా. 8 ముక్కిమ్క, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో పూర్తి ప్రేమయ్ ఇండ దెకితె తా. దస్సి ప్రేమ దెరన. కిచ్చొక మెలె, ‡బగ్గర్ తప్పుల్క ప్రేమయ్ ఓర్పుప జా చెమించుప కెర్తయ్. 9 అన్నె, తుమ్చితె ఎక్కిలోతె అన్నెక్కో అయ్లె, కోపుమ్ నెంతె గడ్డు నెంతె, సర్ల తెన్ జోవయింక మరియాద కెర. 10 దేముడు తుమ్క

§ 3:18 3:18 రోమియల్ 6:10, ఎబ్రియల్ 7:27, 9:12, 28 చి 10:10 దెక. * 3:18 3:18 లూకా 24:39 దెక. ఆత్మ రగుమ్చి ఆగ్ తెన్ యేసు అన్నె జలన్. కొరిందిల్క పవులు రెగిడ్లి ఏక్ నంబర్ ఉత్తుమ్ 15:44, వెలిప్పియల్ 3:21. చి ఎబ్రియల్ 10:5 దెక. † 3:20 3:20 ఆదికాండుమ్ 6-9 అద్యయల్. ‡ 3:22 3:22 ఎవెసు 1:21, 6:12, కొలోస్సియల్ 1:16, 2:10, 15, చి తీతు 3:1 దెక. * 4:1-2 4:1-2 రోమియల్ 8:17, వెలిప్పియల్ 1:29-30, తిమోతిక పవులు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తుమ్ 2:12. † 4:6 4:6 3:19 దెక. ‡ 4:8 4:8 ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు అమ్చ ఒగ్గర్ తప్పుల్ జోవయించి ప్రేమయ్చి రిసా ఓర్పుప జా చెమించుప కెర్తయ్. దస్సి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తా, అమ్ కి దస్సి అన్నె మాన్సుల్ తప్పుల్ ఓర్పుప జా చెమించుప కెరుక. పడ్డె, అమ్ దస్సి ప్రేమ కెర్లె, జయి కి జో దెక అమ్క కన్కారుమ్ దెకెదె. మత్తయి 6:12, 14, 15 దెక.

కిచ్చి సెక్తి దా తిలె, జోచి దయచ, జో దెత వేర వేర కీసెక్తివరల్ పొరపాట్ నెంతె జోచి బుద్ధి రితి, అన్నె మాన్సుల్ చెంగిల్ తతి రితి తుమ్ వాడిక కెర దాసా. 11 దస్సి, బోదన కెర్తొసా జలె, దేముడుచి తెడి తా జోయ్యి దిల కొడో లట్టబ్బు. దస్సి కి, కో అన్నె మాన్సుల్క తోడ కెర్తొసా జలె, దేముడు దెతి సెక్తికయ్ జో జా తోడ కామ్ కెర్సు. తుమ్ దస్సి ఇండిలెగిన, యేసుక్రీస్తుచి రిసా దేముడుచి గవురుమ్ ఎత్తితె రుజ్జు డీసెదె. కెయెక తెయెక జోవయింక గవురుమ్ అదికారుమ్ తవుసు!

జెత బాదల్ చి రిసా దయిరిమ్ సంగితిసి, జాగర్త సంగితిసి

12 అన్నె, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, తుమ్క అప్పె జెతికయ్ ఆగి మెలి రితిచి పరిచ్చుచి రిసా తుమ్ ఆచారిమ్ జా నాయ్. 'అమ్క దస్సిచి కిచ్చొక లయిక?' మెన తుమ్ ఉచర్లె, జా జర్గు జతిసి కిచ్చొ ఆచారిమ్చి నెంజె. కిచ్చొక తుమ్క జర్గు జతయ్ మెలె, తుమ్చి నిదానుమ్ పరిచ్చు జా రుజ్జు జంక.

13 'క్రీస్తు సేడ్ల బాదల్తె ఆమ్ కి బెదితనుమ్' మెన తుమ్ సర్దనంతోసుమ్ జా, చి జోచి గవురుమ్ పూర్తి డిస్తి దీసిక ఒత్తయ్ కి జో తెన్ సర్దనంతోసుమ్ జాస్తి.

14 "అమ్ నంపజలన" మెన తుమ్ ఒప్పన్లి రిసా మాన్సుల్ తుమ్క దూసుప కెర్లె, తుమ్క చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి ఉజిడచి ఆత్మ తుమ్చి తెన్ తా గెచ్చు తుమ్క తోడు తా సెక్తి దెతె తత్తయ్.

15 గని, మార్తోస్ జలెకి, 'చోర్తోస్' జలెకి, 'నేరిమ్ కెర్తొసా' జలెకి, 'వేర మాన్సుల్చి కామ్చి నెడిమి జా పోటి కెర్తొసా' జలెకి, మెన తుమ్చితె కక్క, కో నింద కెర్తి రితి వాట్ దాస నాయ్. దస కమె కెర బాద సేడ్ల తుమ్క చెంగిల్ నాయ్. 16 గని, 'నంపజలన' మెన తుమ్ ఒప్పన్లి రిసాయి తుమ్చితె కో కచి అత్తి బాదల్ సేడ్లె, లాజ్ జంక నాయ్. 'నంపజలన' మెన జా నావ్ దెరన్లిసి చెంగిల్ మెన, జో నంపజలన దేముడుక గవురుమ్ దెవుసు! 17 కిచ్చొక మెలె, దేముడు మాన్సుల్క పరిచ్చు కెర్తి సిచ్చు కెర్తి సమయుమ్ పాసి జా అస్సె. జలె, జో పరిచ్చు కెర్తిసి తీర్పు కెర్తిసి అమ్ నంపజలనతెయ్ మొదోల్ జతయ్ జలె, దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ రితి ఇండుక నెసిత మాన్సుల్ ఆకరక కెర్తి సిచ్చు జవుల! 18 జో దేముడు పూర్ణమ్ రెగ్గయ్లి రితి;

*"సత్తిమ్ జలొ మాన్సు †కన్వనె రచ్చించుప జతయ్ జలె, దేముడుక నే బితన, పాపుమ్ కెర్లన,

§ 4:10 4:10 రోమియల్ 12:6-8 దెక. * 4:18 4:18 సామెతల్ 11:31. † 4:18 4:18 కన్వనె మెలె, రచ్చించుప నే జలి రితి జా కిసి గే రచ్చించుప జతయ్. * 5:5 5:5 సామెతల్ 3:34, యాకోబు 4:6.

కిసి రచ్చించుప జవుల! రచ్చించుప జంక నెత్తిర్!"

19 జాకయ్, దేముడుక నిదానుమ్ తా జోవయించి సెలవక కో ఈంజ లోకుమ్తె సిచ్చల్ అర్ల సేడ్లతి గే, ఎత్తిక జెర్మున్ కెర్లొ నిదానుమ్ తిలొ జో దేముడుచి అత్తి జోవయించ ఆత్మల్ సార్పు కెర దా, చెంగిల్ కమె కెర్తె తత్తు!

5

సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్ కిసి ఇండుక

1 తుమ్చి తెచ సంగుమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్క, జలె, ఆవ్ ఏక్ కోడు సంగిడె. తుమ్చి తెన్ కి నంపజలనక ఆవ్ వెల్లొ జలొసా తా, క్రీస్తు సేడ్ల బాదల్ సొంత దెకిలొసా జా, పడ్డొ తెదోడక రుజ్జు జా డీసుక తిలి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె గవురుమ్తె బెదితోసా జా, ఆవ్ తుమ్తెచ వెల్లొ మాన్సుక కిచ్చొ బతిమాల్పా జా సంగితసి మెలె, 2 తూమ్ దెకితి వాట దేముడుచ మెండల్ జల నంపజలనక తుమ్ నిదానుమ్ దెకితె తా, తుమ్క కో బలవంతుమ్ కెర్తి రితి నాయ్, గని దేముడుచి ఇన్సుమ్ రితి పూర్తి మెన్సు దా జోవయింక సర్ద తెన్ దెకితె తా. డబ్బుల్ ఆనక నాయ్, గని సర్దబుద్ధి తెన్ కెర్తె తా. 3 పడ్డొ, జా మందతెచ మాన్సుల్క బియడ్డి రగుమ్ ఏలుప కెర నాయ్, గని జేవ్ కిసి సత్తిమ్ ఇండుక గే దెకిత్ రితి తూమ్ దస్సి సత్తిమ్ ఇండ దెకవ. 4 తూమ్ దస్సి ఇండ వాట్ దెకయ్లదు మెలె, ఎత్తిచి కంట వెల్లొ గొవుడు జతో క్రీస్తు ఆకర్ దీసిక ఎత్తిజిన్క డిస్తి పొదిక ప్రబుచి గవురుమ్ నే గెతి బవుమానుమ్ తుమ్ ఎత్తిజిన్క దొర్కు జయెదె.

5 పడ్డొ, సంగుమ్క దెకిత వెల్లెల మాన్సుల్చి తెడి తుమ్ అన్నె నంపజలన దాక్ కెరన, జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్చి కోడుక మరియాద కెర. తుమ్ ఎత్తిజిన్ సొంత గవురుమ్ నే ఉచరంతె, ఎక్కిలొచి మొక్కె ఎక్కిలొ దాక్ కెరన, ఎక్కిలొచి సేవ ఎక్కిలొ కెర. పూర్ణమ్ దేముడుచి కొడోతె రెగ్గయ్లి రితి,

*"సొంత గవురుమ్ ఉచరంతసక దేముడు దూరి కెర్తయ్,

గని కో దాక్ కెరనుల గే, జోవయింకయ్ జోచి దయచి తోడు జో దెయెదె" మెన రెగిడ్డి కోడు.

6 జాకయ్, ఎత్తిచి కంట సెక్తి తిలొ దేముడుచి అత్తి తుమ్చి బత్తు సార్పు కెర దా జోచి తెడి దాక్ కెరన, చి జో ఒప్పన్లి సమయుమ్క గవురుమ్ తెన్ తుమ్క టీవడెదె. 7 బాదల్ సేడ్లి తుమ్చి బయిమ్ ఎత్తి జో వయితి రితి తుమ్ సార్పు కెర దాస.

కిచ్చొక మెలె, తుమ్క 'చెంగిల్ తత్తు' మెన, తుమ్చ బాదల్ వయిక జో ఇస్టుమ్ జతయ్. ⁸ మచ్చిల్ రితి బుద్ది నే జతె తుమ్ ముద్దొ కెరన, తెలివి తా జాగర్త తా. కిచ్చొక మెలె, తుమ్క నేరిమ్ వయడుక ఇస్టుమ్ జలో సయ్తాన్ కక్క జలెకు గిడుక కోర్ప జా, ఒర్నితో సింపుమచి రితి బులితె తత్తయ్. ⁹ ఒండి లోకుమ్చ బావుడ్లు జల నంపజలన్క కి ఇన బాదల్ సేడుక అస్సె మెన జాన, తుమ్చి నముకుమ్ డిట్టుమ్ తా జో సయ్తాన్చి ఉప్పిరి జీనుక తుమ్ టీచ. ¹⁰ అన్సె, గడియ బాదల్ సేడ ఒర్పుప జలదు మెలె, క్రీస్తుచి నావ్ తెన్ తుమ్ జోచి కెయ్క తెయ్క తతి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె గవురుమ్తె బెదుక మెన తుమ్క నిసాన బుకార్లో ఎత్తి దయ కెర్లో దేముడు సొంత తుమ్క పూర్తి కెర, డిట్టుమ్ కెర, జీన్తి సెక్తి దెయెదె. ¹¹ జో కెయ్క తెయ్క ఏలుప కెర్పు! ఏలుప కెరెదె. జోక జోబర! ఆమేన్.

ఆకర్ కోడు

¹² 'ఈంజ సుబుమ్ కబుర్ నిజుమి దేముడు దిలిసి' మెన సాచి సంగ తుమ్క డిట్టుమ్ కెరుక మెన, జోక 'నిదానుమ్ తిలో బావో' మెన సిల్వానన్క నంపజా జోచి అత్తి తుమ్క ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగ్గవ అస్సి. ప్రబు దిలి ఈంజ నిజుమ్ జలి దయతె తుమ్ డిట్టుమ్ టీచ.

¹³ దేముడు అమ్క తుమ్క కీసి నిసాన అస్సె గే, దస్సి 'అంచయ్ మాన్సుల్ జతు' మెనయ్ ఈంజ †బబులోసు పట్టుమ్తె కి మాన్సుల్క నిసాన అస్సె. జో నిసాన్లిసి ఈంజ సంగుమ్చ కి తుమ్క జోవయించి జోబర సంగితతి. అంక పుత్తు జలో రితో మార్కు జోచి జోబర సంగితయ్. ¹⁴ ప్రబుచి ప్రేమక తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో జొకర.

క్రీస్తుచి తెడిచ తుమ్ ఎత్తిజిన్క జోచి సేంతుమ్ తవున్!

† 5:13 5:13 'బబులోసు' మెలె, ఏక్ వేల రోమ్ పట్టుమ్క టాలి జతయ్. డీసయ్లిసి 17 అద్యయిమ్చి జా అద్యయిమ్తెవ కొడెచ ఎట్టెచ కొణె దక.

పేతురు రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో పేతురు రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్

మొదొల్ కోడు

1 అమ్చొ దేముడు అమ్క రచ్చించుప కెర్తొసా జలో యేసుక్రీస్తుచి పున్నిమ్చి రిసా, జోచి దయక అమ్ నంపజలన తెన్ ఎక్కి విలువచి నముకుమ్ తిల నంపజలనక, యేసుక్రీస్తుక *సేవ కెర్తొసా జా జోచి బారికి జలో †సీమోను పేతురు రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

2 దేముడుచి ప్రబు జలో అమ్చొ యేసుక్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి గ్యానుమ్ తుమ్చి పెట్టి జాన్సుప జా, జోక తుమ్ రోజుక అన్నెయ్ జాన్తిన్చి రిసా తుమ్క జోచి దయ జోచి సేతుమ్ అన్నె ఒగ్గర్ జవున్!

3 దేముడు జోచి పరలోకుమ్చి సెక్తి అదికారుమ్కయ్ తెన్, జోచి సొంత పరలోకుమ్చి గవురుమ్చి ఉజ్జిడతె, జోచి చెంగిల్చి రిసా అమ్క నిసాన బుకర్లొసాక అమ్ జాన్తి వాటు పరలోకుమ్తె బెదితి జీవ్, పరలోకుమ్చి సత్తిమ్ సుద్ది ఇండితి సెక్తి అమ్క దొర్కు జతి రితి, ఎత్తి అమ్క దా అస్సె. 4 దస్సి, ఎత్తిచి కంట విలువ తిల జోచ ప్రమానల్ అమ్క దా అస్సె. కిచ్చొక మెలె, జేవ్ ప్రమానల్చి సెక్తిక ఈంజ ఆగ్చ గార్ ఆనల్చి రిసాచి ఈంజ లోకుమ్చి పాపుమ్ తెంతో తుమ్ పిటవన్క, చి అన్నె, జోచి ఆత్మ తుమ్చి పెట్టి జా, దేముడుచి రితి తుమ్ మార్పుప జా జోచి తెన్ పావుక మెన తుమ్క దా అస్సె.

5 జాకయ్, తుమ్ నిదానుమ్ చజ దెరన తుమ్చి నముకుమ్తె చెంగిల్ గునుమ్ బెదవుక అస్సె. జా చెంగిల్ గునుమ్తె గ్యానుమ్, 6 జా గ్యానుమ్తె ఆస ముద్దొ కెరంతిసి బెదవ, ఆస ముద్దొ కెరంతిన్తె నిదానుమ్ బెదవ, జా నిదానుమ్తె దేముడుక బితిసి బెదవ, 7 జా దేముడుక బితిసి తెన్ నంపజలనక ముద్దు కెర్తి ప్రేమయ్ బెదవ, చి ప్రేమయ్ తెన్ కన్యారుమ్ బెదవ తంక. 8 ఇన బుద్దుల్ తుమ్ ఇండుక దెర అన్నె అలవాట్ జలె, అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుక జాన్తిన్తె తుమ్ కామ్క నే అయ్లన్ నే జస్తె, జోచి రిసా పలితుమ్ దెర్తె. 9 ఇన బుద్దుల్ కక్క తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు

గుడ్డి జలి రితి జా, జోచ ఆత్మ అంకివొ సరిగా డీస్తి నాయ్, జోక దూరి తిలిసి నే డీసిల్ రితి జతయ్, చి జో అగ్గె పాపుమ్ ఇండిలిన్తె జో అన్నె నే ఇండిల్ రితి దేముడు జోక విడ్డల్ కెర్తిసి, చెమించుప కెర్తిసి, జో పచ్చ అస్సె.

10 జాకయ్, బావుడ్లు, తుమ్క దేముడు నిసాన బుకర్లొ వాట్ ఇండుక ఆస జా అన్నె నిదానుమ్ జతి రితి తుమ్ దెకన. తుమ్ ఇసి నిదానుమ్ జలె, వెర్తి బుద్దితె అన్నె సేడ్సు నాయ్. 11 దస్సి కి అమ్చొ ప్రబు అమ్చ రచ్చించుప కెర్తొసా జలో యేసుక్రీస్తుచి పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె తుమ్ బెదుక మెన జో పూర్తి సర్ద తెన్ తుమ్క వాట్ దెయెదె.

12 తుమ్క దిలి సత్తిమ్తె తుమ్ డిట్టుమ్ జలెకి, ఈంజ ఎత్తి తుమ్ జాన్లె కి, కెయెక కి తుమ్క ఆవ్ ఉచార కెరయ్తె తయిందె. 13 ఆవ్ ఈంజ †కుడియ జలి రితి మొర్తి ఆగ్తె తతి ఎద తుమ్క ఉచార కెరవుక అంచి పూచి మెన జాని. 14 అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు అంక సీదెకయ్లి రితి, ఆవ్ ఈంజ కుడియ జలి రితి మొర్తి ఆగ్ ముల్లి సమయుమ్ పాసి జెతయ్ మెన జాని. 15 జాకయ్, అన్నె, ఆవ్ ఉట్ట గలి పడ్డొ కి ఈంజ ఎత్తి తుమ్ ఉచార కెర్తి రితి *దెకిందె.

16 అమ్చొ ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తుచి సెక్తి తిలిన్చి రిసాచి జో అన్నె ఉత్త్ర జెతిన్చి రిసా తుమ్క అమ్ జానవ కెర, కో తెలివి మాన్సు అవ్వి ఉచర్లిసి నెంజె. జోచి †పరలోకుమ్చి గవురుమ్ తిలి ఉజిడి జో జతిసి అమ్ సొంత దెక అన్నుమ్. 17 కెయ మెలె, కీసి మెలె, దేముడు అబ్బొసి జోక గవురుమ్ ఉజిడి కెర్లిన్తె, చి

‡“ఈందె, ఈంజొయి అంచొ ప్రేమ తిలొ పూత్తు.

ఇన్నెచి రిసా అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్” మెన పరలోకుమ్చొ దేముడు అబ్బొసి జోచి అవాడ్ నూనయ్లి పొది, 18 పరలోకుమ్ తెంతో చి జా అవాడ్ అమ్ సొంత నూన్లమ్. కీసి మెలె, అమ్ కి సొంత జో తెన్ జా సుద్ది తిలి డొంగై తిలమ్.

19 పూర్ణమ్ దేముడు జోచ కబుర్లు సంగిలనచి అత్తి సంగిలిసి ఎత్తి కచితుమ్ జర్గు జయెదె, మెన అమ్ తెదొడి దెకిలిన్చి రిసా అమ్క రుజ్జు అయ్లి. జాకయ్, దేముడు సంగిలి ఈంజ కబుర్ తుమ్ డిట్టుమ్ దెరన, రాత్ పాయితి పెందాలె దీస్తి సుక్కొ తుమ్చి పెట్టి ఉజిడ్ జతి రితి ప్రబు అన్నె జెతికయ్

* 1:1 1:1 నెంజలె, ‘గొతిమాన్సు’, నెంజలె ‘గొత్తి సుదె’. † 1:1 1:1 నెంజలె ‘సీమోను’. జోవయించి అన్నెక్ నావ్ ‘పేతురు’. బారికుల్ 15:7, 14 దెక. ‡ 1:13 1:13 కొరిందిల్క పవులు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 5:1, 4 దెక. § 1:14 1:14 యోహాను 21:18-19 దెక.

* 1:15 1:15 పేతురు బోదన కెర కెర సంగిలిన్ ఎత్తి మార్కు రెగ్ల చి రిసాచి జోవయించి సాచి రెగిడ్లిన్, మెన మాన్సుల్ సంగితతి. జేక, ఇన్నె జా మార్కుచి రిసా ఏక్ వేల సంగితయ్ మెన సగుమ్జన్ ఉచర్తతి. † 1:16 1:16 మత్తయి 17:1-5, మార్కు 9:2-7, లూకా 9:28-35 దెక. ‡ 1:17 1:17 మత్తయి 17:5.

జా వెల్లి దీసి జెతె ఎదక అందర్తె ఉజిడ్ దీస్తి దీవు రగుమ్ జా అస్సె. జాకయ్ తుమ్ జాగర్త తెన్ దెకన్తె తుమ్క చెంగిల్ తయెదె. ²⁰ ముక్కిమ్క తుమ్ కిచ్చొ అర్దుమ్ కెరన మెలె, దేముడుచి కోడుతె రెగ్గయ్లిన్తె జోచి కేన్ కోడు కి కిసి అర్దుమ్ కెరనుక జలె, మాన్సు సొంత జొయ్యి అర్దుమ్ ఉచరన్తి రితి జయె నాయ్. జో దేముడు సొంత దిలి అర్దుమ్ అమ్ కెరనుక అస్సె. ²¹ కిచ్చొక మెలె, దస కబుర్లుతె కేన్ కి కెయక కి మాన్సుచి సొంత పెట్టిచి ఉచరన్తతి తెంతో చి నెంజె. గని దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కేన్ కేన్ మాన్సుల్క దెర్లి గే, దేముడుచి సొంత కొడొ జేవ్ మాన్సుల్ లట్టబ్బ, రెగిడ్ల. జేవ్ జోచయ్ కొడొ.

2

అబద్ధుమ్క సంగితన సికడ్డి రిసా

¹ “దేముడుచ కబుర్లు సంగితనుమ్” మెన అగ్గెచ పొదులె, పూర్గుమ్, అబద్ధుమ్క కి అమ్చ పైజల్తె, అమ్చ ఇస్రాయేలుల్తె, సగుమ్జిన్ బార్ జల. దస్సి, తుమ్తె కి అబద్ధుమ్చి బోదన కెర్తన తవుల. జేవ్ మాన్సుల్ కిచ్చొ కెరుల మెలె, నాసెనుమ్ కెర్త ఇస్టుమ్ అయ్ల జోవయించ అబద్ధుమ్ తిరిమ్ తిరిమ్ సికడ, ‘పాపుమ్ తెంతో రచ్చించుప జతు’ మెన జోచి జీవ్ దా జోవయింక గెనన్లొ *ప్రబుక ‘దేముడు నెంజె’ మెన సంగిల్ రితి జా, జోచి మరియాద కడ్డి రితి ఇండుల. జేవ్ దస్సి కెర, జోవయింక జెవ్వి చట్టున పూర్తి నాసెనుమ్ ఆనసుల.

² జేవ్ లాజ్ నెంతె కెర్త పాపల్ దెక దెక, అన్నె ఒగ్గర్జిన్ జోవయించి పట్టి గెచ్చుల, చి “ఒహో, సత్తిమ్ తిలొ దేముడుక జొకర్తతి, గని దసయ్ కమె కెర్తతి” మెన, అన్నె మాన్సుల్ నిస్కారుమ్ సంగుల, చి జోవయించి ఇండుకతె ప్రబుచి సత్తిమ్ వాటు నిస్కారుమ్ డీసెదె. ³ జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్క తెలివి కొడొ బెదవ బెదవ, తుమ్ కి అబద్ధుమ్ నంపజతి రితి తుమ్క మోసిమ్ కెర లాబుమ్ కెరనుల. జలె, అగ్గె తెంతో జోవయించి సిచ్చ దేముడు సంగ అస్సె, జోవయించి సిచ్చ రకితె అస్సె, చి జోవయించి నాసెనుమ్ కచితుమ్ జోవయింక లయెదె.

⁴ అగ్గెయి పరలోకుమ్చ దూతల్ సగుమ్జిన్ †పాపుమ్ కెర పాపుమ్తె సేడ్డి రిసా, దేముడు జోవయింక సిచ్చ కెరుక నే పిట్టయ్తె, వెల్లి ఆగిచి గొయిచితె ఎత్కిచి కంట ఎట్టొ తిలిన్తె జోవయింక గల దా, ఎత్కిక తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీసిచి వెల్లి సిచ్చ జతె ఎదక జేవ్ రకితి రిసా, జోవయింక ఎత్కిచి కంట ‡అందర్ తిల బోస్లుతె గలయ్ అస్సె.

⁵ పడ్డొ, పూర్గుమ్చ మాన్సుల్చి రిసా ఉచర్లె, జోవయించి పాపుమ్చి సిచ్చ జోవయింక నే పిట్టయ్తె, జేవ్ పొదులె సత్తిమ్ సాడుప కెర్తె తిలొ ఎక్కి సీనోవహుక చి జో తెన్ అన్నె సత్తుజిన్ జోచి కుటుంబుమ్చ మాన్సుల్క రచ్చించుప కెర, ఒండి లోకుమ్చ పాపుమ్చ మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్ మొర్తి రితి, దేముడు వెల్లొ పాని పెటవ బూరుమ్తె డుజడ గెలన్.

⁶ పడ్డొ, పూర్గుమ్ పొదిచ *సాదోమ చి, గొమొరా మెల పట్టుల్ సార్ జతి రితి దేముడు సిచ్చ దా, కిచ్చొ జీవ్ నే తతి రితి పూర్తి నాసెనుమ్ కెర వుంచ దా, పడ్డొక పాపుమ్ ఇండిత మాన్సుల్క ‘పాపుమ్తె గెలె, సిచ్చ జంక అస్సె’ మెన రుజ్జు తతి రితి దేముడు జర్గు కెర్లొ. ⁷ గని, ఒత్తచ పాపుమ్ సుదల్ ముద్దొ నే కెరంతిసి, జోవయించ ఆసల్క కమె దెక దెక బాద సేడ్డొ సత్తిమ్ ఇండిలొ †లోతుక రచ్చించుప కెర్లొ. ⁸ జో సత్తిమ్చొ మాన్సు జేవ్ పాపుమ్చ మాన్సుల్తె జతె తా దెకిలిన్ సూన్లిన్చి రిసా, జేవ్ కెర్తె తిల జోవయించ ఆసల్ ముద్దొ నే కెరంత పాపల్చి రిసా, రోజుక జోచి పెట్టి దుకుమ్ సేడ్డె తిలొ.

⁹ జలె, ఈంజ ఎత్కి బెదయ్లె కిచ్చొ దెకితనుమ్ మెలె, జోవయింక నిదానుమ్ తిలసక బాదల్ తెంతో రచ్చించుప కెరుక కి, పడ్డొ వెల్లి తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీసిచి సిచ్చ జతె ఎదక సత్తిమ్ నెంజిలసక సిచ్చతె రకుక కి దేముడు జానె. ¹⁰ ‡ముక్కిమ్క కక్క సిచ్చ దెంక మెలె, మరియాద గెత ఆసల్ రితి ఇండితసక చి అదికారుమ్క నే బితసక. జోవయించ వెట్కారుమ్చ ఆసల్క ఇండిత, అదికారుమ్క నే బిత మాన్సుల్, జలె, సొంత సెక్కిక నంపజా తా దయిరిమ్ తెన్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండితన జా, దేముడు కబుర్ తెద్రయ్త పరలోకుమ్చి ఉజిడ్చి గవురుమ్ తిల దూతల్ గట్టక సీదూసుప కెరుక

* **2:1** 2:1 యూదా, చెత్తర్ నంబర్చి కోడు దెక. † **2:4** 2:4 అదికాండుమ్ 6:1-7. ‡ **2:4** 2:4 నెంజెలె, ‘గొల్లుల్ తెన్ బంద అస్సె, గెద’. యూదాతె 6 నంబర్ కోడు కి దెక. § **2:5** 2:5 అదికాండుమ్ 6, 7 అద్యయల్. * **2:6** 2:6 అదికాండుమ్ 18:20-29. యూదాతె 7 నంబర్చి కోడు కి దెక. † **2:7** 2:7 అదికాండుమ్ 19:12. ‡ **2:10** 2:10 యూదా 8 నంబర్చి కోడు దెక. § **2:10** 2:10 పూర్గుమ్, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు దెతి సిచ్చ జర్గు కెరుక మెన మాన్సు రూపుమ్ జల దొగుల దూతల్ ఏక్ సుట్టు సాదోమ పట్టుమ్తె గెతికయ్, జా పట్టుమ్చ మున్సుబోదల్ జేవ్ దూతల్క లంజె కెర జోవయించి మరియాద కడుక ఉచర్ల. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోవయింక అడ్డు కెర గుడ్డి కెర్లన్. అదికాండుమ్ 18:20, 22, చి 19:1-11. పేతురు ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగిడ్లి పొదులె కి ప్రబుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్క పాపుమ్చ మాన్సుల్ దూసుప కెర్తె తిల. చి అగ్గెచి ఇన్నెక టాలి జతయ్. * **2:11** 2:11 యూదా 9 నంబర్చి కోడు దెక.

కి బితి నాయ్. 11 *పరలోకుమచ దూతల్, మాత్రుమ్, జేవ్ మాన్సుల్చి కంట జోవయింక ఒగ్గర్ సెక్తి అదికారుమ్ తిలె కి, ప్రబుచి మొక్కె జేవ్ తిలె కి, జేవ్ మాన్సుల్క దూసుప కెర్తి తీర్పు నే సంగితె తుక్కె తత్తతి. 12 †జేవ్ మాన్సుల్, మాత్రుమ్, కీస జతతి మెలె, జంతువుల్చ రిత, జంతువుల్ రిత గునుమ్ తా, జోవయించి పెట్టి అయ్లిసి అర్దుమ్ నెంతె దస్సి జర్గు కెర్తతి, చి బోసుతె దెర్ను సేడ మొర్తి రిసాయి జెర్గు తవుల. జలె, జేవ్ మాన్సుల్, దస్సి, జేవ్ నేన్లిసిచి రిసా దూసుప కెర్తి తీర్పుల్ సంగ సంగ, జంతువుల్చి రితి జోవయించి నాసెనుమ్ జెచ్చి జవుల. 13 జోవయించి పాపుమ్ జెచ్చి కవుల. కీస కమొతె జేవ్ మాన్సుల్ సర్ల జతతి మెలె, లాజ్ నెంతె మెద్దెన్చి ఉజిడతె కి ఇస్టుమ్ అయ్ల కమొ కెర్తతి. ‡ముర్కిచ మర్కల్ రిత జా, ప్రబుచి ప్రేమ దెకయ్త తుమ్చ అన్నిమ్తె బెద కతె తా, జా సుద్దిచిక వెట్కారుమ్ కెర్తి రితి, జోవయింక ఇస్టుమ్ అయ్ల జోవయించి పెట్టిచ ఆసల్ లాజ్ నెంతె జర్గు కెరంతతి. 14 జోవయించ అంకివో బెర్దు లంజె దెకుక. జేవ్ జా పాపుమ్ కెరుక కెయ్క ముల్తి నాయ్. డిట్టుమ్ నెంజిల సంపజలసక సికడ పాపుమ్ కెరయ్తతి. ఆసచి అలవాట్ కెరనయి అస్తి, రితి పాపుమ్చ బోదల్, జేవ్. 15 సత్తిమ్చి వాటు ముల దా, ఇస్టుమ్ అయ్లి వేర వాట్ బుల, బెయోరుచో పుత్తున్ కీబిలామ్చి పట్టి గెచ్చ, జో గెలి వాట్ గెచ్చ అస్తి. పాపుమ్తె లాబుమ్ కెరనుక జోవయించి అలవాట్, జోచి సర్ల! 16 జో *బిలామ్చి సొంత పాపుమ్చి రిసా, దేముడు జోక తీర్పు కెర్లన్. మెలె, నే లట్టబ్బి గాడ్డె మాన్సుచి అవాడక లట్టబ, బిలామ్క కోడు సంగ, జో ఉచర్లి వెర్రి కామ్ అడ్డు కెర్లి.

17 జలె, పాపుమ్చ జేవ్ మాన్సుల్ కీస జతతి మెలె, పాని నెంజిల ఊటల్చి రిత, †వాదు పెట్టనిలి పాని నెంజిల్ మబ్బుల్చ రిత జా అసున్. ఆకర్ దీసిచి రిసా కిచ్చో వాట జోవయింక రకితయ్ మెలె, అందర్చి ఉప్పిరి అందర్. 18 కిచ్చోక మెలె, వెర్రి కమొచి రిసా గవురుమ్ లట్టబన, పాపుమ్ తెంతో నొవర్ విడ్డల్ జల నొవ సంపజలసక సికడ సికడ, ఆగిచ ఆసల్ జర్గు కెరంతిన్తె జోవయింక అలవాట్ కెర్తతి. 19 ‡“ఆగ్నల్చ గొతిమాన్సుల్ నెంజున్,

ఆగ్నల్ తెంతో విడ్డల్ జా అస్సున్. తుమ్ కిచ్చో కెర్లె కి బాద నాయ్” మెన సికడ, వేర అర్దుమ్ బెదవ పాపుమ్ సికయ్తతి. గని జేవ్ దస్సి సికడ్డన కిచ్చోచ గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి మెలె, మొర్ను దెత ఆసల్చ గొతిమాన్సుల్ జా అస్తి. కిచ్చోక మెలె, కేన్ అలవాట్ మాన్సుక ఏలుప కెర్తయ్ గే, జా అలవాట్తె జో మాన్సు గొతిమాన్సు జా అస్సె. 20 దస్సి అమ్చో ప్రబు అమ్చో రచ్చించుప కెర్లొసా జలో యేసుక్రీస్తుక జాన్లి సెక్తిక ఈంజయ్ లోకుమ్చి పాపుమ్ ఇండుక తెంతో విడ్డల్ జా తా, జేవ్ జా పాపుమ్ వాట్ అన్నె గెచ్చ సిక్కు జా దెర్ను సేడ్లె, జేవ్ అగ్గెయి తిలి పాపుమ్చి కంట అన్నెయ్ నాసెనుమ్ జా గెచ్చ అస్తి. 21 దేముడు దిలి పరలోకుమ్చి సుద్ది సెలవ్ జేవ్ జాన జానయ్ ములిలి కంట, జా సత్తిమ్ వాట్ జేవ్ కెయ్యనే జాన్లె చెంగిల్ తత్తి. 22 సత్తిమ్ తిలి టాలితె సంగిల్ రితి, జోవయింక జర్గు జా అస్సె. మెలె, సొంత ఒక్కన్లిసి అన్నె కతయ్ సూనొ, చి అండ్రి దోయి జా తిలె, బుర్లతె ఎంగ్ల జా అన్నె ముర్కి కలొయ్ జతయ్.

3

క్రీస్తు ప్రబు అన్నె ఉత్త జెతి దీసి

1 ఈది తుమ్క ఆవ్ రెగ్గిలి దొన్నిచి ఉత్తుమ్. ప్రేమ తిల బావుడ్లు, చి దొన్నితె కి అంచి ఉద్దెనుమ్ కిచ్చో మెలె, సత్తిమ్చి నిదానుమ్చి తుమ్చి మెన్సుతె తుమ్క ఏక్ కోడు ఉచర్లసి రిసా, తుమ్క ఆత్మ డిట్టుమ్ కెర్లి రిసా. 2 కిచ్చో కోడు మెలె, *“జర్గు జయెదె” మెన దేముడుచ కబుర్లు సంగిలస సంగిలిసి ఎత్తి, పడ్డో ప్రబు జలో రచ్చించుప కెర్లొసా జోవయించ బారికుల్చి అత్తి తుమ్క సంగిల సెలవ్ కొడొ ఎత్తి. తుమ్ కెర మెనయ్ ఈంజ ఉత్తుమ్ రెగిడ్డసి.

3 తొలితొ ముక్కిమ్క కిచ్చో అర్దుమ్ తుమ్ కెరనుక మెలె, ఆకర్ దీసల్క †అన్మానల్చ మాన్సుల్ సత్తిమ్చి ఉప్పిరి ఆన్తస జా కెర, జోవయించి పెట్టిచి పాపుమ్చ ఆసల్ రితి ఇండ. 4 కీస కొడొ లట్టబుల మెలె. ‡“అన్నె జెయిందె, మెన జో క్రీస్తు సంగిలిసి కేతె జర్గు జలి? అమ్చ పూర్నుమ్చ జియ్ మొర్లి తెంతో కి, అన్నె అగ్గె తెంతో, లోకుమ్ జెర్నున్ జలి

† 2:12 2:12 యూదా 10 నంబర్చి కోడు దెక. ‡ 2:13 2:13 యూదా 12 నంబర్చి కోడు దెక. § 2:15 2:15 యూదా 11

నంబర్చి కోడు దెక. * 2:16 2:16 యూదా 11 నంబర్చి కోడు కి దెక. బిలామ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసా జలెకి, చెత్తర్ తప్పల్ కెర్లె. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు మార్పుప కెరుక ఉచర్లొ ఎత్తి. అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి విరోదుమ్ తిల మాన్సుల్ “డబ్బుల్ దెమదె” మెంతికయ్, జా డబ్బుల్ ఆసకయ్ ఎత్తి. అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు పిట్టవుక ఉచర్లొ, సంక్యాకాండుము 22:2-35, 31:16. పడ్డొ, బొమ్మల్క బలి దిలిసి ప్రెజల్ కంక సికడ్లె, చి ప్రెజల్ లంజె జతి రితి సికడ్లె, డీనయ్లిసి 2:14. † 2:17 2:17

యూదా 12, 13 నంబర్చి కోడు దెక. ‡ 2:19 2:19 యూదా 4 నంబర్చి కోడు దెక. * 3:2 3:2 యూదా 17 నంబర్చి కోడు దెక.

† 3:3 3:3 యూదా 18 నంబర్చి కోడు దెక. ‡ 3:4 3:4 యోహాను 14:3, 28 దెక.

తెంతో కి, ఎత్కి మాములుమ్ అగ్గెచి రితి జర్గు జతయ్.” మెన సంగుల. ⁵ దస్సి సంగితస జాన జానయ్ కిచ్చొ కోడు ఉచరుక నెసితి మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అగ్గెయ్ తెంతో ‘జర్గు కెరిందె’ మెన దేముడు ఒప్పున్తికయ్, ఆగాసుమ్ అస్సె, చి నీపాని తెంతో, పానితె జర్గు జలిన్చి రిసా, బూలోకుమ్ జెర్మున్ జలి. ⁶ అస్సె, బూలోకుమ్ తెదొడి తిలిసి వెల్లో పానిచి *బూరుమ్క సిచ్చు జా నాసెనుమ్ జలి. ⁷ జలె, దేముడుచి దస్సి సెలవ్క కి, జోచి కోడుకయ్, అప్పెచి ఈంజయ్ బూలోకుమ్ ఈంజయ్ ఆగాసుమ్ కి డడ్డ గెతి సమయుమ్క రకితె అస్తి. జో వెల్లి తిర్పు కెర్తి, జోక నెన పాపుమ్ ఇండిల మాన్సుల్క నాసెనుమ్ కెర్తి దీసి ఎదక దేముడు రకితె అస్సె.

⁸ గని, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఏక్ కోడు తుమ్ పచ్చు నాయ్. కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచి మొక్కె ఎక్కి దీసి వెయి వెర్పుల్చి రితి జతయ్, చి వెయి వెర్పులు ఎక్కి దీసిచి రితి జతయ్. ⁹ ప్రబు సంగిలి ప్రమానుమ్ జో నెరవెర్పువ కెరుక ఆల్సిమ్ కెర్తయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్లె కి, జో ఆరి ఆల్సిమ్ కెరె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, “జోవయింతెన్ కోయి నాసెనుమ్తె గెతు నాయ్, గని జేవ్ ఎత్కిజిన్ జోవయించి పాపుమ్ చినన ముల్తు” మెన, తుమ్చి రిసాయి జో ఆల్సిమ్ కెర్తయ్. ¹⁰ గని, జా వెల్లి దీసి జెతిసి కిసి తయెదె మెలె, కో నేన్లె పొది చోరు అయ్లి రితి జెయెదె. తెదొడ్క వెల్లి అవాడ్ వీర్లి రితి కెర, ఆగాసుమ్తె తిలిసి డడ్డ గెచ్చు ఆగాసుమ్ కేడయ్ గెచ్చెదె, చి ఈంజ బూలోకుమ్ జేవ్చ కమొ తెన్ని †డడ్డయ్ గెచ్చెదె.

¹¹ అప్పె తిలిసి ఎత్కి దస్సి జా గెచ్చుక అస్సె. జలె, కీస మాన్సుల్ జా తుమ్ ఇండుక మెలె, మాన్సుల్చి మొక్కె సుద్ది తెన్ ఇండ, దేముడు తెన్ బెద నిదానుమ్ ఇండ, ¹² జోచి వెల్లి దీసి జెతె ఎదక ఎక్కి ఆస నిదానుమ్ †రకితె తా, జో నీబే బేగి జెతిన్కయ్ రితి ప్రార్దన కెర, సత్తిమ్ ఇండ. జా దీసిచి కామ్క ఆగాసుమ్ డడ్డ గెచ్చు కేడెదె, చి జా ఆగిక ఒత్త తిలిసి ఎత్కి జూర గెచ్చెదె. ¹³ జలెకి, జో ప్రమానుమ్ సంగిలిన్క రకితసుమ్. కిచ్చొక మెలె, *నొవి ఆగాసుమ్క, చి సత్తిమ్ బెర్లి నొవి బూలోకుమ్క రకితసుమ్.

¹⁴ జాకయ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఇన్నెక తుమ్

రకితసు చి రిసా, ప్రబు జా కెర తుమ్క చజిలె, కిచ్చొ ముర్కి నెంతె కిచ్చొ పొరపాట్ నెంతె, జోచి సేంతుమ్ తుమ్చి పెట్టి కామ్ కెర్తె తా, సుద్ది తంక తుమ్ దెకన. ¹⁵ అస్సె, అమ్చొ ప్రబు ఆల్సిమ్ కెర్తిన్క ఉచర్లె, తుమ్ కిచ్చొ చిన మెలె, జో వాయిద కెర్తిన్తె అస్సె మాన్సుల్ రచ్చించుప జంక జో అవ్కాసుమ్ దెతయ్. ప్రబు జోక దిలి గ్యానుమ్చి రిసా పవులు కి ఇన్నెచి రిసా ఇసి సంగ రెగిడ్డన్† ¹⁶ జోచ ఉత్తల్ ఎత్కితె రెగిడ్డి రితి. జోచ ఉత్తల్తె తిలిసి సగుమ్ అర్దుమ్ కెరనుక ఇదిల్ అల్లర్ జంక జతయ్. జేవ్ కొడొ సగుమ్జిన్ నేన్ల మాన్సుల్, దొన్ని మెన్సుల్ తిల మాన్సుల్, జోవయించి సొంతయ్ ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి మార్పువ కెర, వేరయ్ అర్దుమ్ సికడ్డతి. దేముడుచి కొడొతెచ అస్సె కొడొ కి దస్సి మార్పువ కెర్తతి. జలె, జోవయింక జెవ్వి నాసెనుమ్ కెరంతతి.

¹⁷ జలె, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ఈంజ ఎత్కి జర్గు నే జతె అగ్గె నూన జాన్సుచి రిసా, దేముడుచి కోడు నే నూన్త మాన్సుల్చి పట్టి తుమ్ నే గెతి రితి, తుమ్చి సొంత నిదానుమ్ తుమ్ నే పిట్టవన్తి రితి, తుమ్ జాగర్త తెన్ తా. ¹⁸ అమ్చొ ప్రబు, అమ్చొ రచ్చించుప కెర్తొసా జలొ యేసుక్రీస్తుచి దయతె ఇండ, జోచి గ్యానుమ్ పొనన, ఆత్మక తుమ్ వడ్డ. అప్పె, కి, జా ఆకర్ దీసి ఎద కి కెయ్క తెయ్క కి జోక జోబర! ఆమేన్.

§ 3:5 3:5 ఆదికాండుమ్ 1:2, 6, 7. * 3:6 3:6 ఆదికాండుమ్ 6-8 అద్యయల్. † 3:10 3:10 డీనయ్లిసి 8:7, 21:1, మత్తయి 5:18, 24:35, మార్కు 13:31, లూకా 21:33, యాహూస రెగిడ్డి ఏక్ నంబర్ ఉత్తమ్ 2:17. ‡ 3:12 3:12 దెస్సలొనీకుల్క రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 1:10, రోమియల్ 8:19-25, కొరిందీల్క రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 1:7, గలతీయల్ 5:5, వెలిప్పియల్ 3:20, ఎబ్రియల్ 9:28. § 3:12 3:12 “జెవున్” మెన ప్రార్దన కెరుక జయెదె, మత్తయి 6:10, చి ‘ఒండి లోకుమ్తె సుబుమ్ కబుర్ నూనయ్ జలె జా దీసి జయెదె’ మెన కేనె డీస్తయ్ మెలె, మత్తయి 24:14తె. * 3:13 3:13 డీనయ్లిసి 21:1. † 3:15 3:15 నంబర్ కోడుచి ఎట్టొచి కోడు దెక. రోమియల్ 2:4, చి డీనయ్లిసి 2:21 కి దెక.

యోహాను రెగిడ్డి మొదొల్చి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో యోహాను రెగిడ్డి మొదొల్చి ఉత్త్రమ్

1 మొదొల్ తెంతో తిలిసి, అమ్ నూన్లిసి, అమ్చ సొంత అంకివొ దెకిలిసి, దెక సొంత అత్తో చడ్డిసి చి రిసా తుమ్క నూనయ్తనుమ్, రెగ్గితనుమ్.* మెలె, †ఎత్కిక దొర్కు జలి జీవ్ జలిసి, దొర్కు జలి జీవ్ జోతె దొర్కు జతిస్చి రిసాచి దేముడుచి కోడు జలి జీవ్ దెతి దేముడుచి కోడుతె తిలిన్చి రిసా రెగ్గితనుమ్. 2 క్రీస్తు జలో దెకయ్ జలి జీవుక ‡ఈంజ లోకుమ్తె జో జెర్మున్ జా అయ్లిన్ జలిన్ తెన్ అమ్క రుజ్జు జా అస్సె. అమ్ దెకిలమ్, సాచి జా సంగితనుమ్, చి జో 'ఎత్కిచి కంట అగ్గె తెంతో దేముడు తెన్ తిలి కెయ్క తెయ్క తాఁ గెతి జీవు, చి జో ఈంజ లోకుమ్తె జెర్మున్ జా అమ్క డీస అస్సె' మెన ఒప్పున, తుమ్క నూనయ్తనుమ్. 3 అమ్ దెకిలిసి, అమ్ నూన్లిసి కిచ్చొక తుమ్కయ్ నూనయ్తనుమ్ రెగ్గితనుమ్ మెలె, తుమ్క ప్రబు దెతి రచ్చన, జో దెతి సర్దచి వాటతె అమ్చి తెన్ బెదుత్. అమ్చి తెన్ తుమ్చి తెన్ బెదితిన్చి కట్టు దేముడు అబ్బొన్ తెన్ చి జోచొ పుత్తున్ జలో యేసుక్రీస్తు తెన్ అమ్క బెదవ అస్సె. 4 అమ్చి సర్దనంతోనుమ్ పూర్తి జవున్ మెనయ్ ఈంజ ఉత్త్రమ్ రెగిడ్డనుమ్.

దేముడుచి ఉజిడ్తె ఇండ

5 ప్రబుతె నూన తుమ్కయ్ అమ్ నూనయ్తి కబుర్ కిచ్చొ మెలె, దేముడు †ఉజిడి జా అస్సె, చి జోతె కిచ్చొ అందర్ నాయ్. 6 జో తెన్ బెద జో తెన్ ఇండితనుమ్ మెనంతనుమ్, గని *అందర్బుద్ది తెన్ ఇండితనుమ్ జలె, అబద్దుమ్చ జా సత్తిమ్ ఇండుమ్ నాయ్. 7 గని, జో కీసి ఉజిడి అస్సె గే, అమ్ కి దస్సి †ఉజిడ్ బుద్ది తెన్ ఇండితనుమ్ జలె, ఎక్కిలో తెన్ ఎక్కిలో బెద ఎక్కి కట్టు తెన్ ఇండితనుమ్, చి జోచొ పుత్తుసి యేసు ‡సిలువతె జో

మొర అర్పితుమ్ జలిన్చి జోచి నూఁయి జలి లోయి అమ్చి పాపుమ్ ఎత్కి పుంచ అమ్క సుద్ది కెర్తె అస్సె.

పాపుమ్ ఒప్పున్తిన్చి రిసా

8 'అమ్క పాపుమ్ నాయ్' మెన అమ్ ఏక్ వేల సంగనై, అమ్క ఆమి మోసిమ్ కెరంతనుమ్, సత్తిమ్ అమ్చి పెట్టి నాయ్. 9 గని అమ్ కెర్ల పాపల్ దేముడుచి మొక్కె అమ్ ఒప్పునై, జో నిదానుమ్ సత్తిమ్ కెర్తొసా, చి అమ్చి పాపుమ్ చెమించుప కెర అమ్ పాపుమ్ తెన్ నే తతి రితి జో అమ్క సుబ్బుమ్ కెరెదె. 10 అమ్ కెర్ల పాపుమ్క 'పాపుమ్ కెరుమ్ నాయ్' మెన అమ్ సంగిలె, జోకయ్ 'అబద్దుమ్చొ' మెన సంగిల్ రితి జతనుమ్, చి జోచి కోడు అమ్చి పెట్టి నాయ్, 'పాపుమ్ సుదల్' మెన జో అమ్క సంగిలి కీకోడు ఒప్పునుమ్ నాయ్.

2

పాపుమ్ కెరుక పోన

1 అంచ ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్క 'పాపుమ్ కెర్లు నాయ్' మెనయ్ తుమ్క ఆఁ ఈంజ రెగిడ్డిసి. గని ఏక్ వేల అమ్ కో పాపుమ్ కెర్లె, ఎత్కిక అబ్బొ జలో దేముడు లోకుమ్ ఎత్కిచ మాన్సుల్క తీర్పు కెర్లెతె, అమ్క ఎక్కిలో తోడ్ సంగితొసా అస్సె. పూర్తి పున్నిమ్ తిలో యేసుక్రీస్తు. 2 అమ్ కెర్ల పాపల్ గెచ్చయ్తి *బలి జో జా అస్సె. ఎక్కి అమ్మి కెర్ల పాపల్ మెన నాయ్, గని ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ కెర్ల పాపల్ గెచ్చయ్తోసా జో జా అస్సె. 3 'జోక అమ్ జానుమ్' మెన అమ్ కీసి జాన దయిరిమ్ తంక జయెదె మెలె, జోచ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితనుమ్ జలెకయ్. 4 'జోక జాని' మెన కో జలెకు సంగితయ్ గని జోచ ఆగ్గుల్ నే నూన్లి రితి జా కెర్తయ్ నాయ్ జలె, జో మాన్సు అబద్దుమ్చొ, చి జోచి పెట్టి సత్తిమ్ నాయ్. 5 గని, ప్రబుచి కోడు కో కెర్తయ్ గే, జోచి పెట్టి దేముడుచి ఉప్పిర్చి ప్రేమ పూర్తి జా అస్సె. జలె, 'దేముడుచి రచ్చనచి తెడి అస్సుమ్' మెన అమ్ కీసి పూర్తి దయిరిమ్ జంక జయెదె మెలె, 6 †జోచి తెడి అస్సుమ్. జో తెన్ బెద అస్సుమ్. జోచి జీవ్క జితనుమ్' మెన సంగనై, యేసుక్రీస్తుయి ఇండిలి రితి అమ్ కి ఇండుకయ్.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర

* 1:1 1:1 నెంజలె, 'మెలె, దొర్కు జలో జీవ్ తిలి దొర్కు జలి జీవ్ దెతి కోడు జలో యేసుక్రీస్తుచి రిసా రెగిడ్డనుమ్'. యోహాను 1:1-4, 14 దెక. † 1:1 1:1 యోహాను 1:4, బారికుల్ 5:20 దెక. ‡ 1:2 1:2 యోహాను 1:14. § 1:5 1:5 యోహాను 1:4, 5, 9, 14, 8:12, 9:5, 12:46, యాకోబు 1:17 దెక. * 1:6 1:6 యోహాను 3:19, 20, 11:9-10, 12:35, కొరింధీల్క రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 6:14. † 1:7 1:7 మత్తయి 5:14, 16, యోహాను 3:21, 12:36, బారికుల్ 13:47, రోమియుల్ 13:12, ఎపెసు 5:8, దెస్సలొసికుల్క రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 5:5 దెక. ‡ 1:7 1:7 కొలోస్సియుల్ 1:20, 2:14, పేతురుక రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:24, మత్తయి 27:32-54, మార్కు 15:21-39, లూకా 23:26-48, యోహాను 19:17-37 దెక. § 1:10 1:10 రోమియుల్ 3:10, 23, 5:12. * 2:2 2:2 1:7చి ఎట్టెచి చి కోడు దెక. † 2:6 2:6 యోహాను 15:3-10 దెక.

7 ప్రేమ తిల గోతునుదల్, తుమ్క ఆవ్ రెగిడ్డిసి నొవి ఆగ్గు నెంజె, గని మొదొల్ తెంతో తుమ్క దొర్కు జలి ఆగ్గు. అగ్గె తెంతో చి జా ఆగ్గు తుమ్ సూన్లి కోడు. 8 జలెకి, యేసుక్రీస్తు దిలి †నొవి ఆగ్గు తుమ్క ఆవ్ రెగిడ్డిసి. తుమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెరుకయ్. ఈంజ ఆగ్గు జో యేసుక్రీస్తుచి తెడి నెరవెర్కుప జతయ్, తుమ్చి తెడి కి నెరవెర్కుప జతయ్. కీసి మెలె, అందర్ కేడ గెతె అస్సె, చి నిజుమ్చి ఉజిడి అప్పె కి లగుక దెర అస్సె. 9 'ఉజిడిచి తెడి అస్సి' మెన కో సంగ్లె కి జోచొ కేన్ బావొక జో విరోదుమ్ అస్సె జలె, జో అప్పెక అందర్చి తెడి అస్సె. 10 జోవయిం చ బావుడ్డు జల రిత అస్సె మాన్సుల్క కో ప్రేమ కెర్తయ్ గే, జొయ్యి ఉజిడిచి తెడి జితయ్, చి ఈంజ ఉజిడితె కక్క తప్పు కెరయ్తిసి కిచ్చొ కి తయె నాయ్. 11 గని, బావొ జలొ అస్సె కేన్ మాన్సుక కో విరోదుమ్ కెర్తయ్ గే, అందర్చి తెడి అస్సె. అందర్చి తెడి ఇండితయ్, చి జో కేనె గెతయ్ గే జో నేనె. కిచ్చొక మెలె, అందర్ జోక గుడ్డి కెర అస్సె.

12 ప్రేమ తిల బోదల్, తుమ్క కిచ్చొక రెగిడ్డిసి మెలె, జో యేసుక్రీస్తుచి నావ్చి రిసా జోచి నావ్చి తెడి తుమ్ కెర్ల పాపల్ చెమిం చుప జా అస్సి. 13 తుమ్ అబ్బదింసి మొదొల్ తెంతో జోక తుమ్ జాన్సుచి రిసా తుమ్క రెగ్గితసి. తుమ్ ఉబెడల్, పాపుమ్ కెరయ్తో నయ్తాన్చి ఉప్పిరి తుమ్ జిన అస్సెన్చి రిసా తుమ్క రెగ్గితసి. తుమ్ బాలబోదల్, ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడుక తుమ్ జాన్సుచి రిసా తుమ్క రెగ్గితసి. 14 అబ్బదింసిక, తుమ్ మొదొల్ తెంతొచొక తుమ్ జోక జాన్సుచి రిసా తుమ్క రెగ్గితసి. ఉబెడల్, తుమ్ ఆత్మతె డిట్టుమ్ జా అస్సెన్, చి దేముడుచి కోడు తుమ్చి పెట్టి అస్సె, తుమ్చి పెట్టి కామ్ కెర్తయ్, చి నయ్తాన్కు తుమ్ జిన అస్సెన్చి రిసా తుమ్క రెగ్గె అస్సి.

15 ఈంజ లోకుమ్క చి ఈంజ లోకుమ్చి కిచ్చొ కి తుమ్ ప్రేమ జా నాయ్. ఈంజ లోకుమ్చి కో ప్రేమ అస్సి గే, ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడుచి ఉప్పిర్చి ప్రేమ జోచి పెట్టి నాయ్. 16 కిచ్చొక మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తిలిన్ ఎత్కి, ఆగ్ ఆస జతిసి, అంకివొ ఆస జతిసి, ఆస్తిచి గవురుమ్ కి, ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడుచి తెంతో చి బుద్ది నెంజె, గని ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దిచి, జా. 17 అన్సె, ఈంజ లోకుమ్, ఈంజ లోకుమ్చి ఆస్తిచి ఉప్పిరి ఆస జతిసి ఎత్కి కేడయ్ గెతిసి, గని దేముడుచి ఇస్టుమ్ రితి కో

ఇండుల గే, జెవ్వి కెయ్క తెయ్క తా గెచ్చుల.

క్రీస్తుక విరోదుమ్ తిలొసా

18 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, ఆకర్చి గడియ, ఈంజ. క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ తిలొసా బార్ జయెదె మెన సూన అస్సెన్, గెద. దస్సి, అప్పె క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలన ఒగ్గర్జిన్ బార్ జా అస్సి. జాకయ్, ఇన్నెక 'ఆకర్చి గడియ ఈంజ' మెన జానుమ్. 19 'జోచి ఉప్పిరి జేవ్ విరోదుమ్ జలన అమ్చితె తెంతో బార్ జా గెల' మెనుక జయెదె, గని జోవయింక 'అమ్చి తెన్ ఎక్కి జా తిల' మెనుక నెంజె. కిచ్చొక మెలె, అమ్చి తెన్ ఎక్కి జత జలె, అమ్చి తెన్ తా గెత. గని నాయ్, బార్ జా ముల దిల, చి అమ్చి తెన్ ఎక్కి నెంజితి మెన రుజ్జు డిస్తయ్. జేవ్ ముల్తిన తెన్ జా రుజ్జు డిసుక మెన సెలవ్ తిలి.

20 తుమ్, మాత్తుమ్, పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలొసా జోచి ఆత్మక తుమ్క బోడి ఉప్పిర్ సువిల్ రితి జా, 'అంచయ్' మెలి రితి తుమ్క జోచి గుర్తు కెర అస్సె. జాకయ్, తుమ్ జోచయ్ జలన ఎత్కిజిన్ సత్తిమ్ జాన్సు. 21 జలె, తుమ్క 'సత్తిమ్ నేన్తి' మెన రెగ్గి నాయ్, గని సత్తిమ్ జాన్సుచి రిసాయి రెగిడ్డిసి. కేన్ అబద్దుమ్ తిలె, సత్తిమ్ తెంతో జెయె నాయ్ మెన కి జాన్సు.

22 జలె, కొన్సొ జో అబద్దుమ్ జతొసా జయెదె మెలె, యేసుక 'జోచి రాజిమ్తె మాన్సుల్క బెదయ్తో రచ్చిం చుప కెర్తొసా జతి దేముడు తెద్రయ్లో క్రీస్తు జో నెంజె' మెన సంగితొసా సికడ్డొసా. క్రీస్తుచొ దేముడు అబ్బొన్క 'అబ్బొన్ నెంజె', క్రీస్తు పుత్తున్క 'దేముడుచొ పుత్తున్ నెంజె' మెన కో సంగితయ్ సికడ్డయ్ గే, జొయ్యి క్రీస్తుచి విరోదుమ్ జలొసా. 23 క్రీస్తు పుత్తున్క 'దేముడుచొ పుత్తున్ నెంజె' మెన కో సంగితయ్ సికడ్డయ్, జోక ఎత్కిక అబ్బొ జలొ జో దేముడుచొ మాన్సు నెంజె, జో మాన్సుచి పెట్టి నాయ్. క్రీస్తు పుత్తున్క 'దేముడుచొ పుత్తున్ నిజుమి జొయ్యి జయెదె' మెన కో *ఒప్పన్తయ్ గే, దేముడు అబ్బొన్చొ మాన్సుకి జో జా అస్సె, జోవయించి పెట్టి ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడు అస్సె. 24 క్రీస్తుచి రిసా తుమ్ మొదొల్ తెంతో సూన్లిసి తుమ్చి పెట్టి తా గెన్సు. తుమ్ మొదొల్ తెంతో సూన్లిసి తుమ్చి పెట్టి తా గెలె, కామ్ కెర్తె తిలె జలె, దేముడు పుత్తున్చి తెడి కి దేముడు అబ్బొన్చి తెడి కి తా గెతె, జోచి తెన్

† 2:8 2:8 యోహాను 13:34 చి మత్తయి 22:37-40. † 2:23 2:23 3:23, 4:15, 5:1, 5, 13, 20 డెక. * 2:23 2:23 మత్తయి 10:32-33 చి రోమియల్ 10:9-10 డెక. † 2:24 2:24 2:6 డెక. † 2:24 2:24 యోహాను 15:4-10.

†ఇండితె తన్నె.‡ 25 జోచి రాజిమ్తె అప్పె కి బెదితి, పరలోకుమ్తె కెయింక తెయింక జితి చెంగిల్ తతి వాట అమ్క తుమ్క జో ప్రమానుమ్ సంగిలిసి కోడు.

26 తుమ్క మోసిమ్ కెరుక ఉచర్తసచి రిసా తుమ్క ఈంజ రెగ్గితసి. 27 గని ప్రబు జోచి అత్తు తేల్ తుమ్క బోడి ఉప్పిర్ సువిల్ రితి జలి గుర్తు తుమ్చి పెట్టి తత్తయ్ కామ్ కెర్తయ్. మెలె, జోచి అత్తు తుమ్చి పెట్టి తత్తయ్ తుమ్క సికడ్తయ్, చి తుమ్క కో మాన్సు సికడుక నాయ్. జలె, జోచి అత్తు తుమ్క కిసి ఎత్తిచి రిసా సికడ్తయ్ గే, చి జోచి అత్తు కిసి సత్తిమ్ తా కిచ్చొ అబద్దుమ్ జయె నాయ్ గే, జా అత్తు తుమ్క సికడ్డి రిసా, యేసుప్రబుచి తెడి తుమ్ తా జోచి జీవక జోచి అత్తునెక్కిక జో తెన్ ఇండితె.

28 అన్నె, అప్పె, ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, ‘యేసుప్రబుచి తెడి తుమ్ తా. జోచి జీవకయ్ జోచి అత్తునెక్కిక జియ జో తెన్ ఇండ’ మెన అన్నె సంగితసి. ఇసి తాఁ గెలమ్ మెలె, జో అన్నె జెతి పొదిక, అన్నె డిస్తి పొదిక అమ్ లాజ్ నే బెట్టె, నే గుంచితె, దయిరిమ్ తెన్ తమ్దె. 29 జో ‘పున్నిమ్చొ’ మెన జాన్సు జలె, అన్నె కో సత్తిమ్ ఇండితతి గే, జేవ్ కి జోచి అత్తు తెన్ జెర్మన్ జా అస్తి మెన తుమ్ జాన.

3

1 ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడు అమ్క *“అంచయ్ బోదల్, తూమ్” మెన అమ్క నావ్ తియ అమ్క కెద్ది ప్రేమ కెర అస్సె గే తుమ్ ఉచర్! జో దస్సి కెర్తికయ్, నిజుమి జోచ బోదల్ జలమ్! దస్సి మెన ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దిచ మాన్సుల్ కిచ్చొక తుమ్క చినితి నాయ్ మెలె, †జోకయ్ నేన్తి. 2 ప్రేమ జల గోతుసుదల్, అమ్ అప్పె కి దేముడుచ బోదల్ జా అస్సుమ్. అమ్ తెదొడక కిసి జమ్దె గే అప్పె డిసి నాయ్, గని కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, యేసుప్రబు అన్నె డిసిలె, ‡జోచి రితి పూర్తి జమ్దె. జో కిసి అస్సె గే, తెదొడకయ్ కిచ్చొ అడ్డు నెంతె జోక సాస్టుమ్ దెకుమ్దె. 3 అన్నె, మదెనె, జోచి ఉప్పిరి కో ఇసి దయిరిమ్ తత్తచి జోక రకితతి గే, జో కిసి సుద్ది అస్సె గే, జేవ్ కి జోచి రితి సుద్ది కెరంతి రితి దెకన్తె తవుల.

4 పాపుమ్ కెర్తొ ఎత్తి మాన్సు ఆగ్గుల్ పిట్టయ్తయ్. ఆగ్గుల్ పిట్టయ్తసి ఎత్తి పాపుమ్. 5 పాపల్ గెచ్చవుక మెన యేసుప్రబు బార్ జలో

మెనయ్, పడ్డొ జోతె కిచ్చొయ్ పాపుమ్ కి నాయ్ మెనయ్, తుమ్ జాన్సు. 6 †జోచి తెడి తతో కేన్ మాన్సు పాపుమ్ ఇండె నాయ్. కో పాపుమ్ ఇండితయ్ గే, ప్రబుక *దెకిలోసా నెంజె, జోక జాన్సొసా నెంజె.

7 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్క కో మోసిమ్తె సేడవుక తుమ్ వాట్ దాస నాయ్. మెలె, కో సత్తిమ్ ఇండితయ్ గే, జో యేసుచి రితి జోచి తెన్ పున్నిమ్చొ జతయ్. 8 కో పాపుమ్తె ఇండితయ్ గే, సయ్తాన్చొ జయెదె. మొదొల్ తెంతొ సయ్తాన్ పాపుమ్ కెర్తొసా. సయ్తాన్చ కమొ గెచ్చవ గెలుకయ్ దేముడుచొ పుత్తుసి ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జలో. 9 దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తుతె జెర్మన్ జలో కేన్ మాన్సు పాపుమ్ ఇండె నాయ్. దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు జోచి పెట్టి అస్సె, చి జో జా అత్తుక జెర్మిలి రిసా జో మాన్సు పాపుమ్ ఇండుక నెత్తె. 10 ఇసికయ్ కో దేముడుచ బోదల్ జవుల గే, కో సయ్తాన్చ బోదల్ జవుల గే, చినుక జయెదె. కో సత్తిమ్ ఇండె నాయ్ గే, పడ్డొ †జోచ బాపుడ్లు జల అన్నె మాన్సుల్క ప్రేమ దెకె నాయ్ గే, జో దేముడుచి సుద్ది తిలి అత్తు జెర్మన్చొ మాన్సు నెంజె.

ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెరుక

11 తుమ్ మొదొల్ తెంతొ సూన్లి కబుర్ ఈంజ, అమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ‡ప్రేమయ్ తంక. 12 బావొన్క మార్లొ, ఎత్తిక పాపుమ్ సికడ్డొ సయ్తాన్ తెన్ బెదిలో కయినుచి రితి తంక నాయ్. అన్నె, జో కిచ్చొక బావొన్క మార్లొ మెలె, జోచ సొంత కమొ పాపుమ్చ, బావొన్చ కమొ పున్నిమ్చచి రిసా దెకుక నెత్త గోసక మార్లొ. 13 బాపుడ్లు, ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్ తుమ్చి విరోదుమ్ జలిన్క తుమ్ ఆచారిమ్ జా నాయ్. 14 మొర్నుక ముల జీవ్ జతిన్తె పావ జా అస్సుమ్ మెన జానుమ్. నంపజల బాపుడ్లుక ప్రేమ కెర్తసుమ్చి రిసా జానుమ్. కో ప్రేమ తెన్ తయె నాయ్ గే, మొర్నుతయి అస్సె మెన జానుమ్. 15 జోచొ కేన్ బావొచి ఉప్పిరి కో విరోదుమ్ తత్తయ్ గే, అత్త్య కెర్తొసా జతయ్, చి అన్నె కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, అత్త్య కెర్తొ కేన్ మాన్సుచి పెట్టి పరలోకుమ్తె బెదితి కెయింక తెయింక చెంగిల్ తతి జీవ్ నాయ్.

16 కిచ్చొతె సత్తిమ్చి ప్రేమ చినుక సికిలమ్ మెలె, ‘పాపుమ్ తెంతొ రచ్చించుప జతు’ మెనయ్ యేసుప్రబు అమ్చి రిసా జోచి జీవ్ దా మొర్లన్.

* 3:1 3:1 యోహాను 1:12-13. † 3:1 3:1 యోహాను 1:10-11, 8:54-55, 14:7, 17, 16:2-3, 17:25. ‡ 3:2 3:2 రోమియల్ 8:19, 29, కొరింధిల్క రెగిడ్డి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 3:18, వెలిప్పియల్ 3:21, కొరింధిల్క రెగిడ్డి 1 నంబర్ ఉత్తమ్ 15:49-50. § 3:6 3:6 2:6, 24, 27, 28 దెక, చి 3:24, 4:13, 16 దెక. * 3:6 3:6 యోహాను రెగిడ్డి 3 నంబర్ ఉత్తమ్ 11 నంబర్ కోడు దెక. † 3:10 3:10 2:9, 10 దెక. ‡ 3:11 3:11 2:7-11 దెక.

అన్నె, అమ్చ బావుడ్లుక 'చెంగిల్ జతు' మెనయ్ అమ్ కి అమ్చి జీవ్ దిలె, చెంగిలి. 17 గని కక్క, ఈంజయ్ లోకుమ్చి అస్తి తత్తయ్ గే, చి జోచొ కేన్ బావుడ్డిక కొత్తు, అస్సె మెన దెకిలె, గని జోక కన్కారుమ్ దెకె నాయ్ గే, దేముడుచి ప్రేమ జో మాన్సుచి పెట్టి అస్సె మెన కీసి సంగుక జయెదె! బెదె నాయ్. 18 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, రిత కొడొకయ్ అమ్ ప్రేమ కెరుక పొన, గని సత్తిమ్చి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తా, అమ్చ కమొతెయి అమ్చి ప్రేమ దెకవుమ, అమ్చ కమొతెయి నెరవెర్సుప జవున్!

19 ఇసి, అమ్చి ప్రేమ అన్నె మాన్సుల్క తోడ్ కెర్ల కమొతెయి బార్ కెర్లెకయ్ 'సత్తిమ్ జలమ్' మెన చినుమ్దె, చి కెయక జవున్ †'సత్తిమ్చ నెంజుమ్ సిచ్చుక విలువ జలన ఆము' మెన లాజ్ జా అమ్చి పెట్టి బాద సేడ్లె, 'జో దిలి ప్రేమ అమ్చ కమొతె నెరవెర్సుప కెర్లెసుమ్' మెన ఉచార కెరన. 20 ప్రబుచి మొక్కె అన్నె దయిరిమ్ జమ్దె, 'లాజ్ నెంతె జోచి మొక్కె టీవ్క జయెదె' మెన అమ్చి పెట్టి అన్నె దయిరిమ్ జమ్దె. కిచ్చొక మెలె, *అమ్చి పెట్టి తిలిన్చి కంట జో వెల్లో, చి జో ఎత్తి జానె. 21 జలె, ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, అమ్చ కమొచి రిసా అమ్చి పెట్టి అమ్ లాజ్ జంక నాయ్ జలె, దేముడుచి మొక్కె అమ్క దయిరిమ్ తయెదె. 22 అన్నె, జోవయించి మొక్కె అమ్ లాజ్ జంక నాయ్ జలె, జోచి ఇస్టుమ్ రితి ఇండితనుమ్చి రిసా జో మెన్సితిసి కెర్లెసుమ్చి రిసా, జోతె అమ్ కిచ్చొ సంగిలె, జో అమ్క దొర్కు కెర్లయ్.

23 ఈంజయి జోచి ఆగ్గు. జోచొ పుత్తున్ జలొ యేసుక్రీస్తుచి నావ్చి ఉప్పిరి అమ్క నముకుమ్ తంక, యేసుక †నిజుమి దేముడుచొ పుత్తుసి, నిజుమి జోచొ పుత్తున్ జా జోచి అదికారుమ్ తిలొ తెద్రయిందె మెన జో సంగ తిలొ క్రీస్తు రచ్చొచుప కెర్లెసా జొయ్యి మెనయ్ జోచి ఉప్పిరి అమ్ అమ్చి నముకుమ్ తంక, చి జో క్రీస్తు ప్రబు అమ్క ఆడ్ర దిలి రితి, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో అమ్ ప్రేమయ్ కెరుక. 24 జోచ ఆగ్గుల్ రితి ఇండితన ఎత్తిజిన్ †జోచి తెడి తత్తతి, జోచి జీవ్క జోచి ఆత్మసెక్కిక జితతి, చి జోవయించి పెట్టి జొయ్యి తత్తయ్, జోవయింక జొయ్యి తోడు తత్తయ్, అన్నె, అమ్చి పెట్టి జో తతిసి జో అమ్క

తోడ్ తతిసి అమ్ కీసి జానుమ్ మెలె, అమ్చి పెట్టి జో దిలి జోచి ఆత్మ తతికయ్ జానుమ్.

4

ఆత్మల్క కీసి చినుక జయెదె

1 ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎత్తి ఆత్మ సంగితిన్క 'దేముడుచి కోడు ఈంజ' మెన నే పరిచ్చొ కెర్లె తుమ్ నంప కెర నాయ్. గని నిజుమి దేముడుచ జతతి గే నాయ్ గే, తుమ్క కిచ్చొ కిచ్చొ సికడ్డనచ ఆత్మల్ తుమ్ పరిచ్చొ కెర. కిచ్చొక మెలె, 'దేముడుచ కబుర్లు అమ్మి సంగితనుమ్' మెన అబద్దుమ్క ఒగ్గర్జిన్ ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జా అస్తి. 2 దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెంతొ తిలిసి కీసి చినుక జయెదె మెలె, యేసుక 'జో నిజుమి క్రీస్తు జలొ దొర్కు జలొ రచ్చొచుప కెర్లెసా, నిజుమి దేముడుచొ పుత్తున్ జా, జో మాన్సు జా జెర్మున్ జా బార్ జలన్' మెన కేన్ ఆత్మ ఒప్పునుల గే, జో ఆత్మ దేముడు తెంతొచ మెనయ్ చినుక జయెదె, 3 అన్నె, యేసుక 'జొయ్యి' మెన కేన్ ఆత్మల్ ఒప్పున్తి నాయ్ గే, జేవ్ దేముడు తెంతొచ ఆత్మల్ నెంజితి. 'బార్ జయెదె' మెన తుమ్ సూన్లి ఆత్మ, మెలె, క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలొసాచి ఆత్మ, అప్పొయి కి ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జయె అస్సె.

4 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, తుమ్ దేముడుచ మాన్సుల్ జా అస్సున్, జోచి ఆత్మతె జెర్మున్ జా అస్సున్, చి జేవ్ అబద్దుమ్చచి ఉప్పిరి తుమ్ జిన అస్సున్. కీసి మెలె, ఈంజ లోకుమ్తె తతోసాచి కంట తుమ్చి పెట్టి తతోసా వెల్లో. 5 జేవ్ అబద్దుమ్చ ఆత్మల్చ మాన్సుల్ ఈంజయి లోకుమ్చ జవులచి రిసా, జేవ్ సంగితిసి ఈంజయ్ లోకుమ్చి బుద్దిచి, చి జోచి కోడు ఈంజయి లోకుమ్చ మాన్సుల్ సూన్తతి. 6 ఆమ్, మాత్రుమ్, దేముడుచ మాన్సుల్ జా అస్సుమ్, జోచి ఆత్మ తెన్ జెర్మున్ జా అస్సుమ్, చి జో దేముడుక కో జాన్తి గే, అమ్చి కోడు సూన్తతి, చి కో దేముడుచ మాన్సుల్ జతి నాయ్ గే, అమ్చి కోడు జేవ్ సూన్తి నాయ్. ఇసి, జలె కేన్ ఆత్మ సత్తిమ్చి గే కేన్ ఆత్మ తప్పుచి గే చినుక జయెదె.

దేముడు ప్రేమయ్

§ 3:19 3:19 డీనయ్లిసి 12:9-11 దెకిలె, సయ్తాన్ అమ్క 'ఇసి దస్సి కెర్ల' మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి మొక్కె అమ్క నేరిమ్లు వయడుక ఉచర్తయ్, గని క్రీస్తు అమ్చి పాపుమ్ వయ గెచ్చయ్లి రిసా ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అమ్క జా నేరిమ్ వయడె నాయ్, చి సయ్తాన్ ఓడువ జతయ్. * 3:20 3:20 కిచ్చొ జవున్ అమ్ కెర్లె కామ్క 'తప్పు కెర్లెమ్' నెంజిలె, 'ఏక్ వేల తప్పు కెర్లెమ్. లాజు' మెన అమ్చి పెట్టి బాద సేడ్లె, జా కామ్క 'తప్పు గే నెంజి గే' జొయ్యి జానె, చి కిచ్చొక దస్సి కెర్లెమ్ గే జొయ్యి జానె, చి తప్పు కెర్లె కి జో చెమించుప కెరుక జోవయింక సెక్కి అస్సె. చి అమ్చి ఉప్పిర్చి అమ్చి అన్కానుమ్ జో గెచ్చుక తెరె. † 3:23 3:23 2:23, 4:15, 5:1, 5, 13 చి 5:20 దెక. ‡ 3:24 3:24 2:6, 24, 27, 28, 4:13, 16, చి యోహాను 15:3-10 దెక.

7 ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెరుమ! ప్రేమ దేముడు తెంతో చి, చి కో ప్రేమ ఇండితయ్ గే, జో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ జెర్మున్ జా అస్సె, చి దేముడుక జో జానె. 8 గని కో ప్రేమ ఇండితి నాయ్ గే, దేముడుక నేన్తి. కిచ్చొక మెలె, దేముడు ప్రేమయి జా అస్సె. 9 కిచ్చొతె దేముడుచి ప్రేమ డీస అమ్క రుజ్జు జలి మెలె, జో దేముడు జోచొ సొంత పుత్తున్క ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లన్. జో బలి జలిన్క అమ్చి పాపుమ్ గెచ్చువ పరలోకుమ్తె బెదితి జీవ్ అమ్క దెతి రిసా. 10 ప్రేమ ముక్కిమ్క కిచ్చొతె డీస్తయ్ మెలె, అమ్ దేముడుక కిచ్చొ ప్రేమ కెర్లెన్తె నాయ్, మాన్సుల్చి అమ్చి ప్రేమ కిచ్చొ నెంజె, గని జొయ్యి అమ్క ప్రేమ కెర, అమ్ కెర్లె పాపల్ పుంచితీ అర్పితుమ్ జో జతి రిసా, జోచొ పుత్తున్క ఈంజ లోకుమ్తె తెద్రయ్లో. 11 జలె, ప్రేమ తిల గోతుసుదల్, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు అమ్క తెద్ది ప్రేమ కెర్లె జలె, అమ్ కి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో తెద్ది ప్రేమ కెరుక. 12 కేన్ మాన్సు కెయ్ దేముడుక దెకుక నాయ్. గని అమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో ప్రేమ కెర్లెనుమ్ మెలె, దేముడు అమ్చి పెట్టి తత్తయ్, చి అమ్చితె జోచి ప్రేమ పూర్తి జా నెరవెర్పువ జతయ్, రుజ్జు జతయ్. జోచి ప్రేమక జయ్యి రుజ్జు మాన్సుల్ దెకుక జతయ్.

13 *ప్రబుచి తెడి తత్తసుమ్, జోచి జీవ్క జితసుమ్, చి జో అమ్చి పెట్టి తత్తయ్ మెన కీసి జానుమ్ మెలె, జోచి సొంత ఆత్మ అమ్చి పెట్టి జో దిలిన్చి రిసా. 14 ఈంజ లోకుమ్చ మాన్సుల్క దొర్కు జలొ రచ్చించువ కెర్లెసా జో జంక మెన, జోచొ పుత్తున్క ఎత్కిక అబ్బొ జలొ దేముడు తెద్రవ అస్సె మెన అమ్ దెక కెర సాచి సంగితసుమ్. 15 యేసుక †దేముడుచొ పుత్తుసి మెన కో ‡బువునుల గే, జోవయించి పెట్టి దేముడు తత్తయ్, చి జేవ్ దేముడుచి తెడి అస్సి, జోచి జీవ్క జితతి. 16 దస్సి, దేముడు అమ్చి ఉప్పిరి ప్రేమ తిలిసి, అమ్చి ఉప్పిర్చి జోచి ప్రేమ, జానుమ్ నంపజా అస్సుమ్. దేముడు ప్రేమయి, చి కో ప్రేమయ్చి తెడి తత్తయ్ ప్రేమ ఇండితయ్ గే, దేముడుచి తెడి తత్తయ్, జోచి జీవ్కయ్ జితయ్, చి దేముడు జో మాన్సుచి పెట్టి తత్తయ్.

17 కిచ్చొక దేముడుచి ప్రేమ అమ్చి తెన్ కిపూర్తి

* 4:13 4:13 2:6, 24, 27, 28 చి 3:6, 24 చి 4:16 దెక, చి యోహాను 15:3-10 దెక. † 4:15 4:15 2:23, 3:23, 5:1, 5, 13 చి 5:20 దెక. ‡ 4:15 4:15 మత్తయి 10:32-33 చి రోమియుల్ 10:9-10 దెక. § 4:17 4:17 12 నంబర్ కోడు దెక. * 5:1 5:1 2:23, 3:23, 4:15, 5:5, 13, 20 దెక. † 5:2 5:2 మెలె, అమ్ కీస కీస మాన్సుల్క ప్రేమ దెకవుక గే జోవయించ అగ్గుల్తె, యేసుక్రీస్తుచ కొడెతె, మోసి తెన్ దేముడు దిలి అగ్గుల్ ఎత్కితె జో దెకవ అస్సె. ‡ 5:4 5:4 కీస బుద్దివొ మెలె, గోనల్, ఆసల్, చోర్బుద్ది, కోపుమ్బుద్ది, దసచ ఎత్కి.

జా నెరవెర్పువ జంక జోచి సెలవ్ మెలె, అమ్క ఎత్కిజీవ్క పరిచ్చ కెర్తి వెల్లి దీసికయ్ 'సత్తిమ్ కెర్లెమ్' మెన దయిరిమ్ తత్తు మెనయ్ జో జా సెలవ్ దెతయ్. జా దయిరిమ్ అమ్ కిచ్చొక జంక జయెదె మెలె, జోకీన్ జా అస్సె గే, అమ్ ఈంజయ్ లోకుమ్తె దసయ్ అసుమ్. జొయ్యి కీసి ప్రేమ అస్సె గే, అమ్ కి జోచి ప్రేమక మాన్సుల్క ప్రేమయ్ కెర్లెనుమ్. 18 ప్రేమచి తెడి అమ్ తిలె, ప్రేమ అమ్ ఇండిలె, అమ్చి పెట్టి కిచ్చొ బయిమ్ తయె నాయ్. గని ప్రేమ పూర్తి తిలె, జా ప్రేమ బయిమ్ గెచ్చువ గెల్తయ్. బయిమ్ సిచ్చు జతిన్ తెన్ బెదితిసి, 'సిచ్చు జమ్దె' మెన అమ్ ఉచర్లె బిందె, చి కో బితయ్ గే, జోచి పెట్టి ప్రేమ పూర్తి జంక నెరవెర్పువ జంక నేతయ్ మెన రుజ్జు జతయ్. 19 దేముడు తొలితో అమ్కయ్ ప్రేమ కెర్లెచి రిసాయి అమ్ జోక ప్రేమ కెర్లెనుమ్.

20 జలె, దేముడుక అమ్ ప్రేమ కెర్లెన్ మెన కో సంగితయ్ గే, జో జోచి బావుడ్డిక ప్రేమ కెరె నాయ్ గే, జో అబద్దుమ్చొ. కిచ్చొక మెలె, కేన్ జవున్ దెకిలో బావొక కో ప్రేమ కెర్లెయ్ నాయ్ గే, జో నే దెకిలో దేముడుక కీసి ప్రేమ కెరెదె! నెత్తె! 21 అస్సె, జో కిచ్చొ అగ్గు అమ్క దా అస్సె మెలె, కో దేముడుక ప్రేమ అస్సి గే, జోచ బావుడ్డివొక ప్రేమ కెరుకయ్.

5

క్రీస్తుచి ఉప్పిర్చి నముకుమ్చి ప్రేమ

1 యేసుక *తెద్రయిందె మెన దేముడు పూర్గుమ్ సంగిలో దొర్కు జలొ రచ్చించువ కెర్లెసా జలొ క్రీస్తు జొయ్యి మెన నంప కెర్లె ఎత్కి మాన్సు దేముడుచొ బోద జయెదె, అస్సె, కో అబ్బొన్క ప్రేమ కెర్లెయ్ గే, జో అబ్బొన్చ అస్సె బోదల్క కి ప్రేమయ్ కెర్లెయ్. 2 దేముడుచ బోదల్క అమ్ ప్రేమ కెర్లెసి కిచ్చొ రుజ్జుతె డీస్తయ్ మెలె, దేముడుకయ్ అమ్ ప్రేమ తా, అమ్ జోచి అగ్గుల్ రితి †ఇండితిన్తె, 3 దేముడుచి ప్రేమ అమ్చి పెట్టి తిలె, జోచ అగ్గుల్ రితి ఇండుమ్దె. అస్సె, జోచ అగ్గుల్ జాడు వయడ్డన నెంజితి. 4 కిచ్చొక మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మతె జెర్మున్ కో జా తవుల గే, ఈంజ లోకుమ్చ ‡బుద్దివొచి ఉప్పిరి జీన్తతి. ఈంజయ్ లోకుమ్చ బుద్దివొచి ఉప్పిరి జీన్తిసి కిచ్చొ మెలె, యేసుచి ఉప్పిర్చి అమ్చి నముకుమ్. 5 మెలె, కో

ఈంజ లోకుమ్చ బుద్ధివోచి ఉప్పిరి జీన్తతి మెలె, యేసుకయ్ 'జోయ్యి దేముడుచో పుత్తుసి' మెన కో నంపజా అస్తి గే, జెచ్చి.

6 పాని వాట్ లోయి వాట్ గెచ్చు అన్నె బార్ జా జో దేముడుచో పుత్తున్ జలిన్ రుజ్జు జలోసా, జో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో, యేసుక్రీస్తు. జో ఎక్కి పాని వాట్ గెచ్చు బార్ జయె నాయ్ గని పాని తెన్ లోయి, తెన్ బార్ జా అస్సె. అన్నె ఈంజ చి రిసా దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సాచి సంగితయ్, కిచ్చొక మెలె దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ సత్తిమ్ జా అస్సె. 7 అన్నె, యేసుక 'దేముడుచో పుత్తుసి జోయ్యి', 'దేముడు తెద్రయ్లో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రీస్తు జోయ్యి' మెన పానితెచి సాచిచి జోవయించి నూయి జలి లోయిచి సాచి తెన్ బెదితి సాచి సంగితొసా కొన్సొ మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మయి. జోవయించి ఆత్మచి సాచి ముక్కిమ్. కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఆత్మ సత్తిమ్చి. 8 జోక, ఏదొర్కు జల తిన్ని సాచుల్ అస్తి, చి జోవయించి సాచి బెదితయ్, కిచ్చొ కిచ్చొ సాచుల్ మెలె, జా పాని, జా లోయి, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ. 9 ఆమ్ మాన్సుల్చి సాచి నంప కెర్తొసుమ్ జలె, దేముడుచి సాచి అన్నెయ్ నంపజతిసి. అన్నె, దేముడుచి సాచి కిచ్చొ మెలె, యేసుక 'ఈంజోయి అంచో పుత్తు' మెన జోయ్యి సాచి సంగ అస్సె. 10 పడ్డె, దేముడుచో పుత్తున్కయ్ 'నిజామి జోచో పుత్తుసి' మెన కో నంపజవుల గే, జోవయించి పెట్టి దేముడుచి సాచి అస్సె. 'ఈంజో అంచో పుత్తు' మెన దేముడు సాచి సంగిలిన్చ ఉప్పిరి కో నముకుమ్ తితి నాయ్ గే, జోచి కోడు నంపజతి నాయ్ చి రిసా, జోక 'అబద్దుమ్చో' మెన సంగిల్ రితి జతయ్.

11 జలె, సత్తిమ్చి సాచి కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి రాజిమ్తె జితి వాట, జాక దొర్కు జలి జీవు, దేముడు అమ్క దా అస్సె, చి ఈంజ జీవ్ కచి తెడి అస్సె. కత్తెయ్ దొర్కు జతయ్ మెలె, జోచో పుత్తున్చి తెడి అస్సె, జో తెయి దొర్కు జతయ్. 12 కచి పెట్టి దేముడుచో పుత్తున్ అస్సె గే, జోకయ్ జా జీవు. దేముడుచో పుత్తుసి కచి పెట్టి తయె నాయ్ గే, పరలోకుమ్తె గెతి వాట, జాక దొర్కు జలి జీవు, జోకయ్ దొర్కు జయె నాయ్. 13 దేముడుచో పుత్తున్చి నావ్క 'జయ్యి. జోయ్యి క్రీస్తు రచ్చించుప కెర్తొసా' మెన తుమ్ జోక నంపజలనక 'పరలోకుమ్తె గెతి కెయ్క తెయ్క తా గెతి వాటచి జాక దొర్కు జలి జీవు దొర్కు జలిన్చి రిసా తుమ్క దయిరిమ్ తవున్' మెనయ్

ఈంజ ఆవ్ రెగిడ్డసి.

14 అన్నె, జోచి తెడి అమ్క అన్నెయ్ కిచ్చొ దయిరిమ్ మెలె, జోచి ఇస్తుమ్ తెన్ బెదితిసి కిచ్చొ జవున్ జోతె అమ్ నజీలె, జో సూన్తయ్. 15 అన్నె, 'అమ్ కిచ్చొ నజీలె జో సూన్తయ్' మెన జానుమ్ జలె, జోతె అమ్ సంగిలిన్క 'దొర్కు జలి' మెన ఒప్పున్ని రితి, 'కచితుమ్ దొర్కు జయెదె' మెన జానుమ్.

16 నంపజలో కేన్ జవున్ బావొ మొర్నొ ఆన్తి పాపుమ్ కెర్లెగిన, అన్నెక్కో బావొన్ దెకిలె, జా పాపుమ్ జోక మొర్తి సిచ్చు నే ఆన్తి రిత, "జోక చెమించుప కెరు మెన" జో అన్నెక్కో దేముడుక ప్రార్దన కెర్లె, చి కచి పాపుమ్ మొర్తి సిచ్చు ఆన్తిన్ నెంజె జలె, జో అన్నెక్కో ప్రార్దన కెర్లి రిసా, జో పాపుమ్ కెర్లొసాక దేముడు జీవ్ దెయెదె. గని మొర్తి సిచ్చు ఆన్తి పాపుమ్ కి తయెదె. కో దస్సి పాపుమ్ కెర్లె, జోచి రిసా ప్రార్దన కెర మెని నాయ్. 17 గార్చి కిచ్చొ జలెకి పాపుమ్, గని సగుమ్ రగల్ పాపుమ్ మొర్తి సిచ్చు ఆన్తన నెంజితి.

18 'కో దేముడుచి తెన్ జెర్మన్ జా అస్తి గే, పాపుమ్తె ఇండితి నాయ్' మెన జానుమ్. దేముడుచి పెట్టిచో క్రీస్తు దన మాన్సుల్క రకితయ్చి రిసా, పాపుమ్ సికడ్డె సయ్తాన్ జెచ్చి మాన్సుల్క చడె నాయ్. 19 అమ్మి జలె, 'దేముడుచ బోదల్ జా అస్సుమ్' మెన జానుమ్, అన్నె, అప్పొక ఒండి లోకుమ్ జో పాపుమ్ కెరయ్తో సయ్తాన్చి అత్తి అస్సె మెన కి జానుమ్. 20 అన్నెయ్ కిచ్చొ జానుమ్ మెలె, నిజామ్చో దేముడుక అమ్ జాన్తి రితి జో దేముడుచో సొంత పుత్తుసి బార్ జా కెర, జోక చినితి జోక జాన్తి సెక్తి అమ్క దా అస్సె మెన జానుమ్. అన్నె, సత్తిమ్ తిలొ దేముడుచి తెడి, జోచో పుత్తున్ యేసుక్రీస్తుచి తెడి అస్సుమ్. ఈంజోయి నిజామ్ తిలొ ఎక్కిలొ దేముడు. పరలోకుమ్తె బెదితి కెయ్క తెయ్క చెంగిల్ తతి వాట యేసుక్రీస్తుతయ్ దొర్కు జతయ్, జోక దొర్కు జలి జీవ్ జోయ్యి.

21 ప్రేమ తిల పుత్తర్లు, బొమ్మల్క జొకర్తినక తుమ్ దూరి తా.

§ 5:8 5:8 యూదుల్చ ఆగ్నల్ తెన్ 'దొగుల తిగ్గ సాచుల్ సంగిలిన్ బెదిలె సత్తిమ్' మెంతతి.

యోహాను రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో యోహాను రెగిడ్లి దొన్నిచి ఉత్త్రమ్

1 దేముడు నిసాన్లి *అమ్మక చి ఆవ్ చి సత్తిమ్ జాన్తన ఎత్తిజిన్ నిజామి ప్రేమ కెర్త తుచ బోదల్ క ఆవ్ వెల్లో జలోసా రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్. 2 కిచ్చొక ఇసి ప్రేమ తెన్ అస్సుమ్ మెలె, దొర్కు జలి †సత్తిమ్ అమ్చి పెట్టి అస్సె, చి కెయచ తెయచ అమ్చి తెన్ తాఁ గెచ్చెదె.

3 ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడు తెంతో చి జో అబ్బొన్చొ పుత్తున్ జలో యేసుక్రీస్తు తెంతో జోచి దయ జోచి కన్యారుమ్ జోచి సేంతుమ్ అమ్చి తుమ్చి తెన్ తయెదె, చి జోచి సత్తిమ్ జోచి ప్రేమ తెన్ తమ్దె.

4 ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడు దిలి ఆగ్గు రితి తుచ బోదల్ జల నంపజలనతె సగుమ్జిన్ సుబుమ్ కబుర్తె తిలిన్చి సత్తిమ్ ఎత్తి నిదానుమ్ నంప తా, జా సుబుమ్ కబుర్తె తిలిన్ తెన్ బెదితి సత్తిమ్ ఇండితతి మెన సూన ఒగ్గర్ సర్ద జలయ్.

5 అన్నె, అప్పె, అమ్మ, తుమ్క ఏక్ కోడు బతిమాల్పా జా రెగిడ్లిసి. తుమ్క నొవి ఆగ్గు రెగిడ్లిసి నెంజె, గని మొదోల్ తెంతో చి ఆగ్గు ఈంజ. కిచ్చొ మెలె, అమ్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో †ప్రేమయ్ కెరుక. 6 అన్నె, ప్రేమ కిచ్చొ జతయ్ మెలె, ఎత్తిక అబ్బొ జలో దేముడుచ ఆగ్గుల్ రితి అమ్ ఇండుక. మొదోల్ తెంతో తుమ్ సూన్లి ఆగ్గు కిచ్చొ మెలె, తుమ్ ప్రేమయ్ ఇండుక.

మోసిమ్ బోదచి రిసా జాగర్త

7 అన్నె, ఒగ్గర్జిన్ మోసిమ్ సంగితన ఈంజ లోకుమ్తె బార్ జా బుల్తతి, యేసుక కి'దేముడుచొ పుత్తుసి జో, జో దొర్కు జలో రచ్చించుప కెర్తొసా జలో క్రీస్తు జా, మాన్సు జా జెర్మన్ జా అస్సె' మెన ఒప్పునుక నెసితన. దస మాన్సుల్ మోసిమ్చ, క్రీస్తుచి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జలస. 8 జలె, తుమ్ సైమ

* 1:1 1:1 'అమ్మ' ఇన్నెసంగిలె, కేన్ జవున్ సంగుమ్క టాలి జతయ్ మెన, చి 'తుచ బోదల్' మెన సంగిలె, జా సంగుమ్తెచ మాన్సుల్కయ్ టాలి జతయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి. † 1:2 1:2 యోహాను 14:6, 16-17 దెకిలె, యేసుయి దొర్కు జలి సత్తిమి, చి జోవయించి పరలోకుమ్చి సుద్ది సత్తిమ్ తిలి ఆత్మ అమ్చి పెట్టి జో దా అస్సె. యోహాను 8:32, 36 కి దెక. పడ్డొ, యేసు సంగిలిసి, దేముడు అబ్బొసి సంగిలిసి, జోవయించి సుబుమ్ కబుర్ సత్తిమి; యోహాను 8:45-47, చి యోహాను రెగిడ్లి ఈంజ 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 9-10, గలతియల్ 2:5. కొలోస్సియల్ 1:5 కి దెక. † 1:5 1:5 యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:8 దెక, చి యోహాను 13:34, చి మత్తయ 22:37-40.

§ 1:7 1:7 యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:23, 3:23, 4:15, 5:1, 5, 13, 20 దెక. * 1:9 1:9 యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:23, 5:12 దెక. † 1:13 1:13 1 నంబర్ కోడుతె తిలి రితి, 'జేన్ది' మెలిసి ఏక్ వేల అన్నెక్ సంగుమ్క టాలి జతయ్. చి 'జేన్దిచ బోదల్' మెన సంగిలె, జా అన్నెక్ సంగుమ్తెచ మాన్సుల్కయ్ టాలి సంగితయ్. ‡ 1:13 1:13 1 నంబర్ కోడుతె తిలి రితి, 'జేన్ది' మెలిసి ఏక్ వేల అన్నెక్ సంగుమ్క టాలి జతయ్. చి 'జేన్దిచ బోదల్' మెన సంగిలె, జా అన్నెక్ సంగుమ్తెచ మాన్సుల్కయ్ టాలి సంగితయ్.

సేడ దొర్కు కెరన్లి బవుమానుమ్ నే పిట్టవన్తి రితి, గని తుమ్చి బవుమానుమ్ పూర్తి దొర్కు కెరంతి రితి జీన్తి రితి, తుమ్ దెకన. 9 కో పురె గెతి రితి వెల్లో మెనన క్రీస్తుచి బోదనక నిదానుమ్ తయె నాయ్ గే, జో మాన్సు *దేముడుచొ నెంజె. దేముడు అబ్బొన్ కి జోచి పెట్టి నాయ్. గని, క్రీస్తుచి బోదనకయ్ కో నిదానుమ్ అస్తి గే, అబ్బొన్ జలో దేముడుచ కి పుత్తున్ జలో యేసుచ కి జా అస్తి. అబ్బొన్ కి పుత్తున్ కి జోచి పెట్టి అస్సె. 10 ఈంజయ్ బోదన నే ఆన్తె కో తుమ్తె అయ్లె, గెరి టాన్ దాస నాయ్, జోక జోకర నాయ్. 11 కిచ్చొక మెలె, కో జోక జోకర్తయ్ బెదవంతయ్ గే, జో మాన్సుచి తప్పు కామ్తె బెదిల్ రితి జతయ్.

12 తుమ్క అన్నె ఒగ్గర్ రెగుడుక జతి, గని కాగ్గుమ్క సిర్క రెగుడుక నెసి. తుమ్క అమ్క పూర్తి సర్దనంతోసుమ్ కెర్తి రితి తుమ్తె సొంత జా దెకయి లట్టబుక ఇస్టుమ్ జతసి.

13 దేముడు నిసాన్లి తుచి ఇన్నెచి †బయ్దిచ ‡బోదల్ రిత జలస తుమ్క జోచి జోబర సంగితతి.

యోహాను రెగిడ్లి తిన్నిచి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో యోహాను రెగిడ్లి తిన్నిచి ఉత్త్రమ్

1 సత్తిమ్క ఆవ్ ప్రేమ తిలో గాయుక ఆవ్ వెల్లో జలోసా రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

2 ప్రేమ తిలో మింత, తుక చెంగిల్ తవున్, మెన ఆవ్ ప్రార్థన కెర్తసి. తుచి ఆత్మతె చెంగిల్ అస్సిన్ మెన జాని.

3 కీసి మెలె, బావుడ్లు జల సగుమ్జిన్ అయ్లి పొది, తుయి సత్తిమ్ ఇండితిన్చి రిసా సాచి సంగిల, చి ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ జలయ్. 4 ఎత్తిచి కంట అంక కిచ్చొ కోడు ఒగ్గర్ సర్ద కెర్తయ్ మెలె, అంచ బోదల్ సత్తిమ్ ఇండితిసి ఆవ్ నూనై, జయ్యి అంక ఒగ్గర్ సర్దసంతోసుమ్ కెర్తయ్. జాచి కంట అంక జిన్ని సర్ద నాయ్.

5 ప్రేమ తిలో మింత, బావుడ్లుక తుయి కిచ్చొ తోడు కెర్లె, నిదానుమ్చి కామ్, జా, ముక్కిమ్క వేర తెంతో అయ్లసక, జలె, 6 ఇన్నెచి సంగుమ్చి మొక్కై తుచి ప్రేమచి రిసా, ఇన్నె అయ్ల బావుడ్లు సంగ అస్తి. దేముడుచి సేవక బెదితి ప్రేమ తెన్ దస మాన్సుల్క మరియాద దెక జేవ్ గెతి వాట్క సరి జతి తోడ్ దాయి అన్నె తెద్రయ్లె, చెంగిలి. దస్సి కెర్లె తా. 7 కిచ్చొక మెలె, 'ప్రబుచి సేవకయ్' మెన జేవ్ బార్ జా అస్తి, చి ఎత్తి అదికారుమ్ దేముడుక నంప నే జలనతె కిచ్చొయ్ తోడు నజితి నాయ్. 8 జాకయ్, అమ్ నంపజలసక కి దస మాన్సుల్క తోడు దెంక చెంగిలి. దస్సి కెర్లె, సత్తిమ్చి రిసాచి జోవయించి సేవతె ఆమ్ కి జోవయింతెన్ బెద తమ్దె.

9 తుమ్తెచి సంగుమ్క కిచ్చొగె రెగ్గి అస్సి గని దియొత్రెపె సొంత గవురుమ్ ఉచరస వెల్లో మెనన, అంచి అదికారుమ్క 'అస్సె' మెన ఒప్పునె నాయ్. 10 జాకయ్, ఆవ్ తుమ్తె అయ్లె, జో అంచి రిసా గర్చ కొణ్ణె, ఆరిచ నిందల్చ కొణ్ణె సంగితె తతిన్చి రిసాచి తీర్పు సంగుమ్దె. జా తప్పుచి కంట అన్నె కిచ్చొ తప్పు జో కెర్తయ్ మెలె, సత్తిమ్చ వేర తెంతోచ బావుడ్లుక మరియాద దెకె నాయ్, చి 'మరియాద దెకుమ్దె' మెన ఇన్ఱమ్ జత అన్నె మాన్సుల్క పిట్టవ, సంగుమ్ తెంతో ములయ్తయ్.

11 ప్రేమ తిలో మింత, గర్చిక దెక తుయి సిక్కు నాయ్, గని చెంగిల్చిక దెక దస్సి ఇండు. కో సత్తిమ్ ఇండితయ్ గే, దేముడుచొ మాన్సు జతయ్. కో

గర్చి బుద్ది ఇండితయ్ గే, దేముడుక *నే దెకిలోసా మెలి రితి జతయ్. 12 దేమేత్రి చి రిసా ఎత్తిజిన్ 'చెంగిలోసా' మెన సాచి సంగితతి, జోచి సత్తిమ్ కి జోచి రిసా సాచి జతయ్. ఆవ్ కి జోచి రిసా 'చెంగిలోచొ' మెన సాచి సంగితసి, అన్నె, అంచి సాచిక 'సత్తిమ్చి' మెన తుయి జాన్సి.

13 తుక అన్నె ఒగ్గర్ రెగుడుక జతి, గని పుస్తకుమ్చి సిర్ద తెన్ రెగుడుక నెసి. 14 బే బేగి తుమ్తె జెంక ఉచర్తసి, చి అయ్లె, ఆవ్ తూయి ఎక్కిలోక ఎక్కిలో దెక సొంత లట్టబుమ్దె.

15 తుక సేంతుమ్ తవున్. తుచ అమ్చ గోతుసుదల్ తుక జోవయించి జోబర సంగితతి. ఒత్తచ గోతుసుదల్ ఎత్తిజిన్క అంచి జోబర సంగు.

* 1:11 1:11 యోహాను రెగిడ్లి 1 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 3:6 దెక.

యూదా రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్ బారిక్ జలో యూదా రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్

1 దేముడు అబ్బొన్చి తెడి ప్రేమ తిల, *యేసుక్రీస్తుచి రచ్చనచి తెడి తిల, జేవ్ నిసాన బుకార్లనక యేసుక్రీస్తుక †సేవ కెర్తొసా జలో, యాకోబుచొ బావొన్ జలో, యూదా రెగిడ్లి ఉత్త్రమ్.

2 ప్రబుచి కన్యారుమ్, సేతుమ్చి ప్రేమ అన్నె తుమ్క ఒగ్గర్ కలుగు జవున్!

దేముడుక విరోదుమ్ జలిన్చి రిసా జాగర్త తత్తి కోడు

3 ప్రేమ తిల బావుడ్లు, అంచి తుమ్చి రచ్చనచి రిసా తుమ్క ఉత్త్రమ్ రెగుడుక ఒగ్గర్ ఇష్టుమ్ జలయ్. గని, కిచ్చొచి రిసా ముక్కిమ్క అప్పెయి రెగుడుక మెన అంక జానయ్ జలి మెలె, ఆము తూమ్ ప్రబుచి సుద్ది జా జోచయ్ జల మాన్సుల్క ముక్కిమ్క దిలి సుబుమ్ కబుర్ మొత్తుమ్చి నముకుమ్ పాడ్ నే జతి రితి తుమ్ దెక, వేర మాన్సుల్ వేర సికడ్లె ప్రబు అమ్క దిలి జా బోదచి రిసా చెంగిల జబాబుల్ తుమ్ దాస. 4 కిచ్చొక మెలె, “ఈంజ బోదనక జేవ్ నిదానుమ్ నెంజిలి రిసా సిచ్చ జతు” మెన దేముడు ఒగ్గర్ అగ్గె తెంతొ రెగిడ్లన సగుమ్జిన్ తుమ్చి సంగుమ్తె ఉప్రమెన్సుక లుంకచోరు †బెద అస్తి. దేముడుక నేన్ల జోవయించి ఉప్పిరి విరోదుమ్ జల జేవ్ మాన్సుల్ కిచ్చొ కెర్తతి మెలె, కీదేముడు అమ్క ఆగ్గల్ రితి తెంతొ విడ్డల్ కెర అస్సె, చి ఆమ్ కీసి ఇండిలెకి బాద నాయ్. అమ్ కిచ్చొ కెర్తె కి, జోచి దయక అమ్క రచ్చించుప కెరెదె మెన సంగ, దేముడుచి కోడు మార్పుప కెర్తతి, చి జోవయించి ఆగ్గచ ఆసల్ ముద్దొ నే కెరంతె “దస్సి ముద్దొ కెరనుక నాయ్” మెన అన్నె మాన్సుల్క కి సికడ్లె, చి అమ్చొ ఎత్తి ఎజొమాని, ఎక్కి ప్రబు

* 1:1 1:1 నెంజెలె, యేసుక్రీస్తుచి సేవ కెర్తు మెన తుమ్ నానెనుమ్ నే జతి రితి ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెక తిల,.... † 1:1 1:1 నెంజెలె గొతిమాన్సు నెంజెలె గొత్తి నుదొ. ‡ 1:4 1:4 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:1చి కోడుతె ‘దస్సి జర్లు జయెదె’ మెన సంగిలన్. ఇన్నె, యూదా రెగిడ్లిన్తె ‘జర్లు జలి’ మెన దెకితనుమ్. § 1:4 1:4 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:19 దెక. * 1:4 1:4 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:1 దెక. † 1:5 1:5 నిర్లమకాండుమ్ 32:1-28, 35, నంక్యాకాండుము 11:1, 14:29, 30, 35. ‡ 1:6 1:6 అదికాండుమ్ 6:1-7, పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:4. జేవ్ దూతల్ మాన్సుల్చ తెరబోదల్ తెన్ లంజె జల. § 1:7 1:7 అదికాండుమ్ 18:20-29 చి పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:6 దెక. * 1:8 1:8 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:10 దెక. † 1:8 1:8 పూర్లుమ్ ‘దేముడు దెతి సిచ్చ జర్లు కెరుక’ మెన మాన్సు రూపుమ్ జల దొగుల దూతల్ ఏక్ సుట్టు సాదొమ పట్టుమ్తె గెతికయ్, జా పట్టుమ్చ మున్సుబోదల్ జేవ్ దూతల్క లంజె కెర జోవయించి మరియాద కడుక ఉచర్ల. ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జోవయింక అడ్డు కెర గుడ్డి కెర్లన్. అదికాండుమ్ 18:20, 22, చి 19:1-11. యూదా ఈంజ ఉత్త్రమ్ రెగిడ్లి పొదులె కి ప్రబుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్క పాపుమ్చ మాన్సుల్ దూసుప కెర్తె తిల, చి అగ్గెచి ఇన్నెక టాలి జతయ్. ‡ 1:9 1:9 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:11 దెక. § 1:9 1:9 ద్విత్వీయోవదేశ కాండుము 34:1-8. * 1:10 1:10 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్త్రమ్ 2:12.

జలో యేసుక్రీస్తుక *దేముడు నెంజె మెన సంగిల్ రితి జా, జోచి మరియాద కడ్లి రితి ఇండితతి.

5 జలె, తుమ్క “కెయెక పచ్చుత్ నాయ్” మెన తుమ్క అమ్ అగ్గె పూర్తి సూనయ్లమ్. తెదొడి సూన్తదు జలె, జతి. గని తుమ్క అన్నె ఉచార కెరయిందె. ఐగుప్తు దేసిమ్ తెంతొ అమ్చ ప్రజెల్ జల ఇస్రాయేలుల్క రచ్చించుప కెర్లొ దేముడు పడ్డొ జేవ్ ప్రజెల్తెచ జోవయింక నంపనెంజిలనక †మొర్తి సిచ్చ దిలన్.

6 అన్నె, జోవయింక దిలి కామ్, జోవయింక దిలి టాన్ ములిల †దేముడుచి దూతల్క దేముడు కిచ్చొ సిచ్చ దా అస్సె మెలె, ఎత్తిక తీర్పు కెర్తి ఆకర్ దీన్క, ముక్కిమ్ జలి దీనిక జేవ్ సిచ్చ జతె ఎదక, ఎట్టొచి కంట ఎట్టొ తిలిన్చి అందరతె జేవ్ రకితి రితి, కో కెయెక యివుక నెతిర గొల్పుల్ తెన్ జో బంద దా అస్సె.

7 దస్సియి కి, అమ్క అన్నెక్ కామ్ జాగర్త దెకయ్తయ్. కేన్ మెలె, కీసాదొమ చి గొమొరా పట్టల్ చి జోవయించి సుట్టునంతచ పట్టల్చ మాన్సుల్ కి దేముడు సెలవ్ నే దిలి రితి వేరయ్ ఆసల్ జా, మున్సుబోదల్ తెన్ మున్సుబోదల్ సాని జతె తిల. అమ్క జాగర్త దెకయ్తి రిసా జోవయించి సిచ్చ కిచ్చొ మెలె, ఆగితె సిచ్చ జల, చి కెయెక నే విజితి ఆగితె జేవ్ సిచ్చ జవుల.

8 దస్సి, *తుమ్చి సంగుమ్తె బెదిల ఉప్రమెన్సుచి ఈంజేవ్ మాన్సుల్ కి, వెర్తి సిప్పల్ దెకిల్ రిత జా, లంజెకమొ కెర జోవయించి ఆగ్గ గార్ కెరంతతి, దేముడుచి అదికారుమ్క బితి నాయ్, చి జో దేముడు కబుర్ తెద్రయ్ల పరలోకుమ్చి గవురుమ్చి ఉజిడ్చ దేముడుచ దూతల్క †దూసుప కెర్తతి. 9 †గని మోసే పూర్లుమ్చొ కీమొర్లిన్తె జోచి ఆగ్గచి రిసా వెల్లొ దూత జలో మికాయేలుచి ఉప్పిరి సయ్తానుక వాదన కెర్తి పొది, మికాయేలు సయ్తానుక దూసుప కెర్తి తీర్పు సంగుక అదికారుమ్ ఉచరెనె నాయ్, గని

ఎక్కి ఈంజ, “ప్రబుయి తుక తుచి తప్పుచి తీర్పు సంగున్” మెలన్.

10 *అమ్ అప్పై సంగిత ఉప్రమెన్నుచ మాన్సుల్, మాత్తుమ్, జేవ్ అర్దుమ్ నే కెరన్లిసి కిచ్చొ జలెకి జేవ్ దూసుప కెర్తతి, అన్నె, జంతువుల్ రిత అర్దుమ్ నెంతె జోవయించి ఆగెచ ఆసల్ కీసి దస్సే జర్గు కెరంతతి గే మెన జేవ్ కి దస్సి, బుద్ది నెంతె, జోవయించి ఆగెచ ఆసల్ కెర కెర పాడ్ కెరంతతి, జా ఆస జర్గు కెరంతిసి జోవయింక సొంత పాడ్ కెర్తయ్. 11 అయ్యో! జోవయించి సిచ్చ కెద్ది సిచ్చ! కిచ్చొక మెలె, †బావోన్క మార్లొ కయ్యాను పూర్లుమ్చొ గెలి వాట్ ఇండితతి, చి కిచ్చొ కిచ్చొ డబ్బుల్ లాబుమ్క ఆస జా, ‡బిలామ్ పూర్లుమ్చొ కెర్లి తప్పుతె జేవ్ కి జోవయించి బుద్ది వికంతతి, చి †కోరహు పూర్లుమ్చొ కీసి మోసేచి దేముడు దిలి అదికారుమ్ పాడ్ కెరుక ఉచర్లొ గే, జేవ్ కి దస్సి, దేముడుచి కామ్ జోచి అదికారుమ్ పిట్టవుక ఉచర్తతి, చి కోరహు చి జోచి పచ్చెన గెల మాన్సుల్చి రితి నానెనుమ్చి సిచ్చ జా *మొరుల.

12 వడ్డొ, ప్రబుచి తెడిచి తుమ్చి ప్రేమ దెకయ్తి గుర్తుచి †అన్నిమ్ కెర్తిన్తె జేవ్ ఉప్రమెన్నుచ మాన్సుల్ బెద, అన్నె మాన్సుల్క నాయ్, గని జోవయింక జెవ్వి దెకన, ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి గమ్మత్ తెన్ కతిన్క, జేవ్ మరియాద నెంజిలిన్క ముర్కి మర్కల్ రిత జా, జా ప్రేమ దెకయ్తి గుర్తుచి అన్నిమ్చి విలువ కడ్డతి. అన్నె జేవ్, ‡వాదు కెర్లె మబ్బు తిలె కి పాని నే జెతె కీసి ఉడ్డ గెతయ్, గే, జేవ్ కి దస్సి. జేవ్ కి జా మబ్బుచి రితి కామ్క నెంజితి. అన్నె, అంజూరుమ్ రూకు చెంగిల్ తిలె, చల్లి పొది పాసి అయ్లె పొది రూకతె పండ్లు దెరుల, గని పంటొ లాయితి పొది పాసి అయ్లె కి, జేవ్ మాన్సుల్ కామ్క నెంజితొ రూకు రిత జా, చి †దొవ్వెర్ మొర్ల రిత జతతి. 13 అన్నె జేవ్, సముద్రుమ్తెచ వెర్లి కెర్లల్చ రిత జా, జోవయించి సొంత పాపుమ్చి పొగ్గుర్ ఉడ్డిత్ రితి కెర్తతి. అన్నె కీస జతతి మెలె, ఎక్కితె సొంత టాన్తె వాట్ పిట

బులై తిల సుక్కల్చ రిత తవుల, చి దేముడు దిలి జోవయించి సిచ్చ కిచ్చొ మెలె, *ఎత్కిచి కంట అందర్ తిలిన్తె గెచ్చుల.

14 తొలితొచొ మాన్సు ఆదాము ఎక్కిలో తెంతొ హనోకు ఎద వర్గు తెన్ సత్తు కుటుంబల్ జలి. హనోకు దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ తెన్ ఇనాయంచి రిసా ఇనెయి మెన సంగిలన్. “ఆదె, జోవయించ పరలోకుమ్చ ఎతివాట్జిన్ దూతల్ ఎత్కి తెన్

15 ‘ఎత్కిక తీర్పు కెరుక, చి దేముడుక నేన్లన నెసిలన ఎత్కిక, జోచి మరియాద కడ్డ జేవ్ కెర్లె పాపుమ్ కమొచి రిసా జోవయించి నేరిమ్ వయడుక, చి జోవయించి రిసా జేవ్ పాపుమ్లు సంగిల ఎత్కి కోపుమ్ కోడుచి నేరిమ్ వయడుక’ మెన ప్రబు ఉత్త అయ్లన్.”

16 ఉప్రమెన్నుచి అమ్ సంగిల మాన్సుల్ నిజామి తిరిమ్ తిరిమ్ గోసల్ లట్టబ్బన, దేముడుచి ఉప్పిరి సేంతుమ్ నెంజ వేర వేరచి ఒగ్గర్క ఆస జతన, జోవయించ ఆసల్ రితి ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి ఇండితన, బడాయ్ లట్టబ్బన, లాబుమ్క అన్నె మాన్సుల్క పులయ్తన జవుల.

సత్తిమ్చ నంపజలనక అన్నె జాగర్త సంగిలిసి

17 తూమ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, తుమ్ కిచ్చొ ఉచార కెర మెలె, †అమ్చొ ప్రబు జలొ యేసుక్రీస్తుచ బారికుల్ జోచి సెక్తిక సంగిలిసి. 18 జేవ్ జోవయించ బారికుల్ తుమ్క, ‡“ఆకర్ దినాల్క సత్తిమ్చి ఉప్పిరి ఆన్తన బార్ జవుల.

దేముడుక విరోదుమ్ జల జోవయించి పాపుమ్చ ఆసల్ రితి ఇండుల” మెన తుమ్క సంగిల. 19 జేవ్ సంగిల్ రితి ఈంజేవ్వి మాన్సుల్ నంపజలనతె జట్టు కెరయ్తతి, దేముడుచి సుద్ది జోవయించి పెట్టి తయె నాయ్, చి జోవయించి సొంత ఆగెచ ఆసల్ రితి ఇండితతి.

20 గని తూమ్, ప్రేమ తిల బావుడ్లు, ప్రబుచి సత్తిమ్చి చి తుమ్చి నముకుమ్తె డిట్టుమ్ కెరన.

† 1:11 1:11 ఆదికాండుమ్ 4:1-16. ‡ 1:11 1:11 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:15 దెక. బిలామ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసా జలెకి, చెత్తర్ తప్పుల్ కెర్లె. ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు మార్కున కెరుక ఉచర్లొ, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక విరోదుమ్ తిల మాన్సుల్ “డబ్బుల్ దెమ్దె” మెంతికయ్, జా డబ్బుల్ ఆనకయ్ ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి కోడు పిట్టవుక ఉచర్లొ, సంక్యాకాండుము 22:2-35, 31:16. వడ్డొ, బొమ్మల్క బలి దిలిసి ప్రెజల్ కంక సికడ్లొ, చి ప్రెజల్ లంజె జతి రితి సికడ్లొ, డీసయ్లిసి 2:14. § 1:11 1:11 సంక్యాకాండుము 16:1-35. * 1:11 1:11 కోరహుక చి జోవయించ సగుమ్జిన్ మాన్సుల్క బుయి గిడ గెలన్, చి జోవయించ అన్నె సగుమ్జిన్ మాన్సుల్ ఆగిక డడ్డయ్ గెల. † 1:12 1:12 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:13. ‡ 1:12 1:12 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:17 దెక. § 1:12 1:12 మాములుమ్ మొర్కుకి తయెదె, ఆకర్చి మొర్కుకి తయెదె. ఆకర్చి మొర్కు మెలె, ప్రబుక విరోదుమ్ జలన వెల్లి ఆగి గొయ్తె సిచ్చ జతిసి, ఈంజ. డీసయ్లిసి 2:11, 20:6, 14 చి 21:8 దెక. మెలె, మొర్లొ రూకు రిత జా, పలితుమ్ దెర్లి నాయ్, చి జేవ్ పలితుమ్ దెర్లిన్చి రుజ్జు డీసిలి వడ్డొక ఉట్టి. జా పూర్తి మొరుల. * 1:13 1:13 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 2:17. † 1:17 1:17 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 3:2 దెక. ‡ 1:18 1:18 పేతురు రెగిడ్లి 2 నంబర్ ఉత్తమ్ 3:3 దెక.

దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తిక ప్రార్థన కెర.
 21 దేముడుచి ప్రేమ ఇండుక దెకన. పరలోకుమ్తె
 బెద కెయఱ తెయఱ జితి వరుమ్ అమ్చొ
 ప్రబు జలో యేసుక్రీస్తు జర్గు కెరై ఎదక, జాక
 నిదానుమ్ రక. 22 పడ్డొ, సగుమ్జిన్ అన్మానుమ్
 జా అస్తి. జోవయించి ఉప్పిరి కన్కారుమ్ జా,
 సత్తిమ్ దెకవ. 23 సగుమ్జిన్క ఆగి తెంతొ ఉర్లిల్
 రితి సయ్తాన్చి తెంతొ రచ్చించుప కెర, పడ్డొ,
 సగుమ్జిన్క, జోవయించి పాపుమ్తె నే బెదితి రితి
 జాగర్త తా, బియఱ జోవయింక కన్కారుమ్ దెక.

ఆకర్ కోడు

24 జలె, తుమ్ పాపుమ్తె అన్నె నే సేడ్డి రితి
 తుమ్క రకుక తెర్లొ, జోవయించి పరలోకుమ్చి
 ఉజిడతె తుమ్ పొరపాట్ నెంతె సర్ల తెన్ జోచి
 మొక్కె టీవ్తి రితి దొర్కు జలిసి జెయిమ్ కెరుక
 తెర్లొ 25 ఎక్కిలో దేముడు జలో, అమ్చొ ప్రబు
 జలో యేసుక్రీస్తుచి అత్తి అమ్క రచ్చించుప కెర్లొసొ
 జలో దేముడుక పరలోకుమ్చి ఉజిడి, గవురుమ్,
 అదికారుమ్, సెక్తి, కిచ్చొ నెంజిలి అగ్గె తెంతొ తా,
 అప్పె కి, కెయఱ తెయఱ కి నే పిట్ట తవున్!
 ఆమేన్!

ప్రకటన పుస్తకము జర్గు జంక తిలిసి దేముడు బారిక్ జలో యోహానుక డీసయ్లీసి

మొదొల్ కోడు

1 యేసుక్రీస్తు, జోచ సేవ కెర్తనక దెకవుక మెన బే బేగి జర్గు జంక తిలిసి దేముడు అబ్బొసి జోక దిలన్. బే బేగి జర్గు జంక తిలిసి జా ఎత్కి, జోచో సేవ కెర్తొసా యోహానుక జోచో దూతచి అత్తి డీసవ దిలయ్. 2 జలె, దేముడుచి ఈంజ కబుర్చి రిసా, యేసుక్రీస్తు దెకయ్లీ ఈంజ సాచిచి రిసా, జా ఎత్కి దెకిలిన్చి రిసా యోహాను ఇన్నె సాచి రెగిడ్తసి. 3 జర్గు జంక తిలిన్చి ఈంజ కబుర్ అన్నె కో సదు కెరుల గే, ఇన్నెక కో సూన ఇన్నె సంగిల్ రితి కెరుల గే, జోక చెంగిలి. కిచ్చొక మెలె, ఈంజ జర్గు జంక దెర్తి సమయ్యమ్ పాసి జా జెతయ్.

4 ఆసియా ప్రదేసిమ్చ *సత్తు †సంగుమ్లచక ఆవ్ యోహాను కిచ్చొ కబుర్ రెగిడ్తసి మెలె, కెయ్త తెయ్త తిలొసా, తతోసా, జెంక తిలొసా తెంతో, పడ్డో జోచి సింగాసనుమ్చి పురెతో తతా ‡సత్తు ఆత్మల్ తెంతో, 5 పడ్డో నంపజతి సాచి నిదానుమ్తె ఇండ, మొర అన్నె జీవ్ జతసక తొల్పూర్ జతో, ఒండి లోకుమ్చ రానల్క ఏలుప కెర్తొ యేసుక్రీస్తు తెంతో దయ, సేంతుమ్, తుమ్చి ఉప్పిరి తవున్. యేసుక్రీస్తు అమ్క ప్రేమ కెర, జోచి మొర్చిచి అర్చితుమ్ జలి సాంత లొయి సువడ కెర, అమ్చ పాపల్చి సిచ్చ తెంతో అమ్క విడ్డల్ కెర్లన్. 6 జో అమ్క జోచో దేముడు జలో జోచో అబ్బొన్చి రాజిమ్, పూజర్లు జతి రితి, సేవ కెరుక మెన జో జర్గు కెర అస్సె. జా ఎత్కిచి రిసా జో యేసుక్రీస్తుక కెయ్త తెయ్త గవురుమ్ అదికారుమ్ తవున్! †ఆమేన్! 7 ఈందె, మబ్బుల్ తెన్ జో పరలోకుమ్ తెంతో అన్నె ఉత్త జెయెదె, చి ఎత్కి అంకివో జోక దెకుల. జోక మార్లస ఎత్కిజిన్ కి. అన్నె జోక అగ్గె మార తిలన్

* **1:4** 1:4 యూదుల్ తెన్, 'సత్తు' మెలి నంబర్క కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, పూర్తి తిలిసి ఇన్నె దొన్నెచి తిన్ని నంబర్లు అద్యయల్తె ఏక్ సత్తు సంగుమ్లుచ నవ్వొ దెర జోవయింక ఎక్కెక్ కబుర్లు సంగెదె, గని ఏక్ వేల ఈంజ 'సత్తు' నంబర్ ఒండి లోకుమ్చ నంపజలనచ సంగుమ్లు మొత్తుమ్క కి ఏక్ టాలి జయెదె. † **1:4** 1:4 'సంగుమ్' మెలె, ఏక్తెచ నంపజలన మొత్తుమ్క 'సంగుమ్' మెనుక జతయ్. ‡ **1:4** 1:4 సత్తు ఆత్మల్ మెలె, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక సంగితయ్. ఇన్నె సత్తు మెలె, పూర్తి తిలిన్చి అర్దుమ్ కి, పూర్తి సత్తిమ్ తిలిన్చి అర్దుమ్ కి తయెదె. పూర్తి సెక్తి తిలిన్చి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె. పడ్డో ఒండి లోకుమ్తె తిలిసి ప్రబుచి ఆత్మ దెకిలిన్చి అర్దుమ్ కి ఉచరుక జయెదె; జెకర్యా 4:10. § **1:6** 1:6 ఎబ్లి బాన తెన్ ఇన్నె 'ఆమేన్' మెనుల. జా కోడుచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, 'తెద్దిలి!'. 'జర్గు జవున్!' * **1:7** 1:7 ఎబ్లి బాన తెన్ 'ఆమేన్!' మెనుల. కుపియ బాన తెన్ తెదిలి మెన సవుల † **1:11** 1:11 నెంజెలె 'వెల్లి పుస్తకుమ్'. జేవ్ పొదులె ఏక్ వెల్లి పుస్తకుమ్తె రెగ్గ, సదు కెర తియ తతి పొది, సుట్టుప కెర తియ తవుల. ‡ **1:13** 1:13 దానియేలు 7:13, 14. § **1:13** 1:13 యూదుల్చి అలవాట్ తెన్ దసా దిగిల్ పాలుమ్ చి బజార్ రగుమ్ పట్ట, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక ఎత్కిక వెల్లి పూజరి జలో కేన్ జవున్ మాన్సు గలన బందన తయెదె. ఇన్నె, యేసుక 'జో ముక్కిమ్ జలో పూజరి' మెన ఈంజ టాలి రుజ్జు దెకయ్తయ్. * **1:14** 1:14 దానియేలు 7:9.

జలె 'బలే తప్పు కెర్లమ్' మెన ఒండి లోకుమ్చ సెకుమ్లుచ మాన్సుల్ ఏడుకుడు జవుల. దస్సి జర్గు జవున్! *ఆమేన్!

8 కెయ్త తెయ్త తిలొసా, తతోసా, జెంక తిలొసా, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలొ ప్రబు జలో దేముడు, జొయ్యి మొదొల్ జొయ్యి ఆకర్ మెన అర్దుమ్ జలి, "ఆవ్ అల్పా, ఆవ్ ఓమెగ" మెన సంగితయ్.

పత్మాన్ డిబ్బుతె యోహాను తిలి పొది యేసుప్రబు డీసిలిసి

9 ఆవ్ తుమ్చో బావో జలో యోహాను, జలె, యేసుచి తెడి తుమ్చి తెన్ ఈంజ కాలుమ్చ బాదల్ సేడ తుమ్చి తెన్ ఓర్పుప జతసుమ్. తుమ్చి తెన్ యేసుచి తెడి జోచి రాజిమ్తె, బెద ఏలుప కెర్తసుమ్. జలె, ఆవ్ యోహాను, దేముడు దిలి సుబుమ్ కబుర్, యేసుచి రిసాచి సాచి, సూనయ్తె తిలి రిసా జేలి జా పత్మాన్ డిబ్బుతె తిలయ్. 10 ఒత్త తిలె, ప్రబుచి బక్తి కెర్తి సెలవ్ కడన్చి దీసి, దేముడుచి జో యేసుప్రబుచి ఆత్మతె అంచి ఆత్మ తెన్ ఆవ్ బెరవ తిలి పొది, అంచి పడ్డో, నప్పిర్మూరిచి అవాడ్ కిసి గట్టిజ జయెదె గే, దస్సి ఏక్ ఒగ్గర్ అవాడ్ సూన్లయ్. 11 "తుయి అప్పె కిచ్చొ దెకితె గే, ఏక్ †పుస్తకుమ్తె రెగ్గ, నంపజలనచ ఆవ్ సంగిత సత్తు సంగుమ్లుతె తెద్రవు. ఎపెసు, స్పూర్లు, పెర్లము, తుయత్తెర, సార్దీన్, పిలదెల్చియ, అన్నె లవొదికయ పట్టుమ్తెచి సత్తు సంగుమ్లుతె తెద్రవు" మెన జా అవాడ్ అంక సంగిలన్.

డీసన్ సేడ్లిసి

12 తెదొడి అంక జా కోడు సంగిలి అవాడ్ తిలొసాక దెకుక మెన, ఆవ్ పసిల్లె, సత్తు దివ్వొ తిత బజర్క తెయార్ కెర్ల తంబల్ దెకిలయ్. 13 జేవ్ తంబల్చి నెడ్మె ఎక్కిలొ టీవోజ తిలొ. జో కిసా తిలొ మెలె, ‡మాన్సు జా జెర్మిలొ రిలొ డీస, చట్టె పావెతి దిగిల్ లాల్చి గలన తా, గుండె బజర్చి పట్ట. †బందన తిలొ. 14 జోచి *బోడిచి సెండి, పూర్తి చొక్కిలి ఊలుచి ఎదిలి, మంచుచి ఎదిలి చొకు తయెదె.

జోచ అంకివో, ఆగివో లగిలి రితి తిల. 15 జోచ చట్టో, ఆగితె డడ్డ దగదగాల్లు మెర్లువ జతి కంచుచి రితి తిల. జోచి అవాడ్, వెల్లి బూరుమ్చి పాని నూఁయి జతి అవాడ్చి రితి బడబడాల్లు జయెదె. 16 జోచో ఉజిల్ అత్తి సత్తు సుక్కల దెర తిలన్, చి జోచి చోడి తెంతో దొన్ని పక్కలె వాండి తిలి కండా బార్ జతె తిలి, చి జోచి మొకొమ్, పొద్దు పూర్తి సత్తు తెన్ ఉజిడి లగితె పొది కీసి తయెదె గే, దస్సి జలె.

17 జోక దెకిల్ బేగి, మొర్లో రితో జా జోచి చట్టె సేడ గెలయ్. గని జోచో ఉజిల్ ఆత్తు తెన్ అంక చడ, అంక కిచ్చో మెలన్ మెలె, “తుయ్ బి నాయ్. ఆవ్ తొలితొచో కి ఆకర్చో కి. 18 ఆవ్ జివ్ తిలోసా జివ్ దెతొసా. ఆవ్ మొర్లయ్, గని అన్నె జివ్ జా కెయఁక తెయఁక జిచ్చి తయిందె, అన్నె మొర్లుక చి మొర్లన్క రకితి టాన్కచి †తాలుమ్ అంచి అత్తి అస్సె. 19 జాకయ్ తుయి కిచ్చో అప్పె దెకితసి గే, రెగుడు. అప్పెచి కి పడ్డొక జర్లు జంక తిలిసి కి. 20 పడ్డొ అంచో ఉజిల్ అత్తి తిల సత్తు సుక్కల్, చి బజర్క తెయార్ కెర్ల సత్తు దీవుకంబల్చి అర్దుమ్, సత్తు సుక్కల్ సత్తు సంగుమ్లుచ దూతల్ జవుల, చి సత్తు దీవుకంబల్, జేవ్ సత్తు సంగుమ్లుయి జవుల” మెలన్.

2

ఎపెసు పట్టుమ్తెచ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

1 “ఎపెసు పట్టుమ్చ సంగుమ్చో దూతక ఇసి మెన రెగుడు. *సత్తు సుక్కల్ జోచి ఉజిల్ అత్తి దెరితో, దివ్వో తిత సత్తు బజర్చ తంబల్చి నెడిమి బులితొసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చో మెలె, 2 †తుచి కమొ కీసచ గే, తుయి అంచి కామ్ కెర కెర ఓర్పువ జా నిదానుమ్ తతిసి ఆవ్ జాని. మెలె, పాపుమ్తె ఇండిత మాన్సుల్క తుయి సంగుమ్తె నే బెదవంతె, ‘క్రిస్తుచ బారికుల్ ఆమ్’ మెన అబద్దుమ్క సంగిత గార్ మాన్సుల్క పరిచ్చ కెర, ‘క్రిస్తుచ నెంజితి’ మెన తుమ్ రుజ్జు కెర్లిసి కి ఆవ్ జాని. 3 అంచి నావ్చి రిసా తుమ్ ఒగ్గర్ నిదానుమ్ తెన్ ఓర్పువ జా అన్మానుమ్ నే జలిసి ఆవ్ జాని.

4 “గని తుచి ఏక్ తప్పుచి రిసా అంక కిచ్చో బాద అస్సె మెలె, కిచ్చో తీర్పు సంగుక అస్సె మెలె, అంచి

రిసాచి తుచితె తిలి తొలితొచి ప్రేమ పచ్చ ముల దిలదు. 5 జాకయ్, అగ్గె కీసి అంక ఒగ్గర్ ప్రేమ కెర్తె తిలదు, అప్పె కీసి అస్సున్ గే ఉచర. అప్పెచి తప్పు ఒప్పన వెట్టి దుకుమ్ జా, తుమ్ తొలితో నంపజలి పొది ఇండిలి ప్రేమ కమొ అప్పె తెంతో అన్నె ఇండ. నెంజిలె, జా తప్పు ఒప్పన చెంగిల్ జతి రితి తుమ్ మార్పువ నే జలె, తుమ్తె ఆవ్ జా కెర, తుమ్చి దీవుకంబుమ్ ఉర్ల వెంట గెలిందె. 6 జలె తుమ్తె చెంగిల్ కామ్ ఏక్ అప్పెక అస్సె. కిచ్చో మెలె, జేవ్ ‡‘నీకొలాయితులు’ మెలసచ కమొ దూర్ కెర్తసు. ఆవ్ కి ఎద్దరె నెసిత కమొ తూమ్ కి నెసితసు.

7 “జలె, సంగుమ్ల్క కీదేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు ఇన్నెతెన్ కిచ్చో సంగితయ్ గే, కంగ్గో తిలోసా సూన్తు. కో అంచి పరిచ్చతె జీనుల గే, దేముడుచి పరలోకుమ్చి తోటతె తిలి జివ్ దెతి రూక్చ పండ్లు కంక దెయిందె.

స్మార్లు పట్టుమ్చ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

8 “పడ్డొ స్మార్లు పట్టుమ్చ సంగుమ్చో దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

“తొలితో తిలో, ఆకర్క తిలో మొర అన్నె జివ్ జలోసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చో మెలె, 9 తుమ్ సేడ్డ అల్లర్, తుమ్ బీద తిలిసి ఆవ్ జాని. బీద జలె కి, ఆత్తుక సామ్సారుమ్ జా అస్సున్. పడ్డొ ‘యూదుల్ ఆమ్’ మెనన సత్తిమ్చ యూదుల్ నెంజిలన; సయ్తాన్చి సంగుమ్తె బెదితన జేవ్; జలె, తుమ్క దూసుప కెర్లిసి ఆవ్ జాని. 10 తుమ్ అప్పె సేడుక తిల అల్లర్చి రిసా తుమ్ బియఁ నాయ్. ఈందె, తుమ్తె సంగుమ్జిన్ పరిచ్చ జతి రితి, సయ్తాన్ జోక జేల్తె గలెదె, చి దెస్సు పొదుల్క అల్లర్ తెన్ తస్తె. మొరుక జలెకి తుమ్ నిదానుమ్ తా, చి తుమ్ జీన పరలోకుమ్తె తుమ్ కెయఁక తెయఁక జింక మెన బవుమానుమ్ దెయిందె.

11 “సంగుమ్ల్క అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు ఇన్నెతెన్ కిచ్చో సంగితయ్ గే, కంగ్గో తిలోసా సూన్తు. ఈంజ లోకుమ్తెచ అల్లర్తె కో అంచి ఆత్మసెక్కిక జీనుల గే, జా అన్నెక్ మొర్లు, సయ్తాన్తె సిచ్చ జతి మొర్లు, జోవయింక తయె నాయ్.

† 1:18 1:18 మెలె, మాన్సు ఒత్త తంక, నెంజిలె విడ్డల్ జా పరలోకుమ్తె నెంజిలె ఆగి గొయితె గెచ్చుక సెలవ్ దెతి సెక్కి కచి మెలె, యేసుచి.

* 2:1 2:1 1:20 దెక. † 2:2 2:2 దొన్నిచి తిన్ని నంబర్లు అద్యయల్తె ‘సత్తు సంగుమ్లుచ దూతల్క’ మెన ఎక్కెక్ కబుర్లు జోవయింక రెగ్ల అస్సె. ఎత్తి సంగుమ్చో దూతక ఏక్ కబుర్. గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ ‘డిసయ్లిసి’ మెలి పుస్తకుమ్తె ఈంజివ్ సత్తు కబుర్లు రెగ్లిన్తె ఎత్తి కబుర్తె ‘తుయ్’, ‘తుచి’, ‘తుక’ మెల కొడొ రెగ్ల అస్సె. గని ఎత్తి సంగుమ్చో దూత జోవయించి సంగుమ్చ మాన్సుల్ మొత్తుమ్క టాలి రితి జయెదె మెన, తుక తుమ్, తుచి తుమ్చి, తుకక ‘తుమ్క’ మెన రెగ్ల అస్సుమ్. దస్సి 2:2 కోడుతె తుచ కమొక ‘తుమ్చ కమొ’ మెన, 2:3 నంబర్ కోడుతె తుయి ఒగ్గర్ తెన్ నిదానుమ్ ఓర్పువ జా అన్మానుమ్ నే జలిన్క తుమ్ ఒగ్గర్ తెన్ నిదానుమ్ ఓర్పువ జా అన్మానుమ్ నే జలిసి మెన రెగ్ల అస్సుమ్. దొన్నిచి తిన్ని నంబర్లు అద్యయల్ మొత్తుమ్తె ఈంజ సామ్మమ్ కెర అస్సుమ్. ‡ 2:6 2:6 ఏక్ వేల బిలామ్ సికడ్లిసి; మెలె, బొమ్మల్క దిలిసి కతిసిచి లంజె కమొతె బెదితిసి; జేవ్ నీకొలాయితులు సికడ్ల. 2:14, 15 దెక. § 2:7 2:7 మెలె, దేముడు అబ్బోన్చి యేసుచి ఆత్తు.

పెర్లము పట్టుమచ సంగుమ్చక చి ఉత్త్రమ్

12 “పడ్డో పెర్లము పట్టుమతెచ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

“దొన్ని పక్కలె వాండి కెర్లి కండా దెర్లొసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చొ మెలె, 13 తుమ్ జితిసి కేనె గే జాని. కేనె మెలె, సయ్తాన్చి సింగాసనుమ్ తిలిన్తెయి. అంచి నావ్ డిట్టుమ్ దెరన్తను, పడ్డో అంక నిదానుమ్ నముకుమ్ తిలొ అంచి సాచి సంగితె తిలొ అంతిపయను బులె తిలి పొది కి, తుమ్చి నెడిమి సయ్తాన్ జితిన్తె జో అంతిపయను జేవ్ మార్లె కి, అంచి రిసాచి తుమ్చి నముకుమ్ ఒప్పునుక ములున్ నాయ్. 14 గని, తుమ్ కెర్త సగుమ్ తప్పుల్చి రిసా అంక బాద, తీర్పు సంగుక అస్సె. కిచ్చొ మెలె, తుమ్చి తెన్ బెదిలస సగుమ్జిన్ బిలామ్ సికడ్డిసి సిక ‘చెంగిలి’ మెంతతి. అమ్చ ఇస్రాయేలులు దేముడుక సత్తిమ్ ఇండితిసి పిట్టయ్తి రితి, బొమ్మల్క దిలిసి కంక చి లంజె కమొతె బెదుక బాలాకుక *బిలామ్ సికడ్డిన్. 15 దస్సి, ‘నికొలాయితులు’ మెలస సికడ్డిసి నంప కెర్తస సగుమ్జిన్ తుమ్తె అస్తి. 16 జాకయ్, తుమ్ తప్పు జలిసి ఒప్పున, పెట్టి దుకుమ్ జా, జా తప్పుల్ ముల. నెంజిలె, బే బేగి తుమ్తె జా కెర, అంచి చోడి తెంతో బార్ జలి †కండా తెన్ జేవ్ మాన్సుల్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరిందె.

17 “సంగుమ్లక దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్గొ తిలొసా సూన్తు. ఈంజ లోకుమ్ సికడ్డిన్చి ఉప్పిరి కో జీనుల గే, లుంకిల్ రితి తిలి పరలోకుమ్ తెంతో ఆవ్ సువితి ‘మన్నా’ మెలి అన్నిమ్ జోక దెయిందె, చి అన్నె కిచ్చొ దెయిందె మెలె, జోక ఎక్కెక్క చొక్కిల పత్రల్ దెయిందె. జోతె ఎత్తి మాన్సుక జోచి పత్రె, జోక నొవి నావ్ రెగ్గ దెయిందె. కేన్ నావ్ కక్క దెయిందె గే, ఎక్కి జోకయ్ సొంత ఎర్కె జయెదె, గని అన్నె కక్కయ్ నాయ్.

తుయత్తెర పట్టుమతెచ సంగుమ్చక చి ఉత్త్రమ్

18 “పడ్డో తుయత్తెర పట్టుమచ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

“ఆగి లగిత రిత అంకివొ తిలొ, దగదగాల్పు మెర్పుప జతి కంచు డిస్త రిత చట్టొ తిలొ, దేముడుచొ పుత్తుసి తుమ్క సంగ తెద్రయ్త కొడొ ఈంజేవ్.

19 “తుమ్ కెర్త కమొ, తుమ్చి ప్రేమ, తుమ్చి నిదానుమ్చి నముకుమ్, తుమ్చి సేవ, బాదల్

ఓర్పుప జతి తుమ్చి నిదానుమ్, పడ్డో తుమ్ తొలితో నంపజలి కంట, తుమ్ అప్పె అన్నె ఒగ్గర్ చెంగిల కమొతె ఇండితిసి ఆవ్ జాని. 20 గని తుమ్చి రిసా అంక కిచ్చొ బాద, కిచ్చొ తీర్పు సంగుక అస్సె మెలె, ‘దేముడుచ కబుర్లు సంగితిసి ఆవ్’ మెన ఆరి సంగుమ్తె తేర్బోద యెజెబెలు అంచ సేవ కెర్తసక పాపుమ్ సికడ్డికి, తుమ్ తీర్పు నే సంగితె తుక్కె తత్తను. అమ్చ సేవ కెర్తస లంజెతె గెతి రితి, బొమ్మల్క దిలిసి కతి రితి, జా సికడ్డయ్. 21 జాక ‘తప్పు ఒప్పున పెట్టి దుకుమ్ జా, జా పాపుమ్ ముల్పు’ మెన అగ్గెయ్ తెంతో జాక అవ్కాసుమ్ దా అస్సి, గని జాచి లంజెచి రిసా విసారుమ్ కి జయె నాయ్. 22 ఈందె, జాక జబ్బు తెద్రయిందె, చి జాచి తెన్ లంజె జతస ఎత్తిజిన్క గొప్పు అల్లర్ సేడయిందె. జాచ కమొ, జా కెర్లిన్చి రిసా, జాచి దుకుమ్ జా నే ములిలెగిన, 23 పడ్డో, జాచ బోదల్ జల జాచ కోడు సూన్లసక మొర్ను లయడిందె. దస్సి సిచ్చ కెర్లె, ఎత్తి సంగుమ్చ కిచ్చొ చినుల మెలె, ఎత్తి మాన్సుచి బుద్ది, ఎత్తి మాన్సుచి పెట్టి తిలిసి ఆవ్ దెకితిసి సికుల, చి తుమ్తె ఎత్తి మాన్సుచ కమొ ఎద తుమ్క తీర్పు జర్గు కెరిందె మెన చినుల.

24 “గని, తుమ్ తుయత్తెరచి నంపజలసతె కో జా వెర్రి సికితిన్తె బెదున్ నాయ్, అన్నె ‘సయ్తాన్చి గుట్టు’ మెన జేవ్ సగుమ్జిన్ సికయ్తిసి కో సికున్ నాయ్. తుమ్కయ్ కిచ్చొ మెంతసి మెలె, తుమ్క కిచ్చొ వేర జాడు వయడుక నెసి. 25 గని ఆవ్ అన్నె జెతె ఎదక తుమ్క తిలి ప్రేమ నిదానుమ్, ఆవ్ తుమ్క దిలి కిచ్చొ అస్తి జలెకి డిట్టుమ్ దెరన. 26 కో జీన ఆకర్ ఎద అంచ కమొ నిదానుమ్ ఇండుల గే, అంక నేన్ల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి జోవయింక అదికారుమ్ దెయిందె. 27 జో నిదానుమ్ తిలస గొవుడుచి ఇనుముడండొ దెరన్లి రితి గేడివొ పుట్టయ్లి రితి కెర, అంక నేన్లసచి సెక్తి పాడ్ కెర్లి రితి కెర, జోవయింక ఏలుప కెరుల. దేముడు అబ్బొ కీసి అంకయ్ అదికారుమ్ దా అస్సి గే, దస్సి జో నిదానుమ్ తిలసకయ్ ఆవ్ అదికారుమ్ దెయిందె, 28 చి ముక్కిమ్ జలి పెందలెచి ఒగ్గర్ ఉజిడి దిలి ‡సుక్కో జోక దెయిందె.

29 “సంగుమ్లక అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్గొ తిలొసా సూన్తు.

3

సార్దీన్ పట్టుమచ సంగుమ్చక చి ఉత్త్రమ్

* 2:14 2:14 సంక్యాకాండుము 22:1-35, 25:1-2, 31:16. † 2:16 2:16 ‘యేసుచి చోడి దెర్లి కడ్డుమ్’ మెలె, జో తీర్పు కెర్లె కోడు. ఎబ్రియల్ 4:12. ‡ 2:28 2:28 డిసయ్లిసి 22:16 దెక.

1 “సార్దీస్ పట్టుమచ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

“దేముడుచ *సత్తు ఆత్మల్ తిలో †సత్తు సుక్కల్ దెర్లోసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చొ మెలె, తుమ్చ కమొ ఆవ్ జాని. తుమ్క ‘జివ్వి అస్తి’ మెన మాన్సుల్ ఉచర్తతి, గని తుమ్ మొరయ్ అస్సున్. 2 తుమ్ చెర్లోయ్ జా, చి మొర్లి రితి నే మొర ఇదిలిదిల్ సేసిలితె డిట్టుమ్ కెరన. కిచ్చొక మెలె, తుమ్చ కమొ ‘అంక దేముడుచి మొక్కె పూర్తి చెంగిల్చ నెంజిలి’ మెన దెక అస్సి.

3 “జాకయ్, తుమ్క అగ్గె దిలిసి, తుమ్ సూన నంపజలిసి, గుర్తు కెరన, పోసన, తుమ్చి తప్పు ఒప్పున పెట్టి దుకుమ్ జా తప్పు ముల. తుమ్ ఇసి చెర్లోయ్ నే తిలె, జలె, అవ్ చోర్ రితి జా జెయిందె, చి కేన్ గడియక తుమ్తె జెయిందె గే, తుమ్ నేన్సు.

4 “జలె, ఒత్త సార్దీస్తె తుమ్తె, జోవయించ పాలల్ ముర్కి నే కెరన్లన సగుమ్జిన్ అప్పెక కి అస్తి. జేవ్, జలె, అంచి పరలోకుమ్చి ఉజిడతె బెదుక జేవ్ విలువ మెలి రితి ఆవ్ దెకితసి, చి చొక్కిల పాలల్ గలన అంచి తెన్ ఇండుల. 5 కో దస్సి జీనుల గే, దస్సి జోక చొక్కిల పాలల్ దెయిందె, చి గలనుల, చి పరలోకుమ్తె బెదితనచ నవ్వొ ఆవ్ రెగిడ్లి పుస్తకుమ్తె జోచి నావ్ ఆవ్ వుంచి నాయ్. అంచొ అబ్బొ జలొ దేముడుచి మొక్కె కి జోచ దూతల్చి మొక్కె కి ‘జోచి నావ్ అస్సె’ మెన ఒప్పుందె.

6 “సంగుమ్ల్క దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్గొ తిలోసా సూన్తు.

పిలదెల్పియ పట్టుమచ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

7 “పిలదెల్పియ పట్టుమచ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు. పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలో, సత్తిమ్ తిలో, దావీదు రానొచి తాలల్ దెరితొ, జో ఉగిడ్లి కో డంకుక నెత్తిర్తి, జో డంకిలె కో ఉగుడుక నెత్తిర్తి, జో తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చొ మెలె, 8 తుమ్చ కమొ ఆవ్ జాని. ఈందె, తుమ్క ‘పెసుత్’ మెన ఉగ్గి జలి కెప్పి తుమ్చి మొక్కె ఉగ్గ దా అస్సి. కో జాక డంకుక నెత్తిర్తి. తుమ్క సెక్తి ఒగ్గర్ నాయ్ మెన ఆవ్ జాని. జలెకి, అంచి కోడు నిదానుమ్తె ఇండ అస్సున్, చి అంచి నావ్చి మరియాద్ కడ్లి రితి కెర్ను నాయ్. 9 ఈందె, ‘యూదుల్ అమ్’ మెన అబద్దుమ్క సంగిత, నిజామ్చ యూదుల్

నెంజిల, నయ్తాన్చి సంగుమ్తె బెదితనక కిచ్చొ కెరిందె మెలె, తుమ్చి చట్ట జేవ్ సెర్ను నేడ్డి రితి జర్గు కెరిందె, చి తుమ్క ఆవ్ ప్రేమ అస్సి మెన జేవ్ జాన్సి రితి కెరిందె.

10 “ఆవ్ సంగిలి రితి తుమ్ నిదానుమ్క ఎత్తి ఒర్నుప జా అస్సున్చి రిసా, బూలోకుమ్తె జిత మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క పరిచ్చొ కెర్తి కాలుమ్చి బాద తుమ్క పిట్టయిందె. 11 ఆవ్ బే బేగి అన్నె జెయిందె. తుమ్క తిలిన్ నిదానుమ్ తెన్, డిట్టుమ్ దెరన; తుమ్చి బవుమానుమ్ కో కి నే ఉర్లితి రితి తా. 12 కో జీనుల గే, అంచొ దేముడుచి పరలోకుమ్చి గుడితెచ టీవో కెల స్తంబుమ్ జేవ్ జతి రితి కెరిందె. జోచి జా దేముడుచి గుడిక జేవ్ కెయ్, ములితి నాయ్. అంచొ దేముడుచి నావ్, పడ్డొ జో అంచొ దేముడుచి పట్టుమ్చి నావ్; మెలె, అంచొ దేముడు తెంతొ పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త జెతికయ్ నొవి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చి నావ్; పడ్డొ అంచి సొంత నొవి నావ్, జేవ్ జిన్తనచి ఉప్పిర్ రెగిడిందె.

13 “సంగుమ్ల్క అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చొ సంగితయ్ గే, కంగ్గొ తిలోసా సూన్తు.

లవొదికయ పట్టుమచ సంగుమ్చక చి ఉత్తమ్

14 “లవొదికయ పట్టుమ్చొ సంగుమ్చొ దూతక ఇసి మెన రెగుడు.

‡ “అమేన్’ మెలొ, నిదానుమ్ తిలో, సత్తిమ్ సాచి జలొసా, దేముడు జెర్మయ్లిసి ఎత్తిక ఆదారుమ్ తిలోసా తుమ్క సంగిలిన్ కిచ్చొ మెల, 15 “తుమ్చ కమొ ఆవ్ జాని. తుమ్ ఉసుమ్ రితి నాయ్, సీడొ రితి నాయ్! తుమ్ ఉసుమ్ తంక అంచి ఆన. నాయ్ మెలె, సీడొ జలె, సీడొ మెనుక జతి. 16 జలె, తుమ్క ఉసుమ్ మెనుక నెంజె, సీడొ మెనుక నెంజె, గని దొన్నిచి నెడిమి తా, ‘చెంగిల్ అస్సుమ్’ మెన దస్సి తత్తసుచి రిసా తుమ్క అంచి చొండి తెంతొ తుంక గెలిందె.

17 కిచ్చొక మెలె, ‘సామ్సారుమ్ జా అస్సుమ్, చెంగిల్ జా అస్సుమ్, చి అమ్క కిచ్చొ కొత్తు నాయ్’ మెన తుమ్ ఉచర్లెకి, ఆత్మక దెకిలె, తుమ్ బాద తెన్, నిస్కారుమ్ జా, బీద జా, గుడ్డి జా, డుమ్డయ్ జా అస్సున్ మెన నేన్సు.

18 “జాకయ్, తుమ్క ఆవ్ కిచ్చొ బుద్ది సంగితసి మెలె, తుమ్ సామ్సారుమ్ జతి రితి, అంచి ఆగితె డయ్ పూర్తి చెంగిల్ కెర్లి బజరి గెనన. తుమ్ డుమ్డయ్ తతిసి నే డిస్తి రితి గలనుక మెన ఆవ్ దెత చొక్కిల పాలల్ గెనన, చి తుమ్చ అంకివొ చెంగిల్ జా డిస్తి రితి, కాటిక అంచితె గెనన. 19 ఆవ్ కక్క ప్రేమ అస్సి గే, జోచి తప్పుల్చి రుజ్జు దెకవ,

* 3:1 3:1 1:4 చి ఎట్టాచి కోడు దెక. † 3:1 3:1 1:20చి ఎట్టాచి కోడు దెక. ‡ 3:14 3:14 మెలె, సత్తిమ్ కెర్తి, నిజామ్ తిలో, ఎత్తి జర్గు కెర్తోసా.

‘సమయుమ్ తెన్ని బుద్ది జతు’ మెనయ్ సిచ్చ దెతసి. జాకయ్, చెంగిల్ జంక ఆస జా, తుమ్చ తప్పుల్ ఒప్పన, పెట్టి దుకుమ్ జా, జా తప్పుల్ ముల. ²⁰ ఈందె, తుమ్చి కెప్పి ఇత్తల్తో ఆవ్ టీచోజ పెట్టసి. తుమ్తె కో అంచి అవాడ్ సూన కెప్పి ఉగుడుల గే, జోచి తెడి జా పెన జెయిందె, చి జోతెన్ అన్నిమ్ కయిందె, చి జో అంచి తెన్ అన్నిమ్ కయెదె. ²¹ కో జీనుల గే, ఆవ్ కిసి జీన కెర అంచో అబ్బో జలో దేముడుచి సింగాసనుమ్తె జో తెన్ బెద వెన అస్సి గే, దస్సి, జేవ్ అంచి తెన్ అంచి సింగాసనుమ్తె వెసుక మెన, వరుమ్ దెయిందె.

²² “సంగుమ్లక్ అమ్చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చో సంగితయ్ గే, కంగ్గో తిలోసా సూన్తు.”

4

పరలోకుమ్తె సిజాసనుమ్

¹ ఇన్నెచి పడ్డో ఆవ్ దెకిలయ్, పరలోకుమ్తె వెసితి కెప్పి ఉగ్గి జా అస్సె! అన్నె, అగ్గె తొలితో ఆవ్ సూన్లి *అవాడ్ నప్పిర్మూరిచి అవాడ్చి రితి ఎక్కిలోచి అవాడ్, అంక, “ఇత్తల్ వెగ జే, చి ఇన్నెచి పడ్డొక కిచ్చో జర్గు జంక అస్సె గే, తుక దెకయిందె” మెన సంగిలన్. ² సంగిల్ బేగి, దేముడుచి యేసుచి ఆత్మసెక్తిక ఒత్త పరలోకుమ్తె తిలయ్, ఒత్త ఏక్ సిజాసనుమ్ అస్సె, చి సింగాసనుమ్తె ఎక్కిలో వెన అస్సె! ³ జో ఒత్త వెసిలోసా కిసి డీసిలన్ మెలె, వజ్రుమ్చి రితి చోకు, చి రితి ఎరన ఉజిడి లగిలన్, చి సిజాసనుమ్చి సుట్టునంత పచ్చన రంగుచి దూన్చి ఉజిడి లగితె తిలి.

⁴ జా సింగాసనుమ్చి సుట్టునంత అన్నె విస్సెక్ చెత్తర్ సిజాసనల్ తిల, చి జేవ్ సిజాసనల్ ఎక్కికతె విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ చొక్కిల పాలల్ గలన్ల, బోడి బజర్చ కిరిటల్ గలన్ల, విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ వెన అస్సి. ⁵ జా సిజాసనుమ్ తెంతో బిజిలి మొల్కితయ్, చి అవాడ్లుచి ఉర్కుల్చి అవాడ్ జెతయ్. సింగాసనుమ్చి పురెతో వత్తివొచ నత్తు దివ్వో లగితతి. జేవ్ దివ్వో దేముడుచి †నత్తు ఆత్మల్.

⁶ పడ్డో సిజాసనుమ్చి పురెతో గాజుచి రితి టేంటచి సముద్రుమ్ తిలి. పడ్డో సింగాసనుమ్చి సుట్టునంత, జేవ్చ చెత్తర్ పక్కలె, చెత్తర్ జివుల్ తిల. ఏక్ పక్క ఏక్ జివు. జోవయింతె బెర్తు అంకివో, ముకోమ్ పక్క పడ్డో పక్క కి తిల. ⁷ తొలితోచో జివు కిసాచో మెలె, సింపుమ్చో రితో. అన్నెక్ జివు వస్సా పిల్లచో రితో, అన్నెక్ జివుక మాన్సుచి మొకోమ్ చి,

* **4:1** 4:1 1:10 దెక † **4:5** 4:5 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మక ఈంజ టాలి జతయ్. 1:4చి ఎట్టోచి చి కొడో దెక.

అన్నెక్ జివు ఉడ్డితో గిద్దుచో రితో డీసిలన్. ⁸ జేవ్ చెత్తర్ జివుల్ ఎత్తిక, ఏక్ ఏక్ జివుక సావు రెప్పల్ తిల, అన్నె, ఉప్పిరి కి, జోవయించి రెప్పల్ తెడి కి బెర్తు అంకివో తిల, చి రాతి మెద్దెనె కిచ్చో గనుమ్ గాయుక ముల్లి నాయ్ మెలె,

“ఎత్తిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలో దేముడు, అగ్గె తిలోసా, అప్పె తతోసా, కెయ్క తెయ్క తంక తిలోసా, ఎత్తి సుద్ది తిలోసా, ఎత్తి సుద్ది తిలోసా!”

మెన గాయితె తత్తతి. ⁹ పడ్డో, సింగాసనుమ్తె వెసిలో కెయ్క తెయ్క జితోసాక జేవ్ చెత్తర్ జివుల్ కెయ్క గవురుమ్, మరియాద దెతతి, కెయ్క జో కెర్లి దయక జోచి సర్ల సంగితె తతి పొది, ¹⁰ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ జేవ్ వెల్లెల మాన్సుల్ సింగాసనుమ్తె వెసిలోసాచి చట్టె నెర్ను సేడ, జేవ్ కెయ్క తెయ్క జితోసాక జోకర్తతి. సిజాసనుమ్చి పురెతో జోవయించ కిరిటల్ తియ దా గనుమ్ గాయితతి.

¹¹ “తుయి అమ్చో ప్రబు, అమ్చో దేముడు విలువతిలోసా గవురుమ్, మరియాద, అదికారుమ్ తుక కలుగు జంక. కిచ్చొక మెలె, ఎత్తిక కి తూయి జెర్మయ్లది, చి ఇసి జర్గు జంక తుచి ఇస్టుమ్ జా, జేవ్క జెర్మయ్లది.” మెన గాయితె తత్తతి.

5

సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ మెండప్పిల సదు కెర్లిసి

¹ పడ్డో కిచ్చో దెకిలయ్ మెలె, సిజాసనుమ్తె వెన తిలోసాచో ఉజిల్ అత్తి సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ దెకిలయ్. జా పుస్తకుమ్చి తెడి, ఉప్పిరి కి రెగిడ్లిన్ తిలి. చి కో ఇస్టుమ్ అయ్లి రితి జా సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ నే ఉగుడుక మెన, సత్తు ముద్దల్ తెన్ ముద్ద గెల తిల. ² తెదొడి కిచ్చో దెకిలయ్ మెలె, డిట్టుమ్చో దూత ఎక్కిలో గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చో మెన సాడుప కెర్లన్ మెలె, “ఈంజ సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్చ ముద్ద కడ ఉగుడుక తగుప జలోసా కో?” మెన కేక్ గల్లో. ³ గని సుట్టుప కెర్లి జా పుస్తకుమ్ ఉగుడుక జలెకు, ఒత్త తిలిసి దెకుక జలెకు, బూలోకుమ్తె కి పరలోకుమ్తె కి, బూలోకుమ్క ఎట్టో లోకుమ్తె కి తగుప జలోసా కో కి డీసె నాయ్ చి రిసా, ⁴ ఆవ్ ఏడ గెలయ్; జా సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్ ఉగుడుక కి ఒత్త తిలిసి దెకుక కి కో

తగుప జలోసా డీసె నాయ్ చి రిసా. ⁵ తెదొడి, ఒత్తవ వెల్లెల మాన్సుల్తె ఎక్కిలో అంక, “ఏడు నాయ్. ఈందె, యూదా పూర్గుమ్చొచి సెకుమ్తె జెర్మిలో వెల్లో సింపుమ్ జలో రితోసా, దావీదుచి సెకుమ్తెచి చేరుతె బార్ జలోసా, జీన అస్సె, చి సుట్టుప కెర్లి జా పుస్తకుమ్ ఉగుడుక, చి జేవ్ సత్తు ముద్దల్ కడుక జో తగుప జా తిలోసా” మెన సంగిలన్.

⁶ తెదొడి, జా సింగాసనుమ్క చి జేవ్ *చెత్తర్ జీవుల్క చి జేవ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్చి నెడమె ఏక్ †మెండపిల్ల టీవోజ తిలిన్ దెకిలయ్. కీసా తిలో మెలె, అర్పితుమ్క కండయ్ జలి రితి జా తిలన్, చి జోక సత్తు కొమ్ముల్ చి సత్తు అంకివో తిల. ఈంజేవ్ కిచ్చొ జవుల మెలె, దేముడు ఒండి బూలోకుమ్తె తెద్రయ్ల జోచ ‡సత్తు ఆత్మల్.

⁷ జా మెండపిల్ల, జలె, పుర్రె జా, జా సింగాసనుమ్తె వెన తిలోసాచి ఉజిల్ అత్తి తెంతో సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజీలన్. ⁸ సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజీతికయ్, జేవ్ చెత్తర్ జీవుల్, జేవ్ విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్, జా మెండపిల్లచి మొక్కె సెర్ను సేడ్ల. జేవ్ ఎత్తిజిన్తె ఎత్తి సుదల్ కిచ్చొ దెర తిలో మెలె, ఎక్కెక్ వీనెల్, చి బజర్చ గిన్నలు. జేవ్ గిన్నల్తె కిచ్చొ తిలి మెలె, బెర్తు దూపుమ్ తిలి. జా దూపుమ్చి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ప్రబుచ సొంత జల మాన్సుల్చ ప్రార్దనల్. ⁹ తెదొడి జేవ్ ఏక్ నొచి గనుమ్ గాయిల.

“ఈంజ సుట్టుప జలి జా పుస్తకుమ్ నజ, జేవ్చి ముద్ద కడుక తూయి తగుప జలోసా!

కిచ్చొక మెలె, తూయి అర్పితుమ్ జా మొర, దేముడుచ జా గెతు మెన తుచి నూయి జలి లోయి తెన్ మాన్సుల్క అన్నె గెనన్లది.

జేవ్ మాన్సుల్క ఎత్తి సెకుమ్ తెంతో, ఎత్తి బాసల్ తెంతో,

ఎత్తి ప్రెజల్ తెంతో, ఎత్తి రాజిమ్ తెంతో గెనన, జోవయింక

¹⁰ ‘అమ్చో దేముడుచి రాజిమ్తెచ రానల్ జేవ్ జా జోవయింక పూజర్లు జతు’ మెన, జర్గు కెర అస్సిసి, చి బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి జేవ్ ఏలుప కెరుల.” మెన గనుమ్ గాయిల.

¹¹ పడ్డె అన్నె దెకిలయ్, చి సింగాసనుమ్చి, జేవ్ జీవుల్చి, వెల్లో మాన్సుల్చి సుట్టునంత కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ దూతల్చ, వెయిలుచి ఉప్పిరి వెయిలు, కోట్టుచి ఉప్పిరి కోట్టుచ దూతల్చ

* 5:6 5:6 4:6-8 దెక. † 5:6 5:6 యోహాను 1:29, 36.

అవాడ్లు సూన్లయ్. ¹² గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన కేక్ గెల్తె తిల మెలె, “అర్పితుమ్ జలో ఈంజో మెండపిల్ల జతోసా జలె, అదికారుమ్, సామ్నూరుమ్, గ్యానుమ్, సెక్కి, మరియాద, గవురుమ్, చి మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్ గాయితిసి జోకయ్ కలుగు జంక జోయ్యి తగుప జలోసా!”

మెన కేకుల్ గెల్తె తిల. ¹³ పడ్డె పరలోకుమ్తెచ, బూలోకుమ్తెచ, చి బూలోకుమ్క ఎట్టో లోకుమ్తెచ, చి సముద్రుమ్తెచ, జేవ్ చెత్తర్తెచ ఎత్తి జీవు ఎత్తి వస్తువ కేక్ గలిసి కిచ్చొ మెన సూన్లయ్ మెలె,

“సింగాసనుమ్తె వెసిలోసాచి, చి మెండపిల్లచి గవురుమ్ ఎత్తి.

కెయ్క తెయ్క గాయ్తు! మరియాద గవురుమ్, అదికారుమ్ ఎత్తి జోక కలుగు జవున్,

జోక కెయ్క తెయ్క తవున్!” మెన కేక్ గెల్తె తిలిసి సూన్లయ్. ¹⁴ తెదొడి,

“కీఆమేన్!” మెన జేవ్ చెత్తర్ జీవుల్ సంగిల, చి వెల్లెల మాన్సుల్ సెర్ను సేడ్ సింగాసనుమ్తె వెసిలోసాక చి మెండపిల్లక జోకర్ల.

6

సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్చ సత్తు ముద్దల్

¹ తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, మెండపిల్ల జేవ్ సత్తు ముద్దల్తె తొలితొ చి కడ్లన్, చి జేవ్ *చెత్తర్ జీవుల్తె ఎక్కిలో, ఉర్ముల్చి రితి అవాడ్ కెరన “ఇన్నె జే!” మెలన్. ² ఆవ్ దెకిలె, ఆదె! చొక్కిలో గోడొ డీసిలి, చి జా గోడొతె వెగిలోసాక దూన్ తిలి, చి జోక ఏక్ కిరిటుమ్ †దిల, చి బార్ జా, యుద్దుమ్ కెర జీన, ఒండి జీనుక మెన గెలో.

³ జలె, మెండపిల్ల దొన్నిచి ముద్ద కడ్డికయ్, కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, జేవ్ చెత్తర్ జీవుల్తె అన్నెక్ జీవు “ఇన్నె జే!” మెన కేక్ గలన్, చి ⁴ అన్నెక్ గోడొ; ఒగ్గర్ ఎరనచొ; బార్ జలన్. జా గోడొతె వెగిలోసాక కిచ్చొ సెలవ్ తిలి మెలె, ఒండి బూలోకుమ్తెచి సేంతుమ్ పిట్టవుక; మాన్సుల్ ఎక్కిలోక ఎక్కిలో మార్తి రితి; చి వెల్లి కండా జోక ‡దిల.

⁵ జలె మెండపిల్ల తిన్నిచి ముద్ద కడ్డికయ్, తిన్నిచొ జీవు “ఇన్నె జే!” మెన కేక్ గలిసి సూన్లయ్. ఆవ్ దెకిలె, ఆదె! నీడొ గోడొ, చి జాతె వెగిలోసాచి అత్తి

‡ 5:6 5:6 1:4చి ఎట్టచది కొడె దెక. § 5:14 5:14 ఎత్తి

బాస తెన్ ‘ఆమేన్’ మెనుల. * 6:1 6:1 4:6-8 దెక. † 6:2 6:2 జా కిరిటుమ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు సొంత జో గోడొతె వెగిలోసాక దిలన్ గే మెండపిల్ల జలో యేసు దిలన్ గే, కచిగె అత్తి జోవయింక దావడ్ల గే, గని జా జర్గు జంక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్గు జతి నాయ్. ఈంజేవ్ కమె ఎత్తి జోయ్యి జర్గు కెర్తయ్, గెద. ‡ 6:4 6:4 కో దిల గే నేనుమ్.

తక్కిడి అస్సె. 6 అస్సె, జేవ్ చెత్తర్ జీవుల్చి నెడమె తెంతో ఏక్ అవాడ్ కిచ్చో సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె, “ఏక్ దీసిచి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్క ఎక్కి పాత్రెక్ గోదుమ్, చి ఏక్ దీసిచి కూలిచి ఎదిలి డబ్బుల్క తిని పొర్ని కీబార్లి దాన్ దొర్కు జయెదె. గని తేలుక చి ద్రాచ రస్సుమ్క గార్ కెరుక నాయ్!” మెన జా అవాడ్ కేక్ గలన్.

7 మెండపిల్ల చెత్తర్చి ముద్ద కడ్డికయ్, “ఇన్సె జే!” మెన చెత్తర్చో జీవు కేక్ గలిలిసి సూన్లయ్. 8 అస్సె దెకిలయ్, చి ఆదె! కిచ్చో రంగుగె సంగుక నే బెదిలిసి రితో ఏక్ గోడె. జాతె వెసిలోసాచి నావ్, ‘మొర్ను’, చి మొర్లన్క రకితి లోకుమ్ జోచి పట్టి గెతయ్. అస్సె, ‘మొర్ను’ మెలోసాక చి మొర్లన్ రకితి లోకుమ్క కిచ్చో సెలవ్ తిలి మెలె, యుద్దుమ్ వాట్, కకుర్తి వాట్, జబ్బుల్ వాట్ చి డొంగైచ జంతువుల్ గెతి వాట్ మాన్సుల్క మార్తి సెలవ్ తిలి. ఒండి లోకుమ్క చెత్తర్ వాటల్ తిలె, జేవ్ చెత్తర్ వాటల్తె ఏక్ వాటతె మాన్సుల్క దస్సి మారుక సెలవ్ జా తిలి.

9 మెండపిల్ల పాచీచి ముద్ద కడ్డికయ్, పరలోకుమ్తెచి బలి దెతి టాన్చి తెడి కిచ్చో దెకిలయ్ మెలె, విరోదుమ్ మాన్సుల్ మార్లనచ జీవుల్క దెకిలయ్. దేముడుచి సుబుమ్ కబుర్ జేవ్ సూనయ్లి రిసా, చి యేసుచి రిసా జేవ్ సాచి సంగిలి రిసా, జేవ్ విరోదుమ్ మాన్సుల్ జోవయింక మార తిల. 10 జేవ్ దస్సి మొర్లనచ జీవుల్ గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చో మెన కేక్ గల మెలె, “ఎత్కిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలో ప్రబువ, తుయి ఎత్కి సుద్ది తిలోసా, నిజుమ్ తిలోసా, బూలోకుమ్తె జితన అమ్క మార అమ్చి లోయి సుచ్చిలి రిసా కెయ్క జోవయింక సిచ్చ కెర్తె గే?” మెన కేక్ గలిల. 11 తెదొడి జోవయింతె ఎత్కి మాన్సుల్క చొక్కిలో పాలల్ *దా, కిచ్చో మెల మెలె, “అస్సె ఇదిల్ రక. మాన్సుల్ తుమ్కయ్ కిసి మార్ల గే, దస్సి, తుమ్చ బావుడ్లు జత ప్రబుచ అస్సె సేవ కెర్తనక మారుల. జేవ్ దస్సి మొర్లన ఎత్కిజిన్చి లెక్క బెర్తె ఎదక రక, చి తుమ్క, జోవయింక మార్లనక సిచ్చ దెయెదె” మెన జబాబ్ దిలన్.

12 మెండపిల్ల సొవ్వుచి ముద్ద కడ్డికయ్, ఆదె! వెల్లి బూకంపుమ్ జలి. పడ్డె పొద్దు నీడిచి కంట నీడి జా గెలి, చి ఒండి జోను లోయి రంగు జా గెలి. 13 ఆగాసుమ్చ సుక్కలు బూలోకుమ్తె సేడ్ల. వెల్లి వాదు కెర్లె †అంజూరుమ్ రూక్చ చల్లి పొదిచ

† 6:6 6:6 ఈంజ దేసిమి కిసి ముక్కిమ్క చింబో కవుల గే, జా దేసిమ్చ ముక్కిమ్క గోదుమ్క కెర్లి పొడియో గే పొడియో గే రంద దనచక అన్నిమ్ కెరుల. గని కారు తిలె, ఎత్కి కరిది జా గెలె, ఈంజ దేసిమి కిసి తండుడచి కంట డెరో తొక్కి కరీద్ జయెదె, చి చింబో నెంజెల కులర్ కవుల గే, దస్సి జా దేసిమి గారు తిలె, బార్లి దాన్క అన్నిమ్ రందుల; గెనుక నవుక ఒత్తచి రిసా. * 6:11 6:11 పాలల్ కో దిల గే, కో ‘రక’ మెల గే నేనుమ్, గని ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు జర్గు కెరవ తయెదె మెన జానుమ్. † 6:13 6:13 అంజూరుమ్ పండ్లు బొడ్డ పండ్లుచ రిత కాయల్ జవుల.

కాయల్ కిసి జేడ గెచ్చుల గే, దస్సి జేవ్ సుక్కల్ జేడ గెల. 14 పడ్డె, కేన్ జవున్ పుస్తకుమ్ ముద్దొ కెర్లె కిసి జయెదె గే, దస్సి, ఆగాసుమ్ ముద్దొ జా డీసె నాయ్, చి జోవయింక జోవయింక టాన్లు తెంతో ఎత్కి డొంగ్రల్, ఎత్కి డిబ్బ ఒత్త తెంతో గెలి.

15 తెదొడి బూలోకుమ్చ రానలు, ముక్కిమ్చ వెల్లెల మాన్సుల్, జమాన్లుచ అదికారుల్, సొమ్నార్లు, బలుమ్ సెక్తిచ మాన్సుల్, ఎత్కి మాన్సు, గొతిమాన్సు జలెకి, గొతి నెంజెలన జలెకి, డొంగ్రెచ పరోతె, రంగ్వి బొరల్తె లుంక తవుల. 16 జేవ్ డొంగ్రల్, జేవ్ రంగ్వి పత్రల్క కిచ్చో మెన కేకుల్ గలిల మెలె, “సింగాసనుమ్తె వెసిలోసా అమ్క నే దెకిత్ రితి, అమ్చి ఉప్పిరి సేడ. మెండపిల్లచి కోపుమ్చి సిచ్చ అమ్క నే లయితి రితి అమ్క లుంకడ. 17 జోచి కోపుమ్చి సిచ్చచి వెల్లి దీసి జా అస్సె, చి జా సిచ్చచి సెక్తిక అమ్ టీవ్క నెత్తుమ్” మెన కేక్ గల సంగిల.

7

దేముడుచ సేవ కెర్తనక తోడు తతి ముద్ద

1 ఇన్సెచి పడ్డె కిచ్చో దెకిలయ్ మెలె, బూలోకుమ్చ చెత్తర్ పక్కలె చెత్తర్ దూతల్ టీవోజ తా, చెత్తర్ దిక్కుల్చి వాదు దెర, కేన్ వాదు బుయ్యో కి సముద్దుమ్తె కి, కేన్ రూక్తె కి నే వీర్తి రితి అడ్డు కెర్తతి. 2 తెదొడి, పొద్దు బార్ జతి పక్క తెంతో అస్సెక్ దూత, ఉప్పిర్ జెంక, జివ్ తతో జివ్ దెతో దేముడుచి ముద్ద గల్లి బిల దెర తా వెగ గెతిసి దెకిలయ్. గట్టిజ అవాడ్ కెరన, బూలోకుమ్క సముద్దుమ్క అల్లర్ కెరుక మెన సెలవ్ తిల జేవ్ చెత్తర్ దిక్కుల్చి వాదు దెర్త చెత్తర్ దూతల్క, 3 “అమ్చో దేముడుచ సేవ కెర్తన ఎత్కిజిన్చ నిర్దెలె జోచి ముద్ద గల్లె ఎదక, బుయ్యింక, సముద్దుమ్క, రుకాలె కిచ్చో అల్లర్ కెర నాయ్!” మెన కేక్ గల్లో.

4 పడ్డె, జివ్ తిలో జివ్ దెతో దేముడుచి ముద్ద జోవయింక నిర్దెలె గలంతన కెత్తిజిన్ జవుల గే, సూన్లయ్. కెత్తిజిన్ మెలె, పుంజెక్ దొన్ని విసా చెత్తర్ వెయిల్జిన్ జోచి ముద్ద గలంతన జవుల. కేనె కేనెచ

మెలె, అమ్చ * ఇస్రాయేలులుచ ఎత్తి సెకుమ్లుతె బెదిలస. ⁵ యూదాచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, రూబేనుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, గాదుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, ⁶ ఆసేరు సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, నప్తాలిచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, మనస్సేచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, ⁷ సిమ్యోనుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, లేవీచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, ఇస్సాకారు సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, ⁸ జెబులూనుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, యోసేపుచి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క, చి బెన్యామీను చి సెకుమ్తె బార వెయిల్ జిన్క జో జోచి ముద్ద గల తయెదె.

ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్ సంగిలిసి

⁹ ఇన్నెచి పడ్డె అన్నె దెకితె తిలె, ఆదె! కేన్ మాన్సు లెక్క కెరుక నెతిరి జనాబ్ ఒత్త తిల. ఎత్తి రాజిమ్ తెంతో, ఎత్తి సెకుమ్ తెంతో, ఎత్తి పైజల్ తెంతో, ఎత్తి బాసల్ తెంతోచ జా తా, సింగాసనుమ్చి పురెతో, చి మెండపిల్లచి పురెతో టీవోజ తా, చొక్కిల పాలల్ గలన అన్సి, చి జోవయింక అత్తిలె కజురుమ్ రూక్చ మట్టల్ దెరన తా, ¹⁰ గట్టిజ అవాడ్ కెరన, “మాన్సుచి రచ్చన దేముడుతెయి చి మెండ పిల్లతెయి అస్సె!” మెన కేక్ గల్ల.

¹¹ అన్నె, సింగాసనుమ్చి సుట్టునంత, విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్చి సుట్టునంత, †చెత్తర్ జివుల్చి సుట్టునంత దూతల్ ఎత్తి టీవోజ తా, జోచి మొక్కె సెర్ను సేడ కిచ్చో మెన సంగ దేముడుక జొకర్ల మెలె,

¹² “ఆమేన్!# మాన్సుల్ జోచి గవురుమ్ గాయితిసి, గవురుమ్, గ్యానుమ్,

జోచి దయచి రిసా, మాన్సుల్ జోచి సర్ద సంగితిసి, మరియాద దెకితిసి, సెక్తి అన్నె అదికారుమ్ ఎత్తి అమ్చో దేముడుక కలుగు జవున్ కెయెడ తెయెడ నే పిల్తె జోక తవున్!

ఆమేన్!”
మెన కేక్ గల్ల.

ఒగ్గర్ బాదల్తె ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ జిన్సి

¹³ తెదొడి వెల్లెల మాన్సుల్తె ఎక్కిలో అంక పుసిలన్. “ఈంజేవ్ చొక్కిల పాలల్ గలన తిలన

కోన్సు? కేనె తెంతో జా అస్తి?” ¹⁴ జాకయ్ కిచ్చో మెలయ్ మెలె, “బాబు, తుయి జాన్సి” మెలయ్, చి జేవ్, “ఒగ్గర్ అల్లర్ జంక తిలి జా వెల్లి బాదతె తెంతో జిన అయ్లన. ఈంజేవ్, మెండపిల్లచి లోయితె జోవయింక పాలల్ కేడన చొకు కెరన అస్తి.

¹⁵ జాకయ్, జేవ్ దేముడుచి సింగాసనుమ్చి మొక్కె అస్తి, చి రాతి మెద్దెనె జోచి దేవులుమ్తె జోచి సేవ కెరె తత్తతి. అన్నె, సింగాసనుమ్తె వెసిలోసా జోవయింక జోతె రక రక,

జేవ్ కిచ్చో అల్లర్ నే జతి రితి జోచి నీడతె డంకెదె, ¹⁶ జోవయింక అప్పె తెంతో కెయెడ కి చూ కెరె నాయ్. తాన్ కెరె నాయ్.

ఒప్పడక సుకా గెతి నాయ్, కేనెచి ఒగ్గర్ తాత్ లయె నాయ్.

¹⁷ కిచ్చోక మెలె, సింగాసనుమ్చి నెడిమి తెంతో మెండపిల్ల జోవయింక గొవుడు జా రకెదె, చి జీవ్ దెత పానివో దెకవ పియడెదె. అన్నె, జోవయింక అంకివోతె ఆసునో పూర్తి పుంక గెలెదె.”

మెన జో వెల్లో మాన్సు సంగిలన్.

8

సుట్టుప కెర్లి పుస్తకుమ్చి ఆకర్చి ముద్ద మెండపిల్ల కడ్లిసి

¹ మెండపిల్ల సత్తుచి ముద్ద కడ్లికయ్, రమారమి అర గంట ఎద పరలోకుమ్తె కిచ్చో అవాడ్ నాయ్. ² పడ్డె, దేముడుచి మొక్కె టీవోజ తిల సత్తు దూతల్క దెకిలయ్. జోవయింక ఎక్కెక్ నప్పిర్మూరివో *దిల.

³ తెదొడి అన్నెక్లో దూత జా కెర, బజర్చి గిన్న దెరన బలి దెతి టాన్చి పురె టీవో జలన్. చి ‘ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్చ ప్రార్దనల్ తెన్ బెదున్’ మెన, సింగాసనుమ్చి పురెతోచి బలి దెతి టాన్చి జేవ్చి దుమ్మొ ఉడ్డితి రిసా జో దూత డయిక మెన, జోక ఒగ్గర్ దూపుమ్ †దిల. ⁴ చి దేముడుచి మొక్కె పావెతి రితి, జోవయింకయ్ జల మాన్సుల్చ ప్రార్దనల్ తెన్ జా దూపుమ్చి దుమ్మొ బెద, జో దూతచి అత్తి తెంతో ఉడ్డ దేముడుచి మొక్కె గెలి.

⁵ తెదొడి జో దూత జా దూపుమ్ డయితి గిన్న దెరన, బలి దెతి టాన్చి ఉప్పిర్చి ఆగి ఇంగుడ్లు

* **7:4** 7:4 బయ్బిల్తె ‘ఇస్రాయేలులు’ మెలె, మాములుమ్ యూదుల్చి రిసా ‘ఇస్రాయేలులు’ మెనుల, పడ్డె యూదుల్ నెంజలనతె కో యేసుక నంపజతతి గే, జోవయింక కి ‘అమ్చ ఇస్రాయేలులు’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెకితయ్. జేక ఇన్నె ‘ఇస్రాయేలులు’ మెలె, ప్రబుక నంపజలన మొత్తుమ్క టాలి జతయ్. ‘పుంజెక్ దొన్ని విసా చెత్తర్ వెయిల్జిన్’ మెలి నంబర్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, ‘పూర్తి జలిసి’, ‘మొత్తుమ్ నంపజలనచి లెక్క పూర్తి జలిసి’; టాలి జతయ్. † **7:11** 7:11 4:6-8. ‡ **7:12** 7:12 ఎల్లి బాస తెన్ ‘ఆమేన్’ మెనుల. * **8:2** 8:2 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలన్ గే, మెండపిల్ల జలో యేసు దిలన్ గే, కచిగ అత్తి జోవయింక దొవడ్ల గే, గని జేవ్ నప్పిర్లు జోవయింక తంక కచితుమ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి నెలవ్ జా తయెదె. † **8:3** 8:3 కో దిల గే నేనుమ్.

సగుమ్ ఒత్త బెరవ కెర, బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి గల దిలన్, చి ఉర్ముల్ కెర్లి, అవాడ్లుచి అవాడ్ అయ్లి, బిజిలి మొల్కొలి, చి బూకంపుమ్ జలి.

సత్తు నప్పిర్మూరివొతె ఏక్ చెత్తర్ వర్న తెన్ పుజిలిసి

6 తెదొడి సత్తు నప్పిర్మూరివొ దెర్ల సత్తుజిన్ దూతల్ జేవ్ నప్పిర్మూరివొ పుజుక తెయార్ జల. 7 తొలితొచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి కిచ్చొ తెదొడి బార్ జలి మెలె, లొయి తెన్ కలొయ్ జలి కరవత్తల్ చి ఆగి సేడ, బుయ్యె సూయి జలి, చి ఒండి బూలోకుమ్తెచి తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట పూర్తి డడ్డ గెలి, చి రూక్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట పూర్తి డడ్డ గెల, చి చివ్వర్ ఎత్తి డడ్డ గెలి.

8 తెదొడి దొన్నిచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి వెల్లి డొంగ్రు జతి రితిసి, ఆగిక డడ్డ కెర, సముద్దుమ్తె గలి జలి. 9 అన్నె, ఒండి సముద్దుమ్చి తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట లొయి జాఁ గెలి. సముద్దుమ్తెచి జివుల్చ తిన్ని వాటల్క ఏక్ వాట మొర గెల, చి ఓడల్ మొత్తుమ్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట నాసెనుమ్ జాఁ గెల.

10 తెదొడి తిన్నిచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి పరలోకుమ్ తెంతొ వెల్లొ సుక్కొ సేడ, వత్తిచి దీవు లగిలి రితి జా, ఒండి బూలోకుమ్చ గడ్డెచ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట గడ్డెతె చి ఊటల్తె సేడ్లన్. 11 జో సుక్కొచి నావ్ 'కోడు వాసెన', చి ఒండి బూలోకుమ్చ పానివొక తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట కోడ్ జా గెల. జా కోడు తిలొ పాని పిలి రిసా, ఒగ్గర్జిన్ మాన్సుల్ మొర గెల.

12 తెదొడి చెత్తర్చొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి పొద్దుక తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక, జోనుచ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక, చి సుక్కల్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక దెబ్బు లయిలి. జోవయించి ఉజిడి అందర్ జా గెలి. ఒండి మెద్దెన్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక పొద్దుచి ఉజిడి లగె నాయ్, చి ఒండి రాతిచ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక జోనుచి సుక్కల్చి ఉజిడి లగె నాయ్.

13 తెదొడి అవ్ అన్నె దెకిలయ్, చి కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, పొద్దు ఆగాసుమ్చి మదెనె ఏక్ ఏక్ గిద్దు ఉడ్డితె తా గట్టిజ ఒర్న దా కిచ్చొ మెన ఒర్నితె తిలి మెలె, "అయ్యె! అయ్యె! అయ్యె! అన్నెక్ తిన్ని

దూతల్ వర్న తెన్ జోవయించ నప్పిర్మూరివొ అప్పె పుజుక తిలిన్క బూలోకుమ్తె జితన ఎత్తిజిన్క కెద్ది కస్తుమ్ కెద్ది నస్తుమ్!" మెన సంగ గిద్దు ఉడ్డితె తిలన్.

9

పాచ్చొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలిసి

1 తెదొడి పాచ్చొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతొ బూలోకుమ్ ఎద ఏక్ సుక్కొ సేడ్లన్, చి జో సుక్కొ జతోసాక ఏక్ తాలుమ్ *దిల. మట్టు నెంజిలి దిగిలి గొయితె సేడ్డి వాట్ ఉగిడ్డి తాలుమ్. 2 మట్టు నెంజిలి జా గొయితె సేడ్డి వాట్ ఉగిడ్లన్, తెదొడి వెల్లి జా గొయి తెంతొ వెల్లొ ఆగి గొయ్చి రితిచి ఆగిచి దుమ్మొ బార్ జలన్, చి జా గొయి తెంతొ బార్ జతి దుమ్మొక పొద్దు కి ఆగాసుమ్ కి గాందు డంకిలి రితి జా అందర్ జల. 3 పడ్డొ, జా దుమ్మొ తెంతొ చిట్కల్ బూలోకుమ్తె బార్ జా బెర్ల, చి విస్సుమ్ కుర్దుచి ఎదిలి సెక్తి జోవయింక †దిల. 4 జోవయింక కిచ్చొ ఆడ్ర దిలి మెలె, బుయ్యెచి చివ్వర్ గే కిచ్చొ మొక్కల్ గే, కేన్ రూకుక గే పాడ్ కెరుక జయె నాయ్. గని, కేన్ మాన్సుల్క దేముడుచి ముద్ద జోచి నిర్దె తయె నాయ్ గే, జోకయ్ సిచ్చ కెరుక. 5 పాచ్ జొన్నొ ఎద జోవయింక సిచ్చచ నొప్పుల్ కెరుక మెన జేవ్ చిట్కల్క సెలవ్ తిలి. గని కక్క మారుక సెలవ్ నాయ్. జేవ్ నొప్పి దెతిసి కిసిచి మెలె, మాన్సుక విస్సుమ్ కుర్దు చప్పిల్లె కిసి నొప్పి కెరెదె గే, తెద్ది నొప్పి జల. 6 జా పొదులె కిసి తయెదె మెలె, 'మొర్ను జెవున్' మెన మాన్సుల్ కోర్ప జవుల, గని మొరుక నెతిరి. మొరుక ఆనయి జవుల, గని మొర్ను జోవయింక కొకడ ఉట్ట నిగెదె.

7 డీసుక జలె, జేవ్ చిట్కల్ కిస తిల మెలె, యుద్దుమ్క తెయార్ జల గోడల్చ రిత తిల. జోవయించ బోడిలె బజర్చ కిరిట్టల్ రిత తిల. జోవయించ మొక్కొమ్లు మాన్సుల్చ మొక్కొమ్లు రిత తిల. 8 జోవయించ రోమల్ తెర్బోదల్చి సెండిచి రితి, జోవయించ దంతొ సింపుమ్లుచి దంతొ రిత తిల. 9 ఇనుము డొల్లు రిత డీస్త పొరల్ జోవయించి చామ్తె తవుల, చి ఉడ్డిలె జోవయించ రెప్పల్ కదుల్ జతి అవాడ్ కిసి మెలె, గోడలు జమాన్సుచి రదుమ్ కడన యుద్దుమ్తె నిగ

‡ 8:11 8:11 జా సుక్కొక మాచిపత్తి మెన నావ్. జాచి అర్దుమ్ విస్సుమ్ అన్నెకోడు కి అన్నె. మాన్సుల్ కో కయ్లె మొర గెచ్చుల. * 9:1 9:1 జా తాలల్ దేముడు సొంత జో సుక్కొ జతోసాక దిలన్ గే మెండపిల్ల జలొ యేసు దిలన్ గే కచిగె అత్తి జోవయింక దావడ్ల గే, గని జా జర్లు జంక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్లు జతి నాయ్. † 9:3 9:3 జా తాలల్ దేముడు సొంత జో సుక్కొ జతోసాక దిలన్ గే మెండపిల్ల జలొ యేసు దిలన్ గే కచిగె అత్తి జోవయింక దావడ్ల గే, గని జా జర్లు జంక ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు కచితుమ్ సెలవ్ దా తిలన్, నెంజిలె జర్లు జతి నాయ్.

గెతి రితి అవాడ్ జతె తవుల. 10 జోవయించ తోకల్ కీస మెలె, విస్సుమ్ కుర్దుచి తోకల్చి రితి బూసుల. జోవయించ తోకల్తె పాచ్ జోన్సొ ఎద మాన్సుల్క నొప్పి దెతి సెక్తి తయెదె. 11 జోవయించి ఉప్పిర్చొ రానొ కొన్సొ జయెదె మెలె, మట్టు నెంజలి గొయి రకితో దూత. ఎబ్రి బాస తెన్ జో దూతచి నావ్ 'అబద్దొసు', చి జా నావ్క అర్దుమ్ 'నాసెనుమ్ కెర్తొసా'. గ్రీకు బాస తెన్ జా నావ్ 'అపొల్లయొను' మెనుల. 12 జా సిచ్చుచి గండిమ్ తోలితో చి. ఒత్త తెంతో దస సిచ్చల్ అన్నె దొన్ని జర్గు జంక జయెదె.

సొవ్వుచొ దూత జోవయించి నప్పిర్మూరి పుజిలిసి

13 తెదొడి సొవ్వుచొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి దేముడుచి మొక్కెచి బలి దెతి బజార్ టాన్ చచ్చర్ కొమ్ముల్ తెంతో ఏక్ అవాడ్ అయ్లిసి సూన్లయ్. 14 జా అవాడ్ సొవ్వుచి నప్పిర్మూరి దెతితో ఈంజొ దూతక, "యూప్రటీసు మెలి వెల్లి గడ్డె బంద తిల చెత్తర్ దూతల్క విడ్డల్ కెరు" మెన జా అవాడ్ సంగిలన్. 15 జాకయ్ జేవ్ చెత్తర్ దూతల్క బందిలిసి ఈంజొ దూత డీసిలన్. జేవ్ జయ్యి గడియ, జయ్యి దీసి, జయ్యి జొన్సి, జయ్యి వెర్ని విడ్డల్ జా ఒండి లోకుమ్చ పైజల్క తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాట జిన్క మార్తి రిసా రకితి రితి తెయార్ జా తిల. 16 జేవ్ దూతల్చి తెడి జా సిచ్చ జర్గు కెర్త గోడల్తె వెగిల సయ్న్యుములు కెత్తిజిన్ జవుల మెలె, విస్సెక్ కోట్లు జిన, జా లెక్క ఆచ్ సూన్లయ్.

17 జలె, జా డీసిల్ సివ్వుతె జేవ్ సయ్న్యుమ్ వెగిల గోడలు అంక కీస డీసిల మెలె, జోవయింతె వెగిలసక గుండె ఆగి రంగు, నీలిమ్ రంగు చి ఎడ్డి రంగు బెదిల. ఎక్కెక్ డాలు జత రిత ఇనుము సొక్కల్ గలన తిల, చి జేవ్ గోడల్చ బోడివొ కీస తిల మెలె, సింపుమ్లుచ బోడివొ రిత డీసిల, చి జోవయించి చోడి తెంతో ఆగి, దుమ్మొ, చి ఎడ్డి రితి దుమ్మొ బార్ జతె తిల. 18 జోవయించి చోడి తెంతో బార్ జతి ఆగి, దుమ్మొ, ఎడ్డి దుమ్మొ బార్ జతె తిలిన్క ఒండి బూలోకుమ్చ మాన్సుల్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటజిన్ మొర్ల. 19 కిచ్చొక మెలె, జేవ్ గోడలు అల్లర్ కెర్తి సెక్తి కిచ్చొతె మెలె, జోవయించి చోడితె చి జోవయించ తోకల్తె తిల. జోవయించ తోకల్ కీస మెలె, అయివొచ రిత జా బోడివొ తెన్ తవుల, చి జోవయించ తోకల్కయ్ మాన్సుల్క గాయిమ్ కెరుల.

20 జలె, జా డీసిలిన్తె అన్నె కిచ్చొ జలి మెలె, ఈంజేవ్ సిచ్చల్ నే మార్ల సేసిల మాన్సుల్ కీసి

జల మెలె, జేవ్ కెర్త కమొక విసారుమ్ జతి నాయ్, ములితి నాయ్, చి బూతల్క, చి బజర్క, వెండిక, కంచుక, పత్తుర్క, దారుక తెయార్ కెర్ల బొమ్మల్క జోకరుక ములితి నాయ్. దస్స బొమ్మల్ దెకుక గే సూనుక గే ఇండుక గే నెతిర్లె కి. 21 అన్నె, జేవ్ మాన్సుల్ కెర్ల హత్యలు, మెంగుర్ కమొ, లంజెకమొ, చోర్ కమొక, విసారుమ్ జతి నాయ్, ములితి నాయ్.

10

ఒగ్గర్ సత్తుచొ అన్నెక్ దూత

1 పడ్డొ, ఒగ్గర్ సత్తుచొ అన్నెక్ దూత పరలోకుమ్ తెంతో ఉత్త జెంక దెకిలయ్. జో మబ్బు గలన్లి రితి జా, మబ్బుచి తెడి తా, జోచి బోడిచి ఉప్పిరి పచ్చన వయ్డూరుమ్ రంగుచి దూని లగిల్ రితి జా, జోచి మొకొమ్ పొద్దుచి రితి ఉజిడి తా, జోచ చట్టొ ఆగి రిత తంబల్ రిత తా. 2 ఏక్ ఇదిలిన్ పుస్తకుమ్ జోచి అత్తి తిలి. అగ్గె సుట్టుప జా తిలి, గని అప్పె ఉగ్గి జా అస్సె. జలె, జోచొ ఉజిల్ చాటు సముద్దుమ్తె తియ, డెబ్రి చాటు బుయ్యె తియ సుడ, 3 సింపుమ్చి అవాడ్ రితి గట్టిజ అవాడ్ కెరన, ఒర్నిలన్. ఒర్నితికయ్, సత్తు ఉర్ముల్ కెర జబాబ్ దిల. 4 సత్తు ఉర్ముల్ కెర్తికయ్, ఆచ్ జేవ్ సంగిలిసి రెగిడ్డయ్, గని పరలోకుమ్ తెంతో అయ్లి ఏక్ అవాడ్ సూన్లయ్. అంక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "జేవ్ సత్తు ఉర్ముల్ సంగితిసి గుట్టు తతి రితి కెరు, రెగుడ్ నాయ్" మెన ఆడ్ర దిలన్.

5 తెదొడి సముద్దుమ్తె బుయ్యె టీవొజ, ఆచ్ దెకిలొ దూత జోచొ ఉజిల్ ఆతు పరలోకుమ్ పక్క ఉక్కుల. 6 "కెయెక తెయెక నే పిట్టె జితొ, పరలోకుమ్ చి ఒత్త తిలిసి ఎత్తి, బూలోకుమ్చి ఒత్త తిలిసి ఎత్తి, అన్నె సముద్దుమ్చి ఒత్త తిలిసి ఎత్తి జెర్మున్ కెర్తొసా సాచి" మెన ఒట్టు గలన, కిచ్చొ సాడుప కెర్లన్ మెలె, "సమయమ్ జా అయ్లి. అన్నె వాయిద కెరుక నెంజె. 7 గని, సత్తు దూతల్తె ఆకర్చొ దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజుక తిల దినాల్క, దేముడు జోచ సేవ కెర్తస జల, జోచ కబుర్లు సంగిల పూర్గుల్క సంగిలి రితి, జోచి గుట్టు తిలిసి నెరవెర్పుప జంక అస్సె" మెన జో దూత ఒట్టు గలన సాడుప కెర్లన్.

8 ఆచ్ అగ్గె సూన్లి పరలోకుమ్ తెంతో చి అవాడ్ అంక అన్నె సంగిలిసి కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, "అల్లె, తుయి గో! చి సముద్దుమ్తె బుయ్యె టీవొజ దూతచి అత్తి తిలి పుస్తకుమ్ నజు" మెలన్. 9 జో

* 10:9 10:9 యెహెజ్కేలు 3:1-3.

దూతతె ఆవ్ గెచ్చు, “అంక జా ఇదిలిన్ పుస్తకుమ్ దె” మెన సంగిలయ్, చి జో అంక, “నజన *కా, ఈంజ తుచి పెట్టి తుక కోడు జయెదె, గని తుచి చోడితె ఒండల్ తేల్చి రితి తియనయ్ తయెదె.” మెలన్. 10 జాకయ్ జా ఇదిలిన్ పుస్తకుమ్ జో దూతచి అత్తి తెంతో నజన కయ్లయ్. అంచి చోడితె ఒండల్ తేల్చి రితి తియన తిలి, గని, జా కతికయ్, అంచి పెట్టి కోడు జలి. 11 తెదొడి అంక ఆడ్ర దిలిసి కిచ్చొ మెలె, “ఒగ్గర్ పైజల్చి రిసా, ఒగ్గర్ రాజిమలుచి రిసా, ఒగ్గర్ బాసల్చి రిసా, ఒగ్గర్ రానల్చి రిసా ఆవ్ తుక అన్నె దెకయ్తిసి రెగ్గ మాన్సుల్క జానవుక” మెన అంక ఆడ్ర అయ్లి.

11

దొగుల సాచుల్

1 తెదొడి కట్టడ్డి ఏక్ డండో అంక *దిల, చి అంక కిచ్చొ ఆడ్ర అయ్లి మెలె, “ఉట్ట, దేముడుచి గుడిచి బలి దెతి టాన్చి ఒత్త బక్తి కెర్తనక కట్టడ దెకు. 2 గని దేముడుచి గుడి ఒత్తల్తోచి బయ్లెచి డర్దుక నే కట్టడతె ములు. కిచ్చొక మెలె, దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్చి అత్తి జా టాన్ అప్పెచి మట్టుక తంక సెలవ్ అస్సె. †దొన్ని విస్సా దొన్ని జొన్నొ పూర్తి ఈంజ సుద్ది జలి పట్టుమ్ జేవ్ సుద గెల అల్లర్ కెరుల. 3 అన్నె, ‡బార పుంజొ తిన్ని విస్సా పొదులు అంచ దొగుల సాచులు కిబన్బట్టల్ గలన అంచ కబుర్లు సాడుప కెరుక మెన సెక్తి దెయిందె” మెన అంక ఆడ్ర అయ్లి.

4 ఈంజేవ్ దొగుల సాచుల్ కొన్న జవుల మెలె, బూలోకుమ్ ఏలుప కెర్తొ ప్రబుచి మొక్కె టీవోజ తిల, దొన్ని ఒలీవ రూక్లు చి దొన్ని దీవుకంబల్, మెన *టాలి జయెదె. 5 అన్నె, కో ఇన్నెయింక కిచ్చొ అల్లర్ కెరుల గే, ఇన్నెయింక చోడి తెంతో ఆగి బార్ జా, ఇన్నెయింక విరోదుమ్ జలనక లయ గెలెదె. కో ఈంజేవ్ దొగులక అల్లర్ కెరుల గే, జేవ్ ఇసి మొరుకయ్. 6 ఈంజేవ్ దొగుల సాచుల్క అన్నె కిచ్చొ సెక్తి మెలె, దేముడుచ కబుర్లు ఈంజేవ్ సంగితె ఎద పాని †నే పెట్టె రితి అడ్డు కెరుక. పడ్డో అన్నె,

* 11:1 11:1 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దిలన్ గే మెండపిల్ల జిలో యేసు దిలన్ గే అన్నె కచిగె అత్తి జోవయంక దావడ్ల గే, గని ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సెలవ్ నెంజిలి, జోవయంక దొర్లు జతి నాయ్. 3 నంబర్ కోడుక దెకిలి, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు, నెంజిలి మెండపిల్ల జిలో యేసు లట్టబ్తయ్ మెన ఉచరుక జయెదె. గని గ్రీకు బాస తెన్ ఈంజ ‘డినయ్లిసి’ తొలితొ రెగిడ్ల సగుమ్ పుస్తకల్తె ఆడ్ర దిలోసాక ‘దూత’ మెన. నంబర్ కోడుతె అస్సె. సగుమ్తె దస్సి సంగి నాయ్. † 11:2 11:2 దొన్ని కి రమారమి తిన్ని నర వెర్పుల్ జయెదె. ‡ 11:3 11:3 దొన్ని కి రమారమి తిన్ని నర వెర్పుల్ జయెదె. § 11:3 11:3 కిచ్చొ గుర్తు దెకవుక మెన యూదుల్ తెన్ బన్బట్టల్ గలవ బులుల మెలె, జోవయంక పెట్టిచి దుకుమ్ దెకవుక. * 11:4 11:4 జెకర్యా 4 అద్యయిమ్తె ఇసి టాలి అస్సె. † 11:6 11:6 ఏలీయా పూర్ణుమ్చొ దస్సి కెర తిలన్. రానల్ మొదొల్ పుస్తకుమ్ 17:1. ‡ 11:6 11:6 మోసే పూర్ణుమ్చొ దస్సి కెర తిలన్. నిర్ణమకాండుమ్ 7:14-18. § 11:8 11:8 సాదొమ పట్టుమ్చ మాన్సుల్చి ఐగుప్తు దేసిమ్చ మాన్సుల్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక చి జోవయంక మాన్సుల్క పూర్ణుమ్ విరోదుమ్ కెర తిల. దస్సి, యెరూసలేమ్ పట్టుమ్చ మాన్సుల్ యేసుక విరోదుమ్ కెర మార్గ, చి ఈంజేవ్ సాచుల్చ పీనుమ్లు ఒత్తయ్ సేడ్ల.

‡లోయి జతి రితి పానివోక మార్పుప కెరుక, చి కెత్తి సుట్టు ఇన్నెయింక ఇస్టుమ్ అయ్లె, ఎత్తి రగుమ్, అల్లర్క బూలోకుమ్చక సిచ్చల్ కెరుక సెక్తి అస్సె.

7 పడ్డో, ఇన్నెయింక సాచి సంగ కేడయ్లి పడ్డో, మట్టు నెంజిలి జా వెల్లి గొయి తెంతో వెగ జెతో జంతు ఇన్నెయింక ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర జిన కెర, ఇన్నెయింక మారెదె. 8 ప్రబుక సిలువతె టీవో కెర మార్గి వెల్లి పట్టుమ్తె ఇన్నెయింక పీనుమ్లు సేడ తవుల. జా పట్టుమ్క టాలిక కి ‘సాదొమ’ చి ‘ఐగుప్తు’ మెన సంగుక జయెదె. 9 తిన్ని నర పొదుల్ పూర్తి ఎత్తి పైజల్ తెంతో, ఎత్తి సెకుమ్ తెంతో, ఎత్తి బాస తెంతో, ఎత్తి రాజిమ్ తెంతోచ మాన్సుల్ ఇన్నెయింక పీనుమ్లుక దెక దెక, ఇన్నెయింక మెన్నె రోవుక సెలవ్ నే దెతి. 10 ఈంజేవ్ దొగుల సాచుల్ సంగ తిల కబుర్లు, ఈంజేవ్ కెర్ల కమె బూలోకుమ్తె జేవ్ జితనక అల్లర్ కెర్లి రిసా; లాజ్ కెరయ్లి రిసా, బూలోకుమ్తె జితన ఈంజేవ్ మొర్లిన్చి రిసా వెర్లి సర్ల జా, సర్ల కెరన, జోవయంక వెర్లి సర్లచి గుర్తుక ఎక్కిలోక ఎక్కిలో బవుమానల్ దెతె తవుల.

11 జిలె, జేవ్ తిన్ని నర పొదుల్ గెలె, దేముడు పుజిలి ఆత్మ ఈంజేవ్ సాచుల్చి పెట్టి పెన జియడ్లన్, చి ఉట్ట సొగ టీవో జల, చి ఇన్నెయింక దెకిలన పూర్తి బియఁ గెల. 12 తెదొడి, ఈంజేవ్ జివ్ జల సాచుల్ పరలోకుమ్ తెంతో చి ఏక్ అవాడ్ సూన్ల. కిచ్చొ మెన జా అవాడ్ సంగిలన్ మెలె, “ఇత్తల్ వెగ జా!” మెలన్, చి ఇన్నెయింక విరోదుమ్ జలనచి మొక్కె మబ్బు తెన్ పరలోకుమ్తె వెగ గెల. 13 జయ్యి గడియయ్ వెల్లి బూకంపుమ్ జలి. జా పట్టుమ్చ దెస్సు వాటల్తె ఏక్ వాట నాసెనుమ్ జా గెలి. జా బూకంపుమ్తె సత్తు వెయిల్జిన్ మాన్సుల్ మొర గెల. సేంసిల మాన్సుల్ బియఁ కెర, పరలోకుమ్తె తిలో దేముడుక గవురుమ్ దిల.

14 సిచ్చల్చ గండిమ్లు, కష్టుమ్లు ఇన్నెతెన్ దొన్ని జా గెలి. మొత్తుమ్ తిన్ని సిచ్చల్ జతి రితి అన్నెక్ దస్సి సిచ్చ కచితుమ్ జర్లు జంక అస్సె.

12

సత్తుజిన్ దూతల్తె ఆకర్చో జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్

15 సత్తుచో దూత జోచి నప్పిర్మూరి పుజిలన్, చి కిచ్చో జలి మెలె, పరలోకుమ్తె గట్టిజ అవాడచ అవాడ్లు కిచ్చో మెల మెలె, “బూలోకుమ్చి రాజిమ్ అమ్చో ప్రబుచి చి జోచో క్రిస్తు పుత్తున్చి రాజిమ్ జా మార్పువ జా అస్సె. కెయెక తెయెక జో ఏలువ కెరెదె” మెన సంగిల. 16 తెదొడి దేముడుచి పురెతో జోచ సజాననల్తె వెసిత విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్ దేముడుచి మొక్కె సెర్ను సేడ, జోక కిచ్చో మెన బక్తి కెర్ల మెలె,

17 “ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో ఎత్తిక ఏలువ కెర్తొ దేముడు ప్రబువ, తుయి అప్పె తతోసా, అగ్గె తెంతో తిలోసా, తుయి తుచి సెక్తి అదికారుమ్ దెరన, ఏలువ కెరుక దెర అస్సెసి మెన, తుక అమ్చి సర్ల సంగితసుమ్.

18 తుక నేన్ల మాన్సుల్ మొత్తుమ్ తుచి ఉప్పిరి కోపుమ్ దెకయెల, గని తుచి కోపుమ్ తుయి దెకవ జోవయింక సిచ్చు కెర్లది.

మొర్లసక పరిచ్చు కెర తుచ సేవ కెర్తస జల తుచ కబుర్లు సంగితసక చి తుచ సొంత జల అన్నె మాన్సుల్క, తుక బిత ఎత్తిజిన్క,

జేవ్ బాల వెల్లో జలె కి, జోవయింక బవుమానుమ్ దెంక, పడ్డొ బూలోకుమ్చక నాసెనుమ్ కెర్తసక నాసెనుమ్ కెరుక మెన, సమయుమ్ జా అయ్లీ.” మెన జో దేముడుచి మొక్కె ఒప్పన్ల.

19 తెదొడి పరలోకుమ్చి దేముడుచి గుడిచి కెడ్డి ఉగ్గి జలి, చి జోచి జా దేముడుచి గుడిచి తెడిక తెడిచి గదితె జోచి నే పిట్టి ప్రమానుమ్చి గుర్తుచి *పెటె డిసిలి. అన్నె, బిజిలి మొల్కిలి, అవాడ్లు అయ్లి, ఉర్కుల్ కెర్లి, చి బూకంపుమ్ కెర్లి, చి వెల్లెల కరవత్తల్ పెట్ట.

* **11:19** 11:19 తెదొడక ఎద, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గుడితె జా పెటె తిలి తెడిచి గదితె ఎక్కి ఎత్తిక వెల్లో పూజరి, గని అన్నెకోయి నాయ్ గెచ్చుక జయెదె, అన్నె వెర్సెక్ ఎక్కి సుట్టు జో ఒత్త పెనుక జయెదె. ఇన్నె సంగిల్ రితి జా పెటె డిసిలి, కిచ్చో అర్దుమ్ తయెదె మెలె, జా డిసిలి తెంతో ఎత్తిజిన్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి గవురుమ్, జో కీసా అస్సె గే, పూర్తి దెకుక జయెదె. * **12:1** 12:1 యూదుల్తె బార సెకుమెలు తిల, గెద. యూదుల్క ‘ఇస్రాయేలులు’ మెనుల కి, పడ్డొ యేసుక సంవజలసక ‘అమ్చ సత్తిమ్చ ఇస్రాయేలులు’ మెన ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు దెకితయ్, జేవ్ యూదుల్ జలెకి నే జలెకి. జేక జేవ్ బార సుక్కల్ తిలి కిరిటుమ్క ‘ప్రబుచయ్ జలస మొత్తుమ్’ మెన అర్దుమ్ కెరసుక జయెదె. యూదుల్ తెంతో క్రిస్తు రచ్చించువ కెర్తొసా జెర్తిలో. సయ్తాన్ జోవయింక అల్లర్ కెర్తొ, గని జిన్ నాయ్. జా తేర్బోదక ఏక్ రగుమ్ ఉచర్లె, ‘యేసుచి అయ్యెసి మరియ’ మెన ఉచరుక జయెదె. గని అన్నెక్ రగుమ్ ఉచర్లె, సంవజలస మొత్తుమ్చి ఆత్మ సంగుమ్ మెనుక జయెదె. జా ఆత్మ సంగుమ్చ బోదల్ జల క్రిస్తుచ బావుడ్లు జల సంవజలసక కి సయ్తాన్ అల్లర్ కెర్తయ్, **12:17**, గని ఆకర్క జిన్ నాయ్. **12:12** దెక. † **12:3** 12:3 సత్తు బోడివో, దెన్ను కొమ్ముల్, చి సత్తు కిరిటల్చి అర్దుమ్ కిచ్చో మెలె, అప్పెచి మట్టుక జో బూలోకుమ్తె ఏలువ కెరుక పూర్తి అదికారుమ్ తిలిసి. పడ్డొక ఓడువ జయెదె, గెద. సత్తు సంబర్క ‘పూర్తి’ మెలిన్చి అర్దుమ్, గెద. ‡ **12:6** 12:6 మెలె, తిన్ని నర వెర్కుల్.

తేర్బోదచి వెల్లి అయిచి టాలి

1 తెదొడి ఆచారిమ్చి వెల్లి ఏక్ గుర్తు ఆగాసుమ్తె డిసిలన్. కిచ్చో మెలె, పాలుమ్ మెలి రితి పొద్దు గలన్చి రితి జలి తేర్బోద. జాచి చట్టె జోను, జాచి బోడి *బార సుక్కల్ తిలి కిరిటుమ్. 2 జా అంగి జా తిలి, చి జాచి కంట్లు పాచ అయ్లి నొప్పల్క, లడెన్ జంక మెన, ఒర్పితె తిలి. 3 తెదొడి, ఆగాసుమ్తె అన్నెక్ వెల్లి గుర్తు డిసిలి. ఆదె! వెల్లో అయి రితో ఆగి రితో ఎరన జంతు. జోక సత్తు బోడియొ చి దెన్ను కొమ్ముల్, చి జోచ సత్తు బోడివోత †సత్తు కిరిటల్ తిల. 4 జోచి తోక తెన్ ఆగాసుమ్చ సుక్కల్ మొత్తుమ్చ తిన్ని వాటల్తె ఏక్ వాటక కడ, బూలోకుమ్చి ఉప్పిరి సేడవ దిలన్. తెదొడి, జా తేర్బోద లడెన్ జతికయ్, జా లడెన్ జతో బోదక గిడ గెలుక మెన ఉచర, జాచి పురె జో వెల్లో అయి టీవోజ తిలన్. 5 జలె, జా పూత్తుక లడెన్ జలి. కీసా పూత్తు మెలె, గవురుమ్చి ఇనుముడండొ రితిసి దెరన దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్క ఏలువ కెరుక దిలోసా. గని జో అయితె దెర్ను నే సేడ్డె జో బోద దేముడుతె జోచి సింగాసనుమ్తె ఉక్కిల్ జలొ. 6 బయిలు దేసిమి జా తేర్బోద ఉట్ట నిగిలి. ఒత్త ‘జాక’ మెన దేముడు ఏక్ టాన్ తెయార్ కెర తిలన్. ఏక్ ‡వెయి దొన్ని పుంజో అరవయ్ పొదుల్ ఒత్త జా కంక జింక అస్సె.

సయ్తాన్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర జిన్నిసి

7 తెదొడి పరలోకుమ్తె యుద్దుమ్ జలి. ఒత్త మికాయేలు మెలొ వెల్లో దూత ఎక్కిలో, జోచి తెడిచ దూతల్ తెన్, జో వెల్లో అయి రితోసాచి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర్ల. జో అయిచి జాచి తెడిచ దూతల్ కి యుద్దుమ్ కెర్ల. 8 గని ఓడువ జల, చి ఒత్త తెంతో పరలోకుమ్తె జోక అన్నె టాన్ నాయ్. 9 జో వెల్లో అయి, జో పూర్తుమ్చో అయి; జోక ‘సయ్తాన్’ మెనుల, ఒండి లోకుమ్చక మోసిమ్ కెర్తొసా, బూలోకుమ్తె జేడ సేడ గెలొ, చి జో తెన్, జోచ దూతల్ ఎట్టో జేడ సేడ గెల.

సయతాన్ ఓడుప జలిసి

10 తెదొడి పరలోకుమతెచి గట్టిజ ఏక్ వెల్లి అవాడ్ సూన్లయ్. కిచ్చొ మెలి మెలె, “అమ్చో దేముడు దెతి రచ్చన, జోచి సెక్తి, జోచి రాజమ్, పడ్డో జోచొ క్రిస్తుచి అదికారుమ్, అప్పె నెరవెర్చువ జా పావ జా అస్సె. కిచ్చొక మెలె, అమ్చ బావుడ్లుక నిందల్ సంగితె తిలోసా ఎట్టో జేడ సేడ అస్సె. అగ్గె అమ్చ బావుడ్లుక రోజుక రాతి మెద్దెనె దేముడుచి మొక్కె జో నిందల్ సంగితె తిలో. 11 గని జేవ్ అప్పె మెండపిల్లచి నూయి జలి కీలోయిచి సెక్తిక, పడ్డో జేవ్ సాచి సంగిలిన్చి నిదానుమ్క, జేవ్ దొన్నిచి రిసా, జో సయతాన్చి ఉప్పిరి జేవ్ జిన అస్తి. ‘జేవ్ సాచి సంగిలిన్చి నిదానుమ్’ మెలె, జోవయించి సొంత జీవుక విలువ నే దెకన్తె, జా మెండపిల్లచి నావ్క విలువ దెక, జోచి రిసాచి సాచి జేవ్ సంగిలి రిసా మాన్సుల్ మొర్ల. 12 జలె, సయతానుక జిన అస్తి. జాకయ్, ఓ పరలోకుమ్, ఒత్త జితన ఎత్తిజిని, నర్దసంతోసుమ్ జా! గని, ఓ బూలోకుమ్, ఓ సముద్దుమ్, అయ్యె! తుమ్క ఒగ్గర్ కప్పుమ్ నస్తుమ్! కిచ్చొక మెలె, సయతాన్ ఒగ్గర్ కోపుమ్ తెన్ తుమ్తె ఉత్త జా అస్సె. జోచి ఒగ్గర్ కోపుమ్ కిచ్చొక మెలె, జోక అప్పె ఒగ్గర్ సమయుమ్ సేసె నాయ్ మెన జో జాన అస్సె!” మెన పరలోకుమ్చి జా అవాడ్ సంగిలి.

13 ‘అంక ఒగ్గర్ సమయుమ్ నాయ్’ మెన జో వెల్లో అయి దెక కెర, జో మున్సుబోదక లడెన్ జలి జా తేర్బోదక చజ అల్లర్ కెరుక మెన గెలన్. 14 గని జా తేర్బోదక దేముడు వెల్లి గిద్దురానొచ దొన్ని రెప్పల్ దిలన్. జా అయితె జా దెర్చు నే సేడై బయిలు దేసిమి జా ఉడ్డ గెచ్చుక మెన, జా దొన్ని రెప్పల్ దిలన్. జా కేనె ఉడ్డ గెచ్చుక మెలె, *తిన్ని వెర్చుల్ నర కతె జితె చెంగిల్ తంక తిలి టాన్తె జా ఉడ్డ గెచ్చుక.

15 జలె, ‘బూరుమ్ జాక గుడ్డ దెర గెస్సు’ మెన, జా తేర్బోదచి పట్టి జో అయి జోచి చోడి తెంతో గాడు రితి పాని సువ దిలన్. 16 గని జా తేర్బోదక బుయి తోడు తా జాచి చోడి పాడ, జోచి చోడి తెంతో వెల్లో జో అయి సువ దిలి గాడుక బుయి గీడ గెలి.

17 తెదొడి జో వెల్లో అయి జా తేర్బోదచి ఉప్పిరి ఒగ్గర్ కోపుమ్ జా, జాచ అన్నె బోదల్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక మెన ఉట్ట గెలన్. దేముడుచ కొణొ నిదానుమ్ ఇండ్ల యేసుచి రిసా సాచి జతనయ్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక మెన గెలన్.

సముద్దుమ్ తెంతో సయతాన్చి సేవ కెర్తొ వెర్రి జంతు బార్ జలిసి

18 తెదొడి సముద్దుమ్చి ఒడ్డుచి ఇన్కుతె జో వెల్లో అయి టీవో జలన్.

13

1 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సముద్దుమ్ తెంతో ఏక్ వెర్రి జంతు బార్ జతె తిలసిసి దెకిలయ్. జోక దెస్సు కొమ్ముల్ చి సత్తు బోడివో. జోచ ఎక్కెక్ కొమ్ముల్తె ఎక్కెక్ కిరీటల్, చి జోచి ఎత్తి బోడివోతె దేముడుక దూసుప కెర్తి ఏక్ నావోల్ తిల. 2 ఆవ్ దెకిలె జో జంతు కీసా డీసిలో మెలె, డుర్కొ వాగు రగుకమ్, చి జోచ చట్టో వెలుగుచ చట్టో రిత, జోచి మూతి సింపుమ్చి మూతిచి రితి తిల. జో జంతుకయ్ జో వెల్లో అయి జోచి సెక్తి, జోచి సిజాసనుమ్, ఒగ్గర్ అదికారుమ్ దిలన్. 3 జో జంతుచి సత్తు బోడివోతె ఏక్ బోడి మొర్తి రితి గాయిమ్ జా తిలి రితి తిలి. గని మొర్తి జా గాయిమ్ అన్నె చెంగిల్ జా తిలి, చి ఆచారిమ్ జా ఒండి బూలోకుమ్చ మాన్సుల్ జో జంతుచి పట్టి గెతె తిల. 4 జో వెల్లో అయి జోచి అదికారుమ్ జో జంతుక దిలి రిసా, మాన్సుల్ జో అయి గవురుమ్ కెర జోకర్తె తిల. “జో జంతుచో రితో కోయి నాయ్. జో జంతుతె యుద్దుమ్ కెర జోచి ఉప్పిరి కో జీనుక నెత్తిర్” మెన జంతుక గవురుమ్ కెర జోకర్తె తిల.

5 జో జంతుక కీసి చోడి తిలి మెలె, గవురుమ్ సంగన్త కొణొ, దేముడుక దూసుప కెర్తొ కొణొ సంగితి చోడి తిలి. *దొన్ని విసా దొన్ని జొన్నొ జో ఏలువ కెర్తి రితి జోక సెలవ్ తిలన్. 6 దేముడుక, చి జోచి నావ్క, చి జోచి టాన్క దూసుప కెర కెర చోడి పుట్టయ్తె తిలన్. దేముడుచి టాన్ మెలె, జోచి పరలోకుమతె జితన. 7 పడ్డో అన్నె, జోక కిచ్చొ సెలవ్ తిలి మెలె, యేసు ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెర జీనుక మెన సెలవ్ తిలి. జా పొది ఎత్తి సెకుమ్చి ఉప్పిరి, ఎత్తి ప్రెజల్చి ఉప్పిరి, ఎత్తి బాసల్చి ఉప్పిరి, ఎత్తి రాజమ్చి ఉప్పిరి, జా జంతుక అదికారుమ్ తంక సెలవ్ తిలి. 8 జా పొది ఒండి బూలోకుమ్తె జితన ఎత్తిజిన్ జోక బక్తి కెరుల. లోకుమ్ నే జెర్మయ్తె అగ్గె తెంతో తిలో విరోదుమ్ సుదల్ మార్ల మెండపిల్లచి పుస్తకుమ్తె, కచ నవ్వొ తతి నాయ్ గే, జెవ్వి జో జంతుక బక్తి కెరుల.

9 కంగ్గొ తిలోసా సూన్తు. కిచ్చొ మెలె,

§ 12:11 12:11 మెలె, జో అర్థితుమ్ జలిన్చి సెక్తిక. * 12:14 12:14 “ఏక్ కాలుమ్, దొన్ని కాలుములు చి ఏక్ అర కాలుమ్” మెన రెగ్ల అస్సె. తిన్ని నర వెర్చుల్చి అర్థుమ్ జా కోడుక తయెదె. 11:2 దెక. * 13:5 13:5 మెలె, తిన్ని నర వెర్చుల్. 11:2, 3. 12:6, 14 దెక.

10 “కక్క దెర గెచ్చుక మెన తిలె, జేవ్ క దెర గెచ్చుక జయెదె.
కో జలె కండాతె మొరవుక మెన తిలె, జేవ్ కండా తెన్ మొరవుక జయెదె.”
మెన రెగిడ్లి కోడు. ఈంజ కోడుతె కిచ్చొ జాగర్త బెదితయ్ మెలె, ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్ నిదానుమ్ తా బాదల్ ఓర్పుప జా నముకుమ్ తెన్ తంకయ్.

బుఁయి తెంతో వెర్రి జంతు బార్ జలిసి

11 తెదొడి అన్నెక్ వెర్రి జంతు బుఁయి తెంతో బార్ జలిసి దెకిలయ్. మెండపిల్లచి రితి జోక దొన్ని కొమ్ముల్ తిల, గని వెల్లి అయిచి రితి జో లట్టబ్బొ.
12 జో †తోలితోచొ జంతుచి నావ్ తెన్ జోచి కామ్ ఈంజొయ్ జర్గు కెర్తయ్, చి మొర్తి గాయిమ్ చెంగిల్ జా తిలో జో తోలితోచొ జంతుక ఒండి లోకుమ్, ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్ జోకర్తె రితి, ఈంజొయి జంతు జేవ్ క సికడ్తయ్. 13 ఆచారిమ్చ వెల్లెల వెల్లెల కమొ ఈంజొ జర్గు కెర్తయ్. కిచ్చొ మెలె, ‘మాన్సుల్ దెకుత్’ మెన జోచి మొక్కె ఆగానుమ్ పక్క తెంతో బుఁయిచి ఉప్పిరి ఆగి నూఁయి జతి రితి కెర్తయ్. 14 అన్నె, జో తోలితోచొ జంతుచి మొక్కె ఈంజొ జర్గు కెరుక సెలవ్ తిల ఆచారిమ్చ వెల్లెల కమొచి సెక్తిక బూలోకుమ్తె జితనక ఈంజొ మోసిమ్ కెర్తయ్. దస్సి, కిచ్చొ ఏక్ మోసిమ్ కెర్తయ్ మెలె, కడ్డుమ్క మొర్తి సెక్తిచి గాయిమ్ జలెకి జీవ్ తిలో జో అన్నెక్ జంతుచి రిసా ఏక్ బొమ్మ జేవ్ తెయార్ కెర జొకరుక మెన, ఈంజొ జంతు బూలోకుమ్తె జితనక సికడ్తయ్. 15 జో తోలితోచొ జంతుచి బొమ్మ లట్టబ్బి రితి జీవ్ దెంక కి ఈంజొ జంతుక సెలవ్ తిలి, చి జో జంతుచి బొమ్మక నే జొకర్తనక మొరవుక కి ఈంజొ, జంతుక సెలవ్ తిలి.

16 పడ్డొ అన్నె కిచ్చొ ఏక్ అల్లర్ ఈంజొ అన్నెక్ జంతు, బుఁయి తెంతో బార్ జలొ జంతు, కెర్తయ్ మెలె, ఎత్తిజిని, బాల, వెల్లొ, సొమ్మారి, బీద సుదొ, గొతి నెంజిలొ మాన్సు. గొతి జలొ మాన్సు, ఉజిల్ అత్తి నెంజిలె నిర్దె ఏక్ గుర్తు కెరవంతి రితి ఈంజొ

పెలయ్తయ్. 17 అన్నె, జా గుర్తు నే కెరవంతె కో కిచ్చొ గెనుక గే వికుక గే సెలవ్ తయె నాయ్. జా గుర్తుతె కిచ్చొ తయెదె మెలె, జంతుచి నావ్, నెంజిలె జోచి నావ్చి గుర్తుచి అంకె. 18 ఇన్నెచి అర్దుమ్ కెరనుక జలె, ముక్కిమ్చి గ్యానుమ్ అవ్సురుమ్. కక్క దస్సి గ్యానుమ్ అస్సె మెలె, జో జంతుచి అంకె లెక్క కెర్తు. †జేవ్చి అంకె ఏక్ మాన్సుచి నావ్ తెన్ బెదితి అంకె. జా అంకె కిచ్చొ మెలె, సొమ్మ పుంజొ తిన్ని విసా సొమ్మ (666).

14

మెండపిల్ల తెన్ జోచయ్ జల మాన్సుల్ టీఁవిలిసి

1 తెదొడి అన్నె దెకిలయ్, ఈందె! *సియోసు డొంగై జో †మెండపిల్ల టీఁవ తా, జో తెన్ అన్నె కొన్న టీఁవొజ తిల మెలె, †పుంజెక్ దొన్ని విసా చెత్తర్ వెయిల్జిన్ జోవయించి నావ్, దేముడుచి నావ్ జోవయించ నిర్దెలె రెగ్గవన్ల మాన్సుల్ తిల.
2 అన్నె, ఒగ్గర్ పానివొ నూఁయి జతి అవాడ్ రితిచి, ఉర్దుల్ కెర్తి వెల్లి అవాడ్ రితిచి, పరలోకుమ్ తెంతో చి, ఏక్ అవాడ్ నూన్లయ్. ఆవ్ నూన్లి అవాడ్ అన్నె కీసి తిలి మెలె, వీనెల్తె బజయ్తి అవాడ్చి రితి తిలి. 3 జలె, జేవ్ ఎతివాట్జిన్ మాన్సుల్ సింగాసనుమ్చి మొక్కె, సిజాసనుమ్చి సుట్టునంత టీఁవొజ తా †చెత్తర్ జివుల్చి మొక్కె, చి *విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్చి మొక్కె, నొవి గనుమ్ గాయితె తిల. ఈంజ బూలోకుమ్చి రాజిమ్ తెంతో గెనన్ల, ఈంజేవ్ పుంజెక్ దొన్ని విసా చెత్తర్ వెయిల్జిన్ మాన్సుల్క పిట్టవ, జా గనుమ్ అన్నె కో సికుక నెతిర్తి. 4 ఈంజేవ్ మాన్సుల్ కీస మాన్సుల్ మెలె, సుద్ది తా, తేర్బోదల్ తెన్ నే బెదిల సుదల్, లంజె నే జలన. ఈంజేవ్ దేముడుక, మెండపిల్లక ముల్లి నాయ్, వేర ‘దేముడ్లు’ మెలనచి పట్టి గెతి నాయ్. ఈంజేవ్, జలె, మెండపిల్ల కేనె గెలె కి, జోచి పట్టి గెతతి. ఒండి లోకుమ్చ మాన్సుల్

† 13:12 13:12 సముద్రుమ్ తెంతో బార్ జలొసా. † 13:18 13:18 గ్రీకు బాస చి ఎబ్బి బాస రెగిడ్లి రితితె ఎత్తి అచ్చుమ్క ఏక్ విలువ తయెదె. జేఱ, ఏక్ మాన్సుచి నావ్చ అలవాట్లు చి లెక్క బెదవుక జయెదె. ‘నీరో కైసర్’ మెలొ రోమ్ దేసిమ్చొ అగ్గె వెల్లి రాసొ జలొసా ఎక్కిలోచి నావ్క సొమ్మ పుంజొ అరవయ్ సొమ్మ నంబరిచి లెక్క బెదవుక జయెదె, చి యోహాను ఈంజ పుస్తకుమ్ రెగిడ్లి దినాలక ఇదిల్ అగ్గె, జో నీరో కైసర్ సంపజలనక అల్లర్ కెర్తె తిలొ. గని పడ్డొ అయ్ల నంపజలనక అల్లర్ కెర్తె, మాన్సుల్చ నవ్వొక కి జయి లెక్క తయెదె. జేఱ, కచి రిసా సంగితయ్ గే నేనుమ్.
* 14:1 14:1 ‘సియోసు డొంగ్రు’ చి ‘యెరుసలేమ్ పట్టుమ్’ మెలె, ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జతి టాన్క, మెలె పరలోకుమ్క, టాలిచ నవ్వొ జవుల. † 14:1 14:1 మెలె యేసుప్రబు. † 14:1 14:1 ఈంజ నంబరిచి అర్దుమ్ కిచ్చొ మెలె, ‘పూర్తి జలిసి’, ‘ఒగ్గర్ జలిసి’, చి ఇన్నె, ‘యేసుక సంపజలన మొత్తుమ్చి లెక్క పూర్తి జలిసి’. ఈంజ నంబరి జయి టాలిచి నంబరి. ఎక్కి జయి నంబరిచి ఎత్తయ్ జవుల మేనుమ్ నాయ్, గని ‘జోవయంక సంపజలన ఒగ్గర్ ఒగ్గర్జిన్ జవుల’ మెలి అర్దుమ్ ఇన్నెతెన్ కెరనుమ్చె. పూర్తుమ్ తెంతో యూదుల్తె బార సెకుమ్లు తిల, చి యేసుక బారజన్ సిస్సుల్ తిల. పడ్డొ జోవయించ బారజన్ సిస్సుల్ జోవయించ బారజన్ బారికుల్ జల. 144,000 మెలె, బార బార వెయిలు. మెలె 12వెయిలు x 12వెయిలు x 1000 = 144,000. § 14:3 14:3 4:6-8. * 14:3 14:3 4:4. † 14:4 14:4 నెంజిలె ‘నెత్తెవ అస్సె’. 3 నంబరితె కి అన్నె గెనన్లనక గెనన్లనక నెత్తెవిలన మెనుక జయెదె.

తెంతో దేముడుచి మెండపిల్లక దిలి తొలి పండ్లు జతి రితి ఇన్నెయింక మెండపిల్ల అన్నె †గెననయ్ అస్సె. ⁵ జోచి పున్నిమ్ ఇన్నెయింకయ్ జోయ్యి దా అస్సెచి రిసా, ఇన్నెచి చోడితె కిచ్చో అబద్దుమ్ తయె నాయ్.

సుబుమ్ కబుర్ సూనయ్తో దూత ఉడ్డితె తిలిసి

⁶ తెదొడి, అన్నెక్ దూతక దెకిలయ్. పొద్దు ఆగాసుమ్చి మదెనె జో ఉడ్డితె తిలో. కిచ్చోక మెలె, బూలోకుమ్తె జితన్క, ఎత్తి రాజిమ్చక, ఎత్తి సెకుమ్చక, ఎత్తి బాసచక, కెయఁక తెయఁక తతి పాడ్ నే జతి సుబుమ్ కబుర్ ఎత్తి ప్రెజల్క సూనవుక మెన, జా సుబుమ్ కబుర్ దెరన గెతె తిలో. ⁷ అన్నె, జో గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చో మెన కేక్ గలన్లొ మెలె, “దేముడుక బియఁ కెర జోక గవురుమ్ కెర! కిచ్చోక మెలె, జో ఎత్తి మాన్సుల్క పరిచ్చు కెర సిచ్చు కెరుక, బవుమానుమ్ దెతి గడియ పాఁచ జా అస్సె. అన్నె పరలోకుమ్, బూలోకుమ్, నముదుమ్, పానిచ ఊంటలు జెర్మయ్లో జోకయ్ నంపజా బక్తి కెర!” మెన సాడుప కెర్లన్.

⁸ అన్నెక్ దూత, జలె, ఇన్నెతెన్ దొన్నిచో, జో అగ్గెచో చి పట్టి ఉడ్డ గెచ్చు, కిచ్చో మెలన్ మెలె, †“వెల్లి బబులోను పట్టుమ్ సేడ అస్సె. ఎత్తి ప్రెజల్క జాచి లంజె ఆన, రగుమ్చి ద్రాచ రస్సుమ్ పియడ్డిసి జా.” మెన సాడుప కెర్లన్.

⁹ పడ్డొ అన్నెక్ దూత, ఇన్నెతెన్ తిన్నిచో; జేవ్ దొన్ని దూతల్చి పట్టి ఉడ్డితె తా కిచ్చో మెన సంగిలన్ మెలె, “కో జో జంతుక చి జోచి బొమ్మక బక్తి కెరుల గే, జోచి గుర్తు కచి నిర్దె గే అత్తి గే, గలవనుల గే, ¹⁰ జోవయించి తప్పుక దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చుచి ద్రాచ రస్సుమ్ కచితుమ్ కిచ్చో పాని గట్ర నే బెదయ్తె, జోచి ఒగ్గర్ కోపుమ్చి గిన్నతె పివులచి పరలోకుమ్చి సుద్దిచ జోచ దూతల్చి మొక్కె, చి మెండపిల్లచి మొక్కె, ఎరన జతి ఎడ్డి జతి ఆగి లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్తెచ బాదల్ సేడుల. ¹¹ జేవ్చి జా సిచ్చుచి దుమ్మొ కెయఁక తెయఁక బార్ జతె తా వెగ గెతయ్. జో జంతుక చి జోచి బొమ్మక జొకర్లనక చి జోచి గుర్తు గలవన్లనక, రాతి మెద్దెనె కిచ్చో నే పుండితె తవుల.” మెన దూత సాడుప కెర్లన్. ¹² ఈంజ కోడుతె కిచ్చో జాగర్ల బెదితయ్ మెలె, యేసు ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్, మెలె దేముడుచి కోడు రితి ఇండితన, యేసుచి ఉప్పిర్చి

నముకుమ్తె ఇండితన, జేవ్ బాదల్ ఓర్నువ జా నిదానుమ్తె తంకయ్.

ప్రబుచి తెడిచి విస్తాంతిచి రిసా పరలోకుమ్ తెంతో అవాడ్

¹³ తెదొడి పరలోకుమ్ తెంతో చి ఏక్ అవాడ్ సంగిలిసి కిచ్చో సూన్లయ్ మెలె, “ఏక్ కోడు రెగుడు. అప్పె తెంతో యేసుప్రబుచి తెడి తా కో మొరుల గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి. మెలె, దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మ కిచ్చో మెన్తయ్ మెలె, కిచ్చోక జోవయింక చెంగిలి మెలె, జేవ్ ఇండిలి బుద్ది జోవయింతెన్ బెదయ్ జెతయ్, చి జోవయింక కమొ కెర కేడయ్లిన్క అప్పె సెలవ్ తెన్ తవుల.” మెన సంగితయ్ మెన పరలోకుమ్ తెంతో చి జా అవాడ్ సంగిలన్.

బూలోకుమ్చి పంటొ

¹⁴ అన్నె ఆవ్ దెకితికయ్, ఆదె! కిచ్చో మెలె, చొక్కిలి మబ్బు, చి జా మబ్బుతె కో వెన అస్సె మెలె, మాన్సు జా జెర్మన్ అయ్లి రగుమ్చో ఎక్కిలో వెన అస్సె. జోచి బోడితె బజర్చి కిరీటుమ్, జోచి అత్తి వాండి కెర్లొ కొడ్వెలి అస్సె.

¹⁵ తెదొడి అన్నెక్ దూత దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జా, గట్టిజ అవాడ్ కెరన, జా మబ్బుతె వెసిలోసాక కిచ్చో మెన కేక్ గలన్లొ మెలె, “బూలోకుమ్చి పంటొ పూర్తి పిక అస్సెచి రిసా, లాయితి నమయుమ్ జా అయ్లి. జాకయ్, తుచి కొడ్వెలి దెరన లాయి!” మెన కేక్ గలో. ¹⁶ తెదొడి మబ్బుతె వెసిలోసా బూలోకుమ్చి పంటొ పూర్తి జోచి కొడ్వెలి తెన్ కీసపు కెర కేడయ్లన్.

బూలోకుమ్చి పంటొ దూత లాయిలిసి

¹⁷ తెదొడి అన్నెక్ దూత పరలోకుమ్చి దేముడుచి గుడి తెంతో బార్ జలన్. జో వాండి కెర్లొ కొడ్వెలి దెరన అస్సె. ¹⁸ తెదొడి, అన్నె, ఒత్తచి బలి దెతి టాన్ తెంతో అన్నెక్ దూత బార్ జలన్. ఈంజొ దూతక ఆగిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలి. వాండిచి కొడ్వెలి దెర్లొ దూతక కేక్ గల కిచ్చో మెన గట్టిజ అవాడ్ కెరన ఆగిచి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలో దూత సంగిలన్ మెలె, “తుచి కొడ్వెలి దెరన, ద్రాచ గెల్చ, గొచ్చుల్చ పండ్లుచి పంటొ లాయి! జా పండ్లు పిక అస్సి!” మెన సంగిలన్. ¹⁹ జాకయ్, జో దూత బూలోకుమ్తె జోచి కొడ్వెలి తెన్ బూలోకుమ్ ఎత్తిచి ద్రాచ పంటొ లాయిలన్, చి దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చు జతి జోచి గన్నతె గల దిలన్. ²⁰ పట్టుమ్చి కోట ఒత్తల్తోచి జా

† 14:8 14:8 టాలిక రోమ్ పట్టుమ్క ‘బబులోను’ మెంతతి, ఈంజ ‘డినయ్లిన్’ చి పుస్తకుమ్తె. § 14:16 14:16 మత్తయి 13:24-30 దెక. చెంగిల్చి తియ తయెదె, వెర్చి డయ గెలెదె. మత్తయి 13:36-43 దెక. జోవయించి పున్నిమ్ జలనక పరలోకుమ్తె తియ తయెదె, పాపుమ్ తెన్ తాఁ గెలనక వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలెదె.

రన్నుమ్ గెచ్చయతి గన్నతె వండ్లు నుదిల, చి జా నుదిలిన్చి గన్న తెంతో లోయి నూయి జా గెలి. కెద్దిచి మెలె, ఏక్ గోడొక చప్లయతి కలెమ్చి ఎదిలి డొంకుతె జా లోయి బెర కెద్ది దూరిక పావిలి మెలె, దొన్ పుంజొ మయిలుచి ఎదిలి దూరి పావిలి.

15

ఆకర్క దెత సత్తు సిచ్చల్

1 పడ్డొ, పరలోకుమ్తె అన్నెక్ వెల్లి గుర్తు దెకిలయ్. జా వెల్లిచి, ఆచారిమ్చి గుర్తు కిచ్చొ మెలె, దేముడుచ సత్తు సిచ్చల్ అత్తి దెర తిల సత్తు దూతల్క దెకిలయ్. ఈంజ ఆకర్చ సిచ్చల్ జవుల. కిచ్చొక మెలె, ఇన్నెయింతెన్ దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చల్ కుటుల.

2 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సీస రితి టేంటచి గాడు తెన్ ఆగి బెదిల్ రితి తిలిసి. అన్నె, జా సీస రితి టేంట తిలి గాడు సాడి, దేముడు దిల వీనెలు దెరన, జో జంతుక జీన, జోచి బొమ్మచి ఉప్పిరి చి జోచి నావ్చి ఉప్పిరి జీన్ల మాన్సుల్ టీవోజ తిలిన్ దెకిలయ్. 3 జేవ్ దేముడుచొ సేవ కెర్తొసా జలొ మోసేచి గనుమ్ చి మెండపిల్లచి గనుమ్ గాయితె తిల,

“ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రబు, తుచ కమొ వెల్లెల, అన్నె ఆచారిమ్చ! ఎత్తి ఉగగల్క ఏలుప కెర్తొ వెల్లొ రానొ, తుచ కమొ సరి జతిక, సత్తిమ్చ!

4 ఓ ప్రబువ, తుచి నావ్ కో కి బియఁ కెర, గవురుమ్ కెరుక!

తుయి ఎక్కిలొయి పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలొసా, ఎత్తి రాజిమ్లుచ జా కెర, తుక బక్తి కెరుక జా అస్తి; తుచ తీర్పుల్క, తుచ సిచ్చల్క ‘సత్తిమ్చ’ నాయిమ్చ మెన రుజ్జు అయ్లి రిసా”

మెన, గనుమ్ గాయిల.

5 ఇన్నెచి పడ్డొ అన్నె ఆవ్ దెకితికయ్, పరలోకుమ్తె దేముడుచి గుడి జలి *టంబుగుడ్డతెచి ఆగ్గుల్ తిలి తెడిక తెడిచి గది ఉగ్గి జలి. 6 జా దేవులుమ్చి తెడిక తెడిచి గది తెంతో †సత్తు సిచ్చల్ దెర్త సత్తు దూతల్ బార్ జల. కిచ్చొ గలన బార్ జల మెలె, ‡ఉజిడచ పూర్తి సుబ్బుమ్చ బట్టల్చ పాలల్, చి జోవయించ గుండెల్తె ఎక్కెక్ బజార్ రగుమ్ పట్టల్ బందన తిల.

* 15:5 15:5 పూర్ణమ్, యాదుల్ బయిలు దేసిమి దొన్ని విసా వెర్పుల్ బుల్లె తిలి పొది, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గుడి’ మెన జోవయింక జో తెయార్ కెరయ్లి టంబుగుడ్డ తిలి. జేవ్చి తెడిక తెడిచి గదితె జో ఆగ్గుల్ రెగిడ్ల పత్తల్ తిలి వెట తిలి. పడ్డొ చెంగిల్ గేర్ బంద ‘దేముడుచి గుడి’ మెన ఒత్తచి తెడిక తెడిచి గదితె జా ఆగ్గుల్ తిలి వెట తిలి. † 15:6 15:6 15:1. ‡ 15:6 15:6 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుచి గుడితె పూజర్లు దన పాలల్ గలన దన పట్టల్ బందన తవుల. § 15:7 15:7 4:6-8.

7 తెదొడి, †చెత్తర్ జివుల్తె ఏక్ జివ్, జేవ్ సత్తు దూతల్క ఎక్కెక్ సత్తు బజర్చ గిన్నల్ దిలన్. జేవ్ గిన్నల్తె కిచ్చొ బెర తిలి మెలె, కెయఁక తెయఁక జితో దేముడుచి కోపుమ్చి సిచ్చ. 8 జా దేముడుచి గుడిచి తెడిక తెడిచి గదితె దేముడుచి ఉజిడి తెంతో చి జోచి సెక్తి తెంతో చి దుమ్మొ బెర తిలి, చి జేవ్ సత్తు దూతల్ దెర్ల సత్తు సిచ్చల్ కుట్టితె ఎదక, కోయి జా దేముడుచి గుడిచి తెడిక తెడిచి గదితె పెసుక నెత్తిర్తి.

16

సత్తు సిచ్చల్ సత్తు దూతల్ బూలోకుమ్తె సువ దిలిసి

1 అన్నె కిచ్చొ సూన్లయ్ మెలె, ఏక్ వెల్లి అవాడ్ పరలోకుమ్తెచి జా దేముడుచి గుడి తెంతో సత్తు దూతల్క, “తుమ్ గెచ్చ, దేముడుచ సత్తు గిన్నల్చి కోపుమ్చి సిచ్చ బూలోకుమ్తె సువ గెల.” మెన సంగిలన్.

2 జాకయ్, తొలితొచొ దూత గెచ్చ, బుయిచి ఉప్పిరి జోచి గిన్నచి సిచ్చ సువ దిలన్. జో జంతుచి గుర్తు కెరవన జోచి బొమ్మక జొకర్ల ఎత్తి మాన్సుచి అఁగి ఒగ్గర్ అల్లర్చ గవ్వొ జల.

3 దొన్నిచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ సముద్రుమ్తె సువ దిలన్, చి మొర్లొ మాన్సుచి లోయిచి రితి జలి, చి సముద్రుమ్తెచి ఎత్తి జివుల్ మొర్ల.

4 తిన్నిచొ దూత జోచి గిన్నచి సిచ్చ గడ్డొచి ఉప్పిరి, ఊటల్చి ఉప్పిరి సువ దిలన్, చి లోయి జా గెల.

5 పితి పాని లోయి జతి సిచ్చచొ జో దూత కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె, “తుయి అగ్గె తిలొసా, అప్పె తతోసా, పరలోకుమ్చి సుద్ది తిలొసా,

తుచ తీర్పులు సిచ్చలు ఎత్తి సరిగా అస్తి.

6 కిచ్చొక మెలె, తుచయ్ జల మాన్సుల్చి లోయి, చి తుచ కబుర్లు సంగిల మాన్సుల్చి లోయి విరోదుమ్ జల మాన్సుల్ సువితికయ్, జేవ్ తుచ మాన్సుల్చి లోయి సువిలసయ్ పింక మెన జోవయింకయ్ లోయి దా అస్సిసి.

జోవయింక జెతి బట్వాడ్, జా! జోవయించి పాపుమ్ జెవ్వి కతతి!”

మెన జో దూత సంగిలన్. 7 తెదొడి బలి దెతి టాన్ కిచ్చొ మెన కేక్ గల్లిన్ సూన్లయ్ మెలె,

“నిజుమి, ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు ప్రబు,

తుచ తీర్పులు సిచ్చలు సరిగచ, సత్తిమ్చ!”
మెన సంగితి నూన్లయ్.

8 తెదొడి, చెత్తరచొ దూత పొద్దుచి ఉప్పిరి జోచి గిన్నుచి సిచ్చ సువ దిలన్, చి జాచి ఆగిక మాన్సుల్క డయిక మెన, పొద్దుక సెలవ్ అయ్లి. 9 జేవ్చి ఒగ్గర్ వేడిక మాన్సుల్ డడ్డిల, చి దేముడుచి నావ్ దూసుప కెర్ల. కిచ్చొక మెలె, ఈంజేవ్ సిచ్చల్చి ఉప్పిరి జోక అదికారుమ్ అస్సె, చి ఈంజేవ్ సిచ్చల్ జో దిలన్చి రిసా. అన్నె, జేవ్ కెర్ల పాపల్క విసారుమ్ జతి నాయ్, ముల్తి నాయ్, చి జోక గవురుమ్ దెతి నాయ్.

10 పాచ్చొ దూత జోచి గిన్నుచి సిచ్చ, జో వెర్రి జంతుచి సిజాసనుమ్చి ఉప్పిరి సువెలన్, చి జంతుచి రాజిమ్ అందర్ జా గెలి. మాన్సుల్, జలె, జేవ్చి అయ్లి సైమల్చి రిసా, జోవయించ జిబుల్ చప్పన్తె తిల. 11 జోవయించి నొప్పి జోవయించ గావ్యోచి రిసా పరలోకుమ్ తిలొ దేముడుక సాపెనల్ సంగిల, గని జేవ్ కెర్ల కమొక విసారుమ్ జతి నాయ్, ములిత్ నాయ్.

సొవ్యుచొ దూత సువ దిలి సిచ్చ

12 సొవ్యుచొ దూత జోచి గిన్నుచి సిచ్చ *యూప్రటీసు మెలి వెల్లి గాడుచి ఉప్పిరి సువ దిలన్, చి తూర్పు పక్క తెంతో జెత రానల్ జెతికయ్ వాటు తెయార్ జతి రిసా జాచి పాని అట్ట గెలి.

13 వడ్డొ †వెల్లొ జో అయిచి చొండి తెంతో, ‡వెర్రి జో జంతుచి చొండి తెంతో అన్నె దేముడుచ కబుర్లు సంగిలొసా ఆవ్ మెన అబద్దుమ్క సంగితొసాచి చొండి తెంతో మండుకుల్చ రిత తిన్ని బూతల్ బార్ జలిసి దెకిలయ్. 14 జేవ్, సయ్తాన్చి సేవ కెర్ల బూతల్ జవుల, చి వెల్లెల వెల్లెల కమొ కెరకెర, ఒండి లోకుమ్చ రానల్తె గెతతి. కిచ్చొక మెలె, ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు జోచి సెక్తి అదికారుమ్ దెకయ్తి వెల్లి సిచ్చ కెర్ల దీసిచి యుద్దుమ్క తెయార్ జతి రిసా, జేవ్ రానల్క ఎక్కితె కుడవుక. 15 జలె, ఎబ్రి బాస తెన్ *‘హోమెగిడ్డోను’ మెలి టాన్తె జేవ్ రానల్క జేవ్ బూతల్ కుడయ్ల.

16 యేసుప్రబు సంగిలిసి ఏక్ కిచ్చొ మెలె, “ఈందె, మాన్సుల్ నే ఉచర్లె పొది కీసి చోరు జెయెదె గే, దస్సి ఆవ్ జెయెదె. అయ్లె, కో తెలివి తా,

* 16:12 16:12 యూదుల్చి దేసిమ్క జా గాడు తూర్పు పక్కయ్ తయెదె. ఇదల్ దూరి తయెదె. † 16:13 16:13 సయ్తాన్ జయెదె. 12:3, 9. ‡ 16:13 16:13 13:1 దెక. § 16:13 16:13 బుయె తెంతొచొ జంతు; 13:14, 19:20. * 16:15 16:15 ‘హోమెగిడ్డోను’ ఏక్ వేల యూదుల్చి దేసిమ్క ఉత్తర పక్కచి ‘హోమెగిడ్డోను’ మెలి టాన్ జయెదె. జేవ్ రానలు సుకా గిలి యూప్రటీసు గాడ్ వాట్ జెవుల, గెద. జా యూప్రటీసు వెల్లి గాడు యూదుల్చి దేసిమ్క తూర్పు పక్క జయెదె. † 16:19 16:19 ఈంజ ‘డినయ్లిన్’ చి పుస్తకుమ్తె కేన్ సుట్టు ‘బబులోను పట్టుమ్’ మెలె, రోమ్ పట్టుమ్క టాలి జతయ్, బెర్లె. గని వడ్డొ తిల అన్నె దన అల్లర్చ పట్టుల్ రాజిములచి రిసా కి ఉచరుక జయెదె. * 17:4 17:4 ఊద రంగు మెలె, ఎరన చి నీలిమ్ రంగు బెదయ్లె ఊద రంగు జయెదె.

డుమ్డొయ్ నే జతె లాజ్ నే బెట్టిత్ రితి జోవయించ పాలల్ సుద్ది తతి రితి దెకనుల గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి” మెన ప్రబు సంగితయ్.

17 సత్తుచొ దూత జోచి గిన్నుచి సిచ్చ ఆగాసుమ్చి వాదుచి ఉప్పిరి సువ దిలన్, చి పరలోకుమ్చి దేముడుచి గుడి తెంతో, సిజాసనుమ్ తెంతో, గట్టిజ అవాడ్ తెన్ కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “జర్లు జలి!” మెలన్, 18 చి బిజలి మొల్కిలి, అవాడ్ అయ్లి, ఉర్ముల్ కెర్లి, చి ఒగ్గర్ వెల్లి బూకంపుమ్ అయ్లి. కెర్లి వెల్లిచి మెలె, మాన్సుల్ బూలోకుమ్తె తొలితొ తిలిసి తెంతో కెయ్యె నే జర్లు జలి ఎదిలి బూకంపుమ్ అయ్లి. 19 జా బూకంపుమ్ జతికయ్, వెల్లి పట్టుమ్ తిన్ని వాటల్ జా గెలి, చి దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్చ రాజిమ్చ పట్టుల్ పాడ్ జల. చి జోచి ఎదివాట్ కోపుమ్చి సిచ్చచి గిన్నయ్ తిలిసి జా †వెల్లి బబులోను పట్టుమ్చ మాన్సుల్ పూర్తి పియ గెల్లి రితి, దేముడు నే పచ్చితె జర్లు కెర్లన్. 20 వడ్డొ ఎత్తి డిబ్బు ఉట్ట నిగిల్ రితి జా డీస్తి నాయ్, చి కేన్ డొంగుర్లు డీస్తి నాయ్. 21 అన్నె, వెల్లి వెల్లెల కరపత్తల్ ఆగాసుమ్ తెంతో మాన్సుల్చి ఉప్పిరి సేడ్ల. ఏక్ ఏక్ కరపత్తుర్ దొన్ని విసా దెసు కేజల్ చి ఎదిలి జాడు తవుల, చి జా సిచ్చ కెర్లి అల్లర్ కెర్లి మెలె, ఒగ్గర్ ఒగ్గర్ అల్లర్చి రిసా, జా సిచ్చచ దెబ్బల్క మాన్సుల్ దేముడుక సాపెనల్ కెర్ల.

17

వెల్లి లంజెచి తేర్బోద మెన వెల్లి బబులోను

1 తెదొడి, సత్తు గిన్నుల్ దెర తిల సత్తు దూతల్తె ఏక్ దూత అంచితె జా కెర కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, “తుయి ఇన్నె వెగ జే! ఒగ్గర్ పానివొచి ఉప్పిరి వెస తిలి వెల్లి లంజె జలి తేర్బోద సిచ్చ జతిసి దెకయిందె. 2 జాచి తెన్ బూలోకుమ్చ రానల్ లంజె జా అస్తి, చి జాచి లంజెచి ద్రాచ రస్సుమ్ పియ పియ, బూలోకుమ్తె జితన మచ్చయి అస్తి” మెన సంగిలన్.

3 తెదొడి జో దూత అంక ఏక్ బయిలె కడ నిలన్, చి దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్మసెక్తి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, ఒగ్గర్ ఎరన తిలి జంతుతె ఏక్ తేర్బోద వెస తిలి. జా జంతు కీసా తిలొ మెలె, జాచి ఆగ్ ఎత్తిచి ఉప్పిరి దేముడుక దూసుప కెర్ల నవ్యొ,

కొదొయ్‌ని గలన తిలన్. జాక సత్తు బోడివొ, దెన్ను కొమ్మల్ తిల. 4 జా తేర్బోద *ఉద రంగు చి ఎరన రంగుచ పాలల్ గలన తా, బజరి, రత్నాలు, ముత్యల్, తియన తిలి. జాచి అత్తి కిచ్చొ తిలి మెలె, జాచి లంజెచ వెట్కారలు కీడ్లు బెర తిలి బజరిచి గిన్న దెర తిలి. 5 పడ్డొ జాచి నిరై గుట్టుచి ఏక్ నావ్ రెడ్ల తిలి. †వెల్లి బబులోను పట్టుమ్, లంజె జల తేర్బోదల్క అయ్యసి, బూలోకుమ్చ వెట్కారల్క అయ్యసి' మెలి నావ్ రెడ్ల తిలి. 6 అన్నె, జా తేర్బోద కీసి తిలిసి దెకిలయ్ మెలె, దేముడుచ జల మాన్సుల్చి లోయిక, చి యేసుచి నావ్చి రిసా విరోదుమ్ సుదల్ మార్ల మాన్సుల్చి లోయిక, జా తేర్బోద మచ్చ తిలి. జా తేర్బోదక దెక, బలే ఆచారిమ్ జలయ్. 7 గని దూత అంక, "కిచ్చొక ఆచారిమ్ జతసి? జా తేర్బోదచి రిసా, చి సత్తు బోడివొ దెన్ను కొమ్మల్ తిలి, జా వెసిలో జంతుచి రిసాచి గుట్టుచి అర్దుమ్ తుక సంగిందె. 8 జలె, తుయి దెకిలో †జంతు అగ్గె తిలన్, గని అప్పె నాయ్, చి సీమట్టు నెంజిలి జా వెల్లి గొయి తెంతొ జో వెగ జా, నాసెనుమ్ జా గెచ్చుక అస్సె. జలె, 'పరలోకుమ్తె జా జితు' మెన లోకుమ్ నే జెర్మయ్లి అగ్గె తెంతొ మెండపిల్ల జలో యేసు ఏక్ *పుస్తకుమ్తె జోక నంపజతనచ నావ్వొ రెడ్ల అస్సె. జలె, బూలోకుమ్తె జితనతె కచ నవ్వొ జా పుస్తకుమ్తె తయె నాయ్ గే, జో జంతుక దెకుకయ్ ఆచారిమ్ జవుల. జో తిలో, అప్పె నాయ్, గని పడ్డొక అన్నె బార్ జయెదె.

9 "ఈంజ ఎత్తి అర్దుమ్ కెరనుక జలె, బుద్ది గ్యానుమ్ అవ్‌సురుమ్. జంతుచ సత్తు బోడివొ కిచ్చొ జవుల మెలె, జా తేర్బోద వెన తిల †సత్తు మెట్టల్. 10 అన్నె, సత్తు రానల్ జేవ్ జవుల. జేవ్ రానల్తె పాచ్‌జిన్ కేడ అస్తి, ఎక్కిలో అప్పె అస్సె, చి అన్నెక్లొ జెంక నేతయ్, అన్నె, జో అయ్లె, ఎక్కి గడియకయ్ తయెదె. 11 అగ్గె తిలో అప్పె నెంజిలో జో జంతు, జలె, జో అట్టుచొ రానొ జయెదె, గని జేవ్ అన్నె సత్తుజిన్తె బెదితోసా జయెదె, చి జో నాసెనుమ్ జా గెచ్చుక అస్సె.

12 "పడ్డొ తుయి దెకిల దెన్ను కొమ్మల్ కిచ్చొ జవుల మెలె, ఏలుప కెర్తి అదికారుమ్ నేతయ్ గని

అదికారుమ్ దొర్కు జా దెన్నుజిన్ రానల్ జవుల. జేవ్చి సమయ్యమ్ జా అయ్లె, జో జంతు తెన్ ఎక్కి గడియకయ్ రానల్ జా ఏలుప కెర్తి సెక్తి జేవ్క దొర్కు జయెదె. 13 ఈంజేవ్ ఎక్కి ఉడ్డెనుమ్ తా, జో జంతుచి అత్తి జోవయించి సెక్తి జోవయించి అదికారుమ్ సొర్పు కెర దా, జోవయించి కామ్ జర్గు కెర దెవుల. 14 ఈంజేవ్ జో మెండపిల్లచి ఉప్పిర్ యుద్దుమ్ కెరుల, చి †మెండపిల్ల జోవయించి ఉప్పిరి జినెదె. కిచ్చొక మెలె, ప్రబుల్క ప్రబు, రానల్క రానొ జో, చి జో తెన్ తిలసక కిచ్చొ మెనుక జయెదె మెలె, జో నిసాన బుకార్లస, జోక నిదానుమ్ తిలస మెన జో దూత అంక అర్దుమ్ సంగిలన్.

15 "తెదొడి అన్నె, జా తేర్బోద వెన తిలి టాన్ తుయి దెకిల పానివొ కిచ్చొ జవుల మెలె, ప్రెజల్, జనాబ్, రాజిమ్లు అన్నె బాసల్ కొడొ జతసక. 16 పడ్డొ, తుయి దెకిల దెన్ను కొమ్మల్ జల రానల్, జలె, జంతు తెన్ బెద, లంజె జా తిలి తేర్బోదక జేవ్ ఒగ్గర్ విరోదుమ్ జవుల. జేవ్ జాక సీపాడ్ కెర, డుమ్డి కెర, జాచి ఆగ్చి సిద్ద కా కెర, జాక ఆగితె డయ గెలుల. 17 కిచ్చొక మెలె, దేముడు సంగిల కొడొచి కామ్ పూర్తి నెరవెర్పువ జతె ఎదక, జేవ్ ఎక్కి మెన్ను తా జోవయించి ఇస్తుమ్ జర్గు కెరుక మెన, జో జంతుచి అత్తి జోవయించి రానల్చి సెక్తి అదికారుమ్ జేవ్ సొర్పు కెర దా, జోచి కామ్ జర్గు కెరుక మెన, దేముడుయి జర్గు కెర అస్సె. 18 అన్నె, తుయి దెకిలి తేర్బోద కొన్ని మెలె, బూలోకుమ్చ రానల్చి ఉప్పిరి అదికారుమ్ తిలి *వెల్లి పట్టుమ్ జయెదె," మెన దూత అంక సంగిలన్.

18

బబులోను చి తీర్పు

1 ఇన్నెచి పడ్డొ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, అన్నెక్ దూత పరలోకుమ్ తెంతొ ఉత్త అయ్లిసి దెకిలయ్. జోక ఒగ్గర్ అదికారుమ్ తిలి. జోచి ఒగ్గర్ ఉజిడిక ఒండి బూలోకుమ్ ఉజిడ్ జా గెలి. 2 పడ్డొ గట్టిజ అవాడ్ కెరన కిచ్చొ మెన ఒర్పు దిలో మెలె, "వెల్లి బబులోను సేడ గెచ్చు అస్సె, సేడ గెచ్చు అస్సె. జా బూతల్ జితి టాన్ జా అస్సె; ఎత్తి వెట్కారుమ్చి బూతుమ్ రకితి టాన్,

† 17:5 17:5 'వెల్లి బబులోను' మెలె, రోమ్ పట్టుమ్క టాలి జతయ్. జా పట్టుమ్ జా రాజిమ్చ రానల్ నంపజలసక జేవ్ పొదులె ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్తి తిల. ఒత్త తెంతొ ఒగ్గర్ రాజిమ్లుచ కి దస అల్లర్ కెర అస్సి. † 17:8 17:8 ఏక్ వేల రోమ్ దేసిమ్చ నీరో కైసర్ రానొక; మెలె వెల్లి రానొక; 'జంతు' మెన సంగితయ్ మెన సగుమ్జిన్ ఉచర్తతి. జో నీరో నంపజలసక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర తా అత్త్య కెరన్లన్, గని జోవయించి బుద్ది తిలో దొమితియన్ మెలెసా సగుమ్ వెర్చల్ గెలి పడ్డొ కైసర్ రానొ జలన్, చి జో కి నీరోచి రితి నంపజలసక ఒగ్గర్ అల్లర్ కెర్లన్. జో కి 'ఆవ్ ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు' మెన సంగితె తిలన్. అన్నె దస అల్లర్ కెర్లన పడ్డొ తిల. § 17:8 17:8 11:7 దెక. * 17:8 17:8 3:5, 13:8 దెక. † 17:9 17:9 రోమ్ పట్టుమ్ సత్తు మెట్టల్చి ఉప్పిరి తిలి. † 17:14 17:14 యేసుప్రబు, గెద. § 17:16 17:16 పడ్డొ రోమ్ పట్టుమ్చి రాజిమ్ దస అల్లర్ జలి. * 17:18 17:18 జేవ్ పొదులె రోమ్ పట్టుమ్క దస్సి సెక్తి తిలి. పడ్డొ అన్నె సగుమ్ దేసిమ్లు దస అల్లర్ కెర అస్సి.

ఎత్తి గర్చి పిట్ట రకితి టాన్ జా అస్సె.

3 కిచ్చొక మెలె, జేవ్చి లంజె ఆసచి రస్సుమ్ పియ రాజిమ్లు ఎత్తిచ మాన్సుల్ మచ్చు గెచ్చు అస్తి, చి జేవ్ తెన్ ఈంజ లోకుమ్చ రానలు లంజె జా అస్తి, చి జేవ్చి పాపుమ్చ ఆసల్చి సొమ్నారుమ్క ఈంజ లోకుమ్చ సావుకర్లు సొమ్నారుమ్ జా అస్సె.” మెన జో దూత సంగిలన్.

4 తెదొడి, పరలోకుమ్ తెంతో చి అన్నెక్ అవాడ్ కిచ్చొ సంగిలిసి సూన్లయ్ మెలె,

“జాచ పాపల్తె తూమ్ నే బెదితి రిసా, జాచ సిచ్చల్చ దెబ్బల్ తుమ్క నే జెతి రిసా అంచ ప్రెజల్, జాచి తెంతో తుమ్ బార్ జా.

5 జా కెర్ల పాపల్ కెత్తి మెలె, ఆగాసుమ్ ఎద పావిత్ రితి కొట్టు జతతి, చి జా కెర్ల జాచ పాపల్ దేముడు నే పచ్చితె ఏదస్ట కెర్తయ్.

6 జా దిలి ఎదిలి జాక దా, జా కెర్ల కమెచి కంట అన్నె జాక దొన్ని వాటల్ కెర, జా కయ్లి గిన్నుచి విస్సుమ్చి జా పితి రితి అన్నె దొన్ని వాటల్ కలొవ దాస.

7 జాక జయ్యి కిసి గవురుమ్ ఉచరన పొకిరి కెరన్లొ

జయ్యి నొప్పి జా ఏడ్డి రితి, సిచ్చ దాస.

‘ఆవ్ రాని జా వెస అస్సి,

రండెల్ మాన్సు నెంజి, ఆవ్ కెయ్క ఏడుకుడు జంక నాయ్’ మెన జాచి పెట్టి ఉచరంతయ్.

8 జాక, ఎక్కి దీసి, జాక సిచ్చల్చ దెబ్బల్ లయుల.

కిచ్చొ సిచ్చల్ మెలె, మొర్ను, దుకుమ్, చి కరు జతిసి, చి ఆగితె డడ్డ గెచ్చెదె.

కిచ్చొక మెలె, జాక తీర్పు కెర సిచ్చ దెతో ప్రబు జలో దేముడు సత్తుచొ”

మెన జా అవాడ్ సంగిలన్.

వెల్లి బబులోనుక నంపజల మాన్సుల్

9 దస్సి, వెల్లి బబులోను తెన్ లంజె జా పొకిరి జల బూలోకుమ్చ రానల్ జా డడ్డితి సిచ్చచి దుమ్మొ దెక, జాచి రిసా ఏడుకుడు జవుల. 10 జా సిచ్చ జత బాదల్క బియఁ కెర, దూరి టీవోజ తా కిచ్చొ మెన ఏడుల మెలె,

“అయ్యో! అయ్యో! తుయి వెల్లి పట్టుమ్, తుయి వెల్లి బబులోను పట్టుమ్!

ఎక్కి గడియయ్ తుచి సిచ్చ జర్లు జలి!”

మెన ఏడుల.

* 18:13 18:13 తియన వస్తువల్తె రోసుల్తె గలుక జయెదె. 18:13 జా దస్సి ఒలీవ పండ్లుచి తెలు వాడిక కెరుల.

11 అన్నె, బూలోకుమ్చ సావుకర్లు జాచి రిసా ఏడుకుడు జవుల. జా గెలె, జాచి సామన్ అన్నె కోయి గెంతి నాయ్ చి రిసా ఏడుకుడు జవుల.

12 కిస సామన్లు మెలె, బజార్ సామన్, వెండి సామన్, రత్నాలు, ముత్యల్, చెంగిలి బట్ట, బట్టతె దెరయ్తి ఊద రంగు, సిల్కు బట్ట, ఎరన బట్ట, ఎత్తి రగల్ వాసెనచి దారు, ఏనుగు కోరల్క తెయార్ కెర్ల వస్తుల్, ఒగ్గర్ విలువచి దారుక తెయార్ కెర్ల వస్తుల్, కంచు సామన్, ఇనుము సామన్, సూటి రగల్ పత్రల్క కెర్ల సామన్, 13 *దాల్చిమ్ చెక్కల్, బోడి గాఁసంతి చెంగిల్ వాసెన తెలు, దూపుమ్, †అత్తర్ తెలు, గందుమ్, ద్రాచ రస్సుమ్, ‡మాములుమ్ తెలు, మెత్తన పిట్టు, గోదుము, సొమ్మూల్, మెండల్, గోడలు, రదుమ్లు, గొతిమాన్సుల్; మెలె మాన్సుల్చ జివుల్. 14 ఇన్నెతెన్ కిచ్చొ ఏక్ కోడు బెదితయ్ మెలె,

“తుయి పెట్టి ఆస జలి పంటొ తుక ముల దా అస్సె,

అన్నె

తుక కెయ్క అన్నె నే దొర్కు జతి రితి,

తుచి సుక్కుమ్ తుచి బడాయ్ జలిన్ పూర్తి గెలి.”

15 జా లంజెచి పట్టుమ్తె జోవయించి సామన్ దొర్కు కెరన ఇన పుస్తకల్ వికిల సావుకర్లు కి దూరి టీవోజ, జాచి సిచ్చచ బాదల్క బియఁ కెర, ఇసి మెన ఎదార్లుమ్ ఏడుకుడు జవుల.

16 “అయ్యో! అయ్యో! చెంగిల చెంగిల బట్టల్, ఊద రంగుచ, ఎరన రంగుచ పాలల్ గలన, బజరి, రత్నాలు, ముత్యల్ తియన్లి వెల్లి పట్టుమ్ కెద్ది నస్టుమ్ జా అస్సె!

17 ఎక్కి గడియయ్ జాచి సొమ్నారుమ్ పూర్తి పాడ్ జా అస్సె!”

మెన ఏడుకుడు జవుల.

పడ్డె, ఓడల్ ఇండయ్త ఎజొమాన్లు, సముద్రుమ్తె గెతన, ఓడల్తె కూలి కామ్ కెర్తన, చి సముద్రుమ్ జిన బియ్యారి కెర్ల ఎత్తిజిన్ దూరి టీవోజ, 18 జా లంజెచి పట్టుమ్ డడ్డితిన్చి దుమ్మొ దెక, కిచ్చొ మెన ఒర్చిల మెలె,

“ఈంజ పట్టుమ్చి ఎదిలి కేన్ పట్టుమ్ అస్సె?”

మెన దుకుమ్క కేక్ గల. 19 జోవయించ బోడిలె దూడి వించన ఏడుకుడు జా కిచ్చొ మెన అన్నె కేక్ గల మెలె,

“అయ్యో! అయ్యో! సముద్రుమ్తె గెత ఓడల్ తిలన ఎత్తిజిన్ జేవ్చి

సొమ్నారుమ్క సొమ్నారుమ్ జలి వెల్లి పట్టుమ్ కెద్ది నస్టుమ్ జా అస్సె!

† 18:13 18:13 ఏక్ రగుమ్ చెంగిల్ వాసెన తెలు. ‡ 18:13

ఎక్కి గడియయ్ పూర్తి నాసెనుమ్ జా గెచ్చు అస్సె!

20 ఓ పరలోకుమ్, దేముడుచ ఓ మాన్సుల్,
జోచ బారికుల్ జలస, జోచ కబుర్లు సంగిలస,
జాచి రిసా సర్ల జా!
కిచ్చొక మెలె,
జా తుమ్క అల్లర్ కెర్లి రిసా,
దేముడు జాక తీర్పు కెర,
సిచ్చు కెర అస్సె.”
మెన కేక్ గల్ల.

21 తెదొడి, సత్తుచొ ఏక్ దూత ఎక్కిలో తిర్వేలిచి
ఎదిలి జాడుచి ఏక్ పత్తురు ఉక్కుల, సముద్రుమ్తె
గల కిచ్చొ మెన సంగిలన్ మెలె,
“ఓ బబులోను వెల్లి పట్టుమ్,
తుయి ఇసి డీన గలి జా అన్నె కెయ్యక కి డీసె నాయ్.

22 అన్నె వీన బజాయ్తి అవాడ్, ఎత్తి బజెన
బజాయ్తిసి,
మూరి పుజీతిసి, నప్పిర్మూరి పుజీతిసి,
అప్పె తెంతొ కెయక కి తుచితె కో నూన్తి నాయ్.
అన్నె, కిచ్చొ రగుమ్ కామ్ కెర్తస కి
తుచితె కెయక అన్నె తతి నాయ్.
అన్నె, తిర్వేలి బులితి అవాడ్
తుచితె కెయక అన్నె కోయి నూన్తి నాయ్.

23 అన్నె, తుచితె కేన్ దీవుచి ఉజిడి
అన్నె కెయక లగె నాయ్.
అన్నె, పెండ్లి ఉబెడొ పెండ్లి ఉబేడొచి అవాడ్లు
తుచితె అన్నె కెయక కో నూన్తి నాయ్.
కిచ్చొక మెలె, తుచ సావుకర్లు ఒండి లోకుమ్క వెల్లొ
జా తిల,
చి తుచి మెంగుర్ కామ్క ఎత్తి రాజిమ్లుచ
మాన్సుల్ మోసిమ్ జా గెల.

24 అన్నె, జేవ్తెయి దేముడుచ కబుర్లు సంగితసచి,
జోవయించయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్తిజిన్చి,
అన్నె బూలోకుమ్తె మాన్సు మార్లస ఎత్తిజిన్చి
లోయి జా పట్టుమ్తె డీసిలిచి సిచ్చు జలి”
మెన సత్తుచొ జో దూత సంగ సముద్రుమ్తె వెల్లొ
పత్తురు గలిలన్.

19

జా లంజెచి పట్టుమ్క ప్రబు సిచ్చు కెర్లిసి

* 19:1 19:1 జోవయించి బాస తెన్ ‘హల్లెలాయా!’ మెన కేక్ గలుల, ‘ఎత్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక జెయ్యి!’ మెలి అర్దుమ్ తెన్

† 19:4 19:4 4:4 దెక. ‡ 19:4 19:4 4:6-8 దెక. § 19:7 19:7 ‘మెండపిల్లక గెతి బూలి’ మెలి కిచ్చొ అర్దుమ్ తయెదె మెలి,
యెనుక్కిస్సుక నంపజలస మొత్తుమ్, నంపజలస మొత్తుమ్చి సంగుమ్, ఎపెసు కచి ఉత్తమ్ 5:31-32, యిర్మియా 2:1-3, యెసయా 49:18,
69:10. పడ్డొ జేవ్ నంపజలస గెచ్చు జింక తిలి నొవి యెరూసలేమ్, మెలి పరలోకుమ్చి పట్టుమ్క కి ‘మెండపిల్లచి బూలి’ మెనుల. 21:9,

10. * 19:8 19:8 నెంజెలి ‘ప్రబుచయ్ జల మాన్సుల్’ మెనుక జయెదె.

1 ఇన్నెచి పడ్డొ, పరలోకుమ్తెచ ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్
జట్టు తెన్ కేక్ గలిన్చ అవాడ్లు సూన్లయ్. కిచ్చొ
మెన కేక్ గల మెలె,
“*దేముడుక జెయ్యి!
రచ్చున, గవురుమ్, సెక్తి, అమ్చొ దేముడుతెయి
అస్సె!

2 “జోచ తీర్పులు సిచ్చులు సత్తిమ్చ, సరిగచ.
జేవ్చ లంజె కమొక ఒండి లోకుమ్క నాసెనుమ్ కెర్లి
జా వెల్లి లంజెక
జో తీర్పు కెర సిచ్చుతె గల అస్సె,
చి జోచ సేవ కెర్తసచి లోయి జా సువ దిలి రిసాచి
సిచ్చు
జో నెరవెర్పుప కెర అస్సె.”
మెన కేక్ గల, 3 అన్నెక్ సుట్టు ఇసి మెన కేక్ గల,
“దేముడుక జెయ్యి!

జా లంజె జలి వెల్లి పట్టుమ్ డడ్డ గెలి దుమ్మొ
నే కుట్టితె కెయక తెయక వెగ గెతయ్!”
మెన కేక్ గలిల.

4 తెదొడి †విస్సెక్ చెత్తర్జిన్ వెల్లెల మాన్సుల్,
చి ‡సింగాసనుమ్చి సుట్టునంత టీవొజ తా చెత్తర్
జీవుల్ సెర్ను సేడ, సింగాసనుమ్తె వెన తిలొ
దేముడుక,
“అమేన్! దేముడుక జోబర!”
మెన సంగ బక్తి కెర్ల. 5 అన్నె, కిచ్చొ మెన సంగ
సిజాసనుమ్ తెంతొ ఏక్ అవాడ్ అయ్లి మెలె,
“తుమ్ జోచ సేవ కెర్తస, తుమ్ జోక బితస, బాల
వెల్లొ ఎత్తిజిసి,
అమ్చొ దేముడుచి గవురుమ్ గాయ్!”
మెన అవాడ్ అయ్లి.

మెండపిల్లచి పెండ్లి

6 తెదొడి ఒగ్గర్ పానివొ నూయి జతి అవాడ్
అయ్లి రితి, ఒగ్గర్ ఉర్ముల్ కెర్లిన్చి అవాడ్ అయ్లి
రితి, ఒగ్గర్జిన్ జనాబ్చ అవాడ్లు రితి సూన్లయ్.
కిచ్చొ మెన కేక్ గల్ల మెలె,
“ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడుక జోబర!
ప్రబు జలొ అమ్చొ దేముడు ఏలుప కెర్తయ్!”

7 మెండపిల్లచి పెండ్లి జతి సమయుమ్ జా అయ్లి,
చి
§పెండ్లి ఉబేడొ తెయార్ కెరన అస్సెచి రిసా
ఆవ్ సర్లసంతొసుమ్ జా, జోక గవురుమ్ కెరుమ!

8 పెండ్లి ఉబేడొ చొక్కిల్చి పూర్తి సుద్దిచి చెంగిలి బట్ట
గలనుక మెన

జాక దిల!"
మొన కేక్ గల్ల. జా చెంగిల్ బట్టక కిచ్చొ అర్దుమ్ మెలె, *ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచ జల మాన్సుల్చ పున్నిమ్చ కమొ జవుల.

9 అన్నె జో దూత అంక కిచ్చొ సంగిలన్ మెలె, "ఇసి రెగుడు, 'మెండపిల్లచి పెండ్లి విందుతె బుకార్లసక చెంగిలి' మొన రెగుడు" మెలన్, చి అంక అన్నె, "ఈంజ కొడో దేముడుచి సత్తిమ్చ కొడోయ్" మెలన్. 10 తెదొడి, బక్తి కెరుక మొన, జో దూతచి చట్టె సెర్ను సేడ్లయ్, గని అంక జో, "దస్సి కెరుక నాయ్. తుచి రితి, యేసుక నంప కెర్ల తుచ బావుడ్లుచి రితి జయిందె. మెలె, దేముడుక సేవ కెర్తొసా జయిందె. అంక పొని, గని దేముడుకయ్ జొకరు." మెలన్. కిచ్చొక మెలె, యేసు సంగిలి జో దెకయ్లి సాచి, దేముడు సంగిలో కబుర్లు ఎక్కి ఆత్మ తెంతొచ.

చొక్కిలో గోడతె వెగ జెతొసా

11 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పరలోకుమ్ ఉగ్గి జా తిలిన్ దెకిలయ్, చి ఆదె! చొక్కిలో గోడో! జోతె వెసిలోసాచి నావ్ కిచ్చొ మెలె, 'నిదానుమ్చొ, సత్తిమ్చొ'. చి సత్తిమ్చ తిర్పుల్ కెర, 'దేముడుచి సత్తిమ్ జీసున్' మొన, యుద్దుమ్ కెర్తయ్. 12 జోచ అంకివొ కీస మెలె, ఆగి లగిల్ రితి, చి జోచి బోడితె ఒగ్గర్ కిరిటల్ అస్సి. జోచి అగి రెగిడ్లి నావ్ ఏక్ అస్సి. గని కిచ్చొ నావ్ గే ఎక్కి జోకయ్ ఎర్కె, గని అన్నె కక్కయ్ నాయ్. 13 లోయితె బుడ్డ తిలో పాలుమ్ జో గలన అస్సి, చి జోక తిలి నావ్ కిచ్చొ మెలె, 'దేముడుచి †కోడు' మెలి నావ్ తిలన్. 14 అన్నె, పరలోకుమ్చ సయ్న్యములు కి, సుద్ది తిలి చొక్కిలి చెంగిలి బట్టచ పాలల్ గలన, చొక్కిల గోడల్తె జేవ్ కి వెగ, జోచి పట్టి గతతి. 15 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుక ‡నేన్ల మాన్సుల్క మార్తి వాండి తిలి కండా జోచి చొండి తెంతొ బార్ జతయ్. గొవుడుచి ఇనుముడండో తెన్ జోవయింక ఏలుప కెరెదె. ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడుచి సిచ్చుచి కోపుమ్చి గిన్నతె జో సుద, జేవ్ మాన్సుల్క కెర్తి సిచ్చు జో జర్గు కెరెదె. 16 జోచి పాలుమ్తె చి జోచి జంగయ్ చి ఉప్పిరి ఏక్ నావ్ అస్సి. 'రానల్క రానొ, ప్రబుల్క ప్రబు' మెలి నావ్.

ఆకర్చి యుద్దుమ్

17 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పొద్దుచి ఉజిడ్తె టీవొజ తా ఏక్ దూత గట్టిజ అవాడ్ కెరన, పొద్దు ఆగాసుమ్చి మదెనె టీవొజ, పక్కయ్ ఉడ్డిత ఎత్తి

పిట్టల్క కిచ్చొ మొన కేక్ గలో మెలె, "తుమ్ జా! చి దేముడు దొర్కు కెర్తి వెల్లి విందుక తెయార్ జా తా. 18 రానల్చి సిద్ద, వెయి జమాన్లుక వెల్లిచి సిద్ద, ఒగ్గర్ సెక్తిబలుమ్ మాన్సుల్చి సిద్ద, గోడల్చి సిద్ద, జోవయింతె వెగితసచి సిద్ద, ఎత్తి రగల్ మాన్సుల్చి సిద్ద; జేవ్ గొతి నెంజిలన జలెకి, గొతిమాన్సుల్ జలెకి; బాల వెల్లిచి సిద్ద కస్తె" మొన, దూత పిట్టల్క సంగిలన్.

19 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, జో పాపుమ్చొ జంతు, చి ఒండి లోకుమ్చ రానలు, జోచ సయ్న్యముల్ తెన్ ఎక్కితె బెర్ల. కిచ్చొక మెలె, జో గోడతె వెసిలోసాచి ఉప్పిరిచి జోచ సయ్న్యముల్చి ఉప్పిరి యుద్దుమ్ కెరుక మొన బెర్ల.

20 తెదొడి †జంతు దెర్ను సేడ్లొ, చి జో తెన్, జోచి నావ్ తెన్ వెల్లి మాయకమొ కెర్లొ అన్నెక్ *జంతు కి దెర్ను సేడ్లొ. జో అబద్దుమ్క దేముడుచ కబుర్లు సంగితొసా ఆవ్ మొన అగ్గె సంగ తిలన్. అన్నె, జో జంతుచి గుర్తు కెరవన, జోచి బొమ్మక బక్తి కెర తిలసక మోసిమ్ కెర తిలో. జో కి దెర్ను సేడ్లొ. జలె, జేవ్ దొగులక జీవ్ తత్తె, ఎడ్లి రంగు లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్చి గడ్డె గల దిల. 21 తెదొడి, గోడతె వెసిలోసా జోచి కండా తెన్ రానల్కచి జేవ్ సయ్న్యములు ఎత్తిక మారయ్ గెలన్. జోచి చొండి తెంతొ బార్ జతి కండా తెన్ అన్నె, ఎత్తి పిట్టల్ జేవ్ మొర్లస ఎత్తిజిన్చి సిద్ద కా గెల కెర, పేట్ బెర్ల కయ్ల.

20

సయ్తాన్ మట్టు నెంజిలి గొయితె వెయి వెర్సుల్ తతి సిచ్చు జతిసి

1 అన్నె కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, పరలోకుమ్ తెంతొ దూత ఎక్కిలో ఉత్త జెతె తిలిసి దెకిలయ్. జోచి అత్తి మట్టు నెంజిలి జా *వెల్లి గొయిచి తాలుమ్ కడి, చి జాడు తిలి ఏక్ ఇనుము గొల్లు తిల. 2 తెదొడి వెల్లిచొ జో అయిక, జలె పూర్గుమ్ తెంతొచొ అయిక, మెలె, సయ్తాన్ జలొ సయ్తానుక దూత దెర కెర, వెయి వెర్సుల్ జో దస్సి తతి రితి జోక బంద గెల కెర, 3 మట్టు నెంజిలి జా గొయితె గల దా, వెయి వెర్సుల్ గెతె ఎదక దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్క జో అయి అన్నె నే మోసిమ్ కెర్తి రిసా, జోచి ఉప్పిరి డంక దిలన్. జా వెయి వెర్సుల్ గెలె, జోక గడియ విడ్డల్ కెరుక.

క్రీస్తు తెన్ వెయి వెర్సులు ఏలుప కెరుక

† 19:13 19:13 యోహాను 1:1. ‡ 19:15 19:15 నెంజిలి 'నెసిల మాన్సుల్క' మెనుక జయెదె. § 19:20 19:20 సముద్రమ్ తెంతొ బార్ జలొసా 13:1. * 19:20 19:20 బుయి తెంతొ బార్ జలొసా 13:11. * 20:1 20:1 9:1 దెక.

4 తెదొడి కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, సిజాసనల్, చి జోవయించి ఉప్పిరి కోవెన తిలమెలె, బూలోకుమ్చ దేసిమ్లు ఎత్తిక ఏలుప కెర్రి రిసా దేముడు సెలవ్ దిలస. కొన్న మెలె, యేసుచి రిసా జేవ్ సాచి సంగ తిలి రిసా, చి దేముడుచి కోడు జేవ్ దెరన్లి రిసా, బోడి గండల్ జలస, చి అన్నె కొన్న మెలె, జో పాపుమ్చో జంతుక చి జోచి బొమ్మక బక్తి నే కెర్లస, జోచ నిర్దెలె అత్తిలె జోచి గుర్తు నే కెరవన్లస. జేవ్ జలె, జివ్ జా ఉట్టిల, చి వెయి వెర్సులు క్రీస్తు తెన్ ఏలుప కెర్ల. 5 ఈంజయ్ జివ్ జా ఉట్టిన్క 'తోలితో చి' మెనుక జయెదె. తోలితోచి ఈంజ జివ్ జా ఉట్టిన్క బెదితనక చెంగిలి. ఎత్తి అదికారుమ్ దేముడుచ జేవ్ జవుల! కిచ్చొక మెలె, జోవయించి ఉప్పిరి †పడ్డొకచి మొర్నుక కిచ్చొ అదికారుమ్ తయె నాయ్. 6 తోలితో చి జివ్ జా ఉట్టిసి జతస దేముడుక చి క్రీస్తుక పూజర్లు రిత జవుల, చి వెయి వెర్సుల్ పూర్తి జో తెన్ ఏలుప కెరుల.

నయ్తాన్ అన్నె విడ్డల్ జా యుద్దుమ్ కెర్రిసి

7 జేవ్ వెయి వెర్సుల్ కేడ్లె, జో జేలి జలిసి తెంతో నయ్తాన్ విడ్డల్ జా, 8 'గోగు' 'మాగోగు' మెన బూలోకుమ్చ చెత్తర్ పక్కలెచ దేముడుక నేన్ల మాన్సుల్ యుద్దుమ్క తెయార్ జతి రితి, జో నయ్తాన్ జోవయింక మోసిమ్ కెరెదె. జేవ్ మాన్సుల్చి లెక్క కెర్ది మెలె, సముద్దుమ్తెచి ఇన్సుగిడ్డల్ కెత్తి జా లెక్క కెరుక నెంజె గే, తెదివాల్ జిన్ జవుల. 9 తెదొడి జేవ్ బూలోకుమ్చి రుందిలి టాన్తె వెగ జా, దేముడుచ జల మాన్సుల్చి సుట్టునంత, చి జో †ప్రేమ తిలి పట్టుమ్చి సుట్టునంత బెర అయ్ల. గని పరలోకుమ్ తెంతో దేముడు తెంతో ఆగి నూయి జా జోవయింక డయ గెలి. 10 జోవయింక మోసిమ్ కెర్లొ నయ్తాన్ సిచ్చ జతె తంక ఎడ్డి ఆగి లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్తె †గలి జలో. జో పాపుమ్చో జంతు, అన్నె అబద్దుమ్క 'దేముడుచ కబుర్లు సంగితోసా ఆవ్' మెన్లొసా కి ఒత్తయ్ గలి జా అస్తి. జేవ్ రాతి మెద్దెనె కెయ్క తెయ్క నే పిట్టె, ఒత్త సిచ్చల్ బాదల్ జతె తవుల.

మొర్లసక ఆకర్చి తీర్పు జతిసి

11 అన్నె కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, వెల్లి చొక్కిలి సిజాసనుమ్, చి జాచి ఉప్పిర్ వెసిలోసాక దెకిలయ్. జోతె తెంతో బూలోకుమ్ ఆగాసుమ్ నిగ గెల, చి జేవ్క అన్నె కేన్ టాన్ నాయ్. 12 తెదొడి

కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, బాల వెల్లొ మొర్లస ఎత్తిజిన్ సింగాసనుమ్చి పురె టీవ తతికయ్, పుస్తకల్ *ఉగిడ్ల. పడ్డొ అన్నెక్ పుస్తకుమ్ ఉగిడ్ల; పరలోకుమ్తె జింక సెలవ్ తిలసచ నవ్వొ రెగిడ్లి పుస్తకుమ్. జలె, మొర్లస జేవ్ కెర్ల కమొచి రిసా జేవ్ పుస్తకల్తె రెగ్గ తిలి రితి తీర్పు జల.

13 తెదొడి, జేవ్తె మొర్లసక సముద్దుమ్ సార్పు కెర దిలి, అన్నె మొర్ను చి మొర్లస రకితి టాన్ ఒత్త తెంతో తిలసక సార్పు కెర దిల, చి సముద్దుమ్తె మొర్లస, చి మొర మొర్లస, రకితి టాన్తె తిలస ఎత్తిజిన్ జివ్ జా, సింగాసనుమ్చి పురె టీవ, జేవోజ, జేవ్క కమొచి రిసా తీర్పు జవుల. 14 తెదొడి మొర్ను చి మొర్లస రకితి టాన్ వెల్లొ ఆగి గొయ్చి గడ్డె †గలి జల. వెల్లి ఆగి గొయ్తె గల్లిసి దొన్చి మొర్ను జయెదె. 15 అన్నె, పరలోకుమ్తె జింక సెలవ్ తిలసచ నవ్వొ రెగిడ్లి పుస్తకుమ్తె కచి నావ్ తయె నాయ్ గే, జెవ్వి వెల్లి ఆగి గొయ్తె †గలి జల.

21

నొవి ఆగాసుమ్, నొవి బుయి

1 తెదొడి ఆవ్ కిచ్చొ దెకిలయ్ మెలె, నొవి ఆగాసుమ్, నొవి బుయి. అగ్గెచి ఆగాసుమ్ అగ్గెచి బుయి కేడ తిలి, చి సముద్దుమ్ కి నాయ్. 2 పడ్డొ, పరలోకుమ్చి సుద్దిచి పట్టుమ్, నొవి యెరూసలేమ్ పరలోకుమ్ తెంతో దేముడు తెంతో, మున్సుక జెతికయ్ పెండ్లి ఉబేడ్ రితి తెయార్ జా తా, ఉత్త జెతిసి దెకిలయ్. 3 అన్నె, సింగాసనుమ్ తెంతో చి గట్టిజ అవాడ్చి అవాడ్ కిచ్చొ సంగిలిసి నూన్లయ్ మెలె, "ఈందె, దేముడు జితి టాన్ మాన్సుల్తయి అస్సె. జోవయింతెన్ జో జయెదె. జేవ్ జోచయ్ ప్రెజల్ జా తవుల, చి జో సొంతయ్ జేవ్ తెన్ తయెదె, జేవ్క దేముడు జా తయెదె. 4 జోవయించ అంకివొతె ఆనునొ కెయ్క అన్నె నే జెతి రితి, జోవయించ ఆనునొ జొయ్యి పుంచ గెలెదె, చి అప్పె తెంతో కిచ్చొ మొర్ను తయె నాయ్. ఏడుకుడు జతిసి, ఏడ్డిసి, నొప్పి కి తయె నాయ్. కిచ్చొక మెలె, పొర్నిచి ఎత్తి ఉట్ట గెల." మెన జా అవాడ్ సంగిలన్.

5 తెదొడి, సింగాసనుమ్తె వెసిలోసా, "ఈందె, ఎత్తి నొవి తెయార్ కెర్లసి" మెన, అన్నె, "ఈంజ ఎత్తి రెగుడు. ఈంజేవ్ కొడొ సత్తిమ్చ,

† 20:5 20:5 మెలె, వెల్లి ఆగి గొయ్చి సిచ్చతె గెతిసి. 20:14. † 20:9 20:9 దొన్చి అర్థల్ ఉచరుక జయెదె. ఏక మెలె, మాములుమ్ యెరూసలేమ్ పట్టుమ్. అన్నెక్ మెలె, కేనె ప్రబుచయ్ మాన్సుల్ తవుల గే, ఒత్తయ్ మెన ఉచరుక జయెదె. § 20:10 20:10 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒత్త గలయ్లో, గెద. * 20:12 20:12 కో ఉగిడ్ల గే సంగి నాయ్. † 20:14 20:14 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒత్త గలయ్లో, గెద. † 20:15 20:15 ఎత్తి అదికారుమ్ తిలో దేముడు ఒత్త గలయ్లో, గెద.

నంపజతన” మెన జో సంగిలన్. 6 తెదొడి అంక, “పూర్తి జర్గు జలి, ‘అల్పా, ఓమెగ’ మెన ఆవ్ మొదోల్చో, ఆకర్చో. కక్క తాన్ కెర్లె, డబ్బుల్ నే దెతె, జీవ్ దెతో పాని అంచి ఉంట తెంతో ఆరి దెయిందె. 7 కో జీనుల గే, అంచి రాజిమ్చి ఈంజ వాట జోక దెయిందె, చి ఆవ్ జోచో దేముడు జయిందె, జో అంక పూత్తు జా తయెదె. 8 గని అంచి సాచి జంక బితన, నముకుమ్ నెంజిలన, నిదానుమ్ నెంజిలన, హత్య కెర్తన, లంజె జతన, మెంగ్ర మాన్సుల్, బొమ్మల్క జోకర్తన, అబద్దుమ్ జతన, అబద్దుమ్ కెర్తన, సయ్తాన్చి వెట్కారుమ్ జలన, జేవ్క సిచ్చ, గందకము తెన్ ఆగి లగితి వెల్లి ఆగి గొయ్తె గలుల. ఈంజ దొన్నిచి మొర్ను.”

మెండపిల్లక తేర్చి జతిసి నొవి యెరూసలేమ్

9 తెదొడి సత్తు ఆకర్చ సచ్చుల్ బెర్ల సత్తు గిన్నల్ అగ్గె దెర సువ తిల సత్తు *దూతల్తె ఎక్కిలొ అంచితె జా కెర కిచ్చో మెన అంక సంగిలన్ మెలె, “జో మెండపిల్లక తేర్చి జతి పెండ్లి ఉబేడక తుక దెకయిందె” మెలన్. 10 తెదొడి దేముడుచి యేసుచి ఆత్మసెక్తిక జో దూత అంక ఒగ్గర్ డొంక తిలి డొంగ్రతె కడ నిలన్, చి జో అంక దెకయ్తెకయ్, ప్రబుచి జా ఆత్మసెక్తిక కిచ్చో దెకిలయ్ మెలె, జోచి †సుద్ది తిలి యెరూసలేమ్ పట్టుమ్ దెకిలయ్. 11 జా పట్టుమ్చి ఉజిడి కీసి తిలి మెలె, దేముడుచి ఉజిడ్ తెన్ తా, ఒగ్గర్ విలువచి రత్తుమ్చి రితి ఉజిడి లగిలి, వజ్రమ్చి రితి సీసచి రితి టేంటచి ఉజిడి లగిలి. 12 జా పట్టుమ్క వెల్లి కోట ఒగ్గర్ డొంక తిలి. జా కోటతె బార గుమ్మల్ తిల. జేవ్ బార గుమ్మల్తె ఏక్ ఏక్ దేముడుచో దూత తిలి. జేవ్ బార గుమ్మల్తె ‡ఇస్రాయేలుచ బారజిన్ పుత్తర్పుల్చ సెకుమలుచ ఎక్కెక్ నవ్వో, ఎక్కెక్ గుమ్మల్ రెగ్గ తిల. 13 తూర్పు పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్లు, ఉత్తర పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్లు, దచ్చెన పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్లు, చి పడమర పక్క తిన్ని గుమ్ముమ్లు తిల. 14 పడ్డె పట్టుమ్చి కోటక బార పునాద్దు, చి జేవ్ పునాద్దుతె మెండపిల్లచి చి రిసాచ బారజిన్ బారికుల్చ నవ్వో ఎక్కెక్ రెగ్గ తిల.

15 అంచి తెన్ లట్టబ్బో జో దూతక, జా పట్టుమ్కచి జేవ్చ గుమ్ముమ్లకచి కోటక కీకటార్తి రిసా, బజర్క తెయార్ కెర్తి కటార్తి డండో తిలి. 16 పట్టుమ్క చెత్తర్ కోనల్, చి జేవ్చ పక్కల్చ కొల్తల్ సమానుమ్ అన్సి,

జేవ్చ కోనల్చ కొల్తల్ సమానుమ్ అన్సి. తెదొడి జోచి డండో తెన్ పట్టుమ్క కటార్లన్. *దొన్ని వెయిల్ దొన్ని పుంజో కిలోమీటర్లు దూరి జేవ్చి కొల్త. చెత్తర్ పక్కల్ కి సమానుమ్; కెర్ది దీగు జయెదె గే, తెర్ది రూందు, తెర్ది డోంకు కి జయెదె.

17 జేవ్చి కోట కి కటార్లన్. †అరవయ్ చెత్తర్ మీటర్లు డోంకు, మాన్సు కటార్తి రితి, మెలె జో దూత కటార్లన్. 18 జా కోట వజ్రమ్చి వస్తుతె తెయార్ కెర్లిసి, చి పట్టుమ్ రితి బజరి తిలి, చి జేవ్చి ఉజిడి కీసి మెలె, అద్దుమ్ రితి టేంట లగిలి. 19 జా పట్టుమ్చి కోటచ పునాద్దుతె ఎత్తి రగల్ రత్నాలు లగిల. తొలితో చి వజ్రమ్, చొక్కిల్ లగిలి. అన్నెక్ రత్తుమ్ నీలిమ్ రగుమ్ లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ ‘యమునా’ మెంతిసి ఎరన లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ పచ్చన లగిలి. 20 అన్నెక్ రత్తుమ్ నారింజ రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ అన్నెక్ ఎరన రగుమ్ లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ తామర్ పూల్చి ఎడ్డి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ సముద్దుమ్చి పచ్చన రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ అన్నెక్ రగుమ్ ఎడ్డి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ చీంచ్ అక్టల్ నొవర్ పలొయ్లి రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ గులాప్ రంగు లగిలి, అన్నెక్ రత్తుమ్ ఊద రంగు లగిలి. 21 పడ్డె బార గుమ్మల్చ టట్టల్ కిచ్చో వస్తుతె తెయార్ జా తిల మెలె, బార ముత్యల్క. ఎత్తి టట్ట ఏక్ ముత్యల్క తెయార్ జలిసి, అన్నె, పట్టుమ్చి వీది రితి బజరి తా, అద్దుమ్చి ఎదిలి టేంట లగిలి.

22 అన్నె, జా పట్టుమ్తె కిచ్చో దేముడుచి గుడి డీసె నాయ్. కిచ్చోక మెలె, ప్రబు జలొ ఎత్తి సెక్తి అదికారుమ్ తిలొ దేముడు అన్నె మెండపిల్ల సొంత జా పట్టుమ్క దేముడుచి గుడి జవుల. 23 అన్నె, జా పట్టుమ్క ఉజిడి దెంక పొద్దు గే జోను గే నాయ్. కిచ్చోక మెలె, దేముడుచి ఉజిడి జాక దొర్కు జలి ఉజిడి, చి మెండపిల్ల జాక దీవు. 24 జాచి ఉజిడిక ప్రెజల్ ఇండుల, చి ఒత్త కిచ్చోయ్ అందర్ తయె నాయ్. 25 అన్నె, రాతి మెద్దెనె కెయ్క కి జా పట్టుమ్చ గుమ్మల్ డంకితి నాయ్, అన్నె, ఈంజ నొవి బూలోకుమ్చ రానలు ఒత్త జోవయిం చి గవురుమ్, జోవయింక గవురుమ్ దెతిసి ఎత్తి ఒత్త ఆనుల. 26 ఎత్తి ప్రెజల్క దొర్కు జలి గవురుమ్, ఎత్తి ప్రెజల్క దొర్కు జలి సొమ్మారుమ్ ఒత్త ఆనుల.

* 21:9 21:9 15, 16 అద్యయల్. † 21:10 21:10 19:8 దెక. ‡ 21:12 21:12 జోవయింక అన్నెక్ నావ్ యాకోబు. ‘ఇస్రాయేలు’ మెలె, జో యాకోబుక అన్నెక్ నావ్ జయెదె, చి బాలిక ‘యూదుల్’, నెంజిలె ‘సంపజలన మొత్తుమ్’ చి అర్దుమ్ కెరసుక జయెదె. § 21:15 21:15 మీంతి * 21:16 21:16 రవారమి 1,400 మైలు † 21:17 21:17 అరవయ్ చెత్తర్ మీటర్లు మెలె, డబ్బయ్ దొన్ని గజాలు జయెదె, మెలె పుంజెక్ దొన్ని విసా చెత్తర్. పుంజెక్ దొన్ని విసా చెత్తర్ మెలె, బార బారలు, మెలె 144 = 12 x 12. బార సెకుమలుచ యూదుల్ తిల, యేసుక బార బారికుల్ కి తిల. జేక ఈంజ నంబర్ ఏక్ టాలి జయెదె.

27 గని కిచ్చొ పాపుమ్చి ఒత్త పెసె నాయ్, చి మర్కటుమ్ గే, అబద్దుమ్ గే ఇండితన ఒత్త పెసితి నాయ్. కో ఒత్త పెసుల మెలె, 'పరలోకుమ్తె బెదుతు' మెన మెండపిల్లచి పుస్తకుమ్తె కచ నవ్వొ తవుల గే జెచ్చి పెసుల.

22

జీవ్ దెతో పానిచి గాడు జీవ్ దెతి పలుమ్చొ రూకు

1 అన్నె జో దూత అంక కిచ్చొ దెకయ్లన్ మెలె, పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతో పానిచి గాడు. కీసి తిలి మెలె, అద్దుమ్చి ఎదిలి టేంట తా, దేముడుచి అన్నె మెండపిల్లచి సింగాసనుమ్ తెంతో బార్ జా, 2 పట్టుమ్చి వీదిచి నెడిమి ఉట్ట గెతయ్. పడ్డె అన్నె కిచ్చొ మెలె, పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతో రగుమ్ *రూకుల్ జా గాడుచ దొన్ని పక్కలె అస్తి. జేవ్ రుకాలె బార రగల్ పండ్లు, చి ఎత్తి జొన్ని పండ్లు పిక తత్తతి. జో రూక్చ అక్టల్ కిచ్చొక కామ్క జెతతి మెలె, ఒండి ప్రెజల్చక చెంగిల్ కెర్తయ్. 3 ఒత్త తెంతో, కిచ్చొచి రిసా గార్చి సాపెనల్ తిలిసి తయె నాయ్. దస్సిచి కిచ్చొ కి తయె నాయ్, గని జా పట్టుమ్తె దేముడుచి జో మెండపిల్లచి సింగాసనుమ్ తయెదె, చి జోచ సేవ కెర్తన జోక బక్తి కెర్తె తవుల. 4 జోచి మొకొమ్ జేవ్ దెకుల, చి జోవయించి నిర్దె జోచి నావ్ తయెదె. 5 పడ్డె, ఒత్త తెంతో అందర్ తయె నాయ్, చి ఒత్త తిలసక దీవుచి జవున్ పొద్దుచి జవున్ ఉజిడి నాయ్. కిచ్చొక మెలె, ప్రబు జలో దేముడుచి ఉజిడి తయెదె, చి జేవ్ కెయ్చ తెయ్చ ఏలుప కెరుల.

6 అన్నె, "ఈంజేవ్ కొడె సత్తిమ్చ, నంపజతన. అన్నె, ప్రబు జలో, జోచ కబుర్లు సంగితసచి ఆత్తు తె సికడ్డె దేముడు జోచొ దూతక తెద్రవ అస్సె; జర్గు జంక తిలిసి జోచ సేవ కెర్తనక దెకవుక మెన," అంక జో దూత సంగిలన్.

యేసుప్రబు బే బేగి అన్నె జెయిందె

7 "ఈందె, ఆవ్ బే బేగి అన్నె జెయిందె" మెన యేసు సంగితయ్. ఈంజ పుస్తకుమ్తె తిలి కబుర్చ కొడె కొ దెరనుల గే, జోవయింక చెంగిలి.

8 ఆవ్ యోహాను ఈంజ ఎత్తి సూన్లొసా దెకిలోసా. అన్నె, ఈంజ ఎత్తి సూన దెకిల్ బేగి, అంక ఈంజ ఎత్తి దెకయ్లో దూతచి చట్టె సెర్ను సేడ జోక బక్తి కెర్తయ్, 9 గని జో అంక, "తుయి దస్సి కెరుక నాయ్! ఆవ్ తుచొ రితో, దేముడుచ కబుర్లు

సంగిత తుచ బావొదివొ తెన్ కి, తుచి రితో సేవ కెర్తొసా జయిందె. దేముడుకయ్ జోకరు!" మెలన్.

10 తెదొడి జో అంక, "ఈంజ పుస్తకుమ్చి కబుర్చ కొడె ముద్ద కెరు నాయ్, లుంకడు నాయ్; కిచ్చొక మెలె సమయుమ్ పాసి జా అస్సె. 11 పాపుమ్తె ఇండితన అప్పె కి పాపుమ్తె ఇండితె తత్తు, మర్కటుమ్చ అన్నె మర్కటుమ్ ఇండుతు, పున్నిమ్ జలన అన్నె పున్నిమ్తె ఇండితె తత్తు, సుద్దిచ అన్నె సుద్ది ఇండితె తత్తు." మెన దూత సంగిలన్.

12 యేసుప్రబు సంగిలిసి అన్నె కిచ్చొ మెలె, "ఈందె, ఆవ్ బే బేగి జెయిందె. అయ్లె, ఎత్తి మాన్సు కెర్ల కమొ కొల్లి జోవయించి కూలి దెయిందె. 13 'అల్పా' 'ఓమెగ' మెన, †తోతోచొ, కర్వడ్చొ, మొదొల్చొ ఆకర్చొ ఆవ్వి" మెన యేసు సంగిలన్.

14 పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతో చెట్టెచ పండ్లు కంక సెలవ్ దొర్కు కెరంతి రిసా, చి పరలోకుమ్చి గుమ్ముమ్ వాట్ పెసుక సెలవ్ దొర్కు కెరంతి రిసా, కో ‡జోవయించ పాలల్ కేడన తవుల గే, జోవయింకయ్ చెంగిలి. 15 గని గుమ్ముమ్ ఒత్తలతోచి బయిలె కో అస్తి మెలె, సూనర్లు రిత మాన్సుల్, మెంర మాన్సుల్, లంజె జతన, అత్య కెర్తన, బొమ్మల్క జోకర్తన, చి అబద్దుమ్క ప్రేమ తా, అబద్దుమ్ కెర్తన ఒండి అస్తి.

16 యేసు, " 'అంక నంపజలసచ సంగుమ్లు సూనేతు' మెన, ఈంజ సాచి తుక దెకయ్తి రిసా యేసు మెలొ ఆవ్ అంచొ దూతక తెద్రవ అస్సి. దావీదు పూర్గుమ్చొ జలో రానొచి సెకుమ్క ఆవ్ చేరు జలోసా, జోచి సెకుమ్తె జెర్మిలోసా, దేముడుచి రాజిమ్చి నొవి దీసిక దొర్కు జలి ఉజిడి దెతో సుక్కొ ఆవ్" మెన సంగిలన్.

నంపజా మెన మాన్సుల్క బుకార్లిసి

17 "తుమ్ జా" మెన దేముడుచి సుద్ది తిలి ఆత్తు అన్నె యేసుచి కీతేర్చి జతిసి సంగితతి. అన్నె, ఈంజ కోడు కో సూసుల గే, జేవ్ కి జా మెన అన్నె మాన్సుల్క బుకార్లు. అన్నె, కక్క తాన్ తిలె, జో జెవున్, చి కో ఇస్టుమ్ జవుల గే, డబ్బుల్ నే దెతె ఆరి పరలోకుమ్చి జీవ్ దెతో పాని నజ పితు.

18 ఈంజ పుస్తకుమ్చి కబుర్చ కొడె సూన్త ఎత్తిజిన్క ఆవ్ కిచ్చొ జాగర్త సంగితసి మెలె, ఈంజేవ్ కొడెతె అన్నె కిచ్చొ వేరచి బెదయ్లె, ఈంజ పుస్తకుమ్తె సంగ దెకయ్ల సిచ్చల్ జో మాన్సు సేడ్డి రితి దేముడు సిచ్చ కెరెదె. 19 అన్నె, ఈంజ

* 22:2 22:2 యెహెజ్కేలు 47:12. † 22:13 22:13 నెంజలె "తోతో మొదొల్ తెంతో ఆకర్ ఎదచొ ఆవ్వి" మెన యేసు సంగిలన్.

‡ 22:14 22:14 నెంజలె 'ప్రబుచ కొడె రితి ఇండితతి గే'. § 22:17 22:17 19:7-8, 21:2. యేసుచి తేర్చి మెలె, నంపజలన మొత్తుమ్ గెతి జోవయించి సుద్ది పట్టుమ్, చి జా పట్టుమ్తె బెదితన, నంపజలనయ్ మొత్తుమ్. యెనయా 49:18, 61:10, యిర్మీయా 2:1-3, ఎపెసు కచి ఉత్తమ్ 5:31-32.

జోచి కబుర్చి పుస్తకుమ్చ కొడతె కో కిచ్చొ కడ గెలె, ఈంజ పుస్తకుమ్తె రెగ్గ దెకయ్లి జో జీవ్ దెతి రూక్చి, చి జోచి పరలోకుమ్చి సుద్దిచి పట్టుమ్తెచి జోచి వాట, ఎత్కి అదికారుమ్ తిలో దేముడు కడ గెలెదె.

20 “కచితుమ్, ఆవ్ బే బేగి జెయిందె” మెన ఈంజ ఎత్కిక సాచి జతోసా సంగితయ్. *ఆమేన్, జే, ప్రబు యేసు!

21 జోచయ్ జల మాన్సుల్ ఎత్కిజిన్చి ఉప్పిరి ప్రబు జలో యేసుచి దయ తవున్. ఆమేన్.